

AUTHOR JACOB BEN ASCHER

NO. 204

TITLE פירוש דברי חיים
[ARBA'AH TURIM]:
VOL. 4

RR _____

IMPRINT PIOVE DI SACCO, 1475

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

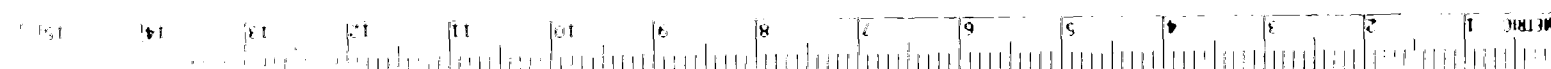
CALL NO. GOFF, HEB-47; ACC. 72001

DATE MICROFILMED _____

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

C 2399

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A DIVISION OF KODAK CORPORATION

Heb. 47 [ארבעה] ארבעה: Arba Trum (The four orders of the Hebrew Code of Law).
 Prove di Sacco: Meshullam Kuz, 3 July 1475. f³.

Ref: H 1881; IGI 5089; Pr 7231. — Cowley p. 288;
 DeRosi (p. 5) 2; Freimann p. 113; Jacobs 2;
 Marx 65; Schwab 3; St 5500(1); Thes A2;
 Zedner p. 296.
 Cop: ColUL (IV, ch. 26-420); HarsCL (IV), HUCL
 (1 leaf); JTSL (I, 2 cop; II, IV; & 2 ff. vell);
 NYPL (1) (vell).

EDIT: PRINC:

Dr. Jacob ben Ascer Choschen Nispat

Hebraei anno V. 215. Christ. 1475.

Holguis, Bibl. heb. Tom. IV. pag. 864. III. pag. 446. 445

De Rossi, de Typograph. hebr. pag. 12

— Annales hebr. Typ. Sec. XV. pag. 5.

Clement, Bibl. cur. de livres rares Tom. II. pag. 158

Maittaire, Annalibus Typ. Tom. V. pag. 517.

Marchand hist. de l'Imprimerie pag. 70

Marco Foscarini della Letterat. Venetiana Tom. IV. pag. 343 not. 15

Hebraei anno V. 215. Christ. 1475.

Hebraei

[147-151] ... Deinand copy in Harvard

see Register 1931 p. 193

Columbia copy (Roest)

cat. Almanzi 1880 p. 160, no. 64

Hebraei

ברוך לאהי ישראל אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו תורת אמת משפטים ישרים ותמימים ויגדל מפנינו גוים גדולים ועצומים ויטעינו בחב נחלה ויפל חבליו בנעימ בעבור צמור חקיו ובתורתו צהנה לילות וגם ימים: ובבמה מקומות הזחירו על דבר המשפט תחילת באינו למרה שם שם לו חק ומשפט וגם בקרבינו לפני חר סיצי לתת לנו עשרת הרברים ח הקרים להם דבר המשפט יומיו אחריהם פתח בו בואלה המשפטים והביא במדרש משל על זה למט למטרות שמהלכת בשוק ועבדיה הולכים לפניה ולאחריה ועור ציוה אותנו על דבר המשפט ובי יפלא ממנו דבר למשפט שאם יעלה בלב היחיד לחלוף על המרובים ישילבו אל השופט אשר יהי יהיה בימים ההם ויגד להם דבר המשפט שלא תחזור תורה בשתי תורות זה יאמר בכה וזה יאמר בכה אבל תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכל לבלגו ואמרו חכמים זל גמורו דשביצה בחלקו של בגימין יולשכת הגזית אצלה בחלקו של יהודה שב שבה סנהדרין יושבים ומתם יוצאה תורה ומשפט לכל ישראל כי בעבו זבות עשיית התורה והמשפט שביצה שורה בישראל ומלבר אלה היו שתי בתי דין ריגין בישראל של בג במקדש אחד בפתח העזרה ואחר בפתח הר הבית ומלבר אלה היה בירושל ארבע מאות ושמנים ואחר בתי דינין חוץ מבתי דינין שבבל עיר ועיר לאין מספר וברואתי אני יעקב בן הרר אשר זעל בי בעיניו חרב מקדשינו ובטלה כל אלה ואין לשכה ואין סנהדרין ולא ביר בירה ולא פרהרין ואין מלך ולא שרים ולא שועי ולא חורים ולא שופטים ולא שוטרים ולא גבאי ולא אורים ולא בהן ולא מורים ואין שופט צדק וגם אפסו מחזיקי ברק יאר פרצות ולא גורים יעקב ולא מישרים יעקלקלות ולא ישרים יחשד ולא מא מאורים יאופל ולא גהורים יצלמות ולא סדרים יה השופטים צשפטים השוטרים נשטרים יעוצרים געצרים העוצרים געזרים יתומכים נתמכים הס הסומכים נסמכים ימושיעים גושעים המוכיח גובחים איש הישר בעיניו יעשה ומי יאמר לו מה תעשה יצא לו מאם הדרד וקלקל יעל כן יצא המשפט מעוקל ייש אשר ידרוש דבר המשפט ולא ישפון עליו ענו אורו בי קט מהשיגו שכל יול אשר ישבון עליו אורו יאבל הוא בראותו יחש יחשיך מאורו ובי יראה מרת הדין מתוחה בנגד יאמר משפט אבחרה לי בדבר אחר מהמחברים ובהם אדברה וירוח לי ומקלי יגיד לי וע כן עמד ועלת במחשבותי לחבר ספר במשפטי הדינין עד פ פסקי אה הרב ר אשר אשר הם בגויל על יסוד הרב הגדול הרר יצחק אלפסי זעל אשר סילת ובירר התלמוד בגפה ברורה והוציא לאור כל תעלומה ובמעט מקומות אשר אין דעתו משה עם דעת ש שאר המחברים כמו הרמבם הרמב"ם הרמב"ם דעת לועת אה הראש זל והסבמתם למען אשר י ירוץ הקורא בו ויעשה בכל אשר ימצא במקום ה הוציא ולא יקיד נגיניו ימין ושמאל וקראתיו חשן

המשפט: ואתן אל חושן המשפט האורים והתומי יען כי הוא גדרש לכל שואל להיות עיניו מאירים ולהיות מפתח שפתיו ישרים ותמימים ובו נשלמ ארבעה סדורים אשר חצבתי בעזרת שוכן מרומי קטור האחר אורח חיים שבו נתתי את הברכות וא זאת התפילה והלכות שבת ומועד ומשפטיהן וק וקראתיו אורח חיים כי ממנו תוצאות חיים והטור השיני יורה דיעה ההולך קדמת אסור להורות את בני ישראל המותר והאסור וקראתיו יורה דיעה כי הוא יורה ויבין שמועה והטור השלישי אבן העזר שם עשיתי לאום עזר בנגדו: גם בשלחה גרש איר יגרשנה מנגדו: וקראתיו אבן העזר יען כי הוא להועיל גם לעזר והטור הרביעי חשן המשפט שם הקקתי חק ומשפט וזה סדרו הח תחלה ביארתי איזה הו הרברים שרגין בוצע הזה והלכות הריגין בכמה דנין ומתי דנין ומי הוא ראו להיות דנין: וביצר יתנהג בדין: ועם בעלי הדינין יובהזמנותם ובפשרותם ובכתיבת פסק ד הדין יובהרחת שוחר וכל משפטי וואס טעה בר בדין ידהלכות ערות ימי הראוי להעיד וביצר מק מקבליו אותו: ואם מכחישין זה את זה: וכל מש משפטי יוהוראה גפני ערים: ומלוח בשטר יומת ומתי בזהביו השטר יובל משפטי השטר: בתיבתו וחתימתו יוקדמו ומכירתו ידמוצא: והמשליש שטרו: וכל דיני השלישות והשמכות שביעיות ו והוציא עליו בתב ירו: ומלוח על פה מתי זמן ה פירע ההל ואנ ניתנה ליחבע ואחר שלוח משנים ושנים שלוח מאחר יובל: י הלואה יונ ליה יל המשכונ: ואם אבר המכבון יאן גשרמע ג יתה הוא שומד שכר עליו וסענות רבית שבין מלוח ול ולוח יוענין שבויעות של תורה: וענין שבויעות היסות ושבויעות המשנה והנשבעין וגוטליו: והג והנשבעין שלא בטענה יובל משפטיהן וביצר ממ ממשכנין הלוח: ובמה ממשכנין אותו יומצות ה השבת העכוס סדר גביות החוב בפניו ושלא ב בפניו וביצר גפרעין מן היתומין ויתומין מן חי היתומים יומן הלכות וכל דיני הפירעון: על ירו יאן על יר שלוחו יער סיגני ליר המלוח יורי הרשאה ימי יובל להרשות ומי צריך הרשאה: והו והולך אר תן מנה לפלוגי: ומינמד שלשת: ודיני ערבות ודיני חזקות שטוען על המוחזק ביר שה שהוא של ובמקדקי ובמטלטלי לכל אדם ולכל אומן ולשנים שמוחזקי בדבר אחר וחולקים ע עליו וחזקת אורה: ושיעו הדחקת כל דבר המז לחריר ויהיוק דאיה לשותפין שבחצר וחלוקו ודברים שבני חצר ה: ומי דבגי העיר כופין בו זה את זה: והשותפין בחצר ובשרה: היאר יתנהג זה עם זה והיאר חול: וזה ביניהם: ודינא ד דבר מיצא ושטם שמש יוני במחשקיים ויכין יתנהג זה עם זה והיאר חולק: ומי השליחות דהמקח במה יהקיים במקדקי ובמטלטלי בכל ר דבר ודבר וסם היה אלוס או על תנאי או אם היו מוסר מידעה יאן אם היה בו אונאה דש עזר אונא

הועתק והוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תש"ע

10

גשטה היותי בר יאן שלא להשבוע ע
עצמי הוריתי והשדבר ערי שך

פסולי עדות מחמת קורבה ואשה וע
ועבר

הפסולין מחמת עבירה וחזרתו ומח
ומחמת שאין עוסקין בישוב העולם

פסול סומא וחרש שוסה וקטן יומי ש
שיכול להעיד בגדולו מה שואה בקד
בקושנו

רבים שהעידו ונמצא אחד מהם קרן
או פסול

הפסולים מחמת שיש להם הנאה בגד
שיתח לחבירו וימלוה וערב ללוה ומ
ומכר לו בית או טלית ונזול לנזול ו
וללוקח ממנו

קצת ענייני הזמה העידו שגירשה ולי
נתן לה בתובה

בזהבין שטר ללוה בלא מלוה והוא נז
נותו השכר ומתי בזהבין למלוה שטר
ועל איזה הוראה בזהבין לו

האומר לחבירו חייב אני לך מנה בש
בשטר

מי שנמחק שטר חייב או אבדו שאין
לעשות תופס לשטר

בזהבין השטר ברבר שאינו מזוייח
ובכל כתב לשון יציר לזקוק בכתבו
ואם יש בו רבדים שסותרו זה את זה
ואם אין המטבע מפורש בו ולא סבד
סבמו

צירד לכתוב הזמן בשטר ואם לא נ
גכתב יאן אחריו או הקרימו יאן רילג
הכלל או הפרט ואם אחריו החתימו
אחר זמן הכתיבה או אחריו הכתיבה
אחר הקניין יאן שלא גכתב במקום ש
שהיה הקניין יושטר שזמנו בשכת וש
ושני ספרות באחר בתיב בחמשה בג
בניסוי ובאחר גיסן סתם

חזרת הסטר בשיטה אחרונה וקיימ
מחקיו ותלויו

צירד שיקראו העדים קורם שחותמ
ומקום חתימתו יושטר הבא על חגי
דיו עיריו על המחק ואיפכא יומ

שלא יכבר הדיון לאחר מבעלי הדיון
יותר מלחבירו יאן יורה אותם לב
לכל דבר יושלא ללמד טענות לאחר מ
מהם

ביצר צותנין ונשאוי ברברי והולבין
אחר הרוב

ביצר אומר לבעל הדיון הפסק דין יוב
וביצר בזהבין אותו יושלא יאמר אני
מזכה וחבירי רבו עלי

ער מתי יכול להביא ראיה לסתור הדו

מי שקיבל עליו להשלים דין ליום ירו
ידוע ונאנס

מי שקבל עליו קרוב או פסול לרוץ יו
ומי שנהחייב שבועה ורוצה לשלם יא
או להפכה על שכנגדו יאן לפוטרו מ
מטבעה ער מתי חוזר

ער מתי הדיון נאמן לומר זביתי לזה
וחייבתי לזה

נזקקין לתיבע החלה יואי זיילי נכס
נכסיה תתבע נזקקין לו תחלה

דיון שטעה מתי שחוזר ומתי משלם
משלם מביתו

אסור לרוץ בדיוני של גדים

שלא לקלל דיון ולא שום אהר מישלא

כל אדם חייב להעיד וביצר מעיד ומ
ומאימין איתו

אין מקבלין העדות שלא בפני בעל דו

אין הערים יכולי לחזור בהן לאחר
שנחקרה עדותו בבית דין

אין עדים ממונות צריכין דרישה וח
וחקירה יושנים שיעידו כאחר ובכד
אחר וצירד שיעידו על דבר עלם יואם
מבחישינן זה את זה יבבדיקות או בח
בחקירות

שתי בתי עדים המבחישינן זו את זו
ומי שחייב להעיד עדים וחובכש
ואחר בר הביא עדים ובזוננו עדותו

המודח במצי עדים מתי נאמן לומר מ

אונאה ודיניה ואם מבר דבר שלא בא לעולם או שא
 שאין בו ממש וכל דבר ודבר מה נמכר בכלל ודין
 אחריות המקח בכל משפטיו ומכר במדה ובמשקל
 ושיעור המדות והמשקלות ואיר ימורד ויסקול
 ויחל ויגוי אגס שמכרו: ובתיבת סטר על הקציות
 והמתנה במת תתקיים בבריא ובשביב מדע ומצד
 מחמת מיתה ובנות מהיום ולאחר מיתה ואם ח
 הוא בתנאי או באגס או מוסר מודעא או שאומר
 אחריך לפלוני וכל משפטיה: והשבת אמירה: ו
 ואיזה אכילה חייב להשיבה: וביצר מטפל בה: וה
 והמוציא מציאה ופריקה וטעינה: והזובה מז ה
 ההפקדון ובגנסי הגר יורגי גחלות לכבודו לפשו
 ולספק ומועביר הגחלה מהיורשיאו שמעיר על א
 אחר מבניו שהוא כבוד או על אחר שהוא בנו וכל
 משפט ואם הניח בני גדול וקטנים והשביח הגדול
 הצבאים והיאך חולקין ושבוני שנשבה ימה יעשו
 בגנסי יורין אפיסרופסות ישומר חנם חייבו ופ
 ופטורו יורגי הפקדון ביצר יתנהגו בו והנפקדו
 ואם שלח בו יראו סוען שגנב או פשע בו ודוע
 לשלם וכל משפטיו השוכר חייבו ופטורו
 ושומר שבר חייבו ופטורו: ואם
 שבר בהמה וכלים כמה יטעון עליהם ואם מתה
 הבהמה בחצי הרור והשובו בית מחבירו או חוצ
 או מקבל ממנו שדה והשובו את הפועל וביצר י
 יתנהג עמו: ואם חזר בו הבעל בית או חלה או נש
 נשלמה המלאכה בחצי היום וממה אוכל הפועל
 וזמן פירעון שכרו: ושלא לחסום פרה במלאכתה
 וממה היא אוכלת ודינ השואל חייבו ופטורו וכל
 משפטיו יורגי הנזב במה יתחייבו במה קדוה הג
 הגביה: והלקח ממנו ואם הוא גנב מפורסם י
 ואם יצא לבעל הבית שם גביה בעיר וכל משפטו
 ודיני הנזלן במה מתחייב ומתי קדוה הנזילה ד
 דין הלוקח ממנו יורין חשבת גזילה ונזלן דרפנ
 ודינא דמלכותא: והנזול קרקע והשביחה או ש
 שטפה נחרו ואם הנזול בא לטורפה: מיר הנזול
 ומיר הלוקח אחר שחשביחה דין הלוקח מנזול
 והיורד לשדה חבירו או לחורבתו שלא ברשות יור
 ודין ארס המזיק ממון חבירו וממונו שמזיק לחב
 או לממון חבירו והם ח אבות הקרן והרגל
 והשד והבור והאש והלדוהיה: וארס החובל בח
 בחבירו או מבוישו יורגי נפשות הצירוף בנז
 הזה יורין הדוחה אחר חבירו להורגו או אחר אחר
 מכל העריות של חייבי מיתות בו וברת: וחבא ב
 בטחיתה והמנין והאפיקרוסין וראיתי עוד לעש
 לעשות סימני לבלול כל ענין וענין במילות קצ
 קצרות ולכותבם בתחילות הספר במספר ובמנין
 למען היות זקל לחפש ענין וענין ולא מ
 מחבמה אשר בי עלתה בלב לעשות זאת כי יודע
 אני שאין בי רעת ומזמה ולא אתי יודע עד מה אב
 בחסדי לבסחתי ומאתי אני שואל לתת מחבמהו
 בלבי לעשות צדק ומשפט כי הוא חפץ ברר צדק
 ומשפט ויעיר לי אוזן בלימודים: ובמפתח שפתי
 יה מיטרים: להקם עוות ביעקב ולחשם תורה ב
 יסראל כרבותי ויקם עוות ביעקב ותורה שם בישר

אשר ציוה את אבותינו לחוריע לבניהם ובתיהם
 מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל ובתיב
 ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וגומר ובתיב לא
 תבירו פנים במשפט בקטון בגדול תשמעו לא תנו
 תגורו מפני איש כי המשפט לאחים הוא ובתיב
 דיאמר לשופטים ראוי מה אתם עושים כי לא לא
 תשפוטו כי לאהים ועמכם ברבר המשפט: ובתיב
 למרו היטב דרשו משפט אשרו חפץ שפטו יתום
 דיבו אלמנה וגו' ובתיב אשרי שומרי משפט עו
 עושי צדקה בכל עת ובתיב עשות צדקה ומשפט גב
 נבחר ללמזבח: ובתיב אמת ומשפט ושלום שפטו
 בשעריכם: ובתיב כה אמר ה' שמו משפט ועשו צד
 צדקה כי קרוב ישועה לבא וצדקת ללהגלות

א פניני השופטים בארץ וכלל ועל מח
 דיני בריני קנסות
 ב בית דין מבין ועונשין לצורך השעה
 ג בהמה דייגין דיני מומחין ושאינו מו
 מומחין
 ד ביצר עושה אדם דין לעצמו ובמה
 ה באיזה ימים דיני יובאית זמן ביום
 ו על כמה ממון דיני
 ז מי הדייגין הראוין לרון והפטולים
 ח מחמת אהבה ושנאה ומחמת קדוה
 ו אין עד נעשה דיין ושל ידון ברבר של
 לו בו הנא ממון
 ח שלא למנות דיין שאינו הגון וישיבת
 תהיה באימה בדין והנהגתו עם הציבור
 והם עמו ועם שלוחו וגדול שבר הר
 הדיין בשדן דין לאמיתו ועונשו בשא
 בשאינו דן לאמיתו
 ט הדרקתו מלקבל שוחר וחיתר שכר ב
 בטילתו
 י להיות מתוך בדין ולהתרחק ממנו כ
 כשיובל לקרב לו בשאין זולתו ולימל
 בגדול ממנו
 יא ביצר הזמנה לדין ועל פי מי והצדוי
 למי שלא בא והתרתו
 יב דיין שבאו לפניו דר וקשה ומצוה לה
 להתחיל בפשרה ואיא ביחיד וצדוה
 קצין ומחילה אצד שריבה קצין
 יג אם אין שני דיני הבעלים מסבימים
 על הדייגין ביצר בודרים אותם ושל
 יהפכו בטענת האחר יותר משל חביר
 יד אחר אומר גרזן כאן ואחר אומר בבית
 הוועד ומתי יתחייב המסרב בהוצאה
 והאומר באיזה טעם דגתיני
 טו איזה דין דיני תחילה בשיש רבים לפ
 לפניו ואם בא לפניו דין מרומה
 יז במה יתחייב להביא ראיה ואם אין
 אומר שיטילו חסם כל מי שביור זכות
 ואם אומר לאחר יש לי זכות בשטר ש
 שביור

דמי שחורח בבל שחייב ואורג שסעז ב
בהוראתו יומנח מצית לר במני מלר
דמלר באיזה ענין חותיק בפרו וחי
וחילר שביז אמת לו דחייב אתח ל
ליתו לו

באיזה עניין טוען וחוזר וטוען
הורה מעצמו או תבעוהו או בכתב
יד או בקניין יאז גשבע על הודאתו
מתי יכול לטעון שלא להשביע יאז
משטח אני בר והותבע לשנים וחורח
אחר ושתק השיגי ומתעסק שנתו ריו
דורח לחוזר ולומר שאין בו ריוח

לוח שמורה בשטר שאינו מקוים שש
שבתבו ואומ' שפרוע הוא גלו או מק'
מק' אתו וערים מעידים שכלו פרוע א'
או שטעו על שטר שהוא פרוע יאו אמ'
אמנה או ריבית או ער אחר מעיד שהו'
תנאי או שניהם חלוקים או גתקיים
חתנאי יואם המלוה תלמיד חכם יאו
חשוד או מת או מי בשבע תחלה או
שורצה להסיר חשבוה

מלוח שמורה בשטר נקדים שהוא מד
מזוהה ונא. שטר היה לי ואבד. או ש
שקבל דמי השטר. אלא שקבלם בפוע
בפרעון מלוח פ. או בפרעון שטר א
אחר שהלח מורה בו או שחולצין על
איוזה חוב גיתגו

**הפונקט או פונקט שטרו אז עד אחר מ
מעיד שהוא פרוע**

ראובן שהוציא שטר חוב על שמעון ו
שמעון הוציא עליו שטר חוב
ושם שהוציא על כל אחד שטר חוב
על חבירו

דאָבן צושא בשמעון ושמעון בלוי מ
מוציאין מלוי וזוהנין לראובן

חשוב שבועה מראורייתא למורה מקץ
זחיסת לכומר בכל וחילד וגתחייב ש
שבועה וטעז שגשבע וחילוס שבד

שבועת התורה והמשנה וביום היסוד
וביצר משביעי ואי מחרימו על התוב
תחלה ואם אחר שנשבע הורה במקצ
או באו עדים או תמס זה משל

מורות מקצת ושיעור הכמירה וחזקת
ושתהיה ממין הטענה וטענו ח'טים
והורה לו בשעורים ושתהיה הטענות
והחזקת במשקל במורה במגין ואם
הכמירה או החזקת בשטר או בכתב
יד או בקצין או בעדים

שכיר שגשבע וצוטל רוצה סליתו לא
לאומנו ואומ' ב' קצצת לי

גגול ונחבל ושאר גיזקין גשבעין וגס
ונוטלין ואם עשו תקצת גגול במסור
ובמסקיר וחוציא בליים מבית חברי

ואמ' שלקחו ובעל חבית אומ' שחז' שא
שאו'לין או גזובין ואם' הוציא אותו' ש
שלא בפניו

לחצונוי תן לי בריצ'ר פירות
אדם עם פנאקיסו ובעל הבית שאמ' ל
לחצונוי גשבע ונוטל ואם יש לרוץ לבל

חשור על חשוכה שבגרו נשבע וזו
זנוטל ואם שניהם חשורין ובמה יקר
ישראל חשור

הנשבעין בטענת סמך ובשותפין ובי
וביוצא בחז ועל במה גשבעין ואם חל
חלקו ויעור במה טענת שבין שני שו
שותפין

דיון גילגול שבועה
איזה שבועה גשבעין על קרקעות עב
עבדים ושטרות וחקירות יורין הקד
בזמן הזה ואם משעו בהם השומרים
ורין בחובר לקרקע ונתן ברם לחביר
ידו וחבירו

חֲמִי אֵיזָה שְׁבוּעָה וּשְׁבָעוֹן עַל חֲבִיעַת
וְהַתּוֹבָעוֹ וְגַם אֵשֶׁת אִישׁ וּגְתֻחִיבוֹ מִ
מִמּוֹן אוֹ שְׁבִיעָה

מצוה להלות לעני ושלא לצונשו ושל
לחבול אבל גפשו אלמנה יומצות הש
חשבת העבוס ורין חסדור וס

וסדר נביית ההרב
ולוח שמבקש זמן למסדל שטר מקור
במה צותנין לוי דאס לא בא בימנו

ביוצו משביעין ללוח שיש לו במה לפ
לפרוע ומחרומו' על כל מי שיודע לו
גבסים ואם היה מוחזק עני ובשר או
אם הוא רבאי ודאמורי ואם גזר שלו ב
במתנה ברי להברית

לֹאֵה שֶׁבֶקֶשׁ זָמַן לַפְרֻעוֹן כִּמְהָ זָמַן נִדְּ
צוֹתֵנִיז כְּדִיּוֹאֵם לֹא בֹא בְּזִמְנֹו אִו שְׁמֵס
שְׁמֵסֶדֶב לַעֲשׂוֹת צִיּוּרֵי בִדְ

מגבין לבעל חוב מעות או מטלטליו
ואם תלח מעותיו בגוי ואם יש עליו
חובות לגוים

מאידה קרע מגביו החוב לבעל חוב
ואם אמרת לי דיבורית ספי בציר בו
סורתא מזו ערית ספי פורתא
שמין קרע של לזה דמבריתין עליה ו
ואם ספי בשומא ושומא הדרא לעולם

כל מאוחר שקודם וגובה במקדקעי
או בו במסלסלי ואם קצה שרה או לו
ולוח ואחז קצה אחד מהם וגבה א ב
באיו לגבות באחור ומלוח על פה מו
מקדמם למלוח בשטר ולוח שגמלח
הבית עליו ועל מורישו או שלא היה
לו גבסים אלא שגיתו לו בלשון א
אחריה למלוח

כל מאחר שקודם וגובה במקדש
או בו במסלולי ואם קנה שיה או לו
ולזה ואח"כ קנה אחד מהם וגובה א ב
באין לגבות באחר ידמלה על פה מו
מוקדמת למלה בשטר ולזה שנמלח
הבית עליו ועל מורישו או שלא היתה
לו גבסיה אלא שניתנו לו בלשון א
אחריו למכור

מלאהו בפסולו וקרובו	מלאהו בפסולו וקרובו	מלאהו בפסולו וקרובו
הקדושים וערים שאומרים כתב ידיו ח	הקדושים וערים שאומרים כתב ידיו ח	הקדושים וערים שאומרים כתב ידיו ח
הוא זה יאכל קטנים או פסולים חיי	הוא זה יאכל קטנים או פסולים חיי	הוא זה יאכל קטנים או פסולים חיי
או אמנה או תנאי היה שאוצרים על	או אמנה או תנאי היה שאוצרים על	או אמנה או תנאי היה שאוצרים על
חשאר	חשאר	חשאר
מלוח שאמר על הסטר אמנה הוא או	מלוח שאמר על הסטר אמנה הוא או	מלוח שאמר על הסטר אמנה הוא או
פרוע	פרוע	פרוע
בותבין תופסי ססרות וסטר שלוח ב	בותבין תופסי ססרות וסטר שלוח ב	בותבין תופסי ססרות וסטר שלוח ב
בו וגפרח אין חוזר וגובה בו	בו וגפרח אין חוזר וגובה בו	בו וגפרח אין חוזר וגובה בו
צריבו שיעירו הערים שם חלוח והמל	צריבו שיעירו הערים שם חלוח והמל	צריבו שיעירו הערים שם חלוח והמל
וחמלוח ואם בותבין עם הכינוי וא	וחמלוח ואם בותבין עם הכינוי וא	וחמלוח ואם בותבין עם הכינוי וא
ואם סעו בשמם או בסכום ושנים ש	ואם סעו בשמם או בסכום ושנים ש	ואם סעו בשמם או בסכום ושנים ש
ששמותיהן שוין	ששמותיהן שוין	ששמותיהן שוין
סטר שכתב בו לויתו ממד מנה	סטר שכתב בו לויתו ממד מנה	סטר שכתב בו לויתו ממד מנה
סטר שאין בו אלא ער אחד ואחר מעיר	סטר שאין בו אלא ער אחד ואחר מעיר	סטר שאין בו אלא ער אחד ואחר מעיר
על פה יא שואין באן אלא אחריאן שיש	על פה יא שואין באן אלא אחריאן שיש	על פה יא שואין באן אלא אחריאן שיש
בו שנים יואחד מהן פסול יא שואין ב	בו שנים יואחד מהן פסול יא שואין ב	בו שנים יואחד מהן פסול יא שואין ב
בו שום עדי ונגסר בפני שנים או שהע	בו שום עדי ונגסר בפני שנים או שהע	בו שום עדי ונגסר בפני שנים או שהע
שהעדים קרובים לוח ורחוקים לוח	שהעדים קרובים לוח ורחוקים לוח	שהעדים קרובים לוח ורחוקים לוח
סטר שיש בו ריבית יא שחוא קרוע	סטר שיש בו ריבית יא שחוא קרוע	סטר שיש בו ריבית יא שחוא קרוע
אין משבין לעשות סטר משל במקום	אין משבין לעשות סטר משל במקום	אין משבין לעשות סטר משל במקום
ס או איפכא או אפי של	ס או איפכא או אפי של	ס או איפכא או אפי של
מי שפרע מקצת וחשליש סטר שחוא ד	מי שפרע מקצת וחשליש סטר שחוא ד	מי שפרע מקצת וחשליש סטר שחוא ד
דין אסמכתא ובותבין שובר	דין אסמכתא ובותבין שובר	דין אסמכתא ובותבין שובר
דין שלישות	דין שלישות	דין שלישות
אסור לשהות סטר פרוע וסטר שלוח	אסור לשהות סטר פרוע וסטר שלוח	אסור לשהות סטר פרוע וסטר שלוח
בו ופרעו אין חוזר ולוח בו	בו ופרעו אין חוזר ולוח בו	בו ופרעו אין חוזר ולוח בו
מי שהוציא סטר על חבירו	מי שהוציא סטר על חבירו	מי שהוציא סטר על חבירו
מלוח שהוציא סטר חוב מקדים וסעו	מלוח שהוציא סטר חוב מקדים וסעו	מלוח שהוציא סטר חוב מקדים וסעו
הלוח שחוא פרוע	הלוח שחוא פרוע	הלוח שחוא פרוע
בתב לו דאקציה ושעבר מסלסלי אנב	בתב לו דאקציה ושעבר מסלסלי אנב	בתב לו דאקציה ושעבר מסלסלי אנב
מקדקעי יומי שנשתבע ברבר שאינו ב	מקדקעי יומי שנשתבע ברבר שאינו ב	מקדקעי יומי שנשתבע ברבר שאינו ב
בשלם יא ברבר שאינו מצוי לו ואינו	בשלם יא ברבר שאינו מצוי לו ואינו	בשלם יא ברבר שאינו מצוי לו ואינו
חייב לו	חייב לו	חייב לו
השובות ושאלות מעניין שסרות	השובות ושאלות מעניין שסרות	השובות ושאלות מעניין שסרות
אשה חנושאת וגותנת בבית וססרות	אשה חנושאת וגותנת בבית וססרות	אשה חנושאת וגותנת בבית וססרות
יזאת על שמה	יזאת על שמה	יזאת על שמה
מי שהעיד עדים עליו שמתוך אחר ק	מי שהעיד עדים עליו שמתוך אחר ק	מי שהעיד עדים עליו שמתוך אחר ק
קידח	קידח	קידח
גפקר שרצה לעכב בחובו ססרות המ	גפקר שרצה לעכב בחובו ססרות המ	גפקר שרצה לעכב בחובו ססרות המ
המופקד שחפקירו אצל	המופקד שחפקירו אצל	המופקד שחפקירו אצל
מציאת שסרות וחזרתו ושובר שנמצ	מציאת שסרות וחזרתו ושובר שנמצ	מציאת שסרות וחזרתו ושובר שנמצ
ביר שלישי או ביר מלוח יואומר לבגד	ביר שלישי או ביר מלוח יואומר לבגד	ביר שלישי או ביר מלוח יואומר לבגד
סטר פרוע ביר	סטר פרוע ביר	סטר פרוע ביר
מכירות שסרות חואר גקצה ואם מח	מכירות שסרות חואר גקצה ואם מח	מכירות שסרות חואר גקצה ואם מח
מחלו המובר ודין אונאתו ושמיותו	מחלו המובר ודין אונאתו ושמיותו	מחלו המובר ודין אונאתו ושמיותו
והאומר גכסי לפלו אם הם בכלל	והאומר גכסי לפלו אם הם בכלל	והאומר גכסי לפלו אם הם בכלל
דין שמיסה אי גוחה האירא ובל דיגל	דין שמיסה אי גוחה האירא ובל דיגל	דין שמיסה אי גוחה האירא ובל דיגל
והאומר פרוע בול	והאומר פרוע בול	והאומר פרוע בול
דין שסרות הגעשות בערבא של גון	דין שסרות הגעשות בערבא של גון	דין שסרות הגעשות בערבא של גון
ובהירוטים	ובהירוטים	ובהירוטים
אחר שלוח משנים פלא או בשטר מזה	אחר שלוח משנים פלא או בשטר מזה	אחר שלוח משנים פלא או בשטר מזה
מאה ומזה מאתים ובל אחר שואל מ	מאה ומזה מאתים ובל אחר שואל מ	מאה ומזה מאתים ובל אחר שואל מ
מאתים ושנים תובעין לאחר בל אחר	מאתים ושנים תובעין לאחר בל אחר	מאתים ושנים תובעין לאחר בל אחר
אומ אני הלוייתי והוא אומ אני יור	אומ אני הלוייתי והוא אומ אני יור	אומ אני הלוייתי והוא אומ אני יור
ממי לוית	ממי לוית	ממי לוית
שנים שלוח מאחד בל אחר מתחייב ב	שנים שלוח מאחד בל אחר מתחייב ב	שנים שלוח מאחד בל אחר מתחייב ב
בכל ואם מחל לאחר מהם ושנים שח	בכל ואם מחל לאחר מהם ושנים שח	בכל ואם מחל לאחר מהם ושנים שח
שחלו לאחר ובא אחר לתובעו ושות	שחלו לאחר ובא אחר לתובעו ושות	שחלו לאחר ובא אחר לתובעו ושות
ושותה שלוח אחר לברו	ושותה שלוח אחר לברו	ושותה שלוח אחר לברו
האומר לא לויתתי באי לא פדעתי דמ	האומר לא לויתתי באי לא פדעתי דמ	האומר לא לויתתי באי לא פדעתי דמ
ידמי	ידמי	ידמי

והמקנל ומה נקרא קבלו ואם נשא ונ
 ונתן ביד וואם נכסי חלוקה משועבדין
 ושל הקבלו בני חרי
 ערב שפרע למלוה ביצר גפרע מן ח
 המלוה ואם מסר לו שטר הרוב או בת
 לו נתקבלתי ואם הוא ערב לגדיו או ל
 לישראל ומה וחלד הוא ופרע
 ערב שחזר בו אחר שנתרצה להיות ע
 ערב או שאם ללוה להוציא מן העיר
 יובת או שהתנה למלוה שיגבה חובו
 וחילוקי רבים בדיני ערבות
 עבד ואשה וקטן שערבו או שנעשו ער
 ערבים בשביל אחד ואחר בשביל שני
 מי שמוחזק במטלטלי חירועין לאח
 ואם שמכרם או שנהגם לו
 אומן שטוען בדבר שהוא אף שקראו
 מבעליו
 המחזיק בבעלי חיים כגון בבקמה ו
 ועבד גורל
 צתחלמו לו בליו בבית האומן ובבית
 האבל והמשתח
 מי שלוקה מירותיו של חבירו והאומן
 אלד ואלקוט מירות אילן של חבירו א
 או אברות אילנו
 שנים אוהזי בסלית וחלוקי עליזאו
 ונכבי פג בהמח וחלוקים עליה ונ
 שטרו מתגה היוצאין ביום אחר
 שנים חלוקי בדבר שאין שום אחר מו
 מוחזק בו קרקע או מטלטלי ואם ב
 בא שלישי וחטפה ומחלית מרה בהמו
 וילדה
 החזיק בקרקע של חבירו וטוען שהי
 שלו מבח חזקה או מכח שסרא מנת
 שניה יוחז חזקת הבתים וחנניות
 חזקת המרחצאות נשפחות ועבדים ו
 ושרה הגבו והאילן
 המעדר למחזיק בחזקתו ואם היה
 הסיוע בטעות
 מחזיק שלא בפני המעדר והוא במד
 במדינה אחרת או ברח
 מחזיקו בו שנים זה אכלה אנה וזה א
 אכלה בידו או אב ובן ולוקח או שאכל
 טגה בפני האב והבן וטגה בפני ולד
 הלוקח
 חביא ערי חזקה ולא ביוצג עדותו נש
 בשנים או בפירות או גמצאו וזממין
 או שהעידו אחר על כ נגים ואחר על
 שלש שנים
 מחאה מבטל החזקה ובאיזה לווה הי
 ונמנה ונתי כל חזקה וסר שיחיה עמ
 טענה וחלוקי טענות שבין המחזיק

והמעדר
 מעדר על השרה והוא חתום עליה ע
 ער או דיון או עשאה סימן לאחר
 מי שאברה לו דוד שרה
 אילן שאין להיות חזקה חסותפי והאר
 ייסין והאמיסרופסין ולא לאב נכנס
 הבן ולאשה נכנס בעלה והגולן והא
 וחאלם והגוי וחשו ומחזיק בשל חק
 חקדש
 מי שירר בתורת מתבנה להחזיק או מ
 מלוה אף לחמש ולוה אף לשלש
 כולם שאין להם חזקה ערים מהני לח
 לבר מגולן ובעל בנכסי אשתו
 ובולם ביניהם יש להם סעצה
 חזקת תשמיש ולא לגיה המקום כגון
 הוצאה דין ומחל ומרוב והעמות ס
 סלם ונעיצת קורות כבול
 חזקת חלונות וכמה צריך להרחיק
 מהן ושלא לפתוח לחצר השותפין ח
 חלון ופתחו לא חלון כגון חלון ובר
 וברח שפיר ומי
 הרחקת גזקין כגון העמרת תנור בב
 בבית ובעלייה ועליון שמימיו יוררין
 להתחתו והרחקת מלח ונפז וזבל וס
 וסיר ומי רגלים וריחים ובורסידו ומ
 ומערה מבדל ומזחלה ובור מבור
 ואילו בורסקי גבלות קברות בקשונ
 דבורים ושובד מהעיר ואילן באילן ד
 ונפנים מנפנים ואילן מנפנים ומש
 הבואה ואילן שענפיו או שרשיו נכנס
 לשרה חבירו ואי לרח דירק ממשרה ד
 וברשים מבצלים וחורל מדבורים וא
 ואילן מבור ואם מותר לסמור שום ד
 דבר הגיוזק ואם סמך להיוזק ואם ח
 החזיק בהם ומה היא חזקתו ובאיזה
 מחז שאין בהו חזקה
 אחר מבני חצר שבקש לעשות רופא א
 או גרדי או להעמיר חנות בני עירצו
 בומין לבני עיר אחרת לירר לאומנות
 ולא להביא סחורתן לעירן ואין בו מב
 מבוי על בו מבוי לעירן
 חלוקת חצר שיש בו דין חלוקה או ש
 שאין בו דין חלוקה ביצר יבנו הבותל
 ואם קצו זה מזה באין לחלוק באין ב
 בו דין חלוקה או שקצו לעשות בותל
 ואם אחד אף שכנאו כלן ואם גמל הב
 הבותל
 חלקד גיגה או בקעה ביצר עושי חנר
 ומי שאמר חבירו מג רוחתו יגרר מק
 מקיח או גיגה ח ביעיה
 היוזק ראייה שמנג לגור ובצר ישירות

ס'ה

התופש לבח במקום שחב לאחרים וג
ונפקד התפש שעיכב הפקדון בשביל
הבח

ס'ו

הבא ליפרע שלא בפני בעל חובו

ס'ז

בופין את היתומים לפרוע חוב אביה
ואיזה אין בופין ואיזה איבא מצות ד
ואיזה ליבא מצות ואין צריבין לישבע
שלא ירשו ואם מכרו הנכסים ואין ב
בח צריך ליקח חצי מזה וחצי מזה ד
ואם מכר אחר מהם והשיגי לא מכר

ס'ח

באיזה עניין נפרע מלוה ויורשיו מין
מיורשי לזה מלוה על ובשטר ועיסק
ואם מת לזה בחיי מלוה ותפשו יורש
המלוה ואיזה שבועה אדם מוריש לב
לבניו ולזה שהוציא שובר על קסנים
שנכתב בחיי אביהם ואין נפרעין מן
היתומי אלא זיבורית ובשבועה

ס'ט

מגר יזין על גנסי היתומין ואם המ
המלוה רוצה ליקח השוה בלא הברז
ואם טעו ונתאנו ואם מכרו על שלוח
וסעה

ס'י

אין נזקקין לגבסי קסן ואם יש שם ע
ערב ואם אמ האב תנו מנה זו לפלו
או שקרקע גזולה בירו נזקקין לו דא
ואם לזו בל או אפוסרופ לצרבים או
שתקת בגבסי אחר נזקקין להוציא מ
מירו

ס'יא

מלוה בשטר גובה ממעבדי כי ליבא
בני חרי אי אישתרפו בני חרי שיש ל
לו בעיר אחרת ואם בא לגבות משגי
לקוחות שקנו באחר ואם הוא חתום
על שטר המבירה ואם נתן הלוח מתג
על מנת להחזירו וראובן שהלוח לש
לשמעון על שמעון ויהוד בשטר ומ
ומפי יהוד ובא ראובן ואם בא לסרדה
משטרי חובות שיש לו ומכרם או נתג

ס'יב

לאחר דבא לגבות מהם
אין בח סודת ממה שקנה אחר שלוח ד
ומכר אלא אם כתב לו ואקציה ואם ל
לא בח לו ואקציה וחלוקי המלוה זה
זה הלוקח או שני מלוין מתו חיו לו הב
הנכסים או שמת והוריש גבסיו לבתו
גישאת

ס'יג

אין בח סודת ממסלטלין והמשועבדי
אל אם הקצם לו אנב קרקע וביצר נק
נזקין אנב קרקע

ס'יד

דין בח עם הלוקח אם יכול לרחותו
אצל הלוח ושבועת שנשבע בח והלוח
והשומא ומשפחה ואם רצה לסלקו ב
במעות או לעלות על השפחה ואם קנ
אחר בק ואחב אחר בק והחובו ר צור
של ס תחלה וכו' ודין חמירות

ס'טו

והשבח בסודת מלוכה ומקבל מתנח
ויתומי

ס'ז

לוקח שטרחה ממנו וביצר בותבין
לו הסירפא וביצר טורח מלוכה של
אחריו ואם קנה שלא באריות ומבקש
מהמלוה ליתן לזה השטר שיחזור ויש
ויסרוה בו מחמלוה

ס'ז

עשה שדהו או שורו או עבדו אפותיק
ומכר או שעבד העבד או הקדיש גבסו

ס'ח

בת ללוקח שיגי דין ודברים אין לי ע
עמר חוזרין חלילה

ס'ט

ראובן שמכר כל שדותיו לשמעון וחז
שמעון ומכר אחת מהן ללוי ולזה ש
שהתנה שיגבה מן העירית ומכרה ה
לו עירית ביגדנית וזיבורית ומכרו ל
לאחר או לג באחר או בזה אחר זה

ס'ב

זר ל חובו סתם או שאר זרקהו
לי סתם או בתורת גיטין או

ס'ג

זרקו ורפטר וזרקו וגאבר
שכח לו חובו על שליח שנעשה בעד
או שלא בעדים ובריו קצין או על כת
ידו ובפר שאיגו בת ידו ואם השלח

ס'ד

הבחיט המלוה או הלוח
אין הלוח צריך ליתן ההלואה לשליח
המלוה עד שיבא בהרשאה ואם כת ח
המלוה או שביטל השליחות או ההר
רשאה קודם שנתן הלוח לשליח או ל

ס'ה

למורשה הרשאה על מה
גבת בת וביצר גבתבת ואת מי מרש
ואם המורשה רוצה לעכב הממון או
למוחל או להרשות אחר ואם קרבו
ראויין להעיד ואם הנתבע מהפך הש
השבועה

ס'ו

גתבע אם יכול לעשות מורשה

ס'ז

שלח לו חובו או פקדונו על שליח וא
ואם לג חולר הוי בזבי ובמתנה לא
הוי חולר בזבי ואם במתנה הוי בזבי
או לא חולר לו מנה של מתנה ומצא
שמת

ס'ח

פרע לו חובו במעמד שלשתו אם רצ
לחזור בו או למדחלו ואם נפקד א
אם שטעה ואם נתנו בעל ברחו של הב
הנפקד על יד גוי או על ידי שליח

ס'ט

איש שלוח מאשתו או מעבדו ונרש
ושיחררו והלוח מן חנר שנתגיירו ב
בנין עמו

ס'י

חפודע חיוב של חבירו או ששכנו דו
בשביל חבירו

ס'יא

ערב בשטר ועל ואיזה ערב צריך קב
קצין ומתי נפרעין מן הערב והמקב

לעולם א' משייר אותו לעצמו או לא לאחר		המחבר לקרקע ריצו בקרקע	ח'ע
מקנה לעובר שלו או לעובר אחר וק' וקני את וחמור	ח'ז	גוי שמבר קרקע לישראל וקבל בטהור	ח'ז
מח שארש מאבא מכור לר הבותב בס	ח'ח	קניית קרקע בחליפין וכל דין חללי-	ח'ח
זכסיו לבנו לאחר מותו ומכר חבז ומ		מין במח קוצין וביצור קוצין	ח'ח
ומת חבז בחיי האב והקנה מסלסלי א		קניית עבד זעני	ח'ח
אגב מקרקעי ולא חיו לו המסלסלין			
מקנה דירת בית או אויר חצירו או מ	ח'ב	קניית בחמה גסה וקנה וחיו ב' רזבב	ח'ז
משיירד או מקדיש דבר שלא בא לעול		או רבוב ומנחין ובאיזה מקום קוצין	
או נתנו לצורח		משיבה מסירה והנבחה ואם שינה בק	
פירות כוודת ופירות שובר באיזה ענ	ח'ג	בקניין אחרים ממח שאמ' לוי המוכר	
עניין יקנה אנור וכל רינא		א' קנה בדרך שבני או קוצין או שאמ'	
המוכר בית סתם מה ממכר עמד וחייב	ח'ד	לד משור וקנה לאחר ל' יום	
שבת לו עומק ורומא או מארעית תחו		קניית מסלסלין ואיזה מחם במשיבה	ח'ח
תהומא עד רקיע ואם אמ' עמ' שריוס		ואיזה במסירה ואם גאנסר ביר המוכר	
עליונה שלי ומוכר בית בבירה גדולה		אחר שקבל המעות ומה דינר במעות	
והיו לו שני בתים זה למצים מזה ונת		שבירו אחר שנתבטל חמקח	
ונתנם או מכרם לשנים יובמה יחאנו		יש מעות קוצנות ויש זמן שהן קוצנות	ח'ט
גובהו ואם יכול ליתן לו עלייה		וביתומי גב קוצנות	
המוכר חצר ובית הבד ימרחץ ועוד	ח'ט	קניית מסלסלין על יד חצירו ואם חם	ח'ז
מח מכר בכללם		ברשות המוכר או אחר קרם והשביר	
מוכר שרה מכר אילנותיו ואם אמ' ח'ז	ח'ז	או נת' לו המקום וביצור קוצה כליו מ	
מרקל פלוג' או חוץ מהאילנות או אר		ומסר קודם שפסק או מרד וכו' אני	
ארעא ורקלי וקוצה אילנות או בית ד		מוכר לר והיו מורדין במירת הסרס'	
ומכר קרקע ושייר אילנות או קרקע		או אחר והבניס חמוריים וגם התבוא'	
לזה ואילנות לזה או קוצה אילנות ל		לתור ביתו חנוסל בלי לבקרו וגאנס	
לקוצה		בירד	
מוכר למקים אמת השלחין ודרד יחיר	ח'ז	קניית מסלסלין בעירבון כפי המנחה	ח'א
או רבים או מקום לעשותו שם הסמו		קניית מסלסלי אגב קרקע והקנה לו	ח'ב
או קבורה או מוכר קרוב		עבדים וקרקע או עבדים ומסלסלין	
ומוכר בית ביר או שאמ' בבית בור וי	ח'ח	ואמר לו משור כהמה וכלים שעליה א	
ויש בו סלעים ונקעים או שאין לו מד'		או קופה וכלים שבתוכה	
בחבל או חסיד או יתיר או שניהם או		בל מסלסלין וקצין בחליפין בין אם	ח'ג
בסימניו ומצדיו אי מוכר שהלוקח מ		מפקיד לידע כבומן או לא ומספ' א	
מכרה או שאמ' לו כרם דמורס ואין בד		אין נק' בחליפין ואין עושין בו חלר	
דימונים ועצבים או חצי שרה אגני מו		מין וביצור נקצה ואיזה מהם נקרא מס	
מוכר לר או פלוגא דארעא דאית לי ח'ז		מסבע אצל חבירו או מרי	
עומד בבקעה ואמ' שרה ז' אגני מוכר		אימתי מקבל החזור בו מי שפרע ומ	ח'ד
לר או ארעא דבי פלוגיא או בל זכסי א		ומתי נקרא מחוסר אמצה	
אגני מוכר לר		מוכר מחמ' אוגס ומסר מודעא ובסלח	ח'ח
ביצור מסימניו המצדים ואם לא סייסר	ח'ט	אמכור לר בק' ומכר לאח' בק' או שיא	ח'ז
איחם במסלסלין כגוז סמינה וקרנז	ח'ג	שיאמ' אמכרנה לר כפי שישומד אותה	
וצמד בקר ופרה וחמור ושפחה ובור		ג' או ד'	
ואשפה ושובד מכור עם חבירו		המוכר זכסיו על דעת לדור שם או ש	ח'ז
מוכר שאר' ולוקח גת' וואח' נתדצו	ח'א	שלא יכול לילד ושאר חנאים שבמכר	
סתם		שהתנו לוקח או מוכר וריג' אסמכת	
שנים חלוקים על חמקח בל אחר אמ'	ח'ב	ובחייב עצמ' בדרך שאינן חייב בן או	
מכור לי ולקוח רמי ואינו יודע ממיר		בדבר שאין לו קצבה	
ושאר סענות שבין המוכר וחלוקח		מקח שגשגה בצר איסור של ריבית	ח'ח
חמחלית פרה בחמור וילד וזה אמ' מ	ח'ג	מקנה דבר שאינו מסויים או שלא בא	ח'ט
מכרתי לר שרה ועבר קסין וזה סודע			

ו שותח שמבר חלקו לאחר שותח מח
מחלקו ובן המצרן מסלק את הלוח
וכל דינא דבר מצרא
השיתוח ביצר מתקיים ואם נתן זה מ
מאה וזה מאתים וביצר נזהגין בשות
פות ואם שנו בשום דבר ואם תבע א
אחר מהם למי שחייב להם וביצר גפר
גפררין זה מזה ואם חלק בלא דעת
חבירו ואם מת אחר מהן
שותפין שירד אחר מהן לאומנות המ
המלך או חלה או שרצה לילך ללמדת
תורה ואומנות
שותח שבקש מהמובס שימחול לו או
או שילך שם ברשות
שותפין אין להן חזקה זה על זה

שותפין שגררו הגאה זה מזה
שירא שעמד עליהם גייס וחציל אחר
מהם והא שותח אי פועל
א סוד שיהוה עם גוי ואם עשה סחור
בגג ילות או טרפות ושלוחו במות וב
וב צר נעשה שליח ואם עבר על דעת
משלחו או טעה וקנה בידקר או קנה
לו קרקע בלא אחריות או שאמ לו מכ
מבור די סאח ומכר לו סאתים או אי
איפכא

עשה שליח לקנות לו ולא קנה או קצ
קצאו לעצמו או לקנות לו חסיד וקצ
טעוריו ואם הוסיפו לשלוח ושלוח של
שליח לו לגוי קבל לו מעות וטעה
והוסיף לו או שנעשה לו ערב לגוי וג
ונתן לו העות ושכחם הגוי
ג שנתנו מעות לאחר לקנות להם וח
והקנה שנה על שם אחר ואחב אמר
שהוא לעצמו

כרסוד שמכר בפחות ממח שאמ לו ב
בעל הבית או ביותר או שנאמר לו חת
החפץ ושאר טענות שבינו לבין בעל
הבית

חלוקה בלים מן האומן לשנרם לבית
חמיו או למוכרן לאחרים
שליח שטוען שאירעו אונסי

אין שליחו לגוי וחלו ויש שליחות לע
לעבר ואשה וחשולח קסן לחנווני וצ
וצלחית ופוגדיון בירו
אין המקח גקנה ברברים

קניית קרקע בבסת ואם נתן משכונ ו
ורץ עייל וגפיק אונזי
קניית קרקע בשטר

קניית קרקע בחזק ושכירות קרקע ב
בקניית קרקע

גג הכמוד לחצר ושת חצירות שאתח
גבוהה מחבירתה
דברים שבגי חצר בופין זה את זה וע
ועל מה מעכבין להשתמש בחצר וזה ח
חצירות שופרות מים לביב אחר

דברים שבגי מבוי בופין זה את זה ופ
מה חז מעכבין ולאי זה יכול להעמי
רלות וחצר הפתוחה לשני מבואות
וח חצירות פתוחות למכור

דברים שבגי העיר בופין זה את זה וב
וביצר נובין אותו ודברים שתלמירי
חבמים פטורי בהן ויתומין חייבין

הבית והעלייה של שנים דמה יש על ב
בכ אחד לתקן וגשפלה התקרה או גפ
בלה ואם באין לבנותו או שאין להם
לבנותו

מי שיש לו גינה תחת הכר של חבירו
ונפחת

מי שנפל כותלו לגינת חבירו ואיגור
רוצה לבנותו

שתי גינות שהאחת גבוהה מחבירתה
ויקב ב ג הם ואילן העומד על המיצר

שטח הגדר את זיתיו ושתלו בשדה חב
חבירו ומכר עיציו לענים

מי שיש לו בור לפנים מכורו של חב
חבירו וגינה לפנים מגינתו

המטה נזות המספיקות מים ממעיין
אחר ואמה דמושבת על פגי הסדה ומ
ומשקין ממנה

איזה דבר שהשותפין בופין זה את זה
לח וק ובאיזה דבר אין חולקין אלא
אומר גור אי אגור ובל דיני

ג תניז לבד פתח בחגור אמות ובמה
יהיה בחצר שיש בו דין חלוקה

שותפין שרצו לחלוק בדבר שאין בו ד
דין חלוקה ובבתבי הקדש ובמאמת
מתקיימת החלוקה ומה שיש לאחין ז
זה על זה לאחר שחלקו

אחר מחאחין שבא להעלות על אחר מ
ג החלקים יותר ממח ששמוהו ברי לו
ליטלו בלא גורל או שמבקש שיתגדחו
לו שחיא סמור לשרהו ברא גורל או ש
שרוגח לחלק בל שרה לשנים ושנים ח
ולקים בכור או יבם אם יטלו ביחד ו
ומי שיש לו שני חלקים ולחבירו חלק
אחר

לא הו באו כל האחין ואותו שבבאן ר
רצים לחלוק שחלקו אותו שבבאן
וגאדהו אח או שגסל בעל חלק חלק
אחר

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

סעו

רנ"א מתנת שביב מדע או בריא שבתוך בח
 עתיים ובמותאו שאין בה מפורש בלוי
 וזוהא שאמ' שג' היה או שאין מפורש ב
 בן דאיתפטר מנו מרעיה
 רנ"ב מתנת שביב מדע מוציאין ממנו למד
 האשה וחבנות ובתובתה שחורה או ח
 הקדיש או מוצר וילוח
 רנ"ג ג' שבכסו לבקר דינו עושין דין איזה
 לשון מועיל לשג' ואי חיישין למתנת
 סמירתא ואם אמ' במרום לי שיש לי ב
 בן ועבשיו שאין לי בן נכסי לפלוג וא
 ואם אמ' נכסי לפלוג והוא ואוי ליור
 שד ואמ' תגז מאתים זוז לפלוג בגי ב
 בראוי לי ואמ' תגז ר' לפלוג בני כרא
 לו ואמ' תגז זוז לפלוג וש מאות לפלוג
 דת לפלוג ותגז ר' זוז לפלוג וישא בת
 בתי ותגז ר' זוז לפלוג מייני ותגז לפ
 לפלוג בית מחזיק ס' חביות והוא מח
 מחזיק ס' ותגז לבתי מאתים זוז בב
 בכתובתה ותגז שקל לבני ותגז מנה
 לפלוג וחלואתי לפלוג או ידור בבית
 פלוג או יאכל פירות דק לפלוג ואם
 צוה לתת לפלוג דקל ויש לו שני חצא
 דקל ואין חידוש יכול למחול מתנת
 שג' ויחלוף פלוג בנכסי או תגז לו ב
 בהן חלק או חלק בבזר ותגז מאתים
 זוז לעניים או לספר תורה ואם ילד
 אשתו וכו' וילדה טומטום ואגודיג
 וס ואמ' נכסי לסוביה ואל תספרוני
 ואל תקברוני מנכסי
 רנ"ד שג' שבקש שיעשו קניין במתנתו
 רנ"ה מנה לפלוג בידי או שאמ' תגז לו מנה
 שבירי ואמרו יתומי /פרענו או אמ' חז
 ואמ' לנו שפרע או אמ' על מעות שהס
 שהטמין של פלוג חז או אחר העיר ע
 עליהן שהן של פלוג או שאמ' לחם ב
 בחל
 רנ"ו גר שנתן במתנת שג' או חורה שג' ש
 שצוה ליתן לגוי או לשחרר עבדו אול
 לעשות לו קורות דוח או שלא לשנו
 רנ"ז הכותב נכסיו לבנו או לאחר מחיום
 ולאחר מיתתו ומתנת בריא שבת מחי
 ולאחר מיתת
 רנ"ח מתנת שבת בח לאחר מיתת אם יש בד
 זמן ומנו מוביח עליו וקוצה חנות מ
 מחיום
 רנ"ט השבת אבידה מאיזה מקום חייב להש
 להשיב ובראיזה מקום היא שלו
 רס' המוצא רבר שמוכח שהוצא שם או סג
 הוצא במקום המשתמר או משתמר ק
 קצת

רס"א המוציא במקום שביבד שאיזה אבירה
 במר פרה דועה ברר או ברפת
 רס"ב אבירה שאין בה שוח פרוסה ואם נפל
 מן שותפין ועל איזה דבר חייב להב
 ריז ואיזה דבר שהיא של מוצאו ויאי
 ויש שלו ועל איזה סימנין מחזירין ול
 ולתלמיד חכם בתביעות עין והשולח
 לחבירו פירות ומצא בהן מעות ימצ
 מצא חמור ואובת עליו חנותו סימן ב
 באורה מחזירין לו החמור וכן בלי מ
 מלא פירות ומעות בתוכו
 רס"ג המוצא אבירה שמתבייש להשיבה
 רס"ד אבירותו קודמת לכל דבר ואבירות רבו
 ושל אביר ואבירות אביר ושל רבו של מ
 מי קודמת ואם שהניח שלו וחציל של
 חבירו והיה בורה מבית האיסורים ו
 ואמ' לו טול דינך זה והעביריני
 רס"ה אין ליטול שבר על האבירה ואם היה
 בטל מן הסלע ואם היה שם בל או חב
 חבילים או לא חיו שם
 רס"ו דין אבירות גוי ובאיזה ישר ובאיזה אב
 אבירה חייב להשיב ואם אמ' אביר אל
 תחזירי
 רס"ז מצות השבה ביצר מברין וביצר מט
 בה בעורה בידו וביצר מברה ומה רינ
 בה במעוהתיה ולהיבן מחזירה
 רס"ח קנייה בחצירו ובד אמותיו ואם נפל
 עליה וצבי וגזלות שבשרה
 רס"ט המגביה מציאה לחבירו ואם הנביהו
 שני חרשיו או שני פקחיו או פקחיהו
 וחדש או שמונחת חציה על עמוד וש
 ושבק אצלו ושגמ' לחבירו זבי לי בה
 או תנה לי
 ר' מציאת חשד ובנו ובתו ועברר ושפחה
 ואשתו ופועלו
 ר"א מציאת בהמה ושסר חוב ושובר דגס
 אשה
 ר"ב מצות פריקה וטעינה נמלים או ספי
 צות שפגעו זה בזה וחמורים שרגלי
 של אחר רעות ושירא שפסדו עם גי
 ציים חבא עליה או ששברו תיודר ליל
 עמהם
 ר"ג הזוכה מן ההפקד והפקד בכיצד ובב
 ובב
 ר"ד תנאים שתיקן יהושע צוהג' את בחל
 ר"ה הזוכה בנכסי גר שמת בלא יורשין וא
 ואם שפלו בו שמת וזכו ואח' שמער
 שלא מת והחזירום וזכו אחרים ומש
 צונו של גר ביד ישראל ואיפכא וביצר
 היא חזבייה וכל ריביה וגוי שמכר קר
 קר קר ישראל וקיבל רמים ולא בת חש
 השטר

דלג מי שאבר שטר קנייתו ושטרי מבד המ
 המאוחרין מסולין
דמ שני שטרי מבד על שרה אחת מזמן אח
 שורא רדיגי
דמא המתנה במה תתקיים וכן המחילה וכן
 ו חנותן דבד שאינו מסוים ועל מנת ל
 לחזיר או בשטר תנאי ושתהא מתנה
 לכל רבר
דמב מתנתא כאוגס ומסירת מובעא עליה
 ומתנתא סמירתא
דמג המזבח לחבירו על יד אחר או שאמ לו
 תן לו ועל יד מי מזבין ומתי קטן זכ
 לעצמ ואומא זכה לפלוג ובת לו חש
 השטר וחנותן לתור חצירו או תור ד
 אמות של מקבל ואור שאין סופי לגו
 לצוח
דמד האומא לשנים לכתוב שטר מתנה לפלו
 אין יכולין לעשות שליח ואומא שהם
 אמרו לעדים לכתוב ולחתום לו
דמה חבותב גתתי שרה פלו לפלו או גתת
 ייה לו או אתננה לו והאימ גתתי שר
 פלו לפלו והוא אמ לא גתתי לי או
 מקבל מתנה שאמ לאחר שבאה לידו
 מבוטלת היא תבטל אי איפשי בה אי
 מתנה בטילה היא או שתק ולבסוף צ
 צוח
דמו שמע שמת בנו ובת נכסיו לאחר ובא ב
 בנו ובת כל נכסיו לבנו עשאו אפסר
 ופא ושאר מירי דאומרנא
דמו השולח חפצים לבני ביתו ולא פירש
 היאך יחלקום או שאמ נכסי לבני בב
 בכורי או שאמ נכסי לפלוג ולבני פלו
דמז נכסי לר ואחיד לפלו ומבד ראשו ד
 דמת שיגי בחיי ראשו ואם אמר אחר
 לפלו מעבשיו או ואחיד לי ליורשי
 מסלולי נכסי לפלוגי

דמס חנות מתנה וחוזר בו או ואחר דמת
 ומתנה לעבד וגוי ואשה מידת חסיד
 שלא לקבל מתנה
דנ מתנה שביב מרע במקצת או בבולה ב
 בלא קניין ובקניין ומימה את בחו ד
 ואם גתרפא או גיתק מחולי לחולין
 ואם חזר בו בכולו או במקצתו או ב
 בת ומסר לזה ובת אחר בר לזה ואימ
 ואימתי נקרא שביב מרע ומצוה מחמ
 מיתה ושביב מרע או בריא שאמר בת
 בתבו ותגו מנה לפלוגי ומת וגמאר
 רייתיסי קשורה בו ובתב שטר חיוב א
 או מתנה בשם אחר וגתנו ביר שליט
 ומת

צדל לקחתי
דנב המחילה פרה בחמור או שקנה פרה ו
 דנמצא נקב בבית הכוסות
דנב אחריות טעות סופר הוא או פירש של
 באחריות או קבל עליו כל אוגס שיא
 שיארע
דנב ראובן שמבד שרה לשמעון שלא באחר
 באחריות וחטפה ממנו או שחזר ול
 ולקחח באחריות ממנו או יצא עליו
 קול עירעור ולא נח את המעות והז
 וחזס דינא אמרי
דנב עד במה הוי מחילה או חזרת האונאה
 וביטול מקח שאין בו אונאה ודברים
 שאין בהן אונאה ושליח שסעה ואחין
 שחלקו וטעו
דנב אסור ליהנות בדברים ולגנוב דעת ה
 חבריות ולרמות במקח כגון שמערב
 דע ביפה ומים ביין ולחשבויה המקח
 שיראה יפה
דנב המובר במה עפר וטינופות מקבל ה
 הלוקח בפירות ואם נמצא יותר מן ה
 השיעור
דנב המובר לחבירו מרתח או חבית של יין
 ואמ לו למקפה או למוכרה בחנות א
 או למוכר במקום היוקר והזול ומוכ
 יין מבושם וישן מוכר חבית של שכר
 והחמיא תור ג ימים
דנב שלא לרמות במדה ובמשקל וליושר ה
 המדות והמשקלות והמאזנים וביצר
 יעשו אותם וביצר ישקול וחייבין בד
 למנות נאמנים על זה ולפסוק השער
 השערים ושלא לחפסיע איתם
דנב המובר רבר במדה במשקל ובמניין ו
 דסעה אם מצא יותר אם צריך לחזיר
 או שטשה במניין המעות ומוכר רבר
 וגמאר בו מום וזרעוני נגח ולא צמחו
דנב מוכר מין וגמאר מין אחר או דע וגמ
 דנמצא יפה

דנב המובר רבר איסור ואבלו הלוקח
דנב קטן מתי מוכר מסלטלי או מקדקעי
 שלו או שירש מאביו ואם מוכר בקטג
 יתו וחרש שוסח ושיביר שמכרו אחר
 הזובה בשביל הלוקח שלא מרעתו וע
 ועבר ואשה ובד ואפיטרופי שמוכרו
 והקונה בשבת וביוט
דנב גוי שאגס קרקע מישוא או לקחו ממ
 ממנו בחובו או בעלילת דברים ומבד
 לאחר
דנב המחזיר אחר רבר לקנותו וקורס אח
 וקנאו לקרונה
דנב בותבין שטר לכדבר לבדו ולא ללוקח
 והלוקח גישן חשבר

לביתו
מקבל או חובר שדה מחבירו חיאר ית
יתנהגו זה עם זה ובאילנות שבו

מקבל בית השלחין וסדה האילן ויב
ויבש האילן המעיון וקצא האילן

מקבל שדה מחבירו וזכר חנכ או ג
גשרפה

מקבל שדה מחבירו ולקחה בעומרה
או שחיו חיסיה יפות ואם קבל ליתו
מתוכו ונתקלקל חעגבו או החמירן

היין
המקבל שדה לזרעה מין ידוע ובאל
לשנות ולזרעה מין אחר
המקבל לפחות מלשבע שנים לא יזרע
יזרעה פשתן ואין לו בקורות שקמה
ואם עלו בה אילנות מאיליהן

המקבל שדה לזרעה שומשמין וזרעה
חיסין ועשתה יותר משומשמין

מקבל שבא להסתלק דהיו בח זרעים
שלא גמרו והיאר הולקין בתבן וקס

מקבל שרוצה להסתלק מפני דעת חס
השדה או שלא עברה ובת לו אשלם ב
במצובא או אשלם אלמא זרין

המקבל שדה לזמן ידוע ומת והניח ב
בן

המקבל שדה ליטע כמ אילנות ויהיו
בה דעות ואם חפסיו וביצור הוא חול
בשבח במסותלק ואם טעון למחצה יר
יורתי ובעל השדה אומ לשליש

השובר פועלים ינהוג עמהם במנהג
המריגה ואם אין מנהג ידוע או ששב
בדין תורה

אמ לשלוחו צא שבור לי פועל בג ויש
ושברו בו או איפבא ואמ לו הפועל ב
במו שאמ לו בעל חבית בסלע ונזרל
זלח ופייסו לבד או שהוקרו ופייסו
בפ חבית או ששברם פחות מהראוי ו
והזלח או שברם ביותר מן הראוי זה
והוקרה

השובר הפועל ובא הוא הפועל לחזור
קדום שהתחיל המלאכה או אחר בז ו
והחילוק שבין פועל לקבלן

השובר הפועל לחפור שוחו או להשק
להשקות וירר מטר כלילח או שעלה
הגחר שחתנו עם אריסו שישקה יותר
משאר האריסין ויורר מטר ושובר מל
מלמר לבנו וחלח בנו חסובר
חפועל למלאכה סתם או למלאכה ידו

או לשלם או שגנב באוגס וחוצר חג
או שמסר לאחר או שאמ שמור לי וא
דאשמור לך חסאיליגי ואסאילר

האומגין שומרי שבר וער מתי ואם ק
קילקלן חייבין ושבח שגבל וחמראה
דיגר לשלוחני וצמצא רע ונותן צמר
לצבע ושורפן או שיגה והמסתלקיו ב
בלא חתואה

דיני השובר ושבועותיו וחייבו דמס
ורו ואם חסאיל או חסביר לאחר ואם
עשה מכח לבחמה וסומה לחתומאות

השובר בחג לרובב עליה איש או אשה
ובג יטעון עליה עם הרביבה או ששב
ששברה למסאוי כמ משאה ואם חושי
ובג מסא הארם ואם הוסיה על משא

השובר בחמה לילר למקום חידוע וש
דשיגה וחוליק למקום אחר או מבק
לחר וחייבו ושבח לרש בתבואה ו
ודשה בקיטגית

השובר החמור ונסתמא או נאחז באיג
באיגניא או מת או גשבר ואחר אמ ל
לו חמור זה או חמור סתם

במה משוי ספיגה ותוספת ואם שברה
למקום חידוע וטבעה בחצי הדרר או
פירס בחצי הדרר

המשביר בית לחבירו לזמן קצוב או
סתם ואם גתיקרו חביתם או הוזלו ו
ואם המשביר מברר לאחר או השיא בג
וצריר לו או משכנו ושבר ומברר ואם
נתעברה השגה ואם גפל הבית ואמ ל
לו בית זה או בית סתם ואם חסביר לו
עלייה סתם או עלייה זו שיעל בית זה
וגפחתו ב עלייות זו על זו וחשכיר ל
לו אחת

המשביר בית לחבירו בבירה גדולה או
חצר סתם או בית בחצר מה שבור בבל
בבללם

מה חרברים שעל המשביר לעשות או
על השובר

במה קרע גשברת ואם שברה על תג
תנאי

שובר שבא להשכיר בששבר לבדו או בש
בשותפות עם אחר

שובר אמ פרעתי ומשביר אומ לא קב
קבלתי או שאמ עדיין לא בלח זמן הש
השבירות או יהוא בבר ובר ומשביר ב
בבר בלח או הוא מחות

ראובן חסביר ריחי שישחגו לו בשב
ושוב לא גצטרד ראובן לסחיגה

מי שחטעה חבירו ער שחכגיס מירותו

שכ

שכא

שכב

שכג

שכד

שכה

שכז

שכח

שכט

שכס

של

שלא

שלב

שלג

שלו

שלה

שז

שז

שא

שט

שז

שא

שז

שז

שז

שז

שז

שז

שא

שז

רעו

סדר בחלות כיצד והאם אינה יורש את
בנה והוא יורשה אבל לא נקבר לחצ-
"חיל לאח מאב וקרוביו בעבירה יור-
יורשין

רעז

חבבור גוסל מי שנים ומורישו ליורש
ליורשין ואיזהו בבור לנחלה וספק ב
בכור גאמניז עליו ואיזה בן ממעס ב
בחלק בבורה

רעה

אין חבבור גוסל מי שני בגבסי האם
ולא במלוה ולא בשבח דמורע מי שני
בשטר חוב דאם אצל איני גוסל מי שני
ואיני מורע מי שנים ואם מכר חלק ב
בכירה או משיטת קודם חלוקה או
חלק עמהם בשוה ברבר אחר המסיר
בבורתו

רעס

אמ' זה בני או אחי או איצו בני ואיצו א
אח או עבדי וחזר ואמ' בני או אימכא
דמי שיש לו בן משפחתו

רעז

אמ' אחר בן האחין זה אחיצו הוא או
שנא אחי ואמ' אני אחיך יורש ספק ע
עם יורש דואי או ששניהם ספק או ב
צמר חבית עליו ועל אמד

רעז

המעביר בגבסי מבניו ליתנם לאחר או
שזיבה לאחר מהם או השרה להם חבב
הבכור בלשון ירושה או שאמ' מלוג לא
ירש או שבת לגברי בלשון ירוש' או מת
מהנה עם ירושה

רעב

שלא להעביר הנחלה ממי שראוי ליורש

רעג

דין ירושת גוי ונזר וישראל משומד

רעז

אין צריך עדות ליורש שחוא קרוב רק
בחזקה אבל לא בעדות שמת חמוריש

רעה

שכני ובורה מהם מדין וחידא לרפ'
מה יעשו בגבסיהם

רעז

יתומי גדולים וקטנים היאך יחזקו
ומ' מיצוי מגבסיו ואם שלח האב שד
שוכניג תבתינו למי תחזור ואם גש

רעז

גטלה יד משל מי תפדע
מי שנת והגיה בגים קטנים וגדולים
או בלם גדולים והשבחו הגדולים או
ק' ת גדולים הגבסים בסתם או שמיר
לע מי אג ערשא או שהסבית בחזק' ש
שא' לו אח' בא לו אח

רעה

היאך שרגין מה שעליהם דבניהם דבג
דבניהם בשח' לקי' וציוח האב ליתן
לכלו אינן ולא נתנוהו לו וחלקוהו

רעס

האחיי שיש בחז גדולים וקטנים וחצ'
דוקי מבקשי' לחלו' או שחלקו ובא לחז
אח או בעל חוב וגטל חלק אחר מחז או
שהיו אחר מחז יוצאין שטרות על שם
או חל' ה או מחז' מאומגות או רג' לי
ליהד ללמוד

רעז

דין האמסידותא מי ימנו וביצור יתנהג
ובל משמסיו

רעז

דין שומ' חגס מאימת מתחייב בשמיר'
וביצ' היא השמירה דחייבו ופסורו ו
ואם מסר המסרדן ליד אחר או ליד אש
אשתו ובגיו' דאם מתנהג לחתחייב בא
באונס' דליפסר בפשיע' ואם המסרדן
עמו במלאכתו

רעב

שלא לשלוח יד במסרדן ואם שלח בו
יד ומעות שהמסרדן אצל שולחני וחג
דחגונו ובעל הבית ואם בא עליו אג
אנס ונתן לו המסרדן ואם היו מעות
של פדיון שבויים ואם עירב הפירות
עם שלד או לא עירבן דאם חסד' וחר'
לבי' ואם הומסר אתו סת' או בסות

רעז

אנה ניתו המסרדן לישיבע ואנה יכול
להחזיר ואם חלר המסרדן דוצח ואם
שלחו לו על יד שליח

רעז

הכופר במסרדן או שסועז נגנב במקד'
שאין עדים מצוין כיצר נשבע ואם גש
נשבע באטת או בשקר ואם נגנב באוג'
ואח' חובר הנגב

רעה

שלם המסרדן כיצר משביעין אותו ומת'
זבח בבמל

רעז

הממסרדן בעדים או בשטר וסועז חנפ'
הנפסר נגנב או לחדמ' או החזרתיו ל
לד' או שסועז הממסרדן אין זה מסרדני
או קלקלתו או קבלת עליו לחתחייב
באיצסין ונפסר שסועז לא קבלתי על
עלי לשימרו או עלחנאי

רעז

הכופר במסרדן פסור אמ' צותן המס'
הממסרדן סימוז ומתי מוציאין מיתומי'

רעה

נפסר שאמ' איני יודע במה אני חייב
והממסרדן סועז סעגת בריא או ששג'
הם טוענין שמא

רעס

שנים שהמסרדן ביר אחר ואחר מהם ב
בא לתבוע

ש

שנים שהמסרדן אחר ק' ואחר ד' וכל אחר
תובע מאחים או שנים שהמסרדן מאה
דג' אחר אמ' אני המסרדני
אין דין השומרי' בעבד' וקדקעי' ובחק'
ידע וגטל עניים ומי שמסרו לו לאבר
דנחה בשל יתומים

שא

אחר האיש ואחר האשה השומרים ואי'
קסז בכללם

שב

שומר שכר באיזה דבר חייב או פסור
ומאימתי מתחייב

שב

הנעביר חבית ממקום למקום ונשכ'
מתי חייב או פסור אם שוח ביום השד
השוק' ובשאר ימים ד' ביצר מורע

שז

שומר שכופר או סועז גאנס ובא ליפס'

שה

ממנו ואם צריך שידע הנזול בשמחה לו נזול ביישוב והחזיר במרבר	ש"ב	חא"צ לחבירו קרע בסותי או של חבי חבירי והפטר ודודת שהיה דודת ושבר בלי או ששברם הנודת או אחר וספיגה שטבעה וזרק אחר ממשאח לים להקל ממשאח	ש"ב
גזלן שבא להחז' וא' הנז' למגי' או מת דחנזול את אביו או את חגר שאין לו י יורשי' ובשבע ופח' מה יעשה בנוזילח	ש"ב	חמשה שיסבר על סמסל אחר ולא בשב וישב עליו אחר וגשבר	ש"ב
המציל או קוגח מלססים ישרא' או נזי וסתם גזיבה חזי ייאוש בעלים אבל ל לא שתם נזילח	ש"ב	חקוצץ אילן של חבירו העומד לקצץ וחמוצע חבירו לעשות מצוה חמוסל עליו	ש"ב
אסור לקנות מנזול ולססים ולא ליה ליחנות מממנום ואם לקח מ מנזול מפורסם או שאינו מפורסם ד ומובס בנזול ומובס חעו' מאיליו וד נריגא ומלכותא ביצר הוא דחוי רי'ג	ש"ב	אדם חמזיק לבהמת חבירו או בבשה במים או העמידה בחמה אן הניח' על עליה נחלת או על עבר חבירו ושור ש שעלה פ' חבירו לחור' והמיתו בחמ' אתה או חניחו עליה תבילזת ובא אחר והוסית עוד עליה	ש"ב
דברים שחז' נזל מדבריהם בנז' מפורי' יוצי ועני הנזק' בראש האילן ונחיל שישב על ענף אילן של חבירו	ש"ב	אדם חמזיק שלא בנז' בנז' זרק חץ או ברוקו או פטר מים על גבו ובנאי ססת' הכותל וחזיק	ש"ב
קרקע אי' נזלת וחזרת לבעלי' מיר חלוקה בחנם ונזול צריך לשלם בל מ פירות שלקח בה ואם שטפה גחר או חפר בו בורות או נזלה מהנזול או ל לקחנה אנשי המלך מיר	ש"ב	חזיק שאי' גיבר בנז' מנסד ויגד של ח חבירו ומטמא סהרותיו	ש"ב
נזול שהמסיר השרה ואכל פירות כי'ג גובח אותם הנזול וכו' אם השביח' מה דיג	ש"ב	חילוק שבין גרמי' וזיק' לריגא דגרמ' וחזוק בלי מראש הנז' ובא אחר ושבר או שחיו בדים תחתיו ואחר סילקד	ש"ב
מכרה הנזול והשביחה חלוקה וחנזול סרפה מיר מה דיגו של לוקח עם הג הנזול בשבח בחביר בה שחית נזול וב ובלא חביר בה	ש"ב	שמינ' חשברים לגיזק ומשלם לו עליה	ש"ב
מכרה הנזול וחזר וקנאה מהנזול או ירשה ממנו או גבאה ממנו בחזבו או נת' לו במתנה או מכרה לאחר וחזר ד ומכרה לאחר ואי' קנאה מהנזול	ש"ב	גיזוק בשבע וגוטל ומסור מתי חייב ל לשלם ומתי בהרג	ש"ב
חיוור לתור שדה חבירו או לתור חזב חורבתו וגסעו או בגאו שלא ברשות	ש"ב	ממנו האדם שהזיק וחילוק שבין תם למועד ואיזהו מועד מתחלתו או תם וצעשה מועד וקרו ותולדותיו ובאיזה מקום חייב קרו ושן ורגל ודין חזר ה חשותפין שהזיקו בו אחר לחבירו ופ' ועלין שנבנסי' לחצר ב'ג' וגנחו שורד	ש"ב
חמשי' נזול רעיוהו	ש"ב	בזקי רגל ותולדותיו ודיגי צירדות ר ותרגול שחיה מחססו בחבל רלי נבל' ותרגל שקפצו בראש הגג	ש"ב
מי שרדד חרבים עוברת בתור שוחו ד וגסלח וגתו לחם דרד מן חצר	ש"ב	בזקי שן באיזה מקום ובאי' אביל' מש משל' מה שחזיק' או מה שנחנת	ש"ב
אסור לחזיק ממנו חבירו ולא לגרום שום חזיק ואם חזיקו במקו' ששניה ברשות או שלא ברשות בנז' ששניה ד רצין ברשות חרבים או אחר דץ ואחר מהלך או גבס לחצר חבירו ברשות א או שלא ברשות וחזוקו זה בזה	ש"ב	בלב שגסל חדרה ואכל חדרה וחיליק חגריש	ש"ב
זה בא בחביתו וזה בא בקירת' וגשבר' חחבית ואם מילא חצר חבירו בדים ב ברשות או שלא ברשות ושברם בעל ח חצר	ש"ב	חבנים פירדותיו לחצר חבירו שלא בר ברשות וחזוק' בהן בחיות בעל חצר א או חזיקתו או אובלתו	ש"ב
	ש"ב	גפלה לגנח וחמסיות' והמעמ' בחמה חבירו על קמת חבירו וביצר משערי'ן חחזוק שמפסיד בפירות	ש"ב
	ש"ב	חמשסח בלבו של חבירו בחבירו או ב בעצמו	ש"ב
	ש"ב	ביצר שמירת תם ומיעד ואם שמרו ב בראוי או משרו לחשו' או הניח בחמה או חוציאן ליססין אן מסרן לשומר ח	ש"ב

ידועה וצשלמה בחצי חיום או שלוח ל
לחביא שליחות וחלך ולא מצא או לה
לחביא לו קצים ולא מצא או לחביא ד
דבר לחולל והביא ומצא שחביא

חסדבר המועל לעשות בשלך וחדאח
בשל חבירו או שאמ' לו טול מה שעשה
שעשית בשבדך או שגלסח חסדגו לעב
לעבודת חמלך

ריוז אכילת פדעל בשעת מלאכה ממה
אובל אז מתי אובל דבל דיוצן ושל איע
יעשה מלאכתו רמיה

אבילת בחמה בשעת מלאכה ואיסור
חסימתה

לאת שבר אדם בחמה ובלים בזמנו ו
ומתי זמנו ובל דיגין

שואל חייב באוגסין ומסור במיתה מ
מחמ' מלאכה ומה נקרא מתה מחמ' מ
מלאכה ומאיזה שעה נתחייב בה דאם
שלחה לו על יד בן או עבדו ושלוחו
של שואל ומשאל

השואל מחבירו חמץ סתם או לזמן ק
 קצוב או ללצה או לגישואין או לילך
 בו לבית האבל או לבית חמשתה

אין ישראל דעם יעדן יעדן

דין השואל אחר בלדת זמן חשאלה

סען חסדאל שמתה מחמ מלאכה או ר
רוצה לישלם או לישבע ושמין לו הש
השברים

השואל מרח ושבר מרה אחת זה אמר ש
שאלה מתה וזה אמר שבורח מתה וכו'

מסוד שאילת בבעלים על כל ריזיו וב
דבעל בגבסי אשתו

הידיק שור של שואל לשל משאיל או א
אינבא

**איסור נגיבה מי נקרא גב ומאיזה שם
מתחייב וביצר תשלומין ובגל ואם הד
הורה בקצט**

אשה ועבר וקסץ שגנבו ואם תפשו ב
בעלי הבפל וז' או ח'

אִיזָה גִּבּוֹ חַיִּיב בְּבִטְלָא אִוּ בְּדִ וְהָ וְאִזְּ מִ
פִּסְדֵּר וְהַנּוֹגֵב מִגִּבּוֹ אִוּ מַחְלֻקָּה מִמֶּה
אִוּ שְׂגוֹב עֲבָרִים שִׁסְרוֹת וְקִרְסָעוֹת

התנוגב ציס בשבת וזבא במחלתרת פטר
אחמן חסר

הסוער סעגת גגב במסדרון ובאבירח

בשתתף חנוכה ביד חגב או שגתיאסר
בעליה ממנו או שיש בו יאגש ושינוי

או שמות וחורישת לבזיר

השביחה הגויבה ביר הנגב כמו נגב
 מרה או מעוברת וילדה או ריקנית וב
 רגסעה אצל וילדה או חוציא עליה ר
 דהשביחה או שהשביחה מאליה או נג
 בתיקון או חזלה בין גויבה לרעמ
 בדין וסוף בלי איז שמין לו השברים
 ונגב וחקדיש חוא או חבעלים

נגב שחוזר הבחמה שלא מרעת הבע
הבעלים ושומר שנגב מרשותו

אסוד לקצות שום דבר מהנזב והקדו
ממנו בשהוא נזב מפורשם או אינו מ
מפורשם

המכיר בליווספריו ויצא לו שם נגיד
בעיר

דברים האסורי לקצות מהרועים ומשומרי פירות ונשים משום גזל וממבל בעלי אומנות ואומנות

אויסדער גזילה אפי' על מצת'להחזיר וצ'
גקרא גזילה או עושק ואיסדור לא תת'
דמור ולא תתאוו

מצוה על הגזלן להשיב הגזילה ואם א
איו בה שזה פרדסה או גשתית שיגדי
החזר או שאינר חרור

יִיאָדֶשׁ לְבַר אִיגֹד קִדְוָה וְאֵם יֵשׁ עֲמֹד שִׁי
שִׁיגִי הֶשֶׁם אֵין שִׁיגִי רִשׁוֹת שְׁמִבְרוֹ אֹד
גִּתְנוֹ אֹד הוֹרִישׁ לְבִיגִד וְאֵבְלוֹם קִדְוָה
יִיאָדֶשׁ אֹד אֲחֵר יִיאָדֶשׁ

השביחה הגזילה ביר חגזול ממילא א
אז על ידי מיסום או צתיקרה או חוד
הגזלה ואלה אשכול תמרים ובו וגזל
כלי ושבת אין לו השברים

גזל בהמה ועבדים וחזקינו או פירו
ההרקיבו יין והחמיץ חמץ ועבר על
הפסח מטבע ונאסלת התקשה בעבר
חבירו או במסלסליה ועשה בחז מלא
בה והדר בחצר חבירו מדעתו וגזל צ
גמר וסממנין של חבירו וצבע בחז

בבגס בבית פלו' בפניו ושלם בפניו ב
בערית או בער אחר והוציא בליים וב
בפר בחז או טוען שלי חז או חטא מ
מזיד וחוב בער אחר או בכ ערים ואמ
חז שלי חיה וטוען גזלתני ואמ לא
זלתני כלום או גזלתני עד וכו'

זל אחר מחמס' ואינו יודע מאיזה גז
זלתיר ואינו יודע אם חוזרתים לר
ול איני יודע אם גזלתיר

זלך שבא לעשות תשובה אם מסבליך

רבו שמעון בז גמליא אומר על

שלם דברו העולם קיוו על חורו ועל האמץ ופ' חסל
פיר' הר' יעקב ז'ל אר' מירוש' שבסביל ג' דברי
אילו גבור העולם חסר בתחילת הפרק אומ' על
שלש דברים העולם עומד ואינם אילו שזכר ב
באן אלא מתולדה אמ' שבסביל ג' דברים גבור העול
וחן התורה והעבודה וגמילות חסדים תורה דבתי
הש' קצני ראשית דרכו אמרה תורה אני גברתי לפ
לפני כל הגברים ובעבורי גברו כל הגברים ד
ובן בשביל העבודה שבחר חס'ה בישראל מכל האר
האומות ובחר בבית המקדש מבבל המקומות שיע
שיעבודו בו ובסבילו גבור העולם ; וכן גמילות
חסדים שהיא מרת חסד שגורמת לחיות לרצון לפ
לפני הש' יתבר' ובאן אמ' העולם קיים פי' אחר שב
שגבר מתקיים על ידי אילו שפי' הדריגין שנין ב
בין איש לחבירו העולם קיים ; בי אילמלא חרי
חרין כל דאלים גבר וכן האמת כמו שאמרו שר
אין לו רגלים אבל האמת הוא יסוד ומעמד גדול ל
לכל הדברים וכן השלום כמו שאמרו חזי מחמלל
בשלומה של מלכות סאלמלא מורא מלכות איש את
דעיהו חיו בלעו פ' וזהו ברוך רבותי באמ' ז'ל כל
חזן דין אמת לאמתו כאילו געשה שותת לחס'ה ב
במעשה בראשית בי חס'ה ברא העולם לחיות קיי
והרשעים שגזלון וחומסין מחריבין אות' במעשי
הם כמו שמצינו בדרך המבול שלא נחתם נזר דיב
דינם אלא על חסול דבתי בי מלאה הארץ חסם ובת
בתרי חגני משחיתם את הארץ נמצא שחדיין המשב
המשבר זרועות רמות הרשעים ולוקח מידם סוד
ומחזירו לבעליו מקיים העולם וגורם לחסלים ד
רצון הבור' ית' שמו שבראו לחיות קיים וחרי באר'
געשה שותת לחס'ה בגריאח ואברהם אבינו לא י
ידעו הש' וקראו אוהבי אלא על אשר חלך בדרך ת
המשפט והרדיך בו בגין דבתי בי ידעתי למען א
אשר יצוה את בניו ונז' ואת ביתו אחרי ושמרו א
דרך י' לעשות צדקה ומשפט ומשה רבי' פ' רבו של
כל הצביאים לקח עצת יתרו בענין המשפט להע
יד שופטים להזהיר את ישראל ולצוותם על דבר ח
המשפט וה' חסבים על ידו ; ויחושע אחרי ברתו
ברית עם ישראל לעבור את ה' סיים את דבריו במשפ
דבתי ויברות יחושע ברית לעם ביום החוא וישם
לו חק ומשפט בשבם בי המשפט הוא יסוד ועיקר
גדול בעבודת השם ואחריו כל שופט ושופט שפ' את
דורו וחיבו מדרכו הרעה לעבודת ה' ללכת בדרך
אשר דרך בה אברהם אבינו לעשות צדקה ומשפט ד
ובעבור זה גוצלו מירי אויבית עד קם שמואל לגב'
זאמן חס' וישפוט את ישראל כל ימי חייו וילך מירי
שגח כשגח וסבב את ביתא' והמצפה דחגלגל ושפט
את ישראל את כל המקומות האלה ואמרו חכמים א

את כל המקומות שברך שחלך שגח זה לא חלך ש
שגח זה למען חסיד לב כל העם לעבוד הש' וללכת
בדרך אשר חלך אברהם אבינו פ' ; וימשה את דור
למלך על ישראל וילך גם הוא בדרך הש' מכל אשר
חיו לפניו דבתי ויעש דור משפט וצדקה ויואב יח
יחיה את שאר העם ויאמר חבמי בזכות משפט וצד
וצדקה שעשה דור יואב יחיה את שאר העולם יו' ש
בזו תחיתו ידיר ה' אשר אהב ללכת בחוקות דור א
אביו וישאל מאת הש' לב מבין שמוע לשפוט את ע
עמו בין טוב לר' וייסב בעיני ה' על אשר שאל את
הרבר הזה דיתן לו לב חכם ונבון אשר במוחו לא
היה לפניו ואחריו לא קם במוחו וייראו כל ישראל
מפניו כי ראו כי חכמת ה' כלבו לעשות משפט יור
וגם יחושפט שחלך בדרך אביו ונצח לבו בדרך ה'
צתחוק בדבר המשפט והעמיר שופטים בכל עיר ד
דעיר ויאמר אל השופטים ראו מה אתם עושים כי
לא לארם תשפוטו כי לאחים ועמכם בדבר המשפ
וגם יאשיהו שחבתו מעיר עליו ובמוחו לא ח
היה לפניו מלך אשר שב אל ה' בכל לבו ואמרו חב
חבמי שכל דין שרץ עד שהיה בו ז' שגח החזיר לב
לבעליו וגם מלך המשיח שיגלה במי' ורח בימינו מ
משכחו חסוס בדבר משפט דבתי ושפט בצדק דל'
והוביח במישור עגור ארץ ונז' ; ובפי גורל משב
משכורתו בן עוגש חמבסלו והמעדות ברתו חרב
בא לעולם על עינוי הדין ועל עיוות הדין וכן אמ'
דור עשיתי משפט וצדק כל תניחני לעדסקי מכל
מכלל שבמגיעות המשפט ינח ביד העושקים ולא
חרבה ירושלים ולא גלו ישראל אלא על שבסלו המש
המשפט ברכת מלאתי משפט צדק ילין בה ועתה
מרחמים ובתי יתום לא ישפוט וריב אלמנה לא יב
אליהם ובתי בתר' חזי אנהם מצרי ואנחם מאויבי
ובמשפט עתידה לפדות דבתי ציון במשפט תפדה ד
דשביח בצדקה ובתי דרשו משפט אשרי חמוץ שפט
יתום ריבו אלמנה ובתי בתריה אם יחיו חסאיבם ב
בשגי בשל' ילבינו והוא מקרב הנאולה דבתי שמו
משפט ועשו צדקה בי קרוב ישועתי לכא וצדקתי
לחגלו' וחס'ה חפץ בו יותר מבכל הקרבות דבתי
עשו משפט וצדקה גבחר לה' מזבח מחטאת ועולה
לא נאמ' אלא מזבח יובבמה מקומות הזהיר עלינו
פי' משה רבי' פ' לא תבירו פנים במשפט לא תגור
מפני איש כי המשפט לאחים הוא ועוד הזהיר עלי'
בעשה בצדק השפוט עמיתך ושפטתם צדק וצוה
למנות שופטים בכל המקומות דבתי שופטים וסו'
סרים תתן לו בכל שעריר שופטים חז' הדריגין ח
הקבועין לשפוט ושופרים חז' בעלי מקל וזרועה
העומדין לפני הדריגין לרדות פ' הדריגין ואמ'
י' ירמיה אשר תשים לפנייהם אשר תלמדם מיבעי'
ליה אלא אילו בלי הדריגין מקל ורצועה מנעל וש
ושופר ובתי רב האוי' ב' צריך שיחא לו מזומן במ
במושב ב' מקל לרדות בו ורצועה לחלקות בו וש
ושופר לרדות בו וספר תורה גמי צריך שתהא מזו
מזומן ב' בראמרי' בתקנת עזרא שיחוא בתי ריב
קבועי' בשיגי ובחמשי ואמרו מ' משום דשביחתי ב
בחו רבים אי' אינ' משום סירחא לאמורי ספר תורה

ବିସ୍ତୃତ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

ॐ नमः

10

三六

ॐ

תת

תת

138

77

44

11

11

129

442

၁၁

1

..

10

References

224

222

3

100

iii

...

— — —

את חזקת גדות לו בושטו שלם חר בר גש אימסר לה
יורא בר דמיא אתא עובדא קמי דריש לקיש וקנסו
ליסדא יורחבא

א"ל

שאינ דגין בחוצה לארץ דיגי גפסות ודיגי מכות ד
ולא קנסות אמ רואי בן שבעה שעה הוא שהעם
פרוצים בעבירות דגין בין מיתה בין ממון בין כל
מיני עונש ואם הוא אלם חובסין אותו על גוים ד
ואומרו לו עשה מח שיהא אומרים לו: ובת רב אל
אלמס במרס חנוול בלא דקנסיה רב נחמן להחוא
גברא רגולן עתיקא הוה שם דקנסיה בבי האי גווי
אפי' בחוצה לארץ ודוקא גרול חזר צמו רב נחמן
דהתניה רבי נשיאה הוה וממונה לחון על פי הנשי
או טובי העיר שהמחום רבים עליהם אבל דיגי ד
דעלמא לא עב: ונראה שאפי' אין בדבר עדות ג
גמורה שהיו מתחייב על פיהם ברין בשעה שהיו ד
דיגי דיגי שטות אלא שיש רגלים לרבר וקלא דלא
מסיק דא נראה לריון שיש צורך השעה לרונן בכר
הרשות בידו ובן יראה מרברי ח' מ'ב' שבת יש לב
לבד להלקות למי שאינן חייב מלקות ולהרוג למ
למי שאינן חייב מיתה ולא לעבור על דברי תורה
אלא לעשות סייג לתורה: וביון שרואי בן שם
שפרצו העם בדבר יש להם כח לגרור ולחזק הדבר
במי מה שיראה להן הכל חוראת שעה ולא יסבוע
חלכה לרורות ובן יש להם להלקות אדם ששמועת
דעה והעם מרגיזין אחריו שהוא עובר על העריות
וחוא שיהיה קול שאינו פוסק ולא יהי לו אויבים
שמוציאין עליו רבח דעה: ובן מבזין את מי ששם
ששמועתו דעת ומבזין את ילדיו בפניו יוכן יש ל
להם לחפסיר ממון שיש לו בעלי ולאבדו כפי מה
שרואין לגרור פרצת הדת ולקנסו אלם ולגדות ול
זלזוליהם ולקללם ולהכותם ולתלוש שערם ולאוסר
ידו בבית האיסורים ולהשביעו בשם על כוונתו של
שלא יעשה ושל לא עשה את הרברים לפי מה שיראה
לריון שזה צריך לכר והשעה צריכ לכר ובכל יחד מ
מעשיו לשם שמים ואל יהא בבור לבריות קל בעי
גין שחרי רוח לא תעשה של דבריהם ובש בבור
בני אברהם יצחק ויעקב המחזיקים בתורת אמת
שיהו זהיר שלא יהרוס בבורם אלא לחוסית בבורת

המקום בלבר

א"ל

בפחות משלש וכל ג נקראין בן ואפי' הדיוטות ד
ובת ח' מ'ח דוקא דגמירי דיגי א"ל רלא סמיכי די
ויראה מרבריו רבעי שלשת גמיר אבל א"ל א"ל
נ"ל בת בשלש אי איפשר דלית בהו חר ולא גמיר
ששמע או קרא בספרים וידוע סבדות בדיגי אבל
אם לית בהו חר דגמיר פסולי לריגא ואילו השלש
דיגי לארם בעל בורחו יבוא בשעתבוע מסרב לירד
לדין או שאינן רוצה לרונ עם התובע בעירד אבל א
אם רוצה לרונ עמו בעירו אלא שאין חפץ בג שכי
שכיר התובע אז זה בורר לו אחר וזה בורר לו א
אחר כמו שיתבאר בע"ה: ופחות משלש אין דיגי
דין ואפי' לא טעו והוראה שמורי בפניהם כמי שמ
שמורה חוץ לבד ולא הוי חוראה א"ל שאמ אתם ע

עדים ויבולי להחלוט טענותיה שטענו בפניהם ול
ולסענו טענות אחרות בוא בשאינ מומחין ולא ק
קבלום עליהם אבל אם קבלום עליהם או אפי' לא
קבלו עליהם והם מומחין אפי' יחיד ולא גקיסר
דשותא מריש גלותא דיגי דין ויבול לבות הארם ל
לרונ לפגיו בעל בורחו ובת רב שריג נאון יחיד מ
מומחה חייגו דחשיב ברב נחמן ברורו ופסיק במ
במשנה וזאת למור ופסיק נמי בשיקול הדעת ומע
ייון בריגין כמא שנין ומנסין ליה זימנין סגיאין ד
ולא הוה ביה סעיה נאון חאי הוי מומחה לרבי עב
ואי גקיסר דשותא מריש גלותא אפי' אינן מומחה
יבול לבות הארם לרונ לפגיו ודוקא דגמיר אפי' א
אם לא סביר אבל אם לא גמיר ולא סביר פסול לרי
לדינא ולא בל במיניה דריש גלותא לאבשורי פסד
פסול: ולקמן יתבאר בע"ה באיזה ענייני שלם א
אם סעח בת ח' מ'ב' א"ל שחיד מומחה או
מי שגסל רשות מבד הגדול מותר לרונ יחיד מ'ב'
אינן חשוד בד להיות הוראה שבפניו במורה בבד א
אפי' הוא סמור אבל ג הדיוטות ההוראה לפניהם
חשובה בלפני בד ובן הכופר בפניהם וא"ל באר ע
עדים חשוד בפרץ ומרברי א"ל חראש ול יראה שא
שאינ חילוק בין יחיד מומחה לג הדיוטות לכל רב
דבר: ובת עור ח' מ'ב' א"ל שיהיה שגסל רשות ש
שמותר לו לרונ מצות חכמים היא שיושיב אחת ע
עמו שאמרו ואל תהי דן יחידו וא"ל שגל שלג בד
שלם הוא בל זמן שהם רבים חרי זה משוכח ימור
שיחתר הדין בוא מבד וצריך שיהיו כל היושבי שש
בבד תלמידי חכמים וראויין ואסור לארם חכם שי
יושב ברין ער שידע מי ישב עמו שמה יצטרך לאב
לאנשים שאינם מהוגנים וגמצא בכלל קשר בוגרי
זלא עם בן עב: והאירגא שאין לצו גטילת רשות ט
שאינ גטילת רשות אלא מבד די סמור בארץ ישראל
או מריש גלותא בבבל ואין לצו לא זה ולא זה לפי
יראה דרשות שנותן המלך אינן כלום דהא דמחגי
גטילת רשות ילפינן מקרא דלא יסור שבט מיהודה
אלו ראשי גליות שבבל אבל רשות שנותן המלך א
אינן כלום וגדולה מזאת בת ח' מ'ב' א"ל שפתי רשות
מריש גלותא אינן מועיל למי שאינן מומחה שבת
מי שאינן מומחה ולא קבלו אותו בעלי דיגי עלי
עליה א"ל שגסל רשו הרי זה בכל בעלי דודע דאין
בכלל דיגיין לפיכך אין דינא דין בין טעה בין לא ט
טעה וכל אחר מבעלי דיגיין אם רצה חוזר ורן בפנ
בן אחר ואם טעה ונשא ונתן ביד חייב לשלם וחזר
ולקוח מבעלי דין מה שנתן לו שלא ברין ואם אי
לו להחזיר או שהאביל רב המותר ישלם ברין כל
ארם המידיק עב: ומיחזר א"ל שאין מועיל רשו
המלך ביון שמקבלים אותם הקהל על פי ב"ה המל
יבולין לרונ

א"ל

שיחיד אינן יבול לרונ עושה דין לעצמו פי אם רוא
את שלו ביד אחר שגזלו יבול לקחתו מידו מה שג
לו ואם האחר עומד בגדרו למחות בו יבול להכות
ער שיניחנו לקחת שלו לא מיבעיא אם הוא סבר ש
שאם לא יקחנו עתה מידו שיהיה לו הפסד בגו

ותנו כסף ומצות סחורין נחמה בין בארץ בין
בחוצה לארץ ומסכים צמח שאין חוצה לארץ שח
לארץ שבארץ חייבין למנות בכל מלך ובכל עיר ו
עיר ובחוצה לארץ אין חייבין למנות אלא בכל
מלך ומלך ולא בכל עיר ועיר ודווקא בזמן שישיט
סמיכה אבל אחר כך וליכא סמיכה כל חריבין בטל
מן התורה נכח למציחם לפני אחים חמורא
במדינת סמורא ודרישין למציחם ולא לפני חרי
דרישנות ואנו חריסות אנו למיכר אין חריבין מן
התורה אלא דשליחותיהם דקצין ודקצין ומסכים רל
עבדי שליחותיהם אלא במדין דשביח ואית ביה חס
חסרון בים בגו חורא וחלואא מי שתובע אותו ב
בעידי חורא שחורח לו במציחם או שחלו לו במ
במציחם אבל צמירי דלא שביח אפי' אית ביה חסרה
ביס בגו אדם שחבל בחבירו אין רגין אותו וכן מי
מירי דלית ביה חסרון ביס בגו בוסת אפי' דשביח
אין רגין אותו ובת חמבב אבל ריפוי ושבב רגין
אותו וכן חורו הנאצי ואמרו שמעשים בכל יום ל
לגבות ריפוי ושבב בבבל ומדברי אהרן הראש זצ"ל
יראח שאין רגין אותו וכן שור שחזיק אדם אינו מ
מצוי ואין רגין אותו אבל אדם שחזיק שור ושור
שחזיק שור מצוי הוא ורגין אותו ודווקא שחזיק ב
בשן ורגל בין שחזיק לבהמ' בגו שגתחבבה בה אר
אכלה מירות שרובה לאכול ובירצא באילו ובין שח
שהזיקה אובלו שחייבת עליה גזק שלם רגין אותה
אבל אם חזיק בקרן או בתולדותיו אין רגין אות
שם תם הוא קיימ' לו פלגא נזקא קנסא ואין רגין
אותו ואם במועד אין מועד בבבל ואפי' חזק באר
ישראל ובא לבבל אין רגין אותו דמילת דלא שביח ח
חואי דבתובת אשה וירושות ומתנות דינו בחלד
אות ורגין אותו ברי לגעול דלת במצי עושה עול
של יסמו' לזמ' שבגדיו לא ימצא מומח' שידונו אותו
דכן גזילות רגין אותו אבל כל קצא אין רגין וכן
בת חמבב כל הקנסות שקנסו חבמים בתוקע ל
לחבירו וסוסר לחבירו ובירצא בחן אין גובין אות
דכל המשלם חצי נזק או יותר ממה שחזיק אין גו
גובין אותו חוץ מחצי נזק צרורות שהוא ממון וא
ואיגו קנס מי שגב או גול גובין ממנו חסרן בחר
יצא לארץ ולא התוספת ולא כל המשלם על פי עצ
עצמו גובין אותו בחוצה לארץ שחרי חפצם וחביר
שת וחכופר משלם אדם פל' עצמ' בגו פיתיתי בתו
של פלוג חמית שורי את פלוג ואין גובין אותו ברי
ברייגי חוצה לארץ יריגי גרמות אינו בקנסות וגב
דגובי אותו בחוצה לארץ וכן דין חמסור אפי' שלא
עשה מעשה גובין אותו פל' וכל אילו שאין רגין
אותו אם תפש חזיק שיעור מה שראוי לו ליסול
אין מוציאין מידו; ובת דת' דווקא שתפש דבר חמול
עצמ' ובשתפשו בשעת חזק אפי' מירי אחרי' לא ש
שם תועיל תמישה לכל מה שיתפוש היום או למ
למחר יתפוש חרבה משלו ואין מוציאין מידו שאי
רגין רגין קנסות בבבל ואפי' הראש זצ"ל בת אחאם ת
אפש רבר אחר לא ממסכים מציח ואם תפש יותר
אכרי גזק ושמין לו ברי גזקו ומוציאין מידו ח
אמותר ואין זה רגין קנסו שבגר צמורע מנזקו בת

בתפשה דזל שאמרו דאי תפש לא ממסכים מציח
ואם רגין אלא לחחזיר המותר דמלשון דבאלמס י
יראח שם ואם חזיק תשומ' לו חזק מיר כרי ש
שארע צמ' יש לי לתפוש שומעין לדואר הראש זצ"ל
בת דלא נחירא שאין שמין כלל לגבות חזק אלא א
אם תפש שמין לו דמלשון דזל ברי דבר תחזיר לו וא
ואם בא חזיק לבד' לחם קבל עוות שא אתם
מצינו היום או למחר שלא יוציאנו מירי אין ברי גז
גזקסין לו לקבל עדותו ואין רגין רגין קצ
קנסות בבבל אין גזקסין לקבל עדותו אם יתפוש
בראמרי' אין מועד בבבל אין ברי גזקסין לקבל ח
הערות אפי' שאין בו עתה חוצה ממון אבל אם
תפש חזיק דתבעו חמזיק לבד' אפי' לזקק שיכל
עדים אם יראח לבד' שבדין תפש אפי' לזקק אין א
אנו רגין לך קנס אלא אם תרצח למרדא שחמש
משלר תו לו ברי ובר ממון; ואם תפש חזק אומרי
לו תחזיר המותר ואם לא חביא עדים שראוי לזקק
בהם אפי' לו לתחזיר מה שתפש מת' אבדיהם ברי ד
דור זל שם חורח ואח' באו עדים קיימ' לזקק ר
דאפי' מורה בקנס ואח' באו עדים פטור ואפי' תפש
מסכים מצי' ואי תפי' קמ' חורא ואח' חורח ממסכים
מציח ולא אמרי' דתמיש דקמיה חורא חב
בערים דמיא וחמבב חקשה לרבריו דלא חזי
חוראח אלא בבד' וחאירצא ליכא ברי מומחין וחזק ל
לו במורה חוץ לבד' שאין נפטר מן הקנס בראמרי'
שאין העדה בבבל משום דבעינא העדה בבד' וליכ
חילבד אי תפש לא ממסכים מציח בין תפש מקמי
חוראח או אחר חוראח; בת רב אלפס מנח' שתי יש
ישיבות אפי' שאין גובין קנס מצרי' ליה ער שיפוי
לחברו וברייחב שיעור מה רחוי למיתב לו שריגן ל
ליח לאלתר בין אימיס מריח דיגיה או לא אימיס
דכן בת הראב"ד וחוסית לזמ' שם יש לקנס קצבת
בגו' של אוצט ומסתח מצרי' לו ער שיתן אות קצ
קצבה וכן בתו קצת מחנאצי' ולא נחירא לאא חר
הראש זצ"ל שאין לך גובינא גדולח מן דמסתין לו
דלגקסי בבובסו ער רשבק לגלימי ורב שרירא נאפי'
בת לא מצינו בתלמוד לגדותו אלא ער דמסל' היז
חזיק וסמכו חבמ' האחרוני' דראשי ישיבות בי דא
דאז נזק גדול משום שאין רגין רגין קנסות ועשר
תקנה לגדות חובל ער שיפויס חחבל בקרוב בי
אין דרד לזקוק ולזמ' ברי דבר קצבנו עליר לתת ב
בר ובר וגם לזק קצבנו ליסול ברי דבר בי זה היה
דיגי קנסות אלא משערים בלבם שיעור קרוב ואין
מגלין אותו ומצרי' לחובל ער שיפויס לחבל ורר
ודואין ער במח מגיע לתת לו אם קרוב לאשר יש
בלבם וחחבל אינו רוצה לקבל אימרו לו אין בגו
בח לגדותו יותר מכאן ומתירין אותו ואם רחוק מ
ממה שחיה בלבם אין מתירין אותו ער שיקרב ל
לאותו שיעור דכן על חמבייש בדבר' דקיימ' לו שח
שחוא פטור בתכ רב שרירא נאון שמצרי' אותו ער
שיפויסנו בראוי לפי בכורו ובת אפי' הראש זצ"ל ומס
ומסתברא דיותר הוא בוסת של רברים משל בוסת
חבלה שאין דבר גדול בלשון חרע ודיבה שארם מק
מוציא על חבירו ירשלמי חמבייש

רז ולפני מי הוא רז ומי הוא עתיד ליפרע ממנו אש
הוא גוטה מקו הרין שנ' אלהי נצב בערתי א בקרב א
אזו ישפוט: ואמ' רעו מה אתם עושים בי לא לאד
השפוטו בי לאהי וכל ריון טאינו דן דין אמת לאמ
לאמיתו גורם לשבינה שתסתלק מישראל: וכל ריון
שנוטל ממנו מזה ונותנין לזה שלא כדיון חסכה גד
גוטל ממנו גפשות: וכל ריון שרן דין אמת לאמתו
אפי' שעה אחת באילו תקן כל העולם בלו וגורם ל
לשבינה שתשרה בישראל ושמא יאמ' הריון מה לי לצ
ולצרה הזאת תל ועמכם בדבר המשפט אין לו לריו
אלא מה שעיצו ראות: בת חמבמ' בר היה דרר
החבמי הראשו בורחין מלהתמנות ורוחקין עצמן
הרבה שלא לישב בדין עד שירעו שאין שם ראוי במ
במותם ושם יונעו עצמן מהריו תתקלקל השור
ואעפ"כ לא חיו יושבין בדין עד שחיו מבכירין עלי
הם העם והזקנים ומפצירים בהם עב' ואסור ל
לריון להתנהג בשררה וגסות הרוח על הציבור א
אלא בענוה ויראה וכל פרנס המטיל אימה יתירה
על הציבור שלא לשם שמים אינו רואה בן תח' לע
ולם ובן אכז' לנה' בהן קלות ראש אעפ"כ שח' עמי ה
הארץ ולא יפסיע על ראש עם קדוש אעפ"כ שחם הר
היוטות ושפלים בני אברהם יצחק ויעקב הם ו
וצריך שיסבול טורח הצבור ומשאן כמו שרשו וי
ויצום אל בני ישראל על מנת שיהו מקללין אתכם ו
וסוקלין אתכם באבנים ובשם שנצטוח חריון לנה
לנחוג במרה זו בר מצווה לציבור לנחוג בבור בר
בדין ויהיה אימתו עליהם וגם הוא לא יתכזה ול
ינחוג קלות ראש לפניהם שכיון שנתמז אדם פרנס
על הציב' אסור לו לעש' מלאכ' בפנ' ג' בד' של יתכז' בפנ'
והל' הרבדי קו' אם מלאכ' ברב' אסור לו קו' לאכול ול
ולשתות ולהשתכר בפני רבים ובכניסת עם הארץ
ובסעודת מריעות אוי' להם לאות הריגו' שנהגו ב
בבר מעל בתור' משה רבי' ע"ה שביזו דיניה והשפילו
ער ארץ והגיעוה ער עפר וגרמו להם רעה ולבניה
בעולם הזה ובעולם הבא: ואח' בשל ח' בד' אסור לג
לנחוג בו קלות ראש והמצערו יש להז' רשות לב' ד
דו' להבותו מבת מדרות והשליח נאמן בשגו' להעי'
על מי שביזוהו ברי לגרותו

מאד מאד צריך חריון ליוהר שלא ליסח
שוחר אפי' לזכות הזכאי ואם לקח
צריך להחזירו בשיתבענו הגותו ובשם שהלוקח
עובר בלא תעשה בר הגותנו עובר מלפני עור לא
התו מבטול ולא שוחר ממון לבד' אלא אפי' שוחר
דברו בהחיא עובדא ואמי' דהוח יתיב ודו' דינא פ
פרח גרפא ויתייב ליה ארישיה אתא ההוא גברא וש
ושקל אל מאי עיבור אל דינא אית לי אל פסילנא ל
לך לדינא: ותו מרעוקבא הוה יתיב שרי דוקא קמ
קמיה אתא ההוא גברא ובסייה אל פסילנא לך לך
לדינא וכל ביוצא בזה על בז צריך כל ריון לחרת'
מזה לבן כל ריון שצריך לשאול בליים משביני' פ
פסול להם: אבל אם גם הוא משאילם בשר שאינו
אלא פירעון על שמשאילם לו תשובה ל
לנאון חיבא רמיפרסמא תביעותא דאיניש גביה ח
חבריה ובעי לאמוצי לדינא וקדם תובע וסדר לו

פסול לרוח: וצריך שלא יהו חריונין קרובין זה ל
זה ריון שיורע בחבירו שהוא גזלן או רשע
אין לו להצטרף עמו ובר היו נקוי הרעת שבירוש'
לים עישיין לא חיו יושבין בריון אלא היו יורעין מ
מי יושב עמיהם: בת ח' מלכ' אעפ"כ שאין מוקדקין
בכד' של ג' ככל הרבנים שמקדקין בסגורין צר'
שיהו בהן זרבים אלו חכמה ענוה ויראה ושנא
מאון שאפי' ממון שלחו אין גבהלין עליו ולא רר
דורפין לקבץ ממון שכל מי שהוא נכהל להון חסד
יבואנו: ואהבת האמת שיהו דורפין אחר הצדק מ
מחמת עצמן ברעת אוהבי האמת ושונאין את הח
החכם ובורחין מבלי מיני עול: ואהבת חבריו לה
שרוח הבריות צוחה מהם ובמה יחיו אוהבים לב
לבריות בזמן שיהו בעלי עין טובה ונפש שפלה ו
וחכרתן טובה ומשאן ומתנ' טובה וריבור' בנחת ע
עם הבריות ובעלי שם טוב שיהיו גיבורי' במצות
ומקדקין על עצמן ובובשין את יצרם ער שלא יח
עליהם שום גנאי ולא שם רע ויח' פרקן נאח ויח'
לב אמיץ להציל עני מיד גזול: עב' כל דבר
שיש לריון בו צד הגאון אינו יכול לרוח עליו בדתג'
בני העיר שגנב להם ספר וזורה אין רגין אותו בר
בריוני אותה העיר והא' מ' תנו מנה לעניי העיר או
רגין אותו בריוני אותה העיר לפי שמוטל עליהם
לפרגסם ואפי' בעניי שיש להם קצבה אין מועיל ס
סילוק לומר יתנו להם אחרים קצבתן וידונו אות
הריוני' שהנאה להם שיחיה להם בריוח ביון שמוס
שמוטלין עליהן לפיכך כל עיסקי המס אין רגין א
אותו בריוני אותה העיר לפי שיש להם חלק בו אל
יסתלקו הם וקרוביהם שלא יחגורו מן חרבר שבאין
לריון עליו ועל כח' אין מועיל סילוק בי אי אפשר
להם להסתלק שלא ישמעו קריאת הספר אלא אכ' י
יש להם ספר אחר ואח' ח' אש' זל' בת בתשוב' על ע
עניין סילוק להכשיר בעניין המס איני רואה שיר
עיל שום סילוק בעניין זה בי פריעת מס צוהג' ל
לעולם ואי אפשר להם להסתלק לעולם מהמס ש
שיתן: ואם עשו תקנה או שיש מנהג בעיר שריוני
העיר ידונו את על ענייני המסים דיניהם דין כמו
מי שקבל עליו פסול או קרוב לריון שריגין דין

אין למנות דיון שאינו חגון וכל מי שממ
מי שאינו חגון ואינו חכם בתורה וא
ואפי' יש לו מרות אחרות טובות הרי זה עובר בלא
תעשה ואמרו חכמים כל הממנה דיון שאינו חגון
באילו מקים מציבה ובמקום תח' באילו נוסע אשי
אשירה: ועור דרשו חכמים לא תעשון אתי אהי ב
בסח' אח' חבא בשביל בסח' וזחב וזחב דיון שמינחה
בשביל עושרו: וכל ריון חמת' מנה בשביל בסח' אסר
לעמוד לפניו ולא עור אלא שמצוה להקל בו ולז'
זל' בו: וכל בד' מישראל שהוא חגון שבינה עמיהם ל
לפיכך צריבין הריגו' לישב באימה וביראה ובעטי
ובעטיפה ובכונד ראש ואסור להקל ראש ולישב ל
לספר ביבור בטלה בכד' אלא ברבדי תורה ובחכמה
ויראה הריון באילו חרב מונחת לו על צוארו ובא'
יולו גיהנם פתוחה לו מתהית וידע את מי הוא

שחאחד יוצאנו ושוב לא יוכל להוציא מידו דמש
דמשיט שעושה דין לעצמו דפטור על מה שמכחו א
אם הוא בעניין שאינו יכול להציל את שלו מידו א
אם לא על ידי קבאח אלא אפי' אם הוא רבר שלא
יפסיד אם ימתין עד שיעמידנו ברין אלא שאינו רה
רוצה לסרוח להעמידנו ברין אפי' הכי ביה שברוך
לו שחיו עמו ויכול להוציא ברין מידו יש ללמד
דשות להציל את שלו ואפי' על קבאח אם יצא יוכל
להצילו בעניין אחר ואם בעל דין מתרעם עליו
נחביא לבי דין ומצאו שיש להציל את שלו סותרין
דינו אבל אם אינו יכול לברר שברין עשה יוכל להו
להוציא ממנו ולא כל במיניה לזמ' שלי הוא ולה
להציל את שלי אני רוצה ורווח שבא להציל את
שלו שגולו בפרש או שבא לגולו והוא עומד על
עליו להציל שלו אבל אין לו רשות למשכנו כשביל
חובו כאשר יתבאר בעה

ה מעשה

תקנה שתיקן עזרא שיחיו ב' דין יושבין ב
בשתי ובחמשי והאירגא קביעות כל הימים
שוין ובן פת חר' יהודה ברצלוגי אפי' שניקד קב
קביעות של בתי דין בשני ובחמשי אם יש שום
עיר שצורך לישב בה ב' דין בכל יום מושיבין בה ב'
בתי דין בכל יום הכל לפי צורך השעה ובר תו
תורה כל הימים ואין לר' כל אבל חכמים אסרו ל
לר' בשבת ויט' משום נזיר שמא יכתוב ואם עבר
ודן בהן בין שונג בין מזיר דינו דין וכן בערב ש
שבת ויט' אין דין שטרודין לחבין לצורך שבת ויט'
ואם חזמינו לבעל דין לבא לבי דין אין צריך לבא
ואפי' אם חזמינו לפי' ויט' לבא אחריבן ולא בא א
אין קונסין אפי' וכן אין קובעין זמן לבא לדין ב
בניסן ויט' צמני סדרות המוערות אבל אם חז
חזמינו בניסן ותשרי לבא אחריבן ולא בא קונסין
אותו ובת חרמ' הא דאין קובעין זמן בניסן ותש
ותשרי חמ' לבא מעיר לעיר אבל מי שהוא בעיר קד
קובעין לו זמן ורצון אותו אין דין בלילה ב'
בוא בתחילת דין אבל אם התחילו לר' ביום נזמ'
די' בלילה זמן ישיבת חריגין מהבקר עד חצו
היום ומנא ואילך אין צריבין לישב יא' ויט' ב'
ברין סמור למנחה בצולה דהיינו מתחיל שעה שבי
שביעית עד שיתפלל וכת רת רוח' מתחילת דין א
אבל בגמר דין יכול לגמור סמור
למנחה גדולה ואם התחילו אפי' תחילת דין סמור
למנחה גדולה בגז' שחתחילו בעלי חריגין לסעוד
או שנתעטפו חריגין אין מפסיקין אפילו לבשיג'
מנחה קטנה ובלבר שיחא להם שהות להתפלל אח
שיגמרו חרין אבל אם התחילו סמור למנחה קטנ'
דחיינ' מתחילת שעה עשירית מפסיקין
ולרב אלמס אפי' לגמור דין אין להתחיל אפי' סמור
למנחה גדולה וכן מסקנא חר' אש' זצל

אין חריגין יושבין לר' על פחות משה
פרוסה וכת חר' במ' ואם ה
חוזקו לר' על שיה פרוסה גומרי אותו אפי' בפ
בפחות משה פרוסה ורא' חר' אש' זל בת ראפי' אם

חוזקו בבר לשה פרוסה אין גומריק אותו בפחו
משה פרוסה

בל ישראל

בשורה לר' דין אפי' ממזר ונ
דנר מסול לר' את ישראל
אפי' בדיני ממונות עד שתחא אמו מישור אבל יב'
לר' את נר חביר' שתי אמו מישור קסן מש
מסול לר' ויא' שתי לר' עד שיחיה ב' ויט' שג'
וחביא שתי שערות מה דאמ' שמואל ב' דין שרין
יאשיחו מבן ח' עד ו' החלל לבעלו אבל בירושלם
מובח דמבן יג' שנה ומעלה ואין לר' ואפי' לא חב'
שתי שערות אם הוא מפולמל דכסי בחררי התורה
בין שמושיבין אותו עם אחרים ב' בוחיר מומח
דיאשיתו שחחזיר חומרא יתירא גז' עצמו שהח'
זיר מבן יג' שנה ומעלה יובת חר' ויחזיר ברצלה
צריך עיון אם חלבה בשמוא דאמ' עד ו' האו בר אב'
דאמ' בירושלמי פחות מבן יח' ולא חב' שתי שער'
זות כשר לריני ממונות סומא ב' מעיני
כשר לר' אבל הסומא בשתי עיניו מסול
בסולח לר' ורבורח לא חיתה דנה אלא מסולח
שומסי ישראל אין עד געשח דין ורווח
שמע ד' בגז' אם העיר אחר מן חריגין במני חביר'
על מעש' שראה אינו יכול להצטרף עמהם לר' ע
על אותו מעשה אבל אם אינו מעיר בגז' ששלשתן ה
חריגין ראו המעשה אפי' אם ביוצו לראותו בתור'
ערות אם רואהו בשעה שראוי לר' וגעשין דייגין
על המעשה שהוא אבל אם לא ראהו בשעה שראוי
לר' אין דין עליו מ' שתובעין אותו לר' ל
למני דין שססן ממנו בת רב חאי גאון אין חריג'
יכול לבזמ' לילך למניו אלא שמבנין מאן ראיבא
הת מחבימי ומעייגני ביצחון אין חריגין יכול
לר' את אוחבו ולא את שונאו ואיחור שונא שאינ'
יכול לר' כל שלא רבר עמו ג' ימים מחמת איבה
נאוחב שהוא חבירו ורעהו ואם הבעל דין אומ'
שחריין שחמ' ואם חריגין מודה לו אין הבעל דין י
יכול למסור מלכדו אלא אפי' יביא עדים שלא רבר
עמו תור ג' ימי באיבה ובאילו אין ביצחון דין במנ'
שאר הפסול' ואם אינו אוחבו ושונאו כב' אין לר'
ל' לבתחילה דאמ' רבא לא לידון איגיש לא למאור
דרחים ליה ולא למאור דסבי ליה דרחים ליה לא
חזי ליה חובתיה ולדסבי ליה לא חזי ליה זכות
דאפי' אם אין מבזין להטות חרין מתור שלבו גוס'
לזכות לאוחבו ולחייב את שונאו אינו יכול להוצ'
חרין לאמתו אבל אם רצו דיניהם דין ב' תלמ'
תלמידי חכמים השוגאין זה את זה אסורין לישב י
יחד ברין לשון חר' במ' אסור לר' למי שהוא או
אוחבו אפי' שאינו שושבינו ולא ריעו אשר בגמ'
דלא לשונאו אפי' שאינו אויב לו ולא מבקש רעתו
אלא צריך שיה' ב' בעלי חריגין שוין בעיני חריגין
ואם לא היח מביר שום אחר מהם ולא את מעשיו
אין לר' דין צדק במזהו ויט' תלמידי חכמים ששו
ששוגאין זה את זה אסורין לישב ברין יחד מפני ת
השגאה שביניהם ורעה כל אחר מהם לסתור רברי
חבירו כל הפסול' להעיר מחמת קורבה ומח'
ימת עבירה כאשר יתבאר בעה בהלכות ערות מפ

במקומו להפך דברים אשר לא בדיו וצהנו נמה אג
אנשים לברור להם דיון בעל החבולות ונתליך בר
ברברי רשיו שמעניע ש שלד לרפר בזכותו וחלילה
וחס שלא דקדקו ברבריו ש. ת רסברי הוי שביורת
שסובר בר שיהפך בכותו יותר מכיכות האחר ומ
ומתיר בר ציית לרבייהו! אבל הוינו עזמי חליל
שיהפך למצא סברא לוכיתו אלא אם לא שיראה לו
דיו גמור אבל אם היה יכול להטעית את חבריו שי
שיקבל סברתו אעפ"י שהוא מפורקבך בה הוי זה ב
בכלל מטה משפט אבל רעת הרב זל מתור שיה
ביר ד מבין דבריו לאשורו ואם יש לו שום צד זכות
גושא ונותו עם חבריו וכן עושה הוינו השיני למי
שבררו גמצא שלא ישאר שום צד זכות געלם מעיני
הרייגין לשניהם והשלישי שומע משא ומתן של ש
שניהם ומבריע ביניהם ויוצא הדין לאמיתו ואם
לא יוכלו להשוות רעתם לברור להם שלישי זקני ה
העיר ומנהיגיה יתנו להם שלישי ואם אין זקנים
ומנהיגיה בעיר ילך התובע לפני ג' ריבופז הנתבע
לבא לדיון בפניהם וכי אם הנתבע מערים לברור
דיון שאינן חנין כדי לשבת אצל דיון הגון בופין אד
אותו לדון בפני ג' או שיברור דיון הגון

וה

לא גתרוצו לרוז בעירם אלא בבית חווין
מקום קיבוץ חכמים אם הנתבע או
אומ' בו אין שומעין לו אלא כפיז א
אותו וזן בעירו ואם יצטרכו לשאל בותבי וסולחי
לבית הוועד ורגין להם בעירם כפי שיסחר להם
מבית הוועד ואם התובע אג' לילך לבית הוועד ש
שומעין לו לא שגא תוב' על עסקי מלוה או על עסק
גזילות וירושות ומתנו ברא בשידוע שיש לו תביע
על הנתבע כגון שמורה מקצת או שטוען פרעת
אבל אם אין ידוע כגון כופר הכל איז שום אח מה
יכול לבוא את חבריו ואם מסתלקי מבד' של עירם
לילך לבד' הגדול פי' בד' חשב ומומחה שברורו כל
דור ודור לפי מה שהוא שומעין לשניה לנתבע במר
לתובע דאלכ' יתנו העניים עיניהם בעשירים וית
ותבעוהו לילך למרחוק ויתנו להם תביעת כדי ש
שלא יצטרכו לילך אבל רת' דקדק מלשון הגמ' רא
דאפי' תובע מצי טעין שבת ואי טעין לוח לאישה
מוסי לבד' הגדול קאזילז טענתו טענה וזיון דלד'
מצי טעין לאישהמוסי ב' מלוה: ואא' הראש זל כ
בת' אם עני יזמין עשיר לבד' הגדול יסדר טענותיה
לפני דייגי עירו ואם יש ממש ברבריו ואמר לו ש
שילך עמו ועל זה הדרך בת' ה' מ' ב' בזמן שאיז בד'
הגדול אבל אם יש מקומות שיש בהן חכמים גדולי
מומחי לרבים: ויש מקומות שיש בהן תלמידים ש
שאינן במותם אם אג' התובע גלך במקום פלוג' לפ
לפני פלוג' הגדול וגדון לפניו כופין הנתבע להלך
עמו בת' בספר המצוה אם יש שני תלמידים חכמי
בעיר אחת ואחר גדול מחבריו יכול אחר מבעלי ה
הריג' לומ' לא ארוך בפני זה אלא בפני זה ואעפ"י ש
שהוא קטן ממנו ביון ששניהם בעיר אחת: ולא ג
צחיר וג' שאינן יכול להסתלק מאחר לחבריו אפי'
בשיון אלא מהקטן להגדול ממנו ואח במקום שא

מעוגש שבועה: וכל דיון שעושה פשרה תמיד הרי
זה משובח ועליו נאמ' אמת ופשט ושל' שפטו ב
בשעריכם איזה משפט שיש בו שלום זו פשרה ובש
שמוזהר שלא להטות דין בר מוזהר שלא יהא גוטה
בפשרה לאחר יותר מחבירו: בת' בספר המצות צד
צריכין הרייגין להתחוק בכל חיבולת שלא יקבלו
עליה לרוז דין תור' כי מאד נחמעה חלבבו ונרסו
בירושלמי פ' רסנהרין בימיו ר' שמעון בן יוחי ב
בטלו דיני ממונות מ' שמעון בן יוחי לית רחבים
מריז ר' יוסי בן חלפתא באר שני אנשים לפניו אל'
על מנת שתריצורין תורה אמ' להו איני יודע לר'
אתכם דין תורה אעפ"י שנתרצו בעלי הרייגין בפש
בפשרה יבולין לחזור בהן כל זמן שלא קצו מידם
דפשרה צריכי' קניין אפי' בשלשה אבל אם קצו מיד
או יבול' לחז' בהו אפי' ביחיד אבל מחיל אינ' צריכי'
קניין בת' הר' ישעיה מ' שצריכי' קניין דווקא במי
במידו ומצי למהדר גיה בגז' תי' לך או במחול לך
ותפיש שטרא אבל במחול לך ול תפיש שטרא אינ'
צריכה קניין ואא' הראש לא חלק

וה

לא גתרוצו בפשרה אלא בדיון ורצו לרוז באן
אלא שאין מסכימי שניהם לפני איזה
שלשה ידונו כל אחר מבעלי הרייגין בו
בורר לו דיון אחר והרייגין בוררין להו שלישי וא
זאין צריך שיהא ברצון בעלי הרייגין השלישי: ובר
דכותבין פלוג' בירר לפלוג' ופלוג' לפלוג' שכל זמן
שלא כתבו יבולין לחזור בהן ומשכתבו אין יבול'
לחזור בהן הילכ' איז בותבי אלא מרעת שניהם ש
ששניהם גיתנין שבר הסופר וטועני' לפניהם באר
לכתוב טענותיהם לא יכתבו אלא מדעת שניהם ו
דשניהם גיתנין שבר הסופר: וכת' ה' מ' ב' אפי'
היה האחר שבירר הבעל דין חכם וסמיר אינ' יבול'
לבוח לבעל ריגו ש דון אצל זה אלא גם הוא בורר
את מי שירצ' ואני נתבתי למעלה שהמומחה דן את
הארס בעל בוררו ואיפשר לומ'
דעת ה' מ' ב' זל אינ' אלא בשרדוקא בששכירי בכר
אחר ואז אינ' יכול לבוח חבריו דאלכ' לא היה הדין
שזה רכמו שבירר האחר בן יש לו לחבריו לברור א
אחר אם ירצה אבל כל זמן שלא גבר המומח' יכול
לבוח שניהם לדון לפניו

אחר בא לפסול דיון שבירר חבריו אין שומעין לו
אפי' יש לו אחר שמעיר ברבריו ולא מבעיא אם פוס
פוסלו לברך לומ' שהו' גזל אל' אפי' אם פוסלו בכל
המשפחה אין שומעין לו שהוא נוגע ברבר' איתמ'
בגמ' מתור שזה בורר לו אחר וזה בורר לו אחר ו
דשגים בוררין להן עוד שלישי יצא הדין לאמית' פי'
רש' דציו' בעלי דייגין וסבריה הדי אג' ביררתי לי
האחר ואם היה יכול להפך בזכותי היה מהפך זה
והרייגין עצמן גוח להם להפך בזכות שניהם מפ'
שהם ביררום עכ' יראה מלשונ' שהרייגין יש להם
בזכות מי שבררו: וכן בת' ה' מ' זל שיחא זה מה
מהפך בזכותו של בעל דין שביררו וזה מהפך בזכ
בזכותו של שיגי' ואא' הראש זעל' בת' זל' לפי שיש
חסירי רעת טועים ברבר' דש' ולמידי' ממנו שהר'
שהרייגין יש לו להפך בזכות מי שבררו ועומר במק

ליוח מנחה אי אית ליה לנתבע למיפסליה לרינא'ב
בהאי מילתא או לא מרת חסידים היא זו דאי חזי ב
בי רינא ואיקרבא דעתיה לגביה תובע לממצע ה'ג'
מדעתו מן ההוא רינא ער שמתרחקא אבל מרינא ל
לית ליה לנתבע למיפסליה ואי רמי לרבה דהוה ש
שאל מדבי בר מורוון ולא הוה משאל להו והוה
מבין לאחשוביגהו אפי' מידת חסידות ליבא : וב
דכת הר' יהוד' ברצלוגי צהנו ברוב מקומות לעשר
לבר קופה טפוסקין ממון בר ופרנסתו לכמה עול
בשנה ומגבין אותו בתחילת השנה או בסופה ואי
בזו משום תורת שחר ותורת אנרא בי חיבה הוא
עלישראל לפרנס דייגיהו דחבמיהו וגם אם יש שם
צדקות או הקדשות סתם לוקחין מהו ומיהו במקד'
שמגבין אותו בתחילה אין צריבין דרייגין לטרות
לכר ולא לבקש משום אדם בלום כדי שלא יהו צר
צריך לשם אדם ולא להחציפן ולא להחזיק לו טו
טובה אלא דבר קצוב הוא על הציבור ומגבין אות
בעונתו כמו ארצות כדי שיהא מקובץ ומובן לו ד
ולא יהא צריך הדין להחזיק טובה מגביו לשום
אדם : ובת' הרמבם כל דין שיושב ומגדל שבר ל
לחזנים גלסופרים הדין זה בכלל הצוטים אחר הב
חכצע ודבר עשו בני שמוא ונאמ' בהם דיסו אחרי ח
הבצע ויקחו שוחר : הגוסל שבר לרון ריגין
בטלים ואם אינו גוסל אלא שבר בטלתו מותר
בדא שנבר לבל שאינו גוסל אלא שבר בטלתו בג'
שיש לו מלאכה ירועה לעשותה בשעה שיש לו לרון
דאמ' לבעלי חרין תנו לי מה שאבסל ממלאכתי או
יתנו לי שבר פעלח של אותה מלאכה שאתבסל ממ'
אז הוא מותר ובגזו שיקבל משגיהם בשוח אב' אם
אינו גיבר בגזו שאין לו מלאכה ירועה אלא שאמ'
שמא יורמן לי שבר בקציית סחורה ובסדרות
דבשביל זה מבקש שבר אסור : אין לדין להצית
לתלמיד בור לישב לפגיו שלא יסא ויתן עמו ויטח
מדרר האמת מתוך בורותו : ותלמיד היושב לפגיו
היושב לפגיו רבו ורואה זכות לעני והרב דוצה לח
לחייבן צרי' ללמד עליו זכות ואם שותק עובר מש
בשום מדרר שקר תרחק : ותלמיד היושב לפגיו
רבו ורואה שסועה רבו ברין אל יאמ' אשתוק ער שי
שיגמור הדין ואסתרנו ואחזור נאכננו כדי שיקרא
על שמי אלא יאמ' לו דרר בבור רבי בר ובר למר
למדתני

צריך

הדין להיות מתון בדין שלא יפס'
"קצו ער שיחמיצנו ויפסא ויתן בו ד'
דיהיה ברור לו בשמש בי ברוב משא ומתן ירד לעו'
מקו כמו שאמ' אסח בי יתחמץ לבבי ובליותי אש
אשתננו : והגש לבו בחוראה וקומץ ופוסק הדין ק'
קורם שיחקרנו חיטב בינו לכן עצמו ער שיחא בר
ברור לו בשמש חרי זה שוטה רשע וגס דוח : ובל' מ
מי שבא לידו דין ומרמהו לדין אחר שבא לידו בב
בבר ופוסקו ויש עמו חכם בעיר שיכול להימלך בג
ואינו גמלר בו הדין זה שוטה וגס דוח וירדשו חכם
חכמים בי רבים חללים הפילה זה תלמיד שלא חג
יע להוראה ומורה ועצומים כל חרוגיה הוא שהג'
יע להוראה ואינו מורה נחוא שיהיה חרור צריך לו

אבל אם יודע שיש אחר ראוי להוראה ומדע עצמו
מן ההוראה הדין זה משובח וכל המדע עצמו מן
הדין פורק ממנו איבה וגזל ושבועת שוא : ואל' יש
ישום חילוק בין דין קטן לגדול אלא יהא ביניו
דין של פרוטה כדי של מאה מזה :

וביצר

מזמינן לבעלי הדין לדין שלר
שלוחי' בי ר' עם שלוחיו שיבא ל
ליום המזמון לדין : לא בא מזמינן אותו פעם שי
שינית' לא בא מזמינן אותו פעם שלישית' לא ב
בא בפעם שלישית' ממתינן לו כל היום לא בא מג
מגדן אותו למחרתו : ואשה שהזמינה ולא באה
מגדן אותה בפע' הראשון : כת' הרמבם שגם לאיש
המצוי בעיר מגדן לו בפעם הראשון ואי' מזמינן
ג' פעמי' אלא למי שדרבו לילך על הבפר' והוא יור'
ונכנס והשליח צאמן לומ' לא רצה לבא או ביזה לב
לבר ומגדן אותו על פיו אבל אין בותבין הדין
על פיו ער שיעידו עליו שנים שלא רצה לבא ואם
הזמינו השליח ולא הזמינו פ' שלשתן אין מגדן
אותו ער שיומינו פ' שלשתו ברא' שלא הזמינו ליו
הירוע לשיבת הדין אבל אם הזמינוהו ליום הו
הירוע לשיבת הדין אפי' לא הזמינו אלא פ' א'
בותבין עליו גידוי שהכל יורע' שהדין מקובצין
מזמינ' פ' אשה ושבינים ההולבין לפי הדין אצל
הנתבע אפ' שאינם שלוחים לשם בר אלא אמ' לה
לפי דבר שאתה הולך אצל פלוג' הזמינו לדין שיב
וסומב ין עליהו שיעשו שליחותן ומגדן אותו אם
לא בא ובש' פ' שליח ברא' פ' שלא חזר לומ' עשית'
שליחותי : ברא' סומב' פ' גשים ושבינים גשלא
היה התובע בעיר ואמר לאילו הוריעהו לכשיבא
שיבא לבר' אבל אם הו' בעיר אין סומבין עליהם ש
שמא יאמרו בלבם שמא בבר מצאיהו ואמר לו וא
ואפי' אינו בעיר דוק' בשים לו לבא בו ביום דאין
דרבו עוברת על פתח בר' אבל אם אין לו לבא בו בי
ביום לא שמא שכחו מלומר לו ואם דרבו עוברת ע
על פתח בי ר' אין סומבין עליהם שיאמרו שמא ב
בעוברו על פתח בי ר' אמרו לו מי שכתבו ע
עליו גידוי על שלא בא אפי' אמר אכא אין קורעין
הגידוי ער שיבא אבל מי שכתבו עליו גידוי על שה
שהיה משרב לעשות צונו בי ר' מיד בשאימר הדין
מקבל עליו לעשות צונו בי ר' קורעין הגידוי והוא
נותן שבר הסופר

קדוש

שבאו לפגיו שני בעלי דינין אחר
דר ואחר קשה כל זמן שלא שמע
דבריהם או שמע דבריהם ואינו י
יודע להיבן הדין גוטה רשאי לומר איני גזק לבם
שמא יתחייב הקשה דירדפיני אבל משמע דבריה
ויודע להיבן הדין גוטה רשאי לומר איני גזק
גזק לבם ש' לא תגדור מפני איש : ומצה לדין
להתחיל להם בפשרה שיאמר במה אתם רוצין וית'
בפשרה או בדין אפי' אם שמע דבריהם ויודע להיב'
הדין גוטה כל זמן שלא גמר הדין לומר פלו' זבאי'
ופלו' חייב אבל לאחר גמר דין אינו יכול לעשו פש
פשרה ומי' אם יש שבויעה ביניהם רשאי לעשות
פשרה ביניהם אפי' לאחר גמר דין כדי ליפטר מעו

והוא לא הוה ידע פתח ליה פֿש פתח פיר לאלם ו
זאָ הראש הביאו בפסקין ואין לו לריון לרחם ע
על דל שלא יאמר עני הוא זה ובעל דינו עשיר וחיו
לפרנסו אזכנו ברין וגמזא מתפרנס בכבוד ולא לח
להר פני גדול שאם באו לפניו עשיר וחכם גדול
עם עני והדיוט לא יבכדו ולא ישאל בשלימו שלא
יסתמו דברי בעל דינו ולא יאמר ח יאך אחייבנך
ברין וגמזא יתבייש אלא אפטרנו ואחזאמ לו שית
לו את שלו אלא יחתוך הדיו מיד לאמתו ואם באו
לפניו אחר בשד ואחר דשע לא יאמ האיל וזה רש
וחזקתו משקר וזה בחזקת שאינו משנה בדיבור
אטה הדיו על הרשע אלא לעולם יהיו שני בעלי ה
הריון בעיניו ברשעים ובחזקת שכל אחד מהם ט
סועז שקר וידון לפי מה שיראה לו מן הדברים וב
בשיפטר מלפניו אין יהיו בעיניו בבשירים שקיב
שקיבלו עליהם את הדיו וידון כל אחד לבד זכות
וצדק שיפסוק הדיו מיד אחר שיתברר לו שאם מ
מענה הדיו ומאריך בדברים הברורים כדי לצער א
אחר מבעלי הריון הרי זה בכלל לא תעשו עול

ח

חב"א אחר מבעלי דינין עדים לרברין
מבגיסין העדים ומקבלין עדות
בדאוי באשר יתברר בהלכו עדות
ולאחר שמקבלין עדותו יוציא כל אדם לחוץ ויש
וישאו ויתנו ברבר אם יסבימו לדעת אחר מוסב ד
ואם לא ילכו אחר הרוב שנים אומרים זכאי ואחר
אומר חייב זכאי שנים אומרים חייב ואחר אמר זכ
זכאי חייב אמר אחר זכאי ואחר אמר חייב ואחר אמר
איני יודע או אפי' שנים מזכין או שנים מחייבין ד
ואחר אמר איני יודע וסיפד שני דינין וגמזא שהד
חמשה נושאים ונותנים ברבר אם ג מזכין וב מחייב
בין זכאי ואם ג מחייבין וב מזכין חייב ב אומר
זכאי וב חייב ואחר אמר איני יודע וסיפד עוד הדין
ידין בת ח'מב'מ אכל ד אמר זכאי או חיו ואח'מ
איני יודע או שאמר ג זכאי ואחר חייב ואמ' אחר
איני יודע בין שהיה זה שהוא אמר איני יודע תחילה
בין שאמ' אח'מ הולכין אחר הרוב היו מחצה על מ
מחצה ואחר אמר איני יודע הרי אילו מוסיפין ב א
אחרים ובן אם גסתפק הדבר מוסיפין והולכין ע
עד שנועז לע'א הניער לע'א ול'א אומ' זכאי ול'א אר
אומ' חייב ואחר אמר איני יודע נושאים ונותנים עמד
עד שיחזרו לצד האחד וגמזא לו מזכין או מחייב
לא חזר לא הוא ולא אחר מהם נמצא הדבר ספק ד
ומעמיד הממוז בחזקת בעליו כל מי שאמ' איני
יודע אין צריך ליתן סעם לרברין ולהודיע מאיזה
סעם בא לו הספק בדרך שמראה המזכה מאיזה ט
סעם מזכה והמחייב מאיזה טעם מחייב

אח"כ שנשא ונתנו ברבר מבגיסין בעל
הריון והגדול שבדינין אמ' איש
פל' אתה זכאי איש פל' אתה חיו
כדי שלא ידע אחר מבעלי הריון איזה דיין חייב
דאיזה דיין זיבה ואסור לדיין לומ' בשיוצא מכל א
אני הייתי מזכה אבל חבירי רבן עלי והעשה בן זה

להראות שסר שבירו בשביל סעדות אחר שאמ' שיש
לו בו זכות אם לא יאמ' בפני בר' רברים שיש בהן
אמת לא אז יראה השטר לריון ויראו אם ימצאו ב
בשטר הזכות שטוען זה ובעינין אחר אין בופיו ל
לאדם להראות שטרו שאין אדם רוצה להשביע את
עצמו שידעו העולם עושרו וממונו

צריבין הריון ליוהר שישו שני ב
בעלי הריון ולא יסבירו פנים
לאחר יותר מלחבירו ולא יאמ'
לאחר דבר כל רברין ולאחר קצר דברין ואם האחר
לבוש בגדים נאים והשיני בגדים פחותים ובזויים
יאמרו לזה לבוש במותו או הלבשוהו במותך של
יסתמו דבריו שיחשוב שישאו לו פנים בשביל בגדי
ולא יהא האחר עומד והשיני יושב אלא שניהם ער
עומדין ואם רצו להושיב שניהם מושיבין ולא יהא
אחר יושב למעלה והשיני למטה אלא זה בצד זה וז'
זזה בצד זה ב'א בשעת משא ומתן אבל בשעת גמ'
דין צריבין להיות שניהם בעמידה ואיזהו גמר דין
פל' זכאי ופל' חייב והעדים לעולם בעמידה ור'
דיוקא לבתחילה אבל בדיעבד אם ישבו אח' בשעת
גמר דין או שהעידו העדים בישיבה הדין דין ותל'
ועם הארץ שבאין לדין מושיבין לתל' ואומרים גם
לעם הארץ לישב ואם לא ישב אין מקפידין בכך ד
זכות ח'מב'מ ובבר גהנו בכל בתי דיני ישראל שלא
חתלמוד שמושיבין בעלי הריון והעדים כדי להל'
המחלוקת שאין בנו בח' להעמיד משפטי הדין על
תלם: אסור לריון לשמוע בעל דין האחר קורם
שיבא חבירו או שלא בפני חבירו ובן הבעל דין מו
מוזהר שלא ישמע דבריו לריון קורם שבא חבירו
לפיכך תלמיד שיש לו דין לפני רבו לא יקדים לב'
לפניו קורם בעל דינו שלא יהא גראה בא' למוקד'
לסדר טענותיו ואם יש לו זמן קבוע לבא לפניו וב'
בזמנו מותר לשון ח'מב'מ לא יהא הדין שומע
מפי המתורגמן אלא אם היה מביר לשון בעלי הדין
הריון ושומע טענותיהן ויהיה מביר בלשון ואם
אינו מביר בלשונם כדי להשיב להם יעמיד תורגמן
כדי להודיע אותם פסק דין ומאיזה טעם חייב א
את זה וזיבה את זה וצריך הדין לשמוע דבריו ב
בעלי הריון ולשנות אותם ש' ויאמר המלך זאת
אומרת בגי' הדין וגו' ומצדוק את הדיון בלבד ואח'כ
חותכו ומניין לדין שלא יעמיד מליץ לרברין ש'
מדבר שקר תרחק אלא יאמר מה שיראה לו וישתד'
ולא ילמד אחר מבעלי דיני כלל אפי' או הביא אחר
מבעלי דינין עד אחר לא יאמר לו אין מקבלין עד
אחר אלא יאמ' לגטען הדין זה העיר עליך עד שיטע'
דיאמ' עד אחר אינו גאמז עלי וכל ביוצא בזה ראה
הדין זכות לאחר מהם ובעל הדין מבקש לאומ'
ואינו יודע לחבר הדברים או שראה עצמו מצטער
להציל עצמו בטע' אמת ומפני החי' והבעס גסת
גסתלקח ממנו או גסתבש מפני הסבלות הדין זה
גמותר לסעוד ולהבינו תחילת הדבר משום פתח פ
פיר לאלם וצריך להתיישב ברבר זה הרבה שלא יח'
בעורבי הריון ע' ואינו משמע בן בירושלם דגר
דגרסינ' הת רב הוגא כי הוה חזי זכר לחר בר גש נה

שאינו שומעין לנתבע להסתלק מן הדיון אם אמר לו
לריון בתו לי מאיזה טעם דנתני בותכין ונותנין
לו ואם יראה לריון שבעל הדיון חושדו שגוטה חרף
בגנור צריך להודיעו מאיזה טעם דנו אפי' אם לא
ישאל ברי שיהיה נקי מהשם ומי שא' ואעפ"ש
שהאחר מבעלי דיונין נסתלק מבו' שבעירו לבד הג
הגדול ויצא חייב אין צריך לפרוע לבשכנגדו יצא
נדנאותיו שהוציא לילך עמו כדא שאינו מסרב לב'
לדיון אלא שאמ' לילך לבד הגדול אבל מסרב מלידור
לדיון והוצרך הנתבע להוציא עליו יצא לכופו לו
לידור לדיון צריך לפרוע לו כל יוצאותיו
טו

צריך

הדיון שיקדים לריון הדיון שבא
לפניו תחילה ירבה בקטן בגדול
תשמעון אבל צריך להקדים ה'
של הלמיר חכם אפי' התח' בא לבסוף לכבוד תורתו
וכן מצוה עליו להפך בזכותו מה שיוכל בת חרמ'ב
היו לפני הדיינין דיונין הרבה מקרימיני דין היתומ
לדיון האלמנה שז' שפטו יתום דיבור אלמנה וריון ה'
האלמנה קודם לריון תח' וריון תח' קודם לריון פה וד'
וריון האשה קודם לאיש שבזשת האשה מרובה יהי'
הדיין שכא לפניו דין מרומה לא יאמ' אחתבנו ויהי'
דיחיה הפוך תלוי על העדים אלא ידרשנו ויחקרנו
היטיב אם יראה לפי דעתו שאין בו דמאות חותר
הדיון על העדים אבל אם לבד ביקש שיש בו רמא'
או שאין דעתו סומ' על דברי העדים אעפ"ש שאוגרי
יכול לפוסלן או שדעתו גוטה שבע' דין זה רמאי ו
והשיא את העדים אעפ"ש שהן בשירו ולפי תומ' הסג'
או שגדאח לו מכלל רבריהם שיש שם רברים אחרי'
ואינ' רוצ' לגלותו כל אילו הרברים וביוצא בהן א'
אם באו לריון אסור לו לחתור אותה דיון אלא יס'
יסלק עצמו ממנו וידון אותו מלבד של עולם וחר'
והדברי מסור' ללב והבת' אמ' כי המשפט לאהי' הו'
זה דיוק בשהתבע רמאי אבל אם הנתבע רמאי ב'
בש' שישתדל בו לבטל דברי הרמאי בת חרמ'ב יש
לריון לריון בריני ממונות על פי הדברי שדעתו גו'
גוטה בהן שהן אמת וחבר חזק בלבו שהו' בו אעפ"ש
שאין ראיה ברורה ואין צריך לומ' אם הוא יודע
בדואי שהוא בן שהוא דן בפי מה שידע ביצר הרוש
שנתחייב אדם שבועה כבד ואמ' לריון אדם נאמן א'
אצלו ושרעתו סומ' עליו שזה האיש חשוד על השר'
צועה והפור השבועה על שכנגדו ויטול הואיל ו
דסמכה דעתו של דיון על דברי זה ואפי' אשה או ק'
קרוב ואין צריך לומ' אם יודע הריון בעצמו שהוא
חשוד וכו' אם יצא שטר לפניו ואמ' לו אדם שהוא
סומד עליו אפי' אשה או קרוב שהוא פרוע אם כמ'
כמכה דעתו על דבריו יש לו לומ' לזה לא הפרע א'
אלא בשבועה או אם היה עליו שטר חייב לאחר יתנ'
לזה שלא נפגם שטרו כלל ויציג זה שנפגם שטרו
ברברי האחר או ישלך שטרו לפניו ולא ידון בו ב'
בלל בפי מה שיראה וכן מי שסוען יש לי פקר
פקדון אצל פל' ג' שמת בלא צוואה ונותן בו סימן
מובהק ולא היה זה הטוען רגיל ליבגס בבית זה ש'
שמת אב יודע הריון שזה החייב אינו אמור להיות

לו חמץ בזה חסמפה דעתו שאין זה חמץ של מת
מוציאו מן היורשין ונותנו לזה האמור שנותן בו
סימן וכן כל ביוצא בזה שאין הדבר מסור אלא לל'
ללבו של ריון אבל למה הצריכה התורה שני עדים
שבזמן שיבואו העדים לפני הדיין ידון על פיהם
אעפ"ש שאינו יודע אם העידו אמת או שקר כל אילו
הדברים מעיקר הדיון אבל משרב בתי דיונין שאינ' ח'
הגונים במעשיהם ואם הם הגונים במעשיהם אינ'
חכמים בראוי הסכימו רוב בתי דיונין ישראל שלא ית'
יהפכו שבועה אלא בראוי גמורה ולא יפגמו שטר'
ולא יפסידו חזקתו בעדות אשה או קרוב או פסול
וכן בשאר הדיינין לא ידון הריון בכמיכת דעתו של
יאמ' כל הדיוט והדיוט לבד מאמץ לרבר זה ודעתי
נשמכת עליו אעפ"ש אם העיר אדם נאמן בא חרמ'ב
הדברים וגוטה דעת הריון שאמת הוא ממתין בדין
דאינו דוחה עדותו וגושא ונותן עם בעלי דיונין ע'
עד שיוורו לדברי העד או יעשה פשרה או יסתלק מן
הדיון עב' וכן הביא א"ל הראש' זל' דברי גאון על זה
החיא בגון מר ברי דקים ליה בגויה מרענא שטרא
אפומיה והאירנא לית לו לריון למיער קים ליה ב'
בגויה ולא בריר לן קים ליה בגויה היכי הוא חיל'
הילכך לית לן לאורועי שטרא או לאפובי שבועה
אלא בעדות ברורה ואפי' הכי בארם בשר מחמיצ'
הרין ודורשין וחוקרין עד שיתברר הדבר ויצא הנד'
לאמיתו

אמר

אחר מבעלי הדיינין יש לי עדים ו'
ושאל זמן להביאם ונותנין לו
זמן ל יום ולא יותר ולאחר ל יו'
פוסקין הדיון ואם מביאו אחר בו יסתור הדיון בת'
הדר' ישעיה חא דיהבינ' זמן ל יו' דווקא בשתבעות
תחילה בלא ראיה וחייבוהו ב' שיבע וזה סוען י'
יש לי ראיה ואינ' מצוי עתה בירי ואיני הוצה לקם
שבועתו אין גותנין לו ל יום אבל אם סען תחילת
יש לו ראיה ואינו מצויה עתה בירי מה צורך ליתד'
לו זמן לכשיבא ושיב לו הנתבע וכל זמן שלא יביא
לא ישיב לו סענה ואם חזר ואמ' אין לי ראיה ישיב
לו בלא ראיה וגשבע ונפטר דאינו נאמן עוד להבי'
ראיה כיון שאמ' אין לי ראיה ואם גלוי וידוע לבד'
שפלוג' ופלוג' הן עדים ברבר והרחיקו צורך גותני'
לו זמן עד זמן שיובל להביא בת א"ל הראש' בתש'
טען אחר מבעלי הדיינין יש לי זכות בעדים או בר'
בראיה ואיני יודע ביד מי הוא חייב הדיון לחטיל
תדם כל מי שידוע לו זכות בעדים או בראיה שירא'
אותו לריון אפילו אם הזכות של העדים והראיית
ביד מי שבגדו רמאי שנא הוא מאחר אדרבה
בש' הוא כיון שיש בידו זכותו של על שפסוק והוא
תובע ממנו שלא בדין היאר' ואבילתו דבר איסור
להגבותו ממנו שאינו שלו אלא מזקיקין אותו לזה
להראות כל מה שיש בידו זכות לבשכנגדו
עוד שאיל' לו ששאלת האומר לחבירו שטר'
שבירר זכות יש לי בו שהורו הגאונים שבופין או
אותו להוציא אם צריך התובע שיאמ' הזכות מפור'
שיש לו בשטר או לא תשובה הוראה זו של הגאונים
לא פשטה בארצנו ואין בופין לשום אדם להרא'

ברבר ואמי יש שני עדים שמבחישינ אותן הם נאמנ

יותר מהעדים

אין

גזקסין אלא לתובע תחילה ואי זי

זיילי גבסי דנתבע גזקסין לו תח

תחילה פי רש"י בגו ראובן תובע

משמעון מנח שחלווהו בשטר בענין שאין שמעון

נאמן לסעון פרעתי ושמעון משיב תפשת משלי ח

החזיר לי מה שתפשתה או משכונ היה לי בידך וב

דגמחת מרמיו בתחילה גזקסין לטענת ראובן ומר

דמוציא לו חמצה ואח"כ גזקסין לטענת שמעון לר

על התפשה ועל המשכונ ואי זיילי גבסי שמעון א

אם היה צריך למכור גבסיו או שיש לו קוצים לח

שתובע מראובן ואם לא ידונו לו להוציאה מינו יל

נלכו מכאן ויצטרך למובד בזול גזקסין לו תחי

לה ומיירי בגו שמעון הגתבע אמ שיש לו עדים

פלו ופלו שיודעין שהוא ברבריו רק שאינ מצויין

לו להביא עד אחר ל יום ואנן יודעי שאומר אמת

שפלו ופלו יודעי ברבר שאם לא בן אפי אם זיילי

גבסי אי ממתניג לו יותר מל יום ואילו אמ להביא

העדים תור ל יום פשיט דממתניג לו אם אי לא ד

זיילי ברין כל גתבע שנתניג לו זמן ל יום להביא ד

דאיה ועוד בת"א הראש זל שגמקא מיצה אפי א

אם אמ להביא העדים תור ל יום גזקסין לתובע

תחלה מיד לפסוק הדין ואם יביא העדים תור ל י

יום סתור הדין ואם לא יביא אות גמא שחתחיל

ל יום שנתניג לו לפירעון מזמן הראשון שגמ

ס"ס חרין ור"בא בת דגזקסין לתובע תחלה מ

מיירי ברי לשמוע דבריו ולקבל עדותו תחיל וגם

דגבס מינ אפי אם ימותו עדיו של גתבע או ילכו ל

למריג הים בעד שמקבלי עדותו של תובע וחר

וחראבד פי גזקסין לתובע תחלה בגו ראובן שת

שתבע שמעון לרין ולא מצא עדים לרבריו וחרין

גוטה לדברי שמעון לזכותו ואמ ראובן שאינ רוצה

שיפסקו הדין בי שמא היום או מחר ימצא עדים א

אי שמעון יורה לו ושמעון תובע שיפסקו הדין גז

גזקסין לראובן שתבע תחלה ושומעין לו שלא למ

לפסוק הדין ואי זיילי גבסיה מחמת שהוציא עליו

קול שתייב לו גזקסין לשמעון לפסוק הדין למר

למסדר לבסל הקול מעליו כ"ה

דין שרין וטעח אם חסעות בשיקול

הרעת בגו רבר שהוא מחלוקת תב

תנאים או אמוראים ולא גמסק בא

באחר מתם וחוא פסק באחר מתם וסוגיא דעלמא

אזלא כאירד בגו ססתמ רתלמוד מריד מפילתי ד

דבירצא בזה ורש"י פי וסוגיא בעלמא כאירד פי שר

שרוב הדינין ב"ה להם דברי השיגי אם זה חרין הוא

יחיד שאינ מומחה או אפי שנים שאינ מומחין ד

דקבלום עליהם מה שעשו עשוי וישלמו מביתם א

אפי לא גשאו דגתגו ביר ואינ יבול לומ לבעל דין

שזיבח תחזיר מה שנתן לר בי סעיתי ואפי אם יש

גרול ממנו לחחזיר אין הבעל דין שזיבחו צריך ל

לחחזיר דקנס הוא שקנסו חבמים שיתקיים חרין ד

וישלם מביתו כדא שקבלוהו סתם אבל אם קבלו

הו במיודש בין לרין בין לסעות פסנר לשלם וב

חיר או שנים מומחין ולא קבלו עליהם ול

שותא מריש גלותא וטעו בשיקול הרעת מ

מח שעשו עשוי וישלם מביתם אפי לא גסל בירין

ובן חרין בג הדיוטות ולא קבלום עליהם ולא גסי

גסי רשותא מריש גלותא שאם טעו בשיקול הרפ

מה שעשו עשוי וישלמו מביתם אפי לא גשאו דגתג

ביר ואם חסבימו לרעת אחר משלמי בין שלשתד

ואי גמר דינא בתרי מגייהו משלמי הנך תרי שני ח

חלקים והשלישי פטור דבעל דין מפסיד השלישי ד

דאם חיר ד או ח וגמיר דינא בשלשה משלמין הכל א

ולא מצי למימ אי לאו אותן לא הוה סליק דינא

בירין דג יבולי לרין את הארם בעל ברחו אי גמי

אי הוה ג וגמיר דינא בב וחר מהנך תרי מומחה מש

משלמ הגר תרי בול רחר מגייה מומח מצי למיד לו

בעל ברחו ויחיד או שנים מומחין וקבלום עליה

אפי לא גסי רשותא מריש גלותא או אפי ג הדי

דוטות וטעו בשיקול הרעת פטורין מלשלם אפי

גשאו דגתגו ביר אפי יש גרול מהם אין מחזירי אלא

קם דינא ופטורין ובן חרין בג מומחין אפי לא ק

קבלום עליהם ובת חרמח ודווס שהיו סמוכ

בענין שהן ראויין לרין מן התורה אבל אם אינ

סמוכי אפי אי גמירי דסבריה צריכינ לשלם וזמא

דגסי רשותא מריש גלותא אפי יחיר הדין ולא ק

קבלוהו עליהם וטעח בשיקול הרעת דינן דין דפ

דפטור מלשלם אפי גשא דגתג ביר ודווס דגמיר א

אפי אם לא סביר אבל אם לא גמיר ולא סביר פסול

לדינא ברפרושת ליעיל ויחיד או שנים חריוטות ש

שלא קבלום עליהם ולא גסי רשותא מריש גלות

אפי אי לא טעו אין דינאם דין בת בעל חעיס

משום ר האיני יחיר שאינ מומחה וקבלוהו עליה

וטעח בשיקול הרעת שרינו שישלם מביתו ודווס

בשא באן בעל הדין שזיבח או שישגו ואין לו לשל

מה אבל אם יש לפגינו ויש לו לשלם חוזר ומוציא

ממנו מה שנת לו ואמ הראש זעל בת כל ח"ה

דדינא שישלם מביתו בגו יחיר שאינ מומחה וקב

לזהו עליהם או יחיד מומחה ולא קבלוהו עליהם

או ג חריוטות ולא קבלו עליהם בבולחו אפי אם

חבעל דין לפגינו ויש לו לשלם אינן יבולי לחזור

ולחוציא ממנו אלא קם דינא וישלמו מביתם

דח"מבם בת מומחה שגסל רשות או שקבלוהו ע

עליהם הואיל והוא מומחה חוזר הדין ואם אי אי

איפשר לחחזיר הדין פטור לשלם היה חסועה מ

מומחה ולא גסל רשותא ולא קבלוהו עליהם או ש

שלא היה מומחה אבל הם קבלוהו וטעח בשיקול

הרעת אם גשא דגתג ביר מה שעשו עשוי וישלם וא

לא גשא דגתג ביר חוזר הדין ואם אי איפשר לחחזר

ישלם מביתו פ"ב ובאשר בתבתי היא מסקנת

לא הראש זל ואם חסעות ברבר פשוט בגו דבר חמ

המפורש במשנה בבל ענין חוזר הדין אפי ג מומ

חין אפי קבלום עליהם שאין באן דין כלל ביון ש

שהסעות ברבר חפשוט ואם אי איפשר לחחזיר ב

בגו שחלד זה שגסל חממו למדינת חים או שהוא

אלם או שאין מה לו לשלם או שהורה בכשירה שהי

קרימח וחאכילוח על פיו לבלבים בת חרמחם שח

הוא בכלל חולד דביל ומצליח סוד שאל אחר מב
מבעלי הדין שיכתבו לו חסד דין אין מזכיר
שם המזכיר ולא שק המזכיר אלא בזהבין סתם
פלו בא עם פלו בעל דין לפני בן ומדבריהם יצ
פלו זבאי ואחר שקבלו חרין ואמר לו ושלם הלך
ולא שלם ממתינין לו שיני וחמישי ושיני לא בא לו
לשלם מגדן אותה ער שיתן מה שהיבדחו עמר ב
בנידוי ליום ולא תבע להתיר צידוי מחרימין או
איתו

מי

שנתחייב בדין ומצא אחר בן ער
או ראה לזכותו מביא וסותר
הדין אפילו אחר במהימים אפילו
אם פרע כבר אפי' אם אמל' הריון כל זכות שיש לו
לד' הביא תור ליום ולא הביא אלא אחר ליום סו
סותר הדין אבל אם אמל' לו להביא עדים או ראה ו
דאמ' אין לי אעפ' שמצא אחר לאו בלום ואין צריך
לדמ' אם לאחר שאמ' אין לי ובשרואה שמיתחייב א
אומ' לפלו ופלו קרבו וחעידוני או שהוציא ראיות
מכיסו שאמר בלום בזה שהיה הראיה אצלו ובער
עמו במדינה אבל אם אינם עמו ואחר באו לו עדים
ממדינה הם אף שהיו שסרתיו מופקדים ביד אחר
ובאו אילו שהיו מופקדים בידו והוציא לו ראיה
ותיו סותר הדין שמח שאמ' אין לי עדים וראיה
דזה לומ' אין לי עדים וראיה מצויין בידו לפיכך
אם פירש בדין אין לי עדים וראיה כלל לא באו ד
ולא במדינה אחרת ולא בידו ולא ביד אחרים אינו
יכול לסתור הדין ורוקא בגדול הוא שאינו יכול
לסתור הדין אחר שאמר לו הביא ראיה ואמ' אין
לי אמל' קסד אפי' בדי האז גורא יכול לסתור הדין
דמה שאמ' אין לי ראיה מפני שלא ידע בענייני אב
אביו ואחר מצא זכת חרמה אפי' הוא גורל בשעת
העמדתו בדין בידו שהיה קסד בשמת אביו אינו יד
יודע בענייני אביו ובן בת חרמה ואמ' הראש זל בת
דווקא בבא לבד בשווא קסד אבל אם הוא גורל ב
בשעת העמדתו בדין וראי ממדינה או ידע קדם בו
בואו לדין או חוקר אחר שתבעו לר' ביד דבר דעת
הוא ודינו באחר

בתב

ה'מב' מי שקצ' מידו שאם לא
יבא ליום פלו שיהא חבירו נאמן
בסענותיו יסול כל מה ששעז ב
צלא שבועה או שאם לא יבא ליום פלו דיבע ויטל
אבר כל זכותו ויפטר חבירו דעבר היום ולא בא ב
צחקיימו התנאים ואבר כל זכותו ואם הביא ראיה
שהיה אגוש באותו יום הרי זה פסול מקצין זה ד
דיבע בשיתבעו חבירו בשחיה מקורם ובו בליד
ביוצא בזה

מי

שקיבל עליו קרוב או פסול ביד
אם קבלו התובע לקבל דין לו
לפטור לגתבע בכל מה שירדע
עליו ויפטור בין אם קבלו חתבע לקבל דין ליתן
לתובע בכל מה שירדע עליו ליתן לו אם קצו מידו
אינו יכול לחזור בו ואם לא קצו מידו יכול לחזור
בו בוא קוד גמר דין או יכול לחזור בו אפי' במחול
לד' אבל לאחר גמר דין אפי' לא קצו מידו אינו יכול

לחזור אפי' באתו לך לשון ת'מ'ם גמור חרין זה
והוציא ממון בדין זה הפסול אינו יכול לחזור בו
יראה מדבריו שיכול לחזור בו כל זמן שלא הוציא
ממון על ידו וג' אפי' לא הוציא ממון דק שאמ' פלו
פלו חייב נקרא גמר דין ואינו יכול לחזור בו ואם
בומר ואמ' לא קבלתיו עליו לדין ואין עדים ברברי
ישבע שלא קבלו עליו אפי' אם חרין מבחישו ואמ'
שקיבלו עליו וזהא דמחגי קבלת פסול ורוקא שקי
שקיבלו במקום אחר דליבא אלא חרא לדיעותא וזה
זהא דאם קיבל בשר אחר במקום שנים אבל קיבל
עליו פסול אחר במקום שני בשירי דאיב' תרתי לדיע'
זתא אפי' גמור חרין על פיו יכול לחזור בו ואם
קצו מידו אינו יכול לחזור בו אפי' שקיבל עליו זה
הפסול במקום שנים וזהא דאם ראל' לחבריה מהיר
מגנת לי כל אימת דאמרת לא פרענא דמחגיאת
ת'מ'ם ורוקא ראל' הבי בשעת הלואה דארעתא דה
דחבי חיל' עלית שיעבדא או לאחר הלואה וקצו
מיגיה אבל לא קצו מיגיה לא בידו שקבל עליו פס
פסול כבי תרי דאדם קרוב אצל עצמו ואם הראש ד
זל' בת דלא בעי קצין דקבל עליו חלוצה שיהא ח
המלוה נאמן שלא נפרע ואפי' עדים מעידין עליו
שפרעו חרי האמינו עליו ופסול כל העדים המבחי'
יישין דבריו ובל תנאי שבממון קיום בארם האומ'
אל תפרעני אלא בפני פלו ופלו רלא צריך קצין
קצין אלא קבלח וכן מי שנתחייב לחבירו שבוע'
בבד בין שאמר תובע לגתבע השבע לי בחיי ראשך
והפטור או שאמ' גתבע לתובע השבע לי בחיי ראשך
ואתו לך לא קצו מידו יכול לחזור בו כל זמן שלא
גשבע גשבע אינו יכול לחזור בו וכן מי שנתחייב
שבועה בבד ואמ' איני רוצה ליבע אלא לשלם יכז
לחזור בו כל זמן שלא שלם דרשי פירש שאם יצא
חוץ לבד אינו יכול לחזור בו וחשיב בגמר דין וכן
מסתברא לאא הראש זל ולפי זה גראח מי שנתחייב
בבד שבועה דרבנן ושתק ולא אמר שירצה להפכה
על שבגורו ויצא מבד ואחר אמר שרצה להפכה ע
על שבגורו חרשות בידו וכן חרין בשבועה היסת א
אם נתחייב בחי והפכה אם קצו מידו או גשבע זה
שחפכה עליו אינו יכול לחזור בו וכן מי שלא ת
חייב שבועה ואמ' אני אשבע שבועה חמורה אם ק
קצו מידו אינו יכול לחזור בו ואם לאו יכול לחז
בו אף על פי שקבל עליו כל זמן שלא גשבע

בל

זמן שבעלי הדין עומדין לפני
הדין נאמן לומר לזה חייבתי ד
ולזה זיביתי גסתלקו מלפני אי
אינו נאמן אם אין בידו פסק דין ורוקא בשורא ד
דרייגי שאינו תלוי בסענות אלא בראות הדין לת
לתנו למי שיראה לו שרעת חנותו חיתה קרובת א
אליה יותר בהא חיישינ' שגא גשתנה דעת חרין מ
ממה שהיה בבר' אבל דין התלוי בסענות לא שיי'
בו נאמנות שלמי הסענות ששענו יזכח לזוכה וב
ובלבד שלא יסתו טענות הראשונות ובל זה דרומ'
בדין אחר כמו מומחה או יחיד וקבלו עליו אבל
שנים נאמנים לעולם שאינם חשופים גונעים בר

אבל לא הראש וזל בת אלף שבות בשטר לרד בר
ברני האומות אין בכלל זה שלא ישמש שאין תכור
תכונת בזה אלא שאם הוא אלם ולא ציית ריגא ש
שמקבל על עצמו שיבריהעוהו בריני האומות אב
אבל לא ש עבד ער רברי התורה וכת עור בת
בתשובת אלף שבת בשטר לרד ברני האומות איז
יכול לתובעו שם כל זמן שהוא ציית ריגא ולא ר
דיין ישראל רשאי לרד ברני האומות ואפי' אם יש
על המלוה שטר חרב לגוי אינו יכול למסרו לו זה
השטר שכתוב בו שיכול לתובעו בריני האומות בר
ברי שלא יתבענו חנוי בריני האומות ואם עבר ומ
ומסרו לגוי צריך לקבל עליו כל אונסא דמתיילר
לי ואם יעבור עליו חנוי חרד ויציא ממנו יותר
ממה שהישראל יכול להוציא ממנו בריני ישראל באר
באותו שטר או אם בא לו הידיק מפני שתבעו חנוי
בריני שלהם והוצרך ליקח מליץ שיטעון בעדו
ובל ביוצא בזה צריך לסלק הכל בל
מעליד

אסור לקלל הריון והמקלל עובר בלאו
שנאמ' אהים לא תקלל כל המקלל
אחר מישוא עובר בלאו שנאמ' לא
תקלל חרש ופרט לן בחרש להשמיעניו שאע"פ שאי
שאינו שומע ואינו מצטער וכש' השומע שהוא מצ
מצטער בקללתו לוקין עליו בת' חרמכם המ
המקלל את הישן חייב בי לא נרע מחרש המקלל
את המת פטור ואפי' המקלל עצמו חייב שז' השמ
לר' ושמור נפשו מאד ואינו חייב בכל אילו ער ש
שיקלל בשם או באחר מהביצוין וביון שמקלל בב
בביצוין חייב אכ' המקלל בכל לשון חייב שהשמות
שקוראין הגוי להטבח הם בכלל הביצוין ואם אמ'
ארור יהא הוי קללה כי ארור בו גירוי בו שבועה ב
בו קללה ובכל אילו אין חייב מלקות ער שיתרד בו
בפני עדים בכל חייבי לאוין אבל אם לא היה שם
התראה או שקלל בלא שם ובלא ביצוין בגו' שאמ' א
ארור פלו או שהקללה באה מבלי דברים כגון שא
שאמ' אל יהי פלו ברוד לח או אל יברכהו ובידא ב
באילו אינו לוקה: אבל מיחא איסורא איבא ואע"פ
שאינו לוקה: אם חירת תח' מגרין אותו ואם רצו ב
בד' להכותו מכת מדרות מבין אותו ועונשין אותו
בפני מה שיראו שחרי ביזה את החכם ואם היה עם
הארץ עונשין אותו כפי השעיה צריכה: כפי חמת
המתרת והמתחרת אלף שמחל החכם או אחר משא
העם למקלל על קללתו מבין אותו שכבר חסא וג
וצתחייב אבל מי שחייב גירוי מפני שהפקיר בבד'
ורצו בד' למחול על בבורם ול'
לגרותו חרשות בי
בידם
והוא שלא יחא ברבר הפסד ב
בכבוד הכורא כגון שחיו העם מכעסין
בריני התורה וברני
וברייגיהם חואי
חואיל ופקרו העם
ברבר צריבין לחזק ולענוש כפי מה
שידאח להם

כל מי שיודע עדות לחכירו ודאי להעידו ויש לחב
יורד תועלת בעדותו חייב להעיד לו בין אם הוא ל
לברו יודע בעדותו בין אם יש אחר עמו שבשם שש
ששני העדים מחייבין ממון בר' האחר מחייבו שב
שבועה: ואולי ישלם ולא ישבע ונמצא מרויח זה
בעדותו: בדא ברין שבין ישראל לחכירו אבל בגוי ש
שתובע לישראל ויש לו לגוי ער אחר אסור להעידו מ
מפני שמפסידו לישראל שלא ברין שחננים מוציאין
ממנו פל' ער אחר ויש להתובע לגוי ובופר ויש לה
לגוי ער אחר יכול להעידו שגם בריני ישראל הער המ
המסויע פוטרו: וכת' אל הראש זל וכל זה בשלא
ויתר הגוי אותו לער אבל אם מתחילה ויתר הגוי
לישראל להיות ער איבא חילול השם אם לא יעידו כ
בש' בזמן הזה שחש לישראל הוא שאין גוי נאמן להעיד
על ישראל אם לא שיהיה ישראל עמו ואם הישראל יבחר ע
עדותו יבטל זה החק ויאמינו לגוי להעיד על ישראל
וישראל ואינו חייב להעיד ער שיתבענו שיעיד לו: ו
ואם בבש עדותו ולא העיד פטור מריני ארם וחייב
בריני שמים: ואם הער תח' וגנאי לו לילד אצל בד'
הקסו ממנו אינו חייב לילד בדא בעדות ממנו א
אבל בעדות שיש בו צד אפרושיא מאיסורא חייב ל
לילד שאין חכמה ואין תכונה גנר' ואם ה
הבעל דין אלם ובא מי שיש לו תביעה עליו לבד'
ואמ' פלו בעל דיני אלם ויש לי עדים עליו ואינו
רשאי להעיד מפני אלגותו בד' כופין את האלם שי
שיביא אותן העדים שאומרי' אותו שבגנרו שיודע'
ברבר ודווק' שיש הובחה שהעדים יודעין אלא שר
שיראי' להעיד בגון שאומרים מה לגו ולצרה שב
שנכנים עצמינו על זה או רבדים כיוצא באילו אבל
אם אין רגלים לרבר לא ידאל' כל מי שיש לו דין ע
עם אלם יאמ' כז' שגחייב האלם להביא העדים:
וצריך שיעידו העדים מעומד ויא' שאם העידו מיר
מיושב אינו עדות ואין רצין על פיו ואא' הראש זל
בת' שהוא עדות ואם הער תח' מעיד מיושב לבהת
לכתחילה לבבד' תזרתו וצריך שיביצו הרביב
הריונין לשון הער' שלא ישמעו מפי התורגמן ומי
זמ' חק' אם מבירין לשונם אפי' אם אינו יודע' להשיב
שפיר רמי ומאיימין על העדים שלא יעידו ש
שקר ומזידע' להם עונשין של מעיד עדות שקר וש
דשהוא בזוי בעיני חשוכיו ובורקין כל אחד לבד'
לדבר חיאר אתה יודע שזה חייב לזה אם יאמ' שרמ
שחמלוה או הלוח אמ' לו או אדם אחר הבשר לו ב
בעיניו ומאמין אני בו הוא אמ' לו שראה שהלוח א
אינו בלום ער שיעיד שהוא בעצמו ראה שהל'
לו או שיאמ' בפני הודה לו ואתם ערי כאשר יתבאר
בעה' ואפי' תלמיד שאמ' לרבו אתה יודע שאם גר
צותנו לי כל ממון שבעולם איני משקר מגה יש לי
אצל פלוג' יש לי ער אחר בא והצטחה עמו לא יעש
דאפילו אמ' לו בא ועמוד עם הער האחר ולא תעיר
אלא כרי שיראה הלוח ויפחר שיסבור שיש לו שני
עדים ויודה לא ישמע לו: ואחר שבדקו האחר גור
בודקין את השיני' אם נמצאו רבדיהם מכונני' גומרי'

שהוא פסוק אֶלֶם שנים לחיזק לא נתכוון ל
וכן בת ח'מ'ח אלא שחילק אם לא נשא ונתן
שהוא פסוק ואם נשא ונתן ביד אם הוא מומחה
גמיר וסביר וקבלוהו עליוהו פסוק ואי לא חייב
והדיוט אֶלֶם קבלוהו עליוהו חייב דכל חיבא שאם
סעו בשיקול הרעת מה שעשו עשוי וחייב לשלם
אם טעה בדבר משנה בה' ואית ליה פסידא לבעל
דיו אם נשא ונתן ביד חייב וא' הראש' ז' בת רב
עניין חייב אפילו מומחין ואפי' לא נשא ונתן בו
בת ה'א'ב' שאין אדם עתה בזמנינו רשאי לח
לחלוף על דברי גאון ברי שישתנה הדין מברבי גא
גאון אלא בקושיא מפורסמת וזהו דבר שאינו צמ
צמצא לפיכך החולק על דברי גאון חייב בטועה בר
ברבר משנה וכן אם טעה בפסקי הנאונים שלא
שמע ובריהם ואילו שמע היה חוזר בזהו טועה
ברבר משנה וא' הראש' ז' בת וראי מי שטועה ב
ברברי הנאונים שלא שמע ובריהם ובשאר מין לו פ
פסק הנאונים יושר בעיניו טועה ברבר משנה הוא
דלא מבעיא בפסקי הנאונים אלא אפי' חכמי כל ד' ו
דורו שאחר הנאונים לאו קסלי קצין באגמי דור
ואם פסק הדין שלא ברביהם ובשמיני דבריהם י
ישרו בעיניו והורה שטעה טועה ברבר משנה הוא
דחוזר אבל אם לא ישרו בעיניו דמביא ראיה לרבר
המקובלת לאנשי דורו יפתח בדורו בשמואל בדור
דאין לר' אלא כל שופט ושופט אשר יחיה בימי החם
ויכול לסתור דבריהם כי כל הרברים שאינם מבוא
מבוארים בתלמוד שסדרו דבינא ורב אשי יכול לס
לסתור ולבגז אפי' לחלוף על דברי הנאונים ; וזה
דהיבא שגחלקו שני גדולים בפסק הלכה לא יאמ' ח
חריין אפסוק באיזה מהם שארצה ואם עשו כן זהו
דין שקר אלא אם הוא חכם גדול וגמיר וסביר ויור
דע להבריע ברברי האחר בראיות ברורות ונכוחות
הרשות בידו דאפי' אם פסק גדול אחר יכול החכם
לסתור דבריו בראיות ברורות ולחלוף עליו באש
בתבתי למעלה וכל שבן אם יש סיוע מאחר מחמ
מהמחברים החולקים עליו ואי לא בר הבי הוא לא
לא יוציא ממנו מספק דכל חיבא דאיבא ספיק' דרי
דרינא אין מוציאין הממוז מיו המוחזק ; ואם לא
ידע הפסק במחלוקת הגדולים ואח' גורע לו ד
דהוא בר הכי שיוכל להבריע או שאינו יודע להבר
אם גראין ברברי האחר לרוב החכמים והוא עב
באידר היינו שיקול הרעת ואם אי אפשר לעמוד
על הרבר אין באן סעות ומה שפסק פסק עב
בת ח'מ'ח דיינא דטעה ולא הספיק תובע לאפדקי
מיניה דותבע ער דאיתברר דטעה לא שגא הדיוט ד
דלא שגא מומחה לא שגא טעה ברבר משנה לא שגא
טעה בשיקול הרעת כל כמה דלא ובי תובע בממוז
חרר דינא ואפי' זבי בפלגא ופס פלגא גבי אידר
החוא פלגא דזבי ביה אם טעה בשיקול הרעת זכה
לפום הגד אגמי דפרישגא בטועה בשיקול הרעת ד
ואידר פלגא דפס גביה ל' טעה בדבר משנה ; ל' ש
שטעה בשיקול הרעת ל' מומחה ל' חריט לא מ
מפסיג מיניה דחזיגו בחחוא דהו קרי ליה עכב' ו
דשביג אריגריה כי קא שביג א' מאן מסיק כי אלא

פלגיא דפלגיא אתא תבעיהו קמי ד' ישמעא כ' י
יוסי א' בי אמר' אדם עשוי שלא לחשביע את בניו
ח' בחייו אבל לאחר מותו לא זילו פרעו אדול פר
פרעו פלגא ובאידר פלגא אתו לקמי ד' ח'א א'מ'
בשם שאדם עשוי שלא לחשביע את עצמו בר עשוי
שלא לחשביע את בניו א' ליה גיזול וניהדור בו מ
מאידר פלגא דפרעינא' להו בכר חומה דק' עב
וא' הראש' ז' בת בזה ולא ה' ח' ישמעא סד
סועה בשיקול הרעת ביון שלא בחלק' ח'א' ואמור
דאמורא' בזה תחלה ו' ישמעא לפי סברות חייב ד
ואין בח' ל' ח'א' להוביח שטעה אלא בסברא נחל
עליו ויראה מברריו שאם היה הטעות בשיקול הר
הרעת מיר בשפס' הדין א'ע' שעריו לא הוציא מל
חמתחייב ק' דינא ומה שע' עשוי וחייב הדין ב
כל אחר לפי מה שהוא על חררד לפי שפירשתי למ
למעלה וחבא חייגו טע' ביון. שלא היו
חולקין אלא בסברת מה שד' ישמעא והוציא מב
מבא סברתו אין להחזיר אבל מה שלא הוציא עריו
אין להוציא ביון ש' ח'א' חולק על סברתו ב
בת ח'מ'ב' דין שטעה וחייב שבועה למי שאינו י
חייב בה ועשה זה פשרה עם בעל דינו ברי שלא יש
ישבע ואח' ידע שאינו בר שבועה א'ע' שקצו מירד
על הפשרה אינו כלום שלא קבל עליו ליתן או למ
למחול אלא ברי להפסד מהשבועה שחייבו זה הסד
הטועה וכל ק' ציין בטעות חוזר וכן כל ביוצא בזה
בת
ל'ר' בפני דייגי גוים אפי' בדין שר
שוגין בדיגי ישראל וכל הדין ביצית
חרי זה רשע ובאילו חירת וחרים
ידו בתורת משה ואם בעל דינו אלם ואינו יכול ל
להוציא ממנו בדיגי ישראל יתבענו תחילה לדיגי
ישראל ואם אינו רוצה לבא צוטל רשות מב' ומציל
את שלו מבעל דינו בדיגי גוים בח' בעל
התרומות לזה שחייב עצמו בקצין בכר דבר לילך
עם המלוה לרזן בדיגי גוים אם יש זכות למלוה
בכר שיכול לזכות בדיניהם ולא בדיגי ישראל אין ח
חלוה יכול לחזור בו שאין מועיל אחר קצין כל' ו
זהרי זה במקבל עליו עדות גוים בקצין שאינו יב
יכול לחזור בו ומבאן א' ח'א' ח'א' ח'א' ח'א' ח'א'
בשד' ח'א' ח'א' ח'א' ח'א' ח'א' ח'א' ח'א' ח'א' ח'א'
בדיגי האומות רשאי להביא לפני דייגי גוים בזמן
שאינו יכול לבופר בדיגי ישראל בגון שעברה עליו
שמיסה וביוצא בזה שהרי קצו מידו אבל בזמן שי
שיכול לבופר בדיגי ישראל במז בדיגי גוים אסור ל
להביא בפני גוים והקצין אינו כלום שאינו אלא
קצין דברים ובמו שהקצין אינו כלום גם הקנס
שהתנה על עצמו בשביל הקצין אינו כלום ואין מ
מוציאין ממנו בכ' אלא שאם התנה על עצמו לחת
לחתחייב בר דבר לעניים או לבית הכנסת מודיע
אותו שחל הצדק' עליו ואומר' לא עליך ליתו מרע'
ת' מה שפסקת על עצמך כי זה הוא צמו גורר שא
שם לא יחלל שבת יתן מנה לעניים שהוא חייב ל
לשמור את השבת וליתן מנה לעניים בקיום מצוה
חייב באותו מנה ; אבל אין ק' מחייבין אותו עב א

אחר שפגעו מנה בניסן והוזה בפניו סיני שפגעו
מנה בתשרי או אחר מעיר שברעו מנה והשיגי מע
מעיר לפי חורח שפרעו מנה בכל עניין מצטרפין
זלא יבול המלוה לזמ סטראי וחזרתיו לר : וכן א
אין צריך שיעירו שגידם באחר בבד אלא שומעין ד
דבריו של זה חיום ובשיבא חבירו למחר שומעין לו
וכן אם העיר אחר בבת ואחר בעל פה מצטרפין לה
לחיות מלוה על פה העיר אחר בבד זה והשיגי
בבד אחר שני בתי הרינין מצטרפין ערותו וכן אם
העיר בבד זה ואחב העירו בבד שיני וחזרו בבד ש
שלישי יכולין כל אחד ואחר מכל בד ובד להצטרף
ולעשות בד חרש ולדון עלמה ששבע אבל דיין
שחעירו שנים לפגיו אינו יכול להצטרף עם אחר
מן הערים לרד צריך שיעיר כל אחד ואחר ע
כל דבר שלם אבל אם העירו על חצי דבר לאו כלל
ביצד באו להעיר על אחר שהוא גדול והעיר אחר ש
שראה לו שיער אחר בימינו והשיגי בשמאלו אינו
בלום שכל אחר לא העיר אלא על קצת הסימנים א
אפי העירו ב בשיער אחר ושני בשני אינו בלום ש
שחרי כל בת ובת לא העירה אלא על חצי דבר אב
העיר א שראה ב שערות בימינו וא העיר שראה ב
בשמאלו מצטרפין וכל ביוצא בזה לא
שתי ביתי ערים המבחישות זו את זו בנ
אחת אומרת פלו לזה מפלו מנה ב
ביום פלו אחת אומרת לא לזה דב
דברי שניה בסלים אבל לעדות אחרת כל אחת באה
בפני עצמה ומעידה אבל א מבת זו וא מבת זו שה
שחערו עדות אחר אינו בלום : שאחר מהן וואי שק
שקרו לפיכך ב מלוים וב לויים ושני שסרות ואחת
מאילו הביתות חתומי על סטרו של זה והשנייה ע
על סטרו של זה שגיהם בשרים מלוה שיש לו
על לוח אחר ב שסרות מאילו ב הביתות אם הז
אוציא באחר ואחר מן ואחר מן לא יגבה אלא של
ש ומוציא אותו של ר מירו ושורפין אותו שהאח
מהם פסול ויר בעל השטר על התחתן וישבע על
השני ויפטר וכת חרמכם שצריך לישבע בקיים
חמץ בדין מורה במקצת שהרי יש עליו ב עדים ב
במקצת הממון שבפר בכולל : וכת לא הראש וא
ואם הוא מקח יוציא השטר הגדול לברו בבד אחר
ויוציא השיגי בבד אחר ויגבה בו ומיהו משפא לגב
לגבות הגדול ושיעור הלוח שאין פירו שסר אחר
שאחר מאילו הביתות חתומין עליו לפיכך סוב לו
שיסרוה חקטן ויגבה הגדול ב מלוים שהוציא
כל אחד שטר על לוח שאילו הביתות חתומי בו כל
אחד בשבע ונוסל אפי אם סועז לבל אחר אין לך א
בירי בלום כש אם סועז אחר מכם יש לו בידי ואי
יורע איזה מכם הוא ואפי אם יש נאמנות בשסרות
צריכין לישבע וכת חרמכם לא מבעיא אם באו לגבה
באחר אלא אפי באו כל אחד לגבות לברו צריכין ש
שבועה מלוה אחר שהוציא על שני לוויין אם
הוציא באחר ישבע כל אחד ואחר היסט ויפטר ואי
מודי חר מנייהו יגבה ממנו מבני חרי ולא ממסע
כרי הוציא בזה אחר זה מגבין לו שגיהם שכל אח
ואחד מעדות בפני עצמה לא שפא על לוח אחר ולא

שכשניחם שאלה ראובן תבע
משמעו אלה והם זחובי ומביא עדים אחר אמר ר
ראיתי שחלוח לו ק ואחר מעיר על ר ואחר מעיר ע
על ש ואחר על ת ואחר על תס כת חרמכם אם חעי
העירו כל אחד מה בערות מיוחד בנזן שאמ הראש
בא בניסן בשעה ראשונה והשיגי אמ בזמן אחר דב
וכן בולם משלם תש לפי שגזרה ער אחר מהר עם
ער של חש ומשלם ר מתור שועור גזרה ער חת ער
חתק ומשלם ת מתור תס ועור גזרה ער של חס ע
עם ער של חתק בק הגשאר בערותו שמו חרין רא
ראוי לצרפם שזה אמ הלווה ק באחר בניסן וזה א
אמר הלווה תס בזמן אחר ולא גרענו מעדותו בי
אם ת אב גשאר לו ק שראוי לצרפו עם ער הראשון
וכן ראוי להצטרף עם ער של חש שגשאר לו ק בע
פערותו שלא צשתלם ויש עור ררר אחרת לה
להעלות החשבון לתש ולהזקיקו שבועה על חס
וכן עיקר להעלות החשבון בכל מה שגובל ולהצרי
כל עדות הערים לתועלת התובע ביצר גזרה ע
ער של חת עם ער של חתק ויתחייב על פיהם ת וא
ואחב גזרה חס שגשאר מן חתק עם חס של הער ש
של חס ויתחייב בק הרי תס ואחב גזרה חר על חע
הער חשיגי עם ר שגשאר מהער של חס ויחיה בינ
חבל תש וער של חס אין לו צירות וזקק לשבועת
חתורה על חס ויגלגלו על התש שגשאר אבל אם
העירו על בולם ביום אחר בחבשה אינו משלם א
אלא ר שהרי יש כאן שני ערים שאין הלואה זו יות
מל אפילו אם ק ערים מעירים ביות מבאן פסור ו
וכן אם העירו סתם רצין חרבר במבחישוין להקל ש
שהמוציא מחבירו עליו הראיה אין צריך ב
כריני ממונות שירא המעשה באחר ביצר אמ אחר
בפני הלווה ביום פלו מנה והשיגי אמר ביום אח
או אפי שאמר אחר בפני הלוח לו והשיגי אמ בפנ
הלוח לו או שאמ הראשון בפני חורח לו והשיגי א
אמר בפני הלוח לו בכל עניין מצטרפין וכת חרמכם
הא ראמרינו רווקא היבא ולא מבחיש המלוה לחר
מנייהו בנזן שתבע מיניה שני מנים אחר שחלוח ל
לו בא בשבת והמנה חשיגי בב בשבת והביא ב ער
אחר על הראשון וא על השיגי אפג דאמנה ומסחיר
האי לא מסחיר האי מצטרפין לחייב הלוח מנה אח
אבל אם המלוה מורה רלית ליה גביה אלא חר מנ
ואחר תרי סהדי חר אסהדי דאית לו גבית חר מנה
וחר אסהדי דאית לו גביה חר מנה חזינא איבא ל
למי ירסעי חר מנייהו בזימנ רחלואה פנון שאמר
האחר בשיגי בחדש ואחר אמ בג בחדש ואיבא למי
מר דתרווייהו חר יומ מסהדי וסעו בעיבורא דיוח
מצטרפין דאימור אחר מנה מסהדי ואי חוברר חר
דבתריה מנה מסהדי הא וראי חר מנייהו חוי שיקר
דחא מלוה מורה רלית לו גביה אלא חר מנה חיל
מיסתבע ליה שבועה דאורייתא ומיפטר וכת
בעל התרומות דחל לעניין פירעון כיצר תבעו ר
בשטר ואמר לו פירעתיך ומביא ב עדים א אומ בני
בניסן פרעו מנה והשיגי אמר בתשרי מצטרפין ו
ואם געשה חסטר קורם ניסן גחזקינ בפרוע ממנ
שחרי לדברי שגיהם פרעו מנה ובן אם חורח בפני

נזמרים את הדין על מיהם: ירושלמי רב בר חנה
חמי סחרי מכוונת הוה חקר בר הוה חמי סחרי הכן
והכן הוה מכוונת: מי בשהיה דואה ערים שהיו או
אומרים ערותו מכוונת בלשון אחר היה חושש שהיו
שקרים ובעיצה אחת ביוונו לשונם והיה חוקר ור
דורש אותם אבל אם לא היו אומרים ממש בלשון
אחר אלא זה אומ' בכה וזה אומ' בכה רק שתהא ער
עדותו מכוונת בלא הבחשה לא היה דורש בכה בת
ר' ש' שאין העדים יכולין להעיד ערותו בבתבויש
וישלחו אותו לבד ברואמרי' מפייהם ולא מפי בתבם
וכן יראה מדברי ר' מ' בכה שבת דין תורה שאין מקב
מקבלין עדות אלא מפי העדים שנאמר על פי שג'
ערים מפייהם ולא מפי בתבם אבל מדברי סופרים
שחותמין בדיני ממונות אעפ' שאין העדים קיימין
ברי שלא תגעול דלת בפני לווי' הרי שלא התירו
אלא לחתום בשטר: אבל ר' ה' היתיר שישלחו הער'
עדותו לבד בכה ולא קרי' מפייהם ולא מפי בתבם
ביון ש' אוי' להעיד אבל אלם לבולי עלמא אינו ר
ראוי להעיד בכה ביון שאינו ראוי להגיד: כל
זמן שזובר האדם העדות יכול להגיד לעולם ואין
לו לחוש אולי גתישן הרבר ואינו זגבר הרבר על
בוריו אלא כל ב' דמי אנפשי ומידבר יכול להעיד
ואפילו אינו זכר לעדות אלא מתוך הבתב שבשם
שבשמסרוהו לו בתבו בפנקיסו לזכרון דבר' פלוני
העיד אותי עליו ביום פלוני בר ובר ושכח הרבר ו
ואינו זכר אלא מתוך הבתב יכול להעיד ומי הוא
דווקא בשזכר הדברים ע' הבתב אבל אם אינו זכ
זכר לדברים את מתוך הבתב לא יעיד וכן אם זכ
לדבר ע' אחר שמזכירו לו יכול להעיד אבל אם הב
הבעל דין בעצמו מזכירו וגזבר לא יעיד ואם הער
ת' אתה אם הבעל דין בעצמו מזכירו שפיר דמי שור
שוראי לא היה מעיד אלא שזכר מעצמו: וה
והרמבם בת אם הבעל דין ת' שפיר ומי ביון שהו'
ת' הוא יודע שלא יהא הער מעיד אם לא שזכר
מעצמו

אין מקבלין את העדות אלא בפני בעל
דין: וקס' אפי' בפניו בשלא בפניו
דמי ודוק' בנכס' שהיו בחזקת אבי
אביו ובא אחר לחזיק בהן והוציאו הקס' משם
אפי' יש לאחר עדים שהחזיק בהן אין מקבלין אות
אבל אם אין לקס' חזקת אב מוציא מידו: וא
זאם קבלו העדות שלא בפני בעל דין אין דין על
מי: היו העדים חולים או רוצים לילך למר
למדינת חים ובקש התובע שיקבלו עדות קודם ש
שילבו או ימותו שולחין לנתבע שיבא לא בא מקב
מקבלין העדות שלא בפניו אבל כל זמן שלא הורי
הוריעו אותו לא: וי' דוק' בשהעדים רוצים
לילך למדינת חים שיש שהות להוריעוהו אז אין מ
מקבלין אלא הוריעוהו אבל אם היו חולים אין ש
שהות מקבלין אעפ' שלא הוריעוהו: וא' הרא'
ל' הסבים לסבר' האשונה: וכן אם התובע
חולח ומבקש שיקבלו העדות בחייו כי הוא יזכיר
לעדים לכוון את העדות ושלחו לנתבע ולא בא מ
מקבלין את העדות אפי' שלא בפניו: וכת' ר' יבא

חבל אם היה הנתבע חלה ואומ' התובע שיקבלו
בעדות בחיי הנתבע שלא בפניו ברי שיחזיקוהו ב
אנכסי הנתבע בחייו שאם ימות יצטרך להמתין ע
שיגלו היתומי' כי לא ישמעו העדות בעודם קטני'
אין שומעין לו לקבל העדות שלא בפניו ברי שיגב'
חובו מיר' בי מזל וע' שלו גרם שחלה הנתבע ואין
מקבלין עדות שלא בפניו לחוב ליתמים שלא בדין
ובת' ה' א' ד' אפי' אם אומ' התובע לדיוני הדין ע
ערי לפניהם אלא שאינם רוצ' לקבלם לבד הפחד
קחו ממון הקטנים בידם שלא יאכילוהו הקטני'
אין שומעין לו: וכן אם כתחו לו בריא' ולא את
אתא מקבלין העדות שלא בפניו פ' שבבר טע' למני
הדיונין והביא התובע את עדיו ושלח בית דין לב
לנתבע שיבא וישמע ערי התובע ולא בא

אחד שנחקר עדותו בבד' אינו יכול הער
לחזור בו ולומ' דבר סותר עדותו
ואם יאמר טעית י או שגגתי אין שומעין לו
אפי' אם גזת' טעם לדבריו אבל בדרשמוכח שטע'
בג' שמעיד חובתו של המביא אותו שומעין לו דמ'
דמסתמ' אין אדם מביא ער' להעיד ח'בתו
ובת' ח'מ'כ' וכן אין יכול לדוסי' בעדותו תנאי כ
כלל' של דבר כל דבר שיאמר הער אחר שנחקר ע
עדותו שבא מכלל' ביטול העדות או תוספת תנאי
אין שומעין לו וא' הראש' ז' כת' רבתנאי שדמעיד
לו ואפי' אחר אמר תנאי ואחר אמר לא היה תנאי ש
שומעין לזה שאומ' תנאי: ורב מתתיה נאון ב
בת ראע' רעד אחר אמר תנאי ואחר אמר לא היה
תנאי קיימ' לו דהאמר תנאי נאמן ביון דאיבא רב ב
נחמו רמחייב שבועה וחתקין היסת משתבע ל' ה
היסת דתנאה הוה ומיפטר

אין צריך לדרוש ערי ממונות בדרושה
וחקירה בין ערי הוראות והלואות
בין ערי ירושית מתנות וגזילות ח
חוץ מערי חבלות: ביצר אמרו' בכנינו הלוח פל'
מנה לפל' בשנת פל' אעפ' שלא ביוונו החרש שהל'
בו' ולא המקום ולא המנה אם היה ממטבע פל'
אי פל' עדותו ערות: אבל אם גראה לדיון שהדין
מ'ומה צריך דרישה וחקירה להוציא הדין לאסתו
דאעפ' שאין צריך דרישה וחקירה ואם הבחישו זה
את זה בדידות וחקירות עדותו בסלה: אבל א
אם הבחישו זה את זה בבריקות עדותו קיימא ברי
ביצר אחר אמר בגיסן לוח הימנו והשיגי אמר לא
בי אלא באייר לוח הימנו או שאמר האחר במקום
פלוני והשיגי אמר לא בי אלא במקום פלוני
עדותו בסילה וכן אחר אמר חבית של יין הל'
הלוח לו ואחר אמר חבית של שמן עדותו בסילה
אפילו אם תבע שניהם אבל אם אחר אמר מנה שת
שחור והשיגי אמר מנה לבן והוא אומ' תבעו שניהם
א' אחר בבית והשיגי בעלייה והמקימת הם קוד
קרובין שאיפשר לראות מזה לזה עדותו קיימת
וגזתו לו הפחות אמר אחר ק' והשיגי ר' גזתו לו ר'
וכן אם אחר אמר דמי חבית של יין והשיגי אמר רמ'
חבית של שמן והוא תבעו שניהם גזתו לו הפחות

חתנו ונעשה חתנו : חתנו פסול לרא
 אֵלֶּם שהיה בשר בשעת שנמסר לו חצרות רביון שיע
 שעתה הוא פסול וכן אם היה פסול בשעת ש
 שנמסר לו הערות וכשר בשעת הערות תצרות רבע
 רבעיון תחילתו וסופו בכשרות לפיכך שכיב מרע
 שצוה בפני ערים הקרובי לו ורחיקים מבניו איז
 הצואה בלום כיון שהיו קרובי בשעת שנמסר ל
 להם הערות אבל הכשר בתחילתו וסופו בשר להע
 להעיר אֵלֶּם שהיה פסול באמצע : והא רבעי
 רבעיון תחילתו וסופו בכשרות דווקא בפסול קד
 קורבה שהוא פסול הגזות אבל פסול ממנו לא בעי
 בעיון תחילתו וסופו בכשרות לפיכך אם היה נוגע
 ברבר בשעת ראיות הערות מפני שהיה לו הנאה ב
 ברבר יכול להסתלק בעני שלא יחא לו הנאה ברבר
 זיעיר בתא הראש זל בתשוב אם הקהל מנו
 עדים ותקנו שלא ישוה שום ערות זולתם יכול ל
 להעיראח לקרוביהם כיון שקבלום עליהם ערי
 הקרובי לערב פסולי ללוה לא שגא אם הלוח בא ל
 לפטר בטענת כפירה והם מעידים עליו שלוח א
 אם טוען שפרעוהם מעידים עליו שלא פ
 פרע

רשע פסול להעיר שגא לתת יד עם ר
 רשע להיות עד חמש : ואפי עד בש
 בשר היורע בחבירו שהוא רשע ואי
 הריוניו מבירין את רשעו אסור לו להעיר עמו אֵלֶּם
 אֵלֶּם שהוא יורע שהוא ערות אמת מפני שמצטרף
 עמו ונמצא זה הכשר השית יד עם רשע איזח
 איזח רשע כל העובר על עבירות שחייבי עליה מל
 מלקות וכן אם עובר על חייבי בריתות ומיתות
 בד לא שגא אם עבר על העבירות לתיאבון לש לח
 להבעיס רחלבה באביי רלא בעיון רשע רחמס ח
 חיייתח העבירה שעבר עליה מן התורה פסול מן
 ההורה חיייתח מורבנן פסול מורבנן ביצר
 אכל בשר בחמה בחלב או חילל יס ראשון פסול ע
 מן התורה אבל בשר עוח בחלב או שחילל יס שיני
 פסול מורבנן קרובי המת ביס ראשון פ
 פסולי לרב אלפס ואא חרזל חבשירד אפי גרו אות
 על בבה ושגו באולתם ודווקא קרובי מת משום ד
 דסברי מצוה קעבדי אבל מחלל יס בדבר אחר פסול
 פסולין העובר על חשבועה אחר שבועת

שוא ואחר שבועת שקר של ממון וביטוי פסולי וא
 דאפי עובר על חרם שהחרימו חקהל : הבא
 על הערוה או על חזבר פסול לכל ערות אבל החס
 החשור על העריות שגיל עם העריות ומתייחר ע
 עמהם וקול יוצא עליו שפרוץ בהם בשר לער
 לערות אחרת ופסול לערות אשה בין לחבסיה לב
 לבעלה בין לחוציאה מבעלה סבא שנמצא אחריו
 גבילה חרי הוא באוכל גבילות לתיאבון ופסול
 לשון הרמבם סבא שבורק לעצמו ומנ
 לאחרים ויצאח סריפה מתחת ידו וכן פסק ד
 דיראח מלשגו שחבורק לאחר אינו נפסל אם יצא
 סריפה מתחת ידו גנב וגזלן אֵלֶּם שחז בנית
 תשלומין ואינו בני מלקות פסולי לערות וחיינו
 רשע דקרא רבתי עד חמש ער זומם פס

או מן האם וכן גשואי שתי אחיות דראשון בראשון
 אמרו תרי בעל באשתו בני אחיו בגזו בן ראובן לב
 לבן שמעון או בני אחיות אסורין בין שחז אחיו או
 אחיות מן האב או מן האם ובש שראובן פסול לבן
 שמעון שהוא בן אח אֵלֶּם שאינו דורו אלא מן האם
 וכן חתן ראובן פסול לשמעון ולבנו אבל הנשואים
 שתי בנות אחיו או שתי בנות אחיות בשירי רלא א
 אצרינו תרי בעל באשתו בשינו בשינו ואפי ראשון
 בשינו לא אמרינו ב בעל באשתו ב הנשוי אפ רחל
 בשר לנשוי לבת לאה אבל הרמבם פסל שבת לא י
 יעיר לבעל בת אחות אשתו ורב אלפס פסל אפי ג
 גשואין שתי בנות אחיו ואא חרזל בת בסברא ח
 הראשונה שלישי בראשון בגזו ראובן לבן ב
 בן שמעון רב אלפס הבשיר ודית פוסל אבל לאשתו
 מבשיר ביוו שהוא מופלג כל אשה שפסול להעיר
 לה פסול להעיר לבעלה אבל מעיר הוא לשאר ק
 קרוביו בגזו לבנו ולאחיו לפיכך פסול לבעל אחו
 אחותו ולבנו ולחתנו שיש לו ממנה ולבעל אחות
 אביו ובעל אחות אמו ולבניהם ולחתניהם ואפי
 לחתנו בנו ובתו אבל מותר לבניהם ולחתניהם שי
 שיש להם מנשים אחרות כל איש שפסול להעיר
 לו בר פסול לאשתו אבל בשר לשאר קרוביה ולפי
 ולפיכך פסול לאשת אחיו ולבנה ולחתנה ממנו ד
 ולאשת אחי אביו ולאשת אחי אמו ולבניהם וחתנ
 וחתניהם ולאשת אביו ולבתו ואפי לבת בנו וב
 ובתו אבל בשר לבניהם ולחתניהם שיש להם מאצ
 מאנשים אחרים חמיו ובנו ובתו בנו וחת
 וחתנו פסולי לו אבל אבי חמיו בשר לו אֵלֶּם שהוא
 פסול לאשתו אחי חמיו ובנו הן פסולי לו אב
 אבל לא חתנו ובן אחות חמיו פסול לו אבל לא חת
 חתנו אחי חמותו ובן אחי חמותו ובן אחות
 חמותו פסולי ולא חתניהם : חורגו פסול ל
 לו אבל לא בנו וחתנו אֵלֶּם שהו פסולין לאשתו
 אכי חתו ואבי בלה מעירי זה לזה אחי ח
 האח מהאם מעירי זה לזה בגזו ראובן גשא רחל ד
 דילדה לו את ימין והיה לו בן מאשה אחרת ושמו ג
 צמואל שהוא אחי ימין מן האב ומת ראובן וגשאת
 רחל לשמעון וילדה לו את אוהר הוא אחי ימין מן
 האם צמואל ואוהר בשירין זה לזה אֵלֶּם שימ
 שימין הוא אח לשניהם : הארוס פסול להעיר
 לארוסתו בדא לעצמה אבל לקרוביה בגזו לבנה ד
 ולבתה ולבעל אחותה בשר ער שישאנה : בת ח
 הרמבם האיש עם אשתו ראשון בראשון לפיכך אי
 אינו מעיר לא לבנה ולא לאשת בנה ולא לבתה ול
 ולא לבעל בתה ולא לאביו ולא לבעל אמה ולא ל
 לאשת אביו מח שפסלה תורה קרובי לא
 מחמת אהבה שביניהם שהיו פסולי לו בין לזבות
 בין לחובות לפיכך האוחב וחשונא בשירי להעיר א
 אֵלֶּם שהו פסולין לרין הגרים איז לחם
 קורבה אפי שגי אחיו תאומים שנתגיירו מעירי זה
 לזה דגר שנתגייר בקסן שגולר רמי : כל קד
 קורבה שעל ידי הנשואין מתח בסלה הקורבה בגזו
 אם היה חתנו ומתח בתו מותר להעיר אפי יש לו
 בגים ממנה היה יורע לו בערות ער שלא נעשה

שנא עלב לוויק מי שהביא עדים והוכחו מ
מתור ערותו ואחכ חביא אחרים על אותה תביעה
וגם הוכחו אפי' ער ס' פעמים ואחכ חביא אחרים
ונמצא מבוזזין על פיהם דנין ולא אמרינן בכר הד
הרוחק התובע להביא עדים שקרים אלא דנין לו ע
על פי אילו ביוז שלא החזקו שקרים

לא
ראובן
שתבע משמעין מנה והורה לו בן פ
בפני עדים אינן יכולין להעיד בשב
זה שחייב לו מנה לא שנא אם תבע
והורה לא שנא הורה לו מעצמו אם תבעו והורה ל
לד לא יעידו שאם יטעון שמעון משטה הייתי בד ג
נאמן ופסור ובג' ח'ר' סערי שצריך לשבע שלא
ביוז בהוראתו אלא להשטות בו וכן מסתברא ללא
ח'ר' ואפי' טען לא היו דברים מעולם פסור דכל
מילי דברי לא רבירי אינשי אבל אם לא טען משטה
הייתי בר לא סענינן ליה והא רגאמן לומר מש
משטה הייתי בר ודוקא שלא תבעו בשעת מיתה א
אבל תבעו בשעת מיתה והורה לו בגין חייבים לש
שלם אפי' לא אמר אתם עירוי ראיו אדם משטה ב
בשעת מיתה אבל אם תבעו שלא בשעת מיתה וא
דאיכא מת ובא זה ותבע ליורשין טוענין להם שאב
שאביהם היה משטה בו אעפ' שלא היינו טוענין לו
אם היה קיים אביהן אם לא שיטעון בעצמו ליתור
ליתומי טענינן כל מה שאביהן היה יכול לטעון ו
ובהורה לו מעצמו גמי לא יעידו גמי דאינו נאמן ל
לומ' משטה הייתי בר ולא שיוך משטה הייתי בר א
אלא גשאם תבעו שבן דוד אים להתל בחבירו ל
להורות לו בשתובעו רבד שאינן חייב לו ממ' יכול
ל מ' שלא להשביע את עצמי הוריתי אפי' הורה בפ
בפני האחר שאמר לו מנה לד בירי ביוז שלא תבעו
יכול לומר לו כרי שלא להשביע עצמי הוריתי אפי'
אי לא טעין ליה אנו טענינן ליה אפי' הורה בשעת
מיתה אמדינן כרי שלא להשביע את בגין וטענינן
לחו אכי אם לא טעני אינהו חבי אבל בשתבעוה
והורה אינו יכול לומר שלא להשביע עצמי הוריתי
שלא היה לו להורות על טענת חבירו כרי שלא ל
להשב ע עצמו אלא וטעון משטה הייתי בר שזהו
ד' ח'ר' העולם בפרשישנאולענין שבועה אם טוען תן
לי מנה שאתה חייב לי ואם תרצה לבפור הרי פלד

ופ' ו' שאמרתה לפניהם שאתה חייב לי צריך לישב
היסת דוד עדים מהבא שצריך לישבע לו על תבי
עתו אבל אם אמר תן לי מנה שאמרת בפני פל
ופ' ו' שאתה חייב לי את שבועה אין צריך ואינן יכו
יכולין להעיד שחייב בשביל הוראתו אא"כ שאמר הל
הלוה היו עלי עדים שאני מורה שאני חייב לו או
שאמר המלוה איהם ערי ואמר הלוה בן תהיו ערו
או ששתק ודוקא בפני המלוה אבל שלא בפני המ
המלוה אפי' אמר חל ה' הו' עלי עדים שאני מורה
לו שאני חייב לו אינו כלום וד' ח'ר' מ' ב' המו
חמורה בפני עדים דוד הוראה ולא דוד שיחה זה
יש לו אעלי בר דבר חייב וכו' בת ח'ר' מה שאם אמר
הר' צי מורה לפניהם איז צריך לומר אתם עירי דעד
אל קאמרינן שצריך לומר אתם עירי אלא בשלאא מ

להבלשון הוראה אבל אם אמר בלשון הוראה אין
צריך לומר אתם עירי דתו לא מצי לומר משטה ח
הייתי בר ואלא ח'ר' בת בסברא הראשונה וב
ח'ר' מה היבא ואוריה ליה קמיה סהרי בהוראה גמ'
גמורה וחזי לי סהרי אחריני אעפ' דלית גיהו עירי
הוראה בי אתו ערי ואייה ומסרה דאורי קמי הגר'
מחייב בהוראה בהלוואה רמיא וכו' היכי דבהלוואה
לא בעינן ער דמקבל לסהרי אגפשיה אלא מביחזי
ליה מהימני לאסרהרי לגבי הוראה גמי אעפ' ולא מ
מקבל לאחרני ע ליה מהימני ומשעת הוראה מית
מית יב ליה והני גלויי מילתא בעלמא גיהו ב
בת בעל המאור שאם הורה בפני אחר אין בהוראת
כלום אפי' שאמר לו את ער ולא מישתבע אפומיה א
אם בפר בהוראתו ולא מחייב אם הורה בהוראתו
דמילי דבר גיהו ער שיאמר לשנים אתם ערי ולא
עוד אלא אפי' המטמין ערים לחבירו והורה לו כי
בי גו לבין עצמו והעדים שימעיין לו מאחורי הגר'
ואמר לו הורה לי בפני עדים והוא משיב לו הייתי
מורה לך אלא שירא אנכי שתכפני לפדוע אעפ' ש
שהעירויים שומעין שהיה מורה לפניהם אם לא שי
שירא אינה הוראה להעיד על פיו ויכול לומר מש
משטה הייתי בר ואם לאחר שאמר לו רצונ' שתורה
לי בפני עדים אמר לו הן בת ח'ר' מה והוי הוראה ו
דא"ה ח'ר' בת שאינן הוראה ודוקא כי האי גזונא ד
ליה לאסוקי דעת' שהיו שם עדים אבל איבעיא לו
לאסוקי ששם ערי בההוא ואטמין סהרי לחבריה
בבילתא ואמר לו מנה לי בירד ואמר לו הו' אמר ל
לו עירי ושיבבי ליהו סהרי עליר ושתק הוי הור
הוראה בפני עדים ושתיקתו הוי קבלה ואיבעיה
ליה לאסוקי ארעתי שיש שם עדים בי למה אמר עי
עירי ושיבבי ליהו סהרי אם לא שהיו שם זבל ביד
ביוצא ביה אבל בשאמר לו עירי ושבבי חוי סהרי ו
ואמר לו לא הרי מוחא בהיה שלא יהיו ערים

השובר ערי שסר פסור מריג אדם וחייב כרי
בדיני שמים
כל הפסולין לרוזן פסולין להער חוץ מא
מאורב ושונא שבשירין להעיר אעפ'
שפסולין לרוזן ואילו הפסולין מה
מחמת קורבה ומהן מחמת עבירה ומהם מחמת ש
שאינן מתגחג' בדרך וישב העולם ומהם מחמת ק
קטטה ומהם מחמת ריעות שבגופם ומהם מחמת
שיש להם צד הנאה בדבר ואלו הן הפסולין מחמת
קורב' האב פסול לבנו והוא חשוב ראשון בראשון
לפיכך שנים גשואי זה האם וזה הבת אסור להעיר
זה לזה כדאמרינן בעל באשתו ובראשון בראשון א
אמרינן אפי' תרי בעל באשתו ולכן בגו הוא
חשוב ראשון בשיני לפיכך שנים שנשואין זה האם
וזה בת בגו או בת בתה מותרין זה לזה לרעת א
ח'ר' אבל לבו בן בנו מכשיר רב אלפס וכן בח' ח'
ח'ר' מכם אבל לר' רפוסל ראשון בשלישי פסול ו
ובשם שקרובי האב פסולין בר קרובי האם פסולין ב
ביצור הוא פסול לאמו ולבעלה ולאם אמו ל
ואבי אמו פסול לו אבל בעל אמו כשר לו אחי
פסולין זה לזה וכן אח לאחותו בין שהן מן האב או

ורעב בודוד אלף שלא התרו בו הרי זה מסול ואי
 לוקח אין אדם נפסל בעבירה על עצמו הרי
 שבא לבד ואמר שגב או גזל או לוח בריבית אלף
 שמסלם על פי עצמו אינו נפסל וכן אם אמר שאב
 גבילה או שבעל בעולה האסורה לו אינו נפסל עד
 שיהיו שם עדים שאין אדם משיב עצמו ורשע לו
 לוח שהעיד על המלוח שהלוח לו בריבית ורשע
 אחר עמו מצטרף לפוסל אלף שעושה עצמו רשע
 שלוח בריבית פלגיו ריבוריה ומאמינו לו גבי מ
 מלוח ולא לגבי עצמו בת חר יקר הנשבע להבחיט
 העד העד ואותו שנשבע לו מצטרף להעיד עליו ל
 לפוסל ולא חשיב כנוגע בדבר שכבר נשבע לו וז
 ונפטר ממנו וכן מי שהעיד על פלוני שרבעו בין ל
 לו צונו בין לאוצנו הוא ואחר מצטרף להורגו
 וכן אם העיד פלוני בא על אשתו הוא ואחר מצטרף
 להורגו ולא להרג פלוני רבע שור הוא ואח מצטרף
 להורגו שאין אדם קרוב אצל ממונו בת חלמכם
 שנים שהעידו באחד שהוא פסול באחת מן אילו הע
 העבירות ובא שנים והעידו שחזר בו ועשה תשובה
 תשובה או שלקח הרי זה כשר אבל באו שנים והבוח
 והבחיטום ואמר לא עשה עבירה זו ולא נפסל הרי
 הרי זה ספק פסול לפיכך לא יעיד ואין מוציאין מ
 מגזר בעדותו ולא ירונו עד שיוודע שעשה תשובה
 כל מי שנתחייב מלקות ביוו שלקח בבד חזר לבש
 לבשרותו אבל שאר פסולי עדות שהו מהמת ממונ
 שחמסו או שגזלו אלף ששלמו צריבין תשובה והרי
 חם פסול עד שיוודע שחזרו בהם מרובם הרעה על
 מאימתי חזרת מלוי ריבית משיקדעו שטרותיה וי
 ויחזרו בהן חזרה גמורה שאפילו לא לו עורב
 בריבית וצריך להחזיר כל מה שלקח בריבית כל רב
 לבעליו ואם אינו יודע כמי לקח צריך לעשות כל
 צורכי רבים אם ירצה לעשות תשובה שלימה
 מאימתי וארת משחקי בקוביא משישברו בליהם ש
 ששחקין בהן העשוי לבד ויחזרו בהן חזרה גמורה
 דאפי' בחגם לא עברו וכן מפריחי יוגים משישברו
 ביל הם העשוי לכר ויחזרו בהן חזרה גמורה ולא
 יעשו עוד אפילו בחגם ומאימתי חזרה מועלי בשב
 בשבועות משב לבד שאין מבירין אותו ואומר חשו
 חשור אני או יתחייב שבוע בממונ חשוב בבד שאין
 מבירין אותו וישלם ולא ירצה לישבע וחזרת
 טבח שיצתה סריפה מתחת ידו שיל למקום שאין
 מבירין אותו וילבש שחורים ויבסה שחורים
 ויחזרו אבירה בממונ חשוב או יוציא סריפה מתח
 ידו בממונ חשוב וחזרת עד זומם שהולך למק
 למקום שאין מבירין אותו וצותנין לו ממונ חשוב
 להעיר שקר ואינו מקבל דכו כל כיוצא בזה לח
 פסול להעיד אפי' פקח וחכם עד שי
 שיביא שתי עדות אחר שיהיה בו י
 יג שגח ויהם אחד ואפי' הגיע לכלל ש
 שני אין מקבלין את עדותו עד שיבדקוהו שהביא ב
 שערות ואם משהין לבדוקו זמן רב אחר שהיה לו
 יג שנים וברקו ומצאו לו ב שערות בת אא הריא
 זל בתשבה שהוא בחזקת גדול משעה שהיה לו יג
 שנה ואם צמח זקנו למעלה אין צריך בדיקה ואם

הגיע לב שנים ונולדו בו סימני סריס לא יעיד עד ר
 רוב שנותיו בו יג שגח ויהם אחד שהביא שתי
 עדות ואינו יודע בטיב משא ומתן אין עדותו עד
 עדות במקרקעי אלא במטלטלי ואפילו לאחר ש
 שהגריל הקטן אינו יכול להעיד על מה שראה בזק
 בזקנותו אבל יש דברים נמער עליום בגורלד
 אלף שלא ראה אותם אלא בקטנותו כגון שמעיד ב
 בת יד אבי או כתב יד רבי או אחי ברי לקיים חשש
 אלף דבכר מתו בעור שהי קטן ודיוקא על אי
 אילו גמער שהוא דגיל בהם ד צוי אצלם אבל א
 אם מעיד על אחר לא ודיוקא שיש גדול עמו כמע
 ברבריו וכן צאמן להעיד בשיגור על אשה שכ
 שבשנאית יצאה בחיזומא ונעשה לה כמנחה הבת
 הבתולות וגובה בתובתה מאתים ביו שהרוב בת
 בתולות נישאת וכן צאמן אפי' הוא לבד לו צ
 עד באו תחום שבת ביוו שתחמינו רבנו ושא
 ושאמר לו אביו משפחה זו כשרה או פסולה ושאל
 ושאלנו בקצצה של פלגיו שהאבילצו להוריע ש
 שאהיה נשא אשה שאינה הוגנת לו ובכל אילד
 שמעיד בהן הגדול שידע בהן כשהיה קטן אם היה
 צוי או עבר כשראה דברים אילו ונתנינו או גשתת
 גשתחרר אינו צאמן להעיד עליהם שוטה פס
 פסול להעיד וזהו שוטה שיוציא יתירי בלילות
 והלן בבית הקברות והקורע כסיהו ומאברמה ש
 שנותנין לו ובאחר שעושה מאלו דבר שטות נקרא
 שוטה וחלמכם בת וקא שוטה מי שהולך עד
 ערום ומשבר בלים וזוורק אבנים בלבר אלא כל מי
 שנטרפה רעתו ונמצא רעתו משוכשת תמיד בדבר
 מן הדברים אלף שהוא מרב ושואל בענין בשאר
 הדברים הרי זה פסול ובכלל שיטה יחשב הנכפת
 בעת בפיתור פסול ובעת שהיא בריא כשר ואח
 הנכפת מזמן לזמן או הנכפת תמיד בלא עת קבוע
 והוא שלא יחא רעתו משוכשת תמיד שיש נכפין ש
 בעת בריאתו רעתו מטורפת עליהן וצריך להגייש
 בעדות הנכפין הרבה הפתאים ביותר שאינם
 מבירין הדברים שסותרו זה את זה ולא יבינו ענין
 חורב בדרך שיבינו שאר העם וכן המבוהלין והגז
 והחמסנים בדעתו והמשתגעו ביותר הרי אלו בכל
 השוטים ודבר זה לפי מה שיראה הדיון שאי אפשר
 לבדן הדעות בכתב על חש פסול וחרש שא
 שאמר חכמים בכל מקום זהו שאינו מרבר ואינו
 שומע ולבאורה נראה שאם הוא מרבר ואינו שומע
 שכשר להעיד אבל חלמכם בת אחר חרש המרבר
 ואינו שומע או שומע ואינו מרבר אלף שראיתו ר
 דאיה מעולה ודעתו גבירה צריך שיעיר בבד בפיר
 או שיהיה ראוי להעיד בפיר ויהא ראוי לשמוע רב
 הדיון והאיוו שטאיומי עליו וכן אם גשת
 גשתת אלף שגברך בדרך שבורקין לגיסין ונמצא
 שעדותו מכוונת והעיד לפי צונו בכתב ידו אינו עד
 עדות כלל חוץ מעדות אשה שבעיגונח הקינר
 על סומא פסול אלף שהוא מביר הקול והאנשים
 ומכוונת עדותו חתורה פסלתו רבתיב והוא עד
 או ראה אבל סומא באחר מעינו כשר ובכל
 אילד בין שהיה חרש שוטה וקטן או סומא בשעת ש

פסול למפרע משעה שחעיר בגזון אם חעיר בגיסן
זחוזם בתשרי על אותו ערות כל מה שהעיר מניסן
ואילך פסול ואם הוא ערות בשטר פסול משחתם
בשטר וחל שנתברר מתי חתם אבל אי לא ידעין
מתי חתם לא פסלין ליה מנימנא ושטרא דביון ד
דזייה איבא למימר חשתי חתם על שטרא ולא מפ
מפסיון לשטרי דאינשי דחוא חתים בחו מספק וא
חוזק שטר זה שמזימין אותו בו בכד פסול משפ
שתחזק חסר בכד כתב הרמבם אלעג שהחזירו ח
הגב והגזלן הממון שגב וזלו ושלם ער הזומם
הממון שחוזם עליו פסולים ואיני יודע למה לא י
יובשרו אחר שהחזיר הממון ואיפשר שרוצה
לומר אלעג ששלמו כיון רבכפית בר שלמו פסולי
ער שישובי מעצמם המלוה בריבית פסול א
אחר המלוה ואחר הלואה אם בהיבית קצוצה פסול
פסולי מן התורה ואם באבק ריבית פסולי מדרבנן
ור' גסתפק בערב וערים אי פסולי או לא דא
דאיבא למימר לא תשימון עליו גשר למלוה וללו
וללוא משמע בראמדין בעלמא לא תחמר לאינשי
בלא דמי משמע להו ואא חזל בת מצאתי ב
בתוב כשם הגאון שמצו כל פסולי ערות ומצו הל
חלוא והמלוה ולא מצו ערים וערב עמהם כל
העובר על גזל של רבניהם בגזן גזולי מציאת חרש
שדסה וקטן ובגזן חמסני שגזלי משל חבירים ש
לא ברצונו וזנות לו הרמים פסולי מרבניהם א
אריס שגונב מחלקו של בעל חבית רבד מועס ברב
שגמרה מלאכתו אינו נפסל בכך שמורה היתר ל
לעצמו להיות כמו פועל שאובל ברבד שגמרה מל
מלאכתו ורוקא אריס שיש לו חלק בגוה ה
הפירות אבל רועה שגנב משל בעל הבית אפי' כל ש
שהוא פסול חרועי אחר רועה בהמה גסה ואח' רוע
בהמה דקה סתם פסולי שחזקתו שמרעין בשדות
אחרים אפי' לא ראינו שעשו כן ורוקא ברועה בח
בחמות שלו אבל של אחרים אינו פסול עד שגדע ש
שמרעה בשדות אחרים המובסין סתמון פסולי
שחזקתו שגזלי יותר מקצבתו וגבאי מנת
המלך סתמון בשירין ואם גורע אפי' בפעם אחת שג
שגזלו יותר מהראוי להם לגבות פסולי משחק
משחקי בקוביא פסולי ולא דרוקא בקוביא אל
אפי' בכל מיני שחק אפי' בק ליפידים ואגוד
דרוקא בשאין לו אומנות אחר אלא הוא והסעם מ
מפני שאז אינו מתעסק ביישובו של עולם לירע ב
במה סורח האדם אחר הממון וזקל בעיניו להעי
שקר לחפסי ממון חבירו לפיכך אם יש לו אומנות
אחרת בשר ומפריחי יוצים והוא שאומד ל
לחבירו אם תקדום יוצתי לשלד למקום פלוגת
תתן לי בר ובר ואם שלד תקדום אתו לר בר ובר ו
וחל העושים בו בכל מיני בהמה וחיה ועוהגם איל
אינו פסוליין אלא בשאין להם אומנות אחרות
בת הרמבם מפריחי יוצים ביישוב פסוליין שחק
שחזקתו שגזלי יוצים של אחרים שחז של גזל וכן
מפרש טעמא לפי שאינו עוסק ביישובו של עולם
גבי קוביא וחזקתו שהוא אובל מן הקוביין שהוא
אבק גזל ולפי זה אם יש לו ממון אחר שאובל מ

מצו אינו פסול אבל לפי חסעם שפירשתי פסול ל
לעולם כל שאינו לא במקרא ולא במשנה
ולא ברר ארץ פסול לעדות ונתן הרמבם
סעם לרבר שכל מי שירר לבר חזקתו שעובר ע
על דבר עבירות שיבואו לירו לפיכך אין מוסרין
עדות לעם הארץ ואין מקבלין עדות ממנו אלא א
אל חוזק שהוא עוסק במצות ובגמילות חסדים
וגוהג בררבי ישראל ויש בו דרך ארץ דאז מקבלין
עדותו אלעג שהוא עם הארץ והוא אינו לא במקרא
ולא במשנה נמצא כל תח בחזקת כשר עד
שיפסול וכל עם הארץ בחזקת פסלות עד שיוחזק
שהוא חולך בררבי חכשירים וכל מי שמקבל עדות
על קדום שתהיה לו חזקה זו או קדום שיבואו ער
עדים ומעירין שהוא גוהג במצות ודרך ארץ חרי ד
זה חריס ועתיר ליתן חרין שהוא מאבר ממון ישר
על דשעים האובל בשוק פסול לעדות מן
מפני שאין לו גזשת פנים ואינו חושש להעיד שק
ומ' חרוקא בחיסת ואובל ורת פורש דווש
בקובע סעודתיו בשוק לשון הרמבם הבד
הבזויין פסולי לעדות מרבניהם והם האנשים האו
האובלי בשוק בפני כל העם ובגזן אילו שהולכים
ערומים בשוק בעת שהן עוסקין במלאכה מגוללות
וביוצא באילו שאין מקפידין על הכושת כל אילו
הן חסובין בכלב ואין מקפידין על עדות סקר
מקבלי צדקה מהגוים בפרחסיא אם היה איפשר ל
להם להתפרגס בצינעה והם אינ חוששים להתבי
לקבל בפרחסיא פסולי לעדות ואם אי אפשר להם
להתפרגס בצינעה בשירים בת הרמבם המ
המסורין והאפיקרוסין והמינין והמשומרין לא ת
הוצרכו חכמים למנותו בכלל פסולי עדות שלא מ
מצו אלא דשעי ישראל אבל אילו המורדים הבושרים
בחיותים הם מהגוים שהגוים לא מודירין ולא מעל
מעלי ויש לחסיריהם חלק לעולם הבא ואילו מור
מודירין ואין להם חלק לעולם הבא כל הם
חפסול מן התורה כגון גזלן דאורייתא וביוצא בר
פסול אלעג שלא חביריו על פסולו ופסולי ררבנן
אין גפסלין ער שיבריו עליהם וכל עדות שהעידו
קדום חביריו בשר וסתם רועה מכריזין עליו
בת הרמבם כל הפסול בעבירה אם העידו
שני עדים שנעשה חעבירה אלעג שלא התיר בו שחרי
אינו לוקה מ' חרי זה פסול לעדות בדא שעב
על דבר הפשוט בישראל שהוא עבירה בגזן שגשבע ל
לשקר או לשוא או גזל וביוצא בו אבל אם דא
דאוחו עדים שעובר על דבר שקרוב העושה אותו
לחיות שוגג צריבין לחזקתו ואחל יפסל ביצר ראד
דאוחו קדוש או מתיר בשבת צריבין להודיעו שמת
שמחלל שבת בזה מפני שרוב העם אין יודעין זה
וכן אם דאוחו עושה מלאכה ב'ט או בשבת צריבין
להודיעו שהיום שבת שמא שבת וכן חמשחק בקוב
בקוביא תמיר ומי שנעשה מובס או גבאי שמוסית
לעצמו צריבים העדים להודיעו שהעושה דבר זה
הוא פסול לעדות שרוב העם אינ יודעין רברים איל
אילו וכל כיוצא בזה כלל של דבר כל עבירה
שהדברים מראים לעדים שזה יודע שהוא רשע ועב

שמתוך כך לא יחזור עליו ואפי' אם חסרה שמעיר עליו עירית או זיבורית שמא ציח לו למלוח ליקח בזיבורית טמי מורתא ושמא ציח ליה ללוח ליתן לו בעירית בציר מורתא לוקח ראשון מעיר ללוקח שיצי להעמידה בידו והוא שתשאר למוכר שדה אחרת בת חורין בנגר דמי שרה זו של לוקח ראשון או שתשאר שדה אחרת ביד לוקח שיצי שאז אין ללוקח ראשון הצאה במה שתשאר חסרה ביד ללוקח שיצי שאפילו אם יטרפו ממנו חסרה שקנה יס לו על מי לחזור אבל אם לא תשאר שדה על מה שיחזור לא יעיר וכן לוקח שיצי לא יעיר ללוקח ראשון אלא אם שתשאר ביד מוכר קרקע ברי חובד של לוקח ראשון ראובן שמכר שדה לשמעון ובא לוי לערער עליו לומר שראובן גזלה ממנו משיטא שראובן אינו יכול להעיר ולפסול עדי לוי אפי' מכ מברה שלא באחריות שוראי נוגע בערות הוא רצית ליה דלא ליקריוה גזלגא אלא אפי' אם סוען לוי שר שראובן בעצמה גזלה אלא שקגאה ממי שגזלה ממנו אפי' חבי אין ראובן מעיר להעמידה ביד שמעון אפי' אפי' שמברה לו שלא באחריות אי גמי באחריות ושמעון מביר שזו השרה היתה של ראובן ושל אבד אבותיו מעולם אלא שלוי בא להוציאה מידו בערד שקר וחורה בזה ונמצא שאפי' אם יוצאה לוי מיד אינו חוזר על ראובן אפי' חבי אינו יכול להעיר לו עליה אפי' לפי שהוא חמץ שתשאר בידו שאם יבא ב בעל חובו של ראובן ליפרע מראובן ולא ימצא לו בלום שיטרפנה משמעון ולא יהיה לוח רשע ולא י יסלם ולגבי שמעון הלוקח אינו לוח רשע ולא יסל שחרי מברה לו שלא באחריות ואפי' אם קנה חסרה ומברה מיד ולא לוח בנתים אפי' חבי חיישינן שמא לוח קודם שקנאו ובת ללוח ראקני וקיימ' לו ראק' וקנה ומכר משתעבר ואפי' אם אגו יודעין לו שום בעל חוב או שאגו יודעין שיש לו קרקע חמסמיקה בנגר חובד אפי' אינו מעיר שאגו חוששין שמא יש לו עליו חובות שאינו יודעין לנו או שמא עשה זה חסרה אפותיקי מפורש שנמצא אפי' שיש בידו שר אחרות אינו יכול לנכות אלא מדר ואם אין חמערע בא מבח המוכר אלא מבח שמעון הלוקח בגון שי שיש לו חוב או שום תביעה עליו אז יכול ראובן לח להעיר שאינו נוגע בערות בלל שבעל חובד יכול ל להוציאו מיד לוי חמערער כמו מיד שמעון מכר לו ראובן פרה או סלית שלא באחריות ובא לוי לע לערער עליה להוציא מידו בסענ' שקנא מגזל יכול ראובן להעיר לו שאין לו בזה שום הצאה שתשאר ב בידו שאפי' יבא בעל חובד אינו יכול לטרפח שאין בעל חוב גובה ממסלולי שביר לוקח אפי' עשאה ל לו אפותיקי ברא שיכול להעיר להעמיד חמס המסלולי בידו בשערים מערים שלא חיה לראוב' קרקע מעולם ובת רח' שצריכי' להעיר שזה הא האיש לא גמר ממנו מעולם וברור לנו במה שקנה ובי לא קנה קרקע מעולם לא בקנייה ולא במתנה וה' יוגח בתב שאין צריבין להעיר שלא נפרר ממנו מעולם ולא עשה שום מעשה משחגורל שלא גפניחם אלא בידו שדרו בעיר אחת וחבירו בעסק

והחוקק אצלם בעיר שלא היה לו קרקע מעולם ה הו לא חיישינן אבל אם אין ערים שלא היה לו קר קרקע אינו יכול להעיר גם על מסלולי בי שמא ה הקנה אותם לבעל חוב אפי' קרקע ובתב לו ראקני שקנו לו מסלולי אגב קרקע והיה לו קרקע וגשת וגשתעברו לו המסלולי וגמזא בעל חוב יכול לס לסרם מן הלוקחות ומעיר ברי להעמיד לסני בעל חובד בת חרמכם שאין מעיר לו עליה אלא אם חורה שמעון שזו חסרה וחטלית הן של ראובן והו והוא יודע בווראי שהם שלו שאם לא בנ' אפי' שמביר לו שלא באחריות חיה צריך לשלם לו אם יסרם ממנו שמכר לו דבר שלא היה שלו ירא שמוסק ברבא דמוקד לה דמביר בה שהיא בת חמו חמודד ורא' חרזל פסק ברב זביר שאין צריך ר דביון שמכר לו שלא באחריות אפי' גמזאה שלא הי היתה שלו אין צריך לשלם לו וח'רמכו בת הא דמעיר דווקא בנגר עניינו דלית לחו תקנות השו השוק רלאו נוגע בערות הוא ראי מערער זכה בס בטענותיו אין משלם בלום ואי לוקח זבי לה לא מ מחזי לו בלום אי גמי בשחמערער סוען שלי הוא דוח מעיר ללוקח ואומר אני מברתי לו ואינו שלו אפי' בגון שאינו סוען שחמובר גזלה אלא שלוקח מגזלן אבל אם סוען שחמובר גזלה וראי נוגע בער הוא שחמערער בשבא להוציא מיד הלוקח צריך לי ליתן לו דמים משום תקצת חשוק והדר גבי להו מהאי מוכר שחזא גזלן ראובן שגזל שדה אז טלית משמעון ובא לוי להוציאה מידו לומר ש שהיא שלו אם שמעון מעיר שיודע ששרח זו או סל סלית זו שחזא של ראובן שומעין לו שאז אינו יבר יכול להוציאה מיד ראובן ביון שחורה שהיא שלו אבל אם בא לפסול עדי לוי ברי להעמיד חסרה ות וחטלית ביד ראובן אין שומעין לו שחזא מכריו לח להעמידם בידו ולחזור ולהוציאם מידו בסענ' שגז שגזלה ממנו ואיפשר שנוח לו יותר להוציאם מיד ראובן משאם תבא ליר לוי ובת חר' יוגח אפי' אם אין יודעין אגו שגוגע בערות אלא פ' שנתרעם על ראובן בב' יס לגו לפוסלו פ' דבריו שיש לגו לחוש שמא נוגע הוא בערות אבל ר' פ' שמשום חששא שנתרעם עליו בג' שגזלה ממנו אין לפוסל לערות אלא אפי' יודע לגו שיש לו ערים שיכול לזכר ברין וכן חרין אם מכר ראובן את חסרה הגז הגזול להחורה ובא לוי לערער עם יחורה אין ש שמעון יכול להעיר לו להעמידה בידו מטעם הרא הראשון גוח לו וחשגי קסה לו שבשם שמוציא מיד הגזלן כך מוציא מיד הלוקח אפי' גתיאש קורם שמברה אבל אם מכר חטלית חגזול ליחורה ובא לו לוי לערער אם מת ראובן ושמעין ליה לצגזל ראי דאייאש קודם שנמכר יכול להעיר ליחורה חלוקת להעמיד בידו שאין לו שום הצאה בזה חערות שאפ שאפ' אם תשאר ביד יחורה לא תחזור לו שקנא בי ביאוש ושינוי רשות דאח דמיה לא יחזור לו ביון ש שמת ראובן אבל אם ראובן חי לא יעיר שחזא נחגה ברבר שתשאר ביד יחורה דנחי שחטלית אינו חוזר לו פ' ראובן מתחייב לו ברמיה ואז תבא ליר לו

שנמסר לו העדות ובריא בשעת העדות או א
אימכא פסולי ע- שיהא בריא בשעת העדות העדות
ובשעה שנמסר לו העדות ואז הם בשירים אפי' הם
פסולים באמצע ערים
דבנים שהעידו בעדות אחת ונמצא
אחר מהם קרוב או פסול כל העדות
העדות בטילה ובת קרמבם ב
ביצר בודקין אותן ואמר להם בש
בשראיתם המעשה לראות באתם או להעיד באתם
אותו שאמר שבא להעיד פוסל כל העדות ואותו
שאמר שבא לראות אינו פוסל בדאבשים עמהם ק
קרוב או פסול אבל אם בלם בשירים בין אות שבי
שביוצו להעיד בין אות שלא ביוצו להעיד חותב
הריו על פיהם כיון שראה הכבוד וידוע עדותו
והרמ"ה הוסיף לומר דהא דאמרין בשאמר שבא ל
לראות אינו פוסל זהו הורקא שלא העידו ביתר בב
בבית דין בתוך כדי דיבור אבל אם העידו ביחד ב
בתוך כדי דיבור אפי' אמר שלא באו אלא לראות ו
דאפי' לא ראו זה את זה ונמצא אח מהם קר או פסול
עדותו בטילה דהא עיקר קרא בשעת הגדה קאי הי
הילכך לשבצטרת עמהם קרוב או פסול בשעת
ראייה להעיד ולא העיד עמהם בשעת הגדה ולא ש
שנאצטרת עמהם בשעת הגדה ולא בא להעיד בש
בשעת ראיה או שלא ראו באחר עדות בטילה
דאא חז"ל בת אפי' אם בית לראות כדי להעיד אינו
פוסל אלא אם כיוון לרא כדי להעיד וכן לבד והפ' אב
אם לא כיוון לראות כדי להפ' אפי' בא לבד והעיד או
שביוצו לראות כדי להעיד ולא העיד אינו פסול ו
ואם הזמין התדבק ערים בשירים ועמרו שם ערים
קרובים או פסולי אפי' אם ביוצו להעיד והעידו ל
לא בתבטל העדות של בשירים דביוצו שהזמין עריו
והוציא את האחרים מבבל העדות לאו כל כימיני
במינייהו לבטל העדות וכן בשארם צריך לעד
לעדות ומצינו להחרים כל מי שידוע לו עדות ש
דעיד והעידו בשירים ופסולין לא בתבטל עדות ה
הבשירים שלא היה בודגתו אלא בראוי להעיד
בת רב אלפס שאם העיד קרוב עם רחוק ואין הרח
הרחיק יודע בקורבתו של זה שערות הרחוק בשר
ומחייבו שבועה ובלבד שלא יהא רגיל בו שאיפשר
שלא ידע בקורבתו ונאמנו לומר שלא ידע בקורבתו
ובלבד שלא יהא רגיל בו אבל אם רגיל בו אז וראי
ידע בו נפסול וכן בת ח' מ'ב' דבי חיבי ותל
דתליגן ברעת הפסולין אי למיחזי קא אתו אי לאס
לאסהורי קא אתו הבי גמי תליגן ברעת הבשירים
אם לא הבירו הפסולין וראא דרז"ל בת לא מסת
מסתבר לי כלל דביוצו שהעיד הפסול בב' בתבטל ג
גם עדות הכשר ואינו תלוי במה שמביר הכשר בקו
בקורבתי או שלא מביר
בל עדות שיש לו לאדם הנאה בו פסול ל
להעיד לפיכך קרקע של שני שותפין
ובא אחד להוציא מתחת יד האח לוג
שאות שמכרה להם גזלה ממנו איז שו
שותפו מעיד לו עליה לפסול עידי דמעיד ודאפי'
על חלק השותת לא יעיל עדותו אלא שסילק עצמו

ממנו וקצת מידו שלא נשאר לו כלום זכות בו דאפי'
שלא סילק את עצמו ער לאחר הערעור וצריך להק
להתנות אם יבא בעל חיבו לגבותו ממנו בשביל ח
חובו שהוא יסלק במעות וא לא כן שמא הוא מעיד
כדי להעמידו בידו כדי שיפרע ממנו בעל חיבו אפי'
יש לו שרה אחרת כי מי יודע כמה בעל חובים יש
לו וגם צריך להתנות שאם יבא לחטפה ממנו בטע
בטענות אחרות לומר שהיתה גזולה בידו וכיוצא
באלו שאינו מקבל עליו אחריות אבל אם אין
המעיד טוען אלא על חלק השותת בלבד כגון
שטוען שמכרה לו השותת יכול להעיד לו שאז אינו
צוה כלל בעדות אריס אינו מעיד לגעל הש
להעמידה בידו בשיש בה פירות דשמא מעיד כדי ל
להעמידה בידו כדי שיטול חלקו בפירות ואם אין
בה פירות מעיד לו דפי' רש"מ והוא שלא טרח ב
בה דאם ט"ח לא רגיל ל' דתיקו ביר בעלה שאם יז
יזכה המעיד יטול הוא שבח ופירו' דכל ולא יחז
לארי כלום וה' יז' זל הוסיף לומר שאפי' אם אבל
בדיו מעולם אינו מעיד שצריך לשלם לגזול כל זה
הפירות היתירים על השבח שלקח ממנו מעולם ד
דמיהו אם אין עדים שלקח ממנו פירות או כמה ל
לקח נאמנו להעיד דמיגד ולא לקחתי אלא כדי להז
ההוצאה ואין צריך שבועה כיון שאין המעיד טוען
טוען כדראי שלקח אתו מההוצאה ואם טוען סענ
כדי אז הוא צריך שבועה דליבא מיגד ואינו נאמן
אם לקח ממנו פירות מעולם וד' פי' אפי' א
אם אית בה פירא בארעא מעיד שאפי' אם יטרבגה
המעיד יטול האריס חלקו דחשיב בידור ב
בדשות אלא היבא שהתנה בעל השות ליתן לאריס
ידתר מלאריסי העיד שאז אינו מעיד דשמא המעיד
לא ירצה ליתן לו אלא במזלשאר אריסי העיד
והרמ"ה בת בשאין לו פירות מעיד לו אפ' שטר
בה שהמעיד צריך לשלם שבי טורחין בדין השות
המועל לעשות בשלו והדאחו בשל חבירו וכן בת א'
א' הראש' זל השובר אם לקח בידו השבירות ו
זאמר כל מי שתתקיים השדה בידו הרי זה וסול א
אז מעיד למשביר ואם נתן בבר השבירות אינו עמ
מעיד שאם תצא השדה למעיד חייב ליתן לו הש
השבירות מעם אחרת ומי הר' יונה בא יכול
המשביר לחזור וליתן לשובר ודאמר לו תגהו ל
שיזכה בדין כדי שלא יהא גיגע בעדות לזה שבא לע
לערער עליו להוציא קרקע שלו מידו אם לא ישאר
בידו קרקע אחרת כגור החוב שיש למידה עליו א'
חמלוה והערב יכולין להעיד לו להעמידה בידו ש
שהו מעידין להעמידה ביד הלזה כדי לגבות ממנו
חובו והערב ברי שלא יחזור המלוה עליו בשלא
ימצא בלום ביד הלזה אבל אם ישאר קרקע בידו ב
כגור החוב אפילו אם היא זיבורית יכולין להעיד א
אפי' אם הקרקע שמעידין עליה בינונית לא השיר
להעיד שקר משום חילוק שבין בינונית לזיבורית
בין שמדציא ברי לגבות בו חובו אבל אם הערב
קבלו שמוז הריו יכולין לגבות הימנו תחילה אינו
מעיד אפי' אם ישאר קרקע אחרת ביד הלזה שרא
חפץ שימצא המלוה לנביא בדיוות מז הלזה שעת

וְאָחֵב כֹּא הַמְלוּה וְתַבְעֵם שִׁיבְתִּבּוּ לוֹ הָרִי אֵלָיו יִכְתֹּב
וְיִתְּנוּ לוֹ וְאִין צְרִיבִין לְחֹדֶשׁ שְׁמָא פְּרַע וְאִפִּי שְׁמַת
הַלּוּה קֹדֶם כְּתִיבַת הַשֹּׁטֵר יִבּוּלִין לְכֹתִבּוּ אַחֵר מִן
מוֹתוֹ וְכֵן אִם מֵת הַמְלוּה וְכֵן יוֹרְשֵׁי לְעֵרִים
שִׁיבְתִּבּוּ לָהֶם הַשֹּׁטֵר כֹּתִיבִין לָהֶם אֲבָל אִם הַלּוּה מִן
מוֹתָהּ בְּעֵרִים שְׁלֹא יִכְתִּבּוּ אִין כֹּתִיבִין לוֹ אִפִּי מִיר
אֲעֵפֹ שְׁלֶקֶח קִצִּין לְפִיכֹר אִם יֹאמֶר הַמְלוּה בִּינֹן שִׁ
שְׁאִינֹ רֹצֶה שִׁכְתִּבּוּ לוֹ הַשֹּׁטֵר תְּחִילָה לִי מַעֲרִיתִי שִׁד
שׁוּמַעִין לוֹ בִּי וְדֹא לֹא הַלּוּה לוֹ אֲלֵא אִיעֲתֵא שִׁיחָא
לוֹ שֹׁטֵר בִּירוֹ לְרֹאיוּה לְטִרוּחַ לוֹ מִמַּשְׁעָבֵי לֹא
לְקַח בְּקִצִּין אִפִּי הוֹדָה בְּפִנֵּי גֵּ' אִין כֹּתִיבִין אִפִּי אֲנִי
הוּוֹ עַלִי עֵרִים אֲלֵא אֲנִי קִבְעוּ הֵן מְקִים לְהִתְקַבֵּץ
בֹּו לְרוֹן וְשִׁלְחוּ לוֹ לְבֹא וְכֵן וְהוֹדָה בְּפִנֵּי הֵן אִין כֹּתִיבִין
בֹּו תִּבִּין אִפִּי לֹא אֹמֵר אֹתָם עֵרִי וְכֵן חֲרָמָם וְ
וְהוּוֹ שִׁבִּירוּ בֹּו אֵת שְׁנֵיהֶם בְּרִי שְׁלֹא יַעֲרִימוּ לְחֵי
אֵת אִישׁ אַחֵר בְּדֹא שְׁאִין כֹּתִיבִין הַהוּרָאָה כֹּלֵךְ
זְמַן שְׁלֹא לְקַח בְּקִצִּין שְׁהוֹדָה לוֹ בְּמַטְלָלִין אִפִּי הֵן
הֵן בְּעֵין וְהֵא מַחֲסֹר גּוֹבִינֵן אֲבָל הוֹדָה לוֹ בְּמַקְרָקֵי
כֹּתִיבִין וְכֵן מַטְלָלִי גְמִי אִם הַמּוֹדָה חֵיב בְּאַחֲרִיתוֹ
מִשְׁעֵל שְׁהוֹדָה כֹּתִיבִין אִפִּי שְׁלֹא לְקַח קִצִּין וְכֵן הַתּוֹשֵׁ
הֵא דְהוּרָאָה בֹּו חֲשׁוֹב בְּמַלּוּה בְּשֹׁטֵר רוֹקֵא לְטִרוּחַ
מִהַלְקוֹחוֹת כֹּל זְמַן שִׁירָדֵעַ שְׁלֹא פְּרַעוֹ אוֹ שְׁהוּוֹ מִן
מּוֹדָה שְׁלֹא פְּרַעוֹ אֲבָל אִם טוֹעֵן שְׁפָדְעוֹ גְּאֻמֹּן בִּין אִם
אֹמֵר לוֹ צֵא תוֹ לוֹ בִּין אִם אֹמֵר לוֹ חֵיב אֵתָה לִיתֵן
לוֹ לְפִיכֹר אִין כֹּד כֹּתִיבִין לוֹ אֲלֵפֹ שְׁהוֹדָה בְּפִנֵּיהֶם
אֲלֵא אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁהוּוֹ לֹא פְּרַע עֵפֹ עֵרִים אוֹ עַל פִּיו וְאִם
דְּאִפִּי אִם כֹּתִיבִין לוֹ פִּסְקֵי רִין וְעִירָדֹו בִּירוֹ וְטוֹעֵן הֵן
הַאֲחֵר שְׁפָדֵעַ כֹּתִיבִין אֲבִי הַעֲזָרִי שְׁנֹאמֵן וְכֵן כֹּתִיבִין
שְׁנֵים שְׁבֹאוֹ לְרִין וְתַבְעֵם אַחֵר מֵהֶם אֵת חֲבִירוֹ דְּאֲנִי לֹ
לוֹ מִנֵּה לִי בִירוֹ וְאֲנִי לוֹ הַגְּתֵבֵה הֵן יִשְׁלַח בִּירוֹ בִּין
שְׁאֹמֵר בֹּו צֵא תוֹ לוֹ בִּין שְׁאֹמֵר אֵתָה חֵיב לִיתֵן לוֹ
וְיֵצֵא וְאֹמֵר פְּרַעֲתִין גְּאֻמֹּן וְיִשְׁבַּע שְׁבוּעַת הִסֵּת וְיִפֹּ
וְיִפְסֹר לְפִיכֹר אִם חֲזֵר הַתּוֹבֵעַ וְאֹמֵר כֹּתִיבִין לִי הוּוֹ
הוּרָאָתוֹ אִין כֹּתִיבִין לוֹ שְׁמָא פְּרַע עֵפֹ שֹׁטֵר
הוּרָאָה שְׁחַתְמוּ בֹו שְׁנֵים וְלֹא פִירְשׁוּ בֹו שְׁאֹמֵר לָהֶם
כֹּתִיבִין וְחַתְמוּ לוֹ בְּשֹׁר רַמְסֵתְמָא לֹא הִיוּ כֹּתִיבִין אֲלֵא
אֲנִי צוּה בְּדֹא שֶׁהִי כְּתוּב בְּלֶשׁן שְׁמֻזְבַּת שְׁלֹא הִיוּ בֹּו
בְּגוֹן זְכֵרוֹן עֲרוֹת אֲבָל אִין כְּתוּב בְּלֶשׁוֹן בֹּו בְּגוֹן זֶה
זְכֵרוֹן דְּבָרִים וְכֵן בְּפִנֵּי בֹו הוֹדָה וְאִין חֲתוּם מִן אֲלֵא

שְׁנֵים וְאִין כְּתִיבִין בֹּו יִחַד לִיתְּנוּהִי פִּסְקֵי וְשְׁמָא סֵעַר
לְזִמְרָה בְּחֻשׁוֹתֵים בֹּו אֲנִי מוֹכִיחַ מִתּוֹכֹן שְׁהִיוּ גֵּ' בְּגוֹן
בְּגוֹן שְׁכִתּוֹב בֹּו שְׁעֵשֶׂה בְּפִנֵּי מוֹמַחָה שְׁלֹא הִיָּה סוֹ
טוֹעֵה לְזִמְרָה בֹּו בְּשָׁנִים וְיִשְׁמַרְשִׁים אִם יִשׁ בֹּו
לֶשׁוֹן שְׁמוֹכִית שְׁהִיוּ גֵּ' שְׁפִיר דְּמִי בְּגוֹן וְאֹמֵר לְזִמְרָה
גֵּ' שְׁשָׁנִים אֹמֵרִים שְׁהַשְׁלִישִׁי אֲנִי לָהֶם כֹּתִיבִין
שֹׁטֵר לְלוּה אֲעֵפֹ שְׁאִין מַלּוּה עֵמֹו וְכֵן שִׁבִּירוּ הֵן
הַלּוּה בְּדֹא יֵאָדָם לְקִמּוֹ בְּסִימֹו גֵּ' בִּיצֵר אֲנִי קִצִּין מִן
מִמַּעֲרִי שְׁאִין חֵיב לְפָלֹץ כֹּד וְכֵן וְכֹתִיבִין הַשֹּׁטֵר וְתִתֵּן
אוֹתוֹ בִּירוֹ הָרִי אֵלָיו כֹּתִיבִין וְכֹתִיבִין לְלוּה וְלֹא יִזְבֹּ
בֹו הַמְלוּה עַד שִׁיֵּצֵא מִתַּחַת יַד הַלּוּה וְאִין רִשְׁאִין
לִיתְּנוּ לְמַלּוּה אֲבָל בְּשִׁיֵּצוֹת לְתַנּוּהוּ לְמַלּוּה נִשְׁתַּעַ
נִשְׁתַּעֲבָדוּ לוֹ גְּבִסִי הַלּוּה מִשְׁעַת הַקִּצִּין וְאִם אִם
אֲנִי קִצִּין מֵאֵתִי שְׁאִין חֵיב לְפָלֹץ כֹּד וְכֵן וְכֹתִיבִין לוֹ
שֹׁטֵר אוֹ אִפִּי כֹתִיבִין סֵתֵם הָרִי אֵלָיו כֹּתִיבִין וְכֹתִיבִין לֹ

בְּ וְאֹמֵר בְּאִיתוֹ יוֹם הֵייתֶם עֵמֹו מְנַחֲרֵי עַרְבַּ
אִם אִם יִכּוֹל לְרוֹץ בְּסוֹס מְסוּרִיא לְנַחֲרֵי עַרְבַּ
עַר עַרְבֵי אִיגָם זֹמְמִין וְאִם לֹא זֹמְמִין הֵן וְאִם
וְאִין אֹמֵרִי שְׁמָא גְּזִרְמוֹן לָהֶם סוֹס רִץ יוֹתֵר מְכֻרָדֵר
הַעוֹלָם וְכֵן בֹּו בִּינֵם אֲלֵא מִשְׁעָרִין בְּפִי דֹרֵר הַעִילֵל
וְלֹא יוֹתֵר בְּ שֶׁהִעִירוּ בְּאַחֵר שְׁגִירָשׁ אֵת אֵשְׁתּוֹ ו
וְכֵן לֹא יוֹיְבוּ לִיתֵן לָהּ כֹּתִיבַתָּה וְחֻזְמוֹ אִין חֵיבִין
לְפָרֹעַ לוֹ כֹּל הַכְּתוּבָה שְׁהִיא אֵת לְפִי מֵה שְׁחֻזְמוֹ
נִשְׁאָר עַלִין חֵיבִין כְּתִיבָה לְכַשְׁתַּתְּאֵלְמֵן אוֹ שְׁתַּתְּלֵ
שְׁתַּתְּגִרָשׁ אֲלֵא אֹמֵרִין בְּמֵה אִם רֹצֶה לִיתֵן בְּכַתּוּב
בְּכַתּוּבַתָּה שֶׁל זֹאת אִם הֵייתָ עוֹמֶדֶת לְכֹתֹת מִיר דֹּרֵר
דְּרֹאִין בְּמֵה הִיא שׁוֹה מִשְׁבָּא לְקִנּוּתָה מִסְפֵּק אִם תִּ
תַּתְּאֵלְמֵן אוֹ תַתְּגִרָשׁ וְמֵאִי דְּבִינִי בִּינִי יִתְּנוּ הֵן לֹב
לְבַעַל שְׁכַל כֹּד בְּאוֹ לְהַפְסִידוֹ שְׁרָצוּ לְחִיבִין לִיתֵן לָהּ
מִיר וְשׁוּמָא זֹו תְּלוּיִי בְּאִשָּׁה שְׁאִם הִיא זְקִיגָה
אוֹ חוֹלָה שְׁקֻרָב לְמוֹת אוֹ שׁוֹה יוֹתֵר וְכֵן לְעִגְלִי
גִירוּשִׁין אִם הִיא קִנְיָנִית בְּעִנְיִין שְׁאִין חֵבֵל יִכּוֹ
יִכּוֹל לְסוֹבְלָה אוֹ קֻרְבָּה לְהַתְּגִרָשׁ יוֹתֵר וְכֵן שְׁמִין
לְפִי מֵה שְׁהַשִּׁירָה הַמִּיּוֹחֶדֶת לְכַתּוּבַתָּה אִם הִיא עוֹרֵי
בִּינּוּתִית אוֹ זִיבּוּרִית הַעִירוּ בְּאַחֵר שְׁחֵיבִין לְחֵב
לְחִבִּירוֹ מִנֵּה לִיתְּנוּ לוֹ לְאַחֵר לִיּוֹם וְהוּוֹ אֹמֵר שְׁאִין
שְׁאִין חֵיבִין לִיתְּנוּ לוֹ אֲלֵא לְאַחֵר הֵן שְׁנֵים וְהוּוֹ אִם
אֹמֵרִין בְּמֵה אִם רֹצֶה לִיתֵן וְיִשְׁאָר מִנֵּה בִירוֹ מִלֵּ
יוֹם וְאִילָךְ עַד תְּשַׁלּוּם הֵן שְׁנֵים וְכֵן יִתְּנוּ לוֹ וְכֵן כֹּל
כִּיּוֹצֵא בְּזֵה בְּ שֶׁהִעִירוּ לְאַחֵר שְׁהַחֲזִיק בְּשִׁדּוּחַ
חֲבִירוֹ שְׁלֹשׁ שְׁנֵים וְהוּוֹ מִשְׁלָמִין לְבַעַל הַשִּׁדּוּחַ כֹּל דֹּ
דְּמִי הַשִּׁדּוּחַ הַעִירוּ בְּ שֶׁאֲבַלָּה שְׁנֵה רִאשׁוֹנָה וְשְׁנֵים הֵן
הַעִירוּ עַל שְׁנֵה שְׁנִייתִים וְשְׁנֵים הַעִירוּ עַל שְׁנֵה הַשְּׁלִישִׁי
הַשְּׁלִישִׁית וְהוּוֹ מִשְׁלָשִׁין בִּינֵיהֶן כֹּל כֹּתִיבִין וְכֵן הַשְּׁלִישִׁי
הַשְּׁלִישִׁי לְפִיכֹר שְׁלֹשָׁה אֲחִין וְאַחֵר מִצְטָרְחָם כֹּל אֲחִין
וְאַחֵר מֵהֶם וְהַעִירוּ שְׁנֵה שְׁנֵה שְׁנֵה הָרִי אֵלָיו גֵּ' עֲרִידוֹת
וְתַתְּקִיִים בְּהֵם הַחֲזָקָה וְהֵם כְּעִירוֹת אֵת לְעִנְיִין
חֻזְמוֹתָם שְׁאִם הוּוֹ מִן כִּלְשֵׁם שְׁלֹשָׁה אֲחִין מִשְׁלָמִין דְּמִי
דְּמִי חֲצִי הַשִּׁדּוּחַ וְזֵה שְׁנִצְטָרְחָה עַד

עִם כֹּל אַחֵר וְאִם מִשְׁלָמִין

שְׁאֵר הַחֲצִי

הַאֲחֵר

חֲלָבוֹת הַלּוֹאוֹת

לֹ

הַמְלוּה אֵת חֲבִירוֹ בְּעֵרִים זֵהוּ נִקְרָא עַד
עַל פִּה וְאִין גּוֹבָה מִן הַמַּשְׁוֵעֲבָדִין ו
וְאִם גִּתֵּן לוֹ כְּתִיב יוֹדֵגִם זֵה רִינֹו כֵּן
בְּמַלּוּה עַל פִּה שְׁאִין גּוֹבָה מִן הַמַּשְׁוֵעֲבָדִין וְלִקְמֹד
יִתְּבֹאֵר אִם גְּאֻמֹּן לְזִמְרָה לֹא פְּרַעֲתִי וְאִם מַלּוּה אִם
אִין חֲבִירוֹ בְּשֹׁטֵר גּוֹבָה מִן הַמַּשְׁוֵעֲבָדִין אִפִּי לֹא כֹתִיבִין
בֹּו אַחֲרִיּוֹת רִקְיִימָא לֹא אַחֲרִיּוֹת טַעֲמִית סוֹפֵר הוּוֹ לֹ
לְפִיכֹר אֲעֵפֹ שְׁרֹאוֹ הַעֲרִים שְׁהַלּוּה פְּלֹץ לְפָלֹץ לֹא יִ
יִכְתִּבּוּ לוֹ שֹׁטֵר לְמַלּוּה אֲלֵא שִׁיֵּאמֵר לָהֶם הַלּוּה כְּתִיבִין
וְחַתְמוּ וְתִתֵּן שְׁאֹלִי אִיגָו רֹצֶה שִׁיחָא לוֹ שֹׁטֵר
עַלִין אֲבָל אִם לְקַח לוֹ בְּקִצִּין כֹּתִיבִין לוֹ סֵתֵמָא יִס
דִּסְתֵם קִצִּין לְכַתִּיבָה עוֹמֵר וְאִפִּי לֹא דֹא הַחֲלוּוָאָה
אֲלֵא שְׁהוֹדָה בְּפִנֵּיהֶם שְׁחֵיבִין לוֹ מִנֵּחַ וְלִקְחָה בְּקִצִּין
כֹּתִיבִין לוֹ אֲנִי לְזִמְרָה מְרֻבָּה שְׁשִׁתְּחָא זְמַן מְרֻבָּה

לדי לא יתחייב לו כלום ואפי' מת דווקא שלא הניח
 אחריות נכסים אבל אם הניח אחריות נכסים חיי
 חייב לשלם ונמצא בזה שגוגע בערות וכת' הרמ"מ
 והאירצא דהקיצו רבנו לבעל חוב למיגבי אפי' ממ
 צמטלטלי דיתמי אע"פ שמת הגזלן ולא הניח אח
 אחריות נכסים אין הגזל מעיר לו דאכתי גוגע
 בערות הוא ואם לא מכר הגזלן אפי' מת ולא הני
 הניח אחריות נכסים חייבין חבנים להחזיר אח
 מדינא דקיימא לו דשות יורש לאו ברשות לוקח וג
 גוגע בערות הוא בגי העיר שבא ארם לערער
 על שום דבר משלהם בגז מרחץ או דחוב של עי
 עיר או כל דבר שהוא צורכי העיר אין אחר מבני ה
 העיר יכול להעיר עליו וגם אי אפשר לו להסתל
 ביון שהוא צורכי העיר אבל במקום שאפשר להס
 להסתלק בגז שותפיו דלעיל מסתלק ומעיר אע
 אע"פ שלא היה תחילתו וסופו בכשרות ולא בעיון
 תחילתו וסופו בכשרות אלא בפסול הגזל אבל בפ
 בפסול ממון כי הא לא ואם באים להעיר על
 שפר תורה לא מהגי בה צמי סילוק דלשמעוה עבד
 ואי אפשר שלא ישמעו אלא אם בן ישי לחם סת א
 אחרת בעיר מי שחייב מנה לעני העיר
 אם עני העיר סומכין עליה ורגילין לפסוק להז
 צרקה בבל עת אין מביאין להם ראיה מאנשי העי
 העיר אפי' אמרו שנים מבני העיר אנו ניתן הרבר ה
 הקצוב עלינו וגעיר אין שומעין להן שהן צהנין ב
 במה שיחיה דיוח לענייהם הואיל והן סומכין על
 עליהן כת' הרמב"ם כל ביוצא בזה לא יעיר על
 עליהן דברים אילו אינה תלויה אלא ברעת הדיו
 ועוצם בינתו שיבין עיקרי המשפטים וירע הרבר
 הגורם לדבר אחר וירע להעמיץ לראות אם ירע
 שיש לו לערשם צד הנאה בעולם בערות זו אפי' ב
 ברר רחוקה ונפלאה הריזה לא יעיר בה וב
 ובשם שלא יעיר בדבר שגוגע בערות כד לא ירוז
 וכל הפסולות ברר שפוסל בעד כד פוסל
 בריון

שני ערים שהעיר באחר שהרג זה
 הנפש או שחייב לפלוז מנה ובא
 שנים וחבשים רבוי שניהם בסיל
 והוא והם פטורים אבל אם באו האחרונים והיו
 והנימוס או האחרונים נאמני ועדות הראשונים ב
 בטילה והם חייבים כפי מה אשר רצו לחייב אותם
 שהעיר עליו אם באו לחייבו מיתה גהרגין במית
 שבאו להרוג בה ואם לחייבו ממון באו משלמין ח
 הממון בין שניהם ואין לוקין ביוז שמשלמי
 חוץ מאם העירו על בחן שחוא בן גרושה או בן ח
 חלוצה שאו לוקין לפי שאי אפשר לקיים בהם וע
 ועשית לו כאשר זמם וכן אם העירו באחד ש
 שהרג שוגג ובאו לחייבו גלות והוזמו או שהעירו
 באחר בשוגג המועד שלו שהרג ובאו לחייבו כופר
 והוזמו או שהעירו באחר שגנב ואין לו לשלם וב
 ובאו לחייבו להיותו גמבר בגזיבתו והוזמו באחר
 מכל אילו לוקין ומה עמתחייבין חזימין אינו
 אלא קנס לפיכך אין משלמין ע"פ עצמו שאם אמר
 הערצו בדי פלוג והוזמו אינו חייב אבל אם אמר

הוזמו בדי פלוג ונתחייבו ליתן לו כד וכד הרי
 אילו משלמין שזה ממון גב דר הוא בין שבכר זה
 נתחייבו בו בדי אבל אם אמרו ערות שקר הע
 הערצו כת' רח"ל לא מבעיא שאין משלמין ע"פ ע
 עצמ' אלא אפי' הערות שהעירו נכונה חשבינו לז
 ומתקיימת שביון שהעיר שוב אינו רודר ומגיר
 ומח ישי בין הבחשה להזמה הבחשה אינה בגות
 הערות אלא שמכחישין אותן שאילו אומרים פלוז
 לוח מסלוג ואילו אומרים יודעין אנו שלא לוח כי
 חיינו אצלו כל היום וראינו שלא לוח והזמנה
 בגות הערות שאומרים באותו שעה שאתם אומרים
 פלוז הייתם עמנו ומפני זה האחרונים נאמנין ב
 ביוז שמעידין על גופן של הערים והן אינן נאמנין
 על עצמן לומר לא עשינו כן וכד והיו באלו העי
 העירו עליהם שהרגו הנפש או שחיללו שבת ו
 ואפי' היו הראשונים מאה נאמנין אילו עליהם להור
 להורגם בין אם העירו המאה בבת אחת בין
 אם העירו בזה אחר זה שנים אחר שנים ואילו הם
 חזימין חזימו כל בת ובת בזה אחר זה ערים
 זוממין אין צריבין התראח ואין מזימין אותן אל
 בפניהם אבל מבחישין אותן אם
 אפילו שלא בפניהם ואם חוכשו רח"ל הוזמ
 לוקין או משלמין שהבחשה תחילת הזמה היא
 והזמה שלא בפניהם אע"פ שאינה הזמה הבחשה פ
 מיהא חיי לבטל ערותן אין הערים זומ
 זוממין לוקין או משלמין עד שיהיו בולם בשירים
 ראוי להעיר ויגמר הדיון על פיהם ויוזמו בולם
 אפי' מאה אע"פ שהערות מתקיים אפי' בשנים אין
 חייבין עד שיוזמו בולם והוא שהעיר כל אחר
 ואחר תור ברי דיבור של חבירו או שאמר אחר ער
 ערות חבירו ואני כמותך אבל אם יש ביניהם הפס
 יותר מבדי דיבור או נחלקה הערות והשנים שהו
 שהוזמו געגשין והאחרונים שהיה הפסק ביניהן
 ובין רבוי הראשונים אינן געגשין אע"פ שכל הערות
 בטילה וכת' הר"ר ישעיה מה שצריך שיעיר
 בלם בתור ברי דיבור זהו דווקא כשהעירו מאילוח
 בלא התראה חריגין לומר להם למיחזי קאתיתו
 או לאסחורי קא אתיתו אבל אם בשבאו להעיר אמ
 אמרו להעיר ביוזנו כבר געשו אנוחה אחת בין ל
 לענין הזמה דבעינן שיוזמו בלם באחר בין לעני
 לענין שאם נמצא אחר מהם קרוב או פסול שערות
 בטילה ובלבר שיראו בלם באחר ודווקא בשאר הע
 הערים בעינן שיעירו תור ברי רבוי לצרפם עם ש
 שנים הראשונים אבל בשנים הראשונים אע"פ שהם
 שהפסיקו בין זה לזה אין בכד כלום אבל אם לא
 הוזמו כלם או שהוזמו קורם שגמר הדיון על פיה
 או שנמצא אחר מהם קרוב או פסול פטורין ה
 העירו שנים פלוג לוח מפלוג מנה במזרח הבירה
 ובאו שנים ואמרו עמנו הייתם במערב הבירה אם
 העומד במזרח הבירה יכול לחביט מה שעושין במ
 במערב אינם זוממין ואם לאו זוממין הם ואין א
 אומרים מאור עיניהם על ראשונים גדול והביסו מ
 מרחוק יותר משאר כל ארם וכן אם אמר פלוגי
 לוח מפלוגי מנה בסוריא ביום פלוגי בבקר ובא

כאילו משתמר ונמחק אין עושין לו קיום דביון
 שחיהו במקום שראוי למחוק וראי פרעיה ורדח
 שיעשו קיום בדי שיגבה בו פעם שיגית אבל
 מי שחיה לו שטר ואבר ובא לבד שיכתבו לו שטר אח
 אין בותבין לו אפי' אם הביא ערי שטר הראשון ומ
 ומעירין שכתבו ונתנו לו הראשון דאיבא למיחש
 שמא פרע ובת' אא' הראש' ול' בתשובה על ב' א
 אין לבד לבתוב העתקת שום שטר אם לא שיראו ש
 שיש בו צורך בי' ההיא דנמחק שטר חובו ואם בת
 בתבו לאדם טופס שטר ובא לפני ב' אין ב' גובין
 בו ער שיוציא גוח השטר אם לא בתבו בו' סעם ל
 למה עשו שטר אחר בי' ההיא דנמחק שטר חובו וב
 דביוצא בו בגזן שירוע לערים שאבר אבל אין י
 ירוע לערים לא יכתבו לו ובתשובה אחרת בת
 אפי' נאבר בעדים אין בותבין לו דשם ימצא אלא
 אב' ערים מערים שגשרת ואפי' לפי זה כתב אם חיה
 ביד אחר ונאבר משם בעדים בותבין לו אחר דלי
 דליבא למיחש שמא ימצאנו ביון שלא היה בידו ב
 סת' הרמבם הורו רבותי אפי' היה החוב לזמן ועריל
 לא הגיע הזמן הואיל ובתבו לו שטר ואין בידו הש
 חשטר והלה טוען פרעתי נאמן וגשבע היסת שם
 שפרעו שאנו חוששין שמא פרעו ולפיכך קרע הש
 חשטר ובן חורו רבותי' שאפי' חשטר יוצא מת
 מתחת יד אחר והלה טוען ממני גפיל אחר שטר
 שפרעתי אעפ' שהוא בתוד זמן גשבע היסת ונפטר
 שביון שאין שטר ביד המלוה אין באן חזקה עב' א
 אבל אם הפקידו המלוה אצל אחר אעפ' שיוצא מת
 מתחת יד הנפקד אין הלוה נאמן לומר פרעתי ומ
 וממני גפיל ואתה מצאתהו ואעפ' שלא הפקיד לו ב
 בערים בי' הנפקד נאמן לומר שהמלוה הפקידו א
 אצלו במנו שהיה מחזיר לו בינו לבינו אבר ש
 שטר ותבע את הלוה בבד' ואומר לא חיי דברים מ
 מעולם וערים מערים שלוה ובתבו שטר למלוה ח
 חוזק בפרו ושוב אינו נאמן לומר פרעתי
 בת' בעל התרומות יש מהמורים שחורו אם הלוח
 במריגת הים והמלוה חושש שלא יוליד שטר בידו
 שמא יאבר לו בדרך בא לבד' ובותבין לו אחר והוא
 מניח את שטרו ביד ב' זה שבעירו וב' שבמקום ש
 שהלוה שם יודיעו לבד' שבמקום המלוה שהוא ג
 גפרע מחובו וקורעיו חשטר הראשון שבירם ואם
 נאבר השטר כשהוא הולך לבעל חוב וירוע זה בע
 בערים הולך לפני ב' ומחזירין לו חשטר אב
 אבל על דרך אחרת אין מתפישין שטר חוב
 מ'ב
 אין בותבין שטר חוב על דבר שיכול
 להזריח ואם כתבו עליו פסול אפי'
 לגבות בו לאלתר אעפ' דאיבא למיפ'
 ביון שבא לגבות בו מיר אם היה בו שום זיווח הי
 היו הערים גזברים לרבר אפי' הבי פסול ור' מ
 מכשירו אם בא לגבות בו מיר ולא נחירא לאא' ח' ה
 חרזל ונכתב קבל לשון ובכל כתב ד
 ד' שירדק הקופר בכתב החוה שלא יחא בו שום
 זיווח ואם בא למגי דיו' ורואה בו שום שיגוי שא
 שאותיותיו רחוקים ויש לחוש שמא חוקיה ב'

או שאותיותיו מרווחין ויש לחוש שמא מחק בגז
 בגזן ה' או ח' שמחקה והניח רגליה במקום ו' או ז'
 ובל' ביוצא בזה צריך לרדק ויש לו לריון לבוח ל
 לבעל חשטר לחוציא הרבר לאמתו בת' הרמב'
 צריך חספס ליוזר בכתבת השטר שיהא אותיותיו
 דומות זו לזו ויהיה חבתב מיושר ושוה בכל דרבי'
 שלא ירחיק האותיות זו מזו יותר מראי ואל ירחיק
 חבתב יותר מראי ואל ירחוק במקום אחר וירחיק
 במקום אחר לפיכך אין הערים רשאין לחתום ער
 שירדקו היטב בכל אותיותיו ולפיכך כשיבא הש
 חשטר לפני חריין צריך לעיין בכל אותיותיו ולר
 ולרמות אות לאות ואם רואה בו שום שיגוי לא י
 יגבה בו ער, שיברוק הרבר היטב ואם צריך לבוח ב
 מעל חשטר ולהכותו יעשה ברי' שיצא הרין לאמתו
 ומסתברא דחל' היבא ואתי לאפוקי מיורשין או מ
 מלסוחות דקיימא לו טוענין ליורש וללוקח אב'
 חיבא ואתי לאפוקי מלוה או ממור ונתן גופיית'
 ולא קא טעין טובע טענות דשיבא כהיה ריעות
 דאשתכח בשטרא לא טענינו ליה עב' ונל' ש
 שאפי' אם לא יטעון הגתבע חייב חריין לטעון בר
 בדי לחוציא חריין לאמיתו וצריך ליוזר שלא י
 יכתוב בסוח שיסה משלש עד עשר שמא יעשה מעש'
 עשרים ומשלש שלשים ואם גורמן לו בסוח שיסה
 מחזיר הרבר פעמים רבות עד שיבא בתור שיסה ד
 ובן יוזר שלא יכתוב החשבון באותיות כגון ב' או ד'
 שלא יעשו כ' או ר' היה בתוב בו למעלה
 דבר אחר ולמטה דבר אחר וס' תרין זה את זה כגון
 שכתוב למעלה ק' ולמטה ר' או איפבא חולבין אלו
 וחתתו דבלבר שלא יהא בשיטה אחרונה
 ובת' הר' ישעיה אם לא עלה היה פורס והולך ול
 ולמטה בתוב סכום הכל כ' ובר' ופיחת או הוסיף
 בזה אנו אומרים וראי טעה בחשבון אחר הפרט א
 אנו חולבים כגון אנו שכותבין בכתובה עלה מגיל
 כל מה שהביא כ' ובר' ואם נמחק מהחתתו אות
 אחת שאיפשר להבין ענינו מן העליון למד' ממנו
 כגון שכתוב למעלה שנתחייב לחגני ולמטה בת' ל
 לחגני ילמד תחתיו מעליון וינתן לחגני אבל
 ב' אותיות אין למדין כגון למעלה חגני ולמטה חג
 ואפי' אם יש בתיבה העליונה ששה אותיות ולא נמ
 נמחק בתחתונה אלא ב' אין למדין הימנה אב'
 אות אחת למדין אעפ' שאין לכל העליונה אלא ש
 שני אותיות ואנו צריכין ללמוד חצי תיבה
 ובית' שאין למדין וירוע שנמחק אב' חשטר פסול
 ואין גובין בו אבל אם היה חיסרון בלא מחק שלמ'
 שלמעלה כתב חגני ולמטה חג וראי חזרה היא שח
 שהסופר לא היה טועה בכ' אותיות וינתן לחג
 ואם איפשר לתלות המחק בזכוב כגון
 שלמעלה בתב קפל ולמטה ספל דאיבא למימר ש
 שמא נבדק מחק רגל של ק' ונעשה ס' תולין לומר ש
 שחיה תמל' שהוא הפחות ריר בעל חשטר על חת
 ותחתונה היה בתוב בו לשון שמש
 שמתמק' כ' נבר' חולבין אחר הפחות כגון פלוג'
 לוח מתלוג' וזו ראינו ק' סלעים אין לו אלא כ' ס'
 סלעים שיש למרש' מ' וזו גרעין שאין שני' אלא כ' ס'

אין בותבין שטר חוב על דבר שיכול
 להזריח ואם כתבו עליו פסול אפי'
 לגבות בו לאלתר אעפ' דאיבא למיפ'
 ביון שבא לגבות בו מיר אם היה בו שום זיווח הי
 היו הערים גזברים לרבר אפי' הבי פסול ור' מ
 מכשירו אם בא לגבות בו מיר ולא נחירא לאא' ח' ה
 חרזל ונכתב קבל לשון ובכל כתב ד
 ד' שירדק הקופר בכתב החוה שלא יחא בו שום
 זיווח ואם בא למגי דיו' ורואה בו שום שיגוי שא
 שאותיותיו רחוקים ויש לחוש שמא חוקיה ב'

לו ואין צוהנין אותו ליר הלוח ובת חרמלן ר
ראובן שהתגרש להלוות לשמעון מנה ואמר
לו לך לסופר לגתוב ולעדים שיהתמו שאתה חייב
לי מנה ומסור לי השטר ואלוהי והלך והביא לו ח
חשטר באותה טענינו בזהבין שטר ללוי אלעזר שאי
מלכה עמו ואחז חזר בו ראובן אם היה מורה
ראובן שמרעתו גבתה השטר הואיל וגשתעבדו לו
גבסי שמעון מעכשיו חייב להלוותו עד זמן שקב
שקבע לו ויקצה גבסיו לשעבדו ואם בפר ואמ ש
שלא צוהו לכתוב אלא מרעתו עשה הכל שמעון
התובע צדי להביא ראיה שמרעתו ראובן כת השטר
ואז יתחייב להלוות לו מעתה ואם אין לו ראיה
אז ישבע ראובן היסת שלא צוהו לכתוב השטר וי
דומטר על ואינו גרסה שבכתבת השטר יתחיל
להלוות לו בעל בורחו חייב עצמו לשנים בק
בקניין ואמ לעדים שיכתבו שטר ויתנו לידו ובן
עש ומסר החייב השטר לאחר מאלו שחייב עצמו
להם אלעזר שלא ירע האחר מזו המסורה ואפי מתו
ולא ירע במסורה זו לעולם מכיון שיצא השטר מת
מתחת יד החייב דבר בו שניהם ויגבו בו יתומי חל
חלקם ואין בותבין שטר למלכה בלא לוח זה
והלוח גנתן השכר ואפי הוא שטר עיסקא בת
הרמבם בלא בשטר שיש בו קניין שהרי מיר בשעה
שקצה גשתעבדו גבסיו אבל בשטר שאין בו קניין
אין בותבין אפי ללוח עד שיהא מלוה עמו ויתן ח
השטר לללוח בפניהם סמא יכתוב בו ללוות כן
בניסן ולא ילוח עד תשדי וגמצא המלוה טוהה עת
מהלך וחות שלא כן וכן בהברב אלכס שאי
הלכה באמר האמערין בהותמל זמן לו אבל
הי פסק הלכה באמר לפיכך בותבין כל שטר ללוח
ללוח גמל שאין מלוה עמו ואפי אין בו קניין דמ
המסעה שיגיע השטר ליד יונה למפרע משעה שג
טוהה בין שהוא שטר הלואה בין שהוא שטר מכר
ובה בקרקע למפרע אפי אם מכר המוכר או נתנו
לאחר אחר כך קדים שמכרו לראשון קצאו ודוק שני
שגכר מזמן שכתוב בו שקדו למעשה טעני אח
אחריו כגון שהיה בשני ימים אבל בטעני שנה שג
שגבתו ביום אחד ומסר האחרון תחילה אותו ש
שגמסר תחילה קצה ואפי ביום כן מנחם הכתוב בו
הדוק שבהלוח לבטוח אז קצה משעה חתומה אבל
אבל לא הגיע לידו לא קצה ומיהו דווקא בדבר שצד
מקבל השטר לזכות לו השטר דבר שלא היה בא ליד
בגון שטר הלואה שזכה בגבסי הלוח לו השטר אב
אבל בשוובה על דבר שהיה בידו כגון שמחל לו ע
על מה שהיה חייב לו זכה למפרע משעת חתימ
חתימה אפי אם לא יגיע השטר לידו לעולם

האומר
לחבירו חייב אני לך מנה בשטר
חייב ופרטיו שמסר לו שטר בפני
עדים שכתוב בו פלוני חייב לפלוני
מנה או אני חייב לך מנה, בשטר ואינו כת ידו הוי
היראה וחייב לו אלעזר שלא אמר אתם ערי אלעזר שא
שאלו אמר לו זה על פה היה צריך לומר אתם ע
עריה אלימא מילתא דשטרא בשבתל

לו בשטר ומסרו לו בפני עדים שאין צריך לומר א
אתם ערי אבל המורה לחבירו בחזקת שרוא ח
חייב לו ואחז צורע שטעה ונתבדר הרבה בערים א
או שהורה לו מלוה שאינו חייב לו הרי זה הוראה ב
בטעות ואינה בלום אפי מסר לו השטר בעדים וע
וערים חתומים בו ורית פל דלא מיירי בהורא
שמוד בדבר שחייב בו אלא מתחייב לו עתה מנה וב
ובותב בכתב ידו אני פלוני חייב לך מנה ומסר לו
השטר ובמסירת זה השטר מתחייב לו עתה במנח
אם מוסרו לו בפני עדים גוצה ממשעבדי ואם מוס
מוסרו לו בינו לבין עצמו גוצה מבני חרי וחרמל
פי שאמר לו זה הלשון מנה אני חייב לך בשטר ו
הבו כת הרמבם בת לו בשטר הריני חייב לך מנח
אלעזר שאין שם עדים או שאמ לו בפני ערי הרי אני
חייב לך מנה בשטר אלעזר שלא אמר אתם ערי כיון
שאמר בשטר חייב אלעזר שניהם מוויים שא היה ל
אצלו בלום שבוין ששענר עצמו במה נמשעבד ח
הערב ובת עור לוח שכתב שטר אלעזר שאין בד
עדים ונתנו למלכה בפני עדים הרי זה מלוה בשט
והוא שיהיה בת שאין יכול להודייה ויקראו הערי
שגמסר לפניהם ויש מההאגים שהורה שצריך לו
לומר לעדים שמסרו בפניהם חתמו והעידו

שגמסר בפניהם
שגמסר שטר חבירו כעמיד עליו
ערי ופא לפני כל ועושי לו קניינ
קניינמו פא לי שלא נמחק למכר
אלא שרשומי עריי דכר אמל הוא ידא טמא ימא
להגרי מנמיו עריי עדים עממירין החתימות ופא
לפני כל ומעידין שראו ביד פלוני שטר שכתוב בו
לימחק והיכירו החתימות ובותבין לו כל אחד
בו פלוני ופלוני הוציא פלוני שטר מחוסק לפנינו ט
שזמנו ביום פלוני ופלוני ופלוני היר עירי השטר ו
ובלונ ופלוני העידו עליו שנמחק והוצה בזה השט
נמוצו מזמן הראשון ורשם פל שאפי א
אם נמחק להגרי ביון שידעין העדים מה היה כת
בהוב בו ומאימתי גבתה וזהו השטר שהיה לו על
פלוני יכולין להעיר לפני כל ובו עושי לו קניינ
והבי מסתברא אבל עדים בלא כל לא יעשו לו שטר
אפי מומו שנמחק ואם כתבו כל שעמרו על דברי
המעידים שהעידו עליו שנמחק וגמצא טכונז גרבה
בזה ואין צריך ראיה אחרת ואם לא כתבו בן צריך
להביא ראיה על כל מה הכתוב בשטר ובת חר
חרמל שצריך לכתוב בקניינם שקדעו שטר הראשון
דאלב פסול הוא דשמא ילד לבד אחר ויעשו לו קי
קניינם אחר ויהבה ויחזור ויהבה אבל שטר מת
מתנה שנמחק בזהבין לו אחר אלעזר שלא נקדע הר
הראשון דלא נפק מיניה חורבא שאינו אלא להע
להעמיר המתנה בידו אבל אם היה במתנה אחריו
ובן בשטרי מקח וממכר צריך לקדוע הראשון או
לכתוב בפי בשינוי זה השטר לא גבתה לטרוח בו מ
ממשעבדי ולא מבני חרי אלא בדי להעמיר שדה זו
ביר מקבל מתנה או הלוקח שלא יוציאנה מידו הב
הנותן או המוכר ודווקא שיש עדים שנמחק ב
כאונס אבל מחקו מלוה מרעת או שהניחו במקדו

לסרוח'מלקוחות שקצו מלוי מאיר ואילר שיאמר
לו זמנר מא בניסן והנחנו לר מקום להבות חזק
והוא איתו שרה שגכה ראובן כי שלא ברין גגה שא
שאתה מוקדם לו לפיכך אם יכתבו הרשאה זה לז
יגבו מהלקוחות שקצו מאיר ואילר שני
שטרות שנעשו בשנה מעוברת אחר כתוב בו ארר
סתם ואחר בתוב בו ארר שיגי ואין ללוה גכסים
בגנר שניהם נותנין למי שכתוב בו ארר סתם וסת
ארר הוא הראשון ולשיגי קורין לו ארר שיגי ואם
שניהם גכתב בהם סתם או ארר ראשון חרי הוא ג
נעשו בארר הראשון ומעמירין אותו ביר מי
שזמנר קורם

צריך להחזיר מעניינו של שטר בשיטה
אחרונה לפי שאין למירין משיטה
אחרונה משום שאין הערים יכולין
לצמצם שיחתמו מיר סמיר לכתוב ויש לחוש ש
שמה הניחו שם ברי שיטה וכת שם מה שרצה ועל
בן אמרו אין למירין משיטה אחרונה ולפיכך תיק
תיקצו שיחזיר בה מעניינו של שטר מה שבכר בתו
למעלה ואין צורך בו ואפי' אם יש ארר ברי שיטה
בין הכתב לערים שאז וראי לא הוסיף בו דבר והיה
לצו ללמוד משיטה אחרונה אפי' הכי פסול אם לא
החזיר מעניינו ברי שכל שטר שאינו עשוי בתי
בתיקון והל' פסול אל' שאין בו חשש זיוות ממס
והרמב"ם כת' שאין כל השטר פסול אלא שיטה אחר
אחרונה לבר שאין למירין משיטה ואפי' הרמב"ם
פסל בולר ואם יש מחקים או תלויות בשטר
צריך לקיימם שיכתוב למסה אות או תיבה פלוג
שעל המחק או תלויה וזו קיימא וחבל שריר וק
וקים ואם לא קיים התלוי איז כל השטר גמס
בבר אלא התלוי לבר פסול שאין למירין ממנו והר
הוא כמאן וליתיה אבל אם לא קיים המחק גמס
כל השטר רשמה היה בו שום חיוב לבעל השטר
זמחקו אלא אם בן יהא מוכח ממה שלפניו ולא ח
זלאחריו מה הוא המחק כההיא רבסח זוזי דאינו
זמחקו אד לא גמס כל השטר ואם המחק בסות ח
השטר במקום שראוי לכתוב שריר וקים ובשיעור
שריר וקים או יותר פסול אפי' חזר וקיימא דאב
למימד שמה היה כתוב שריר וקים ומחקו וכתב ב
ביה מה שרצו וקיימו ברידת שכי' חבת והעדים ו
וצראח שאין לפוסלו אלא רוקא בשאין אריר שיט
בין ערים לשטר דאיכא למיחש שמא אותו הוסיף
באותו האריר שהניחו הערים אבל יש בו אריר שיט
בשר ולא חיישינו שמא הניחו אריר ב שיטין והוסף
מה שרצה בשיטח ונשאר עור שיטה אריר בת ר
ות צריך לכתוב קיימם המחקים והתלויות קורם
שיכתוב וקצינא לפגי שיטה אחרונה דאם לא בן א
למירין מחם ואפי' הרמב"ם כת' חאירנא גחגו לכת
לכתוב קיימם מחקים ותלויות אחר וקצינא לפגי
שהודגלו עתה לכתוב גמל חשדות שריר וקים ו
דאי איפשר לזייח ולמירין משיטה אחרונה ואין צר
לחזיר מעניינו של שטר משום חבי שטר שאין בו
שריר וקים פסול ואין לחם לערים לחתום אלא בתי
בו שריר וקים. שאם ימנעו כלל שריר וקים ימנעו

אז סומכין חתיבה לאותו יום שחותמין וכותבין
קצינא מלוג וכתבנו וחתמנו ביום פלוג וחתמנו ל
למלוגי ואי לא מחזי בשיקרא פ"ב ואם אינו גז
גזברים ליום הקצין לא יאמרו ברור לצו שקצינו מ
ממנו בחשרי ואין אנו יורעין בכמה צו ולפיכך גכ
גכתב מתחילת מרחשוון שזה מיחזי בשיקרא
דאז הקצין בסבריא וחלכו לציפורי וכתבו שם ח
חשטר יכתבו שכתב בציפורי המקום שעומדין ב
בו בשעת חתיבה ורוקא בשאין זכרין זמן ח
הקצין וכותבין זמן חתיבה אבל אם זכרין זמן
הקצין וכותבין איתו אז יכתבו גכ המקום שנעש
בו הקצין אל' שעומדין בזמן חתיבה במקום א
אחר שאם יכתבו מקום חתיבה גמא משקדין ש
שלא נעשה שם הקצין בת הרמ"ח הא ראמר' ש
שכותבין מקום חתיבה אל' שקצו במקום אחר ר
רוקא שאין חמטבע משתנה ממקום הקצין למק
למקום חתיבה או אפי' אם משתנה ובלבד שבתו
שכתוב בשטר חמטבע שיוצאת במקום פלוג אבל
אם חמטבע משתנה ממקום המסירה למקום חת
חתיבה ואין כתוב בשטר חמטבע חיוצא במקום
פלוג אין לחם לכתוב אלא המקום שמסרו לחם חר
הרברים שם חמטבע אותו מקום גשתעבר ואם יב
יכתוב מקום אחר היה גשתעבר ממטבע חיוצא ב
במקום חתיבת השטר שטר שזמנר ב
בשבת הרי וראי לא גכתב בזמן חתיבה בו למי שא
כותב' בשבת אין חוששין שמא מוקדם הוא שחלוח
לו בשיגי בשבת וחקרים הזמן משבת שקורים לכן
אלא מעמירין אותו על חזקתו ואמרין שאיחרוהו
וכתב בעל העיטור ומיסתברא דאי אל' אישתבע
לי דקא משתבע ליה ורוקא בשטר מקויים אמל
אם איז מקויים על בעל השטר לחביא ראייה דאמר
דאמרין ליה קיים שטר וחזקתו לדינא ואפי' דלי
דליבא מערער אנו טענינו ליה פ"ב לפיכך א
אין ערי השטר נעשין זוממין עך שיאמרו בבר שם
זה כתבנוהו בזמנה ולא איחרוהו שאם לא אמרו ב
בן אל' שזמנר של שטר בא בניסן וכתב בסבריא
ובאר ערים ואמר בא בניסן עמנו הייתה בציפור
בציפורי השטר בשר וערין הערים בשירים שיכולין
לומר בא בארר היינו בסבריא וכתבנו זמנר בא בני
בניסן אמרו בזמנו כתבנוהו וחזקתו אם יש עדים
שיורע' באיזה יום שחתמוהו או שראו זה השטר ב
ביום פלוג חתם בחתימ' יד כיון שחזק' גמס למסר
מיום שגורע שחתמו על השטר דערים החתומים ע
על השטר כמי שחקרו ערותו בבר דמי מיום חת
חתומה אבל אם אין ערים שראו חתימתו ולא רא
השטר מקורם אין גמס לו אלא משעה שהעידו בבר
שזה כת' יום ואמר בזמנו כתבנו שאיפשר שביום ג
זה שהעידו בבר בו ביום חתמו על השטר שיש לו ב
במה שנים וחם שקרו ואמר בזמנו כתבנו
ראובן ושמעון שיש לכל אחד מהם שטר
על לוי פסל ראובן כתוב גכ בניסן ובשל שמעון ב
כתוב בניסן סתם ואין ללוי אלא שרה אחת שאין
בה ברי חובות שניהם נותנין אותו לראובן ושמעון
שטרו ושמעון היה גפות ניסן וכן אין שמעון יכול

סלעים
 ס' זוזי שיש למרש ס' זוזי שטון ל' סלעים צרועים
 שאינו שוין אלא ס' זוזי ריר בעל השטר על התחתון
 ואי תפיש מטלטלין מיניה לא מפקיען להו מיניה
 בת' א' חז' ל' בתשובה דרוקא כה' ש' אין השטר בטל
 לגמרי אבל ברבר שהשטר בטל בו לא כגון שבת' בו
 מלונ' גתחייב לפלוג' מזה אחר הפסח צריך לתנו א'
 אחר פסח הבא ראשון ואינו יכול לומר לא אתגם ל'
 לד' אלא אחר כסח הבא אחרון בת' בו מס'
 מטבע פלוג' דאינו ונמחק אין לו אלא בממנו בת'
 סלעין מלוח אימר ה' ולוח אומר ב' גותן לו ב' וגם
 לו היסת על השאר בת' בו מלונ' לוח מפל'
 מפלוג' כסח גותן לו חתיבה של כסח כל רחו פחו
 שבמסקלות כתוב בו מטבע של כסח או פרוטות ש'
 של כסח יוצאות בא' אתו מקום גותן לו פרוטות וא'
 אין פרוטות של כסח יוצאות בו גותן לו מטבע של
 כסח הקטן שיצא שם ואם כתוב בו דיגרון כס'
 א' כסח דיגרון גותן לו ב' דיגרון של כסח ואם בת'
 כתוב בו כסח דיגרון זהב גותן לו כסח ששוח ב' ר'
 דיגרון זהב ואם כתוב בו כסח דיגרון גותן לו שב'
 שברים כסח ששוח ב' דיגרון של כסח ואם כתוב ב'
 בו זהב גותן לו חתיבה של זהב פחות שבמסקלות
 ואם כתוב בו מטבע של זהב גותן לו מחמט' הקט'
 היוצא של זהב כתוב בו זהב דיגרון או דיגרי
 זהב גותן לו ב' דיגרי זהב ואם כתוב בו זהב ברצ'
 גותן לו שוח ב' דיגרון כסח ואם אין שום המטבע
 מפורש חולבין אחר המטבע של אותו המקום שגב'
 שנכתב בו אם גבתב בכבל גותן לו מטבע של כבל
 אם גבתב בארץ ישראל גותן לו מטבע של ארץ ישר'
 ואם אין מפורש בו באיזה מקום גבתב גותן לו
 מהמטבע הקטן היוצא במקום שיוצא אותו ואם
 סוען הלוח המעות שאני חייב לד' הן פחותין מזה
 ישבע המלוח דיסול היה כתוב בו השטר
 חשבון סתם חולבין אחר המנחה שרגילין לעשות
 בו באותו מקום סבום חשבונם כהחוא שטרא והו'
 דחוח בתיב ביה שית מאה וזוזא דאיבא לספוקין
 בשית מאה איסתירא וזוזא או בשית מאה זוזי וזוז'
 וזוזא דאמרינן שיתן לו שית מאה איסתירא שהוא
 פחות אבל אין לספק בשית מאה פרוטות לפי שא'
 שאין עושין סבום חשבון מפרוטות ובל' ביוצא כזה
 כל הלשון שרגילין לכתוב ב'
 בשטרות אפי' אינו מתיקדן חבמים ז'ל' אלא לשון ח'
 חדיט שנחגו לכתוב במקום החוא חולבין אחר
 אחריו ואמן לא גבתב דגין אותו באילך גבתב
 מ'

גותבין

בשטר זמן חלואה ברי שגוע
 מאיזה זמן יסרוח מחלקות ש'
 ש' מן הלוח ומיחו אפי' אין
 כתוב בו זמן השטר כשר לגבות בו ממנו אלא שאי'
 שאינו יכול לגבות מחלקות ש' יכולין לומר לו
 קצינינו קדמ' לחלואה שלך ומה ד' א'
 אם בת' הסופר חשבון ברינו חבלל וחמרס אלא ש'
 ש' רילג לבריות עולם השטר כשר לטרוח בו מחל'
 מחלקות ש' חל' אותו בסעות הסופר ומה

אם בת' חמשת אלפים לא בת' הפרס דאמרינן רי'
 רילמא שבק' לאלפא קמא ונקס לאלפא בתרא
 וח' שבק' לברלוח כללי ונקס פרטא בתרא לחור'
 ואם חקרים זמן השטר פסול לגבות בו מס'
 ממטעבדי אפי' לזמן החלואה שיבא לטרוח בו מח'
 מחלקות שלא ברין לפיכך קנסו אותו שאינו גר'
 צובה אלא מבני חרי שמא יבא לטרוח מזמן הכתוב
 בו אבל מבני חרי מיהא גבי' ששטר גמור הוא
 דאינו יכול לומר פרעתי ראל' שטרא בירי מאי בעי
 וגשבע מלוח וזוטל ואם יש בו גאמנות גוטל בלא ש'
 שבועה ואם טוען להיום החוזק בפרו וזה לרעת ר'
 רב אלפס ור' א' אבל ר' בת' שהוא פסול לגמרי ובר'
 היא מסק' א' ח' א' ז' ובת' ח' מ' ורוקא בגור'
 שלוח באחר בניסן וחקרים הזמן באחר בתשרי של'
 שלא גיתן לי בת' מזמן רא'
 ראשון אבל בת' ללודת בניסן ולא לוח ער תשרי אי'
 אינו פסול לגמרי אלא סריח מחלקות מתשרי ואי'
 דאילך פ' ואין גראה לחלק דנחי דגיתן ליבת'
 מ' איבא למיחש שמא יבא לגבות מניסן שלא ברין
 ובמה יודע שהוא מוקדם יש אומר כגון שחע'
 שחעדים החתומים בו מעירים שהוא מוקדם והו'
 גאמני אפי' אם בת' יום יוצא ממקום אחר שהרי ח'
 הוא גיתן לכתוב מזמן שנעשית החלואה לפיכך ג'
 גאמני לומר לא גתבונוגו לחתום אלא מזמן שגע'
 שנעשית החלואה ולא חרגשנו בשעה שחתמנו שהי'
 מוקדם אבל לרעת ר' אם בת' יוד יוצא ממקום א'
 אחר ואין גאמני א' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע'
 אנוסים מחמת גפשות או שאין בת' יום יוצא ממ'
 ממקום אחר ואם שסעו בשנות המלך וכן בת' א' א'
 ח' אבל המאוחרים בשירים אפי' אם א'
 אין מפורש בו שהוא מאוחר ב' א' שבת' בו ואי' א'
 אבל אם אין בת' בו דאי' אפי' מאוחרין פסולי א'
 אלא א' מפורש בו וכתוב ואיחרקן וסע' משום
 שמא לוח בניסן וקצה קרקע באייר ואיחרו וכתב'
 הזמן מסיון וא' מבר הקרקע וגמא אלו בותבין
 חזמן מניסן לא היה סורה הקרקע שק' באייר ביו'
 שלא בת' לו דאי' א' ובשביל האיחר שכתבו מסיון
 גרבה אותו שהרי קצאו קודם הזמן גבתב בשטר'
 ובל' שטר הבא לפנינו אנו תולין שנמסר בזמן הב'
 הכתוב בו חוץ מהיבא ראיתו בגון שנפל דביון ר'
 ראיתו ליד ביה ריעותא אינו יכול לגבות בו
 ער שיבא ראיה שבא ליו' בזמן הכתוב בו ואם גב'
 גבתב בלילה ונחתם ביום שלאחריו בשר שחיום ה'
 חולך אחר הלילה: אבל גבתב ביום ונחתם
 בלילה פסול ב' א' בשאין עסוקין באותו עג'
 אבל עסוקים באותו ענין בשר ורוקא בשלא
 לקח מיד בקניין אבל אם לקח מיד בקניין אמילר
 לא חתמו אלא לזמן מרובה בשר לפיכך עדים
 שראו חקניין ואיחרו לבותכו ער אחר זמן אם זה
 זכורים לזמן חקניין יכתבו חזמן מאותו היום ר'
 ואם לאו יכתבו מיום הכתיבה ובת' ח' ש' א' לע'
 לעולם בשבותבין יום שקצו בו סומכין חתיבה
 לאותו יום וכותבין קצינא מפלוג' ביום פלוג' זכת'
 ובת' ונחגו למלוג' בשבותבין יום שערמין מ'

עוד אכל אם הובט ע' מלוי קרובי קודם שבא לב' אפי' עשאו המלוח מרעתו כשר
 הבא בלו משיטח אחת ועיריו בשיטח אחרת פסול
 ושם הרחיקו הערים מהשטר שיטח אחת והתיר
 כל השטר ובתב זה השטר באותו שיטח ונמצאו הע
 הערים חתומין עליו היה השטר עם כל עיריו
 בשיטח אחת כשר דליכא למיחש למירוי אבל אם ח
 השטר ועיריו בשיטח אחת ועוד למטה ממנו בשיט
 אחרת ב' ערים יש לחשש שמא חתך כל השטר העל
 יוון שהיו הערים החתומות חתימים

ובשיטת שבין שטר לערים בת שטר ועיריו ובעיריו
 שבשיטת שנייה יאמר ביוגתי להרכות בערים לפ
 למיכר בשיבא לפנינו שטר כזה אין מקיימין אותו
 מערים שבשיטת שנייה אלא מערים שבשיטת ראש
 דאשונה שטר חבא הוא ועיריו על המחש
 כשר והוא שלא יהיה בו שום שינוי בין השטר למק
 למקום חתימת הערים שאם יש בו שום שינוי יש
 לחוש שמא מחש ובת מה שרצה ולפיכך הוא משו
 שהרי מחש ב' פעמים על בן לא יחזיקו הערים על
 שטר מחש אלא אם נמחק בפניהם שאם לא בו יש
 לחוש מקום החתימות נמחק ב' פעמים ומקום ה
 השטר פעם אחת ונמצא כשחזר ומחק פעם שג
 שינית ובתב מה שרצה בשטר ומקום חתימת ה
 הערים שיה חבל בחשך שגי פעמים ואם יש
 בין חתימת ער הראשון לשינוי יוון כשיעור בתיבת
 אנחנא סהרי חתמנו על המחש והשטר גל הגייר פ
 פסול שמא היה השטר על הגייר ועיריו על המחש
 והיו כתוב בין חתימת הערים אנחנו סהרי וכולי
 ומחק מחש הראשון ובתב מה שירצה אלה ש
 שטר שהוא על הגייר ועיריו על המחש פסול שמא
 ימחק השטר ויזיפו ונמצאו הוא ועיריו על המח
 ואם כתבו הערים אנחנו ערים חתמנו על המחש
 והשטר על הגייר כשר והוא שכתבו בן בין חתימ
 ער הראשון לחתימת ער השינוי אבל אם כתבו בן
 לפני חתימת או אחריה לא מהני שטר
 שהוא על המחש ועיריו על הגייר פסול אפי' בתב
 אנחנו ערים חתמנו על הגייר והשטר מחשק וסוח
 סוח ימחק השטר ויזיפו ובתב מה שירצה אלה
 שנמחק ב' פעמים אינו גיביר ביוון שאין אצלו מקום
 שמחשק פעם אחת שיוכל להבחין בין זה לזה
 בת אא ח' זל בתשוב לפי מה שנוהג ל
 לבתוב פירעון בינו שיטי צריך ליזהר שלא יחא ש
 שום גרר בינו שיטי דאיכא למיחש שמא היה בו פיר
 פירעון ומחקר ובש' אם הפירעון שבינו שיטי ח
 הוא על המחש דאיכא למיחש שמא היה יותר ומח
 ומחקר ובת מה שרצה ואם יש עדים שהפירעון
 הוא בת יר הלוח כשר רתו ליכא למיחש למירוי

חתימת וכותביו למטה
 במותב תלתא כחרא חוינא ד
 דאתא פלוג ופלוג ואסהיר קר
 קדמנא אחתימת יריהו ומא
 ומדאיתכרר לנא דא חיאח
 חתימת יריהו אשרניה וקיי
 וקיימננה ברחוי

וחתומין למטה ואין מקיימין אותו כליל שהוא כ
 כמו דין ומקיימין אותו אפי' שלא בפני בעל דין וא
 ואפי' עומד וצווח מזויות הוא אל תקיימוהו אין ש
 שומעין לו רקל הוא שהקילו חכמים בקייום שס
 שטרות דערים חתומים על השטר נעשה במי שנת
 שנחקרה עדותו בב' דמי ומ' אלפ' שהוא מקוים
 אם אין מכירין חתימת הערים ולא חתימת הרייב
 יכול הלוח לערער עליו ולפוסלו ומיהו נפקא מי
 פ' בקייום ביוון ששני ערים חתומין עליו וג' רי
 דייגין יותר בקל יוכל המלוח למצא מי שמכיר ח
 החתימות משאלו לא היה חתום אלא בב' ערים

ואם אין ערי השטר בפנינו ז' ויש ערים שבערים
 על חתימת הערים שמכירין שהיא חתימתו מקיי
 מין אותו על פיהם ודוקא ששנים מכירין שהי ח
 החתימות אבל אם אחד מעיר על כתב יד האחר
 ואחר על כתב יד השינוי לא נתקיים לפי שצריך ש
 ערים על כל כתב יד של כל אחד ואחר אבל אם יש
 שלישי עמהם שמעיר על כתב יד שני הערים נתק
 נתקיים ואם אין כאן לא הערים ולא מי שיכיר ח
 חתימתו אלא ערי הקייום בעצמ' מכירין אותו או
 שחתמו בפניהם מקיימין אותו שער הרואה נעש
 דיון לקייום שטרות לפי שהוא רבגון בשעירי
 השטר מעירין בפני דייגי הקייום על חתימתו או
 צריבין שיעיר כל אחד על כתב ידו ועל כתב יד של

חבירו אלא כל אחד יעיר על כתב ידו לבד וקיימא
 לו על מנה שבשטר הן מעירין והרי יש כאן שני ע
 עדים שמעירין עליו ב' דא בשזבירין חת
 ההלואה ואפי' שאין זוכרין אות' אלא על יד ראיות
 השטר אבל אם שבחו ההלואה ואין זוכרין לחאח
 פ' ראיות השטר או וראי על בתיבת ידם הם מעיר
 ידים ויכולין להעיר על כתב ידם אפי' אינ' זוכרין
 שהתמוחו מעולם אלא שמכירין שזה כתב יד
 וביון שמעירין על כתב ידם צריך ב' עדים על כל ח
 חתימ' לבן צריך שיעיר כל אחד אכתב ידו ואכתב
 יד חבירו או שיצטרף אחר עמהם שיעיר על כתב יד
 ירי שניהם כדי שיהא על כל חתימ' ב' עדים א
 אמר הראשון זה כתב ידו והעיר הו א ואחר על כת
 יד השינוי לא נתקיים לפי ששלישת רביעי הממוד
 יוצאין על יד ער אחר ובן אם העיר אותו או א
 אבין של הראשון עם אף על כתב ידו של השינוי ל
 לא נתקיים ואפי' שלשת רבגין חתומין יוצא פ' קוד

תקנות
 חבמים לקייום השטר שכל זמן ש
 שלא נחקקים לא מביעיאם חל
 הלוח אומר שהוא מזויות ונעולם לא ציוה לכות
 לכותבו שהוא נאמן אלא אפי' אם מודה שכתבו אל
 שאומר הוא שטר אמנה או פרוע נאמן במינו שהל
 יצול לומו מזויות הוא ובת בעל העימוד דה

תקנות
 חבמים לקייום השטר שכל זמן ש
 שלא נחקקים לא מביעיאם חל
 הלוח אומר שהוא מזויות ונעולם לא ציוה לכות
 לכותבו שהוא נאמן אלא אפי' אם מודה שכתבו אל
 שאומר הוא שטר אמנה או פרוע נאמן במינו שהל
 יצול לומו מזויות הוא ובת בעל העימוד דה

למעלה חובתו ויכתוב על המחקר מה שיהיה ויקרא
ויקיימו בשיטת אחרונה ולפי זה היה נראה ל
לפסול את כתב בו שני פעמים שריר וקים דשמא
אח קיום הראשון זיית וקיומו פעם שניית
אבל הר' יורא ברצלוני כת פשוט ביון שעריו מהוב
בתבינו שפיר שריר וקים טובא
חיתמין למטה בשטר וצריר שיס
שיקראוהו קורם שיחתמוהו וא
קרא אחר לפניהם לא יחתמו וא
חתמוהו השטר פסול אבל שנים קוראין לפניהם
דחו חיתמין או ראש בד וסופה שלא כההיא דרבנן
נחמו דקרי קמי ספרא וריגא והוא חתים וטעמ
ביון שהוא ראש בד והסופר שלו ירא מפניו לסקר
אבל איגיש רעלמא וסופר שלו או ראש בד וסופר
אחר לא ואם איג יורעין לחתום לא יחתמו על ידי
שישרטו להם צורות האותיות והם ימלאו אותם ר
דבגיטין דווקא שריג כי ההיא גזונא משום עיגונ
אבל לא בשאר שטרות ואי חתים כהן השטר בשר
ומגריגין ליה וחרמבם בת שחשטר פסול וב
שטר הבא לפנינו שערים מעירים על חתימת הער
הערים מקיימין אותו שחזקה אין הערים חותמין
על השטר ואב קראוהו ויורעין לחתום הנאונ
בתבו אי איתגחו לסחרי קמן וקים לו כחו ולא יר
ירעין למיקרי אעג דאסחרו אחתימות וריחו דייק
דיי קיג בסחרות יחו על פה אי מכוונא אסדא מק
מקיימין לחו ואי אמרי אקריגין ליה למאן דירע ל
למיקרי סמכינו עליהו וירקרו הערים של
ירחיקו מו הכתב רוחב ב שטיין אם הרחיקו ב שי
שיטין פסול אפי' בת שריר וקים אפי' ירע שלא חו
הוסיף ולא זיית כי שום דבר ואפי' סייסוהו בדיו פ
פסול שלא יאמר חתמו על הטיוטא ולא על עיקר
השטר ובת הר' יונה אעג דפסלוגין ליה
לשטר היינו דווקא למגביה ביה ממעבדי אגמ
מבגי חרי אם הלוח סועז פרעתי ולא שטר הוא
ברי שיובל מלוח לטעון שטר בירי מאי בעי אכל
אינו יכול לטעון לחדם ביון שניתן עדות זו להב
להבשיר אלו מלאהו בקרובים ואפי' בשטרי חובה
המוקרמים יכול לרזו בו עב פחות מבא
שלא הרחיקו ב שטיין כשר וב שיטין אלו משעדי
בכתיבה ירי ערים שחיא גסה ולא בבתיבת יר סוף
שכל המזיית אינו חולד אצל סופר ואינו פסול אל
אב הרחיק ב שיטין דג אוירל בגון ל בשיטת עליונה
דר בשיטת תחתונה ואם השטר מסיים באמצע
השיטת וחניחו אות שיטה ועור אחרת והתחילו ל
לחתום בשיטת שלישי הוא פסול שיכול לכתוב בא
באותו חצי שיטה מה שירצה ויחזור מעניגו בשי
בשיטת אחרונה ובן אם מסיים בסוף השיט
והרחיקו הערים שיטה שלימה והתחילו הערים
באמצע שיטה שנייה פסיל אם יחתמו זה אחר זה ב
באותה חצי השיטת שיגל לכתוב בחצי השיטת
וחלק שלפני חתימתו מלוג לוח מפלוג מגה ויהא
השטר הבא הוא ועריו בשיטת אחת שהוא בשר וי
ויחתור כל העליון אבל אם חתמו זה חתם זה בש
אם גאמן רשגי ערים במשטרות אין מצטרפין מ
מ

אין למירין חצי משיטת אחרונה משיטת שלימה של
שלפניה לפיכך אין לחוש שמא זיית וכתב בשיטת
עליונה ובן צריך ליזהר בשחתמין ויש חל
לפני חתימתו שלא יחתמו זה אחר זה בשיטת אח
דשמא יכתוב בחלק שלפני חתימת מה שירצה ויח
ויחתור העליון ויחיה שטר הבא הוא ועריו בשיט
אחת דכיצד יעשו יסייסנו בדיוחולא אמריגן רא
דאטיוטא חתומי אלא היבא שהטיוטא עימה בן
שטר לערים ואם התחילו לחתום באמצע השיטת
דחתבו החלק שלפני חתימתו פסול דשמא היה כת
שם חובתו או שום תנאי וזה חתבו וזמיון אם
בת למעלה בסוף השיטת שריר וקים בשר ובקב
שיהיו הערים חתימין זה תחת זה אבל אם חת
לחתימין זה אחר זה פסול דשמא היה השטר הבא ח
הוא ועריו בשיטת אחת וחתבו דהיה חלק מלמע
דכתב עליו שטר זה הרחיקו הערים ב שיטין או
יותר ומלאוהו בחתימות קרובי או פסולי אם ש
שנים האחרוני בשריר בשר ואם לאו פסול לפיכ
שטר הבא לפנינו וערים הראשונים פסולי אם ש
האחרונים בשירי בשר שאנו תולין על שם מלו
מלו חתמו כל הראשונות פסולות
אבל אם שנים האחרונות פסולות לפיכך שטר שערי
קרובי אין מקיימין אותו אלא מעריו שלמטה ור
דרוקא דריעבר מכשריגן שטר הבא לפנינו שערי
הראשונות פסול אבל לבתחילה אין לחתום קרוב
או פסול למעלה ובשירין אחריו דאיבא למיחש
שמא יאמר הדואה לשם עדות חתימו ויבא לתבש
קרוב או פסול בעלמא ונחאונ' לא חילקו בו
אם הקרוב או פסול בתחילה או בסוף שכתבו ש
שהיו חתומי עליו ערים חרבה ונמצא קצת קרוב
אז פסולי אם יש עדות גמורה שישכחלם לחתום
פסול ואם לאו אין פוסלין אותו מספק אלא מקיי
מקיימין אותו בעדות חבשירי והפסולי שמאר
דוח שביק למאן דקשיש מיגיה וחתיים שמיח בלא
יעת חבירו ואם חרזל בת בסכרא הראש
דזה ובת בתשובה אעג שנפסל על ידי חתימ
הפסולי או חבשירי דוברי לעדות פו ראיית השטר
יכולין להעיד וכל יכתבו עדות כמו שכתוב בש
דחשיב כמו שטר הראשון בת הר' יונה מלאה
בקרובי אפילו אחר שבא ליד המלוח כשר דביון ש
שמלאוהו מרעת הלוח אבל אם המלוח מלאה
מרעת עצמו לא מיתבשר בחבי דביון דפסלי רב
חאי שטרא בהרחקת שיטין נמצא שחלוח שטר פס
פסול גותך לו דבי משוי לו מלוח שטר כשר בלא ר
דעת הלוח לא נשתעבר הלוח באותו שטר ור
דרוקא שמלאהו בקרובים ביום שנכתב ונחתם א
אבל אם מלאהו למחר וליומא אחרא אפי' במצו
במצות הלוח פסיל דהא לא איתבשר להשתעבר בו
אלא משעה שמלאהו בקרובי והל' מוקדם פסול
והא שאם חובא לפניו בד קורם שמלאוהו
בקרובים פסול דביון שבא לפניו בד מעור שי
בו חשש זיווח שיבאין ליתקנה ומילתא בלא סג
שעב היא עב ואאזל חסכים לנו חסברא
הביון שגר פוסלין בבד שובאין לו הקצת ובת

אבל אם הם ביד לדקח אחר לא חשיבי אלא בשטר א
 אחר רבי חיבוי דאיבא למיתלי גחור שטרא חבי נמי
 איבא למיתלי בתרי ולא בחירא לי דבל חיבא ד
 דיוצא מיד אחר לא חיישינן שמא זיית ביון שאינו
 מצוי אצלו אלא חיינו טעמא דבעינן שני שטרות דא
 דאיבא למיחש שמא אותו עצמו שאנו מקיימין מת
 מתוכו שמא מזויית הוא ובתרי לא חיישינן שיהו
 שניחן מזויימין תרעלך שחרי בשטר אחר מק
 מקוים מקיימין ביון שירוע שאינו מזויית ולא חי
 חיישינן שמא ביון זיית דביון רחבי הוא אפי' ב' ש
 שטרות היוצאין מיד לוקח אחר מקיימין מתוכו
 בת ח' מ' ב' כ' שכתבו במותב תלתא חוינא דנתק'
 יים שטר זה בפנינו חרי זה מקוים אפי' שלא מי
 מירשו באיזה ענין נתקיים אם העיר הערים בע
 בעצמ' על חתימתו או שהעיר אחרים עליהן שאי
 חוששין לבד טועין שמא יטעו דכבר נחנו כל בתי
 דיבי בישראל שיכתבו חרד שנתקיים בה חסר במ
 בפניהם ולעולם אין ב' בודקין אחר ב' אלא
 מחזיקין אותו בחזקת בקיאיין שלא יסעו אבל בור
 בורקין אחר הערים עב' צריך שיחיה הקי
 הקייום סמור לחתימת הערים ואם הוא רחוק מה
 אפילו שיטה אחת פסול פז יחתור העליון ויעשה
 חסר ועדין בשיטה אחת דקיימא לו שהוא בשר וח
 וח' קייום מקיימו ואם חרחיקוהו ומלאוהו סיוסא
 בשר דבד לא חתימי אסיוטא רבת א' ח' ז' הא דחר
 דרחיקו פסול דוקא הקייום שאין מקיימין על פ
 פיו אלא על פי עדים רביון שאין ריעות בין שטר ל'
 לעדים אין לפסול אלא מהריעות ולמטה בת
 ח' מ' ב' שטר חבא הוא ועדין על המחק והקייום
 על הגייר אין מקיימין אותו מערי הקיום אלא מע
 מעדים של מעלה רשמה היה הקייום רחוק מחש
 חרבה וזיה חירות מלא שריסות של דיו וחתך גר
 גוח חסר ומחק חסריסות ובת חסר הוא ועדין
 על המחק חתם בב' קורם שנעשה גזלן וגע
 ונעשה גזלן הוא אינו יכול להעיר על כתב יד אב
 אם אחרים מעידין שמכירין חתימתו וראוהו קד
 קורם שנעשה גזלן בשר אבל אם לא ראוהו ער אחר
 שנעשה גזלן לא דאיבא למיחש שמא עתה זיית ות
 וחתם חתם בכתב ער שלא נעשה חתמו ונעשה
 חתמו הוא אינו יכול להעיר על כתב יד אבל אחרים
 מעידין עליה אפי' לא ראוהו ער שנעשה חתמו שוח
 אינו חסר לזיית שאינו פסול רק מחמת קורבן
 חתם כשהיה בריא וגשתתק הוא אינו יכול להעיר
 על כתב יד אבל אחרים מעידין עליה עדות
 זו שמעידין על חתימת ידי העדים לקיים חסר א
 אין צריך עדות גמורה שהקילו חכמים בקייום ש
 שטרות לסיכך אפי' קרוב בשר לכר ביצר שטר
 שעדין ראובן ושמעון ובא בגז של ראובן ואמ' זה ב
 כתב יד של אבי ובא בגז של שמעון ואמ' זה בת יד
 של אבי חרי זה ב' עדים ואם יבא לתם שלישי שמעל
 על ב' החתימות מקיימין על פיהם ולא עוד אלא
 אפי' מת האב בעוד הבן קטן יכול להעיר על חתי
 חתימת אביו אחר שיגריל להצטרף עם אחר בשר
 ובן יכול להעיר על כתב יד אחר או על כתב יד

ידבן שהביר בקסדות דדוקא אילו שדגיל עמחם א
 אבל על כתב יד אחר אינו נאמן להעיר בגדלו שח
 שהביר אותו בקסדות ב' חתומי על חסר ומתו
 ואין כתב ידם יוצא ממקום אחר ובאי שנים ואמר
 כתב ידם הוא זה אבל קטנים היו או פסולי היו ח'
 אלו נאמנו וקורעו חסר ואם בת ידם יוצא ממק
 אחר משטר מקוים בב' אפי' שלא קרא עליו עירע
 עירערה אין נאמנין ופי' התום הא דאין נאמני
 דדוקא בשאמר פסולי היו כשהתמו ועבשו הם כ
 בשירין שאין באין לפסול הערים אבל אם הם באים
 לפסול הערים שאומרים עכשיו חז' פסולין נאמנו
 אפי' שכתב ידם יוצא ממקום אחר רלא עריפי ער'
 חתומים ממה שהיו עומדי' לפנינו דחור מצי אמ
 אמרי' פסולי הם ואא' הראש ז' בת דאפי' באין
 לפסול עכשיו אינו מועיל לגרע בת חסר ביון ד
 דכתב ידם יוצא ממקום אחר ופי' ר' ח' הא דקאמר
 אין נאמנין לא דליהוי שטרא מעליא למיגבי ביח
 אלא דלא מקרעין ליה ואי תפס מדידה לא מפק
 מפסינן מיניה ואפי' תפס בעדים וחרד האי ותבע
 מיניה דיריה ולא מפסינן מיניה דדוקא מטל
 מטלטלי אבל מקרקעי לא מחני בתו תפישה
 וחרד' יוצא בת רלא מחניא לחו תפישה אלא לעגיל
 זה שאם התפישוהו ב' או שהתפישו הלוח קורם ש
 שבאו העדים אינו מחזיר וחרמה בת ראה תפיס ב' ל'
 לא מחני ואם התפישוהו ב' קורם הספק כשיבואו
 עדים האחרוני' מוציא מיד' ואא' ח' ח' חסבים
 לדעת ר' ח' הערים שאין כתב ידם יוצא ממק
 ממקום אחר ואומדי' בת יריגו הוא זה ואומרי' מיר
 תור בדי דיבור אנוסי' חיינו מחמת גפשות או קטב
 קטנים חיינו או פסולי עדות חיינו מחמת קורבן
 ונתרחקנו או מסר מודע בפנינו או תנאי היה בד
 ברבר ולא ראינו שנתקיים התנאי חרי אילו נאמנו
 גאמי' ער אחר אומר לא היה תנאי וער אחר אומר
 היה תנאי ולא נתקיים נאמן וחסר בטל כל זמן ש
 שלא נתקיים התנאי אבל אם אמר שהיו אנוסים
 מחמת ממון או שהיה שטר אמנה או שהיו פסולי
 בעבירה אין נאמנין לפי שאין אדם משים עצמו רש'
 ואפי' אם אומר שערש תשובה וחס עכשיו בשירים
 דביון שחירות מתבטל על ידי שעושים עצמ' רשעל
 אין לחאמי' ובת א' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 לבטל חסר מ' לגבי ריחו נאמנין דחוראת בעל
 דין במאה ערים רמי וחייבין לשלם ללוח החפסד
 שבא לו מבח חתימתן שחתמו שטר מרינא דגרמי ד
 דאם אומרים בשעת שחתמו לא ידעו שהיה אמנה
 ואחר כך נתברר להם שהוא אמנה נאמנין ואם
 כתב ידו יוצא ממקום אחר בכל דבר אין נאמנין
 ורבינ' גיסים בת רבמורעא נאמנין אפי' בכתב
 ידם יוצא ממקום אחר וחרמ' ואא' ח' ח' ח' ח' ח'
 בתנו בסברא הראשונה וחרב' א' ברצוני כתב
 בשם רבי' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 יוצא ממקום אחר רלאו חזר ומגיר הוא שחרי ח'
 חסר חל וחסר בשר אפי' יתקיים התנאי ואם בת
 בשטרא ואנן סחרי מסחרינן רלא חרי שום שיור ב
 בשטרא ולא יבלי למימר דבדינן תנאי ח' ח' ח' ח' ח'

קרוב
 החלואה על ראיות שטר החי יעיד על חתימתו ועל חתימת חמת צריך שנים מן השוק ל
 להעיד עליו ואין העד החי יכול להצטרף עם אחד
 להעיד על חתימת חמת שאם בן יצא ג' רבעי חמת
 הצמון על ידו ואם לא נמצא אלא אחד שיכיר את
 חתימת חמת זה החי יכתוב חתימת ידו על החרש
 וישליכו בפניו בדי שתתחזק כתב ידו בברומק
 יומין מתוכה חתימת ידו בדי שלא יצטרף להעיד
 על חתימתו והלכך יעיד הוא ואחד על חתימת חמת
 עד דריון אין מצטרפין לקיים השטר מי אם
 אין מבירין לא חתימת העדים ולא חתימת דיוגן ה
 הקיוון ואחר מעירי השטר מעיר על כתב ידו וב
 עדים מעירין על כתב יד אחד מהדיוגן או הדיון ב
 בעצמו ואחר עמו מעיר על כתב ידו אינו מועיל ר
 דאמאי דמסחיר האי לא מסחיר האי הער מעיר על
 על מצה שבשטר וחריון מעיר על חתימת העדים
 לפיכך אין לחוש אם הער קרובים ועדי הקיוון
 ובת חר' יונה אם שני דיוגן הקיוון בל אף
 מעיר על כתב ידו השטר מקוים ולא אמרינן על ב
 בת ידם הם מעירים אלא כל אחד מעיר על קיום
 השטר שהוא כשר והדין בשני עדים שמקיימין
 השטר ובן מיסתברא לאא הראשון ג' שישבו ל
 לקיים השטר במהם מבירין חתימת ידי העדים ו
 ואחד אינו מפיר עד שלא כתבו הקיום מעירי הב
 לפניו והוא חותם עם השני האחר לפי שער גע
 צעשה דיון אבל משכתבו אפי' לא חתמו עריון
 אין יבולין להעיד בפני השלישי בדי שיחתום עמה
 שדינין שאין מבירין חתימת ידי העדים צריך שיעי
 שיעירו בפני כל אחד ואחד קודם שיכתבו הקיוון
 אבל אם העיד בפני ב מהם וכתבו אותו ואחכ הע
 העיד בפני השלישי פסול משום רפיחתי בסיקרא
 שבתוב במותב תלתא הוינא ואישתמורעא דהיא
 חתימת ידיהו ובשעה שכתבו לא ידעו השלישי שה
 שחא חתימת יריחם אבל אם ידעו בלם קודם ש
 שכתבו אפילו אם לא העיד בפני ג' כאחר אלא בפ
 בפני כל אחד ואחד לברו כשר ג' שישבו לקיים
 חשסר וקרא ערער על אחד מהם עד שלא חתמו מ
 מעירין עליו וחותם ופי' רשן עד שלא חתמו השני
 יבולין הן להעיד על השלישי שהוא כשר ויחתום
 עמהם ואם משחתמו יצא העירער אין יבולין לח
 להעיד עליו להבשירו שהן צוגעין בעדות מפני שג
 שהגאי להם שחתמו עם פסול ודוקא שיצא ע
 עליו עירער שהוא גזלן והעיד אלו השנים שעש
 חסובה דהשת אינא גפקותא בעדותו אבל אם ב' או
 אומרים גזל ואלו השני אומרים לא גזל אין גפק
 גפקותא בעדותו שכל תרי ותרי כפיסא דרבנן ומ
 דמסול מספק ואם יצא עליו שם מסול משפח
 בגון שלא גשתחרי אמו וחוא עבר אפי' משחתמו מ
 מעירין עליו ואינו אלא גילוי מילתא וסיומו לחתב
 לחתבר ולא עליהו סמכין ולפי זה שנים מן ה
 חשוק יבולין להעיד עליו אפי' משחתמו אבל ר' ד
 דר' ח' משחתמו אפי' שנים מן השוק אין יבולין
 העיר עליו ובין ולאחר שחתמו השנים יצא עליו

העירער חרי נתבסל הער הראשון שגידו לקיימ
 חילבר אינו מצטרף עמהם אלא ישרו פעם אחרת
 אבל אם יצא העירער קודם שחתמו השני ובאים
 שנים אחרים ואומרים שהוא כשר לא נתבסל ווער
 הראשון בין שחבשר קודם שחתמו וחותרם עמה
 עמהם ודוקא שבא לפוסלו בגזל או בטאר עביר
 והשנים האחרונים מעירין עליו שעשה תשובה ב
 ברפויש אבל אם באין לפוסלו בפסול משפח וצח
 וצתבר חשת שהוא כשר אפי' אם משחתמו באו לפ
 לפוסלו יכול לחתום עמהם אחד שחבשר שחבדר
 חבדר שלא היה פסול מעולם ולא צתבסל ווער מו
 מושב הראשון כלל ג' שישבו לקיים השטר ומ
 אחד מהם קודם שחתמו צדיבין לכתוב במותב ה
 תלתא כחוא הוינא וחר ליתנהו שלא יטעו לומה
 קיוון שטרות בשנים ופי' התוספות דוקא ל
 לכתחילה קאמ' טוב הוא שיכתבו כר אבל אם לא
 כתבו וחר ליתנהו וכתבו במותב תלתא כחוא חוינ
 כשר אבל אי כתבו ב' דינא הוינא והזכירו בו ש
 שחיה העניין בפני מומחה שירוע הוא שלא היה ס
 סועה לומר קיוון שטרות בפני שנים אפי' לכתח
 ילח לא היה צריך לכתוב וחר ליתנהו וחרמבם
 בת אפי' כתוב בו כי דינא צריך לכתוב וחר ליתנהו
 ואם יש בו משמעות שמוביח שהיו ג' בגון וא
 דאמ' לא פלוג ואמינא לי תו לא צריך שטר ש
 שאין באן מי שיכיר חתימת העדים אם יש באן שט
 שטרא שקראו עליו ערער וצחקיים והוא חתום בא
 באותם עדים עצמ' ומצמין החתימות אם הם דומי
 מקיימין את זה מתובר וחרמבם בת דוקא ש
 שקרא עליו עירער וחחזק ראו דיקדוק בקיוון
 ולא קיימוהו אלא צתבר להם חתימת עריון אבל ק
 קיימוהו בלא עירער לא ואא' חזל פי' בין שגת
 קיים אפי' לא קראו עליו עירער אפי' מקיימין מת
 מתובר שדאי לא קיימוהו אלא עמדו על חתימת ע
 עריון והאי דקט קרא עליו עירער אורח רמילת
 גקט שלא היו רגילי לקיים שום שטר בלא עירער
 ואם אין באן שטר מקוים שיהא דומה לו אם
 יש שטרי שדות או ב' כתובות חתומות באותן הער
 הערים וזה דומה להם מקיימין אותו מתובן אבל
 מאחר לא ובגון שאכלום בעליהם ג' שנים בשופי ב
 בלא עירער והוא שיצאו שני השטות מתחת יד
 אחד ולא מתחת יד זה שבא לקיים השטר ושמא ז
 זיח מתובם ודוקא בפחג שאין מבירין החתימות
 בטביעות עין חיישינן שמא זיח מתובם אבל אדם
 אחר שיש לו ב' שטרות מחתימת ב' עדים שוות וגיב
 דגיברות בסביעות עין בשירי ולא חיישינן שמא ז
 זיח אחר מתוך חמירי ופי' חרמבם דוקא ב' שט
 שטרי שדות או בשטרי כתובות שאבילת שירות של
 המחזיק ג' שנים בשופי וכן כתובת אשה שישיבת ת
 תחת בעלה ג' שנים בשופי מעירין שטר כשר הן
 אבל ב' שטרי חובות אחרים או מ' שוברין אם לא ג
 גתקיימו אין מקיימין מהן רליבא מירי דמחזיק
 לתגי שטרי דאיפשר לזיימנהו מרייהו ולא ורעין ג
 בות הגב וליהמעינהו מיג' ובת עיר דחגן ב
 שטרות שפיימין מהן צריך שיחיו ביד בלוקחל מ

דודקא בשאין בו נאמנות אבל אם יש בו נאמנות ל
לאו כל במיניה ובעל התרומת כת ואפי' אם
יש בו נאמנות נאמן משום מינו והנ' סיקתנרא ל
לבו תיקנו חכמים לקיימו ושוב אין הלוח יכול ל
לומר שום דבר וביצר הוא הקייום באים ער
השטר ומעידין לפני גאפי' הו' הדיוטות זאת היא
חתימתו וכותביו למטה

במותב תלתא כחרא חוינא ו
דאטא פלוג ופלוג ואסהיר קר
קדמנא אחתימת ירייהו ומרא
ומראיתברר לנא רדא חיאח
חתימת ירייהו אשרניה וקיי
וקיימננה ברחוי

דחתימתין למטה ואין מקיימין אותו כליל שהוא ב
במורין ומקיימין אותו אפי' שלא בפני בעל ריו וא
ואפי' עומר רצווח מזויות הוא אל תקיימוהו אין ש
שומעין לו וקל הוא שהקילו חכמים בקייום שס
שטרות דערים החתומים על השטר נעשה כמי שנת
שחקרה עדותו בבר דמי וממ' אעפ' שהוא מקוים
אם אין מכירין חתימת הערים ולא חתימת הרייב
יכול הלוח לערער עליו ולפוסלו ומיהו נפקא מי
מינ' בקייום כיון ששני ערים חתומין עליו ובריר
דייגין יותר בקל יוכל המלוה למצא מי שמכיר ח
החתימות משאילו לא היה חתום אלא בב' ערים
ואם אין עדי השטר בפנינו נל' ויש ערים שמעידים
על חתימת הערים שמכירין שהיא חתימתו מקיי
מין אותו על פיהם ודווקא ששנים מכירין שהי' ח
החתימות אבל אם אחד מעיר על כתב יד האחר
ואחר על כתב יד השיני לא נתקיים לפי שצדק ש
ערים על כל כתב יד של כל אחד ואחר אבל אם יש
שלישי עמהם שמעיד על כתב יד שני הערים נתק
נתקיים ואם אין כאן לא הערים ולא מי שיכיר ח
חתימתו אלא עדי הקייום בעצמ' מכירין אותו או
שחתמו בפניהם מקיימין אותו שער הרואה נעש
דיין לקייום שטרות לפי שהוא רבנן בשעירי
השטר מעידין בפני דייני הקייום על חתימתו אל
צריכין שיעיר כל אחד על כתב ידו ועל כתב יד של
חבירו אלא כל אחד יעיר על כתב ידו לכר וקיימא
לן על מצה שבשטר הן מעירין והרי יש כאן שני ע
ערים שמעירין עליו בלא בשזוכרין הח
ההלואה ואפי' שאין זוכרין אות' אלא על יד ראית
השטר אבל אם שכתו ההלואה ואין זוכרין לח אח
פי' ראית השטר או וראי על כתיבת ידם חס מעיר
ידים ויכולין לחעיר על כתב ידם אפי' אינ' זוכרין
שהתמוחו מעולם אלא שמכירין שזה כתב יד
וביון שמעירין על כתב ידם צריך ב' ערים על כל ח
חתימ' לבן צריך שיעיר כל אחד אכתב ידו ואכתב
יד חבירו או שיצטרף אחד עמהם שיעיר על כתב יד
ידי שניהם כרי שיהא על כל חתימ' ב' ערים א
אמר הראשון זה כתב ידו והעיר הוא ואחר על כת
יד השיני לא נתקיים לפי שלשית רביעי חממוד
יוצאין על יד ער אחר ובן אם העיר אותו או א
אבין של הראשון עם אף על כתב יד של השיני ל
לא נתקיים אהרי שלשית רביעי חממוד יוצא פי קד

עור אבל אם חובט פי' מלוי קרובי קודם שבא לבד
אפי' עשאו המלוה מרעתו כטר שטר חס
הבא כלו משיסה אחת ועיריו בשיסה אחרת פסול
דשמא הרחיקו הערים מהשטר שיטה אחת והתיר
בל השטר וכתב זה השטר באותו שיטה וגמצאו חס
הערים חתומין עליו היה השטר עם כל עיריו
בשיטה אחת כשר דליבא למיחש למירי אבל אם ח
השטר ועיריו בשיטה אחת ועור למטה ממנו בשי
אחרת ב' ערים יש לחוש שמא חתר כל השטר העל
יוון שהיו הערים החתומים חתימים

ובשיטה שבין שטר לערים כת שטר ועיריו ובעיריו
שבשיטה שנייה ואמר ביווגתי להרכות בערים לן
למיכר כשיבא לפנינו שטר כזה אין מקיימין אותו
מערים שבשיטה שנייה אלא מערים שבשיטה ראש
דאשונה שטר הבא הוא ועיריו על המחש
בשר וחוא שלא יהיה בו שום שינוי בין השטר למס
למקום חתימת הערים שאם יש בו שום שינוי יש
לחוש שמא מחק וכת מה שרצה ולפיכך הוא משונ
שהרי מחק ב' פעמים על בן לא יתחמו הערים על
שטר מחק אלא אב' גמחק בפניהם שאם לא בו יש
לחוש מקום החתימות גמחק ב' פעמים ומקום ח
השטר פעם אחת וגמצא כשהזור ומחק פעם שיש
שינית וכותב מה שירצה בשטר ומקום חתימת ח
הערים שזה חבל בחוק שני פעמים ואם יש
בין חתימת ער הראשון לשיני יווח כשיעור כתיבת
אנחנו סהרי חתמנו על המחש והשטר גל הגייר מ
מסול שמא היה השטר על הגייר ועיריו על המחש
והיו כתוב בין חתימת הערים אנחנו סהרי וכולי
ומחקו מחק הראשון וכתב מה שירצה אלא ש
שטר שהוא על הגייר ועיריו על המחש פסול שמא
ימחק השטר ויזייפו וגמצאו הוא ועיריו על המח
ואם כתבו הערים אנחנו ערים חתמנו על המחש
והשטר על הגייר כשר והוא שכתבו כן בין חתימ
ער הראשון לחתימת ער השיני אלא אם כתבו כן
לפני חתימת או אחריה לא מחגי שטר
שחוא על המחש ועיריו על הגייר פסול אפי' כתב
אנחנו ערים חתמנו על הגייר והשטר מחוק וסות
סות ימחק השטר ויזייפו ויכתוב מה שירצה אעפ'
שנמחק ב' פעמים איגו גיבר ביון שאין אצלו מקום
שמחק פעם אחת שיובלי להבחין בין זה לזה
כת' לא חרזל בתשוב' לפי מה שנוהג ל

לכתוב פירעון כינו שטנו צריך לכתוב שלא יחא ש
שום גרר ביני שיסי דאיבא למיחש שמא היה בו פיר
פירעון ומחקו ובש' אם הפירעון שביני שיסי ח
הוא על המחש דאיבא למיחש שמא היה יותר ומח
ומחקו וכת' מה שרצה ואם יש עדים שהפירעון
הוא בכת' יד הלוח בשר רתו ליבא למיחש למירי

חשנות חכמים לקיים השטר שכל זמן ש
שלא נתקיים לא מיבעיא אם חל
הלוח אומר שהוא מזויית ומעולם לא ציוה לכות
לכותבו שהוא נאמן אלא אפי' אם מודה שכתבו אל
שאומר הוא שטר אמנה או פרוע נאמן במינו שה
יכול לומר מזויית הוא וכת' מעל העיסוד וזה

למעלה חובתו ויכתוב על המחק מה שירצה ויקרא
ויקיימו בשיטת אחרונה ולפי זה היה נראה ל
למסול אם בת בו שני פעמים שריר וקים דשמא
אח קיום הוא שון זיית וקיומו פעם שינית
אבל הר יורא ברצלוגי בת פשוט ביון שערו מתוכ
בתביגן שפיר שריר וקים טובא
חיתמין למטה בשטר וצדוד שיק
שיקראוהו קורם שיחתמוהו וא
קרא אחר לפניהם לא יחתמו וא
חתמוהו השטר פסול אבל שנים קוראין לפניהם
זהו חיתמין או ראש בד וסופר שלא כהיה דרבנן
נחמו דקרי קמי ספרא וריגא וחוא חתים וטעמ
ביון שהוא ראש בד והסופר שלו ירא מפניו לשקר
אבל איגיש ועלמא וסופר שלו או ראש בד וסופר
אחר לא ואם איג יורעיו לחתום לא יחתמו על ירי
שישרטו להם צורות האותיות והם ימלאו אותם
דבגיתין דווקא שריג בי ההיא גוונא משום עיגו
אבל לא בשאר שטרות ואי חתים כחג השטר בשר
ומגריגו ליה וחגמבם בת שחסר פסול וב
שטר הבא לפניהם מעירים על חתימת הער
העדים מקיימין אותו שחזקה אין הערים חותמין
על השטר אלא קראוהו ויורעיו לחתום הגאונים
כתבו אי איתגחו לסחרי קמן וקים לו בחו דלא יר
ירעו למיקרי אלג דאסחרו אחתימות יריהו דייק
דיי קיג בסחרות יהו על פה אי מכווני אסדא מק
מקיימין לחו ואי אמרי אקריגו ליה למאן דירע ל
למיקרי סמכיו עליהו וירקרו העדים של
ירחיקו מן הכתב ורחב ב שיטין אם חרתיקו ב שי
שיטין פסול אפי בת שריר וקים אפי יורע שלא חו
הוסיף ולא זיית בי שום דבר ואפי סייסוהו בדיו פ
פסול שלא יאמר חתמו על הסיוסא ולא על עיקר
השטר ובת הרר יונח אלג דפסליגו ליה
לשטר א הייגו דווקא למגביה ביה ממעבדי אגמ
מבני חרי אם הלוח סועו פרעתי ולא שטר א הוא
ברי שיוכל מלוח לסעון שטר א בירי מאיצעי אבל
איג יוכל לטעון לחום ביון שניתג עדות זו להב
להבשיר אלו מלאהו בקרובים ואפי בשטרי חובה
המוקרמים יוכל לרזו כז עב פחות מבא
שלא חרתיקו ב שיטין בשר וב שיטין אלו משערו
בכתיבה ירי ערים שחיא גסה ולא בבתיבת יר סוף
שכל המזיית איגו חולר אצל סופר דאיגו פסול אל
אג חתיק ב שיטין גג אונרז צנזג ל בשיטת עליונות
זר בשיטת תחתית ואת השטר מסיים באמצע
השיטה וחניהו אות שיטה ועור אחרת והתחילו ל
לחתום בשיטה שלישי הוא פסול שיכול לבתוב בא
באותו חצי שיטה מה שירצה ויחזור מעניגו בשי
בשיטה אחרונה ובן אם מסיים בסוף השיטה
דחרתיקו הערים שיטה שלימה והתחילו הערים
באמצע שיטה שנייה פסיל אם יחתמו זה אחר זה ב
באותה חצי השיטה שינצל לבתוב בחצי השיטה ה
וחלק שלפני חתימתו מלוג לוח מפלוג מגה דיהא
השטר חבא הוא וערוך בשיטה אחת שהוא בשר די
דיחתור בל העליון אבל אם חתמו זה תחת זה בש
אם גאמן רשני ערים בג שטרות איג מצטרפין בג

אין למירין חצי משיטת אחד וצח משיטת שלימה של
שלפניה לפיכך אין לחוש שמא זיית וכתב בשיטת
עליונות ובן צריר ליוחה בשחיתמין ויש חל
לפני חתימתו שלא יחתמו זה אחר זה בשיטת אח
דשמא יכתוב בחלק שלפני חתימת מה שירצה ויה
דיחתור העליון ויחיה שטר הבא הוא וערוך בשיט
אחת דכיצר יעשו וסייסגו בריחולא אמריגו דא
דאטיוטא חתומי אלא חיבא שהטיוטא עומה בג
שטר לערים ואם התחילו לחתום באמצע השיטה
דחתבו החלק שלפני חתימתו פסול דשמא היה בת
שם חובתו או שום תנאי וזה חתבו ומיהו אם
בת למעלה בסוף השיטה שריר וקים בשר ובגבר
שיהיו הערים חתימין זה תחת זה אבל אם חת
לחתימין זה אחר זה פסול דשמא היה השטר הבא ח
הוא וערוך בשיטת אחת וחתבו דהיה חלק מלמעל
דבתב עליו שטר זה חרתיקו הערים ב שיטין או
יותר ומלאוהו בחתימות קרובי או פסולי אם ש
שנים האחרוני בש רי בשר ואם לאו פסול לפיכ
שטר הבא לפניהם וערים הראשונים פסולי אם שג
האחרונים בשירים בשר שאנו תולין על שם מלו
מלוי חתמו כל הראשונות פסולי א
אבל אם שנים האחרוני פסולי לפיכך שטר שערו
קרובי אין מקיימין אותו אלא מערו שלמטה וזו
דרוקא דריעבר מבשריגן שטר הבא לפניהם שערו
הראשונות פסולי אבל לבתחילה אין לחתום קרוב
או פסול למעלה ובשריגן אחריו דאיבא למיחש
שמא יאמר הראש לשם עדות חתימו דיבא לתבש
קרוב או פסול בעלמא וחגאוגי לא חילקו בג
אם הקרוב או פסול בתחילה או בסוף שכתבו ש
שהיו חתומי עליו ערים חרבה וגמא קצת קרוב
א פסולי אם יש עדות גמורה שישכחלם לחתום
פסול ואם לאו אין פוסלין אותו מספק אלא מקיי
מקיימין אותו בעדות חבשירו והפסולי שמאר
דוח שביק למאן דקשיש מיגיה דחתים שמיח בלא
דעת חבירו ואם חרזל בת בסברא הראש
דגה ובת בתשובה אלג שפסול על ירי חתימ
הפסולי או חבשירו וזכרי לעדות פו ראית השטר
יבולין להעיד דכל יכתבו עדות כמו שכתוב בש
וחשיב כמו שטר הראשון בת הרר יונח מלאה
בקרובי אפילו אחר שבא ליר חמלוח בשר דביון ש
שמלאוהו מרעת הלוח אבל אם חמלוח מלאה
מרעת עצמו לא מיתבשר בחבי דביון דפסלי רב
חאי שטר א בהרחקת שיטין גמא שחלוח שטר פס
פסול גותן לו דכי משוי לו מלוח שטר בשר בלא ר
דעת הלוח לא נשתעבר הלוח באותו שטר וזו
דרוקא שמלאהו בקרובים ביום שנכתב ונחתם א
אבל אם מלאהו למחר וליומא אחרת אפי במצ
במצות הלוח פסיל דהא לא איתכשר להשתעבר בו
אלא משעה שמלאהו בקרובי והל מוקדם פסול
ווא שאם חובא לפני בד קורם שמלאוהו
בקרובים פסול דכיון שבא לפני בד מעור שיש
בו חשש זיית שיבאין לו תשגה ומילתא בלא סג
שעב היא עב ואא זל חסכים לזו חסברא
אכטון שגר פוסלו בגל שוב אין לו תקנה ובת

אבל אם הם ביד לדקח אחד לא חשיבי אלא בשטר א
אחר רבי חיבא דאיבא למיתלי בחר שטר חבי נמי
איבא למיתלי בחרי ולא בחירא לי דבל חיבא ד
יורצא מיר אחד לא חיישינן שמא זיית ביון שאינו
מצוי אצל אלא חייגו טעמא רבנינן שני שטרות דא
דאיבא למיחש שמא אותו עצמו שאנו מקיימין מת
מתובר שמא מזויית הוא ובתרי לא חיישינן שיהו
שניהן מזוייפין תרע לג שחרי בשטר אחד מק
מקוים מקיימין ביון שירוע שאינו מזויית ולא חי
חיישינן שמא ביון זיית דבין רחבי הוא אפי' ב' ש
שטרות היורצאין מיר לדקח אחד מקיימין מתובר
בת' ח' מבם ב' שבתבו במותב תלתא חוינא דנתק
יים שטר זה בפנינו חרי זה מקוים אפ' שלא פי
מירשו באיזה ענין נתקיים אם העירו הערים בע
בעצמ' על חתימתו או שהעירו אחרים עליהן שאין
חוששין לב' טועין שמא יטעו דבבר נחנו כל בתי
דיגי בישראל שיכתבו חריר שנתקיים בה חסטר בג
בפניהם ולעולם אין ב' בורקין אחד ב' אלא
מחזיקין אותו בחזקת בקי אין שלא יסעו אבל בור
בורקין אחר הערים עב צריך שיהיה הקי
הקיים סמור לחתימת הערים ואם הוא רחוק מת
אפילו שיטה אחת מסול פן יחתור העליון ויעשה
חסטר ועירו בשיטה אחת דקיימא לן שהוא בשר דח
והקיים מקיימו ואם הרחיקוהו ומלאוהו סיוסא
בשר דב' לא חתימי אסיוסא ובת' א' הרזל הא דחר
דחרחיקו מסול חוקא הקיים שאין מקיימין על פ
מיו אלא על פי עדים רביון שאין ריעות בין סטר ל
לעדים אין למסול אלא מהרעות ולמסח בת
ח' מבם שטר חבא הוא ועדיו על חמחק והקיים
על חזיר אין מקיימין אותו מערי הקיים אלא מע
מקיים של מעלה דשמא היה הקיים רחוק מהשט
חרבה וזיה חריר מלא שריסות של דיו וחתך צו
זוה חסטר וחחק חסריות ובת' חסטר הוא ועדיו
על חמחק חתם בבת' קורם שנעשה גדלן וגע
וגעשה גדלן הוא אינו יכול להעיר על כתב יד אב
אם אחרים מעידין שמכירין חתימתו וראוהו קו
קורם שנעשה גדלן בשר אבל אם לא ראוהו ער אחד
שנעשה גדלן לא דאיבא למיחש שמא עתה זיית ות
וחתם חתם בכתב ער שלא נעשה חתנו ונעשה
חתנו הוא אינו יכול להעיר על כתב יד אבל אחרים
מעידין עליה אפי' לא ראוהו ער שנעשה חתנו שזח
אינו חסור לזיית שאינו מסול רק מחמת קורבה

חתם בשחיה בריא וגשתתק הוא אינו יכול להעיר
על כתב יד אבל אחרים מעידין עליה ערות
זו שמעידין על חתימת יד העדים לקיים חסטר א
אין צריך ערות גמורה שחקילו חכמים בקיים ש
שטרות למיכר אפי' קרוב בשר לבד ביצר שטר
שעדין ראובן ושמעון ובא בגו של ראובן ואמ' זה ב
כתב יד של אבי ובא בגו של שמעון ואמ' זה בת' יד
של אבי חרי זה ב' עדים ואם יבא לתם שלישי שמעל
על ב' החתימות מקיימין על פיהם ולא עוד אלא
אפי' מת האב בעור חבן קטן יכול להעיר על חתי
חתימת אביו אחר שיגריל לחסרת עם אחר בשר
ובן יכול להעיר על כתב יד אחיו או על כתב יד

דבר שהביר בקסנותו ודוקא אילו שרגל עמחם א
אבל על כתב יד אחד אינו נאמן להעיר בגדלו שח
שהביר אותו בקסנותו ב' חתמיו על חסטר ומתו
ואין כתב ידם יוצא ממקום אחד ובא' שנים ואמר
כתב ידם הוא זה אבל קסנים היו או פסול' היו חר
אלו נאמני' וקורעו חסטר ואם בת' ידם יוצא ממקו
אחר משטר מקוים בב' אפ' שלא קרא עליו עירע
עירעור אין נאמני' ופי' התום הא דאין נאמני'
דוקא בשאמר' פסול' היו בשחתמו ועבשיו הם ב
בשירין שאין באין לפסול הערים אבל אם הם באים
לפסול הערים שאומרים עבשיו' חן פסולין נאמני'
אפ' שכתב ידם יוצא ממקום אחד ולא עריפי ערל
חתימות ממה שהיו עומדי' לפנינו דחור מצי אמ
אמר' פסול' הם ואא' הראש זל בת' דאפי' באין
לפסול עבשיו אינו מועיל לגרע בת' חסטר ביון ד
דכתב ידם יוצא ממקום אחד ופי' רש' הא דקאמר
אין נאמני' לא רליהוי שטרא מעליא למיכבי ביה
אלא דלא מקרעין ליה דאי תפס מעיריה לא מפס
מפסינן מיניה ואפי' תפס בערים וחרר האי ותבע
מיניה דיריה ולא מפסינן מיניה ודוקא מסל
מסלטלי אבל מקרקעי לא מחני בתו תפישת
וחר' יוצח בת' ולא מחניא לחו תפישת אלא לעני'
זה שאם התפישוהו ב' או שחתפישו הלוח קורם ש
שבאו העדים אינו מחזיר וחרמה בת' ראה תפיס ב' ל
לא מחני דאם התפישוהו ב' קורם הספק כשיבואו
עדים האחרוני' מוציא מיר' ואא' הרזל חסבים
לרעת רש' הערים שאין כתב ידם יוצא ממקו
ממקום אחד ואמר' בת' יריגו הוא זה ואמר' מיר
תור בדי דיבור אנוס' חייגו מחמת גפשות או קסב
קסנים חייגו או פסולי עדות חייגו מחמת קורבה
וגתרחקו או מסר מודע בפנינו או תנאי היה בד
דבר ולא ראינו שנתקיים חתנאי חרי אילו נאמני'
נאמני' ער אחד אומר לא היה תנאי דער אחד אומר
היה תנאי ולא נתקיים נאמן וחסטר בטל כל זמן ש
שלא נתקיים התנאי אבל אם אמרו שהיו אנוסים
מחמת ממון או שהיה שטר אמנה או שהיו פסולי
בעבירה אין נאמני' לפי שאין אדם משים עצמו רש'
ואפי' אם אומר' שעשו תשובה והם עבשיו בשירים
דביון שחירות מתבטל על ידי שעושין עצמ' רשעל
אין לחאמי' ובת' א' הרזל נחי דאין נאמני' לב
לבטל חסטר מ' לגבי ריחוד נאמני' דחוראת בעל
דין במאח ערים ומי וחיבנין לשלם ללוח חתפסר
שבא לו מבח חתימתן שחתמו שקר מרינא דגרמי ד
ואם אומרים בשעת שחתמו לא ידעו שהיה אמנה
ואחר כך נתברר להם שהוא אמנה נאמני' ואם
כתב יד יוצא ממקום אחד בכל דבר אין נאמני'
ורבינ' גיסיס בת' רבמורעא נאמני' אפי' בכתב
ידם יוצא ממקום אחד וחר' מבם ואא' הרזל ב
בתבו בסברא הראשונה וחרב' א' ברצלוני כתב
בשם רבי חאי רבתנאי נאמני' אפילו בכתב ידם
יוצא ממקום אחד ולא חוזר ומגיר הוא שחרי חש
חסטר חל וחסטר בשר אם יתקיים חתנאי ואם בת'
בשטרא ואנן סחרי מסחרינן ולא חרי שום שיורב
בשטרא ולא יבלי למימר דברינן תנאי היה דאינח

קרוב
החלואה על ראית שסר החי
התמתן ועל חתימת חמת צריר שנים מן השוק ל
להעיר עליו ואין הער החי יכול להצטרף עם אחד
להעיר על חתימת חמת שאם בו יצאו ג' רבעי חמת
הצמון על ידו ואם לא צמצא אלא אחד שיביר חת
חתימת חמת זה החי יכתוב חתימת ידו על החורש
וישליכו בפניו בל כרי שתתחוק כתב ידו בבד ומק
יימין מתובה חתימת ידו כרי שלא יצטרף להעיר
על חתימתו ואח"כ יעיר הוא ואחר על חתימת חמת
ער ודיון אין מצטרפין לקיים השטר פ"א אם
אין מכירין לא חתימת העדים ולא חתימת רייג' ה
הקיום ואחר מעירי השטר מעיר על כתב ידו ו
עדים מעירין על כתב יד אחד מהדיינים או הדיין ב
בעצמו ואחר עמו מעיר על כתב ידו אינו מועיל ד
דאמאי דמסחיר האי לא מסחיר האי הער מעיר על
על מצה שבשטר והדיין מעיר על חתימת העדים
לפיכך אין לחוש אם הער קרובים ועדי הקיום
וכת חר' יונה אם שני רייג' הקיום בל א
מעיר על כתב ידו השטר מקוים ולא אמרינן על כ
בת יום הם מעירים אלא בל אחד מעיר על קיים
השטר שהוא כשר והדין חז' בשני עדים שמקיימין
השטר ובן מיסתברא לאא הראשון ג' שישבו ל
לקיים השטר ג' עדים מכירין חתימת ידי העדים ו
דאחר אינו מכיר ער שלא כתבו הקיום מעירי ה
לפניו והוא חותם עם השני האחר לפי שערצ
צעסח דיון אבל משכתבו אפי' לא חתמו עדיין
אין יכולין להעיר בפני השלישי כרי שיחתום עמו
שדיינין שאין מכירין חתימת ידי העדים צריך שיעי
שיעירו בפני כל אחד ואחר קודם שיכתבו הקיום
אבל אם העיר בפני ב' מהם וכתבו אותו ואח"כ הע
העיר בפני השלישי פסול משום דמיתו בשיקרא
שבתוב במותב תלתא הוינא ואישתמוענא דהיא
חתימת ידיהו ובשעה שכתבו לא ידעו השלישי שה
שחוא חתימת ירוחם אבל אם ידעו כלם קודם ש
שכתבו אפילו אם לא העיר בפני ג' כאחר אלא בפ
בפני כל אחד ואחד לברו כשר ג' שישבו לקיים
השטר וקרא ערער על אחד מהם ער שלא חתמו מ
מעירין עליו וחזתם ופי' דש' ער שלא חתמו השני
יכולין הן להעיר על השלישי שהוא כשר ויחתום
עמחם ואם משחתמו יצא העירער אין יכולין לת
להעיר עליו להבטירו שחז' צוגעין בעדות מפני שג
שהגאי להם שחתמו עם פסול ורוקא שיצא ע
עליו עירער שהוא גדול והעירד אלו השנים שעש
תשובה והשת אינא נפקותא בעדותו אבל אם ב' או
אומרים גדל ואלו השני אומרים לא גדל אין נפק
נפקותא בעדותו שכל תרי ותרי ספיקא דרבנן ומ
נפסול מספק ואם יצא עליו שם פסול משפח
גדון שלא גשתחיה אמי וחוא עבר אפי' משחתמו מ
מעירין עליו ואינו אלא גילוי מילתא וסיומו לחתב
לחתבר ולא עליוהו סמכין ולפי זה שנים מן ח
חשוק יכולין להעיר עליו אפי' משחתמו אבל ו
דלית' משחתמו אפי' שנים מן חשוק אין יכולין
העיר עליו רביון ולאחר שחתמו חשוק יצא עליו

העירער חרי נתבסל הער הראשון שגורדו לקיימ
הילבר אינו מצטרף עמחם אלא ישרו פעם אחרת
אבל אם יצא העירער קודם שחתמו השני ובאים
שנים אחרים ואומרים שחוא כשר לא נתבסל ווער
הראשון כיון שהוכשר קודם שחתמו וחזתם עמח
עמחם ורוקא שבאו לפוסלו בגדול או בטאר עכיר
וחשנים האחרונים מעירין עליו שעשה תשובה כ
ברפ"ש אבל אם באין לפוסלו בפסול משפח ונת
דחתבר חשת שהוא כשר אפי' אם משחתמו באו לפ
לפוסלו יכול לחתום עמחם אחר שהוכשר שהובר
והבר שלא היה פסול מעולם ולא נתבסל ווער מו
מושב הראשון כלל ג' שישבו לקיים השטר ומ
אחר מהם קודם שחתמו צריכין לכתוב במותב ח
תלהא כחרא הוינא וחר ליתיהו שלא יטעו לומר
קיום שטרות בשנים ופי' התוספות דרוקא ל
לבתחילה קאמ' טוב הוא שיכתבו כד אבל אם לא
כתבו וחר ליתוהו וכתבו במותב תלתא כחרא הוינ
כשר אבל אי כתבו בידנא הוינא והזכירו בו ש
שחיה העניין בפני מומחה שידוע הוא שלא היה ס
טועה לומר קיום שטרות בפני שנים אפי' לכתב
יילח לא היה צריך לכתוב וחר ליתוהו והרמבם
בת אפי' כתוב בו כי דינא צריך לכתוב וחר ליתוהו
ואם יש בו משמעות שמובין שהיו ג' כגון וא
דאמ' לגא פלוג ואמינא לי תו לא צריך שטר ש
שאינ באן מי שיביר חתימת העדים אם יש באן ש
שטר שקראו עליו ערער ונתקיים והוא חתום בא
באותם עדים עצמ' ומדמין החתימות אם הם דומי
מקיימין את זה מתובר והרמבם בת דרוקא ש
שקרא עליו עירער וחזוק ראו דיקדוק בקיום
ולא קיימוהו אלא כתבר להם חתימת עריו אבל ק
קיימוהו בלא עירער לא ואא חז"ל פי כיון שגת
קיים אפי' לא קראו עליו עירער אפי' מקיימין מת
מתובר שדאי לא קיימוהו אלא עמדו על חתימת ע
עריו והאי דנקט קרא עליו עירער אורח רמילת
נקט שלא היו רגילי לקיים שום שטר בלא עירער
ואם אין באן שטר מקוים שיהא דומה לו אם
יש שטרי שדות או ב' כתובות חתומות באותו הער
העדים וזה דומה להם מקיימין אותו מתובר אבל
מאחר לא ובגון שאכלום בעליהם ג' שנים בשופי ב
בלא עירער והוא שיצאו שני השטרות מהחת יד
אחר ולא מתחת יד זה שבא לקיים השטר ושמא ז
זיית מתובם ורוקא בפ"ג שאין מכירין החתימות
בטביעות עין חיישינן שמא זיית מתובם אבל ארם
אחר שיש לו ב' שטרות מחתימת ב' עדים שדות וציב
וגיברות בטביעות עין בשירי ולא חיישינן שמא ז
זיית אחר מתוך חפידו ופי' הרמבם דרוקא ב' ש
שטרי שדות או בשטרי כתובות שאבילת שירות של
המחזיק ג' שנים בשופי ובן כתובת אשה שישיבת ת
תחת בעלה ג' שנים בשופי מעירין שטר כשר הוא
אבל ב' שטרי חובות אחרים ארם שוברין אם לא ג
נתקיימו אין מקיימין מהן רליבא מירי ומחזיק
לחגי שטרי דאפשר לזיימניהו מרייהו ולא ירעי ג
בזון הגר ולית' בעיניהו מיג' וכת עיר דהג' ב
שטרות שמקיימין מהן צריך שיחיו ביד בלוקחיה

אלא על חבירי אלא אב שבאו ערי השטר בעצמו ו
 ואימרו זהו אשר הערנו עליו וזה שהערנו לו כח
 בהלואה ומה תקנתם יכתבו שם זקנים ואם גם שם
 זקנים שוים יכתבו שים סימן אבל הם מוצאי שט
 שטרות על אחר ולא יוכל האחר לומר לא נתחייבתי
 לך אלא לחבירך ששמו כשמו שכל מי שהשטרי
 יוצא מתחת ידו מחזקינן לו בשלד ואם יש בידו
 דאחר שובר ומאחר מהם אין שום אחר מהם יכול
 לתובעו שיאמר לכל אחר מהם אתה בתבתה לי זה
 השובר ומיהו אם יבוצבו הרשאה זה לזה יגבה אחר
 מהם שהרי הוא מורה שלא פרע אלא לאחר ואם י
 יטעון פרעתי לשניכם וצויתי לכתוב שובר אחר ב
 בי הוא יספיק לי להראותו לכל מי שיבא מבם שית
 שיתבעני חובו טענתו טענה ולא יועיל הרשאה
 רבת חרמל ודווקא בשאין משולשין לא בשטר
 בשטרות ולא בשובר ובעל חוב הוא ראפסיד אנפ
 אנפשיה ואודיה כשטר שאינו משולש אבל אם משו
 משולשין בשטרות ולא בשובר על בעל השטר להביל
 דאיה ואינו מבין מה יועיל שילוש שטרות לעניין
 שובר זה ועוד מה צורך שילוש שטרות והלא מד
 מוציאין שטר חוב על אחר מלוה אחר שח
 שהלוה לשני יוסח בן שמעון בשני שטרות והיו
 משולשין שובר שטרו של כל אחר ואחר וגמצא א
 אצל המלוה שובר מקוים ששטרו של יוסח בן שמ
 שמעון פרוע ולא היה השובר משולש וגמצא שני
 השטרות בין שטרותיו של מלוה הקרועין הורע ב
 בחן של השטרות ושניה בחזקת פרועי שני יוסח
 בן שמעון שלוח אחר מהם מאחר וגמצא לאחר מח
 שרה שקנה מיוסח בן שמעון השני או שהיו שותפ
 שותפיו בו אין המלוה יכול לטרוח השרה ולומר
 אם לך הלויתי מוטב ואם לחברך הילוייתי ביון ש
 שאין לחברך בו חרדי הרי לקחת שיעבורי וכו' בש
 בשחן שותפיו לא יוכל לגבות חצי ממה גפסר לפי
 שאין גבס' של בעל חוב משועבדין אלא מטעם ערב
 והערב אינו משתעבד אלא במקום שיוכל לתבוע
 מהלוה בעצמו וביון שאינו יכול לתבוע מהלוה ב
 בעצמו אינו גובה מגבסיד גמצא הערב לשני יוסח
 בן שמעון בין לשני מלוים בין למלוה אחר בשם ש
 שאינו יכול לתבוע מהם כד אינו יכול לתבוע

שכתוב בו אני פלוגי לוייתי ממר מ
 כל המוציא גובה בו שיאמר המוצ
 המוציא ממני לויית ולא הוצרתי
 לפרס את שמי שכשסרת לי רי בתבת לוייתי גמר
 ודווקא בשטר גמור חתום בעדים אבל אם הוא כת
 ידו בלא עדים מתור שיכול לומר פרעתי יכול ל
 לומר לא לוייתי ממר אלא מאחר גפסל ממנו ומצא
 ומצאתו

שסר שאין בו אלא עד אחר ואחר מעיד על
 פה על ההלואה ב' קניין מצרפין
 לחייבו ומיהו לא גבי אלא מבני
 חרי ולא ממשעבדי ביון דלית ביה אלא חרסחורא
 חרמבם כת ואם אמי איתו שלא בת עדותו קניתי
 בידו על ההלואה ולא בא המלוה ולא שאל ממני

שסר שיש בו ריבית אינו גובה בו הריבית
 אבל גובה בו את הקרן אפי' ממשע
 ממשעבדי שאין העדים גפסלי בכד
 אפי' אם הוא ריבית ואודיייתא ודווקא שהריבית
 מפורש בשטר דליכא למיחש שמא יגבה הריבית א
 אבל אם כלל הקרן עם הריבית פסול לפי שיבא
 לגבות בו הריבית שטר שכא לפנינו קרוע
 קרע ב' וחוא שקרוע במקום הערים והזמן והתור
 או שקרוע שתי וערב פ' ול ואם אינו קרוע כזה ח
 העניין בשר ואא חרזל בתב בתשובה וכל זה ר

נזמייחז מלעי לסחרותא דביון שחגיד שוב אינו ח
 חוזר ומגיר ומיחו אם הערים מעירים שהיה במב
 תנאי ואומר מה שבתבן בשטר שלא היה בו שום ש
 שיור לא נאמר לבטל התנאי אלא רצו לומר שבגד
 המבר לא היה בו שיור לבשיתקיים התנאי נאמנין
 בת חרמח בער אומר היה תנאי וער אומר
 לא היה תנאי אם על מסלסליו מעירין בשבע חתב
 שבוף דאורייתא אם על הער האחר שאמ' שלא היה תנא
 אלם שחער האחר מבחיסו לא אמרינן אוקי חר לב
 לבחרי חר דרמנא הימניה לחר לחיוביה שבועה
 דבל מקום שהאמינה תורה לעד אחר חוה לו שנים
 והאי דקאמר תנאי חוה ליה חר ואין דבריו של אחר
 במקום שנים ובן הרין באחר אומר פרוע ואחר אומר
 אינו פרוע עב ואיני יודע למה נחשבו דב
 דברי האומר שלא היה תנאי בשנים יותר מדברי ה
 האומר תנאי ודאין דברי רב מתתיה שכתב א
 אלם שהלכה שער אומר תנאי נאמן מא' ביון דרב
 נחמן מחייב שבועה אפי' היבא דליבא דררא דממונ
 משתבע ההוא רתנאי היה ובטיל לשטר
 בת חרמכס זל ערים שאומרו כתב ירינו זה אבל מ
 מעולם לא ירענו עדות זו ואין אנו זוכרין שזה לר
 לזה מזו לא נתקיים השטר ער שיזכרו עדותם אבל
 אם בת ידם יוצא ממקום אחר מקיימין השטר ואי
 משגיחים לדבריהם שאומ' אין אנו זוכרין העדות
 שמא חזרו בחן וזה שאומר אין אנו זוכרין העדות
 ברי לבטל השטר ובאילו אומרו קסנים חיינו שאינ
 נאמנין הואיל ומתקיים שלא על פיהם עב
 וגדאה שאפי' אם אין זוכרין שלוח או שחתמו מעול
 ביון שמעירים שזהו בת ידם מקיימין אות על

מלוח פיהם
 שאמ' על שטר שבירד שחזא אמנה
 או פרוע אם אינו חייב לאחרים ש
 שאינו מפסיד לאחרים נאמן ותבא
 עליו ברבך ואם הוא חייב לאחרים נאמן יכול
 יכולין ליפרע אלא מזה השטר והחזק השטר בבד
 או שהוא ביר שלישי אינו נאמן ביון שבא לחוב לאח
 לאחרים ואפי' לא גורע בשעת הוראתו שהוא חייב
 לאחר ונורע אל' אינו נאמן ביון שבא לחייב לאח
 לאחרים אפי' אם הוא מפסיד גם לעצמו בגון שח
 שחייב לאחרים מנה והשטר שמודה בו שהוא פרוע
 מחזיק מאת' אח אינו נאמן ברא' כשיש נאמנות בשטר
 אבל אם אין בו נאמנות ביון שמלוח הראשון לא ה
 היה יכול לגבות אלא בשבועה גם מלוח השיני לא
 יגבה עד שישבע מלוח ראשון וחרי הוא אומר שה
 שהוא פרוע ואם לא החזק השטר בבד נאמן לעול
 במינו דאיבעי לאצנועי לשטריה ואם לאחר שאמר
 אמנה טרע לבעל חובו ובא לגבות מן הלוח רואין
 אם בשבא מעל חובו לגבות מזה השטר ואמ' ששטר
 אמנה הוא או וראי לא היה בודגתו אלא לרחות ב
 בעל חובו וחוזר וגובה את חובו אבל אם מע

מעצמו אומר שטר אמנה הוא
 בלא תביעת בעל ח
 חובו ראינו חוזר
 וגובה בו דחוראת בעל דין במאה ערים דמי

סופר שבא לכתוב סומסי דש
 דשטרות ברי שיהיו מצויין
 אצלן חרשות בידו ויכול לכתוב ח
 חבל שם הלוח והמלוח והמעות דק שיצוה מקום
 הזמן שלא יהא מוקדם אבל שטר שנכתב על ח
 הלוחא אחת ונפרע אינו יכול לחזור וללות בו וא
 ואפי' אם חנא חבל ביום אחת שאינו מוקדם שבי
 שביון שנמחל שיעבורו אינו חוזר ולוח בו
 מא

בשבותבין שטר בשם הלוח והמלוח
 אם יש לחם שני שמות אין צ
 צריך לכתוב אלא העיקר וא
 ואם כתבו הסמל לחוד השטר בשטר ובן אינו צריך
 לכתוב החגיבא או בחן ולוי אלא אם יהיו ב בעיר
 שסמותיהן שוין וצריך שיכירו הערים ששם הלוח
 פלג ושם המלוח פלג ואל' יש לחוש שמא יעשו ל
 קצוגיא שיעלו לחם שמות של אחרים ויכתבו פלוג
 חייב לפלוג ובל שהחזק שמו ל יום בעיר אין חר
 חוששי' שמא שינה שמו ברי לעשות קצוגיא אבל כל
 זמן שלא החזק שמו דבא לפני כ' ואמ' כתבו עלי
 שאני חייב לפלוגי בד ובר אין בותבין ער שיביא
 דאיה ששמו בד ובר ומיחו אין צריך עדות צמודה
 אלא אפי' אשה או קרוב סגי דמילתא דעבידא לגלוי
 היא ובפחות מל' יום גמי בתב חרמח' אי קראו
 ליה ועני מחזקינן ליה בההוא שמא לחובתו בגון
 שקרא את עצמו ראובן ובת' שטר עליו דאובן לוח
 משמעון וטעין השתא לאו ראובן שמי אי קראי לי
 דאובן ועני אל' ולא איתחזק ל יום בחאי שמא ה
 חייב ובל שטר הבא לפגיו וטוען הלוח איני
 חייב לו בלום שמא אחר רמאי העלה שמו בשמי וח
 והוד לזה או שאמר איני חייב לזה בלום אלא לאח
 דזה רמאי הוא שהעלה שמו בשם בעל חובי אין ש
 שדמעין לו שחזק' אין הערים חותמין על השטר
 אלא מבירין אותו חזברים בו ובת' א' חרז' ב
 בתשובה מי שהחזק שם בגיון בעיר וכתבו עליו ש
 שטר באותו בינוי וא' גורע שהיה לו בינוי אחר י
 יכולי' הערים לעשות שטר אחר בשם בינוי השיני ו
 דלא אמרינן עשו עדים שליחותן ובן אם טעו בשם
 הלוח או המלוח וכתבו ראובן במקום שמעון או
 שטעו בסכום המעות וכתבו אחר ואפי' אם לא כת
 בתבו אחר אם יתברר חרבר שיש בו טעות סופר ח
 השטר בשטר עב הני ב בעיר שסמותיהן שו

שוין בל אחר יוסתבן שמעון אין שום אחר מהם
 יכול להוציא שטר על חבירו שיאמר לו שטר זה ש
 שאתה מוציא עלי שלי הוא וחוזרתיו לך בשפדעת
 לי החוב שהיה לי בירד ובת' חר' ישעיה ורוקא
 בעיר אחת אין מוציאין אבל בשני עיירות מוציאין
 אלמא שצריך לכתוב פלוג מעיר פלוג לוח ממלוג
 שאם לא כן אתאם יש יוסתבן שמעון בעיר אחרת
 דאומר אותו שלוח ממנו לא אני לויתי ממך אלא א
 אותו שמעיר אחרת לוח ממך לסיבר צריך לכתוב
 שם עיר של הלוח והמלוח ואין חילוק בין שט
 שטרות לציסין ולא אחר יכול להוציא שטר חר
 דרב עליהן שבל אחר יאמר לא עלי נכתב שטר זה

לא יחזיר ליד יורשי חלוה שמא אמר לעדים בסתם
קנו ממני לפלוז ובתבו השטר או שמא אמר בפירוש
ובתבו לו השטר ונמצא שזכה המלוה בהיותו ביר
העדים ואיפשר שטעו ומסרוהו ללוה שלא ברין
שליש הצעשה על שליח בגון שבא חלוה ע
עם אחר שבירר משכנו או שטר ואמר לזה המלוה ע
עשית שליח להביא אליך משכנו או שטר זה למסור
בירר על עניין כך וכך וקיבלו השליש מיר השליח
בתנאי כך וכך ואח"כ בא המלוה והבחיש השליחות
דאמ' שלא עשאו שליח לרבר זה מעולם אלא שלא
מרעתי צבנס לביתי ולקחתי דכיון שאתה יורע שחש
שהשטר שלי ואני לא עשיתר שלישי עליו אלא שפלוז
גזלו ממני ובחש לך על שמי החזיר לי שלי בזה בת
הרמ"כ יעשש שלישי מה שאמר לו השליח שהרי ח
השליש נאמן שבר אמר לו השליח והשליח נאמן ב
בשעת שיצא השטר או המשכנו מתחת ידו בעיגו ש
שאם היה רוצה היה אובר חושלש בירי על

תנאי בר וכר
נסו
לשחות שטר פרוע בחור ביתו שטר
שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה ב
בו ואם אמר לו חלוה פרעתיך והשיב לו המלוה
בן היה אבל החזרתי לך הרי מורה שנמחל שיעבור
ואינו גובה בו אבל אם אמר החזרתי לך מפני שלא
היו טובות או שתחליפם לי לא בטל השטר נסו
שהוציא שטר על חבירו ואמ' לו פרעת
פרעתיך והשיב לו אמת שקבלתים מ
ממד אבל מלוה אחרת יש לי עליך על פה ובשביל
קבלתים וזה השטר ערין בחזקתו עימר אם לא צ
גותנו לו בפני עדים נאמן והשטר ערין בחזקתו
וגובין בו בלא שבועה אם יש בו נאמנות ואם
אח"כ יתבענו שלקח ממנו שלא ברין נשבע זה היסת
ונפטר ואם איז בו נאמנות אינו נוסל אלא בשבועה
ואם לא נתן לו הצעות אלא שלחם ביר שליח חייב
השליח לפרוע למשלח בלא שאמר לו בפירוש
ליקח השטר מיר המלוה אבל אם לא הזכיר לו השט
וגם לא אמר לו ליתן בפני עדים פטור השליח
ואם נתנם לו בפני עדים אינו נאמן ואיתרע שטרא
ובת הרמ"ב דלא איתרע שטרא אלא בשנתג' לו
בפני ב' עדים אבל אם נתנם לו בפני ער אחר לא אי
איתרע שטרא ורבי חננאל בת שלא איתרע
שטרא אלא לעניין שצריך לישבע אפי' אם יש בו נא
נאמנות אבל בשבועה מיחא גובה בו ור' האי
ד' שריבא פירשו שהשטר בטל ל' מרי' ונשבע חלוה
היסת ונפטר וא"א הר"ל בת דלעניין זה
איתרע ולא גבינ' ביה ולא קרעין ליה ואי תפיש
ליה מפקעין מיניה בת ה' יוסת הלוי ז"ל האר
דאיתרע כי יהי לי באפי סחרי חמ' בשמעידין שב
שבתורת פירעון נתנם לו ואי' יורעין אם מזה הש
השטר אם מאחר אבל אם מעידין שנתנם לו ואי' י
יורעין אם בתורת פירעון אי בתורת פקדון אי בת
בתורת מתנה לא איתרע ויב' ל' לומר שיטראי גיגח
במיגו דאי בעי ואמ' בתורת מתנה נתנם לו וכו' בת
הרמ"ח בר מיימון ז"ל אבל ראו שנתג' לו ולא ירעו א
אם בתורת פירעון אם בתורת מתנה אם אמר בעל

סאימרים העדים בשנמסר לידו לא היו התנאים בן
השליש נאמן שמא אח"כ באו לפגור והתגו בעניין
זה אע"פ שאין השליש טוען בפירוש בן אנו טענינו
ל' בן ברי שלא יהא מוכחש מן העדים שלישי ש
סמת ונמצא בתיב יר שלישי או מכתובה אחר ששטר
זה המונח אצלו פרוע הרי זה פרוע אע"פ שאין ער
על הבתב בת בעל העיטור אמר רבונא אפי' עב
עבר הזמן שהיה לו להחזיר לאחר מהן ולא החזיר
החזירה ערין שלישי הוא ובת הוא ומיסתברא אם
געשה שלישי לזמן יורע ועבר הזמן אין לו ליתן הש
השלישית אלא בפני ב' ויפרש להן ענין השלישיות
שמא יפול ביניהם מחלוקת ואם יוציא השלישיות
מתחת ידו לא יהיה נאמן אלא בער אחר לפיכך צרי
שיכתבו בר' ויחתמו העניין שאלה לאא ח
הר"ל ראובן שהיה לו שטר על שמעון ונתפטר ביני
ביניהם שיפרענו לזמנים יורעים ועשה שמעון ש
שטר עליו מת' וחובים ונתנו ליר נאמן בתנאי שא
יעבור אחר מהזמנים שקבע לפרוע ולא יפרע שית
השטר לראובן ועברו הזמנים ולא פוע שמעון ור
וראובן תיבע שטרו תשובה הנאמן ישלם
נאמנותו ויתן השטר לראובן כמו שהושלש בירו אמ
קורם שיתן השטר ליר יעתיקנו ויקיימונו בער
דיאמר לפני העדים היאר בא השטר לידו ושהוא צר
צריך לקיים שלישותו ויכתבו ויחתמו העדים כל
הדברים ויתנום ביר השליש והשליש יתן כתב הע
העדים וחתומתן לשמעון ובשיתבע ראובן את ש
שמעון לרין לגבות ממנו השטרי טעון כל זכותו אמ
השליש יקיים שלישותו ואין לו לטעון בשביל שמ
שמעון ושמעון יטעון בעצמו מה שירצה שטר
שיוצא מתחת יר שלישי והלוה טוען כי הוא מזוויח
או פרוע ואין יכולין לקיים חתימת העדים וחשל
והקליש מעיר כי המלוה והלוה מסרו לו השטר וא
דאמרו לו שבר וכך גשאר ערין לפרוע משטר זה א
אינו נאמן שאין השליש נאמן בשביל תפיסתו יותר
מבעל דבר בעצמו ואילו היה השטר ביר מלוה כי
ביון שאינו יכול לקיימו אינו כלום שמורה בשטר
שכתבו צריך לקיימו ואין בח ביר השליש לעשות
משטר מזוויח בשר שלישי שהושלש שטר ב
בירו לזמן יורע שיפרענו ביום פלוז ועבר הזמן ו
וטען הלוה שפרענו בזמנו או סמת הלוה הרי הוא ב
בחזק' שאינו פרוע ומחזירו למלוה שאילו פרע ח
היה מודיע לשליש בפני המלוה והיה תובע ממנו
שטרו ולא ח' מניח שטרו בירו ואע"פ שהרבר מוכ
מובית שאינו פרוע אם מת חלוה לא יפרע המלוה
אלא בשבועה מן היתומים שאיפשר שפרעו ואירע
אונס או ששבח להוריעו לשליש מי שחייב
עצמו בשטר בקניין לחבירו והפקידו החייב ביר א
אחר בסתם ולא פירש לו באיזה עניין מוסרו לידו
ומת המפקיד חרי זה לא יתנו למלוה משני סעמ'
האחר שמא לוה בו ופרעו לפיכך נמצא בירו והפ
והפקידו החייב אצל זה והשיגו שמא לא לוה בו מ
מעולם והתנה על העדים שקנו מיר שיתנו השטר
לידו ולא ליר המלוה שלא זכה בו המלוה לעניין
שיעידו בו העדים ער שיצא מתחת יר המתחייב ו

דווקא שאין יכולי לעמוד על הקרע אם הוא בסבי
או ממילא אבל אם גיבר שנעשה בסביו ולא געשח
ממילא כמו שדרר שטר ליקרע בבמליו אלפי שאין
נקרע שתי וערב פסול ובת בעל התרומות ח
הא רבשר בשאינו קרע של בד דווקא בשחוא מעור
קצתו אל קצתו אבל אם קרע ממש לשנים גרע ט
טפי מקרע בד פסול גמחק או גסטשטא
אם רישומו גיבר בשר ואם לאו פסול הניא בת
בתוסף הקריב ונעשה ככביה בשר גמחק או גסטשט
ושלדו קיימת אם יכול לקרות בשר ואם לאו פסול
ג

מי שיש לו על חבירו שטר של מנה ואמר
לבד שיעשו לו שנים של ג או שיש לו
שנים של ג ואמר לו שיעשו לו אחד
של מאה אין שומעין לו ואפי' יש לו אחד של מאה
ואומר שיקרעוהו ויעשו לו אחד של ג אין שומעין
לו רעמא פרע לו אותו של ק ובתב לו עליו שובר
דיוצא זה ג שעשו לו ויהבה לו

ג
מי שפרע מקצת חובו אם רצה המלוה בד
יעשו לו שטר ממה שנשאר חייב לו ויב
ויבתכוהו מזמן הראשון אבל עיי' השטר אינם
יכולין לעשות לו שטר מזמן הראשון רצה לכתוב
לו שובר וישאר שטרן שלם כמו שהיה ואפי' פרע ח
חלוה בל החוב ואומר המלוה אברתי שטרי אין ח
חלוה יכול לומר לא אפרע לך עד שתחזיר לי שטרי
אלא יכתוב לו שובר אבל אם אמר המלוה אין ש
שטרי עתה בידי היא בעיר אחרת ואבתוב לך ש
שובר אין שומעין לו ביון שחוא בעולם לא יפרע
לו עד שיחזיר לו שטרו ובשכותבין שובר
אם זוכרין זמן השטר יכתוב שובר על שטר שזמנו
בר וכך ואם אין זוכרין אותו יכתבו סתם על שטר
שסכמו בו וכך ולא יכתבו זמן בשובר שמא יאחרד
הערים זמן ההלוואה בשטר ונמצא שלפעמים זמן
השובר קודם לזמן השטר ויחזור דיוצא שטר חובו
המאחר ויטרות בו לפיכך אין לערים לכתוב זמן
בשובר אלא זוכרין זמן ההלוואה ושיובר
שנכתב סתם פלוג פרע לפלוג מבטל בל שטר שיש
לו עליו שיר בעל השטר על התחתונה וכן כתב
אא הראש זל אם זמן השטר והשובר יוצאין ביום א
אחר השטר פסול ואם כתוב בו דיגרי סתם מ
מבטל בל שטר שיש לו עליו אבל אם היה בתוכו
דבר דיגרי ונמחק הסכום וגשאר דיגרי או שבת
הסכום על המחק ולא נתקיים פסול בת
הרמבם יכול חלוה להחרים סתם על מי שבובש
שטרו ואמר שאבר ואם טועה חלוה סעגת בריא שח
שהשטר אצלו ועתה הגיחו בביסו חורו רבתינו ש
שישבע המלוה שאבר השטר דיבתוב לו שובר מי
שפרע מקצת חובו והשליש שטרו ביר שלישי ואומ
אם לא אתו לו ביום פלוג תו לו שטר ויגבה בל
חובו וחגיע חזמן ולא גתו אם עכבו אוגס בגזו חד
חולי וביוצא בו לא יתו ואם לא עכבו איגס הרי זה
יתו דאסמכתא קניא היב ולא אניס אם קצו מיגיה
בבד חשוב ודווקא שמירש אם לא אחז ער יום

פלוג תו לו שטרו ויחיו כל חמעות חללו מתגה וי
זישאר חסטר קיים בכתחילה שאלב הוי שטר שנמח
שיעבורו ברי חמעות שנתו ובת רב אלפס דור
דווקא בחג דאתפיש שטרו אבל בעלמא לא וחרמח
כתב אעג דאתפיש שטריה לא מחגי ער דאיתפיש
בבד ואמ' ליבטלו זכותיה וקצו ממני בד חשוב ואא
הרזל בת דאמ' לא מתפיש זכותיה קצי אם קנח ב
בבד חשוב ובד חשוב בת חד מאיר רבס
רבקאי בדיגיה אסמכתא ראובן לזה משמעון
מנה באחר בניסן עד יב חדש ועשה לו שטר מכר מ
משוחו מעכשיו בלא שום תנאי ושיורר אלא שחשלו
דאובן שטרו ביר לוי ואמ' לו אם לא אפרענו מבאן
וער זמן פלוג תו לו השטר מכירה זו וראובן אובל
הפירות תור חזמן ובתור חזמן מכר שמעון חשרח
ליורא קודם שזכה בשטר המכירה שביד השליש ו
דבשהגיע חזמן ולא פרע ראובן יתן השליש שטר
המכר לשמעון והחזיק יורא בשרח ואכל פירותיה
ובא ראובן להוציא יורא מן השרח בשביל שלקחת
קודם שזכה שמעון בשטר בתב הראבד שאין שומע
שומעין לו

ש'יש בזמן ששלישותו בירו גאמן בשני ע
ערים אפי' אם הוא קרוב ואין צריך
לישבע שחזק אין ארם חוטא ולא לו ואפי' אם גר
בבד בבד שחוציא השטר מתחת ידו סתם ושתק ער
שנתקיים ואמ' פרע הוא אפילו הבי גאמן אין
שלישותו בירו הרי הוא כשאר כל ארם ומחייב שב
שבועת התורה לבשגורו אם אינו קרוב בת בעל
העיסור בשם ה' יורא ברצלוגי הא רחשוב בער אח
דווקא בשסגיהם גסתלקו מעליו ואין להם עליו
שום תרעומת אבל אם יש להם עליו שום תרעומת
בעניין השלישות הוה לי גוגע בערות ואין מקבלין
ערות הבחיש אחר מהם את השליש ואמ'
שלא עשאו שלישי מעולם וא' שאין לו דין שלישי
דאינו גאמן במה שיאמר ובעל התרומות ב
בתב שהוא גאמן לא מבעי' אם טועה שלא עשאו אל
בתורת פקדון מסרו לו לירו שאין מועיל לבעל ח
חשלישות חואיל והוא מודה שהאמיגו עליו דרך פ
פקדון חרי הוא גאמן בכל מה שיאמר אלא אפי' סו
טועה גזלתו ממני והלה אדמ' לא בי אלא שלישי מגי
מגיתני ביגר וביו פלוג גאמן בדא בשאל
גיגיהם הבחשה בסד ממון שתחת ידו אלא שאחר
מהם אומר או אפי' שניהם אומ' דרך גזילה תפשתו
וחוא אומ' שהשלישו בירו אבל אם יש ביניהם הב
הבחשה בסד הממון שהוא אומר לא השלשת בירו א
אלא כד רבד וחם אומרים או אחר מהם או
מיותר היה ביון שהוא חייב שבועה הוה לי גוגע
בערות ואינו גאמן הבחישוהו ואומר ל
לו על תנאי זה היות שלישי ביגיהו בת הרמבם
הערים גאמניו בין שחזמיגו הערים שיעירו על ח
חשלישות בין שלא הזמיגום אלא שאירע שחיו ב
באותו מעמד וראו בכל עניין אין השליש גאמן ב
בדא בשאומר השליש ביום פלוג גמסר בירי השליש
השלישות בתנאי בר וכך והערים מכחישין אותו א
אבל אם אומ' בתנאי בר וכך הוא בירי סתם אפי' שא

חוציא סטר על שמעון שכתוב מח

מחמת שנתתי לו ס' זחובים ושיע
רשיעבדתי לו כל גבסי באילו ס' זחובים שיגבה אות
מחם וסעון שמעון שבשעה שכתבו על עצמ' לא היו
בירד ואין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם וגם הע
הערים החתומי' בשטר אומרו שאין יודעו אם היו
ברשותו זחובים אם לא בת רב אלפס בשו
בתשובה אם הזחובים שנתן בקניין הוא מטבע ש
שנשאין ונותנין בהן בררר שנושאין ונותנין במט
במטבע של כסף הרי הקניין אינו בלום שאין מט
מטבע נקנה בחליפין אבל אם אין גושאין ונותנין
באותו מדינה בזהוב הניתני' בקניין הרי הן פירות
ונקנין בחליפין אלא שצריך שיחא ברשותו בשעת
קניין ואם אין חרבר יודע אי היו ברשותו בש
בשעת קניין אי לא על התובע להביא ראיה לפיכך
אם טוען בעל השטר טענת בריא שידע שהיו בירד
בשעת קניין צריך לישבע חסות שלא היו בירד ואם
אינו טוען אלא טענת שמא מחרימין לו סתם על מ
מי שנתן זחובים במתנה ובחשבו והשיעבור ששיע
שיעבור בו אינו בלום רביון שהמתנה אינו בלום
גם השיעבור לא חל והר' אב' כתב על זה שלא
גראה לו תשובת הרב בי האומר נתתי לפ
לפלוג' בר וכך הוראה היא ולא הקנאה ומי שהוד
על עצמו שנתן אין בורקין אחריו היאר נתן וישל
לנו להעמיר חשטר בחזקתו ולומר שיזכה אות' לו
ע'י אחר ונשארו בירד ונעשה שומר עליה וכת' לו א
אחריו עליהם בקניין והרי יש באן זחובים ושיעב
ושיעבור חל עליהם וא' חר' אש' ז' כת' ברישא
פרק א' שאם יכול לשעבד עצמו להחייב בדם
שאינו חייב בו עתה א' שאין לו עתה גבסים כג'
שנוהגין לשעבד בכתוב גרולה א' שאינו חייב ב
בה ואין לו עתה הגבסים ראובן הלוח ל
לשמעון מנה ולאחר זמן כת' לו שטר ובקניין מח
מחמת שלותי מפלוג' בר וכך ונתחייבתי לו בהן
ומשבנתי לו קרקע פלוגי זכה במשכונה ולא אמר
אמריגן ביון ומלוח להוציא גיתנה לא קנה הקר
הקרקע ולא גשתעבד לו שהרי גשתעבד לו בחובו
בשביל הוראה שהורה שלוח ממנו מנה ואין קניין
המשכונה לגוף הקרקע אלא להחזיק בו ולאכל' פ
פירותיו עד שיפרע מחובו ורומה למי שחלוח לחב
לחבירו מנה על פה ולאחר זמן מסר לו משכנו על
הלוחאותו שאינו יכול להוציא המשכנו מירד עד שי
שיפרע לו חובו ראובן הוציא שטר שכתב

בו שלוח שמעון מלוי וטען ראובן שלוח שלוחו היה
ובשלחתו הלוח וכת' חשטר על שמו ולא חקפיר על
עליו ושמעון טוען לאו בעל דברים דירי את שהרי
אין לך הרשאה מלוי ולא מבר שטר זה לך ולא נתנ'
לך אם הורה לוי לראובן ששלוחו היה הרי נתגלה ח
חרבר שממון זה של ראובן היה והוא המלוח והלוח
גשתעבד לו א' שלא נכתב השטר בשמו ובפנין ח
הלוח לפרוע לו ויפטר בבר' שלא הוצרכו בתיבוח
ומסירה אלא למי שכא לזכות ממנו למי שלא היה
בו שום זכות עד עתה אבל ביון שזה מורה לר
לדבריו ואינו חב לאחרים בהוראתו יש לגו לחאמי'

לפיכך אם בא לוי למחול ללוח אינו יכול למחול ל
ל' ביון שיש באן מסירה והוראה זכה ראובן בשלוח
ובאלו הלוח ראובן לשמעון מירד לירד ואין צריך
הקנאה חרשח ראובן הלוח מעותיו ללוי
ובשעת הלוחה אמ' ללוי שיחייב עצמו בהם בקניין
ובשטר על שם שמעון או שיתנו השטר לירד ראובן
ובשכתב ראובן מלוי בזמנו טען לאו בעל דברים ד
דירי את בי נתחייבתי לשמעון במעותיו והשטר ג
גכתב על שמו וראובן טוען ממני קבלת המעות
ואני היליתי לך ואתה חייב להחזיר לי ולי לא לר
לויית' אותה ההלואה בשם שמעון אלא ברי שלא ל
לחשביע את עצמי הרי עם ראובן ולא מבעיא אם
חזריר דבר זה ללוח ולערים שלצורך דבר שבלבו ח
הוא תולה ההלואה בשמעון ושמעון אינו מערער
בלל ברבר אלא אפי' עשה עניינו בסתם ושמעון מ
מערער ואומר א' שלא היה הממון שלי זכיתי בו
מאחר שצויתיה ללוי להשתעבד לי בקניין ונכתב ח
חשטר על שמי הרי נתת אותו לי אין ממש ברבריו
הואיל ואמר ראובן שיתנו השטר לירד ולא לשמעון
הרי גילה ברעתו שאינו לא לשון זכיה ולא לשון ח
הוראה שהיה של שמעון שהרי לא הוציא בשפתיו
אלא שעשה השטר על שם שמעון מררד אמנה שסו
שסומד עליו ולא זיכה לו בלום רביון ששמעון מור
שלא נעש' ההלואה מממנו בופ' הלוח לפרוע ל
לראובן שהלוח לו ואם תבע ראובן לשמעון שגב
שנכתב השטר על שם שמעון שיחזור ויעשה לו ס'
מבר ממנו אין בופיו אותו ומצי' אל לא יקרא דירד
בעי' ולא זילוחא דירד בעינא ולא עוד אלא אפי' א
אם חזריר לשמעון בשעה שכתבו על שמו שעל מצ
מנת בו כתבו על שמו שיחזור ויעשה לו שטר מבר
עליו אפי' הבי אין בופיו אותו שהרי לא עשה מעש'
שיתקיים התנאי ביניהם וא' שהורה לו לעשותו
אינו אלא במפליגו בדברים וחזר בו אבל אם אמר
ללוח בשעת ההלואה על מנת בו אני מלוח לך שת
שתעשה לי שטר בשם שמעון ולכש ארצה תחזיריה
לי על שמי בופין אותו על בר אפילו לא פירש דבר
אלא אמר לעדים בפני הלוח עוד שטר אחר תכתבו
לי על הלוחה ד' מחייבין אותו לכתוב לו שטר א
אחר על שמו בת' ח' מ' האומר לחבירו
שטר שבירד יש לי זכות בו וזה אומר איני יודע אם
יש לך זכות בו אם לא איני מוציא שטרי בופי'
בופין אותו להוציא טוען ואמר שאבר השטר מחר

מחרימין לו חרם סתם טען בוראי שהוא יודע ש
שחשטר שיש לו זכות בו הוא אצלו הרי זה גשבע חי
חיסת שאינו אצלו וגאבר ממנו דכזה חזרו רבותי
שאלות לא' ח' ז'

שאלת על שתיקצו הקהילות שכל חוק
של מקח ומכר מתנות וחלואה
זאת שלא יעיל שום שטר אם לא יהיה מכתובת יר
הסופרי חעיר ואם יש בכלל זה מחילה שמחל ראוב
לשמעון והכתב אינו מכתב יר הסופרים וראובן ח
חתם שמו על המחילה אם מועיל שאינו בתיב יר ח
הסופרים תשובה ג' שחתקנה לא נתקנה
אלא על שטר המתקיים בערים וכך רגילין לתקן ש

בעל הססר להם הולך בפרץ ובסל והססר ואם
אומר פירעון של חוב אחר צאמן דגשבע וצוטל שח
שחרי לא פרעו בערים ומתור שיכול לדמר במתנה
נתנם לי יכול צמי לומר פירעון של חוב אחר הם
ורת פי אפי לא ידעו בתורת מה נתן לו כיון
שראו נתינת המעות איתרע שטרא ולזה הסכים אל
הרזל ואם אמר הלזה והלה מעות אילו מרמי
שור לך חתי ממד ואתה גבית ומי בשרו כשמברתי
דחשיב לו בעל הססר בן גבית אבל מחוב אחר ש
שהיה לי אצל ביון שהורה שמרמי השור היה החז
החוב ומרמי השור צפרע בעל הססר ובת חר
בם אפי אין עליו ערים שפרעו מרמי ושבוע הלזה
היסת שפרעו אבל ה' יוסת הלוי פי ר דקא ש
שיש ערים שפרע לו דמי השור דאי לאו הכי היה צא
צאמן לומר סיטראי צינהו במינה דלאו צפרעתי מ
מרמי השור והבי מיסתברא נט
מלוה שהוציא שטר חוב מקוויים וטוען ה
הלזה שהיא פדוע והמלוה אומר
איני יודע צריך להחזיר לו שטרו ואין עליו אלא
הרם שהיה לו לידע בשטרו אם פדוע אם לאו ובי
וכיון שאינו יודע אין לו עליו בלום ס
לוה שכתב למלוה דקנינא וראנא עתיד ל
למקניה וקנה או מבר או הוריש מש
מסתעבד ובעל חוב גובה מהלקוחות ומהיורשי
דאם לוה לוח משנים ובת לכל אחר דאקני וקנה ח
חל שיעבור שניה באחר בשעה שקנה הצכסים וחול
דחול לקני לפיכך לוקח שהשיב את הקרקע ובא ב
בעל חוב לסדרה ממנו עם השבח אינו גובה אלא
חצי השבח שזה השבח דאיקניה הוא והוא ליה כע
חוב ולוקח גובי השבח בלוה ולזה ואחזק קנה וחל
ויחליקו שביון כמכר לו באחריות חל שיעבור על
כל מה שקנה ושיקנה ואם שיעבר לו מטלטלי
אגב מקרקעי בת אא חרזל בתשובה על שאלוהו ב
בריון שרן דין קדימה במטלטלי שמבר או משכנ ה
הלזה מרינא דגמל או גם מכח המנהג בי בררן אות
דין שהיה דיון בעיר הוציא כעמי מטלטלי שמבר
הלזה ונהגם למלוה בחובו והשיב וראי מרינא דגר
דגמרא יש למטלטל דין המקרקעי לכל דבר לגבות
מן הלקוחות ויש בהן דין קדימא דאחאם היו ללוה
טטרות על אחדים ונתנם אי מכרם לאחר המלוה ג
גובה אותם דסטרי בכלל מטלטלי הו ומשהעברי
אגב מקרקעי במד שא מטלטלי אמנם מיד
בראי לארץ הזאת תמנהתי על בי דאיתי שביתבין ב
בשטרות שיעבור מטלטלי אגב מקרקעי שאם בן א
אין לך ארם שקנה חפץ מחבירו ורציתי לבטלו ד
דאמרו אעפ שביתבין בן בשטרות כבר צהנו בכל
הארץ הזאת שאין מגבין לבח ממטלטלי שמבר או
נתן הלוה מפני תקצ השוק על בן לכו צוקפי בי מ
מאחר שידוע הוא שפשט המנהג בכל הארץ שאין מ
מגבין לבעל חוב ממטלטלי של לוקח שאם היה מק
מקום שלא פשט בו המנהג דאוי היה שבאותו מקו
לא יקנה ארם מחבירו שים חפץ בי אם בשטר ובא
דבאחריות כמו קרקע והיה הרגש גדול בדבר כי די
זה היה צמצא בכל יום במה פעמים והיה הדבר יור

יודע לכל בני העיר גם מתור דברי הריוניו מד
מובח שידוע להם המנהג שבכל הארץ אלא ש
שראו לומר אחד שעשה מעשה הריון חמורם דחז
והוציא מטלטלי מיר הלוקח ונתנו למלוה זו היא
ראיה שלא פשט המנהג בעיר ההוא ואני אומר
שזו אינו ראיה שמא הריון ההוא רן דין תורה ולא
שם אל לכו המנהג ההוא שאילו לא פשט המנהג ה
היה ידוע ומפורסם לכל בני העיר על בן אני אומר
שאין להוציא המטלטלין מיר הלוקח עד שיתברר
בדאי בירור גמור שא פשט המנהג שם כי אומרם
דמובח הוא שפשט המנהג שמה שאם לא פשט שם ר
דבר דיוג בכל יום בגרון זה וביאר עורר ת
בתשובה אחר אעפ שהריון בשאר מטלטלי בן אם ה
ללוה שטר חוב על אחר ומכרו בח גובה ממנו דטע
שאין גובין ממטלטלי שמבר משום תקנת השוק א
אבל בשטרות לא שייך תקנת השוק ולא שביח ועו
דעורר שלא יצא השטר מרשיתו לגמרי שעריין גשאר
בירר כח למחיל השטר הילכך חשיב שפיר ממונו ל
לגבות בו ממנו בעל חוב חזר השואל ואמר שא
שאי אפשר לו לברר המנהג ביצר צהנו ועל זה ה
חשיב לו סבור הייתי שאי אפשר שלא תוכלו לעמו
לעמוד על המנהג לכן כתבתי שאין להוציא מיר ח
הלוקח עד שיתברר המנהג וביון שכתבת שאי
אפשר לברר שפשט המנהג שם שא להגבות לבח
ממטלטלי משועבדים אלא אררבא אירע מעשה פ
פעמים שהגבה הריון ממטלטלי משועבדים אומא
אני ביון שאין בירור למנהג יעמוד הדבר על דין ת
תורה ויגבו לבעל חוב ממטלטלי הידועי שקדמו
ללוה קודם החוב שלוח עכ בת חרמכס ח
המחייב עצמו בדבר שאינו קצוב כגון שאמר לחבי
לחבירו הרי אני חייב לבסותה או לזונר לא משתע
משתעבר שאין כאן דבר ידוע ומצוי שנתנו לו במ
במתנה וחל אברזל השיג עליו וכן נתב
חרמכס זל המחייב את עצמו בדבר שאין לו קצבה
כגון שאמר לחבירו חריני חייב לפרנסך או אתן לך
בר ובר חיסים בכל שנה אעפ שאין לו קצבה שמא
יחייקרו החיסים הרי זה בשאר חוב לפיכך אם לא
קנ מירו אי שלא חייב עצמו בשטר גובה מבני חורין
אבל אם קנ מירו או שחייב את עצמו בשטר גובה
ממשועבדין והמחייב את עצמי בדבר של
בא לעולם ואינו מצוי אצלו חייב אעפ דקיימא לו
אין ארם מקנה דבר שלא בא לעולם הגי מילי בשח
בשחקן לו בלשון מכר או בילשן דמתנא אבל בלשון
חייב חייב לפיכך לא מבעיא בת לו מורה אני לך
שאני חייב לך בר ובר מרות של פירות שהוא חייב
לו שהרי חורה לו בהם אלא אפי אם אמר הרי עלי ע
עדים שאני מתחייב לפלוני בר ובר מרות של פירו
פירות שהוא חייב ודוקא בלשון חייב חל האחר
ינות והשיעבור על החייב אבל הנדון מתנה דבר ש
שאינו מצוי אצלו או שלא בא לעולם אפילו בת לו
שיעבור על שרף או קבל מנא אחריות על כל גכסי
אינו בלום שאן שיעבור אחריות גדול ממשכנו וא
דאפי אם נתן לו משכנו על מתנה זו לא קנה ומתנ
אי כאן ומשכנו אין בל ובש שיעבור דרע ממשכנו

ממשעבדי בי איז בו קניין ואינו שטר הלואה אלא
הוראה בעלמא הוא על חשבון שבינו ובין יעקב ול
ולענין זה חיה ערות מעליא לקיים מה שחורה
בפני הערים

אשח חנושאת וגותנת בתוך הבית והיו ש
שטרות מקציית קרקעית ועברים א
או שטרי חובות כתובי על שמה והל
אומרת שלי הן עליה להביא ראיה בערים שהוא ב
ברכיה שהיה לה ממון מיוחד ואין צריך שיעידו ע
על אילו חשטרות שהן שלח וכת' הרמ"ח והח"א
אם נמצאו לה מטלטלין ברשות עליה להביא ראיה
ובן אחר מן האחין שנישא וגותו בתוך הבית ושטר
ושטרות עשויין על שמו ואומר שלי הן מנכסי שגם
שנפלו לי מבית אבי אמר עליה להביא ראיה בערים
ואם מת והגיה יתומי אין צריכין האחין להביא רא
ראיה ואם חלקו בשום דבר אז על האחין להביא רא
ראיה אפי' כחיו ואפי' אם חשטרות יותר מכרי הר
חבר שחלקו והוא שזמן השטרות אחר זמן החלוק
החלוקה וכת' הרמ"ח וזו קא באחין רשמי מ
מחרירי אכל אחר שטען שנתנו לו או שקנאו מבעלי
גובה בו ואין צריך להביא ראיה והרמ"ח השי
חשיג עליו שאין גובה בלא ראיה ובן פ"ז זל

ערים שחעידו על ראובן שבא להם שיזוי
שיזיפו שטר של מנה על שמעון ד
ואח"כ הוציא שטר של מנה על שמע
שמעון אין גובין לו בו אפי' אם הוא מקוויים ער שי
שיעידו עריו שהם בתבונה וחתמוהו אבל שאר שט
שטרותיו שיש לו על אחרים או אפי' על שמעון ואי
מזה הסכום הרי הן בחזקתו ואם לא הזכירו הער
שהעידו עליו שם חלוה וסכום חמעות רק העידו ע
על שטר סתם שחזר עליו לזייפו כל שטרותיו איר
אירעו ולא מגבינן בהן והרמ"ח כת' אפי' ואם ער
השטר מעידין שכתבת היא וחתמתו אינו מועיל ו
ולא מגבינן ביה ולא קרעין ליה רחמישין שמא זי

זיית ער שהן בעצמו סבורים שהיא חתמתו
אבל אם ערי השטר מעידין שראו ההלואה או אחר
מעידין עליה שראו שחתמו מגבינן ביה דהא תו לי
ליבא למיחש לזייפא ומיהו לא משחינן ליה בירית
דילמא מיית ליה ואזיל ומפיק ביה מיתמי בבי רי
אחריו ולא איתברר גביהו דהוה מחרר אזייתא א
אלא מוקמינן ליה ביד שלישי ער דאיתברר מילתא ב

בסחרי שחפסירי בירו שטרות ומת חמפסיר
מי וטוען חפסיר מחיים תפסתי אותם ל
למשכון בשביל חוב שיש לי על חמפס
חמפסיר דאילו לגבותם לא היה מועיל תפיסה כל
בתיבה אם יש ערים שתבעם ממנו מחיים ולא רצ
לחזירם לו אז הויה תפיסה ואי לא לא ומיירי שיש
ערים שחפסידם בירו וגם יש ערים שראו עתה ביר
בירו שאם ל"ב היה גאמן במיגו דגאנסו או לח"ס וב
וכל זה לדינא רגמ"א אבל למאי דתיקון רבנן שגובין
ממסלסלי ריתמי גובין משטרותיהן אפי'
לא תפס מחיים

לומר לראובן לר פרעתי וחיח גאמן בשבועה ביוז
סאין חשטר ביר ראובן גם עתה גאמן בסענה זו ש
שהוא טוען בשבועה ואינו סותר בסענה זו את חר
הראשונה כי שתיקן אמת כי חיה חייב לו מנה חוב
גמור בשטר ביוז שחשטר נכתב בשמו ויכול להוציא
המנה בכל עת שירצה אל"ף שאין עיקר חממו של
דמה שטען עתה אינו סותר דבריו הראשונים אלא
מתריץ דיבורים וגאמן במיגו כדפרישתי

שאלה ילמדינו רבינו ראובן הוציא שטר מאלח
זהובים על שבעה אנשים מחקהל ויש ל
לו במו"ל שנים ולא נשאר מהלווים חי אלא אחר
דבעל חשטר תובע ליורשי הלויין ומניח לאחר מן
הלויין איתו שהוא חי עריין ואינו תובעו ויש לו מ
ממה לפרוע החוב והיורשי טועני שאבותיהם עשו
שטר זה בשביל חקהל וחקהל שבאותו זמן פרעו ח
חשטר כי ראובן לא היה אמור שילוח מסלו אלא ו
זהובים לאלו הלויין ועור למח לא הוציאו בחייה
הלויין ובהיות חקהל קיים ועור כי המלוח הזה
עבור עליה כמה זמנים שהגיע לתבלית העונני ולא
הוציא שטר זה ער שמתו הלויין וכל חורר החורר
ועור בירו שלוח אחר קיים ואינו רוצה לתובע ש"מ
שטרא רעוע הוא ומפני שהח' יורע מה סיבו של ש
שטר זה אינו מעיז פניו בגדרו ואולי נתפטר עמו
תשובה מה שרצית לפסול חשטר מפני ש
שלא הוציאוהו בחייה אכיהן ועור מפני שבא לתכלי
העניינות ולא הוציאו אינו זה טענה לפסול שטר אמ
אמנם אם יראה לדין שהיו מרומה הוא ימנע מל
מלהשתרל בו וכן אני עושה בשמביאין שטרות יש
ישנים אני חוקר ודורש להוציא חרין לאמתו אם א
אני רואה בא' מרנא רמובה שהיו מרומה ושקר אנ
אני אומר שאין לשום דין ישראל להשתרל בדין זה ו
זה אני כותב וחותם וגותן ביר הנתבע

שאלה ראובן שיצא עליו שטר שזה גוסחו ביאור
מה שהורה בפנינו ראובן שיש עליו ממ
גאממו עזבון יעקב רמי חפץ פלו"כ בך ובר וגבה מ
משטר פלו"כ בך ובר נמצא סכום מה שחורה ראובן
שיש עליו מממון עזבון יעקב בך ובר וכתבנו זה
בך ובר לירח פלו"כ והעדים חתומי למסה וטעון
ראובן שלא הורה הוראה זו ע"מ שכתב אלא שישב
לעשות חשבון מה שהיה לו בירו ומה היה לו לקב
לקבל ואחר כך כת' לכל המעמר ולא נגמר הדבר וש
לשער חנוה הזה לא ירע שנכתב ובכתב ההוראה אי
בתוב העידו על עצמו תשובה ביוז שטען
ראובן שלא הורה הוראה זו על דעת שתכתב אלא ל
לעשות חשבון לידע מה היה בירו ומח היה לו לק
לקבל נמצא שאינו מקפיד אלא על הכתיבה שכתבו
גלא ידעתו אבל אינו מכחש בחשכו וגם אני אומ
משסה אני באותו חשבון שהוריתי או עשיתי שליח
להשביח את עצמי אם כן מה קפידא יש בבתיבה זו
ולא כיוונו בבתיבה זו אלא לזכרון רברים ולא לש
לשם שטר ובן מוכיח חלושן ביאור מה שהורה במע
במעמדו ולא כתבו העידו על עצמו ביוז שהגלין
לכתוב בשטרות ולא הורה בפנינו בנך שכתבין ב
בשטר שטרי הוראות חילקי שטר זה אין גובין בו

שלא יתקיים שום סדר רק בכתיבת יד הסופרים ו
ובחתימות יד הערים המיוחדות בעיר אבל סטר מ
מחילה מעשה בכל יום שהמחל כותב בכתב ידו ו
וחותם וכו' היה חרין אם כתב אחר וחותם הוא מה
במו שאם היה הוא כותב וחותם ושאלת שטר
שכתוב בו גתחייב פלו' לפלו' בר דבר שיתנם לו
לזמן פלו' בנאמנות ובאחריות ובכל ייפוי שיפח
סופר תשובה אם אין תקנה בעיר שלא יגב
בזכירה יראה שגובין בו שהרי העדים מעירין שני
שנעשה הקצין בפניהם על מנת שיכתוב הסופר ה
השטר בכל ייפוי כח שרגיל הסופר לכתוב שטרי ה
העיר וכו' מזבח הלשון שנקרא זכירה לפי שבותב
הערים העניין מיר ברי שלא ישכחוהו ואח' חולב
לסופר והוא כותב השטר על פי דבריהם הילכך א
אם אירע כד שלא נכתב השטר מ' נלך אחר עדות
הערים החתומים על הזכירה ובחתימתן יצא הקד
הקול והוא מלוה בשטר וגרונ' בי כפי ייפוי כח ס
שרגילין לכתוב הסופרים בשטרי העיר מה ש
שכתבת שאין כתוב בו באיזה מקום נעשה ולא מא
מאיזה מטבע הזרובים על המקום אין קפידא ועל
המטבע הפחות הנקרא זהובים יהז לו ושאלת
אשה שיש עליה שטר חוב ויתחייב לישבע בתקנית
הנאונים שתיקנו לחשביע ללוה אם יש לו מטלטל
מטלטלין שיפרע מהם והיא מסרבת תשובה א
אשה שזה לאיש לכל עוגשין שכתורה ואיש צר
צריך לגדות ער דציית דינא ואל' מה העילוי חבמ'
בתקנת כל אדם יאמר איני רוצה ליתן מטלטליו א
או לישבע תגבו לבעל חובי קרקע שאלת ש
שטר יש לראובן נכתב על שמו אי יוכל אחר לגבות
בו בלא הרשאה לפי שרגילין לכתוב בכל השטרות
ש. וזהו דשות לכל מוציא שטר זה יורי או גוי ובמר
ובמירומה לי שבטולטילה אין מגבין בלא הרשאה
כי אין כותבין זה אלא לחיזוק בעלמא בלא צואת
הלוח וגם נאמנות רגילין לכתוב בשטרות אחבי
לא יאמר לו הלוח וגם הקנס שרגילין לכתוב בשטר
בשטרות שיפרע כל ההוצאות על הכפל היאך יגבו
והלא אכמכתא הוא תשובה בר גהגו פה ש
שצריך הרשאה א' שכתוב בשטר כל מי שמוציא
אם לא שכתוב מפורש בו אח בלא הרשאה וכל
דבר שנהגו במריצה לכתוב הן נאמנות הן בתכונה ב
בשוקא הן שאר שופרי דשטרי שבכר גהגו הסופרי
לכתוב כל מי שמקנה בסודר לכתוב שטר דעתו שי
שיכתבוהו במנהג המריצה ואין צריך לפרש שיכת
שיכתבו כל לישני שפירי ראית בה ואם היה בא ליד
מעשה לגבות ההוצאה לא הייתי פוסק לגבותה אם
לא נעשה הקצין בבית דין חשוב ורלא באסמכתא
ששאלת מלוה שירד בעצמו לצבסי לזה ב
בלא שומת ב' ומכר מצבסיו ער ברי חובו מחמת ש
שרגילין לכתוב בשטרי חובית שיש רשות למלוה ל
למכור כל מה שימצא ללוה מצבסין בין בפניו בין
שלא בפניו שלא ברשות ב' ובלא שומא והבריזה בין
בשויה בין בפחות תשובה אמת הוא מה
שנהגו הסופרים לכתוב בשטרות שיש לנחוג על
פי מה שנהגו לכתוב ומיחו בגרון זה ג' רלאו בל ב

צמיצוהו ומלוח דלירד לצבסי לוח אלא בבח ב' דמי
דכירצא בזה דגתי בכר בכאן על מה שנהגין לכתוב
בשטרות בין בדיני ישראל בין בדיני האומות העולמ'
ואמרתי חלילה וחס שיהיה דשות למלוה לתבוע
הלוח בדיני אומות העולם דאפי' אם המלוה וחלוה
עומדין בפניו ואמ' חלוה למלוה אם תרצה תתבע
תתבעני בפני דיני האומות מחייבין למלוה וא
דאמרינן לו' שלא יתבענו אלא בדיני ישראל ואי לא צ
ציית שמותי משמתי' ליה והא רבתינן בין בדיני
אומות העולם יש לפרש ש' לא לעקור דברי תורה
בגון אי גבדא אלמא הוא ואין כח בדיני ישראל לבד
לכופו אז יש לו רשות להביא אותו בדיני אומות
העולם שלא יפסיד ממנו וכן בגרון זה א' שכות
שכותבין בשטרות שיש רשות למלוה שירד לצבסי ל
לוח מ' אין לעבור על דברי תורה רתנו המלוה
את חבירו לא ימשכנו אלא בב' ויש לפרש מה שגח
שנהגו לכתוב שיוכל המלוה לירד לצבסי לוח בגון
שלא מצא המלוה דין שרוצה למשכנו אז יש לו רש
דשות לעשות דין לעצמו וכן חקרת שנהגין בשני
דברים הללו פה בטולטילה ועיר רגילין לכתוב לב
לכל מוציא שטר זה א' שכותבין לכתוב הרשאה א
אלמא לא צהיגי לרון כלשון הכתוב בשטרות ב' ש
ברברים הללו שיש עבירה ברבר ויש לפרש הלשון ב
בעניין שלא יהא בו עבירה ושאלת שמע
שמעין שכת שטר לראובן עליו בא' בגיסן שנתחייב
לו בכל סד ממנו ער אלה זהובים שידרה שמעון א
אהר זמנו של שטר זה שיש לראובן עליו ויכתוב די
דיחתום בחתימת ידו בהוראה והוציא ראובן כתב
ידו של שמעון שהורה שיש לראובן עליו ק' זהובים
וזמן בחב ירו ב' בגיסן ונתקיימה חתימת שמעון
שמעון באחר באייר ונסתפקתי מאימתי גובה ראו
דאובן מזמן שטרו או מזמן שנתקיים חתימת יד ש
שמעון בב' יראה שראובן גובה מזמן שטרו
דאז יצא הקול שנתחזק שטר של שמעון באלה זהו
זהובים והיה להם ללקוחות לחוש שמא לאלתר ימ
ימסור שמעון כתב ידו לראובן כי אין קול יוצא ל
לכתב ידו שאמר אין אנו צריכין ליזהר אלא ער ש
שימסור לו שמעון כתב ידו כי ווקא העדים הוא ד
דמפקי לקלא וששאלת ראובן שאל משמ
משמעון ואמר לו אתה הודית בפני עדים שאתה חי
חייב לי מנה חוב גמור בשטר וקנו מירד קצין גמ
גמור ועתה גבו ממנו השטר ונתנהו לך תן לי מ
ממוגי והשיב שמעון אתה לא מכרת לי כלום לא ח
חליתני אלא לוי נתן לי משכון ושאל ממני לעשו
לעשות שטר חוב בשמך והוא החזיר לי שטרו והח
דהחזרתי לו משכונו תשובה אם ההוראה
שהורה שמעון בפני עדים היא כמו שטען באחרונ'
לאי הוראה היא כי לפי דבריו לא היה עיקר חממו
של ראובן מעולם ואח' אם הורה תחילה בפני עדי
במו שטען ראובן שחייב לו מנה חוב גמור בשטר ו
ועתה שאלו הסטר יוצא מתחת יד ראובן והוא סו
סוען שעיקר חממו לא היה שלו אלא של לוי היה
ובקש ממנו לבהוב השטר בשם ראובן ופרעו ללוי
וחזיר לו שטר הוא נאמן בטענה זו במיג שיכול

שבעה מרע אם חזות קיים ואמר שיתגזר למקבל
יתגזר לו אבל מה חזותו ובנו אומר שיתגזר לו לא
יתגזר לו אלא יהא שטר הקנאה ברפריש מלוח ד
ולוח שהם ארוקים בשטר כל אחד אמר שלי הוא ומ
וממני גמל אם איז מקדוים הלוח נאמן וישבע חיס
חיסת ויפטר ואם הוא מקדוים ואוחזין בו שניה ב
בשוח בטופס או בתורה אי שניהן אוחזין בגיליון
ואפי' כל התורה קרוב לאחר יותר מלחבירו זה ישב
שאיין לו פחות מחציו וזה ישבע שאין לו פחות מח
מחציו ויפטר לו חציו אפי' אם יש בו נאמנות שהיה
בחו ביוז שגמל ואם אחד אוחז בתורה ואחר בטופ
האוחז בטורה גוסל יתרוז הממון ששוח התורה ע
על הטופס והשאר יחלקו בשוח בשבועה וביצר ש
שמיין זה היתרון שמיין כמו שוח שטר שיש בו זמן יר
יותר משאיין בו זמן שהרי לא תורה ולא טופס ראוי
ראויין לגבות בהן זה בלא זה לפיכך בעיקר השטר
הזו שוין אלא שהתורה שוח יותר בשביל הזמן שבו
ובר גוסל תחילה מי שהחזיק בו ואם יש באן ע
ערי מסירה נמצא שבין תורה ובין טופס שניהם ב
בשירי לגבות בו בלא ערי חתימת אלא שהטופס ש
שוח יותר בשביל הערים החתומים דשמא ילכו ער
ערי מסירה למריגת חים או ימותו הילכך שמיין על
עיליון של טופס בשביל עריו ועליון של תורה בש
בשביל הזמן ומאי דביגי בניי מגבין מעיקר המלוה
והשאר חולקין בשבועה ויש אומרים שחולקין כל
שבועה שלא נתקנה שבועה זו אלא ברי שלא יהא ב
כל אחד ואחר הולך ותוקף את טליתו של חבירו ל
לפיכך לא תיקננהו אלא בטלית וביוצא בו דשביח
אבל בשטרות לא שביח המחזיר שטר שמ
שמלוין לא היה לו להחזירו בת' ח' מ' ש' שהוא שטר
וגובין בו ואין מוציאין מהחת יר הבעלים והראב"ד
חשיג עליו וכת' ביוז שהחזיק בפסול בכ' או גורע
בערים בטל ואין גובין בו וכת' בעל התרומות אפי'
אם כ' גובין בו ואחר כך גורע בערים שגמל מחזיר
כ' הדין ומוציאין מן המלוה להחזיר ללוה אבל א
אם פרע הלוח מעצמו ואחר כך באו ערים שגמל אי'
מוציא מירו הואיל שמעצמו פרע יורע היה שאינו
פרע ועבשיו שמצא ערים שגמל רוצה לומר פרע
הוא ואינו נאמן ומהניא תפיסה למלוה שהרי בריא
ל' שעדיין חייב לו ואפי' אם פרע ליורשי המלוה
שאיין התפיסה ברורה להם שחיא ברין אפי' הכי
מהניא להם תפיסה ביוז שמרעת הבעלים באה לי'
לירם שאלה לאא ח' ז' ראובן ה
היה לו שטר על שמעון ולוי שחיו שותפין בחרבה
עסקים והיה השטר באלה ות' ש' זהובים דמת שמע
שמעון ונשארד בניו בחזקת חשבון ממון ויצאו חר
הרבה סטרות על שמעון ולוי והוצרך לוי לפרוע
מקצתו כי בני שמעון לא היו להם ממה לפרוע וה
והרחיקו בני שמעון גדר למרחק בשביל גגישת ח
החובות ונשארה אמם חולה מוטלת על ערס דוי ד
ותבע מורש' של ראובן ללוי וחורירוהו כ' לבתים
של לוי ואחר כך תבע לוי לאמן של בני שמעון בש
בשטר חייב שחיו לו עליה ועל בניה שנתחייבו לו
גמל מה שיוציאו ממנו בשטר הנזכר שחיו עליו ועל

שמעון בעלח שיפרעו לו ובקשו שירוחו לחזמג ע
ער שתתפאת מחוליה ומיר אחר בר קורם שתתר
שתתפאת ויצא קול הברה בעיר ששטר הנזכר גמל
מיר המורשח חננאל בכיסו והוא צועק ומררח ומ
דמחזר אחר אכיותו ובעורר מחזר בשווק' וברחוב
וברחובות גורע שגוי מצאו וחגוי אמר שמכרו ליה
ליחודי פלוגי אלמוגי ואותו פלוג מכרו לקרבי בג
שמעון וקול אמתלא זו נחאמת קרוב לוראי כי בא
שליחו של פלוג אלמוג ללוי ואמר לו אם הוא רוצה
לקנות אותו שטר שנתחזק עליו ועל שמעון והשיב
לוי לפי תומו וצדקתו מה לי לקנות שטר שאני יור
יורע בוראי שאינו פרוע חלילה לי מעשות כדבר ח
חזה אח אה אם גמל השטר יורע אני שעלינו מוטל לפר
לפרוע ממון זה ואח' באו קרובי בני שמעון ואמר
שאיפשר שקרוביהם בני שמעון שלחו הממון הנזכ'
בשטר על ידי שליח ופרעוהו וחוזר השטר לשליח
ומירו גמל ואח' נמצא כתוב ששלחו קרובי בני שמ
שמעון להם שזה גוסחו הוי יורעין ששטר שנתחזק
על אביכם ועל לוי שותפו נאבד ולא נמצא ולא ימ
ימצא עור ובר ובר טענו בשבילכם והורענו אתכם
כל חרברים שאם יגיעו דברים אילו אליכם שתורע
מה שתעשו אחר החרברים והאמת והסיב
אשר אירעו בשטר זה אכתוב אני את אשר עם לבני
ע'פ התורה אשר הורוני ולמורוני חכמי התורה אש
אשר רביה ררבי גועם ופ'נש וגי'צטונו בה לרוז ד' ר'
אמת לאמת ואע'פ שאין אנו גביאים לרוז רב' ר'
שב'לב חכם ערית מגביא ונצא בעקבות הראשונים ו
וגלמוד ממעשיהם מההוא עובדא דפרק חזקת הב
הבתים ההוא גברא רשמע לרביתתו דקאמרית לבר
לברתה אמאי לא צגיעה ההיא איתתא באיסורה עש
עשרה בני אית לי ולית לי מאבדור אלא חר בי קא ש
שביב אמר כל גכסי לחר ברי דאית ליבי קשביב ולא
יורעו איצשי לחי מצינהו אתה לקמי' ד' בגאח אמר ל'
להו זילו חבטו לקברא דאבובון ער דקאי ומגליל
לבו לחי מציבו אזול בוללהו וזההו דבריה לא אזל
אמר בוללהו גכסי לחאי גינהו ולא אזל וכן בבמה מ
מקומות וכן הלכו חכמי התלמוד בתר אימ
אומרגא דמובח גבי שטר מברחת וכן גבי בת כל גב
גכסיו לאחר ואח' גורע שיש לו בו וכן מתנת שביב
מרע בכולה וההוא רזבין גכסי ארעהא למיסק
לארעא דישרא וגומל האחר בין הגמלים ודבר ד
זה יס'לד עיקר מדברי קבלה מאב לחכמים אשר צי
ציוה ליתן חילך החי וגומ' וכן בכל דור ודור מצוין
לשבור מתלעות עול והמטים עקלקלת להוריק ב
בגתיבת יוסר לבן אחוה וע' בגרון זה מה ריגו אמ'
שאמר חכמים בשטר שגמל מה ריגו וגמלקו בו ר' מ
מאיר וחכמים בפ' דבבא מציאח ר' מאיר אמ' אם
אין בו אחריות גכסים יחזיר שאין כ' גפרעין מהו
יש בו אחריות גכסים לא יחזיר שכו' גפרעין מהם ו
דחכמים אומרים בין כך ובין כך לא יחזיר שכו' גס
גפרעין מהן וגמלקו בפירוש דבריהם ר' איעז
ד' יוחנן ר' איעזר אומר מחלוסקת בשאין חייב מור'
ר' מאיר סבר שטר שאין בו אחריות אינו גובה לא מ
מגכסים משעבדים ולא מגכסים בני תרי ורבה

הפקירוהו בידו בתורת שלישות ומקצתו פדוע יח
יהא מונח עד שיבא איחוד ואם שטר משכונא שז
שנמצא בידו ואינו ידוע מה סיבו בת אא חרזל אלמ
שהמשכונא מוחזק בקרקע אינו מועיל לו בלום לשו
לשום טענה לא לומר לקוח היא בידו ולא לומר מ
ממושכנא היה בידו בכך וכך בידו שידוע שבתורת מ
משכונא באה לידו וחורעה בה המשכונא בידו שנמצ
ביר שליש ואינו ידוע במה גפרע ממנו וקרקע בתו
בחזקת בעליה עומרת והיו במלוה על פה ויהא ה
השטר מונח עד שיבא איחוד ותחזור הקרקע לבעל
דאם טעה זה שמצא השטר ונתנו לאותו שהוא בתו
על שמו בת אא חרזל בתשובה לא יפח עשה זה ש
שמצאו שנתנו לזה שעבר על דברי חבמים ואם היה
זה שהשטר עתה בידו היה מבחיש דברי אותו שנתנ
לו היה יכול לגבות בו ואם הוא מורה לו שנתנו לי
לידו צריך להחזירו לו ויהא מונח עד שיבא איחוד

וכן יורשי הגפקר לא יחזירו שום שטר שנמצא
ברשות אביהם אלא אם ידועי מה סיבו ובת אא
חרזל ראיתי מפרדשים שאפי שניהם אינו לא יוציא
מתחת ידו אלא קרוע דחיישינן לקנוניא ולא מיס
מיסתבר דלא חיישינן לקנוניא ולשמא בת ללות בג
בניסן ולא לזה ער תשרי אלא בשטר שנפל דאיתרע
דאיבא למימר משום דהיה ביה דיעותא לא גזר בש
בשמירתו אבל שטר המופקר לא אתי ליד בי דיעות
אלא שאין הגפקר זכור מבח מי בא לידו ואם שניה
דוצים יעשו במאמרם פי אם יתפסדו ביניהם שיאמ
שיאמין האחר לחבירו בשבועה כי המלוה יגול לח
להשביע ללוה שהוא פדוע בלו א מקצתו וחלונה י
יכול להשביע למלוה שלא גפרע אלמ שיש בו נאמנ

גאמנות לפיכך כל זמן שלא נתפסדו יהא מונח
עב ואם יסעגו היורשי על שטר שמוצאי ברשות אב
אביה שאביהן חלוה עליו מעות למלוה אלמ שאינ
יכול לגבותו מחלוה בלא בתיבה ובלא מסירה ממ
לקחו בשביל משכונ טענתם טענה אבל אנו לא טע
סעגינו להו בידו שאין להם בתיבה ומסירה

המוציא שטר חוב אפי אין בו אחריות ולזה מורה
לא יחזיר דחיישינן לפירעון ולקנוניא ובת ב
בעל התרומות ואפי אפ חלוה או המלוה נקב יש ב
בצר אות פלוגת לא יחזיר לא לזה ולא לזה שהיו ג
גשתהא ביד המלוה וידוע בו הסימן ואיפשר שנפל
מיר חלוה דהוא פדוע וגם חלוה שכותב שטר אפ
אלמ שאין מלוה עמו עומר בזה הסימן בעורו בידו
ואיפשר שנפל מיר המלוה ואלמ שאין בו אחריות
סעות סופר הוא לפיכך אם פירש בו בהריא שאינו
חייב באחריות וחייב מורה יחזיר או שיש ללוה בג
בני חורין שמסמיקין לשיעבור החוב יחזיר גכן
אם נמצא ביום שנכתב דחייב מורה יחזיר אבל אם
לא היה חייב מורה אלמ שזמנו הוא בו ביום לא י
יחזיר דחיישינן לפריעה אפי ביומיה ובת חר
חרמא שמעינן מיניה ואפי בקובע זמן לחבירו אי
נפל שטרא ואשתכח בגו זימניה לא יחזיר דהא חב

סתם חלוהא ל יום ואפי חבי בי אין חייב מורה לא
יחזיר דחיישינן אפי לפריעה ויומיה וזה גמ בקובע
זמן איבא למיחש שמא הוא פדוע מצא בשוק שטר
קרועין ושטר חוב ביניהן לא יחזיר ואם יש עליו ש
שובר אפי בלא עדים יחזיר השטר ללוה שאילו לא
היה קרוע לא השליבוהו בין שטרותיו הקרועין וזה
זהרי שובר גמצא עמו שאומ שחוא פדוע המוצ
המוציא שטר בבלי יתגנו למי שנותן סימן בבלי רא
דאפי שאין מועיל סימן בגוף השטר לפי שהיה הש
השטר ביד הלוה וביד המלוה ושניהם מבידין בו א
אבל בשנותן סימן בבלי הובחה גמורה הוא שהוא ש
שלו ואפי אם אין גותן סימן בבלי אלא בשזה מכר
מכרין שטר מצאתי וזה אומר מצאת בבלי פלוגא אם
אין דרך העולם ליתן שטרות באותו הבלי הוי סימ
מצא ג שטרות או יותר ברובין זה על זה או ש
שאתר ברוד בראש חבירו יכרין שטרות מצאתי ולמ
שיאמר לו מניינן יחזירם ואין צריך שיאמר לו היא
היאך היו ברובין וחרמא בת אפ דקל דקשר א
או מניין לחזירה הוי סימן חבא בעינן מניין עם בר
בריביה או קשירה וטעמ דהנך תרי שטרי דחד לוח
דמלוה אינון ושמא בפעם אחת פרע חלוה והמלוה
נתנם לו ברובין ולכך ידע שחן ברובין אי נשלוח ת
חלוה שמא לקח ממנו חמעות בפעם אחת ונתנו לו
השטרות ברובין ואותו שכרבו מכיר בבדיבתו והא
דחאחר לא נתן אל לבו ולכך צריך מניין עם חבר
חבריבא או הקשירה דחמ שאין שניהן לפנינו
ואחר ידוע בבדיבה או קשירה או המניין והאחר אי
אינו ידוע לא זה ולא זה גותנין למי שידוע

מצא ג שטרות יחד על לוח אחר שלוח מג אנשים
והם מקדוים יחזירם ללוה אח בלא סימן שאילו
היו של ג המלוים לא היו נמצאי ביחד ולא יתנם ל
למלוים אח אם יתנו בהן סימן דאם אינם מק
מקדוים לא יתנם ללוה אלא למי שנותן בהן סימ
ואם מצא ג ביחד מג לווים שלוח ממלוה אחר והם ב
בתיבת יד ג סופרים יתנם למלוה אח בלא סימן וא
הם בתיבת יד סופר אחר יתנם למי שיתן בהן סימן
מצא אגרות שום ששמו בד נכסי לזה למלוה ו
דאגרות מזון שקבל עליו לזון בת אשתו או שמכר
בד קרקע למזון האשה והבנות ושטרי חליצה ומי
ומיאוצין וכל מעשה בד בגון שטרי חליטא שהחלי
שהחליטו בד נכסי לזה למלוה יחזיר לבעליו

המוציא שטר שיחרור אם אין הארונ מונח בו לא י
יחזיר לא לזה ולא לזה דאם הארונ מורה שנתנו ל
לעבר להשתחרר בו יחזירנה לעבר ומיהו אם יבא
לסרוח בו ממה שמכר ארונו מנכסיו מאחר זמן חב
הכתוב בו צריך לחביא ראיה שהגיע לידו מזמן חב
הכתוב בו בידו דאיתרע בגמילה המוציא
שטר מתנת בריא או שטר מכר אפי אומר הנותן או
המכר שיתגורו למקבל או ללוקח לא יתגנו לו א
אפי פירש במתנה ששייר לעצמו בח שיוכל לחזור
בו כל ימיו בגון שכתבו מהיום אם לא אחזור בו ב
כל ימי חיי ואם הוא שטר הקנאה שמירש שהקנה
לו מיר אלמ שלא הגיע השטר לידו יחזיר אפי לא ש
שייר לו בח שיוכל לחזור המוציא שטר מתנת

השליש לומר שהוא פרוע ואם השליש מת לא יחזיר
לא ללוח ולא למלוה אפילו שחייב מורה שהמלוה
המקדמו בידו ועדיין לא גמרע החוב לפי שהשליש
לקצוצא לפיכך אין צובין בשטר חוב שזה חשבונו
יוצא עליו ואין קורעין אותו שטר שגמצא בו
סובר בגזח השטר בין מלפניו בין מלאחוריו שטר זה
פרוע או שגמרע ממנו בד ובד עושין כמו שכתוב ב
בשטר שאם לא היה פרוע לא היה כותב אותו בגזח
השטר שאלה לא ה'ל' ראובן נ
גמטר ונמצא באחר מסטרותיו מכתב ידו שטר זה
חציו לפלוז אם יזכה בו פלוז באותו החצי
תשובה אין לפלוז חלק בו ולא דמי לשטר שגב
שגבת עליו פירעון ומגרע השטר ובשטר השטר
בב' לגבות רואין עליו פירעון חילבך לא היה בוח'
אותו אם אינו אמת אבל מה שכתב עליו שיש לאחר
חלק בו אינו מגרע בח השטר חילבך אין בו ממש
שאפילו אם היה אמ' לו בסג' עדים זה השטר חציו
שלך אם לא היה אומר אתם עדי יבול לומר שלא ל
לחשיב את עצמו עשה ואינו אמת ולא עדיה מה ש
שכתוב מאילו חזקה לו בפני עדים האומר שט
שטר בין שטרותי פרוע ואינו יודע איזהו כל שטר
סטרותי פרועל גמצא לאחר שם שנים הגדול פרו
פרוע ולא הקטן האומר לחבירו שטר לך
בידי שהוא פרוע הגדול פרוע והקטן אינו פרוע
חוב לך בידי פרוע כל שטרותיו שיש לו עליו פרו
פרועין

הלבחא אותיות אין גקצין אלא בבתיבה
ובמסירה לפיכך האי מאן דמזכר
שטרא לחבריה צריך למיכתב לו
קצי לך איזהו ובל שיעבוד ראתי ביה ואם לא בת' בו
לא קצח המלוה שבו ואפי' חגייר בעלמא לצור פל' צ
צלוחיתו לא קצח אלא מקח טעות ומחזיר הגייר וי
דיחזיר לו חרמים וכן כתב ח'מ'מ'ן שלא קצח אפילו
חגייר לצור פל' צלוחיתו מפני שיעקר מקחו לדאי'
והכל בטל ולא יתקיים לחצאין ואפי' אם מסרו לי
וקצו מירד בקצין שמובר לו כל השיעבוד שבו אינו
כלום אפ' רסתם קצין לבתיבה עומד וכתבו לו ח
העדים הקצין אינו כלום דבתי' שהשטר נקצח בח
הוא הקצין בעצמו שבזה הבתיבה נקצח השטר בש
בשטרותיו אלא בבתיבה שבותבין העדים שראו חק
הקצין אינה אלא לדאיה בעלמא לפיכך ביון שלא ב
כתב לו השטר בשעת שחקצח לו און בותבין אפ' ו
ואפי' אם כתבו לו העדים אינו שטר הקצח אלא שט
שטר של דאיה וכן כתב א' ח'ל' בתשובה ברא
בראובן שנתן לשמעון כל גבסו וקבמתנת בריא מס
מטלטלי אגב מקדקעי בקצין אפ' דשטרי הן בכלל
גבסי אינן לא קצאם אפ' שהיו השטרות בבית רא
דאובן והקצח לשמעון כל גבסיו ונמצא שקצח חבי
הבית שהשטרות בתובה ויש באז בתיבה וחזירו ר
דחוי במסירה אח' לא קצח השטרות ביון שלא כתוב
לו קצי לך איזהו ובל שיעבורא ראתי ביה ואם ב
כתב לו שטר מבירה קצי לך איזהו ובל שיעבורא ר
דאית ביה ומסר לירד אלא ששטר הנמכר לא היה מ
מצוי אצלו וקצו מירד שמובר לו שטר פלוז

בת ה'ר'ב' ז'ל שקצח רחלימין חן במקום חמסירה ו
דבמו ששאר מטלטלין גקצין בחליפין בן גופו של
שטר נקצח בחליפין והבתיבה לקצות שיעבור שבו
וח'מ'מ'ן כתב שאינו מועיל אלא אם ימסור לו
גופו של שטר ובבתיבה ושטר העשוי בערב
צערבאות של גוים ושטר של כתב ידו גקצין גם כן
בבתיבה ומסירה ולא אמרינן וליחשביה במלוה ע
על פה שאין גקצית אלא במעמר שלשתן ושטר העש
העשוי בערבאות של גוים אם עשוי בתיקונו גובין
בו אפילו ממעבדי וכתב ידו גהי ולא חשיב בשטר
לגבות בו ממעבדי גובין בו מבני חרי ובשטר
משכונ איבא פלוגתא ח' יוסה מאגש כתב שריצו בש
בשאר מלוה ביון שיבול לסלקו במעות וצריך בתי
בתיבה ומסירה והגאונים כתבו ומסירה בעל
בעלמא בלא בתיבה לא קצא אבל בתיבה קצא בלא
מסירה וביון שהחזיק בקרקע וכתב לו קצי לך וכן
קצח אפ' שלא מסר לו שטר המשכונה ודוקא במס
במשכונה מוחזקת אבל אינה מוחזקת הויא בשאר
מלוה אבל שטר חוב על המשכון של מטל
מטלטלין ביון שמכר לו חחוב ומסור לו המטלטל
המטלטלין אפ' שלא מסר לו השטר קצח החוב שע
עליו במשיכת המשכון והאי מסירה דשטרות מפ
מפרשו התוספות לא מסירה לחורה שימסרנו חמו
חמובר ליד הלוקח שלא הזכירה מסירה אלא בבעל
חיים וספיגה ומסירה רידהו רמא למשיכה ובשאר
דבשאר חזק הספיגה בחבל ומגענעה כל שחזר הולכת
מכתו וכן בבעלי חיים חילבך אפי' בלא גיענעה גמי
קוצה אבל בשאר מטלטלי לא אלא חק מסירה צריך
הגבהה עמה או משיכה אם הוא שק מלא שטרות ש
שאינו דרכו לחגביהו והא דקרי ליה מסירה אפ' דב
דבעי משיכה או הגבהה עמה משום דבעינן מסירה
מיר ליר עם הגבהה או עם המשיכה וסעמא משום
דבעינן קצין חשוב לקצות שיעבור השטר אי גמי א
אפילו אי לא בעינן מסירה מיר ליר גקס לשון מסי
מסירה משום דבעינן דעת אחרת מקצח אותה כמו
שאר מסירה שחבירו מוסר לו לפיכך חזקה בשטר
חפקר שחבירו הפקיר שטרו אינו קוצה על ידו המ
חמלוה הבתובה בו ביון שאין צאן דעת אחרים מק
מקצח ובבתיבה איבא פלוגתא ח' יוסה מאגש ב
כתב ראפי' למאן דבעי בתיבה אין צריך לחביא ראי
דאיה ונאמן לומר שטר כתוב היה לי ואבר אבל
לו מסק ביון שררד לעשות על אותו שטר צריך
לחביא ראייה ואינו נאמן לומר שטר היה לי ואבר
ואין גקצין גמי אגב קרקע אפ' דשאר מטלטלי
גקצין אגב הקרקע הבא בעינן קצין חשוב בדפריש
והא דתנן ביון שהחזיק בקרקע גקצח השטר בב' מ
מקום שהוא היינו דדוקא שטר שכתב מוכר ללוקח
שמכר לו שרדו בהחזא שטר קאמר שאם החזיק בק
בקרקע נקצח לו חשטר אבל המוכר לחבירו שטר ח
חוב שיש לו על אחר אינו נקצח על גב קרקע אבל
רב אלפס כתב שכל שטר נקצח אגב קרקע ואפי' לו
לרבריו פ' א' ח'ל' בתשובה שצריך לומר לו על מ
פה קצי לך איזהו ובל שיעבורא ראתי ביה ולא מחגי
אגב אלא שאין צריך בתיבה אבל על פה צריך לאומ

סברי ממשעברי הוא ולא גבי הא מבני חרי מיגבא ג
גבי אבל בשתיב מורה רברי הכל יחזיר ולפירעון ר
ולקנוציה לא חיישינן דר יוחנן אמר מחלוקת
בשתיב מורה ר מאיר סבר שטר שאין בו אחיות מ
ממשעברי הוא ולא גבי אבל מבני חרי גבי ורבנן ס
סברי ממשעברי גבי גבי הילכך אעפ רחייב מורה ל
לא יחזיר רחיישינן לפירעין ולקנוציה אבל אין חי
חייב מורה דה לא יחזיר חיישינן לפירעון ותניא
בזוהר דר יוחנן והילכתא בורותיה דשטר שנפלא
אפי' אם חייב מורה אפי' לו גבסים ללוח חיישינן
לקנוציה אבל יש לו גבסים ללוח ליבא למיחש לק
לקנוציה והיכא דאין חייב מורה בכל עניין לא יחזיר
דחיישינן לפירעון דאיתרע שטר זה כיון שנמצא מ
מוטל באספה ניכר שלא חששו לשמירתו מחמת שב
שנפרע ור' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' R
המלוה אומר ממני גפלו והלוה אמר פרעתי וממני
גפלו חיישינן טפי לרברי הלוח כן דן שאין סברא מב
מכרע לרברי זה יתיר מלרברי זה ומעמירין ממון
בחזקתו ואין לו מר ארבה העמר שטר על חז
חזקתו שלא נפרע לפי ששטר עימר ליפרע אבל כש
בשיש סברא לומר שלא נפרע לא חיישינן לפריעה ב
ברא' אפי' אר יוחנן המוציא שטר חייב בשוק ובתו
בו הנפק דומנו בו ביום יחזירנו לבעלים אי משום
שמא בת ללוות ולא לזה הא כתוב ביה הנפק ואי מ
משום פריעה לפריעה בת יומא לא חיישינן ולא
שבת לפרע' בו ביום וכן נזכר זה יש כמה ס
סברות ויריד מוכיחות ולא חיישינן לפריעה שהא
שהאשה בקשה להרויח זמן החוב לה ולבניה ער ש
שתתפא וכן עשו ובתור חוליה אירע מקרה הנפי
הנפילה ודן כקובע זמן להבירו רחוקת אין ארם
פורע בזמנו ועיר שירוע שיצאו הבנים מן העיר ל
להשטט מן הדין וירוע אם היה רק מתחילין בפיר
בפירעון ופורעין מעט מעט הדין מרויחין להז זמן
אחר זמן ואיר הוציאו כל כך ממון מידם בעיין יפ
בבת אחת בלא גזישה ורוחק ועיר יראה היבא
שירוע שאין הלוח בעיר בין גפילת השטר למציאתו
שיותר גבוי רברי המלוה שאמר שאינו פריע
כש נזכר זה שהלכו למרחקים שלא גחשו רי למאא
אתו בגמלא פרחא או שלחו ממון ביר שליח ופרע
במסתרם שלא ביריעת שום האחד קרובין שהרי ק
קרוביהם אח אחר שלמרום לטעין לא אמר אלא שם
יכולין לטעון ששלחו הממון על ידי שליח והחזיר
השטר ליר השליח וממנו גפלו אבל בלם הורו שאי
ירעו בפירעין זה בלום והיאר איפשר שנפרע ממנו
זה ולא ירעו כמה אנשים מאנשי העיר ועיר
שהרי זקני העיר יב מינו את חחר שלמה ואותי אפ
אפיטרופוס' על ההקדש של ר' משה געו ששטר הגז
הנזכר היה ממנו ואיר נפרע השטר בלתי ידיעתיו
אח בי אנו מוסרין שטרות ליר שלוחים ליגוש הגז
הנזכרים לפרוע ממ' אין השליח מקבל הממון אל
ליריני בא הממון יסגור בחיתמיו ועיר ירוע כי ל
לא היה שהות ביזעפילת שטר זה למציאתו בטורח
ברי שיעור מניין המעות הללו ואיר יתכן שבאותו
זמן בא השליח וחבא המעות ופרעם וגפלו השטר

מירד ועוד כיון שירוע שכבר נכתב ארבתא ע
על גבסי לוי שותת של אביהם בשביל ממון זה והם
מחוייבין לסלקו מאותו תביעה היאר יפרעו ממנו
זה בלא ידיעתו ושלא בפני ב' ברי לבטל מעשה ב'ר
שעשו על גבסי לוי ועיר שהרבר ירוע שאינו א
אמורין לפרוע ממנו זה כי כבר אמרו שאביהם לא
הניח להם שום ממון ומפני זה הוצרכו לברוח מר
מרחוק מפני גושיהם ועיר מי יסכו עצמו לשלוח
ממון בזה פ' שליח בעת בזאת שהררכים משובשים
ולוא שתגדוהו למלוח במקום שהוא שם כי אם רר
דוצים לפרועו באקום שהוא שם ב' צו היה מקבל
המלוה עליו אחריות הרר להביא אליו ועיר
אין אנו מאמיניו לשלוחנו שהוא אמר שנפלהשטה
מירד כל זמן שלא גראה השטר ביר מוציאו ושגאח
חטלית כובשו ואינו רוצה להחזיר לנו ולא איתרע
שטר זה בשום גפילה ובין שחוב זה ירוע לבמה ב
בני ארם יכתבו לנו שטר אחר שכן הדין גותן במי ש
שנמחק שטר חובו ורישומו גיבר שבו עושין לו קוי
קיומו ואין לר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' R
אמתלאות ואומרות ברורות ויריד מוכיחות שגלוי
וירוע לבל שממון זה לא נפרע ומחוייבין ב'ר ולבת
מעשה ב'ר ולקיים השטר בכתחילה ולכופו לפרוע
ואם היו הנזשים בבאן והיו טוענין אותו טענה שב
שברו קרוביהם מלבם חידו' ראויין לב' פתח ולררות
ער שיאמרו אמת הוא רעריפי כל הני אומרות מה
מהחיא אומדנא דמר וזכרא חסידא ראיגניב כסא בס
בספא מאושפזיה הוה חזי להחיא בר בי רב רמשי י
יריה ובפר בגלימא וחבריה ובפתיה ואורי המ
המיצא שובר בשוק בזמן שהמלוה מורה שנותנו לו
ללוח יחזירו ללוח אינו מורה לא יתנו לא לזה ול
לזה ואם נמצא ביר המלוה שובר על אחר משטרות
שהוא פרוע אינו בלום לגרע בה השטר אפילו אם
הוא כתב יד הלוח או המלוה עצמו אאכ השטר שהש
שהשובר בתיב עליו מונח בין שטרותיו הפרועין א
אעפ שהוא אינו קרוע ממ' איתרע הילכך סמכינן א
אשובר אפי' אין על השובר עדים אבל לא נמצ
עליו שובר אעפ שנמצא בין שטרות קרועין לא גוע
דגובין בו יורשיו ואם עדים חתומים על השובר שב
שנמצ' ביר המלוה ישאלו ל גרים אם יורעי' אם השט
פרוע אם לא ויעשו על פיהם ואם אין יורעי' או שאי
שאינ לפנינו אינו בלום דשמא הפסיד שטרו היה י
ירא כשיבא הלוח אם לא יתנו לו השובר לא יפרענו ו
ולכך כתבו שיהא מזומן לירד ואם הוא מקוויים
אז ודאי הוא בשר שהמלוה אינו מקיימו אלא ודאי
צתנו ללוח וחזר והפקירו בירד ואם השובר ביר ח
השליש ואומר שהוא פרוע נאמו אפילו ראוהו כבר
ב' בירד ואפילו אין עליו עדים ואפי' מת תשליש ח
השובר בשר ודוקא שהשטר בירו עם השובר אבל א
אם אין השטר בירד ואין עדים בשובר אינו בלום ר
ולא ערית שליח מלוח עצמו שהוציא שובר בלא עד
עדים שאינו בלום ואם יש עליו עדים אעפ שאי
שאינו באז שיוכלו לשאל אותם אם הוא פרוע אם ל
לאו אם הוא מקוויים בשר שודאי מיר המלוה בא ד
ואם אינו מקוויים יתקיים בחותמיו ואז נאמן הש

ללוח מחול. ומה תקנתו ימיו ללוח שיעשה לו
סדר על שמו ושם לא יוכל למחול בת על העיסוד
ואם עבר תנאה ולא מצי מחול לא מחגי ואם
היורש של המזכר יכול למחול בתב בעל התרומות
שאינו היורש יכול למחול לעצמו לחמסיר ללוקח
בכר דאובן חלח לבנו בסדר ומכרו לשמעון ומת
דאובן לא יאמר הבן הואיל דאני יורש החזקתי לשם
למחול לעצמי ואין לי לשלם בלום מדינא דגומי ש
שאינו לא כיוצתי לחזק ללוקח אלא למסור עצמי א
אלא פורע כל חוב ללוקח אבל התוספת
בתב דאפי' לעצמו יכול למחול בתב דאפי' ש
שאינו כתב לוח למלוח משתעבד לר ולכל דאפי' מ
מחמת ומכרו שוב אינו יכול למחול וכן כתב ב
העיסוד ולא נחיר לא אפי' אלא אפי' שכתב
לו חבי יכול למחול וכן כתב הרמ"ה נתנו
במתנת שביב מרע ומת אינו היורש יכול למחול וכן
המבגסת סדר חוב לבעלה אינה יכולה למחול שא
קצין לאשה בלי בעלה וכן חזנת סדר חוב א
או מכר במעמד ג אינו יכול למחול וכתב בעל
התרומות המוכר סדר משבוגת קרקע לחבירו א
אפי' סירד חלוקה למשכנ' והחזיק בה יכול למחול
הואיל ויכול חלוקה לסלק במעות אבל המוכר
סדר חוב לחבירו ויש משכנ' בירו ומסור ביד חלו
חלוקה שוב אינו יכול למחול ללוח מה שבגד ח
חמשכנ' שכבר זכה חלוקה במשכנ' עד ברי דמי
דאפי' אפי' זל כתב בתשובה שאם במוכר משבוגת
קרקע שהחזיק בו ומכרו אינו יכול למחול
לוקח סדר חוב שחזר ומכרו למלוח אינו יכול למ
למחול שחרי עיקר קצין של שט' נשאר מתחיל א
אצל המלוח שחרי יכול למחול אותו לפיכך עבד
גתרוסן החוב לגמרי למלוח ולא נשאר אצל חלוקה
שום זכות ולא עוד אלא אם מכרו לוקח ראשון ל
ללוקח שני שוב אין חלוקה ראשון יכול למחול
שחרי לא נשאר לו שום זכות בשטר שחזקתו היה ל
לו בו שמכרו כבר לשינוי ובשמות המוכר
או יורשו צריכים לשלם ללוקח ואם מת בגו משלם
תחתיו שאין זה קצס לו מר שלא קצסו לבגו אלא מ
ממנו גמור הוא וכש' שאם מחל היורש שצריך לשל
בדא שהמחול חייב בתשלומין בזמן שהסדר בשר
זהמלוח דאפי' ליפרע ממנו אבל סעו חלוקה שהוא
מזויה ואינו יכול לקיימו או שהלוח אלם ולא צית
דינא או שהוא עני דאפי' לו אינו חייב לשלם לו
בלום הואיל ולא גרם לו הפסד ממנו במחילתו ש
שלעולם אינו מתחייב מחמת מחילתו עד שיתברר
שאינו החוב גמור ללוקח אלא מחמת מחילתו של
זה ואינו משלם דמי בולו אלא הדמי שנתן בו שכן
כתב רב שרירא גאון המוכר סדר חוב לחבירו ומת
זמחלו וקא חזר לוקח עליה דמוכר אינו גובה מ
ממנו אלא אותם דמים שנתן לו ולא דמי לשאר דבי
ראית ביה ללוקח שבתה רחב כיון ריש בירו למחול
ואפילו היורש שלו מעיקר דבינו ריעי צינהו דאי
דאיבעיה ליה לשנויי סדרא דלמיכתבו בשמיהו דבי
וביון ולא עבר חבי דין הוא שלא יסול אלא מה ש
שנתן בשטר וכן מיסתברא לא אפי' כתב בע

בעל התרומות בי חבי ובעלמא אמרין אחריות
שעות שופר חזא חבי גמי אמרין במוכר סדר ח
לפיכך אם בא בעל חוב של מכר וסדר זה
חשוב או שאם אחר והביא ראיה שסדר זה שלו או ש
שלחו מהמלוח תחילה וכל כיוצא בזה חזר חלו
חלוקה וגובה כל סדר מהמלוח או מגבשיו אבל אם
הוציא חלוקה שובר שסדר זה פורע או שמחל לו ח
חמלוח קודם לבד חרי חמקח טעות וחמעות ח
חוזרין ואם היה חלוקה עני בשעת מכירה בכלל א
אונאה הוא ואם מכרו ביותר מרמיו אין לסדרות א
אונאה ואם העני אחר בד ואינו יכול להוציא ממנו
בלום אין זה בכלל אחריות ומול יוריה גרם ע
ואא חרזל כתב בתשובה חיבא דמחלו אפי' ש
שקבל עליו אחריות אינו גובה מגבשיו שמכר אפי'
אפילו אחר המחילה וכל אחריות שמקבלי בשטר
היינו אם נמצא שמכר דבר שאינו שלו או אם סרפו
בעל חוב מקודם אבל אינו מקבל עליו אחריות
אם יעשה שום חזק במה שמוכר לו ואם מכר לו
בית וקבל עליו אחריות וסרפו המוכר אפי' אינו
גובה ממעבדיו אלא מעמיו בדין וגובה ממנו בא
באילו היה גובה מאחר שסרפו ומוכר סדר חוב ומ
דמחלו גמי חוי באילו שרפו באותו שעה שאין
המחילה מבטלת השטר מעיקרו דלימא חספא בעל
בעלמא זבין ליה אלא סדרא מעליא חזק עד החיא ש
שעתא דמחילה ועל אותה שעה הוא מתחייב
המוכר סדר חוב לחבירו לגבותו אין בו דין אונאה
ובתב רב אלפס דאפילו ביסול מקח אין בו כלל
ורת' כתב ער פלגא אין בו משום ביסול מקח
דלא פלגא בכלל אבל אם הסעחו בכפל המקח ב
בסל ואיבהם דין שומרים שאם נתנו סדר ל
לשומר בחנם או בשכר וגגב או גאבד שומר חנם
אינו גשבע שלא פשע כחן ושומר שבר אינו משלם
ומיחו מורבצו גשבעין עליהן וכתב הרמ"ה שאם
פשע השומר בחם וגמסו חייב לשלם שאינו פסור
אלא מדין גניבה ואבירה ומתח' שאם היה שומר ח
חנם על המסלסלין וגגבו וגאבדו ישבע ובסדרות
פסור משבועה וכן אם היה שומר שבר שחייב
בשאר מסלסלין בגניבה ואבירה בסדרות פסור
אבל אם פשע חייב לשלם שכל חמשה מזיק הוא
דאין הפרש בין מזיק סדרות למזיק שאר מסלסלין
אבל רב אלפס כתב בתשובה חמפקיד ש
סדרות אצל חבירו ומורה שפשע כחן שגגבו או גא
גאבדו פסור משלם וכן כתב אפי' חרזל שאין
בחן חייב אלא במזיק בידים אבל אם פשע כחן ו
וגגבו פסור ומיחו אם פשע כחן שומר שבר וגג
וגגבו או גאבדו מפסיר שברו ער שישבע שומר ב
בראוי ולענין חילוק סדרות כתב אפי' חרזל ב
בתשובה אחין או שותפין שבאין לחלוק ויש להן ש
סדרות ישומו בל חסדרות לפי שודיין כל אחד
לפי קידוב חזמן או ריחוק חזמן ולפי גבסי חלוח
ואלמותו ויחלקו בגורל שבכל דבר שיד בו דין ח
חלוקה ואם אין בו שיעור חלוקה שיד בו גורא
אכור ובסדרות גמי איבא שיעור חלוקה עפ' שומת
בד ואם הוא סדר חוב אחר יכול כל אחד לומר גור

לאומרו וכן כתב ח'מ'ם שנקצח אגב קרקע ו
דאין צריך עדים לענין הקציה אבל צריך עדים ל
לענין חתימה שהרי הנתבע יאמר לו מי לימא לו
שבעל רברים דידי את שמסרו לך לפיכך ראובן שהל
מוציא שטר חוב שיש ללוי על שמעון וטוען שלי ב
נתנו לו בכתובה ובמסירה ואבר השטר שהקצח לו
בו או שהקצח לו אגב קרקע חרי זה גובה בו ביוז
שיוצא מתחת יד ראובן טען שמעון שפרע ללוי וא
דאמר ישבע לי לוי ואח' יגבה ראובן הורה לוי שפ
שפרע ישלם לוי לראובן טען לוי שלא מכר ולא נת
נתן לו שטר זה נשבע היסת ונפטר עכ' אבל
ד' כתב שצריך להביא ראיה וגם אינו נקצח באגב ו
וכן דעת א' ח'ז'ל ביו דאיתיות אין נקצות אלא ב
בכתיבה ומסירה הגותן מתנה לחבירו והחזיר לו ה
הסטר לא חזרה מתנתו ער שיכתוב לו קני לך איהו
ובל שיעבור ראית ביח כתב ח'ר ישעיה רב
דבשטר שכתוב בו קצין נקצח במסירה אע"פ שעי
הקצין לא היה בשטר אלא בקצין כי היכי דשטר ח
חוב נקצח במסירה אע"פ שצריך החיוב לא היה על
ידי השטר אבל א' ח'ראש ז' כתב שאין שטר נקצח ב
בכתיבה ומסירה אלא שטר חוב או שטר של קציה
טכתב לו שרי מבורה לך שהוא עיקר הקצין ובו קצ'
הסרה לפיכך בשמסרו הלוקח לאחר וכתב לו קני
לך איהו ובל שיעבור ראית ביה קצח על ידו הקר
הקרקע אבל אם קצח הקרקע בבסת או בחזקה או
בקצין סודר וכתבו לו שטר לראיה אם מסרו לאח
וכתב לו קני לך איהו ובו לא קצח שהרי גם הראש
הראשון לא קצח הסרה באותו שטר וח'א' ייפ
ייפ' כתב השיגי לקצותו באותו שטר ולא דמי לשטר
חוב והתם לא שייך ביה קצין אלא ממון שחלוהו ב
נתחייב לו על פח אלא ששטר נכתב לגבות בו ממ
ממשעבדי ובמסירת שטר חוב קצח בו שיעבור הגב
הנכסים וגם החוב בתקנת חכמים וביוז נקצח חת
החוב קוצה ג' שיעבור הנכסים חתובי בשטר אבל
בקצית שרה לא אלים בח' שיגי לקצות בשטר שגם ל
לוקח ראשון לא קצח בו לוקח שקצח מח
מהמלוה שטר חוב שיש לו על הלוח ומת הלוח אם
אחר שלקחו מת גשבע הלוקח שלא אמר לו המוכר
בלום וסאינו ידע ששטר זה פרוע וגובה ודווקא
שמת המוכר אבל אם הוא חי עריין גם הוא צריך ל
לישבע קודם שיגבה הלוקח וכן צמי אם הלוח קיל
וטוען שהוא פרוע ואין בו נאמנות אם המוכר קיל
ישבע וגובה הלוקח ואם אינו רוצה לישבע יפסיד
ואם מת כתב ח'ר יחודה ברצלוני נשבע היורש שלא
פקדו/אבא ואם אינו רוצה חוזר על יורשי המוכר
ויש אומרי שהלוקח נשבע שלא פקדני המוכר וגוט
זכוסלו שאם מת הלוח קודם שלקחו זה אינו גובה
אפי' בשבועה כתב בעל התרומות אם לא
כתב המוכר קני לך איהו ובו שלא קצח השיעבור
דלוקח משתמ' בגייר לצור על פי צלוחיתו ופרע
המוכר ללוח ב' בופין ללוקח לחזיר השטר ללוח
אלא שחלוה גותן לו דמי הגייר ואם אחר שמב
שמבר לו השטר חוב בראוי בכתיבה ובמסירה באין
תמוכר והלוקח לתובעו מלוה משיטא שב' אומרו

לו ליתנו לו ללוקח וארבעה אם יפרע למזכר הל'
הלוקח חוזר וגובה ממנו ואם קדם חלוה ופ'ר
למוכר אין ללוקח עליו אלא תרעומת אבל לעולם
נפטר במה שפרע למלוה ובו דין מחייבין את המל
המלוה ליתן ללוקח מה שגבה מחלוה ואם אינו יכו
יכול להוציא מהמלוה כגון שהוציא וזכר מה שג
שגבה מן הלוח אין הלוח חייב ללוקח בלום ויש א
אומרים אם פרע הלוח למלוה לא נפטר בזה מן הל
הלוקח לוח שפרע ללוקח שמסר לו
השטר ולא כתב לו קני לך איהו ובל שיעבוריה אינו
חייב למוכר בלום שאל'פ'י שאין המכר בלום מ'מ'א
אם תפש הלוקח אין מוציאין מירו וכתב א' ח'ראש
ז' ודווקא שירע המוכר שגבא הלוקח דביוז שיו
שירע ושתק מחל אבל אם לא ידע המוכר חוזר וגו'
דגובה מבעל חוב דאמר ליה לא היה לך ליתן לו חו
חובי ער שיראה לך שקצאו ממני בדין קצית שטר
ראובן שהיה לו שטר חוב על
לוי ואמר לו מנה יש לי בידך בשטר נתנו לשמעון
במעמד שלשתן כתב ח'מ'ם ז' שמעון קצח או
אותו אע"פ שלא נתן לו השטר נשתעברו לו הלוקח
הלוקחות כמו שנשתעברו לראובן אלא שאין שמו
הזובה יכול להוציא גוף השטר מירו של מלוה שאו
שאותיות יש בהן שני קציות נקצית בהקצאת חבירו אל
השיעבור ואין אחר מהם נקצית בהקצאת חבירו אל
אלא שמעון הוא תובע ללוח אם בופר לו ואם הוצ
הוצרך לגבות מן המשועבדין ב' בופין למלוה לה
להוציא לו השטר ודין לו על פיו של ראיה של הזו
חזובה היא אצל המלוה ואין בובשין לו ערדתו ורא
וראיותו ואם פרע הלוח לשמעון הזובה מוציאין
גוף השטר מיר המלוה ומחזירין אותו ליד הלוח
ראובן הפקיד שטרי חובות א
אצל שמעון ואמר לו שסודת שהפקדתי בידך תנע
אות ללוי במעמד שלשתן בל זמן שלא חזר בו ראוב'
יש לשמעון ליתנם ללוי חזר בו יש לו להחזירם לו
שבל זמן שלא קצח השיעבור שבהם לא קצח גופם ב
בין במסירה בין בחליפין בין במעמד שלשתם ואם
כתב לו והקצח לו הן ובל השיעבור שבהם והמחח
זה אצל אותו שמפקדין בידו חמאחה זו כמו מסי
מסירה ונמצא שהם קצוין לו בכתיבה ומסירה
ראובן היה לו שטר על שמעון
ולוי חתום בו ומכרו ללוי הער אין לוי חשוב נזגע
בדבר ולא חיישינן לחשוד ל' משחא חתם לו שקר
ברי שיקצוח ממנו אחר כך לפי שהער לא היה מס
מסבים עמו להעיר שקר בשביל הצאתו של לוי ואם
מכרו לשני הערים החתומים עליו חיישינן לחביו
ואם אין המלוה מודה בו אין יכולין לגבות
ראובן שיש לו שטר על שמעון
ונתנו ללוי בכתיבה ומסירה והיה שמעון אחר מעי
מעירי המתנה ואחר עמו דרוצח ראובן לחזור מן
המתנה וטוען ששטר פסול הוא לפי ששמעון נזע
נזגע בעדות הוא שרוצה להעיר ברי שיפטר מבעל ו
דינו שהשיגי נזח לו הדין עמו ודרי הוא חשוב נזגע
בדבר המוכר שטר לחבירו במ
במכירה גמורה בכתיבה ומסירה וחזר ומחלו ללוח

סחרי אצא איתחזק לחו בחמנותא דחד חזקה חזא
דחזקה בח בון דחור רייגי ואולי דלא איסתבא
עליהם ריעות דלא יבילגא לאפדקינא מסתמא מח
מחזקה דלא מקבלי שחרא אלא בראיה ובת גב
דלא גבי בח אלא מבגי חירי ובן בת חראבד ד
ובת אא חראש זל ולא נחירא לי רמי יעיר על זה
שתם גוים מקבלי שחרה הם אלא רסתם ערבאות
לא מקבלי שחרא ביון שנעשה בפניהם גובין בו
אפי' ממעבדי בלא ערי מסירה ישראל ופי' הוא
ערבאות הייגן שאין העדים חותמין חסר ער שיב
שיבואו בעלי הרבר בפני הערבאות ויראו וידעו ש
הערבאות אמתת הרבר ואז יתנו הם רשות לערים
לחתום וגומר כל הרבר לפני הערבאות ויבידו ויד
וידעו הערבאות ואז סומכין עליהם דאי לא יהבי
זווי קמייחו לא הוי מרעי גפשייהו לצודת לחתום
ואפי' כי נפק עליהו קלא דמקבלי שחרא לאצלווי
דינא לערות שקר לא הוד מרעי גפשייהו פכ

יראה מדבריו שאין צריך שיהא כתוב בו שראו בת
המעות אלא שאנו סומכין עליהם שוראי ראד ולר
ולדברי הכל אילו השטרות שבותבין חסומים אין
להם דין ערבאות אלא הם ממוגין מפי הסוכס
ביון שאין געשין בפני השופטים ואם לא געשו
בערבאות אפי' געשו במקום הקיבוץ שלהם פסול
אפי' גמסר בפני ערים ישראל ביון שערים גוים ח
חתומים ואינו ערבאות הוה לי בעזויית מתובד
וחספא בעלמא הוא אבל אם אין ערי גוים חתומי
בו וגמסר בפני ערי ישראל בשר לגבות בן מבגי חרי
ומיתמי ואינו יביל לומר פרעתי והוא שידעו ערי
מסירה לקרות ויהא עשוי בהלכתו בבל עגייגור
שיהא נכתב על דבר שאינו מזויית וחזיריו בו מע
מעגייגור בשיסה אחריצה וחראבם כתב שאם ג
נעשה בחריוטות וערי גוים חתומים בו ומסרו במ
בפני ערי ישראל גובין בו מבגי חורי דאא חראש
זל בת בסכרא הראשנה אבל שטרי מתגזת
בגון שרי נתונה לר שיקר הקציון געשה פי' השטר
וחם חתומים בו ובן שטרי הוראות שפלותי ח
הורה לפלוז שהוא חייב לו או שטרי מחילות או
משרות שנעשו בערבאות אינו מלום אפי' אם
גמסרו בפני ערי ישראל ובת אא חראש זל אם הנחה
חמלר שלא יעשה שום שטר אלא בפני הערבאות
אז חיו כל שטרות הנעשים בערבאות בשנים אפי'

שטרי מתגזת והוראות משום דינא ומלכותא
אבל ביון דהאירצא ליבא דינא ומלכותא שיהו כל ח
השטרות שלו געשין בערבאות הני שטרי מתגזת
הנעשים בערבאותיהן חספא בעלמא אפי' אם גמ
גמסרו בפני ערי ישראל אבל אם חזות הקצה למקם
בקציון סודר ובתבו הערבאות שבפניהם הקצה חב
הנחת למקבל בקציון סודר השט בשר דלראי בעלמ
הוא אפי' בקציון סודר לא מהגי ליה בריגי גוים
בית דבעלי הרבר ישר מהגי עדותו דכל מלי
ואיתעבר קמייחו לא מרעי גפשייהו לאסחוריו ש
שיקרא פכ וחראבם בת רסטר מבר והלואה שג
נעשה בחריוטות או שטרי הוראות שנעשה בין בע
בערבאות בין בהריוטין אם גמסרו בפני ערי ישראל

חזות היה או שאר דברים שאין שביעית משמטתו ג
נאמן במיגן דאי בעי אומר פרודבול היה לי ואבר
וחראבם כתב שהוא נאמן אבל צריך שבועה וא
ואפי' בשבועה לא מהימן אלא באחר דגהיגי למ
למיכתב פרודבול אבל באחר דלא נהיגי למכתב
פרודבול לא מהימן ואא חראש זל חביא במ
בפסקיו דברי רת שכתב שנאמן בלא שבועה ולא חי
חילק בו ובתשובה שאלה בתוב זמה ששאלת אם
נאמן לומר פרודבול היה לי ואבר ותאמת שכתבו
דבותיגו שנאמן אפי' בלא שבועה ואני לא סמ
סמכתי מעולם על זה משום ולא שביחי האירצא ג
בותי פרודבול וגם אין איסור לשמיסת בספיים י
ידוע להמונ העם ולא מחזיקין ליה איסורא וליחר
וליהרורי בתר היתירא ולכתוב פרודבול וכשהיה
בא לפני אחר וטוען פרודבול היה לי ואבר הייתי
שואלו מחו פרודבול ולמה כתבת אותו ופי' הוא ש
שכתבו לך ער שהיה נתפש בשקרן ומעול לא זכה
לפני ארם באשכנז בטענה זו

חוב שעבר עליו שביעית צריך שיאמר לו המלוה מ
משמט אני ואם אמר לו הלוח אלא בן אני רוצה ל
ליהגו לך יכול לקבלו מיר ואין צריך לסרב יותר
ולא עור אלא שיבול להיות עיניו תלויות בו אולי
יאמר אלא שיקבלו מיר וימחו צריך שיאמר לו
לא בחובי אני גותן לך אלא במתנה אני גותן לך
שטר חוב שעבר עליו שביעי ולא גבת עליו פרודבול
הואיל וגמחל שעבורו של שטר גופו של שטר של ל
לוח הוא ומנציאין אותו מהמלוה לחזיריו ללוח
המבור שטר לחבירו ועברה עליו שמיסה
לאחר המכירה אין חלוקה חוזר על המבור שחרי
חלוקה פסע בעצמו שלא עשה פרודבול אבל אם
בבר עבר עליו שמיסה בשמבר סועגין ללוקח ש
המבור שמכרו היה לו פרודבול ואבר שכל מח
שיבול מבור לטעון סועגין ללוקח ואם הורה
המבור שלא היה לו פרודבול אם אין למבור גבס
אינו נאמן שאין ארם נאמן בחוראתו לחוב לאחר
ואם יש למבור גבסים נאמן המוכח לחוב לעצמו
ומשלם ללוקח שהרי הסעיה שמבר לו שטר שגמ
סגמחל שיעבורו בחזקה שהוא קיים סח

שטרי

מקח וממכר ושטרי הלוואות
נעשו בערבאות של גוים וע
וערי גוים חתומים עליהם

בשירים דאם לא ידעו ישראל לקרותו גותנו לשני
גוים לקרותו זה שלא בפני זה וסומר עליהן
ובת חראבם זל צריך שיתן המעות בפניהם ושיח
בת בו בפניגו מזה פלוז לפלוז בר ובן רמי מקח א
או מעות החוב ואינו גובה בו אלא מבגי חרי
ובת עור וצריכים ערים ישראל שיעירו על אילו הגז
שהם ערי השטר ועל זה השדסס שקיים עדותו שא
שאינו ירועין בקבלת שחר ואם חסר דבר מזה ח
הרי הוא בחסר ויראה מדבריו שהוא מפרש שעי
שעירי גוים החתומים על השטר וערבאות שהוא ד
זיין ממוגה פל' חמלר מקיים אותם ובן פי' חראבם
ובת והוא דמיתחזקי בהימנותא ולא מצלי דינא ו
ולא מתגפו לבר גשי ולא מקבל שחר ואחלא מקבל

או אגור דאם אחר ששמו ב' ואלקד בצורל צה
בתקלקל שסרו של אחר מהם מזל רע דידהגרים ו
וממ' מחמת חששא זו שמא יתקלקל אחר מהם און
לבטל החלוקה מעיקרד אמר בכסי לפלוגי
ושטרות בכלל בכסי איגון אע"כ דלא נפקא מינה בב
בבריא למאי דפסיק' דבעי מסירה ובתיבה דאם לא
יקצח אותם עד שימסרם לירד נפקא מי' כשביב מר
מרע שרבריו בכתובין ובמסורין דמר דאם אמר צב
בכסי לפלוג קצח גם הסטרות באילו בתב לן ומסר
לירד

בל

סדר חוב אפילו יש בו אחריות שבי
שביעית משמסתו ואפי' משכנתא ב
באתרא דמסלקי ואפי' אם התנה עמ'
על מנת שלא תשמיטנו שביעית משמיט רחוק ליה
מתנה על מה שכתוב בתורה והשמיט בספים גוה'
האידא ואינה משמסת אלא בסופה וכתב
א' חר'ל בתשובה ששאלת שנהגין בארץ הזאת
לגבות שטרות שעברה עליהן שביעית הוי יורע ש
שתמחתי על זה מיום בואי לארץ הזאת וצווחתי
בבורביא זלית דמשנה בי דאמר בי בבר גהגן באר
בארץ הזאת דאי איפשר לשנות המנהג ואמרת מ
מנהג בזה שהוא לעבור על דברי תורה ולהוציא מ
ממון שלא ברין אין לילך אחריו ואמר לי בי הרבה
יפוי לשון רגילין לכתוב בשטרות שהן מורין על ז
זה שלא תהא שביעית משמסתו ודקדקתי ולא מצ
מצאתי שום תנאי ויפוי לשון שורה על דרך זה
ומה שכתבת שכתוב בשטרות שיוכל המלוה לגבות
בכל צד שיוכל בין ברובים חרתיים בין ברובים שא
שאינם דתיים אם הוא מתנה לגבות ברובים שאינם
דתיים חרי הוא מתנה על מה שכתוב בתורה ואני
מיום בואי לבאן אני דן שלא תשמיט שביעית וגם אג
איני סותר מנהגם אלא אני מניחם לרדן במנהגם
ובחשבון שנת שביעית איבא פלוגתא

ל'י' היתה בשנת פ' ולר' ש' בשנת פ' והוא עיקר
ובל דבר שביעית משמסתו משמסת שבועתו לפ
לפיכר שבועת הרייגין וכיוצא בהן דבר שאם יורה
בו שביעי משמסתו משמסת שבועתו אבל שבועת
השומרין וחשותפין וכיוצא בהן דבר שאפילו אם י
יורה בו קודם שביעית אין שביעית משמסתו גם
שבועה שבו אינ' משמסת תכעז ובפר דגש
דנשבע לו והגיעה שמיסה והוא בפניבדו ולאחר
שעברה שמיסה חורה או באו עדים אינו משמסת אבל
בפר דנשבע והורה א' או שבאו עדים קודם סוף
שביעית געשה עליו מלוה ומשמסת כתב בש"ע על
מנת שלא תשמיטנו בשביעית אינו משמסת ובן ה
המלוה לזמן אפילו הרחיב הזמן למאה שנה אינו
משמסת וחר'מ' כתב שמשמסת וא' חר'ל כתב
שאינה משמסת ובן המוסר שטרותיו לבית דין אינ'
משמסת וששאלת אם התובע הלך והראה
סדר שיש לו על חבירו והיה מתרעם ממנו קודם ש
שביעית שלא היה יכול להשיג עמו דין ונתנו לו ב'
הזמנה שיומין אותו לדין וחלך והזמינו ולא הגיע
לדין עד שבאתה שביעית אם יהיה זה במוסר שטר
שטרותיו לב' אין לגו אלא מה שאמר חבמים

ל' המוסר שטרותיו לב' דווקא משום דלא קרינן
בית ולא יגוש שאין צריך ליגוש שב' גוגשין אותו
אבל בנדרן זה גוגש וגוגש חו'א המלוה
על המשכון אינו משמט וחר'מ' ז' כתב דווקא
מה שבגד המשכון אבל המותר משמט וא' חר'ל
כתב שאינו משמט כלל וכן משכנו שלא בשעת
הלוואתו פ' ב' ולקח ממנו כלום אע"כ שצריך ל
להחזירם אינו משמט וכן ב' שגמר חרין וכת
דבתבו איש פלוג חייב לאיש פלוג ב' וכן אינו מש
משמט שכל מעשה ב' בהבוי דמי הקפת חנות
אינה משמסת זקפו עליו במלוה לפרעו לזמן
יורע משמסת יש לו פרוזבול אינה משמסת ו
דבותבין אותו אפילו בזמן הזה בכל בית דין דלית
חילבתא בשמא' דאמר אין בותבין אותו אלא בבי ד
דינא דסורא ודגהרדעא פ' דווקא ב' הקבוע ומומח'
שבדורו אלא בכל ב' וב' יכול לכותבו וזה לשון
פלוג ופלוג ופלוג הרייגין מוסרני לבם כל חוב שיש
לי על פלוג שאגבנו כל זמן שארצה וחותרין בו
ג' הרייגין בין שכתבו בלשון דייגין בגון בי דינא
הוינא דאתא פלוג דאמר לגא מוסרני וכול' וחותר
בלשון ער בגון איש פלוג ער בין כתבו בלשון ערות
בגון דוכרן פתגמי דהוה באנפא וחותר פלוג דייג
דיש מפרשי לא שגא בלשון דייגין וחותרים בלש
בלשון דייגין לא שגא בתיבי בלשון סהרי דמסהרי מ
מאי דאמר לדייגין וחותרים סהרי דאפילו לא בכתב
אלא אמר זה הלשון על פה לדייגין מהגין ואין פ
פרוזבול מועיל אא"כ יש לו ללוה קרקע ומיהו יש
לו אפי' כל שהוא אפי' עציץ גרוב מונח ע"ג יתירות
באוויר ואין מקום חיתירות שלו סגי ובלבד שיהא
העציץ גרוב אפי' אין ללוה כלל ויש לחייב לו או
לערב או למי שחייב לו בותבין אותו ואפי' אין לא
לוה ולא לוה ויש למלוה או למי שחייב לו מזבין א
אותו ללוה אפי' פ' אחד שלא בפניו או משאיל' מ
מקום לתנור או לבירים ובותבין לו בותבין
על איש שלוח אם יש קרקע לאשתו וכן על אשה אם
יש קרקע לבעלה חמשה שליו מאחר די ל
לו בפרוזבול אחר שיכתב מוסרני לבם כל חוב ש
שיש לי על פלוג ופלוג דאם לור בשטר אפי' אין ק
קרקע אלא לאחר מהם בותבין פרוזבול על כלם
חמשה שחלו לחר כל חר דחר צריך פרו
פרוזבול יתומי' שיש להם מלוה ביד אחרים אי'
צריבין פרוזבול ואין בותבין אותו אלא ער סות ש
שנה ששית גבוסה שנת שביעית אע"כ שאין משמט
עדיין אלא בסופה א' אין בותבין אותו
פרוזבול המאוחר פסול בגון שעומר בניסן ובתוב
מאייר שאינו מועיל אלא לחוב שקדם לו גמא' ש
שבאיחורו יפה בח המלוה והמקדם בשר ש
שמגרע בח המלוה אמר רב גאמן ארם לומר
פרוזבול היה לי ואבד כתב בעל העיטור שאין
חלבה ברב אלא בסתם משנה שאינו גאמן ובן ד
רעת רב אלפס דא' חר'ל פסק ברב שהוא גאמן
גלא עור אלא שפותחין לו שמא פרוזבול היה לו דא
ואבד ואם אמר בן גאמן וכן אם אומ' המלוה ת
תנאי היה בינינו שלא תשמיטנו שביעית או הקפת

חנות היה או שאר דברים שאין שביעית משמטתו
צאמז במיגד ראי בעי אומר פרוזבול היה לי ואבר
וחרמך כתב שהוא צאמז אבל צריך שבועה וא
ואפי' בשבועה לא מהימן. אלא באתרא דגהיגי למ
למיכת פרוזבול אבל באתרא דלא גהיגי למכתב
פרוזבול לא מהימן. ואא' חרמש' זל הביא בפ
בפסקיו רביו ר' שכתב שנאמן בלא שבועה ולא חי
חילק בו ובתשובה שאלה כתוב ומה ששאלת אם
צאמז לומר פרוזבול היה לי ואבר. והאמת שכתבו
דבותי צאמז אפי' בלא שבועה ואני לא סמ
סמכתי מעולם על זה משום ולא שביחי האידנא ב
בותבי פרוזבול וגם אין איסור לשמיטת בספיים י
ידוע להמון העם ולא מחזיקין ליה איסורא וליה
וליהורוי בתר היתורא ולכתוב פרוזבול וכשהיה
בא לפני אחר וטוען פרוזבול היה לי ואבר. היותי
שואלו מהו פרוזבול ולמה כתבת אותו ומי הוא ש
שכתבו לך ער שהיה נתפש בשקרן. וטעול לא זכת
לפני ארם באשכנז בטענה זו. העחזיר
חוב שער עליו שביעית צריך שיאמר לו הטלוח מ
משמט אני ואם אמר לו הלזה אלפ' בן אני וצח ל
ליתנו לך יכול לקבלו מיר ואין צריך לסרב יותר
ולא עור אלא שיכול להיות עיניו תלויות בו אולי
יאמר אלפ' שיקבלו מיר. וטיוח צריך שיאמר לו
לא בחובי אני גותן לך אלא במתנה אני גותן לך
סטר חוב שער עליו שביעי' ולא גבת עליו פרוזבול
הואיל ונמחל שעבודו של סטר גופו של סטר של ל
לזה הוא. ומן ציאין אותו מהמלוה לחחזירו ללוה
המבור סטר לחבירו ועברה עליו שמיטה
לאחר המכירה אין חלוקה חוזר על המכר שהרי
הלוקח פשע בעצמו שלא עשה פרוזבול אבל אם
כבר עבר עליו שמיטה בשמברו טוענין ללוקח ש
שמבור שמברו היה לו פרוזבול ואבר. שכל מח
שיבול מבור לטעון טוענין ללוקח. ואם הודח
המבור שלא היה לו פרוזבול. אם אין למבור גבס'
אינו צאמ' שאין ארם צאמן בהוראתו לחוב לאחר'
ואם יש למבור גבסים צאמן המוכ' לחוב לעצמו
ומשלם ללוקח שהרי הסעו שמבר לו סטר שגמ
שנמחל שיעבורו בחזקה שהוא קיים. כל
מקח וממכר ושטרי הלואה

שטרי

שנעשו בערבאות של גוים וע
ועירי גוים חתומים עליהם
בשירים. ואם לא ידעו ישראל לקרותו גותנו לשני
גוים לקרותו זה שלא בפני זה וסומר עליהן
ובת' חלמבם זל צריך שיתן המעות בפניהם. ושיח
בת' בו בפניו מזה פלוג לפלוג כד ובר ומי מקח א
או מע' החוב ואינו גובה בו אלא מבני חרי
ובת' עור וצריכים ערים ישראל שיעירו על אילו הגוי'
שהם ערי השטר. ועל זה חסומס שקיים עדותו שא
סאינו יורעין בקבלת שוחר ואם חסר דבר מזה ח
הרי הוא כחוס. ויראה מדבריו שהוא מפרש שעי
שעירי גוים החתומים על השטר וערבאות שהוא ר
דיין ממונה על המלך מקיים אותם. ובז' חרמ' ח
ובת' והוא דמיתחזיקי בהימנותא ולא מצלי דינאו
ולא מחנפו לבר גשי ולא מקבל שוחר ואחלא מקבל

סחרי אא' איתחזק לחו בהימנותא דהר חזקה הוא
דהחזקה בח' כגון רחור דייני ואולי ולא איסתבא
עליהם ריעות' דלא יבילגא לאפוקינהו מסתמא מח
מחזקה דלא מקבלי שוחרא אלא בראיה. ובת' גב'
דלא גבי כח אלא מבני חירו. ובז' בת' חרמ' כ'
ובת' אא' חרמש' זל ולא נהירא לי. ומי יעיר על זה
שתם גוים מקבלי שוחר' הם. אלא וסתם ערבאות
לא מקבלי שוחרא. כיון שגעשח בפניהם גובין בו
אפי' ממשעבדי בלא ערי מסירה ישראל. ופ' הוא
ערבאות היינו שאין הערים חותמין חססר ער שוב
שיבואו בעלי הרבר בפני הערבאות ויראו וירעו ש
הערבאות אמתת הרבר ואז יתנו הם רשות לערים
לחתום וגמר בל הרבר לפני הערבאות ויכירו ויד
וירעו הערבאות ואז סומכין עליהם. דאי לא יהי
זווי קמיהו לא הוי מרעי גפשיהו לצודת לחתום
ואפי' כי צסק עליוהו קלא רמקבלי שוחרא לאצלווי
דינא לערות סקר לא הוי מרעי גפשיהו. פכ'
יראה מדבריו שאין צריך שיהא כתוב בו שראו נת'
המעות אלא שאנו סומכין עניהם שוראי האו. ולר
ולרברי הכל אילו השטרות שבותבין הסופרים אין
להם דין ערבאות אלפ' דהם ממונין מפי הסופר'
כיון שאין נעשין בפני הסופרים. ואם לא נעשו
בערבאות אפי' נעשו במקום הקיבוץ שלהם פסול
אפי' נמסר בפני ערים ישראל. כיון שערים גוים ח
חתומים ואינו ערבאות. הוה לי כעזויית מתוכו
וחספא בעלמ' הוא. אבל אם אין ערי גוים חתומי'
בו נמסר בפני ערי ישראל בשר לגבות בו מבני חר
ומיתמי ואינו יביל לומר פרעתי. והוא שידעו ערי
מסירה לקרותו. ויהא עשוי בהלכתו בבל ענייני
שיהא נכתב על רבר שאינו מזויית. והחזירו בו מע
מעניינו בשיטה אתרוצה. וחרמבם כתב שאם ג
נעשה בהירוטות וערי גוים חתומים בו נמסרו בפ
בפני ערי ישראל גובין בו מבני חורי. ואא' חרמש'
זל כתב בסכרא הראשנה. אבל שסרי מתנות
כגון שרי מתנה לך שעיסקי הקצין נעשה פ' הססר
וחם חתומים בו. וכז' שטרי הוראות שפלוגי ח
הורה לפלוג שהוא חייב לו. או שטרי מחילות או
פשרות שנעשו בערבאותם אינו מלום אפי' אם
צטסרו בפני ערי ישראל. ובת' אא' חרמש' זל אם הגהת
המלך שלא יעשה שום ססר אלא בפני הערבאות
אז היו כל שטרות הגעשים בערבאות בשירים. אפי'
שסרי מתנות והוראות משום דינא דמלכותא
אבל כיון דהאידנא ליבא דינא דמלכותא שיהו כל ח
השטרות שלו נעשין בערבאות. הני שסרי מתנות
הגעשים בערבאותיהן חספא בעלמא אפי' אם נמ
נמסרו בפני ערי ישראל אבל אם חנות הקנה למקד'
בקצין סורר ובתבו הערבאות שכתביהם הקנה הג
הנותן למקבל בקצין סורר השט' בשר דלראו בעלמ'
הוא. אפי' בקצין סורר לא מהני ליה כריגי גוים
בית דבעלי הרבר ישר' מהני עדותו. וכל מלי
ראיתעבר קמיהו. לא מרעי גפשיהו לאסחורוי ש
שיקרא פכ'. וחרמ' בת' רשטר מכר והלואה שב
שנעשה בהירוטות או שטרי הוראות שנעשח בין בע
בערבאות בין בהירוטות. אם נמסרו בפני ערי ישראל

או אגור ואם אחר ששמו ב'ד' וחלקד בגורל גת
נתקלקל שסרו של אחר מהם מזל רע דיריה גרם ו
וממ' מחמת חששא זו שמא יתקלקל אחר מהם אין
לבטל החלוקה מעיקרו אמר גבסי לפלוני
ושטרות כבלל גבסי אינון אע"ג ולא נפקא מינה בב
בכריא למאי רפסיק' דבעי מסירה ובתיבה ואם לא
יקצח אותם עד שימסרם לידו נפקא מי' כשביב מר
מרע שוכריו בכתובין ובמסורין דמו ואם אמר גב
גבסי לפלו' קצח גם השטרות באילו כתב לו ומסר
לידו

בל

ססד חוב אפילו יש בו אחריות שבי
שביעית משמטתו ואפי' משכנתא ב
באתרא דמסלקי ואפי' אם חתנה עמ'
על מנת שלא תשמיטנו שביעית משמיט רהוה ליה
מתנה על מה שכתוב בתורה והשמיט בספים גוהג'
האידנא ואינה משמטת אלא בסופה וכתב
א' חר'זל בתשובה ששאלת שגוהגין בארץ הזאת
לגבות שטרות שעברה עליהן שביעית הוי יורע ש
שתמהתי על זה מיום בואי לארץ הזאת וצווחתי
בכורביא ולית דמשגח בי ואמרו כי כבר גהגו באר
בארץ הזאת ואי אפשר לשנות המנהג ואמרת מ
מנהג בזה שהוא לעבור על דברי תורה ולהוציא מ
ממון שלא ברין אין לילך אחריו ואמרו לי כי הרבה
יפוי לשון רגילין לכתוב בשטרות שהן מורין על ז
זה שלא תהא שביעית משמטת ודקדקתי ולא מצ
מצאתי שום תנאי דייפוי לשון שורה על דרך זה
ומה שכתבת שכתוב בשטרות שיוכל המלוה לגבות
בכל צר שיוכל בין בדרכים הרתיים בין בדרכים שא
שאינם דתיים אם הוא מתנה לגבות בדרכים שאינם
רתיים הרי הוא מתנה על מה שכתוב בתורה ואני
מידם בואי לבאן אבי דן שלא תשמיט שביעית וגם אז
איני סותר מנהגם אלא אני מניחם לרון במנהגם
ובחשבון שנת שביעית איכא פלוגתא

ל'י' היתה בשנת פ'א' ול'ר'י' בשנת פ'ז' והוא עיקר
וכל דבר ששביעית משמטתו משמטת שבועתו לפ
לפיכר שבועת הדייגין וביוצא בהו דבר שאם יורה
בו שביעי' משמטתו משמטת שבועתו אבל שבועת
השומרין והשותפין וביוצא בהו דבר שאפילו אם י
יורה בו קודם שביעית אין שביעית משמטתו גם
שבועה שבו אינו משמטת תבעו ובפר דגש
וגשבע לו והגיעה שמיטה והוא בכפירה ולאחר
שעברה שמיטת חורה או באו עדים אינו משמט אבל
בפר וגשבע והורה א'ח' או שבאו עדים קודם סוף
שביעית געשה עליו מלוה ומשמטת כתב בש"ע על
מנת שלא תשמיטנו בשביעית אינו משמטת ובז' ה
המלוה לזמן אפילו הרחיב הזמן למאה שנה אינו
משמטת וח'מ'ח' כתב שמשמטת וא' חר'זל כתב
שאינה משמטת ובז' המוסר שטרותיו לבית דין אינ'
משמטת ושאלת אם התובע הלך והראה
ססר שיש לו על חבריו והיה מתרעם ממנו קודם ש
שביעית שלא היה יכול להשיג עמו דין ונתנו לו ב'ד'
הזמנה שיומין אותו לדין וחלך והזמינו ולא הגיע
לדין עד שבאתה שביעית אם יהיה זה במוסר ססר
שטרותיו לב'ד' אין לנו אלא מה שאמרו חכמים

ל' המוסר שטרותיו לב'ד' ודוקא משום דלא קרינו
ביה ולא יגוש שאין צריך ליגוש שב'ד' גושין אותו
אבל בנדר זה גוש וגוש חוא המלוה
על המשכון אינו משמט וח'מ'מ' ז' כתב דוקא
מה שבגור המשכון אבל המותר משמט וא' חר'זל
כתב שאינו משמט כלל ובז' משכון שלא בשעת
הלוואתו פ'י כ'ד' ולקח ממנו כלום אע"פ שצריך ל
להחזירם אינו משמט ובז' ב'ד' שגמרו הדין ובת
דבתבו איש פלו' חייב לאיש פלו' בד' וכר' אינו מש
משמט שכל מעשה ב'ד' בגבוי דמי הקפת חנות
אינה משמטת זקפו עליו כמלוה לפרעו לזמן
ידוע משמטת יש לו פרוזבול אינה משמטת ו
דבותבין אותו אפילו בזמן הזה בכל בית דין דלית
חילכתא בשמא' דאמר אין בותבין אותו אלא בב'ד'
דינא דסודא ודגהרדעא פ'י דוקא ב'ד' הקבוע ומומח'
שבדורו אלא בכל ב'ד' וב'ד' יכולי' לבותבו וזה לשון
פלו' ופלו' ופלו' הדייגין מוסריני לכם כל חוב שיש
לי על פלו' שאגבנו כל זמן שארצה וחיתמין בו
ג' הדייגין בין שבתבו בלשון דייגין בגון בי דינא
הוינא ואתא פלו' דאמר לנו מוסריני וכול' וחיתמו
בלשון עד בגון איש פלו' עד בין כתבו בלשון עדות
בגון ודברו פתגמי רהוה באנפא וחיתמו פלו' דייג'
ויש מפרשי לא שנא בלשון דייגין וחיתמו בלש
בלשון דייגין לא שנא בתיבי בלשון סהרי דמסריני מ
מאי דאמר לדייגין וחיתמי סהרי דאפילו לא נכתב
אלא אמר זה הלשון על פה לדייגין מהני דאין פ
פרוזבול מועיל א'א'י' ש' לו ללוה דקדקע ומיהו יש
לו אפי' כל שהוא אפי' עציץ גרוב מונח ע'ג' יתירות
באוויר ואין מקום היתירות שלו סגי ובלבד שיהא
העציץ גרוב אפי' אין ללוה כלל ויש לחייב לו או
לערב או למי שחייב לו בותבין אותו ואפי' אין לא
לוה ולא לזה ויש למלוה או למי שחייב לו מזכין א
אותו ללוה אפי' פ'י אחר שלא בפניו או משאילו מ
מקום לתגור או לבירם ובותבין לו בותבין
על איש שלוח אם יש קדקע לאשתו ובז' על אשה אם
יש קדקע לבעלה חמשה שלוח מאחר ר' ל
לו בפרוזבול אחר שיכתב מוסריני לכם כל חוב ש
שיש לי על פלו' ופלו' ואם לוו בשטר אפי' אין ק
קדקע אלא לאחר מהם בותבין פרוזבול על כלם

חמשה שחלו לחר כל חר דחר צריך פרו
פרוזבול יתומי' שיש להם מלוה ביר אחרים אי
צריבין פרוזבול ואין בותבין אותו אלא עד סוף ש
שנה ששית גבסיה שנת שביעית אע"פ שאין משמט
עדיין אלא בסופה א'ח' אין בותבין אותו
פרוזבול המאוחר פסול בגון שצומר בניסן ובתוב
מאייר שאינו מועיל אלא לחוב שקדם לו גמזאש
שבאיחורו יפה בח המלוה וחמ'ק'רם בשר ש
שמגרע בח המלוה אמר רב גאמז ארם לומר
פרוזבול היה לי ואבד כתב בעל העיטור שאין
הלכה ברב אלא כסתם משנה שאינו גאמז ובז' ד
דעת רב אלפס וא' חר'זל פסק ברב שהוא גאמז
ולא עור אלא שפותחין לו שמא פרוזבול היה לר' וא
ואבד ואם אמר כן גאמז ובז' אם אומ' המלוה ת
תנאי היה בינינו שלא תשמיטנו שביעית או הקפת

יורשים אלא לגבות שטר שהציוח להן אביהן אבל לי
ליפטר אין צריבין שבועה וכן כת' א' חר'ל' ב'
בתשובה ששאלת ראובן הוציא כת' יד שמעון על
יורשיו שהוא חייב לו מצה והם אומרים א'ע'ם שח'
בתב יר' אבינו שמא פרע חדין עם יורשיו ואם ה'
אביהם קיים הוא גשבע שלא פרע והיורשין פטורים
בלא שבועה שלא נתקנה שבועת היסט אלא בין סוף
לנסעז אבל לא על היורשין והא' ר'נשבעין יורשין
שבועה שלא פקדו אבא היינו בשבאין לגבות בשט'
שהציוח להם אביהן אבל להחזיק מה שבירם אפי'
שבועה לא בעז אלא מחרימין סתם במעמד היורש'
שכל מי שידוע בממון זה אם פרע שידור ואם
אינו פרע שיעירו וגם היורשין יאמרו אם יורעים
שהוא פרע וגם השאלה שנייה שראובן הוציא
פסק דין על יורשי שמעון שאביהם נתחייב לו שב
שבועה על עסק תביעת ממין והם אומרים שמא
גשבע או פרע לו היא בכלל תשוב' זו כיון שאבי'
לא היה חייב אלא שבועה הו' פטורין אה בלא שכו'פ'
אלא מחרימין סתם במעמד היורשין במפורש ל'
לעיל פ' ב' כת' לו בכת' ידו ונתנו לו בפני עדים
זהו שטר חוב גמור וגובה בו ממשעבדי משעת ג'
מסירה דקיימ' לן ערי מסירה בתי ואפי' אם לא ח'
היה כת' ידו היה דין שטר גמור א'ע'ם שפס' רב
אלפס שאין חלבה בר' איעזר ואמ' ערי מסירה בתי
אלא בגיטין אבל לא בשאר שטרות ר' פסק' בר'
איעזר אה בשאר שטרות וכן מסקנת א' חר'אש'
ז'ל

סוד לאדם להלות נעות לחבירו בלא ער'
אפי' לת' א'א' הלוחו על המשכון ואם
עושח עליו שטר הרי זה משוכח אבל
בינדים יכול להלות וזהו סנ'רא מלוה על פה כיון
שאינו בו קניין ואם יש בו קני' חשיב כמלוה בשט'
בדפי' לעיל והמלוה את חבירו בעדים אין
צריך לפורעו בעדים אלא נאמן לומר פרעת'
טעז ואמר פרעת' בפני פלו' ופלו' אמרים לו
הבא אותם ויעידו שצריך לברר דבריו ומיחו' אם
אי יאפשר לו לברר בגזן שמתו העדים או שהלכו
למדי' הים ושבוע היסט ויפטר ואם באו הערי'
ואמרו לח'ם כת' חר'מ' שהוחזק בפר' ואינו ג'
נאמן שוב לומר פרעתי והא' ראמ' בפר' שבועה ח'
הדיני' מילתא דלא רמי עליה ראינ'י אמר ולא א'
ארעתיה ולא הוחזק בפר' כשאמר פרעת' בפני
עדים והבחי' שהו' כיון שלא היה צריך לפורעו בערי'
היינו דווק' כשאומר דרד תימ' ולא פרעת' בפני
פלו' ופלו' שאין משמע מדבריו שאומר אותו כל
בלשון ודאי הילכך א'ע'ם שאמרו העדים לח'ם לא
הוחזק בפר' אבל בשחתר דבריו ואומר פרעת'
בפני פלו' ופלו' אז צריך לברר דבריו והר' ח'
חילק בשאמר שהזמינ' לעדות אז צריך לברר רב
דבריו וחוז' בפר' אם יבחי' שהו' אבל בשלא הזמינ'
לעדות אז אין צריך לברר דבריו ור' כת' שא'
צריך לברר דבריו אלא כההיא שבועת הדיני' כל
מילתא דלא רמי אאיניש א'מ' לאו ארעתיה ואין צ'
צריך לברר דבריו וכן נראה מדעת רב אלפס

וכן כת' חר'מ' האומר לחבירו מצה לי בידך ו'
ואומר פרעת' בפני פלו' ופלו' ואמר לו הביאם
ויפטר מתו או הלכו למדי' הים ושבוע היסט שפ'
שפירעו שאין אנו מצריבין להביאן אלא לברר רב'
דבריו להפטר אח' משבוע' שהמלוה לחבירו בעדים
אין צריך לפורעו בעדים ע'כ אמר לו אל הפר'
הפרעני אלא בעדים צרי' לפורעו בעדים פירעו
שלא בעדים אינו נאמן והמלוה גובה ממנו אפי' ב'
בלא שבועה וכת' חר'מ' בין שאמר לו בשעת
הלו' אל תפרעני אלא בערי' בין שאמ' לו כן לאהר'
הלו' אין חילוק וצריך לפירעו בעדים וא'ל' כת'
אם כשאמ' לו אל תפרעני אלא בעדים קבל דבריו
אז אין חילוק בין בשעה חלואה ובין שלא בשעת ה'
הלואה אבל אם לא השיב לו על דבריו אלא שתק'
בזה יש חילוק בשעת הלואה אפי' לא אמ' הו' אלא
שה' שתיקתו חוי הור' ראועת והבי' קבל העדות
אבל שלא בשעה הלואה צריך לקבל עליו בפירוש
ולא חוי שתיקת' הור' בין דהימ' מעיק' לא חשש
חס' להשיבו אבל אם נתחיי' לחבירו בבר' והתירה
בו אל תפרעני אלא בבר' אפי' אם יאמר איני מקבל
עלי תנאי זה לאו כל כמיניה כיון שהוצרך להביא'
לבר' כשביל ממון זה והת' בו בפני בר' הוי התראת'
התראת' אל תפרעני אלא בעדים ואמר לו פ'
פרעת' בפני פלו' ופלו' או מתו או הלכו למדי' הים
היס' לרעת רב אלפס אינו נאמן וח' ישע' חילק
שהוא נאמן לענין זה שאם הלכו למדי' הים שגם
שנמתין לו ער' שיבאו אולי א'מ' אמת ודא אמר'
דלפרע' מיר ולכי מייתי עדים ואמרו רפרעיה ג'
מיחרר ליה אבל אם אמר פרעת' בפני פלו' ופלו'
ומתו שאינו יכול להתברר לעולם אינו נאמן וצרי'
לפורעו מיר וחר'מ' כת' שבכל ענין נאמן רב'
ושבע היסט ויפטר וכן רעת' יצחק ולזה ה'
חס'ם א' חר'ל' וכן כת' חר'מ' אלא שחילק דווק'
שאמר פרעתי בפני פלו' ופלו' אבל אומר בפני ע'
עדים סתם אינו נאמן אומר לו אל תפרעני א'
אלא בפני פלו' ופלו' ואמר פרעת' בפני פלו'
ופלו' אחרים ומתו או הלכו למדי' הים אינו נאמן
שמפני זה ייחר עריו שלא יוכל לרחותו ולומר פר'
פרעת' בפני אחרים ואם אמר פרעת' בפני פ'
פלו' ופלו' שייחרת ומתו או הלכו למדי' הים ג'
נאמן בשבועה שהרי אמר שקיים תנאו ואם מורה
שלא פרעו או שאימ' לא אפרעד אלא ער' שיבא פלו'
ופלו' אשר יחרת לי ואפרעד בפניהם אין שימני'
לו אלא פורעו בבר' ובתבין לו שפרעו ואם פורעו
בפני עדים אחרים והם בפנינו ומעירים שפרעו
וכן אם אמר לו אל תפרעני אלא בפני עדים תח' או
דופאים והלך זה ופרעו בפני אחרים ברא איבא
פלוגתא לר' ש' אינו נאמן וכן רעת' רב אלפס
ולרעת' ר' חר'מ' נאמן ולזה הסב' א' חר'ל'
אמ' לו אל תפרעני אלא בפני פלו' ופלו' ופרעו
בינו לבינו והוא מורה לו דק' שאימ' שקבלו בת'
פקדון ער' שיבא פלו' ופלו' שייחר לעדים ובהור'
בר' נאנסו בירד ותבעו שיחזרו ויפרעו פטור
מי שמכר שדה באונס ומסר מודע

דירעני למקדוניה ומצורין השטר ומעורין שקראו אז
אותו השטר בשעת שנמסר לפניהם ולא נשתנה בו
שום דבר והוא עשוי בחלבתו ככל תיקון השטרות
ועדים החתומים בו שמות מובהקין שאין ישר
קורין בשמן, או במקום שאין ישר רגילין להתים
כלל בשטרות אז הם כשירים לגבות בו מבני חרי
בדין שטרי מכר העולים בערכאות ואם חסר דבר
אחר מכל זה פסולים וחספא בעלמ' גיגהו וא"ל
הראש ז"ל בת בסברא הראשנה בת ה'מ"ב שטר
שטרות העשויין בסודין של מלכות על סופרי חמ
המלך ואפי' אין עדים חתומי בו אלא אחד ממוצ
על פי המלך בשר ולא מז הרין אלא משום דיש
דמלכותא וגובין בו גון המשועברים דקלא אית
להו ואם חסר בו דרך מרובי החקצאה בגון שלא
הקצה מטלטלי אהב מקדקעי או שלא בת ואיקצי
דבוי' בו אין רגיו בו לענין אותו דבר שחסר בו
ואם הוא דבר הפוסל בגון שנותן לו מעות בלא
אגב או שטרות בלא מסיר ובתי בה קצי לך איהו
דבל שיעבור ראית ביה פסולין לגמרי ולא עריפי
בערכאות מבסופרי ישר שאין רגיו של מלכו אלא
להבשיר שטרות עלהן ולעשות סיפור שלהם גאמן
במאה עדים שלגו אבל לענין דרבי הקנאה לא
עריפי משטרות שלגו שאם הגוים במקומו הרבה
בדיגין חלוקים דגין איתם ובשטר להם דרך מ
מחזימוסים שלהן לפי דעתן של ריין פוסלין אותו
זה בדרך לו ריין וצימוס אחר וזה בדרך לו ריין וצימוס
אחר כפי מחלוקת חכמיהם ונענה מקומותינו
שאין חמלבים מקפירים אלא בהבשר שטרות
שלהם

מי

שלוח מחנידולא עשה לו
שטר אלא כתב בכתב ידו בגון
שכתב אני הבא על החתום מ
מורה שאני חייב לפלו' מנה וחתם למטה או שכת
בכתב יד אחר והוא חתום למטה ונתנו לו גיגו לבו
לביגו היינו דתניא הוציא עליו כתב ידו גובה
מגבי חורין לפיכך אמרו חכמים לא ליחתים איניש
אלא אריש דמגילתא דילמא משבח איניש דלא מ
מעליה ובתיב עליה מאי דבעי ונתנו הוציא עליו
בת ידו גובה מגבסי' בני חרי וכתב חרמ' דהחז
לא חתם למטה אלא כתב אני מ'ב' חייב דל מנה
אלא שבזה יש חילוק בשחת למטה אפי' כל העליון
בת יד אחר גובה אבל בשחת שמו למעלה צריך
שיהא הבל בתיבת ידו דשמא חתום שמו בראש ח
המגילה ומצאו אחר ובת תחתיו אבל בשחא הב
בת ידו תו ליבא למיחש לזיומא אפי' לא בת שמו
אלא שכתב אני חייב לסלוצי בר ובר ביון שהוא
בת ידו לפיכך חפיתקוה שהשתתף מוציא
זה על זה הואיל והוא כת ידם אפי' אין בו חתימה
כלל אלא קבלתי ביום פ' כד וכד גובין בו מבני
חורין ואיגו גאמן לומר להם ואפי' אם גתקיים
בת ידו ב' רגיו במלוח על פה בעידם ואיגו
גובה מהיורשים ומן חלקוחות אלא ממנו אם הוא
חורח שלא פרע אבל אם סועו פרעת גאמן וגשבע
היסת וגמסר ואיגו יבול לומר שטרך בידי מאי בעי

שאינו חושש להצית בידו ביון שאינו שטר גמור
וחרמ' בת גחי שאין בשטר לגבות ממשועברים
משום דלית ליה קלא אבל חסר בשטר לענין ש
שאינו גאמן לומר פרעתי אבל רב אלפס כתב ב
בסברה ראשונה ובן בת א' הר"ל ואם מורה
לו במקצתה גשבע לו שבועה דאוריית' שאין שטר
זה שיעבור קרקעות שהרי אין גובין בו אלא מבני
חורין ואם הוא בופר ואומר שאינו כתב ידו אם
גתקיים ב' או שערס מעידים שהוא כתב ידו
הוחזק כפרו ומשל ואם לאו גשבע היסת וגמסר
ואם טועו ואומר אמת הוא חתימתי אבל מעולם
לא חתמתי על חוראת הלואה אלא שבחתי וחתמתי
שמי בסוף המגילה ואיפשר שמצאה זה וכתב ע
עליה או שטועו אמנה היתה חוראה זאת ביני ל
לביגו אבל לא לויתי הלואה זו מעולם הואיל ולא
בופר בחתימתו גאמן בחיסת במינו שאם היה
דוצה היה אומר פרעתי וכתב רב שרירא גאון
מקיימין אותה על עדים שיעירו ב' שהוא כתב י
ידו אם קיימיה משגי שטרות או משגי בתיבות
לא ביון דקיימיה שטרות ורבנן חיבא דאיתמר
איתמר חיבא ולא איתמר לא איתמר וגראה שאין
לחלק בי' קיימיה דהבא לשאר קיימיה ואם
בת בו גאמנות שהאמינו עליו ועל יורשין וגתקיל
ב' או שיש ערו שהוא כתב ידו שוב אינו גאמן
לומר פרעתי שאילו פרעו לא היה גניחו בידו
ביון שיש בו גאמנות ויש אומר שצריך שיקצה ב
בקניין על הגאמנות שאם לא כן אינו מעיל ח
הגאמנות ובעל התרומות בת שאין צריך קני
קניין וכן ג' ואם יש בו גאמנות ואינו מ
מקויים וטען פרעתי ב' בעל העיטור שאינו ג
גאמן שאין בו מניגו שנאמר שיהא גאמן במיגו
שהיה אומ' אינו בת ידו שהרי רבדיו סותרים בתבו
שהוא האמינו שלא יהא גאמן לומר פרעו ובעל
התרומות כתב שהוא גאמן ביון שאין הכת כלום
אלא על חוראתו שמורה לו גאמן לומר פרעו בש
בשבעה היסת שאין טענותו סותרת חוראתו בב
בגאמנות שאיפשר שהאמינו ואעפ"כ פרעו ולא
תבע שטרן לפי שהיה בטוח בו ביון שאינו יכול
לקיימו כי אם על פיד גני שהוציא בת
יד המלוה על יורשין אעפ"כ שמורים שהוא כת יד א
אביהם או שטוענין להן שפרוע הוא וכתב בעל
התרומות וגשבעין היסת שלא אמר להם אביהם
שהוא חייב חוב זה ואם הוא תור הזמן או שהורה
החייב וציוה בחוליו שהוא חייב לו כך וכך בכתב
ידו או שגירוחו ברי שיתן ומת בגירוי ולא נתן ח
הואיל ומורים שהוא בת יד אביהן או שהיה בת יד
אביהן יוצא ממקום אחר או שיש עדים שהוא בת
יד גובין מהן ואם אין בת ידו יוצא ממקום אחר
וגם אין עדים שיקיימוהו אעפ"כ שח' תור הזמן או
שיש אחר מאילו הדרכים אין גובין אותם דשמא
מזוייה הוא וגשבעין היסת שאיגו בתיבת יד אביהן
עב' ולא נחיר מה שכתב וגשבעין היסת
שאינו בת יד אביהן וגם מה שכתב וגשבעין היסת
שלא אמר להם אביהן וכול' שלא מצינו שבעת

שטאָל **שטדל שײַט בוד באַמערדזן זיכער בישט**

שליש עממך בחוצות ושומר וסועך הלוח שאין חזקתאמנות אלא בגוף הסדר ולא בחוצאות תשובה על תנאי שבממון תנאו קיים ומועיל האמנות אלא לעניין חוצאות ושומר כמו שמועיל לעיקר הממון הממון שכתוב בסדר תשובה לך קלונימך שסר שיש בו גאמנות ונמצא המלוח בפרץ בדבר אחר ועל ידי ערים לא מהצי לוח האמנות אצל דקיימא לך החוזק בפרץ לאותו ממון לא החוזק בפרץ לממון אחר אלא בהא בסל לנאמנות וחימנות לוח למלוח ולא שקיל מיניה אלא בשבועה

שטר שיש בו זאמנות ואין ערי השטר בפניגו וסופו
הלוח בי לא נכתב הזאמנות בציווי בי דרך הסופר
לכתוב מעצמן שופרא ושטרי אינו נאמ' כיון שכתוב
בו וקצינא מיניה על כל מה דכתיב לעיל אינו יב
יכול לבטלו אבל אם העדים בפניגו ומעירי שלא
נתבוחו בציווי הלוח אלא פנסי שופרא ושטרי כפ'
שרגילין הסופרים לכתוב בכל השטרות אע" דבתל'
ציה וקצינא מיניה על כל דכתיב לעיל אין סומכין
על הזאמנות ואין כאן מגיד וחוזר ומגיד דאי
דאיבא למימר אשאר מילי ושטר' חתימי בראית' ביד
בירושלמי נאמנים העדים לומר על זה חתמנו ועל'
זה לא חתמנו אבל אם מפורש בו שסצו ממונו על'
על הזאמנות ואח"כ אמרו לא אמר לנו מעולם או ב
כסעות חתמנו אינם זאמנין ועל כן כתב ח"י
יהודה א' ברצלוגי שהוא מזהב טוב לכתוב בשטרות
פניגו על הזאמנות מפורש ושוב אין לספק

ואתם שנהגו לבתוב וקצינא מיניה על כל הכתוב ל
לעיל בתב בעל התרומות ולענין הנאמ
הנאמנות אין צריך הקציין ובמקום שנהגו שלא לה
לכותבו אלא בציווי הלוח בשמינחהו הלוח מועיל
אפי' בלא קציין תשובה לרב אלפס שטרא
דבתיב ביה צאמנות וקבע לו זמן אלפס שבכד עכר
הזמן עדיין הצאמנות קיים ובלאימת רגפיק
שטרא מידיה צאמן בלא שבועה בלא רמחגיפס
מסור סתם למסורו משבועה בעוד שהלוח חי ובא
לגבות ממנו אבל אם מת דבא לגבות מיורשיד לא

פנהי אלא אל שפירש שמסוד פמנר ומיורשיד
והחז' אם כתב תהא צאמן עלי ועל באי מבחי יורשיד
בכלל ומסוד גם מחיורשיד וכן כתב רב א
אלמס בתשובה מי שהאמין בשטר הוא ופ
וכל הבאי מכתו היורשיני גמי צאמני כי הם באים
מכתו ומקבלי מתנה גמי באים מכתו אבל אם אמ
הוא ויורשיני לא האמין אלא יורשיני בלבד אבל לא
מתנה ולוקח והלמ' כתב אפי' ריורשיני

הז' בכלל חבאי מבחו אם כתב חבאים ברשותו איז
היורשין בכלל אלא דר' למקבל מתנה ולקוחות
ולא ברא' לחלק ולעבדי' משור' אם מועיל בשבא
לגבות מלקוחות בהא איבא פלוגתא ר' חבית אע"פ
שמועיל גבי יורשיו איז מועיל גבי לקוחות ואיז
צובין מחז' אלא בשבועה וז"ל שאם קצו מייר' וכת'
שסר זה מועיל גם גבי לקוחות משום דאית' לו קלא
והראב"ד והרמ"ה תילקו ביד חיבא שקדים
הנאמנות ללקוחות אם לאו שאם קרם הנאמנות

וַיֹּאמֶר צִתְּבוּ לִי פֶתָקָא דְלִסְוֹתָא וְתִנּוּ לִי רִשּׁוֹתָא לְהַחֲרִים בְּצִיבּוֹר אֲלֵא בְּרֵאשֵׁי אֲמֹרֵי לֹא אִם אֵתָּה תִּתּוּבַע אֲרֵם יִדּוּעַ חֲרִי רִין בִּינִיכֶם דָּאם לֹא מִסּוֹר אֲחִי בְּבִיתְךָ דִּין עַל גּוֹזְלֵךְ וְקָלַל אוֹתָם בְּרִצּוֹנֵךְ אֲבֵל יְתוּמִים שְׁבָאוּ בִּסְעֻגַת אֲבִיהֶם אוֹ אֲמִיסְרוּמָא וְאֲמִיד אִין אֲנֹ יוֹרְעִין אֲצֵל מִי יֵשׁ לְמֹרִישֵׁינוּ בְּלוֹם בּוֹתְבֵי פֶתָקָא דְלִסְוֹתָא וְאִם אַחֵר רָצָה לְצַאת מִבֵּית הַכְּנֻסָּת בִּשְׁוָה מַחֲרִים יֵשׁ לְבָרֵךְ לֹמֵר לוֹ לְמַח אֵתָּה יוֹצֵא וְאִם לֹא רָצָה לְהַתְּעֵבֵב אִין מוֹזְעִין אוֹתוֹ דָּאמִי שִׁיזָא בִּשְׁוָה הַחֲרָם חָל עֲלֵיו שְׁבַל חֲרָם רַבָּךְ גּוֹזְרִין אוֹתוֹ אִין גְּרִי לְבַעַל דִּין לְעֻגוֹת אֲמֹן וְאֵתָּה אִם יִחִיחַ גַּמְצוֹלֵת יֵם חֹת הַחֲרָם חָל עֲלֵיו עַבֵּי שְׁאֵלָה לֹא אֲחִירָל שְׁשֵׁאלַת שֹׁטֵר שִׁישׁ בּוֹ גַּמְצוֹת וְהִלּוּחַ מוֹצִיא בֵּית יֵד הַמִּלּוּחַ שֶׁקָּצְתוּ פְּרוּעַ וְהַמִּלּוּחַ אֲמֵר שֶׁהִפְתָּקָא הוּא מִמַּעֲסָךְ אַחֵר וְהִכְתַּב עֲרִיין בְּחֻזְקָתוֹ אִין שׁוֹמְעִין לֹא שֶׁהַגַּמְצוֹת מוֹעִיל לְעִיין שְׁלֵא יִבּוֹל הִלּוּחַ לְסַעוֹן שֶׁשֶּׁשֹּׁטֵר פְּרוּעַ אֲבֵל אִיגוֹ מוֹעִיל בְּגֵזֵר עֲרִים שְׁמַעֲיִין שֶׁנִּפְרַע אֲלֵא אֲבֵי שְׁפִירָשׁ שִׁיחָא נֶאֱמַר יוֹתֵר מִבְּעֵדִים וְהוֹרָאוֹת בְּעַל דִּין בְּמֵאָה עֲרִים דְּמֹן שְׁאֵלָה

לאֲלֹא חֲרוֹל רָאוּבֵן בַּתְחוּס לֹא שָׁסַר עַל שְׁמֵעוֹן בֶּן־
אֲלָפִים שִׁפְרָע לֹא מַחְצִיתָם לְסוּחַ גַּ' חֲרָשִׁים וּמַחְצִיתָם
לְסוּחַ ו' חֲרָשִׁים וְנִסְסָר רָאוּבֵן בַּתוֹר חֲזָמָה וְתַבְעוּ יוֹר
יִוְרָשִׁי לְשִׁמְעוֹן לְפָרֶדֶת הַשֶּׁסֶר וְסוּעוֹן שְׁמֵעוֹן שֶׁבֶרֶם
פָּרַע לְרָאוּבֵן לִפְנֵי מוֹתוֹ וּמְרָאָה בַּת־בִּירְעוֹן וְעוֹל
הַתּוֹמִים עָלָיו וְשׂוֹאֵל שִׁיחֲזִירוּ לֹא שְׁטָרוֹת וְהַיִּוְרָשִׁי
אוֹמְרִים שֶׁחֲעָרִים מַעֲדִינֵי שָׁקָר וּמִבְקָשֵׁי מִבְּדֵי שִׁיעָשָׁד
בְּהֵן דְּרִישָׁה וְחֻקִּירָה וּלְכַפּוֹתָם וְגִזְתֵּינֵן אִמְתָּלָא לְרֹב
לְרַבְרִיחָם שְׂאִין בֵּין זְמַן הַשֶּׁסֶר וְזְמַן הַפִּירְעוֹן אֲלֵא
טוֹ יוֹם וְלֹא חֵיהּ יִבּוֹל חֲמִלּוֹה לִיגְצַל לְזוֹמֵר לֹא מַצָּתָהּ
וְאִכְתוּב לֹר שׁוֹבֵר אֲבִי לִמָּה לֹא גִתָּה לֹר הַשֶּׁסֶר לְקָר
לְקָרוֹעַ וְעוֹד בִּי עֲדִינִי לֹא הִגִּיעַ זְמַן פְּרִיעַת הַשֶּׁסֶר אֲלֵי
לְאַחַר נְסִירַת חֲמִלּוֹה וְעוֹד בָּל הָעוֹמְרִים בְּבֵית דָּא
מַעֲדִינֵי שְׁלֵא יִרְעוּ וְלֹא שְׁמֵעוֹ מִפִּירְעוֹן שֶׁסֶר זֶה מַעֲדֵי
מַעֲוִלָּם זֵאֵם חֵיהּ אִמְתָּה חֵיו יוֹרְעִין הַפִּירְעוֹן
שְׁבֵל מַשָּׂא זְמַתָּה שֶׁל רָאוּבֵן חֵיהּ עַל יוֹם

תשובה אמת חרב שאלו הערים צריכים דו"ש
וחקירה על ב' מומחה מכל אמתלאות שיש ברבר
ואם יורשו ויחקרו בדת ובראוי ויכוון עונותו איך
בח באמתלאות לבסל עונותו אפ"ה והקובע לחביר
זמן איגו נאמן לומר פרעתי תור חזמן אם יש
ערים שפרע אין להבחיש הערים בשביל חזקה שא
סאין אדם פורע תור זמנו ואפ"ה שומן חסטר ח
היה תור טו יום לזמן הפירעון איפשר שהסטר ח'
היה במקום אחר וראובן היה צריך למעות ושמע
ושמעון עשה עמו טובה ופרע בלא החזרת חסטר
על ידו שובר ומה שהעומדים בבית ראובן לא יור
ירעו ולא שמעו מפירעון זה לא ירעתי ולא שמע
שמעתי איגה ראייה וקמי שמיא גליל לב העומדים
אם לעקל אם לעקל לקלות אלא סאין לססול ערים ו
ולהוציא מעות במתלאות הללו ואלו היו באים ח
הערים לפני ב' מומחה יראי שמים ואיפשר שיתב
שיתברר הדבר לאמיתו בדיעות וחקירות ואם
אחרי כל הדרישות וחקירות יראה לב' שהעדות
מבוגרת חייב הדורש להחזיר חסטר ללוח

קודם לכן בעניין שהמבר בסל המעות של האנס ש
שביר המובר יש להזין מלוח על ואינו סודר ממ
ממשכדי בבח שסר שביר שאין לו דין שסר שלא
גבתה בדין וגם צאמן לומר פרעתי

לוח

פא
שהאמין למלוח שיהא צאמן ל
לומר שלא צפרע הדין וזו נוסל
בלא שבועה אם אם הביא הלוח
עדי שפרעו פסור שלא האמינו
אלא עליו ולא על הפרעין ואם בת תהא צאמן עליו
בשני עדים אפי הביא מאה עדים הוא צאמן מהם
וצוטל בלא שבועה והם דאל מהימנות ליה בכי
תרי אבל אומר מהימנות ליה בתלתא ופרעיה בפני
ד צאמן ביון רחית לרעת צחית אזליגן בתר דובא
וצאמין בת חרמח חא רמהגי צאמנות בלא
קצין דווקא בשעת הלואה אבל לאחר הלואה ולא
קצו מיגיה לא משתעבר בת בעל התרומות
סעו חמלוה בשלהויתיר התנית על פה שאחי צאמ
עליו בשני עדים והלוח אומר הן אבל פרעתיך
צאמן עכ ואם פרעו בפני עדים וצריך לפד
לפרעו שנית בתב רב האי שמביא העדים שפרעו
בפניהם ומוציא ממנו דחרי יוסח מאנשבת א
אפי יש עדים על הפרעון הראשון אין ערוותו מוע
מועיל לגבי הלואה זו לעולם שביון שבתורת פרעון
צתנם לו דבבר פסלם לזה ואין לו עליו דק שבועה
חיסת כמו גוגה לי בירך ודווקא שהעדים מעידים
בפניו פרע לו בהא אמריגן שצאמן יותר מן הער
העדים אבל אם יעידו בפניו הורה שגפרע צאמין
שלא פיסלם אלא לפרעון אבל הורה מילת אחרית
היא ובזה לא פסלם וכן בת רב אלפס בתשובה
וכן בת חרמכם זה שהאמין למלוח בבע
עדים מה תקצתו בשיפרע יקרע השטר או יעיר זה
הנלוה על עצמו שבטל כל שסר וחוב שישלו על פה
פלוג דחר ישעיה בת רלהוראה צמי פסולי אלא
אם בן בפני בדי פרעו ובה בו במותב תלתא כחרא
הוינא ופרעיה קמן או הורה לו שפרעו צאמין דב
דצחי שהתנה עליו שלא יהו ערים צאמין על בדי לא
התנה וחרמבן חילק דראי אפר לוח
מהימנות לי כל אימת דאמרת לא פרעתי ובאו שני
עדים והעידו ואמר בפניו הורה שגפרע ודנא או
אומ לא חודיתי הוא צאמן דהא מהימניה כל אימת
דאמר לא איתפרעי והאמר חבי אבל אמר לו אל
תפרעני אלא בפני פלוג ופלוג ואתו סהרי ואמר
דאורי קמייהו צאמין שהרי לא פסלם אלא לאותו
פרעון והואיל ומשום הנאי הם פסולי אין לך אלא
מה שהתנה דאחרזל בת בדבוי חר יוסחז מא
נאגש ובה בספר התרומות אבל מחילה ודאי
מילתא אחרית היא ואי אתו סהרי ומסרהי דמחליה
מלוה ללוה צאמין אלם שיש בו צאמנות וחמורקד
והמרקדקין עושין שובר מכתובת ירו של מלוה על
ססר של צאמנות ותו ליבא למיחש למירי
וגם במלוה בשטר שייך צאמנות דאלם
שיש לו שסר אם סועו פרעתי צריך לישבע ואם הא
האמינו עליו גובה בלא שבועה אפי לא האמינו א

אלא בסתם ולא פירש בשני עדים ואחאם לא פירש
בחריא שיהא פסור מהשבועה אלא בת מהימנות לי ל
למימר לא צפרעתי בת בעל התרומות מח שב
שנחגו לבתוב בסופסידשטרות בלא שום שבועה ק
קלח וחמורה לעולם ומה צריך ביון שהאמינו בשני
עדים חבל בכלל אלא בפסא מינח שלא יכול להשבי
להשביעו לא בתחילת הפרעון ולא בסוף הפרעון ש
שאפי אחר הפרעון אם יאמר לו חשבע לי שלא לקח
ממנו זה שלא בדין זה יכול לומר לו אשבע לך מכל
ממנו שבעולם חוץ מממנו פלוג שלא אשבע לך עליו
שהמסורתני ממנה מכל שבועה בעולם מה שאין בן
בשלא בת לו אלא שהאמינו עליו בשני עדים שאעפ
שחא מתחייב בממנו ולא יועיל לו העדים שמעיל
שפרע ביון שהאמינו ממ יכול הוא לתובעו אחר בן
ולומר לו בבר אתה יורע שלקחת ממנו שלא בדין ופ
ופרע ליה וחרר מייתו ליה לידי שבוע חסית וכד
בת חרמכם זה שפרעו שני פעמי מפני הצאמנות
הלוח חוזר ותובע למלוה בדין ואומר לו כך וכך א
אתה חייב לי מפני שפרעתיך בפעמים אי הורה י
ישלם ואי לא הורה ובפר ושבע לו חיסת שלא פירע
אלא פעם אחת עכ לפיכך אם בת לו בצאמנות
שיחא צאמן בלא שום שבוע קלה וחמורה וגילגול
לא משתבע לא בתחילת הפרעון ולא בסוף הפרעון
וכן בת חרמבן ואין פסור מועיל אלא
לעניין שלא צפרע או אם ססר שותפות שפסור משב
משבועת השותפין אבל לא לבד רבר. כמו שבת אא
חרמכם זל בתשובה ששאלת ראובן שנתן לשם
לשמעון מעות להתעסק בשטרות והאמין שמעון ל
לראובן עליו ועל יורשיו ובה בו שאם יארע בו רבר
המעכבין לישבע שבועת השותפין שחא מאמינו מ
מעכבין בן עדים לומר שלא אירע הפסד באותו ח
העסק דבבל אשר יאמר בעיקר הממון ופסס שמעון
וחציו מעות ביד לוי בשיעור חובו של ראובן ובא ר
ראובן בשטר חשותפות לגבות מאותו המעות חנמ
הנמצאים בעיד ואמר שנממנו הם ואומר שיש לו
להאמינו בריבודו בלא שבועה על פי ססר יראח
שאיין ראובן צאמן שלא האמינו שמעון אלא משב
דעת השותפין שחית מוסלת עליו לישבע אם היה
סועו שאירע הפסד בממנו ולא הרויח כל בן דחייג
בכלל שלא עיבב משלו כלום ואם יארע בו דבר שא
שאינו יכול לישבע שבועה זו בגון ששמעון היה
סועו סענת שמא אז יהיה ראובן צאמן בדיבורו א
אבל על סענה זו אם יהיה שמעון חי יהיה סועו
אילו ססדי חובות הן מממנו ויהיה ראובן אומר א
אינם מממני אלא המעות שבת יבתר הן מממני
על דבר זה לא האמינו עכ וכן אין הצאמנות מ
מועיל שלא להחזיק חרם סתם אפי אם פירשו בפני
בפירוש וכן בת ר האי גאון בתשוב תנאה וחרם
סתם וחררת ראש לא מהגי בצאמנות ואין חבירו
יכול לעכב עליו ולומר הוציאני מן הכלל שלא האמ
האמינו לגזול ואם לא גזל אין עליו חרם סתם ו
ובי מחזיקים לא לימא כל מאן דגזל אלא כל מאן ד
דאיתיה לגזילה בידיה ולא מהדר חבי וחבי ליהוי
ותו יודעין שאין אנו דבילין ליתן דשות לכל מי שייב

ויבולו בשבועה שלא היה שוח אלא שקל וישלם לו
הלוה בדינרין שוראי הוא חייב לו ואינו יורע אם
מרעו אם לאו ואם יש למלוה עדים שנאמר
בזכר שקל בלא שבועה אלא שמחריב חלוה סתם
על מי שנוסל ממנו שלא בדין ואם חלוה
תובע למלוה ואומר סלע חליתני עליו ושתים חיות
שוח ואבירתו בפשיעה ולרברי האוננים אמר
נגב או גאבר והפלוה אמר שלא שוח אלא סלע אם
הלוה מאמינו שנאמר או שיש לו עדים שנאמר בשבע
המלוה היסת ונפטר ואם אין חלוה מאמינו וגם
אין לו עדים שנאמר בשבע המלוה בעין של תורה ש
שאינו ברשותו ומגלגל עליו שלא היה שוח ויתר
ממה שהלוחו ואם המלוה מודה במקצת שאם הלך
חלוה סלע חליתני עליו ושתים חיות שוח ואמר ה
המלוה שלא היה שוח אלא ה דינרין ושלם לו ה דינר
דינרין שמורה וישבע שבועת התורה שלא היה ש
שוח יותר מה דינר וכולל בשבועתו שאינו ברשותו
אם אינו מאמינו שנאמר וגם אין לו עדים שנאמר
ואם אמר לו הילך חנינך שחוא שוח יותר ממה שח
שהליתני או שאם היה לי ביד בדין שהיה שוח י
יותר על החוב הדין זה בשבע היסת ונפטר אם זה מ
מאמינו או אם יש לו עדים שנאמר ואם א
אמר הלוה סלע חליתני עליו ושתים חיות שוח וח
המלוה אמר אינו יורע ממה היה שוח ישבע המלוה
המלוה שאינו ברשותו ויבולו בשבועתו שאינו י
יורע שהיה שוח יותר מרמי החוב ויפטר ואם יש
עדים שנאמר או שהלוה מאמינו בשבע היסת שאינו
יורע שהיה שוח יותר מרמי החוב ויפטר ואם
השיב אני יורע שחוא שוח יותר מרמי החוב ואינו י
יורע במה הוח לוח מחוייב שבועה ואינו יכול ל
לישבע ומשלם לו סלע ואם רצה המלוה מחריב ס
סתם על מי שנוסל חיימו מה שהיה לו ליסול
ואם שניהם תובעין זה את זה שאמר חלוה ס
סלע חליתני עליו ושתים חיות שוח והמלוה אמר
שלא היה שוח אלא שקל בשבע הלוה היסת שלא
היה שוח במקצת סלע והמלוה בשבע שאינו ברשותו
ויבולו בשבועתו שלא היה שוח יותר משלע ואם
היה הלוה מאמינו שנאמר או שיש לו עדים גם ה
הוא לא ישבע אלא היסת שלא היה שוח יותר מסלע
היה שניהם מודין זה לזה בגוף שאמר חל
חלוה סלע חליתני עליו וסלע היה שוח ובא למר
לפרותו והמלוה מודה אלא שאומ' שאבר אם יש לו
עדים ואין חלוה מאמינו בשבע שאינו ברשותו וי
ויצא זה בזה אם יש שם עדים שנגב והיה שוח יותר
על החוב והמלוה סוען שלא פשע בו ואין לו לשלם
כי אין לו עליו אלא דין שומר חנם לרעת ה
וחלוה אומר בי פשע בו ושאל ממנו מה שהיה
שוח יותר על החוב ישבע מלוה בשומר חנם שלא
פשע בו ואם חלוה תובעו ביתרין שהיה שוח י
יותר על רמי החוב ויש עדים לזה או שהמלוה מודה
לו אלא שטוען שנאמר באונס ותובע רמי חנכו יש
ישבע המלוה בעין תורה שאינו ברשותו ושלא של
מו יר ושנאמר באונס וגובה חובו מחלוה שחאי אע
חלוה יורע ביצר גאבר נוחה לנחלתו ונח

אמר איני יורע אם החזרתיו לך אם לאו וכל היבא
שהמלוה צריך לישבע שאינו ברשותו אמר שאם ה
חריגים שלם בפי שתבע הלוה ואינו בשבע אין ש
שומעין לו רחישין שמא עיניו נתו בו ואם ה
היה דבר שמצוי בשוק לקנות במותו באות הרמים
שדוצה לשלם הרי זה מ שלם ואינו בשבע בראש
ששהשמוסל מוסל רק על המלוה ואין על הלוה שום
שבועה אבל בזמן שהלוה בשבע במה שהיה שוח
ברי ליסול או לפטר אז לא יצא המלוה לעולם מ
פלישבע שאינו ברשותו אמר אם ירצה לשלם והוא
הרבר מצוי לקנות רחישין שמא יוציא את ה
המשכונן אחר שבועת חלוה ואם לא נאמר
המשכונן וחלוקי בעיקר ההלואה ואומר המלוה
שהלוה סלע וחלוה אמר שלא הלוה אלא שקל א
אם בענין שהיה המלוה יכול להחזיק במשכונן ולס
לסעו לקוח הוא בדין או אומ' לחזם או החז
לחזרתיו לך נאמן גם לומר שהלוה עליו ער בדין
רמיו בשבועה ובה האוננים אע"פ שאם הי
היה סוען לקוח הוא בדין או לחזם היה נפטר בש
בשבועת היסת כשסוען שהלוה עליו ער בדין רמיו
שצריך לישבע בקיסת חמץ בעין הצבעין חזו
וצוסליו וחלוקי בתב שגם עתה ששבע
שהלוה עליו בדין אינו בשבע אלא היסת אם
אמר לרבי האוננים דווקא בשתפס חמץ זה שצריך
להחזירו לבעליו ויסול מעותיו אבל אם תפס מ
מעות בשבע היסת ונפטר והוא ליה במנה לי
ביד ותלח אמר אין לך ביד בלום לפיכך אם המ
המשכונן שוח סלע הרי זה בשבע וצוסלו אין המש
המשכונן שוח אלא דינר הרי המלוה צוסל דינר מרמי
המשכונן ופדור חלוה עור דינר שמורה בו וצב
על השנים שכבר בחם ואם כבר בגל ואומר אין זה
משכונן אלא פקדון ביד ואין לו אצלי בלום הרי ה
המלוה צריך מרמי המשכונן ואם אינו שוח ער בדין
הרי צוסל ממנו מה ששוח ועל חשאר בשבע חלוה
היסת ונפטר ואם הוא בענין שאינו יכול לסע
לשעון לקוח הוא בדין או לחזם או תחזרתיו לך
ששבע חלום שלא חלוקי אלא שקל ופדור לו וצוסל
משכונן ביצר וברבים שאינו עשויין להשאיל וכל
ולחשכיר נאין עדים עמה יכולין לומר היאך באו
לידאמי ראוי עדים עתה ביד נאמן לומר לקוח
הוא בדין ונז אילו הרברים העשויין להשאיל ולח
ולחשכיר אלא שיש עדים שבא ליד בתורת שאלה
מי אין עדים שראו עתה ביד יכול להמר תחזרתיו ל
לך או לחזם אם אין עדים שמסרם לידו אבל דבר
דברים העשויין להשאיל ולחשכיר יש עדים שראו
עתה ביד אינו יכול לומר לקוח הוא בדין או החז
תחזרתיו לך וברבים העשויין להשאיל ולחשכ
ולחשכיר מי חרמכם בגון שתחילת עשיית היה לח
להשאיל ולחשכיר וד' ורב אלפס פי שאין צ
צריך שיהא תחילת עשיית להשאיל ולחשכיר אלא
כל דבר שמקפירין עליו להשאיל מפני חשיבותו או
שמתקלקל הוא דבר שאין הרב להשאיל ולחשכ
שאר כל הרברים הן דבר להשאיל ולחשכיר והוא
שיחזם זה שתתפס בידו ויגל אצל בעל חמץ וגם

למבירה מועיל גם גבי לקוחות דאם המבירה קדמ
בגוף לאחר שמבר כתב לו באמנות על החלואה שקר
שקדמה למבירה אז אינו מועיל וכתב א"ח
הר"ל והאירג רגמישי רמאי גבון להחמיר בדברי ר"ל
ובן אני רן אבל גבי יורשי מחזי לפיכך אפי' מת לוח
בחיי מלוה ואח"כ מת מלוה אם כתב לו שפטר אותו
וחבאים מכחו ממנו ומבאי כחו גוסלין יורשי המלוה
בלא שבועה בלא דגאמנות סתם אינו מועיל גבי
יורשין בשחאמין הלוח למלוה סתם ומת הלוח אינו
חמלוה גאמן על יורשיו אבל מלוה שחאמין ללוח
שיהא גאמן לומר על השטר שהוא פרוע מועיל צמי
גבי יורשיו שאם מת המלוה ובאין יורשיו לנכות מח
מחלבה גאמן לומר שהוא פרוע ומיהו הלוח צריך
שבועה ליטבע שהוא פרוע אפי' בחיי מלוה ביוז
דלא כתב ליה מחימנת לי בלא שבועה דילמ' חבי קא
קאמר ליה מחימנת לי לבטולי שטרא וליהוי במלוה
על כח והוי כמאן דסעגיה מנה על פה ואל' אי
אירד נתתיו לך דמשתבע אירד שבועת היסת דיר בע
בעל השטר על התחבוצה ולכך גאמן שלא יועיל
הגאמנות אלא לבטל השטר אבל לא לפטר משבועה
אם לא שיפרש בכתב הרמב"ם אם התנה הל
הלוח שיהא גאמן לומר פרעתי מועיל גם גבי יורשי
הלוח שאם מת הלוח אינו גובה מיוורשיו ואין צרי
לומר מן חלקוהי שאין צריך אפי' אם הלוח מודה
שלא פרע דחיישינן לקצוציא ואם סען הלוח פר
פרעתי מקצתו והמלוה סוען לא גפרעתי בלום
משלם המקצת שהורה ושבועה שבועת היסת ואם נס
נסד משבועת היסת אינו גשבע בלל פ"ב
זבעל התרומות הוסיף לומר וגאמן לוח לומר פרעתי
אפי' תוד הזמן לפיכך אם מת הלוח תוד הזמן אין ג
צובין מהיורשין שאנו סועגין שאביהן פרע שאם חז
קיים היה גאמן לומר שפרע אפי' תוד הזמן מבח תב
תנאי הגאמנות אנו צמי סעגין לחד ומיהו בשב
בשבועת היסת ולא ירעי דלא פרע אבל א"ח
הר"ל כתב מת המלוה ואמרו היתומים אבינו אמר
לנו שהוא פרע אין ברבריהם בלום שאומר המלוה
לאביבם האמנתי בשאומר שהוא פרע ולבם לא הא
האמנתי ואני אומ' שלא אמר אביבם מעולם בלום ל
לבם אבל אם הביא עדים שאביהם אמר לפניה
שהוא פרוע גתבטל השטר תשובה לא"ח
הר"ל ששאלת שטר שכתוב בו גתחייב מל
מלוג למלוג או למלוג והאמין למוציא השטר ואחר
מחם הוציא השטר וסוען הלוח שפרע לחבירו זה
דחבירו מודה לו ביוז שחאמין למוציא את השטר לא
לאו כל במיניה לומר שפרע כל זמן שזה הוציא השטר
ואם חיו שותפין בחוב ביוז שאחר מהם מודה שגמר
אם יש לו גבסים למורה ב"ד יורדין לגבסיו ופורעין
לחבירו חלקו ואם אין לו גבסים לא מחימו להם
לחפסיר לחבירו ביוז שחשטר בידו אבל על חלקו ה
הוא גאמן ובר' מגבין לאחרים חלקם

המלוה

לחבירו על המשכון צול
ליהר שלא ישתמש בו
ממגי שחיא במר ריבית

ואם הלוח לענין על מרא וקורדום וכיוצא בו ששכר
מורבח ואינו נפחת אלא מעט יכול להשכירו ולנכות
לו דמי השכירות בחובו אבל בגבדים אחרים שתש
שתשמיש מורבח לא ויראה דאפי' במרא ו
וקורדום דווקא לאתריהם יכול להשכירם אבל הוא
לא ישתמש בהן ויגבה לו בחובו משום חשד בדרך
שאמר פורסין לאחרים ואין פורסין לעצמן
בל הגאונים פסקו שהמלוה על המשכון שומר שבר
הוא וחייב בגביה ואבירה ופסד מן האונס
ובן פסק רב אלפס ובן כתב הרמב"ם ופסקו
ג"כ רליתא לרשומא דאמר האי מאן דאדוניה לחבירו
אלמא דוזי דאנח ליה קתא דמגלא עליה אי אכר קת'
דמגלא אכר אלמא דוזי לא חפסיר אלא כגור משכונג
וכגור משכונג מיהא חפסיר לא שגא משכונג שלא כ
בשעת הלואתו לא שגא משכונג בשעת הלואתו בין ח
הלוח פירות בין הלוחו מעות ולסיסהם הוי
פיסקא חבי שאם גגב או אכר המשכונג והיה כגור ד
דמי החוב אין לאחר על חבירו בלום ואם החוב י
יתר על המשכונג משלם הלוח היתרון ואין חילוק
בהן אם פירש המלוה שאינו מקבל המשכונג אלא בכ
בכרי שוויו בין אם קבלו סתם ואם דמי המשכ
המשכונג ית'רים על החוב גותן המלוה ללוח היתר
חיתרון ואם גאבר המשכונג באונס פסד המלוה
דגובה כל חובו אבל ר"י פסק שהמלוה על המש
המשכונג שומר חגם הוא ואפ"כ בגור דמי החוב הו
הוי כאילו פירש שמקבלו בתורת פירעון ואיתא
לרשומא ולמי זה חוי פוסק ה"ב אם המשכונג בג
החוב וגגב או אכר יצא זה בזח ואין לאחר על חב
חבירו בלום לא שגא משכונג בשעת הלואה או
שלא בשעת הלואתו בין הלוח פירות בין הלוח פ
מעות ואם החוב ית'ר על המשכונג הלוח הוא ג
נותן למלוה דמי היתרון בלא שהלוחו סת
שתם אבל אם פירש לא מיבעיא אם אמר בחדיא אם
יפסיד המשכונג שיפסיד כל חובו דפסיס' שאינו משל
לו היתרון אלא אפי' לא אמר אלא אפ"כ שאינו שזה כ
כגור כל החוב קבלתיו אפי' הלוחו על קתא אלה דוז
אם אכר המשכונג אכר כל החוב ובן אם הלוחו על
שני קתות אלה דוז או על קתא עם משכונג אחר אלה
דוז ואכר הקתא או המשכונג הפסיד חצי החוב אכר
חשני הפסיד חשני האחר ואם דמי המשכונג ית'רים
על החוב אין המלוה נותן ללוח היתרון ואם כ
גאבר באונס ישבע המלוה בדין השומרים וגובה כל
חובו ולזה הסכי' א"ח הר"ל לפיכך המלוה
לחבירו על המשכונג ואכר ואומר המלוה סלע חלוי
חלוי'תיר עליו ושקל היה שזה ושואל שקל כי הלוח
שתם ולא פירש שמקבלו לפגי כל החוב והלוח אמר
שיהא שזה סלע ישבע המלוה בעין דאורייתא שאין
ברשותו וישבע הלוח היסת ויפטר אמר
המלוה סלע חלוי'תיר עליו ושקל היה שזה והלוח ח
הורה במקצת ואמר שיחא שזה ג' ריגין ישבע המל
המלוה שאינו ברשותו וישבע הלוח שבועת התורה
שהיה שזה ג' ריגין וישלם לו ריגד ואם אמר ח
המלוה סלע חלוי'תיר ושקל היה שזה והלוח אפי'
יורע במה היה שזה ישבע המלוה שאינו ברשותו ויכ

ואפילו אין ערים וחיה וירד ראובן להפקיד מפקדות
מפקדותיו ביר לוי שגמל שגמל הוא בעיניו וסופו לו
שנאכר ממנו באונס ישיבע לוי שפועת חסומרים ש
סאינו ברשותו ושלם שלם בן יר ושלם פסע בן ויסל
שמעון ואם פסע לוי בשמירת המשכון ואין לו
נמוץ לשלם אפם שראובן רגיל להפקיד אצל לוי
שמעון חייב לשלם לראובן ויגר אחר שישיבע לו של
שלא היה המשכון שזה יות מן דיגדיו שחרי שמעון
הוא בעל דבר של ראובן וישאר לו חוב דיגר על לו
לוי הפושע שאלה לאא הלאש זל ששא
ששאלת ראובן שואל משמעון משכון שמשכון בירו ו
והשיב שמעון בגד הקטן בא ושאל אותו בשמר ונת
ונתתיו לו וראובן אמר שלא בא ליר תשובה
שמעון פושע הוא שמסרו ליר בן ראובן אפי אם הו
צורל אפם ראובן בל המפקיד על דעת אשתו ובגל
הוא מפקיד מן פקדון לפי שאין דרך בני אדם לש
לשמו ולסגור בל חפציהם בתיבות וארעתא רחבי
המפקיד ריגונו ביר אשתו ובגל זמל אם פשעו ב
בו אשתו ובגל חייב הנפקד לשלם אבל הממש
המשכון או המשאל חסך ליר חבירו צריך להחזיר
ליר הבעלים ברתנן חסואל את חפרה ושלחה
לו ביר בנו ובול בשחא ששלחו לו ביר בנו קסון
דאבירה מרעת היא שאלה לאא הלאש
זל ראובן חיה לו מעות ביר שמעון ובקש ממנו
לוי שילוח אותם לו ונתרצה להלותם לו ונתן לו
בהם משכון ושלח ראובן כתב לשמעון שיתן המעות
ללוי ונתן לו ונאכר המשכונות ביר ראובן
תשובה וראי רין מלוח על המשכון יש לו ביון
ששמעון נתן המעות שהיה בירו משל ראובן ללוי ב
בציוויו ונתחייב ראובן בשמירת המשכונות ומיחד
לא נתחייב בשמירת ער שגשית ההלואה והיינו אחר
שהגיע המעות ליר לוי ואם נאכר המשכונות קודם
לבן פטור ראובן ואם ישיבע ראובן שנגגלו קודם ש
שבאו המעות ליר לוי יתן לו לוי מעותיו בי עריין
לא נתחייב בשמירתם באותה שעה ואם הוא מסומק
ואינו יכול לישיבע אין מוציאין המעות מיר לוי
עור שאלה לאא הלאש זל ראובן תובע ללוי
ספרים שמשכון לשמעון ואמר שמעון המוחזק אצל
לוי להת אית לו בשבילו בשחיה גותן לו המעות כמ
שהם ממושכנים וכשהוציא לוי הספרים להתם לו
לראובן ואומר שנפחתו ונפסדו בירו ותבע לשלם
לו הפחת ולוי אומר לאו בעל דברים וירי את בי מ
ממי שקבלתי הספרים הוא הרשע ללמוד בהם כל ז
זמן שיהיו ברשותי וציוגי לבשתתן לי המעות שאת
לך אם תרצה ליתן לי המעות אתגם לך ואם לא י
ישארו הספרים ער שיבא שמעון והשיב רא
ראובן משעה שהמחזיק אצלך לא היה לך ליגע בהן
דבגר למר בהן בעניין שנפחתו יש לך לשלם לוי
הפחת תשובה מה שסוען לוי לאו בעל ד
דברים וירי את מי שנתן לי הספרים חדשי ללמוד
בהן טענה זו הית מועלת לו אילו היה סבור שחז
הספרים של שמעון אבל הוא היה יורע שהספרים ח
חיו של ראובן בי שמעון ציוחו ליתגם לראובן בשית
בשיתו לו המעות חילבך אתאם חדשוד שמעון ל

ללמוד בספריו לא היה לו לשמוע לו בל מחצית יר
לו לשמעון להרשות ללוי להשתמש בהן בלא רשות
ראובן והלא אח לשמעון לא היה רשות להשתמש ב
בהן בלא רשות ראובן והוא לא טען שהרשה ראוב
ראובן לשמעון ללמוד בהן חילבך שלח בהן יר שלא
ברשות וחייב לשלם בל מחצית שנפחתו הספרים בת
בתשמיש שנשתמש בהן ולא מצי למימר לאו בעל ד
דברים וירי את אין לך רין בי אם עם שמעון רחוק
ליה בגזל ומאביל לאחר רצה מזה גובה רצה מזה ג
גובה יורש שהוציא סטר שיש לעזרישו בר ובר
ממנו אצל פלוז ושיש לפלוז משכון ביר חמוריש בה
וסוען חירוש שהמשכון נאכר מיר מוריש באונס ו
ותובע המעות נשבע הנתבע היסט ונפטר ולא
אמרינו שישיבע חירוש שפועת חירושין ויסול דבל
סטר שמוציא חירוש הוא וראי והפירעון ספק אבל
הכא ביון שהגיע ליר חמוריש משכון בגר הלואה ו
וספק נאכר באונס או בפשיעה לפיכך הסטר בטל וי
וישיבע זה היסט שלא החזיר לו המשכון ושהיה שוח
בגד חובו ויפטר ראובן הצית משכון בי
ביר שמעון ומת שמעון והצית בצים קסנים ובא רא
ראובן לשאול משכונן מיר יורשי שמעון ואומרים ש
שהוא ממושכן ביר אביהן בן וסוענין חיתומים בי
אביהן צוח שהוא ממושכן בן הן שראובן מודה יתן
מיר ליתומים והן האחרים יתן ביר שליש ער שיגרלו
חיתומים וישיבעו שפועת יורשין שלא פקדו אבא ו
ושלא מצאנו בין סדרותיו שמשכון זה פרוע ונוסלו
הן מיר חשליש בלא בשחיה המשכון שוח
מאח ואם לאו אין עליו לתת אלא כדירימיו ועל ה
השאר ישיבע היסט שאילו היה אביהן קיים לא היה
יכול לסעון עליו יותר מכדי רמיו ובדא שאין ח
המשכון מרבליה העשוין להשאיל ולחשבויר אבל א
אם הוא מרבליה העשוין להשאיל ולחשבויר אינו מ
משלם אלא הן ואפילו אם המשכון שוח יותר
שהוא נאמן במיגר שהוא שואל ביר
משכונן של ישראל ביר הגר ומת הגר ואין לו יורש
ובא ישראל אחר והחזיק בו מוציאין אותו מיר ומח
ומחזירין אותו לבעליו שכיון שמת הגר פקע שיעב
שיעבור וכן הדין צמי אם יש לו שסר משכונן
על פקע של ישראל ומוחזקת ביר ומת ובא ישראל
אחר והחזיק בה לא עשה ולא כלום שמיר בשמת
הגר פקע שיעבור ובכרשות בעליה עומדת
ובת חרם מרסנבורק זכרי שהלוח לישראל על חמש
המשכונן ונפל הימנו ומצאו ישראל חייב להשיבו לם
לבעליו לפי שגוף המשכון שלו ולא היה לו לגוי
עליו אלא שיעבור וביון שנפל ממנו ומצאו ישראל
אחר פקע שיעבור ואסור להחזיר אכירה לגוי ואם
בא למר משום קדוש השם אחזירנו לגוי יקדוש השם
בשלו ולא יקדוש השם בשל אחרים בלא דעתם
משכונן של גר ביר ישראל ומת הגר ובא אחר וח
והחזיק בו זה קנה בגר מעותיו שהיה הגר חייב ל
זה קנה השאר בלא בשחיה המשכון בחצר שאינה
משתמרת ולא היה חמלוח בחצירו בשעת מיתת הא
אחר אבל אם היה חמלוח בחצירו או אפילו לא היה
בחצירו והמשכון בחצר המשתמרת זכה לו חצירו ב

שיחיה בעל החמץ רגיל להשאיל בליו לאחרים והכל
תלוי באהבת האיש ובשנאתו ולמי מנהגו ומנהגו
המקום ולמי ראות הדין כי יש אדם קשה שאי
שאינו משאיל בליו לשום אדם ויש שמשאיל לב
לכל אדם אפ"ל שאי"ז רגילין אצלו ויש שמשאיל לרבי
לרגילין ואינו משאיל לשאי"ז רגילין אצלו
שאלה לא"ה ה"ל שאלת התנאים חמץ מת
מחביר דסוען שיש לו עליו ער ברי דמיו מעטק מ
משא ומתן שביניהם אם צריך לבדד הדבר צדו הוא
לבדד הדבר מחיאר בתחילתו לו משום דמישיך
דמאי אולי מתנגד דבריו יתבאר רמאותי וכן אני צדקה
לפסוק וכן בת הגאונים והיבא שמהחמץ במשכ
במשכונ שלא בערים שאמרנו שיכול לסעון עליו עד
ברי דמיו ואם אינו שוח לשומת הבקיאין להחצי
שחא סוען עליו ואומר אני אסלגו בחובי למי שה
שוח בעיני ברי חרבי וחאחר בומר שאינו חייב לו כל
בלום ואומר אפ"ל שאינו חייב לו אני רוצה לס
לסלקו ברמים שהוא שוח לשאר בני אדם בת
בעל התרומות שהיו עם בעל הכלים שלא האמינו
להחזיק אלא בשביל תפישתו למיכר אינו נאמן אל
בברי תפישתו ולא יותר למיכר יתן לו ברי שוויו לש
לשאר בני אדם ויקחצו אם ידע ולא שהיו עם
המחזיק והב"מ סתברא ביון שאין בת ערים ואיל
היה אומר לקוח הוא ברי היה גוסלו בעל בורחו ש
של השיגי גם עתה במי שסוען עליו יותר מברי דמיו
אלא שאם שרצה לסלגו בחובו גוסלו בעל בורחו
דאין חזקת המחזיק מדעלת לסעון עליו ברי דמיו
אלא ברבר שאינו יכול לילד מעצמו והוא עומד תל
יר בעלי בגון מסלסלו ועבר קס"א ח"ל על רגלי
ובהמה המשתמרת ביד חרדקה דביון שהוא שמור
ביד בעליו וזה מוחזק בו צא"ל לסעון עליו עד ברי דמיו
אבל עבדים גדולים ובתמה שאינה מסורה לחרדקה א
אלא מעצמה חולבת ורועה אינו נאמן לומר לקוח
הוא ברי או משכונ הוא ברי אלא בשיבא ערים ח
וחאחר שהם של יחזיר לו העבר והבהמה וזהא יש
ישבע לו שלא מכר ולא משכנ לו בלום למי שאין
תפישתו תפישת שמעצמו חולבים בכל מקום ובכל
ובכל מקום ברשות בעלים הן ואם החזיק בת
בהם ג' שנים ויש לו ערים בבר חרי זה צא"ל וישבע
היסת שלקוחו ממנו או שמסרו לו בחובו משכנ
לחבירו בלום שערשין בו אובל גמס או משכונ אלמ"ל
בלא ערים לא אומר ביון שחייב להחזירו אלא ליה מי
מינו ואינו יכול לסעון עליו ברי דמיו אלא ביון ש
שאינו ערים וזהא יכול לבמור יכול לסעון עליו ברי
דמיו בתב בעל העיסודר אם חמלוה בומר
במשכונ ושניהם מורים בחלואה ישבע חמלדה ח"ל
שלא חגיגה בידו משכונ וחלוה ישבע היסת שהוא תו
תומס משלג בגר חובו אם היה משכונ בגר חובו
או יותר ואפ"ל ששוח יותר בבר גמסר חמלוה מ
גמנו שבר גשבע עליו ואם היה שוח פחות גשבע ש
שמשכונ היה שוח בך ובר וישלם השאר משכונ
שנפחתו דמיו ביר חמלוה וסוען חלוה ברי לי ש
שנפחת מחמת שרשק או אכלוה עכבר או עש אם
סוען חמלוה פסגור במקום שמתמר מעבדיו

דרכבן וציעדו בראוי אב"א אב"א וצבע היסת שח
שהוא ברבריו דגמסר ואם מורה שלא שם אתה רב
במקום המשתמר מעבדיו או לא ציעד בראוי חייב
לשלם הפחתות ואם יש מחלוקת ביניהם זה א"ל
נפחת בך ובר וזה אומר לא נפחת כל ברשע חלוה מ
מורה שמתחילה לא היה שוח אלא ברי חובב בגון ש
שחלוה ב' והיה שוח ב' ועתה שוח עשרה והמלוה א
אומר שמתחילה לא היה שוח אלא ש' ושואל ממנו
ה' גשבע חלוה היסת דגמסר ואפ"ל שחא מורה מק
מקצת שחרי המשכונ חילך הוא אבל מלוה אינו נש
גשבע שחרי גם מתחילה לא הגה שוח אלא ברי חובב
ואם מתחילה היה שוח יותר מברי חובב בגון שסוע
חלוה שחיה שוח ל' וחלוה עשרים ועתה אינו
שוח אלא ש' ושואל ממנו ל' והמלוה אומר אומר שלא
היה שוח אלא ב' ואין לו ליתן אלא ה' גשבע חמלוה
שלא נפחת אלא עשרה ומנכה לו ה' מחובו זה שאר
לובה מחמשכונ שהוא צא"ל בשבועה ער ברי דמיו
ובש"אם אפי' אחר שנפחת שוח ברי חובב וחס
חלוקים נפחת או שאמר חמלוה איני יודע כמה נס
נפחת שגשבע חמלוה שבועה היסת דגמסר בת
בעל העיסודר מלוה אמר סלע חלוה ער עליו וד' ריב
דיגרין היה שוח ויש לי אצלך דיגרין חלוה אמר מברת
לך ב' דיגרין ולא נחת לי המעות דתובע אותך ב'
בהם שניה גשבעין שבועה היסת זה גשבע שמשכונ
הוא בירו וזה גשבע שמכר לך ואם רצו להפך
שבועתו זה על זה חופכין ואם הם חולקין על זה
ההיפוך זה אומר אני מהפכה וזה אומר אני מהפכה
עומר חרבר ער שיתרצו אחר מהם ואם לא נחתצו
שניהם גשבעין כתב הר יחוד ברצוני מל
מלוה ססוען שנאבד המשכונ באוגס והלוח סוען
ברי לי שאתה מברתו ולקחת דמיו גשבע חלוה היס
דגמסר במיני שאין לך בירי בלום או פרעתיך
דאובד שמשכונ משכונ ביר שמעון וחלך שמעון
משכונ ללוי או נתנו לו במתנה מה שהיה לו עליו
ונאבד ציר לוי ותובע ראובן משכונ מיר שמעון וא
דאובד בי סלע היה שוח ולא חלוה עליו אלא שני ריב
דיגרין ושואל ממנו ב' דיגרין ושמעון אומר שלא היה
שוח אלא ב' דיגרין ואינו חייב לו אלא דיגרין ונמצא ש
שמעון מורה מקצת וצריך לישבע שלא היה שוח
אלא ב' דיגרין ואינו חייב לו אלא דיגרין ונמצא שמעון
מורה מקצת ער צריך לישבע שבועה השומריב שא
שאינו ברשותו ושלא נשע בו ליפטר מחריגו וזהא אי
איפטר לו לישבע ביון שמסרו ליר לוי ולוי אינו צד
לישבע לפוסדו כי יאמר לו את מהימן לי ולוי לא מ
מהימן לי למיכר הוה ליה מחייב שבועה ואינו יכול
לישבע ומשלם וכן הדין אם נפחת המשכונ ויש
מחלוקת ביניהם כמה שיעור פחיתותו ומורה שמע
שמעון שנפחת ואינו יודע אם בפשיעת לוי נפחת
או באוגס הוה ליה מחייב שבועה ואינו יכול ליש
לישבע ומשלם ואם רצח שמעון להחרים על ב
כל אדם שיוע שמשכונ אינו שוח כמו ססוע חרשות
ביר ואם יש שם ערים ששמו לוי בראוי דגמסר
גמנו באוגס גמסר שמעון שחרי אין עסק שבועה
ביניהם ונמצא מתור שאינו יכול לישבע משלם וא

דואה אני דברי שמעון כי בודעת שניהם חיה שיחא
שמעון מרוע בל בגיסו ולא שיפרעו דוקא באותו
חיום ועוד אני אמר אם לא פרעו ראובן קודם יום
צריך ליתן לשמעון משכונ שנה מנה ביום חשבת לק
לקיים שבועתו דשנה בסה בבסה וחמצי שמו חזא
שיקיים שבועתו ושוב אמרו שנשבע למרוע
בל בגיסו מעות ולא משכונ ואמרתו שאלעל לא נמס
צפטר מן השבועה ביו דבשעה שנשבע לא ירע דל
בגיסו יהיה בשבת ואין זה בנשבע לבטל את המצוה
ושבועתו קיימת עוד שאלה לא חזל ס
שטר שכתוב בו אם לא יפרעו לזמן מלך ומלך שיה
שיפרע בו ובר ממון לקצו וכתוב בו ולא באסמכתא
אם הוא נגבה בכך דע כי אסמכתא חזא ואינו צא
צגה אלא בקצין ומעבשיו ובכך חשב לוח לזמן
ובתור הזמן דואה מלוח שחלוח מבכז צבס
ואין לו קרקע ותובע המלוח שלו בתב חרמלם
שאינו בל צקסין לו עד שיגיע זמנו וכן כתב ר
יהודאי גאון לוח שבקס לילד למריגת חים ולא חל
הגיע זמן הפירעון אין לו לתוב לבקש ממנו ערב
שלא גיתגה מלוח ליתבע קודם הזמן בלל אבל
רב אלמס כתב בתשובה ראובן שקצו שנה משמעון
ויצאו עליה עסיקין ובא לבד וסועז אני חושש שמא
תצא השרה מיני ואני חושש שתאבד ממנו ולא א
אמצא לו בלום קצו באותו ממון קרקע בדי שאס
שאטרוה אותו שומעין לו וכן כתב ר' חזל
מי שיש לו שטר על חבירו ולא הגיע זמנו ובא בת
בתור הזמן לבד ואמ' מצאתי מנבסי מלונ ואני ירא
שלא יבוא ליד ויבריהם ממני ולא אמצא מקום ל
לגבות חובי ומבקש מבד שיעבכו הנבסי ער שיגיע
זמן השטר אם רואה חדיין שום אמתלא לרבריו או
שלא יוכל לגבות חובו בשיגיע הזמן מצוה חדיין ל
לעבב הממון ער שיגיע זמן השטר וביאר עוד
בתשובה מי שנשבע למרוע ממון לזמן חידע וירא
בעל הממון שיעבור החייב על שבועתו ולא יפרע ל
לו בזמנו ורגלים בדבר שראוי שירא שמן חדיין יש
להסיל קצו עליו ולאיימו שיפרע בזמן ולא יעבור
על שבועתו ולאחר שעבר הזמן שקבע לו או ל יום
במלוח סתם או חלוחו על משכונ סתם יוכל למד
למבור עמ' בדי ויש אומרו שכך יודיעו ללוח תחילה
אבל חרמלם כתב מלוח שבא לבד וחביא
משכונות ואמ' זה משכונ של מלונ חזא ואני רוצה
למבור ולפרע מחובי אין בל צקסין לומר לו ח
המתן ער שיבא הלוח מלונ ויסעון שחרי אם ירצה
לשקר יוכל לומר לקוח חזא ביני אלא משיאין לו ע
עיצה למבור בעדים בדי שידע הלוח בבמה נמכר
ואם המשכונ בלח וחולר יוכל למבור בכך א
אפי' תור ל יום בין שהיו שם בעליו בין שלא היה ש
שם בעליו ואמ' חרל כתב בתשובה המלוח לעמ'
על המשכונ סתם והוא דוחה מיום ליום יתבענו
בפני עדים שיפרעו ואחב יעבכו ל יום דאילו היה
תובעו לדין חיו צותגין לו זמן ל יום ואחב ימכרנו
בשומת בל יראה מדבריו אלעם שעבר מזמן
ההלואה ל יום צריך להמתין מלמבור ל יום אחי
תביעה וביאר עוד בתשובה מי שיש בידו משכונ

אין צריך לחביא בעל המשכונ למצי חדיין ולחזק
ולחזקויד שיפד משכונו אלא לאור שיחירבו בינו ל
לבינו שיפרע משכונו ואם לאו שימכרנו או יקח
שמיאם וישמנו המשכונ במה הוא שנה למכר בשדק
וימכרנו באותה שומא ואם לא שם אדמו אלא חתנו
בפני עדים לסרסור גוי הממונה על השומס אם יר
יודעין במה הוא שנה יעידו העדים ועל פיהם יפ
ומדע לו הצותר ואם אין עדים יודעין במה היה ש
שנה והמלוח אומר חיה שנה כך וכך ישבע שהוא פ
ומדיו ויפדע לו חמותר על פי שבועתו ואם
אינו יודע במה שנה או אינו רוצה לישבע ישבע חל
חלוח במה היה שנה ויפרע לו המלוח מה ששנה יות
יותר על חובו בתב עוד חרמלם המלוח לחבירו
על המשכונ ומת חלוח והמלוח בין שמת לוח תת
תחילה בין שמת מלוח תחילה הואיל ונפרע ממח
שהות ירו ואילו היה רוצה חיה אומר לקוח הוא ב
בידי הרי זה נשבע בנקיסת חפץ וגוסל
שאלה לא חזל ששאלת המלוח לחבירו על חפץ
המשכונ על מנת להחליסו אם לא אפרע לזמן מלונ
אי הוי אסמכתא וראי אסמכתא הוא ויכול לפרות
מתי שירצה וששאלת אי שייך אסמכתא במשכונ
אם התנה עמו אם לא יפרעו לזמן מלונ שיגבה בדי
חובו מהמשכונ והמותר יחיה מהנה מעבשיו אם פ
מועיל תנאי שלא יהא אסמכתא או לא פשיטא זה
דחוי ספי אסמכתא בין שהציר מותר במדאם או
אוביר ולא איעביר אשלם אלפא זודי וששאלת
מי שיש לו משכונ מחבירו מחלואה או מכר ובשעה
הזמן אמר לו צא ממכר והלך ומכר אם יכול בעל
המשכונ לחזור לתובעו ליתן דמיו ולדמד לא בודעת
אלא לדחות בל זמן שלא הקצית לו או אין צריך
קצין דבר ששטח הוא אם אמר אדם לחבירו מכור
חפץ זה וסל חדמים ומכרו שאין צריך קצין לדבר
זה שלא חזר צקסין אלא לקיים מכר או מתנה או
שבירה אבל בשארם מצוה לחבירו לעשות דבר וער
ועשה צידיו אין צריך קצין וששאלת אם
אמר לו המלוח אין צותגין בו אלא צו חובים ואל
חלוח תגיהו וצותגין לו דרך למדי וחולית עמו ומ
ומכרו שם בל חובים אם התוסס לבעליו ואם יש
חילוק בין מכר באן או מכר במדי ואם יש לו לב
לגבות שבר סורחו הואיל והלך בלא זה תשובה
מילחא דפשיטא היא בל זמן שלא נמכר הוא ברשות
הלוח כי לא מכר למלוח אלא צל תגיהו בר הילכר
דמי חמקח בלם של לוח הם ואין חילוק בין מכר
באן או מכר במדי אבל אם יוציא יצאות לשבורת
חמור וחוליבו למקום היוקר יפרע הלוח אבל ש
שבר סורחו אינו משלם לו ביו דבלא הבי אית ליה
אורח להתם וששאלת ראובן שרוצה ל
לפרע משכונ שביד שמעון ואל שמעון כבר מח
מחלת לי וסועז שמעון שאינו מחילח לפי שלא ח
היה בקצין מחילח לא בעיא קצין מי מחילח ל
לא שייך במשכונ בשלם בשארם חייב לחבירו מנה
ומחל עליו חוי מחילה במקום פירעון אבל בשיש
לאדם חפץ ביד חבירו ואומר לו אני מחל לך חתם
לאו בלום היא אלא אב שיאמר לו אני נתנו לך

בכל המשכון
 היה לו בירד משכונו משל שמעון ומת שמעון דבא
 יורשיו ותבעו ממנו המשכונות וטוען ראובן אותו
 המשכונות אני תופש בשביל שאמר לי לוי שותפי ש
 שמעון הוא חייב לו ממון מומי השיתפות ורוצה
 ליטב על משכונות שבירי בי אם תפישתי בתפישת
 בי ידי בירד בכל עסק השותפות תשובה
 יראה לי שאין לוי יכול ליטב על המשכונות שבירד
 ראובן שותפו בי אם היה ראובן טוען שמעון היה ח
 חייב לי מעות ואני תופש המשכונות בשביל המעות
 היה צאמן במיגו דלחום או החזרתיו לר אבל גבי
 לוי אין באן מגו בי אין מגו אלא במה שבירד לסעוד
 אבל מה שבירד אחר לטעון אין באן מגו בי שמא חב
 חבירו לא היה רוצה לשקר ולומר לחום או החזרתיו
 לר עוד שאלה לאא הרזל ראובן שכר חבי
 חבית משמעון ונתן משכון בשבילה ובשביל השבר
 אחר בר החזיר לו חביתו ונתן לו שכר ואומר לו א
 תן לי משכונאי אמר לו לר עתה דבא למחר ואחזירנו
 לך ובגתים צגצב מביתו ושואל שיפרע לו משכונו
 תשובה ביוון דקיימא לן המלוה על המש
 המשכון שימר שבר הוא חייב בגניבה ואבירה אעפ
 דפסקה בת ההלואה דבבר פרע לו דסעמ שהמלוה
 חבירו על המשכון שומר שבר לא משום שיהא בסות
 במעותיו דגימא רביון ראזיל ליה האי טעמא לא ה
 הויתו שומר שבר אלא טעמא משום פדוסה דרב יוס
 יוסח שמא יבא לו עני בשעת שהוא סרור לשוטחח
 שאין צריך ליתן לו הילכך אם צגצב קודם הזמן ש
 שקבע לו לבא בשבילו צמצא עדיין היה ברשותו וצ
 וצריך לגערו ואם צגצב אחר הזמן שקבע לו לבא ב
 בשבילו צמצא שלא היה ברשותו ולא היה צריך לגע
 לגערו דהוי בשא פקדון שאין הנפקד חייב לגערו
 ביוון שברשות המפקיד לבא ולקח אותו ולנער
 ולא דמי למשכון שאינו ברשות המלוה ליקח אותו ו
 ולגער שאין המלוה מציח אותו ליקחצו לבר צריך
 המלוה להשתל בו וזה בפקדון דמי ואין לו בו ש
 שום שבר ופסוד מגניבה ואבירה ואם יש עדים ללוח
 שבא בזמן שקבע לו ולא נתנו לו חיי ואם אין עד
 ישבע המלוה שלא בא בזמן שקבע לו ופסוד
 אעפ שכתב בתשובה שהמלוה על המשכון שומר ש
 שבר בפסקיו כתב שהוא שומר חנם ברפוי לעיל ו
 ודאחריתי היא ולא כתבתי תשובה זו אלא ללמוד מ
 ממנה חילוק זה למי שפוסק שהוא שומר שבר.

המלוה

פז
 לחביר סתם ולא קבע
 לזמן יש לו זמן לי
 יום שאינו יכול לתוב

לתובע קודם בין במלוה בשטר בין במלוה על פח
 בין במשכין בין בלא משכון אבל שאלה סתם זמנה
 לאלתר ויכול לתובעו מיר בתב הרמבם המלוה
 לחבירו דקבע לו זמן לפורעו אעפ שלא קצו מיר
 אינו יכול לתובעו קודם הזמן בין במלוה על פח ב
 בין בשטר בין במלוה על המשכון בין שמת לוה בין
 שמת מלוה וסתם מלוה שזמנה ליום אם התנה ש
 שיתבע בל זמן שירצה יש לו לתובעו אפילו ביומו.

שכל תנאי שבממון קיים סעל דמלוה ואמר היום
 סוף הזמן שקבעתי לך ולוח אמר ער עשרה ימים
 קבעת לי בשבע הלוח שבועת היסת ואם היוח שם ע
 ער אחר שהיום סוף זמנו בשבע שבועת התורה בש
 בשאר טענות זה אמר ה ימים גשאר מחזמן וזה
 ארמ ימים אומרים למלוה שימתיו ער סוף ה וישב
 היסת שיסארו עור ה היתה המלוה בשטר או ע
 על המשכון וטוען הלוח זמן קבעת לי ישבע בעל
 החוב שלא קבע לו זמן ויטול המלוה מיר עב
 שאלה לאא הרזל ששאלת ראובן הלוח ל
 לשמעון מזה לפורעו לזמן פלוז ושמעון הקנה לה
 לראובן בקציון ושיעבד לו גכסיו ואחכ מיהא בסוף
 דבערים שלא יעשו שטר על ההלואה אם יכול לתב
 לתובע ראובן מעותיו מיר פשיטא שצריך לפורעו
 מיר כי נתן לו זמן על דעת שיעש לו שט וביון שאינו
 רוצה לעשות לו שטר למה יפסיד זה מעותיו אם זה
 ימכור גכסיו וזה לא ימצא ממה לגבות

שאלה לאא הראש זל ראובן בשבע שלא למכור משלה
 ברי לפורע לשמעון מה שהוא חייב לו ושוב בשבע
 לו לפורעו בזמן פלוז ובשהגיע הזמן טוען אינו לי
 מעות ובבר גשבעתי שלא למכור בלום משלי ברי לפ
 לפורע לר תשובה שתי שבועות הללו מבח
 מכחישין זו את זו שהרי בשגשבע שיגית שיפרע לו
 פלוז היה בכלל שאם לא הו לו מעות לזמן שימכור
 משלו ברי לפורע לו והוא בשבע בבר שלא למכור ל
 לפיכך לא ימכור ברי לקיים שבועה ראשונה צמצא
 השנייה שבועה שוא דמכין עליה מכת מרדות דאם
 יתחרס מתוך המלקות וימצא פתח לשבועה ראשונה
 יתירוה לו וימכור ויקיים שבועה שנייה ברא ש
 שקדמה שבועה ראשונה לחוב שמעון כגון שגשבע
 סתם שלא למכור משלו בשביל שום חוב שיתחייב
 אבל אם קדם חוב שמעון לשבועת ראובן לא חיילא
 השבועה בלל רהוה ליה גשבע לבסל חמצוה דמושב
 ועומר הוא מהר סיגי לפורע חוב שלו ומכין אותו
 מכת מרדות ער שתצא נפשו אם אינו רוצה לפורע
 עוד שאלה לאא הרזל ראובן צתחייב לשמעון
 מזה לזמן פלוז וגשבע לפורע לו קודם שיעבור ה
 הזמן שקצב לו ולא תבעו בתוך הזמן ער שעבר וא
 ואמר ראובן אמת שאני חייב לך אבל לא מבח השבר
 השבועה בי בבר בסלח ביון שלא תבעת אותי בזמני
 יראה אעפ שלא תבעו בתוך הזמן עדיין

השבועה במקום עומדת בי הזמן הוא געשה לזרז
 שימהר לפורעו ועיקר השבועה על הפירעון וזה
 דגהי שלא עבר על השבועה ביון שלא תבעו שום אר
 ארם ממ עדיין מודה ועומר בשבועתו לפורע נש
 בשיתבע לו מיר רהוה אמלוח לזמן אם לא פרע לו
 באותו הזמן חייב לפורעו אחר הזמן ולא נפטר בח
 בהעברת הזמן עוד שאלה לאא הראש זעל
 ראובן גשבע לשמעון ליתן לו מזה בז בניסד ו
 דאירע ז בגישו באותה שנה בשבת ואומר ראובן ביון
 שגשבע ליתן לו ביום ידוע ואירע אותו יום בשבת
 שחוא פסוד מן השבועה וטוען שמעון כי איז ח
 חבוזה דווקא לפורע באותו יום אלא שלא יאחר מ
 מאותו יום ויפרע קודם הזמן ויפטר משבועתו

יודע אם ה' לווח אם לא ונמסר ואין באן סוען וחוזר
וסוען אבל אם חשיב יודע איני שחיה לך בידי ואיני
יודע אם פרעתיר אם לאו חייב לשלם כיון שיווע ש
שוואי הוא חייב לו וספק לו אם פורעו אם לאו וזה
והתובע אין צריך לישבע אבל אם ירצה יחרים סתם
על כל מי שגוסל ממוצו שלא כדון ואם לא תבע
תבעו שום אדם אלא מעצמו אמר לחבירו הלוייתי
או גזלתיר או הפקית בידי ואיני יודע אם החזרתיו
לך פסור ואם בא לצאת ירי שמים ישלם אבל אם כ
בלא תביע אמר איני יודע אם הלוייתי או אם גזלת
פסור אף לצאת ירי שמים בתב חרמכם י
אמר לו איני חייב לך מנה והשיב לו וראי לי שאינך א
חייב לי פסור אעפ שירע בוראי שהוא חייב והוי ב
באלו מחל לו ולא הוי מחילה בסעות רביון שאמל
לו איני חייב לך הוי לו לחיים אל לבו ולדקדק ולא
עשה כן אלא אמר בוראי אינך חייב מחל לו בלב של
שלם פענו ה' ויתיר מנה והלוח אפר איני יודע
אם הלוייתי או לא וער אחר מעיר שהוא חייב לו מ
מתור שאינו יכול לישבע משלם לא שגא סעו איני י
יודע אם לויתי אם לאו לא שגא סעו איני יודע אם
פרע אם לאו רביון דער אחר מסייע לתובע מדיאוש
ושפא צרי עזות ומתיר שאינו יכול לישבע משלם

ובן אם העיר עליו הער שהוא חייב לו מנה וזה
והוא סוען בן הוא אבל אתה חייב לי בגר איתו מנ
מנה הרי זה מחוייב שבועה להבחי ש הער ואינו יבד
יכול שהורה לרבי הער ומשלם ובן אם סענו ח
חספת חפץ מידי ויש לו ער אחר שחשמו והוא ארער
דאי חשפתי לך אבל שלי הוא גם זה מחוייב שבועה
ואין יכול לישבע ומשלם ובן אם סענו מ
מנה לו ביד וכפר ואמר לחכם דבא ער אחר והבחי
להבחישו הואיל ואם באו שנים היה משלם על פיה
על תח שאין באו אלא ער אחר שבעה חזר ואמר אין ל
לוייתי ופרעתי כיון שאם חיד ב היה מחוייב לשלם י
יכל האומר לא לוייתי באומר לא פרעתי דמי השת
דאיבא חר סחרא הוה ליה מחוייב שבועה להבחישו
וער שלא לוח ואינו יכול לישבע שחרי מורה שלוח
לפיכך משלם סענו מנה לי ביד והלח א
אנכי אין לך בירי אלא נ' והשאר איני יודע מתור שאי
שאינו יכול לישבע משלם והתובע אין צריך לישב
אלא אם ירצה יחרים סתם על מי שגוסל ממוצו ממד
ממוצו שלא כדון אבל אם השיב לו לוייתי ממד בוראי
ופרעתיר והנ' האחרים איני יודע אם לויתי אם לא
לאו ישבע היסת שפרע הנ' שאינו יודע מהנ' שתבעו
בהם שחרי אינו מורה לו עתה בבלום בת חרמכם
ולא אמרנו מחוייב שבועה ואינו יכול לישבע משל
אלא בשבועה ראודייתא אבל בשבועה דרבנן כגון מ
מזרח במקצת וליבא בפירת שתי בסחאי צמי ליבא ד
דגר שבמרה ושבמשקל אי צמי ליבא הוראה ממיד
הסענאן ואל הילך וחננ לבל חגר שאינו שבעיו ע
עליתו מן התורה בגון עבדים ושטרות וקרקעות לא
אמרנו בהר מחוייב שבועה הוא ואינו יכול לישבע
משלם וזהו חכמי שביעה דגר אחר היבא שאין השנים
מחייבין אותו קמון אלאלי שבועת התובע אי איבא
תר סחרא צמי לא מחייב שבועה הוא יש אומד ד

למלוח דרד במקום שיוצא המטבע צריך לקבל מט
מטבע הנמסל מאחר שיש לו דרד שם וליכנו עמד
אבל אם אין לו דרד שם או אם יש לו דרד שם וק
וקפרי המלכיות שמחפסין על כל מי שיש לו מטב
מטבע הנמסל צריך ליתן לו מטבע החדש ואם אין
המלכיות מקפירות כלל שאפי במקום יכול להוצ
להוציא צריך לקבל מטבע הנמסל אפי אם אין
לו דרד שם ובל זה לא איירי אלא בשהחנח ליתולו
מעות אבל בסתם שלא החנח מלל צותו לו מטבע ח
הנמסל אפי אם אינו יוצא בשום מקום ואם חוסים
על המטבע כתבתי בהלכות ריבית בספר יורה דיע
תשובה לאא חרזל במי שהלוח לחבירו בשעת
שהיו עשרה וקורננוש בזהוב ובשעת הפירעון ו ב
בזהוב שצריך ליתן בזהוב והשתא המלוח סתם
בלא תנאי ביתן לו המטבע שהלוחו אעפ שנמסל וא
ואינו יוצא בשום מקום כש בארץ הזאת שלא נמסל
שום מטבע וכלם יצאים אלא שזה שות יתור מוח
שצריך לפרוע לו מטבע שהלוח

על

את חבירו בבד ואמר מנ

מנה לי ביד - כתבתי

חרמכם שבד אומרים ל

לו ביד רביר למח חייב לו הלוית לו או הפקדת ב
בירד שאיפשר שהוא חושב שהוא חייב לו ואינו חייב
לו וכן הגתבע אם משיב אין לך בידי בלום או
אינו חייב לו בלום צריך לברר דבריו דשמה סועה ו
וסבור שאינו חייב לו והוא חייב לו ואא חרמכם
זל בתב בתשובה שאין אדם צריך לברר לא פירעו מ
מתי פרעו ובשעה פרע ולא הלוואה היא הלוייה ונ
ומתי הלוח ומיהו הכל לפי העניין להוציא הריץ ל
לאמיתו שאם יראה לדיון שבאין ברמאות יש לרלחם
לחפש ולמספ ש בין בטענת התובע בין בטענת הוצ
הגתבע כרי להוציא הריץ לאמיתו סענו מנה לי
בירד והשיב אין לך בידי בלום אלא נ' או כפר כפל
והערים מערים שחייב לו נ' חייב לישבע לו מן הת
התורה שאינו חייב לו אלא נ' צותו לו הנ' שהורה או
שהעירו עליו הערים בדא שסענו מנה של מלך
מלוח אבל אם סענו מנה של פקדון וכפר ועדים מ
מערים אותו שראו נ' בירד הוחזק בפרן והתובע צ
גשבע וגוסל ואם מורה בן ויש ער אחר שמעיר

בביד פוסד מן השבועה חשיב אין לך בירד בלך
בלום או שסענו יש לי בירד בגרד בסות או בלים או
שאמר אמת היה לך בירד אבל אתה מחלת או נחתו
לי במתנה כיון שבופר בכל פסור משבעה מן הת
התורה אבל חכמים חייבוהו לישבע וזהו סקרא
שבועת היסת וכן אם אמר אין לך בירי אלא נ' והגני
ציתנם לך אינו גשבע אלא מדרבנן ואפילו אם חשיב
איני יודע אם הלוייתי אם לאו פסור משלם אבל
גשבע שבועת היסת שהוא ברביון שאינו יודע אם חי
חייב אם לא ואם בא לצאת ירי שמים ואפי אם תבע
תבעוהו תחילה וטוען טענת בריא ואנכי אין לך ביר
בירי בלום וחייבוהו לישבע היסת ובשכא לישבע חז
חזר בו ואמר איני יודע אם הלוייתי אם לאו בירלח
לחקל בשבועת איני יודע שומעין לו וגשבע שאינו

התובע

שאלת ראובן תבע משכנו ושמעון ושמעון משיב
 חליתיו לזמן פלוני ובשחגיע הזמן החרתיך לפדו
 לפדותו דאמרת לי לך ומשכנו ומשכנתו על מיר
 בריבית זה הקרן והריבית ויחזור לך משכנו שאל
 חדין לשמעון ובי אמר לך למשכנו בריבית אם לא
 וחיוב באמת לא אמר לי אלא לך ומשכנו וחבנתו
 מרביו שאמרת אותו בריבית וראובן סוען שמעון
 שמעון לא אלא למשכנו ובש בריבית בידן ששמעון
 מודה שראובן לא אלא למשכנו בריבית אלא למשכנו
 סתם אין גלשון הזה במשמע שימשכנו בריבית וש
 ושימרהו הריבית אלא שיבסמי שילוח המעות
 בחנם על המשכנו ומה שהוא אמר שחבין מרביו ש
 שימשכנו בריבית דברים שבלב איגודים ולא זה
 היה לו לסמור על מחשבתו עד שיפרש לו שימרה
 הריבית ובידן שלא פירש אינו מחוייב לו
 רק הקרן ויחזיר לו משכנו ע

המלוה

ציתצה ליתבע בכל מ
 בכל מקום שאפי
 הלוחה ביישוב יכול

לתבעו במדבר ולא ידעיל לזמר לא אמרע לך עד ש
 שאגיע ליישוב ובתב חרמבן ודאי אם הלוחה ב
 ביישוב ומצאו במדבר אין יכול לבוס שימרהו שם
 בי מי ימצא לו מעות שם ואפי שמורה שיש לו שם
 מעות אד אין לו אלא ברי ספקו עד שיגיע ליישוב
 אינו חיי ליתנם לו שאם ביישוב מסדין לו וזנהג
 לו מזון חראוי לו אלא מיירי שחלוחה אלא מרע לי
 באן בי יורע אני שיש לך דבר המספיק לפירעון שלי
 דלמחייתך וחלוחה אמר אין לי באן מה שיספיק לת
 לחובר בי אם למחייתך עד שאגיע ליישוב הרי זה נש
 צשבע חיסה שאין בידו ספק לפירעון חובו
 בא הלוחה לפורעו במדבר אם ירצה המלוה לא יקבל
 ממנו לפי שיכול לזמר לו לא אקבל ממך אלא בייש
 ביישוב ברר שנתתי לך ביישוב וזמיון בכל מקום
 יישוב יכול לבוס לקבל אפי אינו מקום המלוה ולא
 מקום הלוחה ולא במקום שחלוחה יכול לבוס ל
 לקבל אפי אם יש במה מדברות קוד שיגיע למקום
 חלוחה במדבר יכול לבוס לקבל במדבר
 ואפי חלוחה ביישוב ואומר לו חלוחה אני רוצה לצאת
 למדבר ואמר לו המלוה גם אני רוצה לצאת למדבר
 חזוי באילו חלוחה במדבר וצריך לקבל במדבר ואם
 קבע המלוה ללוח זמן ורוצה הלוח לפורעו תוך ה
 הזמן ברי שלא יעמר הממון ובאחריותו עד הזמן ו
 דהמלוה אינו רוצה לקבלו לפי שבמה קלסלות ואד
 דאוגסו מצויין במעות בזה כתב בעל התר
 התרומות ודאי אם הגיע הזמן אפם שחלוחה ממחר
 לפורע חובו ברי להציל עצמו מן האוגסו העתידות
 לבא כמו חילוח המסבע וגזיר המסים והתשחורת
 חרין עמו שאין עת גראית הקלסל אפם שעת לבא
 למחר או בו ביום לאחר הפירעון אין לו לחשניה
 על הקלת חבירו לפי שאינו רומה למריעת מרב
 ששם הסבנה מצויה וגלויה אבל אם לא הגיע הזמן
 אם מצוי וצריך לעיגים חילוח המסבע מיד וגזירת
 המסים והתשחורת וממני זה רוצה חלוחה לפורע

מיד ברי להציל עצמו מן הסבנה ולהבגיס בה חביר
 ועריין לא הגיע זמן הפירעון הרי זה בפריעת מר
 מדבר ואין ראוי לפורעו קודם זמנו לקלסלותו ול
 ולהפסידו של מלוה אבל אם אין שם אחר מכל החש
 החשש האילו אפם שטע המלוה כי אין רצונו לקב
 מעותיו ברי שלא יהו באחריותו חלוחה יכול לבוס
 לקבלם תוך הזמן שקביעת הזמן הוא לתקצת הלך
 חלוחה בכל מקום שאלה לאא חרזל ש
 שאלת ראובן חייב מעות לשמעון והגיע זמן הפיר
 הפירעון ואמר ראובן אין לי מעות ולא מסלסלין א
 אלא קרקע סול אותה בחובר ושמעון אמר איני חפץ
 בקרקע שלך ואני רוצה להמתין לך עד שיהיו מעות
 בידך ואם תרצה לפורע לי מיד מבור הקרקע
 זהו לי המעות ודאי אם הייתי תובע אותך לפורע
 הייתי צריך ליקח קרקע ביון שאין לך מעות אבל
 ביון שאינו תובע אותך אינו יכול לבוספי ליקח מ
 ממך בפירעון דבר שאינו חפץ בו תשובה
 חדין עם שמעון רכל זמן שאינו תובע חובו אינו חיי
 חייב ליקח דבר שאינו חפץ בו וישמור שטרו עד ש
 שיהיו לו מעות כמו שחלוחה ואם חלוחה על המשכנו
 ישמרו עד שיתן לו מעות כמו שחלוחה דמצי אלא
 אילו חוה לי זוזי לא שקילנא קרקע בי איני צריך לו
 בשביל שמעותי אצלך תכופיני ליקח בהן קרקע
 ובא לפורעו תוך הזמן בפרוטרוס דיגר דיגר אין זה
 המלוה יכול לעכב ולזמר תן לי כל חובי בטעם אח
 אחת ואם פירעו של דיגר דיגר צקרא פירעו אלא
 שיש למלוה תרעומת עליו ומיהו אם משכנו לו שרה
 או אפי שתי שדות כתב חרמבן שאינו יכול לבוס ש
 שיחזיר לו חצי המשכונה בחצי המעות שיאמר לו על
 בולח צתתי מעותי לפיכך אינו מחזיר לו משכונתו
 עד שיפרע לו בלד ובז כתב אא חרזל בתשובה
 שאלת ראובן משכן בית לשמעון ודר בו בוני
 וצביתא ואמר ראובן לשמעון שיקח קצת מחבית ב
 בחובו בשומת כד ואיפם שמעון בי על חבית בולד הל
 חלוחה ואינו רוצה לקבל קצתו תשובה הריז ע
 עם שמעון כי דבר פשוט הוא אם חלוחה ראובן לשמ
 לשמעון בזה חובים על משכונות ששום לא אינו יכול
 לבוס שיקח מהמשכונות כנגד חובו ויחזיר לו המ
 חמותר בי יאמר לו אין לי מעות לקצות חפצים של
 שלך ואיני רוצה לסרוח ולמכור חפציר ובש בגרון ו
 זה שחלוחה על בית בנביתא ברי לרור בו ושיעבר ל
 לך חבית לדירתך עד שיפרע לו מעותיו שאין יכול ל
 לבסל שיעבודו עד שיפרע לו מעותיו ועוד אני א
 אומא אפילו אין כל חבית שיה יותר מן החוב אינו יב
 יכול לבוס שיקח חבית בחובו ויחזיר לו שטרו בי י
 יאמר אין לי מעות לקצות בהם קרקע אני חליתך
 על ביתך לרור בו ובשאצטרך מעותי שתפרעיני איב
 איני רוצה אני לקצות קרקע וגם איני גוגשר שתפר
 שתפרעיני ואם תרצה שאחזור לך שטרך מבור ביתך
 ותפרעיני המלוה לחבירו על המטבע פ' ש
 שמכר לו סחורה או חלוחה מעות ותתנה עמו שיתן
 לו מטבע לזמן פלוני ובנתיים גפסל המטבע אם א
 אינו יוצא בשום מקום צריך ליתו לו מטבע חרש
 אבל אם גפסל באן ויוצא במלכות אחרת אם יש למ

לכל אחר ואחר ומדברי אהרן יראה דמלוח על מה דחוי ליה למירק אי תבעי ליה יסבע כל אחר ואחר ויסול ברבריו ואי לא תבעי ליה פסור מריצי ארס וחייב בבא לצאת ידי שמים ובססר אי תבעי ליה צותו לזה ס' ולזה ס' והשאר יחא מיוצח עד שיבא איהו ואי לא תבעי ליה וכן באחר מבם חלוח על מנח ואיני יודע אי זהו מבם ולא תבעי ליה פס פסור אח בבא לצאת ידי שמים

פ'ד

שהלוח לשנים יכול לגבות מאחר מהם הכל ובתב בעל העיסור דווקא שאינו מוצא

לגבות מהשינוי אבל אם מוצא לגבות משניהם גובה מכל אחר ואחר חלקו אבל ח'מ'ב' כתב שנים שלון בססר אחר או שלקח מ'קח אחר וכו' שגי שית שותפין חלוח אחר מהן או שלקח בשיתפות יפרע ממי שירצה ואם לא היה לאחר ברי החוב חרור ותו ותובע מן השינוי השאר פ'ב אלמא א'ע'פ' שלב שלכל אחר יס' ברי החוב יכול לגבות מאחר מהם כל החוב אם ירצה שהרי כת' ואם לא היה כל החוב לאח מהם חרור ותובע את השינוי וכן היא מסקנת אהרן ח'ז'ל' כתב ח'מ'ב' שותפין שלוח אחר

מהם מאחר השינוי משתעבר ד'ל' שהשינוי משועבר ב'פ' שלוח חבירו אפ' לא היה עמו בקציון ודווקא שהח'א מור' שמה שלוח שותפו הוא לצורך השותפות ואז הוא מתחייב א'ע'פ' שלא צכנס עמו בשעת הלוחא שהשיתפין בשלוח זה לזה אבל אם בפר השותפות וא'פ' שמעולם לא צכנס רבר זה בשיתות אין הוראת שותפו מזיקו לבלום עד שיתברר הרבר של צורך הש חשותפות לוח מה שלוח וא'א ח'ז'ל' לא כתב כן בחשובת שכת' שאלת ראובן ושמעון היו שותפין במעות ולוח ראובן מלוי ממון בשטר דעת' בא לוי לגבות שטר חוב' משמעון כי אומ' אחאם לא היית בקציון מ'פ' מה שהילדתי לך בא לתועלת שני שניכם ששותפין הייתם בכל ממונכם ושמעון אומ' לא בעל רבדים ידיו את חרין עם שמעון כי לא חל חשיעבוד עליו רצה שהיו שותפין בממונכם מ'פ' כל זמן שלא שיעבר גימ' וממונו לא חל חשיעבוד עליו שאין שמעון משתעבר במאמר ראובן כל זמן שהוא בעצמו לא היה בשיעבור אמנם אם יש ממ ממון השותפות ביד שמעון יגבה לוי חיבו מחלקו

של ראובן אחר שממון השותפות ביד שמעון ראובן שהוצרך ללוח מנח משמעון ולא רצה ל ללותו עד שיכנסו יהוד' ולוי ערבות דבעי חובים ו דהעני ראובן וגבה שמעון כל חובו מלוי וחרור לוי ל לתבוע מחצית המנח מיהוד' וסע' יהוד' לא צכנסתי ערב בזה הממון לך אלא לראובן שפייסני ליבנס ע' עמד בססר ואיני חייב לך אלא השליש שנתחייבתי לו לשמעון והמותר יפסיר אין שומעין לו רבי'ן שהמלוח יכול לגבות החצי מלוי כמו מיהוד' על רע דעת' בן צכנסו שאם העני ראובן שיפרע כל אחר ואח' מוחצו דכיון שפרע לוי הכל יגבה מיהוד' החצי ש' שפרע בשבילו ראובן שתבע משנים של ד ממונו באחר ובסר אחר והורה השינוי שלון שניכם

פ'שלי מנח והוא בוסר דהביא את הער ב'חא איבא על מלוח' מ' יוסח' מ'א'ג'ש' כת' שאח' עם הער אין נשבע' אלא בסענת בריא וכן כתב ח'ר'ר' אפרים וח'ר'א'ב' כתב מי שסוען לחבירו ידעתי שיש לי בידך עד דמי ממי מלוח' ומלוח' שאמר לי שלקחת משלי בך ובר' א' או מלוח' לברך אמר לי אם מלוח' ומלוח' או איהו מלוח' לברך תם באו במנינו יבאו ויעירו ונשמע מפיהם ד' דאם אינו באו וסוען הוא על פיהם והוא אינו יודע אי' סענת בריא ויראה כי הוא מחלק בין אם הער למנינו אם לאו שבשחוא למנינו משבי'ן על פיו שב'פ' דאורייתא אבל כשאינו במנינו אין מ' משבי'ן היסת' עם מה שאמר שליח הער וכן כתב דב אלפס ששבעין עם הער בעק' חר גברא דאמר ל לחבירו אית לי חר סהרא ואותית לכיתאי ופתחת לי ולא באנפאי ושקלת מינאי חר טעינה דכיתנא ד' ואמר איז שקלי ודיריה שקלי רחוח מחויב שבעה ד' ואינו יכול ליטבע ומשלם וכן כתב ח'מ'ב' וכן היא מסקנת אהרן ח'ז'ל' האומר לחבירו מ' מנח לי בידך וחלח אמר איז לך בירי כלום או פ' מרעתיד ואמר התובע השבע לי היסת וחשיב הגת' חלא יש לך שטר עלי ואתה רוצה להשביעיני תחילוח וא'פ' תוציא השטר חפרוע ותגבה בו אומ' לך הבא השטר ואם אומר התובע לא היה לי שטר מעולם או היה לי שטר ואבר בתבו הגאונים שאומ' למלוח ב' צטל כל שטר שיש לך עליו קודם לזמן הזה וא'פ' חש השביעוהו היסת או תחרים חרם סתם וא'פ' צא וב'ק'ש' השטר

שלוח משנים בבת אחת מן מזה ומזה מאתים וחוריעו וחוריעוהו משל מי היה ח' המנח ומשל מי היה המאתים ובשב'אין לתובע אומ' כל אחר שלי חם המאתים והוא אינו יודע איזהו בע' בעל ה' ואיזהו בעל ח' כתב ח'מ'ב' ביון שהורי שהוריעוהו של זה ס' ולזה ר' הוח ליה בפ'שע שלא ר' דק'ק' ברבר ואיחו דאפסיר אגפשיה והוח ליה באומ' לריתי מאחר מבם ר' ואיני יודע מי הוא ותבעיהו ב' כל אחר במאתים שצריך ליתן לכל אחר ר' הבא ממי צריך ליתן לכל אחר ר' שאין ספק מוציא מידי ודאי אבל כח' במלוח בשטר שעשו שטר אחר עליו מחזיק ס' והוריעוהו של אחר ס' ולאחר ר' גיתו לזה מנח ול' ולזה מנח והשאתיחא מונח עד שיבא איהו רביון שבעו שותפין בחלוחא אחת ובשיעבוד אחר וסמכו זה על זה והאמינו זה לזה בתפישת השטר שהרי זה הוא יוצא מתחת יד אחר מהם והוא יכול לגבות ב' כל החוב בלא חרשאה חרי לא פשע חלוח בכלום א'ל' חיח לו לר'ק'ק' ולכתוב בפ'ק'ס'ד' מי בעל ח' ומי בעל ח' לפיכך צותו לכל אחר' והשאר יחא מונח עד ש' איהו היו ב' תובעין אותו כל אחר ואחר א' אומ' חלודית' ס' הוא אומ' לריתי מאחר מבם ואיני יודע מאיזה מבם צריך ליתן לכל אחר ואחר ס' שהוא פושע שהיה לו לזכור ואי לא תבעי ליה א'ל' שאומ' אחר מבם חלוח לי מנח ואיני יודע איזה פסור וא' א' דאח לצאת ידי שמים צריך ליתן לכל אחר ואחר וח'מ'ב' כתב דאח לצאת ידי שמים אין צריך ליתן

דלא אמרין בשבוע חפאח על גילגול מתור שאינו י
יכול לישבע משלם בין שיכול לישבע על עיקר הש
השבועה ושעל ידי גילגול יכול לישבע ביצר הרי ש
סענו מצה והשיב לו אין לך בירי אלא ז' וז' אינו יו
יורע והתובע צילגל עליו דברים אחרים והשיב הז
התובע על הגילגול אין לך בירי בלום אע"פ שאינו
יכול לישבע על עיקר השבועה ורצין בה משילג
אין רצין בד על הגילגול אלא ישבע על הגילגול אם
ירצה או והתובע על שפגרו וכן אם סענו מצה
והורה לו ז' ובפרך לו ז' ובשבא לישבע גילגל עליו ד
דברים אחרים והשיב על הגלגולים אינו יורע ישבע
שבועת התורה על הג' אשר בפר והיסית על הגלגול
שאינו יורע בהם אבל חרמ'ה כתב ביון ש
שבת חייב שבועה מן התורה על הכפירה וגילגול ש
שבועת דאורייתא הוא והוא סענו על הגלגולים
אינו יורע קרינן ביה שפיר מחייב שבועה ואינו יכול
יכול לישבע ומשלם ואם חרזל כתב בסברא הרא
הראשונה והוא דאמרינן כשהשיב התובע אינו י
יורע אם פרעתיך אם לא שחייב לשלם הני מילי ב
מלוח גופי אבל אם יתבעו ליורש ואמר אינו יורע ש
שאינו חייב לך ואינו יורע אם פרעך אם לא פטור מ
ביון שאם היה קיום היה יכול לומר פרעתי אנו צמי
סענינו ליה ליורש שאביו פרע ובתב רב א
אלמס ששבע היורש וקראת שאינו יורע לו אצל מורי
מורישו בלום וכן כתב הר' יהודה בהצלגיו ש
שאם סענו היורש אינו יורע אם לוח מורישו אם לא
אע"פ שער אחר משיב עליו שלוח אינו עליו שבועת
אלא שלא פסדו אבא אע"פ שבלוח עצמו בהך הנהל
ליה מ' ג' למ' דוקא בבעל דבר שהיה לו לידע וכיון
שאינו יורע משלם אבל ביגרש לא היה לו לידע ד
זלפי מה שכתב למעלה בסנימן ס' בשם אא חרזל ש
אין חייב שבועה על חיתומים כד' לגביה אבל ל
לימטר אין צריכין לישבע שבבל דבר שאביהם היו
שבע דנקטו חם פסוריו בלא שבוע חז' אן צריכין
לישבע וכן כתב בעל העיסור שאין צריך לישבע
לא שבועת היסת ולא שבועת שלא פקדנו אבא לפיה
התבע ליורש מלוה על מה לא שנה אבא היורש
אינו יורע אם לוח אם לא ויש עדים שלוח לא שנה
אמר אינו יורע אם פרע אם לא לא שנה אמר יורע
ז' לא ירענא בכל ענין פטור אפי' בלא שבועה אלא
שמהרים סתם על כל מי שידע שגורשו חייב ל' כל
בלום אבל אם הורה בן ובפר בן שאם נ' חייב לך ולא
יותר דהרי הוא בשאר מורה מקצת ונשבע שבועה ד
דאורייתא כל סענת ספק אין משביעין ע
קליה בלל ביצר אמר לו במדימה לי שיש לי אצלך
מצה או מצה שהלוייתך במדומה לי שלא פרעתי
פטור אם משבועת היסת ואפי' לצאת ירי שמים לא
מחוייב ביון שהתובע אמר שמא והתובע לא מנח
לו אלא אמר ברי וכן אם אפי' לחבירו גת חייב
לי מצה לפגי שהורית לי שלקחת משלי אבל לא היה
החוראה בערים אין זה סענת ברי שאין זה וורע ש
שחייב לו אלא בחוראת פיו וחורא שלא בעדים או א
אפי' בעדים ולא אמר אתם ערי אינו בלגם שיכול ל
לומר משטה אני בך אבל אם סענו לחבירו חורית ל

לי בעצמך שאתה חייב לי בך ובר ואמרתי לערים א
אתם ערי או אתה אמרת אתם ערי ואין העד' כאן
זהו סענת ברי אע"פ שאינו יורע אם חייב לו אם לא
יכול לחשבינו היסת שלא הורה לו בפני עדים באת
ערי ואם יתכבה עליו ישבע הסוען שהורה לו באת
ערי ויסול סענו שניהם ספק בגון שסענו
הלוייתך ואינו יורע במה וחשיבו אמת בי הלוייתך
דאינו יורע במה ביון שאינו סענו בוראי אלא באי
יורע אין על התובע אפי' היסת ומשלם לו מה שבר
שברור לו לצאת בו את ירי שמים שלא אמרינו שיע
ירי שמים אלא בסענו ברי מצה לי בירך והלה אומ
אינו יורע שאם בא לצאת ירי שמים ישלם אבל בש
בסענו שמה ביון שאומ' אינו יורע במה או אינו י
יורע אם הלוייתך אין לחייב התובע לצאת ירי שמים
מפני שלא דקדק דיביל' למימר דקדק ושבת שהרי
את התובע שכת' ומה היה לו לעשות ויש אומר
ביון שהוא אומ' שומר שלוח אינו יורע ירי שמים ער
שיתפטר עם המלוה במה שיכול ובין בן ובין בן יב
יכול המלוה להחרים סתם על כל מי שידע שהוא ח
חייב לו ואינו פורע סענו אינו יורע במ' הלוותיך או לפחות הלוייתך ב' בסמים ופ' דט' או ש
סענו מצה והלה אומ' אמת לויתי ממך אבל אינו
יורע במה יש לבד לחקור ולשאל לו אע"פ שאינו י
יורע הסבם אתה יורע יש לבל הפחות כי אתה חיי
לך פרוטה ואם חורה הרי הורה במקצת ומתור שאי
שאנו יכול לישבע משלם ואם אפי' בפחות משו
משוה פרושה אינו יורע בוראי הרי זה נשבע היסת ו
נמס' מריני אדם ויש אומ' את לא שאלוהו בד' חי
חייב לשלם שהרי אם באת לגבות ממנו חוראתו אי
בפחות משוה פרוטה שהוא הפחות שבממון והרי ח
הורה בפרוטה ומתור שאינו יביל לישבע משלם
ואין חילוק לענין סענת ספק בין תבע עצמו ליר
ליורשו אע"פ דבני נתבע יש חילוק בינו ליורשו לע
לענין תשובה סענת ספק ברכיש' לענין תובע
אין חילוק ובמו שאין נשבעין על סענת ספק של
תובע בן אין נשבעין על סענו ספק של יורשו שאם
סענו אנו סבור שיש לאבא מצה בירך לא שנה תובע
ללוח בעצמו ולא שנה תובע ליורשו אין לו עליה ש
שבועה בלל אלא חרם סתם אלא אפי' יסענו ברי לי ש
שמנה לאבא בירך שאז נשבע שבוע דאורייתא במיד
בעצת והיסת בכופר בכל לא שנה אם תובע ל
ללוח בעצמו לשאם תובע ליורשו שאין חילוק
ביניה אלא כשנשיב היורש ירענא ז' לא ירענא ב
בדמיון לעיל גבי תביעת הלוח בעצמו ואם א
אומ' אבי אפי' לי שאתה חייב לו מצה כתב חרמ'ה
שהוא נקרא ספק שכתב ואמר היורש אבא אמר לי
שיש לי אצלך מצה והלה אמר אין לך בירי אלא ז' ח
הרי זה משיב אבירה ופטור וחרמ'ה השיב
עליו דכתב שהוא סענת ברי וכן כתב רב האי גא
באון האומר הוגר לי שיש לי אצלך מצה אין מחייבי
אותו לישבע אבל אם סענו אבא אמר לי שאתה חייב
לואן שהאבא כתוב בפוקסו של אביו שהוא חייב לו
דברגר לו שהוא כתב ירו משביעין שבועת היסת
ואם סענו בספק ע"פ הער בגון פלוג' אמר לי שנטלת

והזר וסוען פרעתיה או פאותה הסורה או בדג
אחר הוחזק בפרו שבגי אדם ונתג' רעהם לזכור סב
שכום השער לפיכך אם הורה לו המלוח שנטל הימ
הימנו אותה סחורה אלא שלא נפרע ממנו הכל לפי
שלא היתה שיה רמי כל החוב אינו נאמן לומר פרעת
לר המותר אלא ונטל למח ששאר לו מן החוב בלא
שבועה מי שנתחייב בבד בין אמר לא תן
לר בין אמר חייב אתה ליתן לו ויצא ואמ' פרעתיה נא
נאמן בשבועת חיסת לפיכך אם בא חובאי לבד וש
שאל מבד שיכתבו לו פסק דין שזה נתחייב לו בד
ובד אין כותבין לו רשמיא פרעו ויבא לגבות ממנו
נעם שיצית בפסק דין שכותבין לו וכת הרמב"ם
לפיכך בקיאי הרעת שבספרד בשורה בלום בפני ג
בא א"מ המלוח לפני אותו בד הו' עלי ערים שלא ימ
יפרע לי אז שלא ישבע לי אלא בפני ערים ברא דצי
רצית רינא אבל אם יוצא מלפני בד בסרבנות רשעת
ושמתה אינו נאמן לומר פרעתיה והובח אפי' ממשע
ממשעברי שכל העומד בדין והוא מסרב במלוח בש
בסדר ומילפי שיש לו קול לפיכך כותבין למלוח א
אפי' בלא רעת הלוח לא יצא מבד מסרב א
אלא שאמ' פרעתיה ביום מלוח ועדים מעירי שכל א
אותו חיום היה עמהם ולא פרע לו בלום אם אמר
לו בד צא תז לו הוחזק בפרו ואינו נאמן שוב לומר
פרעתיה אבל אם אמר לו חייב אתה ליתן לו לא ת
הוחזק בפרו שלא אמ' פרעתיה אלא כדי לישמש מן ה
התובע עד שיענינו בד עור ברינו לפיכך אם חזרו
ואמ' פרעתיה ולא חבחישוהו ערים על פירעון חסיני
א"מ שחבחישוהו על פירעון הראשון נשבע חיסת ו
נפסד ואפי' אם אמר לו צא תז לו אם אינו מעירי ש
שהיו עמו כל היום ולא פרע אלא אומ' שתבעו בפני
בפניהם ולא פרע הוחזק בפרו

ב

בפני בד
סענה אחרת
ונתחייב בח

מי שטוען

אינו יכול לסען סענה אחרת שסותרת הראשונה א
אבל אם בא לתקן סענה הראשונה ויאמ' בכך בוונת
יש במשמעותא לשון שסיבל זה התיקון שמתקנה
שומעין לו ברא שלא יצא מבד אבל אם יצא מבד אי
שומעין לו אפי' לתקן אותה שמא למדוהו לסען ש
שקר אבל כל מה שטוען חוץ לבד יכול לחזור ולטע
זלסען אפי' לסתור סענתו הראשונה לפי שאי אדם
מגלה סענותיו אלא בבד פרי שלא ירע בעל דינו מח
שורצת לסען ויחשב ששדים על סענותיו לחשיב
בדא שאין טוען וחוזר וטוען לסתור סענתו הראש
הראשונה ודוקא שנתחייב בדין בסענה ראשונה א
אבל אם יכול לזכות בדין גם בסענה הראשונה בום
ברפריש לעיל בסימן שלפני זה יכול לחזור ולסען
ולזכות בסענה האחרת וכתב הרמ"ה והוא רלא
אתי סחרי בתר חבי אבל אי אתו סחרי בתר חבי ואכח
ואכחישוהי בסען קמיתא לא משגחינ' בסען בתריי
בתרייתא עד דמיתיראית ודוקא דחרר ביח לבת
לבתר תוד ברי ריבור אבל אם חרר ביח תוד ברי ריב
דיבור יכול לחזור ולסתור דבריו הראשונים

ובן צמי אם הוציא עליו כתב יד שלוח ממנו הוחזק
בפרו ואין נאמן לומר פרעתיה עד שידור לו בעל דינו
או שיביא עדים שפרע בפניהם שכל מי שהוחזק במ
בפרו שבגרו צוטל בלא שבועה ויא' רחויב
במו שהוא חסור על השבועה ושבגרו נשבע וצוטל
ורב אלפס חעיר ררב האי חזר נסבדא זו ואמ' שאין
לו עליו אלא חרם סהם מי שצוטל ממנו שלא בדין
ובן כתב א' חר'ל ואין הוחזק בפרו אלא חר'ל
הבדפר בבד וחבחישו ערים אבל הטוען לחדם וחיי
וחייבוהו שבועה ובשבא לישבע חזר וטען פרעתיה א
או איני יודע הואיל ולא חבחישו ערים אלא שמרסר
בשבועתו לעשות בתיק' אפי' אם עד אחר מבחישו י
ישבע חיסת שפרע או שאינו יודע ויפטר שאין זה ח
חוזר וטוען ביום ששתי הסענות באות לפיסרו ובן
אפי' צמי חבחישוהו ערים אם לא היתה הבפירה בבד
לא הוחזק בפרו אבל אם התובע אמ' לעדים שפער
בפניהם אתם ערי ביון שטעולא לויתו ואומ' זה א
אתם ערי כאומר לא פרעתיה רמי ואם חזר ואמר מר
פרעתיה קודם לבן אינו נאמן אבל אם אמר פרעתיה
אחר בן נאמן שלא הוחזק בפרו ביום שלא כפר בבד
אלא שאינו נאמן לומר פרע שפרע קודם ביום שחזר
באתם ערי שלא לוח אבל אם אמ' שפרע אחריו נאמן
נאמן ה' יונה כתב אפי' בפר חוץ לבד אינו נא
נאמן לומר אחר בן פרעתיה ובעל התרומות
חילק וכתב תבעו מנה וחשיב אין לר בירי בלום או
שקר אתה רוכר והלך זה וחביא ערים שהפקיד אצל
או שהלווהו בפניהם ואומ' הצתבעו חוא אבל חזר
החזרתי לו פקדונו או פרעתי חובו לא הוחזק בפרו
שהרי מתקן ריבורו אבל אם אחר העית ערים אומ'
פרעתיה אחר שטענתו אין לר בירי בלום הוחזק בפרו
שהרי הורה שטענתו היתה דרך לחדם ובש' אם שאלו
שאלוהו בד קודם שבאו ערים מח רצונו לומר באין
לר בירי בלום ופירש שדעתו לחדם שהוחזק בפרו
אמר לו מנה לי בידך וא' חן ולמחר אפי' נחתה
לר נשבע חיסת ונפטר אבל אם אמ' לו מעולם לא
היה לר בירי הוחזק בפרו שבפר הורה שהיה לו ביד
והודאתו במאח ערים רמי אבל אם אמר לו אין לר ב
בירי סתם לא הוחזק בפרו שיכול לתקן דבריו הראש
הראשונים ולומר אין לר בירי דקאמינא שחרי פרע
פרעתיה לר ואינו סותר בזה דבריו הראשונים דב ח
האי כתב שלשון אין לר בירי כמו לחדם ולפי זה לא
היה יכול לחזור ולתקן דבריו וא' חר'ל כתב בס
בסבדא הראשונה אמר לו מנה הלוייתיד בצר ע
עמור פלוג וא' אירד לא עברתי בצר עמור פלוג מע
מעולם ובאו ערים שראהו שעבר בצר אבל לא ראו
שהלווהו לא הוחזק בפרו ונאמן לומר אין עברתי
ולא לויתי או לויתו ופרעתי דמילתא דלא רמי עלי
דאיגיש אמר לאו אודעתיה וכו' אם אמ' פרעתיה
בפני פלוג ופלוג ואתו פלוג ופלוג ואמר לחדם וח
חזר ואמר לר פרעתיה בפני אחרים או ביני לבינך
לא הוחזק בפרו ונאמן אלא שלכתחילה צריך לברר
דבריו ברפריש לעיל בסימן ט' אבל אם אמ' לו
פרעתיה מנה בסחורה פלוג שסבדא בדי ובר וחביא
ערים שלא היתה שזה כל בד והתובע ממנו המותר ו

ממנו בתורת שיהסות הרי נתחייב צבל אבל את
מקבלין ערותו של חבירו לחייבו שבועה ואוריתא
מפני שהוא נוגע בעדות ובן אם היו הגתבעין גתב
האחר והורו השנים עליו ועל עצמו אין האחר מ
מתחייב ממנו על פיהם אבל אם הוציא ראובן ססר
על ג' שיש לו אצלם כך וכך ממנו וסענו בלם ואמר
פרענו זה בפני זה אם כל אחד ואחד בתוב עליו סר
ידוע בפני עצמו בשסר ואין ביניהם שותפות הרי
הם מעידין זה על זה ואין חוששין לגומלין לפי ש
סאין אחר מהם נוגע בעדותו של חבירו

כתב א' הר"ל ראובן ולוי שלוו מנה משמעה בשסר
ובתבו שסר חוב על שניהם ומחל ראובן לשמעון ב
בל הביעה שיש לו עליו מאותו השסר בל החוב מח
מחול וגם מלוי אינו יכול לגבות רביון שהי יכול
לגבות בל החוב מאיזה מהם שירצה בשמחל לו ב
בל דין שיש בידו מאותו השסר היינו בל החוב והרי
הוא כאילו פרע בל החוב ושניהם פסורין ואין שם
שמעון יכול לדמר ללוי לראיב מחלתי שלא לגבות
ממנו אבל נמר אגבה שהרי היו שותפי בחוב דמה
שמחל לאחר מהם מחל לבלם ואין הדין בו בראוב
ושמעון שפעשו ערבים בשביל לוי ופטר את ראובן
מהערבות יכול לגבות בל החוב משמעון בידו שלא
מחל אלא לערב וגשאר עריון בל החייב על חלוה י
יכול לגבותו מן הערב שלא מחל לו ב' שלוו
או הפקידו לאחר ובא אחר מהם ליסול חלקו איך
שומעין לו עד שיבא חבירו אבל אם חבירו בעיר ו
ושמע ולא בא או צריך ליתן לזה שתובע חבל ושל
ושליחותיה קא עבד רביון ידוע חבירה והאי תב
תבעיה ולא אתא אלמא לא קפרי אחררי וגיח ליה
במאי רעביר בל חר מנייהו איש ואשתו ש
שללו מאחר היא חייבת לפרוע החצי מבתובתה שח
שהיא לעניין חצי החוב כאילו לוותה בפני עצמה
ואם הבעל או היתומים פרעו בל החוב חודרין וגם
וגפרעין ממנה החצי ואם הבעל קיים והיא סועה
אתה לקחת בל המעות אלא שאני בכנסתי עמר בשש
אינה נאמנת אלא במיגו פרעתיד החצי סהרבר
הרי הם בטענות הללו בשאר שני לווין שלוו ביחד
על

הקובע

זמן לחבירו ותבעו
תוך הזמן או בתחיל
היום שבלו בו הזמן

ואם לו פרעתיד אינו נאמן דחזקה אין אדם פודעת
תוך זמנו אפי' מיתמי שמת הלוח בתוך הזמן והציה
יתומי אפי' קסגו גפרעין מחז בלא שבועה אם היה
מלוה בשסר או אפי' מלוה על פה והעמיד אביהן בר
ברין ונתקבל העדות בפניו דכתב הר"ל יוסף זמ
מגש שגם מהלוח גפרע בלא שבועה ובן בתב
רב אלמס בתשובה שאינו צריך שבועה אלא חרם
סתם וא' הר"ל בת שצריך שבועה בשבא ליפרע
מהלוח בעצמו אפ"ם שאם בא ליפרע מחיתומי אין
צריך שבועה שאני התם שאין אדם מכחישו אבלת
חבא שהלוח סועה שפרע צריך לישבע ואם מת
תוך הזמן ובא לסרות עלקוחות במלוה בשסר בת
רב חאיי שצריך שבועה ובן בתב א' הר"ל

ואין חילוק בין מלוה בשסר למלוה עלם ובלבד שיש
ערים בחלואה ובקביעת הזמן שאם אין ערים נאמ
בשבועת היסת במיגו דלחם או לא קבעת לי זמן
או כבר עבר הזמן ופרעתיד בזמני תבעו ביום
שנשלם בו הזמן בסופו נאמן לומר פרעתיד היום ו
דעביר איניש דפרע ביומא דמיסלים וימניה וא' כי
אמ' גמי בסוף חיום פרעתיד תוך זמני נאמן במיגו
דפרעתיד היום ובל זה לא אייריאלא בקובע ד
זמן אבל בסתם חלואה אפ"ם שזמן ל יום נאמן לומר
פרעתיד בתוך ל יום דעביר איניש דפרע תוך ל

האמר

לחבירו מנה לי בידך
והלחאמ' לחם ובא
ערומ שחלווהו ופרע

חייב לפרועו שכל האומר לא ליתני מודה הוא שלא
פרע והרי יש ערים שלוח ואפ"ם שגם הם מערי שפרי
הואיל שמתוך בפירתו הוא מודה שלא פרעהו חורא
בעל דין ב' ערים דמי לפיכך אם לאחר שפרע חזר
ותבע את זה ואמ' פרעתיד ב פעמים אין משיבין
אותו היסת על סע' זו שהרי חורה בב' שלא פרעו
פעם אחרת נהלואה זו בתב
ה' יוסף זמ' מאגש מי שחורה בב' שחייב לחבירו ג
מנה שחלווהו ואמ' סועה ואמ' שסעה בהוראתו
בי זכר הוא שפרעו וחביא ערים שפרעו אינו יכול
לחזור בו ביון שחורה בב' ולא עור אלא אפי' אם
יש בהערת ערים רבר שיש לו זכות בו וזכר שיש
לו בו חובה מקבלין מהם חובתו ולא זכותו כמו ש
שמקבלין עדות העדים שלוח ואין מקבלין עדותו
שפרע אבל הרמבם כתב מי שחורה בב' שחייב ל
לפלוג מנה ואמ' אמ' זכרתי שפרעתי לו חוב זה ש
שחוריתי והרי אילו עדים עדות זו מועלת לו וע
וערשי על פיהם שחרי לא הבחיש עדות ואינו באימ
לא ליתני דמי ובעל התרומות חכרע ברברי ח
הרמבם אמ' לו מנה הליתיד בפני פלוג
דפלוג וא' לחם וכאו ערים לפניהם שמנה לו זה
והעיר אפ"ם שלא ידעו אם ררר חלואה נתנם לו או
ררר מתנה הוחזק כפרז ואם יסעון אח' ררר מתנה
נתנם לי או אם אומ' פרעתיד אח' אינו נאמן

אבל אם סעו תחילת אמת שקבלתי ממך מנה אבל
במתנה היה או בפירעון חובי נאמן ביון שאינו מכ
מכחיש הערים וגשבע היסת וגפטר ואם הכמיו
לו ערים מבחוץ ושמעו שנתנם לו ררר חלואה וטל
זה לחם וראי הוחזק כפרז עלם חערים אבל אם ס
סועו אני לא קבלתי ממנו אלא בפירעון שלי ומפני
שלא חייתי יכול להוציא ממנו הודיתי לו כל מה שא
שאמ' בדי להוציא חובי ולא חששתי להדרותלו שהיח
ררר חלואה ביון שלא ראיתי ערים סענתו טענה וב
וגשבע היסת וגפטר אמ' לו מנה לי בידך
ואל לחם ועדים מעידים שחלווהו וחזר ואמ' פרעת
פרעתיד הוחזק כפרז לאותו ממנו ורוקא לאותו
ממנו הוחזק כפרז אבל לא לממנו אחר ואמ' עליו
בשבועתו בשאר בל ארם וחל' לטוען לחם וח
והוציא המלוה שסר בערים שחלוה הוחזק כפרז ו
ואין הצלוח צריך לישבע אפי' אם אין גאמנות בשש

ערי ושתף יכול לחזור ולסעוד שלא לחשביע חזויה
 ביום שמעצמו חורח ולא נחיר לי מזה ואמר שבי
 שביב מרע שחורח אין צריך לדמר אתם ערי ומשג
 אבל בבדיא צריך שיאמר אתם ערי ומביאג מיהא
 אינו יכול לחזור בד וטענה שלא לחשביע אינו מוע
 מועלת אלא בשמורה מעצמו אבל אם תבעוהו וד
 וחורח אינו יכול ליפטר בטענת שלא לחשביע שלא
 היה לו להורות לסענת חבירו בד שלא לחשביע את
 עצמו אלא טענת משטח אני בד שייבא בשתובע
 אורח שבר דרך להשטות בחבירו להורות לו כשת
 בשתובע מזה שאינו חייב לו וזה הכלל בשתובע
 אותו שיר לומר השטח ולא שלא לחשביע ולא ת
 השטח וכתב לא הרזל בתשובה שאם חורח בק
 כבת ידו שהיב מנה לפלוג או כתב יד אחר וזוהי ת
 חתים עליו וחתימתו ציברת אינו יכול לסעוד שלא
 לחשביע חורתי ודולי חאי לא הוה עביר שלא לח
 לחשביע עצמו כתב הרמבם המורה לחבירו מ
 מעצמו וערים שומעין אותו מבחוץ וכן האוצל
 לחבירו מנה לי בידך והלא אמר הן כל אילו חורכי
 דביוצא בחזו כשיבואו לפני בד אמר לגתבעלמה לא
 נתנו לפלוג מזה שאתה חייב לו ואם אומר אין לו א
 אצלי כלום אומדו לו והלא אמרת בפני אילו בד וב
 דבר אי משלם מושב אם לא טען אין טוענין לו א
 אבל אם טען לחום או משטה חיתי בד או שלא ל
 להשביע עצמו בונתי בסוד וגשבע חיסת עכ
 דא אפי' לא טען שלא לחשביע אלא שתק בשחורח
 ותובעו טוענין לו שלא חורח אלא שלא לחשביע א
 את עצמו והראב"ד כתב חס ושלום שנפתח לו
 אנחנו להשיב דבריו ולשנותן שלא בטענה אבל אם
 חזר ואמר איני חייב לך כלום אנו טוענין לו וכן
 כתב אהרן שול אפי' לא טען אלא בשחזר תובעו ב
 בטענה שחורח לו ואמר איני חייב לך כלום חרין מ
 פוטרו ותולח חוראתו במה שארם עשוי שלא לחשבי
 להשביע את עצמו אפי' שהוא לא טען בד חורח ב
 בקצין או במעמד שלשתן שוב אינו יכול לסעוד ס
 טען השטח ולא טען השבעה תשובה לגאון
 אם חורח בבד לא שנא אם חורח מעצמו לא שנא תד
 תובעו וחורח אינו יכול לחזור אלא תוד בדי ריביר
 ותג בפני ג אבל בפני יחיר אפי' הוא מומחה אין הו
 חוראתו בפניו כלום ואני בתבתי למעלה שיתיר מ
 מימחה ריזו בג' הירוסות לדבי חאי תבעיהו
 בדיו בחשץ פלוג והשיב אינו שלך אלא של פלוג א
 אינו חורחא לחוציא חשיצי מירד אפי' אג' חורחא
 זו בבד דבי אג' חורחא בבד אין צריך לומר אתם ערי
 חג' וכי מכורו לאירויי בהא מילתא אבל חכא שיחח
 בעלמא היא ולא היה חורחא שהרי יכול לומר אינו
 שלך ולא היה צריך לומר אלא של פלוג והרבח דבר
 דברים שיחח בעלמא הם ואינו מחזיק לו כלום
 וכתב בעל התרומות ראובן שאמר לשמעון ח
 חייב אתה מנה ללוי ואמר שמעון כן ואמר ראובן
 אתם ערי רחוי חורחא ושיבא לוי לתיבעו אינו
 יכול לסעוד לא טענת חססאח ולא טענת השבעה א
 אפי' שלא בא ראובן בהרשאת לוי ולא עוד אלא אפי'
 לא אמר ראובן אתם ערי אינו יכול לומר ללוי משק

משטח אני בד שחורח לא תבעו לוי ולא חססאח בד
 שיטח בו בחוראתו גם הוא שאלח לאג'
 חרזל שאלח ראובן שאמר לשמעון ולוי מנה לי ב
 בידכם ואל שמעון הן ולוי שתק אי הוי חורא שג'
 שמעון ושתק לוי חורחא גבי לוי או לא לגבי ש
 שמעון שאג' הן אם אמר ראובן לעדים אתם ערי וש
 ושתק שמעון הוי חורחא אבל לגבי לוי לא הוי חור
 חורחא רחורחא שמעון אינו חורחא לגבי לוי וגם
 כשתיקתו לא חפסיר כלום וכן כתב בעל התרד
 חתרומות אפי' אם חיד שמעון ולוי שותפין אינ
 חורחא האחר מיחייב את חבירו בחורחא אמר
 מנה לפלוג בירי ולא אמר אתם ערי וקטץ זה ונשג'
 על חורחא בפני עדים ובא חמלוה ותבעו והשיב
 שלא לחשביע את עצמו ביון וגשבע לשקר אין שומ
 שומעין לו וכן אם יסעוד שבחתי שנשבעתי והייתי
 שבור שהייתי חייב לו ועבשיו צוברתי שאינו חייב
 לו כלום אין שומעין לו דחוקה אין ארם גשבע אל
 אלא באמת ובכבוד המורה לחבירו בפני ערים
 קבלתי ממך כד ובר מחוב שיש לי עליך אין צריך ל
 לומר אתם ערי לא שנא מלוה בשכר לא שנא מל
 פלוה עמ' שאין באן לא השטח ולא חשבעה הא ל
 למה זה חורחא לפדוע חובו בפני ערים שהמע
 צמר בהוראתם בראיותם ואין על אתם ערי אפי' בא
 החורחא נגמרת בעדותו ואין על אתם ערי והחזל
 למותל חובו בפני ערים שאין על אתם ערי שהמת
 שחמילח היא בפירעון וכשם שאין על אתם ערי
 בד אין על בחובו שאין על בחובו אלא כשהוא מת
 מחייב עצמו בחורחא שלא תהא עליו במלוה בשש
 אלא שיצוה לבתוב אבל בענין מחילה ופסור אין
 צריך דמתעסק בשל חבירו ונתן לו
 לו דיה בבל שנה ולבסוף טען כי לא היה שם ריות
 ורוצה לחשוב מה שנתן לו בשביל קרן כתב הראב"ד
 שאם נתן חריות בפני עדים ואמר אתם ערי אינו יב
 יכול לחזור בד אבל אם לא אמר אתם ערי בין שא
 שאג' לשם ריות בין שאמר סתם ישבע עכשיו שלא
 היה ריות וכל מה שנתן לשם ריות יעלה לו לשם ק
 קרן ובעל העיסור כתב אי יחייב ליה רוחח
 באפיה סחרי אי גמי מורי ליה דבי יהיב בשם דוח
 שאל לאו כל במיניה למיחשב ליה חשת לשם קרם
 וגבי ליה בולחו אפי' דלא אמר אתם ערי אבל אינהי
 יחייב ליה בסתמא משתבע ולא הוה ביה רוחח דו
 חרית קרנא ארוחא שאלח לאג' חרזל
 ראובן נתן מנה לשמעון ולוי להתעסק ועשו עליה
 שטר וגשבעו שיתגד לו חצי הדיח שאל ראובן את
 מעומיו ונתנו לו מנה שאל מהם הדיח אמר לו ב
 בד ובר חורחא ולא יותר אמר ראובן לשמעון את
 אמרת לי שהרווחתם ג' ואל שמעון לא אמרתי לך
 כלום וגשבע ראובן שבר אל שמעון ובידו שגשבע
 שבר אל שיתגד בך זהובי ומפני בח חסר שהיה לו
 עליהם ולא היה בו שים פירעון חוצרבו ליתן לו ב
 צמי מה שאמר עתה בא לוי ותבע לראובן בדין ואמר
 לקחת ממני בך זהובים שלא בדין כי לא חורחתי
 דחוצרבתי לפדוע בבת חסר וחשיב ראובן מה של
 שלקחתי מריות לקחתי במי מה שאל חבירו יראח

דחף יוסף מ'אגש בת ראי' סועז חוזר וסועז אלמד
 דווקא בהכחישוהו העדים בסעצה הראשונה אבל
 כל זמן שלא הכחישוהו חוזר וסועז אלמד ודפוסא ל
 לברא במיגו דאי בעי קאי אסעצה קמייתא ואיפסד
 מצי נמי טעין סעצה אחריית ומיפטר וכן כתב
 הרמבם שיכול לחזור ולסעז סעז אחרת אלמד סעז
 שסותרת את הראשונה שכתב אלמד שיצא מבר' יכול ל
 לחזור ולסעז כל מה שירצה עד שיבאו עדים ויכחשו
 דיכחישוהו אבל אחר ביאת עדים שהכחישוהו סעצה
 הראשונה שסמר עליה אינ' יכול להשיא לסעצה אחרת
 אלמד נתן אמתלא לסעצה אחרת שסמר עליה ויש
 במשמעות נמו שהשיא בסעצה הזאת האחרת וזהו
 שלא יצא מבר' אבל אם יצא מבר' אינו יכול לסעז
 אחר שבאו עדים שמא אנשים רעים למדוהו לסעז
 סקר וכן כל כיוצא בזה

אמר

לחבירו מזה לי בידך אל
 הן ובפני ערים למחר אל
 תגהן לי והשיב משסה חיי
 הייתי בד' במו שחשיתי בי לשאל ממני
 דבר שלא היה לך בירי בן אג' השטיתי בד' לחודות
 לך בדבר שלא היה לך בירי נאמן וצריך ליסבע
 שחא כרכריו שבוונתו להסעות כן ולא עד
 עוד אלא אפ' החביא לו עדים אחורי הגדר ואל' מ
 לי בידך ואל' חז' ואל' רצונך שתורה לי בפני עדים ו
 וחיב לו הייתי מודה לך בפני עדים אלא שאני מת
 מתיירא שמא תכפיני שאשלם לך מיר' והעדים שר
 שומעין כל זה פסוד ואפ' לא סעז משסה הייתי
 בד' אלא סעז לחז' לא הוזהק בפד' ואעפ' שהוד
 בפני עדים ביוז' שלא הייתה חוראתו חורא לא צובר
 דעילי דכדי לא רכירי אינשי בדא בבדיא אבל
 בשביב צרע שתבעוהו והורה אינו יכול לומר מש
 משסה הייתי בד' שאין דרך האדם להסעות בשעת
 מיתתו ואפ' בבדיא דווקא שחא בעצמ' סעז מש
 משסה הייתי בד' אבל אי לא סעז לא סעניג' לי
 ברא שחא קיים אבל אם סעז חבירו מזה לי בידך
 בשחא בריא והורה ומת סעניג' להו ליתמי שלא
 ביוז' אלא להסעות כן רכל מה רמצי איהו למיסעז
 סעניג' להו ליתמי כתב בעל התרומות אם הת
 התיבע תופס ממון הנתבע בשעת חוראתו כגד' ה
 המנה שחא מודה לו בן אלמד שיש עדים שחא ממד
 ממדו של זה הנתבע שוב אינו יכול לסעז סעצה

השטאה שהתפיסה עושה לחוראתו הוראה גמורה
 ואם בשתבעו והורה בפני בד' או בפני עדים וייחודם
 לעדים בין שאמ' להם הנתבע אתם ערי בהוראה זו
 או שאמ' התובע אתם עדים ואמ' הנתבע בן תהיו ל
 לי עדים או ששתק הנתבע שוב אינו יכול לומר מש
 משסה אני כן אבל יכול לסעז פרעתי אבל אם ש
 שלא בפניו אמר הלה לעדים אני חייב לפלוג מנה
 והוד' עליו עדים לאו בלום חיא ביה שלא היה חורא
 בפני חמלוה ודא רמחני אתם ערי דווקא בשתבעו
 מנה ואל' הן ואמ' אפ' אתם ערי ושתק לח' אבל א
 אם אמר לו מנה לי בידך והלה שתק ואמר לעדים א
 אתם ערי ושתק הנתבע אינ' שתיקתו בלום ולא הו
 הוי שתיקת בהוראה אלא בשחודה לו תחילה ואמ'

לו חז' ובשאר דתובע אתם ערי ושתק אבל בשעת
 מתחילה ועד סוף יכול לומר לא חשיתי להשיב
 כתב הרמבם רחוק אם אמ' חריגי מורה בפניכם
 אינ' צריך לומר אתם ערי דער כאן לא אמרינן רצוי
 לומר אתם ערי אלא בשלא אמר בלשון חוראה אבל
 אם אמ' בלשון חוראה אין צריך לומר אתם ערי ות
 והו לא מצי אומ' מססה הייתי בד' וחיבא שמורה ב
 בפני עדים כשירים הוראה גמורה וחז' ליה סחרי
 אחריני אלמד דליתנחו לעדי חוראה כי אתו ערי דא
 דאיינ' ומסחרי דאורי קמי הגר מחוייב דחוראה כה
 בחלואה דמיא ובי היב' רגבי הלואה לא בעינ' עד ד
 דמק' כל לחז' להג' סחרי אנפשיה אלא מכי חזר ליה
 מהימניה להו לאסחורי עליה גבי חוראה נמי אלמד
 דלא מקבל לאחריני עליה מהימני דמשעת חוראה
 מחייב ליה וחגי גילוי מילתא בעלמא גינהו פב
 נבן כתב הרמבם הורה בפני שנים
 שיש לו לפלוג אצלו מנה דרך חוראה גמורה ולא דר
 דרך שיחה אלמד שלא אמר אתם ערי ואעפ' שאין הת
 תובע עמו חרי זה עדות גמורה תבעו בדיון ו
 ואמ' להם אין שומעין לו אלא משלם על פיהם
 פב ואל' חז' לכתב ולא מהני אלא באתם ערי כרם
 דפריש לעיל וכתב בעל המאור שהוראה בפני
 ערי אחי לאו בלום חיא אפ' אל' אתה ערי ולא משת
 משתבע אפומיה אם כפר בחוראתו ולא מחייב א
 אם הורה בהוראתו דעילי דכדי גינהו עד דאמר לש
 לשנים אתם ערי וכן כת' הרמבם משום גאון אבל
 הרמבם כתב דחרי חוראה בין ליסבע על פיו אם
 כפר ביו למדוע אם הורה וכן כתב רב אלפס
 וכן כתב אל' הרז' בתשובה ההוא ראכמין סחרי
 לחכריה בבילתא ואל' מנה לי בידך אל' חז' אמ' להו
 עירי ושכבי להו סחרי עלך אל' לא ואסקינן דלא ח
 הוי חוראה ביוז' ואל' לא אבל אי שתק הויא חוראה
 דווקא כהג' דאיבעי ליה לאסוקי ארעתי שיש שם ע
 ערים דלמה אל' עירי ושכבי להו סחרי אם לא שהי
 שם אבל אי לא אבעי לאסוקי ארעתי שיש שם ערי
 בגד' שאמר אתם ערי וזה אינו יורע שיש שם עדים
 ושתק לא הוי חוראתו חוראה לא תבעו שום א
 אדם אלא הוא בעצמו הורה מנה לפלוג בירי בין של
 בפניו בין בפניו אל' מנה לך בירי ואחר כך תכל
 ואל' תז' לי המנה שאתה חייב לי ואל' אינו לך בירי כל
 בלום שלא חוריתי אלא שלא להשיב את עצמי של

אראה בעשיר נאמן ופסוד בין בבדיא בין בשביב
 פד' והרמבם כתב דווקא שלא בפניו שכתב הור'
 לו בפני עדים ובשתבעו אחר כך סעז שלא להשיב
 את עצמי חוריתי נאמן וזשבע חיסת ואם בשחורה
 בפניהם היה התובע עמו אינו יכול לסעז שלא לח
 להשיב את עצמי חוריתי אבל אם סעז פרעתי נא
 נאמן ואל' חז' לכתב בסברא הראשונה ולעני'
 שבו' כתב אל' חז' אם סעז תז' לי המנה שאתה חי
 חייב לי ואם תרצה לכפור חרי פלוג ופלוג שאמדת
 בפניהם שאתה חייב לי צריך ליסבע חיסת דרלמ
 מחבא ערי חייב ליסבע על תביעתו אבל אם אמ' תז'
 לי מנה שאמדת בפני פלוג ופלוג שאתה חייב לי א
 אז שבו' אינו צריך כתב הרמבם אפ' אתם

הלוה צאמן להשביעו בגזן אמצה או ריבית או לא ל
לויתו וצריך לפורעו אחר הפירעון יכול לתובעו
בטענות הללו אם יורה יחזיר לו ואם לא ישבע הי
היסת ויפטר
שחציו פירוע והמלוה אמר שלא גפרע ממנו בלום ו
דערים מעירין שכלו פרוע בשבע וגובה מחצה שח
שחרי חורה בהציו ולא חשיב במשיב אבירה שלא ח
חורה אלא מפי השטר שעליו ואין המלוה גובה או
אותו חציו אלא מבני חורי שיאמרו לקוחות צסמ
על הערים והם אומרו שנפיעת מפלוג בוא ש
שאינו בו נאמנות או שהאמינו על עצמו ולא בשני ע
קרי אבל אם האמינו בשני ערי גובה כל חיבו מבני
חרי בלא שבועה ואם אין לו בני חרי לרברי ח
דמפרשי שאין הנאמנות מועיל לגבי לקוחות איצ
גובה בהם ולרברי המפרשי שאם קדם הנאמנות ל
לקוחות מועיל הנאמנות את לגבי לקוחות גובה
ממי ממעברי והא הימניה ופסלינחו לסהרי

אם המלוה

מירה שקי
שקבל מ
ממנו דמי

השטר אלא שאם שקבלם בשביל מלה על פה שהיה
לו עליו ואין הלוה מורה באותה מלוה זה בתבתי
בסימון זה ואם הלוה מורה בשתי החלואות וש
ושתיהן עבר זמנו וגתו לו למנה בסתם ולא פירש
זה המלוה אומ' שדוצה לחשוב אותה בפירעון מלוה פ
פלג מפני שאין לו בח ללוה לזוגשו דבאחרת יש לו
יותר בח לזוגשו בגזן שיש לו ערב והלוה רוצה לת
לחשוב אותה בפירעון המלוה שאין לו בה ערב בי א
אומ' על אותה גתכוון אין שימניו לו וכתב בע
בעל התרומות אפי' אומ' הלוה בפירוש לא אפרע ל
לך אלא מחוב פליג שאין לו ערב והמלוה אומ' ל
לא אקבלם אלא מחוב פלוג שאיני בסוח ממנו בל
חריז עם המלוה שחרי עבר לזה לאיש מלוה ואם י
יש מחלוקת ביניהם שהלוה אומ' מחוב פלוג שפלג
ערב בזאתים לך ואתה עמ' בז קבלתם והמלוה
אומ' מעולם לא צתרציתי לך לקבלם אלא מחוב פל
פלוג שאין לי ב' ע' רואין אם החוב שאמ' הלוה
שפרעו בו הוא מלוה על פה צאמן בחיכת לימר פ
פרעתיו ונפטר הערב אפי' אם היה קבלן ואם שני
החובות יש לו עליהן שטרות אם לא פיע' בעדים ג
צאמן המלוה במיגו ולח' ואם אין בו נאמנות וש
נשבע על שטר ונוסל ואם יש בו נאמנות גוסל בל
בלא שביעה אבל אם פרעו בעדים ומעירין שבתו
שבתורת פירעון גתנם לו ואינם יודע' אי מזה הש
השטר יש אומרי ואיתרע שטרא במז גבי סיטראי
חיב' שנתנם לו בפני עדים ולריון מיסתברא א
לעג' ריש עדים שנתנם כתורת פירעון צאמן לימר
שקבלם בשביל חחוב שאין לו בו ערב ביון שמכיר
שיש לו שני שטרות עליו שהרי איגו מכחיש הערים
בבלום ולא אמרינו בסיטראי איתרע שטרא אלא בז
בזמן שאין המלוה מכיר דבריו שיש לו עליו חיב א
אחר שאז טענתו גרועה ביון שהפירעון וראי והח
וחחוב האחר שאומ' שקבלם בשביל ספק ואין סמ

נשבע ואיני צוסל אלא אחרים סתם חדשות בידו
ואין הלוה יכול לומר או השבע וטול או הוציאני
מכלל החרם ואם יצא הלוה מבית הבנסת ולא רץ
לשמוע החרם אין מגרין אותו בכר שחרי אין בחרם
לא הזכרה ולא אמנ' ומחרימי שלא בפניו ובוללו ב
בכלל החרם ואם אין הלוה טועי פרוע אבל סופ'
טענות אחרות בגזן אמצה או ריבית על זה כת' ח
ה'מ'ג' הוציא עליו שטר מקוויים והלה אומ' שס'
מזוית הוא או אריבית אי שטר אמצה או בתבתי לל
ללות ולא לויתו כלל של רבר אם טועז טענה ש
שאם הורה בה בעל השטר היה בטל והמלוה עומד
בשטר וואמ' טזה טועז שקר והלוה אומ' ישבע ויס
דיטיל בזה יש חילוק בין הנאצי' יש מי שהורה ש
שחייב בעל השטר לישב בעין של תורה כמו שנשב'
בשטועז עליו שפרעו ורבייתו הורו שלא ישבע חמ
המלוה אלא בשטועז הלוה שהוא פרוע בלבר שחרי
הורה בשטר ולפירעון הוא עומד אבל כל אילו הש
הטענות לאו כל הימנו לבטל שטר מקוויים אלא יש
ישלם אם אין בו נאמנות ואח' יסעז על המלוה ב
במה שירצח אם יורה יחזיר לו ואם בופר ישבע חי
היסת ויפטר ולזה דעת' גיטח עב' ואם טז
טועז הלוה מחלת לי השטר כתב בעל העיסור ש
שהוא כמו טענת אמצה וריבית ואינו צאמן אבל
ה'מ'ב' כתב ולא חשיב כמו אמצה וריבית דהגר בא
באין לעקור את השטר לפיכך אין שומעין אפי' אין
בו נאמנות אבל מחילה איצ' עיקר השטר ודפדב בל
פירעון לפיכך אם טועז שמחל לו שומעין לו אפי' א
אם יש בו נאמנות טהנאמנות אינו מיעיל אלא בגר
הפירעון והמרקדקין כותבין והאמנותיו לומר לא ג
נפרעתי ובבל עייני חוב זה ועריין יש לחלוף ולס'
ולפ'פ'ק טעז הלוה השטר געשה על הנאי ש
שאם אקיימני אפטר וקיימתיו בכר והמלוה אומ'
שלא היה שום תנאי ברבר אם כתוב בו שנעשה בלא
שום תנאי ובלא שום שיור בעילם אין הלוה צאמן
לומר בתנאי געשה ואם אינו מפורש בו שבלא שום
תנאי היה והלוה אמ' בתנאי היה וקיימתיו ואין ח
המלוה מורה לו שהיה שום תנאי ביניהם ואין הער'
לפניו גשבע המלוה בעין של תורה וצוסל חובו ש
שחרי איצו עוקר בטענה זו גזת השטר וחרי היא בט
בטענת פירעון ואפי' אם יש בו נאמנות אינו מועיל
שחרי אין הנאמנות יק' בגר הפירעון ואם הורה ח
המלוה שנעש' על תנאי אלא שאומ' שעריין לא קיימ'
הלוה הואיל ומורה לרברי הלוה ובא להוציא מן ח
הלוה על המלוה לחביא ראי' ואינו צאמן במיגו
שאינו אומרי גיגו להוציא ממון ואם אין לו ראי' ג
גשבע הלוה היסת ונפטר ואם יש ללוה ערים שבה
שבתנאי געשה ואין המלוה מורה לו מקבלין ערות'
שאפי' ערי השטר עצמו צאמני לומר תנאי היה רברי
אפי' אם כתב ידם וצאמקום אחר ונפטר הלוה א
אפי' בלא שבועה ואם אחר מעירי השטר אומ' ת
תנאי היה ואחר אמ' לא היה תנאי בטל השטר ונשב'
הלוה היסת ונפטר אבל איצו גשבע שבועת התורה
לחכתיש הער האומר איצו תנאי כיון שהערים מכת'
מכתישין זה את זה ובל אלו הטענות שאמר שאין ח

כיון שחלוח ראובן לשמעון ולוי בשדותם נעשו א
אחראי וערבאי זה לזה ויהיה בח לראובן לתבוע
כל החוב מאיזה מהם שירצה והנה תבע לשמעון ו
גשבע ראובן ששמעון אמר לו שהריח בח זהובים ו
נתנו לו מהם חלק אחד שגשבע ראובן שבר אמר ל
שמעון הרי גסתלך ראובן משמעון ולוי כי פרעו ל
לו חובן מרעתם עם מאמר שמעון שאמר הוא עצמו
לראובן שבר ובר חרורו ומה שסוען לוי שאנסה
היו מחמת השטר לאו טענה היא ביה שלא מסר מו
מורעא בפגי ערים קורם שיפרע

עב

מלוה

שהוציא שטר שאין
מקויים ואינו מוצא ער
לשימו וזהלוח מורה שב
שבתכו אלא שסוען פרעתי גאמן שהפה שאסר הוא
הפה שהיתיר ואפי אי בתכו בו גאמנות אינו מועיל
לו בלום והחל לבל מה שיסעון בו דבר שמבטל
השט בגון אמנה או בתכתי ללות ולא ליתתי או על
תנאי געשה ולא גתקיים גאמן והאי שטר חספא ב
בעלמא הוא אמאי קא סמכת אלוה דאיהו במבטל ל
ליה בת הרמבם ואם אחר כך מצא המל
המלוה ערים לקיים השטר בבד הרי הוא בשאר הש
השטרות וגובה בו ואם השטר מקויים וסוען חלו
הלוה פרעתי בולו או קצתו והמלוה אומר לא נתת
גתפרעתי בלום אם יש בו גאמנות אינו גאמן וא
דאפי אם אמר השבע לי אין שומעין לו וגובה בלא
שבועה ומיהן אם יש בעל חוב המאחר ממנו לא י
גובה אלא בשבועה שצריך לישבע לבעל חוב המאחר
המאחר שלא גפרע מחובו בלום ואין המוקדם יב
יכול לומר למאחר לא אשבע עד שתשבע שלא גפרע
גפרעתי מרובר אבל מחרים סתם על מי שיודע שח
שהוא פרוע אי אינו פרוע ומשביעו בחנם

וכתב בעל התרומה שאם יש בו גאמנות מפור
מפורס לראשון שאין צריך לישבע עב וגדאח
במ שאין מועיל גאמנות גבי לקוחות הן אינו מועיל
לבעל חוב מאחר אין בו גאמנות כל זמן שלא יס
יסעון השבע לי שלא פרעתיך אין משביעין למלוה
אלא אומר ללוה שלם ואם סען השבע לי שלא פרעתי
פרעתיך משביעין אותו בקיסת חשך ויסול לא
רצה לישבע ותפש מנכסי הלוה לא מפקיצו מיניה
שחשטר עומד בחזקת שאינו פרוע אעפ שלא גשבע
המלוה אבל אם לא סען לא סענינו ליה וזה החיל
החילוק יש בין פיהם שסרו למי שאינו פוגם
בתב הראבד ואם הוחזק הלוה כפרו באותו השטר
בגון שאם להם ובאו ערים שנתקיים השטר וחי
דחייבוהו בד לפרוע שוב אינו יכול לומר השבע לי
שלא פרעתיך אעפ שאין בו גאמנות שכבר חורה ש
שלא פרעו שכל האומר לא לויתי באלו אמר לא פר
פרעתי דמי אבל אם יחרים סתם על מי שגסל ממנו
ממון שלא בריז אין מוחין בירו שאלח
לרב אלפס אם לא סען חשבע לי וגם לא פתחו לו
לישבע ואם ישאל מבד מה חייב לו תובע זה אם יש
להם לומר חייב לו שבועה אם לא תשובח
אין אומ' למלוה בלום אלא אומר ללוה פרע לו וא

ואם שאל רעה בד מה חייב לו אין אומר לו לבתו
לבתחילה חייב לו שבועה אלא אומ' לו מה אתה ר
רצה שיתחייב לו אם אמר רצה אני שישבע לי משב
משביעין אותו ואם לאו אין פותחין לו היות
המלוה תל אין משביעין אותו שאין אנו חשדין או
אותו שמוציא שטר פרוע ממ' לא מגבינו ליה אלא
אי תמיש משל לוח לא מפקיצו מיניה ואם הוא מע
מעצמו רוצה לישבע ברי לגבות שלו שומעין לו

ואם המלוה והלוה שגיהם תל מיסתברא חזר חרין
לכמו שהיה והא ומשביעין ליה דווקא בשבא
הלוה בטענת בריא שהוא פרוע אבל אם בא בטענת
שמא לא משביעין ליה בלל אפי אם גם הלוה מש
משיב איני יודע אם פרוע הוא אם לא ואם
מת המלוה ויורשיו מוציאין השטרות והלוה טוען
שהוא פרוע וא' כיון ששבועה זו קילא שהרי אין פ
פותחין בה אם לא שישאל הלוה לפיכך גוסליו חיר
היורשין בלא שבועה ורב שר שלום בת כיון שא
שאל המלוה באו שיוכל לישבע גשבע הלוה וגמטר
רב אלפס כתב שהיורשין גשבעין שבועה שלא
פקדנו אבא שלא מצאנו בין שטרותיו ששטר זה הוא
פרוע וגוסליו וכן כתב הרמבם וכן עיקר

סען המלוה ביה שיש לי לישבע תאמר
ללוה שיביא ממנו למגיבם קורם שאשבע ברי שי
שיחא מוכן לכשאשבע הרינו עמו ואם לאחר שבאו
בד לחשביע למלוה שאין שסרו פרוע סען הלוה שא
שאל לו לפרוע וצריך לישבע על זה בפי תקנת חזא
הגאונים צריך עיון מי ישבע תחילה שכל אחד י
יש לו טענה הלוה יאמר למה אשבע שמא ישבע המ
המלוה אחר כך שאינו פרוע והמלוה יאמר למה אש
אשבע שמא ישבע הלוה שאין לו במה לפרוע וגמ'
גשבעתי לבטל וכתב הרמבם שהלוה י
ישבע מיר בתקנת הגאונים ובשתשיג יור יתן לכע
חיבו ואח' ישבע המלוה שאין שסרו פרוע ואח' י
יתן והגאונים כתבו שאין אחר מהם גשבע
שהנתבע אינו חייב בלום עד שישבע התובע וההו
והתובע אינו חייב שבועה עד שיחא ממנו מזומן

אם לא רצה התובע ישבע אם נתן לו מוסב ואם ל
לאו ישבע שאין לו במה לפרוע היה המל
המלוה חסור בתב הרמבם כל הנשבעין מרביהם
וגוסליו אם היו חסורי הנתבע גשבע חיסת וגמטר
והרמבם כתב שגוסל בלא שבועה ביה ששטר מקדו
בירד אלא שרבנן היסילו שבועה עליו לא יפסיד ב
בשביל שאינו יכול לישבע וחכי מיסתברא לא
היה חסיד ורצה להפך השבועה על הלוה אין שו
שומעין לו כיון ששבועה חמורה היא בעין ראורי
דאורייתא אין שומעין לו להפכה אלא אומר לו ח
השבע וטול או לך בלא שבועה ואם יאמר המלוה
אי איפשי לישבע שאינו רוצה בתקנ' זו שתקנו חכמ
חכמים להנאת אלא תהא תביעת המלוה על מה ד
וישבע הלוה חיסת ויפטר ואם המלוה אינו רוצה ל
לישבע אלא אחר שאתה מסיל עלי שבועת חיסת לפ
לפי רבירד שהחזיר אות חיסת חריני מחפכה עליו
והא ברבנן מהפכי' חרין עמו ומחייבין התובע ל
לישבע חיסת ויסול ואם אמר התובע איני נשב

הוציא שטר חוב על שמעון ושמעון הוציא שטר ראובן מבר לו ש

שרחו אחד שהגיע ומצו של שטר ואומ' אילו הייתי חייב לך היה לך לפרוע ממני ולא למסור לי שטר אם הוא במקום שנוהגין שמי שקוצה שרה גותו מע מעות ואח' בותבין לו שטר טענתו טענה ולא הי היה לו לבתוב שטר המכירה אחר שקבל המעות ו דצאמן הלוח לומר פרעתי ושובר היה לי ואבר אפי' שיש בו צאמנות אבל איצו צאמן לומר מזדיית הוא ב ביון שחוא מקוויים אבל אם עדיין לא הגיע ערי עדיין זמן שטרות אין יכול לומר אילו הייתי חייב ל לך היה לך ליפרע שלך שחרי עדיין לא הגיע זמנו ואם הוא במקום שכותבין השטר ואח' גותני המעו המעות אין טענתו טענה שזה יאמ' לא מברתי לך השרה אלא כבי שיהיו לך ממה לגבות חובי ויאת שהטענה זו אינה אלא בשאין לו שדות אחרים וחר' יונה כתב אפי' אם יש לו שדות אחרות יא סאמר המלוה הייתי ירא שהיו עליך חובות מוקרמי ולכך מברתי לך זה השרה שאם יחיו עליך חובות מ מוקרמים אני אקח חלקי מזה השרה שמברתי לך לך ולוח ולוח ואח' קנה משועבו לשניהם וכן היא מסקנ' אא' הרזל ואם הלוח מבר קרקע למלוה אחרי שהגיע זמן פריעת שטרות יכול לומר לו אילו הייתי חייב לך היה לה לטרוח השרה בשמ בשמברתי לך ולא מיבעיא באתרא דכתבי שטרי ו דהרר יהבי זוזי ומצי אמ' ליה איבעי לך לאיעבובי ד דודר בפירעון אלא אפי' היבא ריהבי זוזי ודודר כתבי שטרא מצי לוח למימר היה לך לגבות קרקע בחובר ברי שלא אקח המעות ומוציא אותם ולא יהיה לך נמכה לפרע חובר ראובן הוציא שטר על שמעון ושמעון הוציא שטר על ראובן מא מאוחר לשטר של ראוב' והג' זמ' הפירעון של ראוב' קורם שלוח משמעון יכול שמעון לומר לראוב' אי אילו הייתי חייב לך לא היה לך ללוח ממני אלא זה היה לך ליפרע בחובר וכתב הרמ' לא שגא בא באתרא דיהבי זוזי ודודר כתבי שטרא לא שגא באת באתרא דכתבי שטרא ודודר יהבי זוזי יכול לומר לך היה לך ליפרע מחובר ולא דמי למוציא שטר חוב על חבירו ומבר לו השרה דבאתרא דכתבי שטרא ו דודר יהבי זוזי שאינן יכול לומר אילו הייתי חייב ל לך היה לך ליפרע בחובר שיכול לומר חשתי שמ שגא הוציא המעות ולכך מברתי לך השרה שאובל לעשבנד אבל הבא אפי' באתרא דכתבי שטרי ודודר יחבי זוזי יכול לומר לו היה לך ליפרע מחובר וי' דא' דחז' אם בותבין השטר תחילה אין חלוח יכול ל לסעון היה לך ליפרע בחובר שיאמ' המלוה הוצרב הוצרבתי למעית ולא יכולתי ליפרע ממך ודח' מס מסכת ברא לפיכך אם הוא במקום שחמלוה גותו ל ללוח את המעות ואח' בותב השטר יכול שמעון ל לומר לראוב' אילו הייתי חייב לך למה לוית ממני דהיה לך לתפוש המעות בחובר ואפי' אם יש לראוב' ציבורית ולשמעון עירית אין יכול לומר לוית ממ

סמך מוציא מידי וראי אבל באן שמוציא שטרות ג בבד ואינו מבחיש ב הערים כלל הרי השטר שטוען עליו הלוח שהוא פרוע עומר בחזקתו לפיכך אם י ש בו צאמנות גובה מהלוח או מן הערב בלא שבו שבועה ואם אין בו צאמנות צשבע וציטל שברו וס דטוען הלוח על שטר מקוויים שהוא אמנה או פרד פרוע ואומ' המלוה אמת הוא במר שאתה אומ' אבל היה לי שטר בשר ואבר אין טענתו טענה אעפ' שה שהוא בעצמו פיהם את שטר ואילו היה רוצה היה אומ' בשר הוא שהרי הוא מקוויים אפילו הבי איגוד גובה ותלוה צשבע היסת וגפסר

מה

הפוגם

את שטרך לא יפרע אלא בשבועה אעפ' של שלא טען הלוח חשבע לי ביצר הרי ששטרך היה אלה דוד וטוען הלוח פר פרוע בלו והמלוה אומ' לא גפרעתי אלא מקצתו ל לא יפרע השאר אלא בשבועה בעין של תורה אפי' הי היו ערים בשעת הפירעון או שכותב לו שובר במה שפרע ולא אמרין אי איתא ופרע ספי בעדים חוח פרעי ליה בדפרעיה מעיקרא או בותב לו שובר רש רשמה גזרמן לן מעיקרא לפורעו בערים או בשובר ואח' פירעו ביצו לביצו ואפי' קרקע לצרת משכונן אפי' בפחות משוה פרוטה ולא אמרין ביון שריקד בולי האי וראי קושטא קאמ' ברא בשאין בו צאמנות אבל יש בו צאמנות אעפ' שלא פירש ביון בכולו ביון במקצתו אלא האצינו סתם צאמן וציטל בלא שבו שבועה וכן כתב אא' הרזל בתשובה שאם כתב בו פירעון ביצי שיטי לא חשיב בפירעון לחיובו שבו שבועה כתב הרמ' אעפ' שפוגם שטרך זה היה החוב לזמן ותבעו בתוך זמנו צפרע בלא שבו שבועה עבר זמנו לא יפרע אלא בשבועה ורב האי כתב שאפי' בזמנו לא צפרע אלא בשבועה הפוחת שטרך צפרע שלא בשבועה ביצר ה היה שטרך אלה דוד וטוען הלוח פרעתיך בלו והמל והמלוה אומ' לא צתפרעתי בלום אבל איצו חייב לי אלה דוד כמו שכתב בשטר שלא חלויתיר אלא ת' ומה שנכתב אלה אמנה היה ביצי צפרע שלא בשב בשבועה אעפ' שאין בו צאמנות ביון שאינו מורה ל לו בפירעון כלל ואם יאמ' הלוח השבע לי שלא פ פרעתיך צריך לישבע טען המלוה ואמ' לא צפרע צפרעתי בלום אבל אין החוב אלא ת' והעדים סע טעו וכתבו אלה דוד הרי הוא פוסל שטרך שהרי מור' שחורים העירו שקר וצשבע הלוח היסת וגפסר עד אחד מעיר בשטר שהוא פרוע לא יפרע אלא בשבועה וגם בזה כתב הרמ' שכתב שכתבנו בתוך זמנו שציטל בלא שבועה ורב האי האי כתב שצריך שבועה ברא במלוה בשטר אבל במלוה עפ' שתבעו ואמ' שפירעו ומביא עד אחרס סייע לרבריו הלוח פסור ביון שהער מסייעו ואין עליו אלא חרם סתם ובעל התרומות כתב אעפ' שהער מסייעו צריך שבועת היסת ליפסר ול לא צהירא רבמו דער אחר מחייבו שבועה גב פוסר מן השבועה

תלך לך וכן שבועת השותפות ובידעא בה שכאית על
הסמך איו מחפזך שחרי זה טעני סענת סמך
ובת חרמ'ה אי סעני לישתבע לי וחשיר לי בבר וצר
חרין עמו רחא לא רמו עליה שבועה ולא מצי לאש
לאישתבעי למיכר אין שבועה שמתחפזת אלא של
חיסת אבל של תורה ושל דבריה שהיא בעין של חר
תורה אין מחפזת ובת רב אלפס ואח של ח
חיסת לא מחפזת אלא כשאין בה גילגול אצל הגת
הנתבע אבל כשיש לה גילגול שבועה לא מחפזת
בת חרמ'ה חרין רבותיה אלפס
סאין מחפזת בנשבעין וגוסלין אם יאמר התובע א
איני חפץ בתקנה זו שתקנו לי חבמי אלא חריני ב
בשאר כל התובע וישבע לי הנתבע חיסת שומעין
לו ואם יחזור הנתבע ויאמר השמועה על התלמע
שומעין לו ואם לא רצה לישבע ילך לו וגוסל ח
הנתבע כדון כל שבועת חיסת וכן חסובת לאמר
שבועת הנשבעין וגוסלין שהתחייב על שבועת אלפס
סאין בהתבט צריך הנתבע לישבע חיסת ועורי
יש ביניהם רבשל תורה היה הנתבע חסוב על חסוב
השבורה שבגורו נשבע וגוסל ובשל דבריהם אם ח
הנשבע וגוסל חסור פסור בלא שבועה אלא אם רצ
רצה התובע מחרים סתם ואין מונעין אותו אבל א
אם הנשבע וגוסל חסור יתבאר לקמן ועורי יש
ביניהם רבשל תורה צריך בקיסת חפץ ובשל דברי
דבריהם אין צריך בקיסת חפץ ובתבו ח
הנאונים רבל הנשבעין וגוסלין חריומו עליהן לי
לישבע בקיסת חפץ בעין של תורה בתב
רב אלפס כמר בבל נשבע חיסת בלא בקיסת חפץ
נאליב הבוא ער אחת חורר ונשבע דאורייתא בקיס
חפץ וחאי חפץ צריך שיהיה ספר תורה
ומיה אם לא נתן ביד אלא הפילין וחשכיער ב
בהם אין צריך יותר להשביעו והאשמואל
לבתחילה אין צריה סת' אלא שישביעוהו בזה
ומי חרמ'ה ודקא בפעם הראשונה אבל מבוא חרל
ואילך חרי הדא בשאר כל אדם בתב
לישבע בשם או באחר מן הביטויין ובעומד ותחא
אמי לבתחילה גיוסב ונשאר כל אדם צמי אם נש
נשבע מיושב אינו חורר ונשבע ומשביעין אותו
בלשון שחור מכין בו בתב חרמ'ה חרל רבשל
דביתו שאין משביעין אלא בלשון הקדש דאין רא
דאין לסמוך על חרמ'ה חרל אלפס שנהגו בכל בתי דין
ישראל להשביע בלשון הקדש ואפי' שבועת חיסת צו
צוהו להשביע בלשון הקדש מ' צריך להוריע את
הנשבע שיכיר כשן השבועה ויאוימו עליו קידם שי
שישביעוהו ואמרו לו חרי ידע שכל העולם כלו צו
צורעו בשם שאמר חרמ'ה לא תשא את שם ה' אדיר
לשוא ובכל עבירות שכתורה נאמר בה יקח ונא פ
נאמר לא יקח וכל עבירות שכתורה נאמר בה יקח
וכאן מכין וגומשם חתן שכתבתי עליו ולא עור אל
שגורם ליפרע משונאית של ישראל שכל ישראל ערמ'ה
זה בזה וכל עבירות שכתורה נאמר בה יקח ונא פ
לד ער'ב או ג' דורות ובאן גפרעין צמי מיר
דברים שאין אשונים מכלין אותו שבועת שחר'ב
מכלה אותו ואם אמר איני נשבע פוסקין אותו

דנחל מה שסענו חכירי ומיה כל זמן שלא י
מכר יבול לחורר בו אבל משיצא מכר אינו יכול לחד
לחורר בו ואם אמר חריני נשבע העומדים שם אומ
זה לחד חורר נא מעל אחלי האנשים ורשעים האלה
דאמר'ה לו לא על רעתך אנו משביעין אותך אלא ע
על רעתך ועל דעת בך מדברי חרמ'ה
שבועת חריני בין שהיא של תורה בין שהיא של רב
דביתא בין על שעות וראי בין על שעות סמך בך
חיסת אלא סת' בידעו ועומד ויש
נשבע בשם או בכינוי בשבועה אלא באלה מפיר אד
ממי חרינין ביצר מפיו אלא חרינין נשבע בשם ה' א
אין וס' או חרינין נשבע בפי' שסמוך ורצון ש
סאין חרינין לחד כלום וכן אם אמר חרי הוא ארור
לשם אלא ישרא או הוא ארור למי ששמו חנוך אם י
יש לזה אלא כלום ביצר מפי חרינין שיאמר
אנו משביעין אותך בה' אלהי ישראל או במי ששמו חנ
חנוך שאין לו לזה ביד כלום וחא ערבה אמן אד
שיאמר לו חרי מלונ' בן מלונ' ארור לה' אלהי ישראל
או למי ששמו חנוך אם יש לפלוג אצל ממוז ולא יד
יורה והוא עתה אמן אין בין שבועת חיסת לש
לשמועת חרינין אלא נקיש חפץ שאין הנשבעין ש
שבועת חיסת או חרינין סת' ביד' אלא משביעין אות ב
בשם או בכינוי בשבועה או באלה מפיר או מפי ב
בך ובכר צהגו הכל להיות סת' ביד החנוך בית חבנ'ס
או שאר העם גם בשבועת חיסת כלי לאיים עליו
וכל מי שיתחייב שבועת חרינין שהיא פ' סענת ור
ודאי ומפירה בין שהוא מן התורה בין שהוא מרבר
מרבירה מאימין עליו ומי שיתחייב בסענת סמ
סמך בין מן התורה בין מרבירה אד צריך אייום
ואלפס שאין מאימין בשבועת סענת סמך ולא
לשבועת חיסת חרינין חרינין לפלוג בבעלי חרינין
אולי חרינין ביד של איש מער כלל פב
ובתב'ה ביד חורריו בסל חראשונים שבועה לפ
לפי שעתה גרול ותקנו לגור עליו אדור בעש
דאמר מן שמועה ובת חרמ'ה מבי אתה רבנן
בה' אי יסתר תלמודה נחמ' לאישתבעי בגזירה בך
ברא'ה אדור בו שבועה משום דהו' ושבועה בשם
אחי סמי ערנשה מיוח אירי ואירי צריך ליה לאנקום
ספר תורה בידה בתב חרמ'ה חרל חורר
רבתי צל מי שנתחייב שבועה ביד של תורה בין ש
של דבריה אפי' חיסת יש לו לחחרים חרם סתם קוד
שישבע על מי שיתן עליו דבר שאינו חייב בו ברי' ל
לחשיעל אותו בחנם ויענה המשביע אמן
חשיר את חכירי סענת הרבה אין משביעין אותו
לכל סענת וסענה אלא שבועה אחת על המל' בת
החייב ב שבועת על ב' סענות קלה וחמורה משב
משביעין אותו בחמורה ומכלה ליד בה שאר חרינין
כל חסרען לחכירי סענה שאפי' אם
חורר לו לא יתחייב לו ממון אלפס שבפר אין מחייב
מאליבין אתה חיסת ביצר אתה אגרת ליתן לי מנה
לאחריו למי' מעולם אין משביעין אותו לא חיסת
ולא חרינין שאתה חורר לו אינו חייב לו כלום
אחר קל' לזה אחי אתה חוצאת עלי שם דע וזה בול
אין חרינין על בידעא בזה עב ומיסתבול

יש לו חוב בשטר על שמעון ושמעון על לוי אחיו
ובא ראובן לגבות מלוי וטוען לוי אחי גמלני חסד
והלוצי לחזיק ידו והתנח עמי שלא יבטיח למדע
אלא לבשארצה ובך מכירין טענתו קצת שהיא אמת
מי הוי טענתו טענה או לא יראה אם תנאי זה מפור
מפורש בשטר שלא יוכל לפרסו אלא לבשירצה אין ל
לוי משועבד לראובן יותר מלשמעון אבל אם אין ה
התנאי זה מפורש בשטר אלעם שירוע הוא ששמעון ל
לא היה צדקש את לוי אחיו לפרוע ממך בכל עת שירצה
יגבנו מלוי אחיו ואותו בן יש לו לראובן ומה ש
שנסתפקת בשאלתך מי אמריצו כל זמן ששמעון ח
חייב לראובן כלום עברו הוא ולא כל במצינה לג
לגמול חסד במעון רבו הא לאו מילתא היא בן היה
יכול ליתן מסלסליו לכל מי שירצה ולא נשתעבד
לוי לראובן אלא לאחר ההלואה אבל לאחר ההלואה
צתעבד לוי לראובן בכל השעבוד שהיה לו לשמעון
עליו ולא כל במצינה רשמעון למחול לו ולהריות
לו הזמן

התובע

לחבירו ממון או חפץ
שהיה יכול להחזיק בו
בפי מה שביארתי למ
למעלה אם הוא מורה במקצת או כופר בכל ועד א
אחר מבחישו חייב ליטבע מן התורה אפי' אינו יודע
שהייב לו אלא על פי חער כמו שפירשתי לעיל אבל
הנזכר בכל ואין עד אחר מבחישו פסור מן התורה
בלא שביעה ואפי' במורה מקצת בגון שאמ' לו חי
הילך המקצת שאני מורה לו בו פסור מן התורה ב
בלא שביעה ואיצו נקרא חילד אלא אם יראה המקצת
שהוא מורה לו מ'בו בידו בפני בל' ליתנו לו מיר אב
אבל אם ארמ' הרי הוא בביתו ואתנו לו לא
וצתב ח' יוסח' מאגש אפי' אם יתן לו משכונ על
מה שמורה לו לא חשיב חילד אבל בעל העיסוד ב
כתב ומשבין חשיב שפיר חילד והא אפי' ססר חשיב
חילד והבי מיסתברא תבע שני בליס
והורה לו באחר עתה ואל' חילד וטוען התובע שגש
שצתגוש בזה שהוא מורה לו וצתחת מרמיו או שיש
לו עדים בזה או שהוא בעצמו מורה לו אין זה ח
חילד אם צראה לריין שהתבע מערים בדי לדחותי
ממנו השבועה צריך ליטבע שבועה דאורייתא ובך
ב' ח'מ'ם ביצר אמ' לו מנה וכלי' וכלי' וכלי' וכלי' וכלי'
לר בירד אלא הכלי וחילד ואמ' התובע אין זה הכלי
שלי הרי זה גשבע היסת יכולל בשבועתו שזה בליו
ואם הורה התבע שאין זה בלי שלו אלא שנתחלת
לו אלעם ששזה בגון בליו צריך ליטבע שבועה דאורי
דאורייתא פ' ואיפשר שהוא סובר ומשכונ
איצו נקרא חילד אבל לטי מה שכתבתי ומשבין צק
צקרא חילד לא גרע זה משאר משכונ אלעם שביפר
בכל והילד פסורין מן השבועה מן התורה חבמים
חייבוהו שבועה וזהו שנקרא שביעת היסת לא ש
שנא אל' מנה לי בירד ואל' הו למחר אמ' תנחו לי צ
צתתיד לר א' שאמר לו יש לי בירד בגנר בסות וכל
ובלים או שאמ' לו אמת שהיה לר בירי אבל אתח מת
מחלתו לי או נתתחו לי במתנה ראיבא דרארממ
וממוגא לא שגא מנה לי בירד ואל' אין לר בירי כל

כלום דליבא דרארמממא בכל ענין גשבע היסת
ובל' שיתבענו התובע טענת ודאי צדק' לעיל
מ' ר'ש' שאין כופר הכל פסור מן התורה אלא
שהלואה שתבעו מנה חליתיד אבל תבעו במקדון
שהמקד' בירו אפי' כפר בבוליה חייב ליטבע מן הת
התורה אבל אין רעת הר'מ'ם בן שכתב אין אחר מ
צחשומרים צריך להורות במקצת ביצר המקדיו כל
צלים וטען שגנבו או גשבע ונפטר אבל אם אמ' לו
המקדיתיד וזה אומ' לא המקדית או החזרת ונסתל
מעלי שמיתיד גשבע היסת ובן פיר רביצחק
שאם במקדון אם כופר בכל ואמ' אין לר בירי כלום
פסור מן התורה ולזה הסבים אמ' ח'ול' ובשם
שער אחר מחייבו שבועה מן התורה ב' מוסרו ממ
ממנה שאם תבעו במנה והורה לו ב' דער אחר מס
מסייע פסור מן השבועה ואלעם שיש בזה רעת ח'ול'
חלוקות דאמ' ח'ול' חסבים שהוא פסור

מרביר ח'מ'ם בביאור עניני השבועות שבו
שבועה שמהיבין ב' למי שנתחייב שבועה היא נק
צקראת שבועת הריגין בין שהוא חייב שבוע' מן
מן התורה בין מרביר סופרים ג' מיני שבועות
חייבין מן התורה מורה במקצת וכופר בכל שער
אחר מבחישו ושבועת חשומרים שטען שאבר הרב
שהמקד' אצלו או גנב או מת או בירצא בו הריז
זה גשבע מספק אלעם שאין בעל המקדון מבחישו
בדאי שאינו יודע אם טוען אמת אם לא כל ש
שבוע' ח'ז' מאילו הג' חס' מרביר סופרים ומ'מ' חס' ג
צקראין שבועת הריגין ובשל דבריהם יש שני מיני
שבועות יש מהם על ידי טענת וראי ובמירה בגון ש
שבועת שכיר ופוגם שסור וכיצא בהן ויש מה
מהם פ' טענת ספק בגון טענת שותפין דאריס' ובי
ובירצא בזה ויש שביעה אחת שנתקנה ברורות
אחרונ' מחכמי התלמוד והיא שבועת היסת ואלעם
ש' משביעין אותה אינה צקראת שבועת הריגין
פ' דאילו חרבים שבין שבו
שבוע' דאורייתא לשל דבריהם מי שנתחייב שבו
שבועה דאורייתא ולא רצה ליטבע ב' יורדין לגבס'
דצותגין לתובע מה שתבע ומי שנתחייב שביע'
מרבירחם אם מהגשבעין צמסור' בגון הגשבעין ע'
על טענת שמא או על שבועת היסת ולא רצה ליטבע
מצדן אחר' יום לא בא ולא תבע ציתיו מבין אות
מכת מדרות ומתידיו לוציריו ואין יורדין לגבס'
ועוד יש ביניהם שביעה דאורייתא אם דפכה
על שכנגדו ואל' השבע וסול אין שומעין לו אלא א
אומרי' לנתבע התורה הטיחה עליו שבועה או הש
השבע או תן לו וכתב ר' שמואל בן חפני ולא מהם
מחכמיגן כלל אפי' שניהם רוצ' בכר אבל רב אלפס
כתב בתשובה אם שניהם רוצ' צחפביגן וחבי מיסת
מיסתברא וחמתחייב שביעה מרבירחם א
אם הוא מהגשבעין וצמסורין בגון שבועת היסת יבר
יכול לחפכה על שכנגדו ולומר איני רוצה ליטבע א
אם תרצה השבע וסול ואם לא רצה ילד לו וחנש
וחגשבעין וצוטליו אלעם שהן מדבריהם אינו יכול
לחפכה על שכנגדו ולומ' לו השבע והפטר שזה יא
יאמר לו השבע וסול בגון שתקנו לך חכמים או ת

אלא אב יאמר לו נתתי לך ריגד זהב להחלימו לי במ
במסכעות ותובע מסכעות והוא אומ' צהתי לך
חור' ממטבע אחת אבל בענין אחר לא מחייב אפ'ו
תבעו ריגד זהב וחור' לו במטבע של חצי ריגד זהב
וכן עיקר ואין צ'ל תבעו ריגד או ליס' זהב
וחור' לו בכסה שזה חצי ריגד זהב שהוא פסור
תבעו ב' רבירים כגון חסין ושעורים וחור'
לו באחר מהן חייב ליתן לו מה שחור' לו ועל הש
השאר נשבע אבל תבעו חסין וחור' לו בשעור'
ובבל הג' רמ' ויש' פסור אח' מרמי השעורים וסע'ם
דחשיב ליה באילו חור' שאינו חייב לו שעורים מש
משום הכי כתב בעל התרומות אפ' יש לו עדים על
השעורים פסור וחור' בעל ריג' במאה עדים רמ'
וכתב א' ח' אש' ז'ל רוק'א בשאמ' לו חלויתיר
חס' באותו יום ובאות' שעה והלה אומ' שעורים היו
ראם איתא שחלו' שניהם היה טוען שניהם כיון
שבפעם אחת הלוחו אלא ודאי חור' שלא חלו' לו
שעורים ואל'ת' פשיטא שהוא חייב שאין אדם מוח'
מוחל על שאר תביעותיו אם לא תבע אלא אחת וא
ואם תפס השעורים כתב ח'מ'ם ולא מפק'ז מ'ני'
וא' ח'ר'ז'ל בת' דמפק'ז מ'ני'ה ויש מחל'קים
שאם תפס קודם התביעה מהגיא תפישא אפ' אם י
ישערים שתפס שהטעם שפסור מהשעורים משום
שהור' לו שאין בידו שעורים וביון שתפס לא חש'
בהור'א שיכול לומר מה שלא תבעתי שעורים מ'פ'ן
שהייתי מוח'ק בהם אבל תפס אחר שחור' לו לא
מהני רביון שכבר הור' שאין לו בידו שעורים לא
מחגי'א תפישא אחר כך תבעו כור חסין יש לי ב
ביד קודם שישלם, רב'יו לומר וגם כור של שעור'
ואמ' התובע גם שעורים היה רצוני לשאל ממך אם
במערים שמיחר להשיב קודם שיגמור זה טענתו ח'
חייב וחשבינ' ליה כאלו תבעו כבר שניהם ואם
עשה כן לפי תומ' פסור משבועה ומתשלומין אפ'
אם אמ' מיר תור כרי ריגד אחר חור'א'תו אמ' גם אני
היה רצוני לבקש ממך השעורים אבל אם אחר שח'
שהור' לו בשעורים אמ' התיבע ודאי ברבר' כן היא
שיש לי בידו שעורים אבל אני שואלם עתה רק הח'
החיסין שאני רוצה לשאל עתה כל תביעתי כתבו
הגאונים שחייב לשלם לו רמי השעורים קודם ח'
הנתבע ואמ' שעורים יש לך בירי ואח' תבע התובע
חיסין ובפר' הגא'ל והנהגה לו בשעורים קודם שית'
שיתבע החיסין אין כאן חור'א' ממין הסענה ומש'
ומשלם השעורים ונשבע היסת על החיסין ובז' אם
תבעו החיסין וחור' בהן ואח' תבעו השעורים וב
ובפר' ביון שהורה בתביעת החיסין קודם שתבעו ח'
השעורים אינה ממין הסענה ומשלם החיסין וג'
ונשבע היסת על השעורים ויא' רב'חד גמי רואי' א
אם הנתבע מיהר להורות בחיסין קודם שיספיק ל
לתובעו בשעורים חייב ואם במתכוון להורות
פסור תבעו חסין והשיב שאינו יודע אם
חסין חייב לו או שעורים כתב בעל העיסור דאפ' ב
בני האי גור'א פסור מתשלומין ומשבועה דאוריית'
אם לא בבא לצאת ידי שמים וח'מ'ם בת'
שנשבע היסת שאינו יודע ומשלם לו שעורים אמ'

לו ביד שמן יש לי ביד חור' לו בשמן ובפר' ל'
בקצקנים נסודר שאין בהור'א ממין הסענה אבל א
אם אמר לי' בידים מלאים שמן או בידים שמן יש
לי ביד יש במשמעות לשון זה שמן וקצקנים ואם
חור' לו באחר מהן חשיב שפיר ממין הסענה
כתב ח'מ'ם תבעו במנה של מלוה וחור' לו בז' א
אבל אמ' שאין מלוה אלא פקדון בזה הור' רבותי'ג'
שהוא מורה מקצת הסענה שהרי זה תבעו ב' והור'
לד' בז' מה לי מלוה מה לי פקדון והיא'ב' חשיב
עליו וכתב ומלוה ופקדון וחור' לו באחר מהו ל
לא חשיב מורה מקצת וכתב עור שאם תבעו בח'
בחוב של אביו וחור' לו בחוב של עצמו רהוה ליה
במו טענו חיסין וח'ל'ב וא' ח'ר'ז'ל הסבים לרעת
ח'מ'ם וגם אינו גראה מה שרימה תבעו בחוב
של אביו וחור' לו בחוב של עצמו לטענו חיסין וח'
והורה לו בשעורים אלא נשבע היסת על חוב אביו ד'
דפורע לו חובו שני בעלי דינין שכל אח'ת
תובע לחבירו ואין תביעתו של זה בתביעתו של ז'
זה אלא אחר אומ' מנה חלויתיר וזה מורה לו בריג'
וחשי' טוען כור של חסין יש לי ביד וזה חור' לו
במק'ז ובפר' לו בשאר מי אמרינ' ביון דלסענת' רבל
חר' וחר' לא פס' ליה גבי חבירה מאי רתבע ליה מאי
דאורי' ליה לאו חור'א' היא או דילמא כיון דבמאי'
רתבע' ליה אורי' ליה בעקצת ולא סעיז בבי ריג'א
תפיס' ליה במאי רתבענא אלא אמ' הריני מזומן לפ'
לפורעו מורה מקצת הוא וחשיב היא'ב' שאם הור'
חור'א'תו של שני שזה כמו שחור'א' חור'א' פסור מש'
משבועה חמורה וחיל' הוא אבל אם חור'א'תו יותר
מהור'א'ת חור'א'תו אז גם הוא חייב בשבועה חמורה
כיון שלא אמ' לו בשעת שחור'א' לח'ם שהרי יש לך מ'
משלי בג'ר' ובשכילו אני רוצה לתופש' אלא חור'
לו ביד חור'א' גמורה מורה מקצת הוא וחייב שב'
שבועה דאורייתא מי שתבעוהו ח' והורה
בז' ובשאל ליטבע שבועת התורה סוען לפני כ' או
אני רוצה ליטבע אלא אשלם כל חמ'ה וישבע לי ה'
היסת שיש לו בירי מנה וזה אימ' לא אשבע ער שיפר'
שיפרע' תחילה ולטענתי יש לי ל'זקק תחילה יש
אומר שהרי' עם הנתבע ואין בזה משום צ'קסין ל
לתובע תחילה רחתם מיירי שהנתבע תבע לתובע
תביעה אחרת אבל הבא חר' תביעה וחר' ריג'א הוא ר'
דקאמר נתבע שלא בריג'א תובע ממני ח' דבעל
התרומות כתב שהרי' עם התובע שזה צריך ליטבע
שבועת התורה או ישלם או אם ירצה יחרים סתם
על מי שסוען עליו דבר שאינו בו ומשלם ואחר שיש
שישלם יוכל להשביע היסת שיסעון עליו שגסל מ'
ממנו ממון שלא ברי' אבל קודם שימסרו לידו אינו
יכול להשביע כלל אין מורה מקצת חייב
ער שסוענו דבר שבמדה ובמשקל ובמנין ביצר
אל' ריג' או בור תבואה או ב' ליטראות משי יש לי
ביד וחלה משיבו אין לך בירי אלא ריג' או לתר'
או ליס' אבל אל' ב'ס מלא מעות יש לי ביד וזה מ'
משיבו אין לך בירי אלא ז' דינרין או שתבעו ח' ריג'
וזה אומ' אין לך בירי אלא צ'רד מעות שמסרת לי ד'
ואיני יודע כמה הם בי לא מניתם ומה שהנחת את

שמחרימין על זה שחרי אמ יתכיר שהוא אמת קד
 קדשיו אותו אתה חבלת בי להם גשבע חיסת ש
 שלעם שאינו משלם קנס על עצמו משלם שבת ודי
 וריפוי אתה ביישתי וזה אומ' להם אם הוא
 במקום שגובין קנס גשבע חיסת שחרי אילו הורה
 היה חייב לו חבשת בלא שפסוד במורה בקנס
 בגין חבלתי במלוג אבל אם הוא מורה שחבל בו
 והעמידו ברין ונתחייב על מי שני עדים באותו בר
 בר ובר חייב לשלם לפיכך אם טענו ברין חייבור
 לשלם קדיצרו על שחבלת בי והוא אומ' לאחיו רבר
 דברים מעולם הרי זה גשבע חיסת ונפסד
 מי שנתחייב שבועת בר ובא ואמ' גשבעתי צא
 צאמן אלא אם ההר בו לא תשבע אלא בפני עדים
 ואם העדים מעירים שלא גשבע בו ביום שאומ' שש
 גשבע הוחזק בפרן לאותה שבועה ואינו צאמן לו
 לומר גשבעתי אלא עד שידור לו בעל ריצו או עד שי
 שישבע בפניו ורבי חאי' חילק דווקא מ
 מי שנתחייב שבועת דרבנן וטענו שגשבע לא ישבע
 דתקנתא לתקנת לא עברו אבל חייב שבועה דאוריית
 דאורייתא וטענו שגשבע ישבע חיסת כתב
 רב אלפס בתשובה גשבע חיסת דאלב הורה מעצמו ב
 במקצת הורה ליה חסור ופרע מאי דאורי' והבגור
 הוא גשבע על השאר וזוטר ותמחו על דבריו איר
 יחשו על פה עצמו ורב שריא גאון בת בי אוריה
 מדעתיה אם רור תשובה הורה שמתחרס על מה ש
 שגשבע לשקר נפסד מהשאר ואם הורה שלא על דבר
 דבר תשובה גשבע על השאר שאינו נפסל שבועה ע
 על עצמו מי שפיר בבל ועד אחר מ
 מבחישו וגשבע להכחיש הער ואלב הביא התובע ע
 עד אחר מצטרח עם הראשון ומשלם לו זה הממוד
 אלא שגשבע הגתבע עליו ונעשה עור חסור על שני
 עדים אלא שגשבע הגתבע ונפסד על בר אם ת
 תפס התובע אלא משלם בלא עדים שטענו שתופס
 אותו על אות תביעה שגשבע לו עליה שלא גשבע ל
 לו באמת וזה אומ' כבד גשבעתי ויצאתי מבר זבאי
 חרין עמו עם התופס וצאמן במיגו שלא תפסתי פס
 משלם בלוג וגשבע חיסת ונפסד ואין צריך לו
 לומר שאם הביא התובע עדים אחר שגשבע שמוצאי
 מידו ונותניו לזה בין גשבע שבוע דאורייתא בין ג
 גשבע חיסת ונפסד ונעשה חסור על חשבועת על ח
 העדים כתב הרמבם טענו שיש לו אצלו חוב ב
 בקצין או בשטר ואבר והוא אומ' מדעת או אינו
 חייב לו בלוג גשבע ואלב באו ערי הקצין או ש
 שהוציא חסור ונתקיים חרי זה משלם אחר השב
 חשביעה שישבע העללה ואינו חסור שחרי לא הענה
 שלא פרע או טענו הגתבע להם על ונתא
 שאם יש צאמנות בשטרו או בקצין צוטר בלא
 שבועה

אין מורה

מקצת הסע
 חייב לשבע
 ער שידור ל
 לפחות בפרוסה ותחיה חבפירה לפחות שני מעין
 בסח לפיכך אינו חייב עד שיתבענו ג מעין ופרוס
 והוא מורה בפרוסה ובומר בשני מעין אבל תבע

שני מעין ומחוסה והורה לו בשני פרוסות כיון רא
 ראין בבפירה ג מעין או אם הורה בחצי פרוסה כס
 פסור כיון שאין בחוראה פרוסה ושיעור חסר
 הפרוסה כתב רח' ורב אלפס הוא משקל חצי שיעור
 של כסה גקי ושיעור ג מעין משקל לב שיעורות של
 של כסה גקי וכן אם לא תבעו כסה אלא מ
 מיני סחורות והורה לו מקצת שמין חבפירה והורה
 והורה אחר יס בבפירה שיה ג מעין ובהוראה ש
 שיה פרוסה חייב בלא בשתבעו פירות או מיני סח
 סחורות אבל תבעו שני כלי והורה לו באחר מהם ל
 לא בעי שיחא באחר מהן שיעור בפירה והוראה
 ובתב ר' חאי' אפי' אין בשניה שיה פרוסה חייב
 וכן כתב הרמבם אפי' חיו מחטין בפרוסה תבעו
 ג והורה לו באחר מהם חייב ואלא הר' כתב ר
 דאח בלם צריך שלא תחא ההוראה פחות משנה מר
 פרוסה ולא תחא חבפירה פחות משנה פרוסה
 תבעו בלי ודבר אחר ובפר בבל וחרה לו בר
 בדבר אחר חייב אפי' אינו שיה ג מעין ובלבר שיה
 שיה פרוסה לרעת אלא הר' בפר בדבר אחר והורה
 לו בבל אינו חייב עד שיחא הרבר שכמר בו שיה ג
 מעין וזה רבעי בפירה ג מעין דווקא במורה מ
 מקצת אבל מומר בבל ועד אחר מבחישו אפי' לא בל
 אלא בפרוסה חייב ובשבועת שומרין איבא מלר
 מלוגתא ביני רבנות איבא מאן דמחייב אפי' א
 אין בבפירה ג מעין ואיבא מאן דלא מחייב עד שי
 שיחא חבפירה ג מעין ולזה הסכים אלא הר' ל
 ובשבועת חיסת בת הר' ישעיה שצריך בפירה ג מע
 מעין וכל דתקון רבנן בעין דאורייתא תקון
 אבל רבי חאי' בת שמשביעין אותו אפי' על שיה פרוס
 דחייב מפתקרא אין מורה מקצת חייב עד ש
 שידור ממין הסענה ביצר תבעו כור חיסין או כור
 תבואה והורה לו בלתר שיעור פסור אבל אם תב
 תבעו בומר פירות דהורה לו בלתר שיעור חייב שיה
 שחמל בגלל פירות לפיכך אם לא תבעו בדבר מסוי
 מסויים אלא אל שיה מנ' יס לי בירך מבלי מה שיד
 לו חשיב שפיר ממין הסענה שכל רבר הוא בכלל ש
 שיה אבל אם תבעו שיה מנה מרבר מסויים והורה
 לו בשיה מנה לא חשיב ממין הסענה תבעו
 דיצר כסה או דיצר זהב באילו תבעו שיה דיצר כסה
 או שיה דיצר זהב דבכל מה שידור לו חשיב שפיר מ
 ממין הסענה בלא בשתבעו דיצר כסה או דיצר זהב
 זהב שחלווחו אבל תבעו דיצר זהב או דיצר כסה שיה
 שתפקיד ביצר דווקא קאמר דיצר זהב ולא שיה ריב
 ובחלואה גמי דווקא קאמר בשתבעו מסבע היוצא
 בחוצאה בחא אמרין בסתמ' שיה דיצר קאמ' למי ש
 שארם עשוי לשום כל דבר במסבע אבל תבעו ליטר
 זהב או מסבע שגפסל ואינו יוצא בחוצאה לא חשי
 חשיב באילו תבעו שיה וכן תבעו דיצר זהב זהוב
 יס לי בירך לא חשיב שיה דיצר אפי' שיוצא בחוצאה
 אלא דיצר דווקא קאמר ואפי' אם הורה במסבע של
 חצי דיצר לא חשיב ממין הסענה תבעו מ
 מאה דיצר ממסבע מלוג דחשיב איז לר בירי אלא ג
 ממסבע אחר ולר' שכל מסבע חר הוא וחשיב
 שפיר ממין הסענה ולר' לא חשיב ממין הסענה

לך שבוך וישבע בעל חבית היסית שנתן אך שבעת
התורה בשמורה מקצת וחבי מסאבדא ואם יש
ער אחר ששכרו ובח אומר שפרעו כתב חרמ'ח ש
שצריך לישבע שבעה דאורייתא וחר'ר ישעיה בת
שחשכיר גשבע וגוסל וחרמ'כם כתב שער אחר
אינו בלום וגשבע חביל בית היסית וגוסל
וגוסל בלום בדברי חרמ'ח תבעו אחר שער
זמנו אל'ם ששכרו בערים המוציא מחבירו פ'ח
ואם אין לו ראייה ישבע בעל חבית ויפסד ואם יש
עדים שתבעו בסוף זמנו חרי זה גשבע וגוסל אפי' ע
עכר זמנו ער ברי משר זמנו כיצר היה עושה עמו
ביום ב' ער הערב זמנו כל ליל ג' וביום ג' אינו גש
וגוסל ואם יש עדים שתבעו בסוף ליל ג' חרי זה גש
גשבע וגוסל כל ליל ג' ומיום ג' ואילך אינו גשבע
וגוסל וכתב חרמ'כם ובן אם חבית עדים שהיה
תובע וחזק ער סוף יום ד' חרי זה גשבע וגוסל כל
יום ה' בלא ששכיר גשבע וגוסל בשחלוקי על ח
חמירעון אבל אם חלוקים על הקציצה שהאמן א
אומ' קצצתי שנים ובח אומ' לא קצצת לי אלא אחר ב
בעל חבית גשבע וגוסל לא שגא אום בופר בבל שא
שאומ' קצצת לך ב' ופרעתי לא שגא אום מורה מקצ'
שאומ' נתתי לך אחר מהם גשבע בעין דאורייתא וגם
וגוסל וכתב חרמ'כם בלא ששכיר בערים
ולא ירעו במה קצצ' לו וזה תבעו בזמנו ובן אם יש
עדים שתבעו תוך זמנו כרלעיל גשבע בעין דאורי
דאורייתא אפי' אחד זמנו ברי משר זמנו אבל שבוך
שלא בערים ותבעו אחר זמנו אינו בעל חבית צריך
לישבע אלא היסית שלא קצצ' לו אלא מה שכבר נתן
לו או שלא נשאר לו אצלו אלא מה שאמ' לו דמינו
שלא שברתי ביון כל הסענות חנות
סליתו לאומן והאומן אומר ב' קצצת לי ובעל חבי
אומ' לא קצצתי לך אלא אחר אם חסלית ביר האומ'
ויכול לסעון עליה לקוח הוא בירי כאשר יתבאר ב
בחזקת האומן בפ'ח נאמן לסעון עליה ער ביר
דמיה ונחיד צריך לישבע בקיסת חס' אל'גר
ראילו משתבע לקוח הוא בירי לא היה גשבע אלא
היסית ואם אין חסלית בירי או שאין לו בו חז
חזקה שאינו נאמן לסעון לקוח הוא בירי המוציא
מחבירו עליו הראיה ואם אין לו ראייה גשבע חב'ר
בית היסית אם הוא בופר בבל דאורייתא אם מורה
מקצת ואפי' שמגלגלין שבעה באשר אמר שבעה
אין מגלגלין על שבעת שכיר לשון חרמ'כם שם
שכיר שבא לישבע אין מחרימין עליו ואין מגלגלין
עליו בלל אלא גשבע שלא גסל ויסול ובל הגש
הגשבעין אין מקילין עליהן חוץ משכיר שמקילין
עליו ומותחין לו תחילה ואומרי לו אל תצער עצמ'
השבע וסול אפי' היה שכיר פרוסה אחת ובעל חבית
אומ' נתתיה לך לא יסול אלא בשבעה

גזל

גשבע בעין של תורה
וגוסל וקצס הוא שקגסר
חבמים לגזלן דיוקא ש
שחוזק גזלן בערים בנז' שראו ערים שגבס שלא
ברשות ובשכבס ראו שלא היה לו בלום תחת בגמיר

ג

אתה סול פסוד משבועה דאורייתא אמר לך בי
 בית מלא פירות יש לי בידך וזה אומ' אין לך בידך
 אלא י בורין או שטענו י בורין וזה משיבו איני יוד
 יודע במה הפ' בלא מדרתים ומה שהנחת אתה ס
 טול פסוד אפי' תבעו בית זה מלא פירות אבל תב
 בית זה שהיו בו פירות עד חזיו מברתי לך והלחמ
 משיבו לא היו אלא עד החלון חייב ובגזן שחרק
 שהרקו בו בפשיעתו שהייב לשלם ראל' הוה ליה חי
 הילר ופסוד תבעו מגזרה גדולה והורה
 לו בקטנה פסוד אבל תבעו מגזרה בת' ליטר ד
 והורה לו בשל ה' ליטר חייב ואם תבעו מגזרה של
 פרקים אז חייב בכל ענין תבעו אזור גר
 גדול והורה לו בקטן פסוד ואם תבעו אזור של
 פרקים חייב תבעו ידיעה של עשרה מדות
 והורה לו בשל ה' חייב אין הורא בשטר חסובה חור
 הוראה להתחייב שבועה על הבפירה מן התורה
 ביצר תבעו מנה ז' בשטר וז' בעל פה לא מבעיא אם
 הורה בז' שבעל פה ובפ' בז' של השטר שאין כאן ש
 שבועה כלל אלא משלם ז' שהורה ושל השטר שבפ'
 ישבע בעל השטר ויטול אלא אפי' הורה בז' שטר וב
 ובפ' בז' שבעל פה אינו גשבע דשטר חשוב כמו קר
 קרקע כיון שהוא על שיעבוד קרקעות וזשם שאין
 גשבעין על כפירת שיעבוד קרקעות כד אין הוראת
 מחוייבת שבועה וכתב בעל התרומות למ
 למדנו מבאן שאם תבעו מנה הלוייתך בגיסן ומנה
 בתשרי והורה לו באחר מהם חשיב שפיר הוראה
 ממין הטענה אפ' שלא חלוהו באחר שאינו פסוד
 אלא מפני שתבעו מנה בשטר עם מנה בעל פה אב
 אבל אם היו שניהן פ' והורה לו באחר חייב אפ'
 ש' חלוואות הן ולא היה זמנו שוח הוציא
 עליו שטר חוב שכתוב בו סילעין או ריצרין סתם מ
 מלוה אומ' ה' ולוה אומ' כ' פסוד משבועה דאוריית
 שאין כאן הוראה דבלאו הוראתו גמי מיעוס קלעים
 ב' ונמצא שלא הורה אלא מה שבשטר ואין כאן הור
 הוראה ואפי' אמ' חלוה ז' שהורה לו באחר ויודע על
 משמעות השטר אפי' הבי פסוד והיו במשיב אבירה
 שאם היה הדעה היה אומ' שנים וכל משיב אבירה פ
 פסוד לפיכך אל מנה לך או לאביר בירי ופרעתיו
 מחצה וחשיב זה לא הייתי זכור אך אתה חזרתני ו
 ויודע אני שלא פרעתני כלום פסוד משבועה ואפי'
 מדרבנן שאינו אלא במשיב אבירה ובשם
 שהוראת מלוה בשטר איז הוראה כך הוראה מלוה ב
 בקצין זיש באן עדי הקצין איז הוראה דסתם קצ
 קצין לכתובה עומד וריגו בשטר לפיכך אמ' לו ז'
 דיגרי יש לי בידך בקצין וז' בלא קצין והורה לו ב
 באות של קצין ובפ' באחריו גשבע חיסת והרמב"ם
 כתב דלא בשחעדים לפיגנו אבל אם אין שם עדי ק
 קצין אפ' שהורה הלוח שהיה בקצין חרי הוא כש
 בשאר תביעה על פה ונתבע בשאר מורה מקצת וב
 דבן צמי בשטר אם אין יכול לקיימ' או משא שטרות
 או מעדים שיביר אילו החתימות אפ' שמורה הל
 חלוה כיון דקל מירה בשטר שכתבו צריך לקיימו ח
 חרי הוא בהוראה פ' וגשבע על הבפירה שעמה ואי
 צריך לדמר למלוה בשטר וסוען שטר היה לי ואבר

והורה לו חלוה ששטר עשה לו ובפ' במקצת או ש
 שהורה בכל חסטר אלא שאומ' שקצתו פרוע וגשבע
 שבועת התורה בשאר מורה מקצת וכש' אם לא חור
 חלוה לא בשטר ולא בקצין אפ' שסוען המלוה שט'
 היה לי ואבר אם הורה לו חלוה במקצת ובפ' במק
 במקצת או שהעיד עליו עד אחר שקצת ממנו על א
 אותו הממוז והוא אומ' לחם שהייב שבועה דאורי
 דאורייתא בשאר מורה מקצת ובשאר העדת עד אחר
 אבל התוספות כתבו דאפי' במלוה פ' ליבא שום ש
 שבועה דאורייתא לא במורה מקצת ולא בהעדת עד
 עד אחר כיון דקיימא לו דשיעבודא דאורייתא אב' ב
 כל מלוה הוה שיעבוד קרקעות דלא משבחא שיעבוד
 דאורייתא אא"כ אין ללוה קרקע או שמחל לו המלוה
 השיעבוד וכו' כתב א"א הרז"ל הוציא על
 עליו כתב ידו שלוח ממנו אפ' שהוחזק בכתב ידו ב
 בב' הורה במקצת ובפ' בשאר אם אין בו גאמנות
 גשבע על מחצה וכו' אם תבעו מנה פ' ומנה בכ
 בכתב ידו ובפ' בבעל פה או שבפ' בכתב ידו וטענ
 שפרעו והורה בבעל פה גשבע שבועת התורה שלא
 אמרו בשטר שחשוב בשיעבוד קרקעות אלא בשטר
 שיופה כחו לגבות מן המסועבדין אבל זה שאין סו
 סורפין בו מן המסועבדין אין בו שיעבוד קרקעית
 וחוי בשאר תביעות שבעל פה וגשבעין עליו לפי
 לפיכך אם מסרה לוה למלוה בכתב ידו בעדים איז
 גשבעין עליו אלא חיסת כיון שטורה בו מן המסוע
 המסועבדין

בל הנשבעין

מט'
 שבתורה
 גשבעין ו
 ולא משל

משלמין אלא גשבעין להפסד ואילו גשבעין וגוט
 וגוטלין חשכיר שעושה מלאכה אצל בעל הבית וא
 דאומ' לא פרעתני כיון אם יאמר לו הבעל בית פרע
 פרעתני כל שכר או קצתו גשבע חשכיר בנקיטת
 חפץ בעין של תורה וגוטל ולבר שתחא הבפירה
 בשתי כסה וכו' כתב הרמב"ם והראב"ד
 חשיב עליו וכתב מנה יעשה חשכיר שהשכיר עצמו ב
 במעוה ילך בפחי גפש ומסתברא כדברי הרמב"ם
 ועוד כתב הרמב"ם אפי' אם חשכיר קסן חשכיר גשכ
 וגוטל והראב"ד חשיב עליו וכתב וראי אין משבי
 משביעין לקסן אלא ישבע בעל חבית אפ' שהבער
 קסן וראיתי בגוסחות אפי' חשכיר קסן חשכיר
 גשבע וגוטל ודווקא ששכר בעדים ותב'ל
 קודם שעבר זמנו והיינו שכיר יום כל הלילה שלא
 שלאחריו ושכיר לילה כל היום שלאחריו אבל שכר
 שלא בעדים גאמן לומר פרעתני בלא שבועה
 דמ' חייגו דווקא בשטוען פרעתני כל שכר דאז
 הוא גאמן במיגו ולא שברתיר ששתי הטענות שוות
 שיש בהם העזה אבל אם מורה מקצת ליבא מגו דל'
 אמרינן יחא גאמן במיגו דאי בעי לומר לא שברתיר
 מעולם דחוח ליה העזה חילבר אם טוען כרי שפ'
 קצת גשבע חשכיר וגוטל ואם טוען ספק גוטל ח
 חשכיר בלא שבועה אבל הרמב"ם כתב שאי
 חילוק שכתב שכר שלא בעדים גאמן לומר גתתי

אינו נאמן למעלה בסימן עב פירוש ודלים ח
דעשוין לחשאל תלשכיר דבל זה לא מיירי בדאי
בדאיתא כה חתם בשעה שגבס זה וחוציא חבלים
אבל אם ראו עדים שגבס לרשות חבירו וגסלם שלא
במגור אינו נאמן לומר לקוחין הן בידי וכן אם ה
זטח חפץ מחבירו ואומ' כחובי גסלתי אינו נאמן א
אלא אם יש עדים שחספו מידו או מביתו וצריך לה
לחזור ואם אין עדים אלא עד אחד זהו כולו
שבע להבחיט הער דאם אינו בומר אלא שאומ' שש
שמענו בחובו צריך לחזור
גבס כעין של תורה וגוסל בוא שיש עדים שראוהו
שגבס תחת ידו שלם ויצא חבול ולא ראו שחבל בו
דזה אומ' חבל בי וזה אומ' לא חבלתי בו גבס וגוסל
דאם יש חוכמה שזה חבל בו בגון שהוכה בין אציל
ידיו שאי אפשר לו לחבול בעצמו וגם לא היה שם א
אחר עמו שגחוש שזה אומ' לו לחבול בו ברי שיתר
שיתרעם מזה אז גוסל בלא שבועה בת הר
חרמ' מסתברא היבא דאיכא אחר עמו וברירא לחא
שהדי ולא חבל ביה חתא אחר במאן דליבא אחר דג
גוסל בלא שבועה ובת הרמ' והח' אי בר
בריר דלא איקריב לגביה בותל כל היבא שאינו יכול
לחבול גוסל בלא שבועה דחמ' וגוסל בשבועה
בתרי רמנא אחריו וגבס אחר מהם לתור ידו של
חבירו שלם ויצא חבול רמנא מילתא דאיהו חבל
ביה מיון דחוק קסטה ביניהן אבל אם לא מינצו
אחריו לא מישתבע ושקיל אלא אי ברירא מילתא
דאי היבא דאמר' גבי חבול אי איבר מילתא דחביל
ביה שקיל בלא שבועה ח' גבי גזל אי בריר מילת
דגזליה אע"פ דלא חזו דגזליה שקיל בלא שבועה זה
דאיבא משבחת לה בגורמסהויה סהרי רהוה ליה בר
דבר בליים דחזו להאי רעיון לביתיה וזפק ולא עד
עיון חתם איגיש אחריו ומקמי רעיון להחם איגיש
אחריו עיון לבית' מינצו לחתא בליים ואשתבח
חסר ולא היה חתם דבת רליפלו חגר בליים בגויה
שקיל בעל בליים מהחוא רמסהויה בו סהרי רעיון לה
להחם בלא שבועה וזוהי ערות המחקיימ' בידי
בלא ראות עב בת הרמ' חורה החובל ש
שהוא חבל משלם כל ח' רברים שהריעדים ראו שג
שגבס לביתו שלם בשעת חמריבה ויצא חבול א
אבל אם לא היו שם עדים שראו וזה אומ' חבלתי בי
וזו הורה מעצמו פסור מן הגזק והצער דחייב ב
בשבת ובבית דיימ' עב עצמו למיכר אב' בפר וא
ואמר לא חבלתי בשבע היסת

חצוני

על פנקסו בשבע וגוסל
ביצר בעל הבית שאמ' לת
לחצוני תן לסלוצ סלע והוא מודה ש
שאמ' לו בן או שיש עדים ברבר והחצוני אומ' כבר
גתתי להם וחפועלים אומרי לא קבלנו ממנו כלום
שגיהם גשבעין בעין של תורה וגוסלין מבעל הבית
וצריבין שישבעו כל אחר בפני חביר' חצוני בפני מ
מועלי ומועלים בעני חצוני ברי שיתבייש יחד
וח' אם אומ' חצוני מזה ופרע לבעל חרבי ח' ח
אומ' גתתי וזה אומ' לא קבלתי ישבעו שגיהם זה

בפני זה ויתן כה לשגיהם
כדא בשגיהם לפנינו ותובעי מבח' אבל אם מת הח
החצוני והמועלים לברם תובעי או שמתו מועלי
והחצוני לברו תובע גוסל בלא שבועה שהרי אין
בעל הבית מפסיד כלום שהרי אינו משלם אלא תשל
תשלום אחר והרמ' חילק ובתב אי אתר פועל
מעיקרא בלא חצוני ותבעי לבח' או שמורה בעל ח
הבית דחיה להו אגרא גביה ולא ידע אי פרעין חו
חצוני אי לא וליתיה לחצוני קמן רלישיוליה שקלי
בלא שבועה ואי חצוני אחי מעיקר' לחצויה ולית
וליתגהו פועלים רלישיוליגהו רלית להו למיסקל
אלא בשבועה אפי' אם מתו מועלים דליבא למיחש
דילמא חרר שקלי לבעל הבית לא יחייב לחצוני בלא
שבועה דאיבא למיחש שגא לא יחייב למועלים מיר
ציריה והבי מיסתברא בת הר' יוסט
הלוי דוקא חצוני המקיח לבעל הבית ופורע לו ח
חצוניהן אחר בר פורע לו בעל הבית
הקדים כה מעות לחצוני ואמ' לו תן לפועלי סלע
אם המחם אצל חצוני במעמר ג' וחפועלים גתראו
אין לפועלים על כה כלום אבל החצוני גשבע ח
חיסת וגפסר ואם שלא במעמר ג' המחם אצל החצו
החצוני גשבע החצוני לבח' שעשה שליחתו וגפסר
דחפועלים גשבעין לבח' שלא גסלו כלום מחצוני
וגוסלין מבעל הבית והרמ' כת שהפועלי צריב
צריבין ליסבע בעין דאיריתא ביון שגוסלין
דהר' ישעיה בת מתני' איירי דלא אומ' לפועלים הפרע
צו החצוני לפיכך יכולין לומ' לא גסלו ולא נאמ
צאמננו לחצוני עלינו אבל אם אומ' להם הפרעו מד
החצוני גתראו שגיהם הם ליסול והוא ליתן לא
שגא בהקפה ולש' הקדים מעות כבר גסתלקו מבח'
דאם יש בפירה ביניהם חוי בשאר תובעי וגתבע דה
דהחצוני גשבע וגפסר מהם וגוסל מבח' בלא שבוע
עב ולא צהירא ובת אא הר' כחשובה מר
צדתני בעתני וחצוני על פנקסו דכול ולא קתני
החצוני אומ' לבעל הבית אתה אמרת לית לפועלי
ברבר שם שאין החצוני סוען בדי שנתן אלא א
אומ' שמצא בפנקסו שנתן לפועלי בר ובר דאשע
דאשמעינ' סאבו סימבין על מה שמצא בפנקסו אע"פ
שהפועל' סועני ברי והוא אינו סוען ברי ביון שא
שאומ' שבר מצא בפנקסו דהרי הוא בכירא ומיחד
לא היה פנקס הוכח בגזר כל אים בגון אם יאמ' מצ
צאמננו בפנקסו שאתה חייב ליכר ובר דלא כמכניג
אפנקסו אלא היבא ואיבא דגלים לרבר בגון שצויה
לרבר ליתן לבנו או לפועל' והוא בת שנתן דהחוא
מילתא רשביה דאוליגו בתר פנקסו אבל בעלמ' לא
ומתור זה פסק שיש לרונ' עב פנקס של אדם שר
שדגיל לעשות בתור ביתו לבתוב בו ענייגו דא
ואפי' להוציא מן היתומים היבא דיש דגלים לרבר ש
שמה שכתוב בפנקס הוא אמת בגון דאיבן שמסר
לשמעין אלח לעיסקא בלא שטר תור ד' חרשים לפנ
גזות שמעון וגפסר שמעון בלא צואה ואחריו מות
שמעון מנא פנקס' מכתב ידו שהיה בתוב בו זכר
המשכנתא שלקחתי מחאלה זהובים של ראובן למ
למאצית שג' והמשכנתא גמאצית באותו פנקס שח

ידיע משתבע ודסקיל משום רסתם בל מאי דאית ל
ליה לאיגיש בביתיה מנח ליה אבל בחצר לא מישתב
דסקיל לא יוריע רשביה ביה החיא שעתא מאי רס
דסעין גגול מיהו לא ירעי צמח שקל אבל אי לא י
יריע חזינו אי סעין מידי דאודחיה לאגוזתי בחצר מ
מישתבע דסקיל דאי לא לא דבתב בעל העיסוד ע
על הירושלמי האיגל למשכנו ולא לרבר אחר שאם צ
צבנס לביתו לרבר אחר ולא למשכנו דראוהו שגסל
בלום תחת כנפיו צבע ונפטר וכן במד
במירליק אש בשל חבירו האמיצו לגיזק לישבע וליש
דליסול בל מנח שחוא אמור שיהיה לו משלו או שחמ
שהפסידו בירו ודוקא שהצית בשל חבירו נאמן ח
דגיזק בכל מנח שיטעון שבו דרר להצית כל דבר בב
בבית אבל הצית אש בגריש של חבירו אינו נאמן אל
בדברים שררר להציתם בגריש כמו מוריגים וכלי ה
תבקר אבל אם סוען שחיה בו שאר דברים אינו נא
נאמן ודראו מקום שאר דברים שחוא טוען כאילו
הוא תבואה וכו' משלם לו ברא בשחצית חאש בשל
חבירו אבל הצית חאש בשל והלך ודלק בשל חביר
פסוד על מנח שחיה טמון בו אפי' שררר להסמין בות
בתוכו ובמסור מיבעיא אם עשו בו תקצת
גגול לחיותו צבע ונפטר ולא איפשיט דבת רב
האיי גאון דבל תיקו דממוצא חולקין דא' הרז'ל
בת דמספקא לא מפסיג עמוצא דפי' דת' חא בעי
בעיא בגון שהמסור מכחיש את הנמסר אבל אם המ
המסור עצמו אינו יודע במה הפסיד ישבע הנמסר ו
יטול ד' פ' אפי' אין המסור טוען וראי לא יש
ישבע הנמסר ויטול ולזה חסבים א' הרז'ל
שאלה לא' הרז'ל ששאלת על לאה ססו
שטוענת על ראובן שמסרה בידי גוים ובהה הפסידה
חרבה וקצת ביררה בעדים וקצת בחובותה כל
מנח שתובל לברר בעדים שהפסיד יפדע לה וישבע
דאובן שאינו יודע שהפסיד יותר אבל בחובותה לא
מפסיג ממוצא לשון הרמבם המזיק ממות
חבירו ואין יודע במנח היזק היזק צבע ונפטר בת
בתקצת חכמים ביצר לקח בים של חבירו וחשל
וחשליבו לים או לאור או שמסרו ליר אנס ואבר כל
חביס א' מלא דחובים והמזיק א' אינו יודע מה
זיה בו היזק צבע בגקיסת חפץ ונפטר והוא שי
שיטעון בדברים שחוא אמור ודרבו להצית בביס א
אבל אם אין דרבו להצית בביס הרי זה פסע בעצמ
דאינו צבע ונפטר דאם המסור אינו מוציא מיד
אלא צבע ונפטר ידע המזיק שחובים חי
חיו בו ואינו יודע במנח והיזק א' אלה חיו בו צ
נפטר אלה בלא שבעה וחוא שיהיה אמור שחרי חצ
המזיק מחוייב שבעה ואינו יכול לישבע עב
דה' א' השיג עליו ובת צבע ונפטר וכן בתב
א' הרז'ל ורבר זה מבואר עור לקמן בריגי פסוד
בסימן רס ובנפסקר בת רב אלפס שע
שעשו בו תקצת גגול שיבע המפקיד ויטול וב
דבת א' הרז'ל ורבר קשה חוא מאר שמעשים בכל י
יום שאין הנפסקר מוקדק במה יש בביסו ובשקו שמ
שמפקידו אצלו ושמעתי שהגאונים בתבו שעש
שעש תקצת גגול במסורו ואין לזוז מרבריהם

זירא מרבריו שאינו מסכים לרברו הגאונים אלה
בשהנפסקר טוען שמא אבל אם טוען ברי לא
וחירושלמי שחביא רב אלפס חר בר צש הנפסקר
צבית חבירה דר ש' צרר אירעו אדנס הרין אמר ס
פליגין דוח מלא דהרין א' שטיבסא דוח מלא אחא ע
עובדא קמיה דרב אמר הרי זה צבע ונפטר מיירי צ
צמי כי חאי גורנא שסעו הנפסקר שמא היה מלא סיגל
ובתב הרמבם שאם הנפסקר יודע שחיה בו זהב
ואינו יודע במנח שגסל הנפסקר בלא שבעה ורחה
ליה מחוייב שבעה ואינו יכול לישבע וגותו וא' א
הרז'ל בת ר' לא קרינ' ביה מחוייב שבעה ואינו יכול
לישבע שלא היה לו לירע מנח חיה בתוכו
דאז שאחר צבנס לבית חבירו ריקן ויצא סעון בליש
תחת כנפיו וא' שלקחז מבעל חבית דב' א' שח
שהשאלים לו דאם הם דברים העשויין להשאל ול
ולחשכיר בעל חבית נאמן והוא שאינו עשוי למכור
את בליו דזה חיוצא חוציא סמוגין דחם בליש שאין
דרבו להסמין והוא איגיש רלא צגיע ולא בוש להוצי'
בליו מגוליו אבל אם חסר אחד מכל אלו שררר בה
למכור בליו או שחוציא מגולו או שררר להסמין
בליש כאלו או שחוא צנוע או חיוצא נאמן וברברי
שאינם עשויי להשאל ולחשכיר נאמן חיוצא לעולם
אפי' איבא בל חצי צרין לדיעותא וזהו לרעת
ד' יוסת הלוי ולרעת ד' וד' ח' אבל לרעת
ר' ד' ד' ברב' העשויי להשאל ולחשכיר בעל חבית
נאמן לעולם אפי' עשוי למכור את בליו וד' א
בליש שרבו להסמין ואיגיש רצגיע ואפי' ח' וד' א
מגולי וברברים שאינם עשויי להשאל ולחשכיר
אם אין בה עשוי למכור בליו דזה חיוצאן סמחין ד'
דאין דר' בליש כאלו להסמין והוא איגיש רלא צגיע
אז בה נאמן אבל אם חסר אחד מהצדדים האלו ש
שהבעל בית עשוי למכור בליו או שררר להסמין כל
כלי באילו או שחוא צנוע או שחוציאן מגולי או חי
חיוצא נאמן ולזה חסבים א' הרז'ל ובל זה
לא איירי אלא בשחבעל חבית א' שחז שאלות דיו' א
א' לקוחין אבל בשבעל חבית א' גגולין או
בכל ענין אינו נאמן אלא צבע שבעה שבעה שחב
שחבלי לקוחין ביר ופסוד דאם החיזק חיוצא
בגב או אין חילוק אם טוען צב' או שאלין לפיכ
כל אילד החילוקי' שייב' צ' בגגול שגבס אחר לבית
למשכנו וכל היבא דנאמן בה חבא חתם צמי נאמן
גגול וכל היבא דהבא אינו נאמן חתם צמי אינו נא
נאמן אלא שחזו ביניהם שבגגול צריר לישבע כע'
דאורייתא ברי ליסלו והבא כל היבא ובעל חבית נא
נאמן צוסל בלא שבעה מיהו שבעה היסת צריר ו
דזהו לרעת ד' יוסת הלוי וד' ח' אבל רב' האיבת
שאינ חילוק ביניהם כלל דחבא צמי לא יטול בה א
אלא בשבעה בעיז דאורייתא הא דברברים הע
העשויין להשאל ולחשכיר בה נאמן דוקא בשיש
לו עדים שחבלים הללו חיו שלו וראו אותם חיו בי
בירר אבל אם ראו אותם עתה בירר נאמן חיוצא צמי
במנינו דחוזרתים לר' וכן הא דאמרינו בדברים ח
העשויין להשאל ולחשכיר דחיוצא נאמן דוקא ב
בשלא ירעי ער' שבאו לירר בתורת שאלה או שכירות

לישבע וליסול כתב רב אלפס שהתבע מסור בלא שבועה ובעל העיסור כתב ששבועה חיסית ומתב חרמם. וכתב עור שבפוגם שטרות או חיבא שחלוה סוען אישתבע לי שלא פרעתיד והמלוה חשור בשבועה חלוצה חיסית ופטר והרמב"ם השיג עליו וכתב שיטת שיטול המלוה בלא שבועה ביון שסטר מקדום בידו ואין לבטלו בשביל שביעה דרבנן וכן כתב הרמ"ה דגבי פוגם שטרות אם הוא חשור גוסל בלא שבועה ד' ובשאר גשבעין וגוסליון אם הם חשור' ישבע הגת' היסית חוץ משביר אם הוא חשור ישבע בעל חבית בעיו של תורה בת הרמב"ם היה חשור החשור מן השבועין בטענת ספק אינו גשבע לפי שהוא חשור ואין שבגרו גשבע וגוסל שאין טוען טענו וראי שישבע על טענתו דהחשור על השבועה דמוצא שטר על חיתומים ביון שאין נפרעין מן חיתו היהומים אלא בשבועה והוא אינו יכול לישבע יפסיד כמו גבי מת לזה בחיי מלוה וא"כ מת מלוה שאין בני מלוה גפיעין מן הלוח ביון שאין יכולין לישבע מי שנתחייב שבועה חיסית והיה התובע חשור אין הגתבע יכול לחפד עליו שבועה שהרי אינו יכול לישבע אלא ישלם או ישבע חיסית דאין שומעין לזה לתלות בדבר שאי אפשר והרי זה במי שמהפך שבועתו על חקטן שאנו אומרים לו אדם השבע חיסית או השלם לו מי שנתחייב שבועה ביון של תורה בין של דבריהם וגשבע ואחר כך באו עדים שהוא חשור אין שבועתו שבועה ואם גשבע וגוסל יחזור לבעל דינו ויסול מה שנתן לו דאם גשבע וגפטר ישבע זה שבגרו ויסול ממנו לעולם רגין כזה לחשור ער שילקה בבל ואם היו ע' ערים שילקה על ידם ועשה תשובה חוזר לברשותו בין לערות בין לשבועה

אלו גשבעין

בסענת
שנא א
אלפס

שאינו וראי אלא אומ' סבור אג' שאתה תפשה משל חשותפין שחיו שותפין ביחד והאריס לבעל חבית והאמיטרופסין פי' רש' אפיטרופא שמנחם אדם בב' בביתו לחתעסק בשלו דאילו אפיטרופא של יתומי קיימא לן מינוהו בדישבע מינוהו אבי יתומים לא ישבע וחרמ"ה כתב דמיירי גמי באפיטרופ' שמינוהו אבי יתומים והא דאמר ר' ביח לא ישבע היינו רודק' דליכא הוראה מקצת אבל איבא הוראה מקצת ישבע אבל מנהו בר' אפי' ליכא הוראה במקצת ישבע ואשה הגושאת וגותנת בבית בחיי בעלה או ש' שהשיב בעלה חנווני וכן הבית פי' אחר מן האחין שמתעסק בבית אחרי מות אביהם בל אחר מאלו ג' גשבע אלפ' שאין טוענין עליו וראי דהסעם מסום שמורים היתירא לעצמן שבחית' הם לוקח' בשביל שבר טורחם לפיכך היטילו עליה חבמים שכופ' ב' בדי שיקדקדו ומיה' אינו גשבעין בטענת ספק עד שיחשורו התובע בב' מעין כזה ור' ש' שטוענו אג' אג' סבור שעכבת משלי ב' כסת ופרוטה והוא כומר שג' כספים ומורה בפרוטה וכן כתב הרמ"ה וחר' ישי

ישעיהו כתב שגשבעין אפי' בצופר בכל שחר וראשון שיקר כתב הרמ"ם מבוא הורו רבית וכו' וכו' שאת מת חסותה האחר שאין חיוש יכול לישבע שותח של אביו בטענת שמא שהרי אינו יודע שהשירו אביו ב' כסת' ויש מי שהורה שגם חיוש מ' משביע בטענת שמא וכן ראוי להורות שהיורשין משביעין האשה שגשע' אפיטרופסית בחיי בעלה וכל אילו אפי' אין ערים שהיה שותפו או אריסו אל' שא"כ לא גזלת' בלום א"כ גשבע בגק' יס' חפץ שא' אמרין מיהו לפטר משבועה וכן כתב הר' יוסף ח' חלוי ולא צהירא לא' הר"ל שאין חילוק בזה מין ממון לשבועה דשבועה אתיא לכלל ממון דש' לא ישבע וגמצא מתחייב ממון חמשלח ביד חבירו חפץ למכור או ששלח ביד מע' מעלות לקנות לו סחורה אלפ' שאינו נותן לו שכר ד' ואין לו שום הנאה בשליחותו זה הואיל שג' ש' ונתן בצמון חבירו הרי הוא באחר מהאחין שמתעסק בב' מבכ' ויכול להשביעו מספק שלא עכב משלו בלום השותפין שנושאת ונותנת ביחד או שהיה אחד מהם נושא ונותן ומפקיד הסחורה או מקצת א' חמעות ביד השיג' בלא משקל ובלא מניין ובלא מדה חדי שגיהם נכסין לספק ויכול בל אחר להש' להשביע את חבירו אבל אם היה האחר נושא ונותן והשיג' לא נתיקס כלל אין גשבע אלא זה שנושא ונתן חלקו השותפין אין משביעין עוד זה את זה ב' בטענת שמא אלא מחרים סתם על כל מי שתיפס מ' משל חבירו בלום וכתב רב אלפס הוא הדין לאיג' אם נסתלקו בבר' ולא איסתייר לגביהו מירי אינו יכול להשביעו וכן כתב הרמ"ם חלקו השותפין וחאריסין ונתגרשה האשה ונתפררו האחין זה מזה ולא תבעו זה מזה בלום אינו יכולין עוד לתבוע וחרמ"ה כתב מיעקס חלקו השותפין ונתגרשה הא' ואשה ונתפררו האחין זה מזה ולא תבעו ולא נקס חלקו סתם משמע דוקא באילו אבל באחריני אפי' חלקו גמי וסעמא משום דאילו יש להם בג' שחלקו חילקו ביד שחלקו וגוסל בל אחר חלקו ול' ולא תבעו אחלו לשבועה אבל אתר בלוח ממנו ד' רבעל חבית הוא ולית לחו לזירהו מנות בגויה אע' אע' ופרש' מהדרי לא בסלא שבוע' מנייהו דהא לא שביעיהו בעל חבית למישקל מיריה דגימא מרלא תבעו לשבוע' אחיל גביה וא"כ הר"ל כתב בסברא דהאשמה אלפ' שחלקו אם יש עליו טענה משביעין עליו ומגלגל עליו השאר וכן אם לאחר זמן גתחיל לג' שבועה בין של תורה בין של דבריהם בין של ש' שותפות מגלגל עליו שותפות הראשון וכתב בעל העיסור איבא מאן ראמ' דוקא שחלקו סתמא אצל פטרו זה את זה משבועה אין יכולין עוד לגלגל מדברי הרמ"ם ח' חלקו השותפין וגשאר להם חובות גבי אחרים אין יכולין להשביע זה את זה מספק שהרי חלקו והחוב שגשאר להם אצל אחרים דבר יודע הוא ובשיפרע' יקח בל אחד מהם חלקו וכלוק דמי וכן אם גש' לאחר מהם דבר קצוב ביד חבירו אלפ' שלא גסלו ח' ח' זה באילו חלקו ואין משביעין זה לזה אבל כל

שהיה בתוב ככל פתק ופתק שם ראובן וחזיר לו
 לראובן מעותיו אלפם שהגיע שמעון בן קסן
 אמר החנווני אתה אמרת לי ליתן לפועלך מנה ונת
 דנתתיך והוא כופר ואומ' לא אמרת לי כלום צשב
 ב' היסת וגמסר והחנווני עושה וי' עם הפועלים
 דאם מורה ב' צשב שבועת התורה שלא ציוהו אלא
 ב' ברין מורה מקצת דימסר דאם אומ' לו ציויתיד
 ליתן ד' לא ידענא מתוך שלא יכול לישבע משלם
 דאם לא נתן הב' לחנווני קצב כמה יתן לפועליו א
 אלא אומ' לו תן לפועלי מה שצריכין אם אין הפועל
 הפועלים לפנינו אז מתן החנווני צאמן לו מר בר
 דבר נתתי להם דגוסל מב' בלא שבועת דחזקתו ש
 שעשה שליחתו והואיל ותלח הרבר במאמר הפועל
 הפועלים דשמע החנווני וקבל דבריו באילו קצץ
 דמי וכתב ה' יוסת הלוי קסן ששבר פוע
 פועלים ואמ' לחנווני לפרוע להם אלפם שאין קסן
 חייב בתביעות אחרות חבא שגיהם צשבין וגוסל
 אלפם וקרא מיעטיה לקסן מאיש כי יתן חיינו דרוס
 שלא לישבע על סענתו אבל שבועת הצשבין וגוס
 דגוסליו ולא מחמת תביעה באה דינא הוא דצשב
 דצשבין וגוסליו ומ' אין בהם שצשבין וצ
 דגוסליו אלא בשביר לפי שיש בה הצאה לקסן אבל
 באחריו ולא מסי הצאה לקסן לא וחנווני צמי אלפם
 דלא מסי הצאה לקסן שחרי הוא צריך לפרוע לבעל
 לבעלים שחרי לא צפסר הקסן כמה שהמחה הפועל
 אצל החנווני וצריך לשלם לו א' צשב החנווני וצ
 וגוסל שאמר לו מאי דאמרת ליתן לפועלים בהנאת
 דהבית להו והרמ'ם בת דרוסא שביר שיש
 בו לקסן הצאה צשב וגוסל אבל החנווני אינו צ
 צשב וגוסל בידו שאין לקסן בזה הצאה שחרי חיי
 ליתן לפועלו וחנווני מפסיד על עצמו שנתן ממ
 ממונו פ' קסן ב' שאמ' ליה לחנווני תן לי בר
 בדינך פירות ומרד הפירות וצחיתו לפציו בחצות
 ושאל חריג מב' ואומ' כבר נתתיו לך צשב ב' ב
 בגקיסת חפץ ולקח הפירות שאין דרר חנווני לה
 להוציא פירותיו מרשותו ער שיקבל מעותיו אבל
 אם היו הפירות עדיין ברשות החנווני ובעל הבית
 תובע אותם צשב החנווני היסת וגמסר ואם כבר
 חבסיס ב' הפירות לרשותו וחנווני שאל חריג
 מב' צשב היסת וגמסר לקח הבעל בית חריג
 דנתנו לפני החנווני ושאל הפירות דסען וחנווני
 כבר נתתיו לך צשב החנווני בגקיסת חפץ וגוסל
 חריג אבל אם חריג עדיין ברשות ב' וחנווני
 שואל ממנו צשב ב' היסת וגמסר ואם חבסיס ח
 וחנווני כבר חריג לרשותו ותובע ב' הפירות צש
 צשב החנווני היסת וגמסר

החשור

על השבועה אין
 משביעין אותו לא ש
 שבועה של תורה ולא
 שבועה של דבריהם ואם אמ' התובע אקבל שבועת
 אלפם שהוא חשור אין שומעין לו וצקרא חשור מי
 שצשב לשקר אחר שבועת העדות ואחר שבועת חמ
 המסרן ושבועת שוא וביסוי ופי' רש' רווקא אבל

אבלתי ולא אבלתי שבשעה שצשב מוציא שקר מפי
 אבל אם צשב שלא יאכל ועבר עליו ואכל אינו צק
 צקרא בכך חשור על שבועת שקר להוציא שבו' ש
 מפיו ולפי זה העובר על החרם שגזרין הציבור
 אינו צקרא חשור וכן בת הרמ'ם וכן בת הרמ'ם
 וכן דעת רב אלפס אבל ר' אמי העובר על הח'ר
 צקרא חשור וכן דעת א' הרמ'ם ז' וכן הפסול לע
 לעדות מחמת עבירה בין בעבירה של תורה כגון מ
 מלוה בריבית או אכל גבילות וביוצא בו בין שלר
 דבריהם כגון מפריחי יוגים ומשחקי בקוביא וצק
 חשור וכן מי שחשור ליקח ממנו חבירו חשור על ח
 השבועה ורוקא שיש עדים שלקח ממנו חבירו
 אבל בלא עדים איפשר להיות חשור רשמא מלוה י
 ישנה ישל' עליו שבשבילו תפס אותו
 התובע לחבירו מלוה שהלוהו ובפר אלפם שמביא ע
 עדים להבחישו א' אינו חשור כל זמן שלא צשב א
 אבל הכופר בפסוקן חוי חשור אלפם שלא צשב דב
 דבגון שיש עדים שראוהו בידו בשעת שכתב הא לאר
 הכי לא בת הרמ'ם אין ארם צעשח
 חשור ער שבאין עליו עדים שעבר עבירה שפסל ב
 בה אבל המורה מעצמו שהוא חשור ושעבר עבירה
 שגמסל בה אלפם שחוששין אותו ואין ראוי לעשותו
 עד לבתחילה משביעין אותו שחרי אומ' לו אם א
 אתה אומ' אמת צשב ולא מפני שעברת עבירה אצ
 אסור לישבע לך באמת ואם שקר אתה אומ' חורח
 לבעל דינך ובת הרמ'ם אבל אי ציח ליה לתובע
 לישבע וליסול בי אמ' צתבע חשור אני צשב וגוסל
 וח' ולא מחימו למימר חשור אני צשבועה ב
 צשבועה צפסר אבל צשבועה וגוסל צאמן רהא לחיי
 לחיוביה צפשי ממונא קאתי וחורא בעל דין במא
 עדים דמי תשובה לא הרז' ש
 ששאלת ראובן צתחייב שבועה לשמעון ושאל שמע
 שמעון שיחרימו בבית הצגת על מי שיורע אם ראו
 ראובן עבר על השבועה ברי לפסלנו חלילה וחס ל
 לא תהא בזאת בישראל לביוש בין ברית ברבי' ואתה
 התובע החרם ראוי לצזיפה שחוציא עליו לעז ותו
 חזיר עליו שם פסול מי שנתחייב שבו' וצ
 וצא חשור על השבועה שבגדו צשב וגוסל אם
 סען עליו סען וראי ואם שגיהם חשורין פסוק רב
 אלפס מתוך שאינו יכול לישבע משלם וכן בת
 הרמ'ם ורבי' האי צאון בתכ שיחלוקו וכן בת א
 א' הרז' ולא אמרינו שמי שבגדו צשב וגוסל א
 אלא בשבועה דאורייתא אבל בשל דבריהם לא
 ובת הרמ'ם שומר שהוא חשור וסען שאכר
 חמקדון או צגב אין שבגדו יכול לישבע וליסול ש
 שחרי אינו סוענו וראי שאכלו לפיכך אם סען בעל
 חמקדון לפני שלח יד בפסוקו צאון אכלו צשב חתו
 חתובע בתצנת חבמים וגוסל וה' ישעיה בת אי
 אינו צראח לפרש דביון שהוא חייב שבועה דאוריית
 ואינו יכול לישבע מפני שחשור משלם שאם היה ח
 חתובע סוען וראי שלח בו יד חיונן משביעין ליה ד
 דעבשיו סען ספס הוא אינו יכול לישבע ומשלם
 וכן דעת הרמ'ם מי שנתחייב שבועה מדבריהם וח
 וצא חשור אם הוא מחצבין וגוסליו אינו יבלג

נ

מי שנתחייב שבועה בבד

גורבנן מגלגלין עליו לישבע

על כל דבר שאם היה מורה בו

מתחייב ממנו אבל אם איז בו חיוב ממנו אלא שב

שבועה כגון שאיז לו גשתתפת עמי ונתחייבתי לי

שבועה וזה אומ' לא גשתתפתי עמך אם נתחייב לו

שבוע ממקום אחר איז מגלגלין עליו שלא גשתתפת

עמו ועד היכן גילגול שבועה אפי' אם יאמ' לו

השבע לי שלא גמברתי לי בעבד עבדי מגלגלין אפי'

שבוע דרבנן על שבוע דרבנן חוץ משכיר שנסבע

דנוטל שאין מגלגלין עליו ואפי' לא תבע התובע

שיגלגל בד מעצמו מגלגלין אפי' שבוע דרבנן ומי

אין מגלגלין אלא כשהנתבע טוען וראי ונתחייב שם

שבועה אבל טען טען ספק ונתחייב שבועה אין מ

מגלגלין עליו אבל על טענת ספק של ההדבע מגל

מגלגלין דבלבר שיהיה רגלים לרבר במן סוסה

שהרי קינא לח וגסתרה ושבועת השותפות הא לא

הבי לא מי שנתחייב שבועה ובא התובע ל

לגלגל עליו שבועות אחרות ובשרואה זה שזה מגלג

עליו רוצה לשלם תביעה הראשונה ברי שלא יגלגל

עליו דיצטרך לישבע על הגילגול בתכרוב אלפס

שאין שומעין לו אלא צריך לפרוע חבל או לישבע

אבל אם חורה קורם שירע שרצה לגלגל עליו הענייג

הענייג האחר אינו משלם אלא מה שהורה

ובתבא' הרז' וביון שצריך לישבע צשבע וצ

וגפסר מהבל אפי' מתביעה ראשונה אעפ' שכבר

גתרצה לפרוע אות יבול לחזור בו אפי' אחר שיצא

מבד שלא גתרצה לפרוע רק ליפסר מן השבועה בב

אבל אחר שצריך לישבע צשבע אח על תביעה ראשו

ראשונה נתחייב לו שבועה מן התורה ובא לג

לגלגל עליו שבועת היסת יבול לומ' לו שבועה ראור

דאדייתא אשבע לך והגילגילי תשבע ותטול

שאלה לא' הרז' ששאלת מחוי

מחוייב שבועה ואינו יבול לי

לישבע שדינו לשלם אם רצה

הלוח לגלגל עליו אם יבול או אם יאמ' חמתחייב ה

חרגי משלם תשובה דבר פשוט הוא

שאין באן גילגול שלא נתחייב

לו שבועה מעולם

אלא חייב

לשלם

לו מן התורה ואין באן גילגול

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

צח

בל

ובתועלת שניהם ואילו חי שמעון שותפות שמא ה
היה צריך גם הוא ליבס עמו בשטר ועבסיו שלא חי
היה שמה הוצרך ראובן לעשות חסד עליו יראה
ששמעון חייב לעשות עליו שטר לראובן שאם יברר
עליו ראובן בעדים שלא פרע לו שקצה חבגרי לגוי
ויצטרך ראובן לפרוע לגוי שיפרע שמעון חלקו ו
ומכל מה שיוציא על עסק זה הוצאות ושוחר ובשא
דברים בכל מה שיברר ראובן בעדים שיפרע שמעון
חלקו

עוד אירע בעור שהיו שותפות
שנשא ונתן ראובן עם גוים וחטעם בחשבון ונתן ח
הטעות לשותפות וירא שיזכרו בטעותם ובקש שי
שיעשה לו שמעון שטר עליו וגם בזה שאם יצטרך ל
להחזיר שיפרע לו חלקו עוד תובעו בשחיו שד
שותפות היו לו משכונות מאחרים ומכרם ויראה
שיבא לו הפסד מזה שיעשה לו שטר שיפרע לו חצי ח
ההפסד שיבא לו מזה ושמעון אימ' כשיבא לך ההפס
או תצטרך להחזיר הטעות אז תתבעוני לרין
באילו שתי חתביעות יראה שאינו חייב לעשות עליו
שטר בדברים הללו אלא שמעון יורה בפני עדים ש
המענות שסבמו בר ובר שהטעה ראובן לגוי פלו
שהבטיח אותם לשותפות והעדים יכתבו הודא שמע
טמיעין ויחתמו עליה ויתנו אותו ליר ראובן ותחי
בירו לזכות ולראיה שאם יוציא הגוי הטעות מיר
ראובן שיבול לתבוע לשמעון שיפרע חלקו

דכן במשכנות שמכר ראובן יורה שמעון בפני עדים
כל הרברים כמו שהיו ויכתבו הודאות ויתנוה לרא
לראובן עוד אירע בשחיו שותפות שאחיו
של ראובן היו לו מעות אמ' ראובן לאחיו תשתרל ע
עמנו בשותפות ותניח מעותיך עם שלז וקח ריר
דיוח בכדי מעותיך ושמעון ירע שאחיו ראובן היו ל
לו מעות בשותפות עמם עתה ואמ' שמעון מאח
שלא הודעתני מזה אין לי ליתן לאחר מן הריוח א
אם אתה גתפסרת עמו תו לו מחלקך וראובן אומ'
ביון שחייגו ביחד שותפות כל אחד ואחד היה לו בח
לעשות כל מה שיראה לו שהוא תועלת השותפות
זה היה צראה לי תועלת בחברת אחי ועל כן לא הפס
במה שלא הודיעו חרין עם ראובן ויסול אחיו
חלק בריוח כפי חלקו במעות

ושאלת ראובן ושמעון גשתתפתו על תנאי שיתע
שיתעסק ראובן בכל מיני סחורות רק שלא ילוח ל
לגוים בריבית ובשבאו לחלק הביא ראובן עסק ח
השותפות קצת במעות וקצת בסחורה וקצת בשס
בשטרות שמכר ליהודי בהקפה ואמ' שמעון שאין
לו לקבל חסד ואם מנחה בעיר למבור

בהקפה צריך שמעון לקבלם אבל
אם אין מנחה למבור בהקפה
אז שינח ראובן ופסע ולא יטול
שמעון חלקו בהקפ

אלא במעות
ובסחורה
ואם ירצה שמעון
ישיב לראובן

שיאלו החקפות הם מעסק השותפות
ושעשאם לצור העסק ולסותו

אלו דברים

שאינ

צשבעין

עליה מן

התורה קדקעות ועבדים ושטרות והקדשות לא ש

מורה מקצת לא שם אם כופר בכל ועד אחר מבחיש

ולא שגא שבועת שומריץ ואפי' אם פסעו בהן ונאבד

פסורין מלשלם לא שגא שומר חנם או שומר שכר ו

ושואל וחרמכם בת רבפשיף חייבי אפי' שומר

חנם ובן חרמ' אבל רב אלפס בת בתשוב

המפסיר שטרות אצל חבריו ופסע בהן וגאבדו פסו

זמן שנשא כל שהו שלל חסד אחד ואין יודע משקל
או שנשא ביציתם צד מן השותפות שלא עשו בו חס
חשבון ולא ידע כל אחד מהם כמה חסד חלקו עריל
השותפות קיימא ומשביעין זה לזה תבע אחד
מהם את חברו ואמ' לו השבע לי בי ערין השותפות
קיימ' וחתבע אומ' חלקנו כבר או שאמ' התובע כד
חלקנו אבל תנאי היה שאשביעך בכל עת שארצה ו
וערין לא גשבעת לי אין יכול להשביע בטענת ספק
אמ' אמ' חתבע חלקנו כבר וכד נשאר לו אצלי וזה
נשאר לו אצלי אינו אלא חוב שזקפת עלי מלוח א
או הנחתו אצלי פקדון אינו יכול להשביע בטענת
ספק וגם אינו יכול להשביעו היסת שכבר חלקו א
או שמעולם לא נשתתפו ואמ' פ' גילגול לפי שאין
משביעין היסת ולא מגלגלין אלא סענה שאם יורה
בה יהיה חייב ממנו אבל כבר שאמ' אם חורה אינו
חייב לשלם אלא שכנעה אינו גשבע עליו אפ' פ' גי
גילגול סענו ערין שותפי אתה ונשאר לי אצלך
כד וכד דזה אומ' כבר חלקנו ונשאר לו אצלי ב
בלום או לא היית שותפי מעולם הגתבע גשבע שא
שאינו לו בירו בלום ומגלגל עליו שלא גזלו מעולם
אבל אינו מגלגל שכבר חלקו או שהיה שותפו מהס
מחסעם שאמרנו וכן יש שאלה לאא הר' ר
ראובן שסענו את שמעון סעיתי עמר בחשבון בנ זה
זהובים בשחינו שותפין ונשאר מהם אצלך ל זהוב
זהובים ושמעון השיב כבר תבעתי בזה התביעה ו
דרציתי איתך בעניין שלא נשאר לך בירי בלום וכד
חייבו לשמעון שירצה לראובן ושמעון חסד השכנע
על ראובן וסענו ראובן ימצא לי ה' זהובים שיהיו
מובנים ואני אשבע תשובה חרין
עם ראובן ישבע שמעון שהרצה לראובן ופוסדו מ
מתביעה זו או יתן משכנו ביר ב' בל זהובים ויש
ראובן שלא נתן לו בלום בשביל תביעה זו ולא מס
פסדו ואחר שישבע יתן לו ב' ל זהובים או המשכנו
סענו ערין שותפין אנחנו ויש לי להשבי
להשביעך בטענת ספק וחלה סענו לא נשתתפו מ
מעולם וחתבע הביא עדים שהיה שותפו וחד חס
הנתבע ואמ' חלקנו אין שומעין לו שהרי חוזק ב
בפדן לשבועה זו שותח סענו אחר מהם כ
כד היה התנאי ביציתו ואחר אומ' לא היה כד או ש
סענו שחקרנו של זה כד וכד דזה אומ' אינו אלא מ
פחות או שסענו כבר נתתי לך מהשותפות דזה אומ'
לא לקחתי או שסענו על הסחורה שהיא שלו לברו ו
זה אומ' משל השותפין הוא ובל בירצא בזה אם ירצ'
ישביעו היסת בפרט על הסענה שהוא תובעו ואם
ירצה יגלגל עליו כל אלו הדברים בשבועת השותפין
שישביעו שלא גזלתני מעולם בל ימי השותפות וש
דשהיה התנאי כד וכד ושזו הסחורה מהשותפות ו
ושנתת לי כד וכד הרמבם בת ראובן שהי
שהיסיל לביס' מאות זהובים ושמעון הסיל ר' נש
ונשתתפו ממנו בלו ביר ראובן וסענו ראובן שחש
חקרנו ת' זהובים אין אומ' ישבע ראובן שבועת
השותפין וישלם שמעון זמביתו אלא ישבע ראובן
שבועת השותפין וילך במנה שבירו ולא ישלם לו
שמעון בלום סענו ראובן ששמעון ידע וראי במה

זו שפחתו יגלגל על שמעון שאינו יודע ורא' סכום ה
הפחת ואם לא עסק שמעון בשותפות כלל ישבע
שמעון היסת שאינו יודע בוראי מזה החפסר ויפס'
ולא עורר אלא היה חמנה הנשאר ביר שמעון חולקין
איתו בשדה שאין השותפות הנשבעין וגוסלין ביר
שישבע ויסול מה שביר חבירו אלא ישבע ונפסר או
גוסל מבר שותפות יור וכת' עליו חר'אב' מה שכת'
ישלם שמעון ג' חולר על הדרר שכת' למעלה הסיל
לביס זה מנה וזה מאתיים השבר או הפחת לאמצע ו
נמצא שראובן מפסיד ר' ושמעון ר' אלא שאינו מר
מורה שישלם שמעון בלום בכל גירעון שיהיה שם
שלא קבל אחריות לזה ואי' כן אלא כל אחר מפסיד
ממה שהיה לו ולפי מעותיו והשבר לעולם לאמצע
ומה שכתב בסוף שאם היה המנ' ביר שמעון שיסול
ממנו ראובן ג' אינו רין אמת שחפסר לפי המעות
שגי חלקים לראובן ושליש לשמעון נמצא לראובן
בהפס' ת' קרוב לש' ולשמעון ס' נשאר לשמעון
באותו חמנה ל' והשאר לראובן וזה רין אמת
וכתב עוד הרמבם סענו שמעון שיש ללוי עליו
חוב בזה השותפות במנה אם היה בירו כרי החוב ו
זהיה יכול ליתנו ללוי נאמן וגותנין החוב ואח' כ
מחשב מחשבון ואם אינו בירו אינו נאמן כל כד לה
להוציא מראובן או מן הסחורה הידוע לשותפות ש
שמא שמעון ולוי עושיין קנוגיא על ראובן ואמ' שח
שהיתה חמלה בשסר אין ראובן חייב לשלם ממנה
בלום אבל אם סענו שמעון שראובן יודע בוראי שד
שזה החוב עלי שמחמת השותפות הוא ישבע ראובן
היסת או על ירי גילגול שאין יודע שחוב זה אצלי
וישלם שמעון החוב משלו וכן אם יצא שס
ססר חוב על לוי בשם שמעון במאה זהובים ממנו ח
השותפות ואמ' שמעון נפרעתי וחזרתי לביס או
שאמ' שמעון קבע לי זמן לשנה או לשנים אינו נאמ'
דשמא עשה קנוגיא של גבס' ראובן וביציר רגין ברי
זה לוי נפסר בהור'א שמעון ואם לא הביא שמעון
ראיה ישלם מביתו ויתבע ללוי בסוף זמן ובל כיוצ'
בזה וחר'אב' בת מאחר שהססר שעל לוי מפור'
שחזא ממנו חסותה של ראובן אם חססר ביר ראו
ראובן לפי יפסר לוי מחבל בהוראת שמעון כי אם
מחמת' שלו אמ' יכול להוציא משמעון יוציא וא
ואם לאו יתבע מלוי אבל אם חססר ביר שמעון צא
נאמן לומר נפרעתי שאלה
לאא הר' ראובן ושמעון חיר' שותפין מתעסק' בי
ביחד דהלך ראובן ונשאר שמעון מתעסק וקנה בה
בגדים מגוי ומכרן ללוי ולוי הקונה ממנו יצא לג
לגוי במעות ועשה שמעון עור שסר לגוי על עצמו
שאם לא יפרע לו לוי לזמן שקבע לו שיפרע לו הוא
אחר כן חלקו ראובן ושמעון השותפות שביציתם ו
ובק' שראובן משמעון שיעשה לו שסר על עצמו שא
שאם לא יתן לוי לגוי המעות ויצטרך הוא לפרוע ל
לגוי שיפרע לו שמעון חלקו מכל מה שיפרע לגוי
ומכל שוחר וחוצאה שיצטרך לעשות על זה ושמעון
אומ' איני עושה שסר על עצמי אלא בשיבא חפסר לו
לראובן מזה אז יתבענו לדין יראה אחר
שראובן חוצרך לעשות עליו שסר בעסק השותפות

שבעה עשר על סעדת היסוד בין במורה מקצת בין
בין בבופר הכל שלא יהא זה נוסל ממונו של קסט
והולך לו וכן בת הרמבם והרמבם
בת שבין היסוד בין שבועת הגשבעין ונוסלו אין גש
שבעין לו אלא אב חגיע לעונת פעוסות וכן היא מ
מסקנת אהרן וזל ובה הרמבם אין גשבע
גשבעין על סעדת קסט בין מורה מקצת בין בופר ח
הכל ועד אחר מחייבו אבל למח שבתתי למעלה ד
דגזול התובע על ער אחר חייב הבא גמי חייב שאין
החייב בין על תביעת קסט אלא על פי הערת הער
דהרמבם חילק שבוע מורה מקצת ועד אחר דבעיב
בהו טענה אין גשבעין לקסט אפי' אם
היתה הגתיגה מבח בן רעת אבל בי איבא בחו תביע
בגזן שתבעו בשחוא גזול אע"ג דגתיגה הייתה בקסט
בקטנות חייב דבירוחו תלוי חבל בתביעה ולא ב
גתיגה אבל שבועת שומרין ולא בעי בחו טענה ח
היתה הגתיגה מבח בן רעת גשבעין על סעדת קסט
דאם לא היתה הגתיגה מבח בן רעת ואפי' תבעו כש
בשחוא גזול אין גשבעין על סעדתו דבשומרו חבל
תלוי בגתיגה ולא בתביעה וכן בגשבעין בסעדת ש
שמא גשבעין על סעדת קסט חייבו דוקא חייבא
דהוי שבועת דלא אתיא מבח חייב שמירה ואי אתי
מבח חייב שמירה לא משביעין ליה אלא חייבא דהו
דהויא עיקר גתיגה בגזול חרין חזקא ריגא
דקסט תובע לענין שבועה דתבע אבל לענין ממ
ממונא כל חייבו דאית ליה מחמת מעשה רעביר לו
בגזן פקדון לא מחייב שומר בגטירותיה אלא דמסד
דמסדיה מורה גיהליות ארעתא דגסורי אגזאל דליש
דלישקליות ארעתא דחבי ושקלי לא מחייבין ליה א
אגתיגת קסט בלום דאיש בי יתן בתיב וכל חייבו ד
דאיתא לגתבע מחמת נפשי בגזן גזילות וחבילות ד
ומאי דרמי להו מתחייב גתבע לקסט בגזירות
דקסט ראזיה מירי לאחר יגא או אכלי או אפסד
אפסדיה בירים ודאי חייב מירי דהוח אנזילות וחב
וחבילות אבל אי איתגיס ביר הלוח אחר שמסבן או ח
הגבה ביוז ומחמת גתיגת קסט אתא ליריח לפסד
לפסדון מרמיז ליה וביוז דקיימ לו אין גתיגת קסט
בלום אישתבח דליבא גתיגה הראויה לחייב עליה ד
ואינו בא לירי לא בתורת שמירה ולא בתורת הלואה
ולא בתורת מתנח אלא כל במח דאיתיה ברשותיה
מחייב ליה לאהרורי ואי איתגיס ברשותי דמירי אי
איתגיס אבל אי אכליה או אזקיה ביריח חייב עליו
בגזלן וזמל לריגא דאורייתא אבל השתא דתקון רבנ
לפעוסות דהוויין מתנתן מתנח במסלסלין מסתב
מסתברא דהבי גמי הלואתן חלואה ומבי משיד ליה
לממונ חייב באחריותיה על בורחן והיבא
דחוי קסט גתבע אם תובעין לו ברבר שיש בו הנאה
לקסט בגזן שהלוח לו על עסק משא ומתן לאחר ש
שהגיע להיות בפעוסות והרה חקסן גפרעין מיר
מגבסיר ואם אין לו ימתיגו לו ער שיחיה לו וישלם
ואם בופר ימתין לו ער שיגריל וישביענו חיסת אבל
קניינו אינו בלום לפיכך עדים שראו קניין שלו
לא יכתבו עליו שטר ואם תובעין לקסט ב
ברבר שאין לו הנא ממנו בגזן גזקין וחבילות אע"פ

שמונה פסוד אפי' אם יש לו ממח לשלם ואפי' לאח
לאחר שיגריל ברתנן וחם שחבלו באחרים פסודין ד
דאם תובעין אות ברברים שגשבעין וגזלסלין בשביר
דביוצא בו פירשתי למעלה ברין שביר החרש וח
דחשוסה ריגו בקסט לענין חבילות וגזקין שהן פסד
פסודין אפי' אחר שיתרפאו ולענין עסקי חלואה ד
דמשא ומתן דין החרש ברין חקסן שאם מלווה בע
בעדים או שמורה חייב לשלם מיר ואם חלוהו של
בעדים ובפר ממתניין לו ער שיתרפא ומשביע
אותו אבל שוסה לאו בר משא ומתן הוא כלל ואפי'
אם גתרפא וחורה אינו חייב לשלם ואפי' אם הל
הלוחו בעדים שאכירה מרעת היא ואין צריך לזמ
שאי משביעין אותו לכשיתרפא והסד
דחשומא הדי הוא בבריא לכל ברין בעניינו אלו דג
דגשבע בכל מיני שבועות וגשבעין על תביעותיו
דאשת איש כוזב רבי האי שאין משביעין אותה אלא
בזתבין לתובע שנתחייבה לו שבועה ואם תתאלמן
או תתגרש תשבע שאלה לאה הרמבם
ששאלת אשת ראובן שהשאלה לאשת שמעון בלי נא
דבלי דחוב ובבקר יצא קול שגגבו הכלים ושאלת
אשת ראובן את חפציה והשיבה אשת שמעון אין לי
ממח לשלם שכל של בעלי שמעון בעלה אומ' לא
אשלם בלום שלא נתתה לי ועוד חוסרין לשמעון
שירוע מח שבעה בהם הא מילתא רפשיטא ש
שאיין שמעון חייב בהם לשלם מה שלוחת אשתו א
אמנם אחרי שמורה שבאו הכלים האלו לביתו חייב
לישבע שאינם ברשותו ושלא שלח בחן יר ושלא פש
פסע במח שגגבו וגם האשה תשבע שאינם ברשות
דיכתבו עליה פסד דין שחייבת ליהן דמי אותם הב
הכלים לבשתתאלמן או תתגרש
וששאלת אשה שנתחייבת שבועה בשביל ססר חוב ש
שיצא עליה בתקנת הגאונים להשביע הלוח אם יש
לו מסלסלין והיא מסרבת מח ריגא תשובה
אשה שוח לאיש לכל ענין שבתורה ואיש צריך לבד
לגזלות ער דציית ריגא וכן הוא דין האשה
וכן יש תשובה לגאון וששאלת לענין הזמנת אש
אשת איש לדין שיש אומרים שאין מזמינ' אותה רמ
דמאי גפסא מינ' בחזמנת בשם שאם מורה אינה מש
משלמת כד אם כופרת אין גשבעת בי השבועה במ
במקום התשלומין לבד ימתין בעל דינא ער שתתאל
שתתאלמן או תתגרש ויש אומרי' שמזמינ' אות
לדין שאע"פ שאם תורה שלוחה או גזלה אין מחייב
מחייבין אות לשלם שמא תורה דממונ ההלואה או
הגזל מצוי אצלם והבעל מורה גם הוא ואפי' אם לא
יורה הבעל לרבדיה ישביע אותו בי אינו יורע שיש
לזה התובע ביר אשתו דבר מצוי אצלם ואם ישבע ב
בעלח ולא גמצא דרד לרוז עליו שישלם בזתבין זכר
זכות לתובע שיגבה הוא או יורשי' ממנו לבשתא
לבשתתאלמן או תתגרש ואם בפרה משביעין א
אחתה מיר שמא תורה ויקח התובע זכותו בירי ואם
דואין דברי האומ' מזמינ' אותה לבי חשונה הכתוב
אשה לאיש לכל ריגין שבתורה ומה שאמרו כי הש
השבועה היא במקום ממונ אינו אלא משביעין את
התובע אולי יורה לבן משביעין גם אותה אולי ת

לא כח יבול לומר החזקתים לך אלא שנתנו לו במש
 בפי ערים ואחזקתו לומר פועליו בחיטת במינו
 וחזקתו לך ואינו יכול למדבר לעולם בידו של
 שלקחו בחזקת משכון אם לא שיחזקו לו עמ' שלא
 לחזור ליקחנו בחזקת משכון אלא בחזקת פירעון
 וכל זמן שגזע עמו בזה אין השביעית משמשתו
 ואם החזירו ומת חלוה צוטלו מהבנים ואין לך דין
 שאר מסלולי דיתמי ואין צריך לחזקו לבניו
 וצריך הוא חסידו שלח ברכוס לביתו ומכריחו
 לפרוע ואחאם אינו רוצה ליתן מבין אותו ער שית
 ואשר יקח ממנו יתגנו למלוה דחליטנו לו אלא ש
 שצריך לסדר לו למאן דאית ליה ולמאן דלית ליה צו
 צוטל הבל ואינו מציח לו בלום דרת פסק
 שאין מסדרין לבעל חוב והאוגים פסקו שמסדרין
 וכן כתב רב אלפס וכן היא מסקנת אהרן אל
 אומרו לך חבא כל מה שיש לך ולא תגיח בלום אפי
 מחש ומגיחין לו מזון ליום וצטות יב חרש בסית
 חראויה לו חיה לבוש בגדים משי ודקמה מעב
 מעבירין אותם ממנו ונותנין לו בסות הראויה ליה
 חרש ותפילין וסנדלי ומטה לישב עליה ומטה
 ומצע לעשיר לישן עליה עם כל צורכי חמסה כגון
 בר וצטות וסריג וביסוי ומטה ומפץ לעני דאם הו
 הוא אומן ונותנין לו בלי אומנותו מכל מין ומין ב
 כגון אם הוא חרש נותנין לו מעצדין ובמגרות
 חיה לו מפין אחר ג' אר' ומין אחר לא היה לו אלא
 אחר פוקר מחמין שיש לו הרבה ער שלא ישאר לו א
 אלא ב' דמחמין שאין לו אלא אחד אין מוסיפין
 - חיה אכר או חמר או ספר אין נותנין לו צמר
 או חמר וספיצתו אלא שצו מתפרנס אלא גאי
 מאילו אינו בשאר בלי אומנות אלא בכלל שאר גבסי
 וימכרו בבר' ויפרעו מהם לבעל חוב וכתב
 הר' יהודה ברצלוני אפי' אם הוא תלמיד חכם ותור
 ותורו אומנותו אין מציחין לו סמרי' ואפי' סת' ל
 לפי שהם פסא גבסי' שבה גובה חובו ולא אמר
 שצוה' לו תפילין אלא שהן דרך מלבוש ומצוה חמ
 חמיוורת לצופו ובשם שנותנין לו בסותו בר נותנ
 נותנין לו תפילין ואין מציחין אלא לו לבדו אבל
 לא לבניו ואפי' הם קטנים ומסלילין עליו לפרנסו
 וכן לא לאשתו אלא שחא חייב במזונותיה ולא מ
 מבעיא שלא תסול אשתו מזונותיה להא' אלא אפי
 תפס מגבסי בעלה כגון שחלר למדינת חים ותפ
 ותפס מגבסי' שתוזן מהם מוציאין מידה ונותנין
 למלוה ויא' שאם קרמה היא למלוה שתשבע ותס
 ורב אלפס כתב בהשדבה שאין לא
 לאשה מזונות לא מקרקעי ולא מסלילי ער שיפרע
 חמלוה אפי' הית קורמה ואפי' חלר בעלה למדינת
 חים ולתוזן בשטר ואבלה אלא שקדמה הלואה מזו
 מזונותיה בשטר לחלואתה של בעל השטר אין הלוא
 חמזונות גבית ער שיפרע בעל השטר תחילה
 ברא' במלוה בשטר אבל אם היתה חמלוה שעל חב
 על מה חל' לותה לצורך מזונותיה על פה או בשט
 איזה מהם שיבא לגבות תחילה קודם דאם באו ש
 שניהם מאחר חלוקין ברא' שאין נותנ
 נותנין לאשתו ובניו בסות בזמן שלא היו להם בגי

חלוקת חבוב וסידור דין הערב בדין חלוקת חבוב
 חגר גמי רינו במלוח וכת' ער חרמ' ב' א
 אחר ער חרמ' שלח ב' שלא ליכנס לביתו של לוח
 חייגו חיבא דא' שר ליה לבעל לאשתלומי מציח ב
 באגמא אחריג מקרקעי או מסלילי אבל ב' לא איש
 איש ליה לאשתלומי באגמא אחריג אלא בחבי בה
 כגון דלא משבח ליה מקרקעי או מסלילין וסעינ
 דלית ליה מירי לפרעיה למלוה וחמלוה סעינ אפי
 סענת ספק דאית ליה מסלילין בביתיה ריגא הוא
 דליעול שלח ב' בביתיה ואי משבח מירי דהוא חז
 חזי מריגא למשבוגיה ממשבין ליה אפי' דהאי מיל
 מילתא לא איתמר בגמרא בהדיא ודבותינ' גמי לא ח
 חזיגו דאיירוב' מסוס דמלאכת שמים היא ואפי' ת
 חזי לא אוריגו בה הלכה למעשה אלא חיבא דאמיר
 לו ולא משבח מירי מבראי לאשתלומי לא מקרקע
 ולא מסלילין שאין לך בעילת דלת גדולה מזו
 וכן כתב רב אלפס בתשובה שאם חלוה אלם ו
 דרוע מעללו ומעיז פניו מלפרוע חובו מותר ליכנס
 לביתו לרעת מצמוגיו אפי' ע' שליח גוי בראמריגו מ
 ממשבין על הצדקה וכן עושין בצורכי קהל ע' ב
 ובעל התדומות כת' דאין אנו עושין בן אלא בר
 ברוח גדול בצדקה ומס שאני שלא באו עליה דרך ח
 חלואה אבל מלוה שחתורה החזירנו עליו אין צו
 לעקור מצוה זו אלא בקרשי גדול ושיחא ברוגת ב' ב
 לשמים בראמריגו ב' מבין ועוצטין שלא כדון ולא ל
 לעקור דבר מן התורה אלא לעשות סייג לתורה ע' ב
 ולרברי דת' אין אנו צריבין כל זה שהוא מ
 פירוש דכל זה לא איירי אלא במשבין לחיות בסות
 במעותיו ולא בא עת לפרוע ממנו אבל בשבא ליפ
 מחובו וחוא אינו רוצה לפרוע וחוא בחזק' שיש לו
 מסלילין ומכריחו שלח ב' ליכנס לביתו למשבין
 ויפרע לוח חובו שפריע בעל חוב מצוה עשה הוא
 דמבין אותו ער שתצא גפשו בדי לקיימה ומא' אל
 בופין אותו לחשביר עצמו ולא לעשות שום מלאכה
 בדי לפרוע וכת' אהרן בר' בתשובה אפי' חתנה ע
 על עצמו שיתפוס חמלוה את גופו דג' לו זה צסטר
 אינו מועיל ואינו יכול לא לאסור ולא להשתעבד ב
 בו ובמשכון זה שמשכון לחיות בסות בחובו ואפי
 מצות השבת העבוס ולא שייך בה סידור אלא לרוק
 לוקח כל מה שימצא לו בחוק ומחזיר לו בסות לי
 לילח בלילה ובסותים כהם וכתב ר' אלפס
 ליפרע מחובו לא צאמר צו השבת שחזקתו לפרוע
 ולקחת את שלו אבל סידור שייך בו ממשאפ' ש
 וביצח השבת העבוס בשבא למשבין לחי
 לחיות בסות מחובו ממשבין ע' שליח ב' ולוקח ל
 לו כל מה שיש לו בחוק וחוזר לו בסות וס' ציוס
 וצוטלו בלילה ובסות לילה בלילה וצוטלו ביום
 וכן מחזיר לו בלי אומנות ביום ואפי' הוא עשיר חר
 חרבה בקרקעות ואין לו מסלילין אלא אלו שמש
 שמשבין צריך לחזקם לו אבל אם יש לו מסלילי
 אחרים שאין צורך לאילו אין צריך לחזקו לך
 דכת' הר' ברצלוני שצריך לחזקו לו בער' וליחזק
 ולחתרות בו אל תחזיריחו לי אלא במני ערים שאם

תורה ואם מצוי אצלם תלמוד לבעל ואם לאו יב
 יכתבו לתובע זכות שיחיה לו או לירשיו עליה או
 על יורשיה ומח שאפרת שאומץ הבעל אינר
 דשאי לגנות על אשתי אינר סעגה ליקח הוא של א
 אחרים ולא יגנו את אשתו להוציאו מירד וזכר רא
 דאוי לעשות מזמני אותה ואת בעלה ושואלין אות
 לברח דאותו לברד על אותו ממון אם הוא מצוי וא
 ואם אינו מצוי במח הוציאו או במח היה ואם לא
 מבוזזין דבריהם חזרין ומרסקין בדישות ובחש
 דבחקירות בכל צד שיובל חרין אם יצא מזה בלום
 מוטב ואם בפרה משביעין אותה דאולם בצנעה ד
 דלפי בכורה ואם תורה ואימרת שאינ מצוי בידה או
 משביעין את שניהם שאינ ברשות ואין ממנו בלום
 ושלטא עשו קנניא על ממנו של זה ויש מנהג ב
 בסממני אשת איש בורקין בשביניה אם היא רגיל
 לשאת וליתן עם אנשים מזמני אותה אלא שמצניע
 שמצניע אותה לפי בכורה שלא תתגנה ואם אינ רג
 דגילה בכך אלא צנעה וירשבת בביתה ושואלין לת
 לתובע על מח תובעה ושואלין אותו איר בתת ממון
 ממוגר לאשת איש וסוקלי הדברים בלבם אם יראו
 דגלים לזכר מזמני אותה ואם לא יראו פנים לזכר
 אין מזמני אותה בי תואנה הוא מבקש

ולא באשת איש לבר עושיין בן
 אלא גם לבחולה חי
 חיושבת בבית
 אביה שאין
 דבחה לצאת ולבא ע
 עושיין בן

מינות עשה

לחלות
 לעניי יס
 ישרא ומ

ומצוה גדולה היא יותר מן הצדקה שהמקבל הצדקה
 כבר צריך לשאל וזה שלוח ערין לא חגיע ליד בר
 וקרובו עני הוא קורם לעניים אחרים ועניי עני
 עירות קורמין לעניי עיר אחרת ואפי עשיר שצריך
 ללנות מצוה לחלודתו ולפי שעה ולהחזותו אח ב
 בדברים וליעצו עצה החזקת לו ואסור ל
 לצרש את חלוח ברי שיפרע בשיודע שאין לו ואפי
 להראות לו אסור מצוי שהוא נבלם בחראות למלוח
 דאין ידו משגת לפרוע לו ובשם אסור למלוח לתו
 לתובע בר אסור ללוח לכבוש ממון חבירו ולחמ
 לו לר ושוב ומחר אתו ויש אתו וכן אסור ללוח ל
 לקחת חלואה ולהוציא שלא לצורך ולאברה ער של
 שלא ימצא המלוח מנה יגבה חובו ואם עושה בו צ
 צקרא רשע ובשהמלוח מכיר את חלוח שהוא בע
 בעל מירח חזאת מוסב שלא ללותו ממח שילוחו וי
 וצטרר לצרשו אלא ויעבור בכל מעם משום לאת
 תחיה לו בצדקה ואם בא המלוח לכד למשכן
 ללוח או ליפרע ממנו יש לבד לעשות לו דין ולא
 יאמר פלוג עני ואין לו זמלוג עשיר ואין צריך לו
 אלא אין מרחמין בדין ואם בא למשכנו לא ימשכנו
 הוא בעצמו שאם משכנו בעצמו עובר בלאו אלא ח
 חבד ישלחו לו שלוחם ואם שלוחם לא יבגס לבית

לביתו למשכנו אלא אם ימצא לו שום דבר בחוך יקא
 יקחצו אבל לא יבגס לביתו ואפי בחוך לא ימשכנו
 דבר שעושיין בו אוכל גפס במד ריחים ורובב פי רית
 ריחים של יר שהוא מטולסל ושייר ביה משכנו אב
 אבל בתי ריחים של מים חרי חם בקרקע ולא שייר
 ביה משכנו אלא גרבינא בשאר קרקעות ולא שייר
 משכנו אלא במסלסלין שאין בן משכנע ליקח ק
 קרקע למשכנו וממ אם חמלוח בעצמו נבגס לבי
 לבית חריחים וגסל חריחים העליונה או תברול הסר
 דהסובב והגלגלי בכר געשו מטולסלין ויש להם דין
 בלי אוכל גפס דמחזיר אות בשעת מלאכה וממ
 הרמח רכל מיצי בלים בין שעושיין בחז אוכל גפס ב
 בגזו חרעש ומורג ורתת ומזרה דגפס ובברח ועריבה
 דתנור וסבין של שחיסה ושמחתבין בו פת ובשר וסי
 דסירות ומגרפות ומזלגות וסמורל ובוטות וקערות
 דביוצא באילו בן שאינ אוכל גפס אלא בלים שעוש
 שעושיין בתן מלאכה להתמרגס בתן בגזן זוג של ח
 שפרים וצמר של פירות כולם אסור למשכנ בן בש
 בשעת מלאכה בין שלא בשעת מלאכה אלא חיבאר
 דמסריגהו מרעתיח למלוח או לשליח בן אז מותר
 ליקחם דתא דאין ממשכנין אוכל גפס דלי ליה
 דווקא אלא חר מבלי מין ומין אבל אי אית ליה תר
 תרי מחז מינא שרי למישקל חר ולמישבק חר
 דווקא דברים שעושיין בתן אוכל גפס דלא עביר ב
 בחז עבירות דמיתזן מאגריה אבל בלי אומנות רעב
 דעביר ביה עבירות דאיתזן מאגריה שביק ליה תרי מ
 מבל מינא ומינא בראמריצו גבי סירור עב
 ור יצחק פי דלא חוי אוכל גפס אלא בשעושיין בחז מ
 ממש אוכל גפס במד סבין של שחיסה ופירות המוכר
 חמרכסות וביוצא באילו אבל שאר בלי אומגיות ב
 בגזן פירות החורשות וזוג של ספרים אפם שמשתכ
 שמשכבין בחז לקנות אוכל גפס מותר למשכנו
 דכן בת לא חרול ואם משכנו חרבה בלים של או
 אוכל גפס עובר על כל בלי וכלי בפני עצמו ואפי
 שני בלים המחזירי יחד לעשות בחז מלאכה אחת
 במד המספרים שגוזזין בו ירק עובר בשני לאוין
 ואובל גפס עצמו מותר למשכנו ובלבר שיסאיר לו
 חשיעור שמסורין לו ברלסמן והאלמנה ב
 בין שתחא ענייה או עשירה בין ממשכנין אותה וב
 רכל זה לא איירי אלא בממשכנו שלא בשעת חלואה
 אבל בשעת חלואה רכל מותר שיקח הוא בעצמו את
 המשכנו מביתו ואפי היא אלמנה והמשכנו שעוש
 שעושיין בו אוכל גפס והרמגם בתב דבת
 דבחובל אלמנה ואוכל גפס עובר אפי משכנו בשעת
 חלואתו ואפי חרול בתב בסברא הראשונה
 ובן השיג עליו הראבד ראפי שלא בשעת חלואה
 אינו עובר אלא בממשכנו ללוח ובחלואה שהלוח
 אבל בבית הערב מותר למשכן ודוקא ערב סתם א
 אבל ערב קבלו דינו בלוח בעצמו וכן אפי בביתו
 אם לא היה דרך חלואה אלא משום שכירות שהיה
 שכיר אצלו או שהשכיר לו בחטתו או בלוי יבול לו
 ליבגס לביתו ולמשכנו ואם זקפו עליו בחלואה ת
 חזר להיות כמו חלואה וכת הרמח
 ודוקא לעניין שלא ליבגס לביתו אגו מוציאין בית

כתב הרמבם הא ראיו בותבין ארבתא אמטלטל
דורש בשחוא נשמש ואמר אתינא אבל כשהוא אופ
לא אתינא בותבין את אמטלטלי : ואא הראש זל לא
חילק בזה יזה גוסס הפתיה במותב תלתא בחורא
הוצא ואמיק פלוגי קדמנא שטר חוב רהוה לו על
פלוגי ופתחנז ליה בריגא לקייומיה שטריה ואופ
לז פלוגי דגז קביעו ליה זמן ער דמרענז לו לשטר
וקבענז לו יום פלוגי ולא אתא קדמנא וצטרינז ל
לז תרי בשבתא וחמשא בשבתא ותרי בשבתא ולא
אתא והשתא בתיבנז לו פתיח עליו ושממתינז לו
יום ובתר הכי ל יום אחריני ולא אתא קדמנא ובת
ובתבין ארבתא אניבסיה

היה לו שום טענה בגזר השטר
לא אלא שאומר שאין לו בג לפדוע בז
כתב הרמבם דין תורה אם גמ
גמצאו נבטים ללוח מסדרין לו ונותניו השאר למ
למלוה לא גמצאו לו נבטים אם לא הוחזק ברמאי
אין לבד לתור ולדרוש אחריו ולא ליכנס לביתו ול
להבלימו בשום דבר ולא להזיקו להביא ראיה ש
שחזא עגי אבל מחרימין על מי שש לו ולא יפרע
לו אר אם גסתפקו בד בעניין הלוח ובספקו יש ל
להם לדרוש אם רמאי הוא ומשרבו הרמאי ונזעל
זלת בפני לוויין עמרו הנאונים ותקצו שיהו מסב
משביעין הלוח שבועה חמורה בעין של תורה בג
בנקיטת חפץ שאין לו בלום יותר על הדברים ש
שמסדרין לו ושללא החביא בבתיים אחרים ושללא ג
נתן עמ לחזיר בדי להברית מבעל חובו וכולל ב
בשבועתו שכל מה שירויח או יבא לו שותו מאשר
תשיג יור לא יאביל ממנו כלום לא לאשתו ולא לב
לכניז ולא ילבישם ולא יטפל בהם ולא יתן מהם
לאדם בעולם אל יוציא מבבל אשר תשיג יור
גזון ל יום וכסות יב חרשים מזון הראוי לו וכסו
הראוי לו בדרכו ובל היותר מצרכו יתן לבעל חו
חובו ראשון ראשו עד שיגבשו כל חובו ואם לא בלל
בשבועתו על כל אשר תשיג יור מכאן וכהבא יבול
להשביעו סוחבל ל יום ומחרימין תחילת
על כל מי שידוע לפלוגי נבטים ורא יודיע לבדו
ואם יש לו בעל חובות הרבה אין צריך לישבע שב
שבועה זו לבל אחד ואחר אלא שבועה אחת לכולם
ששבועה זו תקצת הנאונים היא דאין מרדקין ל
להחמיר בה אלא להקל יו וש אומרים שנותניו זמן
לשבועה ל יום שהיא במקום ארבתא טאין גותניו
אותה עד אחר ל יום ויש מרמין אותה לאומר לא
אתינא דלא לתר כתבין ארבתא ובן גוחניו לחש
להשביעו לאלתר

שאלה
ללא הראש זל ששאלת ראובן חביא
בתובל מה שיש לו לישבע עליו בתקצת הגאונים
בשביל חוב שיש לשקעו עליו וטען שמעון שלא
גשבע על כל מה שיש לו ושיבד זה ירבר פשוט חד
מאחר שגשבע להביא לבד כל גבסיו ולא הביא בב
בכתב שער על שבועתו ופסול לעדות ולשבועה
אם לא שהשאר דבר מוע שגובל לרונג בשוגג
ששאלת
לשמעון שבוע זו בתקצת הנאונים ולא השביעו ל

להבא ואחרבד תבעו לוי ששטרו מאוחר והשביעו
להבא מה שירויח יותר על ההוצאה הראויה לו ו
זאחר בד בא ראובן המוקדם להשביעו גם להבא ו
ואומר שבבר גשבע לתתו ללוי וטוען ראובן כי ש
שטרו מוקדם והוא יקח תחילה : לא שיד רין קדי
קדימה בדבר שאינו בעולם ועתיד לבא לאחר זמן
ואם לא שגשבע היו חולקיו וביון שגשבע לתתו ל
ללוי צריך לקיים שבועתו גם אחר שתקצו שבוע
זו אין בעל חוב יכול ליכנס לביתו של לוח לא ה
ולא שלוח בד שלא תקצו לעקור רבדי תורה אלא ל
לעשות סייג אלא הלוח עצמו יוציא בליו או יאמר
בד ובר אית לי ומניחין לו הראוי לו ויוציא השאר
דשבע יואם גשבע והשיג יור יותר על הצריך להו
להוצאתו ואומר שיש עליו חובות לאחרים לא יס
יטלו ממנו האחרים שאומר שיש להם חובות עליו
אלא בעלי השטר לבד שאינו נאמן בהוצאתו להפ
להפסיד לבעלי השטר יובן אם צראה לו ממנו אח
אנשבע שבועה זו או קורם שגשבע ואומר של אחר
טחרים הוא אינו נאמן עד שיביא ראיה שכל מה שג
שגמצא ברשות האדם בחזקת שלו הוא

שאלה
ללא חזול ראובן נתן חפץ לשם
לשמעון למכור ובא לוי בעל חוב של שמעון ולקח
בחוברו ובא ראובן והבער מלוי ואומר ששלו הוא ו
ואין לו עדים שנתנו ליר שמעון אם לקח לוי מיר
שמעון בעל חובו חפץ הידוע שהוא של ראובן ל
לאו בל במצייה וצריך להחזירו לראובן אבל אם א
אין ידוע בודאי ושל ראובן הוא לאו בל במצייה
לזמ שלי הוא ואם ששמעון מודה לו כי בל הנמצ
בבית האדם אנו מחזיקין שהוא שלו עד שיתברר ב
בערים שאינו שלו והוראה שמעון אינה בלום להו
להוציא מיר לוי ואין כאן עסק שבועה אם לא ש
שיטעון ראובן ללוי אתה יודע בודאי שהחפץ ש
שלי אז ישבע שאינו יודע שהחפץ שלי ואם שמעו
הוא סרסור יראה שהחפצים הנמצאים בביתו שהו
דג ל למוכרם אינם בחזקת שלו למשכנ בחובו ו
זה סרסור או בעל החפץ נאמנים בשבועתם יובן א
אם מצא בבית בעל חובו מרברים העשויים להשא
להשאל ולהשביר ובא אחר ואמר שהשאלים או ח
השכרים לו ויש לו עדים שהיו שלו נאמן ולא יוכל
בא למשכנ בחובו ואם אין לו אלא עד אחר שהו
שלו אינו מועיל לו להוציא מחזקת בל שמסבנו
כתב הרמבם מי שהוחזק עגי ובשר הולד בתום ד
והרבר גלוי וידוע לדיין ולרוב העם ובא בעל חוב
להשביעו בתקצת זו והוחזק התובע שאין מסתמ
בעיניו של זה אלא שהוא מכויז לצערד ולכיישו ב
צדי לחקם ממנו אי כרי שילוח מגזים בריבית או
צדי שיתן לו כנדי אשתו להציל מהשבוע אסור לד
לדיין להשביעו שלא תקצו הנאונים שבועה זו אל
מפני חרמאים ומאחר שהוחזק זה שאין רמאי אש
אסור להשביעו ובן מי שחוא רמאי ומקולקליו דר
דרביו ואומר שיש לו ממנו וטוען שאין לו והוא ב
בא לישבע בתקצת זה אין ראוי להשביעו אלא אם
יש בח לדיין לעשותו ער שיפרע לבעל חובו או לב
לצרותו עד שיתן יעשה בלל של דבר בלוח סיעשה

בגדים אבל אם חיד להם בגדים שעשה להם זהא א
 אין בח גובה חובו מהם אפי' אם הם תרשים שלא
 לבשו מעולם כיון שקצאם לשטם. אין בח גובה מח
 מהן מבסות אשתו ולא מבסות בגיו ובתב
 חר יהודי א ברצלוני חתאם קצה ספרים לבגיו ללמ
 ללמוד בחן מכלל מה ששנינו ואין לו בבסות אשתו
 ולא נהירא ולא עדיפי מספרים שלקחו כמו שבת
 למעלה ואכל כל שכו ספרי בגיו ובת חרמבם
 בלא בבלי חול אבל בגדי שבת דמועד בח גובה מהם
 דאין על אם היה בה טבעות וחלי זהב שהם לבח
 ניש מחלקי שאם היא מוחסת אין בעל חוב גובה א
 אפי' מבגרי שבת ויש ולא מכל תכשיטיה אפי' זהב
 דמרגליות ומפני שהיא עולה עמו ואין יורד עמו
 דא שאין חילוק בין מוחסת לשאינ מוחסת ולא מ
 משל חול לשבת אלא מכולן אין גובין לבעל חוב ב
 כיון שזכת בחן גשעת שלקחו אין לבח שיעבור עלי
 עליהן ובת חרמבם הא דאין לבעל חוב מבסות
 אשתו ובגיו אפי' שעדיין לא לבשוה דווקא שקצא
 להם קודם שלוח אבל קצאם אחר שלוח אפי' לבשוה
 בבר בח גובה מהם והוא שבת לו דאקני ושיעבור ל
 לו מטלטלי אצב מקהקעי אבל אם חסד אחר מכל ת
 הדברים האלו אין גובה מהם וכל זה לא מיריא
 אלא בבגדים שהבעל קוצה לה אבל כל מה שהבגים
 לו בין גבסי מלוח בין גבסי צאן כרזל אין בח גובה
 ממנו אם ירוע הוא מה שהבגים היא ואם אקני ירוע
 ירוע יראה שהיא נאמנת בשבועה בבגדים ותכשיטי
 שדרד חאשה להבגים לבעלה ואין חילוק בענין ס
 סידור בין מקרקעי למטלטלי דהא אם אין לו מטל
 גטלטלי ובא לגבות ממקרקעי מניחין לו להקדש
 כל הדברים שפירשתי בתב בעל התקומות
 חתנה עמו שלא יסדר לו בחוב זה לא אמרנו דהוי
 מתנה על מה שבתוב בתורה אלא הוי ככל תנאי שב
 שבממון וקיים אבל במה ששיעבור לו בל גבסו או
 בזה תנאי לבסל הסידור שלא היה ברעתו אלא על
 גבסים הראויין לו לפי תורה עד שזכיר בהדיא תנאי
 תנאי הסידור ואפי' אם מגלימ דעל בתפא לא אמר
 אלא על איצילא בתק דזו שאין בסות הראויה לו
 שימכרוהו ויתנו לו בסות הראויה לו
 דבו אם אמר פמ שלא יחא בקוב זה רין סידור אינא
 מועיל דהוי ליה מתנה על מה שבתוב בתורה ממ
 פמ שלא תחא שביעית משמיסתו דלא מחגי ואין
 מסורין בחוב שאינו רר חלואה בגון שבירתו ושכי
 ושבירות בהמתו וביוצא בו ובן בשבא ליפרעמן
 דערב בדרד אחר מכל אילו אין בכלל חשבת חעקנס
 כך אין סידור גוחה בחם אבל קבלן דינו מלוח
 אבל חרמבם בתב שאין סידור גוחה במ בערב ובכל
 אילן וחראב' בתב בענין הסידור וחחורת קה
 קרוב לזה שפירשתי אלא שהוא תלה ברעת הלוח
 שבת איא חלוח לא בעינא לזבוגי מאני דילמא מי
 מיתרמי לי וזוי ופרעי ליה בהא אין מסורין אלא ש
 שקיל מלוח בלי ומחרר ליה ללוח ואי אפי' ליה בעי
 בעינא דתסתריין לו מסורין לו ומאי דמינש יחביב
 למלוח ומחלטינן ליה פב ויא שגם משעת
 משכון מסורין ומניחין לו בליה חריבין לו וזהו

סדר

בא חרמבם לא ימסכנו דברים שעשו בחן אדכל גמ
 גמס ומניח לו מסה דמצע לעשיר וכל הגמא ביד
 חנץ מאילן יבול למשבנו ומחזיר לו לעולם בלי י
 יום ביום וכלי לילה בלילה עת מתי חייב להח
 להחזיר ולקח ערעולם היה חמסכו מרבדים ש
 שאין צריך להם ומניחין אותו ללוח דהיינו מניחין
 אצלם ליום ומל יום ואילך מוכרין בכל יום ש לרב
 לרבניו כיון שצריך להצית לו בשעת משכון דברים
 חריבין לו למה מחזירין וחלא אין חזרה אלא ברב
 ברבין חריבין לו ואותם הצית לו וגם לדבריו חר
 חראב' קש למח תלה חרבר ברעת הלוח מיסתבר
 ספי לתלות ברעת המלוח על כן הוא עיקר כמו שב
 שבתבתי דבו בתב אא חראב' זל
 גביית החוב בר הוא כשהמלוח
 מיציא שטרות מקויימי בראוי
 אומר ללוח שלם אפי' שההב
 במה שנים ולא תבעו ולא אמרין מחללו כיון ש
 ששתק כל אילו השנים בין שטר חובי יוצא מת
 מתחת ידו בין שאין שטר חובי יוצא מתחת ידו א
 אם החייב מודה ואם בת הלוח כל גבסיו לבגיו וב
 דבת למלוח הקרקע כל שחודשת לא איבר בזה וב
 דביתו ולא אמרין חבי אלא בכתובה אבל בשטר חו
 חוב לא ואא חרזל בת בתשובה שצריך לעש
 לעשות תריין דרישה וחקירה בשטרות ישנים שמוצ
 שמוציאין אותם למח לא תבעו ערעתה אם יראה
 לו צד רמאות כרי להוציא חרין לאמתו ואין יו
 יורדק לגבסיו ער שיוצא חרין תחילה אם הוא בא
 או במקום קרוב ולקמן יתבאר ער כמ נקרא מקום
 קרוב ואם סעה חרין וחוריו לגבסיו קודם שית
 שיתבעו גמל ק' אפי' טען חלוח מווי הוא שטר
 חנו לי זמן שיש לי עדים לפסול שטרות צותני לו זמן
 ליום אכת חרמבם אם יראה לרין שיש ממס לדבריו
 גותני לו זמן ואם יראה לרין שאין בא אלא בעלי
 געלילות וכתביעות דבסענות של דומי אומר לו ש
 שלם וחאב אם יש לו ראיה וחזיר ואם היה המלוח
 אלם דשגא אינו יבול להוציא מיד מניחין ביד של
 שליש לא בא בועז שקבעו לו ממתיניו לו ער ב
 חרוב לא בא בותבין עליו גירוי וממתיניו לו בנר
 בגירוי י יום ואם לא בא מתירין לו גירוי ובתב
 למלוח ארבתא על גבסיו שיקחם בכל מקום שימ
 שימצאם ובה בעל העיסור הוא רמשהינ ליה
 יום דווקא בשבא ליפרעמן חלוח בעצמו אבל בא ל
 ליפרעמן חלוחות או ממתיניו לו ליום וכן בת
 רב חאי ואא חרזל בת דכיון דחיישינא למסירה רי
 דיר וממתיניו ליה כל שכו למסירה דלקוחות
 ברא רמשהינ ליה ליום דאמ אפי' שחא גמס
 גומר עתה אפא ואפיא ראיא ואבסל חשטר אבל אם
 הוא מורד ואינו רוצה לבא בותבין עליו ארבתא מ
 מיד וכן אם התביעה היא פקדון אפי' אם גמס
 גומר עתה אבא אין ממתיניו לו אבל אם לא יבא
 בותבין עליו ארבתא מיד וממ אם יוריעוהו קוד
 קודם שיכתב ארבתא עליו הוא שלא יהיה רחוק
 אלא מחלך יום אחר אבל אם הוא רחוק יותר אין צ
 צריך לחזיקו וחרמבם בת ב ימים ואין צר בו ב

בגמרא דחא דבתב' ארבתא על גבסיו בשלא בא דווקא על מקרקעי שלו דכשיבא אפי' ראיא לפסול את חסר
 יקח את שלו אבל אין בותבין ארבתא על מטלטלין דשם יבדחם המלוח ואפי' אם יש למלוח קרקע שיבול חלוח
 לחזור וליקח ממנו בשביל מטלטלין שלקח ממנו שלא בדין חיישינא שמא יתקלקל בענין שלא יוכל לפרוע ממנו
 בתבו הנאוגי אפי' ולא בתבין לחא ארבתא על מטלטלין יחבינ לחו ביר שליש ויחבי ליה זמן חראוי לבו אי
 מידע ליה בגו חחוא זימנא לחיי ואי לא יחבינ ליה בירה דמלוח וכו בקרקעות אם המלוח אלם ולא יוכל חלוח
 להוציא מידו אחר שיפסל שטר מאתו את הארבתא ער דיוצא ללוח אפי' אם הוא רחוק מבאן חרבה

על זה יעבירום מאומנותם :

ס

שאלוה או אמשכו או אמכור וא
ואביא המעות חרמכם כתב גות
נותנין לו זמן ל יום ואין מחייבין אותו ליתן מש
משכנו שאילו היו לו מטלטלי בד נובין א תו מיר
ואם ירצה המלוה יחרים סתם על כל מי שיש בידו
מעות ומטפלין אותו בדברים ואין מחייבין את ה
המלוה להביא ערב עד שיתן עב : וצראה שאם ירא
לדיין שיש לחוש לו שמא יברח או ישמט צריך לית
ערב רב אלפס בת בתשוב הזמן לפי ראות הדיין א
אם יראה לו שלא יספיק לו ל יום יוסה או אם ירא לו
שאין צרי כל בר יפחת : ואם יאמר התובע אני צרי
לילך לררבו ואיני יכול לישב ולתהעבב לזמן אומ
אומרים לו עשה שליח שישב באן וימתין עד שיגיע
הזמן ובת דח שאין צותנין זמן אלא למלוה סתם
או שהתנעמו שיפרענו כל עת שיתבענו ביון שאין
לו זמן קבוע לפירעון אבל הקובע זמן לחבירו וה
והגיע ה זמן אין צותנין לו זמן אחר שבכר ידע ה
הזמן והיה לו לטרוח ולחזור אחר המעות לפיכך
מורידין המלוה מיר לגבסיו אבל הגאונים כתבו ש
שעל כל מלוה צותנין זמן : ובין כתב רב אלפס בת
בתשובה גסלם הזמן שנותנין לו ולא בא בותבין
מיר אורכת על גבסיו ואם לא ימצאו לו גבסים אי
מגדין אותו שאין זה אפקדותא אלא שהוא גשטס
מלפרוע חובו אבל אם יאמר איני רוצה לשלם שהו
מסרב לעשו ציווי בדינותבין אורכת על גבסיו
ואם אין מוצאין לו גבסים מהדין בו שיני וחמש
ושיני ואחכ מגדין אותו ועימר בגידו עד שישלם
לו או עד שיטעון שאין לו כלום וישבע על זה וא
עמר בגידו ל יום ולא הבע להתיר גידו מגדי
אותו עוד ל יום ואם עמו בהם מחרמין אותו וב
זכר שהוא בגידו אסור לישב בתוך דאמותיו ח
חוץ מאתו ובגין הסמכות על שולחנו ומותר ל
כל אדם לדבר עמו אלא אם הוסיפו עליו להחמ
שלא לדבר עמו וכאשר יבא המגורח לפייס לבד ש
שולל בגידו שיתירו לו הגידו לפי שרוצה לק
לקבל הדין מתירין לו לאלתר וכיצר אם גירוהו ב
בפניו אין מתירין אלא בפניו ואומרים לו שריו
לך מחול לך ימותר לך ואם גירוהו שלא בפניו ת
מתירין לו שלא בפניו :

סא

לפרוע אם יש לו מעות צריך
ליתנם לו ואינו יכול לדחות
אצל מקרקעי או מטלטלי ודמי היבא דאיב פסידא
ללוה אם יפרע לו מעות יכול לדחות ליתן לו
קרקע ביצר ראובן שמכר לשמעון שדה באחריות
וגאנתן לו המעות אלא זקפן עליו במלוה ומת
ראובן ובא בעל חוב של ראובן לטורפו מיר שמעון
ופייסו ברמי הקרקע שגשאר עדיין בידו בזה לא
צפטר מכני ראובן וצריך ליתן להם מעותיהם ש
שנתחייב לאביהן בשביל הקרקע ואם יתן להם מ
מעות לא יהיה לו במה לגבות דמי הקרקע שהם
עליהם ליתן בשביל האחריו ואם יתן להם קרקע
מחובם יכול לחזור ולגבות מהם לפיכך אם פקח

בא

למתנה אלא כל זמן שהשטר קיים ולא יועיל הע
העתק ממנו וגם לא יועיל אם יעירו עדים על הק
הקנין כל זמן שהשטר יוצא קיים מתחת יד בנו :
ובאתי לשבר מתלעית על ולהפר מחשבות ערומי
ולהודיע ולבאר שאין במהג זו ממש לפי שירוע וב
וניכר לכל באומדנא רמובח שלא נמר להקצו אלא
להבריה גבסיו מבעלי חוביו ויאלל ממון אחרים
ולא ימצאו ממנה לגבות חוב : ראנו סהרי שאין אדם
נותן שלו לאחר ויחזור על הפתחי ואח אם הבן
עכשיו קטן לבשיגורל יתבע גבסיו ויוציאם מתח
ידו של אביו ויצטרך האב לחזור על הפתחים ועור
רגלו לרבר שהקצו לו אלה בפולות יותר על גבסו
ובי לא ריי לו לבנו האחר שנתן לו כל ממנו אלא ש
ששיעבר עצמו לא באלה בפולות אלא ביון להברח
שיקדים הבן לכל בעלי חוביו ולא ימצאו ממנה לג
לגבות ולא ביון להקצו לו ועיר בי השטר שעשה
לבן מובח והמתנה לא חיות מתנה אלא למראית
העין להבריה גבסיו ורצה שיסאר השטר בידו ובשי
ובשיצטרך להראותו ומסרנו לאחר להראות יחזי
דיחזירנו לידו והיה ירא שיעתיקו ממנו גוסחא מ
גוסוימת או יעירו עדים על הקנין ולכך התנה
תנאי זה ובכל רובתא אזלינן בתר אומדנא : והארי
הרבה להביא כל אומדנות שבתלמוד וזה סות דב
דבריו ומצינו ברברי חבמים שבטלו עצת המעריץ
בדאמרינן גבי דינא דבר מיצרא זבין גריוא דארעא
במציע דאורח חזינו אי עירית אי זיבורי משום
עירית או משום זיבורי זבן ואי לא מפסיקין מיניה
והדבריו לו ומה התם ותקצ חכמי בעלמא היא משו
ריוא דבר מיצרא משו ועשית הישר והטוב בתחכמ
חבמי התלמוד לבטל עצתו ולא תעשה ידיו תושי
על אחת כמה וכמה חבא לגזול חבירו ולבטל דבר
תורה שנבטל את ערמתו : וביבמות הוא עשה שלא
בהונן לפיכך געשה לו שלא בהונן ובהגה רבו בתל
בתלמוד ישבלי מי שמכורין להערים ולהפקיע תקצ
חנמי ולעשות עול לחבירו לברום חכמי בעדמ וע
ועמדו צנר להפר עצתו ומחשבתו הרעה וגרוז א
אגו וגלמר דבר מדבר בי חבמי התלמוד לא הספי
הספיקו לכתוב כל חגולרות העתיד לבא המתח
המתחשבי בכל יום אלא שהבאי אחריה יוצא בע
בעקבהן ונמרמין מילתא למילתא : וביצא בזה
ראיתי מרגא ורבנא חר מאיר שרן באחר שקצה קר
קרקע וההנה בשעת הקניין שלא תחיה לאשתו ש
שעבור בתובת עליו וגם על אחר שקצה קרקע וצי
וציוה לכתוב השטר בשם אחיו כדי להפקיע ממנו
שיעבור אשתו ופסק שתגבה בתובת ממנו אחרי ש
שביון להערים להפקיע תקצ חכמי לא תועיל לו
ערמתו בש בגרוז זה שצורר שפ הוא ומגרר מילת
ומלתא דשביח הוא ועוד שרין גמור הוא כמו שכת
שכתבתי שראוי שיבטלו כל שטרי חברחות ותחבו
ותחבולות שגששו עד היום הזה ובשיבאו לפני ב
שיקרעום ותנתן דת בסולייטא על חסופרים ועל
הערים שלא יכתבו ולא יחתמו שטר על מתנ גבסו
שיראה שיש בו תחבולח ומרמה אם לא שיציעו ה
תרבר לפני גדולי העיר ועל פיהם יעשו ואם יעב

מרבדים אלו וכוונתו לרדוף אחר הצדק ולא להע
להעביר הדין על כל אחר מבעלי הדין הרי זה מ
מורשע לעשותו ומקבל שכר והוא שיהיו מעשיו ל
לשם שמים

שאלות
לאא הראש זל ששאלת ראובן שת
שהיה חייב לשמעון מלוה על פה ונתן כל אשר לו
ללוי להפקיע חוב שמעון: תשובה זל בזה ראול
בתר אומצא דמובח וזולל במים ארורים והעלה
בירו חרס ואין לו אומצא גדולה מזו שיתן כל א
אשר לו לאחרים ויחזר על הפתחי אלא צתוו לה
להערים להפקיע מלות שמעון ולא תפק זממו ד
זלא תועיל ערמתו ויגבה בעל חוב מלוי שמקבל
המתנה **שאלה** לאא חרזל ראובן לו

משמעון מלוה בשטר ושיעבר לו כל זכסיו שקצה ר
ושיקצה מטלטלי אנב מקרקעי ואחר כך נתן כל ג
זכסיו לאחר מקרוביו ולא שייר כלום לעצמו ואז
ואיכל עם קרובו הוא ואשתו ולובשים בגדים נאי
ונתנו מתנו לאחרים ואומרים שהכל נתן להם
קרובים ויושב בטל ואינו רוצה להתעסק בשום ד
דבר יועור שאשתו מתעסקת בפרקמטיא בבית קר
קרובו ואומר שהכל של קרובו ובשבא בעל חובו
לגבות ממנו זשבע קרובו שהכל שלו ובא בעל הב
חוב להשביעו בהקצת הנאונים ושיגללו לו בשב
בשבועתו אם המתנה שנתנו אם יש בה קצוציא נור
ורמאות או לא ועור שאם יש בירו בח ליטול מנב
מנכסיו אילו שהברית להגבותו חובו שיטול מרשו
מקבל המתנה בין מן המעות והמטלטלי עצמו ג
שנתן לו בין מה שקנה והרדויה ברמיח מקבל מתנ
זו או שלוחו ובקש עור שישביעוהו שיגבהו מכל
מה שימצא בירו מכאן ולהבא וממה שירדח מאי
צר שיהי ואומ' שישביעוהו שישתדל במלאכה שרגל
בה בפרקמטיא או בריבית ויגבהו חובו ממה שיר
שירדח אחר שיוציא ממנו צורך מזונו ואם אומ'
איני מוציא מעות בריבית להתעסק במלאכתי שה
שהייתי רגיל בה אני אמצא לו מעות או יבא ויע
דעשה עמי מלאכה בחובי במלאכה זו בעצמה וא
ואתן לו שבר הראוי לו בי יש לבופו ולהכריח לה
להתעסק כדי לפרוע חובו שפריעת בעל חוב מצו
זמכין אותו ער שתצא גפשו ויעור שחייב עצמו ב

בשטר שנתן לו רשות לגבות חובו כפי דיני אומ'
העולם וריצי אומות העולם להשתעבר בו כפי תג
תנאי ויעור כתוב בשטר שנתן לו רשות לגבות ממ
ממנו כפי יכולתו בין מן הדין בין שלא מן הדין ל
לפיכך אני יכול לומ' לו בא ועשה עמי בחובי אפי'
שאינו מן הדין בשאר בעלי חוביו בשביל תנאו שה
שהתנה ועור יש תשובה לגאון שחייב אדם להשבו
עצמו לזון אשתו משום תנאי בתובה: גם לזה זה
שהתנה על מה שכתוב בשטר חייב כפי תנאו:

תשובה ביון ששעבר ראובן לשמעון כל זכסיו מט
מטלטלי אנב מקרקעי רין הוא שיגבה חובו מן ח
המטלטלי שמבר ראובן או נתן כמו שהיה נובה מ
ממקרקעי אם מברם או נתנם אלא שגהגו בארץ
הזאת ובשאר מקומי משום תקנת השוק שאין בח
גובה ממטלטלי שמבר לזה או שנתן אעפ' ששעבר

לו מטלטלי אנב מקרקעי: ובגדון זה שכתבת לא
שייר ביה תקנ' השוק ואומצא דמובח הוא שלהב
שלהברית מבעל חובו עשה ירחוקה אין אדם צותו
זכסיו וימות ברעב הילכך נובה שמעון מהמתנה
שנתן ראובן לקרובו בין מטלטלי בין מקרקעי ד
וישבע מקבל המתנה על דעת כך בלא ערמה ומר
זמרמה כמה קיבל מתנ' מראובן ויגבו בית רין לש
לשמעון את חובו מכל מה שקיבל מראובן אבל א
אם הרדויה כלום בסחור' או בריבית באותה מתנה
אין כך מגבין לו מן הרדויה שעריון: לא זבה: ברוי
כל זמן שלא הגבו לו כך ראפי מקרקעי המשועב
רים ללוה אם אבל לזקח או מקבל מתנה את הפ
הפירות כמה שנים בא בעל חובו ונובה את הקר
הקרקע כמו שהוא ואינו מוציא מידם הפירו' שא
שאכלו וראובן ישבע שאין לו בסה ולא שזה בסה
יות על הסירו שמסדין לבח ויבלול באותה שבוע
שאם יזדמו לירו שום ממין במציאה או במתנה בא
א' באיזה ריח שיהיה שיפרע לעמעין ואם ירצה
שמעון וזהירוהו באיזה שבועה באיזה זמן שיוצ
וגם יכול לבלול באותה שבועה אם נתן מתנה דב
דבמה נתן ויגבו כך לשמעון מאות מתנה: ומה ש
שטוען שמעון שיעשה עמו מלאכה כדי לפרוע חו
חובו אין כך בופין אותו לכך שלא אמר תורה א
אלא והאיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך העכוס
החוצה ויאפי' שליח כך קאמר שמוא צתוחי ידאין

משכונג' לא כפי' שלא ישלחו יד בגופו: לבופו לחש
להשתעבר לפרוע חובי: וכן כתב ר' בתשובה ש
שאינו חייב להשביע עצמו לפרוע חובו וחולק ע
עכ' ר' איהו שבת שחייב אדם להסביר עצמו לפרנס
אשתו ואיפשר שגם ר' איהו מורה בשאר חוב שאין
מחייבין אותו להשתעבר לפרוע רק במזונו אשת
דבספר בתובה ילפינ' דבתי' ביה ואנא אפלו ואי
דאיוון ואפרנס: תשובה לאא חרזל תורת אמת וח
זחוקי טובי ומשפט' ישרי נתן הקב"ה לישר עי' מ
משה רבי' ע"ה דרביה דרבי גועם ובל גתיבותי' של
צריק' ילכו בה והפושע' יבשלו בה ויהפושע' המ
המתגבלים לעקש הישר' ולחגדיל שקל במאזני מר
מרמה חייבי' חבמי' ישראל לסכל עצתם ולבטל מחש
מחשבות' ולפז' נאמר צדק צדק תרדוף ואמר חזל

דין אמת לאמתו לאפוקי דין מרומה
דיען אשר ראיתי מקצת אנשים שכותבי' זכסיהם
לאחרים יהודים או גוים ואח' לויים וכבא המלוה
לגבות חובו מצוה לחוציא השטר ותולה זכסיו ב
באחר' והכל רואין ע'אעפ' שבת כל זכסיו לאחר' ח
הוא מחזיק בהן וגושא וגותן בהן ומעלים לא יצ
יצאו מרשותו כמו רין שבא לפגי' בראובן שנתחיי
לשמעון בשטר ותבעו לדין ובשרצה חריון להוריד
לזכסיו ראובן בא לוי והוציא שטר שנכתב לפגי' זה
במה שנים שראובן זה נתן לאחר מבגיו כל זכסיו
ושייר לעצמו זהוב שירשו מי שראוי לירשו והאמי'
כגו על עצמו שאם יאמר בשעת מיתתו של אביו או
בחיי' על איזה ממון שימצא ברשות אביו שזהו
הממון שנתן לו במתנה ויעור עשה לו שטר על עצ
עצמו באלח בפולות והתנה שלא יתחייב בזאת מ

בזכסיהם ומיימר ומישהב וכל זמן ולא מישהב
קיימי זכסי בחזקת יתמי הילכר כל הפירות שאב
מזבין לו מזבין והשאר יגבו לו בד מזכסי היהימ
ובאשר יורירו בד המלוה לגנסי הלזה קודעין לו
הארבהת וכותבין לו שומא וזו גוסחה

במותב חלחא הוצא ואפיק פלו ארבהת ראי
ראשתעביר ליה על שרה פלו

על חוב פלו שהיה בד ובד ומזמן בד ובד ברכתיב
בארבהת דיליה דקדענא ליה ואנחנא בתר הבו ש
שמנא ליה ואברנא ליה להאי ארעא ל יום כתיק
חכמים ולא אסיקו ומי דההיא ארעא אלא בד ובד
זווי ולא אשכחז מאן דבעי לזבנא ושרנא מבי די
דינא תלתא אינשי מהימניו ובקיא בשומא ושמו ל
ליה ההיא ארעא כבר ובד זווי דליהוי דיליה למיב
פירי דארעא בלא נכיתא וליהוי ליה רשותא למיב
ולמיסתר ולמיעבר מינה כל רעות נפשיה ולא ימח
ביה אינשי בלום דהבי אפסיק דינא קדמנא וייניא
דחתימי מתתא ואי אתי אינשי מעלמא וטרית ליה
מהרין פלו דשמינו ליה בדינא אחריותיה על הרין
פלו דרות ריליה מן קומת נא ובתר דשמינו ליה
היא ארעא קדענא לשטרא דארבהת ובהבנא ליה
חרין שטרא ומה והיה קדמנא אנחנא בי דינא בת
בהבנא וחתמנו להיות בירו לזכות ולראיה :

בג ששמו קדקע של לזה למלוה בחובו ואח
זמן רצה הוא או יורשו לפרותו וליתן לו

מעותיו הרין עמו אפי' ששהתח בירו כמה שנים וד
ויוול במקדקע אבל שמי לו מטלטלי בפירעון ח
חובו איז צריך להחזירם בת בעל התרומו מלוה ש
סתר ובנה ברצונו בקדקע ולפי מראית העין לא
השביח דקדקע באותו הבניין אלא שהוא היה חפ
לבנותו בר אעפ' שהוא במקולקל בעיני הלזה בשב
ללקח צריך לתת לו דמי הבניין ויש חולקי בדב
ואמרין ביון שלא השביחו מחזיר לו דמי חובו וזו
וגוטל הקדקע יואם השביח הקדקע מאיליו בנז
דאייקור ושוה בפלים ביון דשומא חוזרת לעולם
חרי דמעית אצל הלזה עריין במלוה ואם יטול המ
המלוה אותו שבח דממי לא הוה לו בגוטל שבר מ
מעותיו והוה לו בדיבית אבל שבח הבא מחמ' הוצא
גוטל וצשבע ביון כל יורד ברשות ואא' חרזל בתב
שאם השביחה המלוה אינה חוזרת בלא אפי' אם יר
ירצה הלזה ליתן לו הוצאה שהוציא עליה ואם נת
גתיקרא חוזרת לו אם ירצה ליקחנה בפיי היוקר
ששה עכשיו בתב ח'מ'ם וחח'ם אם שמו גכסי ל
ליקח למלוה דהררא ליה או ליורשיו א מתי שירג
לדקח ליתן למלוה המעות ויקחנה ואא' חרזל בת
דלא הררא ליה ומה דשומא הררא היינו משום וע
דעשית הטוב והישר שישאר הקדקע ביר בעליו אב
לדקח שלק' שיעבו המלו' לא שייך ביה הטוב והישר
בי זכנס בשיעבוד של מלוה ולקחו במעותיו יחו
יחזור ויקבל מעותיו מן המבור וישאר למלוה שי
שיעבודו שמו אות לבעל חוב בחובו וחזר גם הו
וגתנה לבח' שלו בחובו גם השיגי צריך להחזירו ל
לבעליו ויפה בח השיגי רבין אם שמוה לבעליו ה
חראשון במאה וחוא גתנה לשיגי במאתים או אם

יבא ויקח עמ' למדוע לבח' בח'בו לא חבריו דיינ
דיטפין אלא ר' ב' וח' צריבין להברין סיום בכל יו
שיגי וחמשי שח' יוכל מי שיבא ויעלה בה על הש
השומא יקחנ' לא מצאו מי שיעלה שומתה מוכרין
אותה בכרי שומין מחליטין אית' למלוה בכרי שומ
שומתו וכו' אם מצא' קונה והמלוה רוצה לקחת
אות' בשומו או שמוסית על שומו הוא קודם לכל א
אדם וממ' משלימי' כל ימי ההבר' אולי יבא מי יתן
יותר ממנו ואין מחזיקין אותו בה לאכול פירות
עד שישלמו כל ימי ההבר' : לשון ח'מ'ם ואח'ם
שמי' לו ג' מאותו שרה בדי חובו ומכריו עליו ב
בפיימה שיראו ער אשר יפסקו המוסטין ומוריו
אותו בחובו לחלק ששמוה עכ' יראה מרברין שא
צריך להברין ל יום אלא בשל יתומים וגראח שאין
לחלק ביון שנמכר שלא מרעתו עמ' בד צריך שומ
והבר' כמו של יתומים וביון שצריבין לעשות ה
הבר' אי טעו ומכרו בלא הבר' מבור בטל וכו'
לעניין אם טעו ופיהחו או חותירו על שתות ברב
שאינ צריך הבר' מבור קיים כמו בשל יתומים :
אבל ח'מ'ם כתב אם פיהחו או חותירו אפי' כל ש
שחוא מבור בטל וכן כתב רב אלפס ואם אין שי
שיעור שרה באותו חלק ששמו בד למלוה בשביל
חובו יכול לומר ללזה או מכור לי מהנשאר לך ב
בדי שיגיע לי שיעיר הראוי לי או פרע לי מעותי
וכו' אם היה הרבר בהפר' שלא גשאר ללזה בשיעור
יכול לכות למלוה שיקחנו ממנו במעות

שאלה לאא חרזל ששאלת קדקע שעשו בד שומ
והבר' להוריד בו המלוה ואירע שגשת

שנשתהא כמו ו' חרשים שלא הורירוהו בו אם יש ל
להורירו על פיאיתה שומא והבר' או לא כל זמן
שלא החליטו בד הקדקע למלוה או אייקור או זול
בו שהיא דלוח קאי וצריך לעשות שומא אחרת אם
יורד המלוה לגנסי לזה והחזיק בחי או מכור בלא
בד אינה בלום אפי' היתה משכונה בירו או אפות'
ייקי מפורש ביון שיכול לעלמו ולסלקו במעית א
אין לו בה בלום רשות למכרה או לירד בה בלא צ
ציוי בד ויא' שאם עבר הזמן שקבע לו לפרוע או ש
שהיא משכונה מוחזקת בירי המלוה שיכול למכר
וה'מ'ם כתב שבכל עניין אינו יכול למכר כל בד
שאלה לאא חרזל ששאלת מלוה שרצה לירד ל

לזכסי לזה בלא שומא והבר' בשביל
שכתו בשטר שיהיה לו רשות לגבות חובו מכל מה
שימצא ללוח בלא רשות בד בלא שומא והבר' בין
בשווין בין בפחות ואומ' כל תנאי שבממון קיים
וראי כל תנאי ממון צריך לקיימו אם לא שיחיה מ
מנהג לבטל בי בבאן אגי דואה שבותב' בהם שיהי
לו בח לירד ולמכור זכסיו בלא שומא והבר' אעפ'
גוהגי שבד מורידין אותו בשומא והבר' אעפ' ש
שיש לזון עמ' חלשון שגהגו חסופרים לבתוב בשט
בשטרות כדאמרין מאיר היה דורש לשון הדיוס מ
מי בגדון זה גר' לי ולאן כל במיציח לירד לגכסי ל
לוח אלא בבח בד מלוה שירד לגכסי יתומים קוד
שתבעו לדין גזלן חוי שאין צפרעין מזכסי יתומי
אלא בשבועה וקודם שישבע אין לו שום זכות בנכ

הוא יתן להם הקדקע ויחזור ויסרפנו מהם אבל
אם אין ללוח מעית אין צריך למכור כדי ליתן לו
מעית אלא נותן לו ממה שיש לו ובת' אא' הרז'ל' י
לו מטלטלי וחפיץ המלוה יותר במטלטלי מבמק
מבמקרקעי צריך ליתנם לו אלא שנותן לו מאיזה
מטלטלין שירצה הוא ואין המלוה יכול לומר מה
מחפץ פלו' אני חפץ שהוא חביב עלי יש אומרים
שאם יש לו מעות וקרקע או מעות ומטלטלים שי
יכול המלוה לומר במטלטלי או במקרקעי אני ר
רוצה : ולא צהיר שאין ריגו אלא על המעות ביוז ש
שיש שם מעות וכן אם אין שם מעות אלא קרקע ו
מטלטלי אינו יכול לומר תן לי מקרקעי אלא ית
לו מטלטלין אם ירצה ואם אין לו אלא קרקע וב
ליתני לו ואמ' המלוה אינו רוצה אותה ואינו מבק
עתה ממך כלום אלא אמתין עד שיהיו לך מעות ב
בתבתי למעלה בסימן עד שאם יש ללוח שטרי חו
חובות על אחרי שאינו יכול להגבותם למלוה בת
בחובו שאין גופם ממוז ועוד שהקילקול מצוי בח
זא' הרז'ל' בת שיכול להגבותם לו וישומו אותם
כפי מה שהוא הלוח שאם הוא אלם ובפי מה שהם
צגסיו עירית או זיבורית ואם יש לו מעות ללוח ו
הולח אותם בגוי והמלוה חושש שהם שלו ואמר
בז כדי להרוות מהם מחרימין על כל מי שיורע לו
ממוז או מעות ויש אומרו' שאם הלוח אמר אין ש
שומעין לו ובדפיד אותו ליתן מעות ואם גירע שח
שהממוז שלו אלא שתלה אותם בגוי ואינו יכול ל
ליתן לו כי הגוי מעבב בופין אותו למכור קרקע ו
וליתן לבעל חובו מעית וכן אם הובר ירוע ש של
לגוי עירעור על צבסי הלוח וירא המלוה ליטול ק
קרקע מיראת ערעורו של הגוי צריך הלוח לסרוח
ולמכור כדי ליתן מעות ובל מה שיתן לו הן מקד
מקרקעי או מטלטלי וישומו לו בפי מה שיכול למ
למכור מיד ואפי' בביתו לפי השעה ולפי הזמן ו
ולא שיצטרך לחזר למכור בעיירות ובשווקי או
לעבבו עד שימצאו לו קוצים או שיתייקר שאם לא
בז געלת דלת לפני לווי' שיתן לו הפחת שבביתו
אם אין לו מעות והמלוה לא יוכל למכור לאלתר
לשו' הרמבם מגבין למלוה כל המטלטלי
שימצאו ללוח לא יספיקו לו המטלטלי מגבין לו
קרקע אחר שיחרימו על כל מי שיש לו מטלטלין
או על כל מי שיורע לו מטלטלי ואינו מביאם לב
לבית דין וגובין כל קרקע שיש לו ואפי' אם הוא
משועבר לבתובת אשה או לבעל חוב שקדם גובין
מיד לזה ואם יבא ראשון ויסרוח סורח ממנו היה ל
לו מטלטלי אה קרקע ויש עליו חובות לגוים ו
דאמר כל צבסיו משועבדים לגוים ואם יסלו אות
ישראל יבאו הגוים ויאסרו אותו ויהיה בשביח הור
הורו רבותי שאין שומעין לו ואין משגיח בו ויגב
הישראלים ואם יאסרוהו גוים חרי כל ישראל מצוו
לפרותו : לוח שיש לומר קרקעי ובא
בעל חוב ליפרע ממנו מגבין
לו את חובו מן הבינונית ובשלו הן שמין בגוז שא
היה לו עירית ובינונית וזיבורית אפילו אם הבינו
הבינונית שלו טובה בעירית של שאר העולם מגב

מגבין לו ממנה היה לו ג' או ד' שדות בינוניות
לא יוכל המלוה לומר תן לי משה פלו' בינונית ש
שהיא חביבה לי אלא בדשות הלוח הוא ליתן לו ג'
מאיזה שירצה : ואם חפץ המלוה בזיבורית ואומר
לו תן לי זיבורית טפי פורתא בת הרמ' ששומעין
לו זא' הרז'ל' בת שיכול הלוח לומר לא אתן לך א
אלא בדיגד אבל אם גם הלוח רוצה ליתן לו זיבור
זיבורית טפי פורתא אלא שהיא עתה בזול ועתידי
להתייקר ואומר לו אם חביבה היא עליך קח אותה
ביוקרא ולקמיה בהא וראי אין שומעין לו וצריך
ליתנה לו בזולא והשתא שלא תגעול דלת בפני לו
לווי' דאל' אילו הו' לי זוזי גבאי הוצא שקילצא בז
בזולא והשתא וגם אתה חפץ למכרה לי אלא שא
שאתה רוצה לרוחק אותי שאקח ביוקרא דלקמי
בשביל שמעוטי בידך ולכך אין שומעין לו אבל א
אם לא גילה ברעתו שרצונו למכרה אין כופין אותו
ליתנה לו : ובת' הרמבם אם שואל ערית בציר
פורתא אין כופין אותו ליתנה לו אפי' ביוקרא ול
דלקמיה ויש אומרים שגם בעירית כופין אותו לי
ל תנה לו אפי' בזולא והשתא אם גילה רעתו שרצו
שרצונו למכור אלא שרוצה לרוחקו שיקח ביוק
ביוקרא דלקמיה ויש אומרים שאין צריך ליתנם לו
בזולא והשתא אבל אם ירצה ליסחנה ביוקרא ול
דלקמיה צריך ליתנה לו והבי מסתברא תשוב לנא
לנאון מי שאין לו אלא עירית ויש עליו בעל חוב
אינו יכול למכרה ולקנות בינונית שכך שג' אי
כו' אלא עירית בולן גובין מהעירי ואפי' אם יש לו
עירית במקומו ובינונית במקום אחר אינו יכול
לומר לו שיטול מן הבינונית שיש לו במקום אחר
אלא צריך ליתן לו מעירית שבמקומו עכ' אי לו
אלא עירית או בינונית או זיבורית יסחנה במה שח
שהיא יש לו עירי ובינונית יתן לו בינונית יש לו ע
עירית וזיבורת לא יתן לו אלא זיבורת יש לו זיבו
זיבורית ובינונית אם היה לו עירי בשע' שלוח ומב
ומכרה צריך ליתן לו בינונית לא היה לו עירית ית
לו מן הזיבורית היה לו עירית בינונית וזיבורית
והתנעמו לפורעו מהעירית הכל לפי תנאו ואם
התנה עמו לפורעו מעירי עירית וגפסד קיימ' עיר
עירית במקום עירי עירית ואינו פורעו אלא מהב
מהבינונית : גוסס הארבתא על צבסי בגי חורין
אתא פלו' ואפיק שטר חוב על פלוגי שסבמו בר ג'
זמנו ביום פלו' וקבעו לו זמן בר' ולא פרעו וב
בתבנו' לו ארבת' על שרה פלו' וקדענו שטר חובו
באש' יורירו המלוה לצבסי הלוח יבססו ג'
שמאין לשום לו כח בשיעור חובו
ואין להם בשומא זו אלא בפי הזמן ובפי השער שב
שנמכרין הקרקעות עתה באותו מקום חלקו הג'
בשומא ואמר אחר בק' ושנים בר' או איפכא בטל הי
היחיד במיעוטו אמר אחר בק' ואחר במ' ואחר בק'
הולבין אחר אותו שאומר בק' וכן על דרך זח עוש'
לעולם שמוה ג' ואומר הלוח ישומו אותה ג' אחר
הבקיאי' יותר בשומא אין שומעין לו ואחר השומ'
יבריו עליה ל' יום פעמים בכל יום בקד וערב עד
פלו' נד' היא יפח ובכך נישומת כל חרוצה ליסח' יב

והשאר חולקין הנשארין ביצר חיו שם חמש מאות
או פחות חולקין שבשוח והשאר חולקין אותו הש
חשנים חיו שם תר חולקין בשוח ויסתלק בעל המ
חמנה וחוזרין וחולקין מאתים בין השנים ויסת
זיסתלק בעל חמאתים ומאה הנשארין יסחם בפ
חשש מנים: וכן כת הרמבם ולזה חסמים אלה
הרזל מי שהוציא שני סורי חובות על אחד שגש
ביום אחד מסכום אחד חרי זה גובה שניהם ואין א
אומרים שניהם געשו על הלואה אחת ואם יש מלו
בסטר ומלוה על פה שהיא מקדמת למלוה בסטר
בת רב האי שמלוה על פה קודמת לגבות מבני חר
חרי ביון שעדים מעידים שקדמה: דרב אלפס ב
בת שמלו בשט קורמ אלפס שהי מאוחר ששיעבו שב
שט דינו במכר ובשם שמלו פל אינו גובה מלקוחות
מאוחרים מפני שאין לה קול בר אינה גובה מבני
חרי שגשתעבדו לאחר מכן מפני שאין לה קול אם
מלוה פל מוקדמת קודמת למלוה פל מאוחרת
: בת הראב"ד וראובן שלוה פ

מה מזה משמעון בעדים ומת תוד זמן ההלואה ד
והניח קרקע לחנור בנו ששוח מנה וחנור לוח ל
לאחר מיתת אביו מנה מלוה בשטר וחניע זמן הש
הסטר ליפרע ובה לוי לגבות הקרקע שירש חנור
מראובן אביו וסוען שמעון אני קודם שבגר היה
משועבד לי בחיי אביו ומלוה פל גובה מן היורש
חרינו עם לוי אלפס שעריין לא חניע זמן של שמעון
ולבא לפיחש לפירעון לא מן האב ולא מן הבן א
אפי' הכי לוי קודם לשמעון שחרי בסטר מאוחרת
קורמ למלוה פל מוקרמ ובתבין בד שטר חוב ל
לשמעון על חנור במנה שהרי המזיק שיעבורו של
חבירו חייב מדינא ודמי ופס זה שפרע חובו מרי
משיעבורו של חבירו ואם עבר זמן הלואה שמעון
אלפס שמת ראובן תוד חנור יבול לוי לסעון לשמ
לשמעון שמת פרע חנור בשעבר הזמן ואם לא יא
יאמר שלא פרע איני מאמינו כי הוא עושה עמר
קצוציא להפקיע שיעבורו ואם בשבועה איני מאמ
מאמינו וישבע לוי לשמעון שלא פרע חנור אם א
אין גאמנות בסטר ובתבין לשמעון שטר על חנור
במנה ואם לוח חנור מלוי בחיי אביו ואח"כ מת א
אביו אז שמעון קודם ללוי אלפס שכתב חנור ללוי
דאקצה הואיל ובשעת השיעבור לא היו הנכסים ש
של חנור: מלוה שלא מצא גכסים ללוה לפרע מה
חובו אלא שנתנו לו על תנאי שאמרו לו ואחריר
לפל' יס אומ' שחוא גובה מהם זכי חיבי שחם קצו
קצויים לו לעניין שיכול למכרם דקיימ' לז ירד ה
הראשון ומבר אין לשיני אלא מה ששייר ראשון ב
בר יכול לשעבדם: והרמב"ן חילק בין מבר לשיעב
שאלפס שיכול למכרם אינו יכול לשעבדם ואין ב
בעל חוב גובה ממנו אלא הפירות אם בא בעוד ח
הראשון חיי ואם מת הראשון ואח"כ בא בעל חוב ל
לגבות מהם אין מגבין לו מהם כלום אפי' עשאו ל
אמותיקי אלא חרי חם של שני: לוח שגפל ח
חבית עליו ועל אביו או עליו ועל אחיו ואין שם י
יורש אלא הוא ובני הלוח אומרו אבינו מת ראשון
ויורש את מורישו בקבר וחורישו לנו ואין לבח' לוי

ליסול ממנו כלום שאינו גוסל בראוי ודמל' ו
אומר המוריש מת ראשון וגמא שזכה הלוח בנכ
בגכסים מחיים וכל גובה מן היורש על בח' להביא
דאיה שהמוריש מת ראשון ואם לא לא יסול כלום
מאותם הנכסים
התפס
לבעל חוב במקום שחב לאחרים ב
בנו ראובן שחייב לשמעון ולוי ו
דאין לו ברי לפרע לשניהם ובה י
יחודה ותפס לראובן בשביל שמעון אינו מועיל לו
כלום ביון שיש בו חובה ללוי שחרי לא יסאר לו ב
במה שיפרע ללוי ואפי' עשאו שמעון שליח וכתב
לו הרשאה לא מחגי אבל אפיסרופא שתפס בשביל
היתומים כת רח דמהגי ואם ראובן חייב גב' ליהוד
מחגי מה שתפס לצורך שמעון אלפס שלא תפס לצ
לצורך עצמו מינו דאי באי זכי לגפשיח זכי צמי לת
לחביריה ואם הלוח אומ' לו זכה בחפץ זה בשביל
פל' בעל חובי דאי זכה לו ואפי' אם יש לו בעלי
חובים לאחר ודמקום שאינו חייב לאחרים בנו
שאינו לו בעלי חובים אחרים מהני תפסה: וכתב
רב אלפס דווקא דאית ליה פסידא לבעל חוב בגו'
דמת לוח ואם לא תפיש ליה מפסיד לגמרי דגכסי
דיתמי לא משתעבדי איצמי בנכרא דמפסיד גכסיה
או העגי וירד מבכסיו אבל אם הוא אמר לפרע ל
לא מחגי: וזה פרץ כתב ולא מהני תפסה אלא ב
בשעבר חזמן: ולא נחירא לא הרזל אלא אפי' תוד
הזמן גמי מחגי אם אין לו גכסים אחרים ויפסיד
המלוה אי לא הר תפסה: וכתב הרמב"ן דווקא ד
דנקיט בח' שטרא בידיה דיביל השתא לקיימ' בבי ד
דינא אי גמי מיחייב בח' שבוע לא מפסיגן מיציה ד
דתופש אלא אומרו לו לישבע מיד וגוסל התופש
אבל אית ליה דאיה מהדרי' ממונה למריח ולא מ
מצי למימר קבעו לי זמן דמייתנא דאיה: בת בעל
העיסוד התופש לבעל חוב במקום שאינו חב לאח
לאחרים חייב באחריותו דשוי גפשיח עבר לזה ל
לאיש מלוה וכיון שקצה נפטר הלוח וחייב באחר
יוה: ומדבריו א"ל יראה שאינו חייב באחריותו
שכתב אם יאמ' הלוח לתופש קבל עליך אחריות א
או החזיר לי מה שתפסת שומעין לו ואפי' רב דאמ'
הילך מזה לפל' שאני חייב לו אם בא לחזור וליס
דליסלר אין שומעין לו ואפי' אם הוא באחריות הל
הלוח שאני התם שנתנו לו מיר מרעתו והאמינו א
אבל זה שתפס שלא מרעתו יכול לומר לו לא מהימ
מהימנת לי פל' ומשמיע אבל בסתם אינו חייב בא
באחריותו: וכתב הרמב"ן נפקר שתפס בפקדון
לתופש לבעל חוב במקום שאינו חב לאחרים מו
מועיל לו תפישתו לעניין זה שאם מת המפקיד
שאינו געשה מסלסל' אצל בגיו דשביעית אינו מ
משמסתו ואם נתנו לאחר אינו נתון וממ' אם בפ
חוב באז אין הנפקד יכול לעכב הפקדון בשביל
דאפי' אם הלוח מודה ולבשיבא המלוה יאמ' אני ת
תפסתי בשבילך ויורדנו בד' ביניהם: ואם הנפקד
מסרו ליר המלוה אין לו פשיעה ואפי' אם היה שו
שומר שבר אינו מתחייב בכר לפי שאומר למפקיד
אילו חזרתם לך היה גובהו ממך או משאר גכסי

שמוח לראשון במאמץ והוא צתנה לשיצו במאח ל לעולם לא יחזיר אל לא בר דאם לאחר ששמוח לבח מברה לאחר או צתנה או חוריש שוב אינה חוזר לבעליה ודוקא שהוריש בחייו לאחר מירושיו א אבל ירושה וממילא יוריש במקום מוריש הוא וצר וצריך להחזירו ביאר אא חרזל בתשובת דוקא של היה לו אלא יורש אחר בהא אמרו דחררא אבל היו לו יורשים הרבה וחלקו וגפלו הקרקע לחלקו של אחר מהם אפי' לא שמאנה לאביהם בחייו אלא לאח מיתתו: שמוח ליורשו קודם שחלקו ירושה אביה וחלקו וגפלו זה הקרקע לחלק אחר מהם לא הרד דקיימא לו אחי שחלקו לקוחות הם וגמא אותה שירש שרה אביו מבר חלק שהיה לו בקרקע שגבה אביו בחובו לאחיו ואחיו מבר חלק שהיה לו בק בקרקע שגב אביו וזוה לוי כמו זביגא ולא הרד ליה כי ארעא דארעא גחית מי שנפל לחלקו השומא שיהיה לו בקרקע כמו לאחיו ולא שירש אחיו קר קרקע והוא מעות שמו לאשה בובה וגשאת ו זמנה וירש הבעל זכותה שמוח לאשה ממנה וגשאת ומתה וירשה הבעל זכותה לא מיהדר ולא מהדרינן לוי שאין לו דין יורש שהוא חשוב כלוקח הגבה אותו לזה למלוה מרצונו בלא בר לא מהדר יצו ליה: כתב הרמבם קנו מירו שלא לסלקו לא הדא ביון שמחל כמו דינא דבר מיצא דמחניא בו קניין יהיתה השומא בסעות כגון שומר חנם שמש וחייבוהו לשלם ושמו קרקע שלו ואחב גמא שח שחפקדון היה ברשותו לא הויא שומא והררא אפי' מבר הראשון או הורישו וחנא אפי' שמוח לבעל חוב בחובו ואחב צתבר שהיו ללוה מעות מצויין דהו שומא בסעות ואם ירצה חמלוה יבוא הלוח שיקח ויתן לו מעותיו: אבל אם העשיר אחב אינו יכול לבופו שיחזור ויקחנה דהוה ליה כמו קנאה ממז על תנאי שאם ירצה חמלוה שיחזור ויקחנה ואם ל לא ירצה לא יקחנה:

מי שיש עליו בעלי חובים הרבה כל מי שקד זמן קניין של סדר קורם הוא לגבות אפי' אם חגיע זמן הפירעון של המאחר קורם בג בגין שלוח מראובן בשטר בגיסו וקבע זמן הפירע לשנה ולוח משמעון באייר וקבע לו זמן בחצי ש אפ' שזמן פירעון של אחרון קורם לזמן פירעון הראשון ראשון שקורם זמן קנייתו קורם לגבות ש בילוח בעצמו בין מלקוחות ואם קדם המאחר וגבה בקרקע מוציאין מירו ואם מברם קורם שה שחפיק הראשון לחוציאם מירו אין המוקדם חוזר עליו אפי' אם המעות בירו עדיין אלא חוזר על הלוקחות ששיעברם בירו ואם מברם לגוי שא שאינו יכול לחוציא מירו אז חייב לשלם לו אפי' אין המעות בעין מריגא דגרמי

שאלה לאא חרזל ששאלת בח שגבה חובד מבת שמעון בכתב שלטון העיר ושעשו חבר חברזה יום אחר אחב באו בח המוקדם לחוציא ממ ממנו וסועו המאחר ביון שלא ערערת בשעת ה הכרזה הפסדת בחר: אם היה הברז יוצא כל מי שיש לו זכות ושיעבור על קרקע זה יבא ויערער

ובל מי שלא יערער עתה יבסלו זכיותיו ביון שג שגחג כן דינא ומלכותא הוא ובסלו זכיותיו אב אם בסתם הבריון כל מי שיש לו זכות יבא ויערער לא בסלו זכיותיו למי שלא בא בשביל חשתיקה ש שאין באז מחילה ושמא לא היה צרא לו שיש מקום דזמן באותה שעה: במסלסליו אין בהם דין קרימ לפיכך אם קד המאחר וגב אין מוציאין מירו:

שאלה לאא חרזל לוי הוציא סדר על ראובן וק וקודם שחזמינו לדין שלח הדיין וסגר חנותו ואחב הוציא שמעון סדר מוקדם לשל לוי וסועו שאין זה בח מאחר שקדם וגבה מה שסגר הדיין חנותו של ראובן: הדין עם שמעון מה שסר שסגר החנות אין זו גבייה כל זמן שלא שמו הסח הסחורה ונתנה ללוי: שיעבר לו מסלסלי אנב מקרקעי אז דינו במקרקעי ואם המאחר וגבה קד מוציאין מירו ואם קדם המאחר וגבה מעות אין מוציאין מירו וסחרי מטבע אין בו סימן שיוכלו ערים לחעיד על אילו המעות שראו אותו עצמו ב ביר הלוח וזוה ליה כמו לוח ולוח באנב וקצח וח וחזר וקצח שזכה חתופש בין אם הוא ראשון או א אחרון ואם אפשר הדבר לחתברר בערים זכה הדא הראשון והכל לפי ראות עיני הדיין: והא רבמקרא קעי שייך קרימא דוקא שהא בירו קורם שלוח אב אם קנאם אחר שלוח מבעלי חובי הרבה אפ' ששי שיעבר לכל אחר מהם מה שעתיד לקנות אין בה קדימא וכל הקורם בהן זכה ואפילו הוא אחרון לוח ובת לו מה שאני עתיד לקנות משועבר לו ואחב קצח שרה וחזר ולוח מאחר חשרה משועבר לרא שון: היו עליו בעלי חובים הרבה כולם ביום אחראו בשעה אחת במקום שבותבין לשעות אין בהן דין קרימא וכל הקוד בהן זכה בין במקרקעי בין במסלסלי בת הרמבם זכו הדין בלוחלוח ואחב קצח שאין בהן דין קרימא ומי שקדם וגבה מהם אפי' קרקע אין מוציאין מירו ובכ חר יוצא ובתב ומיהו דוקא שגבה בכד כגון שהגביהוהו בד קורם שידעו שהיה שם חוב אחר אבל אם מעצמו גבה א אפי' פי שומא וליבא למימר מאן שם לו מה שגב לא גבה: וכתב אא חרזל נראין דבריו במקרקעי א אבל במסלסלי מה שגבה גבה אפי' שגבה מעצמו:

ובספר אבן העזר פירשתי דין בתוב אשה ובעל חו שקדם המאחר: חיד בעלי חובים זמנם שוח ובאי לגבות באחר או בעלי חובים שאחר מהם קדם לח לחבירו ובאין לגבות ממסלסלי שאין בהן דין קד קדימה או שבאין לגבות מקרקעי שקצח הלוח אף שלוח מן האחרון ואין בגבסים כדי שיגבה כל אחר ואחר חובו חולקין הגבסים ביניהן ביצר לר' כל אחר ואחר צוסל לפי מעותיו עד שיפרע מחובו ב ביצר היה אחר במנה ואחר במאמץ ואחר בשלש מאות חולקין הגבסים לששה חלקים ויטול של מ מנה חלק אחר ושל מאמץ שני חלקים ושל שלש מאות שלשה חלקים וילרב אלפס חולקין בשוח מ ממסער שיפרע מחובו יבגזו אם חיו שם גמגים י יטול כל אחד ואחר מנה חיו שם פחות מ' מגים ח חולקין בשוח חיו שם יותר מ' מגים חולקין בשוח

ס' מלוח שבא בשטר מקדוים ואין הלוח במ

בפניו בת רח שאין גזקין לו שאי

נפרעין כלל שלא בפניו אפי' בשבוע

אכל רב אלפס כתב שגובין לו בשבועה ולזה הסב

לא חז'ל: ובת ח' מ' דאפילו פטרו משבועה אינ

מועיל אלא אם פירשו בפירוש: ובעל התרומ' כת

שם כתב בו נאמנות עליו ועל באי כחו ב' בכלל

באי כחו הם אבל אם כת בו נאמנות סתם אין ב'

הפורעים שלא בפניו בכלל וצריך לישבע: וא"ל ח'

ז'ל בת בתשובה שאין צריך שבועה אפי' בנאמנות

סתם: וז"ל אפילו אין בו נאמנו' והלך למריגת חים

בתור הימן ביון שחזקה שאין אדם פורע תור זמנ'

נפרע בלא שבועה אלא שעתה בשעת פירעון עבר

זמנו: ולא צהירא ביון שעתה עבר זמנו יש לחוש

שמה שלח לו מעותיו ממקום אחר שהוא פ' שליח

וחא טוען שאבר שסדר ובת לו שובר עליו: בת רב

אלפס וראי אי מצי לשרוריה ליה ולאודועי מודע-

י' ליה: ובת ח' מ' דאם הוא קרוב ברי שיוכל ח

השליח לילך ולבא תוך ק' לא ימים מודעו' ליה ד

ולא בתביגן ארבתא אניבסיה דמשריגן ומודעיג

ליה ואם חזר השליח ואמ' שלא היה רוצה לבא בת

בתביגן ארבתא אניבסיה מיר ואם אמ' השתא את

אתינא אי גמי איעבב שליח ער האי שיעורא מנס-

דיגן ליה טפי לא מנסריגן ליה: וא"ל ח' מ' דאם

האי איפשר לאודועי שבת רב אלפס ז'ל ברי שילך ש

שליח ויחזור תוך ל' יום שהוא זמנו ב' דספי משל

משלשים יום אין לצו לאחר פירעון הלוח והמלוח

יתן שבר השליח ויוסיפנו עם חובו דיגבנו עם חז

חובו ואם אין השליח יכול לילך ולחזור תוך ל' י'

יורדין לגבסיו מיר ומגביז לו חובו: כתב ח' מ' דאם

ג' ראיות צריך להביא לב' ואחר כך נפרע שלא במ

בפניו: ראשונה לקיים שטרו שגיה שבעל חובו ב

במדי' אחרת ואינו מצוי באן שלישית שנכסים אלו

של פלו' ה': וא"ל ח' מ' דאם כתב בתשובה על רב

דבריו ביון שחנכסים חיו בחזקת הלוח ער היום

יורדין לגבסיו אלא שאין ידוע היאך באו לידו א

אם בירושה אם בקנייה ואם יבא איה' בשטר או דו

בראיה מוקדמת לשטר המלוח יוציא ממנו:

ששאלת אם ב' יכולין למשכן לבעל חוב קרקע ב

בחבדו כמו שיבולין למובדו ועבדי ליה דטבא ברי

שיחזור לו קרקעו שיפרעו חיום או מחרי' גראה ש

שאלת' בשלח הלוח למדי' הים שאם הוא בבאז

נשאלה את פ'ו ויעשו כמו שאמר ואם אינו בפניו

ב' יעשו באילו היה בפניו ומכש' זכותו וטוען

טענה שהיא טובה לו ב' יעשו ב' ויחפשו ויורשו

כל דבר שהוא טוב לו זה יעשו לפי שזבין לאדם ש

שלא בפניו:

על היתומי' לפרוע חוב אביהן ובופי'

אותו בכר כמו שכותין את אביה' ברא

שהגיה לה' אביהן אחריות גבסים שאז

גשתעברו אלו הגבסים בחיי אביהם אבל אם לא ח

הגיה לחן אחריות גבסים מצוה עליהן לפרוע חז'

אביהן משום כבוד אביהן אבל אין כופין אותו דמ

דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבא' מן התורה א

אפי' הן מופקדים ביד המלוח או ביד אחרים וסע

דסעמ' משום דמצות כבוד היא מצות עשה שמתן

שברה בצרה וכל מצות עשה שמתן שברה בצרה אי

ב' שלמטה מדוחה: עליה אבל אם לא ירשו בלום

מאביהן אין חייבין לפרוע חוב אביהן ואפי' מצו'

גמי ליבא: סען היורש שאביו לא הגיה לו ממון

דאינו חייב לפרוע חוב אביו משלו: כתב רב אלפס

בתשוב' אם סוף המל' וראי שאב' הוריש ממנו גש'

היורש חיסת ונפטר ואם טוען שמא אין עליו אלא

חרם סתם יברין כל הבא בטענת שמא אבל אם אי

צריך להשביעו משום הקצת הנאונים שתקצו לח

להשביע ללוח שלא תיקנוה אלא על הלוח בעצמו

אבל אם לא תקצו על היורש: יורש שמכר כל הגב-

סים וראי ב' טורה מהלוקחות אפי' אם יש בדי

היורש גבסים משלחן לפי שהגבס' שלהן אינם מ

משועבדים לחוב אביהן ואם היורש רוצה לסלק

המלוח במעות יכול לסלקו מהגבסים שמכר אלא

שלא ירש המעות מאביו אלא אם עשה אביו גבסים

אלו אפותיקי מפורש לבעל חוב אבל אם אין לידו

משל עצמו לא מטלטלי ולא מעות אלא קרקע ודו

דדוצה ליתן למלוח בדי לסלקו מן הלוקחות יכול

תמלוח לומר איני רוצה אלא בגבסים שהגיה אביר

שחוא משועבדים לי ואפי' הם פחותים מגבסי היו

היורש שאין מבריהן לאדם ליטול גבס' שאינו ח

חפץ בהן ולא היה שיעבורו עליהן ואם אין ב' יב'

לסרוח מהלוקחות בגזן שמכרם לגוי או מלו' פ'ם

או מלוח בשטר ולא שיעבד לו מטלטלי אגב מקד

מקרקעי לרברי רב האי גאון שפירש בחיה דיתו

דיתומי שקדמו ומכרו בגבסם מועטות מה שמכר

מכרו דבתר דתקינו מזוגי ממטלטלי דיתמי חייבי

לזונם מן חרמים הבא גמי ביון דבעל חוב גבי מ

ממטלטלי דיתמי גבי גמי מהדמי' וא' ח' מ' דאם

על רברי רב האי ובתב ביון דחגי דזוי לא אישתע-

בדו אבנות אלא שעבור ייהו אניבסי אבוהון וביון

שמכרו ואין יכולי לסרוח הפסידו מזוגותיהם למ'

הרבר רומה למלוח פ'ם שיצא על היתומים ומכרו

הגבסים שאין ב' גובה מן המעות שביד דלאו הני

דזוי שבק אבוהון: פ'ם נמצא לפי דבריו אין ב' גוב

מהמעות שבידם: ונ' לי שאם מכרו קרקע שחי

שחייבין לשלם ולא מטעם חוב אביהן אלא מטעם

מזיק שיעבורו של חבירו דקיימ' לו שהוא חייב וא

דאין לו מזיק גדול מזה שהבניסו למקום שאינו י

יכול לגבותו ואם ימכרו מטלטלין אין חייבי' לש

לשלם שאין שיעבור ב' על המטלטלין אלא שתקצו

הנאונים לגבות ממטלטלי דיתמי היינו דווק' בעי'

שהם בידם אבל אם מכרו גזקמיה אראוריתא ואין

חייבין לשלם: ומי' א' ח' מ' דאם כתב בתשובה שאחא

אם מכרו קרקע אין חייבין לשלם שאפי' מזיק שי

שיעבורו של חבירו ליב' בי לא קילקלו גזת הקרקע

בלום פ'ם: אלא שגראה לחלק כמו שכתבתי איני

משיב על דבריו: גב' קרקע בחובת אביהן אותו

הקרקע משועבד לבא' של אביהן באילו היה גבוי

בבר בחיי אביהן: תפת המלוח מטלטלים מחיים

גובה מ' סען המלוח שמחיים תפשו וחורש טען

מת מלוח והיה לו ערב ובאין היורשין לתבוע מה
מהערב היינו במר יורשין מירשין ואין גובין שה
שהרי כל מה שגובין מן הערב הוא חוזר על יורשי
הלוח לפיכך אין נשבעין ונוטלין מהערב בין אם
הוא ערב או קבלן וכתב הרמב"ם הלוי על שם הר"ם
משח ב"ר יוסה לא מבעיא אם ירשו בני הלוח נכסי
מאביהם דפשיט שאין נפרעין מן הערב שהרי הוא
חוזר על היורשין אלא אפי' לא הגיח לחז אביהן
מאומה הואיל דמצוה על היורשין לפרוע חוב אב
אביהם אפי' לא הגיח להן כלום הרי הערב הולך א
אחר היתומים הואיל ועשה חסד עם אב הן שנעשה
לו ערב והרי דין היתומים ודין הערב הכל אחד :
ע"כ ולפי מה שכתב למעלה שא"ל לא ירשו בל"מ מאביהן
שאין עליהן לפרוע חוב אביהם ואפי' מצוה צמי ל
ליבא יג' ביון שלא ירשו כלום שיוכל לחזור עליה
אלא בשביל החסד שנעשה בפניו ערב אין לו דין י
יורשין וגובין ממנו בשבועה : וכן כתב הר"ם משח
זכהן אפי' אי לא ידעו ציבסיה ללוח דלא אזיל ער
ערבא בתר יתמי א"ל לא גבי מערבא חיישינן דלמא
שבק לוח צבסיה במדינת הים ואזיל ערבא וגבי ל
לוח מיהמי אבל אי ודאי איתחזק האי לוח דלא הו'
ליה נכסי כלל דליבא למיחש למירי גבינן מערבא
ע"כ : ואם לא הגיח נכסים ליתומים ובאין יורשי ה
המלוח לטרוח מהלקוחות נשבעין שבועת היורש
ונוטלין א"ל שמת לוח בחיי מלוח ואין למירון ד
דין לקוחות מדין ערב שלקוחות ארעת דעאדעא ג
נחית ועביר איגיש דזבין ארעא ליומיה ודאין מצו
על היתומים לפרוע לקוחות מנכסים שלא הגיחא
אביהם לפיכך נשבעין וגובין מהן :

מלוח אי יורשין שבאו לגבות מירשין הלוח
וטוענין אמ' לגא אבא לא לויתי שטר ד
זה מעולם הרי אלו המלוח או יורשי גובין בלא ש
שבועה ואפי' האמין מלוח ללוח לומ' פרעתי שהו'
אינו טוען פרעתי אלא אומ' לא לויתי וכל האומ'
לא לויתי באומ' לא פרעתי דמי :

יורשין המלוח שהם קטנים והוציאו על הלוח
שטר והלוח הוציא שובר שנכתב בחיי
אביהם ששטר זה פרוע הוא אין קורעין השטר וג'
אין גובין בו ער שיגרלו היורשין שרגלים יש לרבר
שהשובר מוזנח בידן שלא הוציאו בחיי אביהם :
כתב הר"ם מאגש אפי' אם לא הגיע זמן השטר בחי'
אביהן שאם השובר היה אמת היה מוציא בחיי א
אביהם ולבשיגרלו אם ידברו לפסול השובר יגבו
להם שטרם ואם לאו יקדעו שטרם : וה"ל משה הב
הכחן כתב דווק' שיש עדים שתבעו אביהם בזה ה
השטר אחר זמנו של השובר אבל אם לא תבעו בו
לא : וא"ל ה"ל כתב בדברי הר"ם יוסה : אין גובין מהי
מהיתומים אלא בשבועה בדמפרוש לעיל וגם אין
גובין מהן אלא מן הזיבורי בין אם הם גדולים ו
ובין אם הם קטנים בין מיתומים בין משא יורשי
בגון שירשוהו אחר או שאר קרובין ואפי' התנה שי
שיגבה ערית או ביצועית לא מהני תנאה גבייהו : ו
כתב הר"ם ב"ר דווק' שכתב סתם שיגבה מעריתא
או מביגורא אבל אם פירש בפירוש ממצי ומיורשי

שהרי כבר כתבתיב המלוח שבועה ליורשי הלוח כד
ברין הבא ליפרע מנכסי יתומים ואין אדם מוריש
לבניו ממון שאין יכול לגבותו אלא בשבועה ואין
חילוק בין אם מת מלוח והציח אחים או בנים או
שאר יורשין שאחיהם חיו נשבעי שלא פקדנו אחא
ונוטלו אלו מת מלוח בחיי לוח ועתה שמת לוח ב
בחיי מלוח אינו מוריש שבועה לאחר ולשאר יור
יורשין ואפי' אם חסטר משבוגה וחיא אביה מוחז'
בה ואובל פירותיה בנביהא אינא נפרעת אלא בש
בשבועה ביון שחיה יכול לסלקו במעות לא חיה י
יכול לגבותו אלא בשבועה בחייו וא"כ גם היתומים
צריכין לישבע שלא פקדנו אבא ואם מת לוח בחיי
מלוח אין אדם מוריש שבועה לבניו ודא"ל אם היתה
מוחזק ביד אביהם בחייו גובה בלא שבועה וגם ה
היורשין גובין ביון שהיא מוחזקת ביד אביהם י ו
זכהי מסתבר : ב"ד שאין יורשי נוסלי בשמת לוח
בחיי מלוח בשאין נאמנות בשטר אבל יש נאמנות
בשטר שהאמין לוח למלוח עליו ועל באי בחז נשב
נשבעי יורשי נוסלי שחרי אביהם לא היה צריך ל
לישבע לא ללוח ולא ליורשין אבל אם האמין גם
לבני המלוח נוסלי בלא שבועה וא"ל שלכתחילה
דין ליורשי המלוח שלא ליפרע מירשין הלוח בש
בשמת לוח בחיי מלוח אבל אם עבר חריין והשכר
יע' וגבו את חובו אין מוציאין מידם לפיכך יתומים
שיש להם שטר חוב על יורשי הלוח שמת בחיי מל'
מלוח אין לאפיטרופא שלהן לקורעו וכן אין בד
לצוותו שיקרעו וא"ל שלכתחילה אין דנין בו כ
ביון שאם גבו כבר אין מוציאין מידם יש להם לה
להשחותו שמא ימצאו כד שיגבוהו להן אבל ודאי
אם בא לידי כד יש להן לקורעו ביון שמו הרין אי
דין לגבות בו לכתחילה : וכתב הר"ם א"ל ראי את
שטרא מעיקרא ליד לבי דין ועביר ברב ושמא דלא
אגבו ביח וחרר אתי לירא דייגא אחרינא ומגבו ב'
מאי רעבר עבר : קדמו יורשי המלוח ותפשו מנכס'
הלוח א"ל שמת לוח בחיי מלוח אין מוציאין מיד
דרווקא בזה השבועה שחיה לו למלוח לישבע ליד
ליורשי הלוח א"ל אומרו שאינא מורישא לבניו אבל
שאר שבוע' מורישו לבניו : לפיכך הפוגם שטרו ומ'
א"ל שהוא היה צריך לישבע בגין נשבעין שלא א
אמר אביהן שיחא פרוע יותר ממה שאמר ונוטלין
ובגון שהלוח קיים : אבל אם מת לוח בחיי מלוח
היינו יתומים מן היתומים דאין אדם מוריש שבו
שבועה לבניו וכן הבא ליפרע שלא בפני בעל דין
או מן הלקוחות או ער אחר מעיד שהוא פרוע ומ'
קודם שנשבע ובחיי הלוח יורשין נשבעין שבועת
יורשין ונוטלין ואם שני עדים מעידים שקצתו פר
פרוע נשבעין שלא פקדנו אבא שיש ממנו פרוע יו
יותר ממה שהעדים מעידים ודווק' בכח' דקיסר
שטרא נשבעין ונוטלין אבל שבו' ונגזל שאין לה
שטר : וכן שבועת היסת שגהפכה לתובע ומת אין
היורשין נשבעין שבועת היורשין ונוטלין שלא ג
גתקנה תקנתם אלא בתביעת שטר שנשבעין ונוט
ונוטלין א"ל שאין אומרו בשאר שבועות שלא יהא
מורישו לבניו היבא שמת לוח בחיי מלוח וא"ל מ

צריך אחת מאילו שלשה הדרכים אלא אם אין נאמ
נאמנות בשטר נשבע בעין של תורה יבקיטות חמ
וגו סלו אפילו תפס משלחם בלא שבועה משביעין
ליו יומיהו אי לא בעי לאיכתובעי לא מפקיגן מני
אלא משמתיגן ליה ער דהישתבע כדון מי שהוא ח
חייב לישבע שבוע היסת : ואם יש בו נאמנות גוסל
בלא שבוע במה רבדים אמורים שמפורס שהאמיג
עליו ועל יורשיו או על באי בחו ריורשיו הם בכל
באי בחו הם יאכל אם כתב בשטר נאמנות סתם ול
פירש על יורשיו או על באי בחו אז צריך לישבע ו
ואם מוציא על היתומים שטר עיסקא החצי יש לו
דין מלוה וגשבע וגוסל והחצי יש לו דין פקדון ו
ואיגו גוסל אפילו בשבועה שאילו היה אביהם חי
היה יכול לטעון החזרתי במנו דאנסו והיה גשבע
וגפטר לפיכך טוענין לחו גמי הבי דפטור בלא ש
שבועה ואין עליהם אלא חרם סתם אכל אם אין יב
יבולין לטעון להם שחזיר בנוז שהורה עביהו ש
שלא החזיר או שמת תור זמנו אי גמי בגון שהימ
גיה לבעל העיסקא כל אימת ראמ שלא החזיר חי
חייבין ולא טעניגן להו שנאנס אלפ שאביהם היה
יכול לזמג בו : ואם יש מהעסק בעין ויש ערים שהו
מאותו עסק גוסל הלוח בלא שבועה ואם יש בו די
דיוח יש ליורשי הלוח באותו דיוח חלקם : ואם
מת המלוה ובאין יורשיו לתבוע השטר מהלוח וה
הוא אומר פרעתי לאביבם והיורשין אימרים לא
ידעגו אומרים לו זיל שלם : ואם אמר להן השבעו
לי וישבעו היורשין בגקיטת חפץ שלא צוה להן א
אביהם על יד אחר ושלא אמר להן בפיו ולא מצאו
שובר בין שטרותיו שובר שטר זה פרוע שא מצא
עליו הוו בחזק פרוע ובגו שמצא השטר בין שטר
הקרועים דאי לאו הכי לא מיתרע בשביל השובר ש
שנמצא עליו בדפרשיגן לעילי וגם צריך לפרש לה
שבכלל השבועה שלא אומר להם אביהם שהיה לו
סטר פרוע בין שטרותיו שאילו אמר להן בן לא ה
היו יבולין לגבותו ואם יש בשטר נאמנות שהאמו
את המלוה ואת יורשיו עליו כתב אא חול גובין ח
חוב אביה בלא שבועה כיון שהאמין גם יורשי ה
המלוה עליו : ואיגה צריבין לישבע שלא פקדנו א
אבא דמשבועה זו פטרם דאין שבועה גוסלת עלי
עליהם אלא שלא פקדנו אבא דמשבועה זו פטרם
אפילו היה היורש קטן בשמת אביו או אפילו גולד
אחרי מות אביו בשחגדיל גשבע שבועה יורשין ו
וגוסל ומיהו בשחיה קטן בשמת אביו אז אין צריך
לישבע אלא שלא מצאתי אבל שלא פקדנו אבא ושל
אמר לי לא דלאו בר צואה הוא : כתב חרבד בתשוב
אם יש לקטן אפיטרופא שמיגה אביו ומקש חובו
חובותיו שלקטן צריך לישבע שלא צוהו אבי יתו
יהומים ושלא מצא בין שטרותיו שטר זה הוא פ
פרוע ואם מצוהו בראיגו צריך לישבע שלא פקדנו
אבי יהומים אלא שלא מצא זכות ואין חוששין לו
לומר אם יצטרך לישבע שמא ימגע מלחיות אפיט
אפיטרופא שלא ימגע בשביל זה שמצוה הוא עוש
בשבועה זו כדי שלא יפסידו היתומים את חובם :
ואם יש לקטן אחים גדולים ואין רוצין להמתין

ער שיגדיל הקטן חם גשבעין שבוע יורשין וגובין
חבל שאין שבועה גוסלת על הקטן כלל כיון שיש
לו אחים גדולים שהרי אין עליו גוסל שלא פקדנו
אבא ובד דלאו בר צואה הוא וגם שלא מצא אין עליו
שהאחרים מצאו מה שמצאו ולא הוא לפיכך גובין
הכל בשבועה ונותנין לקטן חלקו ובן אם מת חק
הקטן זובין כלם בחלקו : וגשבעין היורשין וגוסל
לין חלקו וחלקם : ואם אומר אחד מהיורשים אמ
שצוה לי שהשטר פרוע ואחרים אומרים לא פקדנו
דואים אם השטר יצא מתחת יד זה שאומר שהוא פ
פרוע הפסידו בולם שהוא נאמן במינו : שאם היה
רוצה היה שורפו ואם הו יוצא מתחת יד אחר הוא
הפסיד חלקו והאחרים גשבעין שבועה היורשין ו
וגוסל חלקם : ואם הו יוצא מתחת יד אחר הוא
הפסיד חלקו : ואם חול היה אומר אפילו אם היה השט
ביוגו איגו נאמן להפסיד להם חלקם : וכל שותפין
של עסק אין בח ביר אחר להפסיד לחבירו בלום ב
בהוראתו ולא אמריג אי בעי קלתיא אלא על גבי
שליש שהשלישו שניהם ביו : ואם יש עדים שאמר
המלוה בשעת מותו שאיגו פרוע גוסליו כל שבוע
בין מלוה בין מיוורשיו וכל הדין שיש ליורש המלו
עם הלוח בשבאין ליפרע ממנו כדי יש להם עם יו
יורשי הלוח אם מת ובאין לפרוע מהו שגשבעין ש
שבועת יורשין וגוסליו מהם אלא שזה יש ביניהם
בשטוענין עם הלוח אז אין צריבין לישבע אל שלא
פקדנו אבא ובן אבל אין צריבין לישבע שלא גפר
גפרענו ממר שהרי איגו טוען שפרעם אבל בשטר
עו עם יורשי הלוח צריבין גב לישבע שלא גפרעו
עצמם מאביהם שאם היה אביהם קיים היה יכול ל
לטעון פרעתי להם שהרי חם גדולים כיון שבאין
לישבע וזהו לרעת הלאבד : אבל בעל העיטור בת
שאי צריבין לישבע שלא גפרעו אלא אם טוענין י
יורשי הלוח אביגו אמר לגו שפרע לבם אבל לא ט
טענו אין טוענין להם : שאין טוענין ליורש במקד
שיש חונה ליורש אחר : ומסתבר ברבדי הלאבד של
שלעולם טוענין להחזיק הממוג במקומו : כתב
רב אלפס בתשובה אלפ סיורשין גשבעין שבועה
היורשין וגוסליו חמ היורשין בעצמן אבל אם מו
מותו היורשין שהיו להן לישבע שבועת היורשין א
אין היורשין שלהן גשבעין וגוסליו : ובר כתב ח
יהורה ברצלוגי : וביוצא בזה השיב הלאבד בתשוב
היבא שמת מלוה בחיי לוח שהיה להם לישבע שבו
שבועת יורשין וליטול ומת אחר מהם קודם שגש
אין האחים גובין חלקו בשבועתם שמא להם לא צ
ציוה ולו צוה והם איגם יבולין לישבע שלא גפ
גפקד אחיהם המת מאבא לפיכך גשבעין וגובין ח
חלקם ומפסידין חלקו : ואם חול כתב ורבד תמה
הוא גבי דאין ארם מוריש שבועה לבגיו היגו שבו
שבועת כדי אבל גבי יורשי יורשי יורשים בלה ש
שבועת שמא היא וגשבעין שלא אמר להם מורישו
ששטר זה פרוע : ובן כתב בעל העיטור ברא ביורש
המלוה גשבעין וגוסליו מיוורשי הלוח שמת מלוה
ואחכ מת לוח אבל מת לוח בחיי מלוה ואחכ מת
המלוה אין יורשין גוסליו בלום אפי בשבועה שח

והחייב לו בדין ואין לו במחלוקת שנובה מזה
 הערב: והרמב"ן כתב שאין גפרעין מן הערב אפי'
 הוא קבלו: וא"הר"ל חילק בין ערב לקבלן וכתב
 שאין גזקסין לגבסי ערב אפי' שאומ' ממי שארצה א'
 אפרע דגיבסיה דאיניש אינון ערבאי ביה ובאילו א'
 אמ' על מנת שאפרע מן הגבסי אם ארצה ואפי' הבי
 אינו גפרע מן חיתומי קסגים ביון שאינו יכול לת'
 להתבען בעודו קסגים דח' חרין גמי אם אמ' ממי
 שארצה אפרע חואיל ויש גבסים ללוח וצריך לתב'
 הלוח תחילת לא יפרע מהערב אבל בקבלן יפרע
 מהקבלן והוא יפרע מחיתומים לכשיגולל
 צוח אביהם ואמ' תנו לפלוני מנה או שדה לפלוני
 בין אם אמ' מנה זו או שדה זו או מנה או שדה סת'
 גזקסין לגבסיהן אבל מעמידן לחן תחילה אפי'
 אפי' טרופא לחמר בזכותם לרא' אם יוכל לערער
 ולבטל הצואה ואם תתקיים הצואה גזקסין לגבס'
 לגבסיהן שחרי את לחוש לא לצרירי ולא לשובר וור'
 ודווקא שצוה בשטר שכתב בכתב ידו תנו מנה לפ'
 לפלוני וגיבר שהוא כתב ידו אבל אם צוה בעריף
 אין גזקסין שאין מקבלין עדות שלא בפני בעל ד'
 דקס' בשלא בפניו רמי והרמב"ם ז"ל כתב דדוקא ב'
 במנה ושדה סתם מעמידן אפוסטרופא אבל במנה
 ו שדה זו אין מעמידן אפוסטרופא כיון שפירש חמ'
 המנה והשדה שוב אין לערער וא"הר"ל כתב בסב'
 בסברא חרא שוגח: **שאלה** לא"הר"ל ששאלת
 יורש שנתן גבסי מורש לקס' ויצא שטר חוב על ה'
 חמורש מי גחתינו לגבסי קס' או לא אם חסר מ'
 מקויים מורירין הבעל חוב לגבסים ואם איש מק'
 גזקיים אין מורירין שאין מקיימין שלא בפני ב'
 דין קרס' שהוא בחזקת היורש שאביו היה מוחזק
 בה ובתברר בערים שהיא נזולה בידו ובא הנזול ל'
 להוציא מחרש בית דין גזקסין להוציא מיד
 אלמ' שהוא קס' ואין מעמידן אפוסטרופא לחמר ב'
 בזכות היורש אולי יוכל לפסול העדים של גזל יד'
 דאחזקי סחרי כשיקרא לא מחזקינן נדווקא שנת'
 שנתקבל העדות בחיי האב או שהוציא שטר מקויל'
 שהיא שלו שלקח מאביו ואביו לא החזיק בה ג'
 שנים אחר זמן חסר יאכל אם לא נתקבל העדות
 בחיי האב אין מקבלין אותו אלא ברא' שהקדס' ב'
 בחזקת הקס' בדמיון אבל אם לא היה בחזקתו
 אלא שתקת בעבדיו וירד לתור שדה חבירו או שת'
 שתקת ממנו בסליתו אין אומדן גמתי' עד שיגד'
 אלא מוציאין ממנו מיר דלכשיגדיל יביא ראיה וית'
 ויתזור ויטלג: וכן אם חודה האב בכתב ידו על'
 מטלסלין שבירו שהם מעסק שיש לו משל פלו' או
 פקדון שהוא בירו משל פלו' מוציאין מן חיתומים
 ואפי' הם קסגים ובן אם גזל אביהם אפילו אכלום
 שאין הגזילה קיימת ואפי' אכלום אתך יאוש אם י'
 ירשו חיתומים מאביהם קרס' או אפי' מטלסלין
 שאח' הם משועבדים לבח' מתקנת הנאונים גבינ'
 מהם לפדוע גזול אפי' הם קסגים: כתב הרמב"ן ש'
 שאם לו בר' או אפי' טרופא של יתומים לצרכם גזק'
 גזקסין לגבסיהן ומורדין בלא חרזה וגפרעין מ'
 מחן בגיבסיהן במו משאר בעל חוב וכן בדינא דרב'

המלצה

את חבירו על פה אינו נדבה אלא
 ממח שימצא ביד הלוח אבל אינו
 שורה לא מחלקדות שקבו ממנו
 ולא ממתנות שנתן יאכל מכל מה שימצא בידו נדב'
 בין קרס' בין מטלסלי אפי' קצאו אחר ההלואה:
 אבל חמלוה בשטר סודת מהלקוחות ומהמקבל מ'
 מתנות שקצו ושקבלו ממנו אחר ההלואה אפי' אם
 אינו ממנה בשטר שקבל עליו אחריות ומיהו אם
 צירש במידתו שלא קבל עליו אחריות אינו סודת
 מזהם ואם קדם וצמד אד' המתנה להלואה אינו סו'
 סודת מזהם וצמד יש חזקה שלא בידו במבד ובמ'
 דבמתנה אלא להחזיק בעל חוב גובה מהם אלמ'
 שקרמו להחזיקהו במו שכתבתי למעלה בסימן פ'
 וכן אם צוה ללוח על תנאי שלא יחול עליו שוב ש'
 שיעבור לא חוב ולא בתובה בין שקדם למכר או
 למתנה ולא יחול עליו לחבא יכתב א"הר"ל שהת'
 שהתנאי מועיל ולא יגבה בחמהם שהצות יבול ל'
 לחסיל במתנה אין התנאי שירצה ובמו שיבול לת'
 להתנות פלו' שלא תמכרה ולא תמשכנה כד יכו'
 להתנות על מנת שלא יגבה בעל חובו אפי' בחוב'
 שנתחייב בד' ואע"פ דבת' ליה דאקניח הרי לא קנ'
 אותה לשיעבור זה שאינו יכול לקנות אלא מה שח'
 שהצות דרצה ליתן לו ידאם היה הבעל חוב סוד'
 מר' לא נתקיים התנאי ונתבטל המתנה מעיקר'
 וחררה למירה וצמצא שהוא לוקח ממנו אחר' בחוב'
 חיל בד' לא יגבוה בר' ממנו וישאר ביד המקבל אב'
 אם קצת קרס' והתנה עמו המדבר על מנת שלא י'
 יחול עליו שום שיעבור אינו מועיל ובעל חוב נד'
 נדבה מזה ממנו: וראובן שנתן קרס' לבגד והת'
 והתנה זה התנאי שלא יחול עליו שום שיעבור ול'
 היה לו בין אתר ואחר בר' לוח ביאר עור בתשובה
 אחרת שהבעל חוב גובה ממנו וזה לשון התנאי
 שחתנו ראובן הצותן שלא יחול עליו שום שיעבור
 היה קיים מסעם ששייר ראובן לעצמו בח' בקרס'
 שאם יבא בעל חוב של בגד לגבות הקרס' שתתבס'
 המתנה למפרע ויתזור הקרס' על הצותו ואם לא
 נתקיים התנאי גתבטל המעשה באילו לא געשה ו'
 ואותו בח' ששייר לעצמו האב ובשכא בעל חוב לט'
 לסודתה נתבטלה המתנה מבה אותו תנאי וחזר ל'
 לבז מבה חשיור שירש מאביו וחזר לו בלוח ואח'
 קצת ומשתעבד משום דבתב ליה ואקניח חילבד'

מחגי תנאח! וכן מסתבר לאא חרזל! ובתב רבאל אלפס בתשובה דווקא שהזיבורת עושה פירות יות על עבודתה אבל אם אינה עושה פירות רק בכרי עבודת איז שם קרקע עליה אלא ארץ גזירה היא ד ואין בל גוטל הימנח! והיבא דחפש בל בינוצי בחי אביהם בגון שלוח אביהם ממנו מנה והוא לוח מ מאביהם מנה ויש ליתומים זיבורית ויש לו בינוצי דבאין ליטול ממנו בינוצי בחובם וליתן לו זיבור זיבורית בחובו חרי הוא מעבב בינוצי של בחוב שחרי תפישתו מחיים אבל אם היתה תפישתו אח מיתת אביהם בגון שקנה הוא בינוצי של אחר מ מות אביהם לא מהניא תפישתו; ואם גיזק בה לגב גזקו מהיתומים בתב חר יוגה אם הם קטנים אינר גובה אלא מהזיבורית אבל אם הם גדולים גובה ב ברינו מהעירית; קט

בשגובי

מגבסי היתומי שמין בל הקרקע ד ואחל מבריון אותו שלשים יום ד רצופין ואם איז מבריון רצופין אלא בכל שני וחמשי יבריון ס יום בכל יום שני וחמשי שבהם יבוצר מבריון הבריון יוצא בקר פעם אחת בשעת הצבס פועלי ופעם אחת בערב ב בשעת הוציא פועלי ושה פלוגית שסימניה בר וז דמיצריהי בר דבר עומדת לימבר ויפרש שמוברין אות ברי לפרוע לבל שלא יסבור הלוקח שנמכרת לפרוע ממנה בתובת אשה שיש מי שרוצה לפרוע יותר לבעל חוב מלכתובת אשה שאינו מרדק בל שיהיו המעות טובים כמו שמרדקת האשה; ואם יאמר המלוה אני אקבל חסרה בלא שומא בפי בפירעון חובי והיורש אמר לא בי אלא ישומו אות בל שומעין ליורש וישומו אותה ויבריון עליה וי יקבלגה המלוה בשוויה דאי מזרמני ליורש וזוי בתר חבי מסלק ליה בדמי וביון שהבריון אפי טער דמברו שיה מאתים במנה מברו קיים אבל אם מב מברו בלא הברזה אפי לא טעו ומברו שיה בשוה מברו בטל: בלא ברברים שצריבין חברה ובמקל שמבריון ובשעה שמבריון אבל וברים שאין צריב הברזה בגון עברים ושפחות ושאר מטלטל שנמכר דים לעולם בלא הברזה ושעה שאין מבריון בגון שמוברין לצורך מזוני וברנא ולקבורה שכל מי ש שהלוח לצורך אחת מאילו בשפורעין לו מוכרין ב בלא הברזה; ובמקדם שאין מבריון; שיש מקומי שנוהגין שלא להבריו לעולם מפני שיש בני אדם שלא ירצו לקצית אם יבריון שלא יקראו אותם או אובלי גבסו דאכרזתא פירוש שגנאי הוא שקוצין ב גבסים שצריבין למכור מפני הרוחק וביון שאין צ צריבין הברזה אם טעו בפחות משתות מברו קיי טעו בשתות מברו בטל יבתב רב אלפס בשאין צרי הברזה יאפי אם חבריון במאן דליתיה דמיא ואם טעו בשתות מברו בטל יאא חרזל בתב ביון שהב שהבריון ולא היו צריבין יש הוכחה שרדקו יפה ומברו קיים אפי מברו מאתים במנה ואם טעו ב בפחות משתות בדבר שאין מבריון שהמקח קיים פי רי שמחזירין האוצא; והרמבם בתב שהי מחיל דלזה הסכים אא חרזל; והיבא שטעו ונתאגן בשת

שהמקח בטל ורצו בל לקיים המקח ולהבריה הלך הלוקח שיחזיר החוצא יבתב הרמבם שהרשות ב ביון לקיימו; ואא חרזל בתב שאם ירצה הלוקח ל לבטלו הדיון עמו דבמו שיש לבל השות לבטל המ מקח בן יש רשות ביר הלוקח לבטלו ובתב חר מ משה מיימון זל בל שמכר קרקע או עברים של ית יתומים שיה מנה במאתים איז הלוקח יכול לחזר בו לא יחא בח הדיוט חמור מכח היתומים וכן הד חרין באפוסטרופו שמכר קרקע ועברים איז הלוקח יכול לחזור באונאה ביון הדיוט; וחר יוגה בתב ד דבר שמכרו בשל יתומים בין פיתחו שתות בין ה הותירו שתות מברו בטל; פחות משתות מברו ק קיים; וכן מסתבר לאא חרזל; והא דבפחות משת משתות מברו קיים בשמכרו הם בעצמם אבל מבר עי שליח אפי טעה בכל שהוא המכר בטל ובתב רב האי שאין חילוק בין אם נתאנה השליח או הלוקח בכל ענין המקח בטל; וחר יוגה בתב אם הטעה הוא ללוקח ער בשתות מברו קיים וזכה המשלת ביהרז בשאר כל אדם שמוכר שלו אבל אם נתאנה השליח בכל שהוא המכר בטל דאל לתקוני שדותי דלא לעוותי; ולזה הסכים אא חרזל; ואחריות ח המוכר הוא על גבסי היתומים וכאשר יבתכו האר הארבתא על גבסי היתומים צריך שיפרשו בח וח דהברזו ששרה זה היתה מגבסי המת; ואם לא יבת יבתכו בו בתו הארבתא פסולה ואין אובלין על י ידה פירות חסרה אפילו אחר שישלימו ימי ההכר ח הברזה;

אפי

צוקסין לגבסי קטנים ער שיגדלו ויהיו בני זג שנה אבל קודם לבן איז גפרעין מ מהן אפי יש נאמנות בשטר אלא אם בו י יש עליהם מלות בריבית שלוח אביהם מגוי שיקם עליו לרזן בריני ישל לא יתבע ליתומים ער שיג שיגדלו ולא קבל עליו שלא יקח ריבית וכן גפרעי מהן בתובת אשה באשר פירשתי בספר אבן העזר ואם יש יתומים קטנים וגדולים המלוה גפרע מד הגדולים חלק המגיע להם וברי שיפרע בל מחלק הגדולי צריבין בל להעמיר אפיטרוף לקטנים ול לחלק עם הגדולים ויגברו לבל מהגדולים חלקם המגיע להם לפרוע יוטעם דאין גפרעין מן הקטנ משום דהיישיגן שמא התפיש אביהם למלוה צרי ל פיבר אם תפש משלהן אפי אחרי מות אביהן והי בעניין שיכול להחזיק בו ולטעון עליו לקוח חר בירי מותר לו לתופשו בחובו ביון שידוע וברור ל לו שלא גערע מאביהן ואם שמתהיה ומת בשמת על שלא רצה לפרוע או שמת בתור הזמן או שהוד בעת פטירתו שלא פרע גפרעין אפי מהקטנים; דהיבא שמת הלוח והניח יתומים קטנים ויש למל למלוה ערב בתב הרמבם צוקסין לגבסי ערב אפי שהיתומים קטנים ולא אמרינן סוח סוח ערב ב בתר יתמי אזיל וגמצא צוקסין לגבסי קטנים שה שהרי איז הערב יכול לגבות מהן ער אשר יגדלו ו ביון שאינם פטורין אלא בעורן קטנים ולבשיגורל יתחייבו גמצא שבני חייובא גינהו אלא אריא דרב דרביעא עלייהו והרי זה במלוה שתבע ללוה וגת

שיעבור גושי אבן בנתינת שטר חוב לא שיהיה תש
 תשנת השוק דמילת רלא שביח היא ועוד שלא יצ
 השטר מרשות ראובן לגמרי שעדיין צשאר בידו כח
 למחול השטר חילבך חשיב שמיר ממנו לגבות מ
 ממנו בעלי חוביו: **ק"ב**
א"י בעל חוב טורח ממשעבדו אלא אם חזו חב
 הנבסים ללוח בשעת שלוח ומברם או נתנ
 אחר בר אבן אם קצאם אחר שלוח ומברם
 לא גשתעבדו לבח ואינו גובה אותם מהלכות ד
 ומיחו בעידן ביד הלוח גובה מהם אעפ שקצאם א
 אחר שלוח ואם שעבד לו גבסיו שקצה ושיקצה אז
 חל השיעבוד גם על מה שיקצה אחר ואם קצה אחר
 ומברו בל חזו גובה ממנו ודוק שפירש לו בפירו
 אבל אם לא כת לו דאקצה לא ולא נאמ בזה אחריו
 טעות סופר הוא אלא כל מה ששעבד לו כת ומה ש
 שלא שיעבד לו לא כת ויא ביון דקיימ לו אחריות
 טעות סופר בבל מה שראוי להשתעבד אמרנו סעו
 סופר הוא ובן דעת אחרזל: ואם לא כת דאקצי
 ומבר גבסיו אחר שלוח והמלוה בא לטרוח מן חל
 הלכות דוקחות וטוען שאילו הנבסים היו ביד הלוח בש
 בשע שלוח ולוקח טוען לאחר שלוח קצה ומבר ב
 בתב חרמבן שאם יש ערים שחלוח קצה קרקע זה
 ומברו אז צריך המלוה להביא עדים שקצאו חלוח
 קורם שיעבדו אעפ שהמלוה טוען טענת בריא ד
 וחלוקה טענת שמא ביון שהלוקח מוחזק דזה בא
 לחוצאן מידו עליו להביא ראיה אבל אם יש עדים
 שהלוח היה מוחזק בו ושהיה שלו אז צריך הלוח
 להביא ראיה שקצאו חלוח ובאיוח שעח קצאו ואם
 לאו מעמידן אותו על חזקתו של לוח ונאמר שה
 שלו ושל אבותיו מעולם: ובן הורד הנאונים בגות
 גבסיו מעבשיו ולאחר מיתה ולא גורעו הנבסים ש
 שהיו לו באות שעה ופסקו שאם לא נודע שקצה ג
 גבסים אחר בן שהכל בחזקת מקבל מתנה ויא ש
 שלעולם על המלוה להביא ראיה שהיו הנבסים ב
 ביד הלוח בשעת הלואה שהלכות דוקחות חז מוחזקין
 בגבסיהן וראי והמלוה ספק אם חל שיעבדו על
 יהם אם לאו ואין ספק מוציא מידו וראי שאפי יר
 ירשם מאביו שמא לאחר החלואה צמלו לו ולא חל
 שיעבדו של מלוה עליהן יובן בגותו מעבשיו ול
 ולאחר מיתה היורש ודאי מוחזק והמקבל מתנה
 ספק ועוד יד בעל השטר על החתונה ועליו לבח
 שהיו גבסיו אלו לגותן בשעת המתנה יוחבי מסתב
 דאיואם יש שני מלוין שהוציאו כל אחר שטרן איד
 בשום אחר מהם בתוב ראקנה ואין הנבסו מספיר
 קין לחובות שניהם וסוען חמוקדם כי בשלוח ממ
 ממנו בבר קצה הנבסים והמאוחר סוען שלוח ול
 משגיגו ואחב קצה והוא משועבד לשגיגו כתב חר
 מבו אם יש ערים בדברי חמוקדם וראי יקח חבל
 ואם אין ערים בזה אלא יש עדים שקצה ואין יודע
 מתי קצה החצי שמורה המאוחר למוקדם יקח וב
 ובשאר החצי חולקין ואם אין עדים שקצאם מעמ
 ידיו הנבסים ביד חמוקדם ואומ בי חיו של חלוח
 ושל אבותיו מעול והוא הולך לפי סברתו שלמעל
 אבל לפי הסברא האחרת גם בבאן לעולם הוא סמ

דחולקין החצי שחולקין עליו אם יש עדים למוקד
 דם שהיו ברשות הלוח בשעת ההלואה: ראובן
 שלוח בשטר ולא כת למלוה דאקצי ומת והיה לו ב
 בת וירשתו ועמרו ונשאת אין המלוה גובה מן חב
 חבעל יממה שהכניסה לו אשתו באיתו הנבסים א
 אפי למאן דאמ לוה והוריש משתעבד הבא לא גבי
 דבעל בגבסיו אשתו חשוב כלוקח: **ק"ג**
א"י בעל חוב טורח מן הלכות אלא בקרע
 שמבר הלוח אבל מטלטלי שמבר אינו גוב
 אפי היו בידו בשעת ההלואה לפי שאין ד
 דעת המלוה סומכת על המטלטלין מפני שהלוח י
 יבול לחבריהם ואפי חתרה המלוה בלכות ואמ
 אל תקצו ממטלטלי הלוח המלוה אינו גובה מן
 מפני שלא חל שיעבודו עליהם כלל ודוק שנתנ
 במתנה בריא אבל נתנם במתנת שכיב מרע ודוכ
 מהן שמתנת שכיב מרע חשובה נידושה ואם שיעב
 לו מטלטלי אגב מקרקעי אז יש להן דין מקרקעי
 אח לטרוח במ שמבר אחר אם כת לו דאקצא ובן לב
 דבר: ובתבתי למעלה בסימן נט שאעפ אין גזק
 קין לטרוח ממטלטלי חמשועבדים משום הקצת
 השוק ובנימקצי ליה מטלטלי אגב מקרקעי צריך
 לכתוב ולא באסמכתא ורלא בטופסי דשטרי מפני
 שיעקר השיעבוד על הקרקעות ושעבוד מטלטלי
 אגב מקרקעי דומה לשעבוד הערב שהוא באסמכת
 שאם לא יפרע הלוח יפרע הערב יאח בא אם לא י
 ימצא קרקע שיפרע מן המטלטלי חמשועבדים על
 בן צריך לפי שרעתו סומכת על המטלטלי כמר ע
 על הקרקעי ואם אומ לו מעבשיו אין צריך לפי
 ולא באסמכתא שכל קציון מעבשיו קונה אפילו ב
 באסמכתא ובבד חשוב ודלא בטופסי דשטרי פי שב
 שכתב לשם שעבוד גמור ולא שטופס שטרן בר ה
 הוא: ואם שעבד לו מטלטלי אגב מקרקעי אין צר
 צריכות להיות צבורין בתוב ואפי מטלטלי דנידרי
 משתעבדי ואפי בקרקע כל שהו יבול לשעבד כל
 מטלטלין ואם אין קרקע ללוח והמלוה זיכה לו ב
 בתור שדחו בקציון או באחת מההקצאות שדוני
 בהם קרקעות או שחשאלו או מן חשכיר לו קרקע
 כל שהו חרי זה מקצה על גביו כל מטלטלין שירצ
 דאין צריך לסיים המקום שמקצה אגב המטלטלי
 דאם אין קרקע ללוח וגם אין למלוה להשאילו או
 להשכירו יכתוב הקצית לו ארבע אמות קרקע בת
 בחצירי ואגב הקצית המטלטלין לו ואעפ שאין
 אנו יודע לו קרקע חוראת בעל דין כמאה ערים
 דמי לחובתו ולא מיתחי בשיקרא שאיפשר שיהיה ל
 לו קרקע במדינת אחרת ואין אנו יודע בה: **ק"ד**
מל"ה שיוע לקדחות שקצו מהלוח אחר ש
 שהלוח חולד וטורה מהם ואין צריך
 דבר אחר ואם אינו יודע לקדחות שק
 שקצו מהלוח וצריך לחפש אחריהן בותבין לו בר
 שטר טירפא שיטרוח מהלכות וקדורעין שטר ח
 חוב וכותבין בסידפא שקדעו שטר חוב ובאשר ימ
 ימצא לוקח המאוחר בו כופין אותו לרזן עמו וא
 דאינו יבול לדמ לו לר אצל הלוח ובאשר יתחייב ל
 לר בדין ויבתבן לר טירפא על הלכות או אפרע

בעל חוב של הבן גובה הקרקע בחובו בין בחוב
שלזה אחר מות אביו בין בחוב שלזה בחי אביו ;
בדא שטורה ממעבדי בשאינו מוצא ביד הלוח בני
חרי לגבות חובו מהם אבל אם מוצא ביד הלוח בני
בני חרי לגבות אפי' הן זיבורי לא יסרוה ממעבדי
לא שאם הם הם לקוחות או מקבלי מתנה לפיכך
אם נתן הלוח מתנה לאחרים וכתב להם מאתים
לפל' וג' מא' לפל' וד' מאות לפל' ואין צבסיו כד'
שיספיק לבולם אין אומרם כל הקורם בשטר זכר
אלא חולקין הצבסים לתשל' חלקים דיקח בעל מ'
מאתים זוז שני חלקים ובעל ג' מאות זוז ג' חלקי
ובעל ד' מאות זוז ד' חלקים ואם יצא עליהם שטר
חוב גובה מכולם ובפני החלוקה יפרע כל אחד ואחד
מהלקוי אבל אם אמ' מאתים זוז לפל' ואחדיו ג' מ'
מאות זוז לפל' דאחדיו ד' מאות זוז לפל' כל הקור'
בשטר זכר לפיכך יצא עליהם שטר חוב גובה מן
האחרים ואם אינ' מספיק גובה משלפני ואם אינ'
מספיק גובה משלפני פניו ואם מכר הלוח קרקע
שש לו בעירו ויש לו קרקע עוד בעיר אחרת כתב
א' הרז'ל שבעל חוב גובה מן הלוקח ואינו יכול ל'
לדמ' לו הנחתו לר' בני חורין בידו שאינו בעירו ש'
שגם הלוח בעצמו לא היה יכול להגבות למלוח מן
מזבסיו שיש לו בעיר אחרת ולא ערית האי גברא
דאחי מחמתיה חניחו הלוקחות בני חרי ביד הל'
הלוח ונתקלקלו בעל חוב סורה מהלקוחות ודור'
נתקלקלו אבל לא נתקלקלו אל' שאינו יכול לגבו'
מהם מחמת פשיעתו כגון סילק שיעבור מהם ו'
ולקח מחלוח בקניין שלא יגבה מהם אינ' גובה מ'
מהלקוחות שאמר לו הנחתו לר' מקום לגבות מ'
ממנו ואם יש כאן שנים או שלשה לקוחות שקנו'
ממנו באחריות ואין אחד מהם קורם לחבירו דם'
בעל חוב לסרוה כתב רב האי שגובה מאיזה מהם
שירצה ויאנו צריך לקח חצי שדה מזה וחצי שד'
מזה ; ואם הלוקח שקנה מהלוח מכר לאחר והאמ'
לאחר אפילו עד כמה ובא בעל חוב לסרוה מלוח'
האחרון ; כתב א' הרז'ל בתשובה שאינו יכול לדמ'
לו למח לא תבעת חובך מהראשון ושםאלא רצה ל'
לתבוע עד עתה שלפעמים הלוח אלם ולפעמים
המלוח אדם עשיר ויש לו שטרות הרבה ואינו זוכר
לכולם עד שיוזמן לידו ; ומיחו בשבא לירי השטר
ישו אג' דודש וחוקר על אחרון חבנייה לידע אם
רמאות בדבר ; לוח שמכר צבסיו וחתם המלוח
על שטר המכירה לא חפסיר בשביל זה זכותו וטור'
מהלקוחות שיוכל לומר השיעורו לי וחראשון ק'
קשה ממנו ; שאלה' לאא הרז'ל ששאלת ואובן
קצח בית משמעון ולוי היה לו שטר על ביתו של ש'
שמעון ולוי היה במעמר בשקצח ראובן חבית ולא
חוציא שטרו וגם ראובן סתר הבית ובגח בו ומינח
לוי על חבניו ואחר כך חוציא לוי שטרו ; תשובה
לא איבר זכותו בשתיקתו ; לוח שלוח ואחר כך גח'
במתנה צבסיו ע'ל לחחזיר וראי אין מתנתו בלום
שהרי כבר זכה המלוח בצבסיו בשביל חובו שקדם
למתנה ואם המתנה קדמה להלוואה ונתנה לזמן
ידוע זכה המקבל במתנה עד שיגיע זמנה ואם גח'

צתנה לו על מנת לחחזיר בסתם ול' מירש לו צאין
זמן וחזירנה לו ואחר כך לוח בשם שהמקבל יכול
לעבב ; המתנה בידו אפילו לזמן מרובה בעל כד'
בורחה של גותה לפי שיפול לזמר לו אחזירנה לו
לאחר זמן ואקיים תנאי וכן יכול להחזירו בכל פה
כד' הוא דוחה למלוח הבא מבחו' או חמלוח יכול
לבדוק מדר' נתן לבשירנה להחזירה שלא יחזירה
אלא לו ולא לגותו ; ראובן ; הלוח לשמעון
על פה דשמעון הלוח ליהודה בשטר ומכר יהודה
בל צבסיו ובא ראובן לסרוה מהלקוחות שקצח מי
מיהוד' מבית שטר שיש לשמעון על יהוד' הדין עמד
אע' ששמעון היה יכול לטעון לראובן פדעתו אין
הלוקחות שקנו מיהוד' יכולין לרחות ולזמ' פדוע
אתה משמעון ואין שומעין נאמן בהוראתו עלינו
שהוא עושח קניניא עלינו לפי שטוח סת' צריבין
לפרוע לשמעון שהוא מלוח של חמבור שלהם וז'
דהואיל ויכול שמעון לסרוה מהם גם ראובן שה'
מלוח על שמעון סורה מהם הואיל ושמעון מודה
שהוא חייב לו ; לא חיו ללוח צבסים אלא שטרי
חובות שיש לו על אחרים לא מבעיא בעורו ביד
דמסיס דחמלוח שלו גובה מהם אפילו לא שיעבר'
לו מטלטליא אגב מקרקעי ואי צד' לעשו בהם שום
הקצאה ; לא כתיבה ולא מסירה אלא גובה אותם מ'
מדר' נתן דבי חייבי דבעלי חוביו של לוח משועבדי
לו משועבדים גם למלוח שלו אלא אפילו מה הל'
צנפלו חסדרות לפני חידושי' גובה מח' לא מבעיא
אם נעשו חסדרות שיש ללוח על בעלי חוביו קוד'
שלוח הוא מהמלוח אלא אפילו נעשו אחריבין ואמ'
קצו בעלי חוביו של לוח מהצבסים אחר שלוח הל'
הלוח מהמלוח שלו אפילו הב' המלוח שלו גובה
מהם ומיורשיהם מדר' נתן ואם מכר הלוח שטרי ח'
חובו או נתנם לאחר או שבעלי חוביו מכרו צבסיה'
אחר שלוח הוא מהמלוח וראים אם בשטר שיש למ'
למלוח על הלוח וכן בשטר שיש ללוח על בעלי ח'
חוביו שיעבורא ומטלטלי אגב מקרקעי אז יש בה'
דין קרימ' וצבסיחן של בעלי חוביו של הלוח משו'
משועבדים למלוח שלר' מבחו' בידו שהוא קורם למ'
למכירה שמכרו ואם חיו ללוח שני מלוים שהלוח
לו וכאין באחר לגבות מבעלי חוב' שלו וראים אם
חמלוח הלוח לבעלי חוביו בשטר לאחר שלוח ח'
אמשוחם יחולקו ואם תפס אחד מהם זכה בתפס'
שתפסאם חובותיו של הלוח קורם שלוח משניהם
או קורם שלוח מהאחרון ובת לראשון אגב זכה בה'
הראשון ; שאלה' לאא הרז'ל ראובן היה לו שטר
על שמעון ונתנו ללוי בבתיבה ומסירה ובשבא לוי
לגבותו הוציא יחוד' שטר שהיה לו על ראובן מוקד'
לשטר שהיה לו לראובן על שמעון דאמ' בי השטר ש'
שנתן ראובן ללוי הוא ממונ' של בעל חובו וזכר
בו מדין קרימ' ולוי משיב השטר הוא מטלטלי ואי
בו דין קרימ' הדין עם יהודה בידו ששטרו מוקדם
דשעבר לו מטלטלי אגב מקרקעי אע' דשאר מטל'
טל' שנתן ראובן לא היה גביה מינ' אע' ששיעבר'
לו מטלטלי אגב מקרקעי היינו משום תקצת חשו'
ואל' לא היה אדם קוצח חפץ מחבירו מפני שיעב'

המזכר בשביל אחריות שלו אפי' לו מבר לא בשטר
אלא בעדים בעלמ' אפילו לא פירש לו האחריות:
דכתב ח' יונת דווקא שמעירין הערים שלא חתמו
על שום שטר וגם לא היו ערים אחרים כי אם הם
דאי לאו הכי דילמ' טרית בערים ודור טרית בשטר
ומבבש הוא דבביש השהא ומל' כד בותבין לו טר
טירפא היאר גטרת ממנו לראיה שיתבע הלוח שמ
שמכר לו יואם לקח שלא באחריות ומבבש מהמל' ש
שיתן לו בחו מן השטר חוב כרי שיובל לתבוע ה'
מחלוח אם כבר טרת ממנו שוב אינו יוכל לעשות
לו ממנו לא חרשאח ולא מכר שבכר נמחל שיעכוד
וגתבטל אבל קורם שיטרוח בו יכול לפייסו שיהי
לו בחו ואם ירצה המלוה לעשותו מעצמו יעשה
אבל אם לא ירצה לעשותו אין בית דין בופיו אותו
ואין בותבין גם בן טירפא שהרי קנה שלא באח
באחריות:

העשה

שהו אפותיקי סתם שאמר לו אם
לא אפרע אותך גבה מזו ושטפה ג
גהר הרי זה גובה משאר גבסיה וא'
מכרז המכר קיים שכל זמן שימצא בני חורין אי
אינו טורח אותה ואחכשהי בירו שלא מכרה יכול
לסלקו בשאר גבסיה יעשה אפותיקי מפורש שא
שאמ' לו לא יהא לך פירעון אלא מזו אינו יכול לס'
לסלקו בשאר גבסיה אלא אם יתן מעות שבמעות י
יכול לסלקו ממנה: שטפה גהר אינו גובה משאר ג
גבסיה ואם מכרה או משכנה לאחר הרי זו מכרה
ער שיגיע זמן הפירעון ובשיגיע זמן הפירעון טו
טורפה אפי' יש ללוה שאר גבסיה בני חורין ומשכ'
זה דינה באפותיקי אם היא סתם שמשכנה לו סת'
היא באפותיקי סתם ואם פירש לו לא יהא לך פי
פירעון אלא ממנה אז דינה באפותיקי מפורש:
עשה שורד או שאר מטלטלין אפותיקי ומכר אינו
בעל חוב גובה מחס אפי' עשאו אפותיקי בשטר
משום דליית ליה קלא ולא מצי לקיחות לזוזידיא
ואפי' ידע חלוטת שעשאה אפותיקי בגזו שהיה ער
באות מלוה אפי' הכי אין המלוה גובה הימנה רלא
פלוג חבמי: ובן לעגין קרימה אפילו עשה מסל
מטלטלין אפותיקי מפורש בשטר לראשון גובה מ
מלוה שלאחריו לפי שהעבור לא חל על המטלטל'
לית איז בחז דין קרימה: עשה עכרז אפותיקי
אפילו בסתם ומכר בעל חוב גובה ממנו וקלא א
אית ליה דרומה לקרקע: עשה עכרז אפותיקי וה
זחלוח שיחררז ואפי' שפיר ואמ' לו לא יהא לך פיר
פירעון אלא ממנו יצא לחירות שהשחררז מפקיע
מירי שעבור וגובה חזבו מנבסיה אחרים של הלוח
מפני שחזא מדיק שיעכודו ובאלו הזיקו אחר דמי
על כן כתב הרמבם שבוהב עליו שטר חוב וטורת
מזמן שטר זה שהשטר הראשון כבר גפרע וכופין
למלוה שיבהוב לו שטר שיחררז שמא יאמר לו עכ
עכרי אתה: הקריש הלוח גבסיו הפקיעו מירי
שיעכוד ואין המלוה גובה מחם: כדא בשקריש
קרושה הגות בגזו ששיעכוד לו מטלטלי אגב מקרר
קעי והיה בהן שור והקרישו למזבח אבל קרושה
דמים אינו מפקיע אלא יפרצו המלוה ברבר מועט

חלק במעות ואין מלוה יכול לבטל שיקחנה במע
במעות ואם אין בו שיעור שדה אז תלוי ברצון הל
חלוטת אם ירצה יטול קרקע ואם ירצה צריך לית
לו מעות יואם עשאה אפותיקי אפילו אין בחוב א
אלא בגזר חשרה בלא שבת יטול בולה עם שבחח יר
ורואין עם שבחח יותר על חוצאה גוטל ההוצאה
מבעל חוב ומותר השבח גוטל מן המוכרי ואם ה
ההוצאה יתירה על השבח אין לו אלא הוצאה שיער
שבח מגעל חוב וחשאר יפסו וחפירו שאכל חלוט
או אפי' לא אכלם אלא שתלשם כבר אין בעל חוב
גוטל מהם אבל אם מחוברו אפי' אם עדי גמור כל
צרבן וקרובין ליתלש אז ריגו בשאר השבח שאם ה
החוב בגזר חשרה והפירות גובה איתה עם חשרה
דאינו גותן לו כלום ואם אין החוב אלא בגזר חשר
חשרה ישאר הפירות ללוטת כדא בשלא עשאה א
אפותיקי אבל עשאה אפותיקי אפי' אין החוב אל
בגזר חשרה גובה אותה עם פירותיה וגותן לו הו
הוצאת עירור וגיכוש בל אילו חרברים לא גאמרד
אלא בלוטת אבל מקל מתנה שהשכית חשרה בירו
ובא בח לטורפה אפי' אם החוב בגזר חשרה עם ה
השבח אינו גובה כלל מן חשבח: וכתב רב אלפס
דווקא שבה חבא מחמת הוצאה אבל חבא מאילי
סויה: ובן כתב הרמבם בן מיימון זל: והר זרחי הב
הבהן כתב דאפי' בשבח דאיתי ממילא גמי לא טרית
ולוח חסכים אא חרזל: ואם חנות קבל עליו את
אחריות אז דין מתנה ברין לוקח לעגין שבח ופי
ופירות יורין היתומים לעגין שבח ברין מקבל מ
מתנה שאין בעל חוב גובה מהם שבח כלל אפי' אם
החוב בגזר חשרה והשבח אא עשא אפותיקי ואז
גובה אותה עם שבחח ואפי' אין בחוב אלא בגזר ח
חשרה לבר יורואין אם חשבח בגזר ההוצאה או יר
יותר גותן להם ההוצאה ואם ההוצאה יתירה על
השבח אינו גותן להם אלא הוצאה שיעור שבח:
ואם בעל חוב אומר אביבם השבית וחם אומרים א
אנחנו השבחנו אחרי מות אבינו אם עשאה אפות'
יקי על היתומים להביא ראיה ואם לא יביא ראיה
ואסיק גזר שיעור ארעא ושבח גוטל אותה ושבחח
דאינו גותן להם כלום ואם יביאו ראיה שהם חשב
השביחה גותן להם ההוצאה יואם לא עשאה אפ'
תיקי עליו להביא ראיה ואם יביא ראיה ואסיק ב'
שיעור ארעה ושבחח גוטל אותה עם שבחח ואינו
גותן להם כלום יואם אינו מביא ראיה אינו גוטל
אלא חשרה בלא שבח:

לוקח

שטרפו ממנו חשרה בותבין לו כד טר
טירפא היאר טרפוהו ממנו בשביל ח
חובו של המזכר וחוזר וטורה מן המ
המזכר יואם קנאה בחמש מאות וחוקרה ושוח אל
בותבין לו טירות באלה וכן אם היתה שדה אלה ב
בשעה שלקחה ובשעת טירפא לא היתה שדה אלא
חמש מאות או שהיתה שדה אלה ולקחה בחמש מא
מאות בכולם בותבין לו טירפא באלתי ובל הדין
שיש למלוה על חלוטת בר דיגו של לוקח ראשון ש
שטרפ בעל חוב ממנו ובא הוא לטרוח מלקוחות
שקצו אחריו שחרי הוא באילו יש לו שטר חוב על

לך אלא ילך הוא אם ירצה אצל חלום ויזקיקו לבא לדין ומיהו היבא ראיתיה מורעינן ליה בגזן ראיתיה שליח בג' בשבת ואתי ב' בשבת וקאי בדין בג' בשב' דאם מבקש הלוקח זמן גותני לו ב' זמן שלש יום ובלבד להוציא חרין לאמתו שלא יבא עליו בעקיפין דאם רוצה הלוקח לסלק המלוה במעות הרשות בידו וישאר לו הקרקע ויחזור וישאל מהמבור מה שפרע למלוה בשבילו : דאם עשאה אפותיקי אינן יכול לסלקו במעות : ואם קנה שני שדות זו אחר זו כל אחת במנה והחוב שהיה למלוה על הלוחה ה' מאתים ובא וטרה ממנו שרה שקנה הראשון במנה ו בשבא לטרוח השנייה במנה הנשאר הביא לו מא מאתים ואומ' לו אס' תרצה לקבל שרה הראשון שנ שגבית כבר בכל המאתים הרי טוב ואם לאו קח מ מאתים והסתלק : חרין עמו ואם רצה המלוה לע לעעור בה בכל המאתים אין הלוקח חוזר על המ המבור שמכרה לו באחריות אלא במנה כמ' שהיה שרה ואעפ' שהמלוה קיבלה במאתים אינה שרה א אלא מנה יאלא שהמלוה קבלה במאתים מפני שח שחביבה היא עליו וכתב הר' יונה דווק' בשלא עש' בה תחילה שומא והברזה לפיכך יכול להבריוח ל לקבלה במאתים וזו או להחזירה לו אבל אם עש' שומא והברזה שוב אינו יכול לסלקו : וכן מסתבר ללא חר' : וצריך שישבע הלוח תחילה שאין לו במה לפרוע קודם שיטרוח המלוה מן המסועברי לא שגא אם הם מסועברים דמבר או דמת' ומשבי עין המלוה בנקיטת חפץ שלא צפרע בלום וכולל בשבועתו שאין זה שטר אמנה ושלא מברו לאחר ד ולא מחלו : וכת' הר' מ'ם אם השטר לזמן ועריין הוא בתוך הזמן שהוא צפרע שלא בשבועתא אבל ר דבי האי בת אפי' תוך הזמן אין צפרע מן הלוקח אלא בשבועתא : ובאשר יורידו המלוה בקרקע שמע' ללקוחו שמין לו קרקע בפי שיעור חובו ושמין א אותו בפי מה ששוה עתה שאם השביחה אחר שקב שקנאה או אפילו שבחה ממילא שמין אותה בפי מ מה ששוה עתה ומבריון עליה שלשים יום כמו שגזסין בשיורדין לגבסי יתומים ורגין לעניין ט טעות אם טעו כמו שרגין לגבי יתומי : וחר' מ'ם בהב' שאם טעו בכל שהו מברו בטל לפי שהם בש בשליח לטרוח וללוקח ויש להם רשות לתקן אבל לא לעזות ומסתברא שאין לחלק בין יורש ללוקח דאם לא ימצאו לוקח יחליטנה למלוה כמו ששמו אותה וכתב הר' יונה אם יבא שום אדם בתוך ימי ההברזה ויעלה הקרקע יותר מאשר שמוה ב' והמ המלוה רוצה ליקח הקרקע צריך לקבלו באותו עילוי שהשומא וההברזה לתועלת הלוח היא שאם ימצאו מי שירצה ליתן בה יותר הרי טוב ואם לאו יקחנה הוא באות שומא אבל אם הלוקח בעצמו ר רוצה לעלות השומא ששמו ב' בדי שישאר הקרקע בידו אין שומעין לו כי בודאי לתועלתו הוא מכור שאומ' מה אג' חישש שאוסיה ותשאר הקרקע בירי בי אחר אחזור ואקח הכל מן המבור הילבר בשב' העילוי שלו לא גתבטל שומת ב' ששוה לדובא דאי דאיגשי : ורב האי בתב' אם בעל חוב ולוקח באים

להוסיף כל אחד על חבירו גותנין הקרקע לאותו שמוסיף יותר יוצה גראה חולק על הר' יונה : ובהב' א' חר' שאינו חולק שרברי הר' יונה בשאחר מו סיח' עד בגדר כל רמי החוב אבל אם רצה הלוקח ל להוסיף מעט על שומת ב' ולא יהיה כל החוב פר פרוע בהא אוליין בתר שומת ב' בדברי הר' יונה : דאם יאמ' המלוה אקבל הקרקע בכל חובי בלא שן שומת ב' והלוקח אומ' לא כי אלא ישומר אות ב' דאני אתו בפי אשר ישמו אות ב' אין שומעין ללו ללוקח ובשמחליטין אותה לו בותבין לו אחלטא כמ' ששמוה והבריון עליה בראוי ובשמחליטין או אותה לו ובותבין בה שהבריון בה שהיא של פל' ה הלוח ושקדעו שטר האדרכתא : קט' לוקח את השרה בשבא המלוה ל לטורפה טורה אותה כמו שהיא עם שבחה בין שבחא דממילא ב

השביח

לוקח את השרה בשבא המלוה ל לטורפה טורה אותה כמו שהיא עם שבחה בין שבחא דממילא ב בגזן שעל' בה אילנות או גתיקרה בין שחשביח הלוקח מחמת הוצא שהוציא עליה ולא שיטול כל השבח אלא רק חציו וקיימ' לו היב' רבתב ל' ראי' דאי קצי ולוח ואחר כך קנה חולקין מלוה ראשו עם מלוה שיני לפי ששעבור שניהם חל באחר והא שבת כאילו קצאו המבור ומכרו ללוקח אחר שממ' לו השרה ונתחייב באחריותו ונמצא אחריות הלר הלוקח על השבח לפיכך חילקין אותו וביצר היה עליו חוב של מאתים וזו ומכר ללוקח שדה שוה מ מנה והשביחה ששה מאתים טורה בעל חוב ממנ' מאה וחמשים מנה של רמי השרה וחמשים של הש השבח ולוקח יקח חמשים של שבח הנשארין וחר דחוזר הלוקח וגובה הקרן מצבסי המבור או מן המסועברים שמכר או נתן ויהשבח אינו גובה אלא מבני חורין וחר' מ'ם חילק וכתב דווקא שבת ה הבא מחמת הוצאה אינו גוטל אלא החצי אבל שב' הבא מאילוי גוטל הכל : וא' חר' לא חילק בזה : וכתב עוד הר' מ'ם ז' הורו חבמי גדולים ואמרר לא יחא הלוקח רע בחז מהיורר לשרה חבירו שלא ברשות ששמין לו וירר על התחתונה לפיכך אם ה השביח מאה והוציא חמשים גוטל כל ההוצאה וח דחצי השבח היתר על ההוצאה והחצ' עם הקרן ט טורה בעל חוב ויראה מדבריו אפילו אם החוב כג בגזר כל השרה עם השבח גוטל הלוקח כל ההוצא תחילה : וא' חר' לא כתב כז' אלא אם החוב בגזר כל השרה עם השבח גוטל כל השרה עם השבח ואי דאינו גותו ללוקח שום הוצאה ומיהו אם יש ללו ללוקח מעות וירצה לסלקו בדמים יכול לסלקו ב בין מן השרה בין מן השבח ב'א בשלא עשאה אפ' תיקי אבל עשאה אפותיקי שאמ' לו לא יהא לר פי פירעון אלא מיד אפילו אם יש לו מעות אינו יכול לסלקו אלא יטיל כל השרה עם שבחה ולא יתן לו בלום מן ההוצאה ואם לא היה החוב אלא בגזר ה השרה ולא עשאה אפותיקי אז אין בעל חוב גוטל ממנו אלא בשיעור חובו והשאר ישאר ללוקח ור' אין כמ' שגשאר אם הוא יותר על החוב שיעור שו שהוא ט קבין יכול בעל חוב לזמ' ללוקח טול חל חלקו בקרקע ואין לוקח יכול לומר לו תן לי חל

חובי והפטר וזרקו אפילו רחוק למלוח וגאבר
 קורם שיגיע ליד פטור שהרי הרשחו בכר : ואש
 אל זרקו לי חובי בתורת גיטין אז יש לו ריו גט ש
 שאם זרקו לתור דאמיתיו של המלוח וגאבר פטור
 שפטר זכה בו : זרקו חוץ לדאמות ואם יכול הג
 המלוח לשומרו אפילו רחוק ממנו הרבה זכה בו
 ונפטר הלוח ואם הלוח יכול לשומרו ולא המלוח
 אז לא יצא עדיין מרשותו וחייב ואם שניהם יכולי
 לשומרו אז הוא ברשות שניהם ואם נאבר משם נא
 נאבר לשניהם : וכתב ח'מ'כ'ז רבל זה מיירי בסת
 שלא מלה המלוח דעתו שאינו רוצה לקבלם לפיכ
 אם זרקו לו נאבר חייב שאומר לו אילו נחתם לי
 הייתי שומרם אבל אם אמר הלוח הילך מעותיך ו
 ולא רצה המלוח לקבלם וזרקם לפניו אם הוא ב
 במקום שמלוח משתלמת שם נפטר ואינו צריך לה
 להביאם לבד דפירעון בעל ברחו הוי פירעון וכו
 צמי בי אמר לו הנה העותיך צרורים ומונחים בב
 בביתך בא וטול מעותיך והלה מסרב בו ונגבר א
 או נאברו הלוח פטור אלא אם פסע בהם ונגבר או
 נאברו :

שלח לו חובו על יד שליח אם עשאו המלוח ש
 שליח ואל ללוח לשלחו על ידו וגאברו
 פטור אפילו לא אמר לו פה אל פה אלא
 ששלח לו בכתב שלח לי על יד פלוני ושלחם לו על
 ידו וגאברו פטור ואפי' שחשליח נוי או חדש שוש
 וקטן שאינו בני שליחות רבין שאמ' לו שלח לי ע
 על יד גוי או על יד חדש שוטה וקטן פטור ואפילו
 לא ייחד לו המלוח אדם ירדע לומר שלח לי על יד
 פלוני אלא כתב לו שלח לי ביד מי שתמצא ושלחם
 לו וגאברו או שכפר בהם השליח פטור והוא ששל
 לו ביד אדם נאמן ובדרך שבני אדם רגילין להעביר
 שם ממנום אבל אם שלח לו על יד מי שהוחזק ב
 כפרו או במקום סכנת דברים שאין הרבים רגילי
 להעביר שם ממנום הרי פסע וחייב שעל רצת כו
 לא הרשוח אלא אם פירש לו כי בסתם לא נתכוון
 לפוסדו אלא מהאונסין ואפילו לא אמר לשליח א
 אמור לפלוני שישלח לי על יד מעות שכיר אלא
 אמר לו בפני עדים מעות יש לי ביד פלו' לך ואמר
 לו שדעתך לבא לבא ואם יהגם לך הביאים לי וג
 ונתנם לו הלוח וגאברו בדרך פטור אבל לא עשאו
 שליח אלא אמר לו יש לי מעות ביד פלו' ואינו של
 שולחם לי אולי אינו מוציא שליח לשלחם על יד
 לך והתראה אליו אולי יש להם על יד לי בי דאי ג
 גוונא לא הוי שליח ואם נתנם לו וגאברו חייב בא
 באחריותם : ולא עשאו שליח בעדים אלא מסר לי
 חותמו לסימן שהוא שלוחו ומסרו לו לאמר לך זה
 והביא לי מעותי והוא בא ללוח לומר פלו' שלחני
 אליך לאמר שלח לו מעותיו והג' לך חותמו לסימ
 וחלד' זה והראה הסימן והתובע המעות שכיר להו
 להוליכ' לפלו' והעדים מעידים אותו שהוא חותמו
 אבל אינן מעידים שעשאו שליח ושלחם לך וגאבר
 בהא פליגי שמוא אמר לא נפטר הלוח וד' יורה א
 אמר נפטר : ופסק דב אלפס בשמוא : ותימה עליו
 א' ח'ז'ל דהא קיימ' לו הלכה כד' ירחנו בגמר שמוא

ואחריו בעל חוב ואחריו בתובת אשה הניזקין ק
 קורמין לגבות מהאחרון אפילו הוא זיבורית ובין
 חוב שלפניו אפילו הוא עירית ובתובת אשה משל
 משלפני פניו אפילו הוא עירית ואין הניזקין יכו
 יכולין לומר אם הדע כוחינו שבר הוא הדין מי ש
 שקדם שיעבורו צריך לגבות תחילה ואינו יכול ל
 לגבות אלא מן האחרון ואם יבא לגבות משלפניו
 יאמר לו הנחתי לך מקום לגבות ממנו ומו' אם נה
 הניזק יפייס ללקוחות הראשונים שיניחו לו לגבו
 מהם ולא יאמרו לו הנחנו לך מקום לגבות ממנו
 לא יוכל בעל חוב ובתובת אשה לומר בכר נסתלק
 שעבור מהם ביון שהניח בני חורין אצל המוכר ו
 וביון ששטר מוקדם אתה צריך ליקח מבני חרי
 שהניח אצל המוכר משום דאמ' להו גיזק' בולחו
 משעבדי דירי גיזהו אלא שחבמים תיקצו לטובת ה
 הלקוחות שאין גובין מהן כל זמן שיש בני חורין
 וביון שהם מחלו על תקצנת שתקצו לטובתם את
 מזה לבם עמי אני אקח מאיזה מהם שארצה ! מכר
 לאחר בזה אחר זה לקח זיבורית באחרונה בולו
 גובין ממנה לא הספיק גובין משלפניה לא הספיק
 גובין משלפני פניה לא שנא אם המוכר מת או קיי
 ואם קנאם באחת או שלקח עירית באחרונה אם ה
 המוכר עדיין חי בולן צריבין ליקח מהזיבורית שא
 שאנו רואין כאילו התזיר למוכר שטר של הזיבור
 בכתיבה ומסירה ונמצא בידו בני חורין וצריבין
 בלם לגבות ממנו ולא דווקא שיחזיר לו שדה זו
 אלא אפילו שדה אחרת ואפילו יתגנה לו במתנה א
 או אפילו מטלטלי דק שימצאו לו שום דבר לגבו
 ממנו אינו יכולין לגבות מן הלקוחות ואינו יכו
 יכולין לומ' לו לבי תהדר רבל מה שארם יכול לעס
 לעשות רואין אנו כאילו הוא בכר עשוי : וכתב א
 ח'ז'ל אפילו אי לא טעין ליה אנו טענינן ליה ואם
 מת המוכר ולא מצי למתיר ליתמי דיתמי לא פו' ע
 חובת אביהם ממה שקצו אחרי מות אביהם אז ריג
 הוי הבי אים לקח זיבורית באחרונה בולן גובין מ
 ממנה דאם לקח עירית באחרונה יקחו בלן בריג
 שיאמר לא ניח לי בתקצנת חבמים שתקצו : אינ' ג
 גובין מנכסים משועבדי במקום שיש בני חורין וא
 לקח בינוניות באחרונה נזקין ובעל חוב בבינוני
 ובתובת אשה בזיבורית ימכרו לאחר בזו אחר זו ו
 ומכר עירית באחרונה וחזר הלוקח ומכר בינונית
 וזיבורית ושייר לו עירית בולן גובין מהעירית ש
 שכיר שהרי אין בידו בינונית וזיבורית שיוכל לו
 לומר לא ניח לי בתקצנת רבבנן יואם מכר עירית ו
 ושייר בינונית וזיבורית לפניו אז גובין בריג' גז
 נזקין בעירית ובעל חוב בבינונית ובתובת אשה
 בזיבורית בדרך שיהו עושין אם היו שלשתן ביד ל
 לוקח ראשון :

הלוח

מעות מחכירו הם באחריותו עד
 שיגיעם ליד המלוח או ליד שלוחו
 ואם זרקו בפניו וגאברו חייב לא
 מיבעיא סתם אלא אפילו אמר לו זרקו לי חובי וז
 וזרקו קרוב למלוח וגאברו חייב דמסתמא זרקו ו
 ושמוד קאמי' לו אבל אם אמ' המלוח לו זרקו לי

שלא יאמרו הקדוש יוצא בלא מדיון ואותו מעט ש
של המדיון יוסיפו על החוב ויגבנו עם שאר הח
החוב ילפיכר האירגא שאין קדושת הגוה אינו מ
מפקיע : ואיסורי הנאה מפקיע במדיון קדושת הגוה
לפיכר אם אסרו בהנאה בההוא דפרסיה אמיתגא
או שעשאה עז והשתחווה לו מפקיע מירי שיעבור
ורבו האי כתב שאין חילוק בין קדושת הגוה לקדו
ושת דמים אלא אם שייר לעצמו כדי חובו של זה ו
זה קדוש השאר בבי חג מפקיע מירי שיעבור וזבוח
מבני חרי ששייר יגפס מין שאפי היה בהקדש אפ
אפותיקי מפורש ההקדש מפקיעו וצריך לגבות ב
במקום אחר מה שאין בו במכיר אבל אם הקדוש ב
בל גכסיו אפילו קדושת הגוה אינו מפקיע מירי ש
שיעבור אלא פורחו בדבר מועט שלא יאמרו הקדש
יוצא לחולין בלא מדיון אבל משביעין אותו תחיל
ברוך הבא ליפרע מגבסין משועבדים חוץ משביב
מרע שהקדש גכסיו ואמ' מנה לפלו בירי שאין מ
משביעין אותו דחזקה אין אדם עושה קדושיא ב
בשעת מיתה : וחל'מכם כתב הקדוש גכסיו אין ב
יכול לטרוח מההקדש שהקדש מפקיע מירי שיעב
ובשפורין הקדשע אומדין כמה אדם רוצה ליתן ב
בשרה זו על מנת לפרוע בעל חובו לבשהפרה ויד
יוצא לחולין ביר הלוקח יבא בעל חוב ויטרוחא
אותה שהרי שעבורו עליה הא למה זה רומה לשני
לקדושת שבת לראשון דין ודברים אין לי עמר ע
על שרה זו ומכר הראשון לשני שטורה מן השני :
ואא ח'זל בת בסבר הראשונה : ק'ח
ל'ה שמכר גכסיו לשנים וכתב המלוה לשני
דין ודברים אין לי עמר וקצו מירו על ד
זה אין לו על הראשון בלום אבל אם כתב
לראשון דין ודברים אין לי עמר גובה מן השני ל
לפי שלא היה לו על הראשון בלום ולא היה שיע
בור על הראשון כלל ואם היה חובו בגמר מה שק
שקצו שניהם בגון שחובי מאתים זוז ומכר לראש
שרה שוה מנה יולשני שרה שוה מנה וכתב לשני
דין ודברים אין לי עמר גובה השרה שביר הראשון
דאינו יכול לומר לו הנחתי לך מקום לגבות ממנו
שהרי חובו בגמר שני השרות וראשון חוזר וטורה
מהשני שהי קנה אחריו ומלוה טורה אותה מלוה
קח ראשון ולוקח שני טורה אותה מחמלוה שהרי
כתב לו דין ודברים אין לי עמר ולוקח ראשון חוז
וטורפה מלוקח שני וחזרין חלילה עד שיעשו פ
פשרה ביניהם : וכן הדיון אם החוב מנה ומכר לע
לקחת לבל אחר במנה וכתב בעל חוב ללוקח שי
שיני דין ודברים אין לי עמר וגמצא השרה שקצו
הראשון שאינה שלו הרי הראשון טורה מהשני וב
זבעל חוב טורה מהראשון ושני טורה מבעל חוב ו
וחזרין חלילה עד שיעשו פשרה ביניהם : וכן אם
היתה אותה שרה שקצו הראשון אפותיקי לבעל ח
אחר מ'קדם הרי אותו בעל חוב טורף מהראשון ו
דראשון טורה משני ובעל חוב טורה מהראשון ול
ולוקח שני טורה מבעל חוב שהרי כתב לו דין ו
ודברים אין לי עמר וחזרין חלילה : וחל'מכם כת
שכן הדיון שאם היה חובו מנה ומכר חלוה שרה ש

מנה לאחר ואותו מכרו לשני וכתב ללוקח ראשון
דין ודברים אין לי עמר שבעל חוב גובה מלוקח
שיני ולוקח ראשון מבעל חוב ולוקח שני טורה מל
מלוקח ראשון שהרי הוא מכרה לו ובעל חוב חוז
וטורה מלוקח שני וחזרין חלילה : ולא נהיר' ביד
שכתב לראשון דין ודברים אין לי עמר אינו יכול
לטורפה מהשני אפ' שלא פירש דין ודברים אין
לי עמר ולא עם באי בחד לפי שאמ' לו השני אי שת
שתקת שתק ואי לא הדרנ' שטר' למר' : ק'ט
ראובן שמכר כל שרותיו לשמעון בשטר
אחר וחזר שמעון ומכר שרה אח
ללוי והוא בינונית ולא נשאר ב
בינונית אחרת ביד שמעון ובא בעל חוב לגבות ר
רצה גובה מבינונית שביר לוי רצה גובה ממנו שבי
שמעון לא מבעיא שיכול לגבות מהזיבורית שביר
שמעון אלא אפילו לא נשאר בידו אלא עירית וכול
לגבות ממנה : ב'וא שגובה מלוי בגון שלקח בינו
צית אבל אם לקח עירית או זיבורית אינו יכול לג
לזכות ממנו יבזו אם נשאר בינונית ביד שמעון אי
אינו יכול לגבות מלוי אפ' אם לקח בינונית : וכן
זה לא איירי אלא בשקצאם שמעון מראובן בבת א
אחת אבל קצאם בזה אחר ח'קנה זיבורי באחרונ
אינו גובה מלוי רבשם שאם היתה הבינונית ערית
ביד שמעון היה רוחה אותו ממנו אצל זיבורית ש
שקנה באחרונה ביד יכול לוי לזכותו אצל זיבורי
שנשארה ביד שמעון שהיתה בת חורין באחרונה :
ל'ה שהתנה עם המלוה שיגבה מעירית שבגכסיו ו
ומכר העירית ושייר בינונית וזיבורית אין בעל ח
טורה מעירית שמכר מירי דהוה אגיוק ששעבור
מן התורה ואם מכרה אין הגיוק גובה אלא מהזי
בורית שביד המזיק שהיא בת חורין : ראובן
שחיה לו עירית ובינונית וזיבורית והיו לו עליו
ציוקין שריצו בעירית ובעל חוב שריצו בבינונית
ובהובת אשה שריצה בזיבורית ומכרן לשלשה בני
אדם כאחר ביום אחר במקום שאין כותבין שעות
בלום גכסו תחת הבעלים וגובה ציוק בעירית ו
זבעל חוב בבינונית ובהובת אשה בזיבורית ואם
סעו בל ללוקח ולוקח לזה שבא לטרוח ממנו אני
לקחתי תחילה והנחתי לך מקום לגבות הימנו :
כתב ח'מבז ששומעין לו ביון שהוא ספק גאינו יב
יכול לגבות עד שיביא ראיה מי קנה באחרונה :
ורבי יצחק פי' ביון שאינו ציבר מתוך השטר שהרי
שלשתו ביום אחר קצו ואין כותבין שעות קניין ש
שלשתו ילאהל אלא עד סוף הזמן ואז חלו בולם ב
באחר : מכרן לשלשה בזה אחר זה בג' ימים או ביד
אחר ונכתבו השעות בשטר אם אין בהן דין וקריב
בגון שזמנו ליום אחר אינמי לאחר שנתחייב לבל
קנה וכתב להם ואקצו בלם גובין מן האחרון לא
הספיק גובין משלפניו לא הספיק גובין משלפני
פניו ואם שטרו של אחר מהם קודם לחבירו ובאי
לגבות באחר כל מי ששטרו קודם יגבה מן האחרון
תחילה בין אם הוא עירית או בינונית או זיבורי
דהמאחר מכרן גובה משלפניו והמאחר ממנו ג
גובה משלפני פניו ואם הגיוקון קודמין ואחר

שבתוב בה סב וזבי חרא מילתא היא אבל משום דב
 אחר ראוי לבטלח למי שאין בתוב בה וזו אלא סי
 שמצאו בתוב בה כל מאי דמתעני ליה מן דינא בין
 לזבות בין לחזקה עלי וחרי זה במקום דון ובשיר
 ואם לאו מסולח וואם בתב זיל דון ואפיק לגמסר
 ואין בתוב בה כל דמתעני ליה מן דינא עלי בתב ר
 דב שריא גאון שאין חתבע יכול לפוסלח בבר ש
 שכל שכן שאינו יכול לומר לאו בעל דברים ידיו א
 את שאין בותבין לשון זה אלא לתקנת חמרסה של
 יובל המורסה לחחזיק בממון ואפ"ם שבתב לו זיל
 דון ואפיק לגמסר א"ה אינו אלא שליח ואינו יכול
 לחחזיק בממון ולרמ' חקציתו לו בבר שאינו
 אלא שליח וכן כל מה שיוציא השליח על עסק זה ש
 שחורשה וצריך המשלח ליתנו לו ואפילו לא הקב
 המשלח לשליח אלא שליש או רביע שיש לו ביר המ
 המחזיק צריך לרזן עמו על חבל ביון שהוא בעל ר
 דינו על החלק שחקצה לו צריך לרזן עמו על חבל
 דבתב ה"ר אברהם דווקא שליש או רביע אבל אי בת
 לו ס' דינרין ממנה שיש לו ביר מלוגי והא שלר אינו
 דן אלא על המאה: הבעל שבא לרזן עם אחר
 שמחזיק בגבסי אשתו צריך הרשאה ואם יש פירות
 בקרקע אין צריך הרשאה: שאלה לא א"ה זיל
 ששאלת ראובן שהבניסח לו אשתו ססר שיש להעל
 לוי וחוציאו לגבותו וחנכו לו ב' ד' קרקע של לוי ש
 שאינה עושה פירות יורצה ראובן לבטל חסומא ש
 ששמו לו קרקע של לוי בסענה שאומר שהססר אי
 אינו שלו אלא של אשתו והיא לא חרשה ורצה לב
 לבטל חסומא בי אין הקרקע ששמו לו עושה פיר
 תשובה צרא לי שאין בדבריו בלום בי אם הבניסח
 בגבסי צאן ברזל הרי הוא ברשותו ואין צריך
 חרשאה ואם בגבסי מלוג הרי חמעות הכתובי בש
 בשסר בשיוציאם מלוי ילקח בהן קרקעות והוא
 אוכל פירות א"ה חיה לו זבות בהן ומיגו דסעיין בש
 בשביל חלקו סעיין על חבל ואם שמו לו קרקע ש
 שאינו עושה פירות אין בכך בלום כי יכול למכור
 זליקח דבר שעושה פירות יועור מתחילתו היו ענ
 עומרין חמעות שבססר ליחנות מפירותיהן כ"ב:
 אבל רב האי בתב שאינו יכול לרזן בלא הרשאה א
 אלא בשיש בקרקע עצמו פירות אבל אין בו פיר
 א"ה דבל דבר דאוי לימכר זליקח בהן קרפ' ולאבד
 פירות וזבי מיסתבר: שגי שותפין שיש להן
 תביעה על אחד יכול אחד מהם לתבוע הבל ואין י
 יכול לומר זה לאו בעל דברים ידיו את דודאי של
 שלוחו הוא לפיכך אם השותף שזן עם זה יצא חיי
 צריך שותפו לקבל דינו ודווקא בדברים שאת אם
 הוא בעצמו בא לרזן לא חיה יכול לשנות בסענות
 חבירו לפיכך מתחייב גם הוא בסענת חבירו ונפיק
 מינת שירדיו מיד לגבסיו ואין יכול לומר תנו ל
 זמן עד שאר עמו לרזן אבל אם יכול לשנות בסע
 בסענות בגון שהורה חראשון או שאמר אין לי ראל
 דזה בומר או יש לו ראיח לא הפסיד ואפי' בשאינו י
 יכול לשנות חסענות שאמרינן שאינו יכול לומר
 תנו לי זמן עד שאר עמו לרזן דווקא בשחוא בעיר
 דגיון שהוא בעיר ולא בא וראי גיחא לית במת שס

חשליחות קודם שחניעו חמעות ליר השליח ונת
 ונתנם לו א"ה ונאבד פסור חלוח שיאמר חמלוח
 סמכתי עליך שחייט עומד בשליחותיך שבשם שח
 שחזקת שליח עושה שליחותו בך חזקה שבעל חבל
 עומד בשליחותו ולא חיה לך לחזור בך ואין לי לח
 לחפסיר בשביל חזרתך: וה"ל בתב בסברא חראש
 הראשונה וכן בתב א"ה ח"ל: לפיכך עיצה סוב
 ללוח או לגמסר שלא יתנו לשליח א"ה בא בחרשא
 שהקצה לו בקניין חממון שיש לו ביר מלוגי וחסת
 ליכא למיחש למידי: על כן בתב א"ה ח"ל ביון שח
 שחרשה לשלוחו ובתב לו זיל דון ואפיק לגמסר
 הוי באלו נתנם לו במתנה ותו לא מצי מבטל ליה
 א"ה דקיימא לו שליח שווייה חייגו לעניין דלא מ
 מצי למיתפס לגמסיה אבל ודאי אהניה מאי דבת
 ליה זיל דון ואפיק לגמסר לעניין זה שלא יוכל ל
 לבטל השליחות: אבל ח"מבם ז"ל בתב מי שהרש
 לאחר ורצה לבטל השליחות ולחרשות לאחר וסאי
 וכן בתב רב אלפס משום ד' יהודה: ואפילו למי רב
 דבריהם בתב א"ה ח"ל אם בטל חרשאה בלא ידיר
 עת חמורשה והלך וסעו עם המחזיק בגבסיהם ונ
 ונתחייב ביון לא מצי מרשה למימר כבר בטלתי ש
 שליחותי דביון דנזקקין ב' לרזן על חרשאה וז
 וזיה בתוב בה זיל דון ואפיק לגמסר ויציחם דין
 וכן אם נתן לו חממון וגאנס פסור ובלבד שלא יר
 שביטל חשליחות אבל אם ירע שביטלו ונתן לו ונ
 ונאנס חייב שלא חיה לו ליתנו ביון שירע שביטל
 השליחות: וכן בתב ח"מבם: ואם מת חמרשה קד
 קודם שחניע חממון ליר חמרשה חיה צראה למי
 סכרת א"ה ח"ל שאינו יכול לבטל חשליחות ג' ל
 לא נתבטל במותו אבל הוא בתב בתשובה שנתבס
 בשמת אבל חקצה לו חממון אנב קרקע כבר זכח
 בו וחיה שלו אפילו אם מת המשלח לא זכו בו יור
 יורשיו: וה' משה הכהן בתב א"ה רבשאר חשליחו
 בשמת השליחות בטל שאני גבי חרשאה ביון דאוק
 דאוקמיה ברובתיה כל זמן שאינו מבטלו במקומד
 עומד ואפילו מת חתובע נפטר חתובע והוא שלא
 ירע חתובע במיתתו קודם שנתן חממון מתחת י
 ירו אבל בשאר שליחות אפילו לא ירע חייב באחר
 יתנו עד שיבא ליר השליח בחיי חתובע: וכן בתב
 ח"ל א"ה סאם מת חמרשה קודם שחניע חממון ל
 ליר חמרשה לא נתבטל חרשאה א"ה שאילו ח
 חיה חי יכול לבטלח: חמרשה את חבירו לחד
 להוציא את שלו מיד המחזיק בו צריך ליקח לו ב
 בקניין שהרשהו וצריך לבתוב לו זיל דון ואפיק ל
 לגמסר א"ה א"ה א"ה ירצה המחזיק לא ישיב לו דבר
 שיאמר לו לאו בעל דברים ידיו אתי ומיהו אפילו
 אם לא בתב לו כן ונתן המחזיק הממו' ליר חמרש
 ונאבד פסור ולא גרע משליח שעשה בערים
 וח"מבם בתב שאין צריך לחקצות לו בקניין אנב ק
 קרקע ביון דלאו לאקדויי ליה גומא דממונא מב
 מבין אלא יחייב ליה רשותא למיתבע דיליה:
 תשובה לרב אלפס חרשאה יצאח למיגו ובתב בח
 זיל סב ואפיק לגמסיה ורצו מקצת תלמידים לבס
 לבטלח ביון דלא בתיב בח דון וזבי והשיב ביון ש

וסיון דבריו וראיתי בשאלות דרב אחא שפסק
גם הוא בשמא ואע"פ שדבריהם תמוהי איך לחלו
על דבריהם ע"כ וכן כת' הרמב"ם טען המלוה ואמר
אני לא שלחתי אלא אחר שלח ורימה בד' הלוח חזי
באחריותם ומשלם אחרי שיחרים מי ששלח בתב' ז'
זה מודעתו ולא יודעו ידיו מי שהורה שיסבע המלך
ברין כל הצשבעים ונוטלין בתב' דב אלפס היבא
דסדר ליה בתבא לחבריה ואמ' ליה ההוא מיירי דא'
לי גבר שדריגהו ציה ליה לא מחייב באחריותו וז'
והבי גהיגי חבירי ומשמע מדבריו אפילו לא יוח'
לו שום ארם ידבהב ה'אכל' ובמקום שאין מנהג יד'
ירדע חייב באחריותו שאין ראיה מהבאת הכתב ל'
ליה הממון למי שהביא הכתב שאיפשר שרוצה ל'
לומר שלח לי במי שראוי לשלחו שיביאחו בלי סכ'
ואם לא עשה כן חייב באחריותו אבל במקום שי'
מנהג לעוסדו ביד המביא הכתב אין לצו אלא מה
שנהגו יאם הסבימו שניהם תחילה שישלח לו ממו'
ממונו על יד מי שיביא לו כתב ידו ומשמסרו לו ג'
צאנסו ואחר כך בא בעל הממון ותבע ממנו מהנ'
פסקר או מהלוח וטוען הלא כבר נתתי למי שהביא
לי כתב ידו בשליחותיך והלה אומ' אני לא בתבתי
בתב' זה מעולם אם יוציא זה כתב ידו והוא גיבר
לעדים שהוא כתב ידו או שכתב ידו יוצא במקום א'
אחר : וראי הוא פסוק דאם אינו גיבר לעדים ואינו
יוצא ממקום אחר והוא אומר אני מכיר בו שהוא
בתב' ידו אם זה הממון נפקר אצלו שלא בעדים א'
או אפילו בעדים על פה מתור שיכול לומ' להוצ'
או החזרתים לר' מידי לירד צאמן לומר אני מכיר
שהוא כתב ידו וע"פ כתב ידו מסרתי ליר' שלוחר א'
אלא שצריך לישבע
היסת וגפטר ואם נפקר אצלו בשטר מתור שיכול
לומר צאנסו צאמן לומר מסרתי ליר' שלוחר אלא
שצריך לישבע שבועה חמורה בעין של תורה ודאם
הוא לוח שלא היה לו שום טענה ליפטר או אינו ג'
צאמן וחייב לשלם אלא שהמלוה צריך לישבע שבו'
שבועה חמורה שאין זה כתב ידו והשלוח שאומר
שצאנסו צריך לישבע ג' שבועה חמורה מפני שה'
שבועת השומרים : ואם התובע מודה שהוא בתב'
ידו אלא שאומר לשליח איני מאמיגר שצאנסו ואיני
מאמינו לנפקר וללוח שנתנום לר' הרי זה מחרים
על הלוח או על הנפקר חרם סתם שנתנום לשליח
וצשבע השליח שבועת חמורה שצאנסו מיור וכל זה
מיירי שהשלוח מודה שבאו לירד אלא שאומר שנא'
צסו אבל אם בופר במלוח או במפקיד אומרים לא קבלג'
גתהים לר' והמלוה או המפקיד אומרים לא קבלג'
השלוח אינו צאמן אפילו אם הם שנים שהם צוגעי'
דבר ילפי שצריבין לישבע כרי ליפטר אלא השלי'
גשבע היסת וגפטר הלוח או הנפקר מקבלי עליה
חרם סתם שמסרום ליר' השליח : ואם הוא בופר ג'
בנפקר או במלוח שאומר לא נתתים לי והוא אומ'
נתתים לר' גשבע השליח ללוח או לנפקר שבועת
היסת וגפטר וחלוח או הנפקר גשבע למלוח או ל'
למפקר שבועת היסת וגפטר : ויא' שאין על הלוח
או על הנפקר אלא חרם סתם יומקמאי מיסתבר :

בוא בשעשאד שליח להביא את שלו אבל לא עשאד
שליח אלא שאמר לו הלוח או הנפקר תוליד לפלג'
מעותיו שבידי או שבא אחר ללוח או לנפקר ואמר
פלוגי עשאני שליח להביא מעותיו ודאמינו זמ'
לו הממון והשלוח אומר צאנסו או מסרתי למלוה
והמלוה אומר לא עשיתיו שליח ולא קבלתים גשכ'
השלוח שנתנו למלוה וישבע המלוה שבועה חמ'
חמורה שלא קבלם ויגבה חובו מהלוח שהשלוח א'
אינו צאמן לפי שהוא צוגע בעדות שהרי צרי' לישב'
ליפטר לפיכך אם אין השליח צריך לישבע בגון ש'
שהמשלח הלך עם השליח ועמד מרחוק וראה שע'
שעשה שליח שליחותו יהי אין השליח צריך לישבע
לפיכך חשוב בעד אחר ומציק למלוה לישבע שג'
שבוע דאוריית' ואם הן שנים הן ערים ופסוק הל'
אבל בשלא ראה המשלח שעשה שליחותו אפילו אם
רוצה למחול תביעתו בגר השליח כרי שיעיר על
המלוה אין שומעין לו : כתב הרמב"ם דוקא ששג'
ששניהם לפנינו השליח והמלוה ומכחישין זה את
זה אבל אם בא השליח לבדו ואמר נתתי בגו שאמ'
שאמרתי לי אינו יכול להשביעו שעשה שליחותו ביו'
שאינו טוען וראי שלא עשה שליחותו וכן אם בא
המלוה לבדו וטוען אינו יכול להשביעו שלא פ'
פרעו השליח שהרי אין באו מי שטוען עליו טענת
וראי שלקח אלא מהרים הלוח חרם סתם ומשלם י'
שאלה לאא הרזל ראובן חייב לשמעון מנה ודר בע'
בעד אחרת ולוי היה חייב לראובן מנה אמר ראי'
ראובן ללוי תן המנה שאתה חייב לי לשמעון ולוי
אמר נתתי ושמעון אומר לא קבלתים אם יש חילוק
בין הולך מנה לפלג או תן לו מנה שאתה חייב לי
דע שאין חילוק בין הולך מנה לפלוגי אותו לו ג'
מנה שאתה חייב לי בשניהם הוא נשבע היסת שע'
שעשה מאמרו ונפטר ובעל חוב נשבע בנקיטת ח'
חפץ וגוסל : כתב הרמב"ם שלח המלוה שלוחר ל'
ללוח להביא חובו לו ויהחוב היה מנה וטען הל'
שנתן לשליח כל המנה והמלוה אומר שלא שלח
להביא לו אלא חמשים זוז ולא נתן לו אלא חמשי'
והשלוח אומר שנתן לו כל המנה ישבע השליח היס'
ללוח שנתן למלוה כל המנה והמלוה ישבע שבוע'
חמורה שלא שלח לקבל אלא חמשים ולא נתן לר'
אלא חמשים ברין כל מורה מקצת ויטול ג' מהל'
דאיני מבין דבריו דמה ענינו זה למורה מקצת דמ'
דמורה מקצת נשבע ליפטר אבל היאך ישבע זה ו'
דיטול יאלא ביון ששלח שלוחר להביא שלו והלוח
אומר שנתן לו הכל והמלוה אומ' שלא נתן לו אלא
חציו ישבע הלוח ויפטר :
אע"פ שלוח ששלח למלוה חובו בצדוץ על יד'
שלוחר וצאכר פסוק אם ירצה הלוח לא
ישלחו לו על יד שלוחר אפילו אם יש
ערים שעשאד שליח להביא לו עד שיבא בהרשאה י'
וטעמ' משום שיטלו לחוש שמא ביטל המלוה את
השליחות או מת שאלו מת או ביטל השליחות קי'
קודם שיתן לשליח ונתן אה' לשליח וצאכר חייב
באחריותו אע"פ שלא ידע שמת המלוה או בטל ה'
השליחות : ובעל העיטור כתב שאפילו בטל השל'

שש לי בידך אם חמלה מורה לשליח שיש לו ביד
דאין לו שאר גבסים שיגבחו זה מהם חובו והגיע
זמן הלואתו אין בח ביד המלוה לערער על המשל
ולומר הפסדתני מעותי שהסרתם ליד מי שאינו יב
יכול לחוציאם מידו שחרי המשלח יאמר לו אח אם
היו ערנין בידי היו מוציאין מירי מרד נתן הואיל
דאין לך גבסים אחרים אבל אם יש לו גבסים אחרים
חמשלח בנפח לשליח ליתנם למלוה שכל זמן שלא
צתנם לו גפטר חמשלח מן החוב וחשליח הוזר וג
דגובה אותם ממנו יבשש אם אין המלוה מורה לש
לשליח שחייב ליתנם למלוה אפילו אם אין לו גב
גבסים אחרים אפפ שהוא צאמו בנדר המלוה לומר
אני תפסם בחובי במיגו ופרעתיך הואיל וכל זמן
שלא באו ליד המלוה לא פקע שליחותו ונמצא שה
שחשליח בעל דברים של המשלח הוא ובגדר המש
לח אין לו מיגו שאינו צאמו לומר החזרתים לך חר
הואיל והולך בזכי רמי לפיכך אם מת המשלח ולא
הציח גבסים חזר הדין בין השליח ובין המלוה שנ
שנשתלחו לו ואפילו קבלם השליח מן המלוה ב
בערים מיגו שיכול לומר למלוה פרעתיד ונאמך
בחסית צאמו גם בהיסת לומר לו אני תופשם בחו
בחובי שאתה חייב לי כיון שאין תובעו בהם המ
המשלח ולא יורשי: אבל חרמח כתב אם השליח
בא להחזיק בחו בשביל חוב שיש לו ביד המלוה א
או המפקיד אינו יכול רביון דאל הילך במאן דאל
זכי רמי או חילך פמ שתהנו לפלוגי רמי ואי מקי
תנאיה זכי ואי לא לא זכי ובאילו לא יצא מיד הלה
או חנפקר ודוקא למלוה או בפקדון הוי הולך בג
בזכי אבל במתנה לא הוי בזכי אפילו שעשאר של
לקבל ואמר לו הצותן הולך לו לא הוי בזכי לפיכ
אם אמר חולך מנה לפלוגי שאני צותן לו יכול לת
לחזור בו עד שיגיע ליד המקבל ואם המקבל עני
אמירתו לגבוה במסירתו להריוס ואיגו יכול לת
לחזור בו: ופ' רת דחלזאם אמר הו מנה לפלוגי
במתנה שאינו בזכי ויכול לחזור בו כל זמן שלא ח
חגיע לידו אלא זכי לו ואז זכה לו וקצה וצבנד
שהיה ברשותו אבל אם אינו ברשותו לא ידמיהו א
אפילו אם אינו ברשותו לבשיבא לרשותו יזכה לו
אם לא יחזור בו הצותן קודם לכן: והלמבם כתב
דתן הוי בזכי במתנה וכן בתב חרמח וכתב ומיחו

דוקא שנותן לו החפץ עתה בידו ואומר לו תן
חפץ זה לפלוגי רביון דנותנו עתה לידו ברי לית
ליתגו לו מיד בשבא לידו זכה בו המקבל אבל אם
מתחילת לא בא לידו על דעת לזכות לזה ואחר כך
אמר לו תנחו לפלו לא קצה אלא במעמר שלשתן
דאפי הוא תופש החפץ בידו בשעה שאמר לו תן
ביון שלא בא לידו מתחילת לשם כך או אפי לא ח
חיה בידו בשעה שאמר לו זכה לו אלא שזיבהו א
אחב בדי לזכות לו זכה אפי שלא בפני הצותן ושל
בפני המקבל רביון שאל זכה שליחותיה קעביר א
אכל אם לא אמר לו זכה מחר אנפי אפי

איתיה לפקדון בחצירו של

שליח לא זכה למקבל

מתנה עב:

שביר נוי וקצינא מיגיה דאין שליחות וזכיה לנז
אלא יכתבו וקצה חגרי ואפפ דקיימא לו שליח שויל
דאין שליחות לנז חייגו דדוקא לענין שלא יוכל
לעבבם: ואשר לא טוב עשה בעמיו זה חבא
בהרשאה ברא בשחנתבע והתובע במריצ אחת אבל
אם התובע במריצ זו והנתבע במריצ אחרת חרי
זה עושה מצוה שאין לך מציל ממון חבירו גדול מ
מון שאם אי אתה אומר כך כל אחר יטול ממון חב
חבירו וילך למדינת הים: קבד

בענין

הנתבע אי מצי למנות מורשה:

בת חרמבן איבא פלוגתא ביני ר

דבוותא איבא מאן דאמר אי בעי

איגיש דלא למייתי בבי רינא מצי לשויה שליח בע
בערים למיסען בשביל בכו מהא דאמריצ בירוש
למי דסנהדרין בחו גדול לא דן ולא דגין אותו ופ
דפריר דימנח אנטלר הגע עצמך אם נתחייב שבויל
דבי אנטלר נשבע אלמא מצי לשויה שליח וכן כתב
בעל הערוך מהא שמעינן רמצי למנות שליח יואיב
מאן דאמר שאינו רשאי שלא תהא סנהדרין שומעת
סענת שקר מפני התורגמן וחתם משום יקרא דכ
שלא לבזותו: וכן כתב רב אלפס בתשובה שאין לב
לנתבע למנות שליח: וכן כתב רב סעריא: וכן חב
הגשים היקירות לא דיתר להם בריז זה רב אלפס א
אלא לשגר להם סופרי חריגין ולטעון בפניהם א
אבל לא למסור טענותיו לאחרים: ואף חרלל חבו
כל זה בפסקיו והסכים לזה: וכן כתב חרמח זל ד
דמצי תובע למימר ליה לאו בעל דברים דירי את
דלא ניהא לי למיקם ברינא בהדר ואין המורשה
יכול לבופד לתבוע למי שאינו רוצה: קבד

דאובד

שהיה חייב מנה לשמעון או שהיה ל
לו פקדון בידו ואמר ללוי חולך מנ
זה לשמעון אם בא לחזור וליסלו מ
נמנו אינו יכול וחולך בזכי רמי ומיד בשהגיע ל
ליד לוי זכה בשבילו לעמעון לפיכך בין אם מת ל
לוי או מלוח יתנחו: לירשי שמעון וממראובד
חייב באחריותו עד שיגיע ליד שמעון: ואם החזיר
לוי המנה לראובן והעני אחר כך ולא היה לו לפ
לפרוע בענין שהפסיד שמעון שלו לוי חייב לש
לשלם שהוא פשע במה שחזירו לראובן. ואם מת
מחמת אוגסו החזירו לראובן שאיים עליו ראובן
עד שהוצרך להחזיר פטור וחרמבם כתב החזירו
לו שניהם חייבין באחריותו עד שיגיע לו חובו ו
זהא דבפקדון אינו יכול לחזור, וליסלו מיד לוי ד
דדוקא שהחזיק חנפקר בפרן ואז זכות הוא למפ
קיד שיצא מתחת ידו אבל לא החזוק בפרן יכול ל
ליסלו כתב חר משה הכהן ואי שוויח מריה דפק
דון שליח להביאו לו ביון דגלי דעתי דצית ליה דל
דליתבי ציחליה אם בא לחזור איגו חוזר ואפילו ב
במציא לו שליח דלא מיפטר שומר בהבי מאחר
יותיה אפילו לא ממציא ליה שליח אלא דשליח
מהימן וי מפקיד ובכל יומא חוי מפקיד גביה יא
אם בא לחזור איגו חוזר: בחב בעל התרומות
אמר שליח למלוה חנה מעותיך ששלח לך פלוגי ב
בחובך בירי אך אני רוצה להחזיק בחו בשביל חוב

שסען זה בשבילו אבל אינו בעיד לא חפסיד ויכול
לומר תנו לי זמן: ובתב חרמכם לפיכך יכול הג
הנתבע לעכב ולומר לא ארד עמר אלא על חלקד
או הבא הרשאה משותפת שהרי יבא שותפת ויתבע
גם הוא: ובתב אא חרזל מאי איבפת ליה אם ירד
על הכל אם יזכה ברין כנגדו חרי גפסר מחלקו ו
זעור מצי האי למימר ליה אם ארד עמר לרין על ח
החצי ואזכה ברין: אצטרך לחלוף עם שוספי שיאמ
לי מאז פלג לר חילבד ביון שאילו יכול לזכות בח
בחלקו אא ירד עמר לרין על הכל צריך לחשוב ל
לו על הכל ומיסתברא בדברי חרמכם ואיבפת וא
ואיבפת שאם יזכה לא יזכה אלא בחצי ואם יתחייב
יתחייב בכל אכ לקתה מירת הדין ובי בשביל שאי
החובע יכול לזכות בחלקו אא ירד עמר לרין על
הכל גבוה למחזיק שירד עמר לרין על הכל בדבר
שיכול להפסיד ולא להרויח: ויא היבא שאינו ב
בעיר שצריך המחזיק לרד עמר פעם אחת שיוכ
להחרו עליו שלא ירד שירד שותפו עמר לרין ושל
צוחו ליר עמר לרין מדי דגמרי: קב
ביתבין הרשאה אלא לתבוע פקדונו שב
שביר חבירו ולא בפר לו יבז יכול להס
לחרשות ולתבוע קרקע אפילו אם בפר
בו או מלוה בשטר אפילו אם בפר בה הנתבע לפי
שחוא בפירת שיעבור קרקעות ובשם שיכול לקצו
השטר ושיעבורו בבתיבה ומסירה בר יכול להרש
עליו ולמסור השטר בידו ברי שיגבוהו וצריך לב
לבתוב לו קצי לר האי שטרא וכל שיעבורא דאית
ביה יאכל אין בותבין הרשא על פקדון שביר חבירו
שבפר בו בבר שצרא בשקר שנותן לו מה שאין לו
ביר האחר ובר אין בותבין על מלוה שבעל פה ול
להוצאה גיתגה ואיגה גיקנית אלא בעעמר שלש
שלשתו: ואפילו פקדון שביר חבירו אם הוא מעו
אין גותניז עליו הרשאה שאין מטבע נקנית בחל
יפין כל זה מריגא דגמרא: אבל גחגו עכשיר לבת
על הכל יבז בת חרמכם הגאונים תקצו שבותב
הרשאה גם על מלוה שלא יסול כל אחד ממון חב
חבירו וילך למריגת הים יעורר תיקצו שא הרשהו
ליטול מעות שביר חבירו ואין לו קרקע שיקצו ל
לו ארבע אמות מקרקע שיש לו בארץ ישר ומקצה
לו המעות אנבו ודברים אלו קלים מאר שגאמר ש
שיקצה לו ארבע אמות שיש לו באי: והגאונים בע
בעצמו בהבו שאין אומדים בזה יקוב הדין את הה
ואינו אלא ברי לאיים על הנתבע אם ירצה לרד ב
בהרשאה וליתן גפטר שאינו גרע זה משליח שנעש
בעדים אבל אם לא ירצה הנתבע לרד עמר אין בו
בופיו אוהו ליתן ולא לישבע ער שיבא בעל חובו
דהורו הגאונים שבותבין הרשאה אפילו על מלוה
שבפר כפר בה הלוח: ודווקא בשטר או בעירי קב
קציין שהוא בפירת שיעבור קרקעות אבל מלוה
על פה שבפר בה אין בותבין: ואא חרזל בתב שעל
הכל בותבין לא שנא פקדון וגזל ולא שנא מלוה ב
בשטר ובעל פה ואעפ דבפריה: מדברי חרמכם הי
לו שבועה על חבירו אינו יכול להרשות אחר עליו
להשביעו שאינו דבר שנקצה בקציין שאינו אלא ד

דברים בעלמא: מי שהרשה להבירו ורצה לבטל
השליחות ולהרשות ולומר לאחר רשאי וממ אין ח
הנתבע יכול לרשות את המורשה ולומר שמא המ
חמרשה אותו בטל שליחותיך שזה יאמר לו תתן
לי מה שיש לו בידך ותהא הרשאתו מוגחת אצלך
ואם חרשה לאחר הוא הפסיד לעצמו שהרי בהרש
אתו נתת ואם הנתבע ידע שביטל שליחותי של ד
זה המורשה והרשה לאחר ושגיהם באין להרשאתו
לפגיו אין לו להשיב אלא לשיגי: אין למורשה
דשות לבתוב הרשאה לאחר שזה יאמר אין רצוני
שיהא פקדוני ביד אחר לפיכך אם התנה עמו שיר
שירשה לאחר והאחר לאחר הכל לפי תנאו: הבא
בהרשאה שמחל לנתבע או שמכר לו או מחל לו על
השבועה או שעשה עמו פשרה לא עשה ולא כלום
שזה יאמר לו לתקוני שרתיד ולא לעוותי לפיכך
אם התנה עמו בין לתיקון בין לעיוות אפי מחל ל
לו על הכל מחול ובשם פירש בה מחילתא במ
במחילתי: מורשה שבא בטענת ברי כגון בפגי
הפקיד לר פלוגי בר ובר או בפגי לרית ממנו בר ד
דבר אם הורה במקצת הרי זה גשבע שבועת התור
על מה שבפר ואינו יכול להפר השבועה על המור
רשה ואם אמר לחרמ יסבע לו היסט ויפטר: ואם
תבע שישבע המרשה שהוא רוצה להפכה עליו מר
מוציאין הממון מידו ויהא מוגח ביד בר ער שיבא
המרשה וישבע ויטול וכן בכל הדברים שתולה במ
במרשה ידון עם המורשה ויהא הממון מוגח ביד
בר ער שיבא המרשה ויטול וישיבא למורשה להח
רים על מי שסען טענת שקר ברי לעכב הממון ו
ולאחריו ואם סען הנתבע איני גשבע ער שאחרים
בפגי המרשה על מי שטוען עלי שקר אין שומעין
לו שאין חרם זה אלא מתקנת הגאונים ואין מעב
מעכבין שבועה משום תקנה זו: ויא שבר ישלחו
בתבם לבד שבמקום המרשה ויחרימו בפגיו ואז
ישבע זה: בתב חרמכם ול בתשובה מורשה שהור
רשה בשבר ידוע אפילו אם לא יוציא הממון מיר
הנתבע בשירים הם קרובין בין לעדות בין לרין ש
שההפסד והחוצאה הכל לבעל הממון יאכל מורש
שיש לו חלק במה שמוציא מהנתב קרובין כסולין
הם בין לרין בין לעדות: לפיכך מי שיש לו עדים
על תביעתו לא ירשה אחר מהעדים אלא אב קצין
לו שבר ידוע ודון גתבע שיש לו עדים בפריעתו ל
לא יבא לרד עם המורשה בזמן שיש לו חלק בתב
בתביעתו אם קרוב לעדים שהרי יבטל העדות:
יכול אדם להרשות גשים ועבדים אבל לא את עבדו
שאינו קציין לעבד פי רבו שהרי גופו קצין לו וירר
בירו גמצא שאינו אלא שלוחו ויכול הנתבע לומר
לו לאו בעל דברים ידיר את אבל יכול להרשות את
אשתו שהרי אם גתן לה מתנה קצתה ואין חבעל א
אובל פירות גמצא בשבותב זכי לגפסיר אין הנת
בע יכול לומר לאו בעל דברים ידיר את: וית
היה גוחג לשלוח הרשאה ביד גוי מרשאמ מבסחמ
מקנתו הוא נקנה ואינו נקנה בתורת תבוא ובל
ומאי גיחו חליפין למרנו שבשאר דברים מועילי
חליפין לגוי וצריך ליזהר שלא יבתוב בהרשאת ש

חמשים דיגרי אלא חיסין : בזה כתב חרמב"ז ז"ל א
 אם החיסין פקדון ופירשלו חז"ל לוי דיגרי במעות
 מן החיסין לא קנה ללוי שיכול לומר שמעון איני
 חייב למכור חיסין של ראובן כדי לפרוע חובותיו
 ואפי' אם יאמר לוי חז"ל חיסין שזה חמשים דיגרי
 יכול לומר לא ציוני ליתן לך חיסים אלא מעות :
 אבל אם אמר לו סתם תן לו דיגרי מהחיסין שיש
 לי בידך נעשה באומר לו הן לו חיסין שזה חמשים
 דיגרי וקנה יואם היו הלואה אצלו הואיל והלואה
 להוצאה ניתנה ואם לא היו לו חיסין ניתן לו מעו'
 אפ"ם שאמר לו חמשים דיגרי במעות קנה וגותך
 לו מעות או חיסין שזה חמשים דיגרי בשער שב
 שבשוק שכל מה שגותך לו פירעוך שזה בסח בכסח
 בת רת אפי' לא נתוצה הלוח או הנפקד ליתן לזה
 שציוה המלוה או הנפקד ליתן בעל בורחו צריך
 ליתנו לו ביון שאמר במעמד שלשתו ולא שלא קנה
 ע"ז כופין הלוח או הנפקד ליתן בעל בורחו שי
 שיכול לומר אתה נח לי וחשני קשה לי ממך ואיני
 רוצה להיות לוח או נפקד שלו : וחרמב"ז ז"ל בדברי
 חז"ל : וכן דעת א"א חר"ל : לא אמר לו במעמד ג' לא
 קנה דיכול לחזור בו ולא שגא מתנה מרובח ולא ש
 שנה מתנה מועטת : ואם קנה פירד בקניין אינו
 יכול לחזור בו : וכתב חרמב"ז ובי מחגי קניין דוול
 היבא וקנו מההוא דאיתיה לממונא גביה אבל ק
 קנה ממאריה דממונא לא אהניא דמלוה להוצאה
 ניתנה ואינו מקנה לחבירו רבר שאינו ברשותו וא
 דאפי' קנו מההוא דממונא גביה דוול וקנו בתור
 הוראה דאית ליה לההוא שיני גביה בר דבר דזוויא
 אבל בתורת מתנה לא מהני ביה קניין נריא ל"ש
 מלוה ול"ש פקדון ואין מסבב גקנה בחליפין :
 ואם לאחר שאמר לו הן במעמד שלשתו חזר חנותן
 ומחלו ללוח פ"י רבי יצחק שאינו יכול למחול :
 וכן כתב הר"ם שם הכות : וחרמב"ז כתב שיכול
 למחול : וחרמב"ז חילק שאם אמר לוח למלוה בש
 בשעת מתן מעות משתעבדא לך וכל דאית מת
 מחמתך אז אינו יכול למחול לאחר שמכרו או נת
 נתנו ואם לאו יכול למחול : וא"א חר"ל כתב שבכל
 עניין אינו יכול למחול לו : ואם לאחר שהעמיד
 ראובן לשמעון אצל לוי במעמד שלשתו לקבל ממ
 ממנו מה שהיה לו בידו כדי שיפרע שמעון מחובו
 ונתרצה לוי ליתן לו ואח"כ דוחה לוי לשמעון ורד
 ורוצה שמעון לחזור ולתבוע מדאובן : כתב רב אל
 אלפס שאינו יכול שיאמר לו ראובן משעה שנתרצ
 ית ליפרע מלוי נפטרתי ממך ויחבי אית בירושל
 מי : ראובן היה חייב לשמעון מצה סמכיה אצל
 לוי איפרסו לוי פ"י חעני לית ראובן חייב הודא דת
 דתימא בשלא עשו ערמח אבל עשו ערמח חייב א
 אלמא בשלא עשו ערמח גיסתלק ראובן מיר בשח
 מחחו אצל לוי : ובעל העיטור כתב דבמחאה לא
 גסתלק אם לא שפטר בפירוש : וכן כתב א"א חר"ל
 בפ"ה המקבל גבי המחחו אצל שולחני שיכול לחזר
 ולתבוע מבעל הבית : וביאר עור בתשובת ראובן
 שאמר לשמעון מצה לי בידך תצח ללוי במעמד ש
 שלשתו גדי דקנה לוי מ"מ לא נפטר ראובן מלוי מ

מאותו שחוא חייב לו אם לא שפטר בפירוש : אבל
 אם שתק לוי יכול לומר לראובן לטובתך עשיתי
 שנתרצתי לקבל המצה שאתה חייב לי משמעון ב
 כדי לחקל מעליך אבל לא פטרתיך אם שמעון לא
 יתן לי כי מעמד שלשתו הוא מילת בלא טעמ' ופ"י
 ר' יצחק שעשו אות' לתקנת השוק דמי שקונה סח
 סחורה ואין בידו מעות מעמידו אצל בעל חובו ו
 ואין צריך להמתין עד שיקנה לו בקניין : ועור
 יפוי בה חמלוה שאפי' בעל ברחו של הלוח משת
 עבר הוא למקבל אבל שיעשו תקנה שיפטר ראובן
 מלוי המקבל בשתיקה בעלמא : אין לתקנה זו כב
 סברא וטעם יאכל אם יראה שלא יתבע את ראובן
 תחילה כל זמן שיכול לגבות משמעון כי הוא עי
 עיקר החיוב ולא נשאר על ראובן אלא דין ערבות
 דכן כתב בעל העיטור שלא נפטר ראובן אם לא שפ
 שפטר בפירוש : אבל רב אלפס כתב שנפטר ראובן
 וחביא דאיה מחירושלמי : ובעל העיטור רחה הר
 הדיאח שלו פ"ב : ולא ודאי אם העני שמעון לאח
 שנתרצה לוי ליפרע ממנו אינו יכול לחזור על ר
 ראובן יאכל אם היה עני באותה שעה ולא ידע לוי
 היה מקח סעות וחזור על ראובן ולוי מחירים ש
 על מאן ידע ליה דעני הוה וחשתא קא כפר ביה
 ואם טוען לוי ששמעון היה עני והסעחו : וראובן
 טוען עשיר היה והעני אם היה החוב שנתחייב רא
 ראובן ללוי על פה נאמן במיגו שאם היה אומר
 פרעתיה היה גשבע היסת ונפטר בו אמר גמי חת
 החומחא שהמחאתיה אצל שמעון ברין חיתה נאמן
 ובשבועה יאכל אם היה החוב בשטר על ראובן לח
 לחביא דאיה שלא חסעחו : ואם לא יביא ראיה
 אם יש נאמנות בשטר נובח לוי חובר בלא שבועה
 מראובן יואם אינו בו נאמנות ישבע לוי ויטול שא
 שאפי' אם היה שובר ביד ראובן היה צריך לקיימו
 אח"כ צריך לברר בעדים שלא חסעחו : ואם
 לאחר שנתרצה הלוח או הנפקד ליתן למקבל אופ
 עיינתי בחשבוני ולא היה לי ליתן למקבל בלום י
 דסעיתי במח שחודיתי לו אם יכול לברר בעדים ש
 שחוא אומר אמת מסור אפי' חוי בעדים כשנתרצה
 ליתן לו וחייב חנותן ליתן למקבל אם נתנו לו כ
 בפירעון חובו שסעות חיה מעיקרא יואם אינו יב
 יכול לברר חסעות : כתב בעל התרומות אם חמ
 המחחו בפני עדים וגם קבע זמן למקבל ליתנו לר
 לזמן ידוע והוא בתור זמנו אינו נאמן לומר סע
 סעיתי וגם אם ירצה לומר משסח הייתי בד ולא
 עדיפת מנברא דאית מחמתיה ובי חייב דמצינא לר
 לומר לראובן משסח אני בר חשתא מצינא למימר
 משסח הייתי בר לא שמעינן ליה אפ"ם ולא חוי בק
 בקניין דבמעמד ג' הוא בהוראה בקניין אפ"ם ולא
 אמר אתם ערי בי כל קניין הוא בשטר וחמחייב ע
 עצמו בשטר אין צריך לומר אתם ערי ועור רלא ש
 שייך לומר משסח אני בר אלא בתובע מחבירו ל
 לפי בשתובע לו שלא בדין מורה לו כדי להשטות ב
 בו אבל הבא אם רצה להשטות בתובע למח ישסה
 בשלישי שלא ידע בלום אם חייב לו אם לאו ואם ל
 לא המחחו בעדים נאמן לומר טעיתי במינו ולא

סאָמער לשמעון חולד מנה ללוי סא
 סאני גותן לו מתנה והלך שמעון
 ליתנו ללוי ומצאו שמת חזינו אי ב
 בריא היה ומת גותן בחיי מקבל ייתן ליורשי המ
 המקבל דקיימא לן מצוה לקיים דברי המת אמר ב
 בבריא שצוה ומת לפיכך בשמת בחיי מקבל זכה
 בו המקבל וחורישו לכניד וואם מת מקבל בחיי ב
 גותן יחזור ליורשי משלת דחולד לאו בזבי דמי ד
 דאלף שמת גותן אלא לא שייך לומר מצוה לקיים
 דברי המת דכיון שמת מקבל בחיי גותן בסלד דב
 דבריו בחייו ואם שביב מרע היה חנות חזינו א
 אם מת מקבל בשעה שנתן המנה ליר השליח יחזי
 ליורשי משלת רביון שמת המקבל לא חוה ראוי ל
 לקנות אבל אם היה חי בשעה שנתן המנה לשליח
 יתן ליורשי המקבל אפילו אם חנות מת בחיי ה
 המקבל ואפילו גולדו יורשי המקבל אחרי מיתת
 חנות אלף שבשעת מיתת חנות לא היו ראויין ח
 היורשין לקנות למאן דאמר המזכה לעובר לא קצ
 וגם המקבל לא קנה בחייו כיון שמת בחיי גותן א
 אפילו הבי קצו משום דרברי שביב מרע בכתובין
 ובמסורין דמיו למפרע משעת גתינה חילבר כיון
 דאיתיה למקבל בשעת מתן מעות הוברד הובר
 שזכה משעת המתנה וחורישו ליורשיו ולבאורח ב
 גראה שאם ירצה חנותו יכול לחזור בו כיון מתנת
 מרע שאינו קונה עד לאחר מיתתו אבל חזי משח
 הבהן בתב שאינו יכול לחזור ולהבי אמר יתן למ
 למקבל או ליורשיו אם מת ולא אמר שישאיר ביד
 השליח עד שיראה אם ימות חנותו אם לא כמו שע
 שעושיין לשאר מתנה שביב מרע משום דלא דמי ל
 לשאר מתנת שביב מרע שאינו גותן במסירה ואינו
 מוציא הממוז מתחת ידו חילבר אינו קונה עד לא
 לאחר מיתתו אבל זה שהוציא הממוז מתחת ידו ור
 דראי דעתו היה שיקנה מיר ולא משום דברי שביב
 מרע בכתובין ובמסורין דמו דכל היבא דקצי מקבל
 מהשת לא קצי באמירה גיריתא אלא הבא בי קצי
 במשיבה רידיה או במשיבת החוה דזבי ליה הואא
 דאקצי אלף וחולד דבריא לאו בזבי דמי חולד דש
 דשביב מרע בזבי דמי ומסתמא בי יחייב ממוזא לש
 לשליח ארעה דלי זבי ביה למקבל קא מסר ליה ד
 והא דלא אמר זבי אנב צערא לא דמי ארעתיא מיהי
 דהנה אנשור אלף דבריא סאמר בתבד גס לאשתיר
 אינו בלום עד שיאמר תנו גבי שם בותבון אלף דל
 אמר תנו שרעתו היה לומר תנו אלא שבחול היה
 חזן לגבי מתנתו חוה ליה באלו אמר גנחיוס אם מ
 מתי לפיכך כל זמן שלא עמד אינו חוזר ואם יעמד
 חוזר אפילו אם כבר בא ליר חנותו ומבל מקום ב
 כל זמן שלא גחברר שנתרפא צריך השליח לעשות
 שליחתו ואין לו לחוש שמא יתרפא אלא יתנוז למ
 למקבל ואם ימות חנותו ישאר למקבל ואם יתרפ
 יחזירו לגותן : סב

שחיה לו מנה ביד שמעון כיון מלוה
 בין מקדון ואמר לו תנחו ללוי במ
 במעמר שלשתו קנה ואינו יכול לח
 לחזור בו אלף שעריון עסוקין באותו ענין ולא

אמרינן שיכולין לחזור כל זמן שעסוקין באותו ע
 עניין אלא בקניין סודר שאין הקניין צעשה כנות
 חרבר אבל בשאר קניינן בגזן משיכה ומסירה וח
 וחגבחה הואיל וצעשה גזן הקניין באותו חרבר ע
 שנקנה אין אחר מהם יכול לחזור בו חזן מעמר
 ג כבר נסתלק זוכה מעל הממחה והמומחה צבנס
 במקדון וגמא חבל עשוי ואין המומחה ולא חמ
 הממחה יכולין לחזור בהן ואפילו אם גולד לוי
 לאחר שחלוה ראובן לשמעון קנה לא שגא נתנו ד
 ראובן ללוי במתנה לא שגא נתנו בפרעון חרבר ד
 ודורקא שהיה לראובן מנה ביד שמעון אבל אם לא
 היה לו מנה בידו אלא סאמר לו תן מנה ללוי בש
 בשבילי ואפרענו לך לא קנה וכל אחר משלשתו יב
 יכול לחזור בו וממא אם נתנו לו חוזר וגובה מר
 מראובן שחרי על פיד נתן הוא ללוי : סאלח
 ללא חזן ראובן קנה סחורה משמעון ואל אעמי
 דר אצל לוי סאני ערשה לו מלאכה פלוגי וגותן ל
 לי בר דבר לשנה ולבשיניע חזמן יתן לר שברי במ
 במקדון והעני מי שחיה חייב ליתן לו המעות א
 אם חייב חלוקה ליתן למזכר המעות או לאו חייב
 חלוקה למזכר המעות שזח שהיו עושי לו במלאכ
 לא נתחייב לו עדיין במעות לראובן חלוקה בשש
 שקבל עליו ליתנם כיון שעדיין לא געשית המלאכ
 בה דאין מתחייב במעמד שלשתו אלא אב היו ביד
 מעות משל מי שירצה ליתן לו וביון שקנה ממנו
 הסחורה גמר המקדון ואם לוי לא יתן לו חייב רא
 ראובן חלוקה ליתן לו : עור שאלה ללא חזן
 לוי חזן העיר חייב לראובן ב זהובים והעמידו א
 אצל שמעון שחיה גובה ופדורע ממנו לחזן שיתן ב
 בשביל לראובן ב זהובי וסעז ראובן שיצא לו בהן
 בקניין במעמד ג והשיב שמעון יצאתי לך בהן
 אבל לא היה שום קניין ברבר ולא היה ללוי באות
 שעה בירי בלום אלא שפייס אותי לצאת לך בהן ב
 בשביל לחבא ומיר יצא לוי מהעיר ולא היה לי לת
 לו בלום ועל כן אין לי ליתן לך בלום בשבילי :
 חזין עם שמעון כיון שלא היה לו ביר באותה של
 בלום לא נתחייב לו בלום מבח מעמר שלשתו אל
 מבח קניין שסועז ראובן שהיה שם נתחייב לו וש
 ושמעון בופר דאמר שלא היה שם קניין וישבע ש
 שמעון שלא היה שם קניין ויפסד : אמר ראובן ל
 לשמעון תן מנה ללוי סתם ולא אמר ליה מנה ש
 שיש לי ביד תנחו ללוי ושמעון מודה שיש לראובן
 מנה בידו אלא שאומר כיון שלא פירש מנה יש לי
 ביד תנחו ללוי לא היה דעתו על מנה שיש לי בירי
 אלא שאלוה לו מנה ואתנה לך יכתב חזמבן דקנה
 דמסתמא על מנה שיש לו ביד קאמ : וחזמבן בתב
 דלא קנה : ובן כתב אל חזן בתשובה רביון דבמ
 עמר ג תקנת חכמים היא חילבתא בלא טעמ אין
 לגו אלא מה שתקנו מנה לי ביד תנחו לפלוגי א
 אבל בשלא חזביר חמנה לא מיחזי אלא בערבות :
 הנה
 לראובן ביד שמעון כור של חסים ואמ
 לו במעמר גתן ללוי חמשים דיגרי שה
 שחרי יש לי ביד כור של חסים ונתיר
 ואחב רצה שמעון לחזור בו שאומר אין לך בירי ת

לפרוע לראובן יאמנם מה שאמרת שגבית מלוי מ
מקצת חמצה בפניו זו טענה וראית היא אעפ"י שלא
נתחייב לוי מן הדיו ליתן לראובן בשבילו בלום
ממ ביון שהוא טוען טענה בריא שבפניו קבל פר
פרעון ממנו ישבע במה היה הפירעון שקבל מלוי
מאותו מנה ויפרע המותר : סוחר שאמר לסר-
סור שיקבל בשבילו מעות מן השולחני והעמידו א-
צל שולחני ואח"כ השולחני עיבב המעות מחמת
חוב שהיה לו על הסרסור אם הסרסור היה חייב מ
מעות לשולחני הרי עכבם בדין והרי כאילו נתנם
לידו וחייב הסרסור ליתן המעות לסוחר אבל אם
הסרסור אומר שאינו חייב לשולחני בלום
דזה מעכבם שלא בדין ישבע הסרסור שאינו חייב
לשולחני בלום ויפטר מן הסוחר : ראובן
השכיר חפץ לשמיעון בסר ירוע ליום לזמן פלוני
שיצטרך לו וראובן היה חייב ללוי מאה זהובים ו
והמהחר אצל שמיעון ויצא לו בהן במעמד שלשתן
על סמך אותו שבירות ולא נתחייב בשבירות אלא
בזהובים כי לא נצטרך יותר לחפץ ועתה תובע מש
משמיעון מאה זהובים כי יצא לו בהם בסתם בלא
תנאי ושמיעון אומר כי לא היה לראובן בירי אלא
שכר החפץ אם שמיעון יצא ללוי סתם במעות ואמ
מאה זהובים שיש לי משל ראובן אתנם לר ולא הז
הזכיר לו שכר החפץ אז צריך ליתנם לו ואפי' אמ
מאה זהובים שאני חייב לראובן משכר החפץ אתנ
לר חייב ליתנם ביון שחורה שהיה חייב לראובן
מאה זהובים משכר החפץ לאו כל במיניה לומר ס
סמכתי על מה שהייתי עתיד להשתמש בחפץ אלא
ביון שאמר שאני חייב לראובן הרי מורה שנתחייב
בהן ללוי אבל אם מורה לוי שעל שכר החפץ הב
הבטיחו לתת לו ולא היה שמיעון חייב מעות לרא-
ובן אלא שכר אותו חפץ אינו חייב ללוי בלום אפי'
דמי השכר שנשתמש באותו חפץ ער אותו היום ו
דשבירות אינה משתלמת אלא לבסות רהיניו בשי-
חזור לו החפץ ואין באו לא מלוה ולא פקדון :
השובה לגאון ראובן הקנה לשמעון מנה שיש לו ב
ביר לוי במעמד שלשתן וגתן לו לשמעון ערב יאפי'
פי שאינו ערב בקצין משתעבר לפי שחא ערב בש
בשעת מתן מעות שמשמעו בלא קצין שהרי לוי
לא היה חייב לשמעון בלום ועכשיו הוא מתחייב
לו בזה המעמד וביון שנתערב לו באותו מעמד ע
עצמו מתחייב לו בלא קצין : מעמד שלשתן על
יד שליח כגון ששלח הגנותו שלוחו לצפקר ליתנו ל
למקבל : כתב ה'מב' דלא מחגי והלבתא בלא ס
טעם הוא והבו דלא מוסיח עלה : וכתב א' ה'ר"ל
אכל במעמד שליח המקבל צראה דמהני דלעגין ח
הפקעת שיעבור מעות חנותו הבו דלא לוסיח ע
עלה אבל לעגין זכיות המקבל עליוהו במותו עב
דצראה דאפי' לדברי א' ה'ר"ל אם לא עשאו המקבל
שליח אלא שאמר ראובן לשמעון בפני לוי מנה שי
שיש לי בידך תנחו ללוי שיוכה בו ליחורה ויכול ל
לחזור בו שהרי לוי אינו יכול לזכות בו ליחורה
ער שיבא חמנה לידו ונמצא שלא זכה יחורה בכלם
כתב דבאלפס בתשובה שאין חילוק במעמד של

שלשתן בין יחורי לגוי לפיכך ישר שאמר לגוי מנ
שיש לי בידך תנחו לישר פלוני הואיל ונתרצה חמ
המקבל לחזור על הגוי סילק את עצמו מחישראל
ואין לו לחזור עליו אפי' שלא יתן לו הגוי בלום א
איהו דאפסיר אנפשיה שנתרצה לסלק עצמו מבעל
חובו ישר ולחזור בחובו על הגוי : וכן ישר ממונה
בעגין שלטון גוי ואמר לו השלטון מנה שיש לי ב
בידך תנחו לישר ואמר לו הממונה בן אנשה חייב
הממונה ליתן לו ואינו יכול לומר אנוס היות :
אכל ר'ת כתב שלא תקנו מעמד שלשתן אלא בישראל
אכל בגוי לא תיקנו : ורבי יצחק כתב בו שלשה ה
חילוקים שאם הנפקד או הלוח גוי ואמר לו ישר
תנחו לישר אחר במעמד ג' לא קנה שהרי אפי' זיכה
לו על יד גוי לא קנה שהרי אין זכיו לגוי ולא עריה
מעמד שלשתן מוכיח גמורה ואם הנפקד ישר והג
דמקבל גוי בל זמן שאין ישר הצות חוזר בו יכול
ליתנו לגוי שאפי' אמר לו ביון ובן עצמו מה שיש לי
בידך תניחו לגוי פשיטא שיתנהו לו בל זמן שאין
ישר חוזר בו אבל אם חוזר בו הגותן אעפ"י שאמר ל
לו במעמד שלשתן לא זכה הגוי וחייב הנפקד לה
לחזור לו למפקד ומיהו יאם אין הנפקד יכול לה
להשטט מהגוי שלא ליתן לו לפי שביריניהם הוא
חייב ליתן לו ביון שאמ' ליתן לו אז יתן לגוי והוא
פטור מהנפקד ואיהו הוא דאפסיר אנפשיה שאמר
ליתנו לגוי ביון רירע שצריך הנפקד לתת לו :
ואם חנותו גוי והמקבל והנפקד ישר קנה הישר ו
יכול להוציא מיד הנפקד בכו' רביון שהפקיעו
חכמים ממנו של ישראל במעמד שלשתן בל שבן
ממונו של גוי וכתב א' ה'ר"ל אם מלוה הוא
והגוי חנותו אנוס והוציא בכח מיד הלוח קורם ש
שיתן לישר המקבל חייב הלוח לפרוע גם לישר ה
המקבל שהרי כבר נתחייב לו : ואם חנוני אנוס וגזל
את הלוח אין הישר המקבל מפסיד בכך : ואם
פקדון הוא ונכנס חנוני בבית הנפקד וגטלו בחזק
אינו חייב לשלם לישר שאינו אלא שומר לשני במ
שהיה שומר לראשון ופטור מהאונסין : ואפי' אם
אנוס חנוני ער שחביא הפקדון לביתו פטור ואין
זה מציל עצמו בממון חבירו ביון שלא אנוס אלא
על פקדון זה : ורמי להחזקתו וזהו כתר'א החזק
נברא דאפסידו גביה בסא דבספא סליקו עליה ג
גבי ויהיבנהו גיהליה יאתא לקמיה דרבא פטריה
אל אביי האי מציל עצמו בממון חבירו הוא : אמר
רב אשי גיחזי אנו אי איגיש אמיר הוא עליה סליקו
גבי' ולא אחחיא בסא דבספא אתו אבל במלוה
לא שויר האי טעמ' דמלוה להוצאה ביתגה ובאילו
אנוס ליתן לו ממון אחר : קב'ו
חאיש שלוח מאשתו ואח"כ גירשה או לוח מע
מעמדו ואח"כ שחררו אין להם עליו ב
בלום ישכל מה שקנה עבר קנה רבו :
וכל מה שחזא ביד האשה הוא בחזקת בעלה ער ש
שתביא ראייה שחזא מגדוניה : בר כתב ה'מב' כ
ז'ל ולא חילק : וכן כתב בעל התרומ' ואפי' במעות
שאין טעם גמי : ורבי שציון כתב דרוקא בצעוה
שציון אבל אם אינו טעוני צריך לשלם לה :

חיו דברים מעולם או במיגד דפרעתיו אם הוא א
 אחר הזמן רביון שלא חיו ערים בדבר לא חשש לה
 לחיות דמימד אמר אם אמצא שטעיתי חרץ ביה
 ביון וליבא מאן דמסחיר עלי ונשבע שבועת חיסת
 למקבל ונפטר והמקבל הוא חוזר לתבוע לצותו
 לסברת אא ה'ר'זל שלא נסתלק המקבל מעל חנותו
 בשמחהו אצל זה ולסברת רב אלפס שנסתלק גם
 חנותו פסור אלא שנשבע שבועת חיסת למקבל ש
 שהיה לו מנה בידו בשמחהו אצלו אם המחהו אז
 אצלו בשביל חוב שהיה לו בידו אבל אם מתנה זה
 נתן לו אז אין צריך לישבע לו: ואלא ה'ר'זל בתב
 בתשונה אע"פ שיכול לומר פרעתיו אינו יכול לו
 לומר טעיתי במיגד דפרעתיו רחוי במיגד במקד
 ערים ולא שביח שיטעה אלא אר"ב אר"ב מרדך ה
 היטב קודם שידה: ואם חנותו מורה שטעה בחש
 בון והמקבל אינו יודע אם טעה אם לאו אם נתנו
 למקבל בשביל חוב שהיה לו עליו והמחהו אצלו ל
 ליפרע ממנו יאם יש לו נכסי לציתו שיכול המקבל
 ליפרע ממנו נאמן חנותו לומר שטעה ויחזור המ
 המקבל ויגבה חובו מן חנותו יאבל אם אין לו נכ
 נכסים לאו כל במיציה להוב לצותו בחזרתו:
 ואפי' אם יש לו נכסים והוא גבול אלמא וחשני ג
 צוח לו ליפרע ממנו לא מהימן ביון שיש למקבל
 שום הפסד: ואם מתנה הוא אינו נאמן בלל דצריך
 הנפקד ליתנו למקבל וחוזר וגובה אותו מן חנות
 ביון שמורה שלא היה לו בידו בלום וכנרמתו הוא
 נתחייב ליתן לזה ואין בזה חילוק בין אם נתן זה
 חנותו למקבל בשביל חוב שהיה לו בידו בין אם ג
 נתן לו מתנה ואם המקבל מורה שטעה בחשבונו ו
 וחנותו אינו מורה הנפקד פסור בלא שבועה שחרי
 מיר בשמחה חנותו למקבל אצל הנפקד ונתרצה
 ליתן לו נסתלק הוא ממנו וריגו עם המקבל והרי
 הוא מורה לו שאין לצותו ביד הנפקד בלום והג
 חנותו צריך לישבע שבוע למקבל: בלא שמחהו
 אצלו בשביל חוב שהיה לו בידו אבל המחהו אצלו
 בשביל מתנה פסור בלא שבועה דחא לית ליה גב
 זלא מירי ואפי' שידה חנותו שלא היה לו ביד הג
 הנפקד בלום אינו חייב למקבל בלום דמתנה בש
 בטעות היתה: שאלה לאא ה'ר'זל ואובן קנה
 שחורה מלוי והמחהו אצל שמעון ואמר שמעון ל
 לפרוע ללוי מפני שהיה סבור שהיה לראובן מעו
 בידו ופרע קצת ללוי ושוב עיין בחשבנו ומצא ש
 שלא היה חייב לראובן בלום ולא רצה ליתן יותר
 ללוי חרין עם שמעון ביון שהיתה הסחורה בבר
 ביד ראובן קודם שהעמיד לוי אצל שמעון וזר ש
 שמעון ליתן ללוי המעות בלא קציון מטעם ערב
 לא מחייב דהוה ליה ערב שלא בשעת מתן מעותו
 ומשום מעמד שלשתו לא מחייב ביון שלא היה לו
 בידו בלום אבל המעות שנתן בבר ללוי אינו יכול
 להוציאם מידו בטענה שטוען טעיתי ולא היה לו
 לראובן בידו בלום ואמר שנתן לו בדי לקיים ד
 רבין שאמר ליתגם לו אפי' אם ידע ולא משתעבר
 ביון שלא היה חייב לראובן בלום אף גיחא ליה רל
 וליקום בהימנותיה ואע"פ ולא בעי למיתב ליה ט

שמי מ'מ' אמרין דעתי במאי דיהיב ליה בבר רגיה
 ליה דליקום בהימנותיה ועוד רלא מהימן לומר
 שטעה בדי להוציא מה שנתן בבר ארובה אמרין ד
 דקדק יפה ואילו לא היה לו בידו משל ראובן לא
 היה צותו בשביל ללוי: ראובן חבר חבירות מה
 מחקהל והקהל היו חייבין לשמעון וזהו העמ
 העמידו הקהל לשמעון אצל ראובן שיתן לו מאות
 החבירות וזהו ונתרצה ליתגם לו ובשאר חביר
 ירות עשה לקהל שטר עליו אה"ב, נתבטל החבירות
 ושאל שמעון וזהו שלו מחקהל ואמר בשאמר
 ראובן לתתם לו בשבילכם אני שתקתי ולא סלק
 תי ידי מכם אלא אם יתן אקבל ובל שכן שנתבטל
 החבירות והקהל אומרים אע"פ שנתבטל החבירות
 יש לו לתבוע את ראובן ה' זהו: תשובה ביון
 שנתחייב ראובן לקהל סכום ידוע ממון החבירות
 והתנה ליתן ממנו וזהו בפני הקהל ובפני שמ
 שמעון ונאמר החבירות בעציון שאין בו הזרה אם
 לא מרעת בולם יקנה שמעון במעמד שלשתו וזחי
 ראובן ליתגם לשמעון אע"פ שנתבטל החבירות
 ואפי' אם לא יגבו הקהל איתם וזהו בבי בבר ג
 נתחייב ראובן לשמעון ולא יפסיד שמעון אם דא
 ראובן ביטל החבירות מרעתו ולא רמי להיה רעי
 דעייגתי בחשבוני ולא פש ליה גבי ולא מירי דאמר
 דינו דהוי קציון בטעות וחוזר אלמא ביון שמתב
 דר שאין הלוח חייב למלוה בלום לא זכה המקבל
 אע"פ שהיה במעמד שלשתו ובקציון דהתם נתברר
 הרבר בערים שבשעת מעמד שלשתו לא היה חייב
 לו בלום אבל הבא בשעת המעמד היה חייב לקהל
 ונתחייב גב הוא לשמעון אם נתרצה אה"ב לבטל ה
 החבירות החוב שנתחייב הוא בו לשמעון אי אית
 שר לו להפקיע יחילבד חייב ראובן ליתן לשמעון
 וזהו בבי וצריך הוא לתובעו לרין ולהוציאם מי
 מידו ולא מן הקהל: אמנם אם ראובן גבול אלמא
 הוא ולא ציית דינא או שאין לו נכסים חייבין הקח
 לפרוע לשמעון וכן אני אומר בכל מעמד שלשתו
 אע"פ שאמר למקבל ליתן במעמד שלשתו לא נפטר
 חנותו בשתיקתו של המקבל אלא אכ פטרו בפירו
 ראובן תבע מנה משמעון והשיבו מנה היה
 לר בירי אבל פרעתו שהעמדתו אצל לוי ונתרצה
 ליתנו לר בשבילי וגבית ממנו קצתו בפני והביא
 עדים על זה שלוי נתרצה לתנו לו ושאר לו שמעו
 אז מעתה לא תתבע ממני בלום שהרי לוי יתן לר
 בשבילי ושתק וראובן אומר שלא נתרצה לגבות מ
 מלוי ושתק מפני שלא חשש לרבריו ומח שגבה מל
 מלוי הוא ממה שהיה חייב לו אבל מזה המנה לא
 גבה ממנו בלום חייב שמעון לפרוע לראובן ואינו
 נאמן בשבועתו שפרע לו הוא או אחר בשביל ש
 שהרי מורה שהיה חייב לו מנה אלא שאומר שפר
 עו במח שהעמידו אצל לוי וזר לו ליתן לו הגנה
 בשבילי וחשב באילו פרעו כזה ונפטר ממנו אב ר
 וראי לא פרעו פעם אחת ואותו פירעון לא היה
 פירעון שלא נתחייב לוי לראובן במעמד שלשתו
 ביון שלא היה לשמעון ביד לוי בלום אלא שאמר ל
 לפרוע לראובן בשבילי לפיכך חייב שמעון לפרע

ואני אמרתי לו תן לו ואני אתן לך אבל אם בהב
בסתם ערב קבלו יר בעל השטר על התחתונה או
אילו אמר לו הלויחו ואני קבלו שאינו אלא ערב:
ואא חרזל כתב אעפ שאינו מפרש בו אלא שכתב ב
בו פלוני קבלו מסהמא בלשון המועיל להיות קב
קבלו קאמ וחלמח כתב דתן לו ואני פורע או תן
לו ואני חייב הוי גמי קבלו: ואא חרזל כתב בסב
הראשונה: ואם לקח הערב או הקבלו המעיה מיר
המלוה ונתנם לו ליר הלוח או אין למלוה על הל
הלוח בלום ואין יכול לתביע אל את הערב ומיד
אם אין לערב גובה מדלוח מרד גתו: וחלמח כרב
דהא ראמרין בשנשא הערב ונתן ליר הלוח שאין
למלוה על הלוח בלום דווקא בקבלו אבל בערב
אעפ שנשא ונתן ביר לא נפטר הלוח ביון שאמר לו
בלשין ערבות לשעבריה ללוח גמי קא מביון: ולא
גהירא: לאא חרזל לחלק בזה בין ערב לקבלו: וב
דכתב עוד לא חרזל האירנא דערבות וקבלנות היי
חייגו בשתבע הלוח מדמלוה שילוגו ונכנס הער
עמו בדבר בלשון ערבות או בלשון קבלנות אבל א
אם לא רבר הלוח עם דמלוה בלום אלא ראיון א
אמר לשמעון הלוח ללוי מעות ואני פורע הלויחו
ואני גותן לך או הלוח ואני חייב לך אין לשמעון
על לוי בלום אפי גתנם לו מיד ליר אלא על ראו
דאובו שאמר לו הלויחו ובשליחותו של ראיון ג
גתנם לו: כתב בעל התרומות קבלו שלא נשא ונת
ביר ומכר הלוח בל גכסיו אעפ שיש גכסים לקבלו
אם ירצה המלוה לטרוח מהלכות של הלוח
אינם יכולי לדחיתו אצל בני חורו על הקבלו לומ
אין גובין מנכסיו משועברו במקום שיש גכסים גמי
הזרין לפי שרשות ביר המלוה לגבות מהלוח או
מהקבלו איזה מהם שירצה והרי חל שיעבורו על
גכסי הלוח שמכר להם ועל גכסי הקבלו לפיכך י
יכול לגבות מאיזה מהם שירצה: ובן הרין בשנים
שנעשו אחראי זה לזה ומכר אחד מהם גכסיו אבל
קבלו שנשא ונתן ביר אינו יכול לגבות מן הלוקח
זו של הלוח אלא אין גכסי לקבלו: כל

ערב או קבלו שפרעו למלוה בפני עדים
פרעו קודם שגורע אם פרעו הלוח ו
וטוען הלוח שבבר פועו אינו חייב
לערב בלום שלא הרשהו לפרעו אלא בשאינו פר
פרעו עריין אבל לא בשהוא פרעו אבל אם פרעו
אחר שהביא המלוה ראיה שלא נפרע צריך הלוח ל
ליתן לו כל מה שפרע בשבילו בין שנתחייב הלוח
למלוה בשטר בין שנתחייב לזה למלוה על פה או ב
בלא עדים כלל וכתב חרמבם זל ברא שאמר לזה
הלוח בשינה שנעשה ערב ערבני ושלם אבל אם מ
מעצמו עומד ונעשה ערב או קבלו או שאמר לו ח
הלוח ערביני ולא הרשהו הלוח שיהו ויפרע החוב
אין הלוח חייב לשלם לו בלום: וחלמח השיג
עליו דרוצה לומר ומסתמא ביון שאמר לו ערביני
באיל הרשהו דמי ואין הערב גובה מהלוח ער סיב
עדים שפרע בשבילו אבל כל זמן שאין לו עדים א
אינו גובה ממנו בלום אפילו אם שטר החוב ביר
אינו מועיל לו לגבות מעט בלום שיכול לומר סא

לבלול בשבועתו שעריין הוא חייב לו חוב זה שלא
יעשו קנוניא על גכסי הערב ואינו יכול ליפרע מ
מן הערב עד לאחר שלשים יום מיום שנתחייב הע
הערב לשלם שלא יחא כחו של הערב גרע מכחו של
לוח עצמו: ואם התנח עמו הבל לפי תנאו ואם
אין הלוח לכנינו צריך להוריעו אם הוא קרוב בדי
שיובל שליח לילך ולכא תור ליום יואם לא יתן אז
יתבע לערב יואם הוא במוינת הים שאי איפשר ל
להוריעו ואי לו באז גכסים או אם הוא גבר אלמא
דלא ציית רינא אז יתבע את הערב ואחרי יחזור הע
הערב על הלוח וירוצא ממנו או יגדוהו עד שיפרע
לו מה שפרע בשבילו: כתב רב גחשון אמר הערב
תנו לי זמן ואביאנו לבד אי יריע היכו הוא יתבינו
ליה זמן כשיעורא ראייתו ואי לא יריע יתבינו לית
זמן שלשים יום ומשיביאנו לבד יפטר הערב עד ש
שיבע הלוח שאין לו מה לפרוע: חבוא ערב
שבת בין השמשות ובמוצאי שבת ברוח לא נפטר ח
הערב ובל זמ שלא בא הלויכו הער לסעו לא אפי
לך עד שתביא ראיה שלא פרעו ואם התנה המלוה
עם הערב שיהא נאמן לומר כל זמן שלא פירעו ח
הבל לפי תנאו: ואם אמר המלוה ממי טארצה אפ
אפרע כתב חר יוסח הלוי שיכול ליפרע מן הערב
תחילה אפילו אם יש לו גכסים ללוח: אבל רת פי
אעפ שאמר ממי טארצה אפרע לא יפרע מן הערב
תחילה כל זמן שיש קרקע ללוח אפי הוא זיבורית
אלא כותבין ארכתא על גכסי הלוח ומורידין או
אותו לגכסיו אפי אם היו משועברי גובה מהלקו
חות קודם שיגבה מן הערב אבל אם אינו ללוקח ק
קרקע ידוע אז יתבע את הערב ואין צריך לחזר א
אחר הלוח אולי יתן מטלטלי ולהבי מהגי מה שה
שהתנה ממי טארצה אפרע ומספיקא לא מטרחינ
ליה לילך אחר הלוח: וכו כתב אא חרזל: ואם א
אמר בפירוש ממי טארצה אפרע תחילה וראי יכול
לתבוע לערב תחילה אפילו יש גכסים ללוח: וא
דחראבד בהב שאפי אמר בפירוש ממי טארצה אפי
תחילה לא יתבע לערב תחילה אם יש גכסי ללוח:
ואא חרזל כתב בסב הראשונה למעלה בסיון שש
כתבתי מה דינו של המלוה עם הערב בשיש יתומי
קטנים: ובן מן הקבלו יכול ליפרע אפי יש גכסי
ללוח ואיזיהו קבלו כל שאמר תן לו ואני אתן לך

אם הוא בשעת מתן מעות ואם הוא לאחר מתן
מעות יאמר מה שנתת לזה אני גותן לך ובן גמי א
אם אמר תן לו ואני קבלו אבל אם אמר לו הלויחו
ואני ערב הלויחו ואני חייב לך הלויחו ואני קב
קבלו או תן לו ואני פורע תן לו ואני חייב לך תן
לו ואני ערב בבולם הוי ערב ואינו יכול לתבעו
תחילה ולא ליפרע ממנו כל זמן שיש גכסים ללוח
עד שיאמר לו תן לו ואני גותן לך או תן לו ואני
קבלו אז יוכל ליפרע מאיזה מהם שירצה ואין שו
שים אחד מהם יכול לדחותו על חבירו: כתב בעל
התרומות שאם אמר תן לו ואני חייב ליתן לך זה
דהוי ערב הואיל שאמר באמצע חייב אעפ ואמר ב
גסוה ואני אתן לך אין זה אלא סיוס חובר ש'ואני
חייב: וכתב קור שצריך לכתוב בשטר הקבלנות

וכן כתב א"ה ח"ל: חלוקה מחנה שנתצויר בצ"ח
 עמו ומת או שהיה לו ממנו פקדון לא יחזי לבניו
 דאם החזיר לחז אין דוח חכמה צדק הימנעו היה
 חכמים חזרתו ולירדת בקדושה יחזיר
 להם: קב"ח
הפוע חובו של חבירו אין חזירו צריך ל
 לשלם לו אפי' אם המלוה היה דו
 דוחקו לפ' וע' ולא עיר אפי' היה ל
 לו ללוה משכונ ביד המלוה והלך זה ופרע למלוה
 ונצל ומשכונ צריך לחזיר ללוה: ופ' ש' רבב
 חוב איירי: וכן כתב ח"מ בם ז"ל: אבל ר"ת פירש
 דלא איירי אלא בפועל חוב מזונות אשתו שאין חי
 חיובו כל כדור אלא שהוא חייב במזונות אשתו א
 אם לא היה זה מפרנסה לא היה הבעל חייב: שהי
 תה מצמצמת במזונותיה אם לא היתה מוצאה מי
 עמפרנס אבל בשאר חיובו לא וכן היא מסקנת א"ה
 ח"ל: כי עמשנו אותו לפוע בשביל חבירו
 פטור מלשלם לו אלא אם משכנוהו בשביל המס ש
 שעל חבירו ליתן אז צריך זה שעליו חיוב המס ל
 לשלם לו: והל"מ ז"ל כתב דווקא שמשכנוהו בש
 בשביל מס הקצוב שהוא שלקח ממנו בפירוש בשב
 פיו ובפני עדים אבל תפשוהו בשביל חבירו על
 מה שאינו קצוב אינו צריך לשלם לו: שאלה לאל
 ח"ל דאדכו ושמעון היו להם שטרות בשותפות
 והיה כל אחד מהם חייב מס לקהל והיו השטרות
 ביד ראובן ולקחו אותם ממנו בשביל מס שהיה ח
 חייב וגבו אותם ושאל שמעון מראובן חלקו מן
 השטרות ואמר ביד שפרעת בהם המס שלך תפר
 לי חלקי מהם וראובן אומר ביון שגם אתה חייב
 במס ואותם שטרות היו של שנינו עלה חלקי מהם
 בפירעון מס שלי וחלקך בפירעון מס שלך:
 הדין עם שמעון ביון שגיד לראובן מס שלו מפיר
 עון אלו השטרות חרי פרע חובו בשל חבירו וצדק
 לשלם לו ומה שאמר לפוע בחלקו בשבילו המס
 שהו חייב אינו טענה ביון שחייב לפוע לו חלקו
 גחשטרות אינו פירעון אם לא שיתנהו ליד שמעון
 או למקום שיצוה ליתנו אבל ליתנו בעל כורחו ש
 של שמעון למי שישלו ממון ביד שמעון לאו כל ב
 במיניה ולא פירעון הוא ראובן תבע מנה משמעון
 ואמר אמת היה לך בידו אבל אני רוצה לתפשו
 בשביל שמשכנו אותי בשביל מס הקהל ואני איני
 פועל מס בבאז והקהל חייבי לפוע לי ואתה מפ
 מפועי המס ואני רוצה לגבות מנה שיש לך ביד
 הדין עמו ביון שמשכנו אותו בשביל מס הקהל אם
 הוא תופס בממון אחר מהקהל יתפשו בחובו בי
 אינו מחוייב לגבות על הפקס מכל אחר ואחר בי
 הם שותפיו לפוע חובו וזהם אחראין
 זה לזה: קב"ח
הערב לחבירו משתעבד מן התורה אפילו
 בלא קצין ב"א כשערבו בשעת מתן
 מעות א"ע ומשתעבד גפשיה בלשון
 אסמכתא אם לא יפרע לך פלו' אני אפרע לך חייב
 לבהחיה הגאה דקא מהימן ליה גמר ומקצי ומשה
 עבד אנפשיה אפי' אם אין גבסים ללוה אבל אם ל

לאחר שהלוהו אמר אני ערב או שהיה אחר חלוץ
 את חבירו בשוק ליתן לו שלו ואמר לו הגח לך
 ואני אתן לך או שהמלוה תבע מלוה חובו ואמר
 לו הגח לו ואני ערב לך בכל אילו אינו משתעבד א
 אלא בקצין: וערב דב"ד לא בעי קצין: ולכאורה
 צראה ערב דב"ד חייבו שנ עשה ערבות בפני ב"ד:
 והל"מ בם כתב א"ע ואמרי בפני ב"ד אני ערב לא
 משתעבד אלא אם היו רוצים ב"ד לגבות מהלוה וא
 דאמר להם הציחוהו ואני אתנם או ערב לחם הוא
 וישלו הגאה והמנוהו ב"ד באותו הגאה משתעבד
 עצמי: וערב היוצא לאחר חיתום שטרות ב"ד
 לאחר שהתמו העדים בשטר וכתב ואני ערב וצ"ח
 שכתב ידו הוא זה או שהעדים מעירין עליו: כתב
 ח"ה א"ב ז"ל שהוא משתעבד בלא קצין לגבות במי
 גז מבני חורף והיה ליהבמו מנה אני חייב לך ג
 בשטר שהוא משתעבד לו: וכן כתב ח"ה א"ב וז"ל
 משה הכהן כתב עאינו משתעבד והבי מיסתברא:
 ובשם שאין הערב משתעבד אלא בקצין או בשעת
 מתן מעות או ב"ד ב"ד הקבלו אינו משתעבד אלא
 באחר מהרביה ללו' שאי חילו ביניה אלא לעצין
 שיעבור בתובה כאשר פירשתי בספר אבן חעזר וב
 דכל היבא דבעי קצין אי לא קצו מיניה אינו גובה
 ממנו אפילו מגבסי בני חרין אפי' כתב לו שטר:
 געשה לו ערב בקצין וכתב לו שטר יש לו דין מלו'
 בשטר לטרוח ממשעבדי לא כתב לו שטר א"ע שנ
 שנעשה ערב בקצין רצו במלוה על פה ואינו גוב'
 אלא מבני חרי: והל"מ כתב היבא דקצו מיניה
 טורח ממשעבדי א"ע שלא כתב לו שטר וכן ערב
 ב"ד ולא בעי קצין גובה ממשעבדי דהעמדה ב"ד
 והוראה ב"ד בשטר ומי' וכן ערב היוצא קודם חי
 ח תום שטרות וכת' ביה פלו' ופלו' ערב א"ע דלא
 קצו מיניה משתעבד ביון דבת ליה שס"א: וכן
 כתב ח"ה א"ב דבקצין לחור משתעבד אפי' לגבות
 ממשעבדי: ור"ה א"י כתב בסב"א ראשונה דבלא ש
 שטר אינו גובה אלא מבני חרי א"ע דקצו מיניה:
 וחבי מסתברא: לא עשה לו הערב שטר בפני עצמי
 אלא כתב הערבות בשטר החוב יש לו דין מלוה ש
 בשטר ב"א שכתבו קודם חתימת העדים אבל אם
 כתבו אחר חתימת העדים א"ע שהיה בקצין אינו
 גובה אלא מבני חרי ואפי' שכתבו לפני חתימת ה
 העדים דווקא שכתב פלו' לזה מפלו' ופלו' ערב ב
 ב"ד שאז חוזר על כל מה שלמעלה והקצין חוזר
 על הכל אבל אם כתב פלו' ערב בלא ויד' אי הוא ה
 תחילת דבר ואינו חוזר על הקצין של מעלה וחל
 בערב בשטר בלא קצין
א"ע שהערב משתעבד בשבא המלוה ליפרע ל
 לא יתבע את הערב תחילה אלא יתבע ל
 ללוה ואם תבעו ואמר לו פרעתיו והי
 מלוה על פה גשבע היסת וגפטר הוא והערב ואפי'
 אם אין ללוה גבסים יורעים כמו קרקעית ויש גב
 גבסים יורעים לערב לא יגבה מן הערב אלא צדק
 להזר אחר הלזה אולי יש לו מטלטלי: חזר אחר ה
 הלוח ולא מצא לו בלו' צריך לישבע שאין לו בלם
 מתקנת הגאונים קודם שיפרע מן הערב וצריך ל

ערב שלא תלח שיעבורו בדבר אחר ובחתיא הנאות
דמהימן לו גמר ומקנה אבל הבא כיון שתלה שיע
שיעבורו בתנאי לא גמר ומקנה דסמכיה שיתקיים
התנאי ולא ישעבר אבל אם קנו מיניה מעבשיו ש
שיתחייב לו במטון זה אם לא יתקיים התנאי הבל
לפי תנאו שכל קניין מעבשיו אינו בו משום אסמ
כתא פכי ויאמשתעבר אפילו בלא קניין שאין
בערבות משום אסמכתא וכתב עיר הרמבם:

מי שאמר לחבירו הלוחו ואעורב לך לגופו של לוח
זה ולא ערב לו לעצמו של ממון אלא כל זמן שת
אני אביאנו לך יוכן אם אמר לאחר שחלוהו ותבעו
הציהחו וכל זמן שתתבענו אני אביאנו לך וקנו
מירו על זה אם לא יביא לו הלוח: יש מהנאות ש
שהורו שחייב לשלם: ויש מי שהורה שאפי' התנה
עליו ולא אם אל אביאנו לך אי אם ימות או שבורת
אחא חייב לשלם לך חרי זו אסמכתא ולזה דעת
גוסה פכ: וח' אבד בתב עליו ול אסמכתא מהבא
שחרי סילקו אתי הנמא אלא אם אמר לו בשעת
מתו מעות הלוחו ואערב לגופו ואם לא אובל לה
שהביא אשלם לך לית דין ולית דין שחייב לשל
לו ואם לא אמר לו בר למה יתחייב לו ממון אבל
יש לומר שיביא גופו תחת גופו ער יתפטר עמו
ובתב עיר הרמבם מי שלא פירש דבר קצוב שערב
בנו שאלו לך כל מה שתתן לו אערב לך אי מכור
לו ואני ערב יש מהנאות שהורו שאפילו מכר לו
בעשרת אלפים או הלוחו לו אלה הערב משתעבה
בכל ונראה לי שאין זה בלום ערבות כיון שלא ירע
הרבי שיעבר עצמו בו לא סמכה דעתו ולא שיעבר
עצמו ודברים של טעם הן למכין פכ: וח' אבד
בתב לא ברב ולא במעט ער שהועת מנעת לשב
שהוא רגיל ואמיד משתעבר: וכתב עוד הרמבם
האימר לחבירו ערב לפלוני בכר ובר ואני ערב ל
לך חרי זה כמי שאמר הלוחו ואני ערב ובשם שמש
שמשתעבר הערב למלוה כ' מש זעבר ערב שני ל
דערב ראשון ודין ערב ראשון עם המלוה ודין הש
השני עם הראשון אחר הוא: סלב

ערב א' אשת איש שערבו לאחרים או גבנר
קבלנים ונתחייבו לשלם אין חייבין ע
ער שתתחיד העבר או התן ולמן הא
או תתגרש אבל קטן שערב לאחרים חרוד חתא צי
שא גז חייב לו לשלם את לבשיגריל שאין לקטן ר
דעת לחייב עצמו ברבר שאינו חייב בו לא בערבות
ולא בכל ביוצא בזה וזה שנתן מעותיו על פי ח
הקטן א' בר מעותיו: ואשה פגויה שערב
לאחרים וגשאת ריצח באילו לדותה וגשאת שאם ע
קרבה על פה אינה חייבת לשלם כל זמן שהיא תת
תחת בעלה ער שתתאלמן או תתגרש: ואם ערב
בשטר גובה ממה שהבניסה לבעלה: כתב
ה' מ' שנים שערבו לאחר בשא הצלחה לית
מהערב יפרע מאיזה מהם ש רצה: ואם לא היה ל
לאחר מהם ברי החוב חוזר ותובע משיגי דמי שא
החוב וואר שערב בשביל שנים כשיפרע המלוה י
יוריעו בשביל איזה מהם הוא כדורע כוי שיחזור ע
עליו ות' אבד השיג עיר וכתב אינו חוזר בכל

על ידי ערבות! שאלה לאא הרזל! דאובן
חכו חכירות מפרש ונכנס שמעון ערב בשבילו וח
זה לך לו ראובן וחוזר שמעון לפרוע בשבילו בש
בשם ראובן תבעו שמעון מח שפרע בשבילו ואמ
לדא היה לך לפרוע כי בכר פרעתיו ויש לי שטר
פירעו מצני אמר לו שמעון חוצרתי לפרוע כל
זמן שלא הנחת בידי שטר הפירעון או שחנחת עי
עיקר שטר החוב כיון שמורה ראובן שהבניסו ער
ערב חייב לפרוע כל מה ששמעון מכר שנתן לב
ל' ראובן שהגיו תבע ממנו חממון שלא כיון ואמ
לית לו כי הדבר ירוע שיום תקיפה עלינו וציר
לית לו כל מה שתובעו: וזה ירע ראובן ששם אר
אותו ערב לגוי וקבל עליו שעבור זה לפצות ול
דסלקו מכר היוץ שיבא לו מהגוי אלם שלא פ' ב
בן בפירוש ומה שטוען ראובן שיש לו שטר פרע
מחגוי אינה טענה כל זמן שהגוי עיקר השטר ביד
הגוי ולא כתב בו הפירעון יבול לגבות בו מהערב
על בו הוא צריך לפרוע לערב כל מה שיכרר שפרע
בשבילו וחבירו יחיה על עדים או על ידי פיתקא
של הגוי צברת שקבל מפלוני כד ובר או שכתוב
בשטר ביצי שיטי שפרעו כד ובר: וכן שנים
שקבלו חכירות מגוי וגעשו ערבאין זה לוח והגוי
מצא אחר מהם ונובה ממנו חייב חבירו לפרוע ח
חלקו מכל הפסד שבא לו מאותו הגוי: ואם
הוא היה מ'ומו לפרוע חלקו וההפסד באלו טב
מכ' חבירו שלא פרע חייב חבירו לפרוע לו כל ח
ההפסד: כתב הרמבם ראובן שמכר שרה לשמע
ון ונא לו וקבל עליו אחריות דמכירה אפי' בשע
המכירה לא ששתעבר שלא על אגתו קנה השדה ש
שבעמים אים קונת שרה שלא באחריות דעביר אי
איגש דובין ארעא ליומי: ואם קנו מירד לשלם
דמי מכר זה בכל עת שיתבעו שמעון חייב
וח' אבדו שיג עקרו וכתב שיבש הוא זה שאם אפ
בו בשנת מתו מעות משתעבר שאין באחריות מש
משום אסמכתא: שאלה לאא הרזל! ראובן קנת
שרה משמעון ועשה לו שטר ואמר לו שיעשה לו ש
שטר גם על אשתו ולא היתה באן נהערב לוי בש
בשבילו לבשתבא שתעשה גם שטר עליה ולא רצתה
ותנע ראובן ללוי הערב שיעשה לו הוא שטר על ב
גנסיו בכדי דמי הקרקע וטוע' הערב שאינו רוצה
אלא יחזיר לו מעותיו: הדין עם הערב כי לא
גזר לו שמעון המיכר אלא שתעשה אשתו השטר
ואם לא תעשה תתבטל המקח וביון שלא נתחיל
המוכר אלא בחזרת המעות גם הערב לא ששתעבר
אלא לדבר זה ואם ירצה ראובן הקונה לבטל המכ
יחזיר השטר שיעשה לו שמעון ושעין יחזיר לו מ
מעותיו: כתב הרמבם ז' ערב שיעבר עצמו
על הנאי אפ' שקנו מירד לא משתעבר שזו היא א
אסמכתא: ביצר אמר לו בשעת מתו מעות תז ל
לו ואני ערב אם יהיה כד ור' ואם לא יהיה כד לא
ישתעבר שכל התולה שיעבר שאינו חייב בו כי א
אם באם יהיה ואם לא יהיה לא גמר ומקנה אפ' גר
דבל ערב הוי אסמכתא דאמר אם לא יפרע
הלוח אני אפרע ואם יפרע לך לא אפרע שאני בל

פרעתי למלוה והחזיר לי ונפל ממני ומצאתי או
לא פרעתי עדיין למלוה ונפל ממני ומצאתי או ח
הפקירו בידו או יכול לדמר לו פרעתי כי אין ש
שטר החוב שבידו ראיה לעשותו מלוה בשטר ואם
כתב המלוה לערב קבלתי ממך ומי החוב מחני ל
לי לגבות מהלוה וגבון שמפורש הערבות בשטר א
או שחלוה מורה בו דאלכ מח אנו יודעין בו שהוא
ערב ופ' רש"י שאז הוי לגביה במלוה בשטר ממש
לסדותו אפילו מהלכות שטות שקצו מהלוה והר"י
יוצא פירש דאפ"ק וכתב לי קבלתי ממך לא מחני ל
ליה אלא לגביה הלוה בעצמו שאינו נאמן לדמר ש
פרעתי אבל אינו יכול לגבות ממשעבדי שמכר הל
חלוה ער שימסור לו המלוה שטר חוב ויסקנו לו
דרך קצין שטרות שלא תחא תביעתו תביעה על
פה והוא הדין גמי אם כתב הלוה לערב בשהבטיח
ערב הריני משעבד לך עצמי וגבסי מעבשיו שכל ז
זמן שתפרע אותו חוב שגעשית ערב עליו לפלו
המלוה באילו קבלתי המעות ממך הרי זה גובה מ
מהלכות ומתיתומים גרולים שאין לך מלוה ב
בשטר גרולה מזו: ערב שפרע למלוה ולא בקש
ממנו השטר הלוה חייב לשלם לו מה שפרע בשכ"ו
לד שהרי פשע במה שהצית השטר ביד המלוה ולא י
יפרע לו ער שיחזיר לו שטרו: מת הלוה וקרם
הערב ופרע למלוה קודם שהוריע ליורשיו אם צו
נודע שלא נפרע המלוה בגון שהורה חלוה קודם
מותו שלא פרע או שגרוהו על שלא רצה לפרוע א
או שעדיין לא חניע זמן הפירעון חוזר וגובה מח
מהיורשין מה שפרע בשבילם אפי' הם קטנים ואם
אין שם אחר מאלו הרבים אינו חוזר על היתומי
קטנים ואם הם גרולים חוזר ונפרע מהם אם הי
היתה מלוה בשטרי ואם היה ערב לגוי ופרעו אז
בכל ענין אינו חוזר ונפרע מחיתומים דאיבאל
למיחש שאביהם התפיש צרי לערב בגזר הדין
קודם שנכנס להיות ערב מפני שרר הגוים שתו
ביעין לערב תחילה ולפיכך לא נכנס לערב ער שח
שהתפישו צרי ואכל אם חוריעם שהגוי תובעו
והרי הוא נותן לו חייבין לשלם ומיחו צריך לה
להביא ראיה שפרעו בין כשבא ליפרע מהיורשין ב
בין שבא ליפרע מהלוה בעצמו כפרשתי:
תשובה לרב אלפס ערב שנתפייס להיות ערב וחזר
ואמר למלוה חזרוני בי קודם ההלואה יכול לה
לחזור בו קודם שיתן המלוה המעות ליד חלוה
דאפי' קצו מידו ואם לא שמע אליו המלוה ונתן ח
המעות אפילו קצו מידו איתו ואפסיר אנפשיה וא
זאין לו על הערב בלגם אבל לאחר מתו מעות שצ
שצריך קצין והמעות כבר נתונים אין לאחר קצין
בלגם: כתב הרמב"ם ז"ל
האומר לחבירו ערבת לי גהלת אומר לא ע
ערבתי או שאמר הערב ללוה אתה ח
הרשיתי לערב אותה וליתן והוא
אומר מרעתך ערבת או לא ערבת כלל או שאומר
הערב ללוה פרעתי למלוה בשבילך והוא אומר ל
לא פרעתי או שאומר כן פרעתי אבל גתתי לך מה ש
שפרעתי או שאומר המלוה ערבת לי במאתים וחזר

אומר לא ערבותי אלא במאה וככל אלו הסענות
דכידא בהן המוציא מחבירו עליו הראיה או הנת
בע ישבע שבועה חיסת או שבועת חתירה אם הוא
מורה מקצת כשאר טענת ממון: כתב הרמב"ם ערב
או קבלן שתבע מהלוה להוציא מהערבות אין ש
שומעין לו אפילו שהלוה מבוכז גבסיו כמו שאין
המלוה יכול לתבוע חובו תוך הזמן אח אס הלוח
מפסיד גבסיו כך אין זמנו של הערב על הלוה ער
לאחר שפרע בשבילו ע"כ: ואני בתבתי למעלה ש
שגם המלוה יכול לשאל מעותיו תוך הזמן אם הל
הלוה מבוכז גבסיו: עור כתב הרמב"ם כתשובה
ערב שבא אצל המלוה בתוך זמנו והתרה בו בפני
ערים שיתבע ממנו מהלוה ואם לאו יפטר מהע
דבות ולא רצה המלוה והאריך הזמן ללוה אין ח
הערב נפטר בכך ואין צריך לומר בקבלן שתובע
למי שירצה ובזמן שירצה שאם האריך המלוה לל
ללוה זמן הפירעון שלא נפטר הקבלן בכך ואפילו
היו גבסים יודעים ללוה והערב אומר למלוה רד
עם הלוה לרין וגבה חובך מגבסים הללו והאריך
הזמן ללוה ובנתיים גשטרפו הגבסים גובה מהע
רב: כללו של דבר נכסוהי דאיניש ערבין ביה ובש
שארם מאריך ללוה וקובע לו זמן וחוזר וגובה מ
מגבסיו בין שהוא במריגת הים בין שמכר אחר ב
כך הוא גובה מן הערב ע"כ: וגר שאם תובע את
הלוה בזמנו שיצאנו מן הערבות הרינו עמו בוי
יאמר לו לא נתרציתי להתערב בשבילך אלא ערד
זמן פלוגי: תשובה לרב אלפס ישראל שהיה
חייב לחבירו בשביל גוי והערב גסל משכונ מהגוי
ונתנו למלוה ובא לו הגוי אצל הערב בערב שבת
בין השמשות ואומר ליה היה ערב בשבילי לזה שא
שאני חייב לו שיחזור לי משכוני שאני צריך לו וא
דאמר לו הערב כבר נכנס שבת ואיני עושה שום ע
ערבות פייסו הגוי לערב עד שיאמר למלוה הריני
פמו שהייתי וחוזר המלוה לגוי משכונ: לאחר ז
זמן תבע המלוה לערב טען בשאמרוני הריני בשח
ייתי לא היה בודעתי בקודם שבא המשכונ לידר אל
אלא כמו שהייתי לאחר שבא המשכונ לידר שלא הי
הייתי משועבד לך וראיה לרבו שבכר ראית סרבני
דתי בגזר הגוי מלהכנס ערב בשבילך ותליתי חרברי
באיסור שבת: הרינו עם הערב שהיה לו למלוה לפ
לפרש ערבותו דאפ"ק בן הייב הערב לסייעו להוצ
ציא החוב מיד הגוי: ותשובה לרש"י ישראל
שהיה בידו משכונ מגוי והגוי שואל ממנו שיחזיר
לו בערב ישראל וחורה לרבריו והביא הגוי ישראל
והתנה בו בלשון הקודש אני מתרה בך שלא תקב
תקבלני ערב ואומר בפני הגוי אני ערב לך:
חריף נותן שחייב הערב כיון שזה מסר לגוי משכונ
שבירד על פיו והרי הוא בערב בשעת מתן מעות
שאינו צריך קצין: והתראה שהתרה בו אינו בלגם
שהוא היה לו לישמש מן הגוי ולרחותו מלהיות
ערב לו וביון שלא עשה כן אלא שהורה בערבות ב
בפני הגוי אינו יכול הלוה לשמש ולוץ לגוי אינו
מקבל לזה ערב שחבל יודעין שראוי הוא שיקבלהו
לערב והוא כבר הורה לגוי שיחזיר לו המשכונ

אומן ברבר שהוא אומן דינו בר
ברברים העשויון לחשאי

ולחשכיר לשאר כל אדם שאמילו לא גמסר לו בער
בעדים אם ראו עתה בידו אינו גאמן לטעון לקוח
הוא בירי אפי' אם שחה בידו במה שנים והוא שיש
עדים למערער שחפץ זה היה שלו אפי' אם מסרו ל
ליו סתם ולא פירש לו שנתנו לו לתקנו שבאדם
אחר היה גאמן לומר לשם מכר נתנו לי אומן אינו
יכול לומר כן ימסרתמא לתקנו מסר ליו במה רב
דברים אמורים שראו עדים אותו עתה בידו אבל
אם לא ראו אותה עתה בידו גאמן לומר לקוח הוא
בירי במה דלחם או החזרתיו לו וגשבע היסת וג
וגפסטי אלף שמסרו בעדים ואם העדים שרואים
החפץ בידו אין מבירין בוראי שזחו של המערער
אלא שגרמה להם בסימנה כמו שלו אם טוען לא ג
נתנו לי מעולם גאמן בידו שאין העדים מבחישין
איתו בוראי אבל אם טוען נתנו לי לתקן ושוב ל
לקחתיו ממר אינו גאמן שאין להאמינו בטענה ל
לקוח הוא בירי אלא במיגו דלחם או החזרתיו ל
לך ואין זה מיגו טוב שיורא לומר כן ביון שעדים
ראו ביוצא בזה בידו ואם הטלית יוצא מהחת י
יר אחר ואומר בפני אמרת לאומן למכור לי ולח
ולקחתיו ממנו גאמן במיגו שהיה אומר אתה מכר
מכרת לי אבל בשטוען שהאומן מכר לו שאמר שא
שאתה מכרתו לו אינו גאמן ורת כתב כשיש עדים
שמסרו ליד האומן אפי' אם לא ראו אותו עתה כי
בידו אינו גאמן לומר לקוח הוא בירי אלף שאם ה
היה אומר החזרתיו לך היה גאמן בלקוח במיגו ד
דהחזרתיו אינו גאמן וכן כתב רב אלפס ביון דאח
בין לא ראה אלף דיכול למימר לחם היבא דליבא
סהרי או החזרתיו לך כי איבא סהרי כי אמר לקוח ה
הוא בירי אינו גאמן ואלא הרזל הסכים לסברא ח
הראשונה ובן רעת הרמבם זל שכתב יש גאוגי ש
שחורו אלף שלא הביא בעל הבית עדים שבלים א
אלו הן שלו חזאיל וראה בליו ביר האומן והאומן
מורה שחיה שלו ומכרו לו אין האומן גאמן אבל
אם אמר לחם ושלי חיה בלי זה האומן גאמן וגש
וגשבע היסת ואם הביא הבעל בית עדים שחבלי ד
זה חיה שלו אין האומן גאמן ודין זה פלא הוא ב
בעיני פל' ירד האומן מאומנתו הרי הוא בשאר
כל אדם וגאמן אפי' בבלי שבא לידו בעדו אומן ד
והוא שנשתחא בידו אחר שירד מאומנות זמן שאין
דרד לחניה כל בר בלים בבית האימן אחר שגורע
שירד מאומנותו כן האומן שאינו אומן אם בא
בטענות עצמו שאומ' שקצאו מבעליו הרי הוא בש
בשאר כל אדם ואם אומר שירשה מאביו חרי הוא ב
באביו

אלף שחמזק ברבר המטלטל גאמן לומר שח
שחוא שלו על כהמה דחיה אינו גאמן ביר
ביון שהוא מהלכ' יש לחוש שמא מעצמ' נכנס לרש
לרשותו או שמא לקחה ברבר וחזיק בה אלא אם
חזיק בה ג' שנים לפיכך אם יש למערער עדים ש
שהיא שלו גשבע היסת וגוטל ואם אין לו עדים גש
גשבע חמזק היסת ועומד בשלו ובמקום ש

שירד למסור חבהמה לרועה שחרית ולקח אותו מ
מירד ערבית בעניין שאינו חולכת לברה כלל אז די
דינה בשאר מטלטלין וגאמן החמזק לומר שקנו
שקצויה לו אז שחזיק לו ברי רמיה ובשבועה:

עבר בנעני גרול דינו כבהמה ואין לו חזקה עד א
אחר ג' שנים מאחר שהוא מהלך ואם קטן הוא שא
שאינו מהלך על רגליו אז דינו בשאר מטלטלין ויש
לו חזקה מיר אפי' יש לו אם שרגילח לצאת ולבא ל
לבית החמזק ולא אמרינו שמא דביאתו שם ושכ
ושבחתו שם

מי שנתחלפו לו בליו בבית האומן הרי זה יש
ישתמש בהן ער שיבא בעל הבלי ויטול של
שלו דתלינן שמא אדם אחר נתן טליתו לאומן כמו
למכורו וטעה האומן ונתן לוטלית זה במקומו
ובשבא זה ושאל טליתו מהאומן דע שטעה ונתן ל
לו בעבורה טליתו של האחר שצויה לו למכור ואין
באז חשמיש שלא מדעת ורוקא שנתנה לו האומן
בעצמו אבל אם גתה לו אשתו ובניו לא ואפי' או
אומן ורוקא שאמר לו הילך טלית סתם אבל אמר
לו הילך טליתך לא שודאי טעה ואם הוא שדה יות
יותר על שלו כשיבא בעלה בשבילה יתן לו העורה
או יחזיר לחבירו טליתו והוא יתן לזה דמי הטלית
שלו שנמכר ואם יבא בעל הטלית ויאמר לא צרי
צויתי לאומן למכור טליתי ולא לקחתי ממנו ש
שום דמים גאמן ויקח טליתו מיר זה אם יש לו ע
עדים שזה הטלית היה שלו או אם יתן בו סימן דג
דגחי שאנו תולין שצויה לאומן למכור היינו כל
זמן שהרבר ספק אבל בשבא בעל הטלית וטוען ב
בריא גאמן נתחלפו לו בליו בבית האבא או ב
בבית המשתה לא ישתמש בהן

היורד לתור שדה חבירו וליקס פירותיו ובע
השרה טוען שבגזל לקחם וזה אומר ש
שמכרם לו גאמן ביון שהוא מוחזק בהן אפי' אם י
יש עדים שלקטם את אלף שהקרקע בחזקת בעלה
עומד גאמן על הפירות ביון שלקטם בבר ואין צר
צריך לומר אם לקטם שנים רבות שחוא גאמן על
הפירות במיגו שחיה יכול לטעון גם על השרה לק
לקוח הוא בירי ואם אין בעל האילן וחסרה כאן
ואחר אומר אלך ואלקט פירות האילן או חשד של
פלוגי שמכרם לי אין בר צריכין למונעו עד שיבאר
הבעלים שנידע מהם אם הוא אמת שאין אדם חייב
חצות ללקט פירות של אחר ואפי' אם באו הבעלי
ומצאוהו בשדה קורם שהולכים לביתו גאמן ביון
שלקטם קורם שבאו הבעלים אבל אם באו קורם
שלקטום מעכבין על ירו ואפי' אם לקטום בב
בבר אם טוען שמכר לו גוף השרה אינו גאמן אחר
על הפירות שאכל ביון שאין לו שטר וכתב הר
חזקיה לאו ורוקא שאמר בפרהסיא אלך ואלקט פ
ביו ותיי של פלוגי אלא הוא הדין גמי בצינעה:

והרמבם כתב ורוקא בפרהסיא ולא בתורת גניבה ו
וגזילה והאומר אלך ואכרות אילנות של פלוגי ור
וראי מוחזק בידו

שנים המוחזקין ברבר המטלטל כל אחר או א
אומר בולח שלי הוא יתלוקו ביניהם וי

שיפרע מאיזה מחם שירצה אלא למי חמנחנ ?
 ולמירין ממנחנ חגנים לישראל : וכן כתב הרמב"ם
 שאם יכול ליפרע משניהם לא יפרע מאחד מהם
 הכל אלא גובה מזה מחצה ומזה מחצה אלא אם כן
 בשאין לאחר מהם אז גובה מהשיגי הכל : ואם אפי'
 ממי שארצה אפרע יפרע מאיזה מחם שירצה :
 פוע אחר מחנ כל החוב למלוה ובירר זה בעדים א'
 או בהתקבצותי שכתב לו שפרעו הכל חוזר ותובע
 מחבירו את חלקו כדון ערב שתובע את הלוח בש'
 בשמבר שפרע בשבילו : כתבו הגאונים ש
 שנים שנכנסו ערבים ומסר המלוה אחד מהם יכ'
 יכול המלוה לתבוע כל הממון מהערב השיגי שלא
 מסר אותו לפי שהממון בולו נתקיים על כל אחד
 ואחר מהם : ולאותו שפסד פסדו ולאותו שלא פס'
 פסד לא פסד גשאר עליו ועל הלוח החוב ער זמן
 פרענו וזה נוטה לרבי הרמב"ם ז"ל שיכול לגבות
 כל הממון מאיזה מהם שירצה : וכל'
 כל דבר המטלטל שהוא ביד האד' נאמן לסעוד
 עליו שהוא שלו אפילו אם יביא המערער
 עדים שהוא שלו ואומר למוחזק הפקדתי
 בידך או השאלתי לך נאמן המוחזק לומר מברת'
 אז גתה לו במתן ונשבע היסית שהוא כרבריו ל'
 לפיכך אם טוען המוחזק משכון הוא בידו נאמן
 ער כרי ומיו בטובעת היסית כרפרישתי לעיל :
 וכתב הרמב"ם אפי' שיכול הוא לסעוד לקוח הוא
 בידו נאמן בחיסת אם טוען שלר הוא אבל אתה ח'
 חייב לי בר וכך נשבע בנקיטת חפץ וגוטל כדון ב'
 כל הנשבעין וגוטליו : וכתב א"ה ז"ל בתשובה
 שאם טוען צהחייב לי ער בידרמיו מעסק משאר
 דמתו שבינינו שנכון הדבר לברר מהיכן נתחייב ל'
 לו משום דנפיש רמאי : וכן כתב הגאונים שצריך
 לברר מהיכן נתחייב לו רשמה הוא סבור שנתחיל'
 לו ובשיבד דבריו נמצא שאינו חייב לו עכ' :
 ואפילו אם המערער מסר החפץ למחזיק בעדים
 אם אין עדים שהוא עתה בידו נאמן לומר החזרת'
 לך או לקוח הוא בידו במיני שהיה יכול לומר חת'
 החזרתיו לך שהמפקיד לחבירו בעדים אין צריך
 להחזירו בעדים ואם אמר לו אל תחזיר לי אלא בע'
 בעדים והוא אומר החזרתיו לך ביני לבינך נשם
 שבע ראורית במינו שהיה יכול לומר נאנסו ו'
 והיה נשבע שבעה ראוריתא ואם טוען החזרתיו
 לך בפני פלוני ופלוני ומתו או חלכו למדינת חי'
 הים נשבע היסית ונפטר : ואם לא מסר לו בפני ע'
 עדים אפילו אם יאו אותי עתה בידו נאמן לומר ל'
 לקוח הוא בידו אבל אם מסרו לו בעדים וגם ראו
 אותו עתה בידו אז אינו נאמן דרוקא שהעדים מ'
 מעוררי שנתנו לו בתורת פקדון יאכל אם מסרו לי
 ליד סתם יכול לומר בתורת מכר או מתנה נתנח
 לי : וכתב א"ה ז"ל בתשובה אם ראו עדים חפץ
 ביד המחזיק קודם שתבעו המערער לרין אפילו א'
 אם אמר בפניהם קודם שהראהו דעו כי הוא ממון
 ממושכן לי בכרי ומיו קרינז ביה שפיר עדים ורא'
 ואינו נאמן שוב כי חכל תלוי בשבועתו כי בדין
 יפסקו לו שישבע שחייב לו כרי ומיו בפניו שהיה

יכול לישבע שחזירו ומיון שראהו בידו לא יוכל
 לישבע וצריך להחזירו עכ' : מצאתי כתוב על
 שם הר' יונה שאם אמר המערער למחזיק מה טיבו
 אצלך ואמר לו אתה מברתו או גתה לי במתנה וס'
 וטוען המערער לפלוני הפקדתי ואמרתי לו אל
 תחזירהו לי אלא בעדים ולא החזירהו לי ונתנו ל'
 לך שלא במצותי שהרין עם המערער שאין חפשי'
 תו של זה ראינו שהרי יש לומר מן הנפקד בא לידו
 הואיל ואנו חושדיו את הנפקד שלא החזירו והוא
 מתחייב בדיון לבעל החפץ עכ' : ואני תמיה אם
 כתבו ביון שהוא מוחזק בו ואומר שמכרו אג' נתנו
 לו מה טענה שיאמר אני מסרתיו לפלוני ואמרתי
 לו אל תחזירהו לי אלא בעדים כרי להוציאו מיד
 המחזיק ואמר אני מודה שכר היה ואני אומר שח'
 שהחזרתיו לך בעדים וקציתיו ממך שהרי אם היה
 הנפקד לפנינו גם הוא היה נאמן לומר החזרתיו
 לך בפני פלוני ופלוני וחלכו למדינת הים : ורא'
 שהמחזיק נאמן ברבים שאינה עשויון להשאיל ו'
 ולהשכיר אבל ברבים העשויון להשאיל ולהשכיר
 ויש למערער עדים שהוא שלו וראו אותו עתה ביד
 המחזיק וזה אמר שהשאילו או השכירו לו אפי' ש'
 שאין לו עדים היאך בא לידו אינו נאמן לומר לק'
 לקוח הוא בידו ולא ממושכן הוא בידו וצריך לה'
 להחזירו ונשבע המערער היסית וגוטל אפי' אם ט'
 טען כנגד יתומים כגון שמת המחזיק ונכל לפני'
 יתומים מוציא מידם וכתב הרמב"ם הורו הגאונים
 שצריך לישבע לפי שטוענין לידרש : וכתב בעל
 העיטור אפילו אם היה ביד המחזיק שלש שנים ל'
 לא תועיל לו חזקתו דביון דמטלטלי לאו בני שט'
 שטרא לא שייבא בהו חזקה : וכן כתב הר' יונה שא'
 שאין לחזק חזק אפי' אחר שלש שנים שמא שבח למי
 השאיל או השכיר ועור פעמים שמשאילים ליותר
 משלש שנים ולמעלה בסימונא ע"א כתבתי פירוש רב'
 דברים העשויון להשאיל ולהשכיר : והא דאמרונ'
 ברבים העשויון להשאיל ולהשכיר נאמן המערער
 דרוקא בשטוען חשאלתי או השכרתים לך אבל אם
 טוען נגובים הם ממני אינו נאמן אלא אפי' יצא לו
 שם נגיבה בעיר באשר יהפאר בהלכות גניבה ב'
 בעה :

כתב הרמב"ם מי שהיו בידו דברים העש'
 ויום להשאיל ולהשכיר אפי' שמורח
 ואמר אני יודע שהיו שלר אבל פלוני מכרם או ב'
 גתנם לי במתנה אין מוציאין מידו אפי' חביא זה ע'
 עדים שהיו ידועים לו שאדם עשוי למכור את כל'
 כליו : טען זה ואמר אני השאלתי או השכרת'
 לך מוציאין מידו עכ' : ואני מבין רבדיו מה יו'
 יועיל שיאמר פלוני מכרם או גתנם לי אפי' אם הי'
 היה אותו פלוני לפנינו והיה טוען שהמערער נב'
 מכרם או גתנם לו לא היה נאמן אפי' אם יועיל למ'
 למחזיק שטוען שפלוגי מכרם או גתנ'
 לו כיון שהמערער טוען שהשאילם
 או השכירם לאותו פלוני :
 וכן השיג עליו
 הרמב"ם ז"ל :

קרוב וראוי לירשו ואין לשום אחר עדים כל דאליה
גבר : ואם גבר האחר ואכל פירותיו ואחר כך הביא
העני עדים שהוא קרוב ואין העדים יורעים אם ז
זה שגבר קרוב אז לא מוציאין מזה שגבר שהוא ס
כפף קרוב : והאחר קרוב וראוי וצריך להחזיר כל
הפירות שאכל ואפי' אם אין ידוע שאכלם אלא ע
על פיו שהודו בהן ואין צריך לדמר אם יש עדים ש
שאכלם ויש רב שהולקין עליו ואין אחר מהם מ
מוחזק ואף לא אמרנו כל דאליה גבר בגזן המחלו
פרה כחצור ולרר ובזה מוכר שפחה ולרר וכל
אחר אומר ברשותו ולרר ראוליו : בתר חזקה דמ
דמוצא ומקמיצא להו בחיקת מרא קמא אפי' אם
אינה עומדת ברשותו אלא עומדת באגם ואפי' אם
המזכר טוען שצא והלוך ברי מקמיצא ליה בחזק
מוכר ואם הלוך מוחזק אז צריך המוכר לחביא
ראיה וכן כל כיוצא בזה דאיכא דררא דממוצא פיר
פרוש שיש שייכות ממש לשניהם שאיפשר שבשעת
הליפין ילרר וימ' דררא דממוצא שאפי' בלא טענות
יהן ראוי הרב שיסתפקו בו בית דין ברשות מי ה
הם גולר : אפי' אם נאמן לטעון על המסלטל שבידו
לקוחין חן בירו קרקע בחיקת בעל עו
עומדת שקרקע היווע לראובן בעדים שיוועין שה
שהיה אפי' בחזקתו וזה אחר והוא עתה בחזקת ש
שמעון ומחזיק בו ואובל פירותיו וטוען שלקחו ו
זלאובן מערער עליו לומר שהיא גזולת בידו נאמן
וישבע וגוסל את שלו אלא אם החזיק בו שמעון כך
בראו ובטענה אז אין מוצא אותה מידו אלא גשב
ועומד בשלו : ואם אין עדים לראובן שהיה שלו אז
אין צריך שמעון חזקה אלא גשבע ועומד בשלו את
עלם שלא החזיק בו : טען שמעון שיש לו סטר שמב
שמברה לו וראובן בופר ואומר ששטר מזוייח ית
יתקיים השטר בחיתמיו ואפי' שמורה שבתבו אלא
שאומר שטר אמנה הוא יתקיים בחותמיו ואם לא
יתקיים מוציאין השרה מידו דקיימא לן מורה בש
בשטר שכתבו צריך לקיימו : טען שמעון שיש
לו סטר שמברה או נתנה לו והם החזקתי בו גשבו
אומרים לו קיים שטרך אם יבול לקיימו מוסב דצ
וצריך להחזיר אחריו לקיימו ואם אי אפשר לקיי
לקיימו בגזן שמתו העדים או הלכו למדינת הים ו
דאיכא באז שמכיר ערותו מועיל לן חזקתו אבל אם
ישנו לעדים לא תועיל לו חזקתו וצריך שיביא הע
העדים : ובתב רבי חננאל שאם טען אבא אבר השט
אינו נאמן : ובז בתב רב האי שאם לא הביא השטר
או שהביאו דממצא בטל בתבטלח גמי החזק וביצה
היא החזק שיסתמש בו ויהנה ממנו שלש שנים של
שלימות מיום ליום כל רבד בפי הנאה והשמישות
שניון שהחזיק בו שלש שנים ולא מיחה בו שום אר
אדם לא נזחר עוד בשטר ונאמן לומר מברתו או ג
נתתו לי ואברתי שטריו : הבתים שהם לרירה צרי
להביא עדים שדר בו שלש שנים ומשהביא עדים ש
סדר בו שלש שנים הוי חזקה אפי' שלא הערו בפי
בפירוש : על דירת ימים ולילות אין צריך לחקור
ערותו אם מעידין גם על הלילות אלא מסתמא

מעידין גם על הלילות כל זמן שלא יטעון המערער
ואם יטעון המערער אפי' יודע שלא דר בו בלילות
אז צריך המחזיק לחביא עדים שיעידו בפירוש גם
על הלילות ועל פי חשבונום שיעידו בו שלא הרגי
הרגישו בו שיצא בלילות אלא בפי ניהוג העולם ר
ראינו נכנס בו בערב ויוצא בבקר ואם יוסח לטעון
ראיתו שיצא ממנו בלילות אחר שיטען הסביונים ל
לא הוי חזקה אלא אם יביא עדים שיאמר שברנו מ
ממנו הבית ודרנו בו ימיו ולילות וכגון ששכירות
הבית עדיין בידם ואמרנו זהו אותו למי שיזכה בו
מן הרין ואפי' שעדיין לא נהנה המחזיק מפירות ז
זה הבית כיון שדרו בו מבחו היינו הנאות פירותיו
ואפי' אם השאילו להם בחנם ובש עתה שהשכר בי
גידם ליתנו לו אם יזכה בו אבל אם כבר פרעו הש
השכר למחזיק אין יבול להעיר שנוגעין בדבר עת
שהפיצו להחזיקו בבית שאם יצא מתחת ידו צריכי
ליתן השכר פעם אחת למערער ואפי' שהמחזיק
צריך להחזירו להם גמ' פנמים שאין לו דמי אפי'
נתנוהו כבר למחזיק בתב ר' יונה סיבול הוא לחז
לחזור ולהתנו להם ויאמר להם תציהו למי שיזכה
ברו שלא יהו העדים נוגעין בדבר : ונתב עוד שאם
יטעון המחזיק בבר קודם שיבא המערער יעידו לי
השובדי בפניהם שדרו בו שלש שנים לפי שאם יבא
שום אדם לערער שוב לא יהיו השובדי בשירי בידו
שפרעו לו השכר טענתו טענה ולא הוי נוגעין בע
בערות בידו ולא הוי מערער קמן ואח על פי טאז
מק בליו עדות אלא בפני בעל דין כיון והסתא בשי
בשירי ואם יעידו משיבא המערער יהיו נוגעין בע
בערות מקבליו אפילו שלא בפניהם : ובתב ר' חננאל
אין השובדי ררי בו עתה אלא שדרו בו שלש שנים ו
יוצאו ממנו אם אין המערער יודע שדרו בלא אלא ע
על פיהם אפי' אם נתנו כבר השכר למחזיק אינה ג
נוגעין בערות כיון דאי בעו אמרי לא דרגו בו מער
מעולם גם בו נאמנינו לומר דרגו ופרענו למחזיק
דאינו צראה לי כיון שבא להעיר למחזיק להחזיק
בבית ואי אפשר לחזיקו בו אלא אם יעידו שדרו ב
בו אפי' צריכין להער שדרו בו ואין באז מיהו
בתב ר' חננאל שאין עדות השובדי מועיל אלא ששכר
בשטר ראית ליה קלא אבל בלא שטר לא בואמרו ל
לקמן שלש לקוחות מצטרפין וכולן בשטר : ובז ב
בתב בעל העיטור והרשבא חילק שאם שני שובדי
דרו בו שלש שנים הוי חזקה אפי' ששכר בלא שטר
אבל אם גכיתו יעדים דרו בו כל בת שנה לא מהגי ב
בלא שטר אבל ה' יונה בתב : אפי' שברו לשלשה שר
שובדי זה אחר זה לכולם בלא שטר מצטרפין ולא
דמי לקוחות דהת' אין שם המזב' גקרא על הקרקע
ואם לא לקחו בשטר אין חדר יודע שלקחו זה מד
ויבול המערער לומר לא חששתי למחות לפי שלא
היו דרין בו אלא כדרך גזלני כל אחר שנה אבל שר
שובדי ששם חמשבר גקרא על הבית וירדע שמחמ'
המשכיר ידרו לתוכו היח לו למחות והבי מסתברא
ובתב ר' חננאל שאפי' לא דרו בו שני השובדי ביחד
אלא זה אב' זה דחו ולא עור אלא שהיו ששה אחר
בכל שנה עלתה לו חזקה וקל בר' יחושע וערות

קרוב וראוי לירשו ואין לשום אחר עדים כל דאליה
גבר : ואם גבר האחר ואכל פירותיו ואחר כך הביא
העני עדים שהוא קרוב ואין העדים יורעים אם ז
זה שגבר קרוב אז לא מוציאין מזה שגבר שהוא ס
כפף קרוב : והאחר קרוב וראוי וצריך להחזיר כל
הפירות שאכל ואפי' אם אין ידוע שאכלם אלא ע
על פיו שהודו בהן ואין צריך לדמר אם יש עדים ש
שאכלם ויש רב שהולקין עליו ואין אחר מהם מ
מוחזק ואף לא אמרנו כל דאליה גבר בגזן המחלו
פרה כחצור ולרר ובזה מוכר שפחה ולרר וכל
אחר אומר ברשותו ולרר ראוליו : בתר חזקה דמ
דמוצא ומקמיצא להו בחיקת מרא קמא אפי' אם
אינה עומדת ברשותו אלא עומדת באגם ואפי' אם
המזכר טוען שצא והלוך ברי מקמיצא ליה בחזק
מוכר ואם הלוך מוחזק אז צריך המוכר לחביא
ראיה וכן כל כיוצא בזה דאיכא דררא דממוצא פיר
פרוש שיש שייכות ממש לשניהם שאיפשר שבשעת
הליפין ילרר וימ' דררא דממוצא שאפי' בלא טענות
יהן ראוי הרב שיסתפקו בו בית דין ברשות מי ה
הם גולר : אפי' אם נאמן לטעון על המסלטל שבידו
לקוחין חן בירו קרקע בחיקת בעל עו
עומדת שקרקע היווע לראובן בעדים שיוועין שה
שהיה אפי' בחזקתו וזה אחר והוא עתה בחזקת ש
שמעון ומחזיק בו ואובל פירותיו וטוען שלקחו ו
זלאובן מערער עליו לומר שהיא גזולת בידו נאמן
וישבע וגוסל את שלו אלא אם החזיק בו שמעון כך
בראו ובטענה אז אין מוצא אותה מידו אלא גשב
ועומד בשלו : ואם אין עדים לראובן שהיה שלו אז
אין צריך שמעון חזקה אלא גשבע ועומד בשלו את
עלם שלא החזיק בו : טען שמעון שיש לו סטר שמב
שמברה לו וראובן בופר ואומר ששטר מזוייח ית
יתקיים השטר בחיתמיו ואפי' שמורה שבתבו אלא
שאומר שטר אמנה הוא יתקיים בחותמיו ואם לא
יתקיים מוציאין השרה מידו דקיימא לן מורה בש
בשטר שכתבו צריך לקיימו : טען שמעון שיש
לו סטר שמברה או נתנה לו והם החזקתי בו גשבו
אומרים לו קיים שטרך אם יבול לקיימו מוסב דצ
וצריך להחזיר אחריו לקיימו ואם אי אפשר לקיי
לקיימו בגזן שמתו העדים או הלכו למדינת הים ו
דאיכא באז שמכיר ערותו מועיל לן חזקתו אבל אם
ישנו לעדים לא תועיל לו חזקתו וצריך שיביא הע
העדים : ובתב רבי חננאל שאם טען אבא אבר השט
אינו נאמן : ובז בתב רב האי שאם לא הביא השטר
או שהביאו דממצא בטל בתבטלח גמי החזק וביצה
היא החזק שיסתמש בו ויהנה ממנו שלש שנים של
שלימות מיום ליום כל רבד בפי הנאה והשמישות
שניון שהחזיק בו שלש שנים ולא מיחה בו שום אר
אדם לא נזחר עוד בשטר ונאמן לומר מברתו או ג
נתתו לי ואברתי שטריו : הבתים שהם לרירה צרי
להביא עדים שדר בו שלש שנים ומשהביא עדים ש
סדר בו שלש שנים הוי חזקה אפי' שלא הערו בפי
בפירוש : על דירת ימים ולילות אין צריך לחקור
ערותו אם מעידין גם על הלילות אלא מסתמא

אפי' אם נאמן לטעון על המסלטל שבידו
לקוחין חן בירו קרקע בחיקת בעל עו
עומדת שקרקע היווע לראובן בעדים שיוועין שה
שהיה אפי' בחזקתו וזה אחר והוא עתה בחזקת ש
שמעון ומחזיק בו ואובל פירותיו וטוען שלקחו ו
זלאובן מערער עליו לומר שהיא גזולת בידו נאמן
וישבע וגוסל את שלו אלא אם החזיק בו שמעון כך
בראו ובטענה אז אין מוצא אותה מידו אלא גשב
ועומד בשלו : ואם אין עדים לראובן שהיה שלו אז
אין צריך שמעון חזקה אלא גשבע ועומד בשלו את
עלם שלא החזיק בו : טען שמעון שיש לו סטר שמב
שמברה לו וראובן בופר ואומר ששטר מזוייח ית
יתקיים השטר בחיתמיו ואפי' שמורה שבתבו אלא
שאומר שטר אמנה הוא יתקיים בחותמיו ואם לא
יתקיים מוציאין השרה מידו דקיימא לן מורה בש
בשטר שכתבו צריך לקיימו : טען שמעון שיש
לו סטר שמברה או נתנה לו והם החזקתי בו גשבו
אומרים לו קיים שטרך אם יבול לקיימו מוסב דצ
וצריך להחזיר אחריו לקיימו ואם אי אפשר לקיי
לקיימו בגזן שמתו העדים או הלכו למדינת הים ו
דאיכא באז שמכיר ערותו מועיל לן חזקתו אבל אם
ישנו לעדים לא תועיל לו חזקתו וצריך שיביא הע
העדים : ובתב רבי חננאל שאם טען אבא אבר השט
אינו נאמן : ובז בתב רב האי שאם לא הביא השטר
או שהביאו דממצא בטל בתבטלח גמי החזק וביצה
היא החזק שיסתמש בו ויהנה ממנו שלש שנים של
שלימות מיום ליום כל רבד בפי הנאה והשמישות
שניון שהחזיק בו שלש שנים ולא מיחה בו שום אר
אדם לא נזחר עוד בשטר ונאמן לומר מברתו או ג
נתתו לי ואברתי שטריו : הבתים שהם לרירה צרי
להביא עדים שדר בו שלש שנים ומשהביא עדים ש
סדר בו שלש שנים הוי חזקה אפי' שלא הערו בפי
בפירוש : על דירת ימים ולילות אין צריך לחקור
ערותו אם מעידין גם על הלילות אלא מסתמא

ויסול כל אחר חציו אחר שישבע שאין לו בר פחת
מחציו ואם אמר אחר לחבירו השבע וסול בלוי ש
שומעין לו ואם גם השגי אינו רוצה לישבע ח לך
בלא שבועה: ופירש' דוקא שכל אחר טוען שמצ
שמצאה דאיכא למימר של שניהם היא שהגביהוה ב
באחר דכו גמי אם כל אחר אומר שקנאו ונתן דמי
דמינו למוכר דאיכא למימר לשניהם נתרצה והוא
של שניהם אבל אם הוא בגר וכל אחר אומר שארצו
שוראי אחר מהם משקר יהי מונח ער שבא אליהו:
ובן בתב הרמבם רכל היכא שוראי האחר מהם דמי
רמאי בין תפשי ביה תרדוניהו בין שהוא ביד שלישי
יהא מונח ער שיבא אליהו: וכל היכא דליכא חרד
וראי דמאי חולקין אפי' הוא ביד שלישי: ורבי יצ
יצחק פי' אפי' היכא שאתר מהם וראי רמאי כגון ש
שכל אחר אומר אני ארצתיו חולקין בשבועה חוץ
משנים שהפקירו אנל אחר זה מנה וזה מאתים וב
וכל אחר מהם אימר מאתים שלי הם שנוטל בלא
אחר מנה והמנה השלישי שחולקין עליו והא מוז
ער שיבא אל תו יביון שידוע לגפקר שהוא וראי של
אחר מהם אפי' קורם שבאו לפניו בל לחלוק עליו ל
לפיקר והא מונח ער שיבא אליהו: ולזה נוסה דע
אא ח"ל זה אומר כולה שלי וזה אומר חצי
שלי האומר כולה שלי ישבע שאין לו בה פחות מש
משלשה חלקים וזה אומר חציה שלי ישבע שאין לו
בה פחות מרביע ויטול זה ג' חלקים וזה רביעי:
והא דאמר בשכל אחר אומר כולה שלי שחולקין א
אותה בשוה או בשוה אומר כולה שלי וזה אומר ח
חציה שלי שיטול זה ג' חלקים וזה רביעי: דוקא
בשאוהוין בשפתה שאין ביד שום אחר ממנה שלש
על שלשה ואז חולקין אותה בשוה אפי' שהטלית מ
מוזהבת והזחב לצר אחר מהם ואינו יכול לומר ח
חלוק או תה לרוחבה שיבא הזהב לחלקי אלא חול
חולקין אותה לארובה כדי שיבא לשניהם בשוה א
אבל אם כל אחר ואחר אוחז קצתה בידו כל אחר
ואחר נוטל מנה שבירו בשבועה והשאר חולקין לפ
לפי טענותיהן ובשבועה: היה האחד אוחז בה
זה שני תולה בה מעט כדי שיאחוז בה גם הוא אינו
בלום ונותנין אותה למי שאחוז בה: היו שניהם
ארוקין בה ותקפה האחר מתבירו בפניו וצות ל
לא אבר וצותו: שתק אבר שהרי הורה לו שהיא של
שלו ואבר וצותו: ואפי' שתק תחילה ואחר כך צות
הרי בהוראת בידו ששתק תחילה והיה אומר אא
ח"ל שאפי' אם יביא עדים אחר כך שהוא שלו לא
מהני ליה דהוה בעל ריב כמאה עדים דמי: בתב
הרמבם זל טאם חזר האחר ותקפה מיר זה התוק
התוקח אפי' שצווח מתחילה דער סות יחלוקו בכ
בבתחילה עב: ונר ביון שזכה התוקח מתחילה מ
משום הוראתו של זה אין האחר יכול לתוקפה ממ
ממנו בלא ראייה וכן השיג עליו הראב"ד זל:
דא דלא הוי שתיקה בהורא אלא בפניו בל אבל שלא
בפניו בל לא הוי בהוראה שלא חשש לצווח: ואא ח"ל
זל היה אומר שאפי' שלא בפניו בל גמי הוי בהוראת
ביון שהיה בפני עדים: באו לפניו בל בשניהם
ארוקין בה ואמרו להם בל לחלוק אותה וחזרו אח

ב' והיא ביד אחר מהם וטוען שח"רה לו חבירו וצ
ונסתלק ממנה וחבירו טוען שזה חטפה ממנו נא
באמן ויחלוקו אבל אם טוען השברתיח לו אינו ב
באמן והמוציא מחבירו עליו הראיה: והרמבם
זל כתב שגם בסיננה חטפה ממני אינו באמן ואלא ח
ח"ל בתב שהוא באמן: שנים שחלוקין על בהמ
ושניהם רובבין עליו ומצהיגין ברגליהן או שאחר
מהם רובב ומצהיג ברגליו והשיגי מנהיה אותה ל
לבר שניהם קנו אותה בשוה ויברדו ויחלוקו דמי
ובן בכל דבר שאין בו ברי חלוקה ויפסד אם יחלו
יחלוקוה ימברדו ויחלוקו הדמים אבל אם רובב
בלא הצהגה ברגליו אינו קוצה בלום יואם אחר דר
רובב ומצהיג ברגליו והשיגי תופס במוסר הרוב
קצה אותה ובית פניה והתופס במוסר קוצה מח
שתפש בידו והשאר לא קצה לא זה ולא זה ואם יב
יבא אחר ויחזיק בה יקננה ואם חלוקין ברבר בא
שאי איפשר לעמוד עליו בלל כגון שגי שטרות של
מתנה היוצאין לשנים על שרה אחת ביום אחד וב
וכל אחר אומר שהוא קורם שאין לעמוד על הדבר
בי לא ישימו העדים לג לזמן המסירה לידע איזה
מהם קורם קיימ לז בעמאל ואמר שורא דריזא
פי' שתלו ברעת הריון לראות למי שרעת הנותן ק
ק רוצה אליו יותר דאמר מסתמא לו מסר תחילה ו
וצותגין אותו לו: קלט
שנים שחלוקין ברבר ואין שום אחר מהם מו
מוחזק בו בהיה ארבע רהור מצנו עליו
בי תרי וכל חר וחר אמר דירי הוא דינא חבי דכל ר
ואלים גבר ואותו שתגבר יוד תחילה הוא שלו ער
שיביא האחר ראיה ומיהו שכנגדו יכול להשביעו ר
וצריך לישבע שהוא שלו וכל זמן שלא יביא האחר
ראיה אחת תגבר יודו אין מציהין לו ליקח מזה ש
שגברה יוד תחילה: בא שלישי וחטפה בסענה ש
שאימר שחא שלו אין לשנים האחרים בו בלום כי
ביון שזה שהוא מוחזק בו טוען שהוא שלו אבל אם
חטפה בלא סענה מוציאין אותו מירו ופירש' ש
שאיין לו תקנה ער שיתן לבל אחר ואחר שהרי אי
יורע למי ישיב: והרמבם זל כתב שמחזירו למ
למקום שנטל וריו: ואא ח"ל בתב בסברא הראש
הראשונה: ומו רבי יצחק פי' דדוקא במטלטלי
שהן נגזלין אבל אם הוא קרקע והחזיק בו ואכל פ
פירותיו וזח הקרקע אינו נגזלת אבל הפירות צרי
לשלם לבל אחר ואחר ואם אחר מן השנים שחלוק
עליו אימר לבד לב ותפשוהו ער שאביא ראיה אין
שומעין לו ואם תפשוהו בל מדעת שניהם או שגב
שעברו ותפשוהו אין מוצאין אותו ער שיהכרר של
מי הוא: כתב הרמבם שנים אוחזין בכלי או שהיו
יושבין בצר ערימה של חיסין חמוצחת בסימטא:
ובן שאוחזין בכלי וכל אחר אומר כולה שלי ישבע
בל אחר בנקיטת חפץ שאין לו בה פחות מחציו
ויחלוקו עב איפשר שרוצה לומר ביון שצונחת ב
בסימטא שהוא מקום הראוי לקנות ושניהם יושב
בצרה חשוב כאלו שניהם מוחזקין בו ואם הם חל
חלוקין על שוה ואין אחר מהם מוחזק בה כגון שג
בעל חסרה ושנים באין לירשד כל אחר אומר אני

ויבול לומר אני חפץ להובירה למען תוסיתת
 בחכ בשני התבואות ואפי' אם יודע שחיא סובח ו
 דאינה צריכה להוביר אם השדות ססבייה מוביר
 את' יש לו טענה רמיזי אומר חר ארעא בכול באג
 לא מיצינא מיגטר ומרברי רשכ'ם יראח שצריך ש
 שיעשה צור בשנה שמובירה : בת חר ישעיה שא
 אכלו ג' שנים רצופות באחדא דמוברי חוי חזקה
 דבל שבז רחוק ליה למחוי ולא מיתביר ארעיה ו
 דגרי ולא חוי חזקה רמיזי מערער ולומר גילית ב
 ברעתר שאיג' שלר שעשית כמו גולן ששומס ואוב
 בל מה שיבול להוציא ממנה ואיג' חושב לשנים ח
 חבאות מפני שידע שלא תסאר בירו היתה השדה
 בחזקתו כמה שנים והובירה שלא נחצה ממנה או
 שחרשה ולא זרעה או זרעה ולא הוציא ממנה אלא
 ברי הזרע לא חוי חזקה : וירושלמי ראוהו דורש
 וקוצר מעמד זורה וברר ולא ראוהו מבנים פירות
 לא חוי חזקה שאין חזקה אל' בהבנים פירות וכת
 חרמב' משמועה זאת למדו חרייגין שאם בנה אד
 חורבתו של חבירו שלש שנים או שנה משלש שנים
 לא עלתה לו חזקה וכת' עוד דגיר לא חוי חזקה ד
 דאפי' באותו ימים שהגיר בתו איג' עולי לחשבון
 ג' שג' של חזקה שאין מוצין אלא משעת זריעה ואי
 דאילך לפי שבשעה גיר לא היה נחצה מן הקרקע א
 אלא מהנח ואין חזקה למהנח אלא לנהנח ברא בי
 בירושלמי ראוהו חורש וכו' : ואין רעת שאר חמס
 חמפרשי' בן אלא משעת בניסתו לתקן השרה מוצי
 לו ביוז של כסות אוכל פירות : וכן בת' אא חריל
 לקמן על גנות שוח ועוד להבירי למה התחיל למ
 למנות משעת זריעה לא היה לו להתחיל אלא מש
 משעת חכנסת פירות אכלה שחת לא חוי חז
 חזקה והוא שהמת' מלקוצרה ער שנעשה גבעול
 בעניין שאיג' חוזר וגרל אכל קצרה בשדה ירק ש
 שחוזר וגרל וקצרה אחר בר חוי חזקה ובמקום של
 לחם בחמות הרבה וררם לקצור תבואתם שחת
 לבחמות חוי חזקה ואם באתה לירי בעורה שחת ב
 בשיגיע בשנה השלישית מיום ליום חוי חזקה א
 אפ'ם שלא יאכלגה בשלישי אלא שחת : החזיק ב
 במקום שאיג' משתמר בגזוחוץ לגר שזרעם ד
 וחזיק בו לא חוי חזקה תפתית לא חוי חזקה ד
 זכ' רשכ'ם ארץ רעה ומלאה גקעים שאין מוציאין
 ממנה צלא ברי חזק : ור' פ' שלא חרשה אלא ח
 הוגשמה ונשבה הרוח וזרח השמש וגבקה בגז
 מתח חריש וזרע בה : ור' האי פ' שפתח בו ציגורי
 מים לתקן השרה אפ'ם שמחצה השרה ביוז שאין ח
 חזא למחזיק באותו עבודת אכלה באיסור
 בגז שאכלה ערל ובשבועית לא חוי חזקה ודורש
 שאכל הפירות שהם באיסור אב' אם נחצה מימורת
 שהם חיתר חוי חזקה אפ'ם שלא נחצה מפירותיה
 שהי' אין חגאה אחת בשנים אילך ובגזו שיש בזמ
 בזמורת יותר ריח משחוציא עליה : וחרמב' בת
 אכלה ערלה ובשבועית ובלא' אפ'ם שלר אכלו באי
 באיסור חוי חזקה : וכן בתבו האוגי' : ואא חר
 חריל ב' בסברא הראשונה : זרעה בולח חוץ מ
 מבית דג' ממנה לא קנה את' עת' דובע שלא נ

זרע ולא אמרינן שיהא בטל אגב חשרה אפי' אם אי
 איג' ראוי לזרעה ודורש ששייר בית דובע שחוא
 חשוב אבל פחות מבית דובע בטל אגב חשרה
 היתה חשרה בולח סלעים שאיג' ראוי לזרע
 חזקה בריר תשמישח להעמיד בה כהמות או לש
 לשטות בה פירות : בשדה האילן לא חוי חזקה א
 אלא אם בן ילקט הפירות בירו אבל אם האילנות
 משירין את פירותיהן קורם שילקטם לא חוי חזק
 אפ'ם שעמדו על האילן ער שיגרלו כל צרכם :
 היתה גטועה אילנות שאין עושין פירות א
 אלא אחר לשלש שני בגז בנות שוח בת' אא חריל
 אם התחיל בשני חזקה בשנה ראשנה שחנטו וזעל
 דגיר חשרה בכל שלש שנים ותיק צרבי האילנות
 ואכל הפירות בשנה השלישית חוי חזקה : שוח
 האילן שיש בה שלשים אילנות בתור שלש בית סא
 שאין ואכל עשר בשנה ראשנה ועשר בשני ועשר
 בשלישי חוי חזקה לכולם ובגז בכל שנה לא עשו
 פירות אלא חעשרה שאכל בגז בנות שוח שעושין
 פירות לשלש שנים פרי אחר ועשרה שאוכל בשנה
 ראשונה חנטו כבר לפני ג' שנים ושל שנה שנייה ח
 חנטו אסתקד ושל שלישית חנטו בשנה ראשונה ש
 שחתחיל לחזיק אבל אם עשו פירות בכל השנים
 ולא אבלם לא חוי חזקה והוא שיאכל בפירות שי
 שיאכל בכל שלש חסאין בכל שנה שלש לבל סאה ו
 דסאה אבל אם אכל עשרה בסאה אחת ועשרה בסא
 שנייה ועשרה בסאה שלישית לא חוי חזקה דפי' ח
 יצחק שגם שלש שבבל סאה צרי' שיהיו מפורדי' שא
 חיו גסועין במקום אחד בתור חבית סאה לא חוי
 חזקה לבל הסאה לפיכך דורש שלשים גסיעות ש
 שאיפשר למזרם ברפריש אבל תשעה אילנות זק
 זקגים ממסע שלש לבית סאה ואכל שלש בכל שנה
 דחייגו אחד לבל בית סאה לא חוי חזקה : וחרמב' בת
 בת' חזח גמי תשעה זקגים לג' סאין ואא חריל בת
 בסברא הראשנה ודורש גסועי' עשר לבית סאה א
 אבל יותר מבית לעשר ביוז שמפורדי' ביותר משי
 משיעור יציקתו לא קנה כל הקדש באכיל הפירות
 אלא מה שצריך לאילנות : ור' פ' שהוא חר' ב
 גמי אם היו גסועי' רציפי' יותרמעשו לבית סאה ל
 לא קנה קרקע באכילת הפירות : ור' יצחק פ' ח
 שקנה קיימא לו אכלו רצופי' חוי חזקה : וכן
 בת' חרמב' דבלבד שלד יתור גסועי' על פחות מאר
 מארבע אמות ואז חור בעקדורין דנחי דחיבא ראב
 דאבליגחו לבולחו שלש שנים רצופי' דחוי חזקה ח
 חשתא רלא אבל אלא עשר מצינו לבל שחה לא ח
 חוי חזקה להגי אלא חיבא רחוי בני קיימא דמצס
 דמצסרפי לחו למיחוי בולח בשדה אחת פ' :
 החזיק בשדה האילן שאילנותיו גסועי' רצופי'
 ואכל כל האילנות שבה כל ג' שנים - אפי' הם גסו
 גסועים בשחות מארבע אמות זה לזה חוי חזקה
 שוח האילן שהחזיק אחר באילן ואחר החזיק
 בקרקע ובל אחר בא בטענה שלקחו קיימא לו ד
 קנה אילנות וחצי קרקע וזה קנה חצי קרקע ופ' ח
 ופ' רשכ'ם לאו דורש חצי קרקע אלא בעל האילנות
 קנה מה שתחת האילנות ובגיהם נחוצה להם כמי

מגסרת אפי' בערות קדש עי' היה המערה רר
 וכל המחזיר בעיירות אלף שלא טוען ברי לי של
 ה' רר בו כימים וכלילות טענינו לו דשמה מפני ש
 שאינו רר בעיר אינו יכול לטעון טענ' ברי דצרי' המ
 המחזיק להביא ערים גם על דירת הלילות ז' ש
 שיטת רש"ם וכן כתב א"א חז"ל וכן חז' יונה
 ור"ת כתב שאין צריך שיעירו הערים בפירוש על הי
 דירת יום ולילה והא מילתא רלא איפשר הוא אטו
 בכפא תלא ל' ולא גיימי פורתא ביממא ולא יצאו
 לפעמי' מן העיר יום או ימים אלא רי בערות מקצ'
 ימים ומקצת לילות שיעירו השכנים אנו יורעי' ש
 שר בו ג' שנים במנהג שרגילי' השבינו לידע אלף ש
 שפעמי' יצאו השבינו לעסקיהם מהעיר ולא ירעד
 אם נשאר בבית בעור שלא היו בעיר אלא מעירי' ש
 שבשיצאו מן העיר הגיהוהו בבית ובשבאו מצאהו
 רר בו הוי חזקה ואם יאמר המחזיק לערים סתם
 העירו שרתי בו ג' שנים בחזק' ימים ולילות אלף
 שאין יורעי' שר בו כל הימים וכל הלילות אלא ש
 טראהו רר בו מקצת הימים ומקצת הלילות טעב
 טענותי' טענה ומספיק עדותן אם יעירו ברבריו ד
 ואפי' שיטעון המעיר ברי לי שלא רר בו כלילות ד
 ואם היו ערים רובלי' המחזירין בעיירות אפי' לא
 טען המחזיק העירו סתם אנו טוענינו לו ביון שמ
 שיעירו הרובלי' שידועין שהבית היה בחזקתו ג' ש
 שנים סגי' וכן הוא מסקנת א"א חז"ל ור"ת כתב
 היה המחזיק או הררי' בו מכחו רובלין אלף שלא
 רר בו ג' שני' רצופין אלא שהיה בחזקת ג' שני' הוי
 חזקה אלף שחיו מחזרים ימי' רבים ולא לגד בבית
 ואם הוא סבור שתועיל לו חזקתו מפני שלא רר
 בו הרובלי' ג' שנים שלומות ואינו טוען יש לי ערי'
 שהיה בחזקתי שלש שנים אנו קטענינו ליה שיביא
 הערים הרובלי' שרר בו מכחו וחז"מבם כתב הפ
 חפר הדבר שכתב היו המחזיק או הערים שרר בו
 רובלין טוענינו אות' לבתחילה ובשיבא ערי חזקה
 אומרי' לו הבא ערים שהיית מחזיק בו ביום וכליל
 עב' וא"א חז"ל הביא דברי ר"ח וכתב ומרביו ל'
 למדנו שאם המחזיק יוצא מן העיר לעסקיו ושוח
 מקצת ימים ובשחזור לעיר גבנס המיר לאתו בי
 בית הוי חזקה שבן מנהגו של עולם ולא מצי אירד
 למימר ליה לא אחזקת ברמחזקי אינשי וגם אינ
 צריך להשלים מה ששוהה חוץ לעיר אלא בתלת ש
 שני חזקה הויא ולא רמי לחנותא דליממא עבירן ד
 דכלילא לא עכירן ובעינן שש שנים והת' זמן הביט'
 ול ידוע וצריך להשלימו אבל הבא אין קבע לביט'
 ול דירתו פעמים רב ופעמים מעט ואם לא יזמין
 לו עסק לא יצא הילכך אין צריך להשלים וכן גמי'
 מקומות של הבית הבנס אם מעירו הערים שישב
 עליו שלש שנים בכל עת שנבנס לבח' ולא ישב במק
 במקום אחר זולתי אם שנה מקומד בדבר אבילות
 שלו או של אחרים אבל אם היה טרוד בעסקיו ולא
 גבנס לפעמים לבח' הוי חזקה שבן מנהג העולם ת
 שלפעמים אינ גבנסין לבח' מחז' טרדת עסקיהם
 ואם טען המעיר דרתי בבית הפנימי ועברתי רר
 רר עליך ולביבך לא חששתי למחות אם ידוע שה

שהוא חז' רר בבית הפנימי והיה לו ררר לעבור על
 זה וגם ררר לצאת מצר אחר אלא שאין יורג אם ע
 עבר ררר עליו אם לאו טענותי' טענה וצריך המח
 המחזיק לבדד שלא עבר ררר עליו אבל אם אין יד
 ידוע שהיה רר בבית הפנימי אין שומעין לו ואם
 לא כן כל מערער יסעון אני דרתי עמר' בבית הפנ
 הפנימי וזה דבר שאין יכולין לעמוד עליו
 החנויות שאין ררר תשמיש' אלא ביום הוי חזקתו
 בתשמיש הימים אלף שלא צע תמש בהן כלילות
 וחז"מבם כתב רחוי חזקה בג' שנים בימים וא"א
 חז"ל כתב שצריך שש שנים בימים דהוי חזקה אח
 על פי שהן בפיוזר אלף שאם היה אחר שאינו חג
 חנוני היה מחזיק היה צריך שלש שנים רצופות ב
 בחנוני ריי הוא בשלש שנים מפורדות חזיק במ
 במקום מסויים בחצר חבירו בגון שהעמיר שם ב
 בהמתו או מגרל תרנגולין שם או שהעמיר שם חנו
 הנזר או שנתן שם זבל וטוען עתה מכרת לי מקד
 מקום זה והחזיק בו ג' שנים הוי חזקה לא שנא ע
 עשה מחיצה לא שנא לא עשה שם מחיצה אפילו ב
 בחצר שותפות דאפי' שותפו קפיר אפי' אהעמדה ל
 לחוד ב' בחצר אינשי רעלמא קפיר טפי וברח' ש
 שאחורי הבת' שהיא בינו ובין שותפו לא הוי חזק'
 באחד מאלו אלא אב' עשה שם מחיצה גבוה עשרת
 או העמיר המקום שלשה טפחים לזבל אבל תשמי'
 בעלמא שנשתמש שם לא הוי חזקה אבל ברחבה ש
 של אינשי רעלמא הוי חזקה אפי' בתשמיש לחור
 ולדעת רב אלפס אפי' בחצר אם היא של שותפו לא
 הוי חזקה אלא אם כן שעשה מחיצה שאינו מקפיר
 על תשמיש בלא מחיצה ובחצר אינשי רעלמא הוי
 חזקה אפי' בתשמיש בלא מחיצה דאתשמיש לחור ב
 קפיר וכן כתב חז"מ וא"א חז"ל כתב בסברא ר
 ראשונה וכל זה מיוירי בחזק' ג' שנים ובא בטענה
 בדמפריש אבל לא בא בטענה אלא גשתמש באחר מא
 מאלו בחצר שותפו חבירו מעכב עליו כל זמן שי
 שירצה לא שנא עשה מחיצה לא שנא לא עשה וכת
 חז' יוסה הלוי דמבוארת שאינו מפורשין בחצר הש
 השותפין ויבילין לעבב על העמדת בהמ'

חזקת חמרהצאות והשובכים ובית הבד וכו'
 דבורות שיחיו ומעורות ועברים יביא
 דאיה שנשתמש בהן ולקח פירותיהם שלש שנים
 חזקת חסדה בין שדה בית השלחין שעושה פיר
 פירות תוריר בין שדה הבעל ושדה האילן שאינו עו
 עושה פירות הדיר בולן חזקתו ג' שנים מיום ליום
 שתהיה ביום שלש שנים שלומות ויאכל כל פירותי'
 וחז"מבם כתב ששדה הלבן ושדה האילן אין צריך
 מיום ליום אלא ביום שיאכל ג' הבואות ממין אחר
 הוי ג' שנים וכן כתב ר"ח וחז"מ וא"א חז"ל כתב
 בסברא הראשונה וכן כתב חז' יונה ג' שנים שלת
 חזקת השדה צריך שיהיו רצופות ומיהו במקום ש
 שגורגיד לזרוע שנה ולחוביר שנה ועשה כן גם חז'
 הוא הוי חזקה בחמש שנים שיאכל ראשונה שלישי'
 וחמישי' אלף ששני החזקה מפורדות אפי' אם יש ש
 שרגילין לזרוע כל שנה ושנה וזו עומד ביניהם א"א

בלום לית ליח קלא אבל אכא עיבר זו לברח אין לך
מחאה גזולה מזו ותיח לו למחיק ליוזר בשטר
לעולם וזא ודוקא שהמכר הבן בשטר דאית ליח
קלא דר יצחק פי אפי' בלא שטר ודוקא גבי לקוח
לקוחות המחזיקין בעיגז שטר בי אין למעורר
לחקור אם יחזיקו בו אוי אם לא שיתכיר הדבר מ
ממש בקול אבל הכא המחזיק יש לו לחקור שלא י
יגבור אחר שר: וכו' כתב הרמב"ם: ודברי אה"ל
לקמן בזה היא דשני חזקה טובא משמע גוסיס לסב
לסברא הראשונה קמח

הביא המחזיק עדים על חזקתו ולא כיוצו ע
עדותו אלא אחר העיר שאכל שנה ראשונה
דשנה שני' ושנה שלישית והשיגי מעיר שאכלה שב
שנה רביעית ושנה חמשיית ושנה שישיית אם זה מכ
מכחיש את זה שזה מעיר שאכלה שנה ראשונה וש
שנה שנייה ושלשית ולא רביעית וכו' והשני מא
מעיר שאכל רביעית וחמשיית ושישיית ולא ראשונה
ושנייה ושלשית עדותו נתבטלה ומחזיר הקרקע
ולא הפירות ואם אינו מכחישו זה את זה אלא א
אחר מעיר ראיתי שאכלה ראשונה ושנייה ושלשית
והשני מעיר על שנה רביעית וחמשיית ושישיית הוי
חזקה ואם אחר מעיר שאכלה שנה ראשונה ושלי
ושלישית וחמשיית והדבירה שנה שנייה ורביעית ד
וששית והשני מעיר אכלה רביעית וחמשיית וששית
והדבירה שנה ראשונה ושנה שלישית ושנה חמשיית
ולא הוי חזקה אפי' באתרי ומוברי ביון שמכחישו
זה את זה ואם אינה מכחישו זה את זה אלא זה
מעיר על שנה ראשונה ושלשית וחמשיית והאחר
מעיר על שנה רביעית וחמשיית ושישיית ואם הוא
ב. תרא ומוברי דהוי חזקה יוצר לי ולא הוי חזקה
ביון של דברי שניהם אוכלה רצופין והוא באתרא
דמוברי לא הוי חזקה ביון שלא החזיק בראחוזקי
איגשי וכו' נמי אם באתרא ולא מוברי לא הוי חזקה
ביון שאין שום אחר מהם מעיר על חזקה שלש שנה
רצופות ביוצו עדותו אבל חלוקי בפירות שהאח
אימר אכלה חטים והשני אימר שעורים הוי חזקה
דבין חטין ושעורי' סעי איגשי לפיכך אם אחר או
אומר חטין והשני אומר קצוצית אין מצטרפין דב
דבהכי לא טעי איגשי לא צא עדים על שלש שנה
שלימות אלא על שתי שנים צריך להחזיר הפירות

מחאה מבטלת החזקה אפי' מיחא המעורר ש
שלא בפני המחזיק ואפי' הוא במדינת
אחרת אם השיירות מצויות ביניהן ובלבד שתהיה
בפני עדים ודרי בפני שנים ואפי' זקנים או חול
בעיגז שאין יכולין לילך ולהודיע למחזיק שהם יא
יאמר הדבר לאחרים ואחרים לאחרים עד שישמע
למחזיק כתב הרמב"ם זל שאין מחאה בפחות כב
מבטלים אבל באחר לא אפי' מיחה בפני המחזיק ד
דאפי' שמורה במחאה דמתור שיכול לומר לא מחי
בי נאמן לומר נמי לקוחה היא בירי ואע"פ שעד
אחר מכחישו הכא טענת קרקע היא ועד אחר בקד
בקרקע לאו בלום היא ולא נהי' לאא חזק' ולא
שייר הבא להזכיר מינו ותיח לו ליוזר בשטר בי
בית שירע שזה הוא מיחה אפי' אם יאמרו העדים
שמיחה בפניהם לא חגגו לשום אדם אף הוי מחא
לבטל חזקה ביון שהוא מיחה בראוי וכמד עליו
שיאמרו אותו לאחרים ואחרים יאמרו לו ואפי' שא
שאמר לעדים בשמיחה בפניהם אל תאמרו או שח
שהם אמרו מעצמם לא נאמר לו הוי מחאה שהם י
יאמרו לאחרים ואחרים יאמרו לו ואפי' אם אמרו
לא גוציא דבר זה מפינו הוי מחאה ומילתא ולא ר
דמי עליו דאיגשי אמר ולא דאדעתיה אבל אם הוא א
אומר לא יצא דבר זה מפיהם לא הוי מחאה
דביצר לשון מחאה שיאמר פלוני מחזיק בשלי בגזל
או שיאמר משכנז או שכורה היא בירי אפי' לא סיים
לומר למחר אתבענן לדין וגם לא יאמר פלוני גזל
הוא אבל רח כתב צריך שיסיים לומר אתבענן ל
לדין וכו' כתב הרמב"ם זל וא"ל הרמב"ם כתב כס
בסברא הראשונה ואם לא אמר אלא פלוני גז
גזל' הוא לא הוי מחאה שאינו אלא כמודיא רב
מתח בשנה ראשונה אין צריך למחות בכל שנה וש

שאל והקרקע לא שנה אם שנים מעירים על שתי
השנים לא שנה אם אחר מעיר עליהם ומי פירות
של שנה שלישית אין צריך להחזיר א"נ שאומר שא
שאכלם שאם נאמין לו שאכלם נצטרך להחזיקו ב
בקרקע וכו' אם הביא ער אחר שאכלה שלש שנים מ
מחזיר הקרקע ולא הפירות מהאי טעמה ואין צר
צריך לומר בשאין עדים כלל על אכילת הפירות ש
שמחזיר הקרקע ולא הפירות ובל אילו ישבע המ
המעיר שלא מכר ולא נתן לו בלום ותחזיר לו ה
הקרקע וישבע המחזיק שאינו חיי בלו בלום מחס
מהפירות שאכל ויפטר הביא שני עדים שאכלם
שלש שנים וחזמו ל' הוזמן בכל שלש חשנים ול
ול' שהוזמן באחר מן השנים איזה מהן שתהיה מ
משלמין למעיר ומי הקרקע שבא ולחמסיון אכ

מלא אורח וסלו ואמילן לא

קנה אלא שנים וחשאר קנה בעל חקדקע יובן בת
הרמבם ור' יצחק בת שבעל האילנות אין לו בגות
הקדקע כלום אפי' במה שתחתיו שאין לו בת ב
בקדקע אלא לענין זה שאם ייבשו יקח אחרי' ויש
ויטעם במקומו ואין חילוק בין אם החזיק בשלש
או בשני ראפי' בשלש אי' לו בגות חקדקע כלום ביוז
שמכרו לאחר ואפי' בשנים אם יבשו יטע אחרים ב
במקומו ובן חרין בלא סענה חזקה אלא בשנים ש
שקנו יחד בסתם מאדם אף זה קדקע וזה אילנות
אלע' שהק' אילן אחר בשדה חבירו לא קנה קדקע
ואם יבש לא יטע אחר במקומו וגם המוכר יכול ל
לחפור לו תחתיו למטה מהשרשיו רק בענין של
יזיק לאילן אם אכלו ג' שני' ובא בסענה שמכרו לו
על מצת ליטע אחר תחתיו סענותו סענה לפיכך
המוב' אילן יחזיק לחבירו למחות בו כרי של
יחזיק עליו בקדקע סמ'ג

אלע'

שאינן חזקה בפחות מג' שני' אם ה
המחז' יביא עדים שהמערער סייעו לל
ללקוט את הפירות והוליקם לבית
מיר חזקת חזקה ור' פי' אם המחזיק שלח למערער
מהפירות ורוזן וקבלם מי' הוא חזקה שאם
היה הקדקע שלו לו היה לו לקבל ממנו בתורת ד
דורון אלא היה לו ליקח הכל ואם יטעון ה
המערער לפירות הדורתיו ומפנה זה סייעתיו או
לקחתים ממנו בתורת דורון לפי ר' נאמן ולא ח
הוא חזקה ער אחר ג' שנים וחגימילי בתור שלש
אבל אם יטעון לאחר שלש לפירות הדורתיו אין
שומעין לו לפיכך אם חורירו לפירות צד' למחות
בתור שלש להוריע של פירות חורירו ואם סי' ער
פי' טעות בגזן שגפלה חבולת שבין ואובן לשמער
ובנה דאובן חבולת וחכמים לגבול שמעון שטעה
שלא היה מכיר מקום הראשון של חבולת אפי' ש
סנייעו שמעון בבנין לא חזקת חזקה להחזיק במ
שלקה מגבול שמעון בין שחיה חסייוע בסעות
ובת ח' יונה אבל אם שמעון חסיוע מורה שירע
שהבניס דאובן בתור שלו חזקת חזקה אלע' שלא יד
יורע דאובן הכונה וקנה המקום שהבניס לתור ש
של שמעון מי' אלע' של ענין פתח חלוצה בי' האי
צד' לא חזקת חזקה . שאם דאובן פתח חלון לח' ש
שמעון בפניו לא חזקת חזקה אפי' שסייעו בפתיחת
לצבי כותל חזקת חזקה רביון דאובן הסיגג
צבול ונכנס בשל זה לא ידע חזקת חזקה לו לסייע

אלא וראי גמר וחקדקע לו סמ'ג
אין חזקה אלא ער אחר ג' שנים כדפריש' אפי'
שהחזיק בפני המערער ולאחר שלשה חזקת
חזקה אפי' שהחזיק שלא בפני המערער וחזקת
במרינת אחרת ואינו יכול לטעון לא ידעתי בחזקת
שלך ולכך לא מחיתי . והוא שיש שלום בין המרי
המרינות ששירות מצויות בין זו לזו אבל אם אין
שירות מצויות ביניהן וידוע שלא היה בבאן לא ח
הזיק חזקה שיכול לדמר לא ידעתי ואפי' שיש עדים
שבא המערער באו לשוק ושהה באו שלשים יום ו
זהו אלו שלשים יום בסוף ג' שנים בענין שאם ל

לא ימח' עתה לא יהיה לו עור זמן למחות אף יכול
לומר כל אות' שלשי' שהיית באך חייית טרור
בעסקי' ולא ידעתי שהיית מחזיק בבית ומיורי
שיש לו בית אחר לרור בו אבל אם טענו שלא מיל
מחמת טרורא שלא היה לו פנאי למחות אינו טענ'
שבקל היה יכול למחות בפני שני' . והרמבם ז"ל
בת יראה לי שרין זה אינו אלא בכפ'י שהע' טרור'
בשוקים שלהן עב' . וכל אלו הדברים לא נאמר
אלא כשהרבר ידוע שלא היה המערער במרינה אפי'
אם אינו יודע אין שומעין לו מה שאמר שלא היה
באך עד שיברר בעדים . ברח המערער
מחמת סכנת נפשות אין מחזיקין . בגבסין שירא ל
למחות פז יודע מקומו ויררסו אחריו ואם ברח
מחמת ממון מחזיקין . בגבסין שאינו ירא כל כך .
בת ח' יהודה א' ברצולגי ז"ל השבויין וחטושי'
והרסושי' וחשוטין אין מחזיקין בגבסיהן . רסוש
מפני שאין אף יורע אנה הוא . שבוי מפני שהוא
טרור בשבוי . וצטוש שהוא במקום רחוק ולא שבי
שבויי' שירא ואינו יודע מי מחזיק בשל' אי' צד'
למחות אב' צטוש שהוא במקום שיכול למחות צד'
למחות . בללא דמילתא כל מי שיכול למחות במ
במקומו בפני שנים אם לא מיתח חסיד והוא ש
שחרבר יודע שזה מחזיק בשל' והוא אינו מפחד
מכור ולא צפיש טירריה . וכל חזק מסתמא אינו
יכולין למחות . אי משום שאין יודעין מי מחז'
מחזיק בשלחן או דפיש טרריהן ; סמ'ג

שנים שהחזיקו בשל' אחת אחר אבל

שנה ראשונה ובשלישית ובחמישית ו
והשינוי אכלה שנה שנייה ורביעית וש
וששית ובא' בסענה אינו חזקה שיאמר המערער
לא חששתי למחות בין שלא החזיקו כדאוי אחר
לברו ג' שנים לפיכך אם עשו חלוק' זו בשט' לא יוב'
המערער לומר בן דקלא אית ליה והיו חזקה בג' ש
שני' האשג' ובת ח' יונה רח' גמי אם טוענין של
שלחן מפלוג' ועי' להם המוכר שטר מבר' קלא א
אית ליה רשותפין צינה ושוב אין חזקתו בדרך חג
הגזלנים ומצטרפין וחזקתו חזקה וטוענין להן
שהמוכר קצאה מזה המערער אם יש עדים שור בת
יום אחר . אכלה האחר שנה ומכרה לאחר ור'
וחזיק גם הוא שנה ואח' מכרה גם הוא לשל' ש
וחזיק בו שנה אחת לא חזקת חזקה שיאמר המערער
לא ידעתי שהייתם באים כל אחר מבח חבירו אלא
חיייתי סבור שכל א' ואף שומט ואובל כגולן לפיכ'
אם מכרו כל אחר לחבירו בשטר מצטרפין שיש לו
קול וזה ידע שכל אחר בא מבח חבירו אבלה האב
שנה ומת וירשח חבן ואכלה שתים או שאכלה האב
שתים והבן שנה . או שאכלה האב שנה וחבן שנה
וחלוקת שקצאה שנה . אם קצאה ממנו בשטר חזק
חזקה . אבלה המערער בחיי המחזיק
שנה אף ואח' בחיי בנו שנה ואח' בפני הלוקח ש
שקצאה מהבן שנה חזקת חזקה . ורוז' שמכר חבן
כל שדותיו וזו בכללם לפיכ' לא הויה המכירה במ
במחאה אפי' שהזכיר שדה זו בפירוש בין שהמוכר

והחזקתי בה כפי חזקה ויש לו עדים שהמזכר דר
בו יום אחד והשיב לו המערער ויש לי שטר שאיתו
פלוגי מברה לי מהיום ארבע שנים וקרמ קנייתי
לקנייתך וחזר המחזיק וטען שני חזקה טאמרת
לא בשביל שלש שנים אלא שנים רבות וקדמה קני
קנייתי לקנייתך שומעין לו וכתב הר' יונת דרוק
שאמר תחילה שני חזקה סתם אבל אם פירש שלש
שנים ואח"כ הוציא זה השטר של ארבע שנים אפי' ח
חביא עדים שהחזיק בו שבע שנים אינו כלום דהו
דחורא בעל דין במאה עדים דמי ובהוראת ראשונה
שחורח שלא היתה בירו אלא שלש שנים פסל הער
המעיר על שבע שנים ואין טוען חוזר וטוען אח
על פי שמביא עדים להכחיש דבריו הראשונים ע"כ
לפיכך אם אמר שני חזקה סתם ויש לו עדים שח
שהחזיק בו שבע שנים שקרמ חזקתי לקניית המ
המערער מחזיק אותה בירו אבל אם לא הביא ער
עדים אלא על שש שנים נמצה שמברה המזכר קוד
שעמד בה הוא שלש שנים מוציאין אותה מירו שאי
לר מחאה גדולה מזו מה שמברה לאחר קדום שג
שגמרה החזקה והיה לו ליתגר בשטר לעולם
וכתב א"ה ח"ל דרוקא שמברה דמיכר למערער בש
בשטר ראית ליה קלא אבל לא עשה לו שטר אלא מ
מברה לו בעדים אין לו קול ולא חשיב במחאה ור
דרי לו בחזק שלש שנים ומה שאינו נאמן לומר ק
קנייתי קדמה לקנייתך במיגו שהיה יכול לומר ל
לקחתיה ממך אחר שקניית אותה והחזקתי בה ש
שלש שנים לפי שאין זה מיגו טוב שהיה ירא לומר
שלקחה ממנו שלא היה יורע שיש לו שטר מהמזכר
שמברה לו ואם יאמר עלקחה ממני יתבענו דמי
המזכר לדין על כן כתב הר' ישעיה אם היה הטע
הטענות בענין שנורע לו שיש לו שטר עליו קוד
שטוען טענתו בגזו שיאמ לו מאי בעית בההיא אר
ארעא והשיב לו המחזיק דאת מאי בעית רתביית
לי ארעא דהוית לפלוגי ואפיק ליה המערער שטר
דזבנא הא ורש ד' שני וטען המחזיק הס' מקמי ד
דזבנא לר זבנא לי חר יומא נאמן במיגו דאיבעי א
אמר מיגד זגביהיה טען המחזיק של אבותי
היא והמערער גב טען של אבותי היא ואין לאחר
מהם ראייה יותר מלחכירו בגזו שאין לשים אחר מ
מהם עדים אר שיש לכל אחד ואחד עדים לדבריו א
או שטען בל אחר שהחזיק בה והביא המחזיק ער
לדבריו והביא המערער עדים והחישום ואמר א
אותן שלש שנים שאתם אומרים שאכלם המחזיק
היה ביד המערער הוי דינא כל ראלים גבר ותשאר
ביד המחזיק ואם לא היתה ביד שנים אחר מהם ער
עתה כל ראלים גבר הביא אחר עידי אבות והם
בעצמם העידו לו על החזקה והביא השיגי עירי ח
חזקה והבחישו ערי חזקה של בגזו עריון ושאר
ערותן שהעירו בעדות האבות קיים ומעמיד אות
בירו בשביל ערי האבות הוה חשני והביא גם
הוא ערי אבות נמצא של כל אחר מהם ערי אבות ו
דערי חזקה מחזירין אותה לכמו שהייתה תח' לח
אם זה שחביא ערי אבות באחרונה היה מחזק בת
והוציא מירו בשלא היה לו ערי אבות עתה שהביא

אחר מוציאין אותה מירו ופי' הר' יונה דבריו דמי
שמוציאין מירו אפי' שאין למערער עדים ורוקא ב
בשהורה המחזיק שירע שהיא של המערער אפי' ש
ש'א על פי המזכרה לו אבל לא הורה לו בזה ולא י
ירע שהיא של המערער אלא על פי המזכר אין מוצ
מוציאין אותה מירו וא"א ח"ל כתב שאפי' שלא י
ירע שהיתה שלו אלא ע"כ המזכר צריך להחזירה ו
ולענין המעות שנתן למזכר בשבילח וכתב ח
הרשב"ם שחוזר וגובה ממנו מה שנתן לו וחר' יונ
כתב שאינו חוזר עליו ביון שבפשיעתו הפסד שאם
היה אומר קנייתיה מפלוגי ולא יותר לא היה המע
המערער יכול להוציא מירו אפי' אם לא החזיק ב
בה עריון ביון שאין לו עדים שהייתה שלו וגם הו
הוא לא הורה לו שהייתה שלו לפיכך יאמר לו המז
המזכר א"ע שיצאה מתחת ידו אין לו לחזור עלי
שפיר הבשילך להורות לו ששלו היתה ואילו כאל
לרון עמי הייתי פוטר עצמי בטענה שלך הייתה ו
ולקחתיה ממך במיגו שלא הייתה שלך מעולם
א"ע שאתה אינך יכול לפטור עצמך בטענה שטע
שטענת עמו ביון שהיה לו לפטור עצמך וברוב ד
דברך נתחייבת לו אין לי להפסיד בזה ואם ער
עמד המזכר בדין עם המערער קודם שמברה למח
למחזיק ונפטר ממנו בירו שלא היה לו עדים שחי
שהייתה שלו א"ע שאתה שמברה לזה המחזיק ער
ערער עליו המערער והורה לו שהייתה שלו ע"כ ח
המזכר שאמר לו שהייתה שלו וקצאה היא ממנו ל
לא הפסיד בזה ביון שכבר יצא זכאי מבד המזכר ש
שמברה לו כתב הר' מ"ח הא דטענין לירש אור
וללוקח כי אית ליה סהרי ברר ביה אירד חר יומא
דווקא בשמברר בעדים שירשה או לקחה מפלוגי א
אבל אם אין לו עדים אלא על פיר אינו נאמן לשונו
נפשיה לוקח וירש אבל בשטוען פלוגי זבנא ממך
קמי דירי אז אין צריך עדים שהוא לוקח וה' מ"ב
בתם שלעולם אין צריך עדים שהוא יורש ולוקח ב
ביון שהחזיק בה שלש שנים וכן דעת א"ה ח"ל
הביא המחזיק עדים שרר בו המזכר יום אחר
וא"כ הביא המערער עדים שהמחזיק רצה לקנות
ממנו וטוען אילו קנייתה מפלוגי כמו שאתה טוען
למה רצית לקנותה ממני אינך טוען שאומר רצי
דציה לפיכך במעט מענות ברי לסלק תועבותך
ואם לא הביא המחזיק עדים שרר בו המזכר יום א
אחר אלא שיש עדים למערער שהחזק דמיכר גזלן
על שיה ז' וגזלן אין לו חזקה ודביא המחזיק ער
עדים שנתיעץ עם המערער עם יקחנה ויעץ לו ל
לקנותה וטוען זה אילו הייתה גזולה ממך למח
יעצת לי לקנותה אינך טענה שיאמר המערער א
אתה נח לי להוציא מירו יותר ממה שאוציאה מי
מיר הגזלן אבל אם בופר ואומר מעולם לא יעצתי
לר לקנותה וזה מביא עדים שיעצו כתב הר' יונת
מחייבין ליה למערער שראייה גדולה זה שאינך ש
שלו ואפי' אם יביא המחזיק עדים שאמר לו המע
המערער ליקחנה לו מיר המזכר אינך טענה לומ
לו אם היא שלך למה רצית לקנותה דעביו איגיש ר
דזבין דיניה טען המחזיק מפלוגי קנייתיה וח

ושנה אבל צריך למחות בסוף שלש שלא יהא בין מ
מחאה לבחור שלש שנים ומתי שימחה ימנה שלש
שנים מאותה מחאה שלא יעבור עליה שלש שנים
בלא מחאה ורוקא מחאה על פה אבל אם מכר
המערער לאחר בשטר תוך שלש שנים אין צריך ל
למחות עוד וצריך המחזיק לזהר בשטר לעולם
ואם בשמיחה בסוף שלש שנים אצל גדולה היא ביד
ובשמיחה אצל בסוף ששנים משכונה היא בידו אי
אין באז מחאה ופ' אהרן'ל הסעם שהרי הורה ש
שמחאה ראשונה בסוף שלש שנים הייתה שקר ואם
בז חזקה שלש שנים הראשונה הייתה בלא מחאה
דיראה מדבריו ומסתמא כשמשנה דבריו נתבטל מ
מחאה הראשונה אבל הרמ"ה כתב שלא נתבטלה א
אלא כשמוכיח מתוך השנייה שנתבטל הראשונה
בזון שסיעו בשנייה שמעיקרא בשירד המחזיק בת
בתוכה ירד בה בטענה שטוען עתה אבל אם אינו מ
מוכיח שמשבטל הראשונה אלא שעתה טוען שירד
בה בטענה שטוען עתה כל חרא וחרא הוי מחאה
מעליה רמי לא עביר איניש דמחית אריסא לאר
לארעיה שלש שנים ובתרי הכי ממשכן ליה גבי שלש
שנים אחריו ובתרי דאכיל לשני משכנתא איפשר
דבכיש לשטר ובעי למיג' לו ולמטעו לקוח ודאב
בירי נמי אית ליה למיעבר אלא למחוייב בכל ג' ש
שנים מחמת ההוא אנפא דמהתיה למחזיק בההוא
ש' שנים לגוי ארעה ואפי' אם מחי מעיקרא בהד
בתורי גולונדת ובתרי הכי מחי בתורת אריסותא
או משכנתא מההוא מחאה ולא אמרינן ער השת' ה
השרות ליה בגולונדת והש' מחית ל' באריסותא ע"כ
ובתב' הר"ם'ל הוא הדין אם מיחה בתוך שלש שנים
שתי מחאות המכחישות זו את זו לא חויא מחאה
לא ראשונה ולא אחרונה חזקה בסוף שלש שנים
שהרי במחאה שנייה הורה שראשונה הייתה שקר ו
דבטילה ובש' זו השנייה שהרי החזק בפרץ וכמי
שלא מיחה בלל רמי וכתב אהרן'ל ולא נהירא לי
שאין אדם החזק בפרץ אלא ע"כ עדים אבל אם אר
אדם טוען בפני ב' שתי טענות דמכחישות זו את
זו לא ליתבטלו איהם טענות אלא כיחר איזה מח
מהם שירצה ויכיל הוא לומר טעיתי במחאה ראש
ראשונה ע"כ מיחה בפני שנים כותבין אותה אע"כ
שלא אמר להם לבחבו

כל חזקה שאין עמה טענה אינה חזקה בידי
אמר לו המערער מה אתה עושה בתוך ש
שלי והשיב המחזיק ירדתי לתוכה מפני שלא אמר
לי אדם דבר אינה חזקה לפיכך אם יש עדים למע
למערער שהייתה שלו נשבע ובוטל את הקרקע מי
מיר מחזיק ודין הפירות שאכל פירשתי לבעל
מתי צריך להחזיקם אלא צריך שיטענו אתה מבר
מבשרה או אתה נהתי לי במתנה ואבד שטרך אבל
אני לא גפתיח לטעון לא שמא קציתה איתו או שט
שטר היה לך ואבד ומיהו אם הוא מעצמו יחזיר ו
דיטעון מכרת לי או נתת לי ושטר היה לי ואבד
שומעין לך ואין זה חוזר וטוען ואם בא מחמת י
יודשה שטענו אני ירשתי ממורישו אין צריך טענ
אחרת ובלבד שיביא עדים שרר בה המוריש אמול

יום אחר וחזא שלש שנים או שרר בה המוריש שלש
שנים וחזא יום אחר טוען המחזיק קציתה ממד
ביום פלוגי והשיב המערער היאך האמ' שקציתה הי
הימנ' ביום פלוגי והלא לא היית געיר באותו היר
היום שאתה אומר שקציתה ב' כתב הרמ"ה שצריך
המחזיק להביא ראיה שהמערער היה במריו
בזמן זה שטען שמכרה לו אפי' יום אחר ברי שיה
איפשר שימכור לו וכן כתב רב אלפס וכתב הר"ה
יחזרה א' ברצלוני ורוקא כשמוכר היום שמכר לו
אבל אם אינו מוכר היום אין צריך להביא ראיה ש
שהיה באז ביום שקנאה לפי שאינו שנובר על הי
היום ואפי' אם יאמר המערער אמר באיזה יום ק
קצית אותי אין מזקיין אותו לבר וכן כתב הר"ה
ה צריך המחזיק להביא ראיה ורוקא בשעת חיר
חירות אבל שלא בשעש חירות אע"כ דאל' בנת ממ
ממר ביומא פלוגי לא בעי לאיתנוי ראיה דה
דההוא יומא הוה בהריה רמינו אי רבעי אמר ביד
ביומא אחריו הואי בהרד או מילי מס'ת לי בי אמ'
צמי בההוא יומא הוינא בהרד וזכיות ממד נאמן
וכן כתב אהרן'ל שאם דא במקום שהשירות מצ
מצוינות הוי חזקה ואין צריך להביא ראיה שהיה
המערער באז שאיפשר שמכרה לו על יד אחר שג
שמעשי בבל יום שארם מוכר נכסיו על יד שליח ש
שבא בהרשאתו טען המחזיק מפלוגי קציתה הוה
והוא קנאה ממד בפני או אפי' לא אמר בפני ריש ל
לו עדים שרר בה המוכר אפי' יום אחר או שעח אה
בתורת דירה הוי חזקה שטועני ללוקח זה שהחזי
בה שאותו שמכרה לו קנאה מהמערער אע"כ שיש
למערער עדים שהיתה שלו ומיהו ורוקא שיש ער
שר בו בתורת דירה אבל אם אינה מעידין על הד
הדירה אלא שארם שנכנס בו להרד לא מהני רשע
היה ועתה לקנותה ולא קנאה ואם לא טען קנאה
ממד בפני וגם אין לו עדים שאותו שרר בו לאח
דדי חזקה אפי' אם יאמר הוא שרר בו בפני ואפי'
אם אין עדים למערער שהי'ת שלו יחזירנה לו ויש
וישאל מעותיו מהמוכר שמכרה לו ואם לאחר ש
שטען קציתה מפלוגי שאמר שקנאה כימר חזר וט
וטען קנאה ממד בפני אין שומעין לו אבל אם א
אמר מתחילה מפלוגי קציתה סתם ושיב הוסיח ל
לומר שקנאה ממד בפני שומעין לו וכתב רבינו
יצחק ביוז שאין למערער עדים שהייתה שלו אם י
יטענו המחזיק קציתה מפלוגי שקנאה ממד בפני
אין מוציאין אותה מידו אפי' שלא החזיק בה שלש
שנים במיגד שחיה אומר לא היתה שלך בעולם
והרמ"ם כתב גם אם יש לו עדים שיר בו המוכר י
יום אחר אפי' אינו טוען שקנאה ממד בפני וגם ל
לא החזיק בו שלש שנים אין מוציאין אותה מידו
ביוז שאין עדים למערער שהייתה שלו ע"כ אבל
רש"ם פ' שאפילו אם אין עדים למערער שהייתה
שלו מוציאין אותה מיד המחזיק אלא החזיק בה ג'
שנים וטוען קנאה ממד בפני או שיש לו עדים שר
שרר בו יום אחר אבל לא החזיק בה שלש שנים אפי'
שטוען קנאה ממד בפני או החזיק בה ואינו טוען
קנאה ממד בפני וגם אין לו עדים שרר בו יום אחר

נתקיים התנאי שמח שוכח בו מכל חזרתו של זה שחתם בו אין חזרה גמורה שלא יכול לומר על ת תנאי היה וכתב עור הא דנאמן לומר חזתי ולק ולקחתי מצדו חתלם אעפ שכבר חזרה לו עליו ח חיינו דרוקא מקמי דנפס מבי רינא אבל אי נפס מ מבי רינא לא מחימו אמור טענותיה אנמרוה

מי שהיו ד' שרות של אחרים מקיפי סביב שרהו וחייה לו דרך על אחר מהם ואברו שאינו יד יודע על איזה מהם היה דרכו לא מבעיא עם ד' הש שרות הם ביד ד' בני ארם שאין לו עליהם כלום ש שכל אחד ואחד ירחנו אצל חבירו אפי' אם קנאם מ מארם אחד אלא אפי' אם הם ביד ארם אחד אם קנא מארבע אין לו עליו כלום שיכול לומר אחזיר לב לכל אחד ואחד שטרו ואין אתה יכול לעבור על אח אחד מהם ואני קניתי מכל אחד מהם כל זכות שה שהיה לו אבל אם היו הד' שרות של אחד מעילם אז יש לו דרך עליו ממה גפסד וילך לו בקצרה בא באיזה מקום שירצה בעל השרות וכתב הרמב"ם אם החזיק ברדד ואמ' זה דרכי אין מסלקין אותו א אלא בראיה ברורה

יש שאין להן חזקה שאפילו אם יחזיקו במה ש שנים בשל אחרים אין מועיל להם אבל את אחרים מחזיקין בגבסיהם ויש שאין מחזיקין בגבסיהם ולא אחרים מחזיקין בגבסיהם ביצר השתתפות אין מחזיקין זה על זה שאם היתה ביד אחד מהם כמה שנים אין לו בה חזקה בלי אפ החזיק בכולה וטוען שמכרה לו או נתנה לו בין א אם החזיק בחציה וטוען חלקו זה הניע לחלקי אינו נאמן וישבע זה שבגדו שהוא בדבריו ויטול ד ורוקא שירוע בערים שהוא שותפו אבל אם אין ל לו ערים שהוא שותפו אלא על פי המחזיק שאמר שהיה שותפו אבל מכרה או נתנה לו נאמן במיגו ש שלא היה שותפו מעולם ברא בשאין בה דין חלוף אבל אם יש בה דין חלוקה מחזיקין זה על זה ויש מפרשי דרוקא בעמחזיק בכולה אבל אם מחז בחציה ואמר חלקנו וזה חלקי לא אכל דח כתב באח בחציה גמי יש לו חזקה ואם חלקו כתב בס בסכרא הראשונה וכתב בעל העיטור דאחין אינן בשותפות ומחזיקין זה על זה שאלה לאא חר זל ראובן ושמעון יש לה בית בשותפות ולוי החזל בו בפני ראובן ולא מיחה ושמעון לא היה בעיר א אם תועיל חזקתו לגבי ראובן בחצי שלו שיאמר ל לא חשתי למחות הועיל ואין מועיל חזקה וגבי שמעון והבית עריון בשותפות ואין ברירה תשובה לא ידעתי טעם למה תועיל חזקה לוי בח בחלקו של ראובן היאר יאמר לא חשתי למחות ב בידו שאין מועיל חזקתו גבי שמעון ובי בשביל ד זה ישתוק ויציח לאחר לחזיק בקרקע שלו ועוד לדבריר מי שקנה חלק השותף האחר ושכר חלק ש שיתח חשינו לא יתיה לו חזקה כי יאמר לא מכרתי חלקי וחבית עריון הוא שלי ושל שותפי ואין בריר ולבר לא חשתי למחות אלא וראי לא צולקו אלא אם יש לשותף חזקה בחלק חבירו אבל אחר המהל

בחלק אחר מהשותפות פשיט שיש לו חזקה אח אפ לא תועיל חזקתו בחלק חשינו הבן שזמר על שולחן אביו אין לאחר מהם חזקה על חבירו נסת צטלק מעל שולחנו מחזיקין זה על זה אין לאיש חזקה בגבסי אשתו אפי' אין לו חלק בהם ולא בפירותיהם בגזן שכתב לה בעד בעודו ארוסה דין ודבריו אין לי בגבסיר ולא בפיר בפירותיהם ולא לאשה בגבסי בעלה אפי' אם אינ חייב לה מזונות בגזן שיוחר לה קרקע במזונותיה וחיא מחזקה בשלו בקרקע אחר גירשה יש להם חזקה זה על זה אפי' לא גירשה וראי בגזן שזרק לה גירושיה ספק קרוב לו ספק קרוב לה ואפילו את אחר המחזיק בשלה בחיי בעלה אינה צריכה למח למחות שהיא סומכת על בעלה שמיחה ופי' רב יצחק אפילו כתב לה דין ורברים אין לי בגבסיר ד ובפירותיהן בחייו ובמותה אינה צריכה למחות שעדיין סומכת עליו שימחה שעדיין יש לו תועלת בגבסיה שאם תמות יירשנה וכתב הרמב"ם אפי' אם סעון זכינת מיגר ומבעליה אינו נאמן רביון ראיתו לבעל פירות לא איכפת ליה לידע מאן אכיל להו וכן רינא במאן דזכין פירא בארעא וראובן שלש שני ואתא שמעון ואכלינהו לפירי דארעא הנד ש שלש שנים לא קיימ' ליה חזקה למחזיק בגזן רוב דובציהו מדי דארעא לפירי לראובן סבר דשמעון פרושתי וראובן קא גחית וחני מילי שלא חסר ח המחזיק בורות שיחיו ומעדות אבל חסר בה בור בורות שיחיו ומעדות קי' מ' ליה חזקה מידי דהוח אבעל עב' ואם ירד אחד לגבסיה בחיי הבעל ומת הבעל ונשארו בידו שלש שנים אחרי מותו וטעו פ פכרתם לבעל בפני ואני קניתיים מגזן נאמן במיגו שאם היה רוצה היה טוען קניתיים ממד אחרי מו מות בעליה עוד איבא איקיימת בגמ' ואשח צריש למחות בבעלה בגזן שחפר בו בורות שיחיו ומעו ומעדות מ' שקילקל חקרקע רבחא וראי אית לו חזקה שלא היתה מנחת לו לקלקלו אם לא שמבר שמכרה לו ורב אלפס וכו' אא ח' זל לא הביאו דא זאת האוקמית ואיני יודע למה לפי הגרא חלבה ח היא וכן כתב הרמב"ם לפיכך אם קילקל השרה והי לא מחמת בירור החזקה לסעון שקנה נוח חקרקע ורוקא שכתב לה דין ו' ביר' אין לי בגבסיר אבל א אם לא כתב לה חבי אין לו חזקה בהם אפי' בחפיה בורות שיחיו ומעדות עב' ונרא דאפי' אם לא כת לה כן יש לו בהן חזקה אם חסר בה בורות שיחיו ומעדות כתב הר' יוסף הלוי הא דאין חזקה לא לאיש ולא לאחר בגבסי אשת חני מילי בשטול על גומד של קרקע שמכרה אי שנתנה לו אבל גבי גזקין אין חילוק בין אשת איש לאחר ורואי מחזי מחזיקין עליה בכל גזקין בר מקדסרא ובית הבט דהוא חרין פתיח דלת וחלונות ומאי דמי ליה מלא דמילתא כל חזקה ולית מחמת טענה אלא ד דירעה ומחלה בגזן פתיחם חלונות וגזק' ומקום בשווי ושוורי ומאי דמי ליה קיימא עלה חזקה דהא אינו גמי ידעה ומחלה דרוקא חזקה הבאה מ מחמת טענ' שהיא בגומא של קרקע בחייה ואינוש

נתקיים התנאי שמח שוכח בו מכל חזרתו של זה שחתם בו אין חזרה גמורה שלא יכול לומר על ת תנאי היה וכתב עור הא דנאמן לומר חזתי ולק ולקחתי מצדו חתלם אעפ שכבר חזרה לו עליו ח חיינו דרוקא מקמי דנפס מבי רינא אבל אי נפס מ מבי רינא לא מחימו אמור טענותיה אנמרוה

מי שהיו ד' שרות של אחרים מקיפי סביב שרהו וחייה לו דרך על אחר מהם ואברו שאינו יד יודע על איזה מהם היה דרכו לא מבעיא עם ד' הש שרות הם ביד ד' בני ארם שאין לו עליהם כלום ש שכל אחד ואחד ירחנו אצל חבירו אפי' אם קנאם מ מארם אחד אלא אפי' אם הם ביד ארם אחד אם קנא מארבע אין לו עליו כלום שיכול לומר אחזיר לב לכל אחד ואחד שטרו ואין אתה יכול לעבור על אח אחד מהם ואני קניתי מכל אחד מהם כל זכות שה שהיה לו אבל אם היו הד' שרות של אחד מעילם אז יש לו דרך עליו ממה גפסד וילך לו בקצרה בא באיזה מקום שירצה בעל השרות וכתב הרמב"ם אם החזיק ברדד ואמ' זה דרכי אין מסלקין אותו א אלא בראיה ברורה

יש שאין להן חזקה שאפילו אם יחזיקו במה ש שנים בשל אחרים אין מועיל להם אבל את אחרים מחזיקין בגבסיהם ויש שאין מחזיקין בגבסיהם ולא אחרים מחזיקין בגבסיהם ביצר השתתפות אין מחזיקין זה על זה שאם היתה ביד אחד מהם כמה שנים אין לו בה חזקה בלי אפ החזיק בכולה וטוען שמכרה לו או נתנה לו בין א אם החזיק בחציה וטוען חלקו זה הניע לחלקי אינו נאמן וישבע זה שבגדו שהוא בדבריו ויטול ד ורוקא שירוע בערים שהוא שותפו אבל אם אין ל לו ערים שהוא שותפו אלא על פי המחזיק שאמר שהיה שותפו אבל מכרה או נתנה לו נאמן במיגו ש שלא היה שותפו מעולם ברא בשאין בה דין חלוף אבל אם יש בה דין חלוקה מחזיקין זה על זה ויש מפרשי דרוקא בעמחזיק בכולה אבל אם מחז בחציה ואמר חלקנו וזה חלקי לא אכל דח כתב באח בחציה גמי יש לו חזקה ואם חלקו כתב בס בסכרא הראשונה וכתב בעל העיטור דאחין אינן בשותפות ומחזיקין זה על זה שאלה לאא חר זל ראובן ושמעון יש לה בית בשותפות ולוי החזל בו בפני ראובן ולא מיחה ושמעון לא היה בעיר א אם תועיל חזקתו לגבי ראובן בחצי שלו שיאמר ל לא חשתי למחות הועיל ואין מועיל חזקה וגבי שמעון והבית עריון בשותפות ואין ברירה תשובה לא ידעתי טעם למה תועיל חזקה לוי בח בחלקו של ראובן היאר יאמר לא חשתי למחות ב בידו שאין מועיל חזקתו גבי שמעון ובי בשביל ד זה ישתוק ויציח לאחר לחזיק בקרקע שלו ועוד לדבריר מי שקנה חלק השותף האחר ושכר חלק ש שיתח חשינו לא יתיה לו חזקה כי יאמר לא מכרתי חלקי וחבית עריון הוא שלי ושל שותפי ואין בריר ולבר לא חשתי למחות אלא וראי לא צולקו אלא אם יש לשותף חזקה בחלק חבירו אבל אחר המהל

יש שאין להן חזקה שאפילו אם יחזיקו במה ש שנים בשל אחרים אין מועיל להם אבל את אחרים מחזיקין בגבסיהם ויש שאין מחזיקין בגבסיהם ולא אחרים מחזיקין בגבסיהם ביצר השתתפות אין מחזיקין זה על זה שאם היתה ביד אחד מהם כמה שנים אין לו בה חזקה בלי אפ החזיק בכולה וטוען שמכרה לו או נתנה לו בין א אם החזיק בחציה וטוען חלקו זה הניע לחלקי אינו נאמן וישבע זה שבגדו שהוא בדבריו ויטול ד ורוקא שירוע בערים שהוא שותפו אבל אם אין ל לו ערים שהוא שותפו אלא על פי המחזיק שאמר שהיה שותפו אבל מכרה או נתנה לו נאמן במיגו ש שלא היה שותפו מעולם ברא בשאין בה דין חלוף אבל אם יש בה דין חלוקה מחזיקין זה על זה ויש מפרשי דרוקא בעמחזיק בכולה אבל אם מחז בחציה ואמר חלקנו וזה חלקי לא אכל דח כתב באח בחציה גמי יש לו חזקה ואם חלקו כתב בס בסכרא הראשונה וכתב בעל העיטור דאחין אינן בשותפות ומחזיקין זה על זה שאלה לאא חר זל ראובן ושמעון יש לה בית בשותפות ולוי החזל בו בפני ראובן ולא מיחה ושמעון לא היה בעיר א אם תועיל חזקתו לגבי ראובן בחצי שלו שיאמר ל לא חשתי למחות הועיל ואין מועיל חזקה וגבי שמעון והבית עריון בשותפות ואין ברירה תשובה לא ידעתי טעם למה תועיל חזקה לוי בח בחלקו של ראובן היאר יאמר לא חשתי למחות ב בידו שאין מועיל חזקתו גבי שמעון ובי בשביל ד זה ישתוק ויציח לאחר לחזיק בקרקע שלו ועוד לדבריר מי שקנה חלק השותף האחר ושכר חלק ש שיתח חשינו לא יתיה לו חזקה כי יאמר לא מכרתי חלקי וחבית עריון הוא שלי ושל שותפי ואין בריר ולבר לא חשתי למחות אלא וראי לא צולקו אלא אם יש לשותף חזקה בחלק חבירו אבל אחר המהל

יש שאין להן חזקה שאפילו אם יחזיקו במה ש שנים בשל אחרים אין מועיל להם אבל את אחרים מחזיקין בגבסיהם ויש שאין מחזיקין בגבסיהם ולא אחרים מחזיקין בגבסיהם ביצר השתתפות אין מחזיקין זה על זה שאם היתה ביד אחד מהם כמה שנים אין לו בה חזקה בלי אפ החזיק בכולה וטוען שמכרה לו או נתנה לו בין א אם החזיק בחציה וטוען חלקו זה הניע לחלקי אינו נאמן וישבע זה שבגדו שהוא בדבריו ויטול ד ורוקא שירוע בערים שהוא שותפו אבל אם אין ל לו ערים שהוא שותפו אלא על פי המחזיק שאמר שהיה שותפו אבל מכרה או נתנה לו נאמן במיגו ש שלא היה שותפו מעולם ברא בשאין בה דין חלוף אבל אם יש בה דין חלוקה מחזיקין זה על זה ויש מפרשי דרוקא בעמחזיק בכולה אבל אם מחז בחציה ואמר חלקנו וזה חלקי לא אכל דח כתב באח בחציה גמי יש לו חזקה ואם חלקו כתב בס בסכרא הראשונה וכתב בעל העיטור דאחין אינן בשותפות ומחזיקין זה על זה שאלה לאא חר זל ראובן ושמעון יש לה בית בשותפות ולוי החזל בו בפני ראובן ולא מיחה ושמעון לא היה בעיר א אם תועיל חזקתו לגבי ראובן בחצי שלו שיאמר ל לא חשתי למחות הועיל ואין מועיל חזקה וגבי שמעון והבית עריון בשותפות ואין ברירה תשובה לא ידעתי טעם למה תועיל חזקה לוי בח בחלקו של ראובן היאר יאמר לא חשתי למחות ב בידו שאין מועיל חזקתו גבי שמעון ובי בשביל ד זה ישתוק ויציח לאחר לחזיק בקרקע שלו ועוד לדבריר מי שקנה חלק השותף האחר ושכר חלק ש שיתח חשינו לא יתיה לו חזקה כי יאמר לא מכרתי חלקי וחבית עריון הוא שלי ושל שותפי ואין בריר ולבר לא חשתי למחות אלא וראי לא צולקו אלא אם יש לשותף חזקה בחלק חבירו אבל אחר המהל

בחיזיון אותה לידו ואם האחר היה מחזיק בה לא יצאה מתחת ידו לעולם ואם מתחילה לא היתה ביד שום אחר מהם ונתנה לאחר על ידי ערי האבות בשיבא זה גם כן ערי אבות יוצאות מיד מי שהחזיק בה ונתנה בין שניהם וכל ראלים גבר ורח כתב דוקא שהיתה תחילה ביד מי שיביא עריו באחרונה או שלקחה ממנו בשהיא לבשגגה ערים והוא לא היה לו הילכך בשחזר להביא ערים מחזירין אותה לו בכתחילה אבל אם לא היתה תחילה ביד שום אחר מהם והורידו לאחר מהם בשהביא עריו אלפס שעתה מביא חשני גב ערים אינן מסלק אותה מיד הראשון לרוב כל ראלים גבר אלא תשאר ביד מי שהיא ובן כתב ח' מ' ב' ז' דא"ת ז' לא חילק בזה טעם בל אחר מהן שהיה של אבותיו והביא המערער ערים שהיתה של אבותיו מעולם ולא מכרה והמחזיק מביא עריו חזקה מוציאין אותה מידו ומחזיר גב כל הפי הפירות שאכל אפי' אם אין ערים שאכלם אלא על פיו שאין באו מיגו לומר אין אכלית ודירי אכלית שהרי עדים מכחישין אותו בין על גוף הקרקע בין על הפירות אבל אם מעירין סתם שהיתה של אב אבותיו ואין מעירין שלא מכירה אלא סודו חמת המחזיק ירשתיה מאבותיו לשון שאינו משמע ממנו שהיתה של אבותיו מעולם וראי היינו שומעין לו והיינו מפרשי דבריו שאבותיו לקחה מזה או מאבותיו ש'ין העוים מבחישין אותו בזה שאיפ' שאבותיו של זה שהעירו מעירו לו שהיתה שלהם מכרה לאבותיו של זה והורשה לו אבל עתה שס טענו של אבותיו שמשמע שרצה לומר שמעולם היתה של אבותיו שהרי בא להשיב על טענתו של ב בגר ולומ' לא בי אלא של אבותי ולא של אבותיך והורה שלא לקחה אבותיו מאבותיו של זה לפיכך איז מפורש לומר של אבותיו לקחה מאב מאבותיו של זה אלא יפרש הוא בעצמו ומ' דוק שאין לו ע'ים שאבותיו היו דרים בו יום אחד אבל אם היו לו ע'ים שהיו דרים בו יום אחד כתב ח' מ' ב' ז' אפי' ולא טעין אנו טענינו ליה לפרש דבר דבריו חזר המחזיק וטען אמת שהיתה של אב אבותיו אבל קציתה ממנו ומה שטענתו של אב אבותי רציתי לומר שאני סימנתי עליה באילי היתח של אבותי שומעין לדר' חזר וטען בכי האי גו גווא שאינו סותר דבריו אלא מפרש דבריו הראש הראשונים וכו' אם יאמר של אבותי וקנאה מאב מאבותיו ששומעין לו והוא שחזר וטען בן בער בערן בפני ב' אבל אם יצא מב' וחזר וטען איז שומעין לו דחיישינן שמא למרוחו לטעון שקר וב' אם מתחילה אמר של אבותי ולא של אבותי אינו יכול לחזור ולטעון של אבותי וקנאה מאב מאבותי אפילו בעירו בפני ב' ב' ב' בשאין חזר וטען בשטען תחלה בפני ב' אבל מה שאמר הו ח' ל' יכול לחזור ולטעון בב' אפי' בסותר דבר דבריו הראשונים ופי' ר' לבם אפי' אמר חוץ ל לב' של אבותי ולא של אבותיך יכול לומר בב' של אבותי ולקחה מאבותיך וחר' יוצה בתב שאינו

יכול לחזור ולטעון של אבותי ולקחה מאבותיך שכל האומ' של אבותי ולא של אבותיך באילו אומ' לא לקחה אבותי מאבותי דמי נמצא שהי' חוץ ל לב' שלא לקחה אבותיו מאבותיו של תובע והורא בעל דין אפי' חוץ לב' על חובתו במאה ערים דמי אלפס שהמורה לחבירו שחייב לחבירו מנה בל זמן שלא אמר אתם ערי יכול לומר משטה אני בד אבל זה שטען של אבותי ולא של אבותיך אינו יכול לס' לסעין ולומר משטה הייתי בד שהרי לזכות עצמו הוא בא וחר' חורה בחובתו מכלל טענה שבא ל לזכות בה את עצמו בא המחזיק מבח שטר שיש לו שטר שקנא מהמערער והמערע' טען שהוא מזויית וחורה לו המחזיק אלא שאמר שטר בשר חי היה לי ואבד ואמרתי אקח בירי זה ברי לאיים עליו אם הוא בעניין שיכול לקיימו שחערים שחתמהו לו שקר יקיימוהו או שהוא בעצמו זיית איתו ער ש שהערי סבורי שהוא חתימ' יריהם וקיימוהו או ג צשבע שהוא ברבר' ומעמיר' הקרקע בידו דפי' ר' ר' אלפס לא שיטענו מזויית ממש שאם ב בי וראי היו מוציאין מידו ביון שמורה לו אלא שס טענו שטר אמנה היה ור' ש'כ' פיר' אפי' טענו מזויית ממש ביון שהמחזיק יכול לקיימו אין מוצ מוציאין מידו לזה הסכים א' ח' ז' ל' וחר' י יהורה א' ברצוני כתב בשם הגאוג' דמשום שטרא לחוד לא חיו מחזיקי בידו אלא מיירי שהחזיק בו שלש שנים בראוי ולא נהירא דא' מה צריך שס שטרא המחזיק בבח שטרו שקנאה מפלוגי והמע והמערער חתום על שטר המכיר אלא שס שטען שפלוגי גזלה ממנו איבר זכותו שאלו הית אמת לא היה לו להתום על שטר המכיר ואין צריך לומר אשעה סימו לאחר שאיבר זכותי פ' שהמערע' היה לו שדה אצל זה ומכר לאחר ובשניים לו המצ המצרים כתב מיצר פלוגי שרה של פלוגי והזכיר ה המחזיק או שמכר המחזיק שרה שאצל זו וכתב מ מיצר פלוגי שרה של המחזיק וחתם המערער ואפי' אם אחר היה לו שרה אצלה ומכרה לאחר וכתב ל לו מיצר שרה פלוגי של המחזיק וחתם המערער איבר זכותו ובן גמי הריז אם המחזיק מכר שרה ש שאצלה וכתב מיצר שרה פלוגי של פלוגי וחזכיר המערער איבר את זכותו ב'א שחתום בער אבל א אם המערער דין וחתום בקיוום חסטר לא איבר זכותו שאיפשר שלא קרא חסטר שהרין חתום על קיוום חסטר אלפס שלא קראו וכל היבא שאיבר זכ זכותו בחודא אם חזר וטען לא הוריתי לא אלא ב בתלם אחד על פני כולו שומעין לו וכתב ח' י' וז' והוא שיש בתלם ס' קבין שהוא שיער שרח שחריב כתב לו מיצר פלוגי שרה פלוגי ואין שרה פחות מ מס' קבין ואם טען על התלם שהוריתי לו חזרתי ולקחתיו ממנו אם אין כתב יד יוצא בעקום אחר צאמן במיגו שאין זה כתב ידו ואין צד ד לומר אם החזיק שלש שנים אחר החוראה שחא נאמן וחר' כתב אפי' אם כתב יד יוצא ממקום אחר צאמן במיגו שיכול לומר על תנאי מכרתיה לו ולא

נתקיים התנאי שמח שובה בו מבחן חזקתו של זה שחתם בו אין חזקה גמורה שלא יכול לומר על תנאי היה וכתב עור הארמאז לומר חזקתי ולקחתי מצדו התלם אלעז שכבר חזקה לו עליו חזקתו ודוקא מקמי רצפס מבי רינא אבל אי נפס מבי רינא לא מחימו אמור טענותיה אנמרוח

מי שהיו ד' שרות של אחרים מקימי סביב שרהו דהיה לו דרך על אחר מהם ואברו שאינו יד יורע על איזה מהם היה רכבו לא מבעיא עם ד' הש שרות הם כיר ד' בני ארם שאין לו עליהם כלום שכל אחד ואחד ירחנו אצל חבירו אפי' אם קנאם מ מארם אחד אלא אפי' אם הם ביר ארם אחד אם קנא מארבע אין לו עליו כלום שיכול לומר אחזיר לב לכל אחד ואחד שטרד ואין אתה יכול לעבור על אח אחד מהם ואני קניתי מכל אחד מהם כל זכות שה שהיה לו אבל אם היו ח' שרות של אחד מעולם אז יש לו דרך עליו ממה גפשו וילך לו בקצרה בא באיזה מקום שירצה בעל השרות וכתב הרמבם אמר החזיק ברד ואמ' זה רבי אין מסלקין אותו אלא בראיה ברורה

יש שאין להז חזקה שאפילו אם יחזיקו במה ש שנים בשל אחרים אין מועיל להם אבל אח אחרים מחזיקין בגבסיהם ויש שאין מחזיקין בגבסיהם ולא אחרים מחזיקין בגבסיהם ביצר השיתפין אין מחזיקין זה על זה שאם היתה ביר אחר מהם במה שנים אין לו בה חזקה בלי אחר החזיק בכולה וטוען שמכרה לו או נתנה לו בין א אם החזיק בחציה וטוען חלקו וזה הגיע לחלקי אינו נאמן וישבע זה שבגדו שהוא בדבריו ויטול ד ודוקא שידוע בעדים שהוא שותפו אבל אם אין לו עדים שהוא שותפו אלא על פי המחזיק שאמר שחיה שותפו אבל מכרה או נתנה לו נאמן במיגו ש לא היה שותפו מעולם בלא בשאין בה דין חלוק אבל אם יש בה דין חלוקה מחזיקין זה על זה ויש מפרשי דוקא בעמחזיק בכולה אבל אם מחזי בחציה ואמר חלקו וזה חלקי לא אבל ד' כתב באח בחציה צמי יש לו חזקה ואם ח' כתב בס בסברא הראשונה וכתב בעל העיטור דאחיו אינו בשותפין דמחזיקין זה על זה שאלה לא אח' זל ראובן ושמעון יש לה בית בשותפות ולוי החזל בו בפני ראובן ולא מיהא ושמעון לא היה בעיר א אם תועיל חזקתו לגבי ראובן בחצי שלו שיאמר ל לא חששתי למחות הועיל ואין מועיל חזקה וגבי שמעון והבית עריון בשותפות ואין בדידה תשובה לא ידעתי טעם למה תועיל חזקת לוי בח בחלקו של ראובן היאר יאמר לא חששתי למחות ב ביון שאין מועיל חזקתו גבי שמעון וכי בשביל ד זה ישתוק ויניח לאחר לחזיק בקרקע שלו ויעיד לדבריו מי שקנה חלק השותף האחר ושכר חלק ש שיתחשבו לא יהיה לו חזקה כי יאמר לא מברתי חלקי והבית עריון הוא שלי ושל שותפי ואין בריר ולכך לא חששתי למחות אלא ודאי לא צולקו אלא אם יש לשותף חזקה בחלק חבירו אבל אחר המוח

בחלק אחר מהשותפות פשיט שיש לו חזקה אח אפי' לא תועיל חזקתו בחלק השני הבן שזמר על שולחן אביו אין לאחר מהם חזקה על חבירו נסתלק מעל שולחנו מחזיקין זה על זה אין לאיש חזקה בגבסי אשתו אפי' אין לו חלק בהם ולא בפירותיהם בגז שכתב לה בעד בעורח ארוסה דין ודבריו אין לי בגבסיר ולא בפיר בפירותיהם ולא לאשה בגבסי בעלה אפי' אם אינו חייב לה מזונות בגז שייחר לה קרקע במזונותיה וחיא מחזקת בשלו בקרקע אחר גירשה יש להם חזקה זה על זה אפי' לא גירשה וראי בגז שזרק לת גירושה ספק קרוב לו ספק קרוב לה ואפילו אח אחר המחזיק בשלה בחיי בעלה אינה צריכה למח למחות שחיא סומכת על בעלה שמיחה ופי' רב יצחק אפילו כתב לה דין ורברים אין לי בגבסיר ד ובפירותיהן בחייך ובמותיך אינה צריכה למחות שעדיין סומכת עליו שימחה שעדיין יש לו תועלת בגבסיה שאם תמות יירשנה וכתב הרמבם אפי' אם טען זבינת מיגר ומבעליך אינו נאמן רביון דאיתל לבעל פירות לא איכפת ליה לירע מאן אביל להו וכן רינא במאן רובין פירא בארעא וראובן שלש שגי ואתא שמעון ואכליהו לפירי דארעא הנר ש שלש שנים לא קיימ' ליה חזקה למחזיק בגז רוב דובגיהו מדי דארעא לפירי לראובן סבר רשמעון פרשותיה וראובן קא גחית וחגי מילי שלא חס' ח המחזיק בורות שיחיו ומעדות אבל חסר בח בור בורות שיחיו ומעדות קי' מ' ליה חזקה מירי רחוק אבעל עב' ואם ירד אחר לגבסיה בחיי חבעל ומת חבעל ונשארו בידו שלש שנים אחרי מותו וטען מ מברתם לבעל בפני ואני קניתיים מצדו נאמן במיגר שאם היה רוצה היה טוען קניתיים ממד אחרי מות מות בעליו עור איכא איקניית בגמ' ואשח צרי' למחות בבעלה בגז שחפר בו בורות שיחיו ומעדות ומעדות מי שקילקל חקרקע רבחא וראי אית לו חזקה שלא חיתה מנחת לו לקלקלו אם לא שמבר שמכרה לו ורב אלפס וכו' אפי' זל לא הביא דא זאת האוקסמית ואינו יורע למה לפי הנרא חלבה ח היא וכו' כתב הרמבם לפיכך אם קילקל חשרה והי לא מחתה בירו חזקת חסעון שקנה חזקת חסעון ודוקא שכתב לה דין ו' ביר אין לי בגבסיר אבל אם לא כתב לה חבי אין לו חזקה בהם אפי' בחפיה בורות שיחיו ומעדות עב' ונרא' אפי' אם לא כתב לה בן יש לו בהן חזקה אם חסר בח בורות שיחיו ומעדות כתב הר' יוסף הלוי הא דאין חזקה לא לאיש ולא לאחר בגבסי אשת איש חגי מילי בשסוד על גופו של קרקע שמכרה או שנתנה לו אבל גבי גזקין אין חילוק בין אשת איש לאחר דורא מחזיק מחזיקין עליה בכל גזקין בר מקוסדא וכית הבש' דהוא חרין פתיח דלת וחלונות ומאי דמי ליה כלל רמילתא כל חזקה ולית מחמת טענה אלא ד דירעה ומחלה בגז פתיחם חלונות וגזקי ומקום בשורי ושורי ומאי דמי ליה קיימא עלה חזקה דהא איתו גמי ירעה ומחלה דוקא חזקה הבאה מ מחמת טענ' שהיא מגמא של קרקע בהיה ראויש

נתקיים התנאי שמח שובה בו מבחן חזקתו של זה שחתם בו אין חזקה גמורה שלא יכול לומר על תנאי היה וכתב עור הארמאז לומר חזקתי ולקחתי מצדו התלם אלעז שכבר חזקה לו עליו חזקתו ודוקא מקמי רצפס מבי רינא אבל אי נפס מבי רינא לא מחימו אמור טענותיה אנמרוח

מי שהיו ד' שרות של אחרים מקימי סביב שרהו דהיה לו דרך על אחר מהם ואברו שאינו יד יורע על איזה מהם היה רכבו לא מבעיא עם ד' הש שרות הם כיר ד' בני ארם שאין לו עליהם כלום שכל אחד ואחד ירחנו אצל חבירו אפי' אם קנאם מ מארם אחד אלא אפי' אם הם ביר ארם אחד אם קנא מארבע אין לו עליו כלום שיכול לומר אחזיר לב לכל אחד ואחד שטרד ואין אתה יכול לעבור על אח אחד מהם ואני קניתי מכל אחד מהם כל זכות שה שהיה לו אבל אם היו ח' שרות של אחד מעולם אז יש לו דרך עליו ממה גפשו וילך לו בקצרה בא באיזה מקום שירצה בעל השרות וכתב הרמבם אמר החזיק ברד ואמ' זה רבי אין מסלקין אותו אלא בראיה ברורה

יש שאין להז חזקה שאפילו אם יחזיקו במה ש שנים בשל אחרים אין מועיל להם אבל אח אחרים מחזיקין בגבסיהם ויש שאין מחזיקין בגבסיהם ולא אחרים מחזיקין בגבסיהם ביצר השיתפין אין מחזיקין זה על זה שאם היתה ביר אחר מהם במה שנים אין לו בה חזקה בלי אחר החזיק בכולה וטוען שמכרה לו או נתנה לו בין א אם החזיק בחציה וטוען חלקו וזה הגיע לחלקי אינו נאמן וישבע זה שבגדו שהוא בדבריו ויטול ד ודוקא שידוע בעדים שהוא שותפו אבל אם אין לו עדים שהוא שותפו אלא על פי המחזיק שאמר שחיה שותפו אבל מכרה או נתנה לו נאמן במיגו ש לא היה שותפו מעולם בלא בשאין בה דין חלוק אבל אם יש בה דין חלוקה מחזיקין זה על זה ויש מפרשי דוקא בעמחזיק בכולה אבל אם מחזי בחציה ואמר חלקו וזה חלקי לא אבל ד' כתב באח בחציה צמי יש לו חזקה ואם ח' כתב בס בסברא הראשונה וכתב בעל העיטור דאחיו אינו בשותפין דמחזיקין זה על זה שאלה לא אח' זל ראובן ושמעון יש לה בית בשותפות ולוי החזל בו בפני ראובן ולא מיהא ושמעון לא היה בעיר א אם תועיל חזקתו לגבי ראובן בחצי שלו שיאמר ל לא חששתי למחות הועיל ואין מועיל חזקה וגבי שמעון והבית עריון בשותפות ואין בדידה תשובה לא ידעתי טעם למה תועיל חזקת לוי בח בחלקו של ראובן היאר יאמר לא חששתי למחות ב ביון שאין מועיל חזקתו גבי שמעון וכי בשביל ד זה ישתוק ויניח לאחר לחזיק בקרקע שלו ויעיד לדבריו מי שקנה חלק השותף האחר ושכר חלק ש שיתחשבו לא יהיה לו חזקה כי יאמר לא מברתי חלקי והבית עריון הוא שלי ושל שותפי ואין בריר ולכך לא חששתי למחות אלא ודאי לא צולקו אלא אם יש לשותף חזקה בחלק חבירו אבל אחר המוח

מחזירין אותה לירד ואם האחר היה מחזק בה לא יצאה מתחת ידו לעולם ואם מתחילה לא היתה ביר שום אחר מהם ונתנוה לאחר על ידי ערי האב האבות בשיבוי זה גם כן ערי אבות יוצאות מיר מי שהחזיק בה ותהיה בין שניהם וכל ראלים גזבר ור' ח' כתב דרוקא שהיה תחילה ביר מי שיביא עריו באחרונה או שלקחה ממנו בשהיא לבשגדר ערים והוא לא היה לו הילכך בשחזר להביא ערים מחזירין אותה לו בכתחילה אבל אם לא היתה תחילה ביר שום אחר מהם והורידו לאחר מהם בשהביא עריו אל' שעתה מביא השני ג' עדים איך מסלק אותה מיר הראשון לרדן כל ראלים גזבר אלא תשאר ביר מי שהיא וכן כתב ה' מ' ז' דא' ח' ז' לא חילק בזה טעם בל אחר מהן שהיה של אבותיו והביא המערער עדים שהיתה של אבותיו מעולם ולא מבררה והמחזיק מביא עדי חזקה מוציאין אותה מיר ומחזיר ג' כל הפי הפירות שאכל אפי' אם אין עדים שאכלם אלא על פיו שאין באז מינו לומר אין אכלית ודירי אכלית שהרי עדים מכחישים אותו בין על גזת הקרקע בין על הפירות אבל אם מעירין סתם שהיתה של אב אבותיו ואין מעירין שלא מכירה אלא טוען חמת המחזיק ירשתיה מאבותי לשון שאינו משמע ממנו שהיתה של אבותיו מעולם וראי היינו שומעין לו לו והיינו מפרשי דבריו שאבותיו לקחה מזה או מאבותיו ש'ין העדים מבחישים אותו בזה שאיפ' שאבותיו של זה שהעיר מעיר לו שהיתה שלחם מבררה לאבותיו של זה והורשה לו אבל עתה שס טענו של אבותיו שמשמע שרצה לומר שמעולם היתה של אבותיו שהרי בא להשיב על טענתו של ב' בגדר ולומ' לא בי אלא של אבותי ולא של אבותיך והורה שלא לקחה אבותיו מאבותיו של זה לפיכך איז מפורש לומר של אבותיו לקחה מאב מאבותיו של זה אפי' פרש הוא בעצמו ומ' דוק שאין לו עדים שאבותיו היו דרים בו יום אחר אבל אם היו לו עדים שהיו דרים בו יום אחר כתב ה' מ' ז' דא' ח' ז' לא טעין אנו טענינו ליה לפרש דבר דבריו חזר המחזיק וטען אמת שהיתה של אב אבותיו אבל קנייתה ממנו ומה שטענתו של אב אבותיו רציתי לומר שאני סומך עליה באילו היתה של אבותי שומעין לר' ח' חזר וטען בב' הא' ג' גורא שאינו סותר דבריו אלא מפרש דבריו הראש הראשונים ובי' אם יאמר של אבותי וקנאות מאב מאבותי ששומעין לו והוא שחזר וטען בו בעד בעורן בפני ב' אבל אם יצא מב' וחזר וטען אין שומעין לו דחיישינן שמא למרוחו לטעון שקר וב' אם מתחילה אמר של אבותי ולא של אבותי אינו יכול לחזור ולטעון של אבותי וקנאות מאב מאבותי אפילו בעירו בפני ב' ב' ב' בשאין חזר וטען בשטען תחלה בפני ב' אבל מה שאמר ה' ח' ל' יכול לחזור ולטעון בב' אפי' בסותר דבר דבריו הראשונים ופי' ר' ט' אם אמר חזק ל' ל' של אבותי ולא של אבותי יכול לומר בב' של אבותי ולקחה מאבותיך וחר' יונה כתב שאינו

יכול לחזור ולטעון של אבותי ולקחה מאבותיך שכל האומ' של אבותי ולא של אבותיך באילו אומ' לא לקחה אבותי מאבותי דמי גמא שהיה חזק ל' ל' שלא לקחה אבותיו מאבותיו של תובע והורה בעל דין אפי' חזק ל' על חובתו במאה ערים דמי אל' שהמורה לחזקו שחייב לחבירו מנה כל זמן שלא אמר אתם עדי יכול לומר משטח אני ב' אבל זה שטען של אבותי ולא של אבותי אינו יכול לס' לטעון ולומר משטח הייתי ב' שהרי לזכות עצמו הוא בא וחר' הורה בחובתו מכלל טענה שבא ל' לזכות בה את עצמו בא המחזיק מבח שטר שיש לו שטר שקנא מהמערער והמערע' טען שהוא מזויית והורה לו המחזיק אלא שאמר שטר בשר חי היה לי ואבד ואמרתי אקח בירי זה בדי לאיים על' אם הוא בענין שיכול לקיימו שחידים שחתמוהו לו שטר יקיימוהו או שהוא בעצמו זיית איתו ער שחידים סבורי שהוא חתימ' יריהם ד' קיימוהו או ג' צ' שבע שהוא ברבר' ומעמיד הקרקע ביר דפי' ר' ר' ר' אלפס לא שטענו מזויית ממש שאם ב' ב' וראי היו מוציאין מיר ביון שמורה לו אלא שס טענו שטר אמנה היה ור' ט' פיר' אפי' טענו מזויית ממש ביון שהמחזיק יכול לקיימו אין מוציאין מיר לזה הסכים א' ח' ז' וחר' י יהודה א' ברצלוני כתב בשם הגאונים דמשום שטרא לחזר לא חיד מחזיקי ביר אלא מיירי שהחזיק בו שלש שנים בראוי ולא נהירא רא' מה צריך שס שטרא

בא המחזיק בבח שטר שקנאה מפלוגי והמע והמערער חתום על שטר המכיר אלא שס טענו שפלוגי גזלה ממנו איבר זכותו שאלו הית אמת לא היה לו להתום על שטר המכיר ואין צריך לומר אשעה סימו לאחר שאיבר זכותי פ' שהמערע' היה לו שדה אצל זה ומכ' לאחר ובשסיים לו המצ המצרים כתב מיצר פלוגי שרה של פלוגי והזכיר המחזיק או שמכר המחזיק שרה שאצל זו וכתב מ' מיצר פלוגי שרה של המחזיק וחתם המערער ואפי' אם אחר היה לו שרה אצלה ומכר לאחר וכתב לו מיצר שרה פלוגי של המחזיק וחתם המערער איבר זכותו וכן צמי חזיון אם המחזיק מכר שרה ש אצלה וכתב מיצר שרה פלוגי של פלוגי וחזכיר המערער איבר זכותו ב' שחתום בעד אבל אם המערער דיון וחתום בקיוום חסטר לא איבר זכותו שאיפשר שלא קרא חסטר שהיון חתום על קיוום חסטר אל' שלא קראו וכל היבא שאיבר זכ זכותו בחורא אם חזר וטען לא הוריתי לא אלא ב' בתלם אחר על פני ב' שומעין לו וכתב ה' י' ו' והוא שיש בתלם ט' קבין שהוא שיער שרח שחריב כתב לו מיצר פלוגי שרה פלוגי ואין שרה פחות מ' מס' קבין ואם טען על התלם שהוריתי לו חזרתי ולקחתיו ממנו אם אין כתב יד יוצא בטקום אחר צאמו במיגו שאין זה כתב ידו ואין צד' לומר אם החזיק שלש שנים אחר החוראה שחא נאמן וחר' כתב אפי' אם כתב ידו יוצא ממקום אחר צאמו במיגו שיכול לומר על תנאי מכרתיה לו ולא

בל חסרות של המשפחה הזו ואבותיה ואין יכולין
לסלקו לפיכך אינו חושש שיאכל הארץ כל הפירות
שלש שנים ואח"כ יאכל גם הוא שלש שנים בנגרם
אבל ארץ אחר שאוכל כל הפירות שלש שנים יש לו
חזקה ואפילו ארץ בתי אבות אם הוריר ארץ
ארץ אחר לשרה והוא אינו עמהם הוי חזקה דל
עבד אינו דגחית לארץ לארץ לארץ לארץ לארץ לא
אם הוא עובד עמהם לא קפיד בעל השרה ולא הוי
חזקה ירד הארץ מארסותיו ושהתה בירו של
שנים אח"כ יש לו חזקה האומנין שהן בוגין או
מתקנין בשל בעל הבית והיה ברשותם במה שנים
אין להם חזקה אבל בעל הבית מחזיק בשלהם

ירד מאומנותו יש לו חזקה האפיטרופא אין לו
חזקה בנכסי בעל הבית אבל בעל הבית מחזיק בנ
בנכסיו ובתב"ה יהודה ברצלוגי אין צריך לו
לומר בשתחיל אפיטרופא בעודן קטני שוראי אין
מחזיקין בנכסיו קטן ואפילו הגריל אלא אפילו אפי
אפיטרופא על גרולו בגון שמנהו אדם בשעת מיתו
על בגיו הגרולו או שמינהו ב"ד בין על גיה הקרקע
או על הפירות היוצאי מן הקרקע בין שהוא אפי
אפיטרופא מיתומי סמכו אצל בעל הבית בבולא א
אין להם חזקה עד שירדו מאפיטרופותן ירדו מ
מאפיטרופותן ושהת ביום שלש שנים ולא מיתו
יש להן חזקה ע"כ ונראה שאם הוא אפיטרופא בשרה
ירדע יש לו חזקה בשדות אחרות מירי דהיה יוגל
שהחזק גזלן בשרה ירדעה שיש לו חזקה בשדות א
אחרות אע"פ שאין גרולו מירדע דהיה יוגל
האפיטרופא בין שהוא על שדה זו בין שהוא על ש
שאר נכסיו בין שמינה אותו ב"ד בין שמינה אותו אפי
יתומי וגרולו היתומי בין שמינה אדם אפיטרופא
על היוצאתו והבנסתו הדאיל ומשתמשי ברשות אי
אין להם חזקה בתב"ה יהודה ברצלוגי האחין
שאובלין על שולחן אחר וביס אחר לבול האמילת
ליתא בגמ' ומדאמי באב ובן ואשה ובעלה בן שח
שחילקו ואשה שנתגרשה הרי הן בשאר כל אדם מ
משמע דאחין בין חלקו בין לא חלקו הרי הן בשא
בל אדם אבל משיקול הדעת יש לצד לדרק אדם אין
חלקין בעיסתן קרוביו להיות באב ובן לפיכך א
אם כל חוצאתן ביחד אין להן חזקה זה על זה

ולא עוד אלא אפילו אם מציא האב על אחיו בגון
שאח אחר עשיר וחשיגי אין לו בלום דר בבית מיר
מיוחדת לאחיו אין יכול להחזיק באותו הבית
וגם בן הבית והשכיר אין מחזיקין על בעל הבית
בן הבית כל זמן שהוא בן הבית והשכיר כל ימי
שכירותו דהני בכלל אומנין וארסיין ואפיטרופס
הן והמחזיק בקדשות בגון הקדש של עניים ושל
בית הבנסת בזמן הזה אין להן חזקה שאין מוחזק
בעבור ההקדש שאם ירד בו שום אדם יאמר העול
שירד בו לקבץ הפירות לצורכי העניים ויחיו אצ
אצלו עד שיצטרבו העניים ואם יטעון קציתיו מ
משבעה טובי העיר בררר שמוכרין ההקדשות מש
משבעה טובי העיר אם יודו טובי העיר יש לו חז
חזקה אע"פ שאין לו שטר ואם טוען שחלבו להן ז'
טובי העיר או מתו נאמר לו וראי אם מכרו ז' טובי

שחוציאה מיר המחזיק אבל אם שהת ביר האב שלש
שנים או מקצת שלש בירו ותשלום השלש ביר בנו
אחר שיגריל אין מוציאין אותו מיר אבל מה שח
שהיתה ביר הבן בעודו קטן אינו מצטרף לתשלום
שלש שני חזקה של אביו בתב"ה יהודה ברצלוגי
היבא שמינה ראובן את לוי אפיטרופא על בגיו קס
קטנים או שמינהו ב"ד אחרי מיתת אביהם ראובן
דקיימא לו שהוא רשאי לעשות כל צורכי חיתומי
ולמכור בתים ושרות וברמי להאכילם ובעוד שהי
לוי אפיטרופוס על בגי ראובן הקטנים החזיק
שמעון באחר משרות ראובן שני רבות ולאחר שג
שגול הקטן בן ראובן וגסתלק לוי מהאפיטרופא
תבע בן ראובן לשמעון אותו שדה והביא עדים ש
שהיא של אביו ושמעון טוען שקנאה מראובן והח
והחזיק בה מפטירת ראובן עד עתה שגול הקטן
בפגי לוי האפיטרופוס ולא מיחה בן ראובן אותו
שנה שהחזיק בה בחייו ולא מיחה לוי האפיטרופ
אח"כ ואין לו לבן ראובן עדי מחאה לא מאביו ולא
מלוי האפיטרופוס אלא שטוען קטן חיתיו וביו
שלא החזקה בחיי אבי שלש שנים אין מחזיקין בג
בנכסיו קטן ואינו חושש שלא מיחה האפיטרופוס
בי איפשר שלא ירע שזה הקרקע היה של אביו ובש
שהיית מחזיק שנה בשאלה קודם פטירת אביו ועל
בן לא ירע לוי שהיה של אביו בדי שימחה ובן גמי
אם לא החזיק שמעון בשרה בחיי ראובן כלל אלא
שהחזיק בה לאחר מיתת ראובן יותר משני חזקה
עד שגול בן ראובן וגסתלק לוי מהאפיטרופוס ד
ותובע בן ראובן משמעון וטוען שמעון כי קציתי
מלוי האפיטרופוס והחזקתי בו שלש שנים ואבד
שטרי ולא מיחה בי לוי האפיטרופ ובן ראובן טוע'
אין מחזיקין בנכסיו קטן ובוראי הקדשה מאפיטר
ופוס קרקע שיודע שאינה שלו ליזחר בההיא שטר
טובא יותר מבשטר אחר ואם הפסיד השטר איחד
דאפסיד אנפשיה ואפי' אם דבריד אמת את הוא ר
דאפסיד אנפשיה ב"ש שאין לי להאמינר על קרקע
שלי בי איפשר שלא קציתיה מעולם מלוי האפיטר
ופוס ולוי האפיטרופוס ליתיה רגישוי ליה בגון
שנפטר או שהלך למריגת הים ואפי' אם היה באו ד
זהורה שמברה לשמעון בן ראובן טוען בבר נס
גסתלק לוי מאפיטרופותו ואינו נאמן ואיפשר
טעשה קצוניה עלי ואין לי להאמינר עלי ואיבא מ
מאן רבעי למימר ביון דאפיטרופא במו אביהם די
יבול למכור קרקע של יתומי להאבילן דינו ביון
אביהם ואם טוען שמעון שקנאה השרה מהאפיטר
ופוס ויש לו עדים שירד באותו שדה בשע' שהיה ל
לוי אפיטרופוס החזיק בו שלש שנים ולא מיחה דה
דחוי חזקה ואינו גרל לגו דלא הוי חזקה לשמעון
שאין דין האפיטרופ בדין אביו חיתומי לעניין מח
מחאה בי אפיטרופא שהפסיד מסלקין אותו וביו
שלא מיחה חרי הפסיד והאפיטרופוס שליח הוא ד
ובכל השלוחין יבול שולחין לומר לתקוני שדרתי
ולא לעוותי הארץ שהוא ידוע בשרה פלוגי
אין לו בח חזקה אבל בעל הבית מחזיק בשל הא
וארץ ב"ד מארסי בתי אבות פי שדרבן לעבור ב

מחזיקין בגבסיה לא בעל ולא אחר עב וזו היא בר
כרעת הגאונים רב ח קח שהיא בגזח הקרקע כג
בגזן גזקין ותשמיש שאינה צריכה לא טענה ולא ש
שלוש שנים אבל לו עת רבי יצחק בל חזקה צ"ב
טענה ושלוש שנים רבי ריש גלדא אין מחזיקין ב
בגבסי אחר מפני שיריאים למחות בהן וא' אחר
מחזיקין בגבסיהם מפני שבטח' בחילם ואין חז
חוששין למת' שאלה לא' חז'ל ששאלת על
הגרולי ההולכי בחצר המלך אם יש לרמותם לרבי
ריש גלדא לענין חזקה יראה שאין לרמותם ל
להם ישם היו מזרע המלוכה וחיו צוהגין בעין מ
מלוכה על ישראל הולכך אימת מלכות עליהן אבל
בדורות הללו אם ישראל מצא חן בעיני המלך אין ס
טבעו יוצא כל בר שלא יהא רשאי בעל הקרקע למ
למחות ויכול לעשות מחאה בפני שנים הגולד
אין לו חזקה מפני שיריאים למחות בו וגם אין מח
מחזיקין בגבסין שאינו חושש למחות וחיבי דמי
גזלן אם הוא מוחזק שהורג נפשות על עסקי מצו
אז אין לו חז' בשם רבו דאם חוזק גזלן על ש
שה ירועה אין לו חזקה בה אבל יש לו חזקה על
שרות אח' ות אפילו אם אין ירוע שבז הפעם בא
לירו בתורת גזילה ביון שפעם אחת החוזק עליה
גזלן ויצאח מתחת ידו בתורת גזילה שוב אין לו ב
בה חזקה לעולם ויש אומרים שאם הדבר ירוע
שעשה תשובה המידה נאמן אע"פ שאין עדי שהשיב
זה הקרקע נאמן לדמר החזרתיו לו וקציתיו ממד
אח' ולא דמי לאומן שאין לו חזקה דחתם ירועה
בדאי שבא לירד בתורת אומן אבל הבא שאינו דראי
אלא שהחוזק גזלן עליה נאמן לומר החזרתיו לו
ולקחתיו אח' ומיסתברא שאין חילוק ביון שהו
שהחוזק עליה גזלן שוב אינו נאמן גזי אין לו ח
חזקה בשל ישראל אלא בשטר מפני זה הטעם בעצמו
שהוא אלם וישר הקנה ממנו קרקע הירוע שהיה
של ישראל ריגו כמותו ואין לו חזקה אלא בשטר טעו
זה ישר המחזיק בפני קצאם הגוי או הראני שטר ש
שקנאה ממד נאמן במירו שהי אומ' קציתיה ממד ו
דאם החזיק גה הגוי ונתגזיר ושהתה בירו שלש ש
שנים אח' וטוען קציתיה ממד אחר שנתגזיר
יש אומרי שאינו נאמן וא' חז'ל איב' שהוא נאמן
מירי דהנה אישרא הבא מחמת גוי שנאמן לומר קצ
קציתיה ממד אין מחזיקין בגבסי קטן וחרש ושטר
דינו כקטן וכן חז'ת בגבסי אחר אינח חזקה
וכן כתב חרמב"ט חרש שוטה וקטן אין אבילותו רא
דאיה מפני שאין לחם טענה כרי שתעמוד הקרקע
בירם וכן המח' יק בגבסיהם אין אכילותו ראייה ע
עב' וחז'מב"ט זל כתב שקטן יש לו חזקה דאיהו ג
צמי לאו בר איזוהורי בשטרי טפי מג' שנים והיה ל
לו לבעלים למחות ומיסתברא ברפרי חרמב"ט ש
חשש למחות ביון שאין מעשה קטן בלום והיבא
שירר לגבסי קטן ואח' הגריל הקטן והיה ביריח
המחזיק שני חז' לאחר שהגריל כתב חר' יהורה ב
ב' גלוצי דהא איבא פלוגתא רבבוותא איבא מאן ר
דא' וחז' חזקה ואיבא ז'ב' ולא היה חזקה
וחרמב"ט כתב וחז' חזקה שכתב אבל שלש שנים

קודם שהגריל ושנה אחר שהגריל אינה חזקה עד ש
שיאכל שלש שנים רציפות אח' וא' חז'ל כתב ש
שאינה חז' ביון שירר לתוכה בשהיה קטן לא יוע
שהיתה של אביו שימחה ורב האי חילק בדבר בת
בתשובה וכתב אם החזיק בגבסי קטן אפי' אם הח
חזיק בו במה שנים אח' שהגריל אינה היה חז'ק
דחא שבא המחזיק מכח טענתו הראשון שהחזיק
עליו בשהוא קטן וטוען לו שמחל לו בשתיקה או
אבל היבא שיכול לז' לו ולישבע חזרתיו ולקחתיו
ממד אחר שגרלת והחזקתיו אח' שני חזקה היו חז
חזקה וישבע שעשה כך אינמי אם החזיק האב
בפני הקטן אחר שגרל ומת בני יכול לטעון רחור
אביו וקנאה מאותו קטן לאחר שגרל זהו בכלל טו
טוענו ליורש אבל אם אינו יכול לבוא מחמת זה
הטען בגזן שירוע לבל שמחמת טענה ראשון הוא
בא אינמי שניהם בחיים המחזיק והקטן שגרל אח' ~~זה~~
~~דזה טוענו קטן הייתי בשבא קרקע זו לרשותו זו~~
~~דזה טוענו אתה ירעה ומחלת ואינו טוען הדרתי~~
~~ולקחתיו ממד לאחר שגולת אינו יכול לישבע בכך~~
~~וכהא אמרי' אין מחזיק' בגבסי קטן אפילו הגזיל~~
~~פ' ודא דאין מחזיק' בגבסי קטן ודוקא בשירוע~~
~~שהיה של אביו אבל אם אינו ירוע הדי חזקה במד~~
~~שחיה טוען לא הייתה של אביו מעולם ואם החזיק~~
~~בה שלש שנים בחיי האב ואחרי מות האב בא כצו~~
~~הקטן לערער וראי אין שומעין לו ואם צריך לח~~
~~לחביא עדים על חזקתו מביאין ומקבלין ערותו א~~
~~אע"פ שהיה מערער קטן וקיימ' לו אין מקבלין ע~~
~~ערות בפני קטן הבא מקבלין ביון שהחזיק בראוי~~
~~דהוא עתה בחזקתו ואפילו אם יצא קול המגרע ח~~
~~החזקה בגזן שיצא קול שבתורת משכונ' באח ליר~~
~~פי' ר יצחק דאין חוששין לו ביון שאבלח שלש שני~~
~~בא י האב ואין ירוע שבתור' משכונ' בא ליר אין לו~~
~~לגרע בח החזקה בשביל הקול אבל ר'מב"ט פ' ש~~
~~שהקול מבטל החזקה וכן כתב חרמב"ט ז' ד~~
~~האי ופי' חר' יוצא את דבריהם שאם יצא קול ב~~
~~בחי האב קודם שהחזיק בו שלש שנים שהייתה מ~~
~~משכונ' בירו לשנים ירועות ובל השנים ההם אחרי~~
~~מות אביהם לא חזי חזקה שאין לו מחאה גדולה מ~~
~~מזו דהיה לו ליתגר בשטר ביון שיצא קול שבמש~~
~~שבמשכונ' באח ליר שמתפני הקול לא החזק אביה~~
~~למח' אבל אם החזיק בה שלש שנים בחיי האב ק~~
~~קודם שיצא הקול ואח' מת חזי חזקה ומקבלין ע~~
~~ערי החזקה אפילו בפני הקטן וכן היא מסקנא~~
~~וא' חז'ל ואם החזיק בה המחזיק שלש שנים בח~~
~~בחי האב ובשעת מיתת האב הייתה בחזקת האבא~~
~~אבל לא החזיק בה שלש שנים אחר שהוציאה מיר~~
~~המחזיק ומת והגיה בו קטן כתב חר' יהורה בר~~
~~ברצלוני מ'מירין איתו בחז' הקטן ואין מקבלין~~
~~ערות המחזיק להחזיקו בה ביון שהבן קטן וגמל'~~
~~בחז' אביו בש' מיתו ולאחר שיגריל הקטן יביא~~
~~המחזיק עדים אם מעיר' שהחזיק בה שלש שנים ב~~
~~בראוי בחיי האב מוציאין אותו מיר הקטן ונתגזיר~~
~~אות' למחזיק אע"פ שנמצא ברשות האב בשעת מו~~
~~מותו ביון שלא שהתה ברשותו שלש שנים אחר ש~~

שיקריקון שאינו מקפיד אם אין בעל בית משעבר
ללוקח נכסיו חילבד ביון שמדעתו שיעבור לו גב
נכסיו וראי גמר ומקני אבל גזלן שאנסוהו גם ע
על האחריות לא קנה מיחו בגזלן שאינו חורג נכ
גפשות על עיסקי ממון אלא שהחזק גזלן על שד
שרה זו וראי בי חיבי דאמרינן שאם החזיק גזלן על
שרה זו יש לו חזקה על שרה אחרת שאין יריאים ל
למחות בו אלא בשרה זו שמוסר גפשו עליה חביב
גמי אין יריאים למחות בו על שיעבור גבסו וחשי
וחשיעבור בשרה אחרת דמי חילבד אם כתב לו חי
שיעבור קנה עבד ואם העריף מעירי שראו שנתן לו
דמי השרה אז לא יוציא השרה מתחת ידו עד שיחזל
לו חרמי אבל אם מעירי בפניו חודה שקבלם ממ
ממנו וזה סוען שלא קבל ממנו בלום צריך להחזל
לו השרה בלא דמים שמחמ יראתו חוצרד לחורות
וחא ולא חוי זביגתי זביגי אעפ" שנתן המעות רוד
דווקא כשם מורעא אבל לא מסר מורע קיימא לו
תלוי וזבין זביגיה זביגי אפילו אנסוהו למכור שר
שרה יורעה ולא מנה המעות שקבל שניכר שמחמ
אונס מבר ולא חוי ליה לאישתמוסי אפי' חבי הוח
זביגיה זביגי ומיהו אין מסירת מורעא מבטיל ח
המקח אלא כאונסא ואחריגי אבל באונסא ראתא ל
ליה מגפשיה לא מהגי ליה לבטל לכך צריכין שיב
שיבירו העריף האונס ואפי' באונסא ואחריגי אם ל
לא אנסוהו בפירוש על מבירת השרה אל שאנסוהו
ליתן מעות ומחמת שלא היה לו צריך למכור חוי ז
זביגי ואעפ" שמסר מורעא ולקמן בסימן ר"ח מב
מבואר עור ריגי מסירת המורעא וח"מ"בם כתב
שאינ הגזלן צריך למסור מודעה בשמוכר לגזלן ד
דאפי' בלא מודעה המכר בטל כיון שהחזק גזלן
על שרה זו שאינו רומח למאנס חבירו ער שמוכר
לו שרהו שזה האונס אינו רוצה לגזלן ולא גזל ער
עריין בלום לפיכך אם לא מסר המוכר האונס מר
מודע מכרו קיים אבל זה שהחזק גזלן המוכר ב
בטל בלא מודע ואפי' חזל לא כתב בן סג"ב
כל אילו שאין לחם חזקה בניהם יש להם חזק
אם שהתה ביר הבן שלש שנים וטוען אמת
מכרת לי אפי' אם מורה שבאח ליר אכיו בתורת אר
אומנות ואריסות וגזלנות אלא סטוען שקגא אחר
בר יש לו חזקה אבל אם טוען שירשה אין לו חזק
וגם בן הבן אין לו חזקה אם טוען שירשה מאבי א
אכיו ובן ער עולם אבל אם טוען בן הבן שירשה מ
מאביו יש לו חזקה ואם טוען הבן בפני חורית לא
לאבי שמכרת לו וחוא בעצמו החזיק בו שלש שנים
זאמן במיגו שסיה יבול לומר אתה מכרת לי חוץ מ
מבן גזלן שאפילו אם הוא אמת שהורה לאביו אינו
מועיל אלא אב יאמר בפני מנה לר אבי המעות וזה
וחוא החזיק בזה שלש שנים ובתב אפי' חזל אבל ח
חחזיק בו בן הגזלן ג' שנים טוען בפני חורית שמ
שמכרת לאבי אכיו מהגיא חר חורא דכולי חאי אינו
מסיל אימה בשביל בן בגו סג"ב
יש חזקה שאינה לגוף חקיקע אלא להשתמש
ברוך שהחזיק להשתמש ובאשר יסיר תשמ
תשמישתו ישאר המקום פניו למעלין ביצר ראובן

שחיה ביתו סמוך לחצר שמעון וחוציא זין מביתו
לחצר שמעון וחחזיק בו של שנים וטוען שברשות
חוציא או שקנה ממנו לחוציא או שנתנה לו במת
חוי חזקה ומשתמש בו כל זמן שירצה ומוצע את ש
שמעון מלחשתמש בו ולבתחיל בשבא להוציא או
או לאחר שחוציא ואל החזיק עריין שלש שנים יב
יבול שמעון למחות בו וצריך להסירו מיר ובעור
שלא חסידו שמניחו שמעון שם מרצונו אין בעל ח
חזיק רשאי להשתמש בו מפני שמדיק לבעל החצר
בראיתו אבל בעל החצר יבול להשתמש בו כל זמ
זמן שירצה להניחו שם ואין בעל חזיק יבול לעבב
עליו בלא בדיו בולס טפח אבל אם אינו בולס טפ
אין לו חזקה שבעל החצר לא חשש למחות בו כיון
שהוא פחות מטפח לפיכך ביד תור ג' בין לאחר ג' י
יבול למוצאו כל שעה שירצה וצריך להסירו ובעו
ובעורו שם משתמש בו בעל החצר ואין בעל חזיק
מעבב עליו ובעניין שימוש בעל חזיק עליו פליגי
רב הונא סבר שבעל החצר מעבב עליו ורב יהודה
סב' כיון שהוא קטן ואין בו תשמיש קבוע אינו יבול
יבול לעבב עליו וח"מ"ה וח"י יהודה ברצלני פס
פסקו ברב הונא ובן כתב אפי' חזל החזיק
בזיו בולס טפח במסד ד' טפחים באורך חבולת א
אז שכולס ד' במסד טפח באורך חבולת וסוען עליו
שלקח ממנו לעשות בולס ד' טפחים בשיעור משכו
אז לעשותו מסד ד' בשיעור בליסתו זאמן ויבול ל
לעשותו ד' על ד' אבל אם החזיק בזיו בולס טפח ב
במסד ד' באורך חבולת אינו יבול להסלים לעשרה
בשיעור משכו אלא יבול לעשותו בולס ד' ולא יותר
ואם הוציא זין בולס טפח במסד ג' אי יבול להסל
בליסתו למשכו אלא ישאר בג' שהוא ורב אלפס ב
בתב כשכולס טפ' במסד ד' יש לו גב' רשות להשתמ
בו שתחתיו וח"י יהודה ברצלני הוסיף לומר שי
שיכול להתלות בו חפציו יורדין לאויר החצר ואין
בעל החצר יבול לעבב עליו לפי שאין בעל החצר י
יבול לבנות בקרקע שתחת חזיק ואפי' חזל כתב
שאינו יבול להשתמש אלא על גביו אבל באויר שתת
שתחתיו אין לו שום חזקה וח"מ"בם כתב דאפילו
אם אין בו טפח אם לא מיחה לאתור חוי חזקה א
אלא שחילק בשיש ריוח טפח החזיק באויר בגגו
ואם רצה בעל החצר לבנות תחת חזיק לבטל תשמ
תשמיש בעל חזיק מעבב עליו ואם אין בו טפח לא
החזיק באויר החצר וכל שעה שירצה בעל החצר ל
לבנות עליו ולבטל את תשמישתו אין בעל חזיק מ
מעבב עליו בתב ח"י יהודה ברצלני זין פחות
מטפח אין בו חזקה כלל בין שקבעו בעל חזק בין
שקבעו בעל החצר אין בו חזקה ולעניין למחות ב
בו אין בעל החצר יבול למחות בבעל חזק ולקבעו
שאם ירצה לקבעו ולהשתמש בו כלפי פנים אין ב
בעל החצר יבול למחות ובלבד שלא ישתמש בו ב
בחוץ בחצר משום היזיק ראינו ובן אם בעל החצר
בא לקבעו בבית של בעל חזק חגג ביון שהוא פחות
מטפח אין בעל חזק יבול למחות בו ובגון זה במ
בדשין על מרת סרוס ותולח בו חפציו ואין בעל ח
חזק יבול למחות בו ואי משום היזיק ראינו לית ל

חוח ליה קלא וביון שאין עכשיו מי שיעיר בזה וי
דיש לקהל ערים או שטר שאותו קרקע חיה הקדש
ולזה אין לו לא ערות ולא שטר בעה שהוא טוען ל
לאו כל במיגיה קא

מי שירר לתוך שרה אחת בתורת משכונה אין
לו בה חזקה במה דברי אמורו שירוע שב
שבתורת משכונה ירר לתובה אבל אם אין באו אל
קול בעלמא זה פירשתי למעלה וממעיזה טובא
לממשכן למחות בסות כל ג' דג' שמא יבבוש זה שטר
חמשכונא אחר שישתכח הרבר ויטענו לקוח הוא בי
בירי בחוהא ומשכן פירסא להכריה לעשר שגין
ולבחר דאכלה תלת שגין אל אי מזרבנת לי מוטב
דאי לא אכבשנא לשטר משכונא ואטעון ואמצא לקוח
לקוח הוא בירי גתנה הממשכן לבנו במתנה ות
דחזר ועשה שטר מכירה לבעל המשכונא ואסיקנא
ששטר המכירה אינו בלום ואפילו המעות שנתן י
יותר על המשכונא אינה אלא במלוה על פה ובת
חרמכם זל היבא שירוע שירר בה בתורת משכונא
אין לו בה חזקה לעולם אפי' אם ירוע ששלמו ימי
המשכונא והחזיק בה שלש שנים אחר כך וחרמכם
בתב שאם אכלה שלש שנים אחר שכלו ימי המשכ
המשכונה יש לו חזקה וכן כת' ח' יהודה א ברצלונ
ומדברי אא' ח' זל יראה ברברי חרמכם ובתב ה
ח' יונה העירו הערים ששדה זו משכונא אצלו ואין
אנו יורעין לבמה שגים אפילו החזיק בה במה שג'
אין לו חזקה העירו שמשבנה אצלו סתם אכלה ש
שלש שנים משנה ראשון ואילר יש לו חזקה דסתם
משכונה שתא ראובן שירר לתוך שרה שמעון
בתורת משכונא והיה לראובן אצל שמעון עוד תבי
תביעה אחרת על פה ואינו יכול להוציאה מידו וב
וכל ימי המשכונא ורוצה לעכב השרה ולאכול פיר
פירותיו עד ברי התביעה שיש לו אצל שמעון ולה
ולהחזירה לו אחר אם ירוע לגו שירר לה בתורת מ
משכונא אינו נאמן אפי' אם החזיק בה שלש שנים א
אלא צריך להחזירה מיד ביון שכלו ימי המשכונא
ואם אינו ירוע נאמן על תביעתו האחרת במיגו ש
שחיה יכול לבבוש שטר המשכונא ולטעון לקוח הו
הוא בירי ובשבועה ומי בתב ח' יונה דווקא שא
שאכל בבר הפירות ברי התביע שטוען עליו אז הו
חוא נאמן לעכבם בחובו במיגו אבל אם ב

בא לתובעו קודם שאכל הפירות אז אינו נאמן לע
לעכב הקרקע בירי במיגו דלעיל שלא מצינו מיגו
אלא במי שכא לזכות בממון מתוך שהיה יכול לזכ
לזכות באותו ממון עצמו בטענה אחרת אבל הכא
מיר בשהודה שכלו ימי המשכונא הקרקע היא בחזקת
בעליו ואין להאמינו בתביע האחרת במיגו דלק
דלקוח הוא בירי ואם אין ירוע שירר בתורת מש
משכונא אלא קול יצא שירר לה בתורת משכונא אם
יצא הקול קודם שהחזיק בה שלש שנים אינו נאמן
עוד לטעון לקוח הוא בירי בלפרי לעיל ואם יצא
הקול לאחר שהחזיק בה שלש שנים וראי אם חיה ט
טוען לקוח הוא בירי ה' נאמן ביון שהחזיק בה ש
שלש שנים בשופי קודם יציאת הקול אבל אם טו
טוען שיש לו עליו תביע אחרת ורוצ' לעכב הקדש

עד שיאכל ברי התביע במיגו שהיה יכול לטעון ל
לקוח הוא בירי אינו נאמן שחורע בח המיגו ביון
שיצא קול שירר בתובה בתורת משכונה לפיכך לא
היה חפץ לטעון לקוח הוא בירי ובאשר הדין
בין ראובן לשמעון בן הדין בינו ובין יורשי שמע
שמעון אם מת שמעון ובא לטעון בנגר יורשיו שא
שם הוא בעגין שיכול לטעון לקוח הוא בירי נא
נאמן גם על הפירות שאכל עד ברי התביע ואם אי
אינו יכול לטעון לקוח הוא בירי גם אינו נאמן ע
על התביע האחרת אלא שבזה כתב ח' י ונה שיש ב
ביניהם האב משיבוע בטענ' ברי בין בעיקר הטענ'
בין שהיא התביעה האחרת שיש לו עליו בין בטענ'
המיגו שהיא לקוח הוא בירי אבל בנגר היתומים ש
שאינו להן טענ' ברי נוטל בלא שבוע ואא' ח' זל
בתב כל מאי דמצי אבוהון למיטעון ולהשביעו טע
טענינו להו ליתמים אפי' בשמא יורר לתובה
בתורת משכונה ואכלה שלש שנים ואין ערים שבא
לירר בתורת משכונה ואומר שעדיין יש לו להחזי
בה בתורת משכונה ב' שנים ואין לו שטר נאמן במ
במיגו דלקוח הוא בירי ובתב ח' י ונה ולא הו
מיגו להוציא לפי שכבר זכה בקרקע לפי טענתו מ
משעה שירר בה והחזיק בה לה' שנים בחזק' דנעל
דגרר ופרץ ואפילו למאן דפליג בפרק המקבל גבי
מלוה אומר ה' ולוה אומר ג' היינו בשטר דיריע טע
טענותיה דביון דלגו ביינא קאי מיוהר זהיר ביה ו
דלא בביושול' לפיכך אם טוען היה לי שטר משכונ'
ואבר אינו נאמן לפי שהמלוה צוהר בשטר המשכונ'
עד שיכלו ימי המשכונ' שצריך לו לרא' שממושכנת
בירי ביון שאינו בא להחזיק בגות הקרקע אבל ב
בלא שטרא וליבא ריעותא בטענ' המלוה נאמן במ
במיגו ורב אלפס פסק דאפי' אם טוען המלוה ש
שטר היה לי ואבר נאמן לומר שהוא לחמשה שנים
במיגו דלקוח הוא בירי ובן בתב אא' ח' זל

ובולם שאין להם חזקה היינו דווקא בשבאין
בטענת חזקה אבל אם יש להם ערים
שלקחים מבעלים אפילו לא ראו גתית המעות ו
ולא עשו לו שטר או שמעידים שנתנם לו במתנה
מחזיקין אותה בירי חרץ מגולן ובעל בגבסי אשתו
דאשה בגבסי בעלה שאפי' שמעיר ערו שמברר לא מ
מחגי ליה דווקא במעות שטמונין אבל אם קנתה
ממנו במעות שאין טמונין מה שקנת קנתה והגות
שלה והוא אוכל פירות ובעל בגבסי אשתו גמי ב
בגבסי מלוה שלה מחגי ראיא אבל בבל שאר גבסיה
בין בגבסי צאן ברזל בין בשאר גבסיה לא מחגי לו
ראיה שיכול לזמ' גחת דוח עשיתי לבעלי וחרמ'ה
בתב שרין גבסי צאן ברזל בריין גבסי מלוה דיבולה
לומר גחת דוח עשיתי לבעלי ואא' ח' זל בתב
בסברא הראשונה וגולן אפילו אם מעירים שמבר'
לו ועשה לו שטר אינו מועיל שמחמת יראה עשה ל
לו גם השטר ובתב ח' יהודה אפילו עשה לו את
אחריות אינו מועיל אע"ג דבלקח מסיקריקון וחזר
דלקח מבעל הבית מקחו בטל אפי' עשה לו השטר
דקיימא לו שאם קבל עליו אחריות מחגי שאני יס

ופותר אותם לתוך ביתו אבל לחצר לא יפתח כלל
 ופ' רש"ם דאפי' עלייה וחרר לא שרי אלא בבי חג
 שבוצה תקרה בחצי גובה ביתו ומוסית בו עלייה א'
 או חולק ביתו לשנים ועושה מחיצ' באמצע אבל ח'
 הוסיף על הבניין בגזן לבנות חדר חרש אחורי בי
 ביתו או להצביח כותלי ביתו כדי לחרש עלייה חר'
 חרשה אינו רשאי אבל כשאינו מוסיף בבניין שפיר'
 דמי שיבול למלאות כל ביתו אבסגאי ודיוור' רק ש'
 שלא יוסיף עליו בניין חרש לא בגובה ולא במשך
 וח'מ' בתב שאת דיוור' אינו רשאי להוסיף א'ע"פ
 שאין מוסיף בניין דבר חרש ולא שריץ עלייה וח'
 וחרר אלא לעשות מהם אוצר אבל להוסיף לו בניין
 לבנות עלייה ע"ג או לפתוח חדר אחורי ביתו א'ע"פ
 ולא הוי לאוספי ב' דיוור' הרי מרבה לעצמו דרך
 לחצר ליבנס לתובה לרשות אח' ולזה לא גשתעבר'
 לו החצר וח' להוסיף דיוורין אבל שלא להוסיף ד'
 דיוורין לא מצי מעבב דביון שאינו מוסיף בית דיר'
 דירת החצר גשתעבר' ליבנס עליה לבית ולא למב'
 למניין אנשי ידוע' גשתעבר' אלא לבתי שבתוכה ל'
 לא שנא גתרכו דיוורין או גתמעטו וכן פ' ח' יונת
 וח'מ'ב' ז' בתב שאפילו אם קנה בית אצל בי
 ביתו רשאי לפתוחו תוך ביתו שכל שהיא פתוחה ל'
 לתוך ביתו אינא עשוי להבניס שם דיוורין כיון ש'
 שאין עוברין אלא דרך עליו ומרברי א' ח'ז'ל ירא'
 שאינו רשאי לפתוח בית שקנה אצל ביתו אפילו ל'
 לתוך ביתו אבל יכול לבנות עליה או חדר לפתוח'
 תוך ביתו א'ע"פ שמוסיף בניין חרש ואפילו אם יש
 לאחר פתח או חלון פתוח לחצר אינו רשאי להוסיף
 עליו כלל ולא לעשות מאחר שנים אפילו שאינו
 מתרבה בפתיחתו בגזן שעשה מאחר של שמוצה ש'
 שנים מארבע ארבע ח'מ'ב' בתב רצה לשנות
 חלוצו בין למעלה בין למטה אפי' היתה גדולה וא'
 דאפי' אמר אסתום זו דאפתח אחרת קסנה בעל הח'
 החצר מעבב עליו ע"ב ודוזה לומר אפתח אחרת
 קסנ' במקום אחר וחלון בגדר חלון או פתח בגדר
 פתח לא יעשה כלל אפילו שיש לו רשות לפתוח ח'
 החלון או הפתח ופ' רש"ם שאין צריך להרחיק
 אלא משהו זה מכנגד זה ובתוס' צריך להרחיק
 ד' אמות ובתב ח'מ'ב' ר'אפילו חזקה לא מהניא בל'
 ביון צבאיסור עשאה ומיהו דווקא פתח בגדר ש'
 פתח אבל חלון בגדר חלון ולא הוי כל בר קפידא
 מהניא ביה חזקה ע"ב מותר לפתוח פתח כנגד
 פתח וחלון בגדר חלון ברשות הרבים ובלאו חבי
 צריך לישמר מבני רשות הרבים שמסתכלין בו
 לפיכך בעלייה גם ברשות הרבים אסור לפתוח כג'
 בגדר חלוצי חבירו שבעלייתו ובתב ח'מ'ב' ז' ל'
 דאפילו בחלוצי הבתים אם הם גבוהים קצת ואין
 בגי רשות הרבים החולביו שם יכולין להסתכל א'
 אסור א'ע"פ שהרובין יכולין להסתכל שאין זה תר'
 תריר ואין מותר אלא בגמזבין במקום שהחולבין
 יכולין לראות שאלה לא ח'ז'ל ששאלת מה שחי
 שהיתירו חבמים לפתוח פתח בגדר פתח ברשות ח'
 הרבים אם צריך יהיה רחב י' אמה ברשות הרבים
 של שבת לא בעי דוחב' ו' אמה דאפילו שאיש

בו ראשי קורותיו ועל כן חפר המקומות אינא ש'
 טענה שיבול שמעון לטעון אני חפרתי כדי שיחז'
 מובנים לך לבשתק' ממני רשות להבניס בו ראשי
 קורותיו ולא תצטרך לחפור ולקלקל הבותל פ'
 רש"ם שלחזקה בזאת אין צריך שלש שנים אלא ב'
 ברבר שיש בו חיסרון קרקע בגזן פתיחת חלוצות
 ומרזב ומזחיל'ה שחם תשמישים גדולים ורגילים ל'
 לבתוב עליו שטר אבל תשמיש קטן כזה אין רגילו'
 לבתוב עליו שטר הילכך לאלתר הוי חזקה אבל ש'
 טענה צריך וחגאונ' פירשו דאפילו הדצאת זי'
 דיוין ומרזב ומזחיל'ה והעמדת סולם נמי אין צר'
 חזקה שלש שנים שחטעם הוא משום מחיל'ה וביון
 שרואה אות' משתמש בשלו ושותק לאלתר הוי חזק'
 אפילו בלא טענה ובן בתב ח'מ'ב' ז' חפר
 שמעון בכותל ראובן והניח בו קורה ושותק ראובן
 ולא מניח בו החזיק במקום הקורה אפילו היתה
 קסנה ושמעון רוצה להחליפה בגדולה מחליפה
 החזיק בקורה אחת אינו יכול להחזיק בשנייה שח'
 שהרי לא מחל אלא אחת ב'א' כשהורה שאין חב'
 הבותל שלו אלא שחבירו מחל לו על הנחת קורה
 זו אבל אם טען בותל זה אני שותח בו הואיל וגש'
 וגשתמש בקורה אחת גאמו ומשתמש בו בבולד א'
 שישיב שבועה חיסת שהוא שותח בבל הבותל ע"ב
 ור' פ' שלכל רבר צריך חזקה שלש שנים ובטענה
 ולזה חסבים א' ח'ז'ל בתב ח' יהורה ברצלוניא
 אפילו החזיק בו שלש שנים ובטענה לא הוי חזקה
 לחלוף באבני הבותל ובמקומו שאין געיצת קור'
 קורותיו של זה חזקה במקום הבותל ביון שהרבר
 ידוע שהיא של אחר וח' יונה בתב שאם נתן על
 הקורה הקרה ומעזיבה ונעשה לו הבותל באחר ש'
 מכותלי ביתו חרי זה החזיק בבל הבותל לנעוץ בו
 באיזה מקום שירצה וא' לא הוי חזק' אלא לחלוף
 באבני הבותל ולא במקומו אבל אם לא נתן עליו
 תקרה את לאבנים אין לו חזקה ואין לו בהם כל'
 בלום אם יפול וכן לנעוץ בו במקומו אחרים או ל'
 להרחיב אליו אינו רשאי א'ע"פ שאינו מבכיר
 וח'מ'ב' בתב שאם בא בחזק' ובטענה הוי חזקה א'
 אפי' לגופו של בותל ומקומו שאם אי אתה אומר ב'
 בן גופו של בותל במה יקנה ובמה יחזיק שאין ל'
 אבילת פירות גדולה מזה דא' ח'ז'ל בתב דהוי חז'
 חזקה את לחלוף באבני הבותל אם יפול אבל במ'
 למקומו לא הוי חזקה כל זמן שלא פירש לו בפני
 בפירוש
 יש חזקה לראייה שאל' שאין אדם רשאי לפת'
 לפתוח חלון לחצר חבירו אם פתח וחז'ל
 בו מועיל אין אדם רשאי לפתוח חלון לחצר חבי'
 חבירו ואפי' לחצר שותפו גמי לא יפתח וכן אם ק'
 קנה בית אצל ביתו אינו רשאי לפתוחו לחצר חסר'
 חשותפין שכל אחר מבני החצר אין לו רשות לשב'
 לשנות בו כלל אלא כמו שבגאווה או קנאוהו או יר'
 ירשוהו יש להם לגחוג בו ולא מבעיא שאינו רשאי
 לפתוח בית חרש לחצר אלא אפי' לפתוחו לפיתור'
 ולצאת ממנו דרך ביתו לחצר אינו רשאי אבל יכול'
 לבנות חדר אחורי ביתו או עלייה על גבי ביתו וס'

ליה לבעל חגג ומשום חזקה צמי לית ביה דביון ש
 שאין בו טפח אין בו חזק ואי משום טענה חזיק
 הבותל זיז שהוא פחות מספח מעץ או מלוח אין י
 יכול לחלות בו משא כבר כל כך שיש בו חזיק לבן
 לבותל אבל בזיז טפח יש בו חזקה שאיזה מהם ש
 שחזיק בו בין בעל חגג בין בעל החצר הוא חזקה
 שאם החזיק בעל החצר בבעל חגג משתמש בו וכו'
 ומסעיז עליו כל מה שיכול לפי רוחב הזיז שהחזיק
 בו ואם החזיק בעל חגג בבעל החצר יש לו חזקה
 בחצר במקום שתחתיו שיכול לעכב בבעל החצר ש
 שלא יבנה תחתיו כלום לא תחת אורבו ולא תחת
 דוחבו ויכולו למחות בתחילה זה בזה ע"כ ולא מ
 מיסתכר כלל שבעל החצר יבנים זיז פחות מספח
 בכותל בעל חגג בעל בורחו והא דאמרין פחות מ
 מספח אין יכול למחות דווקא בשימוש קאמ' ברפ
 ברפריש לעיל שבעור בעל החצר מניחו שם אין ב
 בעל חגג יכול למחות בו מלהשתמש בו ובתב' ה'י
 ישעיה דכל זה לא מיירי אלא בחצר חבירו בשאין ל
 לו בו לא פתח ולא חלון אבל בחצר של שותפין ש
 שיש עליו פתחים וחלונות אם רוצה להוציא זיז ל
 לפגי חלונן לשמש עליו לפגי חלונן אין יכול ל
 למחות בו שחרי מחלונן רואה בו ומה יעשה לו
 חזיק וגם לבנות בגגו בלא חזיק אין יכול לבנ
 לבנות מפגי חלונותיו הילכך יכול להוציא גם ה
 חזיק דאובן שהיה לו בית אצל חצירו של שמעון
 דעשה בשפת גגו על פני אורד כל חגג מזחילח ש
 שהיא מקבלת מי חגג ויורדין דרך עליה מראשה ח
 האחר לראשה חשיגי ויוצאין שם ונזופלין לחצר ש
 שמעון והחזיק בה שלש שנים בטענה שסוען ששמ
 ששמעון מבר או נתן לו רשות לעשותה או אם סו
 סוען שהגג והחצר היה לאחד ומבר לך החצר ולי
 מבר חגג ונמצא שזביתי בחצירה לשפור בו מי ג
 חזיק חזקה ואין שמעון רשאי לבנות תחתיה כלל ו
 זמוקי לה בגמר במזחיל' של אבנים דאל' לא ציח ל
 לי ותתדע אשיתאי אבל בשל עץ יכול לבנות תחת
 דא' ה'יזל לא הביא בפסקיו ואינו יודע למח
 זאם נתן ציגור בפ' המזחיל' לקבל ממי המזחילה
 להרחיק קילוח המים מהכותל וזה חצירו בולט
 לאויר חצירו של שמעון וחזיק בו בטענה איגור
 יכול למצוע לבעל החצר מלבנות תחתיו אלא יכו
 יכול לבנות תחתיו אבל איגור יכול לומר לו להט
 להסיתו לרוח אחרת ולא לשנות בו כלל שאפילו א
 אם הוא אורד איגור יכול לקצרו ובתב' א' ה'יזל ו
 ומי דווקא שיש לו קצת טענה לבעל המרזב שאין
 המים מקלחין יפה בבהחילה אע"פ שאין לו בזה ח
 חזק אבל בלא טענה כופין על מירת סדום רק ש
 שיקלחו מימיו יפה ובין במרזב ובין במזחילה יב
 יכול לעכב עליו בשבא בתחילה לעשותו באויר חצ
 חצירו בתב' ה'יזל ביוז שיכול בעל החצר לב
 לבנות תחת חצירו ואין עליו אלא לקבל מימיו ל
 לפיכך אם רצה לקבלו בכלי או בציגור הריו עמו
 דאם בא להשפיל חצירו בעל החצר מעכב עליו
 לפי שיש לו רשות לבנות תחתיו ובשישפילגו איגור
 יכול לבנות תחתיו כל כך אבל אם רצה להגביחו

חרשות בידו להגביחו ואע"פ שקילוחו חזק יותר
 דבעל העיסור כתב שאיגור יכול להגביחו דא
 ומסתברא ברברי ה'יזל ר' יימא לו אחזיק לגסמי
 ולשופכי אחזיק לצרפא דאורבני ואם לאחר שהח
 שחזיק בעל חגג בחצר שיקבל מימיו רצה לחסור
 משם יכול בעל החצר לעכב עליו שבשם שחזיק
 בעל חגג בבעל החצר לקבל מימיו בן החזיק בעל
 החצר במימיו בעל חגג בתב' ה'יזל ז' רצה בעל
 חגג לעקור מצד זה לצד אחר חצירו או שהיה אר
 ארדך ורצה לקצרו אין בעל החצר יכול לעכב ע
 עליו שהרי לא חזיק אלא במימיו חגג וחרי באימ
 לר מכל מקום דאובן שחזיק בחצר שמעון ש
 שיקבל מיגגו ובטענ' יכול לשנות מעניין לעניין
 באיזה צד שירצה בין אם היו יורדי בלא ציגור בכל
 אורד הגג ובא לשנות שירדו דרך ציגור למקום א
 אחר בין שהיו מקלחין דרך ציגור למקום אחר וב
 ובא לשנות שירדו בכל אורד חגג בלא ציגור אפילו
 אם חגג בעניין שהסיפין תכופין זה על זה מאר ש
 שאין נח לשמש תחתיו אלא איגור יכול לעכב עליו
 שאלח לא' ה'יזל דאובן היה לו בית אצל חצר
 שמעון ומיגגו גוספין לחצר שמעון וגפ'ל בתו של
 דאובן ושוב בנה שמעון בית בחצירו וקנה מראוב
 שיקבל מי גגו בחורבתו בכל מקום שירצה ואח"כ
 בנה דאובן חורבתו והחזיר מיגגו לחצירו של שמ
 שמעון בבתחילה ומי גגו של שמעון שקנה מראוב
 שיקבלם גוספין על גגו דאובן החזיר לחצר שמ
 שמעון עם מי גגו של דאובן ושמעון טוען שאין ל
 לו לקבל מי גגו דאובן אלא אורבה הוא צריך לק
 לקבל מי גגו הרינו עם שמעון רגהי דמתחילה
 היה לקבל מי חגג דאובן מ'כ בשגפ'ל בית דאובן ו
 והתנה שמעון שראובן יקבל מי גגו בחורבתו בכל
 מקום שירצה צריך לקבלם באותו מקום שלא יח
 יחזרו לחצר שמעון כולם קטן שאין לו ד' של
 שליבות אין לו חזקה ואם יש לו ד' שליבות יש לו ח
 חזקה ופ' ר' שבם שראובן העמיר סולם בחצר שמ
 שמעון לעלות בו לראש גגו והחזיק בו בטענ' ביון
 שהוא קטן אין לו חזקה שלא חשש למחות ור' יצח
 פי דב' חגג אפילו קטן גמייש לו חזקה ביון שעובר
 הוא על חצירו וראי קפיד אלא מיירי שסמכו בחצ
 בחצירו על בותל חבירו דביון שהוא קטן חבירו א
 איגור מקפיד עליו בתב' ה'יזל לפיכך בשבא בעל
 חגג להעמיר סולם גדול יכול בעל החצר למחות ב
 בו שלא יחזיק עליו אבל אם הסולם קטן אין יכול
 למצוע שהרי יאמר לו אין לך שום חפסר בזה שב
 שכל זמן שתרח תבטלגו ע"כ ואיגור נראה דהיאר
 ישתמש בשל חבירו בעל בורחו בותל הידוע ש
 שהיא של שמעון ודאובן חזיק בה שלש שנים לה
 להבנים בה קורותיו חזיק להבנים בכל הכות
 באיזה מקום שירצה או להבנים בו קורות גדולות
 ובבירות אע"פ שער עתח לא היו לו בו אל' קטנות
 אפילו אם לא חיבר ראשי הקורות בטיט לבותל ו
 ואם אין לראובן קורות בכותל אבל יש בכותל מ
 מצד ראובן מקומות חפורין להבנים בהן ראשי ח
 הקורות וטוען שקנה משמעון שהרשה לו להבנים

עליהם תשמיש יבול לפתוח עליו חלון ואם אחר זמן יפתח זה גג ויבול לראות מאיתו חלון לחצר בפתחו לסותמו ואין לו חזקה חילב חלון הפתוח לחצר חבירו והוא במקום גבוה ובא חבירו לבנות תחתיו ולעשות על הבניין גג של רעפי ואותו חבב הבניין מונעו מלהסתכל בחצר יבול למחות בירד מלעשות הבניין והגג כי יאמר לו היום או למחר תסגור הבניין שלך ותכופיני לסתום חלוני כי תאמר אין לך חזקה כי היה פתוח על גג ואני לא אוכל למצוא ערים שהחזקתי בו שלש שנים בעוד שהייתי יבול להסתכל בחצירך שאלה לאא חזל ראובן יש לו בית ושמעון יש לו בית גג ביתו של ראובן וחיו בבנין חלונות פתוחים גג ביתו של שמעון ולאחר זמן מכר שמעון לראובן את בני ביתו וחיה ללוי גינה אחת גג הבית שקנה ראובן משמעון ובאותו הבית היו חלונות פתוחות לגינתו של לוי ומן החלונות של ראובן לא היה ללוי חזקת ראייה לגינתו כי הבית שלקח משמעון מפסיק בגתיים אבל מחלונות שחיו בבית שקנה ראובן משמעון חיו רואים לגינה ולא היה כח לבעל הגינה לערער על זה כי כבר החזיק בהם שמעון ולאח זמן נפל הבית שקנה ראובן משמעון ונתגלר חלונות מבית ראובן שרואין בהן גינתו של לוי ונתבע לוי לראובן סתום חלונות שנתגלר עתה בשבטל הבנין שקנית משמעון ואתה מזיקיני בגינתי בראייתך ודרי באילו בגית אותם מחרש ביון שלא היו מזיקי עד עתה והשיב ראובן בכר היו חלונות חלונותי זה כמה שנים ועוד כמו שלא היה לך בת לסתום חלונותי שהם בבית שקנית משמעון קודם שנפל אלעם שחיו רואי בהן גינתך ולא חלונות אלו מביתי כד אין לך כח לסותמם עתה שהיו פתוחים כמה שנים קודם גינתך תשובה אני רואה שראובן בא בכח שני טענות שאומר שהחלונות היו שם זמן מרובה ועוד טוען מפני שלא היה לו כח לסתום חלונות הפתוחים מבית שמעון לגינת לוי בטענה ראשונה איני רואה לו זכות מה שהיו לו חלונות חלל זמן מרובה אין חזקה זו מועלת לגינת לוי כי עד הגנה לא היו מזיקי ללוי ולא היה לוי יבול למחות בו שיסתום אותם ובל מקום שאי מחאה אין חזקה אבל עתה שנפל ביתו של שמעון ורואה ראובן לתור גינתו מעתה געשה מזיק אלעם דגעשה ממילא דקיימא לן על המזיק להרחיק את עצמו חיבא רחור גירי דיליה והיזיק ראייה גירי דיליה הוא ואע"פ שקדמו חלונותיו בהיתר עתה שמזיקין חלונותיו לגינת לוי צריך להרחיק לפי ד"ש ולרב אלפס שמפרשין שהמזיק צריך להרחיק אלעם סמך בהיתר ואפילו לפי רבי יצחק שאין המזיק צריך להרחיק חיבא שסומך בהיתר ובן עי עיקר אפי' חבי צריך הב' להרחיקו שלא אר' יצחק אלא חיבא שהמזיק סמך בהיתר ואח"כ נתן שם הגיזק הדבר הגיזק בגון בעל דבורי שבא לסמוך להרדל שקידם בהיתר לא כל כמיניה לסמוך דבר חרש להזיקו להרחיק חרולו אבל בגוון זה שלא חרש בעל הגינה בלום והחלונות מזיקין לגינה שהיתה

בבד והגינה נפסדת כי אינו יכול להשתמש תשמיש צנוע מפני חזיקת ראייתו ליבא מא' דפליג שצריך בעל החלונות להרחיק חזיקת ראייתו אמר בסענה האחרת אני מזכה את ראובן ביון שהחלונות של בית שמעון היו פתוחים לגינת לוי ולא היה יכול לסותמן א"כ לא גיתוסת שום חזיקת לגינת לוי בנפיל בית שמעון דמעיסקא צמי חזיקת לוי לאיצטנודי מח מהדרו בבית שמעון ולא היה יכול לעשות כה שום תשמיש צנוע ועוד אם ירצה ראובן יחזור ויבנה הבית שקנה משמעון ויפתח חלונות כבתחילה ומדמה לי חלונות של בית ראובן ומה לי חלונות של בית שמעון עוד שאלה לאא חזל ראובן שיש לו חלון מביתו פתוח לחצר שמעון והחצר ששחלון פתוח לתוך רוחב ב' אמות וארור ז' אמות וגם חלונות קטני פתוחים ממרתפו של ראובן לתחצירו של שמעון ועתה בא שמעון לבנות בגג חלונות של ראובן העליונים והתחתונים לסתום אותם ורציתי לומר ביון שאין בחצר שיעור חצר ששחא ד' אמות על ד' אמות לא חזי לתשמיש ולא שוי ביח חזיקת ראייה ואילו היה בא ראובן לפתוח חלונותיו לאותו חצר קטן של שמעון לא היה שמעון יכול לעכב עליו וביון שלא היה שמעון יבול לעכב עליו א"כ אין חזקת שמעון חזקה ובן החלונות שבמרתף ביון שהחומה מהלכת לפניהם ולא הורחק מהם ד' אמות דרי אני רואה באילו חלונות דבוקה ממש לחלונות שאילו היה למרתף חזקת אורה לחצר היה בעל החצר צריך להרחיק מהם ארבע אמות תשובה רע אלעם שאין בחצר שיעור חצר שיד ביח חזיקת ראייה ראיבא למימר דצחי ולא חזי לתשמיש גדול חזי לתשמיש קטן דאטו עני שאינו יכול לעשות חצר גדולה ועושה חצר קטנה שביצו הקרוב אליו יפתח חלונותיו לחצר ויבטל תשמישתו לפיכך נהי דאינו יכול למונעו מלבנות בשביל החלונות של המרתף לפי שלא חזיק בהם ביון שבותלו של שמעון קרוב לכן בתוך ארבע אמות דרי הוא באילו רבוק לחן ממש בדמפרש מ"פ מונעו לבנות בשביל חלון ביתו הפתוח לחצירו ובאותו צד אין חבותל בגגו וחזקת חזיקת בו בראוי עוד שאלה לאא חזל ששאלת על ראובן שפתח חלון לחצר השותפין וחזיקת בו שלש שני בפני האחר וחשיני אינו מח מי חזיק חזקה אצל אותו שהוא באן ונפסקא מינ' לבש לבשית חלוקה ויפול גורל של אותו שבבאן לזה חצר דהוי חזקה או לא תשובה ג' לי שאינו חזקה אח"כ אם היה טוען קניתי ממך אורה זו או נתת לי במתנה לאחר שתחלקו החצר אתה ושותפך ויפול גורלך אצלי שלא תוכל למחות עלי חזקת ראייה חזקה דקיימא לן האחיז שחלקו לקוחות חזקת ראייה ובשיפול לו חזקה אצלו גמא שאתה חלק שנפל לו היה ער עתה של אחיו וחלק חבירו היה שלו וחזקת עתה גמא שלא חזיק בשלו בלום אלא בשל חבירו ועוד אפי' אם יורה השותף שמבר או נתן לו האורה על תנאי זה אינו בלום דמי ל לאומר שזה זה לבשאקתה תחא קנול לך ולא קנה

רחב יו אמה כיון שיש לכל אדם רשות לילך שם אין
אדם רגיל לעשות תשמיש צנוע פן יראה עוברי ד
דרכים לפיכך מותר לפתוח פתח בגדר פתח
בתב הר יונח שהראשון הבא לפתוח בעלייה אין י
יכול לפתוח אלא עד חצי ביתו כדי שישאר השאר ל
לבשכנגדו אבל אם חרזל בתב שאין אחד יכול לע
לעבב על חבירו ולומר היום או למחר אפתח ות
ותעבב עלי שרשות הרבים הפקר הוא והראשון ש
שפתח הוי בזוכה מן ההפקר וחנות אסור לפתוח
פתח בגדר פתח חבירו אפי' ברשות הרבים לפי
שיושב שם תמיד ורואהו בתב הר יחורה ברצל
דמבוי המפולש ריגו ברשות הרבים ושאי מפולש ר
ריגו בחצר שאלה לא חרזל למריגו רבו ראובן
הוציא בליטה עלייתו לחוץ ובדוכב הבליט מן הצ
הצר פתח חלון והחזיק בו כמה שנים לסוף גמלך
שמעון שביגו להוציא גם הוא בליט עלייתו ועת
טוען ראובן ואומר שירחיק בניגו ארבע אמות מ
מבגדר חלונו שלא יאפיל עליו ושמעון זה כבר הר
הרחיק בניגו דנו לו הרריצים להרחיק ולא שאלו
את פי אם אני מחוייב לומר לשמעון שאין צריך ל
להרחיק תשובה חזקה לא שייבא הבא וחזקה
במקום שטר עומדת רער שלש שני איגיש מיוזרח
בשטרי טפי לא מיוזרח ונאמן לומר קציתי ואבר
שטרי והכא ממיסקנה וגם אין צריך לקנות משום
אדם מי שפותח חלון לרשות הרבים וביון שאין ל
לראובן חזק אין שמעון צריך להרחיק אמנם
צריך לרסק ראובן שפתח חלונו ברשות פתח שד
שזכה לאורה מן ההפקר ואין שום אדם יכול לסלק
לסלקו ומי לפי שאלת משמע שמנהג בעיר שכל א
אדם מוציא זיון וגזוז טראות ואין יכולין למחות
בו דאלכ הראשון היאר הוציא בליטה עלייתו וב
וביון שכל אחד יכול להוציא בניגו לרשות הרבי
לא הני האור מלפני ביתו הפקר אלא הוי בחצר ה
השותפין ובשפתח ראובן חלונו בגדר האור שלם
שלפני בית שמעון שלא ברי פתח ביון שגם שמעון
יכול להוציא בניגו וער הגה לא היה שמעון מק
מקפיד כי לא היה מזיק לו ולא היה יכול למחות
בו הילכך אין לו חזק לראובן ויכול שמעון לבנות
לפני חלונו ומצוה לומר לשמעון שאינו מחוייב ל
להרחיק והשבת אבירה היא וטעו בדבר משנה וחז
הרין מי שיש לו חלון פתוח לחצר חבירו והח
והחזיק בו שלש שנים בטענ שקנה ממנו שנתו לו
רשות לפותחו אם הוא גדול כב שהארם יכול לחז
להוציא ממנו ראשו אז יש לו חזקה בכל עניין אפי'
שהוא למעלה מד אמות ואפילו שאינו עשוי להאיר
אלא להבנים אויר ואם אינו גדול כשיעור זה בזה
יש חילוק שאם הוא למעלה מד אמות ואינו עשוי ל
להאיר אין לו חזקה שלא חשש למחות בו ביון ש
שאינו קבוע וממ אם ירצה למנוע אותו שלא לפו
לפותחו רשאי ואם הוא למטה מד אמות ואפילו ש
שאינו עשוי לאורה יש לו חזקה וכן אם עשוי לאור
יש לו חזקה ואפי' למעלה מד אמות ואפילו הוא ב
בל שנקא ועשוי לאורה פי' רח שעשוי להבנים א
אורה במקום אמל ורשבם מי שאין לו אור

ממקום אחר אלא מבוא וכן בתב הרמח ובלאו
האי חלון לא גפיל צהורא בההיא ביתא כמ דגפיל
ברוב בתים אבל אי גפיל ביה אורה כמ דגפיל בר
ברוב בתים אפי' דמפיש באורה לאו עשוי לאורה ה
הוא ובעל העיטור כתב עור ודוקא שגיבד עשי
עשייתו לאורה כגון שצר מבחוץ ורחב מכפנים א
אבל אם הוא שוח אינו עשוי לאורה והכל לפי דא
ראות הדין וכל שהוא פי' דת שאין לו שיעור ויש
אומ' רשיעור טפח יש מפרשי דאפילו חיבא דאין
לו חזקה אין צריך לסותמו אלא לחכי אחני שאין
לו חזקה לבנות כנגדו ולא צהירא לא חרזל אלא
ביון שאין לו חזקה צריך לסותמו בתב הרמב"ו
דחזקה חלון דזיון וביצא בהן שאינו אלא נזק ו
דאינו גוזל גזח הקרקע כגון סמי' קורות ורפת וז
וזבל וסיר וכל נזקי פרקי ולא יחפור אינו חזקה
שלש שנים אלא מבי מתברר נזקיה ושתיק ומחל
וכן בתב הרמח וכן דעת הגאונים וכן בתב הר
מכמ וד' פ' שלכל דבר צריך שלש שנים וטענה
בין בחזקת תשמיש בין בחזקת גזח הקרקע חוץ
מלסתום שאם כונה וסותם כנגד חלון בההיא הוי
חזק' לאלתר שאין אדם עשוי סותמין אורו בפניו
ושותק ומיהו טענ צריך שאם בעל החלון יש לו ש
שטר על החלון או ראייה צריך שיטעון זה שקנאו ו
וסתימתו בפניו הוא ראייה לדבריו ואם אין לו שט
שטר ולא ראייה אלא חזק' אין זה צריך סענה אחו'
אלא שיאמר שהחזקתו היתה בטעות ולזה חסבים א
אח' חרזל ובעיקר חזקה החלון בתב הרמב"ם
זל לא בשיש בה חזיק ראייה איירי לומר שאינו י
יכול למחות ולסלק חזיקו מאחר שהחזיק אלא
לענין זה יש לו חזקה שאי' יכול לבנות כנגדו ול
ולחאפיל אפי' שאינו עשוי לאור ביון שיש לו ממ
ממנו אורה לאו כל הימנו שיאפיל עליו ובשאינ ב
בו חזיק ראייה עסיקניגו אבל אם יש בו חזיק ראי
דאייה לעולם אין בו חזקה דבקוסרא ובית הבסא
דמי וכן בתב רב אלפס בתשובה ואפי' אם נתן לו
רשות לפותחו יכול לומר סבור חייתי לקבל ואי
איפשי לקבל ואפי' מחל לו חזק' ביון דוראי אסור
למזיק להזיקו בראי וזין אדם יכול ליזחר ולעמ
ולעמוד כל היום בעצימת עינים על ברחיו צאמ'
לזה סתום חלון ואל תחטיא תדיר וכן בתב הרמ'
בם שאין חזק' לחזיק ראיית חלון אבל אח' חרזל
בתב שיש לו חזקה וכן בתב הר יוסת חלוי
ובתב אח' חזל ראובן שבא לפתוח חלון לחורבת ש
שמעון אין יכול למחות בו ביון שאין מזיקו וביון
שאינו יכול למחות אין לו חזקה לפיכך אם גמצא
חלון פתוח לחורבה אין לו חזקה אם לא שיביא ע
ערים שהחזיק בו שלש שנים קורם שגעשה חורבה
וארם שיש לו חלון פתוח לרשות חבירו ונחרב
המקום טוב הוא שיעמיר ערים שהחזיק בחלון זה
שלש שני ויכתוב ערותו להיות ביון לזכות ולראי
דשמא לאחר זמן יבנה זה חורבתו לפני חלונו ויא
דיאמר פתחת חלונך אחר שגעשה חורבה ולא היי
חייתי יכול למחות בו כי לא חזקתני וגם אין לר
חזקה וכן בגגין שלגו שחן מבוסין בדעמין ואין ע

אורה שיהא ראוי לרירה בי ארעת רחבי לא ע
 עלו אחריו אלא שיהא ראוי לרירה וכתב הרמב"ם
 ז"ל נחיו שאינו יכול לעבב על סתימת החלונות אם
 זה בא לבנות בפניהם מיהו כל זמן שלא בנה בפני
 בפניהם אינו יכול לדמר לו סתום חלונה אלא ש
 שיש להם חיוזק ראייה ולא נחירא לאא הרזל אלא
 צריך לסתום תשובה לגאון שני אחיו שירשו ק
 קרקע ולאחר נפל חצר הראשון החיצון ובו אמת
 המים שממנו משקה אביהם כל חצן והעביר הפג
 הפנימי על החיצון אמת המים כדרך שהיו עובדי
 בחיי אביהם אחר זמן סתם החיצון האמה ולא
 הצית לעבוד המים עליו וטען הפנימי שבכר חת
 החזיק בהעברת המים על החיצון ביון ששתק ול
 ולא מיחה טענתו טענה דביון ששתק ולא מיחה
 מחל לו והדי חזקה מיר ומה שטוען שלא הציתו לע
 לעבוד אלא ררר שאלה אינו טענה אלא סתמה ביון
 ששתק מחל ומה שטען שלא ירע שהיה לו למחות
 חרא לא מהימנו ליה ועוד אפילו לא ירע מחילת
 בטעות כי האי ולא מובחח מילתא רבטעות הוא
 הוי מחילה ראובן שמבר או נתן הבית לשמעון
 והחצר ללוי והיו החלונות פתוחים מהבית לחצר
 הלוקח או מקבל מתנה צריך לסותמם ואם מבר
 החצר ושייר הבית לעצמו בזה כתב הר"י יהודה בר
 ברצלוני יש מי שאומר ביון שמובר בעין יפה מר
 מוכר בשמובר לו החצר מכר לעשות בו כל חפצ
 חפציו ואינו יכול למדנעו ולומר שלא יאפיל עליו
 דהוי כמו שקבל עליו בשעת מכירה שיאפיל עליו
 הואיל ולא פירש לו שירחיק מחלונותיו שיעור ה
 הרחיק ויש מי שאומר שגם בזה צריך להרחיק
 והבריה הוא שאין צריך להרחיק משום דקיימא ל
 לו מוכר בעין יפה מוכר סגור
 חזקה לגזקין שחייב כל אדם להרחיק אמה
 בתור שלו בעניין שלא יגרום חיוזק לחבי
 לחבירו ואם לא הרחיק והחזיק בגזק מחגי באשר
 יתבאר הבית והעליה של שנים לא יעמיר בע
 הבית תנור אלא יש על גביו גובה ארבע אמות בינו
 לתקרת העלייה ובעל העלייה לא יעשנו בעלייתו
 אלא יש תחתיו מעזיבא עבה שלשה טפחים ועליו
 גובה ארבע אמות ובכירה אם מעמידה בעלייתו
 די במעזיבה טפח ושיעור הגובה שעל גבה אינו מ
 מפורש וכתב הרמב"ם שהוא שמנה טפחים השליש
 של שיעור התנור כמו שעל גבי שיעור המעזיבה ב
 בעלייה הוא בכירה שליש של שיעור התנור כן הוא
 בגובה של גבה והרשב"ם כתב שבכירה אין פתיחה
 על גבה אלא מן הצד ואין שלחבת עולה ממנו אין
 צריך להרחיק אלא בשביל החום בין מלמעלה בין
 מלמטה סגי בג' טפחים ועל כן כתב שתצורין ש
 שלגו שפתחו מן הצד בין מלמעלה בין מלמטה ש
 שיעורו שלשה טפחים ולא נחירא לאא הרזל אלא
 תגורין שלגו ביון שהם גדולים צריך להרחיק יות
 יותר מארבע אמות וה"י יהודה ברצלוני כתב גב
 ביון שבתנור שיש עליו מחיצות ואינו יכול לעלות
 בכ' צריך ארבע אמות גובה כ"ש בכירה שאין עליה
 מחיצות שצריך ארבע אמות ובתנור של נחתומי

צריך שיחא עובי המעזיבה ארבע טפחים ובכירה
 של נחתומים שלשה טפחים ואם חיוזק אחר שה
 שחרחיק בשיעור חייב לשלם ונראה דאפילו כל א
 אדם בביתו חייב להרחיק שיעורין הללו מפני ש
 חשבינן שמעכבין עליו וכן כתב הר"י ישעיה ה
 היה לבעל העלייה אוצר של תבואה או יין או שמן
 בעלייתו אין בעל הבית רשאי לפתוח תחתיו חנות
 של נחתומים ולא צבע ולא רפת בקר ולא יתן לש
 לשם שחת וביוצא בזה מוכרים המביאים חום מ
 מפני שהחום מפסיד מה שבאוצר וכתב הר"י שגם
 אפי' היה לו חנות של צבעים או של נחתומים בבית
 אחר חסמור לבית שתחת האוצר לא יפתח אותו ח
 חנות לבית שתחת האוצר לפי שההבל עובר מזה
 לזה ומפסיד האוצר ואם קדם בעל הבית ועשה את
 אחר מאילו ואח"כ נמלך בעל העלייה לעשות אוצר
 אינו יכול לבוס לסלקו ואפילו אם גילה ברעתו
 שחפץ לעשות אוצר בגון שביכר וריבץ לבר או שר
 שריבה בה חלונות כדרך שעושה לאוצר או שבנה
 העליו לעשות האוצר או אפילו התחיל לאצר בה
 תפוחים ורימונים וקדם בו בעל הבית ועשה תח
 תחתיו אחת מאילו מביא אדם צריך לסלקו אי לא
 ולא איפשיט לו ואין צריך לסלקו דאם מימי
 העליון יורדין על התחתון ומזיקין אותו אם אין
 שם מעזיבה בעניין שצריך בשופר מימי יורדין ל
 לתחתון ומזיקין חייב לסלק חיוזקו ואם יש שם
 מעזיבה שהמים גבלעין בה ואינו יורדין מיר אלא
 לאחר כד יורדין ומזיקין אינו חייב לסלק חיוזקו
 מי שהיה לחבירו בותל בסוח גבולו ובא הוא
 ליתן בסוח גבולו גפת או זבל או מלח או סיר או ס
 שלע או חול לת צריך להרחיק שלש טפחים
 ומרחיקין את הזרע והמחרישה ומי רגלים מן הב
 חבולת שלשה טפחים או סר בסיר כתב הרמב"ם
 ז"ל מרחיקין את הגומא שמתקבץ שם מי רגלים
 טפחים כ"ב צריך להעמיד רבדיו בכותל אבנים דה
 תניא לא ישתין אדם מים בצד בותלו של חבירו אלא
 אב' הרחיק ממנו שלשה טפחים א"כ אפילו בלא גו
 גומא צריך להרחיק שלשה טפחים אלא חיינו דור
 דווקא בכותל לבינים אבל בכותל אבנים אין צריך
 להרחיק שלשה טפחים בהטלת מי רגלים אלא כמ
 מתקבצין בגומא דקאמ' בגמרא ב"א דבעי שלשה ט
 טפחים בכותל של לבינים אבל בכותל של אבנים
 סגי בהרחקת טפח ואם הביתל של אבנים בגור
 על גבי סלע מותר בסמוד לו מיר ואין צריך לזמ
 הא רסגי בטפח ודוקא בהטלת מי רגלים אבל אם
 מתקבצין בגומא אפילו בכותל של אבנים צריך ל
 להרחיק שלשה טפחים וסר בסיר ער באז וכן
 כתב הרמב"ם ח"מ משתין או שופכין אבל ביב של מי
 רגלים או גומא שהן גסוין לתוכו אפילו בותל של
 אבנים צריך להרחיק שלשה טפחים וסר בסיר
 מרחיקין הריחים מן חבולת שלשה טפחים מהר
 מהריחים התחתונה שהם ארבע מהעליונה לפי ש
 שחצירגור קשה לכותל ואפילו בריחים של חמור
 שאין בהן צירגור הקול קשה לו ומרחיקין התנור
 שלשה טפחים מקרקעיתו שהן ארבע משפתו ומפ

עוד שאלה לא חרזל שאלת ראובן יש לו בית א
אצל שכניו גוי ופתח חלון על גגו של הגוי והחזי
בו כמה שנים לאחר ימים מבר הגוי ביתו לישראל
ובא לוקח להגביה ביתו בעניין שסותם החלון
של ישראל וטוען ראובן אתה מאפיל על אורות חלונותי
שהחזקתי בו כמה שנים טען ראובן אינך טענה ר
דהבא מחמת גוי הרי הוא בגוי ואילו בעור שהיה
חבית של הגוי אילו היה רוצה לבנות בפני חלונות
של ראובן לא היה יכול למחות בו דבריו הגויים
אין חזקה לאורה אלא כל אחד הוא פותח לרשות
חבירו וכשרוצה חבירו סיתם את אורו בפניו אפיל
החזיק בו כמה שנים וכל כח וזכות שהיה לו לגוי
קנה הישרא מהגוי ואין ראובן יכול למחות ועוד
יש צד אחר ברין זה אם משופע הגג שאין משתמש
עליו אין לו חזקה באותה אורה רמתחילה בשפת
ראובן על גג של שמעון לא היה שמעון יכול למחות
בו שלא יפתח ביון שאין מזיקו לפיכך אין לראובן
חזקה וכל היבא שאין חבירו יכול למחות בו לא ש
שייך חזקה שלא הפסיד בשתיקתו ביון שאינו מועיל
מחמתו עב תשובה לא חרזל וראיתי תשובה
לגאון שאסור לו לקוצה לסתום שאין לו לעשות א
אלא דין תורה ולא אשבחן דקאי ישראל במקום גוי
אלא לגריעות מה גוי אין לו חזקה אלא בשטר אח
ישראל אין לו חזקה אלא בשטר עור תשובה לג
לגאון בישראל שהיה לו חלון פתוח לחצר הגוי וסתם
אותי מנחוך והגיוחו פתוח לצד פנים לאחר זמן מ
מבר הגוי חצירו לישראל ואיתו הישראל בונה בותל
צורמו קרו בותלו לסתום החלון וטוען הישראל א
אני מפני הגוי סתמתיה משום היוזיק ראיה ועתה
ארוצה לפותחו איני יכול לחזור ולפתוח ביון שסת
חוצה לו ושייר הבותל כולו לפנים גילה בועתו
שעקרה מלהשתמש לאורה ועשאה בחלון שארם ע
עושה בתוך ביתו ועוד יכול הקוצה לומר אני מצא
מצאתי חלון זה סתומ מניין שפתוח היתה ונסתם
יש לחוש שמא הגוי סתמה ונעשית חזקה כראמר ד
ולסתום לא אתר הוי חזקה עור תשובה לגאון
ראובן היה לו עלייה ולשמעון יש לו בית גג על
עלייתו של ראובן ומבדי קטן בשיעור ג' אמות ביה
ביניהן לא זמן סתם שמעון קצת מביהו ועשאו
חצר וראובן רוא מעלייתו לחצירו של שמעון ומ
ומזיקו ועל כן רצה שמעון להגביה בותל חצירו ל
למעלה מחלונות של ראובן ולהאפיל עליו אינו רש
דשאי ביון שהוא בתוך ד' אמות לחלון ומה שטוען
שמעון ביון שאין ביד בותלי לכותלר אלא ג' אמות
אם בן כבר החזקתי להאפיל על הדלת הפתוחה מ
מתחתית העלייה ובשם שהחזקתי להאפיל חרלת
בר אני יכול להגביה בותלי ולהאפיל על החלון א
אין טענה ולמה שהחזיק החזיק ולמה שלא החזיק
לא החזיק ראובן שהחזיק בחלונות שפתוח לת
לחצר שמעון ובא שמעון לבנות כנגדו צריך לחרת
להרחיק ממנו ד' אמות שלא יאפיל עליו ואם מצב
מגיבה בותלו יותר מן החלון צריך שיחא גבוה ד'
אמות ולא פחות שלא יעמוד עליו ויציק בחלון וא
ואם חבולת גמוך מן החלון צריך שיחא גמוך מז

החלון לכל הפחות ד' אמות של יעמוד עליו ויביס
בחלון ואם בא לבנות בותל מצד החלון כגון שב
שבותל החלון בתוכו הולך ממזרח למערב וזה בא
לבנות כנגדו מצפון לדרום אם בא לבנות מצד אחד
אחר אצל החלון ריי לו בהרחקת טפח מבגדו
וצריך שיחא גבוה מן החלון או גמור ממנו ארבע
אמות וגם צריך שישפיע ראש הבותל בעניין שאין
ראוי לעמוד עליו שאם לא כן אעפ"י שהוא גבוה או
גמור ממנו ארבע אמות יש לו להתרחק ולהוציא
ביון שהוא מן הצד ואם בא לבנות שני בתלים מש
משני צידי החלון אחד מזה ואחר מזה צריך שיחא
בין שני הבותלים ארבע אמות מלבד רחב החלון
טפח מצד האחר וארבע אמות הסך טפח מצד הכו
הבותל השיני ואם ירוצה להחזיק ב' אמות מצד זה
וב' אמות מצד זה חרשות ביון או יחלק אותו כפי
מה שירצה דק שיחא ביון שניהם ארבע אמות ולא
יסבך על גביהן אלא אם כן ירחיק הסיבוכ מהבות
שיש לו החלון ארבע אמות כרי שלא יאפיל עליו
שאלה לא חרזל שאלת אם עשה גג משופע
אצל חלון חבירו אם צריך להשפיל ממנו ארבע
אמות לפי שאין עליו תשמיש קבוע אלא שלפעמי
עולין עליו לתקנו תשובה צריך להגמיר מן
החלון ארבע אמות ויותר הוא גרוע ממקום שעולין
עליו תמיד כי אז צהרי בני הב' לעשת תשמי' צנוע
בפני החלון שמא יעלו ויראו אבל בעליית עראי א
אין צהריהן ואיבא היוזיק ספי וכל אמות סתם שב
שבתלמוד הם ששה טפחים והטפח הם ארבע גורל
החזיק בחלון לחצר חבירו ובא זה לבנות כג
כנגדו ואמר לו אני אפתח לך חלון אחר בבותל
זה למעלה הרי זה מעכב עליו שיאמר לו הבותל מ
מהקללל כמה שפותח וכוונם בו ואפילו אם יא
יאמר לו אסתור לך כל הבותל או אפ' כל חבית ד'
דאכננו לך חרש ואפתח החלון מלמעלה ואתן לך
בית כמה שתדור עד שאכננו לך מעכב עליו שיכול
לומר איני רוצה לטרורח ולצאת ממקום למקום א
אפילו אינו משתמש בו אלא בעצים כתב ח' מ' ב' ב' ב'
ל' לפיכך אם לא היה שם טורח כלל ואינו רוצה
לצאת אינו יכול לעכב עליו וכגון זה בופיו על מר
מרת סדום אחיו שחלקו והגיע החצר לאחור
דהבית לשיני והיה לאביהם חלונות פתוחי מן הב
הבית לחצר צריך לסותמם אעפ"י שחלקו בשומא ד'
דגותן חביל בית מעות לבעל החצר בשביל שהבי
יותר טוב מהחצר אח צריך לסתום שלא היה דעתם
בעילוי זה אלא על בניין הבית אבל לא היה דעתם
על בניין החלונות בסתם כל זמן שלא פירש
דחר ידעו בתב דווקא שפירשו שלא היה העילוי א
אלא בשביל הבניין אבל בסתם היה דעתם גם על
החלונות וא"ל חרזל כחב בסברא הראשונה
בוא בתוספת אורה כגון באבסירה שאורה רב אבל א
אם הוא בית שאין לו אורה יותר מהצד לו אין צרי
לסותמו ומסתמ' כי עלו אחריו ושמר חבתים והע
דחליות זז כנגד זו היה דעת גם על עילוי האורה
בי בית אפל אינו שוה בלום אבל אם יש בו אורה
כמו אבסירה יכול למעט האורה ובלבד שיסאר בו

צריך שיחא דאורי לרירה בי ארעת רחבי לא ע
עלו אחריו אלא שיחא דאורי לרירה וכתב חרמבן
זל צחי. שאינו יכול לעבב על סתימת החלונות אם
זה בא לבנות בפניהם מיהו כל זמן שלא בנה בפני
בפניהם אינו יכול לומר לו סתום חלונך אלפ ש
שיש להם חיוזיק ראה ולא נחירא לא חרזל אלא
צריך לסתום תשובה לגאון שני אחיו שירשו ק
קרקע ולאחר נפל חצר הראשון החיצון ובז אמת
המים שממנו משקה אביהם כל חגז והעביר חפז
הפנימי על החיצון אמת המים ברר שחיר עובר
בחי אביהם אחר זמן סתם החיצון האמה ולא
הצח לעבור המים עליו וטען הפנימי שבכר חת
חחזיק בהעברת המים על החיצון ביון ששתק ול
לא מיחח טענתו טענה רביון ששתק ולא מיחח
מחל לו והרי חזקה מיר ומה שטוען שלא הצח לו
לעבור אלא רר שאלח אינו טענה אלא סתמה ביון
ששתק מחל ומה שטען שלא ירע שחיה לו למחות
חרא לא מחימנו ליה ועור אפילו לא ירע מחילת
בטעות כי האי דלא מוכחת מילתא רבטענת הוא
הוי מחילה ראובן שמכר או נתן חבית לשמעון
והחצר ללוי והיו החלונות פתוחים מחבית לחצר
הלוקח או מקבל מתנה צריך לסותמם ואם מכר
החצר ושייר חבית לעצמו בזה כתב חר יהודה בר
ברצלוני יש מי שאומר ביון שמוכר בעין יפה מו
מוכר בשמוכר לו החצר מכרו לעשות בו כל חפז
חפציו ואינו יכול למנועו ולומר שלא יאפיל עליו
דהוי כמו שקבל עליו בשעת מכירה שיאפיל עליו
הואיל ולא פירש לו שירחיק מחלונותיו שיעור ה
הרחק ויש מי שאומר שגם בזה צריך להרחיק
והבריה הוא שאין צריך להרחיק משום דקיימא ל
לן מוכר בעין יפה מוכר

יש חזקה לגזקין שחייב כל אדם להרחיק אפלי
בתור שלו בענין שלא יגרם חיוזיק לחביו
לחבירו ואם לא הרחיק והחזיק בגזק מחגי באשר
יתבאר הבית והעליה של שנים לא יעמיד בע
הבית תנור אלא יש על גביו גובה ארבע אמות בינו
לתקרת העלייה ובעל העלייה לא יעשה בעלייתו
אפלי יש תחתיו מעזיבא עבה שלשה טפחים ועליו
גובה ארבע אמות ובכירה אם מעמידה בעלייה
די במעזיבה טפח ושיעור הגובה שעל גבה אינו מ
מפורש וכתב חרמבן שהוא שמנה טפחים השליש
של שיעור התנור כמו שעל גבי שיעור המעזיבה ב
בעלייה הוא בכירה שליש של שיעור התנור כן הוא
גובה של גבה וחרשם כתב שבכירה אין פתיחה
על גבה אלא מן הצד ואין שלחבת עולה ממנו אין
צריך להרחיק אלא בשביל החום בין מלמעלה בין
מלמטה סגי בג טפחים ועל כן כתב שתנורין ש
שלגו שפתחן מן הצד בין מלמעלה בין מלמטה ש
שיעורו שלשה טפחים ולא נחירא לא חרזל אלא
תנורין שלגו ביון שהם גדולים צריך להרחיק יות
יותר מארבע אמות וחר יהודה ברצלוני כתב גב
ביון שבתנור שיש עליו מחיצות ואינו יכול לעלות
בכ צריך ארבע אמות גובה כש בכירה שאין עליה
מחיצות שצריך ארבע אמות ובתנור של גחתומי

ומרחיקין את הזרע והמחרישה ומי רגלים מן הב
חבולת שלשה טפחים או סר בסיר כתב חרמבן
זל מרחיקין את הגומא שמתקבצו שם מי רגלים ג
טפחים פכ צריך להעמיד רביון בכותל אבנים דח
תניא לא ישתין אדם מים בצד כותלו של חבירו אל
אב הרחיק ממנו שלשה טפחים אפילו בלא גו
צומא צריך להרחיק שלשה טפחים אלא היינו דור
דווקא בכותל לבינים אבל בכותל אבנים אין צריך
להרחיק שלשה טפחים בהטלת מי רגלים אלא מש
מתקבצין בגומא רקאמ בגמרא ברא דבעי שלשה ט
טפחים בכותל של לבינים אבל בכותל של אבנים
סגי בהרחקת טפח ואם הכותל של אבנים בגוי
על גבי סלע מותר בסמוד לו מיר ואין צריך לומר
הא דסגי בטפח דווקא בהטלת מי רגלים אבל אם
מתקבצין בגומא אפילו בכותל של אבנים צריך ל
להרחיק שלשה טפחים וסר בסיר ער באן ובז
כתב חרמבן חמ משתין או שופכין אבל ביב של מי
רגלים או גומא שהן גסוין לתובו אפילו כותל של
אבנים צריך להרחיק שלשה טפחים וסר בסיר
מרחיקין הרוחים מן חבולת שלשה טפחים מהר
מהרוחים התחתונה שהם ארבע מהעליונה לפי ש
שחירגור קשה לכותל ואפילו ברוחים של חמור
שאינן בהן צירגור הקול קשה לו ומרחיקין התנור
שלשה טפחים מקרקעיתו שהן ארבע משפתו ומפ

עוד שאלה לא חזל שאלת ראובן יש לו בית א
אצל שכניו גוי ופתח חלון על גגו של הגוי והחזי
בו כמה שנים לאחר ימים מכר הגוי ביתו לישראל
ובא לזקק להגביה ביתו בעניין שכותם החלון
של ישראל וטוען ראובן אתה מאפיל על אורות חלונך
שהחזקתי בו כמה שנים טען ראובן אינה טענה ר
דהבא מחמת גוי הרי הוא כגוי ואילו בעור שהיה
חבית של הגוי אילו היה רוצה לבנות בפני חלונך
של ראובן לא היה יכול למחות בו דבריו הגויים
איך חזקה לאורה אלא כל אחד הוא פותח לרשות
חבירו וכשרוצה חבירו סיתם את אורו בפניו אפילו
החזיק בו כמה שנים וכל כח וזכות שהיה לו לגוי
קנה הישרא מהגוי ואין ראובן יכול למחות ועוד
יש צד אחר ברין זה אם משופע הגג שאין משתמש
עליו אין לו חזקה באותה אורה דמתחילה בשפת
ראובן על גג של שמעון לא היה שמעון יכול למחות
בו שלא יכתח ביון שאין מזיקו לפיכך אין לראובן
חזקה וכל היבא שאין חבירו יכול למחות בו לא ש
שייר חזקה שלא הפסיד בשתיקתו ביון שאין מועיל
מחמתו עב תשובה לא חזל וראיתי תשובה
לגאון שאסור לו לקצוה לסתים שאין לו לעשות א
אלא דין תורה ולא אשבחו דקאי ישראל במקום גוי
אלא לגרועות מה גוי אין לו חזקה אלא בשטר אח
ישראל אין לו חזקה אלא בשטר עור תשובה לג
לגאון בישר שהיה לו חלון פתוח לחצר הגוי וסתם
אותו מגחוף והניחו פתוח לצר פנים לאחר זמן כ
מכר הגוי חצירו לישראל ואיתו הישראל בוצה בותל
צדומו קרו בותלו לסתום החלון וטוען ישראל א
אני מפני הגוי סתמתיה משום היזיק דאיה ועתה
אמצה לפותחו איני יכול לחזור ולפתוח ביון שסת
חוצה לו ושייר הבותל בולד לפנים גילה בועתו
שעקרה מלהשתמש לאורה ועשאה בחלון שארם ע
עושה בתוך ביתו ועוד יכול הקוצה לומר אני מצא
מצאתי חלון זה סתום מניין שפתחו היתה וסתם
יש לחוש שמא הגוי סתמה דעשית חזקה כדאמר ד
ולסתום לא יתיר הרי חזקה עור תשובה לגאון
ראובן היה לו עלייה ולשמעון יש לו בית גג על
עלייתו של ראובן ומבוי קטן בשיעור ג' אמות ביב
ביניהן לא זמן סתר שמעון קצת מביתו ועשאר
חצר וראובן רוא מעלייתו לחצירו של שמעון ומ
דמזיקו ועל כן רצה שמעון להגביה בותל חצירו ל
למעלה מחלונו של ראובן ולהאפיל עליו אינו רש
דשאי ביון שהוא בתוך ד' אמות לחלון ומה שטוען
שמעון ביון שאין בין בותלי לבותלך אלא ג' אמות
אם כן כבר החזקתי להאפיל על הדלת הפתוחה מ
מתחתית העלייה ובשם שהחזקתי להאפיל הדלת
בד אני יכול להגביה בותלי ולהאפיל על החלון א
אין טענה ולמה שהחזיק החזיק ולמה שלא החזיק
לא החזיק ראובן שהחזיק בחלונו שפתוח לח
לחצר שמעון ובא שמעון לבנות כנגדו צריך להרח
להרחיק ממנו ד' אמות שלא יאפיל עליו ואם מצב
מבניה בותלו יותר מן החלון צריך שיאגבנה ד'
אמות ולא פתח שלא יעמיד עליו ויציק בחלון וא
ואם הבותל גמוך מן החלון צריך שיאגמוך מן

החלון לבל הפחות ד' אמות של יעמוד עליו ויביט
בחלון ואם בא לבנות בותל מצד החלון כגון שב
שבותל החלון בתוכו הולך ממזרח למערב וזה בא
לבנות כנגדו מצפון לדרום אם בא לבנות מצד אחד
אחר אצל החלון דיי לו בהרחקת טפח מבגדו
וצריך שיאגבנה מן החלון או גמור ממנו ארבע
אמות וגם צריך שישפיע ראש הבותל בעניין שאין
דאוי לעמוד עליו שאם לא כן אעפ"י שהוא גבוה או
גמור ממנו ארבע אמות יש לו להתרחק ולהוציא
ביון שהוא מן הצד ואם בא לבנות שני בתלים מש
משני צידי החלון אחד מזה ואחר מזה צריך שיאג
בין שני הבותלים ארבע אמות מלבד רחב החלון
טפח מצד האחר וארבע אמות הסך טפח מצד הכו
הבותל השיני ואם יוצה להחזיק ב' אמות מצד זה
וב' אמות מצד זה חרשות בידו או יחלק אותו כפי
מה שירצה רק שיאג בין שניהם ארבע אמות ולא
יסב על גביהן אלא אם כן ירחיק חסיבור מחכות
שיש לו החלון ארבע אמות ברי שלא יאפיל עליו
שאלה לא חזל שאלת אם עשה גג משופע
אצל חלון חבירו אם צריך להשפילו ממנו ארבע
אמות לפי שאין עליו תשמיש קבוע אלא שלפעמי
עולין עליו לתקנו תשובה צריך להגמיר מן
החלון ארבע אמות ויותר הוא גרוע ממקום שעולין
עליו תמיד כי אז צדדיו בני הב' לעשת תשמי' צנוע
בפני החלון שמא יעלו ויראו אבל בעליית עראי א
אין צדדיו ואיבא היזיק ספי ובל אמות סתם שב
שבתלמוד הם ששה טפחים והטפח הם ארבע גורלו
החזיק בחלון לחצר חבירו ובא זה לבנות כג
כנגדו ואמר לו אני אפתח לך חלון אחר בבותלך
זה למעלה הרי זה מעכב עליו שיאמר לו הבותל מ
מהקלסל במה שפותח וכוונם בו ואפילו אם יא
יאמר לו אסתור לך בל הבותל או אפי' כל חבית ד'
דאבננו לך חרש ואפתח החלון מלמעלה ואתו לך
בית במה שתדור ער שאבננו לך מעכב עליו שיכול
לומר איני רוצה לסרוח ולצאת ממקום למקום א
אפילו אינו משתמש בו אלא בעצים כתב הרמבם
לפיכך אם לא היה שם סורח כלל ואינו רוצה
לצאת אינו יכול לעכב עליו ובגון זה בופין על מר
מדת סודם אחיך שחלקו דהגיע החצר לאחור
דהבית לשיני והיה לאביהם חלונות פתוחי מן הב
הבית לחצר צריך לסותמם אעפ"י שחלקו בשומא ד'
דנותן חביל בית מעות לבעל החצר בשביל שהבי
יותר טוב מהחצר אף צריך לסתום שלא היה דעתם
בעילוי זה אלא על בניין הבית אבל לא היה דעתם
על בניין החלונות בסתם כל זמן שלא פירש
וחי' ידעו בתב דווקא שפירשו שלא היה העילוי א
אלא בשביל הבניין אבל בסתם היה דעתם גם על
החלונות וא"ל חזל כתב בסברא הראשונה
ב"א בתוספת אורה כגון באבסירה שאורה רב אבל א
אם הוא בית שאין לו אורה יותר מהצד לו אין צריך
לסותמו ומסתמ' בי עלו אחריו ושמו חביתם והע
דחליות זו כנגד זו היתה רעת גם על עילוי האורה
בי בית אפל אינו שוה בלום אבל אם יש בו אורה
כמו אבסירה יכול למעט האורה ובלבד שישאר בו

הגורם היוזק לחבירו ואמר חכמים שלכל רברב מועיל חזקה לבר מלגזקין גדולים ולהבי דיקוס דיקוסו הגאונים שר יוסי מורה בכל הרחקות דמתניתין ברי להחמיר בהרחקות וכן מצאתי תשובה לרבי מתתיה גאון ראובן דאית ליה בירה ב בצר מיצר שמעון וקם שמעון וחפר בית הכסא ו דחרחיק שלשה טפחים ואבתי מפסיד לבירה דראובן מי בעי להרחיק טפי או לא ואמר הא רתנן לא יחפור וכו' ותנא בארץ ישראל קאי ותנא ב דור סמור לבור ולא בור סמור לבאר רבור מים מב מבוטסין ורין בשלשה טפחים דבהכי מחזיקין מ מימיו דמחצבי בהרים ואין גופל כותל שביניהם ו ואין מזיקות זו את זו אבל בארות אחרות דרפור ארעהון ועביר דמתלחלחין ושואבות מים מזו לז לז צריך להרחיק בית הכסא מבאר מים חיים של חבירו ער חמשים אמה ועל המזיק להרחיק את ע עצמו ואין יכול לומר החזקתי שאין חזקה לנזקי וכן כתב רב עמרם מרלא יחבי רבנן שיעורא לבל נזקין שלשה טפחים אלא לבל היוזק שיעור ב בפני עצמו הילכך ירחיק בית הכסא ער ראמרי אי אינשי ולא גהרי שורייגי מן טעמ' רבית הכסא ולר ולדווחא דמילתא ליהוי חמשים אמה כבורסקי ח הרי כל הגאונים שוים בזה דילמור קתום מן המ המפורש וכל הזיקות שלא נתפ' שו בתלמוד שיעור הו חסותיהן בבדי שלא יזיק הילכך אם גר לעינים המים הנאספים לגושת ראובן עוברין למרתח שמ שמעון חייב ראובן לסלק היוזק מרחיקין ח האילו מן העיר ב' אמה וחרוב ושקמה חמשים א אמה דאם גמצא קרוב לעיר בפהות מזה השיעור א אם העיר קרמה קוצץ בלא רמים ואם האילו קדם קוצץ וגותו רמים ספק אי זה קורם קוצץ בלא רמ רמים וטעמה דהא מילתא משום גויי העיר לפיכך אין רין זה גוהג בחוצה לארץ מרחיקין גורן ק קבוע מן העיר חמשים אמה אפי' בחוצה לארץ וס דטעמה משום שלא יזיק המוץ לבני העיר ולא יע יעשנו בתוך שלו אלא אם כן יש לו חמשים אמה ל לבל רוח ובשיעור הזה צריך להרחיק גורן קבוע מ מנטיעותיו ומגורו של חבירו מרחיקין חבורסקי והגבולות והקברות והכבשונות והרבור' מן העיר חמשים אמה ואין עושין בורסקי אלא למזרח הע העיר מרחיקין השובר מן העיר חמשים אמה ו ולא יעשנו בתוך שלו אלא אם כן יש לו חמשים א אמה לבל רוח ואם לקחו במו שהיא אפילו הוא ב בתוך בית דובע הוא בחזקתו ואתה אם יפול יכול לחזור ולבנותו שטוענין ללוקח לומר ראשון עש עשאי ברשות לא שנא גר רבים לש' גר יחיד היה לחבירו אילנות גטועין סמור למיצר ובאגס הוא ליטע אילנות בסות שרהו צריך להרחיק ממנו כדי שיער היפור המחרישה כל מקום ומקום לפי ארכה ואם היה גרר בנתים מותר לסמור סמור לג לגרר מיר אבל אם בא ליטע שאר אילנות סמור לגם לגפני חבירו או סמור לשדה הלבן שלו צריך להר להרחיקו כפי אומד הרעת כאשר יפרחו העימות מן האילו ברי שגותן קורם שיגורו ואם לא הרחיק

בזה השיעור צריך לקוצ' וחי' יוסי הלוי כתב על שם רב אלפס שגם אילנות לגפני אין צריך להרחיק אלא ארבע אמות וחי' יונת כתב וראי צריך להר להרחיק ומיהו אין צריך להרחיק יותר מררד בר בריה העופות בכל עת מהאילנות לגפנים ולא שי שיעשו כן במקרה וחיבא ולא ירע דיינא לשיעוריהו אין לחייב את הנזק להרחיק מספק ומיהו חאמ אמות חייב להרחיק ואלא חז'ל כתב בסברא הר הראשונה היה אילו של חבירו נזטה לתוך שדהו קוצץ הענפי' התחתונים ש' עור גובה המדרע עלגבי המחרישה ובחרוב ובשקמה קוצץ כל הנזטה לת לתוך שדהו ואם היה אילו של חבירו נזטה לתוך בית השלחין שלו או לתוך שדה האילו שלו קוצץ חבל אה בשאר כל מיצי אילנות אם היה נזטה בת בתוך ר' קוצץ הענפים התחתונים ברי שיחא גמ גמל ורבכו עובר וכתב ח'מ' והוא הרין גבי זיז אם אחר מבני המבוי רוצה להוציא זיז למעלה מגמל ורובכו אין יכולין לעכב עליו לא שנא במב במבוי ול' ב'הר' שאלה לא חז'ל ראובן יש לו ב' בתים במבוי בשני צידי המבוי ורוצה לעשות בניין על רחב המבוי לעבור מזה לזה ובני המבוי מעכבין עליו מפני שמאפיל עליה המבוי הרין ע עמהו אה על פי שהוא למעלה מגמל ורובכו רבא אלפס כתב דלמעלה מגמל ורובכו יכול להוציא זי זיזין שאני הבא שבא לעשות בגור גשר מבית לבית ובני המבוי טוענין שמאפיל עליהן המבוי סענת סענת תשובה לגאון ראובן יש לו תאינה וש דרשיה בתוך כותלו של לוי ונזפו גוטה על גבי עלייתו ומעכבו מלחסיח את גגו ורוצה לוי לקוצ צית המעכבו הרין עמו שהתירה גתנה רשות לב לגיזק לקוצ' ברי היוזקו ברתנן אילו הנזטה לתוך שדה חבירו קוצץ מ'א דמדרע ואין ראובן יכול ל לומר ללוי אתה גרמת היוזק שהגבת את גגך ולא בל הימצר שתגביה את גגך לקוצ' את האינתי ועוד אותם גופין שנוסין לרשות לוי שלו הן ואוכל פיר פירותיהן דאיתמר אילו העומר על המיצר אמר רב הנזטה לבאן לבאן והנזטה לבאן לבאן ושמואל אמר חולקין אה על פי שבכל מקום הילכת בשמואל בריצי הבא הילכת כרב שכן גהגו בני מצר אילו הנזטה לבאן לבאן היה חופר בור בתוך ש שלו ומצא שרשי האילו של חבירו שהשרישו בתוך שלו הרי חופר וקוצץ ואינו גמנע והשרישו שקוצץ אם הם קרובי' לאילו בתוך ששה עשר אמה הרי הן של בעל האילו ואם הם רחוקי' יותר הם שלו לא ל היה חופר בור אלא חודש ופגע בשרשי אילו של ח חבירו קוצץ ער ברי עומק שלשה טפחים ברי של יעכב המחרישה היה לחבירו ירק בגינתו אצל מותר לו לעשות אצלו בסות שדהו משרה וב' בר ש שירחיק שלשה טפחים בשיעור הרחקת בור סיח ו ומערה וטעמא משום שאין הנזק בא לידי היוזק מ מיר בשעושה המשרה אלא לאחר זמן לפיכך צריך הנזק להרחיק את עצמו וכן בל כיוצא בזה שאין החיוק שעושה בא בשעת המעשה כגון שהיה לת לחבירו אצלו בצלים זורעים מותר לו לסמור לו ב

ומפרש בירושלמי שמדור משלש הפנימית שעוצי
בותלי התנור בכלל השלש טפחים כתב הר"י שכל
דכל הנר החרקות ששנינו גבי בותלך דווקא בבית
של לבנים אבל של אבנים אינו צורך בכל אלה
ובן יראה מדברי רש"י דה"ל יוצא בתב דאפילו בכר
בכותל אבנים צמי פיורי בתב חרמכם לא יחפור
אדם לא בור ולא שיה ולא מערה ולא יעשה בריבית
מים לשרות בו פגרים לכבוש בצר בותלו של חבי
חבירו אלא אם כן הרויץ מן הכותל שלש טפח
וסר בסיר לכותל הכור או לכותל מקוה המים או
לכותל האמה מצד חבירו צמי שלא יבלעו בו חמים
ויזיק לחבירו ומקום שחבובס מבה שם על הבגלי
ברי שיתלבנו צריך להרחיק ארבע אמות מפני שב
שניתנין למרחוק עד כאן ובגמרא מסיק דמכ
דמכותל בורו שנינו פי' דכל הצי עתה בענין רית
דיחוס מכותל בורו של חבירו ולא איירי בהרחק
תו מכותל ועלמא דמכל מקום מיסתבר שצריך ל
להרחיקו גם מכותל חבירו דספי מזקי הנר ממיר
דגלים שצריך להרחיקו שלש טפחים הבא לס
לסמור בותל בצר בותלו של חבירו צריך להרחיק
ממנו ארבע אמות את על פי שאין לחבירו חלוץ ב
בכותלו שיצטרך להרחיק בשבילו אח צריך להרחיק
משום דווקא פי' שבהילוך שהולכין אצל הכותל צי
צידוש הקרקע ומתחזק ומתקשה יסוד הבית ואם
ואפילו היה לו בכר שם ביתל זה ימים רבים וציר
וצידוש הקרקע וגפיל הכותל לא אמרינו בכר צידוש
המקום ההוא ואין צריך עוד דווקא ויכול לסמור
אלא אח לא יסמור ואם העיר חרשה שעריין לא צי
צידוש קרקעית או אין חילוק בין כותל גיגה לבית
חצר ומכותל חצר צמי צרי להרחיק ואם העיר ישנה
או אין צריך להרחיק אלא בכותל גיגה לפי שאין
צורך בגי אדם לילך בה וקרקעית אינו צידוש אבל
בכותל חצר אין צריך ובתב רת שבית דירה ריצו כ
בגיגה לפי שאין ררך בגי אדם להלך בו אצל הכת
הפתלים לפי שנותנים שם תיבות דספסלים ואם
כותל חבירו הולך ממזרח למערב ובא הוא לבנות
כותל בגניו מצפור לדירום או אין צריך להרחיק מ
משום דווקא דכבוד מיעט כזה לא חיישינו לרווש
ולרבריי חרמכם דרך אחרת כזה שכתב ראובן ש
שחיה בותלו סמור לכותלו של שמעון במין גאם
דבא דאוב לעשה בותל שיצי צר בותלו של שמעון
ע"י שיעשה שלש בותלי במין בית הרי שמעון מעב
עליו ער שירחיק מבגורו ארבע אמות ברי שיהא ה
המקום בין שני הכותלי רחב כרי שידוש בו רבים
דיתחזק הקרקע ואם לא היה באורך הכותל שבוג
בגורו אלא פחית מארבע אמות בוגה בגורו ואינו
מרחיק אה על פי שמדוע הרגל מלהלך שם שכותל
בזוחל כ ארבע אמות אינו צריך היזוק הארץ עכ
אוצרי שמו או כותשי ריפות דכידא באילו שמ
שמבא הבאחם מתרועע ומתנודד בותל חבירו חיי
חייבין להרחיק בתב חרמכם אם חייזק בשעת
הצירגור חייב לשלם שהרי מבחי בא חנוק היה
לחבירו שובר סמור לכותל הממסיק ביניהם ובא
זה להעמיר שם שולח צריך להרחיק מן הכותל שי

שיחא צינר ובין חנותל אויר ארבע אמות ברי שלא
תקטוף חנמייח מהסולם לשובר זאת הכותל מה
מהמזחילה ארבע אמות בתב חרמכם בגון שהח
שהחזיק במזחילה שמה צריך להניח לו מקום או
ארבע אמות להקצ' ולא צהירא שלא נקצי לו חצר
חבירו ליבנס בה לתקן מזחילתו בשביל שהחזיק
שמה במזחילה ופי' ר' יצחק שאם קצח ממנו מקו
מקום ברי לעלות למזחילתו צריך להרחיק ממנו
ארבע אמות שיעור זקיסת סולם הבא לחפור
בור בסוד שדחו סמור למיצר חבירו אם אין שות
חבירו עשוייה לחפור בה בורות חופר מיר סמור
למיצר ואין צריך להרחיק ואם אחר כך צמלד חב
חבירו לחפור גם הוא בור צריך להרחיק ששה טפ
טפחים ברי שיהיה בין חלל בורו לחלל בור חביר
ששה טפחים ואם שרה חבירו עשויה לבורות או
צריך להרחיק מן המיצר שלש טפחים אפילו אם
חופר בור בלא מים ובשיבא חבירו לחפור ירחיק
גם הוא שלש טפחים ויסוד כל אחר בותל בורו כ
בסיד לדעת חרמכם שצריך הרחק שלש טפחים ו
וגם טיחת סיר אבל לא חרזל בתב רבחר סני אם
הרחיק אין צריך טיח סיר ואם ירצה יטיח בסיר ו
ולא ירחיק החופר בור לתוך שדחו ומכא חצי
חשרה ובא הלוקח לחפור גם הוא בור צריך להר
להרחיק כל שיעור הרחק אפי' אם היה עשויה ל
לבורות בין שהראשון בהיתר עשה שהרי בשלח ח
חפר שאלה לא חרזל ראובן חפר נומא כח
בחצירו שמי גשמים יקלחו לתובה ובשרבו המים
בוקעין ועוברין דרך חומות מרתח שמעון וגם מ
מסריח בחצר שמעון מדיח המים גר' לי שראובן חי
חייב לסלק היזיקו את לו יוסי דאמר על חניזק לח
להרחיק את עצמו היכא דלא הוי גירי דיליה מורה
חב בין דגפיש חניזק דשמעון וגם תשמיש שמעון
קבוע ואי איפשר לו לסלק את עצמו ואין דירה כל
בלא מרתח וחצר דלא קא' יוסי אלא בבור ואילו א
אח על פי שחבור קדם לאילן לא יקוף שזה חופר
בתוך שלו וזה נוסע בתוך שלו משום דסתם בור
הוא מים מבוגסין ובקל יכול חניזק לסלק את עצ
עצמו ולהרחיק את בורו מהאילן כח אמות ובור ל
לא דמי בולי חיי תשמיש קבוע וגם לא גפיש חיי
חניזק בולי האי ולהבי קא' יוסי על חניזק להרחיק
עצמו אבל בבולחי חרקות דמתניתין מורה בהו ר'
יוסי דעל חניזק להרחיק את עצמו והרבר ירוע ר'
דחניזק חזה גדול מכל הנר חניזקות דמתניתין ר'
דמורה בהו ר' יוסי וגם לא דמי לאילן של ימים רב
רבים עתיד חניזק לבא אחר אשר יגדלו השרשים א
אבל בגרון זה מיר כשהמים רבים ומתאספים בגו
בגומא בוקעין ועוברין לחצר שמעון וחוי גירי ר'
דיליה וחמדיק בפרק לא יחפור ששיעור חכמי
כל דבר ודבר לפי מה שראוי להזיק וחיבא שירוע
ק צב וסבום ער חיבן ראוי לחזיק בתכו השיעורים
והיבא שאינו ירוע כתבו בכרי שלא יזיק ברתנו ומ
ומרחיק מגסיעותיו של חבירו ומצירו ברי שלא יז
יזיק כי רביה דרבי טעם וכל צתיבותיה שלום
וחק מירה תורה שלא יעשה אדם בתוך שלו דבר א

המקום הראובן לקצב שם בשר וחחזיקו בו שלש
שנים היו צריבין להרחיק שאין חזק ה' לזקין באי
באילו ואפילו קצו והחזיקו איז חזקתו

סנו

חזקה

אחר מבני חצר שבקש לעשות דופא אוצן או
גרדי או מלמד תינדות של גוים או סופר
סדרות של בני העיר שרבים באים אליו וצריבין לו
לז' בני חצר מעבבין עליו מפני שבא להם היזיק
ממנו ובן מעבבין עליו שלא למכור ביתו או שלא
להשכירו לאחר מאילו אפילו שאינו מוצ' להשכירו
בכרי שיסבור אותו זה ואפילו שכל בני החבורה
הסבימו לעשות בן חוץ מאחר שלא הסכים עמהם
הוא מעבב עליהם ובן אם בקש אחר מבני החצר ל'
לפתוח חנות בחצר יכולין לעבב עליו ולומר לו א'
אין אנו יכולין לישן מקדל הצבנסים והיוצאים

ורקס ח' שלם בן אדרס מרת חנות שבחצר יכולין
למחות בירו ולא קאמ' ולא יעשה ארם חנות בחצר
שם שאפילו חנות שבחצר שגש' ברשות א' יכולין
חן למחות בירו ולומר סבורין היינו שיכולין לקצ'
ועבשו אין אנו יכולין לקבל ובן כתב חרמבם
ל' שחגאונים הורו שאם החזיק וזעשה אומן או גר
גרדי ולא מיחו בו שבינו שאין לזק זה חזקה דח'
דהוי חזיק קבוע בקוטר ובית הבסא וכתב חרמב'
דווקא בעלי אומנות וביוצא בחן שאין קצבה לזב'
לצבנסין ויוצאין ואין קביעות לבגיסתו ויצאיתו א'
אבל אי בעי לאוגורי לבמה אינשי דרירי ביה לא מ'
מצי מעבבין אבל הוא עושה מלאכתו בביתו ואין ב'
בני החצר יכולין לעבב עליו ולומר אין אנו יכולין
לישן מקדל הפסיש ומקדל הדיתיים ובן אין יכולין
למחות בירו מללמר תינדות של בית רבן ואפילו
חן רבים וח' גמי לבל מילי רמזוח בגז לחלק צר
צדקה או להתפלל בעשרה וחרמבם ז' גזח למ'
למבוי שאינו מפורש דין חצר שכתב אחר מבני מב'
מבוי שאינו מפורש מבקש לעשות דופא או גרדי ב'
בני מבוי מעבבין עליו בופין בני מבוי זה א'
את זה שלא להוסיב ביניהם ארדי או דופא ולא את
אחר מבועלי אומנות פי' חיה שם במבוי אחר מבוי

המבוי אומן או גרדי או שהיה לו שם חנות או רח'
דיחיים ובא אחר לירר לאומנותו או לעשות שם ח'
חנות או ריחים יכול זה לעבב עליו ב' דא שאותה
הבא שכא מעיר אחרת אבל אם הוא מוצא חעיר א'
אין יכול לעבב עליו א' שאינו רר עמו במבוי
ואין ל' שאם אחר מבוי המבוי רוצה לקבוע חנות
או ריחיו או לירר לאומנות שאין יכול למחות בירו
ואפילו בן עיר אחרת אם הוא פדרע מבס עמהם
בעיר חזאת חדי הוא בבני העיר ואין יכולין לעבב
עליו בני העיר ובלבר שלא יבנס במבוי שיש שם ג'
בני אומנות ובן יכולין בני עיר אחת למנוע בני
עיר אחרת שאין פדרעין מס עמחן שלא יביאו סח'
סחורות למכור בעירם או שלא יבואו לעירם ל'
ללוות בריבית לגוים ב' דא שמעבבין עליהן שלא
למכור על יד על יד בררר חחגוגי אבל אם מוכרין
בגת אחת אין יכולין לעבב וכתב ח' יוסה חלוגי
הא מעבבין עליהם דווקא בדליבא פסיוא ללוס

ומכל מקום אית ליה לבסויי לחחוא בית הבסא או
לחחוא עוקה בי חיבי דליסתלק מיניה ריחא א' ע'
דאחזיק ביה בחבי בלא ביסוי הא אמרינן אין חזק'
לזקין ואי לא קא מסלק ליה לריח כתב חרמב' ר'
דלא הוי חזקה כלל אפילו אם אמר מסליקנא ליה
לבית הבסא ומשתמישנא ביה במילתא אחריתי ל'
לאו כל במיניה דלבית הבסא אחזקה וביון דלא הו'
הוי חזקה לגופיה לא הוי חזקה למילתא אחריתי
ואינו גראז ביון שחחזיק בגזח הקרקע חרי הוא ש'
שלו לאיזה תשמיש שירצה ובלבר שלא יהיע לחבירו
ממנו שום גזק ולא דווקא קוטר ובית הבסא א'
אלא ח' כל גזק גדול שאין דרך העולם לסובלו בי
חחיא רפטי והורו חנר עצורי בשיבבותיה דהורו ריי
דיוקיי שומשמי והורו גאיר אפרנא וקאמ' דלא הוי
חזקה ראין ארם סובל שיפיל חבירו את בותלו ובן
החיא דרב יוסה רחוח ליה אילגו והורו אתי מקיזי ד'
רם דיתבי תחותיהו והורו אתי עורבי ואכלי דמא ד'
וסלקי באילגא ומפסיד ליה וקאמר שחוצרבו להר'
לחחזיק אח על פי שחחזיקו בבר משום דומי ל'
ליה לקוטר ובית הבסא לפי שרב יוסה חיה איסת'
איסתגיס ולא חיה יכול לסובלו ובתב א' חרזל
מבאן משמע דכל דבר שירוע שאין המערער יכול ל'
לסובלו אח על פי ששאר בני ארם סובלין אותו אי
אין לו חזקה בגזר מערער זה והיזק ראייה וחלון
כתב חרמבם ז' שאין לו חזקה וא' חרזל כתב שיש
לו חזקה כתב ר' כל גזק שאין לו חזקה אפי'
הקצה לו בערים יכול לחזור בו דקצין בטעות ח'
הוא דסביר הוא שיכול לסבול ואינו יכול לסבול
דש מחלקין שאם יש לו ראייה שמכר או נתן לו מז'
מהני אבל אין מועיל ראייה שמחל לו אבל ר' פי' ד'
דנחי ולא אחזי להו חזקה אבל אם יש ראייה שמח'
לו מהני ולזה הסכים א' חרזל דקצין ג' צריד
שלא ברעת המפרשי שאין צריד קצין שאינו אלא
מחי לה ומחילה אינא צריבה קצין אלא וראי צריד
קצין ואז מהני בין אם מכר או נתן או מחל ובן
כתב חרמבם ז' המחזיק בגזק שאין לו חזקה
זסעז שקצה מירו של גיזק על המזיק להביא ראייה
ואם לא יביא ראייה ישבע הגיזק היסת שלא קצו מ'
מירו על בר דיסלק זה היזיקו שאלה לא חרזל
ראובן יש לו בתים באלקעלה והעיר עשויה
אבסדראות אבסדראות והחצירות הם פתוחות לא
לאבסדראות ומקום הקצבים היה בחצר שפתוח ל'
לאבסדרה שבית ראובן פתוח לתוב ועתה מקרוב
חזרו למכור הבשר חוץ לחצר סמוד לביתו של רא'
ראובן וראובן מערער ואומר שאינו יכול לסבול ש'
שיחיו קצבי סמוד לביתו מפני ריח רע של בשר זה
והבלבים והחזירים שמצויין שם במקום הקצבים
חדין עם ראובן ואפי' אם המקום שמוכרין
עתה הבשר אינו של ראובן אלא של רבים ביון שג'
שמגיע ריח רע לבית ראובן יותר ממח שהיה מגיע
לו בשחיו מוכרין בחצר אינם יכולין לקרב תחזיק
לבית ראובן ולא עור אלא אפילו אם חיה המקום
של קצבי עצמם אינם יכולין לעשות בו דבר שיבא
ממנו היזיק לראובן ואפי' אם סועגי הקצבי שקצו

ברשות אה על מי שמזיקין לבצלים אהב בשגור
 חכמים וכן אם היה לחבירו אצלו דבורי מותר לו
 לסמור לו חרול את על מי שמזיק לדבורי אחר זמ
 זמן בשגור חרול וחרמבם זל בתב שצריך להר
 להרחיק ומשרה וכרישי וחרול מירק ובצלים זה
 ודבורים שלשה טפחים או מעט יותר כרי שלא יח
 יהיה החיזק בידם וכן בתב רב אלפס ואין גראה
 בן בגמ' וכן אם היה לחבירו בור אצל שדה
 מותר ליסע לו אילו סמור לו ואין זה יכול לומר ל
 לו שרשי אילנך מפסידין את דורי שאין זה חיזק ב
 בא לירו מיר אלא לאחר זמן בשגור אכל כל ש
 שאר הדחקות שברנו בהם עד עתה חשבי' לחו ב
 באילו חיזק בא לו מידו לפיכך חייב המזיק לחרת
 להרחיק ברא' בשישנו שם דבר חיזק אכל אינו שם
 דבר חיזק מותר לזה לסמור חוץ מחפירת בור ב
 בשדה העשויה לבדדות וחשבי' ליה מזיק בשעת
 חפירה משום דכל מרח ומרח מרעית לארע' דאי'
 דנמצא שמפסידו בירים אבל לרעת רש' דרב אלפס
 בכל הגד הדחקות אסור לסמור אפילו אם אין שם
 דבר חיזק ביון שהוא דבר שחבירו עשוי לעשותו
 ואפילו אם בא לסמור לו דבר חמטלטל אינו יכול
 לז' הציחיגי שאסמור והיום או למחר בשתב אתה
 לסמור הרחק את שלי דחוישונן שמא יתעצל בהר
 בהרחקתו ובגתים יבא חיזק לזה בסמיכתו לפי
 אינו יכול לסמור ואפי' שעשאו בהיתר כגון שעשאו
 בשל' ואח' מבר חצי שרחו סמור לרבר המזיק ללו
 ללוקח צריך לסלקו חיזקו ור' ור' כתבו בסב
 בסברה ראשונה ולזה הסכים א' חר'ל סמך בא'
 מאילו שהיה לו להרחיק וגרם חיזק לחבירו בת
 ח'אב' זל שפסור מלשלם כי היב' דפסדי' בהגד ה
 דהו' נפצי ביתא והוה אזיל דקתא ומזיק לאינשי
 וכן ה'י אם סמך כותלו לשובר חבירו ומזיקתו ה'
 הנמיה בהגרמתו דחשבי' ליה גורמא בגזקין ופ'
 דפסור ור' באינר בולחו ומ' לכתחילה בשבא ל
 לסמור יכול חבירו לעכב עליו שלא יסמור לו א'
 שאין החיזק יכול לחגיע אליו מידו אלא מן הרוח
 שמסייעו כגון שמגפין הפשתן והרות מוליד חמו
 המוץ למקום אחר ומזיק וביוצא בזה אפילו ח'י
 יכול למדגער אכל בעל העיסור כתב על ההיא דל
 דלא יעמיר אדם תגור דקתני בה ואם חיזק חייב ל
 לשלם ור' בכל אינר שיעור' אם חיזק אפילו לא
 לאחר שחרתו חייב לשלם ומשום דחיזק דגורא
 מינכ' לכולי עלמ' ויריע גזקין הוא רת' חבא אבל
 גזקין דלעיל לא יריעי אבל אי יריעי ומינכרא מי
 מילתא לרייני חייב דממונא רידי אוי' וכן בתב
 א' חר'ל שבבולם חייב לשלם חוץ מהיזק הנמיה
 פ' סמיכת כותל והיזק דמגפין ביתא שלא היה
 החיזק ראוי לבא מבח מעשיו אלא פ' הרוח וה'
 וחגמיה לפיכך לא חשיב אלא גורמא בגזקין / הוא ו
 דפסור החיזק באתר מאילו חדרבים החיזקין
 הוא חזקה ובתב חרמב' זל שאין צריך שלש שני
 שכתב בכל אלו אם לא הרחיק וראה חבירו ושתק
 חרי זה מחל ואין יכול לחזור ולחצריכו להרחיק ו
 דהוא שיראה ממנו שמחל כגון שסיוע עמו מיר או

שאמר לו לעשות או שראהו שעשאו בצר בלא הרחק'
 ושתק אבל א' חר'ל כתב שאם באילו אין חזקה
 בפחות משלש שנים ובחזקה ובתב ער חרמב' מי
 שהחיזק בגזק כגון שפתח חלון או פתח אמת המ'
 או שלא הרחיק מה שהיה לו להרחיק והמחזיק סו'
 טוען אתה אמרת לי לעשותו או אתה מברת לי או
 מחלת לי אחר שראית ושתקת ולא מחית והחיזק א
 אומר עכשיו הוא שראיתי ולא ידעתי מקודם או ש
 שאמר בשראיתי מחיתי ואתה אמרת עתה ארחיק
 או אסתור דאתה מרחח אותי מיום אל יום כרי שת
 שתקבע חיזקך בכל אילו וביוצא בהו על החיזק ל
 להביא ראיה ואם לאו ישבע המזיק חיסת ויפטר ע'
 ער באן אבל א' חר'ל סלכל דבר צריך חזקה ז'
 שנים כל זמן שאינו מברר שהחיזק בראוי אינו כל
 בלום וצריך לחסיר חיזקו יש גזקין שאין להו
 חזקה כגון קוסרא ובית הכסא ואם החיזק בהו
 קודם שהיה שם דבר חיזק בתב ח' יונה רהוי
 חזקה אם בא בטענה שמבר לו או שגתו לו רשות ל
 לעשותו והוא חולך לשיטתו שהוא פסוק ברב אלפ'
 שאין המזיק רשאי לסמור א'פ' שאין שם דבר חיזק
 החיזק וביזו שהיה יכול למחות ולא מיתח הוי ח'
 חזקה אבל א' חר'ל כתב שאין לחם חזקה לא ש
 שגא אם החיזק קודם שהיה שם דבר החיזק לא ש
 שגא אחר כן אם החיזק קודם לבז אין להו חזקה
 לפי שלא היה יכול החיזק למחות בדברי ר' שכל
 דבר רשאי לסמור בשאין שם דבר החיזק חוץ מבכ
 מבכור וביזו שלא היה יכול למחות בו אין לזה חז'
 חזקה ואם החיזק אח' לא הוי חזקה ביון שהיזק
 גדול הוא וראי אין שום אדם מוחל עליו ועל זה ס'
 סמך ולא מיתח ובתב חרמב' זל וקוסרא פ'
 ר' דווקא קוסרא דבבשן שהוא חר'ל אבל בקוסרא
 דעלמ' הוי חזקה וכן כתב חרמב' זל בבשוגית של
 גחתומי ושל יוצרין וביוצא בהו אבל תגור שהיחיד
 אופח בו פת וכן בירח ביון דלא סהי קוסרייה רוב'
 דיומא לא תריר הוא ואית ליה חזקה ומיהו לכת
 לכתחילה מצי מעכב אפי' בעשן שאין תריר הואיל
 דגזקין חוי ועשן תריר גמי דווקא היבא דמטיא לר'
 לרשותא דחבר' ברוח מצוייה אבל אי לא מטי לית
 אלא ברוח שאינה מצוייה לא מחייב לסלקי ואפי'
 ברוח מצוייה גמי דווקא דמזיק לאינשו אבל אי לא
 מזיק לאינשו א'פ' דמטי לביתיה ומשחיר לאשית'
 |חיזק הגז' לא הוי אלא חיזק ממון וקיימ'
 עליה חזקה ומיהו הא גמי לכתחילה מצי מעכב ד'
 דחיזק ממון וראי חוי ער באן ובית הכסא פ'
 ר' דווקא בעין בתי בסאות שלהן שהיו ע'ג קרקע
 דמגול' אבל שלגו שחן מבוסין בחפירות יש להו ח'
 חזקה ובתב ח' יוסה הלוי הא דקוסרא ובית חכ'
 אין להו חזקה דווקא דעביר לחו מזיק ברשיהא ר'
 דגפשיה ואזיל מיניחו קוסרא וריחא לביתא דגי
 דחיזק אבל אי אחיזק ועביר בית הכסא בגופי דאר'
 דחבריה רפתח לביתיה דמזיק אי גמי דעביר בית ה'
 תבסא ברשותיה דגפשיה ועוקא דיליה אזיל לבית'
 דחבריה ביון דבגומיה דארעא קא מחזיק אית ליה
 גזקת ואי סעי' דזכנה ציהליה מהימן ובשבועה ד'

חזית אבל אם האחר בנה עליו תקרה ומעזיבה חר
 חרי חזקה לרירה וכן אם יש לו בו חלונות חמ
 מצירו וגיבר שנעש בשעת בנין ולא גהירא לא
 ח'ז'ל ודאי מהני חזית בחצר בי חבי רמחני בבק
 בבקעה וכן כתב ח' יהודה ברצלוני רמחני חזית
 בכל מקום בין בחצר בין בבית וכתב עור א'ע'ל
 שנסתנו המצחנות אם נחגו בשום מקום מנהג אה
 אחר לעצמו לשמור את בותליהן מן חרמאים ולבו
 אחר מנהגן ויבנוהו בפי מה שיש מנהג בעיר לעש
 לעשות בותל החולקות בין החצירות שאין צריך ב
 בגיין חזק כמו בותלי מבית ואפי' אם לא נחגו לע
 לעשות אלא מחוצין או מנסרין דקים אין יכולין ל
 לבות יותר מבאן שמסיר חזיק ראייה מעליהם
 וכתב ח'מ'ב'ן ז'ל וז'ה גמי אם נחגו בפחות מזה ב
 במחצלת שאין יכולין לבות ביותר אבל ר'ת כתב ש
 שאם נחגו בפחות מזה אינו בלום ואין הדלכין א
 אחריו ואם אין מנהג יודע בעיר כתב ח'ר' יונה
 שאין אחר מהם יכול לומר אני אעשה מחוצא ורפ'ג
 אלא צריך לעשותו בפחות שבכותלי השגוי במשנה
 דהייגו בפסיס ולביצים ושיעור עוביו בגויל ששה ס
 טפחים עם הסיר ובגזית המשה ובפסיס ארבע ו
 דבלביצים שלשה ואם יש מקום שנחגו לשנות באיל
 חשיעורים לפחות מהן או להוסיף עליהן אין חול
 חולכין אחריו וכתב ח'מ'ב'ן ז'ל שלא נאמרו שיע
 שיעורי הללו אלא בכותל של טיט אבל בשל סירא
 אינו צריך בשל גויל ששה טפחים שהרבר יודע רב
 דבציר מהכי קאי עד ארבע אמות הילכך בשל סירא
 אין לריין אלא מה שיעיניו ראות ע'ל מומחין ואם
 נחגו לעשות מחוצא ורפנא וקצו מירו לעשותו מב
 מבניין זה אינו יכול לחזור בו דלא קניין דבריו
 הוא וכתב ח'מ'ב'ן ז'ל ומיהו דווקא דקצו מיניה דמי
 דמחייב ליתן בר דבר דרור חוראח הוא אינמי ר
 דרד שיעבורא ושיעבר גפסיה לחבי ולא קניין ד
 דברים הוא אבל אם קצו מירו לתת בר דבר או לב
 לבנות בידן שאין קניין גופל על החיוב ולא על
 גזה הממוזן אלא על הגתינה עצמה וחתינה אין ב
 בה ממש אלא מעשה בעלמא חוי קניין דברים ומצי
 חרר ביה ואיבא מרבוותא דסבירא לחו קניין לתת
 לא קניין דבריו הוא ולא מיסדי קניין דברים אלא
 במי שקצו מירו לחלוק או להשתתח או ללך ע'ל
 דיראה מדברי א'א ח'ראש' ז'ל ולבנות לא חוי קניין ד
 דבריו ואם יש מנהג לעשותו מאבנים ואמר אחר א
 אני אעשנו בולו משלי בהוצא ורפנא יש אומרים ש
 שחבירו מעבב עליו לומר א'נו נעשנו בין שנינו ב
 בפי המנהג שחידם או למחר יפול ואצטרד לרונ ע
 עמר בכל פעם ופעם ד'א בידן שמסיר מעל חבירו
 חזיק ראייתו אינו יכול לבוסר ביותר ולזה חס
 חסכים א'א ח'ז'ל שיעור גובה הכותל ארבע אמות
 וביותר מבאן אין כופין וכתב ח' יהודה ברצלוני
 ב'ל' בורים בבתיים אבל אי דרים בעלייות צריכים
 משפת מעזיבה העלייה ולמעלה ארבע אמות ואם
 לאחר זמן טעו האחר שבנאו הוא לבדו וחבירו א'א
 אומר שסייעו בבנין חרי זה בחזקת שסייעו ואפי'
 שירוע שאתר בנאו לבדו ושאל מחבירו שיפוע לו

את חלקו וסועו שפרעו נאמן בשבועת היסת ואפי'
 שטועו שפרעו קודם שגמר בנין הכותל נאמן ואי
 באן חזקה אין אדם פורע תוך זמנו רבכל שורא וש
 ושורא זמנו הוא ולא דווקא בכל שורא ושורא א'ל
 ח' ח' קודם גמר השורה ואפילו אם יש עדים שהבעו
 חבירו שסייעו בבנין ולא רצח נאמן לומר גת
 גתתי א'ח'ב' ער שיביא עדים שהיה עמחם מיום שב'ג
 חבירו הכותל שלא פרעו או שיעירו העדים שהעמ
 שהעמירו בב'ד שסייעו בבנין וציוהו ב'ד לסייעו ו
 וסרב מלעשות ציווי ב'ד רצח האחר להגביהו
 יותר מארבע אמות י'א שהרשות בידו שיר שניהם ש
 שוח בו וכל אחר יכול להשתמש בכולו ופעמים ש
 שזה צריך להגביהו או שזה צריך להגביהו אלא זה
 מגביה וסעיין וזה מגביה וסעיין שכל אחר מגביה ע
 על שלו ובלבד שלא יגביה ב'ג שיתקלקל הכותל ב
 בבר לדעת חבסיאיים וא'א ח'ז'ל כתב שחבירו מע
 מעבב עליו לומר חצי מקום הכותל שלי ואיני רר
 רוצח שתמעט האויר שלי בי אני רוצח להשתמש ע
 על חצי המקום שלי וכן כתב ח'ר' יונה בותל ח
 המשותח בין שנים ובא אחר מהם לבנות עליו וז'
 ולחגביהו חבירו מעבב עליו בידן שלא התנו מת
 מתחילה להגביהו יותר משיעור הזה ואם נחגו ח
 חשותפין להגביהו כל זמן שירצח חבל במנהג חמ
 חמרינה לא מצעו חבירו מלחגביהו והגביהו אין
 חבירו חייב לסייעו בבנין ואם א'ח'ב' בנה חסיצי
 בותל בגדר תוספת השיני וגיבר שרוצה לעשות ח
 חרר או אבסורה בין שני הכותלי ונמצא שנהגה ב
 בתוספת שהוסיף חבירו מחייבין אותו לסייעו ג'ג
 בתוספת בפי מה שבנה בגדר באורר וברוחב א'ע'ל
 שעדיין לא נתן התקרה מכותלו לכותל החולקת
 בין שניהם אבל אין מחייבין ביותר ממה שבנה בג
 בגדר ואם יש חובתה שרוצה להוסיף עוד בכותל
 בגדר שחפר בראשו מקום לראשי קורות או שחנית
 קורה ארוכ' בראש הכותל ליתן עליה ראשי הקורות
 וכן בארכו שהצית אבן נבנס' ואבן יוצא' בדרך שעו
 שעושיין בבנין בשרוצין להוסיף עליו חייב לסייע
 בכל התוספת שהוסיף חבירו ומיהו כתב ח'ר' יד'ג
 אם יסעון אין דעתי להוסיף אלא שונת אחת או ש
 שתים נאמן ואינו נראה כן בגמ' אלא אינו נאמן
 וחייב לסייע בכל ואם לאחר שבנה בגדר אמר ש
 שפרע חלקו בתוספת חבירו וחבירו אומר שלא פ
 פרעו אינו נאמן לומר שפרעו ואפילו אם יש לצד
 זה שלא רצח מתחילה לסייע בתוספת מקום חפור
 ליתן בו ראשי קורות אינ' חזקה לסעון שסייעו עד
 שיביא עדים שפרע וכתב ח'מ'ב'ן ז'ל שחבירו גש
 גשבע בגקיסת חפץ ונוטל וח'מ'ב'ן כתב שנוטל ב
 בלא שבועה ד'טפי חוי בחזקת שלא נתן מקובע'ג
 זמן לחבירו ואמר לו פרעתיך בזמני דקיימא לך ד
 דשקיל בלא שבועה ואם סמך על התוספת סובח
 העשויו' לצל ער שלשים יום לא חוי חזקה לסעון
 שפרע בו חלקו לאחר שלשים יום חוי חזקה
 ואם חבירה בטיס לאלתר חוי חזקה ואם סמך עליו
 סובח של מצוח תוך שמונה ימים לא חוי חזקה
 לאחר שמונה ימים חוי חזקה וכל זה מיירי שירוע

ללוקח חין בגון שמכירין בשאר בני העיר וגם אין ס
שחורת טובה יותר משל בני העיר אבל אם נותנין
יותר בזול או שסחורתן יותר טובה משל בני העיר
לא עשו חכמים תקנה למוכרי ברי לחפסיר ללוק
ללוקח חין עב וביום השוק אין יכולין לעכב
עליהן כלל ובלבד שימכרו בשוק אבל אין רשאים
לחזור בעיר ובן לעניין ללוות בריבית אין יכולין
לעכב על הבאי בשוק מללות בריבוי לבני העיירות
חמתקבצים שם לבא לשוק ואם בן עיר האחרת יש
לו חקפות בעיר יש לו רשות לעמוד שם אפילו כ
בשאינו יום השוק ולמכור בשיעור שירותי ברי פר
פרגסתו מן הריוח עד שיגבה חקפותיו ובן לעניין
ללות בריבית יכול ללות עד שישתכר ברי פרגסתו
עד שיגבה סרותיו לשון חרמכם ואם יש לו מל
מלוה בעיר מוכר ברי פרגסתו עד שיפרע את חובו
זילך לו ועל הרובלין המחזירין בעיירות אין
יכולין לעכב עליהן מלחזור ובלבד שלא יקבעו בע
בעיר ואם חרובל תלמיד חכם אין יכולין למונעו
אפילו מלקבוע ובן על מלמדי תיגוקות אין יכולין
למונעו אפילו מלקבוע אבל בשאר בעלי אומנות א
אין חילוק בין תלמיד חכם לאחר תלמיד חכם
המביא סחורה לעיר חייבין בני העיר למונעו לבל
אדם למכור עד שימכור הוא את שלו ובתב חרמכם
על דווקא וליבא גוים דמזבני אבל אי איבא גוים ד
דמזבני לא רחא לית ליה רווחא לצורבא מרבנא
דאפסודי להגר ישר בבירי לא מפסדינו שאלח
לאא חרמכם ששאלת יהודי שרוצה ללבת לבפר ל
לדור שם להרדויה ואומרי לו אנשי אותו בפר קממ
קמפסרת לחיותיו ורוצים להרחיקו מעל גבולם
אין יכולין למונעו ולא קאמ תלמורא אלא אדם
הרר בעיר חזאת ובא להעמיר ריחים או חצות ב
במקום אחר ואינו שייך במס שלהם יכולין בני או
אותו העיר לעכב עליו אבל דבר פשוט הוא שאדם
יכול לגור בכל מקום שירצה ואין בני העיר יכולין
לעכב עליו ובי קצו אותו הראשונים

בחזקה
חלבת חזיק דאיה שמיה חזיק לפיכך שנים ש
שהן שותפין בחצר אם יש בו רין חלוק
יכול כל אחד מהם לבחור את חבירו לחלק ואפילו
אם גתרצו ולעשות ביניהם מחיצה למנוע כל אחד
מהביט בשל חבירו ואם אין בו רין חלוקה ואין כל
אחד מביר את חלקו אין שום אחד מהן יכול לבחור
את חבירו לחלק ואפי גתרצו לחלק יכולין לחזור
בחן ואפילו אם לקחו בקניין וקניין דברו בעלמ
הוא אבל אם ביר לו כל אחד חלקו וקצו על זה אר
לאחר שחלקו החזיק אחד מהן בחלקו אפילו של
בפני חבירו ואפילו לא אמר לו חזק וקני גתקיימ
חלוק ואין אחד מהם יכול לחזור בו ובפני זה א
את זה לעשות בותל ביניהם יא הא רבופין לעשות
בותל ביניהם דווקא בשאין בעיר מנהג ידוע אבל א
אם נהגו שלא לעשותו אין בופין ואא חרמכם בתב ש
שאפי יש מנהג בעיר שלא לעשותו אין חולבין את
אחריו ובפנין לעשותו ובתב חרמכם על מאן ד
דמתחייב למיגרר בינו ובין חבירו ולא גרר ואתו ג

גצבי וגנבי ליה מידו דרד הגדר חייב לשלומי ליה
וכן כל הגדרם לאפסודי ממונא רחבריה כחג אפס
דלא עביר מעשה והוא דאתר ביה מעיקרא
ולא צהיר לאא חרמכם ואפילו פורץ גדר בפני

בחמת חבירו בירי פטור מריצי ארם על הבחמה
ובתב חר יהורה ברצלוגי אם האחר עני ואין יר
משגת לבנות אם השיגי רוצה ליבנס בשל דלבנות
בשלו אין צריך דבר אחר ואם לא רצה יש אומרים
שדגין בזה ברין הבית והעלייה של שנים שגפלו ו
ולאחר אין ירו משגת לבנותה דאם שניהם עניים
ואין להן ברי לבנות הרי שניהם שוים כל אחד מן
מזיק ורריביתו עד שירויח להם המקום ומיחור
צריבין להרחיק שלא יזיק אחד לחבירו בכל מה ש
שיובלו ואם יכולין ליקח מן הצרקה לעשות בותל
מחוצא ורפנא הרי הם עושים ובין בר ובין בר צרי
צריבין לשמור עצמן מן החיזיק בכל מה שיובלו ע
עב בתב לאא חרמכם ואם חלקו ולא תבע שום א
אחר מהם לעשות הבותל ואחר זמן תבע האחר לח
לחבירו שיעשו אותו וטוען חבירו מחלת לי על ח
חיזיק דאיה שאני מוידק או מכרתו או נתתו לי ב
במתנה והחזקתי בו שלש שנים אינה טענה דלא ש
שייד באן חזקה דטעמ רחוק ביון שלא מיתח הפס
הפסיד והיינו דווקא היבא שהמחזיק מזיק ואינו
ציוק בגון מי שיש לו חלון פתוח לחצר חבירו אב
אבל היבא שהמחזיק ציוק כמו שהוא מזיק יכול
לומר לא חששתי למחות ביון שאני מוידק כמו שא
שאתה מוידקני והייתי ממתין אולי תפתח אתה לת
לתבוע וגם חיזיק תריר הוא זה בצו קוסרא ולא
דמי לחלון דהת לאו חיזיק תריר הוא שלאורה הו
הוא עשוי ולא להסתכל בו לחצר חבירו שאסור לא
לארם להסתכל לחצר חבירו אבל אם יש עדים שמ
שמחלו זה לזה על חיזק דאיה שוב אין יכולין לת
לחזור בהן ובותל זה יבגוהו על מקום שניהם וב
דבהוצא שניהם אח על פי שאין בו רין חלוקה ואין
אחר מהם יכול לומר לא גתרציתי לחלוק אלא בת
בתנאי שתכננה אתה משלך ובתב חרמכם זל אפי
אם יש לאחד פי שנים בחצר בגון שהאחר בכור ות
דהאחר פשוט אפילו הבי יעשו הבותל בין שניהם

שכל בר חייב לסלק חיזיק דאיה מי שאין לו א
אלא חלק אחד כמו מי שיש לו שני חלקים לפיכך
אם אחד זמן גפל הבותל המקום והאבנים חן של
שניהם אפילו שגפל בולו לרשות אחד מהם או שם
שפיגם והבגיסם לרשותו אפילו שלא בעדים ושהו
ברשותו זמן רב ואפילו שאין בו רין חלוקה ואינו
יכול לומר לא גתרציתי לחלוק אלא על מנת שאב
שאבגנו הבל משלי ובתב חר יוצה דווקא שחא
שחאבגים גיברין שהן מזה הבותל אבל אם אינו גי
גיברין לא מבעיא אם טוען לקחתי ממך חלקך שח
שחא נאמן במיגו שיכול לומר אינם מאבני זה חב
הבותל ואין באו מיגו במקום חזקה אלא אפילו א
אם טוען אני בגיתיו משלי נאמן במיגו בתב חר
יוסף חלוי שאם אין בו רין חלוקה ולא גתרצח הא
האחר לחלוק אלא על מנת שיעשה חבירו כל חבות
אין לו תקנה אלא בשטר ואין מועיל לו סימן חוי

יִדְּעָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָם רְחוּקִים זֶה מִזֶּה אִמְרֵי בַמֶּלֶךְ
רְאוּת הָעֵינַי וְיֵשׁ בְּכֹחַ הַיֶּזֶק רְאִייתָ וְאִם הֵם רְחוּקִים
רְחוּקִים חֲרֵבָה בַּעֲגִיז שְׁאִין מִסְתַּלֵּק הַיֶּזֶק רְאִייתָ
צִמָּה שִׁיבְצָה בַּל אַחֲרֵי חֲצִי הַחֲעֻרְמָה אֲלֵא אֲבִיבָה א
אַחֲרֵי מָחָם חֶבֶל אִם יִבְּלִיז לַחֲסָבִים שִׁיבְצָה אַחֲרֵי ח
חֶבֶל וְיֶזֶק בַּל חֲצִי הַחֲעֻרְמָה מִחֲבִירֵי חֲרִי שׁוֹב וְיִבְצָה
חֶבֶל וְיִעֲשֶׂה שֶׁסֶּר לַחֲבִירֵי עַל חֲצִי חֲבִיז שְׁחֹא שְׁלֹ
וְאִם לֹא יִסִּילֻ גֹדֶל בִּינֵיהֶם מִי יִבְצָה חֶבֶל

הסמך לחצר חבירו בעל הגג מוסיף ל
 לבעל החצר ואין בעל החצר מוסיף לבעל
 הגג לסיבך בעל הגג צריך לעשות ביניהם מחיצה
 גבוהה דאמות לסלס היזיקו ואין בעל החצר מס
 מסייעו אלא במי שיגיע חלקו למחיצה וספחיה
 ברי שיחיה גתם בגג ואם קרקעית החצר גבוהה
 מן הגג צריך בעל הגג לבנות על שלו למטה עד
 שיחיה גבוהה דאמות למעלה מקרקעית החצר ברי
 לסלס היזיקו ואם הגג גמור מן החצר דאמות
 אכתי איב היזיקו ראייה ממנו לחצר שאם שני
 יכול להסתכל בכל החצר מבט מקום בשבע רחץ
 עומד בשפת חצירו יראו בעל הגג לסיבך צריך
 לעשות מחיצה גבוהה דאמות מקרקעית החצר מל
 מלמעלה ואם הגג גמור מן החצר וזו צרי
 בעל החצר לסייעו לבלום שביון שהוא גבוה מן
 הגג הוא גתם עליו בגג ואם אינו גמור מ
 ממנו וזו יבנה בעל הגג ער קרקעי החצר ורואי
 במה חסר עדיין להשלי לנבונה וזוה יתן לו בעל
 החצר חצוי שגם הוא חיי להשלימו ער וברי שיחא
 גתם עליו בגג בגון אם הגג גמור וספחיה יבנה
 הוא לבדו וספחיה וד הגותרים יתן לו מחם החצוי
 חר יחוד ברצלו בך שאם הגג גמור מן החצר ד
 אמות אין צריך לעשות כלום וביון רחצו גבוה
 ממנו דאמות שוב אין לו היזיק ראיח ואם חר
 ול בתב בסברא חדאשונה שני חצירות
 שקרקעית אחת גבוהה מחב ירו צר
 העליון לסייעו לתחתון לבנות למטה וזה תחתון
 צריך גל לסייע לעליון ער שיחא גבוהה דאמות קמ
 מקרקעית העליון ולמעלה ברפריש טעמא גבי
 גג גמור מקרקעי החצר לסיבך יקציעו העמר
 מקרקעי של העליונה שיעור עיבי חצי הכותל וב
 ובנין הכותל ער קרקעית שניהם ער שיחא גבוהה
 דאמות מקרקעית העליונה ולמעלה וחל יונח
 בת וראי התחתון צריך לסייע לעליון מקרקעיתו
 ולמעלה ומיהו אין לו שיעור אלא הכל לפי אורד
 החצר שאם חצירו של עליון גבוה הרבה או שח
 שחצירו של תחתון אינו רחב לעמוד בו ולהביס ב
 בה מרחוק איפשר שבמחיצה מועסת יסתלק היזיק
 ראיח שלו ומגם בונה למעלה ער שיראו בני א
 אדם שאינו מוסיף ער בדאייתו עב וגם בבא
 בת חר יהוד א בלצלוני שאם התחתון גמור מהעל
 מהעליון דאמות אין צריך לעשות כלום אלא ח
 העליון יעשה כל חצאמות ואם אינו גמור ממנו
 דמח שחסר מן חר יעשוהו בין שניה ועליו ושלום
 העליון לבדו להשלימו דמקרקעית חצירו ולמעלה

וְאֵל הָאֵל בָּת בַּסְבְּרָא הִרְאֻשׁוֹנָה קִטָּא
 חֲצֵר בּוֹפִין זֶה אֵת זֶה לִבְנוֹת דִּלֵּת
 בְּנִי דְבֵית שַׁעַר לַחֲצֵר וּבֵת הֶרְמֵלִים זֶל
 דְּבֵן בַּל חֲדָבְרִים שֶׁהַחֲצֵר צָרִיד לֶחֶם צוֹרֵר גְּדוֹל אוֹ
 חֲדָבְרִים שֶׁהֵגֹו בְּנֵי חֲמִירֻחַ לַעֲשׂוֹתוֹ אֲבָל שֶׁאֵר חֵד
 חֲדָבְרִים בִּלְוֹן צִיּוֹר וּבִיּוֹר אֵינֹו בּוֹמֵהוּ עֲשֵׂה אַחֲרֵי מִ
 מַעֲצָמוֹ אִם גִּילַח הִשְׁיִיב וְעָתוֹ שֶׁהוּא חֲסֵץ בּוֹ מִגֵּל
 מַגְלָלִיץ עֲלִיד אֵת חֲבֵל וְזוֹתָן לֹו חֲלָסֵד בְּהוֹצָאָה

עמהם חייב לעשות עמהם דלת גג ומועול א
אבל לא שאר דברים ואם הוא רד עמה חייב בכל
דבת רח בשגובין דברים אילו בחצר גובל
לפי הממוז ולא לפי קירוב בתים ודווקא בעיר
דאיכא חצר ומקרבא ואיכא ומרחקא שייך לחלק א
אבל בחצר לא והרמ"ה בת שרין החצר כוין העיר
דבת עור אם אומר אחר מבני החצר אינו רוצח
ליתו בזה חתיקין ואינו רוצח להשכיר ביתו שבח"י
יתקצו הם וישבירו את ביתו ויקחו השכירות ער
שיפר ער מחלקו המגיע לו
אחר מבני
החצר שבקש להשתמש בחצר תשמיש קבוע או שא
שאר כל דבר שאין דרך אנשי המקום לעשותו בהצר
בחדרותיהן בני החצר מעבדין עליו חוץ מתבב
מהבכוסח שאין דרך ישר לחתבזות על הגהר
דיראח מרברי רב אלמס שאין נקרא קבו
קבוע אלא עשה מחיצה למצי בהמתו או לתנור ובר
דכירים ועושה לזל לתרנגולין אבל בהעמרה
בעלמא שהעמיד בהמה או תנור או כיריים או לזל
לתרנגולין לא מקרי קבועה ומרברי אלא

ה' חצירות השומכות מים לביב אחר ונתקלסלו
כולן צריבין לסייע לתחתונה לתקצוב גמצא ע"י
דגה מסייעת לכולן ואז שום אחת מהן מסייעת
לה וחתחתונה אינה מתקצבת אלא בגור הצרה

בני מבוי בפתח זה את זה לעשות לחי וזר
דקדוק למבוי אבל אם באו להע-
מיר לו דלתות איזה מהם שירצה יוכל לעבב לו
אני רוצה ליבוס בחבילתי ער פתחי ואפי' אם יס-
יסימו בולם להעמיד לו דלתות בני דשות חרבים
מעבבין עליהן ואפי' אם ירצה להעמיד דלתות
בפנים במבוי הרבה לפי שפעמים דוחקין וגבסו
להכניס הרבה יש מפרשיו דווקא בפתוח לרשות
חרבים אבל אם פתוח לבדמלית או לסמטא איך
מעבבין עליהן והי' יחוד ברצלוני בת ואפי' לו
פתוח לרשות חרבי יבולין להעמיד לו דלתות ואפי'
הוא מפולש בשגי ראשין לרשות חרבים ואפי'
הי' לו בת שאין חילוק בזה אלא לעולם מעבבין
דמיהו מבואות הקסגים הפתוחים לראות הפתוח
לרשות חרבים או לסמטא ראשין בני המבוי לה
להעמיד לחן דלתות בת הי' לו דווקא
במבוי שפתוח לרחבו לרשות חרבים שאי' בו פתח
ברוחו רביעית אלא בולו מפולש אבל הי' בו פתח
ברוחו רביעית שאינו רחב ברחבו של מבוי ויש לו
סגימין ומלכו לעבב דלתות חרבים מעט מ

וְקֹדֶשׁ לַמִּבְּרָאִי אֲבָל אִם בָּאָה לְהַעֲ-
 מִיר לֹד וּלְתוֹת אִיזָה מַחֵם שִׁירָצָה יִבּוֹל לַעֲבָב לִדְמָה
 אֲנִי יִרְצָה לִיבֹס בַּחֲבִילָתִי עַד פְּתָחוֹ וְאִפְּי אִם יִסֵּי
 יִסְכִּימוּ בִּלְמָה לְהַעֲמִיר לֹד וּלְתוֹת בְּנֵי רִשּׁוֹת חֲרִיבִים
 מִעֲבָבִין עֲלֵיהֶם וְאִפְּי אִם יִרְצָה לְהַעֲמִיר הִרְלָתוֹת
 בַּפְּנִים בַּעֲבוּי חֲרִיבָה לְמִי שֶׁפַּעֲמִים דִּוְחָקִין וּבִנְסִי
 לְתוֹבוֹ חֲרִיבָה יִשׁ מִפְּרָשֵׁי דְרוֹס בַּתְּחוֹת לְרִשּׁוֹת
 חֲרִיבִים אֲבָל אִם פְּתוֹת לְבִדְמִלִּית אוֹ לְסִימְסָא אִיד
 מִעֲבָבִין עֲלֵיהֶם וְהָיָה יְהוָה בְּרַצְלוֹנִי בֵּת דְּאִפְּי לֹד
 פְּתוֹת לְרִשּׁוֹת חֲרִיבִי יִבּוֹלִין לְהַעֲמִיר לֹד וּלְתוֹת אֲנִי
 הוּא מִפּוֹלֵשׁ בְּשִׁי דְּאִשֵּׁין לְרִשּׁוֹת חֲרִיבִים וְאִם
 הָיָה בֵּת שְׂאִיז חִילּוֹס בְּזָה אֵלָּא לְעוֹלָם מִעֲבָבִין
 דְּמִיחוּ מִבּוֹאוֹת חֲסָסִים חֲפְתִּיחִים מִלְּאוֹת הַפְּתוֹתִי
 לְרִשּׁוֹת חֲרִיבִים אוֹ לְסִמְסָא רְשָׁאִין בְּנֵי חֲמִבּוּי לֹד
 לְהַעֲמִיר לֹחַן וּלְתוֹת בֵּת הָרְמָבִין זֶל דְּרוֹס
 בַּעֲבוּי שֶׁפְּתוֹת לְרַחְבוֹ לְרִשּׁוֹת חֲרִיבִים שְׂאִיז בֵּת
 בְּרוֹמֵן רִבִּיעִית אֵלָּא בּוֹלוֹ מִפּוֹלֵשׁ אֲבָל חִיָּה בֵּת פְּתוֹת
 בְּרוֹמֵן רִבִּיעִית שְׂאִיז רַחֵב בְּרַחְבוֹ שֶׁל מִבּוּי וִישׁ לֹד
 מְצִימִין וּמִלְכֵן לְעֲבָבִין לְרִשּׁוֹת חֲרִיבִים מִטְּנֵן מִ

בערים שזה חתובע בזה כל חכמה אבל אם אינו יד
ירוע הרי הוא בחזקת שניהם שאין אחד מהם מחזי
בו יותר מחבירו ואם חתובע מורה לתובע שבגאו
אלא שטועי פרעת'ר צאמן במיגו דאי בעי אמר בנ
בגיתיה בחרר בי אמר גמי את בגיתיה ופרעת'ר לפ
לפלגא צאמן

שנים שהיו שותפין בגינה ובאין לחלק אם
יש בה דין חלוף מחייבין אותם לגרור
בגיניהם אפילו סתם שאין מנחה ירוע ומסתמא הוי
במקום שנחגו לגרור אבל אם נהגו שלא לגרור אין
מחייבין אותו ובבסקעה סתמא אין מחייבין אותו
אלא אם בן יש מנחה ירוע לגרור ובתב הרמב"ם דש
דשיעור גובה הגרר בגינה ובבסקעה עשרה ספחים
דצה אחר מהם לגרור בבסקעה כונס בתוך שלו ובז
משלו ועושה חזית לסימן שהוא בגאו פירוש יסית
בראש הכותל מבחוץ לצד חבירו אמר על אמה
ואם עושה גרר מהו צים ישים כל ראשי הקנה לצד ח
חבירו שסימן זה קבעו הבמים למי שיעשנו לברר
לפיכך אם גפול הכותל המקום והאבנים שלו ואם
עשאוהו שניהם יעשה כל אחד ואחד סימן בזה לצד
חבירו ואם אצל יפול הכותל המקום והאבנים ש
של שניהם ופי' רש"י דה"ל גמי אם עשאוה שניהם
ולא עשה שום אחד מהם סימן שהוא בחזקת שניהם
אפילו אם יפול לרשות אחד מהם אבל ה"ל ידעה בת
אם אין לשום אחד מהם סימן ויפול לרשות אחד מ
מהם הוא שלו מי שיש לו ארבע שדות סביב
שדה חבירו והקיפו בשלשה דוחות בגרר אין הגי
הגיפה חייב לסייעו בלום שחרי לא ההנהגו כל זמן
שהוא פרוץ ברביעית גרר גם את הרביעי חייב לש
לשלם לו חצי מכל מה שהוציא אפילו בבסקעה אם
ע"ג ומסתמא לא נחגו לגרור הג' מילי גרר שבינו ל
לבין חבירו משום חזיק דאיהא אבל אם הקיפו מ
מארבע דוחות ומנע ממנו רגל ארם ובחמה חייב
לשלם ובן אם גרר גיפה את הרביעית חייב לשלם
ח קו בשלש ביוז דגלי דעתיה רצית ליה ובתב ה"ל
מב"ם ז"ל ודוקא שבגה המקיף הכותל על של שניה
אב"י אם היה הכותל על זה שבגאו בחלקו בזה אין
מגלגליו עליו אלא דבר מועט בפי מה שיראה לרי

לדיינין שחרי אין יבול להשתמש בכותל ע"כ
בתב הרמב"ם הא דמגלגליו עליו הכל דדוקא בשגור
הרביעית בבניין לא שגא מקיף ולא שגא גיפה אבל
אם גרר הרביעית בקנים אין צותן לו אלא רמי הק
הקנים בתב הרמב"ם אם אין המקיף יבול לברר ב
במה הוצי' ישבע בעין דאורייתא ויסול ביוז שבדשות
הוציא ואם אמר שומרו לי בפחות שבשומות ואסול
בלא שבועה שומעין לו ולענין טענת פירעון אין
צאמן לומר פרעת'ר ער שיביא ראיה ואם מתחילה
אמר לו גיפה לא אתן לך בלום ולדירי סגי בשורא
בר וזוא אין צותנין לו אלא רמי נסורא ופי' הרמב"ם
לא דדוקא שאמר לו בן בתחילת ההיקף אלא אפי'
לא אמר לו אלא לאחר שגרר השלישית ביוז שאמר ל
לו קורם שגרר הרביעית שעדיין לא גתחייב לו ב
בלום והוא מוחה בו פטוראם החיצון היקף בינו
לבין חבירו בפנים ברפרט' אתא בפשיטה ומשלם

לו לעולם החצי בין אם גרר מקיף או גיפה אבל ר'
רבי' יצחק פי' שהקיפו מבחוץ בינו לרשות הרבים
לפי' זה יש חילוק רבמקום שנחגו שלא לגרור אין ל
לחלק בין אם גרר המקיף את הרביעית ב' אם גרר
גיפה אבל אם במקום שנחגו לגרור אם גרר המ
המקיף הרביעית אין מחייבין לגיפה שיוכל לומר
חיום או למחר תזקיצי לגרור ביני לבינך וגמ' ע'
שלא נחגיתיה מהקיפו בלום אבל אם גרר גיפה חר
הרביעית אז גלי דעתיה רצית ליה ואינו חושש ש
שצריך לגרור בינו לבין חבירו ומגלגליו עליו אתה
הכל ואינו משלם חלקו בכל מה שגרר החיצון אלא
במה שבגור שרהו דדוקא אבל לא במה שאינו בגור
שרהו ופי' הרמב"ם רהבי עבריו חזינו לכולי ריבוע
דארעתיה רחיצון בחרי פנימי ברקיימי השתא בת
בתברתא כמה הוי וריבועא רפנימי לחוריה כמה
הוי בתברתא וחזינו חושבון דתברתא לחוריה כמה
הוי מכלל תברתא דהר ריבועא רבא רחיצון אי פל
אי פלגא פלגא אי תילתא תילתא והוא ציח שיעור
דמחייבין פנימי למיתב לחיצון לפום דאיתמניה
לפום חושב ארעתי מכלל כוליה היקף והוא ציח
שיעור היקפא יתירתא דגרם פנימי לחיצון וצריך
לומר לפי' ר' יצחק דאיהא גרר גיפה בצד רביעית ג
גרר שרהו אין מחייבין אותו אלא אם גרר המקיף מ
מה שגשאר עריין פתוח בצד הרביעית בשני צדיו
בפי גורל שדות המקיף דאם לא בן לא ההנהגו

שני גגין הסמוכות זה לזה אין בהן היזיק דא
דאיהא לפי שאין בגגין תשמיש קבוע וגם
מתוך סממיהן זה לזה יכול לראות מתי יעלה ח
חבירו לגגו ויזהר ממנו לפיכך אין בופין זה את ז
זה למחיצת ארבע אמות אבל בופין לעשות ביניה
מחיצה עשרה ספחים ברי שיהא כל אחד ואחד גת
גתפס על חבירו כגנב אבל אם אינו סמוכים זה ל
לזה לא שגא מפסיק ביניהם אויר רשות היחיד או
אויר רשות הרבים יש בהן היזיק דאיהא מזה לזה
אע"פ שצריך ליזהר מבני רשות הרבים יכול לומר ב
בני רשות הרבים אינם יב לין לראותי אלא בשאני
עומד ביום אתה רואה אותי ביום ובליילה בשבתי
ובקצמי על כן כתב ה"ל ידעה שאם הגג שפל דבני
רשות הרבים יבולין לראות כמו שעומד בגג אין ב
בה היזיק דאיהא וביצור עושין לסלק ההיזיק
בל אחר עושה מעקה לחצי גגו ומדסית מעט גגרס
סתימת חבירו ברי שלא ידאו זה את זה ואם אחר א
אומר החצי שלי אכנה אותו לרוח מזרח והשני א
אומר לא בי אלא אני אכנה אותו לרוח יפילו גורל
דאם בא אחר לפנינו ותבע ואמר לחבירו ביוז שבינ
שנינו יש לנו לעשות מעק' לצורך גג או תעשהו כו
בולו ואני צותן לך חצי ההוצאה או תן לי ואעשנו
שומעין לו שמרויח' בזה הערפה וגם שאין שום א
אחר יכול לחסות כלל בשל חבירו אבל אם המתין
עד שעשה חבירו החצי שלו ואמר לו הואיל והתחל
תגמור יכול לומר לו למה לא התחלת אתה והיית
עושה כולו על שלך אלא שלא רצית לקלקל חומת
ביתך לחבירי עליה בבנין גם אני מסעם זה אני

תולדתו אומנותו חייב וכן בת אל חלל גרא שתל שיש
לחן אומנות או קצת משא ומתן להתפרנס בו קצת
ברי חיו ולא להתעשר ובבל עת שהוא מצוי מעסקו
הוא חוזר על לימוד ולומד תדיר בקרא תורתו או
אומנותו ואדם שהוא בסל ואין לו שום משא ומתן
בעיר אם בגי העיר מייסד בשבילך כגון בשבא גופא
חמס לגבות חוק חקצוב והוא מסיל על בני העיר
למי אמירת דעתו ער ברי קצבתו ואמר לו בני העל
אדם זה בסל הוא ואינו דאוי למרוע חמס ומחמת
זה מסרו וגבה מהם חלקו שנתמעט צריך לשלם
לחם חלקו שחיסל עליו חם אבל אם מעצמו מוסר
גובה חמס מסור אלם שחיסל חלקו על שאר בני
העיר ובשאר צרכי העיר כגון חפיר הכדורה גמי
ותיקון הרבים וחרובות גם תח חייבין בהן א
אבל אם כל אדם הולך בעצמו לחפור ולתקן את
מסורו שאין לחן לחזק ולו ואחמז היתומים גובל
לכל צורכי העיר ושמיחה וממאם גבו מהם להם
לחפור באר ולא מצאז מים צריכי לחפור להם מח
שגבו מהם קסר

הבית

וחעלייה שהיה של שנים כ
כל הקילקול שיאדע בבנות
בנותיו מן התקרה ולמס
חייב בעל הבית לתקן ואם אינו רוצה לתקן ב
בעל העלייה בופחד ומז התקרה ולמס יתקצו
בעל העלייה אם ירצה והתקרה בעצמה בתב חרמ
בם שהיא על בעל הבית והוא חייב לתקנה והמע
דחמקזיבה חייב בעל העלייה לתקנה וכן בתב
חרמבד לפי שיאמר עליון לתחתון צטלתי אני עלי
בגדר ביתי בשם שאתה עומד בקרקעך שנסלת בך
העמריגי בקרקעי וקרקע של עליון הוא תקרה
וכן בתב חרמה זל ורטי מי דווקא בשוכר ומשכ
קא שצריך תחתון לתקן התקרה אבל שותפיו לא
רמסתמא ארעת וחבי גחית בעל העלייה לעלייה ש
שלא יתקצנה לו התחתון כי התחתון אינו חושש
לתקרה שחג מגין עליו ואח אם ירצה בעל העל
העלייה לסלק חג ברי שיצטרך בעל הבית לתקן
התקרה מוחין בידו שחג משועבר לבעל הבית את
בשיש שם תקרה בי חדר ידוע אם ירדו גשמים על
התקרה יעברו גם לבית וארעת רחבי חלקו מעי
מעיקרא שיתקן בעל העלייה את גגו שלא ירד מי
גשמים לתחתון אבל התחתון אינו חייב כלל לח
לחעמיד רגל לעליון וכן מי חר יצחק וכן בתב
אא חרזל חושמלה התקרה בולה וירדה למסח
וחגיע לעשרה סמחים של תחתון חייבין שניהם ל
לחזור ולבנותה אבל כל זמן שלא הגיע לעשרה ס
סמחים אלם שאין התחתון יכול ליבנס לביתו א
אח ישחח ויבנס אין העליון צריך לסייעו ואפי שי
שיאמר התחתון אני אבנה חבל משלי ואתו לך מס
מקום לדור עד שאבנה יכול העליון לומר איני רו
דוצה לסדרה ולצאת אפי אינו משתמש בו אלא ב
בעצים ואם התנו מתחילה שסייענו לבנות בשת
בשתשמל כל זמן ששאר בגובה הבית ברי שיסחא
אדם משוי בינוני על בתימו ומתחמך או אינו צריך
לסייעו לא בשאר בו בשיעור חזה חייב לסייעו

בית הבר

חבצוי עג סלע ר
דגינה על גביר ר

דגסתחה הכיפה

בעציון שאין בעל הגינה יכול לחדע גינתו אפי לא
גפתחה אלא ארבע סמחים במקום אחר בעל הגינ
יורד למסח וזורע עד שיעשה בעל הבר לבית בדר
פימח בעציון שיובל בעל הגינה לזרוע לש אם הם
שוכר ומשכיר לש אם הם שותפין שתחתון גם הוא
צריך לתקנה שלא יתקלקל בית חבר שלו

בני העיר
בופיז זה את זה לעשות להם
חומה דלתים ובריח ולבנות להם
להם בית חבנסת ולקצות להם

להם ספר תורה וביאורים וכתובים
זבל מי שיש
ליו חצר בעיר אחרת ואינו רשע חייב לסיועם
בהפירות בורות שיחיו ומעירות אכל בשאר הרבה
אינו חייב לסיועם ואם הוא רשע בעיר חריזהא כ
צאנשי העיר ובל מי שרשע שנים עשר חרש
או שקנה שם בית דירה הרי הוא באנשי העיר לכל
דבר וכשגובין גובין לפי הממון ולא לפי הנפשות
דלאחר שחלקו לפי הממון ואין גם כן איזה בית
קרוב לחומה הוא פורע יותר

שני בתים שנים בקרוב זה בזה ויש בהן ממון בשוח
פורעין בשוח ואם יש בית קרוב לחומה ואין בו ממון
דאחר החוק דיש בו ממון אין גובין מן הקרוב כל
בלום ביון שאין לו על מה לחוש ואם שני בת
בתים שיש בהן ממון בשוח דאחר קרוב דאחר דה
דחוק הקרוב יתר יותר מהחוק ודוקא בשיש
שלום בארץ ואיכא אימת מלכות ואין לחוש אלא
לאותן הבאין דרך ליססיות ובאקראי בעלמא אבל
בזמן שיש מלחמה והמלכים נותנים זה בזה אז לא
איכפת לן בקרוב בתים כלל דלגבי מלכות הבוש
העיר קרוב דריחוק בתים הוא מילתא היא הילכ
אין גובין אלא לפי שבת הממון ואם באים על ע
עסקי נפשות גובין אה לפי נפשות החצי לפי שבת
ממון והחצי לפי הנפשות וחאי שבת ממון דקי
דקאמר דווקא ממון המסלסל ראיכא למיחש עליה
אבל ממון שאין מסלסל אין גובין עליו כלל דליכא
למיחש ליה לגויי ואם יש לחוש לגזילת חצירות ו
דקדקעות ולשריפת בתים ולגזילת גוברים אז לפי
בולן הואיל שעל עסק הכל הם באים

כל
הרברים שהן לשמירת העיר תלמיד
הבנים פסורים ואינו צריכין שימור
שתורתן משמרתן לפיכך פסורים מכל מיני מסים
בין קבועין בין שאינן קבועין והרמבם
כתב שאין תל פסורים מצעור תכונתן ומכסה גלג
גולגלתן אלא בשחציהם ונותנים ביחד כד ובר ל
לפסור את בולן והם יפסקו ביניהם אבל אם אמר
הגלד שיתן בל אחר כסה גולגלתו אין עמי הארץ
פירעין בשביל תלמידים חכמים ולא עוד דמלבא
לא סרח אלא אומר כד דבר אנשים יש כאן וחייב כל
אחר אם תפש מאחד או מרבים על ירי בולם בריג
ברמפרש בהגזל גובין בין מעם הארץ בין בתלמיד
חכמים וכן כתב רח כל אלה בגז שיש עליהן דבר
קציב במס הגולגולת או בסיסא דארעא ומעריב
על כל אחר ומקציב אותו ביניהם ואין על תלם
לסיועם כלום ואינו נרא לא חרזל אלא בכל ענין
פסור וכן כתב הרמבם ול רמחייבי ציבירא למפרע
עלייהו ממוןא דנפשיהו לבי גזא דמלכא ואפי' ש
שהתלמיד חכמים עשירים הרבה חייבים הציבור
לפרוע בעבורם שלא מפני עניותם נפסרו אלא מפ
מפני תורתם וכן כתב הרמבם ול ובת הר יוסת הל
חלוי דוקא בתל שתורתן אומנותן אבל אין תור

ומעמידן לרלוחית דבו מבואות המפולשות לרר
עיר אחת ובקשר בני מבואות לסותמן בני אותה
העיר מעבבין עליהם אפי' אם יש דרך אחת להם ל
לעבור משם חצר העומדת בין שני מבואות
דפתוחה לאחר מהם ובא לפתוח פתח לשם לא מב
מבעיא שגוי אותה מבוי שבא לפתוח שם מעבבין
עליהן אלא אכילו בני המבוי שהיא פתוחה לו מעב
מעבבין עליהן שמרבה רדישת הרגל של בני מבוי
האחר לבא לבא דרך ביתה היה לו כבד
כתח פתוח למבוי ונסתם כל דמן שלא פרצו פיצו
רמין יכל לחזור ולפתוחו פרצו פיצו שוב אינו
יכול לחזור ולפתוחו בלא מבוי שאינו מפולש
אבל במבוי מפולש אין מעבבין עליו ובת
חרמם ול דאי אית ליה רלהות שנועלין בה בלילח
בסתם רמי שמרבה עליהן הדרך בלילח בת
חרמם ול אחר מבוי מבוי שבקש לסתום פתחו ו
לפתוחו למבוי אחר בני מבוי מעבבין עליו שם
שםא יבא להם המס ומת מעט מחלקם מהמס הקצ
דקציב על בני המבוי לפיכך מקום שאין המס ק
קציב על בני המבוי סותם את פתחו בכל עת שירצ
שירצה ובת עוד בענין המבוי שגוי המ
המבוי מעבבין זה את זה שלא להשתמש במבוי

המשה חצירות הפתוחים למבוי
כל אחת יש לה רשות להשתמש במבוי חצירו ובלפי
חצי אבל לא בלפי פנים לפיכך הפנימית משתמ
רשת עם כולם ואין אחת משתמשת עמה והחיצו
מאת גשת לכולם ואינה משתמשת עם אחר מ
מהן לפיכך אם בנה בעל השנייה איצטבא לפני
פתח אין החיצנה מעבבת עליה אבל הפנימית מ
מעבבין עליה מבוי שמרבה עליהם באורד הר
הדרך שצריכין להקית סכיב האיצטבא בת
חרמם ול פתח בעל השנייה פתח אחר בינו לבין
החיצנה אין החיצנה מעבבת עליו שאין לה רשות
להשתמש אלא בפתוח ולחוצ אבל אם פתח בינו ול
ולבין השלישית הפנימית מעבבת עליה וגר
לי רכל בגר חצירו יש לה רשות ליבתח בין בלפי
פנים בין בלפי חוצ וכן כתב הרמבם
ובת עוד אפי' אם חצירו של פנימי
באנצע המבוי אלא שמחצירו ולפנים אין חצר ער
עוד פתוח לו בולו ברשותו ויכול לסותמו ביון ש
שאינו אדם יכול לעגור שם אם לא דרך עליו עב
וצריר לפי שגם מן הצרירין הוא שלו ער מקום
שהוא סתום וחר יהודא ברצלוגי בת שיכול ל
לסתום אפי' שאין הצרירין שלו והוסיף לומר אם
דאובז יש לו פתח לאורד המבוי בצפון וחר עמיעו
שמעון בגר בדרום ופתחו של דאובז הוא לצר
פנים בלפי סנימית המבוי יותר משל שמעון וכול
לעשית כותל מפתחו ערבותל שבגור
וסותם כל אותי המקום אפי'

שהוא בגר חצירו
של שמעון
ולא גהיר כלל שיקח מה שבגר חצירו של שמעון ש
שהיום או למחר אם ירצה שמעון יפתח פתח
למעלה מפתחו בלפי פתימת המבוי לצר פנים

שומעין לו אלא בבדי שווייה וכו' כתב הגאונים
שסמין אותו בבר' ואלא הראש זל' כתב בסברא חד
הראשונה ואם אין שום אחר מהם רוצה לקנות אל
למכור ימכרוהו לאחר ואם אין שום אחר מהם רוצה
למכור אלא לקנות או שאין שום אחר מהם רוצה ל
לא למכור חלקד ולא לקנות חלקד חבירו יסארו
שותפין והוי ריגא הבין אם הוא רוצה שאינו ראוי ל
לעציהם להשתמש בו יחד ישתמש בו כל אחד יומד
או ישכירוהו ויחלקו השכר בצד עבר ובחמה סמין
או חנות דכל חד וחד מפסיד לחיותיה דחבירו וכן
בית שאי אפשר להם לרדור ביחד וכתב הגאונים
דאח בחצר אי אפשר להם להשתמש ביחד משום חי
חזיק ראיין ונראה דבחד צריבין להשתמש בו ב
בשותפות בידן שאינם יכולין ליבנס לביתם אלא
דרך החצר היאר יבנס לביתו ביומו של חבירו אבל
ברבד שאיפשר שישתמש בו ביחד בגוף מרחץ ובית
חד צריבין להשתמש בו ביחד ואין אחר מהם יכול
לומר לחבירו גשתמש בו לזמן שבשם שאינו יכול
להפקיעו ממנו שיסתלק ממנו לגמרי כד אינו יכול
להפקיעו ממנו אפי' שעה אחת בידן שאיפשר להם
להשתמש בהם ביחד כתב הר' יהודה ברצלניץ ש
שם יש לשנים בית בשותפות לאחר שני חלקים ו
ולשיני שלישי ואין בו דין חלוקה לאותו שיש לו של
טוען תתן לי שלישי השבירות או תשב בו ב' חרשים
ואני חדש או שאמר גור השלישי שלי אבל לא אמר גור
גור א' איגור שני השלישים שלך ובעל השני שלישי
אינו רוצה לא לקנות ולא למכור הריז עמו ובל ש
שבן אם בעל ב' השלישים אומר גור או איגור ובעל
השלישי אינו רוצה אלא שיסבור ממנו אין חרין שיש
שיסבור ממנו שני השלישים בלום וגם אין בעל ח
השלישי יכול לומר לו תשב בו ב' חרשים ואני חדש
אלא ישב בו בעל שני השלישים הבל ולא נהירא דאפי'
לקחת מרת חרין אלא בידן שאילו ישתמשו בו ביחד
יפסידו בעל השני שלישים אם יתרוצו שניהם להשב
להשכירו ישכירוהו ויקח כל אחד חלקו מהשבירות
צפי חלקד ואם ירצו להשתמש בו בעצמם ישתמשו
בו כל אחד יומו אם הוא רוצה שרגילין להשכירו ל
לימים ואם הוא רוצה שרגילין להשכירו לשלישים י
יום או לשנה ישתמשו בו כל אחד לפי חזון שרגילין
להשכיר לא פחות ולא יותר ובגורל שיטילו גורל
איזה ישתמש בו תחילה ואותו שיש לו שני חלקים
ישתמש בו זמן תשמישו רצופין וכן כתב אגה' זל'
בשאלה שני אחין שיש להן מרתח ונתן בתובו לאחר
ב' חלקים ולאחר חלק שלישי אחר אומר שישתמשו
בו בדי חלקם אחר שתי שנים ואחר שנה אחת ושיט
ושיטילו גורל איזה ישתמש תחילה והשיגי אומר
שישתמש עמו ביחד בכל שנה וסנה כל אחד לפי חל
חלקד ועתה מספקא לי אי מרמיז ליה לבית די
וישתמש בו לפי שנים או למרחץ ובית חבד מאחר
שאינו עשוי אלא לאוצר יין וישתמש בו ביחד ואם
יהיה דינו בבית איד ויטילו גורל אם יעשו גורלות
ואיפשר שיפול הגורל למי שיש לו שני חלקים שנה
דאשונה ושלישית ולא יהיו שני רצופין או אם יפ
יפילו ב' גורלות ומי שיש לו ב' חלקים ישתמש בו ל

לעולם דצופות ואם דינו במרחץ איד ישתמשו בכו'
הנת לפי שאחר מהם אומר שאינו רוצה לקנות ענב
ענבים בשותפות תשובה דעו שאין חילוק
בין בית דבין מלתח ובין חנת אלא כל דבר שבעולם
שהוא של שני שותפין ואין התשמיש צוח לשניהם
ביחד כופין זה את זה לחלוק ואם כל חלק וחלק
דאוי לתשמיש הראשון חולקין ואם לאו חולקין
אותו לזמנים ואם האחר עני ואין לו במח להשהב
צד ישתמש בו ועשיר לבר אבל אם שניהם עשירים
דאין צוח להן להשתמש ביחד פשיטא שחולקין א
אותו לזמנים ובגורן זה צראה מתור טענת שורכר
לקנות ענבים בימות הבציר ולרדורבן בגת ובוציח
היין בערתח למכורו כל השנה ואינם רוצים לקנות
ולמכור בשותפות הילכך צריך לחלקו לזמנים ו
ואינו ראוי לחלק בפחות משנה ויעשו שני גורלות
אחר משנה ואחר משנתים ואותו שיש לו ב' חלקים
ישתמש בו ב' שנים רצופות שני אחין שירשו
מרחץ ובית חבד ואינו ראוי לחלק אם עשאו אביה
לשכר חסד לאמצע ואם עשאו לעצמו אימ' העשו
לעני קח לך עבדים ומרחץ במרחץ וזיתים ועשו
בבית חבד ואם אין לו יפסידו אומ' שהבל תלוי
ברעת האב שאם עשאו להשכיר צריבין להשכירו א
אפילו שניהם עשירים ואין אחר מהם יכול לומר ג
גשתמש בו בעצמיו ואם עשאו לעצמו לא יוכל אח
מהם לומר לחבירו להשכירו אפילו אם ימצאו ש
שוכר ורבי יצחק פי' שאינו תולח ברעת האב שאפי'
עשאו לעצמן אם ימצאו שוכר אין העשיר יכול ל
למחות בעני מלהשכירו וכן אפי' אם עשאו לשכור
אם אין מוציאין שוכר להשכירו לו אומר עשיר לע
לעני קח לך עבדים ומרחץ ומפסיד העני בעוגיו ו
ואין תקנה לעני אלא שימכור חלקו לעשיר או יתן
חלקו לעשיר שיובל לומר העשיר או גור או איגור
או ישתמש בו אין בו דין חלוקה ואמר אחד געשו
שני חלקים האחר חלק גדול שיחיה בו שיעור והא
והאחר חלק קטן ואקח אני הקטן ואתה תקח את
הגדול בחינם פסק רב אלפס שאין שומעין לו
כן כתב הרמב"ם זל' ור"ה פסק ששומעין לו ולזה
חסבים אג' הרמב"ם אמל אם יאמר אבי אקח הקטן
דאתה תקח הגדול ונתן לי חרמים מה ששנה יותר ע
על הקטן בזה ודאי אין שומעין לו ואפילו אם י
יאמר קח הגדול לפי שווי' בדמים ואני הקטן לפי
שווי' או אני אקח את הגדול לפי שווי' בדמים ואת
הקטן אין שומעין לו וכתב הר' יוצח אבל אם י
יאמר לו קח אתה חלק הגדול לפי שווי' בדמים וא
דאני הקטן או אקח הגדול ואתה הקטן ואם אתה
אומר שאינך חפץ בקטן אני אקח הבל שומעין לו
אח על פי שאינו מציח לחבירו ליקח הבל והיבא
דראובן יש לו שיעור ולשמעון אין לו שיעור בגד
חצר של ז' אמות ויש בו לראובן ד' חלקים ולשמעון
ב' חלקים ואין שמעון רוצה לחלוק כתב הרמב"ם
זל' שיכול ראובן לומר לו אחלוק עמך ואטול כל ח
חלקי חוץ לאמה אחת שאשתחח עמר ברביע חלפ
ושדב יאמר לשמעון גור או איגור ואם אין בכל חת
וחצר אלא שלשה אמות כתב הרמב"ם דאית ביח

מי

שחיה בותלו סמור לגינת
חבירי ונפל בופיץ אומר

ואם אמר לו פנחא
אותם דיהיו שלך ראי שומעין לו ואם צתרצה בעל
הגינה בכר ופיצה אותם וזרז זה ואמר לו לי אבני
זאתו לך יצאיתו אין שומעין לו אבל כל זמן שלא
פיצה אותם לסניו אפי' הוציאו של זה ואמר לו
סנה אותם ויהי שלך לא קצה חצירו שלא פיוז אלא
לחיותו

שתי

הגינות זו אצל זו וקרקעית זו
האחת גבוהה משל חבירת וירק
גדל באותה הגבוהה כל שחעליון
יכול לפשט ירוד וליסלו הוא שלו אע"פ שגם ירוד של
תחתון מגעת שם ובלבר שלא יאנס לפשט ירוד יותר
מראי והשאר הוא של תחתון אפילו אם הוא גבוה
ממנו הרבה ער שצריך לעלות בסולם כדי ליסלו
ואם ירוד של עליון מגעת ער למטה בתוך חר אנדרהם
בד דוד זל שהבל שלו חרץ מפחות מן סמך לקרס
שחוא וראי של תחתון ואם ירוד עליון מגיע לעיקר
דלא לגוח או לגוח ולא לעיקר מיבעיא ולא איפשיט
לפיכך לא יסול אלא חולקין ואם גסלו אין מוציא
איתו מירוד אבל אילו העומד על המיצר חולקין
בירותיו אפילו שהוא נוטה לתיר שיה של אחד מ
מהם

ששה

צחר דיהיו ושתלם בשדה חב
חבירו אם נעקר מהעפר ע
עמחם שסביבותיהם בענין
שראויין להתקיים על ירוד יחלוקו בעל הקרקע וב
ובעל הזיתים בפירות ברא בתור שלש שנים אבל ל
לאחר שלש שנים הבל לבעל הקרקע ואם לא נעקר
עמחם מהעפר שראויין להתקיים על ירוד אפילו
תור שלש שנים הבל לבעל הקרקע ואם בא בעל ח
הזיתים ליסול אילנותיו בין תור שלש שנים בין לא
לאחר שלש שנים הרשות בידו בחוצה לארץ אבל ב
באי אין שומעין לו וזה גותן לו דמי זיתיו במד שע
שעומדין לימכר לגסיעות ואם זה אימר לו סול אי
אילנותיו שומעין לו חמובר זיתיו לקרץ אם
מסק עמו שיסציגם מיר וחשה אותו כל חמירות ש

שעשו לבעל הקרקע ואם התנח שיקרץ בשירצה
הבל לחלק מכר סתם אם עשו זיתים רעים שאין
יוצא מסאח מהן רביעית שמן חן של לוקח ואם הם
סובים שמסאח מהן יוצא רביעית שמן מלכר והוא
ההוצאה יחלוקו

מי

שיש לו בור לפנים מביתו של חב
חבירו ויש לו דרך עליו אין לו ד
רשות ליבנס שם אלא ביום בשעת
שרר בני אדם ליבנס ואין לו רשות להבנים בחמו
בהמותיו שם אלא ממלא והוציא לחוץ ובלאחר
מהם עושה מפתח לבור שלא ליבנס שום אחר שלא
לרעת חבירו מי שיש לו גינה לפנים מגינתו של
חבירו אין לו רשות ליבנס בה בלילה ולא להבנים
לתובה תהיון ולא יבנים מתוכה לשרה אחרת והת
נתחיצו זורע הדרר גתו לו דרך מן הצר מועת ש
שגיחם גכנס בה באינה שעה שירצה ומבנים לתוכה

הצליץ אבל לא יבנס מתוכה לשרה אחרת ושגיחם א
אינה רשאיין לזרעו

חמש

גנות המסתפקות מים
צמעיין אחר וצחקלסל בול
מתקנות עם העליצה גמצא
התחתון מתקנות עם בולן ומתקנות לעצמה וחעל
והעליונה אינה מתקנות אלא לעצמה וחילוחיה ב
בה חצירות המקלחות מים לביב אחר וצחקלסל
בולם מתקנים עם התחתונה גמצא עליונה מתק
עם בולם ומתקן לעצמה והתחתונה אינה מתקנות
אלא לעצמה אמת חמים המושבת על פני השדות
ומשבין ממנה בדרך הליכה בולן מושבין על הסדר
ואין אחר מהם יכול לעבב ולומר אני אשקה תחילה
ואם בא אחר לסתום הילוך המים להמשיכה לבור
ער שישקה תחילה ואחר מעבב על ירוד בל ואלים ג
גבר אבל אם האמה מושבת דרך חליבה על אחר
מבעלי הבורות ימלא בדרך ואין צריך לסתום פיה
בור מפני דרכי שלום

שותפין

שיש להן קרקע בשות
בשותפות בי שקצאוהו
בשותפות או ירשנה
או גיתו להן במתנה או זכו בו מן ההפקד או שאחר
קנה מחבירו חצי שדהו ותבע מחבירו שיחלוקו ויה
ויהיה לו חלקו לבור אם יש בו דין חלוקה בופח א
את חבירו ויחלוק עמו ואם אין בו דין חלוקה אינו
יכול לבוסו לחלוק ואין חלוקה בזה בין קרקע ל
למסלסלין ברא בזמן שאין אחר מהם מביר את ח
חלקו אלא בולם משתמש בו בכולן אבל אם כל א
מביר את חלקו יכול לבוח חבירו להבדיל בין חלקו
ובין חלק חבירו אם על פי שאין בו דין חלוקה וא
ואיזיהו דין חלוקה בל שאילו יחלק לפי חשיתפין
ויגיע לפחות שבהן חלק שעריון ישאר שם הראשון
עליו אבל אם יתמעט החלק שלא יקרא בשם הרא
הראשון אין בו דין חלוקה לפיכך אין חולקין את ח
החצר עד שיהא לכל אחד דאמות על דאמות ולא ח
השרה עד שיגיע לכל אחד כדי חרישת יום אחר ולא
הפדרס עד שיגיע לכל אחד שלשים וששה אילנות ש
שחוא כדי עבנות יום אחד ליום אחד ושרה שרגליו
לחשקות ער שיגיע לכל אחד שיעור שיובל פועל ל
לחשקות ביום אחר ובתב חרמח במח דברי אמורו
בשאין לו קרקע אצל אותו הראוי לו להצטרף עמו
אבל אם יש לו קרקע אצל הראוי לו להצטרף עמו
אם הוא בענין שאם היה בו דין חלוקה היו צריבין
ליתן לו אותו שאצל המיצר שלו בגון ואיתנהו ת
תרוייהו אחר מצרא עתה צמי יכול לבוסו לחלוק
ובת עיר שאם באין לחלוק בית או תנור אע"פ
שיש בו דין חלוקה אם אין בו כדי שיגיע לכל אחד
ואחר דרך בפני עצמו שלא יצטרך לעבור על חלק
חבירו אין בו דין חלוקה אלא דגין בו דין גור או
איגור פי שאם אחד יאמר לחבירו מכור לי חלקך ב
בכר וכך אי קצה אתה חלקי באותו סכום שומעין
לו אפי' אם ישום אותו הרבה ביותר מבני שווייה ב
ברי שלא יקחנה שותפו שחיא בוצתו לעלותו ברי
שתאר לו אה שומעין לו וחר ישעיה בתב שאין

דירה בפני עצמו והמרתה לעצמי שהיו עם האשה
שם ירצה חבן יקחם בשומות ב' ויעלו זה לזה ב
ברמים וכתב אהרן ל' יס אומרים ולא אפרינג
אור או איגור אלא אם כן יר שניהם משגת לקנות א
אבל אם אחד אין ויר משגת לא ורב אלמס כתב
שחבל תלוי בתובע ולא חיישינן אי לית ליה לנתבע
ביון שהתובע עשיר וכול לומר לנתבע גור או איגור
אפילו אם אין לנתבע במה לקנות ע' ובן ב' ה' מ' ב' ז'
ל' יס אומרים שלא אפרינג גור או איגור
אלא בנתינת דמים מיר אבל אמר גור ואמתין לר' ה
המעות שלשים יום או איגור ותמתין לי המעות ש
שלשים יום אין שומעין לו שיכול לומר לו אני נותן
לך ואנח קשה ממני והר' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
לאחר שאמר התובע גור או איגור דאמר נתבע אגיד
זהב לי זמן תלתי יומי זמן ב' לפיכך נתתי לו
אבל אם השיב נתבע לתובע גור אתה ושאל התובע
זמן אין נתתי לו ולא מחייבין הנתבע האירא ל
למינות לדינא דגור או איגור דפסקא מינה דלמא
אוחבי דהבי איתרמי ליה לנתבע דזי למיגר בהן
אי גמי דילמא משבח מאן רזיז לחלקיה פיעיה ב' ד'
דמי יתירי אי גמי לבי מייתי תובע דזי אי אמר
נתבע תנו לי דימנא דסרחא בתר דזי יחביז ליה
זמן מחשתא ולא מתכיל קמיי' וחגי מילי שנות
שנותגין זמן לנתבע בשמתחלה אומר איגור וחבו
לי דימנא אבל לא אמר מתחילה איגור אלא תובע
בעי למיגר ואומר חבו לי דימנא דמן הרין אין ליתן
לו זמן ברפ' ובסל לו דינא דגור או איגור אם לא
בר בא ותובע דינא דגור או איגור ואמר נתבע אני
אגידא וחבו לי דימנא לא יחביז ליה דפסקא מילת
דאשתחזס' פ' שהמים ליה ביון ולא גמי למיגר
מעיקרא זאי טעין נתבע לא בעינן למסרה בתר
ז' ע' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' ר' R'
יום על מנת רמיי' דזי תור שלשים יום חזי פ'
עמו דילמא אזיל ומזבין ליה בזול והדר ביה חזי
מדינא דגור או איגור אבל אי לא טעין לא סעגין
ליה ואי טעין תובע לוגריה גיחליה מחשתא ול' פ'
ולכתר שלשים יום על מנת דאי לא מייתי ל' נתבע
דזי תור שלשים יום למיגר בחד דתיחוי וירי מעב
מעבשיר ולאחר שלשים יום לא צייתינן לו ואפילו
אי שביק מחשתא דזי בכי דינא ביון נתבע נתבע
זמן תור שלשים יום יחביז ליה אי לא מייתי בתר
שלשים יום והר' דינא לשאל גור או איגור ברמייק'
ובי תבע הר' לחבריה בדינא דגור או איגור אל' ש'
שגתרה חשיגי או לגור או לאוגרי לחבריה בסבוב
שהסבימו עליו וכול התובע לחזור בו ולומר איני
חפץ לחלוט אלא גשאר בבתחילה בשותפות כל זמן
זמן שלא הקצו זה לזה באחר מן הקצינ' וכן נתבע
גמי יכול לחזור בו מגור לאיגור או מאיגור לגור
כל זמן שלא יקצו זה לזה באחר מן הקצינ' ע'
לשון אבי הר' כתב הר' יונה דינא דגור או
איגור לא שיר אלא ביורשין או במקבלי מתנה אבל
אם לקחו שנים בית שאין בו כרי לזה וכרי לזה אין
אחר מהם יכול לומר גור או איגור שחר לרעה ש'
שהיו שניהם שותפין בו לקחוד ולא לערובם אי

חצר

איש אל אחיו וצ' אין רביון אם לא היו להם בית
דירה ולקחו לרור בו או אם היה להם בית דירה
ולקחו להשכירו לאחר אבל אם היה להם בית דירה
וגמל או גשדה דירתו של אחד מהם או הוציר למוב
למוכרו מחמת דוחקו יכול לומר לחבירו גור או א
איגור דביון שצריך לו לרור בו ואינו רוצה לרור ע'
עם אחד וכן גמי אם הוצרכו שניהם ליכנס לדיר
בו וכן כתב ר' ינא דגור או איגור אינו בשרח דור
היא סברתו דדוקא ברבר שמשמשין בו ביחד בש
בשותפות כמו בית דירה ומר' וטלית ושדבר וא
דאין נוח לאחר להשתמש עם חביו בשותפות שיר
פיה דינא דגור או איגור אבל בשרח איפשר לעובר
בשותפות או למכרה לאר' ואין רביון צראין לי
בזה ע' וכן כתב רב האי בתשובה דשייר בש
בשותפות שגשתתפו גור או איגור והר' מ' ב' כתב
דבשכירות גמי אית דינא דגור או איגור שכתב אחד
השוכר מחבירו מקצת חצר או שדה שאין בו רין ח'
חלוקה או ששכרו מקום אחד בשותפות כל אחד מ'
צאחם יכול לכוף חבירו לומר או שכור ממני חלקי
או אשכור חלקך דאם יש בו רין חלוקה חולקין ע'
ותימא היאך יחלקו במחיצה דבר שאינו שלהם
אלא בשכירות תשובה ל' האי היבא שאין בר
דיו חלוקה ויש שם יתומים גרנלים וקסנים והגר
והגרנלים רוצים לחלוט ב' מעמירין לה אפיס
אפיסרופוס ורצין להן גור או איגור וא' ח' ב' כתב
בתשובה דלא שיר ביתומים גור או איגור שאין א
אפיסרופוס רשאי למכור חלקך וכן כתב ר' ע'
ס' חמתחלקת גותו לכל פתח
ופתח דאמות והשאר חלקין
בשדה שכל פתח צריך למצו'
אמות לתור החצר ואפילו שהפתח רחב הרבה גוסל
האמות על פני ב' רוחבו לתור אויר החצר ואם א'
אין הפתח רחב ב' משלי עליו מצדין ד' ברי שיהיה
ל' ד' ע' דאם יש לאחד בית פתוח לחצר שיש
בו שגיפתחים ולשיגי אין לו אלא פתח אחד איתר
שי' ל' שגיפתחים גוסל לכל פתח דאמות כפי מ'
מה שהוא פתחו ובעל פתח האחר אין לו אלא ארבע
אמות למצו' ופ' הר' יוסף הלוי דמיירי בשנים
שקצו מן החפסר בגין שבנו במקום חפסר זה בגח
לו בית ופתח לו שגיפתחים וזה בגח בית ופתח
לו פתח אחד וא' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
לחצר וכן כתב הר' מ' ב' אבל שנים שקצו אויר
ירשו וראי קצו וירשו בשוח חלק בחלק בין בבתי
בין בחצר ולא יסול האחד יותר מחבירו בלום
ור' ה' העמיד בראובן שחלק נכסיו על פיו לשני ב'
בגין ונחן לאחר בית שיש לו ב' פתחים ולשיגי בית
בפתח אחד וכן פ' ר' א' אבל שנים שירשו אן קצו
וראי חולקין בשדה חבתיים וחצר וא' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
וחלקו חבתיים קורם חלוקת חצר לא אמרינן או
אותו ש' ל' לחלקו הבית שיש לו ב' פתחים וכן ב'
אמות בחצר לכל אחד מפתחיו אלא חולקין אותו
בשדה וכתב א' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
וחלקו בית חצר בית ולא חצר וכן לשון אותם ול

דינא דגור או איגור ולא בהירא לי דמצי למימר ליה
צחי דחשת גמי לא חזי לי מ"מ מה שאתה אומ' שאקח
בדמים דגר שאין בו ברי תשמישו איגור וצח וסע
צבונה היא דח'מ' בתב אם אין בחצר אלא שלש
אמות ביון דלא חזי לתשמיש חצר אלא לססת בה פ'
פירי או למיעבר ביה עוקא לשומכין דיליה חשתא
צמי דפלגי מסו לכל חר דחר שיעור דחזי לחבי פלגי
דקרין ביה שפיר כל שאילו יחלק וסמו עליו
ואל' חז' בתב דבחצר לא שייך ביה דינא דגור או או
איגור לפי שאינו דבר העומד לעצמו אלא משתמש
הוא לבתים ואין בית בלא חצר וביון שהבתים מס'
מספיקין לשניהם צריבין חן לחשתמש בחצר בשות'
בשותפות ע"כ השוכה לגאוד ראובן שמעון ולוי
ירשו בית שארבו ו'ב' אמות ודוחבו עשרה אמות וחצ'
שארבו וח' אמות ודוחבו עשרה אמות ומכר שמעון
חלקו לראובן ומת לוי וירשו ראובן ושמעון חלקו
ועתה באים ראובן ושמעון לחלק חלק לוי שנפל
להם וראי שני חלקי ראובן חלקו וחלק שקצה מ'
משמעון נסתלקו מדינא דגור או איגור שאין להם
עסק בענין החלוקה כלל שלא נשאר ביניה' לחלק
אלא חלק לוי שנפל להם אחר בר וביון שאין בו ריו'
חלוקה אית ביה דינא דגור או איגור ויאמר ראובן ל'
לשמעון אקח משני חלקי ער ברי שיסאר בחלק ח'
המשתתף בינינו שיעור חצר ובאותו שיעור גור או
איגור לית דינא דגור או איגור אלא ברבר שתשמישו
שזה ואין בו בראוי לזה ולזה ויש בו בראוי לאחר
שאיזה מהם שיאגור מספיק לו לתשמישו לפיכך י'
יאמר לו גור ביון שמספיק לך או איגור אבל דבה
שאין תשמישו שזה בגזן שתי שפחות או שני בלי
בלים שאין מלאכתו שזה וכל אחר צריך לשניהם
אפילו אין דמיהן שוים אין האחר יכול לומר לח'
לחבירו סול אתה זה ואני חסיני או איפ'כ' לפי שכל
אחר ואחר צריך לשניהם ואין ע'ל אם אין דמיהן ש'
שוה שאינו יכול לומר סול אתה האחר ואני חסיני
דמי שיקח הסוב יתן לחבירו מאי דביצי ביצי ובז'
אם יש להם שרה או ברים ואין בשום אחר מהם ברי
חלוקה אפילו אם דמיהם שוים לא יאמר לו סול א'
אתה שרה ואני ברים או איפ'כ' ובתב דח'מ' חז'ל'
אפילו אם יאמר לו גור או איגור בשניהם באחר
אין שומעין לו שיאמר באחר מספיק לי שהרי כל
אחר תשמישו בפני עצמו אלא אם ירצה לו יאמר
לו באחר להם גור או איגור וחסיני ישאר בשותפות
או יאמר לו בכל אחר זה אחר אחר גור או איגור ושני
דברים שתשמישו שוים ודמיהן שוין ואין בשום אחר
ברי חלוקה בהא וראי חולקין אחר בגזן חבירו בג'
בגור או איגור אבל אם אין דמיהן שוים בתב
דח'מ' שאין אומר גור או איגור אלא שתשמישו
שזה דיפה ורע בפני מינין דמי דח'מ' בתב
ביון שתשמישו שזה אחר על פי שאין דמיהן שוה יש
בו גור או איגור בין אם יאמר לו כל מי שיקח המ'
חמעילח יוסח לחבירו דמים לפי שומא בין אם י'
יאמר שיקח איזה מהם שירצה בלא תוספת דמים
ובז' בתב חר' יוצא אם יש לחז' עירית וזיבורית או
גורלח וקסגה יבול לומר סול אתה מן העירית בש'

בשומא ברי שוויה הזיבורית ומח' שיסאר מן העירית
יותר על שוויו הזיבורית אג' אסלנו ואתן לך דמיו'
אח על פי שאין בו שיעור או העשה אתה בז' ובז'
בשרה גרולה וקסגה יאמר לו אני אקח הקסגה וסו'
וסול אתה מחגרולה שיעור הקסגה והיתרון אקח
אקחנו ואתן לך דמיו' אח על פי שאין בו שיעור או
העשה בז' ובז' בתב אלא חז'ל' ובז' בתב דב'
חאי בתשובה על חצר שיש בה בתים ואין בכל אחר
ציון חלוקה אם יש לחלק בתים גזר בתים אדרי'
דיניצין בכל בית גור או איגור וחשיב פסיטא בבית'
שבחצר מתחלקין בתים בגזר בתים במידה ובשום
דאין אומר בכל בית בפני עצמו גור או איגור
ער שאלח ראובן ושמעון שירשו שני בתים בחצר
אחר גרולות שיש לכל אחר ואחר ברי חלוקה וגם ר'
דאויין לחלק זה בגזר זה והאחר אומר לחלק כל
בית ובית בפני עצמו וחסיני אומר לא בי אלא גזל'
בחלק כל בית ובית בגזר בית והשיב שלא
יפסירו על עצמם לחלק כל בית אח על פי שיש ל'
לכל בית ברי חלוקה יחלקו בית בגזר בית
שאלח לאל' חז'ל' ראובן מת והציה אלמנה ובז' וח'
והציה בית ועל מקצתו עלייה וגם חצות על מקצת
דתחתיו מרתח לאצור בויין וכל אילו הרירות כל
אחר דירה בפני עצמה העלייה עולין בה ברשות
הרבים וגם החצות פתוח לרשות הרב' וגם המרתח
והדיריו כ' לאלמנה ולבז' לכל אחר בחצי הנבסים
בפי תקצת סולסילה ובא היורש למכור חלקו ואו'
דאומר שרוצה למכור הכל ביחד ברי שיחא שוה יותר
דאומר לאלמנה או גור ותן לי חצי מה שנותנין לי
בכל הקרקעות או איגור בשומא שנותנין לי בבול'
דאקבל מעותיהם ואתן לך חצי הרמים והאלמנה
אומר אין לי מעות לקנות אלא אני אקח חבית דא'
ואתה תקח השאר וישומו כ' אם ישו שאר הקר'
הקרקעות בפי חבית שאני לוקח חרי סוב ואם י'
ישוה חלק אחר על של חבירו יתן אחר לחבירו מ'
מאי דביצי ביצי תשובה אם יש בבית ברי חלוק'
שיחיה לכל אחר דאמות על דאמות יחלקו חבית
מתחם ארעא ער דם דקיעא עפ' העלייה והחצות
שעל גביו והמרתח שתחתיו ולא שייך באן גור או א'
איגור ביון שיש בו ברי לזה ובז' לזה ואם אין בכל'
ברי חלוקה וחזן אומר שרוצה למכור הכל ביחד
ברי שימכור חלקו יותר ביוקר ולומר לאלמנה גור'
ותן לי חצי מה שנותנין לי בכל הקרקע או איגור
בשומא שנותנין לי בבולם ואקבל חמעות ואתן לך
חצי הדמים האי לאו טענה היא שאין זה גור או א'
איגור ביון שאין לו מעות לקנות משלד אלא שאמר
לה למכור לאחר דלא אפ' גור או איגור אלא בשא'
בשאומרין אקצה חלקו לתשמישו או תקצה חלקי
לתשמישו אבל בבי חאי גוזא שאומר גור חלקי ברי
שאמכור כל הקרקע או אני אמכור חבל ואתן לך ח'
חצי הרמים ברי שימכור חלקו יותר ביוקר לא ש'
שייר ביה גור או איגור ולא גרחה האחר מהסתפת
בגולתו בשביל תוספת הרמים של זה אלא ימכור
חלקו כמו שיוכל וחלוקה ישתתף עס האחר וכל
שבו בגרון זה שחעלייה דירה בפני עצמו והחצות

לדעה לומר שיעד קניין לקיים החלוקה אלא ההחלוקה שום אחת מהן בחלק שבמל לח' ביהו שסבורות שאין קרקע נקבה אלא בחלימים ביון שהחלוקה וכל קורם הקניין נהבטלה החלוקה אחיו שחלקו איז לח' על זה לא דוד שאם אביה היה עובר דוד השרה שעלה לחלקו של דאופן לחלקו של שמעון דאובן מעבב עליו ולא סול סולמות לא מבעיא אם נמלה העלייה לראובן וחבית וחחצר לשמעון שאין ראובן רשאי להעמיד סולם בחצר שמעון לעלות לעלייתו אלא אפילו נפל בחלק ראובן העלייה וחחצר וחבית לשמעון אין ראובן יכול לסמור על בית שמעון לעלות לעלייתו ולא אמת חמים שאם היא עוברת על שדה לשרה אחיו הוא מעבב עליו ולא חחצות ברמפשיגן לעיל שמסלקו לגמרי וסותם לו החלוקה שהם בשנים שקצו שדה מאחר וחלקוהו שאין לאחר על חבירי כלום ובתב ח'מבם ול' אבל שנים שקצו שדה משגי אנשים או משתי אחיו א' אין לאחר מהם להמשיך אמת חמים ולא לשנות דבר מבלי הנזקין שהחזיקו בהן המבורין פ' ב' דאחיו שחלקו ועלה לחלק האחר ברם ולשיגי שדה חלבו יש לבקש חברים ואמות בשדה חלבו לחפד בו מחרשתו

דדעה לומר שיעד קניין לקיים החלוקה אלא ההחלוקה שום אחת מהן בחלק שבמל לח' ביהו שסבורות שאין קרקע נקבה אלא בחלימים ביון שהחלוקה וכל קורם הקניין נהבטלה החלוקה אחיו שחלקו איז לח' על זה לא דוד שאם אביה היה עובר דוד השרה שעלה לחלקו של דאופן לחלקו של שמעון דאובן מעבב עליו ולא סול סולמות לא מבעיא אם נמלה העלייה לראובן וחבית וחחצר לשמעון שאין ראובן רשאי להעמיד סולם בחצר שמעון לעלות לעלייתו אלא אפילו נפל בחלק ראובן העלייה וחחצר וחבית לשמעון אין ראובן יכול לסמור על בית שמעון לעלות לעלייתו ולא אמת חמים שאם היא עוברת על שדה לשרה אחיו הוא מעבב עליו ולא חחצות ברמפשיגן לעיל שמסלקו לגמרי וסותם לו החלוקה שהם בשנים שקצו שדה מאחר וחלקוהו שאין לאחר על חבירי כלום ובתב ח'מבם ול' אבל שנים שקצו שדה משגי אנשים או משתי אחיו א' אין לאחר מהם להמשיך אמת חמים ולא לשנות דבר מבלי הנזקין שהחזיקו בהן המבורין פ' ב' דאחיו שחלקו ועלה לחלק האחר ברם ולשיגי שדה חלבו יש לבקש חברים ואמות בשדה חלבו לחפד בו מחרשתו

האחיו

שבאין לחלק דשמו החלקי זה בגדר זה ובאד לחסיל גורלות ואחר מ' מהם חמץ באחר מחלוקים ומעלה אותו ואומר אני אתו בו בר ובר יותר על מה ששמאווה או אתם תקחו אותו בכד ובר שומעון לו ואם אינו דדעה באותם עילוי יסלגו הוא בלא גורל היה לאחר מ' מהם שדה אצל שדה המשותף ואומר תנו לי חלקי אצל שדה של בלא גורל בתב ח'מבם אם בולש שדה עירית או זיבורית שומעין לו והאמסס שאין שומעין לו אפ'ם שאין חלק אלה שדה על חבירי כלום אלא יכולין להעלותה עליהם קרבה טא פ'ם שאין שדה כ' לאדם אחר ואמרו בעקיצו תנו שדה כ' ומיחז אם הוא מ'סח יכול לסתות מעתה יל' ולומר אני אתו כ' כד ובר מעס יותר משניה או אתם תקחו אותה בכד ובר והם לא ירצו בה ותשאר לו באותו חסכו ואין צריך לומר שאם החלק הם הטוב אצל שדה ושמו הטוב צגר הדע שאין שומעין לו ליסול בלא גורל ובתב ח'מבם ול' אבל אם חלק הדע אצל שדה ואומר תנו לי מחצי מרתח מ' מ'ר הדע בלא שומא וסולו אותם חצי הטוב ברי שיחא חלקי סמור לשלי חורר הגאונים ששומעין לו ואם יש להם ב' שדות לחלק דאומר האחר שיחלקו בל שדה ושרה וחשיגי אומר שיחלקו שדה בגדר שדה אם שתיחו שוות שאין אחת טובה בלום מחברתה שומעין לו וחולקין שדה בגדר שדה ואם אמר האחר אני דדעה שיחלקו בל שדה ושרה אולי יפול חלקי באמצע ויהיה סמור יותר אינו סעגה אבל אם אחת טובה מחברתה בשום צד בגדר שדה קרובה לגדר ואחת קרובה לגדר קטן או בל כיוצא בזה שומעין לו וחולקין בל שדה ושרה ובג' אם יש

לדעה לומר שיעד קניין לקיים החלוקה אלא ההחלוקה שום אחת מהן בחלק שבמל לח' ביהו שסבורות שאין קרקע נקבה אלא בחלימים ביון שהחלוקה וכל קורם הקניין נהבטלה החלוקה אחיו שחלקו איז לח' על זה לא דוד שאם אביה היה עובר דוד השרה שעלה לחלקו של דאופן לחלקו של שמעון דאובן מעבב עליו ולא סול סולמות לא מבעיא אם נמלה העלייה לראובן וחבית וחחצר לשמעון שאין ראובן רשאי להעמיד סולם בחצר שמעון לעלות לעלייתו אלא אפילו נפל בחלק ראובן העלייה וחחצר וחבית לשמעון אין ראובן יכול לסמור על בית שמעון לעלות לעלייתו ולא אמת חמים שאם היא עוברת על שדה לשרה אחיו הוא מעבב עליו ולא חחצות ברמפשיגן לעיל שמסלקו לגמרי וסותם לו החלוקה שהם בשנים שקצו שדה מאחר וחלקוהו שאין לאחר על חבירי כלום ובתב ח'מבם ול' אבל שנים שקצו שדה משגי אנשים או משתי אחיו א' אין לאחר מהם להמשיך אמת חמים ולא לשנות דבר מבלי הנזקין שהחזיקו בהן המבורין פ' ב' דאחיו שחלקו ועלה לחלק האחר ברם ולשיגי שדה חלבו יש לבקש חברים ואמות בשדה חלבו לחפד בו מחרשתו

ל'א

ס'פח
היו באו כל האחים ואת שלמניגד
מבש' לחלק מקבץ ג' שבקיא'
בשגא וחלק בגניהן ואם הם

מעתה שאין צריך שומא אין צריך ג' אלא ב' לראיח בעלמא ובתב ח' יסעיה דדקא מסלסלי אבל מקרקעי אין יכול לחלק בלא דעת חבירי וא' ח'ל בתב שאין חילוק בין מקרקעי למסלסלי ומיח' בסיבא חבירי יכול לעלות על החלק שיגיע לחלקו של זה ולומר אותו החלק שדה בעיני יותר ואצי או אוסיה רמים יותר ממח ששמתם אותו שומעין לו לבסל החלוקה אבל אם בא לבסל החלוקה בלא ס סעגה ולומר גמיל גורל אחר אין שומעין לו ואם אחר שחלקו בא להם את שלא ירע בו בסלח חח החלוקה ואפילו שהיה להם ג' שדות וגסל בל אחר ואחר מהם וחשליש חלקוהו ביניהם ובשבא חח חשליש גמל חלקו באותה חלקה שחלקו ביניהם לא צאם ישאר בל אחר מהם בשל' אלא איזה מהם שירצח יגל לבסל בל החלוקה ויפילו גורל אחת לבולם ובתב ח' יוגה אמילו בתרצה חח חש חשליש ליסול מעס מזה ומעס מזה בלא גורל א'א

ולחעלות ברמים אבל אם אינם שוים דאמרו אותם
 ודעלוה ברמים ואותו שהגיע לחלקו הבית עם ח
 הב פתחים נתן לחבירו הרמים ששה יותר על של
 בכלל זה העילוי גב ארבע אמות שבחצר וזכה בה
 במה שזכה במה שביתו שזה יותר משל האחר אחר
 על פי שבעור שלא חלקו לא היו הד אמות שלו לג
 לגמג אלא לפרק בו משאו וחבירו היה משמש בזה
 גם כן כשהיה מוצא אותם פגויים עתה שחלקו הם
 שלו לגמרי וחלמה כתב דמיירי בכל עניין בין
 באחין שחלקו או שותפיו שקצו ביחד וחלקו הבית
 ואחב חלקו החצר לעולם צוטל לכל פתח ארבע א
 אמות בחצר חפירה רסופלי יש לה ארבע
 אמות בחצר לכל רוח פי אם יש לאחר מהם חפירה
 בחצרו שנותנין בתוכה גרעיני חמרים או שאר תש
 תשמיש נותנין לו ארבע אמות בחצר לכל דרוחות
 ואם ייחד אחר מפתח ביתו שלעולם דגיל ליבנס ל
 לה דרד אותו פתח אין נותנין לו בשבילה אלא הד
 אמות שלפני החפיר שבגדר אותו פתח וחלמה
 אומר לאו למימרא שיהיה לחפירה ארבע אמות לב
 לכל רוחותיה אלא לענין זה אמרינן שיש לו ארבע
 אמות לכל רוח שיש לה לברר אותם לאיזה רוח ש
 שירצה ואם ייחד לו פתח ביתו אין יכול לברר אלא
 יטלם בגדר אכסדרה אין לה ארבע אמות
 בחצר ופירש' אכסדרה הפתוחה לחצר אין לה ת
 תורת בית ליתן לה ארבע אמות בחצר וד' פי
 בית שאכסדרה לפניו אין לבית ארבע אמות לפי ש
 שהיא פרוצה מרוח אחת ואיפשר דעיל בגוה ומפ
 ומפרק משאו ואם אין לה ד' על ד' משלים עליה
 מז החצר לד' על ד' ואם יש לה מחיצה גם ברוח רבי
 רביעית אלא שהם גמובין או נותנין לפניה ארבע
 אמות בית שער יש לו ארבע אמות בחצר
 דפי' חלמה דמיירי בבית שער ממש שעוברין בו כש
 בשגבסין לחצר והוא של אחר מהם אלא שהאחרים
 יש להם דרד לעבור עליו וגרמא יותר ברפי רש'ו
 שהיא במין בית קסן אצל בית גדול ופעמים עובר
 עליו ליבנס לגדול מרפסת יש לה ארבע אמות
 בחצר היו חמשה פתחי עליות וירדות דרד מרפס
 אחת אין לבולם אלא ארבע אמות לול של תר
 תרגולין אין לו ארבע אמות בית שחציו מקו
 מקורה וחציו איגו מקורה בין שקיריו בלפי פנים
 בין שקיריו בלפי חוץ אין לו ארבע אמות
 בית סאתים כל זמן שגפרצו פצימיו יש לו ארבע א
 אמות פריץ פצימיו אין לו ארבע אמות בית
 שאין לו ארבע אמות על ארבע אמות אין לו ארבע
 אמות בחצר הזבל שבחצר מתחלק לפי פתחי
 הבתים אבל חיל המלך המוסל על העיר לתת ל
 להם אכסגיא איגו מתחלק לפי פתחי הבתים אלא
 לפי האגשים הדרים בבתים לפיכך ביון שצריך לו
 ליתן לפני כל פתח ארבע אמות הא ותנן אין חול
 חולקין את החצר ער שיחא בו ארבע אמות לכל א
 אחר ואחר מלבד הארבע של הפתחים קאמ' שצריך
 שיחא בו ער שיגיע לכל אחר לפתחו ארבע אמות ו
 ועוד ארבע אמות לכל אחר לשיעור החצר וצריך
 שיחא שמונה על שמונה מדבעת אבל אם אורו

וקצר אפילו שיש בו יותר מזה חשיעור אין בו דין
 חלוקה ובמב' ה' יוסף הלוי שאין צריך שיחא
 בו ער שיגיע לכל פתח ארבע אמות אלא אפילו אם
 יש בו פתחים הרבה אם יגיע לכל אחר מהן ארבע א
 אמות לאחר מפתחיו ועוד ארבע אמות לאור החצר
 יש בו דין חלוקה ואח' חז"ל הביא דבריו לפסק
 הלבח וגרמא לחלק דווקא בשפתחי בתיים שוות
 שיש לאחר פתחים כמו לשיגי ובחבי מיסתברא למ
 למימר ביון שיגיע לכל אחר ארבע אמות לפרק מ
 משאו ועוד ארבע אמות לאור החצר יחלקוהו א
 אבל אם יש לאחר בית עם שני פתחים ולשיגי בית
 בפתח אחר למה יפסיד בעל השני פתחים ביון שמ
 שמדינא יש לו ארבע אמות לכל אחר מפתחיו אב' ל
 למה גבירתנו לחלוק ער שיחיה בו שיעור חצר מל
 מלכר חלוק המגיע לו לצורך פתחיו

בל

ע"ג

דבר שנתרצו שותפיו לחלוק
 חו' לקי' אהעל פי שאין בו דין ח
 חלוקה חרשות בידם חוץ מכתבי
 הקדוש שאין חולקין אותם אפי' אם נתרצו שניהם
 משום בדיון ברא' שהו בברר אחר אבל בב' בריבות
 חולקין ואם הם שני עניינים אין בו דינא דה
 דגור או איגור דתרווייהו צריבין להאי ולהאי ואם
 הם ענייני אחר אומרי' בו גור או איגור ברפלו לע'ו
 בסימן ס' השותפיו שנתרצו לחלוק ברבר ש
 שאין בו דין חלוקה יכולין לחזור בהן אפילו אם
 לקחו בקניין שקניין דברים בעלמא הוא דבת
 חרמבם ז"ל אם קצו מירם שזה רצה ברוח פלוגי ו
 דזה רצה ברוח פלוגי אין יכולין לחזור בהם
 ואח' חז"ל כתב דכח' קניין דברים בעלמא היא אלא
 אם כן בירר זה רוח פלוגי וקצו מירם על זה
 וכו' אם חלקו והחזיק אחר מהם בחלקו אפילו ש
 שלא בפני חבירו נתקיימה החלוקה וזכה זה שבב
 שמגורו בחלק השיגי ואין אחר מהם יכול לחזור בו
 אפילו לא אמר לו חבירו חזק וקצי והרמבם ז"ל
 כתב דווקא שהחזיק כל אחר בשלו ואח' חז"ל כתב
 בסברא הראשונה ואם חלקו בגורל ולאחר שעלח
 הגורל לאחר מהם נתקיימה החלוקה לבולם
 שאלה לאח' חז"ל ששאלת לאח' ורחל שחלקו קרס
 קרסעות בגורל בלא עדים ורצת אחת מהם לחזור
 הגורל איגו קוצה בי אם לברר החלקים אבל אם
 החזיק אחת מהן בחלקה אז קיים החלוקה אחר על
 פי שלא היו עדים בגורל ביון שחז מורות את החל
 החלוקה קיימת ולא איברי סחרי אלא לשיקרא
 הילכך אם מורות שהיטילו גורל והחזיקה אחת מ
 מהן החלוקה קיימת ומה שכתבת שעשו תנאי
 שתסול רחל ולאח' קניין שתתקיים בירח הבתים ש
 שלח אם יפילו בגורל וכו' לאח' לרחל ורחל אומרי'
 שאינה רוצה לקיים ללאח' הבתים בגורלה וביון ש
 שנתבטל התנאי נתבטל גמי החלוקה ולאח' סוענח
 בי הגורל לא נתבטל ואינה רוצה בקניינה של רחל
 לא הבתים תובן הרברים אם הבתים היו של לאח'
 ורחל מה היו צריבות לקניין אחר החלוקה וחלוק
 נציון וחלוקה אחת מהן בחלקה קצו שתייה ואם

ואיבר זכותו אמר איזיל ואייתו דודי אי איניש אמר
הוא צטרינג ליה ואי לא לא צטרינג ליה וכתב
הרמח דרוקא דאתא בר מיצרא למיזבן או לסלק
ללוקח לבתר דירע בזביניה דברמי זביניה אי גמי
בתר דירע דבעי מובל לזבני חר מנייהו בהצי דמי
אבל אי מקמי דאתו לבי דינא או לגבי מוכר לא הוה
ירע בחני זביניה אי צמי ירע בהני זביני ולא הוה י
ירע בסבום דמיה בי אמר איזיל ואייתו דודי אפטר
דלא אמר צטרינג ליה ורוקא שיעור ואזיל ואייתו
פגו ביתיה אבל טפי לא צטרינג ליה פג

פגאח הלוקח לבנות בה בית ומצרו רוצה אותה
לזריעה אינו יכול לסלקו לפי שיש יותר ישוב הע
העולם בבניין רבתיים מבזריעה בתבא חרול
אם המצרו רוצה לצוטעה שיכול לסלקו שחשוב
שמי מבתיים היה דבר מפסיק בין שרה הנמכרת
ובין המצרו בגון סלע או גומא או רבב דקלים ובי
גבינא בזה אם יכול להבגיס אפילו תלם אחר ב
בתוך דבר המפסיק לערב שתי שרות יכל לסלקו
ואם לאו אינו יכול לסלקו קצח הלוקח מעט
קרקע מאמצע שרה המוכר ואיב מכר לו שאר הקר
הקרקע שפגד אותו שבאמצע דואי אם אותו המעט
שקצח תחילה הוא דבר הראוי לימכר בפני עצמו ב
גבון שהוא עירית או זיבורית לגבי זו שקצח באחרונה
יש לזרין בשאר מצרן אחר בשקצח מותר השדה על
המוכר ואם לאו שהוא כמו שאר השדה או דראי ביוז
לחברים ואין לו דין מצרן דמי ר' האי שאח אותו
מעט שקצח באמצע אינו קבוי לו וישאר ביד המוכר
ובן מי רשוי ואא חרול בתב שהמכר של אותו
המעט קיים אלא שאין לו דין מצרן במותר השרה
שקצ' אחר ואפילו לא עירערו המצרנים מיר ועומ
אותו המעט ביד הלוקח ואיב קצח המותר מהמוכר
יכולין המצרנים לערער בא הלוקח למצרן ואמר
לו מלוגי שאצל המיצר שלך רוצה למכור לי שדה ח
האקנה אותה ממני וחשיב לו לך וקח לך לא איבר
בזה זכותו אלא לקח ממנו בקניין וכתב הרמח
אם אמר בפני עדים חזו עלי ערים שנסתלקתי אין
צריך יותר שרוצה לומר נסתלקתי בדין בקניין דמי
אם צוה דרוקא דלא אימליר ביה מוכר אבל אימליר
ביה מוכר לזבני ליה בהני דמי ואל זיל זבין לעל
לעלא דלא בעינג ליה לא צריך למיקד מצינה פג
בתב הרמחם זל ברא שצריך קניין בשמחל לך
קורם שקצח אבל אם מחל לו זכותו אחר שלקח ב
בגון שבא המצרן וסייע אותו או שכר ממנו או ש
שראח אותו בוצח וסותר כל שחז ומשתמש בו ולא
מיחה ולא עירער חרי זה מחל ושוב לא יכול לסל
לסלקו חיה בן המיצר במדינה אחרת או חולה
או קסן ואחר זמן חבויא חחילה או חגיל הקסט
דבא למדינה אינו יכול לסלקו שאם אי אתה אימר
לך אין אים קונה קרקע שיאמר הלוקח לאחר כמה
ימים תצא ממני ובזה הורר האנשים וכתב
הרמחם זל ומתוך לשון משמע שאם לא סייע אותו ול
לא יאחרו משתמש יכול לסלקו אפילו לזמן מרוב
ולא מיסתבר כלל דביון רטעם משום חסוד והיש
אין למימות בחז כל מי ומנו שלא גילה לו כל

דמי מסלק ליה איחז דילמסיה ליה בדמים מועטים
ואלצדקצו מיניה שליחותיה דמוכר קא עביר ובי
קנו מיניה לא לסלוקי צמשי קצו מיניה אלא לסל
לסלוקי למוכר מיני קצו מיניה מת חלוק קורם
סלוקו המצרן בתב גאון שאין המצרן יכול לסלק
ליוורס וחוסיה הרמחם זל הוא חרין אם צתנו לאח
קורם סלוקו שאין המצרן יכול לסלק למקבל ח
היבא דליב למיחש לרמאותיה אבל ודאי אי זבניה
לאחרים לא מבעיא היבא רוצה לוקח ראשון לאח
לאחריו דמי מסלק ליה אלא אפילו רוצה לוקח
שיני מוקב מתנח או מחיורס המצרן מסלקו ואפי
היבא קצו מיני דבר מצרא ללוקח ראשון יכול לסל
ללוק שיני פג ואיני מבין למח אין המצרן מסל
ליוורס של לוקח או לטקבל מתנה ממנו שחרי אין ח
הלוקח יכול להורס או ליתן אלא מח שיש לו בח
בעל חוב שטורה בחובו המצרן מסלקו
לא שצא שמוהו לו בד בחובו לא שצא אם הצביחו ל
לוח מרעתו ברא שאין הלוח חמץ בח אבל אם הלוח
חמץ בח חזרת לו ברקיימא לו שומא חרוא לעולם
בתב הרמחם זל בעל חוב של המוכר שסרת
מהמצרן המצרן חוזר וצוטל מן הלוקח והלוקח
חוזר וצוטל מהמוכר והרמחם זל בתב שאין ח
המצרן חוזר על הלוקח שאין עשיית חסוד וחיש
בממונו של זה ואעפ שהמוכר קבל עליו אחריות ל
ללוקח פעמים לא ימצא למוכר ממה לשלם ויחיה
ללוקח חילבד אין אחריותו אלא על המוכר שהל
שחלוקת אינו אלא בשליח פג בתב הרמחם זל
המצרן לא יכול לאחיותו לאיגיס אחריו בדוכתיה
לסלוקי ללוקח בדינא דבר מצרא אלא היבא ואקני
ליה בארעא קרמיתא קא תבע מחמתיה ואי לא לא
מצי לאדורי ומיחו הגי מילי לאפוקי מיניה ללוקח
הוא דלא מפסינג אבל למיחו בדוכתיה דבר מצרא
לאזמגוי וזוי ללוקח בזימניה דלא מפסע מצדגתי
דבר מצראתא אמילן שריגחו על ירי שליח שעשא
בעדים בדוכתיה קאי דינא דבר מצר תקנת תבמל
הוא משום ועשיית חסוד וחישר הוא לישחא רוצה
למוכר טוב וישר הוא שיקצח המצרן יהיה מאדם א
אחר חרדוק למיכר אם ישום חסוד למוכר לא
תקנו שלא תקצו למצרן דבר שהוא להפסיד המצרן
בגון אם הביא המצרן והלוקח כל אחת מעותיה ביד
אם היו מעותיה של לוקח טובים במשקלם או היו
חרימין יותר לצאת כחוצאא בסל זכות המצרן ובן
אם היו מעותיו של לוקח מותרין ושל מצרן צדורין
ואומר שכר צתנו לו ואינו רשאי לפותחו עד שיבאו
בעליהן ויעמדו על המניין ובן כל בידצא בזה
כתב הרמחם הוא חרין גמי אם הקדים הלוקח וז
דבין וזוי ספי לא מצי לסלוקי ליה בטבי ואינו צח
בן מוכרי הרמחם שבתב חחילה חשרה מבחמה או ב
במסלסלין וראין דמי אותה הבחמה אך דמי חמסל
חמסלסלין ונותן לו בין המיצר ומסלקו ואין יכול
לומר תן לי כמו שלקחתי בו שהערמה היא זו ואינח
מועלת לו בלום וסיים אחר זל ובן כל בידצא בזה
שיראח לו דין שהוא ערמה אינו מבסל בת המצרן
אמר המצרן אסרת ואביא חפצות לא צטרינג לית

יכול כל אחד מהשנים לבסל הלוקח ביון שהיתה
בסעות וכן אם בא בעל הדב של אביהם וזכה חובו
מחלקו של אחד מהם בגז ששאו אפותי קי בכלה
חלוקה וחלקין חלוקה אחרת
מהאחריו או מן השותפין שמכר חלקו לאחר שאר
השותפין מסלקין ללוקח אפילו אם קנאו המצר
בהב אא חזל שהשותת מסלקו דכל זמן שלא
חלקו יש לו חלק בגז השרה ועריה טפי ממצר
וכן כתב הר' יהודה ברצלוגי ולא מבעיא ששותת
מסלק ללוקח אלא אפי' המצר מסלקו בגז דא"כ
שמכר שרה לשמעון ולוי יש לו שרה אצל השרה הז
המצר לוי גזתו הרמים ללוקח ומסלקו ואפילו
שהלוקח תלמיד חכם ושבו דקדוב למוכר והמצר
עם הארץ ורחוק מן המוכר המצר קורם ומסלק
את הלוקח והלוקח חסוב בשלוהו לכל דבר אע"פ
שלא הוריעו תחילה שהוא קונה אותו וערי הק
הקצין של לוקח יכתב הסדר בשם המצר ואין צ
צריבין קצין אחר וכן אם חוקרה צריך ליתנו לו
במו שקנא וכן אם הוזלה צריך המצר ליקח אות
במו שקנא אם חפץ בה ומיחו שלוחו הוא לתקן
ולא לקלקל לפיכך אם תיקן בה או חשביח גזתו
לו ההוצאה וכתב גאון דהוה ליה ביורר ברשות וס
ושמי' דידו על העליונה ואי בתר דתבעיה הוה ליה
ביורר שלא ברשות ואי עקר מיניה צטיעות או קיל
קילקל מגבין לו מן הרמים מה שקילקל אפילו
אם קילקל קורם שבא המצר ואם אכל הפירות א
אית' שאכל אחר שבא המצר צריך לשלם ושאלק
קורם אין צריך לשלם ואם לזה הלוק' קורם שבא
המצר אין שיעבור הבעל חוב חל עליה ואינו ס
טורח מהמצר קנאה הלוקח במנה דהיא שוה
מאתים אם היה גזתה בן לכל ארם בגז שמוכר מ
מחמת רוחק לא יתן לו המצר אלא מנה ואם לא
היה גזתה בן לאחר צריך ליתן לו מאתיים וכן כל
ביצא בזה בגז שהרויח לו זמן הפירעון אם היה
ע"ש גס בן לאחר או גס המצר לא יתן ללוקח
המעות אלא עד חזמו שקבע לו ואם לא צ"ל לית
ללוקח מיר אע"פ שהוא לא יתנם למוכר אלא עד
הזמן שקבע לו ואם טען הלוקח אלא היה צו
גזתה בן לאחר והמצר אדם שכן הוא היה מוכרה
גם לאחר על המצר להביא ראיה קנאה במעט
פחות ממאתים ואינו שוה אלא מנה לא אמדינן ב
ביון ששלוחו הוא לתקנו שרדיה ולא לעזתיה ואין
באן שליחות וזתבט המכר שאין זה עירות שפעמי
ארם קונה שנה בהדבה יותר מברי רמיו מפני שח
שחפץ בו לפיכך אם המצר רוצה אותה צריך ליתן
לו מאתיים כתב הרמב"ם ז"ל אם טוען המצר
שעשו קנוצא ביניהם גשבע הלוקח בגקיסת חפץ
וגוסל מאתיים חיו שם עדים שנתן מאתיים זה
והמצר טוען שאמנה היה בינו ובין המוכר והוא
יודע בוראי שלא לקחו ממנו אלא במנה גזתו לו
רמים במי מה שהערים מעירים ומסלקו ומשביע
שלקחו במאתים וגמסר היה התנאי ביניהם ב
בין שהתנה המוכר בין שהתנה הלוקח אין המצר
יכול לסלקו עד שיתקיימו התנאים וזכה הלוקח

שקדקע אחר שלא ישאר בזה העדמה כלל ואחר כך
יסלק אותו בעל בורחו ע"כ תיה לשרה הגמבר
ארבע מצרים מדורותיו יד בולם שוה בה ויתן
ללוקח באלכסון ברי שיהיה לכל אחד חלק על פניו ב
כל שרה ואם היו חמשה מצרים בגז שחיו שלש
משלש דורותיו וברוח רביעי' שנים אותם השנים
חשובין באחר וגוסליו בין שניהם חלק אחר באר
מן החלקים שגוסליו השלש ב"א שבאו באחר
אבל אם קרם אחר וסילק ללוקח זכה בה הוא לב
לכוד ואפילו היו חמשה חרבה ויש בהן שאינו
מצר אלא בחלק קסו מאר אם קרם הוא וסילק
ללוקח או קרם וקנאה זכה בה באר קצת מהם
מהמצרים ומקצתן במדינה אחרת אלו שבאן מ
מסלקין ללוקח והוא שלהן לבד
היו חרבה שותפין ביחד לרוח אחת לשרה
הגמברת כל אחד ואחר מהן יכול לסלק ללוקח ו
אם קרם אחד מהם וסילקו זכה הוא ואין שאר ה
השותפין יכולין לערער ולא עוד אלא אפילו היה
מצר אחד לשרה הגמברת שרה משותת בין שנים ומ
דמיצר אחד אצל שרה של ארם אחר וקנאה אחר מ
גזתה שותפין בשרה שאצל השרה הגמברת אין בעל
השרה שבצר אחר יכול לומר לאחר מהשותפין אני
מצרן וראי ואתה ספק דשמא יפול חלקך מצר אל
אלא חסוב ודאי במוחו ביון שיש לו חלק בכל השר
ובית שקרם זכה ואין צריך לומר שאם קנא איש
דעלמ' שאח מהמצרים יכול לסלקו אע"פ שיש לו שות
דאין חלוקה יכול לומר לו שמא יפול חלקך מצר א
אחר וכן אם שרה הגמברת של שנים ומכר אחד מ
מהם חלקו לאחר המצר מסלקו ואין חלקו יכול
לומר ביון שאין החלק שקציתו מסויים שמא יפול
לי חלקי מצר אחר שאינו אצל מיצר השרה של
כתב הרמב"ם ז"ל אחר שלקח משנים שרה אחת ובא
המצר לסלקו מחצית שלקח מן האחר צריך יכול ל
לסלקו אע"פ מסלקו מכולה או מביחו מכולה אבל
המכר קדקע לשנים יכול המצר לסלק לשניהם
או לסלק לאחד ולחצית לאחר בעל בגבסי אש
אשתו יש לדין מצרנות שאם יש לה קדקע מגבסי
מלוג ובא למכור קדקע שאלו יכול הבעל לסלק
חלוקת אפילו אם קני מידה שמחלה ללוקח אינו ב
בלום דהבעל יכול לסלקו עמדה היא וסילקו
ללוקח וכן העבר שחיה גזש ונותן בגבסי ארזו וס
וסילק את הלוקח אם רצה הבעל או הארון מקיים
על ירידתו ואם לא רצה יקיימו ונתחזר ללוקח וי
ויחזור הרמים המצר שבא לסלק את הלוקח וק
וקורם שסילקו מכר את השרה שיש לו על המיצר א
איבר זכותו וגם הלוקח שקנה ממנו אין לו דין מ
מצרן לסלק הלוקח שקנה סמור למיצר מי ש
שעושה שליח למכור שרה אע"פ שהשליח בעצמו מ
מצרן אינו רשאי לקנות בראמרי' גבי אפיסרופוס
שמוכר לאחרים ואינו מוכר לעצמו ובשכר
לאחרים כתב הרמב"ם ז"ל שאינו יכול לסלק הלוקח
שהרי הוא מכר ואין לו מחיל גדול מזו וגאון בת
ולא אשכחן ראיה לבסולי מצרנותיה בחבי ומיחו
אית למיחש ליה דילמא איזול גבי לוקח בי היביר

ולא יאמר אצל אחד מאילד שבא לקנות ולם המצור
 דוצה לקנות הנצור קודם ואפילו שקנה בבר ח
 המצור מסלקו וכן כתב הרמבם ז"ל וכתב עוד
 שאם קדם אחד מהם לחבירו זכה ואין האחר הראוי
 לקדם לו מסלקו הואיל שאין אחד מהם מצור
 דלת מי ששניהם מצרים בגון שהורה סמוכה לעיר
 ואחר יש לו שדה בעיר סמוכה לח וחשיני שדה מצור
 אחד וכן שכן ותלמיד חכם או שכן וקרוב או קרוב
 ותלמיד חכם ומיירי בשניהם מצרים ובאין לקצ
 לקנות קרקע שיש בו בניין והקרקע של אחדות
 והבניין של האחר אם בעל הבניין יש לו בח בקרש
 להיות בניינו בו עד עולם שאם יפול יחזור ויב
 ויבנו אז כל אחד ואחר הוא מצור של חבירו לפיכ
 איזה מהם שמבר חלקו לאחר חבירו מסלק הלוקח
 ונראה שאפילו אם יבא המצור שאצל זה הקח
 הקרקע לקנות אחד מאלו מסלקו וחשוב במד ש
 שותף שקודם למצור אבל אם אין לו בח בקרקע
 להיות בניינו בו אלא עד זמן ידוע אז אם גמל ש
 שלא יוכל לחזור ולבנותו אז אם מכר בעל הקרקע
 זכה הלוקח ואין בעל הבניין יכול לסלקו
 מכר בעל הבניין בעל הקרקע מסלק ללוקח וכן ח
 הדין במי שיש לו אילנות בשדה חבירו אם יש לו ח
 חלק בגוף הקרקע שאם יבשו שיכול ליטע אחרים
 במקומו אז כל אחד מצור לחבירו ואם בשיבשו לא
 יכול אחרים במקומו אז בעל הקרקע מעבב וכן
 הדין גמי אם גמבר קרקע הסמוכה לזה הקרקע ש
 שהקרקע לאחר והבניין לשיני שבעל הקרקע הוא
 קודם לקנותו מבעל הבניין א"כ שיש לבעל הבניין
 בח בגוף הקרקע ברפריש בתים בותרת שאין
 לחז דניא דבר מצרא והרמז חילק שאם יש מקום
 ליבנס מזה לזה בעניין שחשובין באחר לעניין עי
 עירוב לע"ב אחת אית בחז דניא דבר מצרא ואי לא
 לית בחז דניא דבר מצרא וא"ל חזל כתב על רבירה
 דה רבירי גבול אלא שלא נהגו בו וכן כתב הח"י
 יחורר ברצלוצי שכתב דאין דניא דמצרציה אלא בק
 בקרקעות אבל לא במסלסלין וכל קרקעות שבע
 שבעולם יש לחז דין מצרנות בגון בית המרחצות
 ובית חדר ושיבכות ומגדלות ושדות וברמים ובית
 חשלחין ובורות שחין ומעדרות והדומה לחז דניא
 והמחובד לקרקע כללא דמילהא כל דבר שיש בו ח
 חזקה יש בו מצרנות חוץ מהעברים שיש לחז דניא
 ואין לחז מצרנות ובמקומות שבבית הבטח כתב
 ח"י אברהם בר דוד מכת חוץ יש בחז מצרנות שהז
 בקרקע אפ"ל שאין מתקבל על הדעת אבל זה אינו
 רואין שאם הייתה האיכסבא וחוקה שכתב נאשניה
 ואחר מבני הא"צ סבא רוצה למכור מקומו שצריך
 למכור לבני האיכסבא חזותו מתנה לחבירו
 אין בעל המצר יכול לסלקו ואם כתב לו אחריות
 יכול לסלקו שוראי מבר הוא וכתב לו לשון מתנה
 לחערים ולחמקיע וכות המצרן וישומו בו במחש
 שוח ובר יתן לו בח ואם מורה שבין להעריש אלא
 שקנאו בבר וכן נשבע בגיטת חמץ ונוטל
 והרמבם כתב ויראה שצריך לטעון דמים שהז
 ראוין או יותר מעש אבל אם אומר על שדה מצור

שקנאו במאת אינו נאמן ואם סיר בשדה המתנה
 שקבל אחריות בבר ובר ואינו מורה שלקחה אלא
 אחר מתנה היא צריך המצרן ליתן למקבל כל מח
 שמפורש באחריות אפילו ח"א מאתי והוא אינו ש
 שוח אלא מצה חיתה שדה שאצל המצרן
 המסר ובא אחר וחזיק בה אם ימצא במותה בטק
 במקום אחר של הפקר לחזיק בה יכול המצרן לס
 לסלקו ואם לאו אינו יכול לסלקו מי שמסכן
 שדהו ואח"כ בא המלוה לקנותו אין המצרן יכול ל
 לסלקו ולא עוד אלא אפילו קדם המצרן וקנאו כת
 א"ל חזל שהמלוה מסלקו וכתב הרמבם
 ז"ל דרוקא שקנאה בתר שתא אבל כן שתא אינרומי
 קא מערים ומי אם אירע למוכר מקרה שצריך למ
 למוכרה ומוכר מילתא דלא קא מערים אפילו כן
 שתא לית ביה דינא דבר מיצרא וכתב א"ל חזל
 אם כחזילת המשובא בא המצרן לערער ולומר א
 אני אלזה לך כי שמא כוונתו להערים למוכרה למ
 למלוה לא שהיה עמד ויאמר למימר האיר גית
 לי ללות ממנו כי יודית לי חזמן ולא יגוש אותי ו
 וכן נראה אמנם דבר זה תלוי בראיית חזקוני
 צם יראה לדין שיש בו ערמה בגון שלא גמבר ימ
 חמבר אחר דמן החלואה או שאין רגיל ללות לו וכל
 בירא בזה דרוחין את המלוה ע"כ ואם שדה הס
 הסמוכה למסכן צ"ל לי דלוח מעבב על המלוה ד
 דאין המלוה מעבב על הלוח אבל אם הלוח חסד
 לקנותה וראי לא גרע בח המלוה בה מכח שאר המ
 המצרנים ואם קדם וקנה זכה וכן כתב ח"י יהודה
 ברצלוצי שכירות כתב הרמבם שאין בו דינא
 דבר מצרא וא"ל הראש ז"ל כתב בתשובה שיש בו
 דינא דבר מצרא דשכירות ליומיה מוכר הוא וק
 ומשעם זה יש בו אונאה וחזל לענין מצרנות שייך
 ביה הסוב דחישר במד בני מבר

השולחין

ס"ו
 שבאין להשתתחא
 אפ"ל חשיתות צב
 צמר בריקור לופ

שאם אומר בזה דשתתחא יגור בבר דבר קלא ויכול
 להזדמנא אנו מתקיים אלא בקניין ובית שצריך
 קניין כל דבר דבר לפי קניינו מתקיים שיתופר
 לפיכך המטבע שאינו צקנין בקניין איך השיתות
 מתקיים בקניין שאפילו אם קנו מיר שניהם ש
 שיביא כל אחד מעותיו וישתתפו בהם וכתבו שטר
 כל זה וזה עירב ערים אינו מועיל וכתב הרמבם
 שצריך שיביא כל אחד מעותיו ויסולחן אותם לב
 לשיס אחר ויגביה שניהם את הכיס וגר דחא אם כל
 אחד משר מעגתיו של חבירו דמחצי ואפילו לא ע
 עש לאזה ולא זה אלא נשתתפו וחמחלן לישא ול
 וליהן בעשך חשיתות לקנות או למכור צ"ל דמחצי
 וכתב הרמבם ז"ל נשתתפו בשאנ מסלסלין
 צינו שקנו מירן שזה יבא האביתו של י"ד וזה בור ש
 של יסס נשתתפו בהן ונעשד שיתופר בהן וכן אם
 קנינו מיעדשמן או ששבר מקום בשותפות וחזקו
 את האביתו בהן כד ששתתפו בהן חרי אילו שותפן
 האביתן ששתתפו לאומנותם אפ"ל שקנו מיר

ללוקח מיד בשירע בקניין שהוא חמץ שיעשה עמו
סובה ויגיה לו חסדה של לא לומר שלא ישר בעיניו
או שאין לו מעות לקנותה וה' יהודה אברזלוגי
כתב בשם גאון שאם שתק יום אחד שוב אינו יכול ל
לסלקו ומיסתברא בדברי ה' האז רביון דשהה שי
שיעור מיזל ואמסוי וזו רשכתי ליה ואיתוי ומי
ומיתבעל בריא ולא תבעל בדינא לסלוקי תו לאמ
מצי לסלוקי ומיחו דדוקא משעה שנתגלה המכר ל
לכני העיר והחזיק הלוקח בקרקע אבל אם לקחה
בצעתא ולא החזיק אית ליה לבר מצרא דשותא לס
לסלוקי עכ' כתב גאון שאם היו המצרנים דבים
ומכר אחד מהם זכותו ללוקח אפילו בקניין יכול
המחזיק לסלקו ולא אמרינן שהלוקח במקום ח
המצרן ביון שמכר לו זכותו ויהיה באחר מן המצר
המצרנים שקדם וקנה שובה בו וכן כתב גאון
הזל מכר כל גבסיו לאחר אין המצרן משהה של
אחר מחזק יכול לסלק הלוקח ביון שקנה כל גבסיו
ביותר וכתב גאון חזק לאמי אם המצרן גם כן רוצה
לקנות כל גבסיו בכל מקום שהם לפי שאינו מצוי א
אדם שיקנה כל גבסיו ביותר לפיכך כשיזמן לו איז
לו להודיע למצרן שמא בתור בר ימלך הלוקח ול
לא תקנו הסוב והישר למצרן להססיר למובר
מכרה לבעלים הראשונים פי' לאתו שקנאה הוא
ממנו תחילה אין המצרן יכול לסלקו וכתב בעל
העיסוד אבל מכרה לבן בעלים הראשונים המצרן
מסלקו וכתב ה' יהודה ומיהו אם קדם מצר
ודבין איז בעלים הראשונים יכולין לסלקו רהוח
ליה כמוד מצרנים שקדם אחר מהם וכן נמי כל ח
היבא ראמרי אין בו משום דינא דבר מצרא בגזל לא
לאשה וליהמי ולשהתפי' הקוצה מן הגוי איז
המצרן יכול לסלקו מכרה לגוי גוי לאו בר דינא ד
דבר מצרא הוא אבל משמתינן ליה למובר עד שמס
שמקבל עליה כל אוצס דאיתויליד ליה לבעל חמיצ
המיצר מחגור ער שניהוג עם כעל המיצר שלו ברת
ישר לבל דמר בכל מצי חרקות נזקין וכתב
גאון אם בא למעל המיצר היזק מבח שכונת הגוי ב
בחיי המיצר וזמ' חייב הכן לשלם במה שירש מא
מאביו אבל אם לא בא חזק בחייו לא קנסו לבן א
אחריו לשלם מח שיוזק הגוי יש מהגאונים שב
שבתכו שאפילו אם אינו מוצא ישר שרוצה לקנותה
וגם המצרן אין לו במה לקנותה אח אינו רשאי למ
למובר לגוי אפילו שהוא עני ואין לו מה יאכל ות
יתפרנס מן הצדקה ואל יגרום היזק לחבירו
דיש מחלקים חיבא שאינו מוכר לפרנסתו אלא לח
לחודיו כגון לקנות אחר יותר סובה או יותר קרוב
אז אינו רשאי למכור לגוי אפילו אינו מוצא ישר ש
שירצה לקנותה אבל הרצה למובר בשביל פרנסתו
ואינו מוצא ישר שרוצה לקנותה יכול למכרה לגוי
דיקבל עליו אוצס שיבא מחגור אבל לא חזק
כתב והוא שיכול למכרה לישר באותה הדמים שק
שקנאה הגוי אבל אינו חייב למכרה לישר במחאות
ואי חזקו שהגוי מכין לקנות במיצר ישר ברי לח
להשחית גחלתו כגון בשכונת היהודים או שיש ער
ערמה בדבר המל לפי ראות העין המוכר שר

דע ברי לקנות ברמים שרה יפה אז שמכר מקומד
דחוק ברי לקנות מקום קרוב לית ביה משום דינא
דבר מצרא שמא בנתים שיוזע למצרן יקנה אותו
אחר אותו שרה שהוא רוצה לקנות כתב הרמבם
וחלילה חצר בחצר אין בו דין המיצר עכ'
דבתשובה לגאון ראובן שמכר שרה הסמוכה למצר
שמעת ללוי והחליפה עמו בברים ורצה שמעון
המצרן לסלק ללוי ורצה ליתו לראובן גם הוא ברם
שהיה לו ואמר ראובן איני חמץ בברים שלך שאינו
סוב במו של לוי והשיב שהיו עמו וירא מרבירי
שאם היה ברמו של לוי סוב כמו של הלוקח שהוא פ
מסלקו דאיפשר שגם הרמבם זל היה מודה בזה ש
שהוא לא כתב אלא החליף חצר בחצר אבל בשרה זכ
דברים היה מורה המוכר ברי לפרוע מס חמלר
או לצור קבור או למזון האשה וחבנות לית ביה מ
משום דינא דבר מצרא ואפילו אחר שלוח לצורבי
הקבור או למזון האשה וחבנות או שהלוח לחביר
לפרוע חמס בשמור לפרוע למלוח לית ביה משום
דינא דבר מצרא כתב הרמבם זל סעו הלוקח
מפני המסד וביוצא בזה מכרה לי והמצרן אומר ש
שקר אתה סועו ברי להפסיד זכותי על המצרן לח
להביא ראיה ואם לא יביא ראיה גשבע הלוקח היס
שאיז הלוקח מסתלק אלא בראיה ברורה לפיכך
אם סעו הלוקח למצרן גזלן אתה בשרה זו או אר
אריסאו שביד או ממושב צריר המצרן להביא ראיה
שהוא מצרן שקרקע זו בחזקתו וכל ביוצא בזה
דח'מ' כתב לא מבעיא אם שניהם סועין סענת ב
ברי שעל הלוקח להביא ראיה אלא אפילו אם המצר
סוען שמא ולוקח בריא על הלוקח להביא ראיה
בחזק מצרן קיימת זא' חזקל כת ברברי הרמבם
כתב הרמבם היבא וסלקיה מצרן ללוקח ואח'כ
גורע ששהה זו לא היתה של מצרן יר הלוקח על
העליוצא רצה מחזיק במעותיו רצה מחזיר למצרן
מעותיו דחזר למקנתו וחייב לשלם לו כל הפירות
שאכל ואם הגזל שבא הקרקע עתה ליר רוצה ל
לסלק הלוקח משום דינא דבר מצרא חזינא אי ירע
ודביצי דהנה יכול לסלוקי בעינא דסלקי דולנא ול
לא סלקי דה' לא יביל ליה לסלוקי ואי לא ידע ביה
מקמי חבי אפ' דאיתוירע ליה לבתר דסלקי דולנא ל
ללוקח לא מסלח מצרותיו בחבי עכ' המוכר
לאשה או ליתומים קסנים אין בו משום דינא דבר
מצרא לפי שאין דרך האשה לחזר ולקנות וכן הית
דיתומים אינם יכולין לחזר וסוב וישר הוא למכור
להם כתב הרמבם מכר לסומסום ואנדרוגינוס
המצרן יכול לסלקו לפי שהוא סמך אשה קסד
שהוא מצרן וראין כד שזכות הוא לו יסלקו את ח
הלוקח או יסלו לו חלק עם שאר המצרנים
המובר לשותפו המשותף עמו בשות אחיות ואפי
אינו שותף עמו בשום קרקע אלא במשא ומתן ובס
דבסחורה אין בו משום דינא דבר מצרא שבגי
העיר ושבגי שרה שבגי העיר קודמין שכן ותלמי
חכם או קרוב תלמיד חכם קודם שכן וקרוב שכן
קודם ופי' דש' לא ברינא דבר מצרא איורי אלא ד
דרך מוכר למי ומכר תחילה ואינו מצרני לא זה

ויבליז למחיות בו שלא יקצח ומסתברא דהחצמא
 בשאר שותמין וכן כתב הרמב"ם ז"ל אחיו או שאר
 שותמין שמתעסקין ביחד חרי חן בשאר שותמין
 לבלדבר בכתב הרמב"ם המשתתח עם חבירו סתם
 לא ישנה ממנה המדינה באותה סחורה ולא ילך
 למקום אחר ולא ישתתח עם אחרים ולא יפקיד
 ביד אחרים ולא ימכור בהקפה אלא דבר שדרכו
 לימכרו תדיר בהקפה אלא אם כן התנה תחילה או
 שיעשה מועת חבירו עבר ועשה שלא מרעה חבירו
 ואח"כ הוריעו ואמר לו עשיתי כך וכך והסכים
 למעשי חרי זה בסוד ואין חרברים האילו צריצין
 קצין אלא ברברים בלבד ואם שינה מכל אילו הד
 הרברים שחלד למקום שלא היה לו לילך או שמכר
 בהקפה או נשא וגתו בסחורה שאין דרך לסחור
 בה כל פחת שיבא מחמת זה הפחת חייב לשלם
 לבדד ואם יהיה בו ריוח יהיה לאמצע בגז שנת
 לו מעות לקצות חיסין והלך וקנה שעורים וכו' א
 אם חלד ונשתתח עם אחר בעמון השותפות אם
 הפסיד הפסיד לעצמו ואם הרויח חסכו לאמצע
 ואם התנה חבל לפי הצאם שאלה לא חרז
 דאובן ושמעון גשתתפו על הנאי שיתעסק שמעון
 בממון במה שיראה לו במיני הסחורות ושאר עסק
 עסקים מלבד שלא ילוח בריבית לגוים ובשישולם
 השותפות וירצו ליחלק שיתחייב שמעון להביא
 כל מה שיהיה לו ממין השותפות במעות ובסחורה
 וזולתם משאר דברים מלבד שסרי חובות לא ימית
 העולם ויקח כל אחד חלקו ועתה עבר זמן השות
 השותפות ושמעון רוצה לחלק ונאי מקצת חק
 הקרן במעות והמותר בבגדים וחובות על התול
 וגוים בלא ריבית דאמר שהם מטה שמיכר בהקפ
 דראובן אינו רוצה לקבלם כי אומר שלא ההשחל
 למכור בהקפה חרין עם שמעון כי היה לו דש
 דנות להתעסק בכל מיני סחורה חרין משטרי חר
 חובות לגוים ומה שאמר ראובן שלא הרשד למכ
 למכור בהקפה הנאי זה אינו רואה לו הוכחה מה
 מתור השטר אלא שהרשדו להתעסק בכל מיני סח
 סחורה בדרך הסחורים ואם מנהג למכור בהקפה
 אז לא פשע שמעון אבל אם אין מנהג למכור בהק
 בהקפה אז פשע שמעון ולא יסול ראובן חלקו א
 אלא בממון המזומן במעות ובסחורה בין קרן בי
 בין ריוח אבל אם מנהג הסחורים למכור בהקפה
 אז יחלק גם החקמות במי תצאם ואם ירצה ראובן
 יכול להשיב לשמעון שאלו החקמות באומעסק
 הסחורה ושעשאם לשותפת העסק עור שאלחל
 לא חרז יעקב ושמעון בגז חר שותפין בח
 בחנות ולקח יעקב מעות מראובן להתעסק בח
 בחנות בסחורה ורעה הנמכרת בחנות ועשה שס
 שסר עליו ועל שמעון בגז ופסר יעקב ותבע ראוב
 ראובן לשמעון שיתן לו מעיתו וחלקו בריוח וש
 ושמעון משיב איני יורע שיתחאבי עמר אגיא
 אמרע חסר לפי שהוא עליו אד ריוח לא אתן לך
 וראובן הביא עדים שיעקב לקח הממון בתורת
 עסק להתעסק בחנות ואמר לשמעון אתה שותפ
 עם אביר ואביר היה מתעסק בשלי והדיא אתה

ואביר וחייב לשלם ביד שיעקב ושמעון חר ש
 שותפין בחנות וחביא ראובן עדים שהסחורה שס
 שפכל ליעקב היא מן הסחורות הנמכרת בחנות
 ואם חסר בכתב על יעקב ושמעון בגז כל חמ
 מוכיח שדברי ראובן כנים חן ואיני יורע שסח
 שמעון שהוא שפא גרוע בי דבר ברור הוא שביד
 שחן שותפין בחנות חרבר יורע שכל מה שיכנה א
 אחר מהשותפין מהרבר הנמכר בחנות בחזקת ש
 שניהם הוא קוצהו וגם נחתו בחנות וגם שמעון
 נזכר בשטר עם אביר הילכך מה שסען איני יורע
 בשיתחאבי עמר אינו סענה עכ
 מחשותפין שאמר גוליר הסחורה למקום מלוגי ש
 שהוא צמכר ביוקר חבירו יבול לעבב עליו אמיל
 אם יקבל עליו כל האונס וכל הפחות שיבא לו ש
 שיאמר לו חבירו איני רוצה ליתן מעותי שארחה א
 אחריך לרין לחוציא מידד וכן כל בידצא בזה
 אחר מהשותפין שפא ליישן מידות עד הזמן חידוע
 אין חרירי יבול לעבב ואם אין זמן יורע חבירו מנ
 מעכב עליו ופז מ' ר' שכל זמן שלא הגיע הזמן
 למכור אין אחד יכול למכור בלא רעת חבירו אבל
 משהגיע הזמן למכור יבול למכור ואם צמכר בלא
 רעת חבירו ונתייסקר אחר כך אין לחבירו עליה
 בלום וכתב עוד הרמב"ם ז"ל שותפין שחתנו
 ביצתם שיעמדו בשותפות עד זמן קצוב כל אחד
 מהם מעכב על חבירו ואינו יכול לחלק עד שיגיע
 הזמן או עד שיכלה כל ממון השותפות ואין אחד
 יכול ליסול חלק לא בקרד ולא בריוח עד סוף הזמן
 גשתתפו סתם ולא קבעו זמן כל זמן שירצה
 אחד מהם יחלקו ויסול כל אחד מהם חלקו מן
 הסחורה ואם לא היתה באותה סחורה דין חלקו
 או שהתחל חלקו חסר חרי אילו ימכרו אותה
 וחלקו חרמים היה זמן יורע לאותה סחורה
 כל אחד מעכב שלא יחלקו עד שהמכר הסחורה בג
 בזמן וידוע במכירתה ואין אחד מהם צוטל לא מן
 חלקו ולא מן הריוח עד זמן החלוקה אלא אם כן
 התנו ביניהם היה להם חוב על אחרים אינו
 יכול לומר לא חלקו עד שגבה כל החוב אלא חר
 חולקין ובשיפדעו החובות יסול כל אחד חלקו
 היה עליהם חוב לאחר אם אינו אחראי זה לוח חר
 חולקין ובשיגיע זמן החוב ליפרע יפרע כל אחד
 חלקו ואם חן אחראי זה לוח כל אחד מעכב לחל
 לחלקו עד שיגיע זמן השטר ויפרעו החוב ואם
 אמר אחד לחלק וסול אתה דמים בגור כל השטר ו
 עשה בהם סחורה לעצמו ושלם כל השטר חבירו
 מעכב עליו ואמר שפא אססיר שחשנים מרדחיים
 ידבר מהאחר ואם תגאש זל בכתב בתשובה
 אחיו או שותפין שבאו לחלק וישלחם שסרי חר
 חובות ישמו כד הסדרות כל שסר ושסר לפי שר
 שנוק למסר קרוב הזמן ורימוק הזמן ולפי גבסי ח
 חלוח ובסחנת חחוב וחלקו בצורל אם אינו שיע
 שיעס חלקו חולקין בגור או איגור ואם אחר ש
 ששמו בגז חלקו בגורל בתקלקל חוב של אחד מנ
 גתם מול קע חרירה גרם ומג מחמת חששא זו שפא
 חלקו אחר מחחובות אין לבטל חלקו ח מעיק

אינו שותפין ביצד שני חייסין או שני אדרגין שח
שהתנו ביניהם שכל מה שיצא זה זהה במלאכתו כ
יהיה ביניהם בשותף אין זה שותפות בלל שאי אפשר
מקנה דבר שלא בא לעולם אבל אם היה לוקחין ב
בגדים ממנו עצמו ותופרין אותו ומוכרין ולוקחין
השתי והערב ממעותיהן דאורגין ומוכרין וגשתתפז
בממון שלוקחין בו הרי אלו שותפין וכל מה שירש
שיו דיוו בשבד מלאכתו ומשאן ומתנו הרי אלו ל
לאמצע והוא אלו הישיג עליו ובת דבנותי חור
שארם יכול להקצות עצמו בקניין בדין העבדים ופ
השם שמשונו יקדשו ירי לעושיהן והרמבם בת
מכריו הרמבם שכתב שנים שחתנו ביניהם כל מה
שנרדף יהיה לאמצע לא הוי תנאי ואיזשום צרם
במה שיתקיים התנאי בין אם חתנו על מה שירדף
באומנות שיהיה לאמצע בין אם חתנו על מה שר
שירדף במשא ומתו יכולין לחזור כהן ומחשבות
אם חזול יראה בדין חר אביהם בדין דוד ששאלוהו
דאובן ושמעון ולוי שהיו בכל דבר שותפין בין במ
מלאכת ידם בין במשא ומתו והמלאכת שלשת
רצונות ואחר זמן הסכימו שיהיה שותפין בכל
דבר חץ ממלאכת ידם ובנותם בדין שירדף כל אחד
אחר פרנסתו מצלאכת ידם לאח זמורה ודום אשר
בשיתות השנייה גת גוי אחר עירות לראובן לע
לעכרם וכל זמן שעסק בעיבוד הענדות לא עסק ב
בירענות ועתה מכסשו חביריו חלקם במה שחור
שחירות בענדות ואיפדיו בי לא הוציא ממכלל תש
חשונות כי אם מלאכת הרענות והשיב ראובן
חלא לא היה כוונתו אלא שירדף כל אחד במל
במלאכת פרי פרנסתו מה לו במלאכת העבדות
מה לו במלאכת הרענות תשובה הרי עם ד
ראובן מן שה צאנו מלאכת ידם בסתם העבור א
גם הוא בכלל מלאכת ידם דאם אית שהיה כוונתם
על מלאכת הרענות לבר היח לחן לפדש לפי שרר
הארם להשתדל בכל מלאכת אומנות שהוא יורע ל
לפיכך היה לחם לפדש ומלאכת ידם חלקי ששלות
זעולא פדשו הסטיר ועור דאם בו לקונה מרת ח
חרין שהם יעשו לעצמם והוא יסדת ויתן לחם וימ
וימות ברענו אסוראם היתה מלאכת העיבוד
בכלל חשונות לכלל חשונות קחמן העיבוד לעצמו
צפי מה שהיה יכול להחיות בדין גנות צאם וימות
היה בשיתות אלא אי חיה בר אלא במלאכת ח
העיבוד לעצמו שמו חרבר ששתתמו בי ואינו
שזה זה בזה ש בדין אונאה עירבו שיתות
כלא שומא ומכדור ונשאו ונתנו ברמים מחשבו
חשיות במה היה שות בשעה שגשתתפז והוא
במה הוא חשבר אורח הסדר שנים ששתתפז ית
יחד ונתן דם מנה דזה מאתים חשבר לאמצע ולא
למי חמעות דזה חמסר אס חמסר דהוא לאמצע
ובתם חרמיה חזו מילי בגוה חממו שגשתתפז
אבל להשתדל לשלם מביתו חמסר לא בגוה אם
גשתתפז וזה מנה דזה מאתים ונמנה תכל לא אמ
אמריתו ששלם בעל חמנה למעל חמאות חמנה
מבית פו חר דזה אלמס חא ראמריתו חשבר לאמצע
דדוקא בשלחן שר לתרישח או אפילו להשתתפז

ומכדורו חי אבל אי סבחוהו שראוי ליחל לאיבוד
או שלחן סירות או סחורה כיון שראוי ליחלס ת
חולקין לפי המעות ורי פו אפילו לקח חסירות א
או סחורה חשבר וחמסר לאמצע ולזה חסכים
אם חרול ובת חרמיה חא ראמריתו חשבר לאמצע
דדוקא שלא קבעו זמן לחלוקתו אינמי קבעו זמן
ועלה בו דיוח קודם שהגיע זמן חלוקתו אבל אם
עלה בו דיוח אחר שהגיע זמן חלוקתו שקבעו זמן
למי חמעות דאפילו אם גורמן ומכדורו לאותו עס
עסק ביותר שנתקד אחר חלוקת כל אחר גוסל
לפי מעותיו פס לקח כל אחר פירות במעותיו
וגשתתפז ועירבום חולקין לפי חמעות ואפילו אם
גשתתפז במעות אם לא חריותו אלא שגשתתפז חמס
חמסבע להם מרע לטוב או מחרש לישן חולקין ל
לפי חמעות דמי חרמיה בגוה שגשתתפז במעות וע
ועלה בהם דיוח או חסר בלא עסק בגוה שחוקר ח
חמסבע או חזול או חסיל לביס דיוח פסולין וח
וחכשירן חמלכות או שחיסיל חיוצאן וגפסלור
דאפילו לא גשתתפז אלא היה לכל אחר מעותיו בב
בביתו היה עולה לו זה הדיוח או החסר הילכך א
אפילו פסד לחי זיוו סתמא מקמי חלוקת והל
וחלפיהו במעות או בסלעים לא פלגי אלא לפי ח
המעות דהא דרוחא מקמי דפטיגהו שליך בהן א
אבל אי זבני עיסקא בזווי חרתא וזבגיגהו בזווי ח
חרתא וזל חשבר וזה חסר לאמצע דחגי זיוו את
אחריו גיגהו דהא דיוחא ופחתא מחמת שותפותא
דיוחא קא אתי אבל דיש פו שהיסיל זיוו חרתיל
לביס וגשאו ונתנו בהם עד שיעשו שנים אפס שעל
ירי עיסקא חריותו כיון שלא חריותו אלא סבום ח
חמסבע ואין לחם אלא סבום הראשון חולקין לפי
חמעות וכו פו רי ומסתברא בפי חרמיה וזל ובת
עור חרמיה מסתברא היבא שהיסיל לביס וגגבו א
או אכרו כיון דלא אישתנא גומא וממוגא חולקין ל
לפי חמעות וכל זה לא איירי אלא בגשתתפז סתם
אבל אם חתנו חבל לפי התנאי בין בריות בין בה
בהסר חשונות שומרי שבר חן שאם גגבו או
גאבר מהשתתפז ברשות אחר מהו חייב באחריותו
בדאבזמן שכל אחר ואחר מתעסק בשותפות
זמן יורע וגגבו לו בזמן שמתעסק בו אבל אם התת
התחילו להתעסק ביחד אפילו אם אחז גתעסק בו
כל אחר לבדו פסורו ושמירי בעלים הוא דאם מ
מהחילה גתעסק בו כל אור לבדו דאחז גתעסקו ב
בו שיתות ביחד וגגבו הראשון חייב שלא היה חשני
עמו במלאכתו בשותפותו שמירתו והשינוי פסור
שהראשון היה עמו במלאכתו כשהתחילה שמירתו
אחיו שהן שותפין יכולין כל אחד למחות בת
בחסירו שלא יקנה דבר לעצמו מהשתתפז אם לא
גנמא אותו מחלקו דאם לא מוחו וקנו לעצמן כשב
בשבאין לחלוק שמי חבויים שעליהם במי מה שהן
שנים בשעת חלוקת אבל אם בלו לגמרי או אכרו א
אין מחשבו אותם לתם ואם קנו בגרים לגשיהם ול
ולבניהם ולבנותיהם אין שמיין אותם ברא בכגור ת
חול אבל בגמרי שבת שמיין לתם אב בגורל שבאח
חא בגורל שקנה לעצמו אין שמיין לו אבל לבתחילה

להחזיר שימורו בו חלקו דעור תובעו כשהיה צו
מתעסק היה לו משכונות של אחרים ומכר וירא ש
שיבא לו מזח חסר שיעשה לו שטר גם כזה שים
שימורו לו חלקו מחסר שיבא לו פוז וראונו
אמר בשיבא לו חסר אז אפרע לך באצל התב
התביעות יראה שאינו חייב לעשות לו שטר ע
עליו אלא ואובן יורה בפני ערו שחמעות שסבומם
בל ובר שחטעה בהם שמעון לגוי מלוגי שהבטיח
אותם מעות לשותפות והערים יכתבו הוראת רא
דאובן דיחממו עליה ויתנו ליר שמעון ותהיה פ
ביו לזכות ולראיה שאם יוציא הגוי חמעות משם
שמעון שיובל שמעון לחבוע מראובן שימורו לו
חלקו וכן במשכונות שמבר יורה דאובן בפני ערו
בל הדברים ויכתבו הוראות ויתנו לשמעון
עור אירע בשחי שותפיו שאויו של שמעון היו לו
מעות אמר לו שמעון השתדל עמנו והקח מחירות
בבני מעותיך וראובן ירע כזה שאחי שמעון היה
לו מעות בשותפות עמם ועתה אומר ראובן ביו
שלא הורעתני כזה איני לי ליתן לו חלק בריוח אם
אתה נתפסרת עמו הן לו מחלקך ושמעון אומר ב
ביון שהיו שותפיו וכל אחד ואחד היה לו חלק לעש
לעשות כל מה שהיה צראה לו תועלת השותפות וה
זה צראה לו תועלת בחבור אחיו שלא הפסיד ב
במה שלא חודר ערו עמו ויסול אחיו חלק
בריוח במי חלקו במעות ערו שאלה לא חרול
דאובן ושמעון היו שותפיו ומה שמעון והגוי אש
אשה ובנים תשאר חבבים ביר ראובן אלה במת
גם ראובן ותובעת אלמנת שמעון שיתנו לה חצי
בבטי בעלה במי התקנה וערו אומר לאלמנת ראובן
בעלך השיא יתומה אחת אחרי מות בעלי ונתן לה
כר ובר ממון ואני רוצה ליסול בגורו השיב
אלמנת ראובן בעלי נתרצה בחיי בעלי להשיא
ובבטי מחל בעלך לבעלי כל מה שירצה לתת לה
ואני מוחזקת בגבס ולא תוציא מירי אצל שאני ל
לי דאיה על המחילת יראה לי בדברי אלמנת רא
דאובן שהיא נאמנת בשכר שהיא בדבריה שמעון
מחל לאחיו כל מה שירצה לתת לה במי שותפות
רוצה ליטבע אין לר בירי אלא בד זכר ממון כי לא
היה להם אלא בר ובר ממון אז נתתי לה מקצת ול
ולא נשאר לר בירי אלא כר ובר עור תובעת
אלמנת שמעון יתום אחת השיא בעלך ונתן לה
כר ובר ואני רוצה ליסול בגורו וחשיכה אלמנ
דאובן באותה שעה כבר חלקנו מקצת הגבסים ונ
ומחלקיגו השיאנו אותה אצל שאחר בר פייסתני
לבסל החלוקה בשחורו לערבם כבר חיתה נשואת
אם הוא בכרי אלמנת ראובן שהתחילו לחלוק
וראובן השיא מחלקו ואחז חזרו וערבו ממנו
הרי זה שותפות חרש מכאן ולהבא וכל מה שה
שהוציא כל אחד מהן משעת חלוקה עד שעה שחז
שחזרו וצשתתמו משל עצמן הוציא אבל אם אחר
שלך חזר כל אחד מהם קצת מהממון השיא ראובן ה
חיתומ ממון השותפות שלא חלק עדיין תיסול
אלמנת שמעון במי מה שנתן ראובן ליתומה ולא
הפסידה במה שחזרה ועירבה עמו בי מיר בשלוק

ממון השותפות בתחיל ליתן לאלמן שמעון בגורם
ואחז צשתתמו כל אחד בכל הממון שיש לו ולא ה
הפסיד זכותו במה שלא פירש בר זכר יש לי בממון
כי בשיבאו לחלוק שינית או יש להם לברר לכל א
אחר כעת יש לו ממון עור תובעת אלמנת
שמעון הקצת העיר למסור האלמנות במס שות
ממה שיש להם למרוע שנים ובעליר זכח מן המס
בעבורי תחול לי חשיבה אלמנת ראובן בעלי היה
נשאר ונתן בגבסים כשם שחזנית במה שדדויה בר
זהה הוציא ועל מנת כן היה נשאר ונתן וטרח ל
לחזירה בגבסים לעשות בהם בשל יראה לי
שעל ראובן היה מיסל ובר זה לומר לאלמנת שמע
שמעון חיי יורעת שאם תרצי לחלוק עמי מה ש
שיבנו לך במס מחלקך אני אסרת בממון לי ולר
ואם לא טל חלקך בי איני רוצה לסרוח יתן ב
בחלקך כי דרר אחי השותפין אם נפסד אחד מה
מהם הנשאר סורח בכל הממון בשביל יתומי אחיו
ואלמנתו ובל זמן ששתק ולא מיתח הריוח לאמנ
ולא שיעול בשבר סורחו ממה שמכין הקהל לאלמ
לאלמנה ומה שסוענת אלמן שמעון שהוציא רא
דאובן ובני ביתו אחרי מות בעלה יותר ממה שה
שהוציא הוא ובני ביתו אם נהנו ראובן ושמעון
ער ואובן הזה להוציא בשדה ולצמצם שלא יוציא
האחר יותר מחבירו גם עתה תיסול אלמנת שמעון
בגורו מאחר שהוצי יותר אבל אם לא נהנו לצמצם
ער ודעם אלא כל אחד הוציא ברי צורכו גם עתה ל
לא יקפידו אם הוציא ראובן יותר שעל אלמנת ש
שמעון היה מסל ובר זה למרס ולומר הוצאת ג
נולח מהוצאתי ביון שבאותה לשנות המנהג וכל
זמן ששתקא אמריגו יורעת המנהג שהצחיגו ערו
היום הזה שתקח ומחלח עור ראובן תובעת
אלמנת שמעון כר זכר מעות נתתה למלוגי בחיית
בעלך תני לי בגורו וחשיבה אלמנת ראובן נתת
לו לתועלת להתעסק בהם ולריוח ביונותי ואם נ
נאכר מה אני יכולה לעשות תשבע אלמנת
דאובן שהיא בדבריה שנתנם לו להתעסק בהם לצ
לצורר השותפות ובשרות ראובן בעלה ואם היתה
צושאת ונותנת בתוך הבית מרעת עצמה בלא יריס
בעלה אם נתנה אילו חמעות להתעסק בהם לשות
בלא ירעת בעלה לא משעה כזה ואם נאכרו פסור
בשבעה שהוא כרבריה ומה שסוענת אלמנת ה
דאובן בעלי ובעליר נתנו לי כר ובר ממון ונשבע
לי שלא יקחום ממני בל ימי חיי ואני הוציאתי
בבית באמצע ואני אבא עתה ליסלם קורם חלוק
ביון שאלמנת ראובן מוחזקת בגבס תשבע שהוא
בדבריה ותיסול אותם חמעות במיגו ראי בעית א
אמר נתתי לר חלקך ומה שסוענת שמעון
משע שהחזיר ססר חוב לגוי שהיה חייב להם שהיה
דוב פרוע ומתור בר באו לירי חסר והיא רוצה
ליסול מן הגבסים קורם חלוקה בגור החסר שה
שהפסיד שמעון במשיעה ואלמנת שמעון אומרת
שאני זה במשיעה ביון שעשה בו בגשלו אם יברר
בערים שמשע שמעון בחזרת חסר חייב שמעון ל
גשלם כל חסר שבא לראובן באות חזרה ומשיעה

מעיקרא חזיתו מעות לחבירו לילך לו למקום
פלוגי לסחורה לקנות בהן פירות או לישב בחנות
אינו יכול לחזור ולתבוע ממנו חממו ער שילך ל
למקום שחזרו ויחזור או ער שיקנה אותם הפירות
דימבור או שישב בחנות חזנו שקבעו וכן בתב
אחול המסדל עיסקא מחבירו לזמן קצוב
המסדל יכול לחזור בו בדיו פועל שחזר אפילו ב
בחי היום אבל הנחתו אינו יכול לחזור בו
שני שותפים שישלחם תביעה על אחד ותבעו אחד
מחם ויצא השותף חייב אם היה על עסק שבועה
שהיה חייב לו ונשבע לו איז שותף השיגי יכול לת
לתבעו ושבועה לאחר שבועה למאה היה להם
תביעת ממון עליו ויצא השותף חייב אם לא היה
שותף בעיר יכול לתבעו בעט אחרת היה בעיר
אינו יכול לתבעו בלא שרא נתחייב השותף מהחזר
טענותיו אבל נתחייב מתוך טענותיו כגון שהורה
או שאמר אין לי ראייה לא הפסיד שותפו בהודאתו
וכן אם יש לראייה יביא וגם צריך להיות שאינו יב
יכול לשנות בטענות ממה שסעד הראשון לפיכך
חשביג ליה באילו ירד כבר לדין דנחתבין עליו מט
מסק דין וירדיו לגבסיו ואינו יכול לרחות ולומר
שימתיג לו ער שירד לדין וגם אינו יכול לומר א
אם הייתי שם הייתי בורק בערים יותר ער שיחיו
מומחשים אבל אם יכול לשנות שומעין לו אעפ"י
שהיה בעיר ויש אומרים היבא שלא היה בעיר שי
שיבול לתבעו שיבול לחחרים עליו שלא ירע שיר
שירד שותפו עמו לדין בתב הרמבם ז"ל וכן
אזיל חרמתי שותפי לדינא כחרי חר מצי אירד ל
למימד לא ארזו עמד אלא על חלקו שחרי בשבא
שותף אצטרד לדין עמו ובתב א"א הרמ"ל
ליתא טענה דמא איכפת ליה שירד על חבל אם י
יזכה בדין עמו חרי גפטר מחלקו ועד דמצי אמר
ליה האי אם ארד עמד לדין על חצי ואזכה בדין
אצטרד לחלקי אותו עם שותפו משום דאל מאן
מלב לך חילבך ביתן שאין יכול לזכות בחלקו אם
לא ירד עמו לדין על חבל צריך לחשיב לו על חבל
ואלמלא שאין לי להבריע הייתי אומר שמסתברא
ברבדי הרמבם ז"ל שאם ירד עמו לדין על חבל דין
ויזכה לא יזכה אלא בחצי ששותף השיגי יתבענו ל
לדין בשבא דאם יתחייב יתחייב בכל אב לקחת
מדת הדין ובי בשביל שאינו יכול לזכות בחלקו אם
לא ירד עמו על חבל גבוה לזה שירד עמו על חבל
ברב שיבול להפסיד ולא להרויח בתב הרמ"ל
ז"ל דהוא הדין שני שותפין בקרקע שתבע אחד לא
לאחר מהם אותי קרקע מפני חוב שיש לו על חמו
המבור עמב ה להם אי שיש לו ערים שגדלה ממנו
דהרדיו לתבע בתב לא מצי שותפא מסתמאל
למיסתרינא אלא אייתי ראייה סתרי דאי לא לא
סתרי דהא שותף דקם ביינא כחרי שליחותי קא ע
עביר ודוקא בממנוגא ולא מחסר גובינא אחד ש
שותפא ולא אתא בגון קרקע או בהמח או עבד
דחוק קאי ברשותי דהאי דאיתי לבי דינא אבל מידי
דמיחסר גובינא לא גבינא מיניה עד הקאי תובע ב
בכדי לבי דינא אחר מהשותפין שבא לחלוק

בלא דעת חבירו חילק בפני ג' ואפילו חז' הריוסות
ובלבד שיהו בקיאי ורגילי בשומא ואם חלק בפת
בפתות מג' לא עשה ולא בלום בלא שחלקו פירות
או שאר כל מסלסליו שצריך שומא אבל אם יש להם
מעות בחלוקין דאמו ויכול ליקח מהם חלקו אפי'
בלא בר ויתן חלק חבירו ביד בר והוא שיהיו כל ה
חמעות מסבע אחר ושוין אבל אי קצת חרשים וק'
דקצת ישגו לא ואין צריך לדמר אם מקצתו רעים
דמקצתו יפים שאז הם בפירות ואין חולקין אלא
בבר ובתב חר ישעיה דווקא שהשלימו שותפותו
אבל אם שמו מעות בשותפות להתעסק בהן לזמן
אין אחר מהם יכול לחלוק וליטול זוזיו ולומר כל
מה שאשתכר בהם יהיה שלי ער שיריע לחבירו או
לג' שחן ברעב ומשמע מדבריו שכל אחד יכול
לכוח חבירו לחלוק אפילו בתוך זמן השותפות
ואין זה ברברי הרמבם שכתב שכל אחד יכול לעבב
מלחלוק תוך הזמן וכן בתב הרמבם שאין אחד
מחם יכול לחלוק תוך הזמן ואם חילק בלא
דעת חר דו וחרויה או הפסיד הכל לאמצע באילו
לא חלקו וי"א שכל ההפסד שלו שחבירו לא
יעכב על חלוקתו והוא בעצמו אינו יכול לערעד
ולבטל חלוקה שחלק הוא ולא נחירא לי שלא
חלק אלא על דעת שהיה סבור שהחלוקה היתה ב
צדו וביוזם שלא היתה ברין יכול לבטלה בתב
הרמבם מת אחר מהשותפין או אחר מן המתעסקי
שמתגטל השותפות או העסק אעפ"י שחתנו לזמן
קצוב שבער יצא הממון ליר תיורשין וכזה הורה
המאגיס וכן בתב א"א הרמ"ל שאלה לא הרמ"ל
האובן ושמעון חר שותפין ומתעסקין וחלד רא
דאובן ונשאר שמעון מתעסק וקנה בגדים מסוחר
צוי ומכרה ליהודי דהיה חר יצא במעות לסחור ל
ליחצם לזמן פלוגי והוצרך שמעון לעשות סטר ע
עליו לסוחר שאם לא יתנם לו היהודי לזמן פלוגי
שיפרע לו הוא אחב חלקו דאובן ושמעון שותפות
שביניהם ובקש שמעון מדאובן שיעשה לו סטר על
עצמו שאם לא יפרע היהודי הקוץ לסוחר ויצטרד
הוא לפורעו שיפרע לו חלקו מכל מה שיפרע הוא
לצוי ומכל שוחר וחוצאה שיצטרד להשחיר או לה
להוציא על זה דאובן אומר שאין לו לעשות סטר
על עצמו אלא בשיבא חפסד על שמעון בעינין זה
אז יתבע לו לדין ויעשה מה שיצוה עליו הדין
יראה אחרי שמעון הוצרך לכתוב סטר העסק ה
חשותפות ובתועלת שניהם ואילו היה דאובן עמו
היה צריך לעשות אף הוא סטר עליו ועבשו שלא
היה שם הוצרך שמעון לעשות לו סטר עליו חייב
דאובן לעשות סטר עליו לשמעון שאם יבור שמעון
בערים שלא פרע היהודי לצוי ויצטרד שמעון למ
לפרוע לצוי שיפרע דאובן חלקו מכל מה שיצא ע
על עסק זה בחוצאות ובשחר ובשאר דברים כל מ
מה שיבור שמעון בערים שיפרע דאובן חלקו
ער אירע בער שהיו שותפין שקצח שמעון סחורה
מגזל ונשא וגתו עמהם וטעו בחשבון וגתו הסעות
לשותפין ועתה אומר שרא שמא יזכרו טעותם וב
בקש שיעשו לו סטר עליו גם בזה שאם יצטרד לה

הנחתו
מענות לשלוחו לקצות לר
סחורה ידועה ולא לקחה
לר אין לר עליו אלא תרע
חזעומת לקחה השליח לעצמו מה שעשה עשוי אל
שגקרא רמאי אבל אם המוכר אינו מתרצה למוכרה
למשלח יכול לקצותה לעצמו וממ צריך לח
להודיעו תחילה למשלח ואם הוא מפרח שמא ב
גתור בר שידוענו יקרימו את צריך להודיעו
כתב חלמם זל חורו מסצת חסודים שאם ק

המחלבת במדבר **שמואל**
דעמד עליהם גויס

אסור להשתתף

יתחייב שבועה וישבע לו חתניו בשם **עז** ואם עבר
 ונשתתח עמו ונתחייב לו שבועה **רשכם** כתב שא
 שאין לו לקבלה ואת כתב שמותר לו לקבלה בדי
 שלא יפסיד ממונו ולזה הסכים **אא חרזל** וחרז
 בם **זל** אסר לעשות טחורה בגבילות וסריפות ש
 שרצים ורמשים ואם עבר השוהה ועשה בהן טחור
 השבר לאמצע ואם הפסיד הפסיד לעצמו מפני ש
 שעבר עביר **שלוחו** של אדם כמותו לכל רבד
 חוץ מלרבר עבירה דקיימא לו אין שליח לרבר עם
 עבירה וכתב **חרמכם זל** האומר לשלוחו צא
 ומבור לי קרסע או מטלסליו או קנה לי חריזה
 מובר ולקח ועושה לו שליחותו ובל מעשי קיימ
 ואין העוש שליח צריך קציון ולא ערים אלא
 באמירה בעלמא בינו לבין חבריו ואין צריך עדים
 אלא לגלות הרבר אם במד אחר מהם עבר הש
 חשליח על דעת משלחו לא עשה ולא בלום
 וחילק **חרמכם זל** דווקא שהוריע שהוא שליח של
 פלוגי למיכר **אלם** שמשר או המסיר אם נמצא ש
 שעבר על דעת משלחו בטל המסח ומחזיר אבל אם
 לא הודיע שהוא שלוחו של פלוגי צקנה המסח ויה
 ויהיה ריגו ביגו ובין משלחו טעה וקנה ביוקר
 אפילו בכל שחו המסח בטל ביו במקרקעי בין במ
 במטלסליו שיאמר לו לתקוני שדרתיך ולא לעדותי
 למיכר אם התנה עמו שעושה שליח בין לתיקון
 בין לעיות אם מבר לו שזה מנה בריג או לקח לו
 שוח דיגר במנה אינו יכול לחזור בו וחיוב המשלח
 ליתן במי התנאי וכתב **חרמא** כל זמן שלא יב
 יברר המשלח שעשאר שליח לקנות לו סתם יכול ח
 המובר לומר שחתנה עמו בין לעיות בין לתקו
 וחמוציא מחבירו עליו הראי וכתב **רחאי רחא**
 אם הסעה חשליח את הלוקח בכל שחו שחמקח צש
 כסל וחרי יוצא בתב שלעציון סעות **חלוקח**
 דיגו בשאר אדם שהמבר קיים עד שתות וזה המש
 המשלח ביהרדו וכן מסתבר **לאא חרזל** עשאר

גמורה חיתה להחזיר שסר שהיה לו רבו מרוע ושות
 ושותפיו הן שומרי שכל וחייבין לשלם כל אחר ל
 לחבירו את בגיבה ואבירה וצב בפשיעה ועל
 הרפואה שאומרת אלמנת ראובן שחוציאה אלמנת
 שמעון ברפואת בעלה רפואה שאין לו קצבה כמו
 מזונות דברין חוציאה אותם ומה שסועג שהקריש
 שמעון בשעת נסירתו והיא דור לייסול בגדו דין
 הוא שתיסול בגדו כי ההקדש אינו במלל חוצאה
 עוד שאלה לא חרץ שאלת ראובן ושמעון
 שהיו שותפין לעשות מרדעות וחלקו והלך אחר
 מהם ובא לו ותובע לאותי הנשאר ואומר נתת לי
 לחבירך בגד לעשות מרדעת תגהו לי שאתה שותפו
 וזה משיב לא נתת לי דבר ושאלוהו אם דאחבצו
 בזה בחנות ואמר כן אבל איני יודע מה געשה בו
 ולא לקחתיו וראה שאין ללוי עליו כלום אלץ
 שהיו שותפין וראה חבצו בחנות מה בכך דרך הוא
 שאחר מחשותפין מניח שלו בחנות ואין שותפו
 מקפיד בכך ואם הגיחו שמה ונסלו בשביל זה לא
 נתחייב השותף ואין לתובע שום טענת ודאי על זה
 סוף

אחר

השותפין או שאר שותפין
 שמינה המלך את אחד מהם
 לחיות גבאי או שוסר אם ר
 דרך המלך לייסול אחר מכל בית ונסלדו בשביל
 בולם כל מה שירויג או יפסיד באותו מינוי יהיה
 לאמצע ואם אין דבר לייסול אלא הישר בעיניו
 הריוח וההפסד לעצמו ובתב חר יוסה הלוי
 דווקא לאומנות המלך אבל לאומנות אחרת אלץ
 שמינהו מחמת אחר הוא לעצמו ובתב חר יוסה
 אפילו לאומנות המלך אותו אם גיסל שבר פעולת
 כל יום בראוי לפועל ושאר הריוח חולקין ודווקא
 שותפין אבל חלקן אמרינן לא נתבדלו המלכות לח
 להריוח אלא לזה עב חלה אחר מהם באינס אם
 יש קצבה לרפואתו מתרפא בשלו ואם אין קצבה ל
 לרפואה מתרפא מהאמצע ואם חלה בפשיעה כג
 בגז שחלך בשלג בחירה או בחום בימות החמה וב
 דביוצא בזה אפילו אין קצבה מתרפא בשלו

ובתב חר יוסה הלוי דווקא זה שמתעסק באומנות
 המלך בשביל כל האחין אבל שני שותפין שמתעסקו
 באומנות או בסחרות וחלה אחר מהם אפילו באוצ
 מתרפא בשל עצמו שאלה לא חרץ ראובן
 ושמעון היו שותפין וצבנה ראובן ופואוהו שמעון
 ומתו ראובן ושמעון ובאו נשיהם לחלוק התיבעת
 אלמנת שמעון שיעור כפריון ראובן שגסל מן הא
 האמצע והשיבה אלמנת ראובן בעליר פראו
 מהאמצע והיה אחב כמה שנים ולא תבעו ועיד
 בשנשבת הלך בעסק השותפין וראוי לפרותו מהע
 מהאמצע וראה לי ברברי אלמנת שמעון כי ל
 לא נתחייב שמעון כפריון ראובן דווקא גבי רפואה
 שאין לה קצבה אמרינן שהיא כמו מזונות אבל או
 אוצ המיטה ושיבה אין זה כמו מזונות ושותף אי
 אינו חייב באחריות חבירו ושותפין הן שומרי שכל
 שבר זה לזה בעסק הממוז אבל בעסק שמיר גוסר
 גל אחר שמירת גופו עליו ואין חייב בשמירת חפ

חבירו ואעלם שלא תבע שמעון כל יפיו בשביל זה ל
 לא מחל כי רצה להמתין עד שעת חלוקה עב
 רצה אחר מן השותפין לילך ללמוד תורה או אומצ
 אומנות ישגה במה יגיע לחלקו בחוצאותיו בשחם
 ביחר ובר יתנו לו את על פי שצריך יתה בשחוא
 לברו

שותף

שבקש אחד מהם
 מהמוכס שימחול לו ומחל
 לו הוא לאמצע באילו הוא
 שלוחם לבקש בשביל כולם ואם מעצמו בלא פיוס
 אמר אני מחל בשביל כללני הוא שלו לברו
 שותף שבעס לשרה חמשתפות ועכבה חשוכה לידו
 ברשות ובטל ברין אריסי העיר אמילו בקמה העו
 העומרת לקצור ואפילו בשרה שאינה עשויה ליטע
 דגריחה גמי אם משתל בלא רשות ברבר המטלטל
 חמשתות

דבר

חירוע שהוא משל השותפות
 אין לאחר חזקה בו על חבירו
 אפילו נשתתף בידו ונזק רב אי
 אינו יכול לשפון שלקחו ממנו או שנתנו לו במתנ
 אלא בראיה ובתב חרץ אבא לא מיבעיא מילתא
 דיריע לתריוחה שיה בשוח אלא אמילו לא יריע ל
 לתריוחה שיה בשוח בגז דחזו דהאי אייתי דווי וח
 דהאי אייתי דווי וחבצו בזה עיסקא חלה יריע במהא
 אייתי חאי או חאי ולבתר יומיו גפס חאי מירא דח
 דחר ואמר חרי תילתא דידי ותילתא דחבירי לא מ
 מהימן אלא מלזי לה בשוח והוא דלא מצי למיסעון
 לא חיה דברים מעולם או חזון תיו לר בגז דחזו ל
 ליה סחרי תחות ידיו ויריע דתחיא עיסקא דחבירי
 תריוחה

שותפין

שגרה הנאה זה
 מזה ויש להם חצר בש
 בשותפות אם יש בו ר
 דין חלוקה אסור ליבנס בו ואם אין בו דין חלוקה
 מותרין ליבנס בו אבל אסורין להעמיר בו ריחים ו
 ותנור ודברים ולגלל תרגולו לתוכו חריר
 אחר מהם אחר מן השוק אסור לו ליבנס לכל צורכו
 חיה אחר מהם מותר מחל הוא אסור ליבנס
 בו אם יש בו דין חלוקה ולהעמיר בו תנור ודברים
 ולגלל בו תרגולים אם אין בו דין חלוקה וחבירו
 מותר בכל ומופין את המדיר למכור חלקו ל
 לתבירו בין שהדיר עצמו מחלק חבירו ובין שהדיר
 את חבירו מחלקו ואפילו אם שניהם חבירו
 זה את זה אם אחר מהם רגיל יותר להדיר כופין את
 את חרגיל למכור וחרגיל זל כתב שאין בנפיו
 למכור אלא בשאוסר חלקו על חבירו אבל אם איסר
 את חלקו חבירו עליו אין בנפיו וחרגיל זל
 כתב בתנן שאין כופין אלא בשאוסר חלק חבירו ע
 עליו אבל אם איסר חלקו על חבירו אין בנפיו
 דא חרץ כתב בסבא הראשונה וכן הרין גמי
 בשותפין ברבר המטלטל שאם אין בו דין
 חלוקה מותרין בו ואם יש בו
 דין חלוקה אסורין

שנחצת בו שחראח בבית חמיו שהיה חמץ ללוח ל
לחם ורדון ונאנס בהליכ חייב באונסין בחזרה מ
מסור מן האונסין וחייב בגניבה ואבירה נסלו
למכורו לאחרים והתנה שאם ימכרו במקום של
מלוגי עד זמן מלוגי אתו לך רמיו ואם לאו אחזי
אחזירנו לך ונאנס בין בחליבה בין בחזירה חייב
ובהב לא חר'ל והוא שיחיה דבר שיש לו קונים
חרבה ויכול למכור מיד ברמים שקצב אלא שמת
שחזר למכור ביותר ברי ששתכר בו

כתב
ח'מ'מ' ז'ל בל שליח
שאיננו לו אונס והמסיר גסם
על סענתו וימסר ואם האונס
במקום שאיפשר לחביא עדים או דבר שליו שהרי
ימצא ראיות צד לחביא ראיות ואם לאו אינו נאנס
ומשלם כהחזק דיהא דזוי לחבריה למיסקי ארבע מ
מאה רצי וחמרא ואמר לו קניתי לך ואחמיצו וא
ואסקינן שזח דבר שיש לו קול בלוגי החמיצו לו
ארבע מאה רצי וחמרא ואינו נאנס אלא כראיה וכן
הרין בכל סענה שסיעת חסותה ובידצא בו
וח'מ'מ' כתב דלא אמרינן חבי אלא בשבועת שומ
שומרין אבל בעלמא כגון בסענת פירעון וחשבה
ובירצא כח דעבירי אינשי למיפרע בציועה אמילר
יש רואה מיסטר בשבועה והחיא עדברא רא-בע מ
מאה רצי וחמרא מל שפסקדון היה שאמר לו לקנות
במעות שחפסיר אצלר לבסות אמר ליה שקנאם
וחיר פקדון ביד וחחמיצו

איד
שליח לא שמוע
הוא שליח לישראל ולא שמוע שגוי
יש לשליח אבל אשה ועבד
ושמחה בני שליחות חן כיון שהיבין בקצת מצית
וישלח דעת אבל חרש שוסה וקסו כיון שאין להן
דעת לאו בני שליחות חן לא שיעשו הם שלוחים
ולא שאחרים עשאו שלוח לפיכך השולח כגון
אצל חנוגי וצלוחית ביד ומוציון ביד שהוא שגי
איסרין ברי שיתן לו חנוגי באיסר שמו וחזיר ל
לו איסר ומרד לו באיסר שמת וחזיר לו איסר וש
ושיבד הצלוחית ואבר האיסר החנוגי חייב על ח
האיסר וחשמן שלא שלחו אליו לחזיריו והיה ל
לחנוגי לשלח ביד דעת ופסור על הצלוחית א
אמילו אם נסלה ביד למרד בו להניק שאבירה
מרעת היא כיון שמסרה לירחקסן ואם נסל מיר
חקסן למרד בו לאחרים חייב גם עליה אמילו ב
גשברה אחר שהחזירה לירחקסן כתב ח'מ'מ'מ'
האומר לחבירו מנה שיש לי ביד שלחתי לך ביד ק
קסו ושלחו ואבר פסור למעל בסימן קכא בתבתי
השולח לחבירו מעות על יד שליח שהיו לו ביד
מלוח או פקדון

איד
חמקח גגמר ברבר' שהאימר
לחבירו היאר אתה בותו לי חמץ
זה ואמר לו בכך וכך ונת-צו ש
שניחם ופסקו חרמים יכולין לחזור שניהן אמילו
שהיה חרבר במגני ערים ואמר לערים חזו עלינו ע
ערים שפלוגי מבר ושפלוגי לקח אינו כלום ער

הרין אם אמר חרסור בשבא חמץ לירד הא לך א
ארבע בשבילך אם יוכל ראובן לחזור בו אחר שמ
שמש חרסור חמץ או שמא ארעת והב לא נתגר
לו ונראה דהא בהא תליא ושוב מצאתי שכתב ח'ר
שלמה ז אדרת כפר אלמנ' נידונת מאן שם לך בלוג' מ
מי מכר לך למי שהוא שלוח למכור אבל לירד מ
מי מכר לך ומכאן נראה שאין שליח יכול לקנות
לעצמו אמילו באותו רמים שהרשחו חבועלים למ
למכורו למי שנעשה שליח להקנות חרסור לקוחת
אבל לעצמו אינו יכול לזכותו ולקנות ואין אדם
מקנה לעצמו ואין חמבר אלא חוצאת דבר מרשות
לרשות וזה לא יצא מרשותו שהוא במקום בעלים
עומד פ' תשובה יראה לי שהתוספת הוא של
ראובן שהרי לא חקנה ראובן חמץ לחרסור אלא
בשליחותו מכר לחרסור ומיד כשקבל המעות זכה
בהם ראובן באילו באו לירד כי בשליחותו קבלם
וביון שקבלם בשליחותו הקנה חקונה חמעות לב
לבעל חמץ וחרסור אינו יכול לעבבם ומח שא
שאמר לו למכרם בארבע היה סבור שלא היה שוח
יותר ואמילו היה ידוע שהיה שוח יותר ומחמת ד
רוחקו ציוה למכורו כזה מכל מקום לא כיון לח
להקנות לחרסור המותר אם ימכרו ביותר ותבא
עליו ברבחה שעשה שליחותו בנאמנות ומכר ביותר
סוח דבר אין לחרסור במותר כלום כתב עוד
ח'מ'מ' ז'ל אמר המשלח אני אמרתי למכורו במנח
והחרסור אמר בחמשים גשבע חרסור שכועה חת
התורה שהרי חורה לו במקצת ואם כבר נתן לו
חמשים גשבע היסת שעשה שליחותו וזוכה חלוקת
וח'מ'מ'מ' השיג עליו וכתב שאין באז שבועת תת
התורה שהמשלח אינו תובע אלא חפצו ואינו יוד
יודע שצמכר אלא ממי חרסור ואינו סוען לא ב
במנח ולא בשום דבר מסויים אלא חמץ שלו
וכתב עוד ח'מ'מ'מ' ואם ידע חלוקת שחמץ חת
של ראובן הוא וזה המוכר לו הוא חרסור יחזיר
החמץ לבעליו ויחזיר על מי שנתן לו רשות למכ
למכור בחמשים או שירצה בחמשים וחזר בו אחר
שקניתי וגם כזה השיג ח'מ'מ'מ' וכתב שלא יח
יחזיר ולא עוד אלא אמילו אם יורה לו חרסור י
יאמר חלוקת קנינוניא אתם עושים עליו וחבי מס
מסתברא וכתב עוד ח'מ'מ'מ' ז'ל כל חרסור ש
שהודע ללוקח שחמץ זה או קרקע זה שהוא של רא
ראובן הוא ואחר שקנה חלוקת אמר ראובן אינו
דוצה למכור ברמים אילו מחזיר חלוקת שחרי לא
מסק עמו חרמים לאמר מכור בכך וכך ובל ס
חרסור שאבר חמץ מירד או גגב או גאבר חייב ל
לשלם ממני שהוא שומר שבר וכתב ח'ר אברהם
בר רור ז'ל וכשהמקדיר לא אמר כלום אבל אם אצ
לו מכור לי חמץ זה בבמה שתמצא וחרי מצא זה
וחיאר יחזור ויאמר איני רוצה ברמים הללו

הלוקח
בלים מבית האומן
לשלחם לבית חמיו וזה
והתנה שאם יקבלוהו מ
ממנו שיתן דמיתם ואם לאו שיתן לו במי מה חגה

קצה לעצמו במעות חבירו אחר שדקל עליו במלוח
 חרי זה קצה לעצמו ומקבלין ממנו בשאומר זקפתי
 עלי אות המעות במלוח ואני אומר שאין זה רין א
 אמת אלא המקח הוא של המשלח
 כתב הרמב"ם
 ראובן שאמר לשמעון זבין לי חאי מירי וזבין לית
 מסתמא קצייח ראובן משעת משיבה ביוז ראל לז
 לזבין לית לזביצח מעליא קא מיכוון ובמז ראל
 זבי לי ראמי ואפילו שחזר שמעון אחר משיבה ו
 ואמר לעצמי ביוצתי לקנות אינו נאמן אלג ריהוב
 שמעון רמי שלו קצייח ראובן ויהיב לשמעון זוזי
 רבנאן דאוזפינהו רמי ודוקא שלא חזר שמעון ק
 קודם משיבה אבל אי חזר בו קודם משיבה ואמר
 שקוצה לעצמו אפילו חזר ביו מתן מעות למשיבה
 קצה ביון שמעות אינו קוצות נמצא שערי לא קצה
 ראובן ובשעת משיבה זוכה לעצמו אפילו גוי שפוי
 ליבא שלא תיקנו מי שפרע אלא בין מוכר ולוקח
 אבל בשליחות לא לאו דוקא היבא ויהיב שמעון
 למוכר זוזי מדיליה אבל אי יהיב ראובן לשמעון זו
 זוזי למיזבן ליה מירי ואזיל ויהבינהו זוזי למוכר א
 ארעא דראובן ומקמי משיבה חזר בו שמעון וזב
 וזבניה לגפשיה לא קצי שמעון עד דמירע למוכר ו
 דמיכין מוכר לאקצויי ליה לדיריה ומעיקרא לא
 איכוון אלא לאקצויי לבעל המעות וכי לא
 חדר ביה מקמי משיבה לא אמרן קצה ראובן אל
 דאמר ליה זבין לי אבל אמר אייתי לי ראובן וזבין
 ליה זבה לגפשיה ולא שוייה שליח אל לאתויא והא
 חדר ביה נתן לו מעות לקנות לו חיסין בין
 לאכילה בודלסחורה וקצת שיעור או איפכא אם
 פחתו לשליח פחתו ואם גתיקד הריח למשלח
 צהנם לו למחצית שכר ושיצה בהן והריוח הריח
 של שניהן ואם הפסיד הפסיד לו לבדו
 השער ירוע וקצוב ונתן לו המוכר הרבר הקצוב
 והוסיח לו עליו מדעתו חולקין השליח והמשלח
 ואם הוא רבר שאין לו קצבה הבל למשלח ומי
 דת בלא בשחוסית לו מדעתו אבל אם טעה ונתן לו
 יותר הבל למשלח ובז כתב במי שנעשה את ח
 חבירו שליח לקבל לו מעות מיר גוי וטעה שהבל
 למשלח וזי יוצח כתב רמב"ם מקח אינו חילוק בין
 שהוסיח לו מדעתו בין שטעה אלא שחילק בין ס
 טעות שבמקח ובין חיבא שטע הגוי בחשבון רגבי
 מקח היה סבור שאין המקח שוה יותר מן המעות
 שקבל ונתן הכל לבעל המעות לפיכך אם אין לו
 קצבה הבל לבעל המעות וחולקי בשיש לו קצבה
 אבל בטעות שבחשבון טעות בעלמא הוא שהגוי
 ידע בסר שהוא חייב לו והיתרון רבר בפני עצמו
 הוא באילו גנב לו תרע שאילו היה רוצה היה אומר
 לגוי טעות בחשבון ויהי מחזיר לו המותר
 ותיבא הוא לומר שלא היה יכול להחזיר לו ולזה
 חסכים אא חזל תשובה לחי מאיר מרוסגבורק
 ראובן שלח לשמעון שיקצה לו בגר מגוי בהקפח וב
 ובשחגיע זמן הפירעון נתן ראובן המעות לשמעון
 לפרוע ונמצא שהגוי שבחם צריך שמעון להחזירם
 לראובן ואינו יכול לומר אני רוצה לעכבם שמא א
 אחר זמן יזכרם הגוי רביון והימצי שמעון לראובן

מעיקרא ונעשה ערב בשבילו בלא משכון גם עתה
 לא יעכבם על הספק בשביל ערבון וגם אינו יכול ל
 גומר אני רוצה לקרש את השם ולהשיבם לגוי רב
 רכשלו יכול לקרש השם ולא בשל אחרים אבל
 חי אפריס כתב על ביוצא בזה בראיין שקצה חפץ
 מגוי והאמין לו הגוי ליתן מעות ליום המחרת ול
 ולמחרת היה רבר ראובן נחוץ לצאת מהעיר ונתן
 המעות לשמעון ליתנם לגוי ושכחום הגוי וכתב
 שאם חרבר ברור ששכחם הגוי זכה שמעון בהם א
 אבל מי יוכל לברר זה ויכול ראובן לומר לא שכחם
 הגוי והיום או למחר יתבע זביון שלא שכחם הגוי
 אינו שמעון יכול לומר כבר זכיתי לגוי שאין שליחות
 לגוי חילכר שורת חרין שחזר לראובן אם הוא
 נפקח לסעון כר והרמח סתר רבריו וכתב שאת
 אם היה ידוע ששכחם הגוי צריך להחזיר לראובן מ
 מעותיו
 טעם שליח לאחר
 ונתנו לו כל אחר מעותיו
 שיקצה להם אם בלאחר

שלשה

נתן לו צדור בספר לבדו למי שיקצה במעותיו הוא
 שלו וכתב הרמב"ם זל אעפ"י שהיה בלב השליח
 שיהיה זה המקח לכולם ואם נתנו לו המעות מע
 מעורבים מה שיקצה הוא בין בולם לבל אחר למי
 מעותיו גם בזה כתב הרמב"ם אפילו שהיה בלב ש
 שליח שיהיה של האחר לבדו ובן אמר הרמב"ם אפילו
 אמר בחרו רפלוני זבין לא קצה וחר ישעיה כתב
 ואם קודם שקצאו הוא מפרש בחרו אעפ"י שנתחיל
 קבל המעות לקנות ביוז זה קצה לבדו שהרי חזר
 בו משליחותם ולא רצה לקנות אלא לזה והרשות
 בידו לחזור עב והבי מסתבר לשון הרמב"ם
 שנתנו לאחר מעות לקנות להם מקח אם המעות
 מעורבות וקצה במקצת חומים המקח לכולם
 ויהי בל אחר מעותיו צדורין וחומי לא קצה אלא ז
 זה שקצה במעותיו עב ולפי זה אינו תלוי במח
 שנתנו לו הן מעותיו מעורבין או בל אחר לבדו א
 אלא בשליח תלוי הרבר אם הוא קצה בהן מעורבין
 או בשל בל אחר ואחר ובן מ"י רש"י

ראובן שקצה שיה משמעון ואומר שהוא שלוחו של
 לוי שיכתבו לו השטר בשם לוי ואח"כ אומר לעצמי
 קציתי ומבקש משמעון שיכתב לו שטר אחר על
 שמו אינו מחייבין לשמעון שיכתוב לו שטר אחר ו
 ואם אימר לערים תחילה בפני המוכר יש לכם לב
 לכתוב לי שטר אחר על שמי כופין אותו לכתוב לו
 שטר אחר אעפ"י שלא אמר למוכר על מנת בן
 כתב הרמב"ם זל
 טעם

הסדר

שליח הוא אלא
 שגיסל שבר על שלי
 שליחותו לפיכך אם
 שיצה מדעת הבעל משלם מח שהססיר ביצר נתנו ל
 לו חפץ למכור ואמר לו אל תמכרנו בפחות ממנה
 ומכרו בחמשים משלם החמשים מביתו מכרו בע
 במאתים הבל למשלח שאלה לאא חרזל ילמד
 רבינו ראובן נתן חפץ לסדרו למכור בארבע זמב
 ומכרו לו בששח אם חייב ליתן לו התוספת ומה ה

הדלת לא קצח ור' פיר' רבנעילת דלת לחוריה ק
קצח וכו' בתב' א' ח' ר' רבחר מהם לחורה בהעמ'
קלת א' שהיה הדלת עומד ותיקן לה מצעול או שת
שהיה הכל מתוקן ולא עשה אלא שסגרו קצח
ויש' אומרים שגם בפתיחת דלת קצח לפי שאין דר
צוה' בני אדם לפתוח בית געול אם לא שהוא של
קלא מסתברא לי כלל דלא דאמי לפרץ דהתם תי'
תיקון פתח הוא ליבנס ולצאת בו אבל פתיחה לח
לחורה שמניחו ליבנס בה אינו צראה חזקה אלא ה
דווקא נעילה הוי חזקה לפי שמויע כל אדם מליב
בו והר' מ' כתב נעילה הוי חזקה בגז' שהיה
הפתח פתוח ונעל חלוקה הפתח וחזר ופתחו
ואיני מבין דבריו מה צריך לפותחו א"כ והר' ח'
חזקה לא מהגיא אלא בפניו בין במב' בין במתנח
אבל שלא בפניו לא מהגיא אלא אם בן שאמר לו
לך חזק וקני ור' ש' כתב דמסיר מפתח נמי קוצ'
דלא נהירא אלא להבי אהני מסירת מפתח דח
דהני באלו אמר לו לך חזק וקני וכשיחזיק אפילו
שלא בפניו יקצח וכן בביר אם מסר לו כיוסין דח
דהני ליה באלו א"ל לך חזק וקני שלא בפניו וכן
אם תיקן כח שאר מיני תיקוני' בגז' שפתח בה מק
קצוח' ברי' שיבנסו שם המים להשקותה או שהיו ב
קח מים להשקותה והיה שם מקום שיצאו משם
קצוח' ברי' שלא יצאו הוי חזקה וכל כיוצא בזה
אבל אם ראה שוט מים ושוטח ליבנס לתובח
ומצאו מלהבנס או שחיה כבר בתובה ופתח לו מק
מקום לצאת אינה חזקה אבל בהילוך שהלך בה א
אפילו כל ארבה ורחבה לא קצח דאם מכר לו דרך
שתשעישו להילוך בגז' שביל של ברמים ביה שאל
לך חזק וקני והלך בו קצח ובמה שיעור דחב
חורף' שיקצח בהילוך אם איני מסויים במחיצות
לא קצח אלא בצד ברי' שיוכל לילך שם דהיינו ברי
שיעורו ברי' שיוכל לילך שם סעון במשאו של זמור
זמורות כתב הר' ש' ז' המוכר שדה לחבירו
בצר שדה או נתנו לו במתנה ביון שדש המצר שבין
שתי חסדות ונעשו שתיהן כאחר קצח הכל היתח
הקרקע צחית סלע שאין בה לא גזירה ולא פריצה
החלוקה בת זריעה קצח אותה בשסחת פירות או ב
מחצית בהמה וכיוצא בה משאר תשמישי
המוכר קרקע ונבנס בה חלוקה וזריעה או גרה או א
אסתר פירות האילן או זמור וכל כיוצא בו קצח וא
אשר מהם יכול לחזור בו וכו' אם נתן המוכר לל
לדקח פירות קצח חלוקה מיר בחזקה זו שהרי ב
גילח דעתו שיקצח לו שדה זו קציון גמור ונעשו פי
פירותיו שלו והר' א' השיג עליו וכתב דחעמדת
בהמה ואבילת פירות לא מהגיא אלא בגז' סענה
אבל למיקני ביה ארעא לא מקציא אלא במידי ומה
ומהגיא לארעא בגז' נעילה גזירה ופריצה והבי מ
מסתמי' כתב רב חאי כל מה רמפלגין דחובא
דעבירא ארעתא דארעא דאז' חזקה והיבא דלא
עבירא ארעתא דארעא דלא הוי חזקה היינו דווקא
במא לחחזיק בגבסי חגר אבל בגבסי חבירו לא ש'
חגי ולא שגא חגי קצח ור' ע' א"כ ור' א' ארעתיה

אלא ארעתא לאיפרועי מיר ביומיה וציון שלא קצח
נתנו לו באותה שעה יכול לחזור אבל לא עייל וננס
ונפיק ביומיה לא תליצו ומשום דרדיק וציון אמי
עייל ונפיק עליוהו למחר לא מצי חזרי ביה וציון
בי עייל ונפיק ביומיה אפילו ששהק באותה שעה
ולא גלי דעתיה ולאחר כמה ימים חזר ורשות בו
בירור ואי עייל ונפיק ביומיה תרי זימניה ולא יחיק
ליה וקא חזר ביה מוכר ומקמי' דשלים יומיה איה
ליה לוקח וזוי קני ולא מצי חזר ביה וכל שפודע
ביומיה כמי שפודע מיר בשעת מכירה דאמי ע'
ומסלטלין ריצו במקדקעי לרבר זה שאפילו
אם משר חלוקה פירות וחבסי' לרשותו והמוכר ע
עייל ונפיק אזווי לא קני וכן כתב רב חאי מסל
מסלטלין שמשכן לוק' או קצא בחלימי' אי עייל ונפיק
אזווי לא קני וכן בקרקע לא עהני חזקה אי עייל
ונפיק אזווי ע' אלא שבזה יש חילוק במקלטלין
אם הוא רבר שאינו ראוי לחלק בגז' שפ' לו חמוד
וביוצא בו ונתן לו קצח מהרמים ועייל ונפיק אז
אזווי המקח בסל לגמרי לפי שאינו ראוי לחלק
והמוכר אינו רוצח להיות שותח עמו אמל' במידי
דבר חלוקה הוא אין המקח בטל אלא מקצת מה ש
שחייב לו והר' מ' לא חילק בזה אלא שנתן
למסלטלין כל רין מקדקעי' וא"כ חל' כתב בסברא
הראשונה וכתב הר' ש' ז' הקצח רבר מה
מחבירו וסעה כמעט כמגיי' ולאחר זמן תבעו
המוכר ואמר לו חמעי' שנתת לי הוי חסירין קצ'
המקח ומשלים לו מעותיו אפילו אחר כמה שנים
ש' צא

בשטר

ביצר כתב לו בגייר
או על החרס או על העלח
שוי מבורח לך או גתוגח
לך קצח משחגיע חסד לירד אפי' אם אינו שם עז
כלל אע"פ רלית ביה שוח פרוטח בוא במיכר שדה
מפני דעתה אבל כשטר קרקע לא קצח בשטר ע'
שיתו חרמים וגם יכתוב לו בשטר במקום שנוהג
לכתוב שטרות והסדרות שבות בין עתה אינו אלא
לראיה ואין הקרקע נקצח על יד
ש' צא

בחזקה

ביצר מכר את גזח
לד' בית אי שרה ביון ש'
שעל או גר או פרד כל
שהו הוי חזקה ובגז' שחגר בעציון שהיה עולין
בו בריות וגר בה כל שהו ותיקן בתוס' שהוסית
שאי' יכולין לעלות עליו אלא ברוחק וכתב
הר' מ' ז' שצריך גם כן שמתחילה לא היה גבוה
עשרה ספחים והשלימו לעשרה וכן כתב א
הר' ז' ויש אומרים שאין צריך דהא דקאמ' ב'
בגמ' בגז' שלא היה גבוה עשרה והשלימו לעשרה
אורח רמילה גס דכל שהשלימו לעשרה הוי חגי
והוא חרין גמי בסחות מ' אם הוא כזה העציון
וכן פרד' כל שחא' מיורי כזה העציון שמתחילה ל
לא היו יכולין ליבנס בה אלא ברוחק וע' בגמ'
בה בריות ונעל מ' ר' ש' שתיקן המאכל
אבל אם היה מתוקן ולא עשה בלז' אלא שסגרו

שיגמור הטקח כל דבר ודבר בראוי לו קדקע לפי קניינו ובעלי חיים כגון בהמה לפי קניניה ושאר כל המטלטלין לפי קנינם ולאחר שגמר בראוי לו אין שום אחר מהם יכול לחזור בד אפילו געשה בפניהם לבד ולא געשה עדים ברבר ולא איברי סה סחדי אלא לשקרי ואין המקח מתקיים לקונה אלא אם יקנה לו המקנה אבל אם היה לו פקדון בידם וביוון לקנות בסבם ירוע שאמר ליתן בו לגפקר לא קנה

קדקע

קדקע בבסה בשטר

בזקקה ובקניין בבסה ב ביצד מבר לו בית או שדה ונתן לו הבסה קנה ואין אחר מהם יכול לחזור בו ואין קדקע בפחות משה פרוטה ואפילו נתן לו ח הבסה על מנת שיחזירו לו קנה אמר המוכר ללך ללוקח תן הבסה לפלוני וקנה לך הקדקע שלי ונתנו לו ואם לו יקנה לי קדקע שלי בבסה שנתתי לפלוני קנה וכן אם אדם אחר אמר למוכר בבסה שדה קח לך מפני ומכור שדה לפלוני ואותו פל פלוני עשאו שליח אלא שהציתו נתן את הבסה מש משלו או אפילו לא עשאו הלוקח שליח ואמר הוא למוכר שדה קצוי לי בבסה שנתן לך פלוני קנה ואפילו אמר המוכר לאחר תן בסה ללוקח ויקנה ב בו שדה שלי ואמר הלוקח למוכר שדה קצוי לי בבסה שקבלתי מפלוני קנה שאפילו אם המוכר נתן הבסה ללוקח ואמר לו קנה שרי בבסה שנתתי ל לך וקבלו אם הלוקח אדם חסד שהמוכר נתנה ב בטה שהלוקח מקבל ממנו מתנה קנה שאותה הג הנאה חסובה באילו קבל ממנו פדיוטה בראש שקנה בבסה לבדו במקום שאין דרך לכתוב שטר אבל במקום שכותבין שטר אין קדקע בבסה עד שי שיכתוב גם השטר ואם שפירש לוקח אם ארצה שיק שיקנה לי הבסה יקנה ואם ארצה שלא יקנה לי בב בבסה עד שתכתוב לי שטר אז חזר תלוי בו אם ירצה ירצה יחזור בו כל זמן שלא נכתב השטר ואם ירצה יקנה מיד בנתינת הבסה ואין המוכר יכול לחזור ב בו וכתב חרמם זל וכן חרמם וכן הדיו אם ח התנה המוכר בזה אז חזר תלוי בו אם ירצה יגמור המקח מיד בנתינת הבסה ואם לא ירצה יח יחזור בו עד שיכתוב השטר ואינו תלוי בלוקח קנה ממנו קדקע ולא נתן לו כלום מחומים אלא צ נתן לו משכונ בשבילים לא קנה כלום ואם נתן לו קנה מחומים לא קנה אלא כגור אותו הדמים ולא יותר ברא שלא נתן לו אותו מקצת בתורת עיר פדיון אלא אמר לו חנה לך עירבון ויקנה לי ערב עדבוגי לפיכך לא קנה אלא כגור העירבון שהרי ח המוכר לא אזהל גביה למכור לו כל הקדקע באלו ח הדמים לא שנא עייל ונפיק אדוני לש לא עייל ונפיק אדוני ואין חילוק בין אם המוכר חוזר בו או הלוקח ללוקח לעול לא קנה אלא כגור המעות ומקדום חגדוע שבשרה אבל אם מכר לו שדה באלח זוד ונתן לו מהם חמש מאות בתורת פירעון בזה יש חילוק אי עייל ונפיק אדוני פי שתבע המוכר מעותיו מה מהלוקח פעמים ושלש ורחחו בלד ושוב אפילו נת

נתן לו כל מעותיו חוץ מזוז אחר נחבסל הפקח כגור המעות ששאר לו עריין ליתן אפילו אם החזר ההדק עבר בשדה או קנהו בשטר או בקניין סודר ובגור המעות שנתן בבר איזה מהם שירצה יכול ל לחזור בו אלא שהחזר בו ירד על התחתונה שאם המוכר חוזר בו יר הלוקח על העליונה לומר תן לי מעותי או קדקע כגור מעותי וצריך ליתנו מע מעירות שבבכסיו ואם הלוקח חוזר בו יר המוכר על העליונה לומר לו הא לך מעותיך או קדקע כ כגור מעותיך ומגביהו מהיבורית ואי לא עייל וג נפיק אדוני אין אחר מהם יכול לחזור בו וחרמם זל כתב דאפילו בי עייל ונפיק אדוני לא מצי לוקח הדד ביה אלא מוכר ואם חרמם זל כתב בסברא הראשונה ואם מכר לו חסרה באלח זוד נתן לו מהם חמש מאות וזקח עליו חסר בהלואה קנה הכל ואין אחר מהם יכול לחזור בו אפילו אי עייל ונפיק אדוני וכן אם מכר חסרה מפני שהיא רעה ונתן הלוקח קצת מחומים קנה הכל ואין א אחר מהם יכול לחזור בו אפילו אי עייל ונפיק אדוני בקש למכור שדה במאה ולא מצא קונה לשרה שדה מאה וחזר למכור במאתים וקבל קצת מהם מחומים ועייל ונפיק אדוני לא קנה ושניהם יכ יכולין לחזור בהן אבל אם הוא בעניין שאם היה רצה לסרוח היה מוצא שדה במנה ולא טרח ומכר במאתים מבעיא אי הוי כמו מוכר שדה מפני דעת דאינו יכולין לחזור בהם ולא איפסיט וכתב הרמבם זל לפיכך הרוצה לחזור משניהם אינו יכול לחזור בו ואם תפש המוכר ממקח שמכר כגור המ חגעות שבירו אין מוצאין מיו וכתב הרמבם זל דהא הדיו גמי מי שמכר בכסיו מפני שחצה לילד לך ללד בעיר אחרת כמכר שדה מפני דעתה דאמי ב ביון ולא ציחה ליה בהאי מתא אין לך מוכר מפני דעתה גדול מזה כתב הרמבם זל פי' הא רא דאמרין בי עייל ונפיק לא קנה חיינו דרוקא רגלי מוכר ארעתיה ולא מזבין אלא משום דצריך לרמי ח השתא כדחזקא אבל אי מזבין לאישתלומי למחר ול וליומא אחרת בלא צחצחות מעידנא דאחזי קנה ודיו מקבל לחז בתר חבי דעשו עליה במלוח אפי עייל ונפיק אדוני וחרמם זל כתב אפילו קבע לו זמן לפירעון ובשחגיע הזמן דחזר לפירוע לו מע מעותיו וזה דוחהו גם זה צקרא עייל ונפיק אדוני ואם לא יפרעו אז יכול לחזור בו ואינו אומר הכל לפי דאות הריון כי לפעמים אדם חייב מעות ומו דמוכר קורם זמן הפירעון שלא יראוהו וחוץ למע למעות ויזלולו בכסיו ואינו רוצ לקבל דמי חמק ער שיצטרך לפירוע חובו פו יוצאם ובשחגיע הזמן איז לך עייל ונפיק אדוני ספי מזה חילבד בכלעת שיראה הדיון שהוא רחיק למעות ונפיק ועייל אזו אדוני בסל המקח פב וחרמם זל כתב פי' עייל ונ נפיק אדוני שחלד אליו לבקש מעותיו שני פעמים לא שגא מצאו ובקש ממנו לא שנא לא מצאו רק שג שגילה שחלד לבקשם ופי' עור דרוקא רגלי ונפיק ביומי דאוקימו לחז ליזביני או ביומי שקרוב לו ל לפירוע דאמרין משום דרחיק לזוזי זבין ולא נבי

מנחיה לבד קצו שניהם והרמב"ם כתב שבכדיבה
לחור קצוה וכו' דעת רב אלפס וא"א חרזל כתב
בסברא הראשונה ואם אחד רובב החמור והשיני
תופש במוסיר הרובב קצוה החמור ובי פניה ותופש
במוסירה קצוה מה שתפש ממנה בידו והשאר לא
קצו לא זה ולא זה ואם יכא אחד והחזיק בו יקצוה
ומסירה גב קצוה בבהמה ומה היא מסירתה יש
אומרים שצריך המוכר למסרה מיד ליד הלוקח וי
יש אומרים שאין צריך למסרה מיד ליד רק שיא
שיאחזו בה ברגלה או במשאוי או באזכרה שעליה במ
במצות המוכר אפילו שלא בפניו אם אל ליד חזק וק
דקני ולזה חסבים א"א חרזל

מסירה אין קצוה אלא ברשות הרבים ובחצר שאינו
של שניהם אבל לא בסימטא ובחצר של שניהם ול
זלא ברשות המוכר ומשיכה אינו קצוה ברשות הר
רבים ולא בחצר שאינו של שניהם אלא בסימטא
ובחצר של שניהם והגבהה קצוה בכל מקום והא
דמסירה קצוה דיוקא שאמר לו קני סתם או חזק ו
דקני אבל אם אל משור וקני חוי קפיד ואינו קצוה
ער שימשכנה ואפילו עומד ברשות הרבים צריך שי
שימשכנה למקום הראוי למשיכו ואם עימרת ברשות
המוכר ישבור את מקומה וכתב הרמב"ם דיוקא
היבא ושני לגרעונא בגז דבר שקנינו במשיכה ו
ומסירה ואל משור וקני ושני ממשיכה למסירה א
אל אי שני לקניין חשוב בגז להגבהה קצוה אבל
דואי אי אל לא תיקני אלא במשיכה לא קצוה בקניין
אחר אפילו אי עביר הגבהה דעדיה מניה בידו רגלי
דעתיה לא בעי דליקני אלא במשיכה והרמב"ם בש
בשבור מקומה אינו קצוה אינמי קיימא ברשות ל
לוקח ולא קבל עליה מיכר דבין ליה סתמא אלא
אל משור וקני גלי דעתו ולא נית ליה דמקני ליה
דשות לוקח עב' ולרעת רי אפילו שינה למעל
למעליה ואת בגז שאל משור וקני והגבהה או שאל
קני במסירה ומשכה לא קצוה וכו' דעת רב אלפס
וא"א חרזל משר שלא בפני המוכר לא קצוה ער
שיאמר לו משור וקני ואם מסר לו משכובית וחיא
בהמה המהלך בראש העיר והכל הולכין אחריהם

אין צריך לדמר לה משור וקני דבצאן ראל ראמי ד
וקצוה אפילו שלא בפניו המוכר או בותן
בהמה לחבירו ואמר לו קצוה ברור שבני ארם קצוה
אם משכה א"ה הגהיה או הגבהה בכל מקום קצוה
ואם רכב עליה בשרה או אפילו בעיר בסימטא קצוה
ואם רכב עליה ברשות הרבים אם הוא ארם חשוב
קצוה שכן דרכו לרכוב בעיר וכו' אי ארם מזולל ח
הוא שאינו מתבייש לרכוב בעיר לא קצוה
דמי הרמב"ם בגז חמטפלין בגירול הבחמות והעב
והעבדים אבל א"א חרזל כתב ארם מזולל קצוה
וביגוץ לא קצוה לפי זה דיוקא ביגוץ לא קצוה אבל
פל שאינו ביגוץ אפילו אינו עבד קצוה רבכלל מזול
מחלול הוא ואשה קצוה בכל מקום שאין
דרכה לרכוב ובמציאה והפסד בכל עניין קצוה
דכתב הרמב"ם האומר לחבירו משור ותקנה או חז
חזק ותקנה ומשר אי החזיק לא קצוה שתקנה מש
משמע לחמא ועריות לא תקנה לו כלום אלא צריך

מכיל העשוי מגללי חבקר אין קצוין ברבל שהוא א
אסור ברבאח ולא בפירות ולא בשאר כל המסלסלי
שאינו בלי אבל בהמה פ"ר יצחק שהוא כמוד
בלי וקצו' בח אין קצוין במסבא אלפס שהוא
כמו בלי ולא בכליו של מקנה אין הקניין מ
מועיל אלא אם בו טקנה לו החמץ הגמבר או הנתי
מיר אבל אם אמר לו הקצוה קצוה סודר זה ותקנה
חפצך לי אחד שלשים יום לא קצוה רבשעת שיש לו
להקנות כבר החזיר הסודר לקצוה אבל אם אמר לו
קני על מנת שתקנה לי מעבשיו ולאחר שלשים יום
קנה אלפס שגמבר הדבר בקניין בראוי שניהן יבו
יכולין לחזור בהן כל זמן שעסקין באותו עניין מ
מה שאין בו בשאר רובי הקצוה הפסיקו העניין
אין אחר מחז יכול לחזור בו בשם שרקע קצוה ב
באחר מאילו הארבע רברים בר שבירות קצוה בהם
ובמא"ת קרקע יא שאין מועיל חליפין בו וא"א
חרזל כתב שמועיל בהן חליפין

סעו

דינו

בקרע וז

וקצוה בב

בבסת ושטר וחזקה וחליפין וקצוה גב במשיכה כג
בגז שתקפו ומביאו אליו אבל אם קראו דבא אליו
או שאמר לו רבו הראשון לך אצל הלוקח והלך אליו
לא קצוה אלא אם בו הוא קטן או הוא נקנה בקריא
שקורא לו והוא בא אליו וביצר הוא חזקה העבד
שישהמש בו ברור שגשמשין בעבדים בגז שיתיר
לו מועל או יעלוהו או יוליד בליו אחריו לבית ח
המרחץ הפשיט או חלבישו ספר גרדו או שהגביה א
את רבו קצוה ובחגיגה רבו אותו כתב הרמב"ם ש
שגם בו קצוה בחגיגה ואינו יודע למח מורכבי יחיד
הן ר' שמעון קאמ' לה אבל לרבנן לא קצוה בחגיגה
וכתב א"א חרזל דיוקא במלאכה של שימוש גומר
אבל במלאכה אחרת בגז שתפר לו את בגדיו או עש
לו אחת מהמלאכות לא קצוה וצריך שתהיה החזק
בפני רבו או אפילו שלא בפניו אם יאמר לו לך

סעו

חזק וקני

בהמה

בין גסה בין דקה נקצית
במשיכה ואין צריך לחגב
לחגיגה ומה היא מש
משיכתה אפילו לא תפס בה אלא קורא לה נחיא ב
באז או שהיביש במשל או שהגהיגה בקול משעקר
יר ורגל קצוה ואין צריך שתחלך מ"א קומתה
כתב הרמב"ם שגמל וחמור שניהם נקצין בין במשיכה
בין בהגהה אבל א"א חרזל כתב דיוקא גמל במ
במשיכה וחמור בהגהה אבל גמל בהגהה וחמור
במשיכה איכא חר מצייה ולא קני ולא ירעיגו חי מ
מצייה קני וחי לא קני חילבר בעבר ובמתנה לא ק
קנה חר מצייה דאוקי ממונא בחזקת מאריה דכמ
ובמציאה והפסד קנו שליהם וברביב שרובב
עליה אינו קצוה אלא אם בו מנחיה ברגליו
ושנים שרובבין עליה ומנחיה ברגליהם קצוין ש
שניהם זה בזה ולא אמריגו שתראשון עיקר וחשני
סמל לו וכן אם אחד רובב ומנחיה ברגליו וחשיני מ

למיקצו עביר דאי בפניו כל זמן שעסוקי באותו ענין וראי ארעתא למיקצא ואי שלא בפניו ואל לך חזק וקני מסתמא שליחותיה דמקציה קא עביר ד וארעתא למיקצא עביר דאעגולא עביר ארעתא ואר דארעא ביון ולא סגי ולא מהני לארעא כל שהוא חו חזקת וחרמא בתב דחא בנכסי חבירו בחז בחזקה לקיים חמסא דהי דינא במחזיק בנכסי חגג ומסתברא ברברי רב האי מבר לו עשר שדות בעשר מרינות אס נתן דמי בולו ביון שחזר באחר מהו קנה בולו לא נתן דמי בולו לא קנה אל בגור מעותי אפילו הן סמוכות זו לזו ומיחו בגור מעותיו קנה אפילו במקום שגורגיו לנתוב סטר שאין המעות לבר קונות אפילו הבי חזקה קונת וכן אם היו בשבירות והחזיק באחר מהו קנה את כל בולו ובשם שרקע נקנה בבסח בשטר ובחזקה בן שירות קרקע נקנה בבסח ובשטר ובחזקה לזמן השבירות היו מקצת הקרקעות במקום ומקצת בשבירות ביון שחזיק באחר מהן בין בשל מבר בי בין בשל שבירות ונתן המעות קנה בולו וכתב חרמבם ז"ל והוא הדין גמי אם היו של מתנה קונת בחזקה אחר מהן את בולו אבל לא חרזל בתב דמתנה היו במד מבר ולא נתן המעות לא קנה את בולו אלא אם כן שאמר לו החזיק באחר וקנה את כל בולו ולפי זה אינו קונה בחזק שיהא אחר אלא בדי שיעור שיקנה המחזיק בנכסי הגר באשר יתבאר במקומו בעז חזר האהין שחלקו חזי במהמ מבר ונתן דמי בולו ביון שאותו שבגור וזכה בחזקתו של זה

כל המחזיק

לסרקע
דינו בקרקע
ונקנה בבסח
בשטר ובחזקה אפילו לא ביה לקנות הקרקע אל החזיק בקרקע לקנות המחזיק בה קנה וכן גמי אם מבר לו קרקע בבסח בדי לקנות המחזיק בה קנה אעפ"י שלא קנה הקרקע וכתב חרמבם ז"ל דווקא שצריך לקרקע אבל אם אינו צריך לקרקע בגור ענבים העומדות ליבצר דין במסלסלין לענין קנייה ואונאה ודבר המחזיק דמי דהא לענין שב שבועה חשבי לחז רבנן במחזיק אעפ"י שעומדות ליב ליבצר

גרי

שמבר קרקע לישראל אינו קונת איתו אלא בשטר עם גמלי חמשה לפיכך גוי שמבר קרקע לישראל קנה המעות קודם שכתב לו חסטר אית השרה היא בהם בהפסד שהרי צסתלק הגוי וחישא לא קנה כל זמן שלא כתב לו חסטר לפיכך אם החזיק בו אחר ד זכה בולו במקום שאין משפט ידוע למלך אבל אם דין המלך ומשפט שזכה בקרקע מי שנותן דמי עושין בפי משפט המלך שכל דיני המלך בממוז דב דגין על פיהם וכתב הר"ם שלמה בז אירת שהוא הדין גמי אם החזיק בו לוקח לא קנה רמאי שנא חזקה מבסח ובסח וראי בגוי קונה ואפילו הביא אמרינו שאינו קונת באן משום ולא סמכא דעתיה ער דמסא שטרא ליה משום וסתם גוי אנס אלא אם

כן הוא דין בחזקה עכ" דכתב א"א חרזל אם פ מקח הוא אם נותן המעות יחזיק בו מיר בתורת ח הפסד קודם שיקרימו אחר כתב רבינו האי א אעפ"י שזכה בו המחזיק צריך ליתן חרמים לראשון שאלעם שלא קנה הראשון גוף השרה מכל מקום חל חלה עליו זכויות הלוקח לתורת משכונת בשעת מ מתן מעות ואל חרזל כתב סאח המעות אין צר צריך ליתן לו דרשבם בתב שנקרא רשע בעני המחפז בחררה דבא אחר ולקחה ואל חרזל כתב דאפילו רשע לא מיקרי ולא אמרינו דהוי רש דשע אלא במבר ושבירות שנמצא במקום אחר אב במציא וחפזר שאינו נמצא במקום אחר לא ואפיל אם יכתוב הגוי שטר לראשון קודם שיחזיק בו אחר אינו בלום ביון שבבר צסתלק אב הרי הוא באחר אלא צריך שיכתוב השטר קודם שיקבל המעות ואם כתב לו חסטר אחר שקבל המעות והחזיק בוב במה שנים ולא לשם קנייה כי היה סבור שיספיק לו שטר וברא אחר והחזיק בו זכה בתב חרמבם אב יובל הראשון לרזן עם הגוי ולהוציא מעותיו י יעשה ואם לאו יפסיד וכתב א"א חרזל ודבריו אינ מובני היאר יוכל להוציא מעותיו מן הגוי שכל שב שביצתם וגם בריצו נגמר חמסא על גתית הבסח ושוב אינו חייב להעמי לו מקחו בירו אם בריצו ישר זכה המחזיק וזה בא לעשות תחבולה עם הגוי שי שיבא באלמות ובכח לבוח המחזיק להחזיר הקרע לאשר קנהו מאתו יראה שעבירה היא ביון דין מסור יש לו ביון שזכה בו מדין תורה וכל זה לא איירי אלא בקרקע שאין רעת הלוקח לקנות א אלא בשטר אבל במסלסלין קונה בגתית המעות

בקניין

ביצר הקנינה יתן בלי למקנה והוא יקנה לו החפץ שלו חליפי הב חבלי שהוא נותן לו והוא חסר חליפי ובידו ש שטר המקנה חבלי נקנו חליפי ללוקח או למקנ מתנה ככל מקום שחיא ואין אחר מהן יכול לחזור בו אפילו אם אין עדים ברבר אם מנחה זה לזה לשת חרמבם גתו הקונה למקנה חבלי ואומר לו קני בלי זה חלה החצר או היין שמצרת לי אין נד בוחזק עתה שיאמר לו הקונה כן כי מסתמא ארעת דהבי הוא נותן לו אפילו לא נתן לו מתנה גמורה אלא על מנת להחזיר קונה בו אפילו לא תפס המ המקנה בכל חבלי אלא במקצתו וצטאר מקצתו בי ביד הקונה קנה בו והוא שיאחז מענו שיעור בלי דחיינו שיעיר ג אצבעות וחרמבם כתב אפילו אינו תפס בו כרי ג אצבעות אם הוא כעניין שיכול לגתקו ולחביאו אצלו קנה אפילו לא נתן הקונה למקנה חבלי אלא אחר גתו לו בשבילי ושלם בפני הקונה קנה ויש אומרים שאינו קונה אלא בפני ח הקונה ואל חרזל כתב בסברא ראשונה וכתב ולבר חורגלו לעשות הקניין בשטר של חעדים אפי בפני הקונה לפי שרוב קניינין הן שלא בפני הקונה קונין בבלי את על פי שאין בו שום פרושה ד ובלבר שיחא עשו מברר החשוב לאפוקי מרוקא מל

יש מעות

קוצות

בגז

שחיו לו מעות

בירד בלא מגיין ובלא משקל ואמר לחבירו מבור לי חפץ שלך במעות אילו שמידי ולקחתו המבור ולא דיקרף לירע מגינים נקצה החפץ ללוקח ואין אלא מהם יכול לחזור בו מפני שהוא דבר שאינו מצוי ודלא הצריכו בו חכמים משיבא וכן ראובן שמ שמכר לשמעון חפץ במנה ונתחייב לראובן במנה והיה לשמעון חפץ למכור ואמר ראובן לשמעון מ מכור לי חפץ שלך ברמים שאתה חייב מדמי החפץ שמכרתי לך ואלל שמעון הן נקצה החפץ לראובן ב בכל מקום שהוא שגם זה דבר שאינו מצוי הוא ולא הצריכו בו חכמים משיבא וכתב הרמבם ז"ל אבל אם היה עליו חוב שלא מחמת מכר ואמר לו מ מכור לי חפץ שלך בחוב שיש לי אצלך ונתרצו שני שניהם לא קצה ער שיגביחה או שימסור

יש זמן שמעות קוצות בחיאה דתנן בפרקי בשנה משמיטין הסבה בעל בורחו פ"א אם היה לו שור שוח מנה וקבל דינר אחר מלוס ליתן לו בשר בשישחוט ולא נתקבצו לו כלל קוצו לבל רמי חסור אינו יכול לחזור בו אלא צריך לשוחט וליתן חבשו ללוקח לפיכך אם מת חסור מת ללוקח והם ערב יום טוב האחרון של חג וערב יום טוב הראשון של פסח וערב עצרת וערב ראש חשנה וסעמא שהכל צריכין בשר בזמני אלו לפיכך העמיד רביהם על דין תורה וביתומים ג"כ העמידו רביהם על דין תורה שאין קוצין מהם אלא בבכא לפיכך אם האפטרופא מכר פירות משל יתומים ומשכן הלוקח ועדיין לא נתן המעות ונתייקרד חוזרין בחן היתד חיתומים שאין נכסיהן נקצין אלא בבכא

הוזלו הפירות אין חלוקה יכול לחזור בו שלא אמרינן שלא יחו נכסיהן נקצין אלא בבכא דק לסד לטובתו קבלו היתומים חרמים ולא משר חל הלוקח הפירות ונתייקרד חוזרין בחן בשאר כל אר אדם ואם הוזלו ורוצה הלוקח לחזור בו חוזר ג"כ ומקבל עליו מי שפרע ולא אמרינן שלסובבת חיתד היתומים נעמידם על דין תורה לדמר שנקצו הפיר הפירות ללוקח במעות שקבלו היתומי שרעה יבא להם מזח שאם יצטרבו מעות לא ימצאו מי שיתנם להם ער שיתנו הם הפירות לקחו היתומי פירות ומשכום ולא נתנו חרמים וחוקרד קצאום בשאר כל כל אדם חוזלו לא גאמר נעמידם על דין תורה שלא יקצום אלא בבכא ויחזרו בהם שאם בן בשיצ בשיצטרכו הם לקצות פירות לא ימצאו מי שימכרם ער שיתנו המעות קורם נתנו המעות ולא משכו ח הפירות וחוזלו חוזרין בחן בשאר כל אדם חוקרד ורוצה המוכר לחזור בו חוזר ומקבל עליו מי שפיר שאם נעמיד על דין תורה לומר שקצו להם המעות יאמר לו המוכר נשרפו פירותי או נאכר שברשות חיו משעת שנתת המעות

יש

עור דבר שהמסלסלין נקצין בחן בגז שמונחין ברשותו וחצי דחצירו קוצה לו אם הוא משתמר

שח אפילו אם אינו עומד שם דאם אינו משתמר שח אז צריך שיעמוד אצלו ואם אין המקח ברשותו אל ברשות אחרים או הגביהו או שכר את המקום שמי שמונח בו או נתנוהו לו במתנה ובקניין או אפילו בריבוי בעלמ קנחו והשתא חוי ברשותו וחצירו קוצה לו ופ"א שגם דחוי חרין גמי אם הוא כד ברשות המוכר אבל אם חר"ל כתב דווקא בשחוי מונח ברשות אחר ואמר בעל החצר יזכה חצירי לפי מפלוגי במקח שקוצה מפלוגי אפילו באמירה לח לחזר קוצה דחצירו בירד והרי הוא יכול לזכות לח לחבירו בשל אחרים אבל אם הוא מונח ברשות חמ המוכר ואמר יזכה חצירי ללוקח במקח שקצה ממ ממני לא קצה לו שאין אדם יכול לזכות בשל עצמו לחבירו שלא פ"א אחרים אלא צריך שיגביה או ישכר המקום ויקצה לו בבכא או בשטר או בחזקה ובאחר מאלו חורבים קצה לאחר שפסק סכום הרמים את על פי שלא מור כליו של אדם ג"כ קוצות לו במקום שיש לו רשות בגז בסימטא ובחצר של שניהם שיש לו רשות להציח שם אבל לא ברשות הר חרבים לפיכך אם מור מוכר חפירות ונתנם לתור כליו של לוקח בסימטא או בחצר של שניהם קצה א אפילו לא אמר לו זיל קני אבל אם לא מירם ונתנ לתור כליו של לוקח לא קצה אלא יאמר לו זיל קני שלא היה רעת המוכר שיקנ לו כליו כיון שמחוסר מריה אבל ברשות חרבים לא קצה אפילו מור ואמר לו זיל קני וכליו של לוקח ברשית מוכר מיבעיא אם הוא קוצה לו אם לאו ולא איפשיטא ל לפיכך אינם קוצין לו אלא יאמר לו זיל קני דביוז דאלל חבי חסבינן ליה באילו נתן לו רשות להציח ש שם חבלי וחזה ליה בכליו של לוקח ברשות לוקח דקוצה לו אפילו לא מור אבל אי לא אלל זיל דק דקני לא קצה אפילו מור וכתב הרמב"ה דווקא דאלל זיל קני דאז גלי ארעתיא דבי יהיב ליה רשותא לאנחוי חתם ארעתיא למיסקני ליה הוא דיהיב ליה אבל אי לא אמר זיל קני אלא דיהיב ליה רשותא לא לאנחוי חתם לא קצה ע"כ ואין רעת הר יוסת חלני בד שכתב אם קצת בלי מהמוכר וחגיגתו שק שצנא בהגבחה ואח"כ הציחו ברשות מוכר קוצה לו מן שבתוכו מפני שגהה המוכר במה שקצה ממנו חבלי ואינו מקפיד על מקומו וחזה ליה באילו ח חסאילו המקום וביון ששפס אם קצה כליו של לוקח ברשות מוכר משום דמספקא לר אם חבלי ב בסל אצל הרשות או הרשות בסל אצל חבלי אם כן כליו של מוכר ברשות לוקח גמי לא קני ופיר ח"י ונח אפילו אם אמר לו זיל קני דבלשון חזה א איך חבלי שאול לו ולא דאמי לבליו של לוקח ברש ברשות מוכר בשאמר לו זיל קני נתן לו רשות לה להציח חבלי דאח על פי שאין המקום קצוי לו מ"כ חבלי קצוי לו וכתב הרמב"ה כיון דתרווייהו ספיקו גיגחו אי מיתרמי תרדייהו גבי חר לוקח וחר מוכר חר כליו של לוקח ברשות מוכר וחר כליו של מוכר ברשות לוקח וינא הוא ראייתי לוקח עליה ממח ב צמטר ומפיק מיציח חר מגיחו אלא שיר מוכר על העליגה ליתן לו איזה שירצח וח"כ גמי בתרי ת

המזכיר או הצותן לומר משור וקצי או חזק וקצי ר
 דמשמע שיקצח עתה בעת שימסור או יחזיק וגדול
 מזו פו רש"י שאמילן אם אמר לו משור חסץ זה לקצ
 לקצותו לא קצח ער ראל קצי אותו ומשמע משור ל
 לקצותו אבל אני איני מקצח לך אבל לא חזל
 בתב אם יאמר לו משור חסץ זה לקצותו קצח
 והראב"ד השיג עליו גב ובתב במשור ותקצח שקצח
 האומר לחבירו משור בהמה זו ולא תהא קצויה
 לך אלא לאחר שלשים יום לא קצאח ואם אל מעב
 מעבשיר ולאחר שלשים יום אפילו שעימית לסוה ש
 שלשים יום באגם שאינה ברשותו קצאח

דבר

תורה מעדה קצות בכל
 המסלולין אחר בעלי חיים וא
 ואחר שאר כל המסלולין שבי
 שביון שפסקו סבים הרמים וגתנו למזכיר חזר המ
 המקח לרשות לוקח לכל דבר ואין אחר מהם יכול
 לחזור בו לפיכך מתקבל המוכר המעות הן שלו מן
 התורה ואם קרש בהם את האשה מקורשת וחכמי
 הקצו שלא יהו מעות קצות ער שיגביה דבר סדרבו
 להגביה זביון שמשך או הגביה או שגמסר לו זכה א
 את על פי שלא נתן המעות ואינו יכול לחזור בו ז
 דבופין אותו ליתן המעות ופי' הרמב"ם שאפילו מ
 משוי גרול של פשתן או של עצים שאינו יכול להג
 להגביה צקרא דבר שררר להגביהו שאיפשר להתי
 האמר ולהגביה כל עץ ועץ לכוז ואינו צקרא דבר
 שאין דברו להגביה אלא במז משוי של פילפולין או
 אגוזי ושקדים וביוצא בהן והוא גרול שאין אחר מ
 נהם יכול להגביהו ואם יתירוהו יהיה בו טורח גד
 גדול ויראה ביוז שהוא משוי כבר נקצה במשיכה
 שלא הצריכוהו להתירו ולהגביהו אחר אחר ואם
 נגביה דבר שאין דברו להגביה קונה אלפ"ס שאין דר
 דרכו בכך ספיצה נקצית במשיכה או במס
 במסירה ואם בא לקצותה במשיכה צריך שימסור
 את כולה שיחזיר סופה למקום שהיא ראשה
 ובתב אל חזל ישאומרים וזה נמי בשאמילן המלס
 המסלולין צריך שימסור את כולה וזה לי דרדוקא
 ספיצה צריך למסור כולה וכן בעלי חיים אינן
 דאמר צריך שתחלך מלא קומתה משים דקא משיד
 לה כל דהו אולא ממילא לחבי אין משיב כל דהו ר
 דידהו חשיב משיב אבל משיב שאר כל המסלולין ש
 שמיכות מבח אדם המושכו משיב כל דהו דידהו
 חשיב משיכה בתב הר יוצה ישאומרים דספיצה
 אינה נקצ במשיכה אלא בררר משיב"ל כגון שמונה
 במים או ברקס מים שהיא בסימט ובחצר של שניה
 אבל אם היה ביבשה אינו קצח ער שיגביהה
 בתב הרמב"ם זל ספיצה ביוז שיש בה סורח במשיכה
 לא הצריכיה משיב אלא מסיר וכן כל ביוצא בזה
 ואם אמר לו המזכיר לך ומשור וקצי לא קצח ער שי
 שימסור כולה ביוז שמקפיר המזכיר שלא יקצח אלא
 במשיב"ל וכן בתב הרמב"ם שכל מסלולין נקצין
 במסירה אלא שחילק היבא דלא מסר ליה מקצח ל
 לקצח מידו לידו אלא אל חזק וקצי ואזיל ותמיש
 בה אמילן שלא בפניו אינמי תמשיכה בפניו בזה

וארצי מזכיר לאקצוי ליה כהג אמריו מידו דבר ש
 נשיב"ל הוא אינו נקצ במסיר אבל היבא דמסר ליה
 מקצח גומיה לקצח מידו לידו כדי לאקצוי קצח
 אמילן במסירה אבל ר' יצחק מ' דלא מקצוי במ
 במסיר אלא ספיצה ובעלי חיים וטעמא משום דמ
 דמסירא דידהו חזר כמו משיב"ל ובשאוהו כספיצה ב
 מחבל ומצנענה כל שחזר חולבת מבחו ע"ל המים ה
 חילבו אמילן לא חלבה כלל קצי לה במסירה וכן
 בבעלי חיים אבל בשאר מסלולין לא מהני מסיר
 דכן בתב אל חזל"ל וסע"מ שתקצו חכמים שלא יהו
 מעות קצות משום שמא פעמים אחר שיתן הלוקח
 דמי חסץ וקדרם שיסחצו יאבר באונס כגון שתת
 שתפול דלי"ס בבית המזכיר דאם יהיה באחריות הל
 הלוקח לא סרה מזכיר להציל לבר תקצו והעמיר
 דהעמיר דהו חכמים באחריות המזכיר כד שיטרוה
 דיציל זביון ותקצו חכמים שיהיה בדשות המזכיר א
 א"ל לא נגמר דמקח ער שימסור לפיכך אמילן אם ג
 צאכר באונס ולא היה בח במזכיר להציל ולא גתע"ל
 בהצלתו אמילן חבי הפסיר שאמר הלוקח או תז
 לי מקחי או החזיר לי מעותי ואפילו מי שפרע אין
 צריך לקבל ביוז שחזר בו מחמת חסר וזביון שט
 סע"מ משום חבי אם היה ביתו של לוקח מושכו ל
 למזכיר דחמקח שם אין הלוקח יכול לחזור בו
 דאם יאבר באונס הוא באחריותו שחרי אם תפול ד
 דליקה הוא יסרה להציל ביתו וכן אם המזכיר חש
 חשבויר ללוקח מקום בכיתו והוא רר בד מעות קצ
 קצות דביון שהוא רר בבית המזכיר אם תפול רלי
 דליקה הוא סורח להציל פירותיו שבבית המזכיר
 אלפ"ס שחזיתו רמים על המקח אינו קצות לו בתב
 דב אלפ"ס משום רבי חאי ביוז שקבלם המזכיר ברי ל
 לחשלים ללוקח מקחו חרי קבלם לחיצא ולעדות
 כהן צריכו להתחייב באחריות והוא להו בהלוא גבי
 אפי' א"א צר למאריך זוזי תאושכל זוזר איתגיסר
 איתייב כהן שחרי צריך לקבל עליו מי שפרע חילב
 כל זמן שלא קבל עליו מי שפרע ברישיתו חן ויכול
 לחוציאן חילבו חייב באחריותו באונסיהן אמילן
 אם חן בעיר ואין צריך לומר אם חוציאן שאז חנב
 במלוח אצלו וכן בתב הרמב"ם זל ויראה
 ארברירב אלפ"ס שאם קבל עליו מי שפרע ואמר ש
 שול מעיתיר אינם יותר ברשיתי ואם נאנסו יפסיר
 חלוקת וכן בתב הרמב"ם זל שהוא פטור אפילו
 אי אמקינהו ויחייב ליה זוזי אחריגי ויש מחלוקים
 אי איתגחו להגי זוזי או נאנסו ללוקח דאם חוציאן
 אמילן יותר לו אחרים וקבל עליו מי שפרע נאנסו ל
 למזכיר והרמב"ם בתב אמילן שקבל עליו מי שפר
 דאמר לו שול מע"ת חייב בכל האונסית כדיו מלוח
 צמור ער שיעשה השכה שמועלת במלוח וחבי מסת
 מסתבר ובתב הרמב"ם זל שאם חזר בו הלוקח
 ואמר לו חמיר סול מניתיר שאז חם אצלו במז פק
 מקדח ואם נגזבו איצאכרו אינו חייב באחריותן
 ע"ל וירא שאין חילוק בין אם חוזר בו לוקח
 או מזכיר ובין קדרם שקבל עליו מי שפרע
 או לאחר בו אלא לעולם חן עליו
 במלוח ער שיחזיר

חבי צקס ביצר היה לזה פרה ולזה חמור והעריכו אותם כמה שוח בל אחר מהם והסכימו להחליפם זה בזה ביון שמשר בעל הפרה את החמור וקצית פ פרתו לבעל החמור בכל מקום שהיא ואין שום אחר אחר מהם יכול לחזור בו

בפרה וטלה ומשר את הפרה ולא משר את הטלה לא קצה ביון שאין באז משיכה גמורה שלא משר ג גם את הטלה ויש אומרים דווקא בכהג משום שאי החמור ראוי ליחלס אבל אם אמר פרה וטלה בכור חייט ומשר הפרה ולא משר הטלה קצה בחטין ב בגר דמי הפרה ואי גראה לאא הרזל

מטבע אין קוצין בו ולא קצה בקצין ביצר מכר ל לו פרה או טלית או אחר מכל מיני מטלטלין בר ברנאי זחב או בסח או במטבע של נחושת אעפ"ש שכל המעות לא קצה החפץ ללושח וכן אם בא להקנות לחבירו מטבע שבירו או שיש לו ביר אחר ב בקצין סודר איצ מועיל אבל יכול לשעבר נכסיו ב בקצין לאחר לגבות בהן סר חממון ומשמטר הל חלושח החפץ נתייב הוא למוכר בדמים ומיחור דווקא בתורת דמים שלא ייחר לו המעות לפי מש משטר המקח נתייב במעות אבל בתורת חליפין שייחר לו מעות ואמר לו באלו המעות לא קצה

דביון שייחרם אם אבדו אינו חייב באחריותו ליתן לו אחרים לפיכך לא סמבא העתיה דבעל המקח ער שיגיעו המעות לידו ובמו שלא זכה המוכר במע

במעות כד לא קצה הלוקח החפץ אעפ"י שמסכו בוא שמכר שאר כל המטלטלי באחר מכל המטבעות שבעולם שבבלם יש להן דין מטבע גבי שאר מטלטל מטלטלין בין לענין שאין עושין בהן חליפין לח להיות קוצין בהן בתורת סודר ולא בקצין בקצין ו ואין קוצין במשיבת המטלטלין אבל מתחייב בהן במשיבת המטלטלין אבל המוכר מטבע במטבע

יש מהם שיש להן דין שאר מטלטלין שבמשיבתו מ מתחייב לחבירו המטבע שנותן תמורתם ויש

מהם שיש להן דין מטבע שאין מתחייב במשיבתו ל ליתן תמורת ביצר זהב גבי בסח יש לו דין מטלטלי שאם מכר לו דיגר זהב בכהג ריגרי בסח בתורת דמים שלא ייחר לו הבסח ומשר חלושח דיגר הזהב נתייב

למוכר בבסת מיר וחייב ליתן לו כהג ריגרי בסח ב כפי מה שפסק עמו אם חרשים חרשים ואם ישנים ישנים אבל אם משר המוכר הבסת לא קצה דיגר זהב ללושח ער שיגיע לידו ובל אחר מהם יכול לחז

לחזור בו נחושת קוצה הבסת ואין הבסת קוצה הצחושת ביצר מכר לו שלשים איסרי נחושת בריגר בסח ומשר הלוקח באיסרות נתייב בריגר הבסת

למוכר וחייב ליתנו לו כפי מה שפסק אם חרש ח חרש ואם ישן ישן אבל אם משר המוכר בריגר הבסת לא קצה הלוקח האיסרות ער שיגיע לידו

דנחושת גבי זהב פ"ד שיש לו דין מטבע ולא קצ

קצה הזהב במשיבתו ואא הרזל כתב שיש לו

דין מטלטלין ומתחייב בזהב במשיבתו וכן כתב חרמח זל מעות הרעות שנסדקו ועדיין

יוצאין בחוצאה אבל לא בחריא יש להם דין מטלטל מטלטלין ומתחייב המעות תיפות במשיבתו וזה

בכל מקום שחז אפילו אם אינו בתור הקרקע לש אם שניהם במכר או במתנה לש אם אחר במכר והש והשיגי במתנה אבל צריך שיאמר לו קצה הקרקע ד זה קצה אגב מטלטלין שאם לא אמר בו אינו צק קוצין אגביו אפילו אם הם בתובו וחרמבם זל כתב שאם הם בתובו אין צריך שיאמר לו קצה אגביו המטלטלין וחרמבם השיג עליו וכתב בסברא דה הראשונה וכן יראה מדברי אא הרזל וקרקע א אפילו כל שחז קוצין אגביו אפילו מטלטלין הרבה הקצה הקרקע לאחר ולשיגי מטלטלין אגביו מ מבעיא אם קוצה אם לאו ולא איפשיטא וכתב חרמבם לא קצה ואם תפש או שחז בו המקצה א אין מוציאין מירר היה לאחר עציץ גסוב וזר דרעו שבו הם של אחר והקצה בעל העציץ עציצו לבעל חזרעו ביון שמשר קצה הקצה בעל חזרעו דרעו לבעל העציץ לא קצה ער שחזיק בזרעו עז עצמם היה העציץ וחזרעו שבו חבל לאחר וח והקצה שניהם לאחר החזיק בעציץ לקצות חזרעו אח העציץ לא קצה החזיק בזרעו קצה העציץ

שהם חסובי בקרקע ביון שהם מחוברים לקרקע אבל העציץ יש לו דין מטלטלין הקצה עכרים וקרקעות ביון שהחזיק בעברו לא קצה הקרקעות החזיק בקרקעות אם העברים בתובו קצה ואם לאו לא קצה אפילו שאמר לו קצה אותן אגב קרקע הקצה עכרים ומטלטלין לאחר משר המטלטלין לא קצה העברים החזיק בעכרים לא ק

קצה המטלטלין אלא אם כן הם על גב העכר והוא שיהיה בפות וגם ישן שאז קוצה מתורת חצר רחוק

ליח כאלו הן בחצירו אמר לו משור בהמה זו ד ובמשיב קצה בלים שעליה ולא קצה לו חבהמה לא קצה בלים שעליה במשיבתה ולא מבעיא זה א אלא אפילו הקצה לו חבהמה והבלים ומשר חבהמה

וקצאה לא קצה חבלים שעליה במשיבתה ומסעם זה חצר גמי לא קצה דמהלכת היא ואינו קוצה אפי

אם עמרה אלא אם כן היתה בפותה דאז הויא כח בחצירו ואם אמר לו משור קופה זו ובמשיבתה

קצה מה שבתובה קצה מה שבתובה אעפ"י שלא קצה הקופה בוא בלוקח אבל במציאה שאמר אני מושר בהמה זו לקצות ואת הכלי שעליה קצאת

דג מטלטלין קוצין זה את זה כדרך חליפין לא מבעיא אם א

אין המקצה מקפיד לירע סכום החפץ שנוטל בחלי בחליפין בעין שקוצין בסודר דהיינו קצין גמור ש שמועיל לכל הרברים שכל רבר ביון קרקע ביון מטלטלין בין בעלי חיים קצה בחליפין ופירות

צמי אעפ"י שאין קוצין בהן קצין בחליפין חוץ מר מרבר שאין בו טמא שאין קצין מועיל בו בגז ש

שקנו ממנו שילר עם פלוגי למקום פלוגי או שית שיתלקו חצר שביניהם וכיוצא באלו שחז קצין דם

וברים ואין לו על מה לחול אבל שאר כל רבר צקס בקצין חוץ ממטבע אלא אפילו מקפיד לירע סכ

סכום החפץ שנוטל והשתא דומה לדמים אמיל

תובעין וחר בשבע חייב רבתי הרשאה זה לזה גבי
 חר מצייהו מנה גפשו עב לשונ
 מהניא בבלי של מוכר שאם מורד המוכר ונת לתור
 בליו ומשכו הלוקח בפניו קוצה ואפילו לא אמר ל
 לו משור הכלי לקנות מה שבתוכו אין הרשות
 קוצה ולא חבלי ולא המשיכה ולא הגבהה אלא פס
 פסק תחילה המרה בכר ובר אבל כל זמן שלא פסק
 אין לו שום צד שיקוצה בו דכל זמן שלא פסק לא ס
 סמכה דעת שניהם שמא לא יסבימו על הסכום
 ואם המסך דבר שומיו קצובי אז קוצה אה על פי
 שלא פסק וכן אם יאמר לו הריני מוכר לך בפי
 שישומהו שלשה קוצה אפילו אם דמיו קצובי
 ברא שאין המרידה מעכבת בשלא הזכיר לו סכום
 כל המסך אלא אמר לו כל מרה ומרה בכר ובר לפ
 לפיכך הוי כל מרה ומרה ובר בפני עצמו אבל אם
 אמר לו אני מוכר לך בור בזוז אני מוכר לך יכול ל
 לחזור בו אפילו במרה אחרת ואפילו הוא ברשות
 לוקח ובבלי או אפילו שהגביה או משד כל חבור
 אינו קוצה אלא מור ביון שגילה דעתו שאי רוצה ל
 למכור אלא חבור ביהר לא סמכה דעת שניהם עד ש
 שימירר והרמז כתב דווקא בסימטא אבל אם
 הוא ברשות לוקח או שהגביה כל חבור קוצה
 וכן בתב רב אלמס וחר יוצה חוסית לומר דאפי
 לא משד אלא כל סאה וסאה לכרה קנאה במשיכתה
 ולא נחירה אלא ברפרישתו דאפילו משד כל ח
 חבור או הגביהו לא קוצה אלא שמירר וכן דעת
 אא חרזל וכתב עור חר יוצה רבי אמרינו בשמ
 בשמירר לו סאה אחרונה קנא כל חבור דווקא שמיר
 לו כל סאה וסאה ונשאר בולם בתוך חבלי עד אם
 בלה למירר כל חבור אבל אם מורד כל סאה וסאה
 ונחנה עב סימטא ביון שלא קנא בשעת מדידה גם
 לבסוף לא קנא ואין צראה לא אבי חל אלא
 ביון שגמר מדידת כל חבור איגלאי מילתא שקנא ב
 כל סאה וסאה למפרע משעה שנמדדה אל בור
 בשלשים סאה בסלע אני מוכר ראשון ראשון קנא
 אם הוא במקום הראוי לקנות כגון בסימטא או ב
 בחצר של שניהם וסעמא משום ומספיקא לך אית
 הנפיש לשון ראשון או לשון אחרון הילכך מה שבא
 לידו והוא מוחזק בו לא מקנינן ואם לא נתן חפ
 חמעות כתב חרמז דאח במה שהוא תפוש יכול ל
 לחזור בו ביון שהוא מוחזק עריין במעות אוקסי מ
 ממונא בחזקת מריח שאלה לא חרזל
 ששאלת ראובן מכר עשר חביות לשמעון ואומר לו
 אני מוכר לך חביות אלו המרה בכר ובר ולאחר ש
 שלקח שמעון קנא מחיין מחבית אחת חזר בו ולא
 ולא רצה ליקח יותר אם יכול לחזור בו גם מחביות
 שפתח תשובה וואי משאר חביות יכול לחזור בו
 ביון שלא משד ואם לא נתן מעות אח מי שמירר לו
 ליבא ואותו חבית שפתח מילתא דמשיטא הוא ש
 שאם יגיחה בר החמיץ ותקלסל לפיכך צריך ל
 ליקח בולה אה על פי שלא משד אמנם יכול לומר
 למוכר אני מחויב באחריות חייך וסול אתה חייך ש
 שבתבית בשומת כר ואם יפסד ויחסר אשלים ואפרע
 דמי חבית בפי מה שהיה שדה בשקניתי

הבנים הלוקח את החמורים לביתו עם התבואה ש
 שעליהם אותה משיבה אינה בלום אפילו אם פסק
 הדמים ומורד המוכר על החמורים לא קנא אלא א
 אב פרקם וחבנים שאז יקנא לו ביתו לבשיפסוק
 אם הוא במשוי שאינו מונח בבלי של מוכר אה על
 פי שלא מורד והרמז כתב דאפילו מורד לוקח
 על החמור ללא קנא שלא צתכוון למשיבה דלקנות
 במרידה זו דלמרידה בעלמא צתכוון ולא מסתברא
 היה המוכר מורד במירת חסדסור או של
 שלאחר שהשאל להם עד שלא נתמלאת המרה הוא
 בדשות מוכר ויכול לחזור בו אפילו אם יש בה ריש
 רישומין לידע עד היכן הוא לוג או שגי לוגין ואמר
 לו כל רושם ורושם בכר ובר הוא משנתמלאת הוא
 ברשות לוקח וקוצה הוא אם הוא בסימטא או בחץ
 שאינה של שניהם ואם המרה של לוקח ויש בה
 רישומי ללוג ולשתים ולשלש ואמר לו כל רושם ב
 בכר בשיגיע לכל רושם ורושם קנא ואם המרה ח
 וזא של מוכר לעולם הוא ברשותו אפי צתמלא עד
 שיערה אות ואם חסדסור מורד להם בשבר ונשבר
 המרה חייב עליה אעפ שלא צתנו שבר עליה אלא ע
 על המרידה חנוסל בלי מבית האומן לב
 לבקרר אם ייסב בעיניו יקחנו ונאנס בירר חייב א
 אם דמיו קצובין דמשיכה שלקחו חסוב כשלו ביון
 שרמיו קצובין ואפילו אם ירצה המוכר לחזור בו
 אין שומעין לו אבל מיהו הלוקח יכול לחזור
 ולהחזירו לו כל זמן שהוא בעין אלא שמירת חסי
 חסידות הוא שלא לחזור בו ביון שגמר בלבו ליקח
 ואם גילה ברעתו שאינו חפץ בו ונאנס בירר ק ד
 קודם שיחזירו יש אומרים שהוא חסוב בשומר שבר
 וחייב בגביה ואבירה והרמז כתב אינו בשומר
 חגם ורשכם מל שחייב באוגסין עד שיחזירו
 וכן דעת אא חרזל והוא שיחיה רבר שיש לו
 קוצים הרבה ואין המוכר קץ בו אבל אם הוא רבר
 שהמוכר קץ בו ומחזיר למוכר מנני שאין מצוי ל
 לו קוצים ברשות המוכר הוא עד שיפסוק ועיווי
 ויקנאו הלוקח באחר מרובי החקצאות

א
 עור דבר שהמסלסלין נקנין
 בו והיינו דאמר רב פפא שיסומת
 קניא ופי רש"י היינו רושם שר וש
 שרשמינ החנוזגל החבייות שלהן שלוקחין מבעל
 חיינ וכתב חרמזם זל דווקא בשרשם לפני המ
 המוכר או שאמר לו המוכר לך רושם על מקחר ש
 שחרי גמר להקנותו ורמז פי בררר שנוחגין בגמר ח
 המסך שתוקע כפו לבת חבירו ובוזה צגמר המסך
 וכתב אא חרזל וביוצא בזה באיזה רבר שנהגו לג
 לבמור המסך כגון במקום שנותן הלוקח פשוט א
 אחר למוכר ובוזה צגמר המסך

מסלסלין

נקנין אגב
 קרקע שאם מכר
 או נתן קרקעו
 ומסלסלין לחבירו ביון שקנא הקרקע באחר מז ח
 וחרובים שקנין בחן קרקע נקנו לו גם חמסלסלין

קצאח אלא חראשון אבל אם לא חזיר לר סבום אז
אלא אמר בשאמברנה לא אמברנה אלא לר ומברנה
לאחר קצאח חשיני ביון שלא קצב לו רמים ואם
אמר בשאמברנה אמברנה לר בפומה שישמו אותו
בי תלתא דיי בשנים מהשלשה אמר בפומה שיאמ
שיאמרו שלשה ער שיסכימו כל השלשה לרעת אחת
ואין צריך לומר אם אמר בפומה שישמו הארבע
שמוה שלשה או ארבע ואמר המוכר ישמו אות את
אחרי שבקיאין יותר בשומא אין שומעין לו

רז

לחבירו בין קרקע
בין מטלטלין על תנאי
שאיפשר לקיימו אם ג

המקנה

בתקיים התנאי בתקיים המקנה שחוקנה לא נתק
בתקיים התנאי לא נתקיים המקנה ובתב
הרמבם בין שהתנה המקנה או הקונה עב
וצריך לתקן ברבר שאם התנה המוכר בתנאי שהוא
לסובת הלוקח אין זה תנאי בההוא דבין ארעא ל
לחכריה שלא באחריות ובתנאי אל מוכר ללוקח
אם סרפוח מיגד מגביא לר שיפרא שבחא ופירי ד
דאסיקנא רלא וחי תנאה שהלוקח היה צריך שיתנה
זה התנאי ומיהו כתב אל הרזל דווקא שבתחילת
הקניין מסקו שלא באחריות ועדיין לא נגמר חמס
בגז שנתן המעות ולא כתבו השטר ובאתרא דקצו
בשסרא וביוצא באלו בבי האי גונא ביון שנתנה ה
הלוקח בתחילת המקנה לוקח שלא באחריות אלפ
שאמר לו המוכר אלף קורים שנגמר המקנה שמקבל
עליו אחריות אינו תנאי ביון שלא התנה הלוקח ת
תנאי אמרינו שלא חשש עליו אבל אם בתחילת ה
המכר אמר המוכר ללוקח קני לר שרי ואי סרפי ל
לח מיגד מגביא לר שופר וכול תנאי גמור

אלפ שהלוקח צריך לתנאי ומוכר מתנה אותו בי ב
בוראי לא נתכונן לוקח לקנות אלא בפי מה שפירש
לו המוכר ואין התנאי מסל המקנה אלפ התנה בב
בכל דיני התנאי בתנאי בפול ובכל משפטי באשר
פירשתי בספר אבן העזר ומיהו יש רבר שאין
צריך אפילו להתנות אלא ביון שאומר שלועת בך
מוכר חזח ליה כאלו התנה בההוא רזבין לגבסנה א
ארעתא למיסק לארעא דישר ולא אמר בלום בשעת
המכר ולא עלה דאסיקנא שם שהמקנה קיים משום
דחוי רבר שבלב ביון שקא אמר בשעת המכר בלום
אכל אי אמר בשעת המכר שלרעת בו הוא מוכר ולא
עלה לא בתקיים המקנה אלפ שלא התנה בפירוש

דמי רשי דווקא במוכר קרקעותיו לפי שאין
דוד בני ארם למכור קרקעות שהוא מתפרנס מהם
אם לא שהיה רעתו לעקור דירתו מבאן אבל מכר
כל מטלטלין אפילו אי אמר בשעת המכר על דעת
לילך לארץ ישראל ולא הלך המקנה קיים אם לא שה
שהתנה לפי שפעמים אדם מוכר מטלטלין אפילו
שדעתו לישראל באן ואם פי בשעת המכר על דעת ל
לדור במקום פלוני וחלך לשם וצר לו המקום מלר
מלדור שם המקנה קיים ביון שעלה ואם יארע
לו סבבה בררר שאינו רשאי לילך שם אלא בחבורה
המכר מסל שלא היה ברעתו אלא על תנאי שיוכל ל

שהוא אנוס אבל לא יסמכו על רברו שאמר להם
שהוא אנוס דכתב הר יוצא אפי' יאמר כתבו לי
שמסרתי מורעא בפניכם דבשיוורע פלם הערים האו
חאונס שאנסוני יצטרע עדותיכם לבטל המקנה איד
שומעין לו ולפיכך כל מורעא שאינה בתוב בת
ותברגו אונסו אינה מורעא ברא במורעא של מכר
אכל מורעא של מתנה שבפוחו ליתן או על מחילה
או גש אין צריכין להכיר אונסו שאפילו אם אינו א
אנוס ביון שאמר שאינו גותו או מוחל מדעתו אין
המתנה או המחילה בלום דווקא גבי מכר אמרי
ביון שקבל המעות גמר ומקנה מה שאין בו מתנה
ומחילה כתב הרמבם זל ברא שצריך מורעא
בחמסן שבפוח את המוכר למכור לו שלא לרצונו א
אכל הגזול והוחזק גזול ואחר בר לקח שדח שגזל
אין המוכר צריך לגסור מורעא ואם מסר מורעא ד
ובטלה אחר כך כתב רב האי רלא הוי ביטול אפילו
אם פירש בשטר זביגיה דזבין ברלא אנוס וחתים ב
כיה בביטול מורעא לאו בלום היא דההוא אונסא
דאנסיה אעיקר זביגיה הוא גרפיה אנסוהי לאורוי
ליה מאי רבעי וכן כתב רב אלפס

דהרמבם ובז כתב הרמבם ולא מהני ביטול מורעא
בזביגי ער שיעידו הערים שירעו בסילוק אונסו או
שהורה לו שלא מסר מורעא קודם לכן וחורא בעל
דיון במאה ערים רמי אבל אל הרזל כתב דאם ב
בפוחו לבטל המורע מהני הביטול ולא חיי מורע
אלפ שאמר בשעת מסירת המורעא כל מה שאבטל
לא יחיה ביטול אינו גועיל דמל לבסוה בשבפי או
אותו לבטל מה שאמר מקודם הכל בטל דאגב אונ
אונסי גמר ומקני ומבטל ובמתנה חיבא דירעי ב
באונסיה אפילו אם ביטל לא מחגיבא ביטול דביון
דאנוס הוא אפילו אם מסר מורעא לא הוי מתנה
אבל מסר מורעא ולא ירעינו באונסו ואלפ בטלה
מדעתו מהני הביטול ביון שלא חבגו באונסו
ולחבי צהיגי למיכתב ביטול מורעא במתנה עב

רז

לחבירו בשאמכור
שה זה אמכרנו לר מעב

האומר

מעבשיו במנה וקני מי
מיד ומבר לאחר במאה ועשרי השיגי קצאח שלא
היה תנאי עם הראשון אלא אם ימכר מרצונו ובש
דבשמברה לשיגי במאה ועשרים חשוב כאילו אנסוה
למכרה לו שהתוסף שחוסיה לו אונסו למכרה לו
כתב הרמבם זל שאם הראשון רוצה ליתן לו ב
במו השיגי שצריך ליתנה לו ולא עוד אלא אפילו א
אם מכרה בבר לשיגי במאה ועשרים אם הראשון ר
דוצה ליתן במו השיגי מוציאא מידו ואל הרזל כת
שאפילו אם ירצה הראשון גם בן ליתן מאה ועשרים
זכה השיגי ביון שבשעת המכר קצח השיגי לא יתב
יתבטל בשביל תוספת דמים של זה ואפילו ירע
הראשון קודם המכר שרצו ליתן בה מאה ועשרים
ואמר תנח לי במאה ועשרים ומכרה לשיגי אח קצח
השיגי שלא היה התנאי אלא אם ימכרנה לאחר בש
בשוח וחיגו מנה וכיון שנתנו לו בה מאה ועשרי
אין באן תנאי אבל אם מכרה לאחר במנה לא קצ

אינו נקניז במשיבת מעות היפות אסומון הוא מטבע שאין עליו צורה מתחייב במשיב המטבע ומטבע אפילו מעות חרעות אין מתחייב במשיבתו אסימון וכולן יש להם דין מטבע לגבי שאר כל המטלטלין וכולן זה בנגר זה כגון שמכר דינר זהב בדיון רוצה או רוצה בדינר כסף או מעות רעות ברעות או אסימון באסימון יש להם דין מטבע ואין קניין זה את זה בלא בשיוצאין בהוצאה אבל אין יוצאין בהוצאה לשם פסלתן מלכות לשם פסלתן מדינה יש להם דין שאר כל המטלטלין בין לעניין שמתחייב בקניין בין לעניין שמתחייב במעות במשיבתו והם אינן נקניז במשיבת המעות וכן קניין זה בתורת קניין סודר בין שנפסלה צורתו המטבע אין יכולין לקנותו אלא אגב קרקע כגון שימכור טקום המעות או באחר משאר דרכי החקצאות ואין נקניז לו המעות שעליו מתורת חצר או יקנה לו הקרקע ויקנה לו אגביו המעות אפילו שאינו עליו וכתב הרמב"ם ובלבד שיהיו המעות קיימין כגון שהיו מופקדין ביד אחר אבל ראובן שיש לו חוב אצל שמעון והקנה קרקע ללוי ועל גב גביו חוב שיש לו אצל שמעון לא קנה החוב ולא חול בת שכנתיו הרשע גם על הלואה ולמעלה כתבתי עוד יש רוד אחרת להקצותם במעמד שלשהו וגם כתבתי למעלה גבי מבירת שטר חוב

אח על פי

שמעות

אינו קונות כל

החוזר בהן בין

המכיר בין חלוקה לא עשה מעשה ישרא וצריך לקבל עליו מי שפרע ואפילו לא נתן כל המעות אלא מקצתו צריך לקבל עליו מי שפרע שיאמר לו הדיו מי שפרע מאנשי דור המבול ומאנשי דור המלגה ומאנשי סדום ועמורה וממצריים שטבעו בים הדין הוא יפרע ממי שאינו עומד בדיבור וכתב א"א הר"ל יראה שהדין אומר לו מי שפרע וכולל הוא יפרע ממך אם אינך עומד בדיבור אבל כל זמן ששלא נתן המעות אינו צריך לקבל עליו מי שפרע ואם רשם המקח בדרך שעושה הסוחרים אפילו של נתן המעות צריך לקבל מי שפרע אפילו במקום שאין צוהגין לגמור המקח פי רשם אבל אם נתן משכון וחוזר בו אין צריך לקבל עליו מי שפרע וכתב הרמב"ם ז"ל אבל אם היה לו חוב עליו ואמר לו מכיר לי בחוב שיש לי עליך וגתרצה המוכר הרי זה כמי שנותן דמים עתה והחוזר או עומד במי שפרע ובקרקע כחג קונה לגמרי אבל א"א הר"ל כתב שלא קנה אפילו המעות עריין בעד ביר הלוח ומלוה להוצאה גיתנה ואינו צותן לו עתה בלוח אבל אם אמר לו יקנה לי שדה שלך בחג בהנאת מחילת המלוה קנה ואפילו לא מחל לו בו בולחן אלא הרויח לו הזמן כגון שהגיע זמנו לפרוע והרויח לו הזמן ואמר לו יקנה לי שדה של שלך בהנאת הגאה שהרוחתי לך קנה וכתב א"א הר"ל שאין צריך לקבל עליו מי שפרע אלא בשחור משום יוקרא וזולא אבל אם חוזר משום שהוא ירא

שנפסיר הכל בזהו צדא דיהיב זודי אחרת לחב לחבריה וטמע שבאוגדים ליקח אותו ואסיקנא שחוזר בו ואין צריך לקבל עליו מי שפרע אפילו שבדברים בלא מעות אין צריך לקבל עליו מי שפרע אלא ראוי לאדם לעמוד בדיבורו אלא שלא לקח מה מהרמים בלוח ולא רשם ולא נתן משכון וכל החוזר בו בין לוקח בין מוכר הרי זה ממחוסרי אמנה ואין דוח חבמים צוהה הימנו וכתב בעל המאור דגיי מילי בחר תרעא אבל בתרי תרעי אין זה ממחוסרי אמנה וכן האומר ליתן מתנה לחבירו ולא נתנה לו הרי זה מחוסרי אמנה בלא במתנה מועטת אבל מתנה מדובה אין בה משום מחוסרי רח

מי

שאנסוהו למכור ומכר דקבל

הרמי הרי זה מכר בין במקרקעי

בין במטלטלין דאגב אוגסי גמור

ומקנה אלא שהרי יוצא חילק ובקרקעי אפילו לא נתן לו כל שוויין לפי שאין אונאה לקרקע אבל מס מטלטלין כיון שיש בו ברי אונאה או ברי ביטול המקח אין באו תורת מקח וגר' לפי דבריו בשאין בופחו אלא על המכירה אבל בסכום המעות אינו כופחו אבל אם בופחו ליתן לו בפחות משווי אה בקרקע אין באו תורת מקח והוי כמי שאנסוהו ליתן שאינה מתנה בלא שראו עדים שקבל המעות אבל אם לא ראו אלא שהורה בפניהם שקבלם לא

וחיבא שראו גתית המעות לא שנאנסוהו שימכור שרה ידועה לא שנאנסוהו בסתם שימכור ומכר לו אחת משדותיו אפילו לא היה ליה לאישתמוטי ולא מנה המעות בשקבלם דחשתא איבא הוכחה שבעל ברחו שקבלם אה זביניה זביני לא שנאנסו אנסוהו אוגסי הגות כגון שהכחו עד שמכר לו לא שנאנסוהו ממון כגון שהססירוהו הפסד ממון כגון על יר גוים בין על יד ישר כהחוא רמסון פרוס לחבריה לשלש שנים ולאחר ששהת שלש שנים בירר אל אי לא זכנת לי אכבוש שטר המסכונה ואימא לק לקוח הוא בידי והפסדתי השטר ועשה לי שטר מבי מכירה ואסיקנא דחשיב אוגסי לבטל המקח ואם מסר מודע תחילה שאשר לעדים דעו מה שאני מוכר לפלוני חפץ פלוני או שרה פלוני מפני שאנוס אני המכר בטל אפילו החזיק בו כמה שנים ודיוקא ב באוגס דאתי ליה מאחריני אותו מבטל המקח אבל אונסא דאתי ליה מגפשיה כגון מי שמוכר מפני שה שהוא רחוק למעות לא ואפילו באונסא דאתי ליה מאחריני דיוקא שאנסוהו למכור אבל לא אנסוהו למכור אלא ליתן מעות ומחצ' שלא היו לו המעות הדצור למכיר לא הוי אונסא דזביניה זביני ואפילו אם ערי המורעה עצמם חתמו על המכר אינו בלוח אפילו אמר להם ברצוני אני מוכר בלא אונס ש שבשם שאנסוהו למכור כד אנסוהו לומר שהוא מוכר מרצוני ואם הערים מעירי שבפניהם מנה לו המעות אז לא יחזיר לו את השדה אלא אם כן יחזר יחזיר לו המעות שקבל ואם מעירין בפנינו הורח לו שקבלם או צריך להחזירם לו בלא מעות שמתחמת יראה הורה שקבלם וצריך שיעור הערים

וקצו מירד שאם לא יבא לזמ פלוגי שיתגזר לו לבעל
דינר והגיע הזמן ולא בא הרי אילו נותנין ואם ע
עכב חוליו או גזר ולא בא אין נותנין עב וכן
כתב אהרן חז"ל שאם קצו מצינו בבד חשוב מעבשיו
קצוה ונקרא ב"ד חשוב שלשה שבקאיין בריצי אסמ
אסמכתא החילוק שיש בין היבא דגזים או לא גזים
ובין היבא שיש בידו לעשות מה שקיים עליו או אין
בירו לעשות דביון דבקאיין בריצי אסמכתא וחזקא
ולא באסמכתא הפקר ב"ד הפקר ואם קצו מירד ב
בבד חשוב קצוה אפילו אם לא התפיש שסור בבד
כתב הרמבם בשחיז רוצין חכמי ספרד לקצות
באסמכתא היו עושין כך קצוין מזה שחיה חייב ל
לו מאה זהובים ואחר שחייב עצמו קצוין מבעלת
חוב שכל זמן שיהיה כך או יעשה כך הרי החוב
הזה מחול לו מעבשיו ואם לא יהיה כך או לא
יעשה כך הריגו תובעו בממון שחייב עצמו ועל דר
דרד זה היו עושין כל התנאים ושירובין וכל העב
העניינים חרומה להו וא"א חז"ל כתב שקצו ש
שעושין בשירובין לקצוה חזקוהו בו א"ע שגזים לא
היו אסמכתא דלית באז מילתא יתירתא בי בראי ח
הוא שיהחייב החזקו בו בקצו לרמי הבושת שביש
את חבירו והיו כמו אם אדביר ולא אעביר אשלם ב
במיטבא ושנים שהתני ביניהן לקיים דבר
אחר ונתנו ערבויות לקצו שמי שיחזור בו שיוכח
חבירו בעירובין לא יאמר אם אני חוזר בי אתן לך
כד וכד והרי זה משכון על ממונו שאתחייב לך אם
אחזור בי דבי האי דדוגא לא זכח במשכון כל זמן
שאני חייב לך בלום אלא צריך להקצות לו בסודר
דלא באסמכתא ובבד חשוב כרי שיתחייב לו מן הר
הרין אם יחזור בו ואז יתן לו החפץ במשכון ואז
יחול השעכור על המשכון ביון שנתחייב לו בקצו
אם יחזור בו או יאמר אם אחזור בי תזכה בבד וכד
ממון בנות זה ושאלת סור שכתוב בו
אם לא יפרע לזמן פלוגי שיתחייב בכד וכד ממון
וכתוב בסוף השטר דלא באסמכתא ואם אותו הקצו
גנבה בבד דע כי אסמכתא היא הא דגזים
שקבל עליו אם לא יפרע בזמנו שיתחייב בדבר שלא
היה חייב בו ואסמכתא לא קצי' אלא באומר מעבשיו
ובבד חשוב א"ע דבתי בשטר דלא באסמכתא לא מ
מהגיא מירי דהא חז"ל דאסמכתא היא דמאי אהגיר
דבתי דלא באסמכתא שאלה לא"א חז"ל ראובן
היה לו פרה והיה ירא לשדחש שמא תמצא טריפה
אל שמעון שחוט אותה ואם תמצא טריפה אתן לך
בשביל בשרה כך וכד ואם תמצא בשירה אתה לך
כד כד ונתן שמעון משכון ביר שלישי ושחט ראובן
את הפרה וצטרפה והתחיל למכור הבשר וגבה ש
שמעון המעות עד ברי חציה וראה שמעון שחזק
נפסיר בה וחזר בו ואמר לו סול מעותיך וחשיב ל
לו ראובן בכד קציתי המשכון ואינך יכול לחזור ב
כד ואמר שמעון כי לא קצאו כי אסמכתא היתה א
אם תמצא טריפה או בשירה ילמדנו
דבינו עם מי הדין ואם תאמר לצו שחזר עש ד
ראובן המשכון אינו שוח בגזר כל המעות מי
נתחייב שמעון להשלים על המשכון או באמר שלא

קצוה אלא בגזר המשכון יראה לי שמקח זה
נעשה בלא קצוין כי לא היה באו אלא רבדים בעלמ
ויכול שמעון לחזור בו א"ע שנתן משכון ביר של
שליש בשביל זה לא נגמר המקח חרא ומעות אינן
קצוה ועוד אפילו אי הוו מעות קצוה נתינת המ
המשכון אינו קצוה ואילו משך שמעון הפרה מחיל
לקצות אפילו אם תהיה הפרה טריפה או אם הגב
הגביה הבשר אחר שנשחטה או ודאי קצוה ולא מצי
למיהדר ביה ולא הוי אסמכתא דלא דאמי לאם או
אדבר ולא אעביר אשלם אלפא זווי ודחתם גזים והפ
לא גזים ואפילו אם תאמר דהבי גמי גזים דשמא ק
קצוה בשר טריפה יותר מברי שוויה כרי שיחסנה
מכל מקום בידו שהתנה שמעון תז לי כך וכד ארע
ארעתא דבעי למיקצי גמר ומקצי בדאמר גבי שני
גמי אדם שהמיר זה את זה ופ"ד דלא הוי אס
אסמכתא דאגב דבעי למיקצי גמר ומקצי בחב
הרמבם המחייב עצמו לאחר ממון בלא תנאי בלל
אח על פי שלא היה חייב בו לו בלום הרי זה חייב
שרבד זה מתנה הוא וא"א אסמכתא חייב עצמו
בדבר שאינו קצוה כגון חריגי חייב לזון אותה או
לבסות אותה ח' שנים א"ע שקצו מירד לא משתעב
שזה כמו מתנה היא ואין כאן דבר ידוע ומצוי שג
שנתנו במתנה רבן הורד רבתי ומפני מה
הפוסק לזון בת אשתו ח' שנים שחייב לזונה מפני
שפוסק בשעת נשואין ודומה לדברי הנקצין באמ
באמירה דהראב"ד דור השיג עליו וכן נראה
מתשובת אהרן חז"ל ששאלוהו על ראובן שנתחייב ל
לשמעון בשטר בקצוין גמור על גבסיו כל מה שיצט
שיצטרך שמעון במאכל ובמשתה ובכסות עד יום פ
מסירתו וחבל לפי בבורד ועתה אומר לשמעון אני
אשלח לך משולחני מה שאובל ואשתה בכל יום כפי
צורכך ושמעון אומר איני רוצה לצפות לשולחני
אלא תז לי מעות ואקצה ואובל בשארצה דעור
שאל מראובן שיתן לו שמש לשמסו ולקצות לו מה
שצריך כי חייב עצמו חבל לפי בבורד ואינו בבורד
לחיות בלי שמש ואם יראה לו ששאל יותר מן הרא
הראוי ישומו ב"ד כמה צריך דיתן לו תשובה א
אחרי שראובן חייב עצמו ליתן לשמעון מאכל ומש
ומשתה ובסות לפי בבורד ולפי הראוי לו דואין
אם שמעון היה מתפרסם בלי ימיו בתוך ביתו ולא
שקר על שולחן אחרים גם עתה צמי מחייב ראובן
ליתן לו מעות שיקצה צרכי אכילה ושתייה בפי מה
שישמו ב"ד כמה ראוי ליתנו לצורך אכילה ושתייה
לפי ממונו וגם אם היה רגיל שמעון שמלאכתו געש
נעשית ע"י שליח לקצות לו צרכי אכילה ושתייה
ולא היה תולך בעצמו לשוק לקצות גם עתה צריך
ראובן להמציא לו שליח להגחיקו לפי בבורד הראוי
לו באשר הורגל מצי קרם דארעת דחבי שעבר לו ב
כל גבסיו

מקח שנעשה

באיסור
בזון שחוט
שחיסית ב

בשויה המקח בשביל המתנת המעות או שפוסק
קורם שיצא השער ולא היה לו למכור ונתקיים נק

לילד שם בלא שום אונס ובידו שאינו יכול לילך בלי חבורה הוי אונס וכן הדין גמי במובד חפץ ללקצות בדמיו דבר ידוע ולא איצטריבי להו לזוזיא אם אמר בשעת מבר שלדעת כן הוא מובד המבר ב בטל אעפ"י שלא התנה ואם לא אמר הוי דברים שבלב דהמקח קיים ובתב ר"ח וזקא במובד קדקע חזקה הוי דאין אבל לא במסלולין אל ביון שמעך קצח ושוב אין המובד יכול לבטלו וד דודקא ולא איצטריבו ליה דודי משום דבר שנתחשש אהב בהחזק בצורתא דהוה בזהררע זכניהו לאפרז לאפדניהו למיזבן חיסוי ולבסות אדתו חיסוי א"ש שמבר גבסו לקצות דבר ידוע ואהב חזר בו המובד ו שלא רצה למובה לו אבל אם הוא בעצמו חזר בו ולא רצה לקצות אותו הדבר שמבר גבסו בשבילו ב בוי לקצות המקח קיים ה"מבם זל בתבמי שהקצח לחבירו והתנה עליו על מנת שתתן מקח זה או תמכרו לפלוני אם מברו או נתנו לאותו פל פלוני קצח ואם לא קיים התנאי אלא מברו לאחר או שלא מברו או נתנו בזמן שקבע לו לאקצח מבר קדקע והתנה המובד שיחזירו לו בשיחיו לו המועית צריך לחזירו לו בשיבאלו מעותיו לפיכך אסור לו ללוקח לאכול הפירות דהוה לחזר דודי בחלואה גביה אבל אם אמר הלוקח מעצ מעצמו אחזירו לו בשתתנה או לאחר שחתנה על עליו המובד חשיב הלוקח כן אעשה אם לא תשתנ דעתי אבל אם תשתנה דעתי ולא ארצה להחזיר אי איני מתחייב להחזירה אין באו תנאי לפיכך יכול הלוקח לאכול פירות שאם יחזירו לו אהב הוי במובדו לו מעתה לשון ה"מבם זל מבר לו סתם ואמר לו הלוקח מרענן בשחיו לו מעות תביאם ואני אחזיר לו הקדקע הדין זה תנאי קיים וחלוקת אוכל פירות ואין זה אבק ריבית ש שחרי מרענן חייב את עצמו לתנאי זה עכ"ל ואיני מבין דבריו כיון שמחשיב אותו תנאי וצריך הלוקח לקיימו א"כ היאך יאכל הפירות אלא ודאי אין באו תנאי כלל בספר יורה דעה בחילכות ריבית בתבתי מבר לו שרה ונתן לו קצח מותרים ואמר לו בשתביא יתר המעות סול את ש שלר חלוהו על שרה מאה דחובים והוא שוה יותר ואמר לו אם לא תפרעני ער ג' שנים תהא שלי הוי אסמכתא ולא קצי אם אמר לו אם לא תפרעני ער שלש שנים תהא שלי מעבשיו קצח ואם בתחילת בשלוח ממנו הקפיד שלא למשכן אלא שרה זו דודק קצח אפילו בלא מעבשיו ואם אמר לו לא יהא לך פירעון אלא מזו אפילו לא אמר מעבשיו מחזיק שא שאינו יכול להגבותו למקום אחר ולא זה יכול לת לתבוע ממנו שיפרע בו ממקום אחר ומיהו אם ירצה יכול לסלקו במעות ובל חיבא שלא קצח חש השרה משום דהוי אסמכתא הפירות שאכל תוד של שנים אין צריך לחזיר והוי אבק ריבית ואם אכ אכלו אחר שלש שנים מפני שהלוח היה סבור שנחל שנחלטה לו וחזירו לו לאכול ושוב צודע לו שלא נחלטה לו צריך לחזיר לו הפירות שאכל בת ה"מבם זל ברא שקצח בשמקיים התנאי שקצח

ממנו באחד מן הרבנים שקוצין בהם אלא שחתנה שיחיה על תנאי לפיכך אם גתקיים התנאי גתקיים המקח אבל אם לא קצח ממנו עתה והתנה שאם לא יתקיים לא יקצח אעפ"י שנתקיים לא יקצח ביצר מבר או נתן לו בית על תנאי שילך ביום פלוני למקום פלוני והחזיק בו עתה אם קיים ת תנאו וחלד ביום פלוני למקום פלוני קצח ואם לא לאו לא קצח אבל אם התנה ואמר אם תלך למקום פלוני ביום פלוני או תביא לי דבר פלוני אמכור לך בית זה או אתננו לך וקיים תנאו וחלד ביום פ פלוני למקום פלוני ואחר כך החזיק בבית לא קצב קצאו שזו אסמכתא היא שסמך קציתו לעשות כך ובר ובל אסמכתא לא קציא שחרי לא אמר להקנות לפיכך הצותו עירבון על המקח ואומר אם אני חוז בי ערביני מחול לך ואמר המובד אם אני חוזר בי אכפול לך ערבוני אם חוזר הלוקח קצח המובד ה העירבון שהרי הוא תחת ידו ואם חזר המובד אין מחייבין אותו לבטל העירבון שזו היא אסמכתא ובן כל תנאים שמתנין בני אדם ביניהם אעפ"י שהו בערים ובשטר אם יהיה בר או אם תעשה בר אתן לך כך דבר או אקצח לך בית זה אם לא יהיה בר א או אם לא תעשה לא אקצח לך ולא אתן לך אעפ"י ש עשה לא קצח שכל האומר אם יהיה אם לא יהיה לא גמר דהקנה שחרי אין רעתו סומכת שמא יהיה א או לא יהיה עכ"ל דהלא כד חשיג עליו במה שכתב שהמובד קוצח את העירבון מפני שהוא בירד ובן פי רש"י שאם הלוקח אינו מחזיק את חוזר בו וב דבמה שכתב אם יהיה ואם לא יהיה דלא חילק בין חיבא שחזר בירו אם לא זה תימא כגמרא מחלק ב בזה ורבי יצחק חילק בו ופי' דבר שאינו בירו והוא תלוי ביר אחרים כגון האומר קצח לי יין ממ מקדש פלוני או ביוצא בזה דאם לאו תתחייב לי בכר ובר אסמכתא ולא גמר ומקנה רשע לא ירצו המובד למכור לו היין שהיה לו לקצות לפיכך לא גמר ומקנה אפילו אי לא גזים ודבר שאין בירו כלל ואין דבר לתלות בו לומר דאיתתא רהבי התנה שחזר סבור שמא יבא לידי בר כגון שתק בקוביא ו דביוצא בו שאינו ידוע אם יצא אם לאו וא"כ התנה ודאי מסמך גמר ומקצי ברא בששוחסין במעות מ מובד אבל אם שוחסין באמצח אין מוציאין המנו מה שחפסיר והמתנה על דבר שבירו לעשות אי ל לא גזים כגון אם אויביר ולא אעכיר אשלם במיטב ל לא הוי אסמכתא ואי גזים שאמר אשלם אעפ"י ד דודי הוי אסמכתא ולא גמר ומקנה ולא משלם א אלא מה שחפסיר לפיכך בשחפסיר מקנה ללוקח על תנאי אם תעשה לי דבר פלוני שקנ הוי אסמכתא כיון שקיים התנאי אינו תלוי ביד המובד אלא ביר הלוקח בתב ה"מבם זל כל שאומר מעבשיו אין באו אסמכתא ביצר אם לא באתי מכאן וער שלש קצח בית זה מעבשיו וקצו מיד על זה הדין זה קצח אם בא בתוך הזמן שאילו לא אמר לו לחק להקצותו לא הקצחו מעבשיו ואם קצו מיד בבר חשדב קצח וחזר שיתמיש זכיוותיו בבר והוא שלא יחיה אונס ביצר התמיש שטר או שוברו בבר

היום קצח אפי' אמ' מה שאירש מאבא חיות מבור לך
ומת הבן בחיי האב ואלח' מת האב בן הבן מוציא
מיר הלכות וואפ' חומי שקבל אביו מחלכות
אין צריך להחזיר שבינו שמת הבן בחיי האב לא
באו מעולם הצבסים לרשותו וזה בן הבן בא מבח
אבי אביו כתב רבי האי ראובן שלוח מיעקב א
אביו ואחר כך מבר נכסיו ומת ראובן ויעקב וירש
הגור בן ראובן שטר חוב מיעקב מוציא הצבסים ש
שטבר אביו מיר הלכות דמצי אמר אנא מאכוח
דאבא יריתנא אבל הוותב נכסיו לבנו או לאחר א
אחרי מיתו שאין המקבל יכול למכור הפירות כל
זמן שהגותן קיים אלא יכול למכורם מחיים ולא
מיתת הגותן פירוש שזבח הלוקח בגוף הקרקע מ
מיר ובפירות יזבח בהם אחרי מית הגותן ונשימות
הגותן יזבח בהם הלוקח אפילו אם מת המקבל ב
בחיי גותן שאין באז מקצה דבר שלא בא לעולם כי
ביון שהגות שלו שקנין פירות שנשאר לו לאב לאו
בקנין הגות דמי כתב הרמב"ם הפוסק על שער
שבעיר ולא היה לו אותו מין שפסק חייב המוכר ל
לקנות וליתן ללוקח מה שפסק ואם חוזר עומד ב
במי שפרע מי שנתן לחבירו קרקע ונתן לו א
אביו מעות או שאר מטלטלין לא קצח אפי' חיו ח
חמעות והמטלטלין ברשותו לפיכך צריך לחביו ל
ראיה שהיו חמעות והמטלטלין שהקצה לו ברשותו
באותה שעה מי שהיה לו פקדון ביד אחר יכול
להקנותו לאחר בין במכר בין במת' שהוא ברשות
בעליו והוא בחזקת שהוא קיים אבל מי שיש
לו מלוה על אחר אינו יכול להקנותה אלא במעמד
שלשתן ואני כתבתי למעלה שגם מלוה יכול
להקנות בקנין לאחר

אין

אדם מקנה לאחר בין במתנה
אלא דבר שיש בו ממש אבל דבר
שאינו בו ממש אין קנין נחש
בו ביצד אין אדם מקנה לחבירו דין התפוח ולא
טעם הרבש ולא עין חברולת לפיכך הקצה לחבירו
דירת ביתו אינו נחש בקנין וכן המוכר אויר חו
חורבתו ואויר חצירו כגון שהיה לחבירו בותל סמ
סמור לחצירו או לחורב והקצה לו אויר חצירו ל
להבניס בו זיזין לא כלום היא אלא אם בן יקצה
לו הבית לזר בו והחצר להבניס בו זיזין
וכן המוכר רחל לגיזותיה ופרה לולדותיה ושפתח
לעברה חוי מבר לש' מכרז או נתנו לזמן קצוב א
או כל ימי המוכר או כל ימי הלוקח ומיחזאם מב
מכרז לאחר ושייר הרירה והאויר לעצמו מחגי
ברמפדיש לעיל דבעין יפח שייר וחוי באילו פירש
שייר לו המקום ואפילו לא חזכיר לו שייר בחצ
כלל אלא מכר לו הבית ואמר לו על מגת שהריסח
העליונה שלי אמרינו ששייר לו מקום בחצר להדג'
זיזין מהריסח לחצר וכל בידא בזה וכתב הרמב'
בם המוכר גוף הקרקע לזמן קצוב חרי זו מבירה
ומשתמש הלוקח בגוף הקרקע בחפצו ואוכל חפ
הפירות כל זמן המכירה ובסוף תחזור למוכר
ומה הפרש בין המוכר קרקע לזמן קצוב ובין חפ
המקנה אותה לפירותיה שהקצה לפירות אינו יב

יכול לשנות בצורות הקרקע ולא יבנה ולא יחרס
אבל הקונה לזמן קצוב חרי זה בונה והורס ועוש'
בכל זמנו הקצוב כמו שעושה הקונה קניין עולם
לעולם ומה הפרש בין המוכר שדה לפירות ובין
המוכר פירות שדה לחבירו פירוש אחר שבאו לעד
לעולם שהמוכר פירות הסדה אין ללוקח רשות לא
להשתמש בשדה כלל אפילו ליבנס בה אלא בעת ה
חוצאת הפירות ויש לבעל השדה להשתמש בה בח
בחפצו אבל המוכר שדה לפירותיה אין לבעל השד'
רשות ליבנס בה אלא מדעת הלוקח ויכול הלוקח
להשתמש בה בחפצו ומה הפרש יש בין קצבה ש
שדה זו לפירותיה ובין המוכר שדה מחבירו שהק
שהקנה שדה לפירות מחבירו יכול לצוסעה ולזרוע
כל זמן שירצה או להובירה והמוכר אינו בז כי ח
חשולר אינו דשאי לחסביר והקונה מקצה לאחר כל
מה שקצה וכתב עור רין העניים והגדירים
אינו ברין חריוס שאילו אמר מה שתלך בהמתי יח
יהיה הקדש או תתנו לצוקה או יהיה אסור עלי א
אפ' שאינו מתקדש לפי שאין אדם מקדש דבר שכל
מכל מקום חייב לקיים דבריו משום כל היוצא מפי
מפיו יעשה הואיל וכן הוא אם צוה אדם כשהוא
שביב מרע ואמר כל מה שיוציא אילן זה ינתן לעב
לעניים זכו בו העניים ויש גאונ' שחולקין ואיפ'
שלא זכו העניים אלא ברבר שהריוס זוכה בו
לפיכך לא יזכו ברבר שלא בא לעולם ואין דעתי ב
צוטה לרבריהם ודעת א' הרמב"ם ז"ל ב"ס לרב
לרברי הגאונים שכתב מי שאמר חוב שיש לי על פל
פלוגי יהיה הקדש או לעניים לאו כלום היא שאין
אדם מקדש דבר שכל אלא אם בן ואמר חוב שיש לי ע
על פלוגי בשיבא לירי אתננו לעניים או לצוקה
או חייב לקיים דבריו וצריך להקדישו או ליתנו ל
לצוקה בשיגבנו והרמב"ם חשינו גם בן עליו
ובתבאם חייב אדם את עצמו ואמר אתה בן ובר מ
מהפירות שיצאו בברם שלי וכן כל בידא בזה חרי
חייב עצמו ויתן אבל אם אמר ינתן בן ובר מפירות
שלא באו לעולם או שאמר לבניו לא קצו עניים
שאלח לא' ז' שאלח אדם שקצה קרקע ארעה

המור

פירות שובר או
פירת בורות לחבירו ק
קצה ואין זה מוכר דבר
שלא בא לעולם שאינו מוכר חיוגים שולירו וחד

בקניין המקח קיים ויתו בשאר של היתר ואין את
אחר מהם יכול לומר המקח בטל ביום שנעשה באי
באיסור אלא מבין שקנו באחר מדרבי ההקצאות
המקח קיים וחדריבית שבו אין מוציאין אותו מיר
חמובר

כתב

ח'מ'כ'ם המקצה לחבירו
דבר שאינו מסויים אם היה מ
מיצו ידוע א'ע'ם שאין מרתו ופ

דמשק לו ידוע קצה ואם אין מיצו ידוע לא קצה
ביצר ערימה זו של חיסים אני מוכר לך בכר ובר מ
מרתה זה של יין אני מוכר לך בכר ובר א'ע'ם שאין
מרת הערימה ידוע או מציון הקצו ידוע מכרז ק
קיים א'ע'ם שנמצא חסיר או יתיר על האומדן שהיה
ברעתם ויש להם אונאה כמו שער שבשוק אבל ה
האומר לחבירו כל מה שבבית זה או כל מה שבתיב
זו אני מוכר לך בכר ובר ורצה הלוקח ומשך אין
באן קניין כלום שלא סמבא דעת הלוקח שהרי אין
ידוע מה שיש בו אם תכן או זהב ואין זה אלא במש
במשחק בקוביא וכן המוכר לחבירו בעשרים ריג
חיסין ולא פיר' במה סאה מכר לו צותן לו בשער ש
שבשוק בשעת המכירה וכל החוזר בו אחר גתינת
דמים ולא רצה בשער שבשוק בשעת מתן מעות מ
מקבל עליו מי שפרע אין אדם מקצה דבר שלא
בא לעולם בין במכר בין במתנת בריא בין במתנת
שביב מרע ביצר אמר לו מה שיוציא אילן זה מבור
לך מה שתלך פרותי או ספחתי מבור לך איצו כלום
אפילו היה הפרה או השפחה בכר מעובדות דיכול
לחזור בו אפילו אחר שתלך הפרה או השפחה ואף
שגילד פירות האילן ובאו לעולם ואם קדם הל
הלוקח ותפס הפירות אין מוציאין מידו ואם מכר
האילן לפירותיו או פרה ושפחה לעובדיהן קצה מ
מיר ואין שום אחר מהם יכול לחזור בו כתב
בעל העיטור ולא חשיב דבר שלא בא לעולם אלא כ
בגז פירות אילן ובידא בו ששיניהם יורעין ומת
ומתנין בדבר שלא בא לעולם אבל אם המוכר מת
בדבר שלא בא לעולם בגז שהמוכר מתנה ליתן לו
דבר פלוגי והוא בעולם אלא שאינו ברשותו חייב ל
לקיים ולתנאו שעל מצת בו צתן לו הלוקח מעותיו
ואין דעת א'ח'ז'ל' בו בשם שאין אדם מקצה דבר
שלא בא לעולם כד אין אדם משייר דבר שלא בא ל
לעולם ביצר מבור שרה לראובן ושייר מפירותיו לש
לשמעון דבר ידוע מכל שנה לא קצה שמעון כלום
מהפירות לפי ששייר לו דבר שלא בא לעולם וחסד
עם הפירות חבל לראובן אבל אם שייר מהפירות
לעצמו מחגי משום ראמיג לעצמו שייר בעין יפח
ורואין באילו שייר לו מקום הפירות דחוי דבר שי
שיש בו עמש ואפילו מכר לוקח זה השרה לאחר ת
הלוקח של זה המוכר איצו יכול למכור וצריך ליתן
לו כל מה ששייר ואם אמר כל זמן ששרה זו בידי ו
ומכרה לאחר בכר פקע בחו של מוכר ראשון כשמ
בשמכרה לאחר הלוקח שקצאה ממנו ואפילו אם ת
חזר הלוקח הראשון וקצאה מהלוקח חסיגי שקצא
ממנו איצו צותן למוכר הראשון כלום ואם מתח
המוכר הראשון אין לבניו כלום אפילו מת בעורה

ביר הלוקח הראשון אלא אם כן פירש לידל
דלידשי רביון שאין לו אלא משום דאמר דבעין יפ
יפח שייר לא מחגי אלא לו ולא לידרשו
וא'ע'ם שצריך ליתן לו הפירות ששייר אם לא יתנם ל
לו אין המקח מתבטל בכר שאין קניין המקח תל
תלוי בכר אבל אם מתנה על מצת שתתן לו מח
מהפירות כד ובר מכל שנה אז קיום המקח תלוי ב
בו ואם לא יתן לו כמו שהתנה יתבטל המקח וזהו
ראין אדם מקצה דבר שלא בא לעולם יכול להתנות
על ד'ש'ל' וכן אם מכר או צתן דקל לאחר ופרד
דפירותיו לאחר ראשון קצה דקל ופירות ושיגי ל
לא קצה כלום אבל אם אמר לאחר קני דקל זה חוץ
מפירותיו שייר לעצמו גם מקום הפירות שהם
הענפים ואין ללוקח אלא הצדע לבשייבש

ובשם

שאין אדם מקצה דבר
שלא בא לעולם כד אין מקצ
לדבר ש'ל' בגזן המזכה ל

לעובר ואפילו שהוכר העובר חסוד לרבר ש'ל'
וחמובר או המזכה לו לא קצה וכתב ח'מ'כ'ם א
אפילו אמר לבשילול לא קצה אבל ר'ח'א'מ'ם שאם
אמר לבשילול קצה ולזה הסכים ארזני אבי ח'ר'א'ש
ז'ל' וזוהא שלא מת המזכה וגם לא חזר בו קודם
שגילד העובר אבל אם חזר בו המזכה או מת וגם
וגפלי גכס' קמי יתמי לא קצה שלא נגמר הקניין ע
ער שילול ומיירי צמי בשלא הקצה לו בקניין סודר
וא'ל' לבשילול חזר סודר למריח וגם לא בחזקה אל
במשיכה וישנו ברשות הזוכה בשגילד העובר או ע
עמר באגם או קרקע וחסטר קיים ביר חזוכה בשע
שגילד העובר ופס'ק ר'ח'א'מ'ם חזק צמי ביר
בירושתו שאין לעובר זכיה בה א'ע'ם שבאה לו מ
מאליה וכן כתב ח'מ'כ'ם ל'ש' הגז בירושת אביו ל'ש'
בשאר יורשין וח'ר'א'כ'ר' כתב שיש לו זכיה בירושתו
ביון שבאה לו מאליה וכן כתב א'ח'ז'ל' ואם
זיכה לעובר שלו קצה אפילו לא אמר לבשילול שרע
שרעתו של אדם קרובה אצל בגז ודוקא במזכה ל
לעובר שלו שבגר בתעברה אשתו אבל אמר לאשתו
גכסי לבנים שתלרי איצו כלום ואם לאחר שאמר
לח כר אמר לאחר מבניו קצו את בחר מצייתו לא
קצה ודחה ליה קצה את וחמור ולא קצה בשם ש
שלא קצה את החמור אבל אם אמר לאחר קצו את
וחמור גכסי או חמץ פלוגי קצה הוא החגי

אין אדם

מקצה דבר
שלא בא לרשות
בגז מה שאירש

מאבא מבור לך מה שתעלה במצודתי מבור לך לא
אמר כלום ופ'י'ת' דוקא בסתם אבל אם פירשו
ואמר שרה זו שאירש מאבא זו מבור לך קצה
היה אביו גוסס וצריך למכור לצורך קבורתו וא'מ'
מה שאירש מאבי חיום מבור לך תיקנו חבמי שהוא
מבור משום מבור אביו כרי שיחא מוכן לו צריכי קב
קבורתו וכן אם היה עגי ואין לו מה יאכל ואמר
מה שתעלה מצודתי חיום מבור לך כרי חיון אותו

מקום לחבירו לעשות לו בית סתם או רפת בקרש או בית חתנות לבנו או בית אלמנות לבתו או המסביל עליו לעשות עושה איתם דאמות על שם אמות ויא דרפת סגי בלעל דבבית סתם צר צריך שיהיה שש על שמנה מבר לו מקום בית גדול או מסביל עליו לעשותו עושה אותו שמנה על ששה סרקליון עשרה על עשרה תרפץ אפוני יב על יב ובל שיעורו הללו לבר עובי המחיצות וגובה כל ב בית ובית כחצי אורכו וכחצי רוחבו

דטו

את החצר מבר בורות שיחין ומערות שבה וכל הבתים החיצונים והפני

המזכר

וחפצימיים והבתים שיש בהן חול שמתקצין בה זה זבובית והחצונות הפתוחים לתוכה ושאינן פתוחים לתוכה אין גמברין עמה היו פתוחין לתוכה ולרשות הרבים אם רוב תשמישן לתוכה גמברין עמה ואם לאו אין גמברין עמה אבל לא מבר כל המסלטלין שאין גמברין בכלל הבית ואם אמר לו היא וכל מה שבתוכה הכל גמברין עמה כל תשמישי הבית בר מחיטי ושעירי ומכל מקום מרחץ ובית הבר שבו אין גמברין עמה המזכר בית הבר מ מבר את האבן הגדול הבנוי על הארץ שטוחנין על עליה הזיתים ואת הים שהשמן יורד לתוכו כשב בשנעצר והכלוגסות שסומכין בהן הקורה ואת הל הלוחות שנותנין סביב חזיתים כשנעצרו שלא יתפזרו ולא מבר ריחים העליונה ולא את הקורה ואם אמר לו הוא ומה שבתוכה הכל מבר חוץ מש משקין ומרציפין שמביאין בקו הזיתים אמר לו ב בית הבר וכל השמישין אני מוכר לך והיה הוצה לו חצונות ששטחן זיתין בהן והשנעצמן ואין עיקר תשמישתו לבית הבר אם אמר לו בית הבר וכל תש תשמישתו אני מוכר לך ואילו מצרעה והן בין ה המצרים קנה ואי לא לא קנה להו

המזכר את המרחץ מבר המקום שמצניעין שם הנס הנסריו שיושנין עליו בבית המרחץ ובית היקב שנותנין בהן המים וגית הספסליון שיושנין עליו בחצר בית המרחץ ובית הוילאות שמסתפגין בהן אבל לא מבר הנסריו והיקב והספסליון והוילאות עצמם ואם אמר לו היא וכל מה שבתוכה הכל מבר מבור ובין כך ובין כך לא מבר הבריכות המספיי המספיקות מים בימות החמה ובימות הגשמים ול לא את בית ארצו העצים ואם אמר לו הוא וכל תש תשמישין אני מוכר לך בולן מבורין אפילו הן חר חוצה לה ובקו שהן בין המצרים ובתב לו ואילו מצרעה המזכר את העיר מבר בתים וחצירות בורות שיחין ומערות מרחצאות ובית הברין ושוב ושובבין ובית השלחן שבה והסומכין לה והסרות חירועות לה והביברין של חיה ועות שפתוחין בנג בגרה אעפ שוחרקין ממנה אבל לא קנה המסל המסלטלין שבה ולא את בפייה ולא ביברי חיה וע ועות שאין פתוחין בגרה ואם אמר לו היא וכל מה שבתוכה הכל מבר ואפילו בהמה ועברים וס ושאר כל המסלטלין שבה המזכר שרה מבר את

ולא שיירית בזבציה אילין בלום קנה כולל לאכ בתב ולא שיירית בזבציה אילין בלום לא קנה כולל אעפ שמצר לו מצרי החיצונים מבר הבית וה והתנה על מנת שריוטח עליונה שלו ולא היה צריך לזה התנאי שבלאו הבי אינ מבור וצריך לקיים יי ויתור לשונו שמועיל לשום דבר וקאמר רב זביר ש שמועיל להוציא זיוין לחצר פי שאם מבר החצר ע עם הבית יכול להוציא ממנה זיוין לחצר וחשכין באילו שייר לו מקום בחצר להוצאת זיוין וכו' א אם לא מבר החצר יכול להוציא זיוין ממנה על הר הרוטח ורב פפא אמר דמהני ויתור לשון שאם גפלה הרוטח חוזר ובונה אותה ופי' רשבם דרב זביר ורב פפא פליגי וחלבה ברב זביר ואם גפלה אין חוזר ובונה אותה וחלמ'ן זל בתב וראי הקונה עליה מחבירו אם גפלה חוזר ובונה וכו' א אם מבר בית ושייר עליה לפניו וכו' בתב ה חלמ'ם שאם גפלה חוזר ובונה אותה ואח' חל'ם בתב ברשבם והיבא שמבר לו סתם שאין בור ד ודות גמבר צריך הוא ליקח לו דרך מן הלוקח ליל לילך לבורו דבעין יפה מבר ולא שייר לו דרך

דאי אמר לו חוץ מן הבור והרות אז אין צריך ליקח לו דרך והמזכר בור ודות לבר אין הלוקח צריך ליקח לו דרך ובסתמא ימבור לו הדרך מי שיש לו שתי בתים זה לפנים מזה ומברם או נתנם לשני באחר אין לפנימי דרך על החיצון ואין צריך לומר אם נתן לחיצון במתנה ולפנימי במבר ורוקא ש שהקנה לשניהם באחר או לחיצון ברישא דאי הקצ לפנימי ברישא מיר כשהקנה לו ושייר לעצמו החי החיצון זוכה הפנימי בדרך על החיצון לש מבר לא שגא מתנה ואם מבר לחיצון ונתן לפנימי יסל לפנימי דרך על החיצון שנותן בעין יפה הוא צות ורוקא שהקנה לשניהם ביחד או שנתן לפנימי תחילה אבל אם מבר לחיצון תחילה מיר בשה כשהקנה לו ושייר לעצמו הפנימי זוכה בהסרת דרך מעליו המזכר את הבית מבר כל הרברים הקבועים בגוון דלת ומציעול והאיצטרובל ומכתשת הקבועה והתנור והריחים אם קבועים ה הם ולא מבר המפתח אפילו הוא קבוע ברלת ולא המכתשת המסלטלת ולא הקלת ואם אמר לו הוא וכל מה שבתוכה כל אילו מבור אבל לא גג ויציע ובור ודות ומחילות לשון חלמ'ם המזכר בית מבר תנור ובירים וריחים ומלבנות הפתחים המת מחוברים בטיט ולא מלבני ברעי המטה ולא מל מלבני חלונות אעפ שה מחוברים בטיט בזמן שהן לגוי ורשבם פי' רשל חלונות גב אם מחוברים בטיט גמברים ולא ירענ מה ענין מלבני ברעי המטה לגבי מבירת הבית שאין המטה גמברת כב בכלל הבית האומר לחבירו בית אני מוכר לך יכול ליתן לו עליה דעליה בכלל בית היא ואם אמר לו בית בביתי אני מוכר לך אינו יכול ליתן לו עליה דהאי לישינ משמ מעולה שבבתים ועליה גרועה מבית בשום עליה וירירח ומיחודות ה הפחות שבביתו ואם אח' גפלה אחד מבתיו אינו צו צית לו בלום שיאמר לו שלך גפלה המזכר

והדבש שיבא לכבודת אלא מוכר השיבד לפירותיו
והבדורה לרובשו וחרו הוא במזכר אמת המים לחב
לחבירו שהוא נהנה בכל מה שיצור בה ובמזכר אי
אילו לפירותיו והבצים והאפרוחים שהם עתה בש
בשובד לא קנה אות בעל השובר כל זמן שלא פרחו
משום לא תקח חאם על הבצים : לפיכך הרוצח
להקנות לחבירו בצים ואפרוחים שבשובד מטפה
על השובר כדי שיגביחו האמהות מעליה ואחר כך
יקנה איתם לחבירו בקניין או אגב קרקע או בשאר
דברים שהמטלטלין נקניין בהם

ויו

דברים

שהמזכיר סתם מה

זמכר מהם ואיזה רכב זמ

זמכר בכלל חבירו ואיזה

דבר מהתשמישים זמכרים בכללם . המזכיר בית

סתם לא מוכר היציע שהוא כמו בניין קסן אצלו

ולא את החרר שלפנים הימצו אפילו עומדים בידו

המצרי והוא שיש בהן דאמות או אין זמכר עמו

אפילו אין פתיחו אלא לתוך הבית אבל אם אין ב

בהן דאמות או זמכרין עמו אפילו פתוח למקום

אחר וגר מזכירי ח'מ'ם זל דווקא ביציע אם

אמרינן כשהוא פחות מארבע אמות זמכר בכלל חב

הבית אבל בחרר אפילו אין בו דאמות אינו זמכר

עמו אבל לא ח'מ'ם זל כתב דאז בחרר אם אין בו דא

אמות זמכר עמו ויראה עור מזכירי ח'מ'ם זל

דרווקא בחרר אמרינן שאינו זמכר אעפ' שעומד בי

בין המצרי אבל יציע שאין חסוב כל כך אם עומד

בין המצרי זמכר עמו ודא ח'מ'ם זל כתב שדינן ש

שה ובעלייה כתב ח'מ'ם זל שם היא פתוח לבית

בארובה במערכת הבית שהיא בכלל הבית ודא שא

שאינו בכלל הבית והרמ'ם חילק שם היא עשר

עשויה בחלל חבית בעין אוצר אז היא זמכרת עמו

אבל אם היא עשויה על תקרת הבית ויש בה ארבע

אמות וגבוה עשרה אפילו אינה פתוחה אלא להוד

הבית אינו זמכר עמו ואפילו היא עשויה בחלל ח

הבית דווקא ופתיחו לגו ביתא ואפילו אם יש בה ד

אמות וגבוה עשרה טפחים ואפילו אם יש לה פתח

גם בצד אחר מירבנא אבל אם אינה פתוח לבית א

אפילו אין בה ארבע אמות כל חיבא דאית'לת שיע

שיעורא דחזיא לפום מנהא לאישתמושי בה כמנהג

נפשא לא מירבנא לא מוכר את הגג בזמן שיש לו מ

מעקה גבוה עשרה טפחים ויש בו רותב ארבע א

אמות ולא את הביר והרלת החפורי בקרקע אפי

עומדים בין המצרי וכתב לו עומק ורומא וכתב

לו גב ולא שיירית בזבצי אילין כלום אף אין כל אל

אלו זמכרין דרש'ם כתב אפילו גג גבוה עשרה

טפחים בכלל רומא הוא וזמכר עמו אם כתב לו

רומא ור' פי' בסכר הראשון וכן כתב הרמ'ם שלא

קנה גג הגבוה עשרה טפחים אפילו כתב לו עומק

ורומא וגם בשאינו גבוה אינו קונה אותו סת

סתמא עד שיכתוב לו רומא ומיחזי גמי שלא ק

קנאו לוקח סתמא מ'ם קרקעית של גג קנה דאי א

איפשר לג'כר להשתמש בו אפילו בוריסת הרגל

אבל חיבא שגבוה אינו שאינו מזכיר מפי חשיבתו שח

שחשוב בפני עצמו גם קרקעיתו אינו מזכיר על כן
לא מחזיק מה שכתב לו עומקא ורומא אלא לענין ח
חאזיר שעל גביו שאין המזכיר יכול לחוציא דיון ע
על שלו ולא לחפור תחתיו שאילו לא כתב לו עומק
עומקא ורומא לא היה בכלל ויהיה המזכיר יכול לב
לבנות עליה ברומא ע'ם עמודי בעניין שלא יבביר
על הבניין וכן לחפור תחתיו דבלבר שלא יזקקו

והרמ'ם כתב דאפילו לא כתב עומק ורומא אי

אין המזכיר יכול לחפור תחתיו אלא לענין זה ח

הוא של מזכיר שאם יש לו בית אצלו שיכול להשתמ

בו בחבצסת קירות וכן כתב ח' יוסף הלוי שאין ח

המזכיר יכול לחפור תחת הבית כדי שלא יזיק ואם

בין מה תועיל למזכר שיורד עומקא ואמר שאם חפר

הלוקח בירות שיחזין ומעדות הרי הן של מזכר

דביון שאין מועיל עומקא ורומא אלא לענין האור

והעומק ולא לענין גג בור ורות ומחילות להיות

זמכר לפיכך אם מזכיר לו כפי צריך לכתוב בשטר

מארעית תחומא עד רום רקיע ומיהו אם כתב

לו מארעית תחומא ועד רום רקיע סגי וקנה גגו

זכיר ורות ומחילות דאין צריך לכתוב לו עומקא ו

רומא כתב ח' שלמה בן אדנת המזכיר החצר

סתם ולא כתב לו עומקא ורומא לא קנה עומקא ו

רומא אבל בחורבא ביון דסהם חורבא עומדות ל

ליבנות קנה באויר כדי סתם בית דהיינו כדי דנק

דנקיס אסוריות ומחוזא וחרר ובשרה ובכרם בסת

בסתמא קני רומא ולכך עשוין שאין עשוין לבנות

על גביהן אבל בעומקא לא קני עד דכתב ליה עד

עומקא דתנו המזכיר השרה לא מזכיר חבור והרות

וחר' וזה כתב רבנא קנה כל חאזיר אעפ' שלא כת

לו רומא ביון שאין מקום מסויים למעלה

וכן דעת א' ח'מ'ם זל רב'ל'ן קנה כל רומא מסתמא

כתב ח'מ'ם זל המזכיר בית לחבירו סתם שלא קנה

עומקא ורומא פשיטא שאם גפל הבית שאין הלוק

יכול לבנות אלא בשיעור הדאשין ואפילו אם כתב

לו עומקא ורומא והיית עלייה בזויה ע'ם עמודי ב

ביון שלא קנאה לוקח אם גפלה חוזר ובונה אותה

אבל אם מזכיר המזכיר לאחר גפלה אזרא ליה ואין

הלוקח יכול לחזור ולבנותה שלא קנה קניין הגות

אלא אותם עצים ואבנים קנה אבל הקנה עלייה ב

בנוייה ע'ם בית גפלה חוזר ובונה אותה ע'ם

דאיני מבין דבריו למה אין הלוקח שקונה העלייה

מהמזכיר יכול לחזור ולבנות אם תפול כמו שהיה

עושה המזכיר שמכרה לו שהרי מזכיר לו כל הכח שה

לו בה בירה שהוא בית גדול ובתים קטנים פ

פתוחים לתוכו והוא עומד באחר מהם ואומר בי

בית זה אני מוכר לך אם חבל קורין לבירה בית ס

שתם ולבית יחיד אין קורין בית סתם עד שיפרש

בית לבר אז בולח מכורה אפילו לא מצר לו מצר

החיצונים לא כתב לו ולא שיירית בזבצי אילין כל

כלום ואם אין שום ארם קדרא לבירה בית או אינה

מכור אפילו מצר לו מצר החיצונים וכתב ולא שי

שיירית בזבצי אילין כלום ואם איבא דקארד לביר

בירה ולבית בית ואיבא גמי דקארד לבירה בית ול

דלבית בירה אם מצר לו מצרים החיצונים וכתב לו

ויתבסו אהב בק-קע ער שיראז בשלש דיסעוון הל
חלוקח לקחתי שלש וישלי קרקע עמחו לפיכך צ
צריך לקצץ גיד ואם קצח וסל אין לו בלום בשריג
אפילו חיוצאין מעיקר הקהל מבר הקרקע ושייר
לעצמן האילנות אפילו לא שייר אלא שני אילנות י
יש לו קרקע הצריך להם והרמבם כתב יש לו
חצי הקרקע הצריך להם ולא צהירא מבר לשנים
באחד לזה הקרקע ולזה האילנות מסקינן זה קצח
אילנות וחצי קרקע וזה קצח חצי קרקע ופי' רש
בם לאו דווקא חצי קרקע אלא בעל האילנות קצח
תחתיהן וביניהן וחיצ' להן במלא אורה וסלו אי ב
גמי חצי קרקע דווקא ובגון שכל הקרקע צריך לא
לאילנות ואפילו לא מבר לו אלא שני אילנות

ודי' פיר' שאין לבעל האילנות בגוף הקרקע בלום
אפילו אם קצח שלש ביון שמכרו לאחר ולא קצח
אלא מקום האילנות ליטע אחרים תחתיהן אם יי
יבשו ובן הרין אפילו אם קצו שנים אם יבשו י
יסע אחרים תחתיהן רבי חיבי ולחאי זבין בעין יפ
יפה לחאי גמי זבין בעין יפה וכן כתב אא הרז'ל
הקוצה אילנות לקוצצן לשקופח בותים מניח
לו שני ענפים הסמוכי לארץ שאז יזן חורז' וגרילין
ובתולת השקמה מניח שלשה טפחים הסמוכי
לארץ וקוצץ השאר ובסדן השקמה שני טפחים
ובשאר כל האילנות ספח בקנים ובגפני מקשרת
תחתיהן ולמסה ברקלים ובאצנים חופר ומשרש
לפי שאין גזעו מחליה ר"ז

המובר לחבירו

מקום

בתור ד

שרהו א

לעשות בו אמת המים להשקות ממנו בית השלחין
נותן לו דרוח שלש אמות אמה דרוח לעיקר האמ
ואמה לשפת מכאן ואמה לשפה מכאן והרמבם
כתב שצריך ליתן לו ארבע אמות שנים לרוחב הא
האמה ואם מכר לו מקום להשקות בקילון נותן
לו חצי אמה לעיקר דרוח האמה וחצי אמה מכאן ו
וחצי אמה מכאן לשפת גם באן בתב הרמבם ז"ל ש
שצריך אמה לרוחב האמה ואות השפות נוסעו אב
אבל אינו רשאי לזרען שהזרעים מחלחלין הקרע
ומקלקלין אמת המים ואם גפלו השפות נוסלע
עפר מן חסרה וחזור ומתקנו המובר לחבירו
דרר לעבור בו בתור שרהו אם דרר היחיד נותן לו
שני אמות ומחצה שיעור שיעבור שם חמור טעון
מבר לו דרר לעבור בו מעיר לעיר נותן לו דרוחב
אמות ככל אירד הדרך דרר רשות הרבים נותן
לו ששה עשר אמות מבר לו מקום לעשות לו מעמר
נותן לו בית ד' קבין מבר לו בור ובתוליה נותן לו
מקום דרוחב הבית ג' טפחים המובר מקום לח
לחבירו לעשות לו מקום לקבורה או המקבל עליו
לעשותו עושה מערה ארבע על ששה ופותח לתוב
שמוגה בזבין בלכל צד לאירד המערה וב' ברוחבה
ודרוחב חבובין דאמית ודרוחב ששה טפחים זה
וגבוחן טפחים ועושה חצר על פתח המערה שש
ששה על ששה ובן יעשה לצד השיגי של חצר בגגרה

בלא דעת חבירו אבל מח שביניהן תחתיה חלוקת
זרעו אם ירצה ואם פי' ששייר הקרקע לעצמו לא
קצח הקרקע שתחתיהן וביניהן וחוצה להן לא ש
אם יש שם קרקע הרבה יותר ממה שצריך לאילנות
לש אם אין שם אלא ברי הצרי לאילנות אבל מקום
האילנות קוצה ליטע אחרים במקומן אם יבשו

בוא שכלשה קוצה קרקע בזמן שנסועין בחצובה
פירוש אחד בגר אחד והשלישי בגרם בזה
דשיהיה בין אילן לאילן לא פחות מד' אמות ולא יד
יותר מששה עשר ואילו חארבע וחששה עשר מ
מורין אותן ממקום יציאת האילן מן הארץ שהיא
עבה אבל אם אינו עומדי בצורה זאת או שחז מק
מקורבו יותר מארבע או מרוחק יותר מששה עשר
או שמבין בזה אחר זה או שמבר לו ב' בתור שרהו ו
ואחר על המיצר או שנים בתור שלו ואחר שיש לו ב
בתור שרה חבירו ומבר עם השנים שיש לו בתור
שרהו או שמפסיק ביניהן בור או אמת המים או ד
דבב דקליו או רשות הרבים ואין צריך לומר אם ל
לא מבר לו אלא ב' אילנות לבר בכל אילו לא קצח ק
קרקע לפיכך לא קצח אילנות קסנים שביניהן

ואם יבש או נקצין אין לו בקרקע בלום וחואשא
שאינו גזעו מחליה אבל אם גזעו מחליה אין זה אי
אילו ח' אלא בעולה מן הגזע דמי והוא משל בע
בעל האילן ופי' רשםם ולר' עקיבא ואמר מובר
בעין יפה מובר וקיימא לו בותיה אפילו קוצה ש
שני יש לו קרקע אבל ר' פי' דאפילו ר' עקיבא מו
מורה דבקוצה שנים אין לו קרקע וכן כתב אא
הרז'ל ופי' ר' אע"ג דבשנים אין לו קרקע ליטע א
אחרים במקומן ולא קרקע שביניהן מיוחד יש לו
במלא אורה וסלו וכל שכן תחתיהן כדי ללקס בהן
פירות וגם דרר יש לו לבולי עלמא אפילו לרבנן

בארם המשאיל מקום לחבירו להניח שם חפציו ש
שמשאיל לו גם בן מקום לילד שם והר' יוצה כתב ש
שאינו המובר רשאי גם בן לזרוע תחתיהן דמסגפי
פירי ולוקח והא דאמרין שלא קצח לוקח תחתיהן
היינו לענין שאינו רשאי לזרוע שם בשלש שס
שקצח קרקע אם הגרילו הענפים ונתפשטו חוץ מ
משיעור הקרקע שיש לו צורך לקוצצם ובתב הר'
יונה אפילו לא הגדילו אלא תור מלא אורה וסלו
צריך לקצצו שאם לא ישפה שמא יחזיק על ירתו

תוספת הענפים במלא אורה וסלו חוץ לענפים
ואם גחלקו לאחר זמן שיאמר הלוקח ער באן היו
מגיעין הענפים בשעת מכירה והמובר אומר לא בי
אלא גערבו הברים כתב הרמבם שעל הלוקח ל
להביא ראיה ואינו יכול לומר ביון שאמר ישפה ע
על המובר להביא ראיה שאם הגדילו היה משפה
דרימא לאו ארעתיא וכל השריגין היוצאין מחן
לש אם הן מגוח האילן לשמן השרשי הכל לבעל
האילן ובשנים שלא קצח קרקע אם נתפשטו אפי'
הדיבה אין צריך לקוצצן ואם הוציא שריגין מחש
מהשרשים והוא במקום שאינו רואה פני חמה הן
של מובר ואם הוציא מן הגזע והוא ממקום שר
שרואה פני חמה הן של לוקח אבל צריך לקוצצו
גיד שמא פעמים יצאו מן הגזע סמוד לארץ ויתב

מצריו וכל אילנות שבה והעומרים על מצריו ואת האכנים שמניחין על העומרים שלא יפזרם הרוח והוא שהגזר פגעם אחת על העומרים ואת הקנים החלקים שמעמירי הגפני להעמידם ואת התבואה המחוברת אלעץ שהגיע זמנה ליקצץ וחיצת הק הקנים הפחות זמנית רובע אלעץ שהקני שלה עב עבים ואת השומרה שאינן סוחה בטיט אלעץ שאינן מחוברת לארץ ואת החרוב שאינו מורכב והיינו ב בחירותו אבל כשיזקין הוא חשוב ואינו זמכר ואת בתולת השקמה קודם שנקצצו ענפיה אבל לא מכ מכר האכנים שלא נתנו מעולם על העומרים אפילו מובני לכר ולא את הקנים שבכרם שלא הועמרו עדיין תחת הגפנים אלעץ שהן משופין וחלקין ומ זמובני לכר ולא את התבואה העקורה אלעץ שהיא צ צריכה עדיין לקרקע לשוטחה בה לייבשה ואם אמר לו היא וכל ענה שבתוכה בולן מבורין ובין ב בר ובין בר לא מכר חיצת הקנים שיש בה בית רוב רובע אלעץ שהקני שלה רקים וקטנים ולא עירוגה של בשמים שבה אם יש לה שם בפני עצמה כגון שק שקורין לה בית ורר של פלוגי ולא חשומרה שסוחה בטיט אפילו היא מהדברת לארץ ולא את החרוב ה דמורכב ולא סדן חשקמ אפילו הו דקין ולא את הבור והגת והשובד שבה בין חריבין בין ישיבין וצריך המוכר ליקח לו דרך לילך לבורו ולשובכו ואם אמר לו חוץ מאילו אין צריך ליקח לו דרך וכל אילו שאינן זמכרין בביל בית חצר ושרה וכל ה הגד אחריני אם נתנם לאחר במתנה חבל בכלל וזכה המקבל בכולם לפי שהנותן בעין יפה הוא נותן ובן אחין שחלקו וחזיקו אחר מהם בשלו זכה בכולן ובן המחזיק בגכסי חצר זכה בכולן כתב הרב משה מיימון ז"ל אח במבור ו ולוקח אין כל חברים הללו וכל ביוצא באילו אמר אמורין אלא במקום שאין שם מנהג ולא שמות יור יורעים לבל דבר ודבר בפני עצמו אבל במקום ש שנהגו שהמוכר בר הוא מוכר בר חרי זה מוכר וסומכין על המנהג בין בכית בין בחצר בין בשדה בכל הולכין אחר המנהג, בין שנהגו בשמורכרין את אחת מאילו שמורכרין אותו לבד או שימכרו עמוד בל מה שסביבותיו וכן במסלטלין בכל הולכין אח אחר שמות הערובות בפי כל וזה עיקר גורל בכל משא ומתן הולכין א אחר לשון בני אדם באותו מקום ואחר המנהג אבל במקום שאין מנהג ירוע ושמות מיוחדין לבל ד דבר עושין כמו שפירשו חכמים

אח על פי

שהמוכר
סרח בסתם מ
מכר כל האילצ

האילנות שבה טוב הוא לפרש בשטר שמכר אותה וכל האילנות שבה ובן המוכר קרקע טוב הוא שי שיכתוב ולא שייירתי לי בזביצי אילין כלום מכר חסרה ופירש ואמר חוץ מרקל פלוגי רואין אם חר הרקל טוב שסוען קב שיייר לבדו והאחרים בולן מכורין ואם אינו סוען קב אז וראי בין ששייר אמי

זה כל שכל הסובים ממנו זמיהו כל הפחותי ממ ממנו או שהם ביוצא בו מכר והרמבם כתב ש שלא קנה מחרקלי כלל ואם כתב בסברא ראשונה מכר לו שרה וכתב לו חוץ מהאילנות אם אין בר אלא רקלים שייירם ולא בולן אלא הגבוהין שצריכי לעלות להן בחבל אבל שאינן גבוהין כלל הם ללוקח זממ אם בולן זמכרין לא מכר מהם כלום ואם אין בו אלא גפני שייירם ואם אין בו אלא שאר אילנות שייירם ולא כלום אלא אותו שהן עבים ואין העול בובשן אבל הרקין שהעול בובשן הם של לוקח ואם בולן דקין שהעול בובשן לא מכר מ מהם כלום ואם יש בה שאר אילנות ורקלים מכ מכר את הרקלי ושייר האילנות ובן אם יש בה ש שאר אילנות וגפני מכר הגפנים ושייר האילנות ו ואם יש בה גפנים ורקלים מכר הרקלים ושייר הג הגפנים היו בה חרובין ואמר חוץ מחרוב פלוגי או חוץ מחצי חרוב פלוגי לא קנה שאר חרובין וה גם חצי חרוב ששייר בו לא קנה ואחרי מה שהז שהזכיר חרוב ששייר לו דרך לילך לאותו חרוב שה שחרי בלאו הבי לא היה זמכר עם כלל השרה אמר לו קרקע ורקלי אני מוכר לך פרי שאין נותן לו א אלא ברקלי אפילו יש בו רקלי הרבה ורשבים פו צריך ליתן לו כל השרה כמו שחוא עם כל רקל שבה ועור פו מכר לו ברקלי אם יש לו ברקלים במקום אחר יתנם לו אבל אם אין לו אין צריך ל לקנותם ברי ליתנם לו שאין אדם מקנה דבר שאין ברשותו ואם אין בו רקלי כלל יראה שאין צריך לקנות לו רקלי ברפריט והקרקע קצוין כמו ש שהוא ששתי מבירות הן שאין גביר הקרקע תלוי במכיר רקלים אבל הרמבם כתב אפילו לא היו ב בו רקלי אם רצה לקנות לו שני רקלי חרי זה קנה חמקח ואין חלוקת יכול לדמר איני רוצה אלא בק בקרקע שיש בו רקלים יראה מוכרו שאם אינו נ נותן לו שני רקלים שגם מכר הקרקע בטל ובן פו רב אלפס ואם הרזל כתב ברברי רשבים ואם אמר לו קרקע ברקלים אני מוכר לך אם יש בו שני רקלים קנה ואם לאו מקח טעות הוא ו חוזר קרקע של רקלים אני מוכר לך אפילו א אם אין בו רקלים כלל חגיעו שלא אמר לו אלא קר קרקע שראוייה לרקלים וזמיהו אם יש בו רקלי קנאם הקונה שלשה אילנות בתוך שדה חבירו קנה קרקע וכתב הר יונה דווקא אילנות גרו גדולות אבל שתילין קטנים שהעול בובשן ואין עו עולין להן בחבל אין להם קרקע אלעץ שמכרן לקיימו בתוך שדהו בתר שעת מבירת אזליגן והרמבם כתב אפילו הן גטיות קטנות ומסתברא ברברי הר יונה ואם קנה גידצאין מש משורש אחר למטה תחת הקרקע אבל למעלה ביצי ביציאתו מן הקרקע חרי הן ג ונסועין בראוי יש ל לחז קרקע יבש האילו או גקצץ יכול לי ליסע אחר במקומו וקוצה כל אילנות קטנות שבי שביניהן ובמה קרקע קוצה עמהן תחתיהן וכל מ מה שביניהן וחוצה להן במלא אורא וסלר וזה המ המקום שחוצה להם אין אחר מהם רשאי לזרעו

אחרת כיוצא בזה המובל קברו דורך קברו מקום
מעמיו ובית הספיד באין בני משפח וקורבין אות
בעל בודתו של לוקח ונותניו ללוקח דמי הקבר
שקורבין אותו בזה

האומר

לחבירו בית בור

עפר אני מוכר לך והיו

בתוך השרה הרים סלעי

גבוהין עשרה ספחים אי צקעים עמקים עשרה ספ
ספחים אין צמרדין עמח אפילו אין ראוי לזרוע
דפיר רשם דוקא בשחן רחבים ארבע ספחים שא
שאר חסדין מקום בפני עצמן ובתב הרמלם א
אין צמרדין עמח אלא לוקח אלו הצקעים והסלעי
בבלל בית בור בלא דמים וכן כתב הרמלם דסקיל
לחו לוקח בלא דמים דטפילי לגבי שרה ומזרביני א
אגבה והיו מילי עד רובע הקב אבל אי אית ביה ב
בחד מצינו רובע לא מזרביני ורשם פו שישאר
למוכר וכן גרר מדברי אלה הול שכתב אין צמרדין
עמח אלא קרקע חמישור שביניהן צריך לקבלו וא
אין יבן צמרדין ודעה שרה מופסקת בסלעים
בבלל אורר השרה בעציון שיוכל
לוקח אלו הצקעים אבל אם מפסיק ואינו
יבן צמרדין ודעה שרה ביניהם לא פב

דמי כד כתב רמב"ם את הלוקח ליתן אות ברמיהו
מכר שחן בור צמרדין ביר המוכר ופי' רשם ר
דוקא דאמר לו בור עפר ומשמע דראוי לזרוע
אבל אי לא אמר לו עפר אפילו בולל סלע הגיעו
וכן אם אמר לו בית קרקע אפילו בולל סלע הגיעו
דשם לבנות בו בית או למישטח ביה פירי אל וכן
בתב הרמלם אבל ר' פו אפילו אמר לו בית בור סתם
בין שהזכיר בית בור סתמא לזרוע קאמ' ולזה ח
הסכים אלה הרזל לא היו הצקעים עמוקי עשרה ו
לא הסלעים גבוהים עשרה צמרדין עמח והוא ש
שלא יחיה בבולן אלא שיעור ד' קבין או צמרדין עמ
עמח אפילו מליא מים שאין ראויין לזרועה ביו
שאין עמוקים עשרה וגבוהי עשרה אבל יש בהן יו
יותר מד' קבין אין צמרדין עמח אפילו ראויין לזר
לזרוע ואינו גבוהי עשרה ומיהו היה אומר אלה
אש דוקא בשבנותיו ג' ספחים אבל אם אין גבוהין
ג' אפילו אם יש בהן יותר מד' קבין ביה שראויין לז
לזרועה צמרדין עמח ובתב הרמלם זל הא דב
דצמרדין עמח בשאין בהן יותר מד' קבין דוקא בש
בשהם קטנים מד' ספחים עד עשרה אי צמי עד עשר
אמות אבל ביותר מכאן לא שחרי יש להן שם בפני
עצמן ואם אמר לו בבית בור עפר אני מוכר לך
אפילו היו גבוהין עשרה ועמוקי עשרה צמרדין עמ
עמח ופי' רשם דהבא צמי בעי שלא יחא בהן ס
טפילי מד' קבין וקאמר רב עוקבא שצריך שאות ד' ק
קבין יהו מפורזי בתוך ד' קבין אבל אם מבונסין ב
בפחות מבחמשה קבין אין צמרדין עמח רבאבן א
אחר דאמר ופי' רשם דהיינו דוקא ד' קבין אבל
פחות מד' קבין ביה שאין גבוהין עשרה אפילו חי
היו סלע אחת צמר עמח ור' יוחנן אמר שצריך ש
שיהו מפורזין ברובה של שרה דהיינו רובע הקבל
לבית סאה דרוב בית בור שחן עשר סאין ובשחל

אנבע קבין בששה עשר סאין יבא רובע הקב לבית
סאה אבל אם אין צלעי ברובה של שרה חסדין ב
סלע יחיד דאין צמרדין עמח בין אמר בית בור ב
בין אמר בבית בור ופי' רשם דר' יוחנן פליג ארוב
עוקבא וכן פיר' הר' יוסת הלוי דהרמלם פ' ולא
פליג עליה אלא מוסיף על דבריו וכן פ' הרמלם
בגון שאילו חמשה קבין שמובלעי בזה היא רצועה

אחת ארובה וקצרה עד שמוחזק רובע של שרה
דמסתבר פ' רשם לא היו מובלעי בשוח רובע לב
לבית סאה אלא רוב ד' הקבין דהיינו ט' רביעי הקב
בשש סאין ומיעוט דהיינו ז' רביעית ברוב של רוב
השרה דהיינו בט' סאין מבעיא אם צמרדין עמח עם
לאו וכן מבעיא אם הם עומדים בעיגולי או בש
צמודות הרבה זו אצל זו או בקרני השור או בעקל
בעקלתו ולא איפשיטא לפיכך אם בבר גתן ה
המענות צריך לקבלם ואם עריון לא נתגם אין צו
לקבלם וכן מביעיא חיבא רחוי עפר מלמטה ו
זסלע למעלה או עפר מלמעלה דסלע למטה ולא
איפשיטא ואם הוא סלע יחיד שאינו מובלע בת
בתוך השרה אלא עומד אצל או אפילו עומד בש
בתוכו אלא שהוא סמוך למיצר בתוך שלשה טפחי
אפילו אינו גבוה עשרה אין צמרדין עמח ויראח מד
מדברי הרמלם אם אמר לו בבית בור אז בבל ענין
צמרדין עמח ואלה הרזל כתב בסברא הראשונה

דכל זה מיירי בשאינו עומד בתוך השרה לפיכך בש
בשארמר לו בית בור עפר וראי צריך ליתן לו בית ב
בור שלם ואפילו אין חסר ממנו אלא קב צריך לח
לחשלמו ואפילו אם יאמר המוכר אגבה לך מן ה
המענות בפ' החסידן שחסר לא ישמע לו הלוקח שי
שיאמר לו לא היה דעתי אלא לקנות בית בור שלם
אלא שצריך לקבל הסלעים והצקעים ברפריט אבל א
אם עומד בתוך השרה ורואה אותה וזה אימר בית
בור עפר אני מוכר לך הוי ליה כאילו אמר לו חן
חסר חן יותר ואפילו חסר שבעה קבין ומחצה הגי
הגיעו וזה יוסת הלוי פ' דוקא בשארמר בית בור
עפר זה אג' מוכר לך ודעים לו השרה אז אמרינן
שאפילו אם חסר קבין ומחצה הגיעו אבל בית ב
בור סתמא לא אפילו עומד בתוכו ואלה הרזל כת

בסברא ראשונה אמר לו בית בור עפר מורה בחבל
אני מוכר לך פיהת בל שהוא יצבה לו מן הרמים
חוסית בל שהוא יחיד וחיבא ראל בית בור עפר ח
הן חסיד חן יחיד ואפילו אינו עומד בתוכו או שע
שעומד בתוכו ואמר בית בור סתם דאמרינן אם פ
פיהת או חותיר ז' קבין ומחצה חיינו רובע הקבל
לכל בית סאה רחוי מחילח ח' צמי אפילו אלה רב
רבעי לאלח סאין חוי מחילח היה הפחות
או חיתרון יותר מרובע הקבל לכל בית סאה יחשב
כל הרבעי שחסרו או שחותירו ובל מה שפיהת לו מ
מבית בור יצבה לו מן הרמים ובל מה שחותיר
יחזיר לו את הרבעי עצמ' אלא שאמר לו חן חסר ה
הן יחיד ואח על פי שלא הגיע התוספת לט' קבין
ומח מחזיר לו רואין אם לא הגיע התוספת לט' קבין
שהוא שיעור שרה כגון שמכר ל' סאין וחיה התוסמ
ל' רבעי או תלוי ברצון המוכר אם ירצה יחזיר לו

טען בבר שאל חרעת נוסח חר מתנה
 רשכם ויהי וחלמח ורבי האי בתב שחרמים דאית
 לבסל חמקת אם טען בכרי שאין חרעת נוסח
 דא חרול בתב ברברי רשכם ובתב חרשכם אפילו
 אם חר קסורל ביהר אינו מכורל אבל חר יוסח חל
 חלוי בתב דוקא בשאינו קסורל אבל אם קסורים
 מכורל וחבי מסתברא ואם חבל קורל לבקר צמ
 צמר לא מבעיא אם אין קורין לצמר לבדו צמר שי
 שפרש צמר לבדו וחוא מבר לו צמר סתם פשיטא
 שחבל מכור אפילו בלא חרעת דמים אלא אפילו א
 אם חבל קורין לצמר לבדו גם בן צמר שחם ביון שח
 שחבל קורין גם בן לבקר צמר אמרינו חרמים מור
 מוריעל ואפילו אם אין חבל קורין לצמר בקר אלא
 חרוב קורין לצמר בקר ובתב חרמח שחרמים
 מוריעל ביון דאיבא רוב וחורעת דמים ודא ראמרינו
 שאין חרמים מוריעל חיינו דוקא היבא שחרוב קר
 קורין לצמר צמר ולבקר בקר והמיעוט קורין לב
 לבקר צמר או סלגא ופלגא ודא ראמרינו מכר חב
 חבקר לא מבר הצמר דוקא בסתמא דאיבא לעימד
 לשחיסח זבניה אבל אי פירש לריויה מבר את חב
 חבקר מבר את הצמר בתב חרמח זל חמובר א
 את העול מבר את חפרה מבר חפרה לא מבר העול
 חמובר העגלה מבר חבקר מבר חבקר לא מבר
 מבר העגלה ותימח דוא חואר תמבר פרה אגב
 העול ובן חשיג עליו חוארל ובתב שאלם שכתב
 גר בחוספת איז סומבין עליו חמובר חמובר
 מבר האובח והמרדעת אפילו איז עליו בשעת מביא
 אבל לא מבר שך וריסקל ומרבבת חגשים אפילו
 חיו עליו בשעת מביא ואפילו אמר לך חמובר זה
 ואפילו אמר חמובר וכליו אלא אם בן שאמר חואר
 וכל מה שעליו גר פסק רב אלמס ורבי וחלמח
 בתב ואובח ומרדעת אם עדן עליו מכורין דאם א
 אינו עליו אינו מכורין דסק וריסקיא אפילו אם
 חן עליו אינו מכורין אלא אם בן אמר לו חוארל
 מה שעליו או כל מה שראוי להיות עליו בלא גס
 בסתם שלא פל לו אם לרביבה אם למשה אבל אם
 פל לו לרביבה שך וריסקיא אינו מכורין אפילו חן
 עליו דאם פירש לו למשוי שך וריסקיא אם חן על
 עליו מכורין דאם אינו עליו חמובר לתובע וקולא
 לגתבע ואובח ומרדעת אם אינו עליו אינו מכורל
 דאם חן עליו חמובר לתובע וקולא לגתבע דאם
 פל בין לרביבה בין למשוי בולו חר דינא אית לחן
 אם חן עליו מכורין דאם אינו עליו חמובר לתובע
 וקולא לגתבע ודא חראש זל בתב בסברא חרא
 חראשכח ברברי דב אלמס חמובר פרה או חמ
 חמובר סתם לא מבר ווליוחן ובפרה אפילו א
 אמר לו פרה מיניקח אני מוכר לך לא מבר חדלר
 אבל אם אמר לו חמובר מיניקח אני מוכר לך מבר
 דולר דאם אמר לו חמובר או פרה מעוברת אני
 מוכר לך מבר חולר ושפחה רינא בחמובר שאפילו
 אמר לו שפחה מיניקח אני מוכר לך לא מבר חולר
 ואין זל אם אמר לו שפחה סתם דאם אמר לו שפ
 שפחה מעוברת אני מוכר לך מבר העובר ודא
 חרול בתב ואפילו פרה וחגורה ושפחה חן סתם זל

זלל אמל מעוברת אם חן מעוברת מבר העובר
 המוכר שפחה לחכירו מבר לו כל בלים שעל
 אפילו חן מאח אבל לא מבר את חשירים ואת דגמ
 חנומי ולא את חסכעות ולא הקסלאות שבצוארה
 דאם אמר שפחה וכל מה שעליה אני מוכר לך אלמ
 שיש עליה בלים של מאח מנה בולו מכורין בתב
 חרמח זל האומר לחכירו ראש עבד זה או ראש ח
 חמובר זה אני מוכר לך חר זה מבר חציו וכן חרין
 בכל אבר שהנשמה תלויה בו אבל אם אמר יר עבד
 זה או יר חמובר זה מכור לך משמנין ביניהן וכן חר
 חרין בכל אבר שאין הנשמה תלויה בו דאם אמר רא
 ראש פרה זו אני מוכר לך לא מבר אלא הראש שכן ד
 ודך למכור הראש לבר חמובר הראש בבה
 בבהמה גסה לא מבר חרגלים מבר את חרגלים לא
 מבר את הראש מבר חקצה לא מבר את חבבר מבר ח
 חבבר לא מבר חקצה אבל בבהמה דקה מבר הראש
 מבר חרגלים מבר חרגלים לא מבר את הראש מבר
 חבבר לא מבר חקצה מבר חקצה מבר חבבר זבל
 זה לא איירי אלא במקום שאין מנהג ידוע אבל במ
 במקום שיש מנהג ידוע חבל בטענה המרינה
 בתב רשכם זל כל אילו חרבים שאין מכורין במס
 במסלסלין דוא חרין צמי שאין גיתנין שאין חיל
 חילוק בין מוכר לצותה אלא בקרשע שהוא חשוב
 בטילוי אצביה בנותן איתם שאין בטילוי גבי מוכר א
 אבל במסלסלין אין חילוק בין מוכר לצותה
 מבר בור מבר מימיו מבר אשפה מבר זבלה ורבי א
 אלמס פסק שמבר בור לא מבר מימיו וכן בתב
 חרמח זל ורשכם פסק שמבר מימיו וכן מ
 מסתברא דא חרול דאם מבר חמים והזבל
 בתב חרמח זל לא מבר חביר והאשפה מבר בו
 בורות מבר דבורי מבר חשובר מבר חרין וכן ג
 צמי איבא מבר דבורי מבר בורות מבר יונים מבר
 חשוגר בולא שפירש שמבר כל פירות חבורות וחש
 וחשוכה בלא שייך אבל אם מבר סתם פירות חבור
 לא מבעיא שלא מבר חבורות אלא את חבורים לא
 מבר בלים אלא יקח חלוקה שלשה בחילים הראש
 הראשונים זמבאן ואילך גרסל בחיל ומציח בחיל ב
 בור שתתישב חבורות דאם מבר סתם פירות חש
 חשובר לא יקח כל חזולות שיוולרו שאב יברחו
 חאמחות ויחריב חשובר אלא לבל אם מציח חזוגה
 חראשין שחלר ולאיתו חזוג מציח חן חזוג הראשון
 שיוולר דחשוארים יקח ובתב חרמח זל חיו בו
 אמהות ובנות בעת מכירת חפירות מציח בריבהר
 ראשון שיוולר חאמחות ומציח ממה שילדו חבנות
 שתי בריבות וכל חזולר מאות שתי בריבות של חב
 חבנות וחבריבה ראשון של חאמחות חיא שלו
 רבא

מי

שבקש ליפנות עסק מחכירו דשא
 ושאל ממנו מאתים ונתן לו בו מג
 מנה ולא נתן לו ואחז בחקבצו ונתן
 לו חמץ סתם אם חלוקה תובע למוכר שיתן לו ח
 חמץ צריך ליתן לו מאתים דאם המוכר
 אמר לחלוקה שיקח חמץ אז אין
 צריך ליתן לו אלא מנה

וכן כתב הר"ר יונה דווקא בשאמר לשון ארעהא איז
 בכלל זה צנות ופרדסים וכל שכן בתים למי שלשון
 ארעהא בלשון ארצות ואין קורין ארצות בלשון פר
 פרט לא לבתים ולא למקדמות שהן מיוחדות בגוף
 מרדיסין ובוסתנין אלא לשדות אבל אם אמר לו כל
 קרקעותי אני מוכר לך חבל בכלל אמילובוסתני
 ופרדסי ואמילובתים ואם אמר לו זיהרא אהצנר
 צנות ופרדסי מבורך בר מבתי ועברי ואם אמר ל
 ליה נכסי אמילובתים ועברי ופי' רשכס אבל פ
 מסלסלי לא ער ואמר כל נכסי והר"ר יונה כתב ור
 דראי אם אמר צנסי אני מוכר לך אמילובלא אמר כל
 צנסי חבל מבורא אמילוב מסלסלין אבל בשאמר צנ
 צנסי רבי פלגיא אמילוב אמר כל איז המסלסלין ש
 שקצה ממנו מכורין למי שאין המסלסלין צקראי
 על שם המוכר אלא דווקא קרקעות ועברי האומ
 לחבירו צנסי רבי פלגיא אני מוכר לך לא מכר לו א
 אלא קרקעות שקצה מפלוגי ואם היה לו שדות
 אחת שצקרא על שם בי פלגיא ובא הלוקח ליקחצח
 וסועד המוכר שלא היתה של אותו פלוגי אלא שצק
 שצקראת על שמו אלא זו היא שהיתה של פלוגי וא
 דאותה מכרתי לך על המוכר לחביא ראייה ואם
 איז מביא ראייה צריך ליתן לו השרה שחבל קוראי
 לה על שם פלוגי ואם אין לו אלא שרה אחת והיא
 צקראת על שם פלוגי ולא קנאה ממנו צריך ליתנו
 לו האומר לחבירו שרה פלוגי אני מוכר לך ק
 קצה בולח אמילוב היא גרול חרבה אעפ"י שלא סיים
 המצרים כל זמן שאין מיצר מפסיק ואם סיים ה
 המצרים והזכיר מצר מזרחי מערבי ולא הזכיר צ
 צפוני ודרומי קצה בולח ולא אמרינן שלא יקצה א
 אלא תלם אחד על פני המזרח ותלם אחד על פני
 המערב חזקיר מצרי מזרח מערב ודרום ולא ח
 הזכיר צפון קצה בולח חוץ צפון ובתבנית יונה
 דווקא שיש שם מצר והמצר חלוק מן השרה או לא
 קצה איתו המיצר ציון שלא מצר אבל אם אין שם
 מיצר קצה חבל ואמילוב תלם אחד לא שייך שהרי
 כל השרה גבללה בשלש המצרי בולא שלא קצה
 מיצר רבעי בשאינו מובלע בין המצרי ויש עליה רב
 דבב דקלי או יש בו ס' קבין אבל אם מובלע בין המ
 המצרים ואין עליו רבב דקלים וגם אין בו ס' קבין
 קצה גם אותו היה מובלע ויש עליו רבב דקלים
 או יש בו ס' קבין ובזאת איז מובלע ואין עליו רב
 דבב דקלים ואין בו ס' קבין או חרבר מסור לדיוגל
 בפי מה שיראה להן למי דעת המוכר והלוקח דלפי
 הרמיה ומנהג המדינה שיהא מוכר או איז מוכר בן
 יעשו מצר לו מצר מזרח בולוב וחצי מיצר מערב
 קוצה באלבסון מצר הקצר לצר הארוך
 אמילוב לא מצר לו מצרי צפון ודרום וכתב
 הרמב"ם ז"ל דווקא שמצר הארוך הוא של שנים אבל
 אם הוא של אחד לא קצה מהארוך אלא בגדר הקצר
 ובזו כתב הרמב"ם ז"ל והר"ר יונה כתב ואמילוב א
 אם הארוך של איש אחר קוצה באלבסון ולזה חס
 הסבים אמר הרמב"ם ז"ל ואם מצר לו מזרח ומערב
 קצר ומצר דרום ארוך ומצר צפון קצר פלגיו ל
 לח בתרי ראש תור בזה לא סיים לו אלא

למצרי שבו הקדמות בזה
 שכצדין כלל או סיים לו
 הקדמות זה בצד זה בזה
 חרבה שדות של חרבה בני
 דילבאחת וכן עשה במלך בזה
 מבעיא היא ולא
 איז קוצה
 שניים לו
 ביצר
 הקדמות
 דצעות של שתי
 אחת בפי שני
 בקדמול ובלבד שיהיו ס' קבין ואם אין לו ס' קבין
 משלים עליו לס' קבין היה מצר ראובן במזרח
 ומערב ומצר שמעון בצפון ודרום צריך לבתוב לו
 מצר ראובן משתי דוחות ומצר שמעון משתי דוחות
 שאם לא כתב כן אלא כתב חסרת שבין ראובן ושמעון
 ושמעון לא קצה אלא חציה באלבסון ונר' דחת
 צמי אם מצר ראובן מזרח וצפון ומצר שמעון מער
 ודרום דחוי דינא חבי אבל הרמב"ם כתב בזה שקצה
 חבל ציון שמצרי ראובן סמוכין לזה חשוב חבל ב
 במצר אחר ארוך היה לו שרה ומכר ממנה סתם
 ולא פיר' במה ומצר לו מצר מערב ולא מצר מזרח
 אלא כתב מצר מזרח דמינה פלגיא או דמינה מסינ
 כתב לו ואילין מצרצחא קצה חצי השרה לא כתב
 לזבן לא קצה אלא תשעה קבין דב

המוכר את הספינה

מוכר לזאת תהיה וזהו אילן גבוה שפרשן עליו א
 את חזקתו ומכר הוילוב והעצין והן חבולות
 שמעמידין אותה בה ואת כל המשוסין שמצחינין
 אותה בתן ואת חבש שעילין בה צמחה ליבשה וא
 ואת בלך חמים שבה אבל לא מצר הביצית דהיא סס
 שמיצק קסצה שהולכין בה ליבשה ולא את הדוגית ו
 והיא ססצה קסצה שצדין בה המלחי דגים ולא הע
 תעבריה המשמשין אותה ולא המרצותין שנותנין
 בהן סחורה ולא את הסחורה ואם אמר היא וכל מ
 מה שבתובה חבל מבור המוכר הקרוי לא
 מכר הסירות ואם מכר הסירות לא מכר את הקרוי
 ואם קשורין זה בזה מכר הקרוי מכר גם הסירות
 מכר הסירות לא מכר הקרוי בולא במכר אבל ח
 המשכיר הקרוי משכיר גם הסירות אמילוב איז קש
 קשורין בו המוכר הצמר לא מכר הבקר מכר הב
 הבקר לא מכר הצמר לא מבעיא אם חבל קודין לצ
 לצמר צמר ולבקר בקר ואין שום אדם קורא לבקר
 צמר ולבקר בקר אלא אמילוב יש מקצת שקורין לצ
 לצמר צמר ולבקר בקר ויש מקצת שקורין לבקר
 צמר לא מכר הבקר ואמילוב משך הלוקח הצמר
 והבקר ולא נתן המעות מדציאין ממנו הבקר וח
 דחמעות ואין חרמל ראייה לומר אין הצמר שזה כל
 בר בלא הבקר אלא אם סעה בביר שחרעת גוסה יש
 בו אונאה או ביטול מקח גרין כל לוקח ואם ש

אומר לי מבר כל זמן שהמקח
ביר המוכר נאמן לומר למי מכר יצא מתחת ידו א
אינו נאמן לרב אלמס כל זמן שהמקח בידו נאמן
לש נקיס דזי מתרויחו מוד מדעתיה ומחר בעל
בורחיה לש נקיס מחר ואפילו אם יודע בעדים א
איזה מהם נתן לו המעות מדעתיה או מי מהם נתן
נתן לו בעל בורחו נאמן לומר שנתרצה למי שלא
נתן לו מעות דזה שאני תפיש מעותיו לא נתרצתי
לו אלא השליבם לי בעל בורחי ויגתן למי שנתרצ
דיחזור לשיגי מעותיו ואם אין מקח בידו ונקיס
מתרויחו דזי אינו נאמן לומר מזה קבלתי מדעתיה
דנתרצתי לו דשיגי השליבם בעל בורחי אבל אי
לא נקיס אלא מחר נאמן אפילו אם אומר שנתרצ
לשיגי דמידבר רביר ולדעת רח היבא דנקיס דז
דזי מחר אפילו מקחו בידו אינו נאמן לומר שנת
שנתרצה לשיגי למיכר אם קבל מעות מאחר מהם
דיודע ממי קבלם לש על פי עדים או על פי הלוקח
הלוקחים או על פי המוכר בעצמו הוא זוכה במ
במקח ואין המוכר נאמן לומר שנתרצה לשיגי אם
אפילו אם מקחו בידו וכשם אם אינו בידו ואי
נקיס דזי מתרויחו ומקחו בידו ואין יודע מאי
בהם מדעתיה ומאיזה מהם בעל בורחו אלא על פי
המוכר נאמן לומר מזה קבלתי מדעתיה ומזה קבלתי
בעל בורחי אבל אם אין מקחו בידו אינו נאמן א
אלא חרי הוא בער אחר דעלמא למסור מן השבועה
אותו שמסייע לו ואם שניהם תופסין במקח או
אותו שאומר שנתרצה לו גוסל חציה וחצי חרמים
בלא שבועה וחשיגי גוסל חציה וחצי חרמים וגשב
שבועה דאורייתא ואם אותו שמסייע לו מוחזק בו
לברו אין באן שבועה ואם האחר מוחזק בו לברו
גשבע שבועה דאורייתא להבתיש המוכר ואם אין ש
שום אחר מוחזק בו כל דאליה גבר ואם גבר אותו
שהמוכר מסייע אין באן שבועה ואם גבר חשיגי
צריך לישבע להבתיש המוכר ואי נקיס דזי מתר
מתרויחו ואינו יודע למי נתרצה ולא ממי קבל מ
מדעתיה גשבעין שניהם בתקנת חכמים ודוסל כל א
אחר חציה וחצי חרמים לש אם המקח ביד המוכר
לש אם אינו בידו אלא שניהם תופסין בו
לקח מקח מחמשה ואינו יודע ממי וכל אחר תוב
תובעו ואומר ממני לקחה מניח דמי מקח ביניהם
דמסתלק ויהא מוצא ער שיורו אחד לחבירו
ואם הוא חסיד ובא לצאת ידי שמים נתן לכל אחד
ואחר לקח מאחר מחמשה וכתב לו וגשבע לו
על סקר ורצה לעשות תשובה ורצה לשלם וכל א
אחר אומר אי הוא שכפרת בי והוא אינו יודע חיו
חייב לשלם לכל אחד ואחר ממני שעבר עבירה
בתב חרמבם ול חרי שסעו לחבירו ואומר לו מכר
מכרת לי וזה משיבו לא מכרת לי או מכרת לי ו
לא נתת לי חרמים או שסעו הלוקח גתתי חרמים
ועריין לא משבתי או משבתי ולא ראיתי מכר זה וזה
והמוכר אומר חורעתיו לך או שאומר אחר מהם כר
וגר היה התגאי ביגיון והשיגי אומר לא היה תגאי

ביגיון או לא היה כר אלא כך היה ככל אחד מאלו
הסענות ובירצא בהן המנציא מלפני לא היה עם דא
ראיה המוכר שמבקש שימאווה משביעל אותו שבוע
חיסת ואם חורח במקצת או שיש עליו ער אחר גש
גשבע שבועת החורח בשאר כל הסענות כולל פנ
רנ"ב

המחלית

פרה בחמור
ומשך בעל חמרה א
את החמור ועריין ח

חמרה בביתו וילדה דסעו בעל חמרה שילדה קודם
שמשך החמור ובעל החמור טוען אחר משיבת חת
החמור ילדה וכן המוכר שפחתו וקבל המעות
דילדה המוכר אומר שילדה קודם שקבל המעות וזה
דחלוקה אומר אחר בן ילדה על הלוקח להביא רא
דאיה אפילו אם אין חמרה והשפחה ברשות המ
המוכר אלא עומדת באגם ואפילו אם הלוקח טוען
ברי דחמור טוען שמה ואם הלוקח מוחזק או צר
צריך הלוקח להביא ראיה בתב חרמבם לאח
הביא הלוקח ראיה ישבע המוכר על דלר חמרה כג
בנקיסת חפץ אבל על ולר השפחה אינו גשבע אלא
חיסת שאין גשבעין על העברים זה אומר איני
יודע וזה אומר איני יודע ואינו ברשות שום אחר ג
מהם יחלוקו זה אומר ברשותי ילדה והלה שר
שותף זכה חשיגי כולל פנ ולא נחירא ואין
חלכה בסומכוס דאמר ממון המוסל בספק חולקין
אלא אפילו ששניהם טוענין שמה או אפילו התובע
טוען ברי דהנתבע טוען שמה או קימץ ממוצא כחז
בחזקת מדיה קמא והמוציא מחבירו עליו הראיה
היה לו שתי שדות אחת גדולה ואחת קט
קטצתה או אב עברים אחר גדולה ואחר קטן חלוקה
אומר גדול לקחתי והמוכר אומר קטן מכרתי על
הלוקח להביא ראיה ואם לא יביא ראיה ישבע המוכר
המוכר חיסת שלא מכר אלא חקטן כרא בשלא
שענו אלא שדה ועבר אבל אם טענו שדה גדולה בע
בעומריה ועבר גדול בבסות וזה אומר לא מכרתי ל
לך אלא שדה קטצת בעומריה ועבר קטן בבסות ק
קטן מאותו בסות שהוא טוען גשבע המוכר שבוע
התורה על העומרים ועל חבסות ואגב זה גשבע גם
על השדה ועל העבר ואם הלוקח אומר גדול ל
לקחתי והמוכר אומר איני יודע אם אין עסק שבו
שבועה ביניהם פסור ולא אמרינן ברי עדיח להוציא
ממון ואם יש עסק שבועה ביניהם בגז שתובעו
שני עברים בבסותם ומורה על האחר ועל חשיגי א
אמר איני יודע מתוך שהוא אינו יכול לישבע
משלם רנ"ב

המחלית

פרה בחמור
ומשך בעל חמור
את חמרה ולא הספ

הספיק מעל חמרה למסור את החמור ער שעת דא
דאין יודע אם מת קודם משיבה או לאחר משיבה
בתב רב אלמס שאם היה עומד בבית בעל החמור ע
עליו להביא ראיה אבל אם היה עומד בסימסא או
צריך בעל חמרה להביא ראיה וכן בתב חרמבם
לא אבל לא הראש בתב שאם היה עומד בבית בעל

אמנם בזה צריך לרדק באותם האלה
 זכובים שנתן כבר אם צריך שמעו לחזקתם לו א
 אם יאמר לו סול אתה מהבתים כשיעור חמניע לא
 לאלת זכובים שהרי אילו נתן דאובו כבר חמניות כ
 בולם לא חיינו מחייביו שמעו לחזקתם דמשיסא
 דאל אחרי סידמך ואשלם לך ובי כל ימיו בעמור וח
 והחזיר קאי אם יצאו עיריין כל זמן שלא סרפוח
 ממנו ועתה שנתן מקצת יסול מן חקרקע בנגרמ
 מעות ונרמחו להא דתניא בחשוכהאומצין המוכר
 שנה לחבירו באלה זוז ונתן לו מהם מאתים זוז ב
 בזמן שהמוכר חוזר בו יר לוקח על העליונה רצה
 אומר לו תן לי מעותי או קרקע צגר מעותי מחיב
 מגביהו מהעדיית ובזמן שהלוקח חוזר בו ידמו
 מוכר על העליונה רצה אומר חילך מעותיך או חיל
 חילך קרקע צגר מעותיך מחיבן מגביהו מחיבורי
 והבא גמי שהלוקח חוזר בו יר מוכר על העל
 העליונה רצה אומר לו חילך מעותיך או חילך קר
 קרקע צגר מעותיך ומי גר ולא דמי להתם
 דהת המסח בסל משום דעיל וגפיק אדזי והלוקח
 דוחה אותו דארעתא דהבי לא זבין ליה חילבר נתב
 גתבסל המסח בשיעור הרמים שהוא חייב לו עריו
 עריון אם ירצה המוכר ואם ירצה לחזור לו הרמ
 דיתבסל כל המסח ואפילו קנה כל הקרקע בקצית
 סודר או בשטר המסח חוזר ואם בתר דעיל וגפיק
 אדזי גתרח המוכר לקיים המסח והלוקח חוזר
 בו ומאחר שנתבסל כבר המסח גם הלוקח יכול ל
 לחזור בו בבל אותו הדין של חזרת המוכר ואין כי
 ביסול מסח לחזאי חילבר התם בין בחזרת המוכר
 בין בחזרת הלוקח דהבר תלוי ברצון אותו שרצה
 לקיים המסח דעיקר חזרת המסח היה במשיעת ח
 הלוקח שרחה את המוכר במיעוט המעות חילבר
 החזרה תלויה ברעת המוכר אבל בנרון זה שחזר ח
 הלוקח בלא משיעה אלא שירא שיפסיד מעותיו כל
 המסח בשל וחרמים חזרתי ואנו סחרי דארעתא ר
 דחבי לא קנה והקרים מעותיו ברי לקיים מקצת
 המסח ולבסל מקצתו ורמי למסח שיש בו אונאה
 יתר על שתות שהמסח בסל לגמרי ואין המוכר יב
 יכול לימר סול מן המסח ברישודיו אלא המסח

אסור

בסל לגמרי
 לאדם לחזקתו לתמיד
 בין במסח בין במכר
 דאיהו מהן שאינה בין מוכר
 בין לוקח עובר בלאו אם הוא במזיר ואם הוא בש
 בשוגג הוא באיסור לאו ואין לוקין עליו למי שבב
 שבכלל ולא תגזול הוא דגיתו לחסבון שהמאנה א
 את חבירו חייב לחזקתו ובלבר שאינהו במעה א
 אבל לא אינהו במעה אינו חייב לחזקתו וכן
 מסק רב אלמס שאין אונאה בפרוסות וביוז דאמיק
 דאפיקתי מפרוס אינה במחנה ממעה שהיא מסבב
 חקסס הנמצא מבסח אבל הרמח כתב דאמילר
 פרוס גמי חייב לחזקתו וחבי מסתבר לא חזקתו
 במה יהיה האונ שהיב לחזקתו שתותב
 בין שתות במסח מהן שמכר שנה ששה בשבץ ונת
 ונתאג לוקח או שמכר שנה ששה בחמשה ונתאג

מוכר בין שנתן במעות בזה שמכר שנה ששה
 בששה ונתאנה לוקח או שמכר שנה שבעה בששה
 ונתאנה מוכר באחר מאלו המסח קיים דמחזיר
 האונאה חיתה האונ פחות מבאז כל שנה כנה שפ
 שמכר שנה ששים דין בחמשים דגור ופרוסה או בש
 בשבעים פחות פרוסה אינו חייב לחזקתו שפחות
 משתות ארם מוחל וכתב לא חזקתו ויראה דאמל
 פחות משתות אסור לו לחזקת אם יש בו שנה פרוס
 בין שיוע שאין מקחו שנה בר דרמח אמר אל תר
 תונד בכל רבר שיש בו שיווי ממון היוהיר תורח ש
 שלא יונח את חבירו אלא שהבמים אמר ער שתות
 חזי מחילה לפי שכן הוא דרך מקח וממכר שאין ח
 חלוקה והמוכר יכולין לבית דמי המסח בצימצום
 ודרר העולם למחול סעות ער שתות אבל אם המו
 המוכר בקי בערר ממכרו ואין הלוקח בקי בל בר
 אז אם הלוקח תגר ובקי בערר המסח יתר מהמוכ
 אל יונד זה את זה אם לא שפיר חוץ ממסבב שכל
 זמן שלא הגיע לכדי אונאה מותר לבתחילה להוצי
 להוציא ביטח שגם אחר יסכלצח מירד ואין ברו
 חססר כלל או שמא בין דרר מסק וממכר בכר דמ
 דמקמים הלוקח חפץ במסח דמוסיה עליו דמים י
 יותר מפרר שווי ופעמים שהמוכר מזלזל בממכרו
 לפי שאין חפץ זה ערב עליו או שהוא דחוק למע
 למעות חילבר ער שתות חזי בכלל המסח ואין ב
 באז אונאה כלל וכל דירא שמים יצא ירי שניהם
 חיתה האונאה יתר על שתות כל שחו פ
 כזה שמכר שנה ששים בשבעים ופרוסה או בחמשה
 פחות פרוסה אין כאן חזקה אלא אם המתאנה תר
 תובע אונאתו יכול המאנה לימר לא אחזיר לך אלא
 יתבסל המסח ויעמוד כל אחד בשלו אבל אם המא
 המתאנה חפץ במסח ואינו שראל אונאתו אין ח
 המתאנה יכול לבסל בו בתב רב אלמס וחזקתם
 אבל חזי יונח פתג אפילו אם אין המתאנה
 תובע אונאתו יכול המאנה לבסלו שכל זמן שהמת
 שהמתאנה יכול לחזור המאנה יכול גב לחזור דמי
 דכיהן שהאונאה יותר על שתות אין המסח ראוי ל
 לחתקנים דחוי כמו צו שא דנות בורר בלא משיב
 אפלאם המתאנה צתרצה במסח אין יכול לח
 לחזקתו אחר צד וכן אם גתאנה לוקח ביותר
 על שתות ושהח בפרושיה לתגר או לקרוביו אפלא
 דאמיר דבגן מוכר לעדלם חוזר המאנהו יכול לח
 לחזקתו ציון שנתקיים המסח גבי לוקח שנתאנה
 דחגי מסתבר לא חזקתו ער מתי יכול לחזקת
 ולתבוע אונאתו בשתות ולבסל המסח ביותר משת
 משתות ער ברי שיראה המסח לזמנא או לקרובו דא
 דאם שהח יותר אפילו אם לקח שדגמנה במאיתים
 אינו יכול לחזקתו ולא לשאל אונאתה לסדן לא
 חזקתו ואם גתעצל ולא חקר לידע אם גתאנה בלא ע
 עיבד אונס מוחל על אונאתו פכ ויש לרדק
 מלשונשטאס הוא מכר שאורעו אונס יכול לחזקת
 בו ער יק ברא בלוקח שהרי מסח ביד ויכול לחז
 להדארת אבל מוכר שנתאנה חוזר לעולם שאינו י
 יורע עיה ממכר ער שיוזמן לו מסח באותו שמכר
 וגרע לו שסעה וכתב הרמבם לפיכך היה ח

לסלקו במעות או גמי גמקא מיתח במסוק בח שיע
שיעור ארעא ולא שיעור שבחא ואם חיה לוי גובח
משמעון חלוקת חיה גובח גם חשבא ולא חיה גובח
גובח לוי אלא חורבא אכל בשלוקתו מיד דאובן או
אינו גוסל אלא חקרקע ולא חשבא דאובן
שמכר שרה לשמעון שלא באחריות דהור דאובן דל
דלוקתה משמעון באחריות דבא בעל חוב של דאובן
לסורפה אינו יכול לחזור על שמעון דגמי שלא ק
קבל שמעון אחריות שאם יסירנה אחר שצוה חי
חייב לסלקו ממא אחריות של עצמו ודאי קבל עליו
דבית שבעל חובו סורפו חוי באילו הוא בעצמו ס
סורפו אבל אם בעל חוב של אביו דאובן בא לסת
לסורפה חייב שמעון לסלקו באילו בא אחר לסורפ
ראובן שקנה קרקע משמעון דנתקיים
המקח בקניין או באחר מדברי ההקנאות ועריץ לא
זהו המעות ויצא קול שיש עליו עוררין אם אחר ש
שיצא הקול גילה חלוקת בועתו שהיה רוצה לקיים
המקח כהן שחלר סביב מצרי חסיה לדאנת עניין
חסיה אז קיים המקח לגמרי ואינו יכול להמר א
אחזיק במעות בשביל קול העירעור שיצא עליו א
אפילו אם קנה באחריות אלא יתן לדמעותיו ולב
ולכשיצא אחר מידו יתבענו לרין ואם לא חלה
על מצרי חסיה לאחר שיצא הקול יכול לעכב חמ
חמעות דבית שיש עליו עוררין חוי במדמקת סע
סעית ולא סגי ולא צריך סירח לבי דינא ולמציבסיל
מעבירותיה וחוי בשאר מוצין למחדי מקח סעות
ובתבא חלול דמיורי שלא צתבר ערין חני
העירעור אלא אחר בא ועירעיר ואמר שרה דרג
גלה ממני ראובן ואביא עדים או שאמר יש לי חוב
על ראובן ויש לי סור עליו שאם לא יצא אלא קול
אמילו לא נתקיים המקח לגמרי אינו יכול לעכב ח
חמעות דבשביל דבגלמא לא יעכב מעותיו של
ראובן אבל אם יראה לבד אמתלא בדברי חמעות
גבה שחביא סור ואינו מקוים ואמר שרה דרג
לקיימו אם הוא אומר שיבגל להביא עדים תוך של
שלשים יום לא יוציא שמעון חמעות גמולת יד א
אבל אם חמעות מרחיק זמן הבאת עדיי יתבעא
אית ליה לראובן מקרקע או אפיר במסלול שיב
שיביל שמעון גתזר עליו אם יוציא חמעות דהקד
הקרקע מתחת וזו צריך ליתן לראובן מעותיו מ
מיר אבל אם לא אמר ואין לו קרקע ביה שיש א
אמתלא בעירעור אין לרין לחציא חמעות משמ
משמעון עד שיחא בטוח שלא ימסיר מעותיו אם י
יוציא חמעות הקרקע מתחת ידו ועל כל ביוצא
בזה נאמר אין לדית אלא מה שעיניו רואות חבל ל
למי העניין כתב הרמבם זל אסור לו לאדם ל
למכיר לחבירו קרקע או מסלול שיש עליו עוררין
ער שיריעו אפם שאחריותו עליו שאין אדם רוצה ל
ליתן מעותיו ויצטרך לירד עם חבירו לרין
שאלה לא חלול דאובן קנה בתים
משמעון בקניין סור ונתן לו ומחמעות אלה וחוב
דהתנו ביניהם שיתן לו ראובן חסלום חמעות לב
זמנים וקיום שיגיע זמן חפירעון ההאשנו יצאו
שטרי וחובות על המוכר והראשון שמכר לשמעון ב

בתים אלו בידתו מצרי שדי כל חקרקעות שהיו ל
למוכר הראשון ושמעון גם בו אין לו קרקע על מה
שיחזר אחיות בתים אלו ורוצה ראובן לחזור בו ל
למי שערין לא חלוקת חזקה דייש אמר דעור
דשמעון דה קא עיל דמסיק אדוני ביון שקבע זמני
חמעות דהיה מעכב על ראובן חלוקת ליבנס בב
בביתם ער שימיר לו הממון בולו ושמעון סוער
אחרי לוי שירמך ואשלם לך שלא חל חמעות שהיו
וחובות אמת ושהיו כגור כל שיווי חקרקע ובד גו
לדית להם סכום חובות דצור לעשות שומא בבל ח
חקרקעות שהיו למוכר הראשון ולא היו שוים במ
חחובות ולפיכך תבע ראובן מבר שיבסלו המקח
ושהחייבו לשמעון לחזור האלה חובות של קח ש
שאלו לך מקח סעות גדול מזה שלמחר יסרפוח מ
ממנו ואין לו על מה לחזר ובד נתאחר לגמור ד
דין זה שנה אחת מחמת שלא היה לה פנאי ועתה
יצא חובות על החובות דבא שמעון לחכוע מרא
מראובן שיסיר המקח ויתן לו מעותיו וראובן ס
סדעו שבר צסל המקח מחסעמל שהזכרנו ועור ש
שלא צמח לשמעון צמח זמנים זה אחר זה להראות
השכר על החובות ועברו חמית דלא הביא בלום
לדין אלא חמעות שלא הביא בלום עשה במעות
שהיו לליתא באילו חמית תועלתו והוציאם ומ
ומה שלא צמח בית דין חרבר לא היה אלא מחמת ש
שלא היה להם פנאי תשובה בידן שערין
לא מועיל המעות וגם חיה שמעון מעכב על רא
ראובן מליבנס בביתם ער שימיר על חמעות וקוד
שפרע נתברר העירעור וחזר בו ראובן נתבסל חמ
המקח ביון שאמר לשמעון לחראות שוברי חס
חשסרות ונתנו לו זמן אחר זמן ועברו חמנים ול
ולא חראת חסרות דלא אמרין לראובן לחוציא מ
מעותיו לאיבור ביון שאין לשמעון אחריות גכסים
שיחזור ראובן על גכסי שמעון אם יוצאו חבתי
מתחת ידו דאח על פי שעתה יצאו שוברי על ח
חשסרות מבר נתבסל המקח ביון שער זמן בר ול
ולא חראת חסרות ועור אני אומר מה שאמ
שאמר חרין צו לשמעון לחראות חסרות ומשמע
צו צו חסרות חסרות חסרות שהיו מקיים חמ
חמעות ואינו כן שאמילו אם היה ביתו חסרות
חמ חסרות חסרות חסרות חסרות חסרות חסרות
דוצה לקנות קרקע לחיות זקוק לשמור שובר לע
לעולם שאם יאכלו העכברים חסרות או ישרפו
ומסיר חקרקע ולא תועיל לי חזקה אפג דקיים
לן רבותבין שובר אם אבר המלוה שסר שאני חתם
ברמפריש סעמ אבר שסרו של זה יאכל חלה וחריב
ביון שאנו יודעי שחייב לו לא ימסיר מעותיו בשב
בשביל שחמסיר שסרו ואפג שגם חלוה צריך ל
לשמור את שוברו שמא ימצא המלוה שסרו ויגב
ממנו מעם שיצית הא קאמ תלמוד עבר לוח לאיש
מלוה דקוק הוא לזה מאחר שהמלוה עשה עמו ס
סובה אבל בגדון זה למח גכוח ללוקח להוציא מע
מעותיו לקנות קרקע לחיות זקוק לשמור שובר
לעולם דאי איעהא רחבי לא קנה לוקח מעיקרא
ותן שובר בל זה קודם גתינ חמעות גתבסל חמפ

תנאי אבל בגדו זה שהיה שם תנאי בשעת מכר דש
דשמעון מורה אלא שאינו רוצה לעמוד בו לאו כל ב
במציאות וצריך לקיים תנאי וכל תנאי שבממון קרי
קיים דאע"פ דחבי קנאו שיחזיר לו מעותי
הגוי אין לו אונאה וגוי שאינה לישראל מחזיר הארז
שאונאה בריבוי ולא יחא פח הגוי חמוד משל ישראל
הגוישא וגותן באונאה אין לו דין אונאה

למי חרשכם שאומרי לו חפץ זה גבר ובר לקחתיו
דבר ובר אני משתכר בו ויש מפרשי אפילו לא אמר
לו בבר ובר לקחתיו אלא אומר לו תן לי חפץ זה ב
כמו שקצית אותו ואני מאמינך במה שתאמר שקני
שקצית אותו ואוסיף לך בר ובר לריח או בן ארז
אונאה שאפילו אם נתאנה בו לוקח ראשון צריך ל
ליקח כמו שקנאו דאע"פ דחבי משכו ליתן לו כמו
שקנאו והגוישא וחזותו באונאה לא יחשוב חרע ב
באונאה והיפה בשיווי בגון אם קנה עשר יריעות
בעשר היגרי ויש כזה שאינו שוה עשרה ויש בהן ש
שוות יותר לא יאמר קצית עשרה בעשר היגרי דה
דחייבו כל אחת בריבוי וכן אהשוב חרענת דאחשוב
היפות במי שיווי אלא הכל באונאה כמו שקנאם ב
ביותר ובעלה לו על דמי המקח שבר הכתה והפוג
אחשוב ובר וכוללם ברמי המקח כי כולם בכלל רמי
למקח חס אבל שבר סורתו לא יעלה על המקח א
אלא יקח מניו במי שנתפשו עמו שיתן לו דיות
ואילו דברים שאין בהן אונאה עבדים

דסדרות וקרסעות וכתב הרמב"ם ז"ל אפילו מ
מכר לו שוה אלה בריבוי או שוה דינר באלף ובר
כתב רב אלפס דה"פ מסק דוקא עד פלג ולא פלג
בבבל בגון שמכר שוה מנה במעט פחות ממאתים
אבל אם הסעחו בבמל המקח הוי בסל ולזה חסבי
אם חרזל ומחסינן שזרעו בקרקע ולא ח
השרישו עריון מבעיא אם יש בהם דין אונאה בגון
שמכר לחבירו קרקע ואמר זרעתי בדאוי ועדים מ
זעירים שזרעה פחות מהדאוי לה ולא איפשיסא ל
למכר אין מוציאין מיד המתבע וכשם שאין אונא
לקרקע בר אין אונאה לשבירות קרקע שאפילו א
אם שבר סרקליו גדול בריבוי או רפת בקר במאה די
דינרי אין בו דין אונאה ולזה דוקא עד פלג

אבל בשבירות מסלסליו יש בו דין אונאה רשכירות
גירומים ממכר הוא בין נתאנה שובר או משכיר
דכתב הרמב"ם ומחזיר האונאה אפילו לזמן מרובה
וכתב עוד השובר את המועל לעשות עמו בין
במקרקעי בין במסלסליו אין בו דין אונאה מפני
שהוא כקונה אותו לזמן ואין לעגרים אונאה
דקבלו יראה שיש בו אונאה כיצד בגון שקבל עליו ל
לא ירד בגו בחמש ריגרין יש בו דין אונאה וכל את
אחר משניה בין בעל הפגר בין המקבלן חוזר לער
לעולם כמובר פ"ב שלוח שמכר וסעה אין בו ד
דין אונאה בין במקרקעי בין במסלסליו ואמסודו
דינו בשלוח ואם אינה את הלוקח כתב ר' חאי ש
שמכרו בסל וה"ל יונח כתב שאם אינה הוא ריבוי
בשאר כל אדם שמוכר את שלו וזוכה חמשותף ביתר
ביתרו ואם מיחת אומר לתקוני שורתיו ולא לער
לעוותו ודין בר שסעו בתבתי למעלה בסימון פ"ה

דחרידס חייב חיבא דמזבא דסמך עליה אונאה אין
נפקות בדיו זה כי ראובן היה בעל חבית אבל מסך
מסומק אני בזה אם הוא בעל חבית המוכר מחמץ
דוחסו אם יש בו דין אונאה ומה הדין ממאה לפ
לתגר דידע לבל שסעה התגר
דשמעון יכול לחזור בו ביון שיש בו ביטול מקח נ
דמה שנתרצה שמעון לקחתו בשומת לוי לא ערית
ממה שפירש על מנת שאין לו עלי אונאה דס"ל ב
ברב דאמר שיש עליו אונאה דכ"ש בגרון זה שלא פיר
דאובן למזכרו לו ביותר מהמיר ולא ביוון שמעון ל
לקנותו ביותר מהמיר אלא שהיו החוקי זה מזה בש
בשומת המקח וביוון שלו ימצא חמץ ויעמידנו
לשומת דמיו ולא שיאנה שום אחר מהם ומה ש
שתלה חזרתו בשביל שלא היה בו קצין זה אינה ש
סענה ביון שמכר החפץ פ"ב שומת לוי אין לו קצ
קצין גדול מזה ומה ששאלת אם לא יוכל לת
לחזור בו אם לריבוי דע שאם דאנא חלר לריבוי
דאין שמעון יוכל לימיר דאנא אלא לוי אונאה תנאי
ובקרי בשומא ולא קפ"ל שבר על השומא מסמך
תגר אומן שקל של בחנם מסוך ולא דמי לריבוי
דינר לשולחני דכל אדם חייב עליו אמילי בחנם ו
ושאני חברת מסמך שגריד בקיאות גדולה ואין לו
לאדם להשתדל בו לדאמרו אם לא שיקח בקי אפול
אבל בשומת המקח אין בו כל בר אונאות וכל ח
חתגרין בקיאות בשומא למיגר בסקר חייב בחנם
מסוך ומה שכתב שאין בו נפקות דראובן הוא
בעל חבית דעביון שיש אונאה יתה על שחית אין
חילוק בין בעל חבית לאחר ואין חילוק בבעלות
המוכר בלוי בין אם מוכר מחמת דוקח גדול שא
שאינו לו מזה לאכול אם לאו דמכל ענין אין בו דין
אונאה ששאלת על סיסור שחביא חמץ
של שמעון לראובן לחקנותו ולא חייב תגר בער
שחיו בקיעין בשומת החפץ כמו שמעון ולא ירע ר
דאובן שהיה של שמעון דבקש ממנו לירעו במה ח
הוא שוה וא"ל שמעון קח אותו בסנ דחובים כי הוא
בדול וכל זמן שיאמר קרוביד שהוא במקד אחויה
לר המעות דלקח ראובן החפץ דשלוה לירעו מן ח
חיריד והיחזקו לקרוביד דחם אומילם שנתאנה בנ
יותר משלוש ותבע משמעון שיחזיר מעותיו גמ
שחתנה עמו וגם החפץ שלו היה וגם סיעה אהב
גזערבת לי בשעת מזה מעות שמת לי אחרת לר
מעותי כל זמן שלא תרצה בו ושמעון אומר לא ה
היה החפץ שלי כי לא הייתי אלא סיסור שגשלה ע
על ירי ליריד ואיני חייב לר מסעם אונאה וגם לא
מסעם תנאי כי איני רוצה לעמוד בתנאי

יראה ביון ששמעון מסר החפץ מיד לסרסור
בקר א בעל החפץ דאפילו בלא תנאי יש במקח זה ר
דין אונאה וצריך לחזיר האונאה בבדי שיראה לת
לתגר או לקרוביו ואם האונאה יתר על שחית
המקח בסל ובחפץ זה הואיל ולא חיו התגרין מבי
מכירין בו חילבר חיתת החזרה תלוי בקרוביו וא
ואחרי ראית הקרובי החזירו וחרין דינא אם
שמעון תגר אבל אם הוא בעל חבית אין לו אונאה
בבלי תשמישותיו עד שתוג בל זמן שלא היה שם תנ

המקח ובר שאת בו שיצור והוא כולל שוח בלוק של
פלמלין וכירא בו חרי זה אינו חוזר אלא עד ברי ש
שישאל בשער שבדוק בלבר פכ שאלה לא
הרזל שאלת האדאמריצו מוכר לעולם חוזר עד
מתי יהיה זה ועד שאיפשר שאדם רחוק לפי שעה
ומוכר שוח סלע בדיגר מחמת דוחקו ובשידומנו לר
מעות יחזור וכן מעמים שהשער משתנה דע שמם
שממנו שיצוי השער אינו יכול לחזור וגם אם זילזל
במכירתו יותר ממדי שהרעם טועה שציבר שממנו ר
דוחקו חוזר לזלזל אינו יכול לחזור כי ירע ומחיל
מכר לו שוח ארבע בחמשה ונתאנה לוקח ברי
ביטול מקח ולא הספיק להראותו לתגר ולקרוביו
עד שהוקר ועמד על שמעו בצמא חזר הרבר לח
להיות בסול המקח לגבי המוכר קודם שנתקיים
המקח אף אינו יכול לחזור בו דחלוקת יכול לחז
לחזור בו אעפ"י שאין לו עתה אונאה וכן אם מכר
שוח חמשה בארבע ונתאנה המוכר ברי ביטול מק
מקח וחוזל ועמד בשלשה המוכר יכול לחזור ולא
חלוקת והיבא שמכר לו שוח חמשה בששה ולא אס
הספיק להראותו עד שעמד בשמנה אעפ"י שחזר לר
לרין בשל מקח אצל מוכר אמילו חבי אינו יכול לח
לחזור בו ולא עוד אלא שחייב ליתן ללוקח ח
האחר שהרי צקצק המקח וברשות לוקח חוקר וכן
אם מכר שוח ששה בחמשה דחלוקת עמד בשלשה ח
חייב לוקח ליתן סלע של האונאה שהרי צקצק חמ
המקח וברשות לוקח חוזל בשם שיש אונאה לחז
לחריס בר יס אונאה לתגר אעפ"י שהוא פקי ובעל
דבר שייר אונאה בין בפיהות בין בבחמה בין בשם
בספרים ואבנים טובות ומרגליות ונתבחר ממם
לל ויש ללוקח לחזור בו עד שיראו אותו חתגרו ח
הבקי אינו בחז שאיגהל פקאין בדימים אלו לפי
לפיכר אם לא היה מכיר באותה פריגה וחוליד חמ
המקח למדין אהת או שבא חבקי לאחר זמן מרוב
זהרירעו שטעה חרי זה חוזר - וזה במסבסע יש בו
אונאה ומסר רב אלמס עד שחזר וכן בתבחר
בם זל חרי שחיה ריגה חתג שוח בר דיגר בסת ד
וצרפה בעשרים או בכל חרי זה מחזיר האונאה
יותר מבאן בסל המקח מחמת מכאן מחללה וכן
אם נפחת וחסר עד שחזר חרי מחילה והוא שיהיה
במקום שאין דרך לשקול אומרו אלא מוציאין ממנו
ואז הרזל בתב דער חלק אחר מליב חרי מחילה
בשגים עשר חזרה ביתר מכאן ביטול מקח וכל
זמן שהוא בתחת מחילה מותר לבתחילה לחוצץ
ביום כרמסריש לעיל ושיעור חזרה למסבסע בבר
בברבים עד שיראנו לשולחני במכר שחיה שחלחני
מכר ער עד שבת שבא לחוצאח ולאחר זמן זה
אז נתאנה חייב להחליפה ומי מירת חסירה לחת
להחליפה אמילו אחר זמן זה אם הוא מכירה וכל
בלבר שהצא עליך חרוק נפחת דחסר ברי אונאה
אסור לקיימה ממנו שבקל מתמאית בה ולא ימנ
ימברגה לא לאסר ולא לתגר ממנו שמימין בהאחר
אחרים ולא יעשה משקל ולא יורקנה לתור גריס
צרוסאיתיו אלא יתיבנה אריקמנה באמצע ויהלכה
בצואר במו ודוקא באמצע אבל לא צקצק מן חזר

וחללנו בצואר בחז חסר עד שעמד על חציו בה
בזו סלע שעמד על שש ל ושקל על ריגר וכן דיגר
על חציו מותר לקיימו שאז אי אפשר לרמות בו
ממנו שגיבר לכל הפחות שלד מוכר לי באלו בתב
חריבם זל שיש בו אונאה פי שחיה תופש מעות ב
בלא מניין ואמר לחבירו מוכר לי חפץ שלך באלו
ואז הרזל בתב דספיקא חיוא אם מחזיר האונאה אם
לאו חילבר מספיקא לא מפסיגז ממונא מיר חמא
בתב חריבם זל החלית בלים בסלים או בחמה בכ
בבחמה אמילו בשדיון או טלה בסוס אין בו דין או
אונאה שזה דוצה במחס יותר מבשריון אבל החל
חלית פירות בפירות בין שמו אותם קודם חמב
חמכירה בין שמו אותם אחר מכירה יש להם אונאה
אמר המוכר חפץ זה אני מוכר לך על מנת שא
שאינו בו אונאה אין זה תנאי ופי' רשכם משום ד
דמשמע פכ שלא יהיה לו דין אונאה ואי אפשר
לו להחנות לבסל דין תורה וחזר הרבר לרין תורה
פחות משתית חרי מחילה שתות קנה ומחזיר אונ
אונאה ורש' פיר שאין זה לשון מחילה אונאה א
אלא לשון תביע אונאה שהתנה עפ"י שאין בו אונאה
דחריש בו חרי מקח סעות וחוזר בו לגמרי אם
ירצה ואמילו אם התנה עפ"י שאין לו עלי אונאה א
אניגמועיל ויש בו אונאה ברא בסתם אבל אם
פירש ואמר חפץ זה אני מוכר לך במאתים דיוע
אני שאינו שוח אלא מנה על מנת שאין לו עלי אונ
אונאה וכן לוקח שאמר למוכר חפץ זה אני לוקח
ממך במנה דיוע אני ששוח מאתים על מנת שאין
לך עלי אונאה או אין בו דין אונאה ומיהו בתב
חריבם זל חיה מיכר חפץ במנה ואמר חפץ זה אי
אינו שוח אלא זון על מנת שאין לו עלי אונאה יש
בו אונאה שזה אומר ראיתי ששוח יותר מזו ואמר
דאמרת אינו מכיר אלא להשביח דעתי ער שיפרש
בר האונאה שיש במקח וראי או בקרוב לה בברי ש
שהרצת טועה שחרי זה ירע בוראי הרבר שמחול ב
בו פכ בעל חבית המוכר בליו וציגה את
חלוקת אין בו דין אונאה שאלו לא חרבה לו ברמל
לא חיה מוכר את בלי תשמישתו ואמילו שמוכרים
מחמת דוחק וזל שחיה דאני שעמא אף לא פליגר
דבזן אלא כל בעל חבית אין לו דין אונאה ומיהו
פי' רבי יוחנן דדוקא בשתות אבל ביתר על שתות
דדס באיגש דעלמא דמ' אף הרזל דדוקא שחלוקת
דיוע שזה המוכר בעל חבית יאכל לא ירע או שקר
על ירסרסור דינו בלוקח מהתגר ונתבחר ממנו
זל לא שבא מכר בעל חבית ואיגה איגהאח או לק
לוקח ואיגה או נתאנה בכל עניין אין בו דין אונאה
ולא צהירא לא הרזל אלא דדוקא במוכר ואי
אבל מכר ונתאנה או קנה יש בו דין אונאה
שאלה לא הרזל דאובן מכר חפץ לשמעון ולא
נתיצו בסכום ובא לוי ונתיצו שניסם לגמור המס
פכ שומתו ושם אותו בל וחובים למחרת חראה ש
שמעון חפץ לתגר ושם אותו בחמשים ודוצה שם
שמעון לחזור בו ואומר שלא נתיצו בקניין אלא
ברכור בעלמא דאם לא יוכל לחזור בו ואם לוי
חייב לשלם מידי רחוק אמרתי ריג לשולחני דחז

ימות אמילו בלד מתלעות חליות וזוהא שיחיה בל
 צירא בהם נמכרין בשוק לאבילח ואי אל מירות
 ימות ולא אמר אלו בותן מירות שכולן ימות עב
 ואם ידאח ללוקח שיש בהן יותר מאלו השיעור ו
 והתחיל לבררם ומצא יותר צריך ליתן לו שליפיר
 דקצינז ליה משום דחשדינן ליה שעירבם בורים ו
 וכל היבא שירוע שעירבם אמילו כל שחזאין הלוח
 מקבל מהן כלום אבל אם ידע שלא ערבם אפ"ם שם
 שמצא בהן יותר צריך לקבל אלו השיעור והמות
 ינכה לו ורש"ם ט"ו בשירוע שלא עירבם אמילו
 שש בהן יותר מאלו השיעור צריך לקבל הכל והפי
 מסתברא ברא במקומות שאין בהן
 מנהג אבל במקומות שיש בהן
 מנהג ילכו אחר
 המנהג

בין אם נהנו שיחיו המירות צריים מכל רבר ושיח
 תיין צול בין אם נהנו לערב בהן הרבה בכל עגיל
 ילכו אח
 אחר המנהג הבוד
 הבוד צריך מתוך צורבו של ח
 חביר צריך ליתן לו בשיעור הצורך שח
 שחזא היה מצביר במקום חסידים ובין שבידו אש
 אסור לו להחזירו

האמר לחביר

מרתח
 שלי יין
 אני מד

מוכר לך למקטח או אמילו לא חביר לו יין אלא
 אמר מרתח אני מוכר לך למקטח צריך ליתן לו יין
 שכולו יסח וראוי להתקיים כדי להסתמק ממנו פ
 מעט לתבשיל אמר לו מרתח זה של יין ולא אמר
 לו למקטח נותן לו מיין הנמכר בחנות והיינו שח
 שחתחיל קצת להחמיץ אמר לו מרתח זה אני
 מוכר לך ולא חביר יין דבם לא אמר לו למקטח ג
 נותן לו אמילו בלד חומץ אמר לו מרתח זה ש
 של יין אני מוכר לך למקטח או אמילו לא חביר יי
 יין אלא אמר מרתח זה אני מוכר לך למקטח או ש
 שגמר לו מרתח של יין סתם ולא אמר זה דבם לא
 אמר למקטח נותן לו יין טוב אלא שצריך הלוקח
 לקבל לכל מאה חביות עשרה שאינם טובים שחת
 שחתחיל קצת להשתנות ובמזכר חבית אחת אמר
 אומר לו של יין ולא אמר זה בין אם אמר למקטח
 בין אם לא אמר למקטח נותן לו יין שכולו יסח דב
 ובמרתח ב"ה מקבל עליו עשרה קוסטות למאה א
 אבל הכא דחבית יין מחר המרא משמע לא מקבל
 עליו מיני אמילו אם חתבה שיתן לו מעט מעט כשי
 צשימכריו בחנות אה לא אמרינן שיתן לו חלק חק
 העשירי קוסט דבין שחביר לך חבית משמע יין ח
 הראוי ליתן בחבית אחת דחבית זה של יין בתב
 ח"מ"ה שרינו במרתח של יין אי לא אל למקטח נותן
 לו מיין הנמכר בחנות ואי אל למקטח נותן לו יין
 שכולו יסח בין דחד המרא הוא לקח יין כדי לפ
 למיביד בחנות חיי באילו אל למקטח שצריך שית
 שיתקיים מעט עד שימכר ואם הואצין קודם חייב

שחבל יודיען שלא לרלו בלד בשלד ובחוקת זה קול
 קולו ממנו ובלבר שלא יבין לקנות חרב ממקום
 חסוב ברי שיצא עליו קול שחזא קול חבל ממקום
 חסוב וקננה גם ממקום הרע ומערבו עמו
 מותר לבור חסכולת פחד חריסין ומן חסיסנית
 ברי שירא ימים שדחו דבר הצראה לעין ויכול חלד
 ולוקח לראות ולחביר במה שדוח יותר בשביל שח
 שחזיא מתם חסכולת וסוב הוא לו לעלות ברמיה
 ברי שלא יצטרך לסדוח ולבדרם ובלבר שלא יביר
 העליונים דיציה חסכולת בתחתונים ומיתר לח
 לחנוני לחלק קליות ואוויזו לתיביות כרי להרה
 להגילם שיסנו ממנו ויכול למכור בזול יותר מח
 מהשער ברי שיסנו ממנו ואין בני השוק יכולין לע
 לעבב עליו חסדנה מחבירו חבית של יין או ש
 שמו סתם המרה כבר דבר מותר למכור לערבו ברי
 שיתערבו השפירים העשוקע' בחבית ויפחד חבל
 ביחר אמילו אם מוכר בשעה שהוא צול ובלבר ש
 שלא יערב שמרי חבית זה בשל חבית אחר ברמיה
 לעיל אבל אם מוכר לו חרבה שמו ביחר ונחשו לו פ
 מעט מעט מתוך חביתו ונחשו לו חבל צול אינו
 מנכה לו בשביל השמרים שחיה יבול לערב בו משל
 בשאמר לו אילו ויהי נותן לו חבל בידו אבל נכח
 לו בשביל הקמחי חסידים עליו ברא שקנא ממנו
 בשעת חברים שרכן לחיות עבור אבל אם קנא לא
 לאחר שהוא צול אה בשביל הקמחי אינו מנכו לו
 וח"מ"ב מתב אסור לערב שמרים בין ביד ב
 בין בשמ אמילו כל שחזא אמילו שמרים בשמרים
 אסור לערב אבל עירח מבלי אל בלי נותן שמרים לת
 לתוכו המומר לחביר שמו מוקדק אינו מ
 מקבל שמרים מוכר לו שמו שחם מקבל עליו לדב
 ומחנה שמרים לכל מאה לוח ומקבל עליו שמו עב
 עברה העולה למעלה על פני השמ יתור
 על השמרים הידוע באותו
 פורש ברא משנות
 לך חמעות
 בתשרי

שחשון עביר ולוקח חשון בליח מקבל עליו במ
 במרתח שחזא בלד חבית אחת חשון חסכולת
 למעלה
 אבל אם לוקח במ
 במרתח גיסן שחזא קננה מקני
 שחזר שסס אינו מקבל עליו אל השמ
 בלבר עב וא"א חרול בתב כסברא ואשנח
 יכ"ה

המוכר

לחביר חסיד סתם
 צריך שיקבל הלוקח מה
 מכל סאה לחיסין רובע ח
 חקב קסגית ובשעור מקבל רובע גישומת לכל ס
 סאה וקסגית מקבל רובע עמרורית לכל סאה ו
 ובתאינים מקבל עשר מתליע' לכל מרא והחנמי
 אחר לעשרה ובתב חרמבם ובשאר מירות מקבל
 עליו רובע סיגומת לכל סאה וכחב ח"מ"ה וויקאר
 דאל מירות כתם ולא אל אילו או שאמר מירות יפד
 ימות אלו אבל אמר לו מירות אלו ולא אמר מירות

האחין שלקד ריצו מלכותהם שם הסעודת את זה
בפחת משתות חזי צחלה בשתות החלוקה קי
קיימ ומחזיר האונאה ביותד משתות במסלולית
בסלה החלוקה במקדש עם סעו בשומאשמוד
דרע בגזר היסח אין אונאה לקדשקע עד מלג
דאם הסעודת את זה במרה אמילר בבל שהחזרת
בזא שלקד זה בעצמו אבל אם עשו שלח שח
שחילק בשבילם דסעה אמילר בבל שהו בסל החלד
החלוקה דאם אמר צפלה בשומא רבי רינא וינא צ
בבד שסעו דאם סעו בשתות החלוקה בסלה

שאלה לא הרזל ואיבן שמעון אחין והיתה
החלוקה על תנאי שמי שיפול לו בית פלוגי שימח
לו פתח במבוי ולא שמו אל לבם שהמבוי סתום וי
יבולין בני המבוי לעבב עליו מלפתוח ונפל אותד
הבית לראובן ורוצה לבסל החלוקה שאומר שבי
שביון שבני מבוי יכולין לעבב עליו אמילר שיהו ל
לו שמעון דרד בתוך חצירו אי אפשר לינצט עמוד
דרד פתח אחר הרין עם ראובן ביון שבני המ
המבוי יבולין לעבב עליו ואין הבית שנה בלום א
אם אין לו יציאה מהיבן לצאת וראמי להא ושמעון
לא אמרין אלא פלג בעילוי אבל פלג במשתות
לא רכל רבר שבמה במסל ובמניין אמילר פתח
מבוי אינאה חודר ומה שטוען שמעון ששלק
גומזו תרעומת של בני המבוי לאו סענה היא אלא
שמו שטיע ראובן אי אפשר לי לקנות לי תגר במ
בפתיחת הפתח ועוד ביון שבשעת החלוקה סעו
הריונין בזה שהיו סבורי שהיה יכול לפתוח הפתח
וחזא איגזימול החלוקה מעיקרא בסעות היתה
ובטלה לה רכח

בשם

שיש אונאה במקח בר יש

אונאה ברברים וגדולה אונאה

ברבים מאונאת ממון שזה גי

ציתו להשפוז וזה לא ציתו לחשבון וזה בגופו וזה
בממונו והצדק על אונאת דבר צענה מיד ויותר
צריך ליתור באונאת הגר בין בגופו בין בממונו ל
למי שהוזחר עליו בכמה מקומות וגם צריך ליתור
באונאת אשתו לפי שרמעתה מצויה ועונש אונאת
קרובה לבא וצריך הוא אינאה דברים לא יאמרה
בכמה אתה רוצה ליתו חמץ זה והוא איגזי רוצה לק
לקנותו חיו חמרין מבקשין לקנות תבואה ל
לא יאמר להם לבו אצל פלוגי והוא ידע שאין לו ל
למכור היו חביריו בעלי תשובה לא יאמר להם זה
חברו מעשיב חזאשונים היה בן גרים לא יאמר לו
זכור מעשה אבותיך חיו יסורו באין על חבירו א
או שמקבר בגיו לא יאמר לו ברד שאמר חבירי אי
איב לאיוב הלא יראתך בסלתך זכור נא מי הוא צ
בשי אבר ויזהר אדם מלבנות שם דע לחבירו ב
ברי לבישו אמילר שהוא רגיל באותו ביגוי ביון ש
שביוני לבישו אסור לרמות בגי אדם במקח וממ
וממכר או לגבוע דעתם בגזר אם יש מום במקחו צ
צריך להוריע ללוקח וזה אם הוא צוי לא ימכור לו
כשר צבילה בחזקה שחיא שחוסח ואחלגובר
רעת חביריות ברברים אסור שמראה לו שעושה ב
בשבילו ואיגז עושה בגזר שלא יסרה בחבירו שיש

שיסעוד עמי והוא ידע צו שאיגז סעוד ולא ירבה ל
לד בתקדושת זהו ידע שאיגז מקבל ולא יפתח ל
לד חביות חמתחיל לחזונו זה סבור שמתחם בשב
בשבילו אלא צריך להוריעו שאיגז מתחם בשבילו
אבל בסתם אסור ביון שהציר סבור שמתחם בש
בשבילו ודוקא בהגזר לא אובעי לי לאסוקי ארע
ארעתייה שמכרם וסבור שמתחם בשבילו אבל בר
בזכר דאיבעי ליה לאסוקי ארעתייה שאיגז עושה בש
בשבילו דמסעה עצמו סבור שעושה בשבילו לבב
לכבוד אין צריך להוריעו בגזר שפגע בחבירו בר
ברד וסבור זה שיצא לקראתו לכבוד אין צריך לח
להוריעו ולא יאמר לו סד ממד זה דהוא דיקם
ולא ילך לבית האכל ובירד בלי דיקם וסבור האכל
שהוא מלא ודאם הוא עושה כזו לכבוד מותר ולא
ימכור מעל של עזר בהמה מזה בחזקה שחיא שח
שחוסח ולא ישלח לו חבית של יין דשמן זה על גב
צביו אין מערבין האים דהמחצה וחבלים ארם
צרי לצדוע עמר העומר לימכרוהו וצקן ברי שיר
שידאח בכחור ולא בהמה להשקותה מי סובין שם
שפגמתי דחזקמין את שערותיה ברי שפגמתי שמינא
הא אין מקדוהי ומקדשתי אתה ברי לזקוח
שערותיה ולא את חבלים לצבעם שראו חרשים ו

ואין השבת שמשיבתם בצבע כמחזיקיה שמעלה א
אותם ברימים אבל חרשים מותר לצבעם בוי ל
לימותם שבלא חבי הם חרשים וסובים ואין גום
צומחין בקרבים ברי שיראז שפנים וחבבים ולא ש
שורין חבשר במים ברי שיראח לבן דשמן ובדבל בן
ביראז בזה אין מערבין מעט מירדת דעים כח
בחרבה מירדת ימים ברי למזכרים בחזקת ימים למ
למי שאין ציבורין כחז אמילר וחרשים בחרשים ואין
צריך לומר חרשים בישינים שחישנים סובים יותר
לאבילה דמי רש"י אבל ישינים מותר לערב בחרשים
ואל הרזל כתב דאם ישינים אסור לערב בחרשים
אלעם שחז סובים יותר לאבילה למי שזה שקוצה ח
חרשים אולי רוצה לישנים והישינים אין ראויין לוי
ליישן דיון ביון מותר לערב בינהגנות אמיל
ששה בדר אלעם שחז יותר טוב לשתות מהקשה ו
וגם דמירקרי לפי שבשנותיו מעט קשה ברד הוא
משכיו ומתקיים יותר אבל שלא בק חביות לא
וחזר מזה לערב בקשה לגולם אין מערבין
מים ביון ומי שנתערב מים בייגז לא ימכרו בזה
בחנות אלעם יוריעו לקוצה ולא ימכרו לתגר אלעם
שמוריעו שמה בו אחרים ובין חביות מו
מותר לערב בו מים בכל מקום ומקום לפי מה שב
שנהגו בו אמילר עד השליש דהחצי ובמקום שנהגו
שכל מי שקוצה רבר טרעמו תחילה מותר לערב בו
לעולם אבל אם אין הכל סועמין בו לא

אין מערבין שמרי יין ביון אמילר אם קנה ממנו ש
שתי חביות של יין אין מערבין שמרי חבית זה בש
בשל זה למי ששמי חבית זה מקלקליו חבית אחר
אבל אם קנה מעני חבית של יין חמרה בכך וכך ב
בשבא למרור יכול לערב השמרים עם היין ומורד ל
גז הכל ביחוד התגר צוסל מחמשה גרנות וגות
למקום אחר או ממאה ציתות וגותן לחבית אחר ש

וְעַד שֶׁבֶר חֲסוּרֵימָם שֶׁלֹא יִשְׁתַּבֵּךְ אֶלֶּא בִּבְרִיבָהּ וְעַד
וְלִקְנוֹס
מִלֵּא מִי שֶׁעֹבֵר עַל הַקְּבוּצָה וְעַד כֹּל בְּעַלֵּי אֲחֻזּוֹת וְשֵׁנִי

[illegible]

שחוא ינכה מרמי המבר קילקול הבית על פי ערך
 שמאין תשובה רואה אני את דברי ראובן כי בי
 בית מבר לו ועדיין נקרא בית אם אירע לו קילקול
 מום עובר הוא וברמים שהוא מנכה לו יחזיר הבית
 לקדמותו ואין זה מקח טעות כתב הרמבם
 כל שהסבימו עליו בני המדינה שהוא מום ומחזירו
 בו המקח מחזירין וכל שהסבימו עליו שאינו מום
 מום אין מחזירין עליו אלא אם כן פירש שכל
 הגושא ונותן סתם על מנהג המדינה הוא סומך
 וכל הלוקח סתם אין רעתו אלא רבר שלם בלי מום
 ואפילו אם פירש המוכר על מנת שאין אתה חוזר
 עלי במום חרי זה חזר ער שיפרש המום בממכרו
 וימחול הלוקח או ער שיאמר לו כל מום שימצא
 במקח זה שיפחת דמיו ער בר ובר קבלתי עלי שח
 שהמוחל צריך לירע הרבר שמוחל ויפרוש אותו על
 וזה נוסח לצד דבריו שכתב שאין אדם מקנה לח
 לחבירו דבר שאין לו קצבה ואני בתבתי למעלה ש
 שלרעת אא הרזל יכול להקנותו והוא הדין שיכול
 למחול המוכר פרה לחבירו ואומר לו יש בה מום
 מום פלוגי ופלוגי הגיבורים ובכללן הזכיר מום ש
 שאינו גיבור ונמצא בה אותו שאינו גיבור ולא האת
 האחרים הרי זה מקח טעות כיון שאמר לו פרה זו
 היא חגיגת ועיורת גשכנית ורבצנית ונמצאת נשכ
 גשכנית בלבד הרי זה מקח טעות שיאמר הלוקח ב
 בשראיתי שלא היתה לא חגיגת ולא עיורת אמרתי
 בשם שאין בה אילו המומין כך אין בה מומין אחר
 ואין אומא לא להשביח רעתי אבל אם יש בה מומין
 הגיבור בין בולן בין מקצתו ויש בה גם חמום שא
 שאינו גיבור כיון שהיא חגיגת וגם נשכני או שהיא
 עיורת וחגיגת וגם נשכנית אין זה מקח טעות
 דכמו שמוחל על חגיבור בר מחל על שאינו גיבור הרי
 בה מום אחר שהוא גיבור והראהו בה ואומר יש בה
 מום פלוגי ומום פלוגי שאינו גיבור ונמצא בה אד
 אותן המומין שהזכיר שאינו גיבור אין זה מקח
 טעות אפילו הין בה כל המומין שהזכיר שהדי לא
 הסעחו שלא הזכיר לו אלא מומין שבה המוכר
 עבר או שפחה ונמצא בהן מומין אין זה מקח טע
 טעות שאם הן גלויים הרי ידע ומחל ואם אינן גל
 גלויים כגון שגמא וריח הפה אינו חושש עליהם ש
 שהרי אין אלא למלאכה והרי הן ראויין למלאכה
 אלא אם כן נמצא בהן שחין רע או נכפה או שעמום
 שהן רברים המבטלי אותו ממלאכה וכן אם נמצ
 נמצא בו צרעת וביוצא בזה שארם קץ בו נמצא לי
 ליססין מזויין או מוכתב למלכות חרי זה מום
 גנב או קוביוסטוס איגומים ופי' ריח קוביוסטוס
 ההורג נפשות וכן כתב הרמבם ז"ל ויש מפרשים
 דגנב נפשות חסוב כמ' מוכתב למלכות ופירשו ק
 קוביוסטוס הוא מצחק בקוביא וכן פירש ועי
 ועיקר המוכר פרה לחבירו ושחטח ונמצא סרי
 טריפה אם ידוע שהיתה טריפה בשלקחה כגון שז
 שניקבו בית הבוסות והוגלר פי המכה שאז ידוע ש
 שיש לו ג' ימים שנקב אם קנאה תור שלשה ימים ח
 הוי מקח טעות וצריך להחזיר חרמים לא קנאה
 תור שלשה ימים או שקנאה תור שלשה ימים ול

ולא חזגלר פי המכה דאז הוי ספק אם ניקב תור ש
 שלשה אם לאו על הלוקח להביא ראיה ואם לאו י
 יפסיד ויתן חרמים אפילו אם הם עריין ביד
 וכתב הרמבם דהוא הדין צמי שאר טריפות מחמת
 סירכא מבטל המקח והר' אפרים ובעל העיטור כ
 כתב ודוקא טריפות מחמת צקב וביוצא בו שאינו
 מצוי מבטל המקח משום ולא אסיק לוקח ארעתיה
 לאתנויי אבל טריפות מחמת סירכא דשביח ורמי
 איניש ארעתיה איבעי ליה לאתנויי וכיון דלא את
 אתנוי וראי מחיל ולא הוי מקח טעות ולזה הסב
 הסכים אא הרזל וכתב הרמבם מכאן אתה למד
 שהמוכר דבר שהיה בו מום בשמכרו ועשה בו הלוקח
 מום אחר קידם שידורע לו המום הראשון או עשה
 דבר שדברו לעשות כגון זה שחטס הסריפה פסור
 ואם סינח ועשה בו מום אחר קורם שידורע לו המ
 חמום מחזיר המקח לבעליו ומשלים לו דמי דמים
 שנעשה בו ביצור קנה כגון קדעו לעשות ממנו חל
 חלוק ואח"כ גורע לו חמום מחמת הקריע מחזיר
 לו הקדעים תפרו ואח"כ גורע לו המום אם חשב
 השבית נוסל את שבת התפידה מן המוכר וכן
 כל ביוצא בזה המוכר קדקע לחבירו ואכל פירו
 פירותיה ואח"כ נראה בה מום אם רצה להחזיר הק
 הקדקע לבעליו מחזיר כל הפירות שאכל ואם ה
 היה חצר ודר בו צריך להעלות לו שכר עב
 שאלה לא הרזל ששאלת ראובן שמבר לשמעון גב
 גבינות ולאחר שלשה ימי פתחם ומצאם מרוקבית
 דיקבין גדול תשובה יש לשאל לעושה גבינות מב
 בכמה ראוי לבא דיקבין ועיפוש בזה אם יאמרו שז
 שנעשה היקבין בבית המוכר נמצא שהיה מקח ט
 טעות ואם הרבר ספק המוציא מחבירו עליו הראי
 וששאלת שמעון שצצה שני נארות של שמן ו
 ולא פתחם אלא סמר על המוכר שאמר לו שהוא טוב
 ובאשר פתחו מצאו עכור שלא היה יכול למיכרו א
 אלא ברוחק וטוען שמקח טעות היה ודוחה ל
 להחזיר לו השמן אם הדין עמו בשבועתו שלא ח
 החליח לו השמן תשובה אין שמעון נאמן בשבוע
 בשבועתו להוציא גמון אלא ראובן המוכר ישבע
 שנתן לו שמן טוב באשר התנה עמו לתת לו ואם ל
 לא ירצה ראובן לישבע ישבע שמעון שהתנה עמו ל
 לתת לו שמן טוב וצ"ל ושוה הוא השמן שנתן לו
 ויחזיר לו השמן אי ישומו במה דמיו פחותי משמן
 טוב ויחזיר לו הפחת ואפילו אם שמעון יכול למכ
 למכרו בלא שום הפסד זכין וזכין תגרא איקרי וג
 וגם למה יעריבנו לרמאות בו העולם כיון שהתנה ע
 עמו ליתן לו שמן טוב צריך לקיים תנאו
 המוכר לחבירו דבר שיש בו מום שאינו נראה ואבר
 המוכר מחמת אותו חמים הרי זה מחזיר חרמים
 ביצד מבר לו שור שאין לו טוחנות ולא הביר בו הל
 הלוקח ונתנו לו עם שאר השוור' ולא ירע שלא אב
 אבל ומת אם המוכר בעל הבית ומכיר בשוור חייב
 להחזיר הדמים ואם הוא סרסור שקינה ומוכר וא
 ואיפשר שגם הוא לא חבירו כתב הרמבם ישבע שלא
 ידע במים זה ויפסד מפני שהיה לו ללוקח לבד
 לברוך חסור ולחזיר קורם שימות ויהי הסרסור

קטן

דבר הדין אין מקח וזל
מקח ואין ממכר מ
ממכר אבל חבמים תיקנו שמ
שמבן ששנים ואילך ויודע בטיב משא ומתן שמ
שממכרו ממכר במטלטלי אכל לא במקדקעי וזיל
בזיו של גרול אם טעה ער שתות הוי מחיל ושתות
קנה ומחזיר אונאה וביתיר על שתות ב
בסל המקח והרמבם כתב
קטן עד זב שנה אין
הקנאותיו
בלום
מ"ב ואילך ממכרו ממכר אם יודע בטיב משא ומתן
ואא
הזל כתב בסברא
הראשונה ובז הרמבם אלא שח
שחילק ער עשרה סתמיה בחזקת שאינו
חרית וצריך בריקה ומכאז ואילך סתמיה בחזקת
חרית ע
ער שיתכרר שאינו
חרית ואא הזל היח אומר
שמבן עשרה ואילך בל שאינו עוטה ממכ
ממכרו ממכר במה דא שאין לו אפיסרום אבל ישל
לו אפט
אפיסרום אין ממ
ממכרו ממכר וטעמו ר
דתקנו חבמי שיחא ממכרו ממכר משום
בזי חייר ועל בז כתב רב האי שלא ימכור אלא בזי ח
חייר ול
ולפי דעתיו אנור
רואין אם יש שם ממון הרבה ש
שיגתו לו ממנו קצת בסחורה בזי שית
שיתלמד במקח וממכר אע"פ שאינו צריך לבזי חייר
ולפי
מראית עיני חריוני
ע"ב והרמבם כתב ביוז דתק
דתקון רבנן שיחא ממכרו ממכר לא פל
מלוג בין מוכר לבזי חייר ובין מוכר יותר מבזי ח
חייר
ולזה הסכים אא הר
זל ומתנתו גמי הוי מתנה מ
משש ואילך ויודע בטיב משא ומתן בין ב
במתנה מרובה בין במתנה מועטת בין במתנת בז
בין במת
במתנה שביב מרע ורורס
במטלטלי אבל במקדקעי לא
אמילו נתנו לו במתנה או שקנאו לו אפי
אפיסרום שלא ירשה מאביו אא לא הוי מתנה מ
מתנה
וכתב אא הרזל בת
בתשובה שאם ירש שטר הרב
מאביו שיכול ליתנו לאחר במסירה ובכח
ובכתיבה
דלעניין זה חשוב במטלטלין ויכול ליתנו וזל בת
דמתנתו מתנה אמילו אם יש לו אפיסרום דלע

דלעניין מתנה אין חילוק אם יש לו אפיסרום או
לא שהאפיסרום אין רשאי ליתן משל יתומים כל
בלום
וכתב הר משה בר
מיימוז אין מקח הקטן קיים
במטלטלין אלא בשעשד או המסיד אבל
אם נתן מעות על המקח וחזר בו אינו מקבל מי ש
שפיע
ואחרים שחזרו בהן
עימדין גמי שפרע ובז אם
קנו מיר הקטן או השכיר מקום המטל
המטלטלין וחזר בו לא קנה הלוקח שאין מוציא
מיר
הקטן בלום שהקטן
בשטר ואין הערף חיתמין
אלא על שטר ארם גרול ובז קטן שקנה
מטלטלין מאחרים וקנה מירם או שבר את מקום
המטלטלין
שהן עליהן לא קנה
ער שימשוד לפי שאינו דוכח
בדברים שזוכין האדולים בהן במז שאין
חזירו קונה לו מפני שנתרבה מדין שליחות ולא מ
מדין יד
אבל קטנה שנתרבה
מירה קונה מטלטלין מאחריו
אם קנתה מיר או בשכירות מקום ויר
ויראה לי שקטן שקנה קדקע ונתן רמים וחזרו
וחזרו
שתעמיד בירד אע"פ
שאין ממכרו מכר בקדקע קטן
באילו אינו בפניו חשוב וזכין לו שלא
בפניו ע"ב והראב"ד השיג עליו שאם הקנה בקניין
קנה ובז
אם קנה הוא בקניין
קנה שהמקנה מקנה לו כל
קניינו ואינו חוזר בו אבל אם הוא חש
חשבי מקום הפירות לא קנה ממנו רשכירות במ
במכר הוא
דאם אחרים שברו
לו מקום הפירות זכה בשכיר
מקדמות דבשאמרו אין לו חזר לעניין
מציאה לבר ע"ב ויראה מרבין אא הזל רבמקדקע
אין מקחו
מקח ואין ממכרו
מכר ער שיגריל ומשחגיל
דחיינו משחביאו שני שערות אחר שחית
לו ז' שנים אם הוא חרית ופקח ויודע בטיב משא
ומתן
אז דינו בגרול לבל
דבר ומקחו מקח וממכרו מ
ממכר בין במקדקע בין במטלטלין אפי
אפילו
שירש מאביו ואי לא חרית אז לא הוי ממכרו ממכר
בקרקע שירש מאביו אע"פ שאין שוטה ער שיחא בן

מחזירו לבעליו הראשונים. והואיל ולא עשה כן המ
 הפסיד על עצמו עב. ואינו צריך לו מההוא ער
 עוברא דאפסידא ריתמי דכין תודא ליתמי ומס
 ומסריה לבקרא ולא הוה ליה כבי ושינוי ומית ואס
 ואס קינן שהמור חייב לשלם ליתמי אלם שהיה ס
 סדסור שקוצה ומוכר ואיפשר שלא הכיר בו מכל
 מקום הטעה אותם וצריך לשלם וכו בתבא
 הדול בתשובה שכתב המוכר בנים לחבירו ונמצאו
 מוזרות שאינו ראויין לאכילה אלם שלא הכיר בחן
 המוכר הוי מקח טעות אלם שקנאם גם הוא ונתא
 דנתאנה ממ בשביל זה אין לו להוציא אחרים עב
 המוכר לחבירו זרעיו גינה וזרעו ולא צמחו
 חייב באחריותו ורוקא זרעוני גינה שאינו עומדי
 אלא לזריעה אבל שאר דברים לא לא מבעיא בחי
 בחיסין שדמן לאכילה שאינו חייב באחריות אלא
 אפילו זרעוני פשתן דרובו לזריעה זכני אינו חייב
 באחריותו שיכול לומר לאכילה מברתים לך
 ומיהו כתב הרמב"ם דרוקא שבכד פלע חמעות אין מו
 מוציאין מירו בשביל הרוב אבל אם חמעות עדיין
 ביר הלוקח כיון דרוב וחזקה מסייעין לו אין מוצי
 מוציאין מירו ואם פירש לזרע או חייב באחריות
 אפילו בחיסין והא דחייב באחריות בזרעיו גי
 גינה דרוקא בשאין דבר אחר לתלות בו במה שלא
 צמחו אבל אם יש דבר לתלות בו בגז דבר או דבר
 אחר תליגן בו ואינו חייב באחריותו אבל בל זמן
 שאין לו דבר לתלות בו מסתמך הוא חייב באחריות
 ומחזיר לו דמיו אבל לא מה שסרח ויחזירא בזריעת
 וכל דמיו מיהא מחזיר לו ואינו יכול לומר לו החז
 החזיר לי זרעוני ואתן לך חרמים דאיהו הוא דאם
 דאפסידא אנפשיה ראינני ליה לאסודקי ארעתיא שי
 שידעם כיון דפולחו לזריעה קיימי וכתב ה
 הרמב"ם זל מבאן אתח למד שהלוקח מקח מחבירו
 ומוריעו שמוליכו למדינת פלוגי למוכרו שם ואחר
 שחוליו שם מצא בו מום אינו יכול לומר לו החז
 החזיר לי מקחי כאן אלא מחזיר לו חרמים והמור
 מסמל בו להביאו או למוכרו שם ואפילו אם גגב
 או גאבר אחר שהוריעו הרי הוא ברשות המוכר אבל
 אבל אם לא הוריעו שרצה להחליבו שם והחליבו ש
 שם ומצא בו שום מום חרי הוא ברשות הלוקח ער
 שיחזיר המסח במומו למוכר הלוקח מקח ונמצא
 בו מום ואבר או גגב אחר חרי הוא ברשות הלוקח
 ואם התלע או נפסד מחמת המום הרי הוא ברשות
 המוכר היה לו לחזרועו למוכר ולא הוריעו חרי ח
 הוא ברשות הלוקח והרמב"ם כתב ואם המוכר ידע ש
 שהיה בו מום חייב אתה בהוצאה שהוציא הלוקח לה
 לחליבו למקום פלוגי משום ריגא דגומי אבל א
 אם לא היה המוכר מכיר במום או ההוצאה שצריך
 להוציא עליו להביאו משעה שגלה המום הוא על
 המוכר כיון דלצורך המוכר הוא ואין הלוקח חייב
 אלא בסירחא בעלמך אבל בהוצאה והולכה אלוסח
 הוא המוכר שור לחבירו ונמצא גגב או איו ל
 להוביח מחלוקת אם קנאו לררייה או לשחיטה כג
 בגז שחוא ארם שקוצה לזה ולזה וגם אין הוכח ב
 חרמים בגז ואייקור בישראל וקם ברמי דריא אז

המוכר

אינו מקח טעות שיכול לומר לשחיטה מברתי לך
 אלעך דרובא זכני לרריא ממ לא אוליגן בתר דובא
 להוציא מיר המוכר אבל אם עדיין חמעות ביר הל
 הלוקח בתב הרמב"ם לא מבעיא אם רובא לררייה זכ
 זכני דאיבא רובא ומסייע לחזקה הממוז דאפריגן
 חמוציא מחבירו עליו הראיה אלא אפילו אי ביר
 דררי גינה חזק ממוזא עדין והמוציא מחבירו ע
 עליו הראיה ואם הוא גברא דלא זכין אלא לררייה
 והמוכר מכיר הוי מקח טעות אפילו לא יהוב אל
 דמי בישראל דהוי בפירש לררייה ואי גברא דלא זכין
 אלא לשחיטה מסתמך לשחיטה קנאו וריגא בשאר
 זכני לעניין אונאה וביטול מקח ואי זכין לררייה
 ולשחיטה ואיבא הוכחה ברמים או יהיב דמי ררייה
 דראי לררייה זכני והוי מקח טעות ואי יהיב דמי ש
 שחיטה וראי לשחיטה זכני ואלעך דקיימא לו ברב
 שאין חרמים דאיה חמ גבי צמר בקר שהרמים מכל
 מבחיטין את עיקר חלשון דעיקר לשון בני ארם ק
 קורין לעול בלא בקר צמר אבל חמא בין לררייה ב
 בין לשחיטה בקרא שור לכולי עלמא והולכין אחר
 חלשת הרמים

המוכר

לחבירו מין ממיני
 פירות ונתן לו מין אחר
 אין כאן מכר ושניהם ח
 חוזרין כחן ביצר מכר לו חיסין לבנות ונמצאו אל
 ארזמות או איפכא או מכר לו יין ונמצא חומץ או
 איפכא או מכר לו עצים של זתים ונמצא של שקמה
 או איפכא אבל אם מכר לו חיסין יפות ונמצאו רע
 דעות לוקח הוא חוזר בו אפילו לא נתאנה בסכום
 שמכרם לו בשיוויים אה תודא שחרי הוא מקח טע
 טעות שאומר לא ארצה לקצית אלא יפות ואין המ
 המוכר יכול לחזור בו אפילו אם חוקרו מכר לו ר
 דעות ונמצאו יפות מוכר חוזר בו אפילו מכרו לו
 בשוויים ולא לוקח אפילו אם החלו מכר לו רע
 דעות ונמצאו רעות יפות ונמצאו יפות אלם שאינ
 יפות שאין למעלה מהן ולא רעות שאין למטה מה
 מהן ויש במקח אונאה ער שתית אין אחר מהם יב
 יכול לחזור בו אלא קצת ומחזיר אונאה

המוכר

בשר בכור לחבירו
 דגורע ששחטו ולא הרא
 הראהו למומחה מה שא
 שאכל אבל ויחזיר לו חרמים והנשאר ביר הלוקח
 יקבר ויחזיר לו חרמים וכן חרין במוכר בשר סריץ
 מה שאכל אבל ויחזיר לו חרמים והנשאר יחזיר ח
 חבשר לסבת ויחזיר לו חרמים מכר הלוקח ס
 סריץ לגדים או חשליץ לכלבים לא יפסד למוכר א
 אלא דמי סריפח ומה שקבל ממנו המוכר יותר מר
 מרמי חסריפח צריך לחזיר וכתב הרמב"ם וכו
 כל מוכר דבר שאסור לאכול מן התורה כן הוא ריגו
 בין שהוא בלאו בין שהוא בבית אבל אם הוא אסו
 אסור לאכול מרברי סופרי אם הפירות קיימי מח
 מחזיר הפירות ואם אכלן אין המוכר מחזיר לו כ
 כלום וכל איסורי הנאה בין מן התורה בין מברית
 מחזיר לו חרמים ואין לחן רין מפרח

העזר בחלכות גיטין וידאח שהמרבד ואיגד שומע
ויהו בספק איך דעת ח'מ'כ'ס בן שבת חרש שאינו
מרבד

אומדן ואינו שד

שומע מוכר ולוקח ברמיזה

במסלסליו ולא בקרקע ואח' במסלסליו

לא נתקיימו מעשיו עד שבורקין אותו ומתיישבין
בדבה

אלם שומע ואינו

מרבד או שנשתתק מקחו ומצ

וממכרו ומתנותיו קיימין בין במקרקע

בין במסלסליו והוא שיבורק כמו שבורקין לגיטין א'
או שיכתוב

בכתב ידו ע"פ חרי

החמיר יותר במרבד ואינו ש

שומע ואין גראה בן שאלה לא"ה

ח'מ'כ'ס ששאלת מי שחזק חרש וצדא וצותן יפה ובש
ובשמרבים

עמו בקול רם אע"פ

שרעתו אינו מיושבת כל כך

אם יבול לעשות מחילה ולהיות מוכר

ומקדיש דע בי בלמקדום שהזכירו חרש אצל שוסח
וקסד

חיינו שאינו מרבד

ולא שומע כלל ובר היה ממנו

אמו אבל זה ששומע בשמרבדים עמו בק

בקרול רם אינו חרש אלא שבכוז אגיו משמיע וז'
והרי הוא

במסלסליו לבד ובר

שומע אינו מעשיו קיימין לא

במסלסליו ולא במקרקעי ובתב חר

ח'מ'כ'ס צריבין ב' להעמיר אפיסרומא לשוסח ב
ברד

שנעמידין לקסד

מי שהוא עת שפוי ועת שוסח

בגון הנכסין בעת שהוא שפוי מעשיו ק

קיימין בכל מי שיש בו דעת ובעת שהוא שוסח אינו
מעשיו

קיימין וצריבין

העדים לחקור הרבד הסיב

שנא בסוף עת שפיותו ובתחילת שסותו

עשה מה שעשה השיבד מקחו וממכרו ומתנותיו
קיימין

והוא שלא הגיע לש

לשכירותו של לוס והוא שעושח

ואינו יודע מה הוא עושח חרי הוא בשוס

ואינו מעשיו בלום בתב ח'מ'כ'ס המוכר שמכר
קרקע או

מסלסליו וזכה בתן

אחר ללוקח שלא מרעתו יד

חלוקח על העליונה אם רצה ליקח אינו

המוכר יבול לחזור בו לא רצה תחזור לבעליו חב
וכן העבר שקצה או מכר או נתן מתנה או נתנו לו

יד האדון על העליונה אם רצה לקיים מעשיו חרי

אילו קיימין לא רצה בשלו מעשיו ודבריו
בלבד הוא שפויים האדון או מבטלו ואין צריך לו

לקצח

ממנו בלום ע"פ

ודין מכירת הבעל בנכסי אשתו

ומכירת האשה מידשתי בספר אכז העזר

ב' שמכרו או לקחו בנכסי יתומים בין במקרקע
בין

בין במסלסליו וכן

האפיסרומא בין שמנחו ב'ד

או אבי היתומים מקחו מקח וממכרו מ

שמכרו אבל אין מתנתו מתה ולא לצורך כל הדברים
רשאים

למכור כאשר יתבאר

בע"פ ב'ד האפיסרופסין המוכר

או קוצה קציו בשבת דיום חביס'רים אע"פ שמכין א'
אותו על שעבר על דברי חכמים מעשיו קיימין

ולו

שישאל מסור

בירד להורגו

ואם קרקע מידו א

אם שחתה בירו יב' חרש ואח' קנאה ישראל אחר מנ
ממנו חרי זו שלו אלא שצריך ליתן לבעליו השליש

ממנו

שנתן לגוי למי

שחגוי מוזיל לגבי ומוכר לו

שזה ארבעים בשלשים למיכר צריך ליתן לבעליו
אלו

העשרה ואילו הי

אם ירצו הבעלים יתנם לו במ

במעות או קרקע שנת עשרה דאם אינו

שנאמין לו בבמה שקנאה וגם אין לו עדים בבמה
קנאה

ישבע לו מכמו קצ

קנאה דאם קנאה מהגוי חרי

יב' חרש אם ירצו הבעלים צדקה להחזיקו

להם ויתן לו במת שקנאה מן חרי דאם ירצו ויצו
ביחודו

בירד ויתקלו שלישי

ממנו שנתן לגוי ואם יתן יב'

חרש אם קנאה מהבעלים תחילה ואח'

שקנאה מהגוי מקחו קיים אבל אם קנאה מהגוי ת'
תחילה

ואח' מהבעלים מ

מקחו בטל ואפילו עשה לו

שטר אלא אם כן קבל עליו אחריות או

שחזרה ויש עדים שראו שקבל ממנו מעות לקח
אחר מן הגוי

ושהתה בירו שלש

שנים ואח' מכרה לאחר איז

לבעלים על הלוקח שיגז בלום שסגעיני

לו לומר שהראשון קנאה מהבעלים ונתן לחז של
שליש והוא חדין גמי אם לא שהתח מיר הראשון א

אלא יום אחד וביר לקח שיגז שלש שנים וכן חדין

ב' שנים שלימים יביא ב' שערות ואפילו אם הביא
 חדר שנת ב' עריון אין יכול למכור ומיחו אם קנה
 קרקע
 מקחו מקח ואם
 הוא בן עשרים ולא הביא שתי
 שערות עריון חסוב קטן ואינו יכול למ
 למכור עד שיהא בן שלשים ושש שנים בלא בשלאח
 חיו לו
 סימני סריס אבל
 אם חיו לו סימני סריס
 מיר בשחוא בן עשרים חסוב גדול ויכול
 למכור אבל אם קנה קרקע או ביתו לו במתנה ית
 יכול
 למכור מיר לאחר
 שחגירל אפילו אינו יודע בס
 בסיב משא ומתן רק שאינו שוטה ואפיל
 קרקע שירש יכול ליתנו מיר אחר שיגדיל אפילו א
 אינו יודע
 בסיב משא ומתן
 ורב אלפס כתב ואפילו בגבסי
 שקנה אינו יכול למכור עד שיגדיל אלא
 אם בן יודע בסיב משא ומתן ובגבסי אביו אפילו ית
 יודע
 בסיב משא ומתן
 אינו יכול למכור עד שיהא בן
 עשרים ואם חזול לא חסבים לרביר
 אלא לטברא חראשוגח וכתב הרמב"ם איבאמר
 מרבזוהא
 ראמרי דה"ס בגבסי
 אביו ושביח עבדי רבנ' תקנתא
 שלא ימכור עד שיהא לו עשרים ולא בגב
 בגבסי שאר מורישין וכתב הוא שאין חילוק בין גב
 גבסי
 אפיו לשאר מורישין
 דכן גמי אם גתנו לו במתנת
 שביב גרע שחיא פירוש רינו בירושח
 אבל אם גתנו לו במתנת ברי דינו משאר גבסי שקנה
 אונתנה

לרבמתנה וכתב
 עוד אע"פ דמכר קורם שנתברר
 שחא גדול בגון קורם עשרים ולא הביא
 שתי שערות ולא צולו לו סימני סריס ולאחר זמן
 הביא שתי
 שערות שעתה גת
 גתברר שעבשיו הגדיל אין
 מבירתו בלוח עד עתה שקטן היה מ"א
 אם גתברר שהוא סריס בגון בן עשרים שחא הביא ש
 שתי
 שערות וגולדו בו
 סימני סריס בין הביא אחר כך
 שתי שערות בין לא הביא אינמי עבד
 רוב שנותי ולא הביא שתי שערות אע"פ שלא צולד
 ב' סימני סריס בין הביא אחר בין לא הביא שתי ש
 שערות איגלי מילתא למפרע שהיה סריס במעי אמו

אמר חילבר בל שאילו הביא שתי שערות קורם שש
 שמכר היה ממכרו ממכר עתה גמי שנתברר שחא
 סריס חיו
 מכר למפרע ע"כ
 כתב הרמב"ם ז"ל פחות מכך
 עשרים שמכר בגבסי אביו חוזר ומוציא
 מיר חלקוחות בין קורם עשרים בין לאחר עשרים
 ומוציא
 בל פירות שאכל
 ואם הוציא חוצאות ונטע או
 זרע שמין לו ומחזי השאר וכזה הורו
 רבותינו ואני אומר שאם לו קטן שמכר קרקע מנע
 בגבסי
 אביו ונעשה בן עש
 עשרים ולא מיחה אינו יכול
 להחזיר ביון שלקח המעות ונשתמש הל
 חלוקה בקרקע זו לפניו בעתה בן עשרים ולא מי
 מיחה
 גתקיי"מ ביר חלוקה
 שחרי רצח בממכר מי שמכר
 בגבסיו או בגבסי אביו ומת ובאו קרוביו
 ועירערו לו מיר שחיה קטן בשמכר ובקשו לבו דקט
 אין שומעין
 להן שחזקה אין
 חערי חותמין על חסר אלא
 אם בן יודעין שהמכר נעשה גדול קטן
 שלוח מאחרים כתב הרמב"ם שחייב לשלם בשיגדיל
 דהר"ה
 כתב שאינו חייב
 לשלם שאם גפרעין ממנו לבש
 לביגדיל ויבזבז בל ממנו בקטנותו
 ולא חזול חילוק ברבר וכתב שאם יודע שלוח לצור
 מזונותיו
 גפרעין ממנו במד
 דפעוטות מקחן מקח וממכר
 ממכר במטלטלין משים ברי חיו גם חל
 חלואתו הלואה וגפרעין ממנו ברי שימצא מי שיל
 שילדנו

בשעת דוחקו אבל
 אם אין יודע שלוח לצורך מוח
 מזונותיו אין מעשיו בל"ם ואין גפרעין
 ממנו לביגדיל החדש ריגו בקטן שמעשיו ק
 קיימין
 במטלטלין וביצר
 הוא מוכר ברמיזה שמוכר בע
 באצבעות ו אבל לא בקפיצת פיו וכתב
 א"א חז"ל יראה מדבריו דב אפס שאת בקפיצת הוא
 מוכר
 ולא מיסתבר לי
 ואחר חרש גמור שאינו לא שר
 שומע ולא מוכר ואחר גשתתק שאינו מ
 מדבר ושומע ריגו שוה ובשנו"ם אין מעשיו קיי
 קיימין עד שיברקו איתו אם יש לחזק רעה ברור שב
 שבורקין אותו לגישונו כמו שפירשתי בספר אבן הע

הראשון ונפסקא מלנח בשיני שאם יבא בעל המכר ל
לסלקו ויראהו שטר המתנה ולא יוכל לסלקו וצריך
שלא יראה שטר של מכר בשמראה שטר של המתנה
שאם יראה שניהם הראשון קיים והשיני בטל ביו
שלא געשה אלא לייבוי בך ואפי' אי לא שייך ביה
ייפוי בך דרינא דבר מצרא כגון שהלוקח או המוכר
עצמן מצרין דואין אם יש בו שום ייפוי בך אחר
דשייך במתנה ולא במכר כגון לעגין דרך דקיימא
לו מוכר בעין דעה מוכ' וגותו בעין יפה גותו לא
ביטל אחרון את הראשון ואם לאו ביטל אחרון את
הראשון ובש' אם הראשון של מתנה והשיני של מכר
מכר שכיוון לייפות בחו שאם יטרפוה בעל חוב פ
ממנו שיחזור עליו מה שאין בו במתנה ולא נתב
בתבטל הראשון וגם בזה כתב א' הרז'ל שצריך לח
להראות שטר השיני לברו שאם יבא בעל חוב ויראה
שניהם ביחד אין האחרון בלום שלא כתבו אלא לי
לייפוי בך ולא בתבטל הראשון והרמ'ה כתב דראי
בשהראשון של מכר והשיני של מתנה ואיתחזקת
תרווייהו בבי דינא בהא אמרינן כיון שמכר שלא בך
השיני אלא לייפות בחו דאזלינן בתר קמא ובתרא
לאר כלום הוא ושייך ביה דינא דבר מצר אבל אם
הראשון מהנה והשיני מכר דאמרינן משום ייפוי ב
בך דבעל חוב בתביח לא ביטל שיני את הראשון ל
ושניהן קיימין והנה ליה במאן דאזכית ליה דיקלא
שחרי הוצרך ליכתוב השיני בשביל אחריות דאי ב
בעי בהאי גביא דאי בעי בהאי גביא עב' וסעמא ד
דמיסתבר הוא בי בשהראשון במכר לא שייך אחרון
במתנה על מה שמכר בכר לפיכך גיבר שלא געשה
אלא לייפוי בך ואם יראה שניהם ביחד אין האחר
האחרון בליים אבל בשהראשון של מתנה ובתבא
אחריו של מכר אין בו נפקדותה לזה הקרקע אלא
שבות לו אחריות על שאר גבסיו והוי בתוספת דקל

שיני שטרות שירצאו על שרה אחת של מכר אד
מתנה ואין בהן קניין אלא כת' לכל אחר שרי
מכורה לך אי מתנה לך ומנה גי'ם אחר ואינו יור
יורעה למי גמסר תחילה קיימאלו שירא דרינא
שרואין לפי העניין שאם יראה לרייגין שלאחר אוח
אובה יותר או כיוצא בו וראי לו מסר תחילה ויח
דיחזיקוהו בקרקע ובתב ר' הר'ל אמרינן שורא ר
דרינא אלא במקרקע' ובדיין מומחה ור' בתב ר
דאח במטלטלי גמי אמרינן שורא דרינא ואי שטר
שטרי הקצאה ניגהו שחקנה לו בקניין לשניהם ואי
ואין הערים לפיגיו או שהם לפיגיו ואין ערי שטר
זה חתומים על שטר זה שלא יוכל להתברר למי ח
הקנה תחילה דייגין כחן שורא דרייגין ואם הע
העירו למיגיו והחתומים על זה חתומים על זה ר
דייגין ע' עירותן בתב הרמ'ה הגי מילי דריי
דרייגין שורא כגון שנתו או מכר לשנים ויצא ח
הממון מרשות המוכר או מרשות הגותו והוא אח
אחר ממקבלי מתנה או הלכותות רביון שהוא לאח
לאחר משניהם ואין לאחר מהם זכות או דאיה בו י
יתר מלחבידו ויכול לומר גוקי ממנו בחזקת פ
מדיח חילכ' דייגין כחן שורא אבל היבא שחקנה

מדעת שניהם אין כותבין שחן מעידין שהלוקח חמד
במקח מעמי' לא ציח ליה ללו' בחמי ולימוק עליה
קלא דאית ליה מאי דלית ליה דילמא גרים האי ק
קלא חסר מאנפא אחריונה ור' הרמ'ה כתב שכותב
שבותבין אפי' לא העיר המוכר על עצמו שקבל המע
המעות שבותבית השטר אין מחייב הלוקח ליתן פ
מעות שלא מרעת רביון שבותבין שטר למוכר אפ'לי
שאינ לוקח עמו פשיטא שיכול לומר שלא מרעתו ג
צכתב השטר ופסתבדא שאם העיר על עצמו שקבל
הבסח מן הלוקח וקנה בבסח או בחזקה או בחליט
בחליפין כותבין אפי' בלא שטרי הקצאה שאין שטר
זה אלא לראיה שהמוכר שדחו בעוים גובה מבכס'
משועבדים ולקצוציא ליבא למיחש שחרי גבסים של
של חם ומח שירצה יעשה בהם מחיום ואילך והוי
והייגו שטרי חזירות ולא שייך כחן קניין כלל עב'
ואם לאחר שהקנה הקרקע ללוקח מיתה שלא
ליבתוב השטר דבר זה מבואר לקיים בסימן רמ'ה
רלס

מי שבה

ואמר אבד לי ש
שטרי שהיה לי ע
על שרה פלוגי ש

שקציתיה מפלוגי שמעין לו לבתב אחר
לכותבין בו שטרא דגן בתבינן ליה לא למיגביח בי
ביה לא מבני חרי ולא ממסגברי אלא בי חיבי דתי
דתיקום ארעא ביריה וכתב ר' רווקא מ'מ' ראש
דאשון ולא מזמן שיני ראיבא למיחש שמא א'ח' חזר
ומכר למיכר ומוציא א'ח' שטר זה השיני שזמנו א
אחר המכירה שמכרה שיאמר הדרת וזבנית ממך א'
א'ע' רשטרי חום המאחרים בשירים שטרי מכר זה
המאחרים פסולין שאם מכר לו בגיטן וכתב לו
שטר בתשרי יש לחוש שמא קורם זמן תשרי יהיה לו
מעות למוכר ויחזור ויקנה הקרקע מהלוקח ויעש
דיעשה לו שטר מאותו זמן ואח' יוצא הלוקח שטר
שלו שזמנו מתשרי ויאמר הדרת וזבנית ממך אחר
שמכרתיה לך אלא שיכתבו מזמן שלקח בקניין אפי'
אפי' אם איחרו ליכתוב ושחן זמן רב אחר הקניין
אם זוכרין זמן הקניין יכולין לכתוב מאותו הזמן
ואם אינן זוכרין יכתבו זמן הכתיבה

מי שהרצית

שני שטר
שטרות על
שרה אחר

בין של מכר בין של מתנות וזמנו של זה אחר זמנו
של זה ביטל אחרון את הראשון והמוכר או הגותו
גוטל הפירות עד זמן השטר השיני וכו' אם לוח ח
המוכר או הגותו בין זמן השטר הראשון לזמנו של
שיני בעל חוב גובה ממנו ואם יש שום תוספת בש
בשיני לא ביטל שיני את הראשון וגובה התוספת
מזמן השיני ואת העיקר מזמן הראשון ואפילו אם
לא כתב לו ואוסיפית לך על מה שמכרתי או שנתת
שנתתי לך תחילה ואם הראשון של מכר והשיני
של מתנה אם גובל לתלות שביון לייפות בחו במת
במתנה מה שאין בו במכר כגון דינא דבר מצרא ש
שוחג במכר ואינו גוהג במתנה או לא בתבטל חר

בתבין

שמבר שרדח

לפלוג אפלם שאין אותו

פלוגי למניצו וכלזן שמבידם דאם לא בן איבא למ

למיחש שמצוה על אחד לבתוב שמבר שרדח לפלוגי

אבל אם בא אחד למניצו ובקש שיכתבו לו

סטר שקצח חסרה ממלוצי איצ

בותבין לו אלא

מרעת

פלוגי רבתב הרמבין האי מילתא דמשיטא אלא

מירד

שקצו מן המיבר

שקצנה לפלוגי שלא במצי

חלוקה ובא חלוקה שיכתבו לו חסדר

אין בותבין לו דלא אמרינן סתם קצינן לבתיבה עומד

עומד

אלא במניו וחלוקה

בתן שבר הסופר אמילו שחשדח

רעה וחמוכר מברה מפני רעתה ואח

למובד אין בותבין בלא לוקח אלא בשטרי אקציית

שמיד

לקח לו בקצינן

להקצות לו חסרה דאי לאו חבי

איבא למיחש שמא כתב ליהצו לו בניסן

דלא צתנו לו עד תשרי ואזיל דובב לאחריני ביני וב

וביני

דאזיל האי ומפיק

לשטרא שזמנו בניסן וסרה

שלא ברין מאירד דובנה בתר ניסן דזח

לרעת רבאלמס אבל ר' מסק רעיון בוחתמין זבין

לד

חילבר אמילו בלא

קצינן בותבין לו סטר שאחאם

בתבו ליתן לו בניסן ולא צתנו ער תשרי

זבח למיפוע מפניסן ושמיד ערית מהאי דובנה בתר

ניסן

זכתב הר' יוסתה הלוי

הא דבותבין שטר למובד חיינן

שמעמדין על עצמו שמבר קבל הרמים מיר חלוקה

שאינ

באן חובת

על

חלוקה

שיחיד צדיר לחיות

מרעת

אבל

אם לא העירד

על עצמו שקבל

חדמים אין בותבין אלא מרעת חלוקה דשם אינן

רוצח לקבל אותו לקיחה הילכך אם סעו ערים וב

ובתבו שטר מכיר למובד בלי קיבול רמז בשיתבעו

לרין ליתן הרמז צריך לחביא ראיח שמבירה זו חית

מרעתו : וחרמח כתב עור שאפילו העיר על עצמו

שקבל חמעות אם משמע מתוך חסדר שחמקת הוא

צמי אם שחתה ביר חלוקה שלש שני דמת וחורישח

לבנו טועניו לירש לקח חגוי מחבעלים קרסע

בחובד

ומכרה לאחר כתב

חרמבם אין חבעלים יכולין

להוציא מיר חלוקה בלא שחורו חבעלים

שאמת סען חגוי חמוכר או שיעיר עירי ישר שאמת

סען

חגוי חמוכר דאח

חרמל כתב שמוציא מיר חלד

חלוקה אמילו שחתה בירד יותר משנים

עשר חרש וצותן לו מוז שפרע בשבילד בא חגוי

בעקצינן

עליד ולקחה ממנו

ולא היה מסוד בירד להודגו

ומכרה לאחר מ' רש' שצריך להחזירו

לבעלים בחגם אמילו שחתה בירד במה שנים דבלי

גרשין

כתב שאין צריך

לחתיירו בחגם אלא שמין

במה הוא רוצח ליתן לגוי ברי שיחזירו

לו ובר יתן ללוקח ואם יש שופטים בארץ ויהיה אז

אימשר

להוציא מיר חגוי

ברין ולא עשה אדוואי בתי

בתיאש וישאר ביר חלוקה ולא יתן לב

לבעלים בלום ולזה חסבים אא חרמל וכתב אא

חרמל

בתשובה שאם חוציא

עליו חלוקה ברי להוציא מיר

חגוי ער ברי דמי חבית צריך חבעלים

ליתן לו אם רוצח הוא ליסלו מירד וגם אין צריכין

ליתולד

יותר ממה שחוציא

עליו בגון שאם חנה חגוי

אוחבו ונתנו לו בזהל אא חבעלים צריכין

ליתן לו אלא במז שחזר לגוי אפלם שלא היה יכול לו

להוציא

ביר מיר חגוי חאמל

שחגוי צתנו לו בחגם צריך

לחזירו לבעלים גב בחגם ואם בעורה

בירד בנה אותו חוי ביורר לתור של חבירו שלא בר

ברשות ובנאו שיכול לומר לו סול עזיר ואבגיר

רלן

אחר דבר לקצותו

בין קרסע בין מטלטל

ובא אחד וקצאו צקרא

רשע וכתב ר' רחוא הדיו צמי בשבירות אם רצח

לשבור קרסע או מטלטלין או להשביר עצמו ובא א

אחר וקרמו צקרא רשע אבל אם בא לזכות

בחקקד או לקבל מתנה מאחר

ובא אחד וקרמו אגור

צקרא רשע שאגור דבר המצוה

לובמקום אתר

המחזור

יתרצה באותה חפירה ולא אבא ועתה בא אחיך
הגדול בכח אותה המתנה ובא לומר שאינו מתנה
משום דהוי אסמכתא שתלתח המתנה ברצון בנה
הקטן וכל דאי אסמכתא היא ועוד כי בשעה שא
שאלו את בנה הקטן אם ירצה בפירה ולא אבא ב
זכר בפירה האלמנה נמצא שעתה חל הקטן ואי
קניין לאחד מיתח יראה לי שאין זה אסמכתא כל
בלל כל אסמכתאות שבתלמוד זהו שארם גורר לחב
לחבירו לעשות לו דבר ואם לא יעשה שמקבל עליו
להפסיד בד דבר בנרון זה שנתנה ממונה לבנה הג
הגדול אם לא יתרצה בנה הקטן בפירה שעשו איז
עניין אסמכתא באן כלל דאם בן כל מתנה שיש בה
תנאי תהיה אסמכתא ובי מתנה שנתן משה לראובן
ולגר ארץ סיחון ועוג חיתה אסמכתא לפיכך אם
התנאי כפול ותנאי קודם למעשה והן קודם ללא
בגון שאמרה אם לא יתרצה בנה הקטן בפירה שאז
תהיה מתנות הגדול קיימת ואם יתרצה תהיה ח
ומתנה בסילה אז התנאי קיים ואם גת' צה בנה ח
הקטן המתנה בסילה או אם בתוב בשטר ותנאים
הללו געשו בדין התנאים המקדימים או בתנאי בג
בני גר ובני ראובן או התנאי קיים אבל אם איז ב
בתוב בשטר אחר מהדברים הללו אז התנאי בטל ו
המעשה קיים ומה שכתבת לבטל המת
המתנה משום דאיז קניין לאחר מיתח אינה נראה
לי כי התנינה היתה על מנת שאם לא יתרצה בנה
הקטן בפירה וקיימא לו כל האומר על בנת באילו
אמר מעבשיו דמי ואפילו שלא גכתב בשטר על מג
מנת אלא אם לא ירצה בנה הקטן בפירה אפילו
הבי הוי באילו אמר מעבשיו דקיימא לו ברבי יוסי
דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו הילכך ביון שבש
בתוב בו זמן הוי באילו בתוב בו מהיום ואין כאן
קניין לאחר מיתח דמב

הנחת

מתנה מחמת אונס שאנס
שאנסוהו ליתן אינה פ
מתנה וכתב הר' יונה אפי'
אם קבל עליו אחריות גבסים בשטר אינה מתנה כי
ביון שאנסוהו לכך ואפילו אינו מוסר מורעא אם
ירעיג באונסיו אינה מתנה לפיכך ה' מורע
מורעא כתביגן ליה א'ע' ולא ירעיג באונסיה שה
שהוי אפילו היתה המורעא שקר ביון שגילה בורעתו
שאינו חפץ במתנה הרי היא כסילוח והיבא וירע
דיעיגן באונסיו ומסר מורעא ובטלה לא מחגי ח
הביטול ביון דאנס הוא אפילו אי לא מסר המורעא
לא הוי מתנה אבל אי מסר מורעא ולא ירעיגן פאר
באונסיו ואח' בטלה מדעתו הביטול מחגי ביון
שלא חביון באונסו ולכך נהגו לכתוב בטול מורעא
במתנה וכל מתנה בין של בריא בין של שביב
גורע צריך שתהא גלוייה ומפורסמת לא מבעיא אם
אמר לערים תתחבאו ובתבו שאינה מתנה ואפילו
אם תמס בה מפסיגן מיניה אלא אפילו אמר סתם
בתבו לו אינו בלום אלא אב' אמר לחם בתבוהו בשול
והתמוה בביתא וביוצא בזה וכתב הר' מ' ואם ל
לא בתבו הערים שאמר לחם בן וחחזיק בזה המקב
המקבל מוציאין הקרקע מיון אבל אם נתן מטל

מלכסלית וחחזיק בזה המקבל וסועד דמתנה גמ
צמודה יחביא גיהלית לא מפסיגן מיניה וספיקא
הוא וכל חיבא דקיימא ממונא תיקום אבל א'חר
הר' בכתב דמפסיגן מיניה בכתב הר' יוסת הא ד
דמתנתא סמירתא לא קציא דווקא ברלית כה קציין
דלא מכיון לאקנויי ליה אלא בהר' שסרא אבל אי מ
מקני ליה בקניין או בחזקה אפילו לא אמר בתבוה
בשוקא וכול' ביון שבכר קנאו לגמרי והשטר שמוצ
שמוצח לכתוב אינה אלא לראיה בעלמא לא איבפת
לו אי לא אמר להו הכי ואיכא גמי למימר דאפ' ל
אם קצו מיניה ביון דסתם קציין לכתובה עומד ובע
דבמאן ואמר להו בתבו דאמי ואי לא אמר להו בת
בתבו בשוקא וכולי במאן ואמר לה כתבו ולא ב
בתבו בשוקא ולא מוביגן ביה ולזה הסכים ג'ה
הר' וכתב הר' יונה אם לא צויה ליכתוב בפירה
בפירהסיא וצויה לחיתמו בפירהסיא בשר שהרי אפי'
היה השטר כתוב ומצאו וחחזיקו ונתנו לו בשר אבל
וראי צריך לצוות על חתימת שתהא בפירהסיא ואם
צוה ליתנו בעירי מסירה בפירהסיא בשר א'ע' שלא
צוה בן על החתימה דק' עירי מסירה ברת' ובגא
אם צוה על החתימה שתהיה בפירהסיא א'ע' שלא
צוה על המסירה המתנה קיימת שהרי יש בה גילוי
דעת שהוא גותן בגש חפ' צה וכתב א' הר' ל
חאירא דלא כתביגן בשטר בתבוה בשוקא וחחזיקו
בברא משום דגהיגי למיכתב בכל שטרי מתנה הכי
הילכך בשמציח ליכתוב שטר מתנה סתם דעתו הי
היה שיכתבוהו במנחה הסופרים הילכך הוי באילו
אמר כתבוהו בשוקא וחחזיקו בברא מתנה סמי
סמירתא לא חשיבא אפילו במורעא לבטל מתנה גל
גלויה שאחריה בגוד אם נתן שרת אחת במתנה סמ
סמירתא או בסתם שלא אמר בתבוה בשוקא ואח' ב
נתן אותו שרת לאחר במתנה גלויה השיגי קנה ולא
אמריגן הרי גילה דעתו במתנה ראשונה שאינה חס
תמ' בשנייה אלא אם בן איכא הוכחה בשנייה בהת
בהוא ואזיל לקדושי איתתא אמר ליה אי כתבת ל
לי בוליה גיבסר מקדושנא לו ואי לא לא מקדושנא
לו אתא בריה בלי קמי' אמר לערים זילו איטמרו ו
דכתבו ליה וחדר בתבו לה כה' דאיכא הוכחה ד
דאנס היה במתנה שנייה מחגי' מהנתה סמירתא
שקדמה לבטלה א'ע' שאינה בלום מ' גילוי דעת ח
היא לבטל השנייה ביון שידוע שהיה אנוס וא'ע' ש
שהיה אנוס בשנייה לא היתה מתבטלת אלא בשביל
הראשונה שקדמה לה ופירש הר' יוסת חלוי דהיי
דהייגו סעמא משים דאונסא נאטי מחמת צפשיה ח
הוא ואי בעי מיגי למיכתב ליה ליצריה ולא הוי איב
איניש רב' ליה מירי אבל אונסא דאטי מחמת אחר
אחרינא אפילו בלא מורעא לא הויא מתנה אבל ר
ר' פירש הא דלא קנתה איתתא לא משום מתנה קמ
קמייתא ולא חשיבה כלל ביון דסמירתא הואי א

אלא משום גילתא דאנוס הוה וא

ואפילו בלא מורעא לא ק

קציא שגי שטרי

מתנה על שרת אחת בבת אחת או בזה א

אחר זה בת' למעלה בסימן דמ' ג

דאויבן בל גבסיו לשמעיו וחזר שמעון בן ביום והק
והקצה בל גבסיו לראובן ואין אנו יודעים מי הוא
האחרון שזוכה בכל הגבסים לא רייניצו ביה שורא
דלא רייניצו שורא אלא היבא שהספיקה בין מקבלי
המתנה שאין לאחר מהם יותר זכות בו מלחבירו א
אבל היבא שהספיק בין הנותן למקבל וכל אחר ו
דאחר היה מוחזק בגבסיו תחילה מוקמינו לניבסי
לניבסיה וכל חר וחר ברשותיה דהיינו חזקתו הרא
הראשונה והני גילי במקרקעי אי צמי במטל
במטלטלי ולא קיימי ברשותיה דחר מינייהו אבל
אי קיימי ברשותיה דחר מינייהו מוקמינו להו בח
בחזקתיה רמא

בררר

שנקצה המקח בר נקצית
המתנה ביצרנות לו מ
מטלטלין לא קצה עד שי
שיגביה או ימסור דבר שאין רבו להגביה או בא
באחר גשאר הרבים שהמטלטלין נקצין בהו וכל
זמן שלא קצה בראוי יכול לחזור בו ממתנתו וכן
עבדים וקרקעית נקצין מיר המוכר בחזקה או ב
בשטר בררר שנקצין במכירה וביון שהחזיק בכל
דבר דבר בראוי ל' אפי' ביצר לביצו קצה אם מורים
זה לזה אבל המוחל לחבירו דבר שהוא חי
חייב לו אין צריך קניין אלא מיר בשמחל לו זכה
במה שבירו וכתב הרמבם וכן הרי"ן בניתו פקדון
לחבירו שהיה מופקר בירו קצה מיר בלא קניין
היה לו מנה ביר חבירו ונתנו לו במעמד שלשת
קצה גב בלא קניין ולמעלה פירשתי יפה כתב
הרמבם זל בשם שהמוכר צריך לסיים הממכר בר
הנותן ביצר הכותב לחבירו קרקע מגבסיו קצוניה
לך או שכתב לו כל גבסי קצונין לך חוץ ממקצתו
הדאיל ולא סיים הרב שנתן לו ואינו ידוע לא קצה
בלום ואינו יכול לומר תן לי פחות שבגבסים עת
שיסיים לו המקום שהן לו אבל אם אמר לו תן
חלק בר ובר בשדה פלוני הואיל שסיים השרה קצ
אעפ"י שלא סיים החלק צוטל איתו מן הפחות שבאו
שבאיתו שדה עב ואפי' כתב למעלה שגם במכר יכול
להקצות דבר שאינו מסוים וגם איני מבין מה ש
שחילק בין קרקע מגבסי ובין חלק משרה ביון
שלא סיים החלק מאי שנא חלק שאינו מסוים מש
משרה ידוע או קרקע שאינו מסוים מכל גבסי ד
דעור דהא אמרינו במנחות בית בביתי אני מוכר ל
לך נותן לו עלייה אלמא שקצה אעפ"י שלא סיים לו
אלא נותן לו עלייה משום דגריעה וכן השיג עליו
הראב"ד הנותן מתן לחבירו אינו מתנה אלא אב
שיהיה ברעת הניתן שתהא ברשות המקבל לעשות
בה כל חפצו בלא שנתנה לו סתם אלא שצובר מתן
מתוך מחשבתו שאינה מכוין לתנו לו שיעשה בה ב
כל חפצו אבל אם מפרש אפילו אם ניתנה על מנת
שלא לתנה לאחר או שלא למוכרה או שלא להקריש
אי אפילו על מנת שלא יעשה בו שום דבר אלא רבר
פלוגי היא מתנה לאיתר הרבר שמפרש והנותן מת
מתנה על מנת להחזיר בין מיר או לזמן קצוב או ב
כל ימי חיי הנותן או כל ימי חיי המקבל היא מתנה
לזמן הקצוב בין במקרקעי בין במטלטלי ואוכל ח

הפירות ער איתו הזמן שמחזירה לצותו בזמן הקצ
הקצוב אבל אם אינו מחזיר נתבטלה המתנה לפ
לפיכך הנותן שור לחבירו ואומר לו על מנת שתחז
שתחזיריחו והקרישו והחזירו אינו קדוש שאם אתה
אומר שהוא קדוש לא קיים תנאו שצריך להחזירו מ
בעניין שיהא ראוי לו כיון שאמר לו וכיון שלא קיי
תנאו נתבטלה המתנה ואין באו הקדש וכו' כל מתנה
שהיא על התנאי בין שהתנה הנותן בין שהתנה המ
המקבל אין המתנה קיימת אלא אב נתקיימה חת
התנאי והוא שיהיה התנאי בפולוהו קודם ללאו
ותנאי קודם למעשה ותנאי שאיפשר לקיימו שאם
אינו בהילכתו אינו תנאי ואעפ"י שנתבטל התנאי
המתנה קיימת אעפ"י ששכחם וקצת גאונים כתבו
שאין צריך כל אילו אלא לתנאי גטיו וקידושין ור
ור"ת פ' שצריך ככל התנאים וכן כתב הרמבם ולזה
הסכים אהר"ל שאלה לא אהר"ל ראובן נתן
ממנו לשני בניו וריבה לזה ומיעט לזה והיטיל ת
הנאי במתנתו על מנת שלא יוכל אחר מהם למכור
שים דבר ער שיהא לקטן עשרים שנה ועמר חגול
ומכר קודם שהיה לקטן עשרים שנה
תשובה יראה לי כיון שנתן להם אביהן בתנאי שלא
ימכרו ער שיהא לקטן עשרים שנה זה שביטל תנאו
נתבטל מתנתו דקיימא לו כל האומ"ע על מנת באומ
ביומר מעבשיו דמי ואם נתקיים התנאי המתנה ק
קיימת משעת צתינה ואם לא נתקיים המתנה מ
מעיכא בטלה לפיכך אותו שביטל התנאי נתבט
מתנתו מעיקרא ונשאר ביר אביו ואחרי מות אביו
ירשה הוא ואחיו הקטן ומתנת הקטן קיימא בי
לא ביטל תנאו וגם זכה בחצי מתנת אחיו אמנם
צריך לזקוק בלשון השטר אם געשה בתנאי בגי גר
ובגיראובן אעפ"י שפסק רב אלפס דלא בעינן תנאי
בפול בעל מנת משום דכל האומר על מנת באומר
מעבשיו דאמי הרי צולקו עליו ר"ת ור"י דראיותיהן
צבוחים למבין וגם רש"ם פירש דלא בעי תנאי
בפול בממנו וגם ר' שמשון פירש דלא בעינן תנאי
בפול אלא בעדות כהן קידושין וגטין הכל דוח
ר"ת וכתב דאח בממנו בעינן הילכך יש לזקוק אם
יש בשטר תנאי בפול או בפול חסד וקנין מיני' כח
בחי' כל תנאים וקניינין העשוין בתקדו חבמי
חבמים כמו שרגילום לכתוב בארצינו בכל שטר שי
שיש בו תנאי התנאי קיים והמעשה שעבר על תנאו
ומכר וחזרה המתנה אל אביהם וירשוה שני האחים
ואם לא נבפל דתנאי בטל והמעשה קיים ותשאר
מתנתו בירו אעפ"י שכתוב בשטר על מנת שלא יוכל
אחר מהן למכור ואין כתיב על מנת שלא למכור ח
חאי על מנת שלא יוכל למכור כמו על מנת שלא ימ
ימכור היא כמו לא תוכל לאכול בשעריר דעל בר
בורחיד צריך לפרש שלא ימכור ואם ימכור שתהא
מתנתו בטילה ואינו יכול לפרש שלא יוכל למכור
ואם ימכור יהא המכר בטל והמתנה קיימת יעשה
בה כל מה שירצה ושאלת אלמנה
שנתנה לאחר מבניה על תנאי שאם לא יתרחצ בגח
הקטן לבשיגורל בפשרה שיעשו בין חבנים שהיה
מתנה ונפטר האלמנה ושאלו לבגח הקטן אם ית

לחבירו והחזיר לו השט חזרה מהנתן וחלמים אינן
לא כי אלא מתנתו קיימת וחילכת בחכמי וגם שש
זה אינו ידוע שהיה ביד הציתו אלא על שאל מקבל
המתנה ונתנה גם הוא אומר בטענתו שאמר לו לאח
זקיתו בחייה שחזר זה שלו וראי שטר הנמצא ב
ביר הנותן אם אין עדי הקצין קיימים והיה טוען
הנותן שעל תנאי קצו מירד ולא נתקיים התנאי אי
איפשר וחה מהימן במיגד דאי בעי הוה קלייה לו
לשטרא כל דצו שלא הוה חזק בית דין אבל הב
דבא שאין חשטר יוצא מיר הנותן ואין ידוע שבאל
ליר המקבל אחרי מות הנותן אלא על דברי המקבל
וגם הוא טוען שזקיתו אמרה לו שנתנו לו מחיים
ולא היה חשטר אלא פיקדון בירה מהימן לומר טע
טענה זו במיגד דאי בעי אמר מחיים בא לירד ואין
אדם מבחיש ברבר שגם לוי לא היה ידוע מה היה
בביר שנתן לשמעון ששאלת ראובן מה ונמצאו
בירו שטרות קשורין יחד מקצתן יש לאחותו וזאת
בהן ולקצתן יש לה בהן חובה כגון שטר מתנה ש
שנתנה לבעלה קרקע שהיה לה ואחותו מתה קודם
שמת הוא ויורשיה חובעין חשטרות ואומרים שאם
שאטם הפקידה אצל שטר נדונייתא ושטר הקרקע
שהיה לה ואיכא לאיסתפוקי בשטר המתנה שנתנה
לבעלה ונמצא קשור מאי צידן ביה מי אמרינן ד
דילמא תנאה הוה ביה ולא צמיר תנאה וליתה לפת
למתנה או דילמא ביון ולא אישתכח ברשותה דאין
בהדה שטר שטר המתנה אחרינה דיהיב לה בעלמ
קרקע אחרינה המתנה קיימת ויהבינה לית ליוורש
ליוורשיה בעל השוכה וראי שטר נדונייתא הוי
פסאלי שטר חרף שניתן לגבות בכל פעם והיינו רת
נמצא שטר בין שטרות ואין ידוע מה סיבו יתא
מונה ער שיבא אליהו אמנם בגרין זה שהיה
השטרות כולן קשורין ביחד שטר קרקעותיה נמצא
שלה חיר ושטר גזענותה יתן ליורשיה אגב שטר
קרקעותיה ביון שהיה קשור עמהן שאנו מוליך
שבד הפקידה קשורין ביחד זה בזה ומטעם זה
שטר מתנה שנתנה לבעלה קרקע שלה אצו מתניקל
שהיא הפקידה ונמצא חרף צינתה לנתנה שיהיה לו
לבעל לעשות לה דבר צחר כגון ותיא צינתה לבד
לצותה ברישיתא מזמון בירה בשיבא חבנל לעשו
לעשות חרבר שותף לו לעשות לה אצו מזמון ל
למקבל על יד אחז אלא אכ הוא הדוכה גדול ובו רע
דעת אבל חרש שוטה וקטן אין מזמין על ירם וא
דאם יש בקטן קצת דעת בגון שנותניו לו אגון וגו'
וגוטלו צירד וזורק דומה לעצמו ואינו זוכ לאחור
ובו חרש זוכה לעצמו ולא לאחרים אבל שוטה אי
לו זכיה דאמי לעצמו והמזכה לחרש שוטה וקטן
וקטן אמי בז יומי על ידי מיסח קצת וכתב חר
ה'מ'מ' זל אחר האיש ואחר האשה יכולין לזכות ל
למקבל ואפילו אשת איש ואפילו עבר ושמתה אב
אבל גוי אינו זוכה חואיל ואינו ראוי לשליחות לעו
לעולם כד אינו זוכה לישר ובשם שאין ישר געם
שליח לגוי שיהיה זוכה לו נתן המתנה בזה
המקבל קצת אפילו שלא מרעתו שאינו שם מתנה
ה'מ'מ' בלא בחצר המתנה אבל אם אינו משתנה

האמר

לשנים בתבן וחממו ו
דתנו למלוגי קסר מתנ
שאני צותו לו שרי אינו

יכולין לומר לאחרים לבותכו רמילי ציגוהו ולא
לימסר לשליח וכתב ה'מ'מ' שאם אמר לשליח
שיאמרו לעדים שיכתבו ויהתמו בשטר מתנ ויתנו
לייתנוהו למלוגי אינו בלום ואם אמרו לעדים וכת
ובתבו וחתמו למקבל לא קצת וחוסית חראכר
על דבריו וכל שכן אם חתמו הם בעצמם והוא חרל
אז אמר לחם תנו אבל ח'מ'מ' בל שלא
אמר מתנה חרי הוא כנס אלא באומ' בתבו שאין
יכולין לעשות שליח אחר משום רמילי לא מימסר
לשליח אבל באומ' אמרו לעדים לכתוב ולחתום
משך במתנ והפי' פסתכרא ר'מ'ח

בתב

בשטר צותי שרד מלוג למלוג
או שכתב צותי לו או חרי ח

היא שלד באחר מאלד שלשה ח
חלשנות שכתב ומסר לו שטר קצתא אבל אם כת
אחנתה לו ומסר לו חשטר לא קצת וכתב
ח'מ'מ' אבל אם כתב לו בשטר שרד מלוג תהא נת
מתנה לו איתחא שלו קצת אבל בריבורא לא קצת
בזה מתנה לישי אלא אם כן קצו מירד אבל אם אג
אחנתו לו אפילו אם קצו מירד לא קצת וקצין דבר
בעלמא ולא מחייב לקיימוי בעל בורחיה ומי אם
אמר אחנתו לו מעבשיו בין בשטר בין בקצין קצת
לאחנתו רכיון שאם מעבשיו אין זה לשון אכסחא אל
פחזי שטרא או בחאי קצין מקצת ליה גופא דארעא

האמר

מר צותי שרד מלוג למלוג והוא אומ'
לא צות לי חולבין אחר רכיו חנות
ראיבא למימר זיכה לו פי' אחר ואין

שעל חוב של חנותו גובה ממנו כל זמן שיסאר ביר
חנותו ממנו למרוע אבל אם לא נסאר בירד למרוע
למ'ח לא מחזיק חוראט לחוב בעל חרפו פיון שכל

המזנה

לחבירו במתנה רמז
על אחר ביון ש

שהחזיק חזובה במסל

במטלסלין או בקרקע או שהגיע השטר לידו זכה ח
המקבל ואין הצותן יכול לחזור בו ויד המקבל על
העליונה אם רוצה מקבל ואם אינו רוצה אינו מ
מקבל בדא שאמר זכה במתנה זו לפלוני
אבל אם אמר לו הולך לפלוני מנה זו שאני צותן לו
לא הוי בזבי ויכול לחזור בו כל זמן שלא הגיע ליד
המקבל ואם המקבל יעני אינו יכול לחזור בו ו
דאמירתו לגבוה במסירתו להריוט ואפילו אם אמר
לד זבי לפלוני אינו קונה אלא אם כן הוא ברשותו
אבל אם אינו ברשותו לא ומהו אפילו אם אינו ב
ברשותו לכשיבא ברשותו זכה בשבילו אם לא יחזור
בו הצותן קודם שתבא לרשותו ופירש רת דהוא
הדין גמי אם אמר תן מנה זה לפלוני לא הוי בזבי
במתנה ויכול לחזור בו כל זמן שלא יגיע לידו וה
דח'מ'כ' בתב'רתן הוי בזבי ועוד הארבותי למעלה
בסימן ס"ב ועוד בתבתי שם אם אמר הולך מנה
לפלוני ומצא שמת המקבל ואם היה הצותן בריא
או שביב מרע אמר לשנים זכו בשדה זו לפלוני
ובתבו שטר עליה והחזיקו בשדה יכול הצותן לחז
לחזור בו ולמנוע אותם שלא יכתבו לו השטר אע"פ
שהקנה שדה על ידם בקצין אבל אם אמר לחז לבד
זכו לו בשדה על מנת שתכתבו לו השטר או על מנת
שתתנו לו מאתים זוז יכול לחזור בו שלא יכתבו לו
השטר או שלא יתנו לו מתאים זוז ויתבטל גם כן
המתנה ביון שהיתה על תנאי ונתבטל התנאי אפי
אם כתבו לו השטר כל זמן שלא מסרוהו לידו שעל
גנות שתכתבוהו ותנוהו לו קאמר ויש אומר דווקא
בשהתנה על מנת שתכתבו לו השטר אבל אם אמר
זכו בשדה על מנת שתתנו לו מאתים זוז אינו יכול
לחזור בו אלא הם יתנו לו ויזכה בשדה וא"א ח'ז'ל
בתב'ס'ברא הראשונה ובזכו לו ובתבו לו השטר
שחזר בשטר בתב'רת' דווקא בשטר מתנה אבל אם
הוא שטר מכר בשזכו לו בשדה בותבין לו שטר בעל
בורחו דר' פירש דאפילו בשטר מכר אין בותבין ב
בלא דעת המוכר אלא שהלוקח יכול לחזור בו ולד
ולומר לא קניתי אלא על מנת שתכתבו לי שטר
ומיהו גם המוכר יכול לחזור בשטר או יקבלגו ח
הלוקח בלא שטר ובן דעת א"א ח'ז'ל דח'ר' יונה
בתב' וחילק בין זוכה לו ביד אחר ובין זוכה הוא ב
בעצמו שבת שחזר בבתיבת השטר אם הוא מכר
אינו יכול לחזור בו מאחריות ואם במתנה אם א
אמר שדה זו אני צותן לך באחריות לך חזק וקנין
דקנה מתחייב באחריותו ובמי שמתחייב באחריות
על ידי שטר כד מתחייב גמי באחריות על ידי חזקה
למיגביה מבגי חרי אבל לכתוב לו השטר אינו מת
מתחייב בחזקה דהוה ליה קצין דברים ויש אומ
אומרים ואפילו בבתיבת השטר גמי מתחייב בשם
בשמחזיק הלוקח או המקבל בעצמו והא דאמרינ
שחזר בשטר חיינו דווקא בשאומר לערים זכו לפל
אכל באומר ללוקח או למקבל בעצמו זכה ואכתוב
לך השטר אינו יכול לחזור בו שאלה לא ח'ז'ל

ראובן שקצו מידו שנתו לשמעון בית והערים עשר
בתב' זכירה עלזה וחתמו עליו ובשבאו לכתוב שטר
מיחה הצותן שלא יכתבו השטר אם יכול לעצב אם
לא יראה שיכול למחות את על פי דסתם קצין
לכתיבה עומדת הוי מילי סתמא ומסתמ' גיחה ליה
למקבל שיכתבו שטר לקונה אבל אם מיחה לא
בתכינו ואי משום שבכר וכתבו הזכירה רע'כ' פ'
אפילו אם נכתב שטר גמור ונחתם יכול לחזור בו
עד שלא בא ליד המקבל המתנה ובמקדמיו צוהג'
שהעדים אומרים למקנה בשעת הקצין רע'כ' נכת
בכתוב השטר ולא תוכל לימחות בגו ואפילו אם ק
קצו מידו על השטר שאמר בפירוש אני מקנה לך
לכתוב השטר ולא אוכל לחזור בו למחות בסופר מ
מלכתוב בעדים מלחתום עריין יכול לחזור בו ו
דהאי קצין דברים בעלמא הוא ואין קצין חל על
עליו שאין באו שעבור נכסים שיחול הקצין עליו ו
דבשטר מתנה אין משעבר נכסיו ואפילו המקנה ל
לחבירו שיכתוב שטר על מכר גמי קצין דברים ה
הוא שבכר נשתעבדו לו נכסיו משעת מכר' הילכ'
אין תקנה שלא יוכל לחזור בו עד שיבא השטר ליד
מקבל המתנה ע"כ ויש אומרים שאם אמר כתבוני
זכו לו בשטר שמיר שכתבוהו זכו לו ואינו יכול
לחזור בו דח'מ'כ' בתב'רת' דאפילו הכי יכול לחזור ב
בו דבהחיא שעתא אכתי ליתיה לשטריה בעולם ו
ואין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם והבי מס'
מסתברא ריר

אלת דאובן הוציא שטר משבו' על חצ
חצר ירועה לשמעון וללאה אמו ובא
שאלו בגו של שמעון והוציא שטר מ
מתנה של לאה שנתנה לו החצר קודם זמן שטר המ
המשבוגה של ראובן וטען ראובן ששטר מתנה זו
לא בא ליד שאלו בחיי לאה זקניתו ולא זכה בו מע
מעולם אלא היה מופקר ביד לוי ונתנו לשאלו אחר
פסירת לאה ושאלו ללוי היאך בא השטר זה ליד ש
שאלו ואמר שהשטר זה לא נפקד אצלו אלא לאה ה
היפקירה ביד אחר אצל ושמעלית אחת שפחתה וב
ובשפסרה לאה לקח לוי הברך מיר השפחה ונתנו
לשמעון אבי שאלו ולא עיין מה היה בו ועוד אומ'
לוי שמעולם לא צייתה לאה לא מחיים ולא בעת פ
פסירתה שינתן השטר לשום אדם ושאלו לשאלו
היאך בא השטר לידו או מתו והשיב בי מן הברך ה
הנפקד שנתן לוי לשמעון לקחו אחר פסירת זקנית
ושחיתה אימרת לו הזקין שהחצר שלו וכתבת
שאלו המתנה בלום ביון שחזרה שאלו מקבל המת
המתנה לפני ב' שאחר פסירת זקניתו בא השטר לי
לידו ואין קצין לאחר מיתה רע'כ' ביון שב
שכתוב בשטר שלאח צתנה החצר בקצין לשאלו בג
בגה אין צריך שיגיע השטר לידו או שיוזבה בו לו
אחר בשבילו מחיים ואין שיר לומר באו אין שטר
לאח מיתה שחשט אינו אלא לראייה בעלמא ביון
שמשעת הקצין כבר זכה שאלו בחצר וזכין לאדם ש
שלא בפניו דאי משום שחזר השטר ליד הצותן בש
בשבו זה לא נתבטלה המתנה והא פלוגתא דר'ט'ב'
וחקמים היא ר'שב'ג' אומר הצותן מתנה לחבירו ות

השולח

הקצוב

חפצים שיתנום לב
לבני ביתו ולא פירש
היאר יחלקום אם

יש לו בנים נשואים ובנות נשואות יתנו לבלותיו
ולא לבנותיו ואם אין הבנות נשואות אז יתנו שי
שיתנו לבנות ויחלקו בין הבנים והבנות לכל אחד
הראוי לו וכתב הרמב"ם ואם יש בו רבדים הרא
הראויין לבנים ולבנות יהנו לשניהן והני מילי דל
לית ליה איתתא אבל אי אית ליה איתתא דראי ל
לריוה שרר רבנן דמיא שלח ואמר יתנו לבני
הבנות בכלל ויתנו לבנים הראויין להן וכתב
הרמב"ם ואם יש בו דבר הראוי לבנים ולבנות יתנו
אותו לבנים לב ברא בכריא אבל שביב מרע שאמר
צכסי לבני אין הבנות בכלל אמילו שאין לו אלא בן
אחר אין הבנות בכלל אלא שאמר בני לשון רבים
ובן אין בו הבן בכלל אלא שאמר בלשון רבים
וכתב הרמב"ם ומיהו אי לית ליה ברא אלא בר ברא
וראי אבר ברא קאמר שאלה לא הולך ראובן
חילק צכסיו מחמת מיתה וחיה לו בת ואחר שבת
מה שצדק בת והשאר יחלקו שתי אתקנתיו ויתמ
אחותי ויתמי אחותי יש בהן זכרים ונקבות
בראח לי רבכל יתמי ארתי יש בהן זכרים ונקבות
קטני וגדולים שלא מצינו חילוק בתלמוד בלשון
יתומים שיצאו גדולים מכלל יתומים אלא שיש
מקומות שתיקנו חכמים תקנה ולא שייבא בגדולי
ובן גמי זכרים ונקבות בכלל ביון דמתנה נתן
להם אלא ראוינו בירושלמי מי שאמר צכסי לבני
הבנות בכלל ואם בשעת מיתה אין בנותיו בכלל
היינו דוקא היבא ראמי בני אין הבנות בכלל אל
אלא דבחיידו או אומרים דעתו שאדם חפץ בכבוד
בנותיו שתתייגה מלובשות בבכור בוי שיהא להן
קומצין אבל לאחר מיתה יש להן לבנות קצבה של
שלהם עישור צכסים אבל ה"ב ראמר ליתמי אחותו
אין להוציא בנות נשואות מכלל יתומים הנותן
מתנה לחיידו א' שכתב לו צכסיו ואמר לו לך ולבני
ולבני פלוני הוא נוטל החצי ולבני פלוני החצי
אלפ"ש שחן רבים ובן חרין אם הנפרטין מרובין ו
הנפרטין מרעטין נוטלין הנפרטין נחל ואחאם
יצע לאחר מן הנפרטין פחות מלאחר מן הנכללין
בגון שאמר צכסי לפלוני ולפלוני ולפלוני ולבני ר
ראובן ולא היה לראובן אלא שני בנים

דמא

מתנה לחיידו או שבת

לו כל צכסיו ואמר לו ר

ואחריו לפלוני ואחריו י

ירש פלוני מת ראשון קנה שני מת שני אחרי מות
ראשון קנה שלישי ובגון שאין הראשון ראוי לירש
לירשו אבל אם הוא ראוי לירשו מן התורה שוב
אין יכול להפסיק ירושה דאורייתא והוא לירשו
אחריו ואם מת שני בחיידו ראשון ישארו הנכסים
לירשי ראשון שלא זיבה לשלישי אלא מבכח שני ו
וביון שלא בא לירש שני אי איפשר לשלישי לזכות
שחרי כל זמן שחוא ברשות הראשון חבל שלוחות ו

הנותן

בנות כל צכסיו לבנו שלא עשא אלא אפיסורוסא ו
דוקא שלא כתב לו בקניין אבל אי כתב לו בקניין
קנה ביון שייפה ביון בקניין דכותב דוקא קאמר
ונראה דאירי במייפה ביון דאמר תנו כל צכסי לם
לפלוני ואח בתבנו ואמילו הבי לא קנה ואם אמר
בתבנו ותנו לו כל צכסי ואינו מייפה את ביון אפי
אפיסורוסא לא עשא שחרי זה בא לעשותו אפיסורוס
ברוך הקצאה וחיישינו שמא לא גמר לעשותו אפי
אפיסורוסא אלא בשטר ואין שטר לאחז גייתת
ואפי חאריך בלשון ברך שופרא דשטרי ילך
יזכה יחזיק ובמתנה אף לא עשא אל אפיסורוס
ובל יפוי כח שכתב לא הוי אלא ברי דלישתמעון
מילי טמי ומיהו אם פירש בשטר שמקנה לו הקצא
גמורה ולא בתורת אפיסורוס או שפירש בשטר ו
יהי רשאי למכור ולהת לאחרים קנה עב ואם כת
כל צכסיו לבנו ולאחר האחר קנה ובנו הוי אפיס
אפיסורוסא ביון לא מבטיא אם כתב חת
וחצי לאחר תחילה והשאר לבנו רחוי אפיסורוס
רבשעת שכתב לבנו הוי כל צכסיו אלא אמילו כתב
לבנו ולאח בבת אחת חשבינו ליה כותב כל צכסיו
לבנו ביון שלא שיר בלום בנכסים אחר מתנה ביו
דוקא שכותב כל צכסיו לבנו ולפלוני אבל אם כ
כתב חצי צכסי לבני וחצי צכסי לפלוני מדהנה ליה
למיכתב כל צכסי לבני ולפלוני ולא עשה כן אלא
הקרים לבנו במתנתו לבנו גמי הוי מתנה ודחה ל
ליה בנותו לבנו המקצת תחילה ואחכ השאר לאח
ואם כתב שני שלישי צכסי לבני והשליש לאחר הוי
בנות כל צכסיו בבת אחת לבנו ולאחר אלפ"ש שהק
שהקרים לבנו תחילה משם ולא הוה נצי למיכת
כל צכסי לבני ולפלוני דאז הוי משמע חצי לבני וח
ותחצי לפלוני ואם כתב כל צכסיו לשני בניו ש
שניהם הן אפיסורופין ואם כתב חצי צכסי לבני
פלוגי וחצי צכסי לבני פלוגי הראשון הוי מתנה
וחשיני הוי אפיסורוס על החצי לכל הבנים ואמילו
הראשון גמי שניו לו חצי הנכסים יש לו חלק בחצי
האחר באחר מן האחין והכותב צכסיו לשתי נש
צטיו הוי ריגא בכותב לשני בניו וכותב לאשתו וב
ובניו כתב חצי ישעיה דתרוייהו הוי אפיסורופוסין
וזא חרול כתב ולאשתו הוי מתנה ובנו אפיסורוס
אפיסורופוס ובן כתב הרמב"ם ודוקא בכותב כל
צכסיו אבל אם שיר כל שהוא ביון קרקע ביון משל
מטלטלין הוי מתנה ביון ששמע נמת ביון וכתב ל
לאחרים בין בכותב צכסיו לבן בין הבנים ובן ח
הכותב כל צכסיו לאשתו לא עשא אלא אפיסורוס
אפיסורופוס והכותב כל צכסיו לבניו וכתב לאשתו
קרקע כל שהו אברה בתובתה והכותב כל צכסים
לאשתו ויצא עליו שט חוב מוקדם הפסידה בתוב
ושטר הברוח ושביב מרע שאמר תטול אשתי כתר
באחר מנהג' בכל אילו אוליגו בתר אימנא וגם
אבן העזר ביארתי חיסב כתב הרמב"ם כל חנות
כל צכסיון בשתבטל המתנה ויחזרו כל הנכסים לב
לבעליהן הראשונים אין מקבל המתנה מחזיר ח
חפירות שאכל שאמילו חנותו מתנה בפירות על
מנת להחזיר לזמן הקצוב אוכל חפירות ער זמן

קדם והקדקע היה עד עתה בחזקתו ואם אמר צ
נתתיה לו בידו והוא אומר לא נתתה לי הוראת בעל
דין במאה ערים וחרי הוא של הצותן ואם המקב
מת ובנו אומר שלא נתנה לאביו לא הצותן לא לזו
ולא לזה אלא הצותן ביד שלישי עד שיתברר הדבר וד
ורקא בשחבן אומר אני הייתי במעמד שאתה אומה
שנתתה לאבי וראיתי שלא נתת לו ואפילו הכי מ
משלשין ולא אמדינן הוראת בעל דין במאה ערים ו
דאמי ביון שחבן לא קבל השסר בידו אלא אומר על
קבלת אביו שראה שלא קבל ואיכא למימר שמא סע
טעה וסבר שלא קבל וקבל אבל אי לא היה במעמד
חיינו כמו נתתי שדה למלוצי והוא אומר לא נתת
לי רחישיון שמא זיכה לו עלי אחר כתב הרמבם מ
מקבל שטען שדה זו שתחת ירי אינה מתנה בירי או
שומר אני עליה ובידא בזה או בטלה היתה מעיק
נעיקרא שלא קבלתיה אלא בעל בודחי באוצס או ב
בטעית או ביוצא בזה דבריו קיימים ונשבע שבוע
היסת ותחזור לבעליה טען הצותן שומר אתה
עליה או שלא מרעת נתתיה או גזולת בידך נשבע
המקבל שבועה היסת ונפטר עב ואינו מבין מ
מה עניין שבועה לבאן בשטען המקבל שאינה חת
מתנה יסתלק ממנה ויגיהצח שאלה לא חרזל
יעקב נתן לראובן בנו קדקע כמתנה מעכשיו
אחר זמן יור יעקב מנכסיו ופייס מראובן שיחזור
לו שטר המתנה וכן עשה וגם עשה לאביו מחילת
אחר כך נתעשר יעקב ובקש ראובן מאביו שיחזור
ויעשה לו שטר מתנה בבהחילת ולא רצה יעקב אז
עירער ראובן על הבית ואמר שלא יוצא מתחת יד
בחזרת שטר המתנה ובמחילת שעשה לו הרי
עם ראובן שיעקב לא קנה בחזרת השטר ולא ממנו
במחילת ואם יעקב מודה בבל הדברים נכחי ב
יחזיקו בו הקדקע ביד ראובן ואם בומר ואומר ש
שלא נתן לראובן מעולם אם ערי המתנה הם קיימ
קיימים ומעידים על המתנה הרי הבית של ראובן
ואם אין עדים ישבע יעקב שלא נתן לראובן
מקבל מתנה שאמר לאחר שכאתה חתמתה על
ליד מתנה זו מבוטלת היא תכסל אי איפשי בה
אינה כלום אלא שלו היא ואם בא בעל חוב צוברת
ממנה אבל אם אמר בסילתה היא אינה מתנה דבריו
קיימים אם קבלהאורא בעצמו שהרי מדה שהייתה
בטילה מעיקרא ופעולם לא ביוון לצבות בה נחור
ההוראת בעל דין במאה ערים רמי וחזרה לצותן
וכתב הרמבם דוקא שאינו חב לאחרים אבל
אם חב לאחר בגון שיש לו בעל חוב שיש לו לצבות
ממנה אינו צאמן ורשי פירש שהוא צאמן אמילוי
יש לו בעל חוב וטעם דמילתא ביון שלא הייתה ב
בחזקתה ערעתה וכן דעת הרמבם . כתב
הרמבם ובשאומו אי איפשי בה לאחר שכאתה לירד
הוי הפקר ובל הקורם בה זכה ורשי חילק ב
במסלולי ביון שהן בידו ואמר אי איפשי בהן הדיא
לשון הפקר אבל קדקע שאינו בידו לא חוי אימ
איפשי בו לשון הפקר אלא רוצה לבטל המתנה וא
דאיגו יבול ביון שבבר קיבלה וכן כתב הרמבם
הכותב נכסיו או נתן מתנה למלוצי האמר דה

המקבל מיר אינו דוצה בה לא קנה וחזרה ליר המ
חנות אבל שתק תחילה ואחכ אמר אי איפשי בה
אם הצותן בריא לא זכה ער שיגיע ליר השסר וב
דכיון שאמר אי איפשי בה קורם שהגיע ליר חורד
לצותן ואם הצותן שכיב מרע דבריו נכתובים ופ
ובמסורים דמו ומיר כשכתבו לו והוא שתק זכה
ובשחור ואמר אי איפשי בה הפקירה ובל הקדקע
בה זכה בה אם הן מסלולי ואם הוא קדקע לא יצא
מתחת ידו בשביל זה ואם זיכה לו עלי אחר כפניו
דשתק ואחכ אמר אי איפשי בה כתב הרמבם שהוא
סמך למיכר אם קדם אחר חכמה בהו לעצמו אין מ
מוציאין מירד רשמה המקבל זכה וביון שאמר אינו
דוצה בה הרי הפקירה וזה שקדם זכה בה ואין מ
מוציאין מירד ואם חזרו הבעלים הראשונים ותפ
ותפשוה מיר זה שזכה בה אין מוציאין מירד רשם
המקבל הדכית סופו על תחילתו שלא זכה בו ובר
דברשות הבעלים הראשונים קיימא עב ומדברי
אג הלל יראה שזכה בה המקבל

אעם שהנותן

רמבם
צותן ב
בסתם
אנו ח

חולבין אחר אומר חרעת מוצר פי שחלך בנו למורי
לפנינות הים ושמע שמע וכתב בל נכסיו לאחרים
ואחכ בא בנו איו מתנתו מתנה שאנו אמרין דעתו
שאלו היה יודע שבנו קיים לא היה בורחבם לאת
לאחרים וכתב הרמבם והוא הדין גמי בריא
שכתב בל נכסיו לאחר מחמת שהיה צריך לברוח מ
מפני בעלי חוביו או מפני אויביו ואחכ עשה פשרה
עם בעלי חוביו ואויביו או שמתו אם נחבוי שלא
כתב מתנה זו אלא מחמת כן חזאל ונראה השקפה
מפניו וחרי הוא צריך לגכסיו בסלה המתנה ודמח
לשכיב מרע שכתב בל נכסיו מחמת שהוא סופר למ
למתת ואם עמר מחוליו חורב בו והוא הדין גמי
בברוא בידא בזה וחזיא דמו שמע שמע בנו וכן
דקדק בל נכסיו לאחרים וכן איירי בבירא והל
נחמב: פירש רמבם איירי אלא בשכב מרע אבל ברי
אפילו בא בני מתנתו קיימת דכיון דשפוק נפשיה
דיחב לאחריו לבריה גמי שפוק וכן חכמת בל נ
נכסיו לאחר מבניו לש פריא ולש שכיב מרע לא קנ
קנה שלא נכתבו אלא לעשותה אמיסדנפא על שאר
הנשים ברי שיכבדוהו ואפילו הוא קטן המוסל בע
בעריסח מוא שכתבם לו בלשון מתנה אבל אם ב
כתבו לו בלשון ירדשה קנה אם הוא שכיב מרע ור
ורקא בכותב לכן בין הנשים אבל אם כותב בל נכ
נכסיו לכתו בין שיש לו בנים בין שאין לו בנים א
אלא בצות הוי מתנה וכן אם כתב לאחר בין האח
או לאחר משאר היורשים קנה לרעת דב אלמס א
אבל לרעת לא חרזל בת בין בין הנשים בין חב
הכנות לא קנתה וכן כתב הרמבם וכתב עור בן ב
בין הנשים היכא רחויא למישקל פוזגי וכתב כל גס
נכסיו לבנו אלעז ומשמעתיו לא משמע אי קניא אי
לא קני . מסתבר אלעז וקני לא ממקסיגו לבנות מזוג
דירתו וכתב הרמבם איכא פירא דאמריג בכות

אמר צנסי לפלוגי קצח כל המסלסלין ועבדיהם וקרקעות ובגדים ובחממה וחיה ועוף אפי' תמילין אבל ספר תורה מבעיא ולא איפשיטא לפיכך אם תתשאי מוציאין מידו וחל'ה חילק בין ספר תורה לשאר ספרים ובשאר ספרים כתב שחן בכלל שאלח לא' חר'ל ראובן נתן לריגח אשתו כל צנסי במתנת בריא מסלסלי אגב מקרקעי ולא ש' שיר ליורשיו אלא חמשה וחובים וחיד לראובן ב' בביתו שטרי חובות ובאו יחד לרין ריגח וחורשין א' אם השטרות חן בכלל וראי שטרי בכלל נכסים חן מיחו הני מילי בשביב מרע שאין צריך קצין שוכר שדבריו בבתיבין ובמסורין ראמו וחיד בבדיא שנתן שטר על השטרות בכל יתמו לטין של ססר דחייג' קני לך איהו וכל שיעבור וגם כאל' מסר השטרות ליד המקבל אבל בריא שאינו יכול להקצות שטר אלא בבתיבא ומסירה א'ע' שהקנה לה השטרות ב' בקצין ב'יון שלא היה מסירה לא קנתה א'ע' שפ' ל'שב' ראין ססר צריך בתיבא רבי חולקין עליו ד'מ' אלפס ור' ור' ב'ולס פוסקין ראין אותיות צקנות אלא בבתיבא ובמסירה ושיבתוב לו קני לך איהו וכל שיעבוריה זכיון דאיכא מלוגתא לא מת' מפקצין ממונא ומוקמינן להו בחזקה יורשי דא' ואל' שפסק רב אלפס שנקצין אגב הקרקע חייגו שהקנה לו פקצין אגב ואל' קני לך איהו וכל שיעב שיעבוריה הילכך לא קנתה א'ע' שהיא בבית והק' ל' כל נכסיו ויש באז בתיבא וחצירה שהיא כמו מס' מסירה לא קנתה השטרות ב'יון שלא באז ל' קני איהו וכל שיעבוריה ראית בחו' ומה שנסתפקת אם השטרות של יורשיה או של הפקר דב'יון שלא נתן ל' להם אלא חמשה וחובים סילקם מכל נכסיו והר' הם של הפקר וכל הקורם בהו זכ' חא מילתא ד' דמשיטא שלא היה ברעתו להפקידם אלא סילק חיד חורשין מהם א'ע'תא דהבי שתקנם חאשה ואם לא קנאתם שאלו בחזקתן וזכו בהו יורשין

במתנת שביב מרע אינה צריכה כלום שחכמים ה' תיקנו שדבריו שביב מרע בכתובין ובמסורין ראמו בין אם כתב או אמר צנסי לפלוגי קצח לבשימות למרע משעת נתינת אפי' בלא קצין ואם יעמרה חזרו אפי' אם הייתה בקצין ואין צריך לחזור בפ' בפירוש בשיעור ולומר חזריני בי אל מיד בשיע' תתבסל המתנה אפי' אינו אמר כלום וחגי מילי ב' בשנתפא לגמרי אבל אם לא נתפא לגמרי אלא ב' בחוליו זה לחוליו אחר אם מחמת חולי הראשון מת מתנתו מתנה ובתפ' רב אלפס הא דמתנתו מתנה ואין צריך אמר חייגו בשלא עמד ולא הלך על מ' שענתו בשוק אבל אם עמד בין חולי לחולי והלך על משענתו בשוק אמרין על מ' רופאין אם מח' חולי הראשון מת מתנתו מתנה דאם לאו אינו מת' ואם הלך בשוק בלא משענתו אין צריך אמר וב' דבס'לה מתנתו וכן כתב ח'מ'ם ב'א' בגות' מתנה אבל אם הורח על נכסיו שהם של פלוגי לא הוי' כ'ו בגות' וקצאם זה שהול'ה שהם שלו ואפי' אם יעמוד אינו חוזר ואם ח'קדיש נכסיו או הפקידו או נתנו לעניים מבעיא אי הוי' ריג'ו ב'יון וחזרו בו אם יעמד או לא ולא איפשיטא ובתב' ח'מ'ם ב'יון ולא איפשיטא חזרו בו נכסיו בחזקת נותן קיימא ואל' ח'ר'ל כתב ב'יון ולא איפשיטא אין מבסלין ההקדש וההפקד והחילוק שחילק שהרי אנו באין לבטל מ' מעשיו מבח' אומדנא ואין מבסלין מעשיו אלא ח'מ' דבריר לו חאומדנא דאם מבר' כל נכסיו ועמד ור' לחזור אם המעות בעיד' יכול לחזור בו שיש הזכחה שעל דעת ב'ן מבר' ועל כ' חצניע המעות ואינו יב' יכול לחזור בו ב'א' בגות' כל נכסיו אבל אם שייר כלום שלא נתן אז ריג'ו במתנת בריא דאינה נקצית אלא בקצין אפי' אם מת צריך קצין לפיכך אם ע'מר אינו חוזר בו דבמה הוא השייך שיעשה אותו במתנת בריא כתב רב אלפס אפי' כל שהו בין בקר בקרקע בין במסלסלי וכן כתב ח'מ'ם ואל' ח'ר'ל כתב כל דמ' שלא שייר ברי' פרנסתו יש לו דין מתנת שביב מרע דמתנת שביב מרע בכלה שחז' צו אם יעמד משום דאמרינן דעתיה דראי מחמת ר' דאגת מיתתו הוא נותן ולא יחייב איג'יש כל מאי דא' ליה דמיית' ח'מ'ם ברעב וב'יון שהוא גית' משום רא' דאגת מיתתו ה'קנו חכמים שאין צריך קצין ברי' ש'לא תסרח דעת' אם יראה שאין מקיימין דבריו דמסעם זה אם עומד חוזר שלא היה רעתו אלא אם ש'מות אבל בשמשייר ליתא האי סעמא חילכך כל דמ' דמ' שלא שייר ברי' פרנסתו איתא להאי סעמא ויש ל' ע'ח מתנת שביב מרע וכתב א' ח'ר'ל ויראה שיע' שיעור פרנסתו אם הוא עובר ארמח ששייר קרקע ב' צרי פרנסתו ובני ביתו ואם הוא מתעסק בסחורה או בריבית ששייר ברי' שיוכל להתפרנס מ' הרי' ע'כ' וב' דעת ב'ע' העיטור דבעינ' ברי' פרנסתו אלא שנקתפק בשיעורו וכתב דאיכא למימר ברי' פרנסת' ל'ים חרשים בראמרינן גבי נכסים מודבין וכל ג'י ל'מים חדאשונים יש לו דין מתנת שביב מרע מב'א דאילך יש לו דין מצוה מחמת מיתתו ב'א' שלא ק' קמץ עליו חחולי אבל אם קמץ עליו חחולי אפי' ת

ד'מ'ם

מתנה לחבירו וחזור

בו הדין זה במחוסר

אמנה ב'א' במתנה מ'

הנותן

מועטת' אבל במתנה מרובה לא שהדי לא סמכא ד' דעת המקבל שיתנה לו ע'ר שיקנה לו בקצין א' ע' אחר מ' החקנאות שהמתנה נקצית בחו' אסור ל' לית' מתנת ח'גם לג'י אבל עותר לית' ל'ד' תושב שהרי מצוה להחיותו ה'גית' מתנה לעבר או לאש' קצו הארון וחבעל הארון קנה גם הגוף ודבעל אינו קנה אלא חפירות אבל הגוף של חאשה בשתתאל' או תתגרש וזה ביארתי היסים בספר אכ' ח'גור זה הבותב כל נכסיו לעברו קנה את עצמו ב' חורין ול' וזה ביארתי בספ' יורה דעה מירת חסירות שלא ל'קבל מתנה משום א'ם אלא לבסוח בחשם שיתן ל' לו די מחסור ש' ושונא מתנות יחיה

אמרינן

שמתנה

צריכה

ש'יון או אחר מ'ד' החקנאות במתנת בריא אבל

במה דברים

ופירי שחרי יבול למוברים ואחריר לפלוגי לאי באר
באמר מעבשיו רמי ובאילו אמר כל ימי חייר יחז ל
לר גוח ופירי ואם תשאיר דבר אחריר יחז לפלוגי
לפיכר אין לשיגי אלא מה ששייר ראשון ואפיל חיר
בהן עבדים והוציאן לחירות שעשה באיסור אהמ
מעשיו קיימין ואפיל היו בהן בליב ועשאן תכריכי
למת אבל אם נתן הראשון לאחר במתג שביב מרע
לא קנה שאין מתנה שביב מרע קונה אלא לאחר
גמילה ובשימות יקרים השיגי לזכות וכת הרמבם
בדא שמכר הראשון או נתן לארחים אבל אם מכר
הראשון או נתן לבנו או לאחר מיורשיו לא עשה ד
ולא בלום ואיני מבין מה חילוק יש בין אחר לירוש
ביון שמכר או נתן לו מתנה גמורה וכתב עוד
היה חוב על הראשון או כתוב בתובת אשה ובאו לב
לבד ליפרע מבכסו אילו אלץ שהראשון קיים אין
בדמגבין אותו מגוח נכסים אלו אלא מחפירות ב
בלבד מת הראשון ובא בעל חובו ואשתו לגבות מ
מבכסים אלו אין בדמגבין מחן בלום אפיל עשאן
אפותיקי או שייחרן לאשתו בבתובתה ואין גובין
מבכסים אילו בלום אלא הן של שיגי עכ וזהו מ
מאיר מרוסצבורק לא כתב כן שכתב בתשובה על
אחר שנתן לבנו קרקע והתנה שאם ימות בנו בלא
זרע שתשוב המתנה לבנותיו ומת בלא זרע ורצו
להפקיע מאית קרקע שיעבור כתיבת אלמנתו ד
זכתה היא שהאלמנה גובה ממנו ואא חרזל הבניא ד
דברי הרם בתשובתו והסכים לרברירי ונתן בהן
טעם משום דכתובא חל שיעבורא מחיים וקדמה
לאחריר והוי בשאר לוקח שלקח מן הראשון שמס
שמסחו קיים וכתב הר יונה לאו משום דאל וא
ואחריר לפלוגי וליחוי משמע מה שתשאיר אחריר
אם לא מכרת אלא משום דבכסי לך לשון מתנה גמור
גמורה משמע והוא חרזל צמי אם אמר בכסי לפלוג
ואם מת לפלוגי ומיחו אם אמר לו בכסי לך לעשר
שנים ואחריר לפלוגי ומכר הראשון השיגי מוציא
מהלקוחות בית שלא נתנם לו כל ימי חייר לאו מ
למתנה גמורה גמור ואם אמר בכסי לך ואחריר
מהיום לפלוגי ומכר הראשון השיגי מוציא מידה
הלקוחות וכן אם מת שיגי בחיי ראשון יחזור ליר
ליורשי שיגי ואם הן שלשה ואמר לראשון ואחריר
מהיום לפלוגי ואחריר מהיום לפלוגי בכת הרמבם
שראשון ושיגי לא קנו אלא הפירות והשלישי קנה
את הגזה מהיום ופירי לאחר מיתת השיגי והוא ש
שבאו ליר שיגי תחילה חילבך אם מת שיגי בחיי רא
ראשון יחזור ליורשי נתן אלץ דקיימא לן הי
היבא דלא אל ואחריר מעבשיו לפלוגי שאין לשיגי
אלא מה ששייר ראשון אסור לו לראשון למכור הג
הגזון אלא אוכל הפירות עד שימות ויזכה השיגי ד
ואם עבר ומכר מכרו קיים בפירשתו וחמשיאו
עצה לגבויר או ליתן זקרארשע בדא שאמ ואחריר
לפלוגי אבל אם אמר ואחריר יחזור לי ומכר הרא
הראשון ונתן מעבשיו בטלים ואם אמר ואחריר ל
ליורשי והיה לו בת ומתה בחיי המסבל והניחה ד
זרע זרעה עומר במקומה ליטול בשימות המסבל
אבל אם אין לה זרע אין שאר יורשיה בגז אחי אביו

או בני אחי אביה עדמיהם במקומה ליטול וכן בעל
זכת אינו עומר במקומה אחרי מות המסבל והוא
ליה ראוי ואין חבעל יורש בראוי אבל בכסי לפלוג
לפלוגי ואחריר מעבשיו ליורשי ומתה בתה בחיי
המסבל בעלה עומר במקומה ליטול אחרי מות ה
המסבל ביון דאמר ליה מעבשיו חוה ליה כמחזק
ואם אמר לאשה גשואה או פגויה בכסי לך ואחריר
לפלוגי זה ביארתי בספר אבן העזרי שאלה ל
לאא חרזל מי שנתן מתנות לבניו לפלוגי בר ולפל
ולפלוגי בר והתנה אם ימות אחר מהם בלא זרע ש
שיפול חלקו לאחר ולאחיותיו ונתן לשמעון מחל
מחלקו לגיסו ועתה קם ראב אחיו לבטל המתנה
שנתן שמעון לגיסו בי אין בני לשמעון וראוייה ת
המתנה ליפול עליו אחרי מות שמעון אחיו צראת
לי רמתנה טובה היא שהיה ליה בכסי לך ואחריר ל
לפלוגי דקיימא לן אין לשיגי אלא מה ששייר ראשון
ששאלת ראבן שנתן לשמעון ולוי בניו בית ב
במתנה והתנה בעיקר המתנה שאם ימות לוי או י
ישא אשה בחיי אביו ראובן שתחזור המתנה שלו מ
ממנו ותהיה לאחר שמעון מעבשיו אם ימות לוי
או ישא בחיי ראובן אביו ואחב נתן שמעון ללוי א
אחיו כל זכות שהי לו בית באותו מעבשיו ולעולם
ואחב מת שמעון הנית בחיי לוי ואחב גש לוי בחיי
ראובן אביו ובא לוי לזכות בבית מבח מתנה שנתן
לו שמעון אחיו וסדען שאם היה חי עריין היה זוכה
בכל הבית מבח התנאי שהיטיל אביו במתנה ועכש
ועבשיו שמת אביו ירש זכותו מבח המתנה שנתן לו
וראובן אביו אמר אני יש לי לירש את בני והמתנה
שנתן אינה בלום שלא כאח עדיין לירד הדין
עם לוי ביון שנתן ראובן לשמעון בנו הבית מעבשיו
ואם ימות לוי או ישא בחיי אביו ואותו זכות שהיה
לו בו נתן ללוי ועתה שנשא לוי אם היה שמעון חי
היה זוכה גם לוי יזכה בו מבח המתנה שנתן לו
שמעון אחיו שאנו חושבין באלו היה לשמעון הבית
גרשותיו בשעת שכתב בו ללוי ביון שאביו כתב לו מ
מעבשיו ששאלת ראובן נתן חר
חר בביתו לשמעון ולאשתו וכתב בשטר שיסמשו
שמעון ואשתו בחצר ובכור שבחצר עם שאר בני ח
הבית מעבשיו ולעולם ונסתפקת בשביל שכתב ב
בשטר מעבשיו ולעולם אם ירשו בניו זכותו אחרי
גותו דבר זה יכול להתברר בלשון השטר ולפי
הצראת לי מרחזכיר אשת שמעון שבא למעוטי בני
אחריהם

ברית

או שביב מרע שאומר ב
אני נתן לפלוגי מסל
מסלטלי כל בלי ביתו
בכלל חוץ מחיטו ושערי ובהמיתו וחלמה בת ראת
שאר מיצי סחורות אינם בכלל ביון דלא עכירי לאי
לאישתמושי בהו בביתא ואינה נקצין עד שיפדש בל
מסלטלי אמר כל מסלטלי או נתן לו הכל ועברו
מבעיא אם הם בכלל ולא איפשיטא וחלמה כתב
שלא קנה ורב אלפס כתב שקנ דבו כתבא חרזל
וקנה חריחים העליונה אבל לא התחתונה
ואם אמר כל רמסלטל קנה גם התחתונה ואם אמר

הצואה ואומרים שזכותם בשני שלישי דממוז בקצו
שהקצה להם ובא חסטר ליום בחייו ולא היה לו
בח למעט חלקם וליתן לאחרים שבכר קומו הם לו
לזכות בב' שלישי הממז' אחרי מותו תשיבה לא
זכו האחים בחייו של ראובן בלום כי לא זיכה להן
בחייו בלום אלא התנאי היה עם האשה שלא תישול
בתוכה אלא שליש צבסיו ושני שלישי ישגורו ליורש
ליורשיה ומה שצוה ליתן לאחרים קיים כמתנה ש
שביב מרע בבולח לא בעיא קציון ברפרישא ואם
היה בה קציון לא שצא אם כתב לו שטר ופירש בו
הקציון לא שצא נתן לו על פה גרע ולא קנה אפי' א
אם מת ואפי' אם מסר לו חסטר מחיים לא קנה דש
רשמה לא גמר להקצות לו אלא בקציון ואין קציון
לאחר מיתה וכתב ח' אברהם ב' דחה גמי מציה מ
נחמת מיתה דקציון הו' רצא הבי שהקציון מגרע
בחו ואם פירש שלא הקצה אלא ברי לייפות בחו
בגזן שכתב וקנינא מינ' מוסיח על מתנתו דא קנח
ומיהו הא דאמרינן אפי' הגיע השטר ליר המקבל א
אינו קונה אלא במיפה את בחו היינו שאין השטר
כתוב בלשון צואה אלא בלשון מתנה שכתוב בו
שרי נתונה לר ומסר השטר לירד ואז הוי מסירת ח
חסטר כמו קציון דקרקע קצצית בשטר והוי כמו
מתנת שביב מרע שיש בה קציון שצריכה ייפוי ב' א
אבל אם חסטר כתוב בלשון צואה בררר שמצוה אל
ביתו שאז אינו עומד אלא לראייה אם הגיע ליר המ
המקבל מחיים קנה ראיבא למימר שהיה ברעתו ש
שהתקיים צואתו במסירת השטר ולא אמרינן שמה
לא זמר להקצותו אלא בשטר רק שלא מסר השטר ו
ליר מחיים גם בבאז כתב ח' מ' כ' ומתנת שביב ל
מרע במקצת שיש בה קציון אינו קנה אלא במיפה
את בחו ולא נהירא דבמקצת הויא כמתנת בריא ל
לכל דבר ואם כתב לאחר והקצה לו וחזר וכתב גם
לשינו והקצה לו כתב ח' מ' מ' מ' מ' שהשינו ק
קונה את ב' א ייפוי ב' ואפי' אם לא הגיע השטר ל
ליר מחיים ולא תלינן למיגר דהאי דקציון קציו
דשינו לגרועי אתא אלא תלינן למיגר כיון שכתב ו
והקצה לראשון היה סבור שאם יפחית לשינו ממ
ממה שעשה לראשון שלא יקנה ולהבי הקצה לו ול
ולא לאחר הקציון ער לאחר מיתה ולפי זה אם כת
ומסר וזכה לזה וכתב ומסר וזכה גם לשינו שיני ק
קונה את ב' א ייפוי ב' דקציון רשינו לא לגרועי א
אתא דקסבר שלא יקנה אם יפחות לו מן הראשון
וכן אם צוה שביב מרע שיכתבו שטר למקבל עם הג
הנתנה אין בותבין ונותנין ופ' ש' ב' א' א' א' א'
בתבו ותנו לו או הגו וכתבו לו ומת קודם שכתב
השטר לא יכתבו ויתנו רשמה לא גמר להקצות לו א
אלא בשטר ואין שטר לאחר מיתה אפי' ייפה בחו
בכתיבה בגזן שאמר תנו את כתבו לו וכתב ח' ר' ב'
אם לא ייפה את בחו אפי' אם זכתב חסטר מחיים י
אין נותנין לו ע' דווקא דאמר בתבו ותנו או כי
ביוצא בזה ראיבא למיחש שמה לא גמר להקצות לו
אלא בשטר אבל שביב מרע שמסר עניינו וגומר צ
ציאתו ומצוה לכותבה וראי אינו מצוה לכותבה א
אלא לזכרון בעלמא וגמר להקצות לו מיר ואין מיר

צריך ייפוי ב' אכל ה' יוצא כתב דווקא דאמר כתב
בתבו ותנו מנה לפלוז הוא רבעינו ייפוי ב' רש
דמשמע בתבו מנה לפלוז ותנו לו את השטר ולב
ולבד חיישינן שמה לא גמר להקצות לו אלא בשטר
אבל בשאמר הגו מנה לפלוז וכתבו לו את השטר
כיון שאינו מזכיר שיתנו לו את השטר לא נכתבו י
בצואת כתיבת השטר אלא לזכרון דברים ולא להק
להקצות לו בשטר וכן שביב מרע שאמר תנו מנה ל
לפלוז ולאחר כדי ריבד אמר כתבו ותנו לו את הש
השטר מסתמא לא לחזור בו נמתנה ראשונה נכתב
נכתבו אלא לייפות בחו שיהא לו לראייה והעדים
בתבין מה שצוה בפניהם ואין בותבין דאמר ל' ב'
בתבו ותנו לפי שנמצא מבטלין בכך המנהג רמז
דמשמע בשעה שאמר להם תנו מנה לפלוז אמר לה
להן בתבו ותנו ע' דבריא שאמר בתבו ותנו מנה
לפלוז ומת אין נותנין אפי' במיפה את ב' וכן
זכתב לו אבל אם אמר להם תנו ולא אמר בתבו צו
נותנין אפי' ראיבא אלא דבריא בעלמא מסתמא רמז
דמצוה לקיים דברי המת דשייר את ב' ב' ו' ח' מ'
כתב רבב' דאמר נכתבת שביב מרע במקצת שצוה מ
מחמת מיתה לא שצא אם אמר בתבו ותנו ל' א' א'
אמר תנו לו לחוריה אין בותבין ונותנין לו לא ש'
מחיים ל' לאחר מיתה ולא קנה אלא במיפה ל' א'
אגב ארעא דהא דאמרינן בריא שאמר בתבו ותנו ו
זמה אין בותבין ונותנין לאו למימר דמחיים בותו
בותבין ונותנין דהא בריא הוא ולא קני באמירה
ולא בכתיבה ב' אלא רבותא קמ' דאפי' אם מת
דכ' א' ב' דאמר כתבו גלי דעתיה דברעת שלימה
מפקד ומצוה לקיים דברי המת אפי' הבי אין כות
בותבין ולא אמרינן מ' ל' אלא היבא ראיבא פסיה
ביר שלישי וח' דאמר בתבו ותנו מנה לפלוז אבל
היבא דאמר בתבו ותנו שרה לפלוז אפי' בריא נמי יא
איבא לפלוזי אי מחיים בותבין ונותנין אי לא הדר
ביה קמי דמטא שטרא ליוריה המקבל לאחר מיתה ב
אין בותבין ונותנין דאי קצי מיניה ואמר להן בתבו
ותנו בכל ענין בותבין ונותנין אה לאחר מיתה י'
ע' מי סמת ונמצא קשוריה בו צואת שביב מרע
שאינה חלה ער לאחר מיתה או שמפורש בו מהיים
אם לא אחזור בו ער לאחר מיתה שגם זה לא אמר ב
בקציון ער לאחר מיתה שהרי כל ימיו יכול לחזור
בו לא יתנוה לזה שכתובה על שמו וכל זמן שלא ר
הגיע ליר המקבל בחייו חנותו לא קנח זיכה בו ל
לאחר בחייו בין מן היורשינו בין שלא מן היורשינו
דבריו קיימים פ' ר' ש' א' זיכה בו לאחר ואל' ז'
זכה במה שכתוב בזה השטר אפי' שאינה בתובה ע'
ע' שמו שכתוב על שם ראובן ואמר לשמעיו זכה ב
במה שכתוב בה קנח ולא גרע משא' צואתו שהיא
בכתיבה ובמסירה וח' ר' ב' פ' זכה בה לאחר שאמר
לראובן זכה בשטר זה לצורך שמעיו קנח אפי' אם
דאובן הזוכה בשביל שמעון הוא יורש ולא אמרינן
בין שהוא יורשו באילו לא יצאה מתחת ידו דווק
דווקא דחולק מקרקעי אבל מטלטלי לא שאין ש
שטר למטלטלי ע' כתב ח' מ' כ' וכן מי שכתב שט
יורב על עצמו בשם אחר או בשם אחר מבניו ונתן א

כל ציודתו סתמא מחמת מיתח לשון הרמבם ז"ל
הסומא או הפסח או הגרם או החודש בראש
חרי היא כבירא לבל דבריו במקחו ובמכרו ובמ
ובמתנתו אבל החולי שתשש בחו ובשל מחמת חו
חולי עד שאינו יכול להלך על רגליו בשוק וחרי
הוא צופל על המטה וקרא שביב מרע וא"ל הר"ז
בתב בסברא הראשונה ואם גשתתק ואינו יכול לך
דרמז ליתן מתנה בורקין אותו בדרך שבורקין אות
לגיסין כמו שפירשתי בספר אבן העזר ואם הוא
ברעתו מתנתו מתנה ואם לאו אין מתנתו מתנה
דגוסס כתב ר"ח דאין מתנתו מתנה אפי' שמרבר וב
דבן פירש ר"ש אבל ר"שם ורבי יצחק פירש שמתנ
שמתנתו מתנה וכן היא מסקנת א"א הר"ז כולל ש
שמתנת שביב מרע שיש בה שיור איזה גיקנית אלא
בקניין ואם עמר אינו חוזר בשנתו סתם ולא פירש
מחמת מיתח אבל אם פירש מחמת מיתח או אפי'
לא פירש אלא שנרא מתוך דבריו שהוא צותן מחמת
מיתח בגון שמתאונן על מיתתו ובידעא בזה אפי'
אם יש בה שיור גיקנית באמירה בלא קניין לבשי
לבשימות ואם יעמר חוזר אפי' אם יש בה קניין
דברי שמואל בן חפני פירש מי שמתכיר מיתח הוא ד
הנקרא מצוה מחמת מיתח ובלע העיסודר כג מסוכנ
שחוליו קשה וניכר שצואתו מחמת מיתחא על של
שלא חיזכיר מיתח דינו במצוה מחמת מיתח וז"י
ימים הראשונים נקרא שביב מרע ואם הוא מזכיר
מיתח אפי' בג' ימים הראשונים נקרא מצוה מחמת
מיתח וז"ל ברעת א"ל בת רב אלפ' דיוצא בקולר
דיוצא בשיורא דנים בצואתם במצוה מחמת מיתח
דא"ל כתב מסכתא טעמייהו דבני מערבא ביוצא
בקולר המסוכן אבל לא בגופרש ויוצא בשיורא בת
הרמבם הא ומתנת שביב מרע במקצת בעני קניין
דבנותן הכל אין צריך קניין חיינו בסתם אבל אם
צתן מקצת נכסיו בפירוש במתנה שביב מרע שאינו
קונה אלא לאחר מיתח אין צריך קניין ואם עמר ח
חוזר ואם לא עמר קונה זה המקצת ואח"כ אם יש בה
קניין אינה קונה אלא במיפה את בחו וכן אם ב
בתב כל נכסיו ומפרש שנותן הכל מעבשיו ומקנה
לו מחיים הוא כאשר מתנה בריא שאם הגיע חסר
ליר המקבל או שקנה מיר הנותן קנה הכל ואין יב
יכול לחזור בו פ"ב א"ע שנתן ל"מ כל נכסיו
הירועים חשבינו ליה במתנת בריא וצ"יבה קניין
ולפיכך אינו חוזר אם יעמר משום רחישיון שמאי
יש לו עוד נכסים שאין ירועים לנו ולא חשבינו ליה
מתנת שביב מרע בכולה אלא אם כן מוחזק לנו ש
שאינו לו עוד נכסים אחרים ופירש ר"שם שמוחזק
בעריות גמורה שאין לו יותר ד"ר פירש שאין צריך
ע וז"ל אלא בחזקה בעלמא סגי א"ז באומר כל נכסיו
ופירש ר"שם שאומר אני צותן כל נכסיו לפלוז והש
דחשתא ליבא למיחש למירי שהרי צותן לו כל נכסיו
בכל מקום שהם ד"ר פירש שאין צריך לפרש שיתן
לו כל נכסיו אלא אומר כל נכסיו ואילו הן ואצומא
מאמינים לו שאין לו יותר ובן פירש ר"י אין חיל
חילוק במתנת שביב מרע בכולה בין אם צתן לאל
בין אם צתן לשנים כאחר לפיכך שביב מרע שחלש

כל נכסיו לשנים או לשלשה אם לא חפטיק בין אח
אחר לחבירו אלא חלש זה לפלוז ומת קנו בולם
אפי' בלא קניין עמר הוא חוזר בולם אפי' בקניו
דכולה חרא מתנה היא בלא שיור ואם חפטיק בין
אחר לחבירו דחשתא הוא כל חרא מתנה בסבי עז
עצמה כל הראשונים חוץ מהאחרון יש לה דין מתנ
שביב מרע במקצת שצריבין קניין אפי' אם מת ול
לפיכך אם עמר הוא אינו חוזר ואם אין בהם קני'
לא יקנו אפי' אם ימות והאחרון הוא מתנה שביב מ
מרע בכולה דקונה אם מת אפי' בלא קניין ולפיכך
אם יעמר חוזר שביב מרע שנתן כל נכסיו וחוזר ב
במקצת מסתמ' חוזר בכל לפיכך אם נתן כל נכסיו
לאחר וחוזר ונתן מקצתו לשיני הראשון לא קנה
אפי' אם ימות שהרי חוזר בו והשיני יש לו דין מתנה
שביב מרע במקצתה שהרי שיור לו מה שחוזר בו מן
הראשון הצותן שלא צתן לשיני לפיכך אם יש בה
קניין קונה אפי' אם לא מת ואם אין בה קניין אפי'
אם מת אינו קונה צתן מקצתו לראשון בקניין ה
דחמותר לשיני ראשון קונה אפי' לא מת והשיני ה
הוא מתנה שביב מרע בכולה ואם מת קונה אפי' ב
בלא קניין עמר לא קנה אפי' הוא בקניין שביב מ
מרע שנתן כל נכסיו ד"ל שחוזר אפי' כתב לו שטר
דמסדו ליהו יכול לחזור בו אב אם מסר לידו ולקח
עוד בקניין פירש ר"שם שאינו יכול לחזור בו ור"י
כתב אפי' כתב לו שטר דמסדו ליהו וגם לקח לו בקב
בקניין א"ל יכול לחזור וכן גמי אם כתב לו שטר ד
דמסדו ליהו וזיבה לו המתנה פ"י אחר בגון אם הם
מסלילין ונתנו ליר אחר שיזכה בחו למקבל ואם
הוא קדשע ואמר לאחר לך חזק וקני לפלוזי א"י
יכול לחזור בו אם אין בו קניין כל זמן שלא הגיע
המתנה ליר המקבל וכן היא מסקנת א"ל לפיכך
אם שנים חוציאו כל אחד ססדו אפי' אם כתב השטר
דמסדו וזכה לזה על יד אחר דבתב ומסר וזיבה לזה
חשיני קונה שהרי חוזר בו מהראשון ודוקא במיין
בחו רשיני בולקמן דאי לאו הכי לא קנה ראין שט
לאחר מיתח ובתב הרמבם וזה במתנה שביב מרע
במקצת ולא צהירא ומתנת שביב מרע במקצת די
דינו כמתנת בריא לכל דבר ואינו יכול לחזור אב
אבל אם כתב לו שטר דמסדו ליהו וגם זיבה לו המ
המתנה על ידי אחר ולקח בקניין ודאי קנה זאי
יכול לחזור בו בין לעצמו בין לאחר בין בכולה בין
במקצתה ובתב הרמבם ומצוה מחמת מיתח צמי י
יש לחזין בבית כל נכסיו ואם זיבה לו וגם קנה מ
מירד אינו יכול לחזור בו אם עמר ומיהו ח"מ בסת
מצוה מחמת מיתח בגון דאמר ווי דקא מייתא אב
אבל אם פירש בהריא ומחמת מיתח הוא צותן אפי'
הקנה בכל מיני הקצאות חוזר בו שביב מרע שבת
כל נכסיו לעבדו חוזר בגבסים ואינו חוזר בעבר
לפי שיצא עליו קול שהוא בן חורין שאלה לא"ה
פ"ל ראובן ואשתו שחתנו ביניהם שאם ימות בחייה
שירש אחיו שני שלישי הממון והיא תיטול שליש ח
הממון ונצבת ונחתם וחגיע חסד ליר האחין וחל
דחלה ראובן וצוה ליתן משני שלישי הממון גם לא
לאחרים ומת ור"י בתיו לבסל הצאות ואומרים

לכתוב בשטרות אינן אלא לשטרות דשטרות דממיל
הנותן מתנה לחבירו קצאה לעולם שביב מרע שא
שאומרים לו גכסיד למי ואמר במדומה לי שיש לי ב
בן או שאשתי מעוברת ועכשיו שאין לי בן ושאינ
אשתי מעוברת גכסי לפלוז וגורע שיש לו בן או וש
שאשתו מעוברת אין מתנתו מתנה אפי' שמת הבן
או שהפילה אשתו אפי' שג' שאמר גכסי לפלוז
או שאמר לו גכסיד למאן והשיב להם למי יהיו א
אלא לפלוז אם הוא ראוי לירשה זוכה בהם משום
ירשה וג' שאם אמר ואחריו יהא לפלוז אינן בל
בלום שירשה אין לה הפסק ואם אינן ראוי לירש
זוכה משום מתנה ומהני אם אמר אחריו לפלוז ב
בדא שגטלו משום ירשה בבת או אח או אחר משאר
יורשין אבל אם הוא בן לא עשאו אלא אפסרו
ברפידש לעיל שביב מרע שאמר מאתים זוז ת
תנו לפלוז בני בראוי לו או לאשתי בראוי לה או ל
לבעל חובי בראוי לו גטלין מאתים זוז עורת על
חלק חבבורה והבתובה והחוב ואם אמר תנו מת
מאתים זוז לבני בבבורתו ולאשתי בבתובתה זלב
ולבעלי חובי בחובו ולא אמר בראוי להם לא יסל
יסלו שניהם אלא אחר גוהם וירו על העליונה אם
מאתים יותר גטלין מאתים זוז ואם חבבורה זוז
והבתובה והחוב יותר ממאתים זוז גטלין אותו י
אבל אם אמר תנו לי לפלוז בני שהוא פסוס בירוש
בירושתו אין לו אלא ר' זוז וכתב ר' שם דהחז' אם
אמר לבעל חובו סתמא ידוע על העליונה ואלא בת
ודאי אם אמר לבני בכורי גטלו בבבורתו וירו על
העליונה ביון שהזכיר אבל אם אמר לבני סתמא
או לאשתי או לבעל חובי סתמא מהנה גתו להם ח
חוצ' מהבבורה והבתובה והחוב וכן כתב הרמ"ה ד
ז"ל לפלוז בחובו אין לו אלא חובו משום דמיחזי
בריבית אם הוא גטל יותר אבל כשאומר לו בראוי
לא למיחזי בריבית ביון ולא אמר בחובו וכן
זכר חיבא דאמר לפלוז בעל חובי ירו על העליונה
ולא מיחזי בריבית ביון ולא אמר בחובו אבל כש
בשאמר לפלוז בחובו מיחזי בריבית והרמ"ה כתב ד
דלא מיחזי בריבית שביב מרע שאמר תנו לי זוז
לפלוז ושל לפלוז ת' לפלוז אין אומרים כל הקדושים
בשטר זכה אם אין הממוז מספיק לבולם אלא בול
בולם שוין לגבות כל אחר לפי חלקו ביצר חולקי
הממוז לט' חלקים ויקח בעל הר' ב' חלקים ובעל ח
חט' ב' חלקים ובעל ח' ח' חלקים לפיכך אם יצא ע
עליהם שטר חובו גובה מכל אחר לפי חלקו ביצר
היה החוב ת' בעל הר' גותו ק' ובעל הש' גותו ק'
ובעל הת' ו' ואם גובה הכל מהאחר חוזר ומשתלם
מהאחרים ומיירי שנתו להם קדקע או שגבו קדק
קדקע במעות שחלק להם שאילו גבו מסלטלין ל
לא משתעבדי לב' מתנת שביב מרע בירוש שויה
דגזן אפי' שחוא בירוש כתב הר' יונה שאם יש שם
יורש גמור ומקבל המתנה ב' קדושים לגבות מחזי
מחירוש ממקבל המתנה ודוקא שפירש חלק מ
מקבל המתנה ולא פירש חלק היורש אבל אם אמ
אמר תנו לי זוז לפלוז בני ור' זוז לפלוז שאינו דאי
ראוי לירשו בן קדושים שהרי חקרומו ואפי' יצא על

עליהם שטר חוב גובה אותו מאיש גברי עב
שאלה לא' ז' יעקב שציוח מחמת מיתת שיתנו מ
מגכסיו לכתוב ג' שלישי והשליש יסאד למי שראוי ל
לירשו ויש לו בן ויוצא עליו ש' ואמר הכן שתפ'
הבת ג' שלישים מה שקבלה תשובה אין שומע'
לו ביון שהבן יורש הוא צריך לפרוע הכל ואפי' א
אם הזכיר בתנאו לבן ירשה היא ביון שראוי לירש
לירשו וצריך לפרוע הכל ואם אמר תנו לי זוז לפל
לפלוז ואחריו שלפלוז ואחריו ת' לפלוז כל הקדו
בשטר זכה לפיכך יצא עליהם ש' גובה מן האחר
האחרון אחרת קדושים ופי' ר' וכן הריז אם נתן לבן
לבולם בשטר ופרט אותם זה אחר זה בגזן שאמר ת
תנו לי לפלוז ור' לפלוז ור' לפלוז הראשון קדושים א
אפי' שלא אמר אחריו ביון שהיה יכול לומר תנו לי
לבולם ת' זוז או לכל אחר ואחר מאילו ר' זוז וראי
להקדושים אותו שהזכיר קדושים והחז' בבריא שזיב
לחן על יד אחר חוי יצא הכי אבל אם הקצה למ
למקבלי המתנות בעצמו חוי גיב' לגי' הקנה תח
תחילה ואותו זכה תחילה כתב הר' שם אפי' שאמ
יש לי בן ובן גכסים ביר' פלוז ב' ובן ביר' פלוז ב'
וצר ביר' פלוז והיה מונה והולך את שלו ומתור ב
מ' צוה תנו לפלוז ר' זוז אין צותנין לו כל הר' זוז
אלא לפי חשבון מה שיקבצו מהם שהרי גילה דעת
דלפי מה שיש לו רוצה ליתן לפי חשבון אבל אם ב
צאכדו פקצת הגכסים לא צאכדו אצל מקבל המתנ
אפי' נתן לו רבד מסויים במר תנו חבית וין מחביר
מחבירות' לפלוז עב' שג' שאמר תנו לי זוז לפל
לפלוז וישא את בתי הרי זה כמי שנתן לו ב' מתנות
ואיזה מהם שירצה יקח לפיכך אם רצה ליקח המר
המעות ושלא ישא את הבת יש חרשות בירו אבל א
אם אמר ישא את בתי ויתנו לו ר' זוז חרי זה תנאי
ולא יתנו לו חמעות אם לא ישא את הבת שג' שאמ
יתנו לפלוז שוח ר' זוז מייני וחמצי' קצת מהיין
החפסר הוא כפי' החשבון לכל אחר ואחר כפי' שיש
לו ביון ואם אמר תנו לי מרמי חיינ' ר' זוז וגמכר ד
וגמכר קצת מהמעות החפסר ג' לפי החשבון אב
אבל אם אמר תנו לי ר' זוז מייני ביון אם חמצי' ק
קצת מהיין או אם גמכר וגמכר קצת מהמעות ב
כל האחריות על יורשי הנותן והמקבל גטל ר' שלי
שלימים ואם נת' יקח לעולם חריוח ליורשין באיזה
פניין שאמר ואין צותנין לו אלא ר' זוז וכן אם חוד
חודל החפסר ליורשים שביב מרע שאמר תנו לפל
לפלוז בית חמצי' ק' חביות וגמכר שהחזיק ק' ב
חביות זוכה בו כמר שהוא שבוונתו ליתנו לו כמר
שחוא רבנות בעיז יפה גותו שביב מרע שאמר
תנו לבתי ת' זוז לכתובתה או בכתובתה אם ררך א
אנשי המקום לכתוב שוח ק' ב' בשומת חגרוניא א
אינו צוטלת אלא ר' ביון שהזכיר בכתובתה רוצה ל
לומר תנו לי שיהא חשומא שלה בכתובת ת' רהייב
ר' שודר המקום לשם שוח ר' בת' ואם אמר תנו לי
לצתי לצרציתיה ב' וכך חמצי' ב' זוז והוקדו א
אד ודולד חריוח והחפסר הוא ליתומים ובכל איל
אילו צדאח שאין חילוק בין שביב מרע לבריא כקצי
ב' ציץ שביב מרע שצוח לתת לבניו שקל בשבי

חולה

שצוה לפניו ג' דג
לא מבעיא ד

אם שלח החולה לקבל
אלא אפילו לא באו אלא לבקרו וצוה לפניהם געש
צעשו כריינים אם ירצו כל אחד ואחד להחזיק בשלד
ולרדו על כל דבר ספק שמסתפק בצואה יעשו דא
אחר מהם יכול לומר לבד הגדול אוליגן לא שגא א
אם חולק גכסיו לבניו וריבה לאחר ומיעט לאחר ל
לש אם ציוח ליתן כל גכסיו לאחרים בדא ביום אב
אבל אם ציוח לפניהם בלילה ביון שאין השעה דא
דאויח לרין צעשו עדים ואיגם יכולים לרדו דאפ
אם דגו בדיעבר אין ריגם דין וכתב חרמכם דווי
שלא גכנסו להעיר אבל אם גכנסו להעיר או שאמ
להם אתם עדים או שכתבו חצואה בתורת עדות שו
שוב אין יכולין לרדו אלא אב יעידו אחרים בפניהם
דרי פ' שאין חילוק ולוח הסכים אא זל ופ' עידר
דשכס דאיידי במתנה שביב מרע במקצת בקציון ו
דלא צהירא דההיא יש לה דין מתנת בריא לכל דבר
דאין יכולין לעשות דין אלא לא איירי אלא בשביב
מרע שמחלק גכסיו כדפרישי דאין יכולין לעשות
דין ער דמשהה לבתר רסליק מההוא עניינא איגו יו
יביל לחזור בו אבל מקמיה רסליק מההיא עניינא
אין להם לרדו דאם דגו פ' רשכס שאיגו דין אבל
ד' פ' צהי גמי דלכתחילה אין להם לרדו אבל אם ד
דגו ריגיהם דין

שמ

שאמר יטול פלוני כל גכסי או מקצת
או יזכה או יחזיק או יקנה בולם לש
לשון מתנה הם דקנה וכתב חרמ
חרמ בשביב מרע אבל בבריא לא מהגי הני לישיגו ו
ובן יחלוף פלוני בגכסי יאכל פירות וקל זה אעגד
דבאו לעולם וכן גכסי לר דמחגי בשביב מרע לא מ
מחגי בבריא ער דאמר מבורין או קציון לר ואי
זל כתב דהני לישיגו ביון דמהגו בשביב מרע בשב
בבריא שיש עמו קציון וכן כתב חרמבז ושמ שא
שאמר אני מציח לפלוני כתב אא זל בתשובה דהוי ל
לשון מתנה דאם אמר ייחסינ או יירש על מי שר
שראוי ליורשו זכה מתורת ירושה אבל אם איגו דא
דאוי ליורשו לא דאילו לישיגו ירושה הם דאם א
אמר לשון יפול לפלוני כך וכך כתב בתשובה לשון
ירושא הוא דאם אמר יחנה פלוני מגכסי או יעמר
או יראה או ישען בהם מבעיא ולא איפשיטא היל
הילכך לא קנה בתב חרמבם מצוה מחמת מיתח
אין זל גלו את המתנה אלא אעפ שהיא בתובה סת
אין חוששין לומר שמא מתנתא טמירתא היא וכת
רב האי אפי' אם אמר אל תגלו אלא ער לאחר מיתח
דתי מתנה ולא חוי טמירתא שהרי בשעה שיש לו
לקנות אמר שיגלו אותה ששאלת דאובז ו
שנתן קדקע לאשתו במתנה שביב מרע ובאו היור
חיוורשין לבטלה מפגי שלא כתב בה כתובה בשוקא
תשובה אין המתנה בטילה בכך ומה שטענו
עור שתחא בטילה שלא כתב בה תלכי ותזבי ותיר
דתירש ותוריש ותמשכן ותעשה ממנה חפצה ורצו
שלא נתן לה אלא בחייה בלבר אין בדבריה בלום
שלשגנות חללו שרגילין לבתוב בשטרות איגו אלא

כתב חרמבם וכן מי שכתב שטר חוב על עצמו בשם
אחר בשם אחר מבניו ונתן אותו ביר שלישי דאל יח
יהא זה אצלר ולא פ' בלום או תאמר לו חנה ער שא
שאמר לר מה תעשה ומת הרי זה איגו בלום וכת
אא זל בתשובה על רבריו דהייגו דווקא בשטר חוב
לפי שבותבין שטר ללוח אעפ שאין מלוח עמו וש
ושמא כתב ללות ולא לוח אבל במתנת בריא בקציו
בשחקנה קנה המקבל רגא

מתנת שביב

מרע בקציו
בבקציון כמ
במקצת שר
שרי זו אני צוהן בחיים ובמות או מחיים ובמות כי
ביון שהזכיר בה ממות יש לה דין מתנת שביב מרע
שאין קונה אלא לאחר מיתה ולא הזכיר בה מחיים
אלא לסימנא דחיי פ' ליישב דעתו שיחיה מחולי זה
אכתב חרמבם אבל בריא שכתב מהנת וכתב בה מח
מחיים ובמות הרי מתנה גמורה ביון שכתב בה מח
מחיים ומה שכתב ובמות כמי שאמר מעתה ועד עו
עולם מתנת שביב מרע שכתב בבולה בקציון שאי
גפורש בה ברקציר ורמי בערשיה דגם לא ברמהלד
על רגלוחי בשוקא הוא אמר שביב מרע חיה ורדוח
לחזור בו והמקבל אומר בריא היה ואיגו יכול לחז
לחזור בו או שבתוב בו ברקציר ורמייה בערשיה ו
זאין מפורש דאיתפטר מגו מרעיה והיורש אומר ש
שנתפא קורם שמת ונתבטלה המתנה והמקבל או
אומר שלא נתפא והיא קיימת לרשכס אם בריא
דא עליו להביא ראיה ששם היה ואם חולה הו
הוא על המקבל להביא ראיה וכן היבא שאין מפור
מפורש בו דאיתפטר מגו מרעיה ביון שמת קברו א
מוביח עליו שמת מתוך חליו ורב אלמס פסק דלע
דלעולם על המקבל להביא ראיה ולוח הסכים א
אא זל וכן כתב חרמבם לא מצא ראיה ישבע שבז
שבועת היסית ויפטר והקרע יעמוד בחזקת חנות
חנותו אבל המטלטלין בחזקת המקבל מתוך שיבו
שיכול לומר שלי הם גאמן לומר שביב מרע היה כ
בשנת לי רגא

מתנת

שביב מרע אינה קונה
אלא לאחר מיתה לל
לפיכך מוציאין מידו
המקבל למזון האשה והבנות שחרי במיתתו גתחיל
הצנכים למזון האשה והבנות ולבתובת והמקבל
איגו קונה אלא ער לאחר מיתה גמצא שקדמו הם ו
למקבל קל מצוה לקיים רברי המת אפי' בבריא ש
שצוה ומת בדא שנתנו ביר שלישי לשם בר אבל אם
באו לידו אחר הצואה או שחיו בירו תחילה ולא לו
לשם בר לא שביב מרע שחזרה על כל גכסיו שהם
של דאובזן אלא שחם בירו בתורת פקדון בין הורה
בבולה בין הורה במקצתה הויא הורא ואין לח דין
מתנת שביב מרע ואיגו יכול לחזור בה אם יעמר
ואם הקריש או הפקיר גכסיו מבעיא אם חוזר ולא
איפשיטא וחרמבם כתב שחוזר וכן חרמא אבל
אא זל פסק שאיגו חוזר ואם מבר כל גכסיו ונתחל
אם המעות בעין שלא חוציאם יכול לחזור בו ואם
איגם בעין שהוציאם איגו יכול לחזור בו

שם בכל גבסיו או אפי' במקצת דצוה מחמת מיתת
דלא בעי קניין דהא ברבורא בעלמא קני ושסרא
דאיה בעלמא הוא ובשר אבל מתנת שם במקצת
דלא ציוח מחמת מיתת וגם לא היה בח קניין אזי
נצטח חבל במסירת השטר ושסרא וירחו חספא ב
בעלמא הוא אבל צראה דבזמן הזה אין רגיל לא ב
בדי ולא בערבאות של גוים לקנות בשטר לא במכ
במכר ולא במתנה דשטר קניין היינו שטר שכתוב
מן שרי מכורה לך ומסר השטר ליד הלוקח או שר
שרי נתנת לך ומסר ליד המקבל ובזה אין אגו ר
דגילין בזמן הזה אלא מקיימין חמכר באחר מהק
מחקקנינים דשייבה כחו וכותכין השטר לראיה
חילבר בולן בשירים בערבאות של גוים

דנח
מתנת שם אי
אינה צריכין ק
קניין אם כי

אח על פי

מקס שיקצו ממנו קוצין אפי' בשבת ודל' שבת כח
קוצין אפי' בשבת שזה הקניין אינו צריכות ומש
ומשמע מדבריו אבל אם יש נפקותא בקניין בגז
שבותב כל גבסיו ומפורש שלא יחזור בו את אם יע
יעמוד שאז מועיל הקניין אין קוצין בשבת אבל
אזל כתב דאפי' הכי קוצין ממנו בשבת דביון שב
שבותב כל גבסיו מראגת מיתת הוא צותו ואיכא ל
למיחש לסירוח דעת אם לא יעשו ברביון אבל אם
מקצת גבסיו הוא צותו אין קוצין ממנו בשבת ול
דלא מתנת דאגת מיתת הוא צותו כיון שאינו צו
צותו הכל וליכא למיחש לסירוח דהרע

דנח
שאמר יל
לי מנה כי
ביר פלגיו

שביב מרע

ביתבין הערים בד ובר צוה פלוג אפי' שאין יודעין
אם אמת הוא אומר אם לאו לפיכך בשבאין יורש
יורשין לגמול צריכים להביא ראיה וכתב הרמב"ם
דנורא במחלק גבסיו לאחרים ואומר תנתו שרי ש
שלי לפלוג ומנה תנתו שיש לי ביר פלוג לפלוג י
ובתבין הערים זכרון עדות שהיתה לפלוג שצוה
לתת מנה שיש לו ביר פלוג לפלוג שאין מעירין על
זה חללוואה אלא על הצואה דביון דאית למקבל
דנתייה בגז דאי מורה ליה אז מיתת ראה שקיל
אכל ויבא דאמר מנה יש לי ביר פלוג יתו לא כיון
דלית ליורשין וכו' דהא בגז דהא צריכין להביא רא
דאית אין כותבין עכ' ואינה צראה לחלק אלא ב
בכל עניין כותבין שם שאמר מנה לפלוג בירי
דאיתו לא תבער או שהקריש גבסיו ואומר מנה ל
לפלוג בירי והוא לא תבער אפילו אם יש לו עליו ד
שטר ממנה אם אינו מקיימין אין צותין לו ואין צ
צ' אם אין לו שטר דשלא להשביע את בניו אמר ב
בד אבל אם אמר תצו מנה לפלוג שיש לו בירי צו
צותנין לו אפי' אין לו עליו שטר ובז אם תבער
ההורח צותנין לו אפי' שלא אמר אתם ערי שאין א
אדם משטה בשעת מיתת וכתב א"ח ח"אול
במשנה שאין חורה בבית ירו שכל הגבסין שהיו לו ש

צבר יציע בשביל זכר שזולר עמד חרי לא התנה אב
אביהם בן ובן נקבות גמי חרי אין עליך לרז ברה
זה אלא באשר כתבה בתחילה שלא זכח מקבל הפ
המתנה אלא אם בו שנתקיימו התנאים וחרי לאו
צחקיים אחר מהתנאים כי על זכר וצקב לא התנה
דנתבטלה המתנה שנתו לאחיו וחזר חזר לרין ת
תורה והכל לבן שביב מרע שצוה ואמר גבסיו ל
לטוביה ובא אחר ששמו טוביה ותובע הצבסיו יב
יצתנו לו ואפילו אם יש טוביה אחר שיש ואין לחס
לחסתפק בו אין ממתנים לו אלא וראי זה שבא
תחילה ידע שהייתה דעתו קרוב אליו ונתנם לו וע
ועל בן מיהר לבא ואם זה שבא אחר שמו רב טוביה
לא יתנו לו ואם השביב מרע רגיל לקרותו בשמו י
יתנו לו באו ב ששטם טוביה אם אחר מהם שביב
דאחר תלמיד חכם תלמיד חכם קורם ובן אם את
אחר מהם קרוב ואחר תלמיד חכם תלמיד חכם קר
קורם דמסתמא רעתו קרוב יותר לתלמיד חכם א
אב שירוע שדעתו קרוב יותר לשביב או לקרוב
שכן וקרוב שכן קורם והאי שכן לא מיירי בשב
בשכן חזר אצלו דבמה אנשים דרים זה אצל זה וא
דאין להם שייכות ביחד אלא בשכן חבירו ורגיל ע
עמו במשא ומתן ויא' רחאי קרוב מיירי שאינו רח
רחוי לירשו שאם רחוי לירשו הוא קורם ולא צחי
צהירא דארבא כשהוא רחוי לירשו איכא הובחח ס
סכי שלא היה ברעתו עליו שלא היה צריך לצוות ע
עליו שבלאו הכי רחוי לירשו ואם שניהם שביבים
או קרובים או תל יעשו הריינים כפי מה שצראה ל
להם למי שהיתה דעתו קרובה יותר יתנו לו שביב
מרע שצוה שלא יספרוהו שומעין לו ואם צוה שלא
יקברוהו מגבסיו אין שומעין להעשיר אף בגז ולח
דלהטיל עצמו על הצבור אלא כופין את בניו לקר
לקרבו

בריא ונתן לשמעון כל גבסיו במתנה לאחר מיתת
חוק מחפצי הבית שהיה לירשיו מי חלים ליתו צ
צרכי קבורה צמיעין או היורשין תשובת רבה
ירוע אם אדם צותו ממנו חרבה מתגית לאחרים
דשייר מעט לירשיו אפי' הכי היורשין הקרובים לי
לירשמו התורה חייבין בקבורתו כי ממנו הצטאר
הצטאר לו אחרי מותו חייבין בל לקבורו ואם אמ
אמר אלי קברוהו מגבסיו אין שומעין לו שם
ששאלת על שביב מרע שאמר תצו מנה לפלוג בני ו
ולא יירש ומנה לפלוג בני וירש ותיר לזבסיו חר
הרבה היא ציון לשון צואה של זה מלשון הראשון
משמע שנתו לשיניי הכל וזלה מנה שפיר לראשון
דבמה שחזר ואמר לפלוג בני מנה וירש יש לחסתפק
שמה חזר מן הראשון ונתן לשיניי מנה בראש וחס
דחשאר יחלקו בשוה תשובת אם חזרה יש
באן היה לו לומר לשיניי מנה לפלוג בני וירשו א
אלא מרסאמר וירש שם שעמר ברביון תראשנים
וירש השיניי הכל ומה שאמר לשיניי מנה לפלוגי שם
שמה היו בירי מאת' שהיו לשיניי בגיו ואותו ציוח
לתת להם ולא היה בכלל ממונו ששאלת
שטר צואת שם העולה בערבאות של גוים אי רמי ל
למקח וממכר או למתנה תשובת מתנת

שקל בשבוע דחם צריכים לשלם צותנים לחם כל
צורכם בין שאמר תגזר להם שקל בין שאמר אל תת
תגזר להם אלא שקל ואם אמר דאם מתו יירשו מל
פלוג ופלוג אחריכון בין אם אמר תגזר בין אם אמר
אל תגזר לזה אלא שקל אין צותנין להם אלא שקל
שביב מרע שאמר תגזר מנה לפלוג צותנין בין אם א
אמר מנה זה בין אם אמר מנה סתם וחרמא כתב
דווקא במנה מחמת מיתה שקוצה באמירה או ב
במחלק כל צבסיו להרבה בני אדם וצוה לתת מבול
מבלל מנה לזה דהוי מסתמא מצוה מחמת מיתה
אבל היבא ולא אקצי אלא חר מנה בסתם לא קצי ב
באמירה דהוי מחמת מיתה שביב מרע במקצת ובעיא קצי
קצינו כמו מתנת בריא וחבא בין ומנה אקצי לית
דאפילו בקצינו קצו ומסבע אינה צקצין בחליפין
עד ואקצי ליה איב קרקע אג דמסר ממונא ליר שלי
שליח מחיים עב שביב מרע שאמר הלואותי או פ
פקדוני שביב פלוג לפלוג צותנין ואין צריך מעמד
מלשתן ובן אם נתן לפלוג ססר חוב שיש לו על ע
פלוג אין צריך לבתוב לו שרבריו בבתובין ומססורי
דמו ואין חידוש של הצותו יכול למחול אעפ רברו
הצותו או המובר לחבירו שח וחזר חידוש ומחלו מ
מחול אם נתנו במתנת שח אין חידוש יכול למחול
למחול אבל אם אמר יורד פלוג בבית זה או יאב
יאבב פירות דקל אינו בלום עד שיאמר תגזר לו בית
לדור בו או תגזר לו חרסקל לאכול פירותיו צוה די
שיתנו דקל לפלוג ויש לו ב חצאי דקל וגם דקליו ש
שלימים יבולים היורשים לתת לו ב חצאי דקליו אי
אעפ שאינם סובים במו דקל שלם ויא שאם יש לו
דקל שלם שצריכים ליתן לו אחר שלם ולא נחיר
לאאזל שביב מרע שאמר תגזר דוד לעניים או סת
לבח יתנו לאותה העיר שהוא רגיל בה היה רגיל ב
בשתים יתנו לבל אחר ואחר מי שאמר יחלוץ מל
פלוג בנכסי בין הוא בריא או שביב מרע יסול חצ
אצים אבל אם אמר יסול פלוג חלק בנכסי אם הו
תוא שביב מרע ומחלק צבסיו לבניו צוסל חלק בא
באחר מן חבנים אם הוא בריא או אפי שח ואמר ת
תגזר חלק לפלוג מצבסי וחשאר יתנו לפלוג שאין צ
חבנים חולקי בנכסים לרב אלמס ולרשבים צוס
צוסל רביע ולר' צוסל חלק אחר כל שח
אמר לו תגזר לו חלק בבור שיש לי צו
צוסל רביע חבור ואם אמר תגזר לו חלק מחבור חל
חלק לחבית צוסל שמיצית הבור תגזר לו חלק מקר
מקדירה צוסל חלק אחר מלב שבו תגזר לו חלק אח
אחר לספוח צוסל חלק אחר מוד שבו לרב אלמס ו
דרשבים ובו ועת חרמבם ובתב דאין למידיומש
משיעודים הללו לרין אחר ולר' ככולא אין לו חל
חלק אלא כל שהוא ולזה הסבים אאזל שביב
מרע שהייתה אשתו מעוברת ואמר אם תלר אשתי
זכר יסול מנה וילר זכר יסול מנה ואם צקבה ר'
וילר צקבה תיסול ר' אם זכר מנה ואם צקבה ר' וי
וילר זכר וצקבה חצקבה תיסול ר' והזכר מנה ו
דמי רשבים ראו או קאמר מי ילר זכר יסול מנה ו
ואם ילר צקבה תיסול ר' ואם ילר תאומים לא י
ישלו בלום רשמא לא היה חפץ בלרת תאומים מר

צולא קאמר אם ילר זכר וצקבה אלא אם זכר אם
צקבה משמע זה או זה ויפ שאם ילר תאומים י
יסול הזכר מנה וצקבה ר' ובן מי אאזל בתשובה
ילר סומסום דאנרודיגוס יסול בפחות שבשניה
ואם צקדע אחריכון וצמצא זכר יסול כפי תגזר ולא
בעינו זכר משעת לירח מי רב אלמס וח' יוסח חלך
חלדי דחא לא איירי אלא בשביב מרע שרבריו בבתוב
ובמסורין דמו אבל לא כבריא דאפי אם קצו מידו ו
סל אין מסבע צקצה בחליפין דחא אסמכתא היא א
אם ילר קאמר ועוד קצין דברים פעלמא הוא ו
דחא יסול קאמר עד באו דאין צראח דחא אין שייך
חבא למימר אין מסבע צקצית בחליפין שאינו מק
מקצה לו מנה במסבע דק שמוחייב עצמו ליתן לו
מנה ומשעבר לזה צבסים ואסמכתא צמי ליבא אל
אלא בכל מתנה שחיא על תנאי שמתנה אם תעשה
כך שתחיה מתנה ואם יתקיים התנאי תתקיים ח
המתנה ולא ירענא למח חשיב יסול קצינו דברים
דמעשה גדול הוא שאלה ראובן שהיתה א
אשתו מעוברת וצוה מחמת מיתה שאם תלר אשתו
זכר יתנו לו ב שלישי ממנו ולאחיו השליש ואם י
תלר צקבה שיתן לו שלישי ממנו ולאחיו ב שלישי
דילר זכר וצקבה מהו הדין תשובה דאובן זה
דצח להעביר בחלתו מקצתה מיורשו הקודם לירש
דליתנה לאחיו על התנאי שמי שאם תלר צקיבה ח
העביר ממנה ב שלישי ונתנו לאחיו ואם תלר זכר ד
העביר ממנו שלישי ונתנו לאחיו על התנאים המע
המפורשים אם בתקיימו הייתה המתנה שנתנו לא
לאחיו קיימא ואם צשתנו ולא צתקיים אחר מהם
נתבסלה המתנה כי כל מתנה שניתנה על תנאי ש
שאינה יחיה דבר זה אתן לפלוג כד זכר ממנו אם נת
צתקיים התנאי צתקיים המתנה ואם לא צתקיים
התנאי המתנה בסילח ובצרו זה לא צתקיים אחר
מהתנאים שהתנה כי התנה על צקבה לבד ועל זכר
לבד אבל על זכר וצקבה לא התנה הצע עצמו אם
ילר ב זברים דבי תאמר שיתן לאחיו השליש ולב
חזברים ב שלישי חרי לא היה דעתו כך לייפות בח
אחיו בכח אחר מבניו אלא אם באתה לחלוץ הממ
ח ממנו למי הצואה תינתן צריך לחלוץ לה חלק
לאחיו חלק אחר ולכל הזברים לבל אחר ב חלקים
ואז היה לבל אחר מהב זברים ב חלקים באחיו בין
בערר הצואה וכן אם ילר ב צקבות לא היה דעת
לגרע כח הצקבות בב שיסול אחיו ב שלישי וב צ
צקבות שלישי אלא לפי ערר הצואה יתחלק הממון
לד חלקים ויתנו לבל בת חלק אחר ולאחיו ב חלק
חלקים וצמצא לאחיו פי שנים כאחת מחבנות בע
כערר הצואה ובן בזכר וצקבה יתחלק הממון לר'
חלקים ויסול הזכר ד חלקים ואחיו ב חלקים וח
דחצקבה חלק אחר חרי צוסל חזכר פי שנים באחיו
ואחיו פי שנים בנצקבה בערר הצואה אלא שאי אים
איפשר לומר כן כי למח יפסיד חזכר ויגרע מחלקו
בשביל צקבה שגלרע עמו והוא לא פירש בתנאו א
אם תלר זכר וצקבה מה יהיה ריגם אלא הציח דין
על דין תורה ואין הנקיבה מגרעת בח הזכר כד
תורה כי חבל שלו ובן בשני זברים למח חלק כל ו

כיון שחזק בקניין קוצה מיר כשהגיע השטר לידו
 דחלמ'ה כתב ודוקא דכתיב ביה זמן אבל אם אי ב
 בשטר זמן צריך מחינם ואע"ג דכתיב ביה היום
 לא קני אלא מעידנא ומסא שטר ליריח ואלא חל'אש
 ל' כתב בסברא הראשונה כתב עוד חלמ'ה
 הא ראמרינן זמנו של שטר מוכיח עליו היינו דוק
 בכותב נכסיו לאחר מותו אבל חכותב נכסיו לאחר
 או לבנו לאחר ל' יום לא קני והאלא מקצי ליה א
 אלא לאחר ל' יום וביון שמת תור ל' יום גמל נכ
 נכסים קמ' יתמי וחקקצאח ולאחר ל' יום לאו כל
 בלום היא אלא רבתיב ביה זימנא לא אמרינן זמן
 זמנו של שטר מוכיח עליו דבשלמא חכותב נכסיו
 לאחר מותו כיון שהמיתה מבררת הזמן מה צר
 לכתוב שים זמן בשטר על מרחק להקנות לו מאות
 הזמן אבל היבא וצריך לברר הזמן בשטר חגי של
 שלשים יום מאימתי מתחילים אין לומר זמנו של ש
 שטר מוכיח עליו והח' אם פת מקבל בתור ל' יום
 לא קני מקבל בקבר להחזיק ליורשין והח' היבא
 דאקצינחיו צותו לנכסים לאחר צי ביני בת' ק
 קצי וכללח לא אמרן אלא בשטר שאין בו קניין
 אפל בשטר שיש בו קניין מעידנא וקצו מציח גמר
 ומשעביר נפשיה ולא בעי מהיום

ר"ס

את האבירה חייב ליטמ
 בה להשיבה לבעליה ש
 השב תשיבם ואם צוטל

על מצא לגזולח ועדיין לא גתיאשו ממנה הבעלי
 עובר משום חשב תשיבם ומשום לא הגזול ומשום
 ומשום לא תוכל להחזיק ואם יחזירנה אחר
 כבר עבר משום לא תוכל להחזיק צולה לפני י
 יאוש על דעת להחזירה ולאחר יאוש בתורה לגז
 גזילה אינו עובר אלא משום חשב תשיבם חמת
 עק אחר יאוש וצולה אינו עובר אלא משום לא ת
 תוכל להחזיק ברא שחיא במקום שחייב להשיב
 משם ובמקום שראוי להסתפק בה באבירה ושתת
 בעניין שמובחח שהיא אבירה ושלא תחיה מרעת
 וזחיה בה שחפרוסה וסימן בגומחה'א במקומה
 דשתיה פספסל בה אם חיתה שלו ושתיה של מי
 שחייב להשיב אבירותו אבל אם חסר אחר מאילו
 אינו חייב בחשבתה כיצר חמוצא מציאה במקום
 שיש מצויין שם חייב להחזיר שלא גתיאשו בע
 בעליהן שיחשב אולי ימצאנה ישר ויחזיר לו ו
 ואם לא חזיר מחצה גוים ומחצה ישר אראם רר
 דבנה גוים והוא מצאח במקום שרוב העוברים ש
 שם ישראל חייב להחזיר אבל אם רוב העיר גוי
 אראם רובה העיר ישר ומצאח במקום שרוב הע
 העוברים שם גוים אינו חייב אפי' אם ידע שמישר
 פמלה ויש בה סימן שודאי גתיאשו הבעלים וב
 תבין שהוא מדברים שיש לתלות שנוע מיר בגמיל
 בגמילתו כאשר יתבאר לקמן לפיכך חמוצא חב
 חבית של יין בעיר שרובה גוים תולין אותו בשל
 ודי והדין אסור בחנאה וחקקצו מדת ואם בא
 ישר ופתח בה סימן או וראי של ישר היא וצתיאש
 משנה ופתח בשעריה למצוא אפי' היא רשומה

החזקה שהחזיק ראובן בבית קיימת בברצותי ב
 אני בגבסיים שהחזקתי בהן ואיני רוצה לקיים צו
 צואתה שאמרה ליתן ליתומה אין חזין עם שמעו
 שמעון מאחר שהיה אמסרופא של היתומה לשמור
 ממונה וזכה בנזקתו לזכות במה שצותה החזירה
 כדי ליתן לה אלא שעתה נתחורש אצל דבר ונזרע
 לו שאין בצואתה בלום ורוצה לחזור במה שכבר
 זכה ליתומה אינו יכול לחזור רקל המגביה מצי
 מציאה לחבירו קצה חבירו ואינו יכול לומר אני ב
 ביוצתי לזכות לה במתנה שצחצה לה והיא אינה ב
 בלום ומן החסר לאביוצתי לזכות בה וצמצא ש
 שלא זכתה היתומה מעולם לאו מילתא היא שהרי
 מל' כיוון לזכות לה והשאל לה בחז ורשותו שיצ
 לה אם לא תוכל לזכות מבח המתנה תזכה מבח
 חסר

ר"ס

גבסיו לכח חזקה מחז
 מהיום והפירות לאחר
 מיתח האב תולש חסיד

הפירות כל ימי חייו ואוכל ומאכל לכל מי שיר
 זמח שהניה תלוש בשמת אפי' תלוש קורח שהגיע
 לתלוש או שהגיע זמנו ליתלש אפי' הוא מחובר ו
 חשוב בתלוש וזח של יורשין אבל מחובר שלא
 הגיע זמנו עדיין ליתלש הוא של בן המקבל המת
 ברא כנותו לבנו לפי שדעתו של אדם קרובה אצל
 בנו אבל אם צותו לבני או שמכר בן המקבל הפ
 המתנה בחז לבני אפי' במחברים שלא הגיע זמ
 זמנו ליתלש אין לבני המקבל או לבא מבח חב
 בלום אלא חז של היורשין ושמין במח שחז שוין ע
 עתה זכו יתו המקבל ליורשי הצותן או יציהם בש
 בשרה ליורשי הצותן עד שיגמרו והאב אינו יב
 יכול למכור הגז וחבן אינו יכול למכור חסידות
 מעבשיו מכר האב חסידות מבורין עד שימות וב
 ובשימות האב חולד חבן ומוציא מחלוקתה בר
 ברר שהיה עושה אם מכר האב ואפי' אם מת חב
 בחי האב יורשין עומדין במקומו לירש מתנתו
 מכר חבן אינו ללוקח בלום עד שימות האב ובשי
 ובשימות האב יקח הלוקח הכל אפי' מת חב
 כתב הרמב"ם מתנת בריא שכתב בה מחינם ולא
 ולאחר מיתה שמשמע אפ"י שקוצה וזוה מחינם
 אינו זוכה בו לאכול הפירות עד לאחר מיתה פ
 לפיכך הגז קוצה מיר ואינו יכול לחזור בד הפיר
 ומירות לאחר מיתה ואם כתב לו מחינם אם לא א
 אחזור בו עד לאחר מיתה וראי היא לגמדי במתנת
 שם ויכול לחזור בו כל ימי חייו אפי' מת הגז
 ר"ס

מתנה לחבירו וכתב שרי
 צתוצה לך לאחר מיתה א
 אם יש בשטר זמן שמישר ב

בו הזמן אפ"י שלא צתו לו מחינם ולאחר מיתה ק
 קצה את הגז מיר ואין הצותן יכול לחזור בו ש
 שזמנו של שטר מוכיח עליו שמחיום צותו לו בו
 ביון שמי' בו הזמן אפי' אין קניין בשטר ובן אם י
 יש בו קניין קוצה הגז מיר אפי' אין בו זמן כי

הכתב

ההנה

הנית

שהן של פלוז' הווא הוראה ולא אמרין ארם עשו
 שלא להשביע את בניו ולא אשכחן אלא בריבד בע
 בעלמא בגז מן מסיק בי אלא פלוז' אבל חיבא
 שכתב בכתב ידו או אחר כתב והוא חתם בחתימת
 גבית ומקדימת בולי האי לא עביר שלא להשביע
 את בניו תבעוהו מנה וחזרה ואין שטר
 ביד התובע וחזרו היתומים ואמרו פרענו בחבר
 הרמב"ם ז"ל שאין נאמנין שחרי לא אמר להם תנו
 ומניין יודעים שהן חייבין ליתן אמר תנו ואמרו
 היתומים פרענו נאמנים ונשבעים היסת שנתנו
 וכן כתב הר"ם הבחן והראש כתב רבכל ענין נ
 נאמנים לומר פרענו וכן כתב הר"ם ישעיה וכן זרע
 תבעוהו והורה ואמרו היתומים אלץ אמר לנו לב
 אבינו שפרע נאמנים אבל אם תבעוהו ואמר תנו
 לו ואמרו היתומים אלץ אמר לנו אבינו שפרע א
 אין נאמנים דאם איתא רפרעיה זה לא הוה אמר
 תנו ופירש ואמר לנו פרעתי שאומר שפרעו קודם
 שהורה לו אלא שלא צדק בשעה שהורה ובכרית נ
 נחג אינו נאמן וכן בסיפא ואמר לנו פרעתי אין נ
 נאמנים בגז שאומר שפרעו קודם אבל אם אמר
 שפרעו אלץ נאמנים אבל הרמב"ם כתב אפי' אמר שם
 שפרעתי אחר כך אין נאמנים בסיפא וכן ברישא חז
 חזר ואמר לנו פרעתי נאמנים דוקא ואמרי חזר
 ואמר לנו פרעתי אחר שהורה אבל אי אמרי שאמר
 שפרע קודם שהורה והוראה בסעות הואי אלץ ול
 ולא אמר תנו לא מחימני ראייהו גופיה לא הוי מ
 מחימו למיחרר ביה ולא אמרינן מנו ראי בעי א
 אמר פרעתי בתר הכי נאמן כי אמר צמי הוראה ב
 בסעות הורה מחימו ביד דאורי קיימא לן הוראת
 בעל דין כס עדים דמי ובמקום עדים לא אמרינן
 מה לי לשקר והנ' ראיבא סחרי דשמעי לאכוחון ד
 דאמר מנה לפלוז' בירי וליבא סחדי וחזר ואמר פר
 פרעתי אלא אינחו אמרי וזו ואמר פרעתי אבל
 כי ליבא סחדי לא כקטייתא ולא בבתייתא נאמני
 נאמנים בעינן ראי בעי אמרי לא אמר לנו ולא מירי
 ולא מבעיא אי חזרי ואמרי אמר לנו פרעתי דנאמני
 ביון וליבא סחדי אלא אפילו אמרי דאמר עיינתי ב
 בחשבונאי ולא פש ליה גבאי ולא מירי מחימו דמת
 ומחמיני אינחו עליה ואין באן מה לי לשקר במקד
 במקום עדים כיון ולא אמר בפגי עדים מעיקרא
 ואי איבא סחרי דשמעי דאמר מנה לפלוז' בירי וחז
 וחזר ואמר בפגייהם פרעתי אם יש שהות בין חזר
 הוראת ובין שאמר פרעתי שהיה יכול לפורעו בע
 בענין שלא ירעו בו אילו העדים לא מיבעיא אם
 חזר ואמר פרעתי ומחימו דמלוח על פה חזא דאם
 דאפי' המלוח את חבירו בעדים אין צריך לפורעו ב
 ובש' הוראה גזירתא אלא אפי' אמר פרעתי סתמא
 וליבא לברורי אי חזרתי ופרעתי קאמר אי עיינתי
 בחשבונאי ולא פש ליה גבאי ולא מירי קאמר והנ'
 מחימו דאימור חזרתי ופרעתי אחר ההורא קאמר
 ומסמך איסי ממונא בחזקת מריה עכ
 שאלה לא הרמב"ם ז"ל ראובן צוח מחמת מיתה לית
 ליתן מנה לשמעון ומת ומכרו היורשין כל הנכס
 שלא מצא שמעון לגבות את שלו תשובה

גובה מהלכות דאין היורשין נאמנים לומר נתנו
 נתנו לו כיון ששטר הצואה יוצא מתחת ידו ולא
 חיישינן צמי לקצוציא שגא נתנו לו ועושינן קצוציא
 להוציא מיר הלכות דאין כיון שכתב הצואה בידו א
 אבל אם אין כתב הצואה בידו נאמנים לומר נתנו
 נתנו לו דחיישינן צמי לקצוציא
 ראובן שחטמין אביו מעות דאמר של מ
 פלוז' או של הקדש הם אם במזכר רבירו בלשון צ
 צואה דבריו קיימים דאם במערים שלא יחזקוהו
 בעשיר אין צריבים לקיים רבירו וכן אם בא אח
 אחר ואמר ראיתי שחטמין אביו מעות ואמר של מ
 פלוז' או של הקדש הן אם הם טמונים במקום שה
 שהמגיד זה יכול ליסלם וליתנם נאמן במיהו שאם
 היה גוסלם וצותנן ואם לאו אינו נאמן היה פ
 פקדון ביד אביהם ואינם יורעים אנה הניחו ואמ
 להם בחלומי כך וכך הוא ובמקום פלוז' הוא זה
 והלכו ומצאו במקום שאמר להם ובמניין שאמר ל
 להם זה היה מעשה ואמרו חבבים דברי חלומות
 לא מעלין ולא מורידין

ג

שנת מתנות שם אינו קדנח דמ
 דמתנת שם בירושל שויה רבנו ו
 ובשם שאין חגר בתורת ירושה כר
 אינו בתורת שם ובתב דב אלפס בשר האי חמ' בג
 בגותן לבניו או למי שראוי לירשד אבל לאחר ק
 קנה וכן כתב הרמב"ם ז"ל ולא צהירא לאלא הראש
 ז"ל אלא אין חילוק בין בגו לאחר וכן חשיג עליו
 ראב"ד אבל אם הורה שנכסיו לבנו הווא הוראה ב
 ברמפירש לעיל כתב הרמב"ם ז"ל שם שצוה לתת
 מתנה לגר אין שומעין לו שזה כמי שצוה לעבור
 עבירה מנכסיו אבל אם הורה לגוי צותנין לו
 אמר עשו לפלוז' עבדי בן חרין כופין היורשין ומ
 ומשתדלים אותו שיעבר חייב במצות אמר פלוז'
 שפתתי יעשה לה קדחת רוח עושינן לה ואינח עובר
 עוברת עבירה אלא בשחיא רוצח בן מכל העבור
 היורשים לעבדים באותו מקום עכ' ורש"י פ' שבו
 שבוטין אותו לשחררה וכן כתב אג"ה ראש ז"ל וא
 דאם אמר אל ישמעבר בן איז בופין אותה לשחרר
 דק שלא יסדי חנה במלאכות כבירות שאלה לא
 הראש ז"ל גיורת שנתנה נכסיה בצואת שם לשמע
 לשמעון וראובן דר בבית הגיורת בשביות ובמזח
 חרש אחר פסירתה החזיק ראובן בבית בתורה גכסי
 חגר שהן הפקר ומקבל מתנה בא מבח מתנתו
 יראה לי שראובן זכה בבית מן ההפקר שבמתנה א
 אין בה ממש שאין בה בח ליתו אחר מיתה כמו ש
 שאין לה בח להוריש וגם מצוה לקיים דה לא שי
 שייך בגר כיון שאינו בר ירושה אין צריך לקיים
 דבריו ואפי' אתל מצוה לקיים דה אינו תלוי בירוש
 ושייר צמי בגר אפי' הבי לא אמרינן חבא מל דה ר
 ולא אמרינן ליה אלא בממוז שהושלש תחילה ביר
 ארם לשם כך אבל אם לא הושלש ביד לשם כך לא
 ושאלת שאמרה הגיורת בצואתה ג
 גכסי לשמעון ועור אמרה כך וכך יתן שמעון ליתו
 ליתומה פלוגית ועתה טוען שמעון אם החזקח

בדא בבלים גדולים אבל בבלים קטנים ב
בבל עניין שתחא האשפה שהן נמצאים בה גוסל ד
ומכרין שאיפשר שהושלכו שם פ' ביביר

שבברו הבית

דבר שגיבר שאינו א

אבוד מבעליו בגון

סלית בצר הגדר ד

דפרח וחמור רועים בררר אפי' במה ימים זה אחר

זה אין צריך ליספל בהן אבל אם מצאו בלילה או

חמור ובליו הפובין וטלית באיסטריסא או דואי

הוי אבירה וצריך להחזירם לבעלים מצא הפי'

דחמור רועים בררר בבקר השכם או סמוד לפנו

לפנות ערב ג' ימים זה אחר זה הוי אבירה פחית

מבו לא הוי אבירה ודוקא רועה בררר אם אל ה

חמור פניה הוי אבירה ואם פניה לעיר לא הוי א

אבירה ואם היא רועה בין הברעים אם הברם של

יש חייב להוציא משם משום אבירה בעל הברם

שלא תפסידו וביון שהוציא משם אקסטה ציגרי

בריתא וחייב להחזירה ואם הברם של גוי אם ה

הוא במקום שהורגים בהמה המזקת בלא התראה

חייב להחזירה לבעלים שאין לר אבירה גדולה מד

פוח ואם אין הורגין אותה בלא התראה אינו חייב

ליספל בה שאם לא חתרו לבעליה אין הורגין אות

אותה ואם חתרו בה ולא חשש להוציא אבירה מ

פועת היא ואין חייב ליספל בה וכתב הרמב"ם

לא אע"פ שאין לרואה ליסלה לעצמו מ"מ אין חייב

ליספל בה וכן כתב הרמב"ם ז"ל ואין גראה בדר

דאבירה מרעת הוי הפקר מצא הבהמה ב

ברפת אפי' אם הוא פתוח אם אינה מתעה חבה"מ

להרגילה לברוח בגון שאין לו פתחים בבל ארבע

רוותיו אינו חייב להחזירה אבל אם הוא פתוח

מכל ד' רוחותיו חייב להחזירה בדא ברפת שהו

שהוא בתור התחום אבל אם הוא חוץ לתחום בבל

עניין חייב ואם נמצאה ברשות הרבים אפי' בתור

התחום חייב וכתב א"ר ח' ז"ל ובגון שגיבר

שהיא חולכת תועה דהא אמרינן לעי' דדוק רצה ב

מרר ואפי' לגבי רבא חייב להחזיר הא לאו הכי

לא דהא אבד כתב היבא שמוצאה בסרסא שבו

שבורקעין בה הרבה אנשים חייב לפי שמאימתו י

היא בורחת או שמא יקחנה אנשים שאינן מהוגנין

ולעיל איירי בשביל של ברמים שאין רבים בורקעין

בו

ל"ס

שאינה שוחי

פרוסה בשפ'

אבירה ובש

ובשעת השבה אינו חייב בה אפי' היתה שוח פרוס

בשעת אבירה והוזלה או שלא היתה שוח פרוס

בשעת אבירה וחוקרה אינו חייב אבל אם שוח פר

פרוסה בשעת אבירה ובשעת השבה אפי' הוזלה ב

באמצע חייב כתב הרמב"ם ז"ל היתה שוח פרוס

בשעת מציאה והוזלה חייב להכריז עליה ע"כ

ואפי' אבירה ששוח חרבה אם היא של שותפין חר"כ

שאין מגיע לבל אחר שוח פרוס אינו חייב להחזיר

המריצה

הבעלים באספס ומתיאשים מחז אבל אם הקב מ
מפוזר בפחות מד' אמות או יותר על קב בד' אמות ל
לא יגע בהן שיבאו בעליהם ויסלחם וחצי קב
חסים מפוזר בב' אמות או קבים בח' אמות או קב
תמרים או דמוגים בד' אמות מבעי אי שרי ליסלח
או לא ולא איפשיטא ואסירי המוצא גוזלות מ
בררר אם אין שובר קרוב לחז בתור נאמה חרי חס
שלו ואם מצאו תור נאמה לשובך הרי חז של בש
בעל השובר ואם מצאו בשביל של ברמים אפי' חז
חוץ מן השובר חז של בעל השובר ואם נמצא ביד
שני שובבין לבל אחר מהן תור נאמה חוץ לנא
אמה מכל אחד ואחד ומצאו בשביל של ברמים יס
ינתנו למי שהן קרובים לו יותר מחצה על מחצה י
וחלקו בדא בשיוצי השובבין שנים במגויגס אבל
אם יוצי האחר רבים הולבין אחר הרוב אפי' הוא ר
דחוק ובל זה לא מיירי אלא בשחם מדרים פ' שא"ל
יבולים לפרוח אבל אם יבולים לפרוח בבל עניין
הן של מוצאו המוצא דבר במקום המשתמר בגון
קרדום או טלית בין אם הוא ידוע אם בעליו הניח
שם או שהוא ספק אם הניח שם אם לא הרי זה
לא יגע בו אפי' אם אין בו סימן ואין ע"ל אם יש ב
בו סימן שאין זה אבירה שמתחייב בהשבת ביון ד
שהניח שם מרעת ואם גסלו לחולבין לכיתו לא
יחזירו למקומן דשמא בעור שהולבין לביתו באר
הבעלים וחפשו ולא מצאו וביון שלא מצאו לא יב
יבאו עוד בשבילו אלא יכריזו ויתנו לבעלים בנחה
האבירה או במקום ובמקום שאינן משתמר בלל
אפי' אם וראי היצח שם אם אין בו סימן חרי הוא
של מוצאו כמד כריבות קטנות ברה שאין בהן סי
סימן לפי שמתגלגלים ברגלי בגי אדם ומתחילת
הגיוחם בעליהן שם להקל ממסאם ושכחום שמת
ונתייאשו ביון שאין בהן סימן לא בחפץ ולא במל'
ואם יש בהם סימן גוסל ומכרין ובמקום שמתג
קצת בגון שבילים שבשרות בין אם ידוע שהבעלי
הניח שם בין אם הוא ספק אם יש בו סימן בי
בין בגופו בין במקום גוסל ומכרין ביון שאינן
גשמר שם היטב ואם אין סימן בגופו אם דואר
דבר שכשנתלה שהוגח שם יש סימן במקום בגון א
אלומות גדולות שאין מתגלגלים ברגלי בגי אדם
וג' מטבעות עשויים במגדלים גוסל ומכרין ואם
גם במקום אין סימן בגון אלומות קטנות שמתגל
שמתגלגלין או גוזלות מדרין דאיבא למימר שמא
גורו שם לא יטול דאיבא למימר שמא הוגח שם
ויבאו ויקחו שלחם ואם יטלגו יפסידו לבעליו
שהרי אין בו סימן ואם גסלו אפי' ביד ולא חזירו
ממקומן כבר גתחייב בהשבה מעליא ולא יחזירו
למקומן אלא יחא מונח עד שיבא אליהו וחר
דח' מ"ב כתב אם גסלו הוא של ולא נחירא
המוציא באשפה בלים מבוס' גדולי לא
יגע בהן שמרעת הטמיגום שם בדא באשפה שא"ל
עשוי להפנות בלל אבל אם מתחילה עשויה לפנו
לפנות המטמין בה רבד אבירה מרעת היא וחר
היא של מוצאה ואם מתחילה לא היתה עשויה ל
ליפנות וגמלכו עליה לפנותיה גוסל ומכרין

כל אבירה

ובשעת השבה אינו חייב בה אפי' היתה שוח פרוס
בשעת אבירה והוזלה או שלא היתה שוח פרוס
בשעת אבירה וחוקרה אינו חייב אבל אם שוח פר
פרוסה בשעת אבירה ובשעת השבה אפי' הוזלה ב
באמצע חייב כתב הרמב"ם ז"ל היתה שוח פרוס
בשעת מציאה והוזלה חייב להכריז עליה ע"כ
ואפי' אבירה ששוח חרבה אם היא של שותפין חר"כ
שאין מגיע לבל אחר שוח פרוס אינו חייב להחזיר

צמח בנחר בעיר שרובת גרים אסורים ובעיר שרוב
 יסדאל מותר אפי' מצא קדוב לבית הגוי וזורות ש
 של יין הנמצאים במקום שרוב מוכרי יין ישר' נר
 גדולים מותרים קטנים אסורים ואם יש קטנים וג
 גדולים ביחד הכל מותר ואעפ"י שמן חרין אינן
 חייב להחזירה במקום שרוב גוים מצויין שם מנ
 טוב וישר הוא לעשות לפנים משורת הדין להחזיר
 למי שנתן בו סימן אעפ"י שרוב גוים מצויין שם
 מקום שרוב גוים ורוב סבחים ישר' כשר הנמצא ש
 שתוסף גומר והוא של מוצא דביון דרובן גוים
 גתי'אשו הבעלים אבל עות שחשה כשר והשליכו ל
 למקום אחר אפי' אם רובן ישר' הוא של מוצא שור
 שווראי גתי'אשו בעליו המציל מן האוי' והג' הדוב
 דזוסו של ים ומשלוליתו של גהר הרי אילו של א
 אפי' שהבעל עומד שם וצוות חרי הוא בצוות על בי
 ביתו שגפ' בוא שאין מבטלות בנחר להעמיד רב
 דבר הצח בו אבל אם יש בנחר מבטלות אם גפ' ב
 בו דבר שיש בו סימן סתמא לא הוי יאוש גפ'לו בו
 קורותיו ועציו שהם דבר שאין בו סימן שיחזירנה
 על ידן אם הבעלים מרדפים אחריהם או חני הות
 הוכחה שתן שלחן וצחזירה להם והוא שיעשה בע
 בעניין שאם עומדים שם הבעלים וראים ששטה
 היו יכולים להציל מיר צמצא שווראי לא גתי'אשו
 או אפי' אם אינן שם בשטח ובא אחר והציל לא
 צבא אפי' גתי'אשו ואם ביון שלא היה ראוי להחזיר
 להתי'אש ואם הוא בעניין שלא היה הבעלים יכול
 להציל מיר במקום ששטה אלא ער שילך לאחור
 דם לא יועיל מה שיכול להציל כי בשם הקיער ש
 שמה שמה תבא חסודה שמה ולא ירעו אנשי המקד
 המקום החזא שהיא שלו שיחזירו לו בשביל דריסת
 אחריו דראוי שית'אשו אם עמד שם בשטח וצח
 דגתי'אשו שלא ירעו אחריו הרי יאוש דאם סתם
 הוא לא ירעו אם יתי'אשו או לא לא הוי יאוש
 דנחר שעושין בו אגרי אגמי גפ'ש לצור בו דגים וסו
 ופועלי ישר' רגילין לעשותו ולתיקנו בשיתקל לקל
 המוציא בו מציא חייב להחזיר דתליצו ביש' ולא
 גתי'אשו הבעלים ביון שפועלי ישר' רגילין להקצו
 דבן ביוצא בזה אעפ"י שרוב חרדים במקום גוים א
 אם יש צד לתלות ביש' תליצו

המתנה

דף

בגל א' בכותל יי

ישן שאין זוכרין

מי בנאו ולא חי

היה מימות עולם בחזקה זה שרר בו עתה ובחזק
 אבותיו חרי הוא שלו והרא שחעלה חלודה שגיבר
 שארד לו חימים שם ואפי' שהיה חבול של זה שג
 רבות ואיפשר שחעלה חלודה מאותו זמן אף ה'הי
 היא של מוצא וכתב ח'מבם ז"ל והוא שימצא
 מטה מסה כדרך המסמיות הישנות אבל אם גר
 מדאי' חרבים שהוא מסמוז חרש אפי' אם אסתמק
 לו ברבר לא יצו בו שמה מוגח שם עב' וכותל חר
 חרש שירוע שאבותיו של זה שהוא עתה דר בו בנאו
 בנאוהו ולא יצא מירשותם מציא הנמצא בגמחזי
 מחזיז ולחזק והא של מוצא אפי' יש בו סימן ויש

דחא שחעלה חלודה שודאי גתי'אשו בעליו ממנו
 כיון שארד לו שם חימים מחזיז ולכצום של בעל
 חבית אפי' אם העלה חלודה ואם הוא ממלא כל ח
 חביתו ולחזק ואפי' אם חבול משופע ולא אמר
 אמריו ממקום הגבוה הוא צחגלגל למקום שגפ'ל
 בוא במחזיז או כנסבא שאין להחזירה מאותו מקום
 בא שם אבל סבין או כנסבא שאין להחזירה על עצמו מא
 מאיזה מקום בא שאם ביתו הסבין דדצעות חרי
 חכים לבר וראי מחזק בא שם והוא של מוצא וא
 אפי' מחזיז ולפנים ואם חס לצחמנים חס של ב
 בעל חבית אפי' מחזיז ולחזק כתב ח'מבם ז"ל ה
 הוא דמחזיז ולפנים של בעל חבית דדוקא שהוא ס
 טוען שהנא שלו או שהוא יורש שאגן טוענין לו ש
 שמה של אפי' הוא אבל אם הוא מוכח שהוא מציא
 חרי היא של מוצא

המשכיר ביתו לאחרים מציא הנמצא בו היא של
 חרר בו באחרונה אפי' אין גותן בה סימן דאם הא
 האחרון גוי הרי היא של מוצא וכן אם היו ררים
 בה בגוים ויש' ביחד שאנו תולין אותה ברוב
 שאלו לא הראש ז"ל ששאלת דאובן חרר עם ש
 שמעון בביתו ומעלה לו שבר וקצח דאובן מציא
 כתור חבית של מי היא של שמעון או של דאובן
 צראה לי פיג' ומעלה לזשבר שכירות גיומיה ממב
 צמבר חרי במדחזר השותפין ואם היה צבי שבור
 או גתלת של אפ' חזר ונכנסים לבית מיד דובין בהן
 שניהם בי חצרים ויחזקוה להם דחרי בשנים שח
 שהגביה ממציא אבל אם קצח אחד מהם בו מצי
 מציא הנמצא אין זה רבר הפקר דשוין ביה חצירו
 קצח לתן ואין חזר דובא בו לפיכך היא של הקו
 הקצח אותה מיר חגב המוצא בחצות בין התיב
 לחנוצו חרי היא של החנוצי ובשאר כל החצות ח
 חרי היא של מוצא דפ'רשי דדוקא שאין בו סימן א
 אבל ר' מי אפי' שיש בו סימן וכן כתב א"א ח'רזל

המוצא מקצת בין כסא לשולחני חרי הם של שולח
 שולחני דהמצא אפי' על השלחן הוא של מוצא ו
 דאעפ"י למצי השלחן לצר חוץ וח'מבם ז"ל כתב רבת
 דבוצות גב' הנמצא על התיבה הוא של מוצא ואי
 צראה בר מתור הגמרה אלא הוא של החנוצי וסע
 וסעמא שררר הבאים להחלית ליתן מעותיהן על ה
 השלחן מה שאין בו בחנות שאין ררר הבאים לקנ
 לקנות ליתן חפציהם על התיבה המוצא קציעות
 בררר חריהן שלו אפי' מצא אצל שרה שיש בו קצ
 קציעות שחבר מראה שהן ממנו וכן המוצא תאי
 תאינים אפי' תחת התאינה הנוסה על אם הדרר וב
 ובוראי שממנה גפ'לו אח' מותרים שהבעלים מתי
 מתי'אשים מהן לפי שמיר בגפילתם גמאסין א
 אבל בח' בותים ובחרובים אסורים וכן תמרים ש
 שהוחז משיר אותם מותרים שהבעלים מתי'אשו
 מהן ואם יש חובתה של גתי'אשו בגון שהקיפו
 מקום האילן גרר או שהקצו המקום שגפ'לו שם ה
 הנופלות ער שלקטו אותם הרי אילו אסורות שח
 שחרי גילו דעתו שלא גתי'אשו מהן חמוץ במקום
 הנזרן שהיו חבואות קב חיסין מפורר בל אמונה ע
 על דאמות או יותר חרי הם שלו מפני שסורח על

ואושפזא דאם משנה דיבורו ברבור אחוץ אין מחזיר
מחזירין לו בסביעת עין אבל המוצא במקום שאל
חל מצויין שם או שהבלי עדיין חרש ולא נשתמש בו
בענין שיבדגו אינו חייב להחזיר

דפס

שחוא

מתבייש ל

להחזיר

המוצא דבר

אם הוא בענין שאלו חיח שלו מחזיר חייב ליספ
ליספל בו ולהחזירו לחבירו ואם לא היה מחזיר
בשלו גם אינו חייב בשל חבירו ואם היא בהמה
וחק בה מעט כדי להחזירה חייב להשיבה לבעל
לבעליה אפילו שלא היה מספל בה אילו הייתה של
דכו אם רבו ליספל בה בעיר מפני שהוא מתבייש
מבני העיר דרבו ליספל בה בשדה שלא מתבייש
ומצא בשדה מביא ולא איפשיסא וחרמכם דל
בתב אם מצא בעיר אינו חייב מצא בשדה חייב לה
להחזירה אפילו שבגס לעיר ואז דרבו בכד פב
ואל חזל בתב ראיתי מפרש ביון דלא איפשיסא
אזליגו לחומרא וחייב להחזיר בשדה וביון דאיתל
אחייב בעיר ואדרבה צראה לי ביון דפסרה תורה
חזקן שלא לזלזל בכבוד תורתו איסורא הוא גבי די
דירה אם יזלזל בכבוד תורתו במקום שאינו חייב
אלא יחזירגה מן השדה ער שיביאנה לעיר דאז יגי
יצורגה

דפס

לדאבי

ופגע באבי

דבאביר חב

מי שאברה

חביר אדם יכול להחזיר שניהם חייב להחזיר ואם
לא יחזיר את שלו אבירתו קודמת דאפי לאבירת א
אבי דרבו בדרשיגן מאפס לא יחיה בר אביו
ומיחו אפילו שלא חייבתו תורה אין לו לאדם לרק
חרבה ולומר אקרים את שלי אם לא בפסיד ומזבח
שאם ידקדק חרבה ברבור סופו לבא לירי עניינות
פגע באבירת אביו ובאבירת רבו אם אביו שקול גם
גבר רבו של אביו קודמת ואם לאו של רבו קודמת
בדא ברבור מובהק שרוב חבנות תורתו שלמו היא
צמנו חניח אבירתו והחזיר של חבירו איז לו
אלא שבר חראוי לו ביצד שסתחמוד וחמוד חביר
שלו שוח פ ושל חבירו שוח פ ומניח שלו והציל
של חבירו אין לו אלא שבר בדא שחיה בעל ח
החמוד שם וזה לא התנה אבל אם היה שם או שח
שחיה שם וזה התנה עמו ואמר לו אציל את שלך
דאתח תתולמי דמי חמודי או שחתמה בר בפני ג חיי
חייב ליתן דמים שלו אפי עלח שלו מאליו ורר ל
להציל ולא הציל אין לו אלא שברו חראוי לו וכן י
שנים שמגעו זה בזה וזה יש בידו חבית של יין וזה
צידו כד של רבש דגסרס בר של רבש ושפר זה את יי
יני והציל חרבש לתוך החבית שלו אין לו אלא ש
שברו חראוי לו ואם אמר לא אשפור את ייני להציל
הרבש עד שתתן לי דמי ייני או שאמר לו כד בפני
כד חייב ליתן לו דמי ייני ואם הוא בענין שאם
לא היה מציל היה גשפר לארץ וגפסר או חוי בפני

חשוב סימן וסימן חפא מאליו בגון בכר שיש בו
מעות ועגול שיש בו חרס שאין דרד ליתנם בתוב
אלא מאליו גמל לתוב קסבר ה יחורה וחוי סימן
לפי שמעמים יתן אל לבו לזכור שחוא בתוב דאומ
אדתו לסימן ולשכר חייב לחבריו ורבגו סברי לא
חוי סימן וחלמבמל בתב וחוי סימן ואיני יורע
למה פסק בו יחורה דאף חל פסק בחכמים

חמביון מסקל חובר או מרתו או ק
קשריו או מצינו במקום שאין רגילין לעשות כל
חקשרים וחמגינים בשוח חוי סימן לפיכך חמד
המוצא מחסין וצורות ומסמרים אם מצא אחד א
אחר חרי הן שלו שחריאין בהן סימן ואפי חרבה
מחסין בבת אחת הן שלו שאין מצינו סימן לפי ש
רגילין לעשות כל חברים מצינו שוח אבל אם מצ
מצא שני ברין יכרין ויאמר מחסין מצאתי וזה יאמ
ב ברין הן וכן אם מצא מחסין חרבה בלא בר יבר
זוח יתן סימן במצינו חתיבת כשר שאומר שהיא
מן הצואר או מן חירד אינו סימן אבל בשנותן סימ
בחיובת חוי סימן

חלוקה פירות מחבירו או ששיגרם לו חבירו
וצא בה מעות אם צוררים הן חייב לחבריו שחק
שחקר סימן ואם הם מפוזרים חרי הן שלו בדא
בלוקח מתגר לפי שלוקח מאגשים חרבה ואינו יו
יורע משל מי והבעלים מתיאשים דכל חרית בשח
בשותגר בעצמו מצא שח שלו והוא ששח בידו ב
בכרי שיוכל לערבם עם פירותיו אבל אם לקח מ
מבעל הבית חייב להחזירם לו וזהו שדשם בעל ח
הבית בעצמו או על ידי עבדיו ושפחותיו הבעל
אבל דשם פו פועלים אין צריך להחזיר דשמה משל
פועלין הן

מצא חמוד ואובח עליו חנותן סימנים באו
באובה מחזירין לו גם החמוד וכן בלי ופירות בתו
בתוב דביס ומעות בתוב מחזירין הפירות אגב ח
הבלי והמעות אגב הביס אפי אם אין בולד בתוב
אלא מקצתו ומקצתו על גבי קרקע אבל אם אין מ
מחם כלום בתוך הבלי אם אחורי הבלי בגנז הפיר
הפירות אז בבל עניין חם של מוצאן ואם מציח
הבלי גנז הפירות ודאין אם יש לבלי ארזים אז חם
הפירות של מוצאן שאילו היו בבלי לא היו גופלים
מתובן שחאוגים מעבבין אותו ואם אין לו ארזי
אז מחזירים הבלי אגב הפירות וכל זה בגנז ופיר
ופירי אבל בכובא וביחנא לרשוי זל בבל עניין חם
של מוצאן ולריו בבל עניין חן של חנותן סימן בגל
בבלי וכן בתב אל חזל

חמודא דבר שאין בו סימן אינו חייב לחבריו
ברפישגא ואם הוא רבו שאיפשר שיבדגו בעליו ב
בסביעות עין בגון שחוא ישן ונשתמש בו בבר אם
חתובעו חל ואמר שטבירו בסביעת עין שזח חבל
חבלי שנאמר לו חייב להחזיר לפיכך המוצא במ
במקום שתלפידים חכמים מצויין שם בגון בבית
חמודש חייב לחבריו שלא גתיאשו חבעלים שאומ
שאומרים חמצא במקום שתל יושבין ודשם שחוא
של חל ומשיגו לו או גוסל וממיר בדא בתל שאי
שאינו משנה דיבורו אלא במסכתא ומוריא וארשמי

להחזירה ברא שידוע שהן שותפין בה אבל בסתם
שלא חפץ שגמל משלם ואינו שותף אלא בפרסות
חייב להחזירה ושמא שותפין הם בו ואחר מהגמל
מחל חלקו לחבירו וחדו יש בו שותף שני פרסות ל
לשנים ואם אחד צדע לו שלא מחלו אחד לחבירו
וארי הוא של אפי' בא לידו קודם שצדע שלא מחלו
בין שותפיהם שלא מחלו הרי הוא שלו ואם איש
שותף אלא פרסות הרי הוא שלו ולא תליצו דשנים מ
מחלו לאחר לפיכך לא יחזיר אם שותפין הם (ואין
בו שותף מרדסה לכל אחד ואם אינו שותפין הם מייא
מייאשין
המוצא מציאה שיש בה סימן בנ
בגופו או שראוי ליתן סימן במקומו כגון שיכריז
אבירה פלוגית מצאתי וזה יאמר במקום פלוג מצ
מצאתה או יתן סימן בקשריו או במגניינו דבין
שיש בו סימן לא צתיאש חבילים שאומרים אתן
סימן ואקטנו אבל אם אין בו סימן כגופו ולא ב
במקומו כגון שגיבר שלא הונח שם בבוננה אלא
דרך גפילה בא שם אם הוא דבר שיש לתלות שבעל
הרגישו בו מיר בשגמל ממנו או מחמת דבור או
או מחמת חשיבותו דתמיד היה מממשש בו ומרגי
בשגופל הרי הוא של מוצאו שהרי צתיאש מיר
בשידוע שגמל ביון שאין לו סימן ובא לידו בהיתר
שנתיאש בעליו ואם לאו צריך להחזיר אלמ
שנתיאש אחר כך ביון שבא לידו קודם ייאוש וא
דאע"ל אם הרברים מוביחין שלא צתיאש חבילים
שצריך להחזיר כגון הרואה חפץ שגופל משגים ש
שוראי אינו מתיאש שאמר אין כאן אחר אלא זה
וראי גסלה וחיהם או למחר אתפיש משלו בגדר ו
דאפי' שרואה שגמל מצד ראיבא למימר ודאי מייאש
שאמר למי מהם אתבעי בל אחר ואחר מהם יאמר ו
חבירי לקחה אחי חייב להחזיר דאיבא למימר שמ
שלשתן הם שותפין באותו חפץ ואין אחר מהם ח
חושד לחבירו ולא מייאש וצריך להחזירו אפי'
אם אין בו סימן שאם ראה ממי גמל יחזירו לו ו
ואם לא ראה ממי מהן גמל אם יש בו סימן יכריז כי
ביניהם ואם אין בו סימן יחא בידו עד שיבא איהו
דבר לסוב ואפי' אינו שותף אלא בפרסות ברפיש
לעיל ברא בסתם אבל אם ידוע שנתיאש חבילו
כגון שאמר ווי לחיסרו בסי אפי' אם יש בו סימן
הוא של מוצאו וכן המוצא דבר שמוביח בו שמו
דב נאבר מבעליו שנתיאש חבילים הוא של מוצ
מוצאו אפי' יש סימן כגופו או במקומו לפיכך חמו
המוציא מעות ממוזרים ועיגולי רבילה וצבדות
של גחתום ומחרוזות של גלים שאין בהן סימן ל
לא בקשרם ולא במגנינם וחתוכות של בשר שאין
בהן סימן ולשונות של ארגמן וגיו צמר שאינן צ
צבועים ואגיצי פשתן חרי אילו שלו שכל אילו
הרגישו חבילים בגפילתם מעות ארם מממשש
בביסו בל שעה וכן לשונות וארגמן חשיבי ועיגו
ועיגולי רבילה וצבדות ומחרוזות מירי ופיבל הוא
חשוב וממששש בהו וגיו צמר ואגיצי פשתן מח
מחמת כובדו מרגיש בגפילתו וביון שאין בהן סי
סימן מתיאש מיר שגם במקומו אין סימן שלכל
אילו אין דרך לחניה כגון קרקע ודרך גפילה כגון

שם ואין ידוע מקומו והלמבם זל בתב מצא פ
פירות מפורזות דרך הנחתן לא יגע בהו דרך גפיל
דרי הן שלו ולא צהירא דבגמרא מוקי למתניתין ד
צמצא פירות הרי הן שלו במשכנתא דבי דרי שמד
שמרעת הונחו שם וצתיאש חבילים ברמפישגא
לעיל בקב בארבע אמות הא לאו חבי אסורים מפני
שלא ידעו חבילים שגמלו שיתיאש מהם ודאי א
אם דרך גפילתו מוצא שם וידוע שנתיאש בעלים
מותרים אבל סתמא לא אבל המוצא בכרות של בע
בעל חבית וגיו צמר לצבועין וחתוכות כל בשר או
דג שיש בו סימן או בל דבר שיש בו סימן חייב להח
להכריז והמוצא חביות של יין ושמן ודור
וגרוגרות ותבואה קודם שיפתחו האוצרות חייב
להכריז שיש סימן ברשימתן ועוד אפי' אם יתן
בהן הבעל בית סימן אינו מועיל שמא מכר והוא
מכיר הסימן שבו דפי' לו דוקא במלאים שכל מרת
שותף אבל אם הן חסירות יש בהן סימן במרה שבה
שבחן מצא ציבורי פירות חייב להכריז ש
שוראי הונחו שם ומקומו הוי סימן אלמ שהוא ב
ברשות הרבים שאינן מתגלגלים ברגלי בני ארם ו
דבן אם מצא גמסבעות זו על גב זו עשויו במגול
התחתון רחב מחאמצעי והאמצעי רחב מהעליון
שוראי כך הונחו שם ויכריז מסבעות מצאתי וזהו
יאמר גתן ואלע"ל שעשוין במגול וכן המוצא אחר
מכאן ואחר מכאן ואחר על גביהן או בסולם דבון
של אמצעי כגון תחתון ודבון של עליון על גבי אמצ
אמצעי אבל מצא אפי' עשויו במגול או אפי' ג
דאינן במגול אלא מונחים זה על גב זה וכולן שו
ברוחב או שלחופי משלחפים פי מקצתו של זה ע
על גב זה ומקצתו של זה על גבי קרקע הרי הן ש
שלו ואם מצאן בשיר פי מוטלין בעיגל או בשור
באורד זה אצל זה או בחצובה פי בשלש רגלי קצו
מיבעיא ולא איפשיט והלמבם זל בתב דלא יסול
ואל הראש זל בתב גוסל ומכריז ברא שמת
שמחזירין מסבע בסימני מקום אבל אם אין לו סי
סימן במקום אלא בגופו אפי' אמר רשומה בחות
מלך פלוג או אפי' שמו בתוב עליה אין מחזירין ל
לד לפי שניתן להוצאה ושם הוציאה דמאת צפל
ראה שגמל סלע מחבירו בין החולות
או בתוך העפר מותר לו ליקחנה שוראי צתיאש
אפי' ואוחז שכבר החול או העפר בכברה לחפשו
שוראי צתיאש ומה שכבר החול או העפר אין כו
בדונת על חסלע אלא שחושש אולי אמצא שלי או
סלע אחר שגמל מאחרים מצא עומרים קטנים בר
ברשת היחיד כמו בשרח זרועה אין גיבר שרר צמ
צמיל לחבאו שם הרי הן שלו מפני שאין בהן סימן
ואם דרך הנחת חייב להכריז שמקומו סימן אבל
מצאן ברשות הרבים הרי הן שלו מפני שמתגלגלי
ברגלי בני ארם ואין מקומו סימן אבל עומרים ק
צדילים שאינן מתגלגלים אפי' מצא ברשות הרבים
חייב להכריז שמקומו סימן ומקום שהכל רגילין
ליתן שם כגון חבית בשפת הנחל אינו סימן שהכל
מורקי חביותיהם שם כל דבר שיש בו סימן אפי'
הוא ברשות הרבים שהוא גרס ברגלי בני ארם חש

בשני עניינים קדוין אבל גם אפי' בשני עניינים ק
אין קדוין בר מי רש' זל' והרמבם זל' מי בהפרד
דשנים קדוין בעניין אחר ולא בשני עניינים ושל
דשלשה אפי' בעניין אחר אין קדוין וכן הרי"ן גמי
בפי שהיפסידו ספר ואין הבעלים בעיר

מצא בעלי חיים שצריך להוציא

עליהם הוצאות אם הוא דבר שעושה ואוכל בגוד
מרה וחמור מסמל בהם שנים עשר חוש מידת המ
שבורן ולקח שברן ומאכילן ואם יעלה בשבדן
יותר ישמרו לבעלים וכן תרגומה שהיא מסלת
בכל יום ביצים מסמל בה יב' חוש עגלים וסייח
במקום מרעה ג' חרשים שלא במקום מרעה שלש
יום אווזים ותרגומים קטנים שלשים יום גזול
צדולים חמשים ימים מכאן ואילך שם רמיהם ומגי
ומניחם ופרש' מוכרן בב' ומניח חרמים אצל
והרמב"ם כתב שיכול לשימם בעצמו אבל כד' מיהא צ
צריך ור' זל' מפרש שיכול לשומם בעצמו בלא בל'
דגזולו באותו הרמים וכן כתב א"א הראש' זל'

והרמב"ם כתב שם רמיהם עליו וחריהם שלו ויש
של הבעלים בשותפות ברד כל השם בהמה לחבי
לחבירו למחצית שבר ותפילין אין צריך
לשמרם אלא מוכרן מיר מפני שמצויין בכל פעם ל
לקנותם וכן פירות שהתחילו לירקב וכן כל ביד
ביצא בהן מוכרן מיר מה יעשה ברמים ישתמש
בהן לפי שחא שומר שבר עליהם אפי' אם לא נשת
נשתמש בהן בלא ברמי אבירה מפני שסודרה להש
לשתמש ליספל בה אבל מצא מעות או אפי' חפץ
ולא היה לו בו שום סודרה לשומרן אינו רשאי להש
לשתמש בהן לפיכך אינו עליהם אלא שומר חנם
וכן מי שהפסידו אצלו מעות של יתומים לא ישת
שתמש בהן הואיל והוא שומר חנם עליהן והרמב
ב"ם זל' כתב שהוא חייב באונסין על רמי אבירה וזה
דוח לשיטתו שכתב שהוא ש"פ שבר על האבירה
וא"א ח"ז' כתב בסברא הראשונה ולאחר שישתמש
במעות לבולי עלמא חייב באונסין שהוא שואל ע
עליהן כתב הרמב"ם זל' כל אהז הימים
שחא מספל בהן אם האבילם משלו גוסל מהבעל
ודאח שגזולו בלא שביעה פ"ב

חמיצא מציאה לא ישבע מפני תיקור

תיקור העולם שאם יצטרך לישבע יצחצה ולא ית
יחזירנה לבעלים ואפי' אם סועו שני ביטין מצאת
לי וזה קדוין יחד שאי אפשר לימצא זה בלא זה
וזו אומר לא מצאתי אלא אחת או שאומר שנים מצ
מצאתי וחזרתני לך אחר אין צריך לישבע

רש"י

מציאה מיר בשחג

בשחגיע לתור אר

ארבע אמותיו ק

קצאח אפי' שלא באתה לידו שהחבמים תקצו לאר
לאדם שיצנו לו ד' אמותיו ואם באו שנים כאחד ל
לתור ד' אמותיו או שעומרים שניהם וגמלה המציא
בתור ד' אמותיו קצו שניהם וכתב הרמב"ם שלא
תקצו ד' אמות אלא בעומר אבל במחלך לא וא"א ה
ח"ז' אומר שאין חילוק בלא בסימטא או בצירי ד'

המריצה

סימן מובהק ואחר חבילא עי' ינתן לבעל העדים
אפי' אינו מעיד שגמלה ממנו אלא מעיד שחאר
שלו מחזיקין לה בחזקה ולא אמרינן שמכרה ג
נתנו שניהם סימנים ואחר מהם הביא עור עד אחר
ואפי' אם מעיד שראו שגמל ממנו עד אחר במאן דל
דליתיה ותחא מוצחת עד שיתברר ומיהו א"א ח"ז' זל'
בתב אותו שחעד מעיד בנגדו ישבע דלא גרע משא
משאם היתח בירו והיה אחר אומר שלי הוא והיה
הער מסייעו ואם ישבע יתבטלו דברי הער ואם לא
ישבע ינתן לבעל הער

עדים והשיגי הביא עדים שגמלה ינתן למביא עדי
גמילה דשמא האחר מכרה לזה אחר אומר מדת א
ארבה וחשיגי מירת דוחבה ינתן למירת ארבה שא
שאיפשר ששיער הרמאי מרת דחבה בשחיה ביר חב
הבעלים אבל מירת אורבו אינו יכול לשער א
אחר אומר מירת ארבה דחבה כל אחר בפרס וזה
דחשיגי אומר מירת האורד והרוחב ביחד ואינו יוד
יודע כל אחד לברד במה חיא ינתן למרת ארבה ורח
דחבה אחר אומר מירת אורבה ורחבה וחשיגי

אומר מרת מסקלה ינתן לבעל המסקל שאין דר
לשקול חסלית לפיכך חיי סימן מובהק חבדין
או חוריע לשביציו ולא באו הבעלים תחא מוצחת
ער שיבא אליהו זל' וכל זמן שהיא אצלו כתב הרמב"ם
הרמב"ם זל' שחא שומר שבר עליה מפני שצריך לי
ליספל בה וכל זמן שמספל בה הוא עוסק במצוה
ומסור מן המצוה וזהו שבר ור' זל' כתב שאינו א
אלא שומר חנם עליה ולזה חסבים א"א הראש' זל'

כל זמן שהאבירה אצלו צריך ליספל בה שלא תפסד
ולחשביה בגוד לגזוז הצאן ואפי' גיזת גזב חשור
שהוא דבר מועט צריך ליספל בו מצאבדות מצע
מצערה אחר שלשים יום אבל סמי לא שתתקלקל
ולא ינערה במקל ולא בשנים אלא אחר מצערה ב
בירו בלא בשל משתן אבל של צמר חניעוד קשה ל
לח בר מי רש' ורוב אלפס' לחפר דמשל משתן ג
ציעוד קשה וסוטה על גבי מיסה לצורבה
לבר ולא לצורבו אפי' אם היא גם צריבה לאותו ש
שומר ואם יש לו אורחים לא יסתחנה בפניהם

אפי' לצורבה לבר שמא תגב בלי עצי ישתמש בהן
לצורבו מעט ברי שלא ירדבו בלי צחושת ישתמש
בהן בחמין אבל לא על ידי האור ומי רש' שלא
יהן החמין על גבי האור בלי בסת משתמש בהן
בצינן אבל לא בחמין שמשחירן מגרפות וקדרות
משתמש בהן ברד אבל לא בקשה מצא בלי זהב וכל
דבלי זבובית לא יגע בהן ער שיבא איהו וברר
שאמר באבירה בר אמר במקורו שחלכו בעליו ל
למריגת חים אבל אם הם בעיר אין צריך ליספל ב
בהן שיבוא הוא ויספל בשל מציא ספרים
קורא בהן אחר שלשים יום ברי שלא יתעפשו וא
דאם אינו יודע לקרות בהן גוללן אחת לשלש יום
ולא ילמד בהן דבר שלא למד מעולם מפני שצריך
עיון רב ויבא להשהותו למצוי יותר מכדי צורך חס
חסמר ולא יקרא פרשה וישנה ולא יתרגם ולא ית
יפתח בו יותר מדמיון ולא יחיד ב קורין ביחד בע
בענין אחר שוח מוסר לבאן וזה מוסר לבאן אבל

המקור וכל מה שציל לעצמו וזה
זה ברבש וזה בא בקצקצים וקצקצים
ברבש ואמר בעל הקצקצים איני מציל את הרבש
שתתן לי חציו או בר ובר רמי וקבל עליו בעל הרב
הרבש אין לו אלא שברו חראוי לו ביון שלא המסיר
בלום וביורא בו הדי שחיה בורה מבית ח
האסורים והיה מעבדות לפציו ואמר לו סול ריצר
והעביריני אין לו אלא שברו היה ציר ואמר לו בס
בסל מצירתו והעביריני צריך להת לו כל שברו
לסל

הרואה

את האבירה חייב
לחשיבה בחנם
בדא שהוא בסל

אבל אם הוא עוסק במלאכה יכול לקבל עליה שכר
ולא יסול כל שבר ביסול מלאכתו בגון אם בסל מ
ממלאכתו בסלע בשביל החשבה לא יתן לו סלע אל
אלא בפי מה שחיה רוצה ליקח להתבסל ולעסוק ב
בחשבתה בגון שחיה עוסק במלאכה שחיה צוסל ע
עליה דריגרים ולחציחה ולישב בסל היה צוסל די
דיגרי ולחציחה ולחתינסק בחשבת היה צוסל בדי
דיגרים צותנים לו ב ריגרים אפם שמגיע לו ריגרי
בשכר החשבה ביון שלא חייבתו תורה לחציחה של
ולחתינסק בחשבה יכול ליסול שבר החשבה אפי ע
ער ברי האבירה בגון שאינן שוח אלא שגרי דיגרים ד
וחיינו אם עשה מעצמו אבל אינו חייב לחציחה את
מלאכתו ברי לחשיב ולחציחה משברו כלל דאם הו
הוא בסל צריך לחשיב בחנם בדמירס לעיל לסיכ
אם שבר החשבה יותר משכר הבסלה בגון שעל מל
מלאכתו היה צוסל ריגרי ועל החשבה ב ריגרים אי
אין לו אלא ריגרי ולגבי חמותי במי שאין לו מלאכ
מלאכה רמי דאם אינו רוצה לפחות מסלע שהוא ש
שבר בסלתו אינו חייב לחשיב אלא אם הבעלים שם
או ג שחן בדי יתנא ויאמר על מנת בן אשיב שיתן
לי כל שבר בסלתי דאם אינו שם ולא ג של קודם
דאינו חייב לחשיב ומיחו אם הבעלים או בדי שם
דאמר לו חשב דאתן לך כל שבר חייב לחשיב אחאם
לא ירצו וגם הו חייבין לית לו כל שברו אפי אם
מסקו לו יותר מן הראוי וזה דאמרינו שלוקח בס
במועל בסל דווקא כשעושה מעצמו ואין הבעלים
שם אבל אם הם שם ולא חתנא וחציחה של וחשיב
לא יסול אלא במועל בסל לגמרי בגון שאם מלאכ
מלאכתו סלע ולישב בסל היה צוסל ריגרי ולעסוק
בחשבה היה צוסל ב ריגרים אין לו אלא ריגרי אחר
ציון שחבעלים שם ולא חתנא איחו דאמסיר אגמשי
ולא יסול כלל על החשבה

דגון

אבירה גרי

מותרת לא
מבעל כל זמן של
שלא הגיע לירדו

שאינו חייב לסירוח אחריו ולחשיב אלא אפי אם ב
באתה לירד מותרת ולא עור שיש איסור ברבר אם
מחזירין לו ואם יש חילול השם אם לא יחזירנה לו
חייב לחזירנה לו ובתב דרמב"מ לזל ואם י
מחזירנה לו ברי לקרש את השם בדי שיתמאר ישרא

דירעו שחם בעלי אמונא חרי זה משדבא ובעל מ
מקום מכניסין בליהם מפני הגנבים עם בלי ישראל
מפני דרבי שלו אבל אבירות של כל ישראל חייב להת
לחזיר לו ואפי הוא אוכל גבילות לתיאבון לא שג
שנא אבירות מסלסליו לא שנא אבירות קרסע שאם מ
דואח באר מים לשסוד שדח חייב לגרור מפניחם ב
צוי לחציל אבל אם אוכל גבילות לחבעים חרי ד
זה מין ומיצין ואמיקררוסין ועוברי פו ופחללי שב
שבת במרחסיא אין מחזירין לחז אבירות מיש
שמורד הנאה מחבירו מחזיר אבירותו לא שנא אם
לא שנא אם גכסי מחזיר אסורין על בעל אבירה לל
אם גכסי בעל אבירה אסורין על המחזיר או אפי א
אם גכסי שגיהם אסורין זה על זה ובמקום שגוסל
עליה שבר אם גכסי בעל אבירה אסורין על המחז
המחזיר או אפינא יפול חשבר להקדש חתול
דע חחורג לקסנים אין צריך לחשיבו לבעליו דאין
בו משום גזל אלא כל המוצא חורג דזוכה בעורר
אמר לו אביו אל תחזור את האבירה לא ישמע לו
לסל

חשבה
אם הוא
מכיר את

ביצור מצות

הבעל יסמל בה ער שיציענה לירד לא הגיעו לירד א
אלא נתנו לגינתו או לחורבתו יצא אפם שלא ירע
ירעו הבעלים ובלבד שתהא משתמרת שם בתב
הרמב"מ לחזירה למקום שחבעלים גכסין וירצ
וירצאין שם שחרית אינו חייב ליסמל בח יותר דחר
שחרי רואים הבעלים אותה ואפי שהוא מקום שאי
שאינו משתמר אבל בעלי חיים לעולם חייב ליסמ
ליסמל בחן ער שיחזירה לרשות בעליהן פב ח
חחזיר הבחמה לרשות הבעלים וברחה אפי במה מ
פעמים חייב לחזיר דאם אינו מכיר את הבעלים
מכריז עליה ותניא בראשונה כל מי שמוצא אבירה
מכריז עליה שלש דגלים ואחר חרגל האחרון שבעה
ימים משחרב המקדש התקינו שיחזירנה בבתי
בביות ובבתי מדרשות משלבו האגסין שאמרן שב
שכל מי שמוצא אבירה חייב למלך התקינו שיחא מ
מודיע לשביציו ומידועו דרין וחיבא וליבא למיחש
לחאי אונסא צריך לחברין בבתי בביות ובבתי מ
מדרשות וביצור מכריז מזכיר שם האבירה ואד
דאמר חמץ מלוג מצאתי ואינו חושש לרמאי שבק
שבקל ימצא סימן ביון שמזכיר שם האבירה שחרי
אין מחזירין אלא בסימן מובהק ותניא ב
בראשונה כל מי שאבירה לו אבירה חיה צותן סימן ו
דגוסלח משרבו/חרמאין התקינו שיחזירנה לר
חבא ערים שאין רמאי אתה וסול והאירגא ב
בולחו ברוקת רמאי וחרמב"מ לזל כתב א
אפי בסימן מובהק אין מחזירין לו ער שיבא עדל
שאינו רמאי ואף חריל כתב שאין צריך ערים א
אלא משאינו צותן סימן מובהק אבל צותן סימן מובה
חייב לחזיר לכל אדם ומנה ומבנין ומש
דמשקל ומקומה חשיבי סימן מובהק באו שגל
דכל אחר צותן סימן מובהק לא תגתן לשום אחר א
אלא תהא מוצחת ער שתכרר בערים בתן האחר ש

בוא שהוא בשל ממלאכה אבל אם הוא עוסק במלאכה
במלאכה רשאי לישול שכר על בסלותו וריצו במה
שמירשתי בחשבת אבירה
מורק וטען אמי במה מעמים חייב חיו חבילים ש
שם וחלר וישב לו ואמר לו הואיל ועליר מצוה למ
למורק ולטעון עשה מסור אבל אם אין חבילים
שם אי שחיה שם והוא זקן או חולח חייב
חיה עליו יותר ממסא חייב אבל
אם החמוד רבנו לרבוץ המיר תחת פסא או שהוא
ומסא עליו אינו חייב מאימתי חייב למר
למורק ולטעון עמו משידאחו ראיה שהיא כפני
שחרי נאמר בי תראה ובתיב כי תמלע ושיעיר חבמ
משיחיה ביניהם לטו אמות וב שלישי אמה ואם ר
רחוק יותר אין זקוק לו ולאחר שמרק וס
וסעו צריך ללכת עמו מיל שאם יפול יחזור ויסייע
ויסייעו אבל צריך ליתן לו שכר על זה חיה
בחן והבהמה בבית הקברות אינו מסמא לסייע
ובן אם הוא זקן ואינו בכור שימורק ויסעון ואם
חיה שלו חיה מניחו גם בשל חבירו אינו חייב
ובתב הרמבם זל ואם הוא חסיד ועשה למר
מסורת הרין אמי חשיא הגדל ודואה בהמת חביר
דובצת תחת משאח של חבו או קנים או פוצא בחן
מורק וסועו עמו אבל אם חרזל בתב כיון והתורה
מסירה לזקן אין לו לזלזל בכבוד תורתו ואיסורא
הוא גבי דירה אם יזלזל בכבוד תורתו והחכם שם
שכא לעשות למני מסורת הדין יותר ממנוצ
שעשה ר' ישמעל ב' יוסי שאמר לו אדם אחר בא וסר
דאייעני לטעון משא של עצים וקנאם ממנו ר' ישמע
ישמעל שלא חוצר לסייעו אבל אין לו רשות לזלז
לזלזל בכבוד
תחת משא ואחר מורק וצריך לטעון מצוה למר
למורק תחילה משום צער בעלי חיים ואח' יסעון
בוא בששניהן אהובים או שזואים אבל אם א' שדגא
וא' אהבו מסייע את השדגא תחילה ואפי' לטעון
ברי לכותאת יצור קיימא לו צער בעלי חיים ו
דאורייתא למיכר את במקום שאינו חיו למורק
בגון בחמור שהוא רבנן או שהוא עומד או שחביל
חלר וישב לו ואמר לו מורק שמסור מצד מדיקה
חייב משום צער בעלי חיים ונפקא מינא שאם יר
ליתן לו שכר שרשא לקבלו
חייב טעינה אלא בשרא אבל לא בגור אלא שהכנס
שחכמים אמרו בבחמת גוי אם חגוי שם צריך לטע
לסעון עמו משום איבה למיכר אם בא הגוי לחסע
לחטעינו ויז צדד אין צריך לסייעו וליכא איבה
ובמדיקה חייב אפי' אין חגוי שם משום צער בעלי
חיים בתב הרמבם זל בחמת גוי והמשא של ישראל
אם חגוי מחמר אחר בחמתו אין זקוק לו ואם יש
שם חייב למורק ולטעון משום צער ישראל ובן אם
היתה הבחמה של ישראל והמשא של גוי חייב למורק
ולטעון משום צער ישראל פ' ואין דבריו מוט
מובנים לי בדישא שחגוי מחמר למה אין חייב לסיי
לסייעו משום איבה ובי גרע מבחמה והמשא של גוי
ובן בדישא בחמה של ישראל והמשא של גוי
גוי למנה לי משום צער ישראל תימורק ליה משום

מצוה מדיקה בלח שהיא בהמת ישראל חגויים
שדליו של אחד מהם רעועות אין חביריו רשאים ל
להקדים ולעבור מעליו גמל רשאים לעבור מעליו
אחר רבוב ואחר טעון וחורר צד לחם
מעבירין הרבוב מפני הטעון אחר דיקן ואחר
טעון או רבוב מעבירין חריקן מפני הטעון והרבו
והרבו חיו שניהם רבובין או סעוין או ריקצין
אז עושינו משרה ביניהם ובן ב' ספינות שטונעות
ע' בזו בנהא אם שתיהן עובדות שתיהן טובעות ו
ואם יעברו בזה אחר זה יעברו ובן ב' גמלים שמו
שחבילי זה את זה במעלה גבוהה אם שניהן עוברי
גמלים ואם יעברו זה אחר זה עובדים א' סעוניה
ואחת אינה טעונה תרחח שאינה סעונה מפני הט
טעונה חיו שתיהן שוות והאחת קרובה לעבור ו
יותר תרחח לאחריה אותה שאינה קרובה לעבור
חיו שתיהן קרובות זה בזה ושתיהן טעונות או
ריקנות יסילו משרה ביניהן ומעליו שכר זה לזה שות
שתחזור לאחרה שידרה המהלכת במדבר ועמד ע
עליהם גייס לסורפה ומססו עמהן ונתנו ממנו לה
לחן מחשבין אותו לפי ממנו ולא לפי גפשותו וא
ואם שכר תייר לגחותם חורר שלא יסתכנו מפני
חיות וליסטיין חצי שכר התייר יתנו לפי גפשותו וזה
וחצו לפי ממנו ולא ישנו ממנה החמרים ורשא
ורשאים החמרים להתנות שכל מי שתאבד לו חמורו
שיתנו לו ואמר אחר אבדו במשיעה אין בותא
לו חמור אחר ואם אמר תנו לי דמי חמורי שאינו רר
רדצה ליקח חמר אחר ואשמוד עמכם בבתחילה אי
אין שתענין לו אפי' יש לו עוד חמור אחר שיתר מר
מוסר גמל לשמוד על שנים
המהלכת בים וביקשה ליטבע חרדו בים לחסל מ
ממשאח מחשבין לפי משאיו ולא לפי פגון ואפי'
ישנו ממנה חסמנים ורשאים וספגים להתנות בל
ביניהן שכל מי שתאבד לו ספינתו תעניין ספינת
אחרת אבדה לו במשיעה או שפירשה במקום ש
שאינו חסמנין חולבין אין מעבירין לו אחרת

של חמור

של חמור
בל הקורם
לא שגאחו לו בעלים והמקדירוח לא
שהוא מוקדיר ועומד והוא שימקדירגו בעליו
גמור אבל אם אינו מוקדיר אלא לעניים ולא לפי
לעשירים לא חוי חמקד בתב הרמבם זל חמ
החמקד חרי הוא גמור ואסור לחזור בו ומה
חמקד שיאמר בכסי אילו יחד חמקד לבל בין מסל
מסלולי בין מקדקעי ובל הקרם בחן זבא ואפי' ד
זה החמקד חרי הוא בשאר כל ארץ וזבחה מר חמ
חמקד עבדיו הגדולין זכו בעצמן קטנים כל הקד
חמקד בחן זבא בחן אמר דבר זה חמקד וזה חרי
חשיגי ספק חמקד אבל אם אמר וזה גמור זה א' שא
שאמר וזה זה חוי גם חשיגי חמקד גמור הוא
ובתב עוד דבר תורה אפי' חמקד גמלי אחר חוי חמ
חמקד אגל חכמים אמרו שלא יחא בפחות משל שות
חמקד ראש זל בתב שאם חמקדיו אפי' ביו לבין ע

דעות וחרבים אבל ברשות הרבים זכרונה חבירו ל
לא תיקנו שיקנו לפיכך ראה את המציאה ברשות
הרבים ונפל לו עליה לקנותה לא קנאו עד שיגיע
לירד ואם קדם אחר והגיעה קנאה ואע"פ שאם
הגיעה המציאה לחצירו שקנאה לו אפי' אינו עומד
אצלו בלא שמשמרת בתוכו אבל אם אינו משתמר
בתוכו אינו קנאה לו אלא אם כן עומד אצלו ואפי'
אם אמר תזכה לי חצירי בכל מציאות שיבואו לתוכו
היום כיוון שאינה משמרת לא קנאה ואם יצא לו שם
מציאה בעיר והוא אמר כן אז קנאה לו לפיכך אם
היה צבי או גוזלות בתוך שדה ואחרים באין ליט
ליטלם ולזכות בהן אם הם בעצית שיכול לרוץ את
אחיהם וליטלם בגז שחצבי שבור וגוזלות שלא
פרחו או שעומד בקרוב להן צמצא שנשמדים בתוך
שדה וזוכה לו שדה אע"פ שאינו אומר תזכה לי ש
שדי אבל אם אינו יכול להגיע או שאינו משתמר ב
בתוכו אינו קנאה לה אפי' אמר תזכה לי שדי והר
דחלמם ז"ל כתב אפי' משתמר בתוכו אינו קנאה לו
אלא שיאמר תזכה לי שדי דא"ל כתב בסברא הרא
הראשונה קטנה יש לה תורת חצר וז' אמות לקנו
לקנות לה וקטן איז לו תורת חצר ולא תורת א
אמות

המגביה

מציאה לחבירו
קנאה אפי' לא
אמר לו תחילה
להגביה לו הגביהו שנים באחד או אפי' הגביה את
אחר ראש האחר תחילה ובא השיגי והגביה ראש ה
השיגי קנאה שניהם
לפסח לא קנאה ולא עור אלא אפי' הגביהו חרש
ופסח באחר לא קנאה ולא זה ולא זה ואם חטפה את
אחר מירם קנאה ומיהו מה שבור כל אחר קנאה
ופי' הראב"ד וזקא שלא הגביה פסח ברי שאם יצא
איתח חרש שהעקר מעל גבי הקרקע אבל אם הג
הגביה אותה בגבי שהעקר מעל גבי קרקע קנאה
שאינה מוגחת על גבי קרקע בהגבתו ואיך ידאג
לאה הראש אלא הפישה הח"ש מבטלת קניית הפסח
המקח הגביהו שני חרשים קנאה שניה
סלית שמוצח חצי עג עמוד שהגביה ג' טפחים וחציה
ע"ג קרקע ובא אחר והגביה ראש האחר שעל גבי קר
קרקע ונתק ראש השיגי מעל גבי עמוד ונפל ע"ג
קרקע קנאה ביון שראש האחר עריון בירד וראש
השיגי היה מוגבה מכחו ג' טפחים מן הארץ אבל ל
לא היה ראש השיגי עריון בירד בעור שהסלית באוי
באיר לא קנאה ואע"פ שהיה מוגבה מכחו ג' טפחי
ביון שעתה עלה בולה בארץ ובן אפי' ראש האחר ב
בירד ולא ניתק ראש השיגי מעל גבי העמוד לא ק
קנאה אע"פ שאילו נתקו היה מוגבה מכחו
דאם סלית מוצח ע"ג רח ועלה מכחו ג' טפחים קנא
קנאו אבל לא עלה מכחו הראותו למעלה אלא אם
גפל לארץ אפי' שחרת גבוה ג' טפחים לא קנאה
ראה המציאה ואמר לחבירו זר
זכה לי בה ביון שהגביהו לצורכו אע"פ שלא הגיעה
המציאה לירד הריאה קנאה ואיז המגביה נאמן לו
לומר לצרכי הגבהתה ואם אמר תגיהו לי ונשלח

דאמר אני זכיתי בה קנאה ביון אם אמר זכיתי בה
תחילה לצורכי ביון אם אמר הגביהו תחילה לצו
לצורכך אבל עתה אני רוצה לזכות בה אבל נתנה
לירד הריאה ואע"פ אמר זכיתי בה תחילה לא אמר כל
כלום וזה צמי אם הגביה מעצמו לצורך חבירו נע
צעשה שלוח דוכה בשבילו דאינו יכול לחזור בו א
אלא שנאמן לומר לצורך עצמו הגביהו כל זמן שח
שהיא בירד מה שאין בו כשאמר זכה לי שאפי' אם
הגביה סתם אינו נאמן לומר לצורכי הגבהתה אפי'
אפי' בעורה בירד

מציאת

חדש שוטח וקטן
אין בחזקת א"א
עשירי דרכי שלו
שלוש לפיכך אכזלה אחר מירם אין מוציאין או
איתח מירד מציאת בנו ובתו הם הסמוכי
על שולחנו אפי' הם גרולים ומציאת בתו נערה א
אפי' אינה סמוכה על שולחנו ואפי' חיתה מכורה ל
לאחר לאמה ומציאת עבדו ושפחתו הבעני ומציאת
אשתו חז' שלו ומציאת בנו ובתו שאינם סמוכים ע
על שולחנו אפי' חז' קטנים ומציאת עבדו ושפחתו
העברים ומציאת אשתו המזורסת אפי' בספק גירד
גירוסים שחייב במינותיהן הם שלהם ומציאת
פועל צמי לעצמו והא דתניא פועל ששכרו בח' לע
לעשה מלאכה סתם מציאתו לב' מוקי ליה רב ב
פפא בגמרה ששכרו ללקט מציאות ומשכחת לה ש
שססח הצהר על כל גרותיו והוליד עמו רגלים ובש
דבשהצהר חוזרת לאחיד נשאר על פני השרה ושכר
ושכרו ללקטם וביון ששכרו לכר אפי' מצא מציאה
אחרת היא של בעל הכות כתב ה"מח"ז אמר לו
גבש עמי היום והוליכני ללקט מציאות מציאותהויל
לעצמו דמעיסקרא לא אישתעבר ליה אלא לגבש עמ
עמו ובשמוליכו ללקט מציאות לא הוצרך הפוע
הפועל לפרש שלא נשכר ללקט ומח' שוקט הוא ל
לעצמו אבל שכרו סתם והוליכו ללקט מציאות ה
חרי מציאותו לבעל רבית דמעיסקרא אשתעבר למ
למאי רבני בעל חזית וחז' צמי עבד עבדו

בהמה

אם אמר לו רבו צא ולקט לי מציאות מציאותיו לר
לרבו
של הפסח ובא
אחר לזכות בה או
שנים נקנית בדרך
שנקנית במכירה ולמעלה בארתיו בסימן ע"ג
ומציאת שטרות ושוברות כתבתי למעלה בסימן ע"ג
ומציאת גט ושובר של כתובה כתבתי באבן העזר
פריקה וסעיף
שפגע בחבירו ובהמתו
רובצת תחת משאה חייב מן
התורה לסייעו לפירקה ובן
אם צריך להסעינה משאוי חייב לסייעו אלא שבס
שבסעיף רש"י לומר לו לא אטעון עמד ער שתתן
לי שכרי אפי' אם הוא בטל ממלאכה לפיכך אם חר
הוצרך להתנות ביותר משכרו אין לו אלא שכרו הר
הראוי לו אבל בפריקה צריך לסייעו בחנם ב"א

מי

בוא שהוא בשל ממלאכה אבל אם הוא עוסק במלאכה
במלאכה רשאי לישול שכר על בסלותו וריגו במד
שמירשתי בחשבת אכירה
פרק וטען אמר במה מעמים חייב היו הבעלים ש
שם וחלר וישב לו ואמר לו הואיל ועליר מצוח לפי
לפרוק ולסעון עשה מסור אבל אם את הבעלים
שם או שחיה שם וחזא זקן או חולח חייב
חיה עליו יותר ממסא חייב אבל
אם החמור רבו לרבוץ המיר תחת משא או שחזא
ומסא עליו אינו חייב מאימתי חייב למר
לפרוק ולסעון עמו משידאחו דאיה שחא במגלי
שחרי נאמר כי תראה ובתיב כי תמגע ושיעור חבמי
משיחיה ביניהם וסו אמות וב שלישי אמה ואם ר
רחוק יותר אין זקוק לו ולאחר שטרק וס
וסעו צריך ללכת עמו מיל שאם יפול יחזור ויסייע
ויסייעו אבל צריך ליתן לו שכר על זה חיה
בחו והבהמה בבית הקברות אינו מסמא לסייע
ובן אם הוא זקן ואינו בכור שיפרוק ויסעון ואם
חיה שלו חיה מניחו גם בשל חביר אינו חייב
ובתב הרמבם זל ואם הוא חסיד ועשה לפני
משורת הרין אמר חשיא הגדול ודאח בהמת חביר
רובצת תחת משא של הבן או קצים או פורא בחן
פרוק וסעון עמו אבל אם הרצל בתב כיון והחורח
פסרה לזקן אין לו לזלזל בכבוד תורתו ואיסדור
הוא גבי דירהו אם יזלזל בכבוד תורתו והתבם סס
שבא לעשות לפני משורת הרין יותר ממנו
שעשה ר' ישמעל ב' יוסי שאמר לו אדם אחר בא וסר
דסייעני לסעון משא של עצים וקנאם ממנו ר' ישמעל
ישמעל שלא חוצר לסייעו אבל אין לו רשות לזלזל
לזלזל בכבודו חפוגע בשנים א' רובץ
תחת משא ואחר פרוק וצריך לסעון מצוח לפני
לפרוק תחילה משום צער בעלי חיים ואח' יסעון
בוא בשניחזן אהובים או שזואים אבל אם א' שזוא
וא' אהבו מסייע את השזוא תחילה ואמ' לסעון
ברי לבוחאת יצור קיימא לו צער בעלי חיים
דאורייתא למיבד אה במקום שאינו חייב לפרוק
בגן בחמור שהוא רבצן או שהוא עומד או שהבעל
חלר וישב לו ואמר ל' פרוק שפסד מצד פריקה
חייב משום צער בעלי חיים ונפקא מינא שאם ירד
ליתן לו שכר שרשאי ל' קבלו אין חיי
חייב טענה אלא בישראל אבל לא בגוי אלא שהבמ
שחבמים אמרו בבחמת גוי אם חגוי שם צריך לסע
לסעון עמו משום איבה למיבד אם בגוי חגוי לחסע
לחסעניו ויז צסד אין צריך לסייעו וליבא איבה
ובפריקה חייב אמר אין חגוי שם משום צער בעלי
חיים בתב הרמבם זל בחמת גוי והמשא של ישראל
אם חגוי מחמר אחר בהמתו אין זקוק לו ואם יש
שם חייב לפרוק ולסעון משום צער ישראל ובן אם
היתה הבהמה של ישראל והמשא של גוי חייב לפרוק
ולסעון משום צער ישראל ע"כ ואין דבריו מזה
מובנים לי ברישא שחגוי מחמר למה אין חייב לסיי
לסייעו משום איבה ובי גרע מבחמת והמשא של גוי
ובן בסיפא בחמה של ישראל והמשא של גוי
גוי למח לי משום צער ישראל תיפוק ליה משום מא

מצד פריקה בלח שהיא בהמת ישראל חמורים
שרעליו של אחר מהם דעונית אין חביריו ושאין ל
להקדים ולעבור מעליה גפיל רשאין לעבור מעליו
אחר רבוב ואחר סעון וחורר צר להם
מעבירין הרבוב מפני הסעון אחר ריקן ואחר
סעון או רבוב מעבירין חריקן מפני הסעון והרבו
והרבו היו שניהם רבובין או סעונין או ריקנין
אז עושינן פשרה ביניהם דבן ב ספינות שפוגעות
אז בזו בנחר אם שתיחז עוברות שתיחז סובעות ר
ואם יעברו בזה אחר זה יעברו ובן ב גמלים שמו
שפוגעין זה את זה במעלה גבוהה אם שניהן עוברי
גמלים ואם יעברו זה אחר זה עוברי א' סעונה
ואחת אינה סעונה תרחח שאינה סעונה מפני הס
וסעונה חיו שתיחז שותת והאחת קרובה לעבור יו
יותר תרחח לאחוריה אותה שאינה קרובה לעבור
חיו שתיחז קרובות זו בזו ושתיחז סעונות או
ריקנות יסילו פשרה ביניהן ומעלין שכר זו לזו שות
שתחזור לאחוריה שיירה המהלכת במדבר ועמד ע
עליהם גייס לסירפח ומססו עמהן ונתנו ממון לוח
לחז מחשבין אותו לפי ממון ולא לפי צפשות וא
ואם שכר תייר לנחותם חרור שלא יסתבנו מפני
חיות וליססין חצי שכר התייר יתנו לפי צפשות וזה
וחציו לפי ממון ולא ישנו ממנה החמורים ורשא
ורשאין החמורים להתנות שכל מי שתאבד לו חמור
שיתנו לו חמור אחר אברו בפשיעה אין נותני
לו חמור אחר ואם אמר תנו לי דמי חמרי שאני רר
רדצה ליקח חמר אחר ואשמר עמכם בבתיחלה אי
אין שחעני לו אמר יש לו עוד חמור אחר שיותר מר
מסר בפסד לשמור על שנים פשיעה המה
המהלכת בים ובקשה ליסבע חרקו ביה להקל מ
ממשא מחשבין לפי משאיו ולא לפי פפון ואם
ישנו ממנה חסמנים ורשאין וספגים להתנות כל
ביניהן שכל מי שתאבד לו ספינתו פשיעה ספינת
אחרת אגיה לו בפשיעה או שפשיעה במקום ש
שאי חסמנין חולבין אין מעמירין לו אחרת

בל רב

של חמור
בל הקורבן

לא שצאחו לו בעלים וחמקירוחו לא
שהוא מוסקר ועומד והוא שימקירנו בעליו
במור אבל אם אינו ממקירד אלא לעניים ולא לפי
לעשרים לא חזי חמקר בתב הרמבם זל חחמ
והחמקר חדי הוא בגור ואסור לחזור בו ומהא
החמקר שיאמר גכסי אילו יחז החמקר לכל בין מסל
מסלסלי בין מקדקעי וכל הקרם בחז זבא ואמ' ר
זה שהחמקר הוא בשאר כל ארץ וזבחה בו חמ
והמקיר עבריו הגדולין זכו בעצמן קסנים כל הקר
לקורם בחז זבחה בחז אפר דבר זה חמקר וזה חור
חשיני ספס חמקר אבל אם אמר וזו ממנו זה או שא
שאמר וגם זה חוי גם חשיני חמקר גמור הוא
ובתב עוד דבר תורה אמר חמקר בפני אור חוי חמ
חמקר אבל חכמים אמרו שלא יחא בפחות משלשה
ואם הראש זל בתב שאם חמקירד א' ב' ל' ע

דאמל איז זיכר' ב' קצח ב'ז אס אמר זכר' ב'ז
 תחילה לצורכי בין אס אמר הגבהית תחילה לצו
 לצורכך אבל עתה אני רוצה לזכות ב'ז אבל גתנא
 ל'יר הרואה ואח' אמר זכר' ב'ז תחילה לאמר ב'ז
 בלום וח' צמי אס הגביה מעצמו לצורך חבירו נע
 צעשו שלוח' דכה בשבילו דאינו יכול לחזור בו א
 אלא שנאמן לומר לצורך עצמו הגביהה ב'ז זמ' שח
 שהיא ב'ז מה שאין בו כשאמר זכר' ל' שאפי' אס
 הגביה סתם אינו נאמן לומר לצורכי הגבהית אפ
 אפי' בעורה ב'ז

רע

חדש שוסט וקסט
 אין ב'ז גזל א'א
 עשד' דרבי של

מציאת

שלום לפיכך אס גזלה אחר מידם אין מוציאין או
 א'תח מ'ז מציאת ב'ז וכת' הם הסמוכ' **מציאת**
 על שולחנו אפי' הם גרולים ומציאת ב'ז נערה א
 אפי' אינה סמוכה על שולחנו ואפי' חיתה מכורה ל
 לאחד לאמה ומציאת עברו ושפחת' הכנעני' ומציא
 אשתו זו של' ומציאת ב'ז ובתו שאינם סמוכים ע
 על שולחנו אפי' זו קטנים ומציאת עברו ושפחתו
 חעברים ומציאת אשתו המזרשת אפי' בספק גיר
 גירוש'ם שחייב במינותיהן הם שלהם ומציאת
 פועל צמי לעצמו והארתגיא פועל ששכרו ב'ז לע
 לעשות מלאכה סתם מציאתו ל'ז מוקי ליה רב ב
 פפא בגמרה ששכרו ללקט מציאת ומשבחת לה ש
 שססח הצהר על כל גרותיו והוליד עמו דגים ובש
 ובשהצהר חוזרת לאח' נשאר על פני השרה ושכר
 ושכרו ללקטם וב'ז ששכרו לכר אפי' מצא מציאת
 אחרת היא של בעל הבית כתב ח'מ'ז'ל אמר לו
 צבש עמי היום והולכי ללקט מציאת מציאותיו ל
 לעצמו דמעיסקרא לא אישתעבר ליה אלא לנכשע
 עמו ובשמוליבו ללקט מציאת לא הוצרך הפוע
 הפועל לפרש שלא צשכר ללקט ומח ש'וקט הוא ל
 לעצמו אבל שכרו סתם והולכו ללקט מציאת זה
 חרי מציאותיו לבעל הבית דמעיסקרא אשתעבר למ
 למאי רבעי בעל הבית וח' צמי עבר עכר
 אם אמר לו רבו צא ולקט לי מציאות מציאותיו לר
 לרבו

בהמה

של הפקר ובא
 אחר לזכות בה או
 שנים נקצית ברד
 שנקצית במכירה ולמעלה בארתיו בסימן קצו' ו
 ומציאת שטרות ושוברות בתבתי למעלה בסימן קצו'
 ומציאת גט ושובר של כת'בה בתבתי באבן העזר
 פריקה וסעיף

מי

שפגע בחבירו ובחמתו
 דובצת תחת משאה חייב מן
 התורה לסייעו לפירקה וכן
 אם צריך להסעיף משאי חייב לסייעו אלא שכס
 שבסעיף רש' לומר לו לא אטעון עמד ער שחתו
 לי שכרי אפי' אם הוא בטל ממלאכה לפיכך אס חו
 חוצר להתנות ביותר משכרו אין לו אלא שכרו הר
 הראוי לו אבל בפריקה צריך לסייעו בחגם ב'ז

דשות וחרבים אבל ברשות חרבים ובשרה חבירו ל
 לא תיקנו שיקנו לפיכך ראה את המציאה ברשות ח
 חרבים ונפל לו עליה לקנותה לא קנאו עד שיגיע
 לירו דאם קדם אחר והגביהה קנאה ואע"ל שאם
 הגיעה המציאה לחבירו שקנאה לו אפי' אינו עומד
 אצלו ב'ז שמשתמרת בתוכו אבל אם אינו משתמר
 בתוכו אינו קנאה לו א'א אם כן עומד אצלו ואפי'
 אם אמר תזכה לי חצירי בכל מציאות שיבוא לי תזכר
 היום כיון שאינה משתמרת לא קנאה דאם יצא לו שם
 מציאה בעיר והוא אמר בו אז קנאה לו לפיכך אם
 היה צבי או גוזלות בתוך שרחו ואחרים באין ל'ס
 ל'סלם ולזכות בחן אס הם בעצית שיכול לרוץ את
 אחיהם וליטלם בגז שחצבי שבור וגוזלות שלא
 פרחו או שעומד בקרוב להן גמצא שנשמרים בתוך
 שרחו וזוכה לו שרחו אע"ל שאינו אומר תזכה לי ש
 שרי אבל אם אינו יכול להגיע או שאינו משתמר ב
 בתוכו אינו קנאה להן אפי' אמר תזכה לי שרי והר
 דח'מ'ז'ל כתב אפי' משתמר בתוכו אינו קנאה לר
 א'א שיאמר תזכה לי שרי דא'ז'ל כתב בסב'א ח'א
 הראשונה קטנה יש לה תורת חצר וד' אמות לקנו
 לקנות לה וקטן אין לו תורת חצר ולא תורת ד' א
 אמות

המגביה

מציאה לחבירו
 קנאה אפי' לא
 אמר לו תחילה
 להגביה לו הגביהה שנים באחר או אפי' הגביהה את
 אחר ראש האחר תחילה ובא השיגי והגביהה ראש ה
 השיגי קנאוה שניהם **הגביהה**
 לפקה לא קנאה ולא עור אלא אפי' הגביהה חרש
 ופקח באחר לא קנו לא זה ולא זה דאם חספה את
 אחר מירם קנאו ומיהו מה שביד כל אחר קנאה
 ופי' ח'א'ז'ל דיוקא שלא הגביהה פקה ב'ז שאם יצית
 איתח חרש שהעקר מעל גבי הקרקע אבל אם הג
 הגביהה אותה ב'ז כרי שתעקר מעל גבי קרקע קנאה
 שאינה מונחת על גבי קרקע בהגבהתו ואיז'דאח
 לא'א הראש אלא תפישת הח'ש מבטלת קניית הפק
 הגביהה שני חרשים קנאוה שניהם **הפקח**
 סלית שמונח ח'ז' ע'ג' עמוד שגבוה ג' ספחים וחציה
 פ'ג קרקע ובא אחר והגביהה ראש האחר שעל גבי קר
 קרקע ונתק ראש השיגי מעל גבי עמוד ונפל ע'ג' קר
 קרקע קנאה ב'ז שראש האחר עריון ב'ז וראש
 השיגי היה מונח מבחו ג' ספחים מן הארץ אבל ל
 לא היה ראש השיגי עריון ב'ז בעור שהסלית באוי
 באויר לא קנאה ואע"ל שהיה מונח מבחו ג' ספחי
 ב'ז שעתה עלה בולה בארץ ובן אפי' ראש האחר ב
 ב'ז ולא ניתק ראש השיגי מעל גבי עמוד לא ק
 קנאה אע"ל שאילו נתקוה היה מונח מבחו
 דאם סלית מונח ע'ג' רח ועלה מבחו ג' ספחים קנא
 קנאו אבל לא עלה מבחו הראותו למעלה אלא צמ
 גפ' לארץ אפי' שחרה גבוה ג' ספחים לא קנאה
 ראה המציאה ואמר לחבירו זר
 זכה לי בה ב'ז שהגביהה לצורכו אע"ל שלא הגיעה
 המציאה ל'יר הרואה קנאה ואינו הגביהה נאמן לר
 לומר לצרכי הגבהית ואם אמר תגיהו לי ונשלח

נכסיו אם חייבין חזן בקבורתו
דמיר בשמת חגר חופקרו נכסיו ושעבוד קבולתו ל
לא מצינו שתהא מוטלת על שיעבוד נכסיו דמחיים
לא חל שיעבוד זה שאם בא בעל החוב וזוטל נכסיו
חמת בחובו איז מחייבין אותו לקבורו וכן מסק
ה'מב'מזל דאלמנה שגבתה כל הנכסים בכתובתה
דאינה חייבת בקבירת בעלה חיה לגר הרבה שנות
זה אצל זה ואין דבר מפסיק ביניהם תחזיק באחיו
מחס לקצות כולם קצת את כולם אפי' במכוש את
אחת לא פירש לקצות כולן אלא תחזיק סתם לא
קצת במכוש אחד אלא במלא מענה לאורך השרה ומ
ולרחבו אם גיבש בגבול השרה באמצעיתו קצת מ
מלא מענה לימינו ומלא מענה לשמאלו ומלא מע
מענה לפניו מרובע בגון אם המענה ה' אמה קנה ה'
על ה' ואם גיבש באמצע השרה קנה ה' על ה' בלא ה'
בשרה בית הבעל אבל בבית השלחין קוצין במכוש
אחר כל מה שנקרא על שם חגר בגון שאמר שרה כל
פלוז רגיל להשקות מכורו של פלוז ואם הוא אס
מסויים במצדיו בגון שיש ביניהם דבר המפסיק ה'
כל מה שחא בתור חמיצר קוצה במכוש אחר ומלא
ומחו דבר המפסיק בגון מיצר וחצר וה'מב'מזל
כתב שאם איז ביניהם דבר המפסיק והיא בקעה ה'
גדולה קוצה במכוש אחד כל מה שנקרא על שם אר
אותו חגר וא' ח'זל כתב בסברא הראשונה ח'
היו לו ב' שדות חלוקות במיצר ותחזיק באחד לקצת
לקצותה קצתה לקצותה ואת חבירתה אותה קצתה
וחבירתה לא קצת לקצות לחבירתה את אותה לא
קצת תחזיק בה לקצותה ואת המיצר ואת חבירת
אי שתחזיק במיצר לקצות את שתיהן מבעיא היא א'
אם קצתם או לא ולא איפסיסא לפיכך אם בא אר
אחר ותחזיק בהן בראוי קצת חיולו ב' בתים זה ל'
לפנים מזה תחזיק בחיצון לקצותו קצתו לקצות
ואת הפנימי חיצון קצת הפנימי לא קצת ואם תחז'
בפנימי לקצותו קצתו לקצותו ואת תחזיקו קצתו
שתיהן לקצות תחזיקו את הפנימי לא קצת ורב אל
אלפס נתן לפנימי כל ריון תחזיקו וכן כתב ה'מב'מזל
מזל וסברא הראשונה היא סברה ישבם ולזה הש'
הסכים א' ח'זל ביצר היא תחזיקה בנכסיה הג'
ברוך שמחזיק תלוקה בגון על גדר דפדך כל שהו
ברפרישין לעיל ויש שהיא תחזיק תלוקה ואינה ח'
תחזיק בנכסיה חגר בגון אכילת פירות ותלוקה ח'
תחזיק אבל לא בנכסיה חגר דאפי' אבל חמירות כמח
שנים ולא תיקן צות הקרקע לא חזי תחזיק למיכ'
המוצא שרה חגר חרושה וזרעה ולא ביסח אחר חור
חזרעה וצמחה ואכלה לא חזי תחזיק גיטת הש'
השרה מעצים ועשבים שבה אם ביון לתקנה לזר'
לזרעה ומעשיו מוביחים שביוון לכר בגון שליטס
חבל גדולים וקסגים קצת ואם אין גיבר מתוך מע
מעשיו שביוון לתקן לזרעה בגון שליטס הגדולים
חגית הקסגים לא חזי תחזיק ואפי' שאומר שביוון
לתקנה וגם מתקנה בכר שצריכין שיהו מעשית
מוביחין שמכווין לתקן הקרקע ברת ומירות
הגמנים ודריגי האילן אם גיבר שביוון לתקנה בגו
בגון שבת מבליצר קצת ואם איז גיבר בגון שבת

שבת הכל מצד אחד לא קצת חסדה פני השרה אם
גיבר שביוון לתקנה לזרעה בגון שלקחה ממקום
הגבוה ונתנה למקום הצמוד קצת ואם איז גיב
גיבר שמכוין לכר אלא להשוותה לעשות בה גירן בה
בגון שלא תפיר להשוותה בולה אלא משליך העם
העפר וחזרורות בכל מקום בלא תקפחה לא קצת
ברמפרשינן שצריך שיהו מעשיו מוביחין שמכוין ל'
לתקנה וכתב ה'מב'מזל וח' ח'גמי בלוקח רהדי רינא
חבי אכל רבינו האי כתב דלוקח יקצת בכל עניין
לעילם איבא הובחה וארעתא למיקניה עבר דא
דאי בפניו כל זמן שעסקי באותו עניין וראי ארעת'
למיקניה עבר ואי שלא בפניו ואל לר ח'ק וקצי
לכתמא שליותיה ומקצי עבר וארעתא למיקצי
עבר

הכונה פלטרין בנכסיה חגר ובא אחר ותעמיד לחז'
דלתות הראשון לא קצת שחרי לא עשה בלום בגוף
הקרקע וחזי במי שעושה כל של אבנים פ'ג הארץ ש'
שאינו קוצה וחשיני המעמיד דלתות קצת שחרי מ'
לזעיל להיות נשמר מה שבתוכו ובגון שעשה חול'
לזעיל וזעיל וח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
לא נעל ובא חשיני ונעל קצת וכתב ה' ישעיה ד'
לחפצים והאבנים בין אם הם שלו או של גר וקצת
דקצתם בכר בהגבהה חייב חשיני ליתנם לר וביון
שחראשון לא קצת הקרקע חזי ליה ביורד לתוך חו'
חורבת חבירד ובנאה שלא ברשות וה'מב'מזל כתב א'
אם חלבינים חזי של גר אע"פ שהגביהם ראשון לא
קצתם ביון שלא ביון לקצותם אלא על ירי בגיון
ובזה לא קצתם הילכ' בתרא קצת הכל אבל אם חז'
חלבינים משלו או משלו גר וביון לקצותם לא קצ'
קצת לא זה ולא זה ראשון לא קצת הקרקע בנפדי
בנפדישא דחשיני נמי לא קצת דל' לזעיל לתוך ח'
חורבת חבירד שלא ברשות ובנאה שימל לומר עצי
ראבני ארי צוסל ראבני צוסל לזעיל ח' ח' ח' ח' ח'
ארי צוסל צמחא שלא חזעילו דלתות חשיני בלום
אם יסול דראשון עצי ראבני חילכד אי קום ק'
קמא ומסלק דלתות דבתרא ואוק' איז דלתות מל'
מירייה קצת ואי לא דינא חבי רסקיל קמא לבינו
דיריח ובתרא דלתות וארעא חזי חסוק ברמעי קרא
שמתא דתחזיק בארעא זכה פ'ג וא' ח'זל
כתב דלא משכחת ליה וקצת חשיני אלא בשבחה ח'
הראשון בלביני חגר פ' פועלים שהם לא ביוון ל'
ליקצות וצמחא שנשאר חסוק ער שהעמיד חשיני
דלתות וקצת הכל בהעמדתו אבל אם בנה הראשון
בעצמו אם בנה משלו וראי לא יקצת חשיני חבניו
שבחה הראשון אלא הראשון צוסל עצי ראבני דא
זאת אם בנה משל חגר חזי קצתם בהגבהה העצים
דחאבנים ולא נשאר אלא הקרקע ואותו הקרקע ל'
לא קצת חשיני בהעמדת דלתות לפיכך לא משכחת
לח אלא בשבחה הראשון פ' פועלים בנפדישא

חמוצא פלטרין בגיון דעומדיו דחזי
ודוסיה בהן אפי' ציור או ביור של אמה על אמה
בגור חמחה קצת בן ואפי' לא צר בהן אל צורה אחת
של חיה או עוף קצת ביון וחשיבה המשיע מצד
מצעות בגבסי חגר ושכב עליהן קצת ח' ח' ח' ח' ח'

המקד דבר של המקד ובא אחר וישב אצלו לשמוע
 וחביט בו של יסלצו אחר לא קצחו אל ער שיגביחו
 אם הוא מסלסלי או יחזיק בקרקע בדרך שמחזיק
 חלוקה ואיזה דבר מופקר ועומד בגזן המרבה
 המרבות והימים והנהרות וכל אשר בהן לפיכך
 חצר וגזן חצרות וחייה או עזתן המרבות זכ
 זכה בהן כתב הרמב"ם ז"ל אע"פ שאין אדם רש
 רשאי לפרוע לצורה בשרה חבירו לצור חייה או עזת
 אף אם פירש וצר קצח ואם בעל חסדה עומד בצד
 חסדה ואומר יזכה לי שרי קצח בעל חסדה ואין לו
 לבעל המצורה בלום אבל הצד בביבד שיש לו ב
 בעלים אפי' הוא גרול מאר ואין מחוסרין צורה ח
 חריהן של בעל הביבד וחצר ממנו חרי זה גזל פ
 פ"ב ונראה דאפי' אם עומד בצד שרחה לא זכתה לו א
 אלא הוא בעניין שיכול ליקחם בתוך חסדה ברפרש
 לעיל ואז זכתה לו שרחה אפי' לא אמר בלום ר
 דגים שקצחו לתוך חסדיה קצאם בעל חסדיה ר
 ולא חשבינן ליה חצר המהלכת לפי שהיא נחה על
 המים והמים מוליכין אותה מי שפירש מצודה
 לצור וצר חייה ועזת ודגים ובא אחר וגטלם ממנה
 אם המצורה עש ייה בבלי חרי קצו לו כליו והגוסל
 ממנה גזלן הוא ומוציאין מירו ואם אינה בבלי א
 אז אין על הגוסל דין גזלן אבל אסור לו ליטלם
 עני המצוקה בראש האילן ומשיר פירותיה ונפלה ל
 לארץ אם באו לירד תחילה אין בהן משום גזל ל
 דאם גטלם אחר לאחר שנפלו לארץ מוציאין מירו
 אבל אם לא באו לירד תחילה אין בהן משום גזל ל
 להוציאן מיר הגוסל אבל לכתחילה אסור לו ליטל
 שחליים הגדילים בשרה פשתן מותרים לבל
 אדם ליטלם מפני שהם המקד שמפסידין את חמשת
 דאם עמד על המיצר או שגדלו כל צרכן אסורין
 כל שדה שיש בו בלאים בגזן שיש בו אחר מבד ממין
 אחר כמפורש בבבליים היא המקד וכל הקודם לל
 לזכות בזרעים שבה קצאם

עוד

דפ"ח
 יש דברים המותרים אע"פ
 שאינם המקד משום הקצת

יהושע שנוהגת אדבחה
 לארץ ואילנה שיחא כל אדם רשאי לרעות בה
 חבירו ודוקא בהמה דקה ביער שאי
 תנין גסים אבל בהמה דקה ביער שאילנותיו
 דקים או גסה ביער גסה לא ואין צל בהמה גסה ב
 ביער דקה ולא ומלקטים קוצים לחים המחוברים
 בכל מקום אבל התלושין או אפי' המחוברים והן יבי
 יבישים ובז כל שאר עצים בכל עניין אסור ומלק
 ומלקטין עשבין בשרה כל אדם בכל חסרות בכל ת
 חסרות חוץ משוח תילתו לפי שהעשבין יפיו לתיל
 לתילתו והוא שזרעו לאכול הקנים או שזרעו לח
 להאביל התילתו לבחמה שאז העשבים יפיו לח א
 אבל אם זרעו לזרע או העשבין קשין לח ומותר לו
 ללוקטן וקוטמין גטיעה בכל מקום ליסע או לח
 להרביב במקום אחר ולא יקפיד בעל האילן חוץ י
 מבגרוסיות של דית שאין רשאי לקטמן ובאשר יק
 יקטום ציר להגות בזיתים בביצה גבוה על פני ק

הקרקע דקנים ובגפנים יקטום מן המקד התחת
 התחתון ולמעלה בר מ' רש' והרמ"ח פ' בזית כב
 בביצה מעיקר הענף וכן בקנים ובגפנים מן המק
 המקד ולמעלה מעיקר הענף אבל אגוז האילן לא
 יקטום כלל ובשאר האילנות לא יקטום אלא מן
 הענפים הדכים וממקום שיש שם הרבה ענפים ו
 ומאילן חרש שאינו עושה פירות אבל לא מחנפ
 שנתקטן בכר ולא מגזע האמצעי שבראש האילן בי
 באמצעיתו ולא מאילן ישן שבכר עשה פרי מ
 מעיין הידנא אפי' מחרש בני חעיר מסתפקין ממנו
 ממנו וכו' מישן שהיה מעולם ומחבין בימים ש
 של כל אדם אבל אסור לכל אדם לצור ברשות וב
 ובמכמורות אלא לבעל חים ואפי' בעל חים אי
 אינו רשאי לפרוע קלע שלא יעבב מהלך הספיגות
 דגפנין אחורי הגדר אפי' בשרה המליאה ברבם שח
 שהריח קשה לה ונזסל הימנה צורד לקצח בו ל
 לאחר שנקצרה התבואה חולבים בשביל שעל פני
 חסרות ערין מרחשון שהוא זמן רביעה שגייה ומ
 ומשם ואילך אינו רשאי ליבנס בשרות שדריסת הרב
 הרגל קשה להן ומסתלקין לצירי הרבים ממ
 מפני היתירות ואפי' בשרה זרועה וחתועה בב
 בבירים בנות המורות ויוצא ער שיגיע לאם הדר
 הדרד ומשלם לו הפסדיו דמת מצוה קוצה מק
 מקומד וחוא שלא יחא מוסל על המיצר ואם ח
 חוא מוסל על המיצר מפניהו לימין הדרד או לשמא
 לשמאל שדה בור ושדה ציר מפניהו לשרה בור

שדה ציר ושדה זרע מפניהו לשרה ציר חיו שתיחן
 בורות או גידות או זרועות מפניהו לאיזה רוח שיר
 שירצה ר' יהודה אומר עוד
 תנאי בד' שיוציא אדם את זבלו לרשות הרבים בשע
 בשעת הוצאת זבלים וצוהו כל ל' יום כדי שיחא ב
 גישה ברגלי בני אדם וברגלי בהמה דמיהו אם ציד
 חזיק חייב לשלם ר' ישמעל אומר עוד תנאי בד'
 שמי שברח לו גחיל וישב לו על אילן חבירו שיכול
 להציל גחילו ולקוץ הענף דיתן לו דמי ענף ו
 והחזיק את חבירו שיש לו חבית של רבש שגסוקה ד
 וקרובה להיפסד והוא יש לו חבית יין וחבירו אומ
 שמוך יצור דאמלא חביתו דבשי הנפסד דאפדע לר
 רמי יגד שחייב לעשותו וכן אם יש לחבירו חמר
 חמר סעוד פשתן ומת חמר ולו יש חמר סעוד
 עציץ אמר לו לפרוק עציו ולהציל פשתנו והוא י
 יפרע לו דמי עציץ שחייב לעשותו ובתברב אלפס
 שאין הלבח לא כר' יהודה ולא כר' ישמעל וכן כתב
 הרמ"ח וא"ה ה"ז פסק בדבריהם

צוי שמבר קרקע לישראל וכל ממנו הדמים ולא כח
 לו חסר הרי הוא בהפקד וכל הקודם בהן זכה ו
 ולמעלה בתבתיו בסימן ס"ז

דפ"ח

שמת ולא חוליר בישראל אחר
 שנתגייר אע"פ שחוליר בגים
 בגיותו אין יורשים אותו וב
 וכל הקודם בהן זכה ואין בעל המיצר יכול לסלקו
 שהפקד אין בו משום ריגא רבר מצהא שאלה ל
 לא תרזל בר שמת ואין לו יורשין ובזבזו ישראל גב

מיתהו בזה שמת ודחיה אשתו מעוברת וילדה תאו
 תאומים או שהיו לו שתי נשים ומת וזה מעוברות
 אין חבבור גוסל מי שנים ואם יצא רוב פירות בת
 בחיי האב הרי הוא בילד וגוסל מי שנים אֶלֶם ש
 שלא יצא כל ראשו לאויר העולם
 שגולד סומסום דאֶלֶם גסרע וגמא זכר אינו גוסל
 מי שנים דבעיז שיהא זכר משעת לידה בכור ש
 שילדה אמד גמל תחילה אפי' שיצא רוב הגמל חי לא
 לאויר העולם זה שגולד אחריו הוא בכור לנחלה
 אבל בן ט' חרשים שיצא ראשו חי אין הבא אחריו בב
 בכור לנחלה הממלח במין כהמה חי
 חיה ועיה אפי' שיש בחציו צורת ארם או סגול או
 שלי או שפיר מרדקם או שיצא העובר מחותך נאי
 באיבריו הגולד אחר כל אחר האילו הוא בכור לנח
 לנחלה ואין עַל הממלח שפיר מלא פים או מלא
 גוגיז או מלא רם או כפיז דגים שקצים ורמסים
 הממלח למ' יום שחבא אתריהם הוא בכור לנחלה
 יוצא דומן הגולד אחריו אינו בכור לנחלה
 חבבורה תלדיה באב לפיכך אם אין לאב בנים
 אפי' נשא אשה שילדה בכר וילדה לו הוא בכור לנח
 לנחלה אבל אם היו לו בנים אפי' נשא אשה שלא יל
 ילדה וילדה אינו בכור לנחלה גוי שהיו לו בב
 בנים כגיותי ונתגיייר וגולדו לו בנים אין לו בכור
 לנחלה אבל ישראל שיש לו בן משפחה או גויה בן ח
 הגולד אֶלֶם הוא בכור לנחלה היה חבבור ממזר
 אֶלֶם גוסל מי שנים ואין עַל אם היה בן גרושה או בן
 חלוצה ספק בכור בגון שילדו ב' גסיו ביחד ואין י
 ידע איזו ילדה תחילה אם חובדו ולבסוף התערבו
 בותבין חרשאה זה לזה וגוסלים בין שניהם חלק
 בכורה לא חובדו מעולם לא מחגי לחי שיבתכו
 חרשאה זה לזה מי שלא שחתה אחר מיתה בעלה ב'
 חרשים וגשאת וילדה לסוף חרשים ואין ידע א
 אם הוא בן ט' חרשים לראשון או בן ז' לאחרון אין לו
 כלום מנחלת שניהם אפי' בפשוט והגולד אחריו גו
 גוסל בגבסי שגוי בפשוט אבל חלק בכורה אין לו
 אפי' פ' הרשאה שיבתכו זה לזה צאמנין על ח
 חבבור חיה אמו ואביו חיה נאמנת מיר אחר ש
 שגולד לאמר זה יצא ראשונה ומשיצא מתחת ידה א
 אינה נאמנת אמו כל שבעה ואביו לעולם א
 אפי' על מי שלא חוזק שבגו הוא אומר זהו בכורי
 גאמו וגוסל מי שנים אפי' בגבסי שיש לו כשהוא
 גוסל וכן אם אמר על המוחזק לגו בכור שאינו
 בכיר גאמו מי רשכם לאו בעדים מיירי שאם יש ע
 עדים עליו שהוא בכור אין האב גאמו להבחיסם א
 אלא בקול בעלמא והרמב"ם מי דאימכא מיסתביא
 דאי הוה מוחזק על יד אביו שהיה רגיל לומר בכורא
 הוא כיון שהגיר שוב אינו חוזר ומגיר אבל אי אב
 איכא ערים שגילד קורם לאחיו גאמן שהוא מעיר
 על זה שהוא בכור ואחר אומר שאינו בגו שמעו
 ערים שאמר מלוג בני בכורי הוא גוסל מי שנים מל
 מלוג בני בכור הוא אינו גוסל מי שנים רשמה בכור
 לאמו דואדקאמר אבל אם אמר רברים שמוביחים
 עליו שהוא בכור לאב אֶלֶם שלא מי גוסל בי שנים
 בגון שאמר מלוג בכור הוא ורוקו מרמא חולי העי

חעינים דגמירי שדק של בכור לאב מרמא ולא ח
 דק בכור לאב מי שנשתתק בורקין אותו ברר
 שבורקין לגיסיו במפורש באבן עזרא אם דומם ב
 בני בכורי הוא גוסל מי שנים סומסום שגסרע
 וגמא זכר אינו ממעט בחלק בכורה בגון אם יש ש
 שם ומנים ובכור ופשוט וסומסום חשבינן לענין
 חלק הבכורה באילו אינו וגוסל חבבור בחלק הב
 חבבורה ב' מנים וד' מנים חשבינן יחלקו ביניהם
 ויגיע לבכור ג' מנים ושליש ואילו היה ממעט לא ח
 היה מגיע לחלקו אלא ג' מנים וכן בן הגולד לאח
 לאחר מיתה האב אינו ממעט בכורה אם יש שם
 ד' מנים ובכור ופשוט וכן הגולד אחריו מות אביו ומ
 דמת גוסל חבבור ב' מנים בחלק בכורה וד' מנים ח
 חשבינן חולקים ביניהן גמא שיש לו ד' מנים
 ואם גולד בחיי האב שממעט אינו גוסל בחלק הבכ
 חבבורה אלא מנה וחצי ולכל אחר מנה וחצי הרי ש
 שיש לו ג' מנים ובשימות האח חולקין המנה וחצי
 חיי שאין מגיע לחלק הבכור אלא ד' מנים פחות ר
 רביע מן חבבור בחיי האב יורשין
 עומדין במקומו ליסול חלק בכורתו ברר שגוסל
 חלק פשיסתו כגון ואבן שמתהיו לו ב' בנים ב
 בכור ופשוט ומת בחייו ולזה בן ולזה בן בשימות
 דאוכן יסול בן הבכור פי שג' בגבסי באילו היה
 חבבור קיים ובן הפשוט יסול השליש לשון הרמב
 בם ז"ל וכן הדין בבני אחיו ובבני אחי האב ובכל
 היורשין אם היה אבי אחר מהאחין מהם בכור גו
 גוסל חלק בכורה שלו זה היורש מחמתו ע"כ וא
 ואינו מבין רביו ולא שייך בכורה אלא בן היורש
 את אביו ולא בשאר היורשין

נז

דע

חבבור גוסל מי שנים אל
 אלא בגבסי האב אבל לא
 בגבסי האם אפי' שהוא בכ

בכור לאב ולא חולקין בה הוא והפשוט בשוח
 שאלה לא חרזל שאלה דאבן שמת ודחיה ב
 בנים ואלמנה וחאלמנה מתה קודם שנשבעה על ב
 בתובתה אם יש לבכור מי שנים דמסמקא לו אם ל
 הגבסי קרדיין גבסי האם כיון שלא נשבעה על ב
 בתובתה השוכה כל זמן שלא נשבעה על כותם
 בתובתה ולא הגביהוה ב' את בתובתה כל הגבסי
 בחזקת בעלה ולא זכתה בהו כלום והבנים יורשי
 את אביהם ויש בהן וין בכורה אין חבבור גוסל
 מי שנים אלא במח שהוא נמוחזק בבית אביו בשמת
 אבל לא במח שראוי לבא לו אחר כך בגון אם מת י
 יעקב בחיי יצחק אין ראובן גוסל בה מי שנים במח
 שיוורשין מיצחק ולא גוסל מי שנים בשבח ששבחו
 גבסי לאחר מיתה אביהם אלא גוסל ב' חלקים כפ
 כמו שהן עם שבחן וגוהו רמים בשביל השבחה
 של חלק הבכורה לא שגא שהשביחוהו היורשים
 לש שבחו הגבסי מחמתו לפיכך לא מבעיא אם
 בגו בתים וגסעו ברמים והשביחו הגבסי שאינו
 גוסל מי שנים אֶלֶם שהוציאו עליה מתפיסת חבית
 אלא אפי' היה להם פרה מוחבית או מושכת ביד א
 אחרים שאין מוגתיה עליהם או שהיתה ידעה בא

אלף שלא עשה מעשה בנות הקרקע הואיל ונחנח
מבית הקרקע ודוקא שהגיע מצעות ושכב עליהן
אבל מצאו מצעות ושכב עליהן או שכב בבית בלא
מצעות לא קנה וכתב א"א ח"ז'ל שאם ערר בה שול
שולחן ואכל עליו קנה היתה מחיצה בניה בנב
בנכסי הגר, ובא אחר ובנה עליה מחיצה להחזיק בו
לא קנה אפי' גבלעו מחיצות התחתונות ונשארו
העליונות קיימות שבשעה שבנה לא הועיל ובשע
ובשעה שהועיל בא מאליו היה גורר ופדץ ולא ביר
ביוון להחזיק בגזו שהיה סבור שהוא שלו ונמצא
של גר לא קנה אבל אם היה סבור לזכות בנכסי הג
הגר פלוז ונמצא שלא היה שלו אלא של גר אחר ק
קנה מאחר שביוון לקנות משכונן של ישראל ביר
הגר ומת הגר ובא אחר והחזיק בו מוציאים אותו
מירד וביוון שמת הגר פקע שיעבורו וחזר לבעליו
והוא הריץ צמי אם יש לו משכונת קרקע מוחזק ביר
ישראל ומת חוזר הקרקע לבעליו משכונן של
גר ביר ישראל ובא אחר והחזיק בו הראשון קנה בנה
בגזר מעותיו וחשיני קנה המותר בלא שלא היה
המשכונן בחצר הראשון אבל אם הוא בחצירו ומסת
ומסתמר הראשון קנה הכל גר שמת ובזבזן יש
ישראל ובסיו ושמעו שיש לו בן או שאשתו מעוברת
או שעריון לא מת חייבים להחזיר החזירו ואח"כ ש
שמעו שהשמועה הראשונה אמת ובראשונה מת או
מת בנו או הפילה אשתו והחזיקו בהן אחרים המ
המחזיקים בשנייה קני והמחזיקים בראשונה לא
קנו גר שמת והיו לו עבדים גוולים וקטנים ה
הגוולים זכו בעצמם ויצאו לחירות והקטנים כל
הקידם בהן זכה גר שבזבזו ישראל את נכסיו ו
דהיו עליו חובות כל מלוה שנבגית מן היורשין ומ
זמן הלקוחות נבגית גם מאילו שזכו בהן ואין גר
גיבין מהן אלא בשבועות היו רבים שהחזיקו ב
בהן אחרון אחרון נמסר אין לו גבין משלפניו

משפטי נחלה וירושה

איש כי ימות וכו' אין לו ו
והעברתם את נחלתו לבת
לבתו מפני שאין לו בן
מעבירים את הנחלה לבת וכל יוצאי יריכו של בן
קורמין לבת בת קורם לאחיו וכל יוצאי יריקה של
בת קורמין לאחיו אחיו קורמין לאחיו ואם וכל י
יוצאי יריכו של אחיו קורמין לאחיו האב והאב קר
קורם לכל יוצאי יריכו נמצא סדר גלות גר
הוא מי שמת בנו יורשו לא נמצא לו בן רואין
אם יש לו זרע בן זכר או נקבה ער סוף כל הדורות
עומד במקומו ויורש הכל לא נמצא זרע לבן אם
יש לו בת תורישו לא נמצא לו בת רואין אם יש לו
לה זרע ביו זכר בין נקיבה ער סוף כל הדורות יור
יורש הכל לא נמצא לה זרע תחזור הירושה לאביו
של מת ואם אין אביו קיים תחזור לזרעו שהן את

אחי המת אם יש לו אח יורש הכל ואם אין לו אבל
חגיגה זרע ער סוף כל הדורות עומד במקומו לירש
לא נמצא לו אח ולא זרע ממנו תחזור הירושה לאח
לאחית המת או לזרעה ער סוף כל הדורות לא נ
נמצא לו אחות ולא זרע ממנה תחזור הירושה לא
לאביו אביו של מת ואם אינו קיים חוזרה לזרעו ש
שהם אחי אחי המת אם יש לו אחים או לזרע ער
סוף כל הדורות ואם אין אחים לאביו המת ולא זר
זרע מהם חוזרת לאחות אביו המת ולזרעה ואם אי
אין אחית לאביו המת ולא זרע ממנה חוזרת לאביו
אביו אביו של מת ואם אינו קיים מורישו לזרעו ש
שהן אחי אביו אביו של מת או לאחות אביו אביו של
מת ולזרעה ולפיכך על זה הררד הצחלה ממשימ
למעלה ער ראובן דלעולם בשאין האב ולא זרעו
ממשימת וזר אחר למעלה וחזברים וזרעם ער ער
עולם קורמים לצקיבות בגזו בנות אחי המת לאח
לאחות המת ובנות אחי אביו המת לאחות אביו המ
המת ראובן שהיו לו בנים ומתו בחייו
ואחר הניח ג' בנים וחשיני לא הניח אלא בת אחת ו
ואח"כ מת ראובן ג' הבנים הללו גוסלים החצי וב
זבת בן השני תסול החצי שכל אחר עומד במקום
אביו לירש חלקו ועל דרך זה חולקין לעולם
שכל מי שמוריש נכסיו ואין היורש קיים אלא יורשי
היורש ולאחר מבניו יורשים רבים ולשיני אין לו א
אלא בן אחר היחיד גוסל חלק בחלק המרובין

משפחת האם אינה קרויה משפחת
שאין האם יורשת את בנה לפיכך אחיו מן האם אין
יורשין זה את זה אלא כל אחד ואחד משפחת אביו
יורש אנתו אבל האיש יורש את אמו וכן הבת
את אמה אם אין לה בן שרינס בנכסי האם כמו בב
נכסין האב ששניהם יורשין אותה אלא שהבן זרע
זרעו קורמין לבת אין הבן יורש לאמו בקבר ל
להנחיל לאחיו מן האב שאם מת בחייה ואח"כ מית
אין אומרים אילו היה חי עורנו היה יורשה עכשיו
צמי אם אין לו זרע אלא אחיו מאביו יעמוד במקו
במקומה לירש אותה אלא אם יש לו זרע עומד במ
במקומו אבל אם אין לו זרע אין אחיו מאביו יור
יורשין אותה אלא תחזור וירושה למשפחת אביו

ובס עובד במעי אמו אינו יורש את אמו
אם מהה פשהיא מעוברת להנחיל לאחיו מאביו א
אבל אם מתה האם בחייו ואחר כך מת הבן אפי' ה
הוא קטן בן יומן הואיל והיה אחריה אפי' שעה אח
אחת נקח אותה ומנחיל לאחיו מאביו כל הק
הקורבין אפי' בעבירה יורשין כבשיריז ביצר היה
לו בן או אח ממזד הרי זה יורש בבשר ובז שאר כל
היורשין אבל בגז משפחה דגויה אין יורשין אותה
ר"ע

הבנות

ציטל פי שנים בגבס
אביו בין אם חגיג
בנים מרובין או מ
מדעסין לעולם הוא גוסל פי שנים באחר מן הבני
ואילו ב החלקין חסובין לו בת' אחר וצריכים ל
ליתנם לו שניהם ביחד כאשר בארת למעלה
ודוקא שגולד בחיי האב אבל אם גולד אחר מיתתו

בנים אלה שאינן נאמן עליו לומר אינן בני לעציו
 יוחסין ואין מחזיקין אותו ממזר על פי נאמן הוא
 לעציו ירושה ולא יורשנו פ"ב אמר זה בני וחזר
 ואמר עבדי אינן נאמן במה שיאמר עבדי אפי' בתוך
 כדי ריבוי שם היה עבדו לא קוריהו תחילה בני
 אפי' אם אינן משמשו אלא כבנו כך פ"י ר"ש ב"ר
 דוקא לאחר כדי ריבוי אבל חזר בו תוך כדי ריבוי
 נאמן אמר עבדי וחזר ואמר בני נאמן שמה שק
 שקראו עבדו ונזהר לומר משמשו בעבד ונאמן אמר
 אינן משמשו ושמשי של עבד אבל אם אמר עבדי
 זה ששנה בד ובר או ביצא בזה שאין אומרים אורח
 אלא לעבד וחזר ואמר בני אינן נאמן אפי' משמשו
 בעבד שם היה בנו לא היה אומר עליו בר ואם
 היה עבדו על המבט ואמר בני וחזר ואמר עבדי נא
 נאמן שלא אמר תחילה בני אלא לפיכך מן המבט
 אמר עבדי וחזר ואמר בני אינן נאמן והר"ה כתב
 הא דמהימן בבית המבט כי חזר ואמר עבדי ח"ו
 ולא איתחזק אימיה בבית ישראל אבל איתחזק אימיה
 בבית ישראל לאו כל במיניה למימר עליה עבדי רבי
 מתיבניה רחמנא אבריה בגון דאמר בני זה ממזר הוא
 דאיבא למימר אולווי מחייבי בריתות אינמי בגון ד
 דיריע רבר איתתיה הוא ואמר עליה רלאו בריה הוא
 והוה ליה ממזר מפילא אבל אעלמא לא מהימן וח
 זהאי ביון דאיתחזק אימיה בבית ישראל לאו כל במינ
 לאחזוקי בשפחה פ"ב כתב הר"ה פ"ב מ"י שהיית
 לו שפחה וחוליר פמנה בן ותיח צוהג בה מצהג בני
 או שאמר בני הוא זה ומשחררת היא אמו אם הל
 תלמיר חכם הוא או ארם בשר שהחזק בריקדוקי מ
 מצות הרי זה יורשנו ואע"פ כן אינן נאמן ושא ישרא
 שביא ראיה שנסתחררה אמו ואח"כ ילדה שהרי הות
 הוחזקה שפחה בפנינו ואם משאך הריסותה הוא
 ואין צ"ל אם הוא מהמפקדירן עצמו לבד הרי הוא כ
 בחזקת עבד לכל דברין ואח"כ מאביו מזכרין אותו
 ואם אין אחיד לאביו חרץ ממנו מתייבמת וזה הדין
 גראה לי שהוא על עיקרי הקבלה ויש מי שלא ר
 חילק בין בשיריו לשאר העם לעציו שלא ימכרו או
 אותו אחיו בלבר ויש עי שהורה שאפי' ליורשיו לא
 חלוק בשרא ואין ראוי לסמוך על דבר זה פ"ב

בנים אלה שאינן נאמן עליו לומר אינן בני לעציו
 יוחסין ואין מחזיקין אותו ממזר על פי נאמן הוא
 לעציו ירושה ולא יורשנו פ"ב אמר זה בני וחזר
 ואמר עבדי אינן נאמן במה שיאמר עבדי אפי' בתוך
 כדי ריבוי שם היה עבדו לא קוריהו תחילה בני
 אפי' אם אינן משמשו אלא כבנו כך פ"י ר"ש ב"ר
 דוקא לאחר כדי ריבוי אבל חזר בו תוך כדי ריבוי
 נאמן אמר עבדי וחזר ואמר בני נאמן שמה שק
 שקראו עבדו ונזהר לומר משמשו בעבד ונאמן אמר
 אינן משמשו ושמשי של עבד אבל אם אמר עבדי
 זה ששנה בד ובר או ביצא בזה שאין אומרים אורח
 אלא לעבד וחזר ואמר בני אינן נאמן אפי' משמשו
 בעבד שם היה בנו לא היה אומר עליו בר ואם
 היה עבדו על המבט ואמר בני וחזר ואמר עבדי נא
 נאמן שלא אמר תחילה בני אלא לפיכך מן המבט
 אמר עבדי וחזר ואמר בני אינן נאמן והר"ה כתב
 הא דמהימן בבית המבט כי חזר ואמר עבדי ח"ו
 ולא איתחזק אימיה בבית ישראל אבל איתחזק אימיה
 בבית ישראל לאו כל במיניה למימר עליה עבדי רבי
 מתיבניה רחמנא אבריה בגון דאמר בני זה ממזר הוא
 דאיבא למימר אולווי מחייבי בריתות אינמי בגון ד
 דיריע רבר איתתיה הוא ואמר עליה רלאו בריה הוא
 והוה ליה ממזר מפילא אבל אעלמא לא מהימן וח
 זהאי ביון דאיתחזק אימיה בבית ישראל לאו כל במינ
 לאחזוקי בשפחה פ"ב כתב הר"ה פ"ב מ"י שהיית
 לו שפחה וחוליר פמנה בן ותיח צוהג בה מצהג בני
 או שאמר בני הוא זה ומשחררת היא אמו אם הל
 תלמיר חכם הוא או ארם בשר שהחזק בריקדוקי מ
 מצות הרי זה יורשנו ואע"פ כן אינן נאמן ושא ישרא
 שביא ראיה שנסתחררה אמו ואח"כ ילדה שהרי הות
 הוחזקה שפחה בפנינו ואם משאך הריסותה הוא
 ואין צ"ל אם הוא מהמפקדירן עצמו לבד הרי הוא כ
 בחזקת עבד לכל דברין ואח"כ מאביו מזכרין אותו
 ואם אין אחיד לאביו חרץ ממנו מתייבמת וזה הדין
 גראה לי שהוא על עיקרי הקבלה ויש מי שלא ר
 חילק בין בשיריו לשאר העם לעציו שלא ימכרו או
 אותו אחיו בלבר ויש עי שהורה שאפי' ליורשיו לא
 חלוק בשרא ואין ראוי לסמוך על דבר זה פ"ב

אחר

מהאחין שאמר על אחד מן
 השוק זה אחיני ויש לו ל
 לחלוק עצמו בירושתינו
 אם שאר האחין מודין לו יורש עמהן וגם יורשת
 אם ימות ואם אין שאר אחים מודים לו אינן יורש
 עמהן אלא זה המעיר לברו נזתן לו מחלקו שמי

ב"י יורש שהוא ודאי יורש ויש אחר
 שהוא ספק איז ספק מוציא מירי ודאי והודאי גוסל
 אבל הדין שניהם ספק חילקין לפיכך מי שמת
 וחנית בן דבת וסומסום אם הנכסים מרובין שרין
 חבנים לירש ובנית ליחון חבנים ודחיו אותו אצל
 הנכבות ומיהו אינן ממעט חלק הנכבות אלא מ
 מוציאם ותחילה מוזגות לבנות עד שיבגור ואח"כ
 ב"י יתנו לסומסום פשיעור הזה ואם הנכסים מ
 מועטים שרין הבנות להיות ציזונות ואין לבנים כ
 בלום חבנות ודחיו אותו אצל חבנים ואין לו בלום
 ואם יש מותר פשיעור מוזן חבנות עד שיבגור גוסל
 בו חלק עם חבנים ממה נפטר ואם
 אין שם אלא סומסום ובת וחנכסים מרובין יסול
 הסומסום ג' חלקים פלגא שקיל ממה נפטר ואי
 ואירד פלגא שם זכר הוא ויש לו ליסול הכל חיל
 חילכר חוה ליה ממון חמוסל בספק וחולקין אותו
 החצי ואם חנכסים מועטים אין לסומסום בלום
 ואם אין שם אלא סומסום ובן וחנכסים מועטים י
 יסול הסומסום ג' חלקים פלגא ממה נפטר ואירד
 פלגא שם אקייבה היא ויש לו ליסול הכל חילכר

באמר אינו צוטל מי שנים לא בולר ולא משבח שחש
שהשביחה גזח חפרה ולא בשכירות חפרה לא מבע
מבעיא בשכירות שעלתה בה אחרי מות אביהם אלא
אפי' מה שנסלו פה בחיי אביהם אינו צוטל דהוי במ
במלוה ומיהו דווקא בהג' ובגז' שחת שגל ונעשה
תבואה או תמרים קטנים שגדלו ונעשו גדולים. א
אבל אילן דק. שנתעבה ונעשה גדול צוטל בו פי שני
שנים ואם מחמת הוצאה השביחה אינו צוטל בה
פי שנים ויהי פסק שצוטל פ'ש בשבח ויהי מ'ב' בת
שינו צוטל פי שנים בשבח ואפילו הבי בתב חניח
להם אביהם בהמה מיוחדת או מושכרת או היתה
דועה באפר וילרית הבכור צוטל בה פ'ש ובולדה ש
שחט אחד ממכירי אביו בהמה ואח' מת אביו צוטל
פי שנים במתנה אותה בהמה פ'ש ודעת לאז'ל נר
צוטה לסבא הראשונה ואם מיוחד הבכור בפסוק
ואמר אל תשביחו הצנבים עד שגולוק ולא שמעו ל
ל' והשביחום אם לא עשה בהם שינוי פגון שהיו ע
ענבים ובצרום צוטל פי שנים בשבח אבל אם עש
עשו בהם שינוי בגז' שררבו קנאום בשינוי דאי
ואינו צוטל פ'ש בשבח וגם לא בהפטר שאם צתקל
צתקל'לו הענבים משלמים דמי הענבים במז' שח
שהיו קורם הבציר וכן אם לא שינוי בגז' שבצרום
וגהקל'לו איז לו חלק בהפטר אפ' שיש לו חלק
בשבח ואינו צוטל פי שנים במלוה שחיה לאבי
לאביהם ביר אחרים אפי' אם היא בשטר לא שנא צב
גבי קדקע או מעית בול' במלוה בלא משכונ
אבל במשכונ פי ר' ט'ב' שצוטל פי שנים דבמחזק ר
דמי אפי' משכני בשעת הלואתו ואם המלוה על פ
משכונה של קדקע באתרא ולא מסלקי שקיל בה פ
פי שנים ובאתרא ומסלקי לא שקיל ופי' ח' יוסת
חלוי הא רשקיל באתרא ולא מסלקי דווקא בולא
מסא ד'מנא בחיי אבוהו. ואז בקדקע דמי ביה' ול
ולא מצי לסלקי אבל מסא ד'מנא בחיי אבוהו ל
לא שקיל ור' ט'ב' כתב הא ולא שקיל באתרא ש
דמסלקי חיינו באתרא ומסלקי מיד אמל בסתם
המקומות דסתם משכונה שתא הוי במכר לעולם
ואפי' לאחר זמן ובשחמשכונ פורה חשבינו ליה
בחזר ולוקח וכ' באתרא ולא מסלקי אפי' אחר ש
שהגיע זמנו פ'ש והא דאינו צוטל באתרא ומסל'ת
לבאור נר' ואפי' בגז' חשה הממושב אבל הר'ב'ל
פי' ולא אדומא ומשכונתא קאמר אלא אפירי דאביל
מההיא משכונתא בגייתא דהוי כמז' שבה וא' הבכור
צוטל פי שנים בשבח אבל בי גז' מחאי אדעא שקיל
בה פ'ש ומיהו אי גבי מעות לא שקיל בהו פ'ש דח
דזוזי לאו מוחזקי גינחו אבל באתרא ולא מסלקי
בזוז דקנה לחו אדעא לפירי במאן דקנה לחו גופא
דאדעא רמי פ'ש ואם היה לאביהם מלוה ביר בגז'
הבכור צוטל ממנה חצי חלק הבכור יצא עליה
עליהם שטר חוב בכור פורע פו פ'ש ואם אינו רוצ
רוצה ליטול פי שנים ולא לפורע פי שנים רשאי
דנפקא מינא ראם שאר חזירשים קטנים או אם אינ
אינו באו שאין הבעל חוב יכול לגבות ממנו אלא
בפי חלק הפשיטות כתב ח' יוסת חלוי דווקא בת
בחלק המכורת שהיא מתנה אבל בחלק הפשיטות

שכום שיחה כל הממוץ סוף חזונו ויחיה ממנו
לכל אחת בזה חזונו ויחיה ממנו
והאל לר' מ' יוסף

מחלה נועה חגלה מלכות

מחלה נועה חגלה מלכות

מחלה נועה חגלה מלכות

מחלה נועה חגלה מלכות

מחלה נועה חגלה מלכות

בשנתה מח
מחלה תחיל
ממונה להא
אחיותיה ל
לא נשאר ב
בירה מאומה
דכיר כל אחת
על ובשנתה
נועה לא נש
נשאר בירה
מאומה ובי
דכיר מחלה
לכ דכיר הא

חגלה ומלכות כל אחת מן השננות חגלה נשאר
ביר מחלה כל דכיר נועה יד וביר מלכות סוף ובשנת
בשנתה מלכות נשאר ביר מחלה מן ושלש דכיר
נועה לז שלש דכיר חגלה בא שלש חרי קל לשל
לשלשת דכיר מלכות לא נשאר בלום דאפי נכתב
כל השננות בשטר אחד אלא שכתוב מלכות נתנה ל
לז אחיותיה כל ממונה ומלכות נתנה לז אחיותיה
כל ממונה וכו' שנים האחרות הדין כמו שכתבתי
בי הממונה שנתנה לה אחותה הוא ככלל ממונה וכו'
ונתנה אותה לאחיותיה ואם היה הרבה בך שהמת
שהמתנות היו מפורשות זו אחת זו ומתן ג' אחיות
ונשאר לרביעית אותה שנתנה באחרונה יירש בן ח
והאב כל הממונה בי לרביעית לא נשאר לה מאומה
וכל הממונה היה לז אחיות שמתו בכך וירשם בן אח
אחיהם ואם אותה שנתנה באחרונה מתה יירש בן
האב חלק ב האחרות שמתו ואותה שהיא חיה עדי
ישאר לה חלק בפי המפורש למעלה מהו חלק כל א
אחת ואחת ראשונה ושנייה ושלשית ואם נכתב
בשטר חגלה ונועה מחלה ומלכות כל אחת מהן נתנה
נתנה ממונה לז אחיותיה אין באן מתנה כלל כי ת
חזר כל הממונה לחיות של ארבעתן בבתחילה ואם
יורש המתנות מחירם ושעה אחת קורם למיתתן אז
לא היה בן האח יורש בי אם אחר מיתת האחרון
ומה שנתכת אם יש לילך בתר אומנה כגון מ
פי ששמע שמת בנ ובתב נבסיו לאחרים ואלב בא
בנ ומתנתו בסילח האב גמי דעתו היה שלא יירש
האב נבסיהם אלא ישארו ביר האחיות לא דמי וכל
חיבא דאוליגן בתר אומנה אנו מבסלים האי מעש
מעשה שעשה ונשאר העניין בנ שהיה תחילה כמו
שמע שמת בנ אנו אמריגן ליה אילו היה יורש שבב
שבגי קיים לא היה בותב נבסיו לאחרים חילב ב
בשבא בנ יורשו ולאומרו דעתא אנו מבסליגן ונשא
ונשארים הנכסים בחזקתה אבל בגרוזן זה אחי י
יורש שביוגו לחבריה מן האח לא עשו דבר שיש ב
בו הברת ובדברים שכלב לא מע

מעיקרי

מחלה דאורייתא

לראשונה מהני לשון מתנה ודאי ללשון יורש ודאי
אפי' בשגישות ובשני בני אדם שאלה לא אחי יורש
דאובן היה מצד ואמר אם אמסר אני קורם לאשתי
עשיתי אותה יורשת ממור מפל נבסי וחגתי לירש
אחרי ה' חזונים לכל אחד ומחירם תלך אשתי ותחזל
בנכסים בכל מה שיש לי בעולם חזקה גמורה מחיר
מחירם וליעולם ומעבשית תירשח ותוריש ותנתי
והנחיל ותעשה חמשה בכל מה שיש לי בעולם ולק
ולקח קצין על זה תשובה מה שנתן לאשתו כל
בלשון יורשה לאו כלום היא אמנם דואח אני לקול
צוואה זה מתוך תיבה אחת שכתוב בה ותחזיק בכל
מה שיש לי בעולם ותחזיק הוא לשון מתנה ותנן
מתב לשון מתנה בין מתחילה בין באמצע בין בסוף
דבריו קיימים שאלה אחרת דאובן צוה מ
מחמת מיתה שיתנו נבסיו למלוגי בר וכך נחשאר
יחלקו אותו לז אחיותיו לכל אחת שליש והיה לו ב
בת תשובה ודאי מה שהודיש לאחיותיו במקום
בת לאו כלום היא אמנם ביוז שאמר שיתנו למלוג
בר ובר מחירי לשון מתנה ללשון יורשה דאחידה וע
יעור איז אנו צדיקים לכל זה דאפי' ליבא חבא מתב
דאחר קצו אחיות ויחלקו לשון מתנה הוא ודבריו
קיימים אפי' במקום בת אפי' שלא שיר לבת בלום
דלא בעי שיוור במתנת שביב מרע חיבא שמת אלא
דבריו קיימים ובכתוביו ובמסורין רמז שאלה
אחרת דאחיות היו פגיות ודיות ביחר והיה להן
ממון והיה להן אח שלא היה נוח בשורה לפי דע
פגתו והיה רוצים להעביר נחלתו ממנו כל מי שח
מהן שתמית שלא יירש אחיהן אלא אחיותיה יסלד
הלכו ונתנו ארבעתו כל אחת מהן לז אחיותיה במ
במתנה בריא מחירם ויהיו כל נבסים לז אחיותיה
וכן עשו כל אחת ואחת נתנה חלקה לז אחיותיה ו
הכל ביום אחד ומיתה הראשונה והשנייה והשליש
ונשאר הממונה ביר הרביעית ובאין בני האח לתכור
חלק של ג' אחיות אביהן ואומר כי המתנה שנתנה
כל אחת מהן לז אחיותיה חלקה אחר שגעשו ארבע
חמתנות חזר כל הממונה לחיות לארבעתן בשותפות
בבתחילה ויש לו לירש חלק הג' אחיות שמתו ויש
ונסתפקו בדבר זה אחר שכלל בחי' אחיהן נתנו
שלחן לאחיותיהן וחזרו חלילה לא היה דעתו שיר
שיירש האח אפילו מחלק שתירש כל אחת מאחיותיה
במז שלא יירש ממה שנתנה היא לאחותה או דלמא
מה שנתנה היא במתנה לא יירש אבל מה שירש
כל אחת מאחות ירש בי חרי הוא באילו לא עשו
ולא כלום מתוך שאילתך משמע שפשוט
לך שלא יירש ממה שנתנה לאחותה וזה מניין לך
אם אחר שחזרו חלילה חזרו לחיות שותפות בכתב
בבתחילה וכל אחת ואחת החזירה המתנה שקיבלה
או נתכסלו כל המתנות והיה ראוי שתשלח לי ש
שטרי המתנות בי הדין מתחלק לפי שטרי המתנות
אם יביל להתכרר מי נתנה תחילה ומיבשתי ומי
בשלישית ומי ברביעית אז חריז כמו שאכתוב לך כי
הרביעית לא נשאר בירה בלום כי היא נתנה באחר
באחרונה כל ממונה לז אחיותיה וגם לשלש אחיותיה
אז לז ממון כמו לז אלא כמו שאבאר לך ותעשה

הילכך הדי ליה' ממז' המוסל בספק וחולקת' וא
ואם הנכסים מרובין הסומסום ציוז' ולא יירש' ב'ר'
ב'ר' בטומסום אבל באנדרוויז' דבריא הוא אם ח'
הוא עם הבן איז' לו בלום לא שנא אם הנכסים מר'
מרובים לש' מועטין ואם הוא עם הבת אם הנכסים'
מרובין יורש עמה ואם הן מועטין אינה ציוז' עמה'
דבריה הוא ואם איז' שם אלא הוא יסול' הכל' ח'
וספק' וסמא בציבסי יבם ושאר ספיקות שבחז' בתב'
בספר אמן העזר

גמל הבית עליו ועל אמו יורשי הבן בנת'
אחי מאביו אומרים האם מת החילה וחבן ירשה'
ואנחנו גירש' אדנו ויורשי האם אומרים חבן מת' ח'
תחילה ואיז' הבן יורש את אמו בקבר להנחיל לאחי'
מן האב מעמירם הנכסים בחזקת יורשי האם' ל'
לא שנא אם היה לה עוד בן מאיש אחר לא שנא איז'
לה בן מאיש אחר גמל הבית עליו ועל בן-בתו אם'
מת האב תחילה ירשנו בן בתו ומוריש לקרבו' ש'
שחן אחיו מאביו ואם בן בתו מת תחילה הנכסים'
של יורשי האב שאיז' האיש יורש את אמו בקבר להנ'
להנחיל לאחיו מאביו ובתב' הרמב"ם מל' שירשי הא'
האב חולקין עם יורשי הבן וח' ישעיה בתב' שמע'
שמעמירין הנחלה בחזקת יורשי האב וא' הרמב"ם'
בתב' בתסבחה להעמיר דברי הרם במזל' ברוח'
דירבי הר' ישעיה מרדוהין ביהתר' ובן הרין אם בשב'
חאב ומת בשביה ומת בן בתו באן או שנשבה בן בת'
בתו ומת בשביה ומת אבי אמו באן ואיז' יורש' איוז'
מת קודם גמל הבית עליו ועל אביו או על אחיו מ'
ממורישיו והיה על הבן שטר חוב ואיז' לו לפרוע'
אלא מאילך הנכסים שראוי לירש יורשי האב אומרו'
הבן מת בתחילה ולא יירש בלום ולא ינבא מאלי'
הנכסים שראוי לירש ובעל חוב אומר האב מת חת'
תחילה והנכסים בחזקת יורשי האב על בעל חוב'
להביא ראיה שמת האב תחילה ואם לא לא יסול'

האומר

איש פלוני בצי'
לא יירשיני בני ב'
בכור לא יסול' מ'

שנים לא אמר בלום ובן אמו בתי תירשיני ו'
והוא יש לו בן או שאמר לאיש גוברי או אפ' על אחי'
אחיו יירשיני והוא יש לו בת לא אמר בלום שאינו'
יכול להוריש מי שאינו ראוי לירש ולא לעקור את'
הנחלה ממי שראוי לירש אבל אם חיד' לו בנים רב'
דבים ואומר על אחר מתם שירש הכל או שריבה ל'
לאחר ומיעט לאחר ובן אמו יש לו בנות רבות ואמר'
על אחת שהירש הכל או שריבה לאחת ומיעט לאחת'
דבריו קיימים ב'ר' בלשון ירשה שאמר פלוני בני'
ירש הכל או יירש בר' וב' אבל אם אמר פלוני לא יי'
ירש לא אמר בלום ובתב' הרמב"ם איגמי אמר פלוני'
לא יירש אלא בר' וב' איגמי אמר ראובן בני יירש ח'
חלקי וחלק' שמעון לא אמר בלום ולא כל ב' מיצ'
לאורותי חלקי לאחרני ובמאז' דאמר לא יירש ש'
שמעון רמי' ובן היבא ותליא לירוש' דראובן בלא'
ירוש' ושמעון בגון שאמר לא יירש שמעון אלא רא'

ראובן לאו בלום הוא וח' דתלייה לה צחלת דאז'
ראובן כהעברה צחלת שמעון בראמר אבל אם אמר'
ראובן בני יירשיני או יירש כל גבסי ולא יירש שמעון'
ביתו ולא תלייה לירוש' דראובן בלא יירש שמעון ב'
דבריו קיימים דביתו דאמר ראובן בני יירש קצת ור'
ירש' אמר לא יירש מילתא באפי' גפשי הוא ובמאז' ח'
דליתיה רמי' ע' ב'ר' בפסוקים אבל בכבוד אינה'
יכול להעביר מחלק בכורתו בלום להוריש לשום א'
אדם ואפי' לאחר מן האחין ואיז' חילוק' בכל זה בין'
ב'ר' לשל' לרעת ר' אבל ר' האי דר' אלפס פסקו'
דיוקא בשכיב מרע דיכול לשנות בלשון ירושה אבל'
ב'ר' לא מהג' לפיכך אם ריבה לאחר ומיעט לשיני'
בלשון ירושה דבריו בטילים והשאר הירוש' בחז'
בחזקתה ולזה חסכים א' הרמב"ם והיבא שיש לו ב'
בכור דריבה לאחר בלשון ירושה בגון שאמר פלוני'
בני יירש בר' וב' או שהסוה להם הבכור בתב' הר' י'
יוסח חלוי בשם שדבריו בטילי' אצל הבכור בר' חז'
בטילים אצל הפשוטין אלא חלקין הכל בשוה באל'
באלו לא אמר בלום שהיראותו שריבה ל' צריבין ל'
למלאות לבכור פי שנים מאותו הריבוי שריבה ל' צ'
צמצא שבטלה הצואה שהרי גפחתה לה ממח' שצוה'
לה וביון שבטלה מבללא חזרה הירוש' לעיק' הר'
סיסול הבכור פי שנים והשאר יחלקו בשוה ע' ב'

ד'ר' שחלקת הפשוטים קיימת ומקבצים מכולן כפי'
חשבונן ומשלימים לבכור לפי שהבכור עם האחין'
בזה ב'ר' כל שנוסל מהם כפי' חשבונן מה שנותן ל'
לחן אביו וב' רעת א' הרמב"ם ב'ר' ולא מהג' בב'
בבת בין הבנים או אחר בין הבנות דיוקא בשאמר'
לשון ירושה פלוני ירש אבל אם נתן בלשון מתנה ר'
דבריו קיימין ואפי' בחלק בבירה שארם יכול ליתן'
את שלו לכל מי שירצה ואפי' בת בין הבנים או א'
אחר בין הבנות אם אמר בלשון מתנה עם הירוש'
מתני' בין שכתב בלשון מתנה תחילה בגון תנתן ש'
שרה פלוני לפלוני ויירש או לבסוף בגון יירשה ות'
תנתן לו או אפי' בתב' לשון ירושה תחילה וסוף'
בגון יירש שרה פלוני ותנתן לו ויירשנה ואפי' נתן'
לאחר ב' שדות ובתב' על אחת לשון ירושה ועל השי'
חשיג' לשון מתנה בגון תנתן שרה פלוני לפלוני וי'
ירשנה או יירש פלוני שרה פלוני ותנתן לו שרה פל'
פלוני או שנתן לשנים שרה אחת ובתב' תנתן לפלוני'
חצייה של שרה פלוני ויירש פלוני חצי השאר מהג'
דאפי' שהה בין זה לזה יותר מב' דיבור' אבל ב' שר'
שדות וב' בני אדם ובתב' תנתן שרה פלוני לפלוני וי'
יירש פלוני שרה פלוני לא מהג' ער שיאמר פלוני ופ'
ופלוני יירשו שרה פלוני ופלוני שנתתי להם במתנה ו'
ויירשום ופי' רש"ם אפי' אמר פלוני ופלוני יירשו ש'
שרה פלוני שנתתי להם במתנה או פלוני ופלוני גתתי'
להם שרה פלוני ויירשום ואפי' אמר פלוני ופלוני יי'
ירשו שרה פל' ופלוני ותנתן להם ויירשום לא מהג'
ר' יוסף חלוי' כתב רח"ג גמי' אם אמר פלוני ופלוני יי'
ירשו שרה פלוני ופלוני שנתתי להם או פל' ופלוני'
גתתי להם שרה פלוני ופל' ויירשום קצו' והבי'
מסהב'ר' ב'ר' ששהא לומר לשיני אחר כרי דיבור' שא'
שאמ' לראשון אבל אם אמר לו תור' כרי דיבור' שאמ' ל'

פיח וליסול בתוכה אין האהין יורדין לגחלה על
 פיה בתכ הרמב"ם ז"ל מי שסגע במים שאין להן ש
 סוח ובאו עדים שטבע בתניהם אם אבר זכר אחע
 על פי שאין משיאין את אשתו לבתחילה חיוורשין צו
 גוחלין על פיהם וכן אם באו עדים שראוהו שב
 שגמל לגוב אריות או שראוהו צלוב והעווח אובלבו
 או שגורקד במלחמה או שגחרג ולא חבירו פניו ב
 בבל אילו הרברים וביצא בהן אם אבר זכר אהב יד
 יורדין לגחלה בערות זו אע"פ שאין משיאין אשתו
 שאני אומר שלא החמירו חכמים בדברים אילו אלא
 באיסור כרת אבל לענין ממון אם העירו הערים
 ברברים שחזקתן למיתת והעירו שראו אותו הרברי
 ושאבר זכרו ואח"כ גשמע שמת חרי אילו גוחלין על
 פיהם ובזה חמעשה עושין חיים בכל בתי דינין ול
 ולא שמעגו מי חולק על זה ע"כ

דעה

שנשבה וחניה באן גבסין
 מוטל על ב"ד לסקוד בתקנתו
 שלא ימסירו גבסיו ואין לחק
 דשות ליתגם לארס שכיון שאין מי שיעיין עליו ל
 לא יבוח אלא להרבות בפירות ולא יחוש שממסיר
 הקרקע לפיכך אם יש מי שרוצה להיות אסטרומא
 על הגבסין להשתל בהן להעמיד עליהם ערים וח
 והוא יעיין עליהן תמיד שיעבדם כראוי אין תקנה
 גדולה מזו וימנו אותו אפסטרופא אבל דבר זה א
 אינו מצוי שלא ימצאו מי שיעשה זה שארם מתרצה
 להיות אסטרופא בשביל היתומים משום מצוה אב
 אבל לגדולים לא יעשה לפיכך אין ב"ד מצויין לבק
 לבקש על זה כי לא ימצאו ומיהו היה אומר אחר
 א"ש אפילו אם יתרצה אחר להיות אסטרופא ביו ש
 שאינו מצוי ואין לב"ד לבקש עליו אפילו בשימצא י
 יבול היורש למחות שלא למנותו לפיכך בין שמעו
 בו שמת בין לא שמעו בו שמת מורדין קרוב הוא
 חראוי לירש לגבסיו ולא שימכרם אלא יעבור השד
 חסרות והברמים וכתב א"ה הר"ל ואם יש בו ב"ד או
 ג' קרובין חראויין לירש יחלקו הגבסין ביניהם וא
 ואם מקצתו עובדי ארמה ומקצתו אין עובדי ארמה
 אלא עובדין שלהן על ידי אחרים יורידו העובד אר
 ארמה בא הסבוי אחר כך שמין לזה שחוריד
 בארס ופ"י ש"י שמחשבין עמו בכל שנה גוסל ארס
 אריסותו וחלק הבעלים יהא מונח עד שגדע מה א
 אירע בהם והרמב"ם ז"ל כתב שכל זמן שלא באו הב
 הבעלים יטול הכל ולבשיבואו הבעלים מחשבין ע
 עמו במה הוציא ובמה אבל ויטול בארס בין בפני
 בפירא בין בשבת ור"י פ"י שנוטל כל הפירות דב
 ובשבת דווקא הוא שמחשבין וגוסל בהן בארס ול
 ולזה הסכים א"ה הר"ל ולכאורה גראה שאין חילוק
 בין שמעו שמת ללא שמעו בו שמת אבל א"ה הר"ש
 כתב דווקא שלא שמעו בו שמת גוסל בארס אבל ש
 שמעו בו שמת קודם שהורידוהו ואח"כ בא אין לו
 בשבת כלל איאמה שהוציא הוציא ומח שאכל אכל
 וכל זה אינו אלא במקרקעי אבל במטלטלי שלו יח
 יחיו ביר ב"ד או ביר גאמז שיבררו ב"ד ער שיבא או
 עד שיתברר בעוים שמת וכן אם הגיה קמה לקצור

שברי

שנשבה וחניה באן גבסין
 מוטל על ב"ד לסקוד בתקנתו
 שלא ימסירו גבסיו ואין לחק

דשות ליתגם לארס שכיון שאין מי שיעיין עליו ל
 לא יבוח אלא להרבות בפירות ולא יחוש שממסיר
 הקרקע לפיכך אם יש מי שרוצה להיות אסטרומא
 על הגבסין להשתל בהן להעמיד עליהם ערים וח
 והוא יעיין עליהן תמיד שיעבדם כראוי אין תקנה
 גדולה מזו וימנו אותו אפסטרופא אבל דבר זה א
 אינו מצוי שלא ימצאו מי שיעשה זה שארם מתרצה
 להיות אסטרופא בשביל היתומים משום מצוה אב
 אבל לגדולים לא יעשה לפיכך אין ב"ד מצויין לבק
 לבקש על זה כי לא ימצאו ומיהו היה אומר אחר
 א"ש אפילו אם יתרצה אחר להיות אסטרופא ביו ש
 שאינו מצוי ואין לב"ד לבקש עליו אפילו בשימצא י
 יבול היורש למחות שלא למנותו לפיכך בין שמעו
 בו שמת בין לא שמעו בו שמת מורדין קרוב הוא
 חראוי לירש לגבסיו ולא שימכרם אלא יעבור השד
 חסרות והברמים וכתב א"ה הר"ל ואם יש בו ב"ד או
 ג' קרובין חראויין לירש יחלקו הגבסין ביניהם וא
 ואם מקצתו עובדי ארמה ומקצתו אין עובדי ארמה
 אלא עובדין שלהן על ידי אחרים יורידו העובד אר
 ארמה בא הסבוי אחר כך שמין לזה שחוריד
 בארס ופ"י ש"י שמחשבין עמו בכל שנה גוסל ארס
 אריסותו וחלק הבעלים יהא מונח עד שגדע מה א
 אירע בהם והרמב"ם ז"ל כתב שכל זמן שלא באו הב
 הבעלים יטול הכל ולבשיבואו הבעלים מחשבין ע
 עמו במה הוציא ובמה אבל ויטול בארס בין בפני
 בפירא בין בשבת ור"י פ"י שנוטל כל הפירות דב
 ובשבת דווקא הוא שמחשבין וגוסל בהן בארס ול
 ולזה הסכים א"ה הר"ל ולכאורה גראה שאין חילוק
 בין שמעו שמת ללא שמעו בו שמת אבל א"ה הר"ש
 כתב דווקא שלא שמעו בו שמת גוסל בארס אבל ש
 שמעו בו שמת קודם שהורידוהו ואח"כ בא אין לו
 בשבת כלל איאמה שהוציא הוציא ומח שאכל אכל
 וכל זה אינו אלא במקרקעי אבל במטלטלי שלו יח
 יחיו ביר ב"ד או ביר גאמז שיבררו ב"ד ער שיבא או
 עד שיתברר בעוים שמת וכן אם הגיה קמה לקצור

הנחת

נכסיו לאחר ר'מכ

והנחת בנים

אלעם שמה שעשה ע

עשוי וזכה חמק כל אין רוח חבמי צוחה הימנו לח
להעביר הנחלה אפי' אם אין היורשין צוחגין בשדך
ומירת חסידות שלא יעיר ולא יהיה שום אדם חסוד
בצוואה זו שמעבירין היורשה מיורשה אפי' צמיש
שארין צוחג בשורה ובש' למי שהיה חכם וצוחג בשד
מסורה וחז' אמרו שלא ישנה לכן בין הבנים אפי'
ברבר מועס שלא יבא לידי קצאח שאלה ל
לא' חז' ילמדינו רבינו אם יש שום צד שארם יכול
להנחיל נכסיו לבנו הגדול ובנו הגדול לבנו הגדול
עד סוף הדורות שלא יהיה זכות לשאר היורשים ש
שאני חזרתי למצא ולא מצאתי שלא אמר נכסי לך ו
ואחריו לפלוגי אלא למי שהיה עבשיו בעולם אבל
למי שאינו עבשיו בעולם לא ורבים אומרים שיכול
אדם לעשות על שיקדים נכסיו על מנת שאם יתו
בהן בנו הגדול ובנו הגדול סלע בשנה יורד בהן
ויאכל פירותיה ואני אומר שהמקדים על מנת
מקדים ומשייר ואי אפשר לייפות כחו בשיוור מב
מכשהיו שלו לגמרי ובתחילה לא היה לו בח ליתו ב
ברור זה ובש' שהקדים תשיב שאלת
ללכת בחקי הגוים להעביר הנחלה מכל זרעו ולמ
ולהעמידה ביד בנו הגדול אסור לכל בן ברית לחע
להעלות דבר זה על לבו ברתנו הבותב נכסיו לאחר
לאחרים והנחת בנים אין רוח חבמי צוחה הימנו
ובש' ברבר זה להיות צוחג בשמחה לקמיהם למקביר
עון לדורות וכל המטפל בדבר זה הוא מחזיק ירי
עוברי עברה וגם אין תקנה לרבר זה כמו שכתב
שכתבתי ושוב השיב בתשובה שאלה זרי
יראה לי שלא תועיל מתנה זה בתנאי זה דהיינו כמו
נכסי לך ואחריו לפלוגי הקיימא לן ברשב' שאין
לשיני אלא מה ששייר הראשון דאם מבר הראשון
מכור ועור אמר לא גולר בן בצר בשעת המתנה אינו
יכול להקנות לו ביון שלא בא לעולם ואם אפי'
יקדים הממוז בתנאי שבנו הגדול יתן בר וכד' לשון
דיהנה מאותו הקדש זכר בן בנו ער עולם אלא
מועיל כי אין תנאי מועיל לזכות למי שלא בא לע
לעולם אפי' בעל מנת אלא בעציון זה יכול אדם לע
לעשות שיתן אותו הממוז לבנו הגדול בתנאי זה
באשר יולד לבנו הגדול בן שיזכה לו מיר הנכסים י
ואם לא יזכה אותו לבנו שיולר לו תור חרש שהנש
חמתנה ותחזור לאחיו הקסון ממנו ועל מנת שאם
שאחיו הקסון יזכה לו שתשוב הנחלה למי שהקדח ל
לח לירש אחרי צניהם צבשהוא מזכה הממוז לבנו
הגדול שיולר לו יתנה לו על אותו תנאי שקבלו מ
מאביו ובן לעולם

נכסיו לאחר ר'מכ
והנחת בנים
אלעם שמה שעשה ע
עשוי וזכה חמק כל אין רוח חבמי צוחה הימנו לח
להעביר הנחלה אפי' אם אין היורשין צוחגין בשדך
ומירת חסידות שלא יעיר ולא יהיה שום אדם חסוד
בצוואה זו שמעבירין היורשה מיורשה אפי' צמיש
שארין צוחג בשורה ובש' למי שהיה חכם וצוחג בשד
מסורה וחז' אמרו שלא ישנה לכן בין הבנים אפי'
ברבר מועס שלא יבא לידי קצאח שאלה ל
לא' חז' ילמדינו רבינו אם יש שום צד שארם יכול
להנחיל נכסיו לבנו הגדול ובנו הגדול לבנו הגדול
עד סוף הדורות שלא יהיה זכות לשאר היורשים ש
שאני חזרתי למצא ולא מצאתי שלא אמר נכסי לך ו
ואחריו לפלוגי אלא למי שהיה עבשיו בעולם אבל
למי שאינו עבשיו בעולם לא ורבים אומרים שיכול
אדם לעשות על שיקדים נכסיו על מנת שאם יתו
בהן בנו הגדול ובנו הגדול סלע בשנה יורד בהן
ויאכל פירותיה ואני אומר שהמקדים על מנת
מקדים ומשייר ואי אפשר לייפות כחו בשיוור מב
מכשהיו שלו לגמרי ובתחילה לא היה לו בח ליתו ב
ברור זה ובש' שהקדים תשיב שאלת
ללכת בחקי הגוים להעביר הנחלה מכל זרעו ולמ
ולהעמידה ביד בנו הגדול אסור לכל בן ברית לחע
להעלות דבר זה על לבו ברתנו הבותב נכסיו לאחר
לאחרים והנחת בנים אין רוח חבמי צוחה הימנו
ובש' ברבר זה להיות צוחג בשמחה לקמיהם למקביר
עון לדורות וכל המטפל בדבר זה הוא מחזיק ירי
עוברי עברה וגם אין תקנה לרבר זה כמו שכתב
שכתבתי ושוב השיב בתשובה שאלה זרי
יראה לי שלא תועיל מתנה זה בתנאי זה דהיינו כמו
נכסי לך ואחריו לפלוגי הקיימא לן ברשב' שאין
לשיני אלא מה ששייר הראשון דאם מבר הראשון
מכור ועור אמר לא גולר בן בצר בשעת המתנה אינו
יכול להקנות לו ביון שלא בא לעולם ואם אפי'
יקדים הממוז בתנאי שבנו הגדול יתן בר וכד' לשון
דיהנה מאותו הקדש זכר בן בנו ער עולם אלא
מועיל כי אין תנאי מועיל לזכות למי שלא בא לע
לעולם אפי' בעל מנת אלא בעציון זה יכול אדם לע
לעשות שיתן אותו הממוז לבנו הגדול בתנאי זה
באשר יולד לבנו הגדול בן שיזכה לו מיר הנכסים י
ואם לא יזכה אותו לבנו שיולר לו תור חרש שהנש
חמתנה ותחזור לאחיו הקסון ממנו ועל מנת שאם
שאחיו הקסון יזכה לו שתשוב הנחלה למי שהקדח ל
לח לירש אחרי צניהם צבשהוא מזכה הממוז לבנו
הגדול שיולר לו יתנה לו על אותו תנאי שקבלו מ
מאביו ובן לעולם

ר'מכ

את אביו

דבר תורה וא

יורש את אביו

הגר ולא צ"א את הגר לא מדברי תורה ולא מדברי ס
סופרים אבל גר יורש אביו הגוי מדברי סופרים של
שלא יתזור לסורר ומדברי שירשו אביהם גוי יכו

הגר יורש

יכול הגר לומר לגוי סול אתח על ויון צמד ואני מע
צועות ואם משכאו לדשותו אסור ישרא שנסת
שנשתמר מן הדין יורש קרוביו הישראלי וכתב
הרמבם ז"ל ואם צאו ב"ד לאבד ממנו ולקנסו שלא
להחזיק ירי רשעים חרשות בידם ואם יש לו בנים
מישראל ינתן ירושת אביהם המשומר להם וא"ל
כתב טוב ליתנה ביד ב"ד דאם יחזור בתשובה יתנוח
לו שאלה לא' חז' משומר שנתן היורשה שח
שהיה לו לירש מאביו לאנו ומת אביו וחבעה אמו
הנכסים היורשי בת המשומר הבעו ג' הנכסים הב
חנה בתכ ח' יהודה בספר הדינין תשובה אחת לרב
לרבינו משולם שמשומר אינו יורש את אביו והביא
דאיה מן הפסוק וז' קרא אסמכתא בעלמא הוא
דאח על פי שחטא ישרא הוא ובנו הוא לבל דבר

אבל קצת הוא שקנסו חכמים ואסמכתא אקרא ובי
וביון שאינו יורשו מיר בשמת אבי המשומר וכתב
בת המשמית בנכסי אבי אביה ולא היה למשומר מ
מעולם זכיה בהן ומתנתו לא היה מתנה בלל דבי
וביון שהפסיקו חכמים ירושתו עמדה חבת במקד
במקדמו וזכתה בנכסי אבי אביה וכל סצוקי דמצי
דמציית למיעבר ביחדות ובגיות להעמיד הנחלה ב
בחזקתה אינו עונש ברבר ילמדינו רבינו
לאה נשכית דאיה קבצה שש מאות זהובים לצורך
פסדונה וחריו הן מונחים ביד נאמן וא"ל שמעה ש
שכתה צעתמדה ואמרה ביון שנמאח ביון הישמעל
שיחזירו לה הממוז והקהל אימרים לא בי אלא יע
יעשו ממנה הקדש לצורך פדיון שבויין צראה לי
שאינו לקהל זכות בזה הממוז רבינו שבא ליר אמה
זכתה בה לפדיונה ואלעם שנשתמרה דילמא חורא
בתשובה ומיפרקא בה אפי' אם תמות בגיותה ריל
דילמא בגיה יחזרו לבת ישראל וירשי לה אלא יחו מד
מינחים ביד נאמן ער שיווד בעדים שמתה היא וב
דבניה וינתנו ליורשיה תשובה ביון שנס
שנסמאת ביון הגוים ונשאת וילדה בנים וראי לא זכ
זכתה ממעות שנתנרבו לפדיונה חילכר לא זכתה ב
בהן השבויות ואם היה אפשר להחזיר לכל אחר מ
מה שנתן זה היה חובין והישר בי התנדבו לצורך
פדיונה ולא יצאו מירשיהם עד שתפדה אבל זה אי
אפשר כי יצאו יותר מן הקרן להחזיר לכל אחר
ואחר קח שנתן חילכר יעשה בו צורכי דבים ויותר
הוא סובל לפדיון שבויין כאשר אמרו הקהל ויהיה
הקרן קיים אם תוכל לפדות באחרית הימים אות
שבוייה ושתפדה בהן

ר'מכ

היורשין יורשין בחזק

אלעם שאין עדות צמורה דהוא

יורש אלא שחעירו עדים ש

שהחזק להן שדוא בז פלוגי בן אחי פלוגי הרי זה
יורש אלעם שאינו ערי ייחסי ולא יועז אמיתת ייחסי
אבל אין יורדין לגכסי המת לירש ער שידעו בעדות
ברורה שמת אבל אם שמע בו שמת או גוים מעידין
למי תומן אלעם עמשיאין אשתו על פיו וגוסלת בת
בתובתה אין היורשין נוחלין על מיהם האשה
שנאמרה שמת בעלה אלעם שנאמנה ליגשא על

כל

החלוקה בסילה ויתנו למלוגי כמו שצוה האב ויה
ויחזרו ויחלקו בבתחילה וכתב אהרן אל
ואם ירצה אחר לקיים החלוקה וליתן לו משלו וח
וחבירו יתן לו מעות חרשות בידו

דפס

האחין

שיש בהן גדולים וקטנים ומבקשין חזרו
הגדולים שיחלקו בידו שיה
שיהיה חלקם בידם והם ישמרוהו ויעבדוהו ביד
מעמירין אפסרופא לקטנים וחולקין בגורל ובש
ובשומת ביד והחלוקה קיימת ואין יכולין למחות
לבשיגורל ברא שלא סעו אבל אם סעו בשתות
החלוקה בסילה ואין חולקין בדבר דשיר בו גור א
או איגור לא היו כל האחין באו ואותם שבבאו
מבקשין לחלק או שחלקו ובא להן אח או בעל ח
חוב וגוסל חלק אחר מהן כתבתי בסימן קע"ד
ואחר מן האחין שירר לאומנות או חלה או רוצה ל
לילך ללמוד כתבתי בסימן ק"י ואחר מהאחין
שחיוססדות יוצאין על שמו וטוען שליח בכתבי
בסימן ק"א שאלה לא הרזל שאלת שיש
מחירי שלקחו מחפצי הבית בלא חליקה ומהם
שלא לקחיהם בלום ויש מקדושי המת שאינם יורשין
שאומרו ללוי שיתן מה שבירו לצורבי קבורה מפני
שהוא מצוי ולוי טוען שרוצה ליתנו ליורשי שלא ל
לקחו דבר תשובה אם אין אחד מהיורשי מערער ב
דבר יתן לוי מה שבירו לצורבי קבורה אבל אם א
אחר מהיורשי מערער לומר פלוגי גסל שיעור חל
חלקו המגיע ואני לא נשלתי אם יתנו הממון שב
שכיר לוי לצורבי קבורה נמצא שנתתי לצורבי קבור
והוא לא נתן יפה מערער ויבואו לחשבון וכל אח
אחר מהאחין יתן חלקו המגיע לו

דפס

מי שמת

והניח יורשין
קטנים או שאש
שאשתו מעוברת

או שחצית קטנים וגדולים צריך למנות עליהם אם
אפיסרופא שיתעסק בשביל הקטנים עד שיגדלו
לא מינה אותו כדחייבין למנות אפיסרופא שבר
אביהם של יתומים הם צוה המוריש שינתן חל
חלקו הקטן לקטן ויעשה בו מה שירצה החרות בי
בירו ואין בדממנין אפסרופא לא נשים ועבדים ו
קטנים ועם הארץ שהן בחזקת חשורין על העבי
העבירות ולא קרוב הראוי לירש עם הקטן ואפי
הוא קרובו מאם אם יש שום צד שיכול לחזיק ב
בחן כמו דפרישנא גבי שבוי שנשבה בסימן קס"א
ואם מינה האב חרשות בירו וכתב הרמבם ז"ל
בודקין על ארם נאמן ואיש חיל ויורע להפך בזב
בזבות חיתומים וטוען סענותיהן ויש לו בחבע
בעסקי העולם כדי לשמור את צבסיהן ולהרויח ב
בחן ומעמירין אותו על הקטנים בין שהוא רחוק
או קרוב לקטן אלא שאם הוא קרוב לא ירד לקרק
לקרקעות ע"כ וכאשר ימנו אותו צריבין ביד לחש
לחשוב עמו ולכתוב חשבון המסלסליו והקרקעות
וחחובות וכל הדברים שמוסרין לירו והא על סענת

אחיו ולא נשתתפו תחילה ארעתא להריות ושתקד
בשומר להם לעצמי אני עושה ודאי מחלו ולמה לא
יסול כל השבח ודחסי שצריך שיאמר בפני ביד לע
לעצמי אני עושה ואל כתב שאם אלהם כולם גדולים
אין צריך שיאמר בפני ביד רק בפני עדים אבל אם
יש בהם קטנים צריך שיאמר אותו בפני ביד ואם
זה שהשבח חל דאי דרבו ליבסל פלימוד וליסדות
בעבור אחרים חרי הוא באילן פירש לעצמי אני עו
עושה וחלמבם ז"ל כתב אפילו אמר לעצמי אני ע
עושה חשבון לאמצע אלא השבח מחמת הוצאה ש
שהוציא משלו אבל אם שבו מחמת גבסים השבח
לאמצע ואל הרזל כתב בסברא הראשונה וכן השיג
עליו הרמב"ם ואל דחאי רינא לא הוי אלא בגדולים
וקטנים אבל אם כולם גדולים והשביחו מקצת גר
גדולים הגבסים לא השביחו לאמצע אלא צוטליו ב
ברין אריס בחלק האחרים ובן אם אמר לעצמי אג
אני עושה אין מועיל בכולם גדולים אבל אלו ב
כתב שאין חילוק בין גדולים וקטנים ובין כולם ג
גדולים והשביחו מקצת הגדולים לא שנא לענין
שכל השבח לאמצע בששביחו סתם ולא שנא שיש
שיטיל בל השבח לעצמן כשיפדשו ובן הדין אם א
אשת חמת ראויה ליירשו בגז דאובן שנשא בת שם
שמעון אחיו ולא היו לו בנים לשמעון אלא בנות
וראובן שנשא אין לו יורש ומת שמעון ואחזמת
ראובן ונפלה ירושתו לפני בנות שמעון אחיו ונמ
ונמצא אשתו יורשת גבסיו עם שאר אחיותיה ואם
השביחה הגבסים חשבון לאמצע ואם אמר לעצמי
אני עושה חשבון לעצמה מי שמת אביו וירד לב
לנכסיו והשביחם בחזקת שהיה סבור שאין לו אח
ואחזב בא לו אח שלא היה יורע בו אם זה שבא קטן
בל השבח לאמצע אפילו אם הוציא משלו והשביח
ואם הוא גדול ביון שלא היה יורע בו לא אמרינן ב
ביון ובסתם חשביח מחל לאחיו חלקו ויחיה לאמ
לאמצע שחרי לא ירע בו אלא יקח חלק בחצי של א
אחיו כשאר אריסי העיר

דפס

האחין

שבאין לחלק שמיין

מה שעליהן שקנו מהמי
מתפישות חבית ועריין

לא בלה ושמין אותו כפי מה ששוח עתה בשעת ח
חלוקה ואם בלה לגמרי או נאכר אין מנכין להן מ
מחלקו בגזר דמעיסקא מחלי אחורי ביה האי גורג
שלא יקמירו זה על זה אלא בדבר הנראה לעינים
ברא שקנו בסתם אצל מתחילה יכולין למחות ש
שלא יקנה שום אחר מהן מתפיסת חבית אם לא ש
שיחשוב אותו מחלקו מה שעל בגיחו ובנותיהן א
אין שמין מפני שמתביישין לחביא לבד ומחלי אחד
אחרי לפיכך דווקא בבגדי חול אבל בגדי שבת
דיום טוב שמין שיוכלו לחביא חבגרים לבד
ובגדול אחין אפילו מה שעליו אין שמין דגיהל
להו דלביש ובסי ביה ביה חיבי דלישתמעיליח ומ
ומיחו לבתחילה יכולין למחות בו אבל בל זמן שלא
גיחו מסתמא גיחא לחו צוה האב ליתן למלוגי ש
שה מלוגי או אילן מלוגי וחלקו ולא נתנו לו הח

דהוה לה תלת ברתא אישתבאי היא וחד ברתא וחד מחצר דהוה הבא ילירת ברא ומתח ואסקיצו שאין מורידיו הבת שנשארה לגבסי שמא מתו שתי חשבו דשגויות ונמצאו חצי הנכסים לקסו ואין מורידיו קרוב לגבסי קסו וכן אין מורידיו קסו לגבסי וללא אפילו בחצי מי שראוי לירש אילו מתו השבוין דשמא לא מתו השבויות ואין מורידיו קסו לגבסי שבוין אלא מעמירין אפיטרופא לכל הנכסים ופי' ד' שזה האפטרופא אינו לתועלת הקסו לומר שיעשה האפטרופא לקסו בדרך שעושה קרוב גדול ויורד לגבסי שבוין שיאכל הקסו הפירות ואם יבא השבוין שישמו הקסו בארץ אלא האפטרופא הוא לתועלת השבוין שיעמיר ארץ לגבסי ויקח ככל שזה חלק השבוין לשומרו לשבוין ואחר כך גורע שמתה הזקיקה ולא גורע מה נעשה בבת הנשבת עמה ואסקיצו שתרר הבת לשליש הנכסים שהוא חלקה דירר הקסו לשליש שהוא חלקה וחשליש ש שהוא חלק השבויה מעמירין באפטרופא לתועלת השבויה בפי' שאלה לא הרזו לצבתא דתותיו בנתיו אישתביו ושבוין ארעא ומסלסלי ונפקו מכל ישראל ואיצטרו לגדים מה יעשו בממון מי אמרין זכו בו בי דינא מ' תבי לעגיים אז למיע למיעבר בהו מירי דינא לקהלא שלא יהא ממונא חמור מגופו ומשומר אוכל גבילות להבעיס בית דין מורידיו ולא מעלין תשובה אין זה רומח לאוכל גבילות להבעיס כי אותו שהוא יכול לאכול חיתר ונציחו במדרו ואוכל איסור ומכוין למרוד חילבר נקרא מין אבל אילו שנשכו ביו חגורים לאר לא צסו הים ובל מה שיעשו להנאתו הוא ולא לה להבעיס אלא יורידו קרוב לגבסי ויחלקו בין הקסו הקרובי הראויין לירש ויתנו ב' לכל אחד חלקו ולא שיהיה של אלא לעוברו ולשומר ולאוכל הפו הפיידת כל ימי חייהם וזה יכתבו ב' ויהא מונח ל' לזרז ביום ואם ישיבו הבעלים יהיה כל הפירות שאכלו יהיו של הקרובי ובשבח שהשבוין הנכסים שמיין לחז בארץ והמסלסלין יבררו לחז ב' ארם ג צאמו דמשפי בגבסי ויניחום ביד כל ימי חייהם הסיבתא ואחרי מותה יחלקו בין היורשין וב' ימי חייה הנכסים בחזקתם לרבות לזה ולמעט לזה ולתתם לכל מי שירצה וכתובתה לא בחזקת יור יורשיה קאי ביון שלא נשבעת על כתובתה לא זכתה בה

מי שמת

והניח בנים
גדולים וקטנים
אז בנות גדולות

וקטנות והגדולים צריבין להוציא יותר מהקטנים בטלבושים והקטנים צריבין להוציא יותר מהגדולים במזונות אין גיוצין ולבשוין מן האמצע אלא יתחלקו הנכסים וכל אחד ילבשו ויוזון משלו וכתב ח' יסעיד אפילו שתקו גיוצין ונתפרגסו ביחד ל לא אמרינן מסתמ' ומחל' אלא יבולין להבוע אילו מאילו מותר חלקו ברא שאין תועלת לקטנים במה שלובשוין הגדולים אבל גדול האחין הנדשא וב גזות בגבסי ויש תועלת לקטנים במה שחוא מלו

מלובש יפה כדי שיחיד דבריו נשמעין וכול ללבוש מן הנכסים ור' שב' מ' דוקא בליעבר אבל לבת לבת חילת אין לו לזולל במזון אחיו ד' שמעון מ' ואפי' לבת חילת יכול לעשותו ומיתר אם שאר ה האחין מוחין בו שומעין להם נשא הגדולים אחד מיתת אביהם מחאמצע ושאר ג' הקטנים ואם נשא בחי' א' והם ואמרו הקטנים הרי אנו ג' נשאין בדרך שגש' א' אתם אין שומעין להם הר' מ' ז' השיא האב את ג' מ' משל אב ועשה לו מ' משתה וחתר' ההוצאה משל אב ונשתלח לזה הבן שושבינות בחי' האב כשה' חוזרת לאתר מיתת האב האב חוזרת מן האמצע אבל אם הוציא הבן המש המשתה משלו אינו חוזרת משלו אלא משל הבן ש שנשתלחה לו בלבר ע' שלח האב שושבינות ל לאחר על יד אחר מבניו אם ייחד האב לזה כשש בשלחו ואמר לו לך ותעשה שושבין לפלוני כשה' חוזרת היא של אותו הבן לבד ואם לא ייחד לשום אחר א' א' אחר אחר נכבם יעשה שושבינות כשהיא חוזרת חוזרת לכולם כשאר מלות אביהם והר' מ' ב' כתב בדרך אחרת וזה לשונו האב ששלח שושבינות כשם אחר מבניו תחזור השושבינות לא לאותו כתב אבל אם שלח האב בשם בניו בכתב ב בכתב חזר ונחזור לאמצע ואין זה שנשתלחה לו ח חייב להחזיר עד שישמחי בו חבנים בולם שהרי ב בולם שושבינ' שבשם בולם נשתלח לפיכך אם שמ שמה עם מקצתו מחזיר חלק זה שטמח עמו בלבר והרי הוא לאמצע והראב"ד השיג עליו וכתב אינו יורע למה היא לאמצע והרי אינו מחזיר לו אלא ח חלקו ובשישאו האחין גשים יחזיר להם חלקם רמ' ז'

מי שמת

והניח בנים
גדולים וקטנים
והשבוין הגדולים

את הנכסי' כל השבח לאמצע ואפילו שבר עמלם לא יסלו ברא ששבתו מחמת הנכסי' כגון שלקחו מן השותפות ושכרו פועלים א' שסרחו בשביר' הפועלים השבח לאמצע ביון שאין בו אלא ריבוי טורח וז' א' טורח בשמירת בתים או בסחורה ח השבח לאמצע אבל אם השבוין משלחם שהוציאו יציאות מביתם או שסרחו בגופו השבח לעצמו ואם השבוין ברבר שאם היו מוריעין אותו לקטנים גם הם היו יכולין לעשותו כגון לשמור וכיוצא בו השבח לאמצע א' שסרח בגופו ביון שלא חזרי חידועים החילה והראב"ד כתב הא רפלגיו ב ביון שבתו הנכסים מחמת נכסים ביון שחשבויהם מ משלחם דוקא כשניזונין יחד מתפישת הבית אב אבל אם אין גיוצין יחד אין לו רשות לירד דלחשבות ואפילו חשבות מחמת עצמו אינו נוסל אלא ביורד שלא ברשות דירו על התחננות ואם יאמר ראו מה שהניח לנו אבינו הרי אנו עושין ואוכלין כל ה השבח שהשבירו ב' הנכסים אפילו בחלק האחין הוא של עצמן ואפילו שהשבוין מחמת הנכסים א א' רשאר שותח אין לו בשבח אלא כשאר ארץ אפ אפילו אמר לעצמי אני עושה שאני הבא רביון שהן

וְאֵלֶּה הָאֲשָׁרִים לֹא הָיוּ אֲדוּרֵי שָׁמַיִם יִרְאֶה לְבָרִי שֶׁהָאֲדוּרֵי
תוֹעֵלֶת הַיְּתוּמִים שֶׁלֹּא יִמָּצְאוּ בְּעֵינֵי אֶחָד הַדּוֹרָח
לְהִיטֹת אֶפְסֵרוּפָא וְשֵׁאִין בִּדְהַפְסֵר לִיתוּמִים רְשָׁאִין
לְמַצּוֹתוֹ כְּתֹב הַרְמָחַ רְאִין מְשִׁבִּיעִין אוֹתוֹ עַד רְאִינָה
בְּפִירָת בִּכְסֹת בְּגוֹן דְּטַעְנִיָּה קָטָן אוֹ בִּי דִּינָא אֶפְיִלָּה
בְּטַעְנָת שְׂמָא שְׁתֵּי כְסֹת וּבְסֵר אִיחוֹ בְּשִׁתֵּי כְסֹת
וְאֶפְיִלָּה חֲבִי לֹא בְּעֵינֵי הַדּוֹרָח מִקְצַת אֵלֶּה רְלִינָה
הַדּוֹרָח בְּלֹל מַחֲיִיב אֲבָל אִי לִיבָא בְּפִירָת בִּכְסֹת לֹא
מַחֲיִיב וְאִם יִשְׁלַח אֶפְסֵרוּפָסִין חֲלָק בְּרִיחַ לְבֹלָה
עֲלֵמָא בִּין מִינְהוֹרָבִד בִּין מִינְהוֹרָבִד אֲבִי יְתוּמִים יִשְׁבַּע
וְהַרְמָחַ כְּתֹב שְׁצִירֵי שְׁתַּחֲבֹּשְׁתִּי בִּכְסֹת וְהַדּוֹרָח
בְּמִקְצַת אוֹ שְׁתַּחֲבֹּשְׁתִּי אֶפְסֵרוּפָסִין קָיִים בִּירוֹ שֶׁהָאֲ
בְּהַדּוֹרָח אֲבָל אִם אִי בְּטַעְנָת בְּעֵינֵי הַדּוֹרָח אִין מְשִׁבִּי
מְשִׁבִּיעִין אוֹתוֹ שְׂבוּעַת הַמִּשְׁנָה אֲלֵא שְׂבוּעַת הַיִּסְתָּ
וְנִשְׁבַּע לְהֵם עַל יִרְגִּילוֹל הַאֶפְסֵרוּפָסִין וּבְשִׁמְנוֹלָה
אֲבִי הַיְּתוּמִים שֵׁאִינוּ נִשְׁבַּע כְּתֹב רַב אֶלְפָס וְרִיקָא בִּי
בְּטַעְנָת סַפֵּק אֲבָל בְּטַעְנָת בְּרִי מְשִׁבִּיעִין לִיחַ וְגִרְלִי
יְתָמִי וְטַעְנֵי עֲלֵיהֶם בְּטַעְנָת בְּרִי וּבְסֵר כְּהוֹ בְּגוֹן זֶה
דְּרִאִי גִשְׁבַּע וְכְּתֹב הַרְמָחַ דְּאֶפְיִלָּה בְּטַעְנָת שְׂמָא מִשְׁ
מִשְׁכַּחַת לֹחַ רְמִשְׁבִּיעִין לִיחַ בְּגוֹן הִיבָא דְּאִיתְגִּיסָהּ
גְּבִיָּה מִיִּרְי מְמוֹנָא דִּיתָמִי דְּמַחֲיִיב לִישְׁבַּע שְׂבוּעַת שׁוֹ
שׁוֹמְרִין וְכֵן הִיבָא דְּאִיבָא סַעְנָת בְּרִיא וְאִיבָא עֵסֶק שׁוֹ
שְׂבוּעַת דְּאִוְרִיָּת בְּמִדְּרָה מִקְצַת אוֹ בְּעַד אַחֵר וּבִינְיָא
בִּי וְאִישְׁתַּבַּע שְׂבוּעַת דְּאִוְרִיָּת דְּהִשְׁתָּא בִּי קְאָמִישְׁתָּ
מִיִּשְׁתַּבַּע לֹא מַחֲמַת אֶפְסֵרוּפָסִין קְאָמִישְׁתַּנַּע עַל
כְּתֹב רַבִּי חִיָּים דְּאֶפְסֵרוּפָסִין שְׁפַשְׁעָה בְּנִכְסֵי יְתוּמִים
שֶׁהָאֲפִטוֹר וְרִי כְּסֵק שְׁחִיב בְּפִשְׁעָה בִּין מִינְהוֹרָבִד
כֵּן בִּין מִינְהוֹרָבִד אֲבִי יְתוּמִים וְלִזְהָרֵם אֵלֶּה
וְכְּתֹב עוֹר מִיִּסְתַּכֵּל אֶלְפָס שְׁחִיב בְּפִשְׁעָה אִין לִיחַ
לְחִיבָיו שְׂבוּעָה שֶׁלֹּא פִשְׁעוּ בִּלְבָדָה רְלֵא יִרְעִינָה אִם
נִאֲבָר לִיתָמִי דְּבִרִי דְּהִי דְּמִשְׁבִּיעִין לִיחַ דְּשִׁלְאֵיבָה
בְּלוֹם מְשַׁלְחָם לְגִבִּיָּה וְאִבִּירָה לֹא חִישִׁינָה וְלֹא מִשְׁ
מְשִׁבִּיעִין לִיחַ בִּלְאֵ טַעְנָת וְהַרְמָחַ זֶל כְּתֹב דְּבִרָמִי
דְּבִמְצוֹחַ בְּדִיחִיב אֶפְיִלָּה בְּגִבִּיָּה וְאִבִּירָה וּבְמִינְהוֹרָבִד
אֲבִי הַיְּתוּמִים פִּסְרוֹ אַחֲמַד דְּפִשְׁעָה וּבְמִי שְׁכַתְכֹתִי
בִּין עִיקָר וְכֵן כְּתֹב רַב הָאִי עַבֵּי הֵהוּא אֶפְסֵרוּפָסִין
דִּיתָמִי וְזִבִּין לְהוֹתוֹרָא וּמְסִירוֹ לְרוּעָה וְלֹא הָיוּ לִי
שִׁינִים וְנִתְּנוּ הַדּוֹרָח עִם הַשְּׁוֹרִרִים וְלֹא יִרְעָה שֶׁלֹּא
אֲבָל זִמְתָּ וְאִסְקִינָה רְלֵא הָיוּ פִשְׁעָה לְאֶפְסֵרוּפָא וְנִתְּנוּ
דְּפִטוֹר וְהַיְּתוּמִים מְשַׁלְחִי מִן הַמּוֹבָר אוֹ מִן חֲרִיֵּץ
בְּמוֹ שְׁפִירְשִׁתִּי בְּסִימָן רְלֵא וְאֶפְסֵרוּפָא שְׁלֹחַ לִי
לְצוּרֵי יְתָמִי כְּתֹבִיתִי לְמַעַלָּה בְּסִימָן קָטָן לְאַחֵר שֶׁ
שְׁמִסְרוּ גְּבִיָּה הַיְּתוּמִים לִיחַ אֶפְסֵרוּפָא אִינוּ יִבְלִי
לְחֹזֶר בִּי בִּין מִינְהוֹרָבִד בִּין מִינְהוֹרָבִד אֲבִי יְתוּמִים
וְדָבִי אִיחָא בְּתוֹסַפָּת אֶפְסֵרוּפָא עַד שֶׁלֹּא הוֹחֲזֵק בְּנִי
בְּנִכְסֵי יְתָמִי יִבְלִי לְחֹזֶר בִּין מִשְׁהוֹחֲזֵק גְּבִיָּה יְתָמִי
אִינוּ יִבְלִי לְחֹזֶר בִּי יְתוּמִים קָטָנִים שְׁמִסְרוּ אֶפְסֵרוּפָא
אֲצִל בְּעַל חֲבִית פִּי הֵן מְעַצְמָן גְּתַחֲבִירוּ אֵלָיו וְנִשְׁתַּחֲ
בִּשְׁחִי יִשְׁלַח כִּלְרִין אֶפְסֵרוּפָא גְּמִירָה לְמַבּוֹר וְלִקְצָה
וְלִקְצוֹת וְלִבְלוֹבֵר וְאֶפְיִלָּה סְמִיבִי אֲצִל אִשְׁתִּי וְכְּתֹב
הַרְמָחַ שֵׁאִינוּ מְשִׁבִּיעִין אוֹתוֹ הַרְמָחַ לְכְּתֹב שְׂמָא
עַמְשִׁבִּיעִין לִיחַ וְכֵן כְּתֹב הַרְמָחַ וְכְּתֹב דְּרִישָׁלָה
דִּין אֶפְסֵרוּפָא וְרוֹקָא שְׁחִקָטָן בִּין אֲבָל מַחֲוֹתִיבָה
מִבֵּין לֹא וְאֶפְיִלָּה בִּין אִין לְרוּשׁוֹת לְבַעַל בִּית

זֶה לְמַבּוֹר אֲלֵא מְסִלְסִלִי בִּי חֲבִיבִי דְּקָסֵן גְּזַמִּיחַ מִינְהוֹ
לְזִבְנוֹי אֲבָל מְקִדְקֵי לֹא וְאֵלֶּה הָאֲשָׁרִים לֹא כְּתֹב דְּרִישָׁלָה
חִילוֹק אֲלֵא הָיוּ הָאֲפְסֵרוּפָא מְשִׁבִּיעִין וְאֶפְיִלָּה בְּקָ
בְּקָסֵן מְשִׁבִּיעִין לְשׁוֹן הַרְמָחַ זֶל אֶלְפָס שֵׁאִינוּ הַאֶפְסֵר
הַאֶפְסֵרוּפָא צְרִיד לְעִשִׁית חֲשִׁבוֹן צְרִיד לְחֻשׁוֹב בִּינָה
לְבִין עֲצָמוֹ לְרִקְדָּק וְלִיחֹדֶר הַרְבֵּחַ מַאֲבִיָּהם שֶׁל אֲלֵר
הַיְּתוּמִים שֶׁהָאֲרוֹבֵב עֲרִבּוֹת שֶׁן סִלּוֹ לְרוֹבֵב עֲרִבּוֹת
בִּיחַ שְׂמֹר וְכְּתֹב אַחֲרֵינוּ אֲבִי יְתוּמִים וְרִינָה אֶלְמַצּוֹת
אֵלֶּה מְעַנּוֹן קָרְשׁוֹ קָטָן שֶׁהַגְּרִיל אֶפְיִלָּה חִיחַ
אוֹכֵל וְנִתְּנָה יוֹתָמָא וּמְפִסִּיר מְמוֹנָה בְּרִידָה וְעַתָּה
אִין בְּרִי מְמוֹנָה מְמוֹנָה אֶת מְמוֹנָה וְאִין מְעַמִּידִין לִי
אֶפְסֵרוּפָא אֲלֵא צוּחַ הַמּוֹרִישׁ שֶׁלֹּא יִתְּנוּ לוֹ אֲלֵא שֶׁ
שֶׁהָאֲ בְּשֵׁר וּמַצְלִיחַ אוֹ שֶׁלֹּא יִתְּנוּ לוֹ עַד זְמַן פְּלוּגִי
חֲשׁוֹטָה וְהַחֲרָשׁ רִינָה בְּקָטָנִים וּמְעַמִּידִין לְהַד
אֶפְסֵרוּפָסִין שֶׁאֵלֶּה לְאֵלֶּה הָאֲשָׁרִים לֹא יְתוּמִים שֶׁ
שְׁחִיחַ לְחֹן שְׁסֵר עַל דְּאוֹבֵן וְנִכְתֵּב הַשְּׁטֵר בְּשֵׁם שְׂמַעֲלִי
לְחִיחֻקֵּךְ וּמְפִרְשֵׁי בִדְ שֶׁהָאֲ שֶׁל יְתָמִי פְּלוּגִי אִם שְׂמַע
שְׂמַעֲלִי יִבְלִי לִירוֹן בְּשֵׁטֶר זֶה לְהִיטֹת רִינָה לְכִיחַ לְרֵא
לְרֵא וְנִתְּנוּ לְפִרְעָה וְנִתְּנוּ חֲעִיסֵר כְּתֹב שֶׁאֶפְסֵרוּפָא מְעַ
מְעִיר תְּשׁוּבָה וְכֵן כְּתֹב רִי וְנִתְּנוּ פְּשִׁיטָא הָאֲדִי
דְּמַעֲרִי בְּשֵׁאִינוּ מְקַבֵּל פִּרְסָה דְּאִינוּ גְּזַהֵר בְּרִידָה
דְּאוֹבֵן הִיחָא אֶפְסֵרוּפָא דִּיהִמִּי וְנִשְׁבַּע לְשִׁאת וְלִתֵּת בִּי
בְּשִׁלְחֹן בְּאִמְוָה וְנִתְּנוּ לוֹ רְשׁוֹת לְשִׁאת וְלִתֵּת וְלִחַ
וְלִחֻצִּיא עֲלֵיהֶן וְעַל גְּבִיָּהֶן וְלִפְרִיעַ דְּמַסֵּל שֶׁלֹּחַן
וְהִיד כְּמִכְלֵי עַל שׁוֹלְחָנוֹ וְנִתְּנוּ דְּהַדִּיצָא בְּנוֹ פְּנִיקִסָה
שֶׁהַדִּיצָא בְּפִרְעָתָה הַיְּתוּמִים וּבְנִכְסֵיהֶן וּבְמַסֵּל מְנָה
וְהִבֵּעַ מִהִיתָמִים אַחֵר שְׁגִדְלוֹ יִרְאֶה לִי שֵׁאִינוּ לִי
לְהוֹצִיא מִהִיתָמִים בְּטַעְנָת הַפִּקָּס דְּשִׁמְאֵת פְּרִיעַ
דְּלֵא גִיחֵק שְׂמַעֲלִי וְלִי גְּתַחֲבִירוֹ מְמוֹנָה לִיתוּמִים
קָטָנִים וְכְּתֹב לִיתוּמִים שְׁסֵר עֲלֵיהֶם וְנִכְתֵּב בְּשֵׁם
הַיְּתוּמִים וְשִׁיגְבִי אוֹתוֹ עַל יִרְאֵנוּ וְשִׁיחֵא כֹחַ בִּיד
דְּאוֹבֵן לְכְּתוֹב שׁוֹבֵר עַל הַשְּׁטֵר לִיחֹדֶר וּבְסִידֵר
דְּאוֹבֵן הַשְּׁטֵר לִיחֹדֶר וּמְשַׁבֵּן יְחִידָה חֲלוּוִים וְאִם
וְאִמְרוּ חֲלוּוִים שְׂמַח שְׂמַח דְּאוֹבֵן לִיחֹדֶר לֹא הִיחָא
מְסִירָה לְפִי שְׂכַתְכֹתִי חֲשִׁטֵּר בְּשֵׁם הַיְּתוּמִים
תְּשׁוּבָה יִרְאֶה בִּין שְׂרָאוֹבֵן הִיחָא אֶפְסֵרוּפָא שֶׁל הַקָּס
חֲקָטָנִים לְגִבּוֹת חֲמִמוֹן וְלְכְּתוֹב עֲלֵיו שׁוֹבֵר הָרִיחַ
וְהָאֲנֵל בְּתוֹב בְּשֵׁמוֹ וְהַקָּטָנִים הוֹזְבִירוּ בְּשֵׁטֶר בִּין
לִיחֹדֶר שְׂחִמְמוֹן שֶׁלֹּחַם וְדְּאוֹבֵן אֶפְסֵרוּפָא שֶׁלֹּחַם וְנִתְּנוּ
דְּבִידִי לְגִבּוֹת הַמִּמְוִן וְלְעִשְׁתָּה בִּלְמַח שְׁגִרָה הוֹאֵל לִי
טוֹב לִיתוּמִים דְּבִידִי שְׂרָא שְׂטוֹב לְמַסּוֹר הַשְּׁטֵר לִי
לִיחֹדֶר מְסִירָתִי מְסִירָה בִּי אֶפְסֵרוּפָא יִשְׁלַח בַּח לֵעַ
לְעִשְׁתָּה בְּמִמְוִן חֲנֻמָּה לִיחֹדֶר בְּטוֹבָתָה בְּעִלְיוֹ בְּאִילָה
חִיחַ שֶׁלֹּחַ חִיחַ שֶׁלֹּחַ

בִּי יְתָמִי

אִישָׁא לְרַעְחוֹ כְּסֹת
אוֹ בְּלִים לְשִׁמְרוֹ דְּדִיחַ
מְרַשָּׁה דְּאִשְׁוֹנָה גְּאִמִּי

בְּשׁוֹמֵר חֲגֹם וּפְטוֹרָה בְּחִיבָה וּבְאִבִּירָה וְאִין עַל
בְּאוֹנִסִּין הַגְּוֹלִים מַחֲזִי בְּגוֹן שְׂבוּרָה וּמַתָּה וְלֹא חֲיִיב
בַּח אֲלֵא אִם בִּין פִּשְׁעָה בְּשִׁמִּירָתָם וְנִתְּנוּ אוֹ נִאֲבָרוּ בַּח
בְּמִשְׁעִיתוֹ וְלִכְּתֹב בִּי בַּח כְּסֹת אוֹ בְּלִים שְׂרִיד לְשׁוֹמְרָם
בְּחֻשׁוֹת לְפִי שֵׁאִינוּ טוֹרַח בְּשִׁמִּירָתוֹ וְנִתְּנוּ מְשַׁמְעִינוּ אַחֲמַד
עַל פִּי שֵׁאִינוּ כֵּן טוֹרַח בְּשִׁמִּירָתוֹ וְנִתְּנוּ לְשׁוֹמְרָם
שֶׁלֹּא יִנְצְחוּ אֶפְיִלָּה הִיבָא מְסִירָה

בריא משכנין ליה לכך צריך שירעו מה שיקבל ו
ומה שיחזיר וכתב הראב"ד שכותבב שטרות אחד
לאמיסרופא ואחר לקרובו אזה באזה והאמיסרופא
רשאי ללבוש בגדים צאים מצבסי חיתומי לתועלת
שישתמעו רבריו בשביל הבגדים צאים יותר ואפילו
אם אוכל ושותה יותר מבכרי השגת ידו אין חושדי
אזהו לומר שאוכל ושותה מצבסי חיתומים אלא
שבאו עדים עליו שנטסיד גבסיהם אז מסלקין או
אותו ומשביעין אותו שלא הפסיד יותר ולא מבעי
אם הפסיד בפשיעה אלא אפילו שלא פשע אלא שע
שעבר שמירה פחותה אבל אם הפסיד באוצס לא מ
מסלקין ליה וכתב הרמב"ם ז"ל ודוקא בשמיצוהו
אבי היתומים אין מסלקין אותו בשביל חשר אלא
אם בו יש עדים אבל מיצוהו ב"ד מסלקין אותו א
אפילו בשביל חשר וא"א הרא"ש לא חילק בזה
וכתב הרמב"ם ז"ל עור החג אם מיצוהו אבי הית
היתומים שהיתה שמועתו טוב וישר ודורה מצות
וזהו להיות זולל וסובא וחולד בדרכי חשר אז שם
שפורץ בגדיים ובאבק גזל שחייבין ב"ד לסלקו ול
ולחשביעו ולמנות לחן אפיסרופא בשר וכל הרב
הדברים אלו בפי מה שיראה לריון שכל ב"ד וב"א
אביהו של יתומים הם ובשמעמירין ב"ד האמי
האפיסרופא מוסרין לו כל גבסי הקטן פקדעיו ו
ומטלטלי שלא צמכר והוא מוציא ומבגים וכו' וזהו
דסתר וגוסע וזורע ועושה בפי מה שיראה לו שזה
טוב ליתומי ומאכילן ומשקן ומלבישן ונותן לחם
בפי הממוז בפי הראוי לחם ולא ירויח להם יותר
מראי ולא יצמצם להם יותר מדאי ובמענות ית
יתמי כתב שאין צריבין למנות עליהן אפיסרופא א
אלא ביצר עושין בורקין על גי שיש לו גבסים שיש
לחן אחריות ויהיו עירית ויהיה איש צאמן ושומע
דברי תורה ומעולם לא קבל עליו צירוי ונותנין
לו המעות בב"ד קרוב לשכר ודחוק להפסד וגמצאר
היתומים מתפריגין מן שכר המעות וכן אם אין לו
פרקע ונתן משכנו זהב משוכר שאין בו סימן וגו'
וגוסלי ב"ד המשכנו ונותנין לו המעות קרוב לשכר
ודחוק להפסד ובמה יפסיקו בשכר בפי מה שיר
שיראו הדיינין או שליש השכר או חציו או רביע ש
שכר ליתומים אם יראו שזו תקנה לחם עושין לא
מצאו אדם שיתנו לו המעות קרוב לשכר ודחוק לה
להפסד הרי אנו מוציאים מהן מזונות מעט מעט ע
ער שיקצו לחן במעות קרקע וימסרו אותו ביר הא
האפיסרופא שלהן ע"כ וצראה שצריך למנות גם
האפיסרופא על המעות וחוא ישתל חוא בחן מב"ד רת
חראוי ליתגם לו שיותר ישתל חוא בחן מב"ד רת
בתלמודא לא קאמ' מותכי לחו בי דינא דאבלי וזוא
זוא אלא לאמוקי ולא יחביגו להו בעיסקא רש"י
תפסד חעיסקא אבל בתר דאשמעינן דחביגו לחו
לארם צאמן יתגם לו על יד האפיסרופא וחא דקאמ'
יחביגו ציחליה בב"ד לאו למימר שכ"ד יתגום לו אלא
האפיסרופא יתגם לו במעמר ב"ד ומי רש"י חסעם
מפני שיש בה לב"ד להפקיד גבסי חמקבל אצל הית
היתומים ולהתנות עמו שיקבלם קרוב לשכר ורת
ורחוק להפסד שיותר ליתן גבסי היתומים בב"ד

בית שאין בו אלא איסור דרבנן ובגן כל ריבית דרבנן
מותר בגבסי יתומים וכן משכנתא גבית אפילו
לדברי האוסרין אותה בגבית מותר בגבסיהם שאינו א
אלא מדרבנן כתב הראב"ד במו שהאפיסרופא יכול ל
ליתן המעות ביר ארם צאמן לשם עסק בד יכול ל
ליקח אותם לעצמו בתורת עסק וליקח הריחח שח
שהיה לוקח אחר ובלבד שיוריע הדבר לב"ד וצראה
לי שצאי חוא הדבר ליקח אותם חוא בתורת עיסק
משום לזות שפתים מי שיש בירו מצבסי יתומים ס
סחורה שיש לחוש שאם ישחח אות ער שתתיקסר ש
שמא תמסר או אם יוליבה לשוקות שמא תאגס בד
ברד לא יאמר אעשה בחן במו שחייתי עושה בשלי
אלא לא יעשה בחן דבר כי אם ע"פ ב"ד ובן מבירת
מסלסלין דיתמי חבל לפי דאות עיני ב"ד לפי מה ש
שיראה להם תועלת יעשה בחן בין לשהותן ער יום
חשיק בין למוכרן מיר וצראה דזה לא איירי אלא
במי שחן בירו ולא צתמנה אפיסרופא אבל האפיסר
האפיסרופא אין צריך עור ב"ד אלא יעשה בפי הנדא
לו האפיסרופא רשאי למכור עבדים ושפחות ש
שדות וברמים כרי להאביל מרמיחם ליתומים אבל
לא ימכור לחניה המעות וימכור הפחות פחות קו
קורם בגזן כחמה קורם לעבדים ועבדים קורם ל
לבתיים וחבל לפי דאות עין האפיסרופא שחוא תוע
תועלתם ואינו רשאי למכור שדות וליקח עבדים
אבל למכור עבדים וליקח שדות שריתן ק"כ ורש
ב"ד אוסר גם בזה והרמב"ם מוסק ברש"י והרמב"ם
מוסק בת"ס ובן רעת א"א הר"ז ולבולי עלמ' יכול
למכור קצת שדות ליקח ברמיו שוורים לעבור שא
שאר חשדות ואין רשאי למכור אפילו שדה דעה ור
ורחוק כרי לקנות ברמיח שרה טובה וקרובה שמא
לא יצליח זה שקנה היה לארם תביעה אצל היתומי
אין לאמיסרופא לסעון בשבילם לרוץ עמו שמא ית
יתחייב בדיון אבל אם ירד עמו לריו וסעון בשבילם
וזכה הדין קיים ואין רשאי להוציא עבדים לחירו
ואפילו ליקח מחעבר דמים כרי שיצא בחן לחירות
אבל מוכרין אותם לאחרים ולוקחין חם חרמים ע"כ
שהם יוציאו לחירות וכתב הרמב"ם דכל זה מ
מיירי בלא רשות ב"ד אבל ב"ד רשאי לעשות כל מה
שיראה להם שהוא תועלת ליתומי והאפיסרופא
עושין לקסגים טובה לולב ושומר ותמילי ומזונות
וציצית וספר תורות ומגילה וכן כל מצות עשה ש
שיש בה קצבה בין שהיא מדברי תורה ובין שהיא מ
מדברי סופרים ואין מוסקין עליהם צרקה א
אפילו לפיריון שבויים וכן כל דבר שאין לו קצבה
מיחו אם פסק עליהם צרקה לאחשביגהו ברישי
שיצא עליהם שם טוב והן אמורי לבד שפיר רמי
ובאשר יגדלו היתומים צותן להם ממוז מורישם וא
ואין צריך לעשות לחן חשבון מה חבניס ומה חוצ
הוציא אלא אומר להם זה נשאר ונשבע בגקיסת ח
חמץ שלא עבב משלהם כלום בירו ב"ד אשמיוחו ב
ב"ד אבל אם מיצוהו אבי היתומים או שאר המוריש
אין צשבעין בטענת ספק וכתב הראב"ד מיסתב"ד
ואין ב"ד יכולין למנות אפיסרופא לחאמינו בלא שב
שבוע שאין עושין חובת ליתומים לבתחילת

ויש מקדון שמירתו בבית בצון שמלח וסלית וצבי
ובידעא בחן ויש מקדון שרדד לחניחו בתיבה ובמ
ובמגדל וזועל עליו כגון בגדי משי וכלי זהב ובידע
בחן השומר שהצח הפקדון במקום שאינו רא
דאוי לו ונגנב משם או נאבד אפילו נאנס משם בה
בגון צפל עליו דליקה וצרח כל הבית הרי זה פוש
פושע וחייב אלפם שהצח הפקדון עם שלו אם חמ
המקום ראוי לשמירה פסור ואם לאו חייב עב
בסטים אין להם שמירה אלא תחת הקרקע
ויתן עליהם עפר בגובה ספח או יתנם בכותל בטל
התחתון הסמוד לקרקע או בספח העליון הסמוד
לקורה אפילו לא יתנם באמצע עובי הכותל רק ש
שיבנס ספח בתוכו לא הסמינם בראוי אפילו נתנם
בתיבתו וזעל בפניהם ונגנבו או נאבדו חייב
ואם הופקדו אצלו בפש סמוד לחשיבה אין צריך ל
לסומנם עד מוצאי שבת ובמוצאי שבת צריך לסמ
לסומנם מיד ואם לא סומנם מיד חוי פושע ואם ח
המפקיד תלמיד חכם אינו חייב אלפם ששחא מלסור
מלכומנם בשיעור אחר שיבדיל והראב"ד בתב
זה השיעור כשחנפקד תלמיד חכם בתב הרמב"ם
הורו מקצת הגאונים שהח' לכל דבר שמשא קל וא
ואין הקרקע מאבדת אותו מהרה כגון לטונות של
בסה ואין צריך לומר של זהב ואבנים טובות שאין
לחן שמירה אלא בקרקע ולזה דעתי גיסה עב
בתב חר' יהודה ברצלוני וראי בר' הלכה שאין לבס
לבסמים שמירה אלא בקרקע אבל בר' קבלנו מרב
מרבותינו שלא נאמר זה אלא בשעה שגנבים מצוי
ואנשים רמאין שמחפשינ' אחריהם אבל במקום ר
רליבא בל חגי אין צריך לבסותו בקרקע אלא מניח
במקום שמניח את מעותיו ולא עדיף מירידה ועל
זה סמכו קדמונינו ז"ל וכתב א"א הראש"ז ז"ל וראוי
לסמוד על קבלתו רחבי אית' בירושלמי אם נתנו ב
במקום שרגיל להניח שלו פסור ואם התנה הנפיק
עב' שלא אסמנם בקרקע וכן כל דבר דבר שאניח
עם שלי חבל למי תנאו צרר המעות בסדינו
והפסילו לאחוריו ונגנבו או נאבדו חייב שצריך
סיהיו בידו עד שיסמנם או סיהיו צדדיהם ומוצחין
לפניו על בסגו בעניין סיהיו ענינו עליהם תמיד
נתן המעות או הפקדון בידו והוא נתן ביד
בניו או בגותיו הגדולות או ליר אשתו ושמו בראוי
ונאבד או נגנב פסור שלא כשיע במה שנתן לידם
שכל המפקיד על רעה אשתו ובניו הוא מפקיד וא
ואם לא שמיר בראוי ונגנב או נאבד בתב הרמב"ם
שאם חודיעם שהוא פקדון ופסור הוא וריגו של
המפקיד עמהם ואם אין להם לשלם הוא מפסיד
וא"א הרז"ל בתב שאם פשעו ונאבד שהוא חייב לשלם
דאי לא תימא הכי כל פקדון המופקד ביד אדם יא
יאכלו אשתו ובניו ויפטר מסר הפקדון לבניו
או בגיתיו הקסנים או ליר עבדו בין גדול בין קטן
או ליר שאר כל אדם ונגנב או נאבד חייב דשומר
שמסר לשומר חייב אפילו ע"ח שמסר לשומר שבר
דעלווי ליה לשמירתו שמוכר נפשו יותר לשומר וא
ואפילו נאנס ביד שומר השיגי דאמר ליה את מהימן
לי בשבועה איהו לא מהימן לי בשבועה ואפילו

אם ירדע לכל שחשיצי אדם טוב ופסור יות מהראשון
אבל אם נתנו ביד מי שהמפקיד רגיל תמיד להפקיד
בירו נשבע חשיצי שסמרו בראוי ונפסור הראשון
וכן אם יש עדים שסמרו השיגי בראוי ולא נשאר על
עליו שבועה שיובל המפקיד לומר אינו נאמן עלי
בשבועה פסור הראשון אבל אם נשאר עליו שום ש
שבועה חייב ההוא דאפקידו גביה רמי יהבינהו
לאימיה ולא הוריעה שהיו פקדון בירו נתנם באר
בארגז ונאבדו ומסקינן שהוא ישבע שמסרן לירח
ויפטר אלפם שלא הוריעה שהיו של פקדון מפני ש
שיובל לומר הייתי סביר שיותר תזהר בהם לשמורם
בשכורה שהם שלי והיא תשבע שנתנם בארגז ונא
ונאבדה בה ופסור ואינה צריכה לישבע שלא הור
הוריעה שהיו של פקדון אלפם שהייתה חייבת אלו
חיתה יורעת שהיו של פקדון מפני שאין המפקיד
יכול לסעוד וראי שאמר לה בזה שהיו של פקדון ו
דחיא אומרת וראי שלא אמר לה ההוא דאפקידו
גביה בריא רבשותא והיה ליה לירידה צמי בריא רב
רבשותא אמר לשלוהו לר' והסל מזה הבשות לתור
חשבר והלך והסיל משל פקדון ואסיקנן אם הוא
בעניין שיובל חבילים להרגיש שהסיל משל הפק
הפקדון כגון שהיה רחוק יותר משלו ושחה ברי ל
להביא משל הפקדון או גלי דעתיה רגילה ליה ביו
שלא פירשלו הסל מזה ולא משל הפקדון ולא מ
מיחה וצריך לשלם אפילו אם נתקלקל השכר ש
שלא נחנה ממנו כלום ואם הוא בעניין שאין יבר
יבולין להרגיש השליח פסור ביון שלא פירש לו ח
חסל מזה ולא מן הפקדון והנפקד צמי פסור וא
דאינו משלם אלא מה שנהגה לפיכך אם החמיץ ח
השכר פסור וכן כל בידעא בזה והרמב"ם בתב
ובין בר' ובין בר' השומר צריך לישבע שבר אירע
בזא שאינו חייב אלא בפשיע בסתם שימ' אבל הת
התנה שיתחייב אפילו באונסין חייב אפילו בדב
בדברים בלא קניין ואם בשעת שקבל עליו חג
הנפקד לשמור היה המפקיד עושה לו שום מלאכה
בין בחנם בין בשכר פסור הנפקד אפילו אם פשע
ונאבד לא שנא אם המפקיד השכיר או השאיל עב
עצמו לנפקד בשעה שמשך הפקדון לשומרו לא ש
שנא שחיה סביר או שאל לו תחילה ביון שהיה עמ
עמו בשעה שמשך הפקדון לשומרו אלפם שלא חיה
עמו בשעה שנאבד פסור ברכת' גבי שואל אם בע
בעליו עמו לא ישלם ואמרינן היה עמו בשעת ש
שאלה אין צריך להיות עמו בשעת שכורה ומתח
והוא חרוץ צמי לכל השומר אבל אם לא היה עמו
בשעת משיכת הפקדון אפילו שחיה עמו בשעת אב
אביו חייב ודבר זה יתברר עיד לקמו ביד שואל
רעב

אין

הנפקד רשאי לשלוח יד
בפקדון ואם שלח בו יד או מש
נשחגביהו לשלוח בו יד אפילו א
אינו מבחין הבעל בית להשתמש בו קם ליה ברסו
ברשותיה וחייב באונסין אלפם שעריין לא נשתמש
בו דשליחת יד אינה צריכה חיסרון רק שיגביהנה
בד' להשתמש בו תשמיש שמחסרן או מחייב באלו

והפדשה ענייה בשימור שכר ופסד בה אונסין בלון ש
שבורת ומתה וחייב בה גביה ואכירה ואין צריך ל
לומר פשיעה ולכך פיר' בה חמור או שור או שה ל
לפי שישטורח בשמירתו ואין דרך לשמור בחנם
וגם מעמינו אל' שישטורח בשמירתו ואי אית
איפשר לשמור שלא יגזבו אלא בטורח אפילו הבי
חייב עליהם אבל לענין חריו אין חילוק בין כס
בסתאור בלים לבהמה לא שנא בשומר חנם ולא ש
שנא בשומר שכר ופדשה שלישייתא אמרה
גשואל וחייב בה אפילו באונסין ואינו פטור אל'
אם בז מנה מחמת טלאכה ועור רמז לרין רביעי ד
דהיינו שכר בהמה או בלים לעשות בהו מלאכה
דכתיב אם שכיר הוא בא בשכרו ולא פירש רינו וג
לנחלקו בו חכמים ואיבא מאן דאמר רינו בשומרת
הגם ואיבא מאן דאמר רינו בשומר שכר והבי קיי' ו
ל' והגני מפרש אותו בסדר חיונם שומר חנם
דשימור שכר ושואל ואקדים שוב' לשואל מפני שרין
גשומר שכר שימור חנם היא שהפקידו אצלו
גסתאור בלים או בהמה או כל דבר לשמור וזהו מ
מקבל עליו לשומרו או אפילו אינו מקבל עליו לש
לשימורו אלא אמר לו הגח לפני הוא שימור חנם א
אבל אם אמר לו הגח לפניך או הגח סתם אפילו ש
שומר חנם לא רדי ואינו חייב שבועה בלל וכתב
הרמב"ם זל אבל מחירים על מי שלקח פקדון שלו
ואינו מהויר לבעליו ובן כל ביוצא בזה שאלה
לנא תרזל ואובן הלך לרדי ואמר לשמעון הדליר
לי עמר אלו המנעלי אמר לו הניחם כאן על ההמ
החמור והניחם שם שמעון על החמור ולא קבלם
דאזנן בידו אלא בפר' שהניחם שמעון על החמור ב
בר הולבים ראובן ולא קשרם והלך לו מן הצד לה
להסיר רגליו והניח החמור על אם הדרך וגאבדו
המנעלים הניחה הא דאמרינו הא ביתא קמר
שאנו אפילו שומר חנם ובן הגח לפניך ומבעיא
בהנח סתם אי הוי שומר רגם זהו בבית הנפקד ש
שחזא מקום המשתמר אבל ראובן שנתרצה להחלי
המנעלים עמו ואמר לשמעון הניחם לפני על דה
החמור נשיטא שקבל עליו שמירה בלון שומר הג
חנם שאם לא ישמור בדרך וראי יאבדו חילוכי רב
דבר פשיטא הוא שחזא שומר חנם ופשע בשמירתו ב
במה שהניחם על החמור בלא קשירה והפליג מהם
בקש מחבירו שיתן לו רשות להנציס בהמתו
או פירותיו לחצירו ונתן לו רשות ולא פירש לו כל
בלים בשמירתו ברא פליגי ר' סבר שלא קבל עליו
שום שמירה ורבנן סברי שקבל עליו שמירתו ור
דרוסקא בהיזיק דאחי ליה מניח אבל לא קבל על
עליו לשמור מהיזיק דאחי ליה מעלמא דרב אל' ו
פסק כר' ור' פסק בחכמים ובן הוא מסקנתא
חרזל ואפילו בשמקבל עליו לשמור אינו חייב
אלא כפי שדוי חפץ שקבל עליו שאם נתן לו לש
לשמור דינר דחב ואמר לו הזהר בו של כסת הוא
ופשע בו וגאבדו אינו חייב אלא בשל כסת שיאמר ל
לו לא קבלתי עלי אלא שמירת דינר של כסת ובג
בל ביוצא בזה אבל אם הפסידו ביום משלם שלזה
זהו וחסומר חזת מיר בשמקבל עליו לשמור או

שאמר הגח לפני ונסתלקו חבילים משמירת חייב
עליו אם פשע אל' שלא משך והרמב"ם בהב
שאינו חייב ער שימורו ובמקום שמישה קונה
אבל ר' כתב בסברא הראשונה ובן כתב א' חרזל
וצריך לשימור כל דבר ודבר בראוי לו ואם שמור בר
בראוי לו וגזבו או גאבדו פטור אבל אם פשע בו ול
לא שמור בראוי אל' שלכסוח גאבדו באונס חייב
בההיא דאפקידו דרין גביה ואנחניהו בצריפא
דאורבגי ופשע בזה דאיז שמירת כספים אלא בקר
בקרדק' ולא בצריפא דאורבגי משום שדרך האש ל
לשלוט בצריפא ולכסות באו גבנים וגזבו משם ד
וזהו אונס ואפילו הבי חייבוהו חכמים ובן בל' כ
ביוצא בזה שאל המפקיד פקדונו ואמר הגח
הנפקד איני יודע אנה הנחתיו חרי זו פשיעה ות
וחייב באו עליו גבנים וגזבו הפקדון ואילו ה
היה צווח היו באו בני אדם להציל חייב דבית שלא
צווח פשע ואפילו אם באו עליו אונסים צריך לצע
לצעוק ולק' שאשים שיעזרו לו לעמוד גזבו ואם
היה איפשר לו לעשות כן ולא עשה חייב ודרוסקא ב
בחנם אבל אינו חייב ליתן שכר שיעזרוהו פשע ח
השומר ולא שמר הבהמה בראוי ויצאה לאגם ומתה
פטור אל' שתחילתו בפשיעה לענין זאבים וג
וגזבו דאם טרפה זאב או גזגז משם היה חייב
עתה שנאנסה שם על יד מלאך המות פטור אבל א
אם גזבו גזבו מן האגם ומתה בבית חגג חייב את
על פי שהוא ל' אפילו אם לא מתה הדי היא בב
בבית חגג ויצאת לאגם גרם לה להגב
העלה הבהמה לראש ההר ונפלה ומתה הדי זו פש
פשיעה מתה שם ב' כה פטור לא העלה הוא
לא מבעיא אם עלתה בעל ברחו ונפלה ומתה שהוא
פטור אלא אפילו לא עלתה בעל ברחו אלא היא ע
עלתה מאיליה פטור ביון שלא העלה הוא אין זו
פשיעה מה שעלתה מאליה אלא דומה לגניבה
הניח הברמה וגבס לעיר ובא ארי ודרסה או
דאב וסרפה איזאמר' אילו הית שם היה מציל וי
דיהיה חייב לעולם אלא דואין אם גבס בשעה שר
שרר בני אדם ליבנס פטור אפילו אם היה יכול ל
להציל אם היה שם ואם גבס בשעה שאין דרך בני
אדם ליבנס כתב רב אלפס שאם אינו יכול להציל
אילו היה שם שהוא פטור אל' שתחילתו בפשיע
זסופו בא גס רלא הוי אונס מחמת הפשיעה ולא ד
דמי לצריפא דאורבגי אלא הוי כמו פשע בה ויצאח
לאגם ומתה דפטור משום ומלאך המות קטלה מ
מה לי קטלה התם מה לי הבא וחראבדו כתב ר
וחייב ולא דמי לפשע בה ויצאה לאגם ומתה ואין
מקום ליצול ממלאך המות אבל הבא ביוז ועל בע
בעירצא דלא עיילי אינשי דאחא אריה איפשר אם ח
היה שם היה בורח ממנו וחשיב שפיר אונס מחמת
פשיעה וחייב אל' שאין יכול להציל ובן עיקר
כל דבר ודבר צריך לשומרו בראוי לו
בת הרמב"ם זל כיצור דרר השומרים הבל לפי הפק
הפקדון יש פקדון שרר שמירתו לחציה בבית שער
בגזן הקדוה והאבנים ויש פקדון שרר לחציה
דחצר בגזן הבילות הפשתן הגולות וביוצא בזה

דשביחי אינשי בשוקא בעי למייתי ראייה אבל מי
מילתא כל רחז דעביר ומחרמי ולא שלטא ביה ע
עיצא בגזון מאן דנקיס חפצא ביריה ואיפשר דאיסר
ביח אוסא ולא ידעי אינשי אלא דרבים מצויין שם
מישתבע ומיפטר וכתב עוד מי שטען טענת א
אונס במקדון ומביא עדים שנאנס בידו החפץ שש
שאל המפקד בגזון ששאל גלימא וטוען שנאנס
ומביא עדים שראו שנאנס לו גלימא אלא ולא ידעי
אי גלימא המפקד הוא פסור ביון טאילו היתה ג
גלימא בידו ומפקד אחר לא זה היא ונפקד אומר
זו היא נאמן בשבוע חיסת ואם מפקד אומר שמא
ונפקד אומר ברי אפילו חיסת ליכא והכא ביון רמ
ומפקד לא ידע האי גלימא ראינא אי דיריה היא
אי לא שומר מהימז עב ואם אין עדים מצויין יב
ישבע שהוא כד-ריו ויכלול בשבועתו שלא פשע בש
בשמירתו אלא ששמרו בראוי ואידעו זה שטען ושל
ש-ח בו יד שם שלח בו יד חייב בפרוט ופי' ר' י
דווקא שאין עדים שנגנבה או נאנסה לפיכך ביון ש
שצריך לישבע שנגנבה או נאנסה מגלגלין עליו ש
שאר השבועות אבל אם יש עדים שנגנבה או נאנס
אינו נשבע כלל אבל בירושלמי יש שאפילו אם יש ע
עדים שנגנבה או נאנסה והשתא אינו צריך לישבע
שאינו ברשותו אפילו הכי צריך לישבע שלא פשע
בזה ואגב זה צריך לישע שלא שלח בו יד אבל אם י
יש עדים שנגנבה ושלח פשע בה אין צריך לישבע ש
שלא שלח בה יד דאחזקיה אינשי ברשיעי לא מחזקי
מחזקינן וכן כתב א"א ז"ל

שיחא פסור מן השבועה כל הנאי שבממון קיים ו
ואם אחר ששבע בבד גמצא שרין אלא הוא בידו יש
לו כל דין גנב שמסלם בפל ואם סבא או מכר מש
לוח אלא שלח בו יד תחילה וכן אם שלח בו יד
תחילה ואח"כ סען שנגנב ושבע בבד וגמצא שרין יש
לו כל דין גנב אבל כל זמן שלא גשבע אלא שכתב
בבד אין לו דין גנב היתה אמת שנגנב וגמצא חגב
אחר כד משלם בפל וד' לבעלים גנב באונס כגון
בליססס מזויין וגמצא אחר שומר חנם ואחר שו
שומר שבר צריך לשלם לבעלים ויעמיד הוא חגב
לדין ליפרע ממנו ביון שאינו מפסיד בלום אלא ש
שסורת לחוציא מירו ואם נשבע קודם שחבר חגב
חגב אם שומר חנם הוא עומד בשבועה ואם ירצח
יסרח להעמיד חגב לדין ויפרע הוא לבעלים ואם
שומר שבר הוא צריך לפרוע לבעלים ויעמיד הוא ח
חגב לדין

ד'ע

שנגב
הפקדון א
או נאכדול

טען הנפקד

ולא רצה לישבע אלא רוצה לשלם משביעין איתר
שאינו ברשותו וחיישינן שמא נתן בו עיגור והוא
חורין נמי לכל חשן גרי כגון שטען השימר שבר שנא
שנאנסה וחשואל שמתח מחמת מלאכה ורוצין לש
לשלם משביעין א"ת שאיני ברשות ואם אומרים ח
חבעלים שהוא שוח יותר ממה שהוא אימר יכלול ב
גשבעתו שלא היה שוח יותר אלא כד נכר

ידב כתב הרמב"ם ז"ל וחז בשאר המקדנות שלא יתע
בחז אלא שידע בוראי שיוולו במקום פלוגי או יא
יאנס אותם המלך שמא יבאו בעליהן קודם ויסלח
שלחן ע"ב כל המקד שמובר מקדון לא ימכרו
כי אם על פי ב' הופקדו אתו סמרי גוללז כל ל' י
יום ובשחוא גוללז לצורך ישרשות לקרות בחז א
אבל לא יפתחנו לצורכו לקרות בו ואם מתח וקרא
בו לצורך עצמו חריזה שולח יד במקדון וחרמבם
כתב שגוללז אחר ל' חרש ובאשר כתבתי גראה
הופקד אתו בסות מנע"ה אחי לשלשים יום ובריני
אבירה כתבתי ביצר גיעור הבכות ולילות הספורים
בסימז ר'עב ב'א שאין המפקד עמו במדינה אבל
אם הוא עמו אין הנפקד צריך ליטמל בו שהוא יבא
ויטמל בו

ד'ע

יכול
להבוע פ
מקדונו א

אין המפקד

אלא במקום שהמפקד לשם שאם המפקד אצלו בס
בסבריא אין יכול לתובעו בציפורי אבל בכל מקום
שיצא הנפקד ליתן למפקד מקדונו צריך לקבלו
אפילו נתנו לו בעל בורחו חשוב גתינה ופסור
ב'א ביישוב אבל אם המפקד ביישוב ובא לחזויר
לו במדבר יכול לומר לו איני מקבלו כן אם לא ת
תקבל עליו אחריות ואם בשחפסיו אצלו אמר לו
אני רוצה לצאת למדבר וחשוב הנפקד גם אני רוצ
לילך למדבר הוי באילו פירוש לו עבם שאחזירנו לך
במדבר ויכול לחזויר לו במדבר כתב הרמב"ם
המפקד אצל חבירו והלך המפקד למדינת חים
והנפקד רוצה לפרש מזי היבשה לים או לצאת לשי
לשיירה יש מי שחורה שאם בא השומר והבי' המקדון
לבד נפטר מאחריות שמירתו ויש סעם בדבריהם
שאין אוסרין זה במדינה מפני המקדון של זה ואי
איפשר לו לחוליבו עמו דשמא יארעו אונס אלא ב
בד מפקדין המקדון ביד נאמן אצלם משם חשבת
אבירה לבעלים שלח לו פקדונו על יד אחר
בין שאמר לו חולל לו אותו לו פקדונו חייב כאת
באחריותו עד שיגיע ליד הבעלים ביון שבעל המק
המקדון לא עשאו שליח להביאו לו לפיכך אם בא
לחזור וליסול מיר השליח ושא' ב'א שלא חוזק
חנפקד כפרן זכה השליח מיר בשביל המפקד ואין
הנפקד יכול לחזור וליסול מירו ומכל מקום חייב
באחריותו

ד'ע

הפקדון ובמ"ב מיר
גשעה עליו גולל וחייב בא
באונסין ופסול לעדות ולש

ולשכועה ב'א שיש עדים ששבע שומר בו היה בדי
ברשותו אבל אם אין עדים לא עמא נאכד ממנו ו
ואמר אכפיר נד וארחנו עד שאמצאנו ואחזירנו לו
לא כפר בו אלא סען גנב אי נאכד אם אמר שאירע
חבר במקום שעדים מצויין יביא עדים לרבריו
ויפטר ואם לא צריך לשלם וכתב הרמב"ם ודווקא
מילתא דשלטא ביה עינא כההוא עובד דהוא גברא
רחוק מעביר תביא בשוקא ואיתכר ואמר דא פיה

תבעו

חסר אבל הצביחו לעשות תשמיש שאינו מחסר
אינו חייב מיד בשעת הגבהה אלא משעת תשמיש
ולא משום שליחות יד שהרי אינו שולח ביד ביו
שאינו מחסר אלא משום שהוא שולח שלא מרעת
דקיימ' לו שדינו כגזלן היטה את החבית ונסל ממ
ממנה רביעית וגשברה אינו חייב אלא ברביעית ב
ביון שלא הגביחה ביד ליטול רביעית חייב אפילו
לא נטל וכן אם הטח ונסל ממנה רביעית והחמיץ
חייב בגולה שמחמת שחסרה החמיצה בלא בחב
של יין שרבו להחמיץ כשהוא חסר אבל שאר פירות
ששלח יד במקצתן ולא הגביחו ואינו מתחייב אל
בפי מה שנטל אמר שרוצה לשלוח יד בפסוק אינו
חייב אפילו שאמר בו בפני ערים אמר לשלוח
לשלוח יד בפסוק ועשה מאמר חייב המשלח ד
דין השולח יד בפסוק הוא כשאר גזלן שאינו משל
משלם אלא כמו שהוא בשעת תשלומין שאם שלח
יד ברחל ריקנית וסענה או גת עברה אצלו וגזזה או
ילדה אינו משלם אלא כמו שהוא עתה וכן לענין
יוקרא וזולא אם בשעת ששלח ביד שזה ד' זוז וב
בשעה שמוציאו מן העולם היה זוז אע"פ שאם היה
בעין היה אומר לו חרי שלך לפניך עתה שאינו בע
בעין משלם ד' זוז ל' שברו בידם ל' שגבר מאליו
ואם מתחילה היה שזה זוז ובשעה שמוציאו מן הע
העולם שזה ז' אם שברו בידם משלם ד' זוז בשבר
מאליו אינו משלם אלא ז' שלח יד בחבית המ
המופקר אצלו בגז שסילסלה לצורכי לא מבעיא א
אם גשכרה בעורה ביון שחייב אלא אפילו החזירה
למקום שייחור לו חבילים חייב ואין צריך לומר
לא יחור לו חבילים מקום וסילסלה לצורכו וזה
והחזיר למקום שהוא חייב סילסלה לצורכה
בין גשכרה בעורה ביון בין לאחר שהציתה פסוק
בין שהחזירה למקומה בין החזירה למקום אחר ו
ואם סילסלה לצור מקומה כתב הרמ"ה שלא צ
געשה גזלן אלא עריין שומר הוא וחייב בפשיעה
דפסוק באונסין ודוקא שלא אירע האונס מחמת ש
שינוי המקום אבל אם אירע האונס מחמת שינוי ה
המקום ששינוי ממקום שייחור לו חבילים חייב
אפילו משהגות רחליתו בפשיעה וסופו באונס
הוא ואם לא יחור לו מקום אע"פ שאירע האונס מח
מחמת שינוי המקום ביון ש' אפשע מעיקרא פסוק
פסוק כשנאנס משהגות ל' היה הנפקד שולחני
או חנווני והופקר אצלו מעות אם אינו חתומין
ולא צורכי קשר משונה או אכרד שכל אדם קושר
מעיתיו מותר לו לחשתמש בהן לפיכך געשה עלי
עליהם כשומר שבר וחייב בגניבה ואבירה אפילו
קורם שגשתמש בהן ואם נאנסו פסוק ואם בבר
גשתמש בהן חייב גם באונסין אפילו אחר שהחזיר
למקומו ער שייחזירם לבעליה היו המעות ח
חתומין או צורכי או קטורי קשר משונה לא ישתמ
בהן לפיכך אינו חייב באחזיתן הופקדו אצל
בעל חבית אפילו אינו חתומין לא ישתמש בהן לפ
לפיכך אינו חייב באחזיתן ודבר זה כתב אפילו
בעל חבית אם רוב עסקיו בריבית רצי בשולחני
לפי שצריך תמיד למעט באונסים על הנפקד

וגתו להם הנפקדון אם הוא אינו אמור בממון פס
פסוק שוראי לא באו אלא בשביל הנפקדון ואם אינו
אמור בממון הוא חייב שיש לו מלך בשביל ממון ב
באו הנפקדון אתו ממון של פירות שבויים ובאו עליו
אנשים וגתו להם להציל עצמו פסוק שאין לך פס
פסוק שבויים גרול מזה וכתב הרמ"ה דוקא שלא
היה אצלו ממון אחר לסרות עצמו אע"פ שיש לו ממ
ממון הרבה ביון שאינו אצלו פסוק אבל אם יש לו
ממון אחר לא הופקדו אצלו פירות לא יערבם
עם פירותיו אלא יצחם לבר ויאמר לו חרי פירותי
לפניך ערבם עם שלו יראה כמה היו שלו וכמה
היו של הנפקדון דיראה כמה חסרו ויחשוב על כל
אחד החסדות בפי פירותיו אחר שיבע שבר וכד ה
היה החסדות נסתפק מהם ואינו יודע כמה נסתם
נסתפקו יחשוב החסדות כמו שראויין להתחסר
ביצר לחיטין ולאודן קלות ד' קבין וחצי לכל בורוב
ובור לשעורין ולרוחו ט' קבין לכל בור ובור ולב
ולכוסמין ולדע פשתן בגבעולי ולאודן שאינו קל
קלות ט' סאין לכל בור ובור וכמה חזק לכל שנה וש
ושנה בלא שהנפקדון אצלו בימות הגזון והחזיר
בימות הגזון אבל הנפקדון אצלו בימות הגזון וח
והחזירה בימות הגשמים אינו מנכה לו בלום בשב
בשביל החסדות מפני שהם תיפחות ומותירות ב
בשיעור החסדות הנפקדון אתי הנפקדון אתו יין וע
וערב עם שלו ונסתפק ממנו מנכה לו שתות שמן
מנכה לו ג' לוגין לכל ט' לוגין לז' וחצי בשביל שמר
שמרים ולז' וחצי בשביל בליע הכלי לפיכך אם
היה השמן צלול אינו מנכה לו בשביל השמרים וא
ואם היה הכלי ישן אינו מנכה לו בשביל בליעת הכ
הכלי כתב הרמ"ה הנפקדון אצל חביר פירות שא
שאינם מרוויים ולא מדרם ועירבם עם פירותיו ה
הרי זה פשע ואם אמר הנפקדון כך ובר היו והנפ
דנפקדון אמר איני יודע ישלם בלא שבועה שהרי ח
חייב עצמו בתשלומין ואינו יודע כמה הוא חייב ו
נמצא מחוייב שבוע ואינו יכול לישבע וישלם
וכזה הורו רבותי הר"י ור"ה הלוי ור"ב וכן כתב א
הר"ל והר"ה לבר דל האומר כך ובר פירות הנפ
הנפקדון אצלו והלה אמר פירות הנפקדון אצלי ואי
דאיני יודע כמה היו לפי סענת הנפקדון היו שוי
שויים כ' כסת פרוטה והנפקדון אומר יודע אני שהיו
שויים פרוטה ואיני יודע כמה היו שויים יותר יש
באן חייב שבועה אבל אם אמר פירות סתם ולא ח
הודה בשום פרוטה אין בהוראתו משמעת של שות
פרוטה שאת כפחות משום פרוטה קרויין פירות ע
על לא עירב הפירות עם פירותיו והן חסדין
והולכין אם חסרו יותר מכרי חסרונן ש' אויין לחת
להתחסר לשנה לבולי עלמא מוכרן לא חסרו אלא
בדי חסרונן שראויין להתחסר לשנה ועריין לא נש
גשלם השנה לרעת רב אלפס לא ימברם וכן כתב
הרמ"ה ואל הר"ל כתב ביון שחסרו בדי חסרונן ל
לשנה קורם שגשלם השנה יכול למיברם הנפקדון
אתו יין והחמיץ רב וחוביש וירא שמא יפסיד גם
הכלי יכול למוכרו שלא יפסיד הכלי הנפקדון אתו
חצי והגיע זמן הפסח לא ימכרו ער שעה חמישי

ערים לא אמרינו בתב עור הרמבם הביא המפקיד
ערים שמשע חסומר וסען חסומר הנאי היה בינינו
אינו נאמן שחרי יש ערים שמשע גם על זה חש
חשיג הרמבם אם סוען לא חייתי חסומר אלא אמר
אמרתי הא ביתא קמר בי יש ערים שמשע מאי הוי
אלא נשבע חיסת שלא היה חסומר אם המפקיד שלא
בערים רצו

המפקיד
אצל חבירו שלא
בערים נאמן לומר
לא היה רבדים מעו
מעולם דכן אם המפקיד בערים ולא ראו אותו עת
עתה בירד נאמן לומר חסודתי לך או נתתו לי במ
במתנה ואפילו לא אמיר הנפקד שיהא לו חפץ בזה
והמפקיד נתן בו סימן נאמן לומר לחם ואפילו
אם טוען המפקדתי בירד חיסין וזה אומר החסודתי
לך והלה אומר וחרי בר ובר היה ונתתם בחבית פל
פלוגי ונמצא ברבריו אף נאמן הנפקד לומר החסוד
החסודתי לך את שלך ואלו אחיים חן אפילו חס
הפקיד בערים אבל אם ערים מעירין שהפקיד בירד
זה החפץ ורואין אותו עתה בירד אינו נאמן להוצי
החסודתי לך או נתתו לי במתנה ולא מביא את
חוא חי שמוציאין אותו מירד אלא אפילו אם מת מ
מוציאין אותו מן חסודשים אפילו בלא שבעה דל
ולא מביא את הערים מכירין החפץ ורואין אותו
עתה בירד אלא אפילו לא ראו אותו עתה בירד אל
המפקד בא לבד ואמר יש לי ערים שהמפקדתי ביר
פלוגי חפץ שסיענו בר ובר ואנו רואין אותו בירד
היתומים באותו סימן שהוא אומר צריב להראות
לערים ואם הערים מכירין שהוא זה מחזירין אותו
אפס ולגבי אביהן בעירו חי בזה נאמן לומר לקוח
הוא בירד במינו והחסודתי לך כל זמן שלא ראו אד
אותו ערים בירד והבירוהו לגבי יתומים לא סעג
סענינו לחו חבי כיון דלא שכיח וצריבין להראות
לערים ואם יבירוהו שזה הוא החפץ חוה ליה בער
בערים ומוציאין אותו מירד אפס שאם היתומים
בעצמן היו סועניו אבינו אמר שלו חוה נאמניו ב
בשבעה כל זמן שלא ראו אותו ערים בירד ממש א
אנו לא סענינו להו לא אמדו היתומים שאמר להם
אביהם שהיה שלו והמפקד יחייב ביה סימן ואינו
דגיל ליכנס לבית הנפקד אי אמיר המפקד מוצי
מוציאין מחיתומים ונותנין לו דאי אמיר הנפקד
או דלא יחייב ביה המפקד סימן או שהוא דגיל ליכ
ליכנס לבית הנפקד אין מוציאין מחיתומים ונות
וגיתנין לו אלא חרי הוא בחזק חיתומים ומזכירין
אותו אם ירצו בתב הרמבם אם באו ערים וחס
והעירו בפניו בך שאין הנפקד אמור אין מוציאין מ
מחיתומים בעדותו שאין זה ראיח ברורה ואומר
דעתם אינו אומר ואין לריו אלא מה שעיניו רואות
רצו

ברבר שדוא אמור זיש לשומר להחרי על מי שלקח
ממנו יותר על הדאוי לו בגון אם המפקד בירד ביר
מלא זהובים ופסע ונאמר וזה סוענו מאה זהובים
היו בו וזה אומר יורע אני שחיר בו זהובים אבל אי
איני יורע כמה נמצא שזה סוענו מאה ומורה לו ב
במקצת ובשאר אינו יורע והוח ליה מחוייב שבול
ואינו יכול לישבע ואם גם המפקד סוענו שמא
בגון שמת אביו והצית לו שק צרור והמפקד אצל ח
חבירו ופסע בו הנפקד זה אומ שמה היו מרגליות
וזה אומר שמא היו סיניו וגם המפקד סוענו שמא
פסור רק ישבע שבול שאינו ברשותו ויכולל בשכ
בשבעתו שלא ירע שהיה בו יותר על שזה בר ובר
וישלם מה שמורה לו ועוברא דירושלמי בחר
גברא דאמפקד גביה חבירה חרשק צידר ואירעו אד
אונס האי אומר מסבסא הוח מלא וחאי אומר שמא
סיגים היה מלא ואמר שישבע המפקד ויסול דא
ואמאי לא אמרינו הוח ליה מחוייב שבעה ואינו יכ
יכול לישבע וישלם בלא שבעה ופיר הרמבם
חסעם לפי שאין באו חייב שבעה ואורייתא אפי
שאמר הנפקד ברי לי שסיני היה מלא והמפקד אמ
ברי לי שמרגליות היה מלא והוח ליה סענו חיסין
והורה לו בשעורו שאינו חייב אלא חיסת אבל כש
בשהחודאה ממין חסעגה ובשמא והוח ליה מחויי
שבעה ואינו יכול לישבע ושלם דא הרמבם כת
דליבא לחייביה משים מחוייב לישבע ואינו יכול ל
לישבע דלא אמרינו חבי אלא כשיש סעג רמאית ב
בגון חסעין ירעגא וחמסין לא ירעגא לפי שהיה ל
לד לירע אם חיה חייב לו אי לא אבל חבא לא לו
לנפקד לירע כמה היה בבית דמילתא רשביח הוא
שארם מפקד אצל חבירו שקין וביסין מליאין ואינו
יורע כמה יש בתוכו אלא שתקנת חכמים הוא שע
שעשו במפקד שהקצו שישבע ויסול כמו שתיקנו
בגזל שנשבע וגוסל ולא לגמרי בגזל דאילו בגזל
אפילו אי סעין הגזל ברי נשבע הגזל וגוסל אבל
במפקד ודוקא בשטוען הנפקד שמא ישבע המפקד
אבל אי סענו ברי לא ולפי זה איך חילוק בין אם ח
החודאה ממין חסעגה בין אם אינה ממין חסעגה

לענין לחחשיבו מחוייב שבעה ואינו יכול לישבע
אפס שנפקד סועג שמא אלא לעולם מפקד נשבע
וגוסל וכן כתב הרמבם בחסגות ואפילו כזה
בתב הרמבם דבר קשה מאד בי מעשים בכל יום ש
שארם הנפקד מרדק לירע מה יש בשק ודמיון
המפקד אצל ושמעתי שהגאונים כתבו שעשו ת
תקנת גזל בפקדון ואין לזוז מדבריהם

רצו

שחפציו אצל אחד וכא
אחד מהם ליסול את שלו אי
אין שומעין לו עד שיבא חב
חבירו שיאמר לו הנפקד איני רשאי ליתן לך כלום
עד שתבאו שניכם ברא בשאין חסיני בעיר אבל
אם חסא בעיר וירע שתבע חבירו ולא בא ודאי צית
ליח במאי דעביר חבירי ושלחותיה קא עביר דאם
מורה יתתן לזה שתובעו ואי כופר ירין על
חבלי

שנים

שנים
אחד מהם ליסול את שלו אי
אין שומעין לו עד שיבא חב
חבירו שיאמר לו הנפקד איני רשאי ליתן לך כלום
עד שתבאו שניכם ברא בשאין חסיני בעיר אבל
אם חסא בעיר וירע שתבע חבירו ולא בא ודאי צית
ליח במאי דעביר חבירי ושלחותיה קא עביר דאם
מורה יתתן לזה שתובעו ואי כופר ירין על
חבלי

כתב הרמבם

כל
שומר שנת
שנת חייב ל
שלם ואינו יורע כמה הוא והבעל אומר אני יורע
שבר ובר היה שזה יסול בלא שבול והוא שישעגג

והרמ"ם חילק בדבר וכתב שאם הפקדון דבר שכל מינו שיה ומוציא בשוק לקנותו בגזן פירות או יריע יריעות של צמר ופשת וקורות שאינן מצויות חרי זה משל ואינו גשם אבל אם הפקדון בגזן מצויר או בהמה או כלי מתוקן שאינו מצוי בשוק לקנותו ג נשבע ואח"כ משלם ע"כ טען שנגנב אבל אמר אני רוצה לשלם או אפילו אמר פשעתי בשמירתו והריב דהריני משלם ושלם ואח"כ נמצא הגנב משלם חם הבפל לפקדן לא שוא אם היתה עומדת ברשותו ב בשעה שנגנבה לא שוא לא היתה ברשותו ודוקא בכ בבפל זוכה הפקדן משום דאני מעלמא אבל בשבח בשבחא ודוקא בגזן בגזיות ודורות לא ואם הן חוקר בגזן שבשע שהופקדן היה שיה סלע ונגנב ושל דשלם ואח"כ הוכר הגנב ושוה ד בשבחא ראיתי מעלמא דהוא של פקדן בלא שקדנה הבפל בשלם או נשבע שאינו ברשותו אבל לא שלם ולא נשבע אע"פ שאמר אני רוצה לשלם אינו זוכה בבפל אפי' שילם א אם לא ישלם מעצמו אלא ע"י שהטריחו לכוין בלד לפרוע ואח"כ חובר הגנב או נמצא הפקדון אינו ז זכה בבפל ולא בעה שהוקר אלא תחזור הפקדון לבעלים כמו שהוא והם יחזירו לפקדן הדמים ש שנטלו ממנו ואם גבו מהשומר קדקע או בלים מ מחזירים לו קדקע או בלים שלו ודוקא שהטריחוהו בבד על הפירעון בהא אמרינן שאינו קנה הבפל אבל אם פרע מעצמו אפי' נשבע ודסה והטריחו לבוא לבד בשביל השבועה זוכה בבפל אמר איני משלם וחזר ואמר הריני משלם וראי זכה בבפל אע"פ שאמר תחלה איני משלם אמר בכר הריני משלם וחזר ואמר איני משלם וראי אינו יכול לחזור בו ביון שקבל עליו בבד לשלם אפי' ה הכי מבעיא אם זכה בבפל אם לאו או שאמר ה הריני משלם ומה ואמר בניו אינו מלמדי אף שלא הספיק לתביע לפקדן ער שמת ותבע לבניו ד ושלמו או שלמו בני הפקדן לבני המפקדן או שש שלם הפקדן למפקדן החצי או ששאל ב פרות ושי ושלם אחת מהן או ששאל מהשותפין ושלם לאחר מהן או שותפין ששאלו מאחד ושילם אחד מהם א או ששאל מהאשה פרת גבסי מלוג שלה ושילם לבע לבעלה או אשה ששאלה פרה לעבדו בו קדקע של ג גבסי מלוג שלה ושילם בעלה כבולה מבעיא לו אי זכו בבפל או לא ולא איפשיט וכתב רב אלפס דהמפקדן והנפקדן חולקין ואם תפש אחז מהם אי מוציאין מידו אפי' בחוצה לארץ וכו' בתכ חרמ בם ור"י פסק דהמוציא מחבירו עליו הראיה ונפקד חשוב כמוציא ולזה הסכים א"י חר"ל חרמ"ם ז"ל אפי' היה הרבה הנפקדן או השאלו או הש השובר שיה פרוטה הוי השובר נשבע עליו ואי אחד מהשומרים צריך להראה במקצת וחרמ"ם ז"ל כת שצריכין בפירת כסח ובז רעת אא חרמ"ם ז"ל

אין חילוק

בין המפקדים
אצל חבירה
בעדים או ש
שלא בעדים
דבין שחורה לר שהפקדון אצל אן ת

השכירה לשומר בשכר או השאלו לו צריך לישבע שבועת השומרים ולא פטרינו ליה במתו שיה יו בל לומר לא הפקדת אצלי אי לא השכרתני או לא השאלתני ופי' חרמ"ם דלא אמרינן מינו לחפ להפטר משבועה ואא חר"ל כתב וראי בעלמא א אמרינן שפיר מינו ליפטר משבועה והבא היינו ס סעמא דלא אמרינן מינו משום דהוי מינו דהענה דאין אדם מעיז פניו ובפיר ולומר לא היו רברים מ מעולם ומי' נהי צמי הלא מהימנן ליה בסענה אחרת במיגו כהד אבל אם טוען לא הפקדת בירי מאומה ולא השכרתני לא השאלתני או שאומר אמ אמת השכרתני אבל החזרתני לך נשבע ונפטר אפי' הפקיד אצלו בשטר נאמן לומר החזרתני לך במ במיגו שיהיה יכול לומר נגנב אם הוא שומר חנם ו נאנס אם הוא שומר שכר ומתה מחמת מלאכה וא אם הוא שואל אבל צריך לישבע שבועה דארייתא ב בגקיסת חפץ באילו היה נשבע אלו היה טוען נאנ נאנסו וכתב חרמ"ם בלא בששומר היה יכול לטען נאנסו ולא היה צריך להביא ראיה אבל אם היה צריך להביא ראיה על סענתו בגזן במקום שע שערין מצויין שהוא בענין שאי אפשר שאירעו א אונס אם לא שירע הרבה אינו נאמן לומר החזרתני אלא ישבע בעל השטר בגקיסת חפץ שלא החזיר ל לו וישלם וכתב עוד הרמ"ם בא להחזיר לו פק פקדונו וטען המפקדן אין זה פקדוני אלא אחר ה הוא או היה שלם ושבירתו או חרש היה ושמשת בו או מאה בורין הפקדתני לך ואין אילו אלא חמשים והנפקדן אומר זהו שהפקדת בעצמך ומה שנתתו אתה טול נשבע היסת שאין נשבעין שבול השומ השומרי אלא בזמן שמורה לרבה המפקדן בעצמו ש של פקדון אלא שטוען נגנב או נשכר או מת ליפטר מתשלומין אבל הללו שחולקין בעיקר הפקדון זה אומר כך היה וזה אומר לא כך היה אם מודה במק במקצת נשבע ראיות והיסת כבופר חבל כיצד כ בורין של חיסין הפקדתי גבר וזה אומר חמשים ג נשבע שבוע התורה ואם טיענו ק' בור של חיסין וזה אומר לא היו אלא ק' נורין של פקדון נשבע הי היסת טען המפקדן שההנה עמו להקחייב בגניבה הנפקדן אומר שלא היה שום תנאי ישבע הנפקדן שכ שבול השומרי ומגלגלו בה שלא היה שום תנאי טען שהפקיד אצלו והנפקדן אומר לא אמרתי אלא הגח לפגיד ולא געשיתי שומר נשבע היסת ש שלא קבלו אלא ברר שאמר דבולל בשבועתו שלא ש שלח בידו ושלא איבר בירים ושלא גרם לו שיהא ח חייב לשלם טען הנפקדן תנאי היה בינינו שלא אצטרח לשומר ברר חסד גרי' והמפקדן אומר ש שלא אחיח שם תנאי אע"פ שהמפקדן אצל בערים נא נאמן לומר תנאי היה בינינו מתוך שיכול לומר ש שלחתי מדרר השומרי ונאנסו לפיכך ישבע שלא ש שלח בידו ושאינו ברשותו ושהיה זה התנאי ביניה והראשון השיב על זה וכתב ביון שהענין לא שטען התנאי אלא יחא נאמן לומר תנאי קצת בינינו וכו' ובגזן שהמפקדן פתם בפניהם הרג זה נשבע שומר ע אמר ונחא מנחה שבשע ומה לית לך פקדן במקום ע

אין לך אדם שטעביר חבית לחבירו ממקום למקום
בשכר אדם הנושא חבית גדול שהוא כבר למשא אר
אדם ונתקל בה פושע הוא וחייב והנושא משא כב
בבר במוט כפוח באמצע ונותן על כתיפו ונותן שג
שני ברין בשני ראשין וגשבר משלם החצי שאינו א
אונס גמור שהרי קל הוא לשנים וכבר לאחר
לשון הר' מ'ם אם נשאו שנים החבית במוט וגשבר
וגשברה משלמין החצי הואיל ומשוי זה גדול לא
לאחר וקל לשנים הרי זה אונס ומשלמין החצי
ע"כ ואם גשבר החבית בעציון שחייב לשלם וביום
השוק שזה ה' דינר' ובשאר הימים שזה ארבע אם
שבר באחר משאר הימים משלם ד' שבר ביום השוק
משלם לו ה' ואינו גפטר במה שיתן לו חבית של יין
שיאמר לו אילו לא שברת הייתי מוכר ביום ששברת
וחיו מעותי עתה בירי ואינו יכול לומר לו קח חת
החבית ושומר עד יום השוק ותמכור שיאמר לו ל
למעותי אני צריך אבל אם פורע לו ביום השוק אפ
אפילו אם עברו כמה ימי השוק משעה ששבר ההב
גפטר בחבית של יין שהרי יכול למכור עתה לפ
לפיכך אם יש לו יין אחד כשבא לפורעו א"ל שהוא
יום השוק צריך ליתן לו ה' דינר' שהרי יש לו יין א
אחר למכור היום ואם השוק לו ביום אחר רמי
ד"א אם היה לו יין באותו יום השוק ששברה ולא
צמכר לו שאין צריך לשלם לו אלא ה' דינר' כמו ש
שזה בשאר הימים שהרי היה לו יין ביום השוק ו
ולא צמכר לו ובז כתב הר' מ'ם ולא צהירא לא
הר' ל שהרי היה שזה ה' ביום השוק ששברה ואם ל
לא הספיק למכור כל יינו באותו יום השוק ימכרו
ביום שוק אחר ובין כך ובין כך מצבין לו ברי דמי
חסור שהיה צריך לסרוח במכירתה ולהוציא עלי
עליה לברוך ולעשות ג' בחבית וצ"א בזה

ש"ה

שומר שבר

דינר
בשומ' חנם
לעציון טא

סאם בופר או שיש טענות אחרות ביניהם כגון שא
שומר לו שמשת בחפץ וקלקלתו ובירצא בזה גש
גשבע היסת וגמסר דאם חשומר טוען שנאנסה אם
במקום שערדים מצויין יביא עדים ויפטר או ישלם
ואם אין מצויין ישבע שהוא בדבריו ויכלול כש
בשפיעתו שלא שלח בה ושאונה ברשותו ואם
טוען נגזבה או אמילו שאומר פשעתי בה וחריני מ
משלם משביעין אותו שאינה ברשותו גמזא דה
הגב הבמל שלו ובל חרינין שפירשתי למעלה בש
משומר חנם נזחגין נמי בשומר שבר ואם נגזבה ב
בליסטיו מזויין והובר הגב צריך לפרוע לבעל ח
חבית וחוא יעמיר הגב בריז ואפילו אם נשבע ב
בבר וגמסר קורם רחוקר הגב ביון שמצא חגב
צריך להעמידו בדין וחוא יפרע לבעל חבית
חיו הבעלים עמו במלאכתו בשעה שמשר החפץ לש
לשומר פסור אח מפשיעה ברמפוש לעיל בשומר
חנם ואם קבל עליו השומר להתחייב אח באונסין
או שהתנה ליפטר מגזיבה ואכירה ומהשבעה הכל
למי תגאור שומר שבר שמסר לאחר לא מבעיא

כלי מלחמה יש לבו ואין אנו חוששין ממד ועל ידי
בר באו עליו חדי באילו חוליבה למקום גרורי חיה
וליסטין וחייב באו ליסטין עליו או ארי ודרס
אם איפשר לו לקבץ רועים שיעזרו לו להציל חייב
לקבצם וליתן לחם שבר ערברי הבחמה וחזור ול
ולוקח מבעל חבית מה שנותן לחם ואם לא עשה
בז חייב ושמין כמה שזה הבחמה יותר ממח שצריך
ליתן לרועים שסיעוהו ואותו מותר חייב לבעל ח
חבית ואם היה צריך לשלם לחם כל דמי הבחמה
צריך לשלם לו דמי טירחא שצריך לסרוח ולקנות
בהמה אחרת כתב הר' מ'ם ז' רועה שטען הצ
הצלתו על ידי הרועים בשכר גשבע וגוטל מה שס
שטוען שאינו יכול לטעון אלא בדי דמיחם יכול ח
היה לומר גטרפה וישבע בגסיטת חפץ בריז כל הג
הגשבעין וגוטליון רועה שהיה רועה בהמות מ
בשבר זה צריך עררו וגבנס בעיר אם נכנס בשעה ש
שורר הרועים לחיבנס אומדן אותו אילו לא הי
היה יכול להציל אם היה שם פסור כיון שאידעו א
אונס אבל אם היה יכול להציל אם היה שם אפילו
על ידי רועים אחרים חייב ואם נכנס בשעה שאין
רור הרועים ליבנס חייב אפילו לא היה יכול לח
להציל אילו היה שם רוחח ליה תחילתו בפשיעה
וסופו באונס ברפרישו לעיל בריז שימר חנם
והר' מ'ם כתב בין גבנס בשפ' שרר הרועים ליבנס
בין גבנס בשעה שאין רור הרועים ליבנס אומדן א
אותו אם יכול להציל חייב ואם לאו פסור כאשר מ
בתבתי בן עיקר כתב הר' מ'ם ואם אין הרבר יר
ירוע אם היה יכול להציל חייב לשלם העביה
הבהמות ורך הגשר ורחפה אחת לחבירתה והפילת
לצחר חייב שאין זה אונס אלא דומה לאביו שהיה
לו להעבירם אחת אחת כיון שגוטל שברו צריך לש
לשומר שמירה מעולה מתח הבחמה כדרכה מ
פסור סיגפה ומתח כגון שהעמידה בחמה אר
בצינה חייב אפילו לא מתח מיר וביון רסיגפה ח
תלינו שמאותה שעה תתחילת להחלקל קל והוי פש
פשיעה העלה לראש חחר או אמילו שעלתה מ
מאליה והיה יכול למונעה ולא מנעה ונפלה ומת
חייב אפילו שהיה אונס בגפילתה כיון שפשיע קצ
קצת בעלייתו בתחילתה שהגיתח לעלות אבל אם
גם העלייה חיתתה באונס פסור העלה לראש ח
חחר ומתח שם כדרכה או שפשיע בת ולא שמירה ברא
בראיו ויצאח לאגם ומתח שם כדרכה פסור אבל
אם גזבה גבב מהאגם ומתח בבית חגב חייב

ש"ה

המעביר

חבית ממקום
למקום ונתקל בר
בדרך ישרה וגשבר

החבית חוי פשיעה וחייב אפילו אם הוא שומר ח
חנם ומכל מקום מצוח הוא לעשות לו לפנים מש
משורת הדין וליתן לו שכר אם אין לו מה יאכל
ואם נתקל במקום מורדון לא חוי פושע ודומה ל
לגזיבה ואכירה ומרינא שומר חנם נשבע שלא פשיע
בה וגמסר ושימר שבר ישלם אבל חבמים תקנו ש
שגם שומר שבר ישבע שלא פשיע בה וגמסר ואל"כ א

שנים

שתובעין לאחר כל
אחר אומר הפקדתי

אצלו מנה והוא אומר אחר
מכם הפקיד אצלי ואינו יודע איזה שניהם נשבעין
ונוטליו וכן אם הפקידו שנים זה מנה וזה מאת
דבל אחר אומר מאתים שלי והוא אינו יודע של מי זה
המאתים כל אחד ישבע ויטול והנה ליה בפוש
דהנה ליה לרדקב מי הוא בעל המאתים או מי הוא
בעל המנה ואם שתובעין אותו אבל אם אינו
תובעין אותו א לא הוא אומר להם שניהם הפקדתי
אצלי אחר מאה ואחר מאתים ואינו יודע של מי זה
נותן לכל אחד מנה וחמנה שלישי יהא מונח עד
שיהביר של מי הוא וממאם רוצה לצאת ירי שמים
יתן מאתים לכל אחד ובאומר אחר משניהם הפקדתי
הפקיד אצלי ואינו יודע איזהו פסור אפי' לצאת ירי
ירי שמים אכל אם אמר אביכם של אחד מכם הפקיד
אצלי מנה ואינו יודע אי זה אם בא לצאת ירי שמי
צריך ליתן לכל אחד מנה בלא שחפסידו לו כל א
אחר לברו זה מנה וזה מאתים אבל אם שניהם הפקדתי
הפקידו לו זה בפני זה וכל אחד תובעו מאתים או
אינו חייב אלא מאה לכל אחד שאומר לא חששתי ל
לרדקב מי בעל המאה ומי בעל המאתים מאחר ש
טראיתי שלא היית חושדן זה את זה וממא לצאת
ירי שמים צריך לתת מאתים לכל אחד ואחר אבל
אם אינו תובעין אותו והפקידו זה בפני זה אפילו
לצאת ירי שמים אין צריך ליתן אלא מנה לכל אחד
ואחר ורועה שחפסידו לו שנים כל אחד בהם
בהמתו ומתה אחת מהן ואינו יודע של מי הייתה זה
חייב ליתן לכל אחד ואחר שלו ואפילו שחפסידו זה
זה בפני זה חשבו בפושע שהיה לו לרדקב מי בעל
של כל בהמה ובהמה שיחזירנה לו ואם נתנו הבה
הבהמות בעררו שלא מרעתו מניח הנשאת ביניה
ומסתק ותהא מונחת עד שיורה אחר מהם לחב
לחבירו או עד שירצו לחלוק אותו

טא

כל דין

השומרים אינו
בעברים ושטרות וק

דקדקעדת והקדשות
בין לענין שבועה במו שפירשתי למעל בסיומו עה
בין לענין תשלומין שאם הפקיד אצלו אחר מכל א
אלו ונגנב או נאבד או נאנס אינו חייב לשלם אבל
נשבעין עליו מדרבנן ובתב הרמבם שלא פסר ב
בהם אלא גביה ואבירה ואונסין אבל אם פשע בהן
ונאבדו חייב לשלם ופושע במזיק בידים דמי
דלא הרזל כתב דאפילו פשע בהן ונאבדו פסור מל
מלשלם ואפילו השואל וכן כתב רב אלפס דלמ
ולמעלה בסיומו עה כתבתי מנה הדין במי שהודיר א
אייס לברמו ופשע בו ולא עבדו והמסור עבדו
לסמור דבר המחובד לקדקע ויגוב בקדקע ואפילו
עגבים העומד ליבצר הפקיד איתו מעות של
עניים דינו בשל חקדש ופסור עליהו בלא במקום
שאינו לעניים כל אחד קצבתו ידועה אבל אם ישלם
לכל אחד קצבתו ידועה חזי ליה כאילו הפקיד כל
אחר את שלו וחייב ומעות של יתומים אין להם

דין הקדש אלא חזי הן בשאר כל אדם ואסור להש
להשתמש בהן ובתב הרמבם זל הפקיד הקדש וא
ואחב פרחו ודחי הוא חולין ביד השומם או שחשאלו
חולין ואחר בר הקדש ודחי הוא ביד השואל וכן
צוי שחפסידו ואחר בר צתגייר ודחי הוא ביד ישראל
כל אילו אין בהן דין שומדיו עד שיהא תחילתו וסור
וסופו נכסי הדיוט ונכסי ישראל אין השומד ח
חייב אלא אם כן שיתנו לו בתורת שמירה אבל אם
נתן לו לאבר פסור ודרשינן לשמור ולא לקדוע
שם

אחר

האיש ואחר האשה בדין
השומרים בין שהיה חביר ה
השומר של האשה בין שהיה ב
ביד האשה ובתב הרמבם קסו שחפסידו או חשאלו
לגרול נשבעין על טענתו ואינו בתבתי למעלה בס
בסיומו עה סברת אא הרזל שאין נשבעין על טענתו
שם

שומר שבר

הוא
שנותנין לו
בהמה או

בסח או בלים לשמור בשכר ודינו בשומר חנם לענ
לענין שאינו מלחייב בשמירתו עד שימשור בטק
במקום שראוי למשור לרעת הרמבם אבל לרעת
הדין מיר בשקבל עליו לשמור ונסתלקו הבעלים מ
משמירתו חייב אפילו שלא משור וקדו שנוסל שבר
על שמירתו צריך לשמור שמיר מעולה וחייב בגני
בגניבה ואבירה שאפילו ששמר בראוי ונגנב חייב
דאפילו נתן הבסמי תחת הקרקע בעומק לו אמר ש
שאי אפסר להגנבם משם אי לא על ירי מחילות או
אונס בעירנא דגיימי אינשי ונגנב או קפץ עליו חו
חנלי ולא יבול לשומרים וכל כיוצא בזה חייב והכי
איתא בירושלמי שומר חנם כיון ששמר כל צורכו פ
פסור אבל שומר שכר אפילו חקיפדו חומה של ב
בדול אין אומריו אילו היה שם ודחיה יבול להציל ח
חייב ואם לאו פסור אלא אומר אילו היה שם היה
יבול להציל לפיכך לעולם חייב בגניבה ואבירה א
אלא אם כן היה שם ולא היה יבול להציל וכן

בתב בשאלתות דאי באגרא אשלימו ליה אפס דאו
דאוקמי ברובתיה ונסירתא ונגנבה או נאבדה חייב
לשלומי דבעי למיתב בהריה ונסורי ביממא ובליל
ואינו פסור אלא מן האונסין ואיזהו אונס בא
עליו ללשטן מזדוין הדי זה אונס ואפילו גם הרוע
מזדוין לפי שהליסטין מוסר עצמו יותר זאב א

אחר איצא אונס אפילו בשעת משלחת זאבים
באד עליו שיש חרי זה אונס כלב אחד או אפילו
באבא עליו מרוח אחת אינו אונס מן רוחות הדי
אונס בתב הרמבם כל מה דאמרינו ולא הוי אונס ד
דיוקא בשלא נשתדל להציל אבל נשתדל להציל ול
ולא יבול אין לו אונס גדול מזה ונשבע על זה ונפ
ונפסר חארי וחרוב והגמר והברדלס והנחש הדי
אילו אונסין בלא שבא מאליהן אבל אם חוליכז
למקום גדות חיה וליסטין אין זה אונס ואם
הרעה האחיל להתגרות בליסטין שאמ לו במקום
פלגי אנחנו דועים ובר ובר דועי אנחנו ובר ובר

עליה איש שכרה לרבוז עליה אשה מרביב עליה
בל אשה שירצה אפי' היא גדולה מאור והיא מעוברת
ומניקה וכתב הרמ"ה רוקא ששברה לאשה כת
סתמא אבל שכרה לאשה זו אינו רשאי לשנותה לא
לאשה אחרת אלא אם כן שכרה האשה לעצמה בנז
שאמרה לו השכיר לי בחמתך שלא תצטרך השוכר ל
לדמד למלוצי זו או יכולה לשנותה ובלבד שלא תה
תהא כבדה ממנה ואם השוכר בעצמו הולך עמה
אד שאין הבעלים בעצמן חולבין עמה אפילו מכבר
לקל צמי לא ישנה שאין השוכר רשאי להשכיר
ע"כ ורוצה לומר שהשוכר בהמה למשא ידוע אינו
יכול לשנות דליתן עליו משא אחר אפילו אינו כבר
ממנו כדאמרינן לקמן צבי ספיה זו דין זה
אבל לא שיכול לשנותו ובלבד שלא יהא כבר יותר

ובן דעת אהרן הלוי ובמקום שצוהו ללוקח
מזון בכל מלון ומלון בעל הבהמה מצינו עליה תב
תבן ושעורו ומזון של אותו היום ויותר מכך
השוכר געבב עליו ואם אין מצוי לקנות מזון בכ
בכל מלון ומלון מצינו עליה מזונותיו ומזונות כח
ברמתו של כל אותה הדרך והשוכר מצינו עליו כסו
בסותו ומזונותיו של כל אותו הדרך אפילו במק
במקום שמצוי לקנות לפי שאין דרך לחזר ולקנו
בכל מלון ומלון יותר מכך בעל הבהמה מעבב ע
עליו השוכר חמור סתם להביא עליו משוי סו
סועד עליו חצי בור חיסין חסית עליו ג' קבין חייב
ובמקום שיש מנהג הכל הולך אחר המנהג בין במ
במשא בין בתוספת שיעור משא אדם ל קבין
ובן אמרינן במג' מברי בר דעת הוא אי לא מצי פ
שאינו יכול לישא יותר ושלכנו וקמתרץ אביו בש
בשחבסו לאלתר פי מיר צפל תחתיו ובא אומר אפי'
תנמא בשלא חבסו לאלתר לא צריכ' אלא לאגרא ית
תנייה שצריך להוסיף בשכר אם הוסיף במשא
דבאשי אמר קסבר חולשא צקיס ליה ועל כן לא ח
חשליכו וכתב אהרן הלוי וחילבת בדותיה לאפוקי
מדרבא ולא בעי ליתן ליה אגרא יתירא ע"כ וכן
כתב הרמ"ה וליתנה לדרבא ואוקמי לאגרא יתירא
ומיסתברא ולא יהיב ליה אלא צוק בלבד אבל דרב
דברים לא מחייב אלא חיבא ואזקיה בידים ע"כ

לשון הרמ"ה השוכר בהמה לשאת עליה משקל יד
אדע' וחוסית עליה אחת משלשים על הסכום שם
שפסק עמו ומתה חייב פחות מבאז פסור אבל ג
צותה לו שבר התוספת שבר סתם אינו צותה ע
עליה אלא משקל הידוע באותה מריצה ואותה כח
בחמה ואם חוסית אחת מל על מה שרובה לשאת
בגון שרוב לשאת ל סאין וסעז עליה ל ואחר חייב
ע"כ שבר החמור להביא עליה טו סאין של חיס
חיסין והביא עליה שעור' שחם קלים מהחיסין
אם חרבה בשעור' ער ברי משא טו סאין חיסין ח
חייב אה על פי שלא חוסית בכיכר ומשא ג' קבין כ
בגון אם סעז עליו יו סאין של שעור' שחן כבדיו כ
בגון טו של חיסין חייב כי הופח של
של שעור' הוא יותר משל החסין

והוא קשה
לבהמה

הואיל והעמיד אותה ציבור עליהם וכתב גם כן
שתל של כל בני המדינה ונכאח שאין חילוק בין של
יחיד לשל רבים מחהוא עובד ורדניא שתלא דרבינא
הזהר וסלקיה בלא התראתה

ש

השובר

מחביר בהמה או בלום
דינו בשעור שבר לחמסר
מאונסין ולהתחייב בגב

בגביה דאכידה מיר משעה שנסתלקו הבעלים אב
אבל המשכיר יכול לחזור בו ער שימסור השוכר כמ
במקום הראוי למשיבה או שיעשה קצית אזה הקרצ
בלוקח שאלה לא הול' דאדכן שבר בית
משמיעה ונתן חסה באיזר העסדי לבר ומחמת שע
שעמרה שם חוסיה ימים רבים נתקלקלו בזה תלי ח
העלייה ונראה לשכנים קלקול העלייה ונתרדו בד
שיטלס חחסה ולא סלקת ונמלו צנול' העלייה ונ
ונמלו כתלים אחר' שחיו סמוכיה על אותו עלייה
ותובע שמעון ושביו את ראובן שהחיקן דהפסיד
וסעז ראובן שלא משע אלא נתן חוסה באותו אורז
העשוי לבר ותמיר היו דגילין ליתן שם יתיר משח
משהגיה הוא לשם תשובה אם היה ציבר וידוע
קילקול הבותלי וחתרו בו חשבינים לסלק החיסה
ולא סלקת מושע הוא וחייב לשלם כל ההזיקות ש
שעשה לבעל חבית ולשכנים דהוי גורי דיליה שה
שהכביר משוי על צותהלים רעועים שלא יכולין לס
לסובלו והפילים

בל

דיני שומר שוכר בשבועתו ובתשלומי
ובענין קציית חבפל צוהנן גם כן בש
בשוכר ובשם שאין השומר שבר רשאי ל

למסור לאחר כד השוכר אין רשאי להשכיר לאחר
נאם השכיר לאחר דחייב אפילו מאונסין צאצ' ש
לשיני ראייה שפסור בה הראשון ואם השאילה לא
לאחר דמתה בדרכה או נאצ'ה בידן שהשיג חייב
תחזור לבעלים הראשונים שאין הלה עושה כחצרה
בפרתו של זה דאפילו אם השוכר יודע שמתה
בדרכה אף חייב לשלם למשכיר ומו' אם אמר לשוב
אם תרצה תשאילנה ויהיה דינר עם השואל והיה
דינו עמו' אז תשלם השואל לשובר כתב אהרן

זל השוכר מחביר מרה ונדלו בה מכה בפשיעת
השוכר שלא מחמת מלאכה או בגזן ששינה פסקר
חבמי צרפת שהוא פסור מלשלם צידן שסופה להת
לדתרפאות מאותו מכה לא חוי אלא שבת ואין ש
שבת בבהמה למיכר אם מתבטלת מפה ימים פסור
ביוז שצופה להתרפאות ויש מחייבין דרוקא גבי
אדם לא חשבינן מכה שסופה להתרפאות אלא שבת
לפי שאינו עומד לימכר הילכך לא אפחית מבש
מבספיה אבל בהמה שבבל שעז עומדת לימכר וא
ואם יבא למוכרה וראי תשח פחות מחמת מכה זו
חשוב צוק וחייב ע"כ אין אדם רשאי לרוש בשר
בפרתו ערבית ולהשכירה שחרית וכן כל ביוצא

בזה

בהמה לרבוז עליו
איש לא תרבוז עליו אשה
לרבוז עליה אשה מרביב

השובר

אם מסור לשומר חנם שהוא חייב אפילו מסור לשומר שבר חייב אלא שפעמים פסור בשמסור לשומר שבר בגז שבעלים רגילו להפקיר בירו אב אבל אם מסור לשומר חנם לעולם חייב מפני שם שמיטת בשמירתו ועל אם יש לשיגי ראה במה שיפ שיפסד בו הראשון פסור ביצר אם יש עדים לשומר שיגי שמתח או נאגס פסור גם הראשון שמור ליד ואשמור לך חוי שמירה בבעלים נכדפריש לעיל בש בשומר חנם אלא אם כן יאמר שמור לי היום ואש שמור לך למחר והשתא הו שומרי שבר זה לזה אמר השאיליני בליד ואשאלך גם את שלי או שמ שמור לי ואשאלך או השאיליני ואשמור לך בלם געשו שומרי שבר זה לזה שהרי אין כל הנאה שלו שהרי הוא משאל לחבירו בליד או שומר לו תחת מה שמשאל לו והרמ"ה כת בהשאיליני ואשאלך ושמור לי ואשמור לך או השאיליני ואשמור לך דהו שמירה ושאלה בבעלים אלא אמר השאיליני היום ואשאלך למחר אבל רש"י פו באילו שאינו ש שמירה בבעליו שאין כאן בעליו של בליד במלאכתו של שומר ואיפשר שיעת הרמ"ה בשמשאל וגם שאל ממנו בליד חוי הוא עמו במלאכתו לשומר לו בליד השאל בירו וזה ציחא בהשאיליני ואשאלך אבל ש שמור לי ואשאלך אין המפקיר שהוא המשאל עם הגפקר שהוא השואל אלא בליד שאל לו אין זה גק גקרא בעליו עמו והשאיליני ואשמור לך אין חב המשאל עם השואל כלל לא הוא ולא בליד שאלה לא הרמ"ה ששאלת אמר לחבירו השאיליני גל גלימא שלר שחיא קלה דסול אתה שלי שהיא כביר שאתה חזק ממני דבאו ליססין וגסלו האחת מה יהיה חרין בשארת תשובה היינו עיבדא דחר אר איר וחר גוך וחר רביב גמלא בו ושאלה בבעלים הוא ברתניא שמור לי ואשמור לך השאיליני ואש ואשאלך בולן געשו שומרי שבר זה לזה ופירד וא ואמאי שמירה בבעלים אמר רב פפא דאל שמור לי היום ואשמור לך למחר והא עובד הו השאיליני ואשאלך בבת אחת הילכך הנשארת היא של בעלים הראשונים עב וזהו ברברי הרמ"ה

שן

כל האומנין

שנותנין לחז לתקן ב בקבלנות חם בשומרי שבר לחת חייב בגזיבה ואבירה וזהו שברן שמשתכרין במה שנותנין לחם לתקן וליסול שבר ואם אמר לבעל הבית סול אתה שלר והבא המעות או שחוריעוהו שגמרו ולא לקחו אינו עוד שומר ש שבר עליו אלא שומר חנם אבל אם אמר לו הבא מ מעות וסול את שלר שגראח שמעבדו על שברו הוא ועריין הוא שומר שבר עליו כל האימנין שקי שקילקלו חיליני לשלם וקיימ לו דאין אומן קוצח בטבח בלי הילכך לא שגא נתן לו שירה תיבה ומגול לגעוץ בו מסמר ושברו לא שגא נתן לו עצים לעש לעשות תיבה ומגול ועשאו ואחר כך געץ בהו מס מסמר ושברו בכל עניין צריך לשלם דמי שירה ת תיבה ומגול בגאי שקבל עליו לסתור את הבו

הבית ולשבר את האבנים או חדיק חייב לשלם חיה סותר מצד זה ונפל בצד אחר פסור ואם מחמ המכה חייב הנותן צמר לצבע וחקדיחו יורה ש שגשרה ונתקלקל גותו לו רמי צמר צבעו בע בעור או שאמר לו לצבעו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום אם חשבתי יתר על היצאה גותו לו חיצ היצאה ואם ההוצאה יתר על השבת אין לו אלא ה חשבתי ביצר נתן לו צמר וסממנין שוין וקצב לו שבר ו ואלו צבעו בשאמר לו היה שוה בה אין לו לצבע בלום אלא אם כן שוה יותר מכו שאותו ה דינר שיהיה משכית הן בכלל חקרו לפיכך אם ח חשבתי יתר על היצאה בגז שחשביה בין הכל כן גז גותו לו ו דהיינו היצאה ואם היצאה יתר על חשבתי בגז שאינו שוה אלא כן גותו לו חשבתי דהיינו ט ואם אינו שוה אלא ט לא יתן לו בלום ובז הדין בנותן עצים לאומן לעשות לו בסא נאה ועשאו בע בעור או שאמר לו לעשותו בסא ועשה ספסל או ספסל ועשה בסא כתב הרמ"ה אמר בעל הבלי איני רוצה בתיקון זה אלא יתן לי רמי הצמר או רמי העצים אין שימעיין לו ובז אם אמר האומן ה הא לך רמי צמר ורמי עצר אין שומעיין לו שאין אומן קוצח בשבת הבלי המוליד חטים לטחון ולא לתתו ועשאו סובין קמח לנחיהם ועשאו פת גיפולין בהמה לסבח ונבלה חייבין לשלם אפילו שחט בחנם בלא בהירוס אבל אומן בחנם פסור בשבר חייב וגר וזקא שנתקלקל בשחיסתו אבל מצא הסבין פגום והוא ברוק תחילה ביו דאיבאל למימר בעצם מפרקת נפגמה אלא דמחמרינן באי באיסור וחיישינן שמא בעור נפגמה אבל לעניין ממון לא מפקינן מספק והסבחי שלוקחין הברב חכר בשתות מן הבשירות גקרא שפיר בשבר אלף שאין לוקחין בלום מן הסריפות ביוז שאם לא גט גטרפה היה נוסל נמצא זה שברו ועוד הברבשתות שנותנין לו מן הבשירות הן שברו גם על חסרי חסריפות חמראה דינר לשולחני ואומר לו ש שהוא סוב ונמצא דע אם הוא בקי גרול ואין צריך להתלמד כלל וראהו בחנם פסור ובשבר חייב אבל אם אינו בקי גרול שצריך עריין להתלמד אלף שהוא אומן חייב אפילו בחנם וכתב רב אלפס שאינו חייב אלא אם כן יאמר לו ראה שאני שומר ע עליך וכיוצא בו שגיבר שומר על ראיתו ובן כתב הרמ"ה אבל ר"י כתב דאפילו סתמא נמי חייב ולזה הסבין אל הרמ"ה הרמ"ה כתב סבח ששחט בחנם ונבלה ובז שולחני שאמר יפה ונמצא דע ובל ביוצא בזה עליו לחביא ראה שהוא אומן ואם אינו מביא ראה משלם שתל הנוטע גס גסיעותיו של בעל הבית והפסיר חייב לשלם ומסל ומסלקין אותו אלף שלא חתרו בו תחילה ומי גז גותו לו חלקו בשבת ובז חשבתי שגיב וחסופר ש שסעה בשטרות ומקזרם שקילקל ומלמר תינוקד שסעה ולמר סעות או שלא למר בולם במותרין וע ועומדין ומסלקין אותו אחר שסעו בלא חתראה וכל ביוצא באלו שסעה ברבר שאי איפשר שיחזור ח והפסיר שחמסיר והרמ"ה נתן טעם ברבר ח

הגשאר ואינו יכול לעבב משכר חוצי שחלר ברי ש
 שיהיה לו חמור לפי מה ששכר תחילה שלא שעבר ל
 לו מנכסיו בלום אלא זה החמור אבל לא שיתן לו
 מביתו בלום לפיכך בידו שמת ואינו שוח בלום א
 איו לוח על זה בלום אלא שצריך לשלם חצי הדרך
 שחביאו ואם הגבילה שוח קצת משכר חצי הדרך
 הגשאר ואינו מוצא לשכור אלא ביוקר אינו יכול
 לעצור קח שכירות והעמיד לי חמור או אקח אני הג
 הגבילה שוח החמור גשתעבר לי ואשלים עליה מת
 מחצי השכר שעריין בירי להשכיר לי חמור שלא בש
 גשתעבר לו אלא ער בדי רמי הגבילה ולחוסיה עלית
 ער כמו חצי השכירות כפי מה שחיה בשעה ששכר
 אבל אם אינו מוצא אלא ביוקר לזה לא גשתעבר ל
 לו להחסיח לו מביתו בידו שאין הגבילה שוח כל כך
 ששאלת ראובן השכיר בהמתו לשמעון
 לשני ימים לילך ולחזור ובהזדוה ביום שיצי גרל ח
 דנהר ממי גשמים ער שהוציד לעבב יום אחר אם צ
 צריך ליתן לו שכירות אותו יום ואם תמצי לומר
 שהוא פסור אם המשכיר חייב ליתן מזונות של או
 אותו יום תשובה אם שכיר לימים פשיטא
 שצריך ליתן לו שכירות כל יום ויום כי בן היה הת
 התנאי בכל יום שיעבבנה שיתן לו שכר ואם שפ
 שכר למקום פלוני ולחזור או ששכרה לשני ימים
 זהביר המקום שרוצה לילך שם וידע שהוא מהלך
 ב ימים ועבכו הנהר אי לא היה רגיל לדתגול פס
 פסירא דבעל בהמה ואי חוה רגיל לחתגול והשו
 מכיר עניין הנהר ולא המשכיר פסירא רשוכר ואם
 שניהם ידעו פסירא רבעל בהמה ומזונות הבהמה
 וחשכירות דין אחד להם

שיא

ספינה קסצה שיעור
 משאח תמשה עשר בור
 ואם חוסיח בה חצי בור

וסבעה חייב וביגזית שיעורה שלשים בור והתד
 דהתוספת בור וגרול שיעור צ' בור והתוספת שלשה
 בורין השוכר את הספינה לחוליד בה יין למ
 למקום פלוני וסבעה בחצי הדרך אם אמר ספינה
 זו אני משכיר לך ושכרה השוכר ליון סתם אמר לו
 קבל כל השכירות צריך להחזירו לו שיאמר לו הב
 הבא ספינה שמכרתי ואני אביא יין ואוליך בה
 אמר לו ספינה סתם והשוכר אמר ליון זה לרעת
 דב אלפס אעפ' שלא גתו בלום מן השוכר חייב לית
 לו בלר ביון שבעל הספינה יכול לקיים תנאו ולא
 בעל היין וכו' כתב הרמבם אלא שכתב צריך לגב
 לגכית לו חסורח של חצי הדרך שאינו דומה המס
 המספיל בחולכה הספינה ליושב ובטל אבל ח
 הרמבם כתב דלא שייך למיגר אינו דומה חבא סעוד
 לבא ויקדו רבסילה דהאי ראפסוריה לספינתיה קשי
 ליה ססי מהיבא דעכיר מלאכה ודאש לאובלוסיר
 דמחוזא דהייב ליה כל שכרן משום רבי לא עכרי ח
 חלשי דאא חרזל כתב שלא יתן לו אלא שכר של ח
 חצי הדרך אמר המשכיר ספינה זו וחשוכר אמר י
 יין זה כל מי שחחזיק ידועל העליונה ואם קבל
 אמילי כל חשכירות לא יחזיר לו לאגתו לה שוכר

גשתעבר לו ואם גלסח החמור לעבודת המלך אם
 צורך הליכתו ניטל אין צריך ליתן לו חמור אחר א
 אפי' באגריא שאין חוזרת פי' שאין מחזירין מעצמן
 אם לא שילבי אחריה ואם לאו צריך ליתן לו חמור
 אחר ובגון שאמר לו חמור סתם אבל אם אמר לו ח
 חמור זה אעפ' שאינו צורך הליכתו אין צריך ליתן
 לו חמור אחר ודרך הליכתו פי' רש' שיש לו לילך ב
 באותו דרך שילבו אנשי המלך הילכר ביון שיש לו
 לילך באותו דרך אעפ' שאין רובו להחזיר הכחמה
 ער שיחזיר אחריה אומר לו לרעמחם ער שימצאו
 בהמה אחרת ויחזרו לך זאת כי בן דרבים ור' ח
 פי' דרך הליכתו שפגעו בו דרך הליכתו ואם לא שפ
 שפגעו בו לא היו מחפשים אחריו ליטלו חילכר יא
 יאמר לו מזלך גרם אבל אם חפשו אחריו ער שפגע
 דלסחו חייב ליתן לו אחר מת החמור אי גשכר
 שאינו ראוי עור למלאכה בין שכר לרביבה בין למ
 למשור אם אמר לו חמור סתם חייב לו להעמיד
 אחר ופי' הרמבם דווקא שהקנה לו בקניין ואל
 במה נתחייב לו אין באו אלא מי שפרע וביון שמת
 לא שייך מי שפרע ואא' הראש כתב דבמשיבת החמ
 החמור גשתעברו גכסי המשכיר להעמיד לו חמור ע
 ער אותו המקום אמר לו חמור זה אני משכיר לך
 דגת אם יש בדמי גבילה ליקח אחר יקח ואם אין
 בדמיה ליקח ישכיר אעפ' שמכלה הקרן ואם אין
 בדמיה גם להשכיר אינו חייב ליתן לו חמור אחר א
 אלא יתן לו שכר הראוי לו עב' ויש לו עליו תרעו
 תרעומת וחלמ'ם חילק בחמור זה בין שכר
 למשא ובין שכר לרביבה דווקא לרביבה ימכור
 הגבילה וישכיר אחר אבל למשא ביון ואומר לית
 חמור זה אינו חייב ליתן לו אחר אלא גותו לו שב
 שכרו על חצי הדרך ומניח לו גבלתו ואינו מבין
 מה חילוק בין שכרו למשא או לרביבה וכן השיג
 עליו הרמבם והא דאמ' שנותן לו שכר על שחליכ
 לו בכאן דווקא בשמוצא לשכור בטקום שמת זה א
 או אמילו אינו מוצא לשכור אבל יכול למכור סתם
 סחירתו במעס ריוח לבד צריך ליתן לו שכר ער ב
 באו אעפ' שאלו לא מת והיה מוליד סחורתו למקו
 שרצה לילך היה מוכרו יותר ביוקר אפי' זה אלא ג
 תרעומת אבל אם אינו מוצא לשכור חמור אחר
 דגם אינו יכול למכור סחירתו באן בשום ריוח אינ
 צותן לו בלום משכר וגראח שכל חיבא שחייב לו
 להעמיד חמור אחר בגון ואל חמור סתם או חמ
 חמור זה ויש בורמיו לשכור אם מת בחצי הדרך וא
 ואינו מוצא לשכור אלא ביוקר גדול צריך המשכיר
 להשכיר לו ואינו יכול לומר לו אחזיר לך מעותיד
 ובן אם ימצא חשוכר לשכור בזול לא יוכל לומר
 משכר לעצמי ואתן לך שכר חצי הדרך שחלכתי עמ
 עמר ומ' ברי רש' יראה שיוכל המשכיר לומר את
 אחזיר לך שכר ולא צחירא דכל זמן שיש בדמיה ל
 לשכור כאלו היא עדיון קיימת ואין אחר מהן יכול
 לחזור בו ברא' שיש בדמיה לשכור אבל אם אמר לו
 חמור זה ואינו הגבילה שוח בלום גראח שצריך לי
 ליתן לו שכר חצי הדרך אמילו אם אינו מוצא לש
 לשכור בבאן אלא ביוקר שאינו יכול לשכור בהש'

השובר

בחמה לחוליבה
למקום חרדעו

אם אור המקום שחוליבה לשם משונה מאויר המק
המקום ששברה לילך שם ומתח או שחשים מצול
שם וחבישה גתש חייב אמילו שהדרך קצר מחורר
שנסק עמו אבל אם אין האויר משונה שם ואיך
צושים מצויין ברר שחוליבה מסור ואם שינה
פחד לבקעה ומבקעה להר וצתייגעה ומתח חייב
אם שינה לחוליבה בחר שמא מסורר העלייה
צוטייגעה אמילו לא מתח מיר ער שבאת למישורא
אנו תולין אותו בשורה העלייה ואלו חוליבה בבק
בבקעה לא הייתה מתייגעת ואם שינה לחוליבה
לבקעה שמא אם חוליבה בחר היה האויר שולס בה
ולא הייתה מתייגעת ואם שינה לחוליבה לבקעה
החולקה מסור שכל שכן אלו חוליבה בחר הייתה
מחלקת ואם חרונה חייב שגופני שאין אויר
בבקעה החרונה ואם שינה מבקעה להר וחוללה
חייב ואם חרונה מסור שכל שכן שהיתה מתח
מתחמת בבקעה לפי שאין האויר שולס בה ואם
מתחמת סורה העליה החרונה חייב שאלה
החוללה ראובן השביר לשמעון בהמתו לילך מאל
מאלשד לסולסילה ולהחזירה לו למחרת והחזיר
בו ביום וקבל ראובן לזקנים מה שעשה לו שמעון
ואמר לו לקבל ולהשתל ברפואתה וקבלה וצ
צמתה לסוף ששנה ימים ושמעון אמר לא צתקל
מהמתי אולי המיתה בסעמנין ובמאכל ובמשתח
תשובה אחרי שראובן השביר לשמעון שחלד
ביום אחר ותחזור לשיני ושמעון החזיר בו ביום
מהלך ב ימים חרי שינה שמעון והוי כמו השביר
החמור לחוליבה בבקעה וחוליבו בחר ומחמת
שנתייגעה נבנס בה חלשות וחולי ומתח לסוף ח
ימים וראובן שקבלה במאמר חזקנים הוי כמו ש
שוער חנם על שמעון וישבע שלא פסע בה במאכל
דבמשתח ובמלאכה וחוסית השדאל לראול תב
תכאר לי תשובתך בי לא בארת לי כל חצורר

בתבת ששמעון משע שחוליבה מהלך ב ימים ביום א
אחר מה אתה קורא מהלך ב ימים בי חרבר ידוע ש
שמאלשד לסולסילה רוב הבתמות יכולות לחזור
ביומו והתר ואם חוליבה פרסה או חצי פרסה או
דביע יותר ממה שדתגה יתחייב בזה משום שינוי
יראה דבתוספת בי חיי לא היה לה למות ואם
גכול יש לה אם הבתמה יכולה לחזור בו ביום כר
ששה פרסאות כמו מסייעה אחת פשיעה ואם באר
לי וער אמת חייב לשלם אם תמות אמילו לסוף
חצי שנה ובתבת שיתבע שלא פסע במאכל ובמשתח
ובמלאכה וכי איר שתעמור בחצירו מאז וער עתה
ואם רב עליה מעם אחת שמא קלקלה ואח אם במ
במאכל אימס שחאבילה מעם אחת יותר מראי ול
ולא ירע וקלקלה תשובה רע כי הרבה בהמות
חירשות בחרים אח על פי בן בשחתגה שיחרוש בכ
בבקעה וחרש בחרים זה חוי שינוי בי זה היה מכ
מכיר בהמתו שאינו יכולת לקבול סורה חרישה ח
חר ומחמת שחוליבה בחר אנו תולין שמחר מתח

אנו בצדד זה אלף שיש בהמות שחולבות וחוזרות
ביום אחר זה שהחנה שיחזירה למחר מכיר כח כח
בהמתו שאין בה כח לילך ולחזור ביום אחר וד
זה שינה משע והמשכיר אימר מיר שלא היה רוצ
לקבלה כי מכיר היה בבחמתו שתחלש ובזה היה
חרין עמו כי בידו שמשע חשוכר עליו חיה מוטל ל
ליסמל בה ער שמתחזק אלא שקבלה במאמר חזק
חזקנים ונעשה שומר האם של חשוכר וביון שמתח
לסוף ששנה ימים יש חובתה גדולה שמתח מחמת ש
שינה ואם היתה חיה יותר חיה צריך להראות ב
בהמתו בכל יום לעדים והם יראו שמתחזק וחול
בחולבת זה שברשותו לקחה ישבע שלא משע בת
במאכל והאבנלה ברר שהיה רגיל להאבילה תחיל
ועל חרונה מאחר שקבלה במאמר חזקנים בחוס
חולי ואמר לו להשתל בה לראות אם תתמא ל
לא היה לו לרוב עליה בלל ואם רב עליה כדיל
להשקותה אין זו משיעה אבל לרוב עליה לצורר
חוי משיעה כי לא היה לו לרוב עליה לצורר כי
ביון שקבלה במתח חוללה השוכר את
הפרח לחרוש בה בחר וחרש בה בבקעה ונשכר ה
חיתר של המחרישה מסור השוכר ודין בעל הפרח
עם הצערים החורשים בה והן משלמין וזני מהם
משלם זה שאותו ביתר להעמיקו בארץ והמנהג א
את הפרח מסור ואם הוא שרה מליאת אבנים בין ש
שניהם משלמין בין שניהם כל אחר חצוי וכו' ה
חרין אם לא שינה ואם שינה מבקעה להר ונשכר
חיתר חשוכר חייב ובתבת חרמם שדין חשוכר עם
הצערים ואם חרמם כתב שחן מסורר ומסתמא ח
המשכיר שבר הצערים ללכת עם פרחה לעשות מלא
מלאכת חשוכר ויבולין הצערים לומר לו אלו חרשת
בבקעה באשר התגית עמו לא נשכר ואנחנו לא ק
קבלנו עלינו שמירת חיתר אלא שלא ישכר חיתר ב
בבקעה וזמנא אין עוברין על דעת המשכיר שים
שימסיר שברם לעגיון שאם אין לו לשוכר לשלם
שימסירו שבר מעולתם שיאמרו למשכיר חיינו סכר
סכורו שלא תקמיר ביון שאמרת לנו לילך עם השיכ
לעשות מלאכתו מסתמא חיה רעתר שנעשה ככל א
אשר יצוינו שברת לרש בתבואה ורשח בקסגית
והחולקה חייב שהקסגיות חלקים לרש בקסגית
ורש בתבואה וחולקה מסור ורש אלו רש בקס
בקסגית שחולקה

שי

השובר

החמור דנסתמא או
התליעו רגליו או חוליא
אחר ביוצא בזה שראוי ע

עריין למלאכה אלא שנתוסח בו סורה לשוכר ליש
ליישרו לילך ברר אם שכר למשווי אמילו אמר לו
חמור סתם יאמר לו חרי חמור למניר ביון שראוי
ער למלאכה וצריך ליתן לו כל שכר שבר
לרפיבה או לשאת עליו כלי זכוכית וכיוצא בזה שי
שישכר אם יפול החמור אם שכר לו חמור סתם ח
חייב ליתן לו חמור אחר אמר לו חמור זה אין צר
צריך ליתן לו אחר ומיחו גראה אם יש ברמי ז
אם לחשכיר אחר ימכרו וישכיר אחר שחמור זה נת

לשנה ונתחייב בשבירות שנה אחת השובר בית בסכום ידוע לשנה ונתעברה השנה צריך להוסיף לו בשביל חרש העיבור וכתב הרשב"א בדאבראש השנה ואמר לו שנה זו אינני חשבה דקיימא לו ד דהוי כאומר שנה זו אבל אם אמר לו שנה אחת אין לו אלא ז' חרש ברוב שנים שאינו מעוברות חשכירו לו לחדשים צריך להוסיף לו בשביל חרש העיבור חזכיר לו חרש ושנה בין שאמר לו דיגר לחדש ז' דיגרין לשנה ביד שאמר ב' דיגרין לשנה דיגר לחדש חרש העיבור הוא של המשכיר דמספק לו אי תפשלשון ראשון או לשון אחרון ודקדק בזה בחזקת בעלה עומדת ואין מוציאין אותו מידו וא דאפילו לא בא לשאול חשכירות ער סות חרש שכבר דר בו צריך ליתן לו חשכירות וכתב הרמב"ם וכן אמר הבעל בית לזמן זה חשכירתי לך והשובר א אומר בסתם חשכירתי או לזמן ארוך על השובר ל להביא ראיה ואם אינו מביא ראיה ישבע המשכיר ומוצא השובר מן הבית גפלה הבית לאחר שחשכירו אם אמר לו בית זה אני משכיר לך אינו ח חייב לבנותו אלא מחשב עמו מה שנסתמש בו ומ מחזיר לו חמותו וכן אם לא פועו עדיין צריך ל ליתן לו כל מה שנסתמש בו וכתב הרמב"ם שאם יש בעציו ובאביו בדי ליקח אחר יקח ואם אין בהן בדי ליקח אחר ויש בהן בדי לשבור ישבור וא"ל הר"ז כתב שאפילו אם יש בעציו ובאביו בדי ליקח אחר או לשבור אינו צריך ליתן לו אחר ודוקא ב בשגפלה בולו בהא אמרינו ביון גפלה אדרא ליה א אבל אם הוא קיים אלא שנתקלקל ער שהוא סבגה לרור בו חייב המשכיר לתקנו דהשתא לא שייך ל למימר אדרא ליה דמסתמא הוא עומד לתקן שע עדיין נקרא בית אלא שהוא מסובך לרור בו חילב חייב המשכיר לתקנו ע"כ ואם המשכיר סתר הבית חייב ליתן לו אחר אמר לו בית סתם חייב ל לבנות איתן לו אחר גויבול הוא לשנותו ולע דלעשותו קטן מהראשון שהרי סתם בית אמר לו דבלבד שיחא נקרא בית אמר לו בית כזה אני מ משכיר לך אינו יכול לשנותו אלא צריך לעשותו ב במית ארבו ודחבו של ראשון ואינו יכול לדמר לו אמרתי לך כזה אלא שיחא קרוב לזה או למרחץ אלא חייב להעמיד לו במותו לפיכך אם היה קטן לא יעשו גדול היה גדול לא יעשו קטן ולא יפת יפחות בו מחלוצות ולא יוסיח בו אלא מדעת ש שניהם וכתב הוא וצריך להעמיד לו בית כי אמר בית סתם לאו למימר שיבנו אותו לבנות לו בית או להשכיר לו דאע"ג דקנו מיניה שישכיר לו או לב לבנות לו לא היה בעולם ולא חל עליו הקצוץ א אלא להביא קאמר שחייב להעמיד לו בית שאם קבל כל חשכירות שחייב להחזירו לו ער שיתן לו בית דאפילו גפלה בחצי חזמן שאינו מוצא לשבור אלא בכל השכר שנתן לו צריך להחזיר לו כל השכר או ליתן לו בית מי אם היה למשכיר בית אחר שלא ה היה משועבר בשעת שכירות לאדם אחר חל הקצוץ עליו דבית סתם אמר לו וצריך ליתנו לו ולפי מה שכתב א"ה הר"ל גבי שובר חמור דבמה שמשכו נשת

גשתעברו לו הנכסים ליתן לו חמור אחר הנאצמי ביון שקנו מיניה גשתעברו לו כל גבסיו להשלים לו תנאו אפילו לבנות לו בית אחד מי שיש לו בית ועלייה על גביו והשכיר לחבירו את העלייה ואמר לו עלייה זו אני משכיר לך וגפלה אין צריך ליתן לו אחרת וציתן לו שכירות כפי הזמן שדר בו אמר לו עלייה סתם חייב ליתן לו עלייה מיהו אם ירצה יתן לו עלייה אחרת אבל אמר לו עלייה זו שעל בי בית זה אני משכיר לך הדי שיעבר הבית לעלייה לפיכך אם גפתחה ב' ספחים או יותר חייב המש המשכיר לתקן לו ואם לא יתקנו ירד השובר עם ב בעל הבית וגבס ויוצא דרד פתח הבית ער שיתקן לו העלייה אבל אם גפלה הבית והעלייה אין צריך לבנות לו אחר ביון שאמר לו בית זה בההוא דא דאמר לחבריה דלת שעל גבי פרסק זה אני משכיר לך ונעקר הפרסק ממקומו ואסיקנא שחייב להע למימר לו פרסק בל זמן שהדלית קיימת והרמ"ה כתב דדוקא גפלה העלייה יורר לבית אבל אם גפ גפלה לא שלא שיעבר הבית לעלייה אלא בעברה קיימת וכתב עיר אי גפלה ביתא וקיימא עלייה בגו דקיימא ע"ג דגריסין לא מיחייב למבנא בית כי היכי דאמרינו גבי עלייה זו אם גפלה אדרא ליה חבא גמי ביון דאל בית זה גי גפלה אדרא ליה אע"ג דאמרינו גבי פרסק שחייב לו להעמיד פרסק אחד שאני התם אע"ג דנעקר הפרסק ממקומו הא איתיה לפרסק מ"מ ולא פקע לשינוי מיניה כל היבא דאיתיה אבל בית שגפלה אדל ליה ופקע שיעברו מיניה לגמרי דהא ליתיה בלל דהוא הדין גמי גבי פרסק אי גרצץ לא מחייב לאיקמי אחריו ואפילו היבא דגפלה העלייה או נעקר הפרסק דשיעברו בית לעלייה דפרסק לדלית המ"ג גבי בית ופרסק ג גופיה בית למימר בית שובר ער שיתקן לו העלייה וגבי פרסק לאהדוריה לרובתיה אבל להוציא יצ יצאת לבנות לו העלייה לא מחייב ליה דהא דאמר דאמרינו שחייב להעמיד לו פרסק לא להחזירו למ למקומו אלא שלא היה רשאי להכריחו דהיה צריך להעמידו בפני השובר בעניין שחשכו יכול להח להחזיקו ע"כ ואין נראה אלא ב'על הבית חייב לב לבנות לו את העלייה וכן אם גפלה לח בולה חייב לבנותה לו כל זמן שהבית קיים היה לו ב' ע עלייות זו ע"ג זו והשכיר לו העליונה וגפלה יורר ודר בתחתונה השכיר לו את התחתונה וגפלה מבעיא אם יורר ודר בבית או אם עולה לרור בעלי ולא איפשיסא לבד לא יורר בבית ואם דר אין מוצ מוציאין מידו

ש"ה

המשכיר

בית לחבירו

בבירה גדולה יש לו

רשות להשתמש בכך

בבית חוץ לבית את שלא בגדר ביתו באורר הבית ובדיון ער ארבע אמות וכן בגינה שבחצר וברחוב שאחורי הבית ובמקום שנהג כל אדם להשתמש בשליו על עובי חבולת ישתמש גם חשכו גם על ע עובי חבולת המשכיר לחבירו חצר סתם לא

בלום לאיתו ביון שאין אחד מהם יכול לקיים תנאי
הנאמר אמר המשביר ספיגה סתם וגם השובר אמר
יין סתם שכל אחד יכול לקיים תנאי אם המשביר
מביא ספיגה אחרת ואין השובר מביא יין אחר צד
צריך ליתן לו שברו דאם השובר מביא יין אחר זה
והמשביר אינו מביא ספיגה אחרת אפילו שקבלה
הכל צריך להחזיר וכל זמן שלא יביא לא זה ולא זה
זה נותן לרחצי השבר אלעם שהוא מוחזק לא יוכל
לומר לא אתו לרעד שתביא את שלך ואעבב אנימה
מלהביא רמצי אל איהר'ל זמן שלא תביא את שלך
אין לי להביא את שלך שאיני מאמין שתביא את ש
שלך וגמצאתי סודך ואמסיר מעותי בחנם וכו' אמר
אפילו אם קבל כל השבר חייב להחזיר לו החצי
דוקרס מכאן הרמח' מי ששובר חמור או ספיגה למ
למשא ידועה אין יכול לשנות למשא אחר אפילו א
אינו כבוד ממנו וכן המשביר חמור אין יכול לרעד
לרחותו וליתן לו חמור אחר או ספיגה אחרת ולא
דוראי בעלמא יכול לשנות דמה לייין זה שהתנהא
אי אחר אלא שמצאח באן מקום קפורה לגוף וזה
וכן דעת א' הדול' השובר הספיגה להחזיר בה
סחורה למקום פלוגי ופרקה בחצי חרד' אם אינו
מוצא אחר שישכירנה ממנו צריך ליתן לו שבר כל
חרד' אלא שינכה לו שאינו דומה הבא טעון להבא
דיקדן ואם מוצא אחר השיגי יסלים לו השבירות ה
והראשון יתן לו תוספת על חצי השבירות מה שב
שנפסדת הספיגה בהוצאת הסחורה של הראשון וב
בהבנסת הסחורה של האחרון ויש לו עוד עליו ת
תרעומת שגורם לו לסבול רעת איש אחר שלא הגד
הורגל עמו מבר הסחורה שבה לאיש אחר ועלה
הוא וגנס האחר במקומו נוטל שבר חצי חרד' מה
מהראשון ושבר חצי חרד' נחאחרון ויש לו תרע
תרעומת על הראשון בדגפדיש מכאן ראיה דבל' מ
מה דאמרין שקבלן ובעל הבית אין יכולין לחזור ב
בזה חייגו ודוקא בשיש הפסד לבשבנסת הסחורה
שאין הקבלן מוצא להשתכר ולא בעל הבית לשכור
אבל מוציאין יכולין לחזור בזה

המשביר

לחביר בית או

חצר או מרחץ או ח
לזמן קצוב אינו יכ
יכול לחזור בו ולהוציא תור זמנו אפילו גפלו בי
ביתו של משביר שאין לו מקום לדור בו ואפילו ח
העני וצריך למכרו לאחר אינו יכול להוציא וזה
והמקח קיים וחלוקה צריך להגותו ביד השובר ע
עד שישלים זמנו ואם הקדים לו השבר אפילו לו
לזמן מרובה אינו יכול להוציא עד שיכלה זמן כל
השבירות שהקדים לו וכן כתב הרמב"ם אם א
אחר שהשביר ביתו לפלוגי חזר ומכרו או השבירו ל
לזני או לאג' שהפקיע לזה שעבדו הראשון חייב
להשביר לו בית אחר וכן כל כיוצא בזה ל' וכן
אם משכנו לשנים ידועים בכר זכר לכל שנה ושנה
כל זמן שלא יפרצו וחזר ומכרו לאחר אין חלוקה
יכול ליקרצו עיר המלכה תור השנה אבל אחר הש
השנה יכול ליקחנה ולבשיכלה זמן הקצוב לו יכ

יכול להוציא מיד אפ' בלתי חזמו באמצע ימות ה
הגשמים השביר לו לליגה אין פחות מיום א
אחר לשביתה אין פחות משני ימים לגישואין אין
פרות משנעח ימים השביר לו סהם בכר ובר לח
לחרש אינו יכול להוציא אלא הודיעו שלשים יום
קודם כדי שיבקש לו מקום בלא בימות החמה א
אבל בימות הגשמים אם לא הודיעו עד אחר הסוכר
אינו יכול להוציא עד הפסח ואפ'ל בשיגיע הפסח
אינו יכול להוציא אלא הודיע לו שלשים יום קודם
דהיינו מחמשה עשר באדר ואם הודיעו קודם החג
ולא גשמו כל השלשים יום לפני החג אפילו לאג
גשאר מהם רק יום אחד בגזן שחודיעו ב' ימים לפ
לפני החג אינו יכול להוציא כל ימות הגשמים

ב' בעירות אבל בכרבים אחר ימות החמה ואחר
ימות הגשמים צריך להודיעו קודם י'ב חרש וכו'
ובחנות בין בעירות בין בכרבים צריך להודיעו ת
תחילה י'ב חרש ובחנות של בחתומי וצבעו צריך
להודיעו תחילה בכל מקום שלש שנים ובשם שה
המשביר צריך להודיעו לשובר תחילה ביד השומר
צריך להודיעו למשביר תחילה שלשים יום בעירות
ובכרבים י'ב חרש כדי שיבקש מי שירד בביתו וא
ואם לא הודיעו אינו יכול לצאת אלא אם כן יתן לו
השבר ובשם שאינו יכול להוציא אם לא הודיעו ב
בך אם בא להוסיף עליו בשבירות אין שומעין לו
ב' בשלא נתיקרו שבירות הבתים אבל נתיקרו
שבירות הבתים יכול לומר לו בסוף כל ל' או צא
או תוסיף בשבירות בפיגמה שנתיקרו אלעם שלא
הודיעו וכן אם הוזלו יכול השובר לומר למשביר
אי שכור לי כשער של עבסיו או אצא גפלו בית
המשביר שהיה ר' בו יכול להוציא לסוף ל' אלעם ש
שלא הודיעו אבל אם נתן המשביר ביתו לאחר במ
במתנה או מכרו גם האחר אינו יכול להוציא ביו
שלא הודיעו קודם שלשים יום שלא יפה בח זה מז
מזה שבא מחמתו השיא את בנו וצריך הבית לב
לבית חתנות או שנותן ביתו לבנו וצריך אב הבנ
את הבית לעצמו אם היה יודע שבנו ישאל לזמן פלו
והיה אפשר לו להודיעו אינו יכול להוציא ואם ע
עבסיו גזרמן לו אשה שלא היה יכול להודיעו מוצ
מוציאו אלעם שלא הודיעו ששאלת בענין

שבירות הבתים שיש ראשי שנים קבועי לשבירות ח
הבתים והכל יודעין מתי בלח הזמן וראובן שבר
בית משמעו לשנה אחת ואחר שבלתה השנה גש
גשאר בגית חרש אחר ולא דברו זה עם זה בלום ב
בשבירות שנה הבאה ואחר כך רצה ראובן ליתן ש
שבירות מה שרד בבית ער עתה ולצאת ושמעון א
אומר ביון שלא חודעתני שלא היה רצוני לישאר בב
בבית סמכתי עליו שתשאר בו ולא בקשתי שובר א
אחר ולכן אתה חייב לי שבירות שנה עלימה אתה א
אם תצא חרין עם שמעון רביון שרגילין לשכור
הבתים לשנה וגבנס חרש לשנה השיגי נתייב בש
בשבירות כל השנה כי כבר גשתכרו כל הבתים ולא
ימצא להשביר והיה לו להודיעו אינו רוצה לדור
בביתו אלא חרש וכו' שלא הודיעו סמך האחר
עליו שיחזר בבית במנהג העיר ששוכרין הבתים לש

ומשכתבו אינו יכולין לחזור בהו ואם התנו שיש שישלם לו משכתבו קצו והיה ליה במלוה בשטר והמקבל נותן השכר אפילו אם חובירה וריגו של מקבל שיתן בעל בשדה עיקר הדברים הצריכין לג לעבודת קרקע כמו הקדוהם שחופרין בו והבלים שמוציאין בו העפר והדלי שדולין בו והבר והרב וחברים שאינן מעיקר העבודה אלא להקל מעבוד מעבודתו בגין היאירו שעושין להמשיך בהן המים על פני השדה על המקבל לעשותו וכל דבר שאין השרה גומר זולתו בגון הסיני והחפירה שטביב ה השרה הוא על בעל השרה וכל דבר שהוא ברי לעש לעשות שמירה מעולה על המקבל הוא וכתב ה הרמ"ה והוא הדין צמי בחבירות ויא רבחובר אין על בעל השרה לתקן כלום והבי מסתבר ובין בח בחיבור ובין במקבל במקום שנהגו לקצור התבא אינו רשאי לעקור לעקור אינו רשאי לקצור ואיזה מהם שכל לשנות חבירו מעבכ עליו ובמקום שנהגו לחרוש את הקציר צריך לחרוש אפילו אין מנהג לגבש עשבים הרעים והוא גיבש והרמ"ה כתב שאם פירש בשעת הגיבש שעושה זה ברי שלא יחרוש ושתק בעל השרה גלי רעתיה דניחה ליה ואם גוהגין לגבש ורוא אינו רוצה אין שומעין לו אפילו אם ירצה לחרוש אחר הקציר ברי לעקור ה העשבים ואם גוהגין שהחובר שרה סתם נוסל חלקו באילנות שבו יש לו חלק בהם אילו אם ה הוסיח בעל השרה בחלק החובר ואינו יכול לומר ה הוספתי לו בחלקו ברי שלא תקח חלק באילנות ואם נהגו שלא ליטול חלק באילנות אז הן של בעל השרה ואפילו אם הוסיח בחלק של בעל השרה

וכא

החובר

א"ר מקבל שרה מחבירו והיא בית השל השלחין אי שיש בה אילנ אילנות אפילו נתקצצו כל האילנות שלא נשאר בה ממטע עשרה לבית סאה ויבש כל הנחר הקטן אין מנכה לו מחבירו כיון שאיפשר להביא מהנהגה הגדול להשקותה ואם ייבש גם הנחר הגדול מבת מדינה הוא ומנכה לו מחבירו כיון אם הוא בחבירו או בקבילות שאם קבלה ממנו ברביע עתה שייבש המעיין צריך להסית לו מרלסר חיה עומר ב בתובה ואמר לו בית השלחין זה או שדה האילן זה אפילו ייבש הנחר הקטן ונקצץ האילן מנכה לו מ מחבירו ב"א שלא נשאר בו ממטע עשרה לבית סאה ויבש הנחר כילו אבל אם נשאר בו ממטע עש עשרה לבית סאה ולא ייבש הנחר כלל אלא אם היה עמוק ב אמות ונתייבש עו שחזר ועמוק שלשה אי אין מנכה לו מחבירו אבל אם אינו עומד בתוכו אע"פ שאמר בית השלחין אי שעומד בתוכו ולא חז הזכיר לו בית השלחין אין מנכה לו מחבירו ופ"י הרמ"ה הא דאמרינן דבי אינו עומד בתוכה אינו מנכה מחבירו ודוקא כי אמר מחביר לחוביר בית ה השלחין אני מחביר לו אבל אמר חובר למחביר כי בית השלחין אני מחביר ממנו מנכה לו אע"פ שאינו עומד בתוכה ואלא הר"ל כתב שאין חילוק אלא אח

כלו וחשובר אמר עדיו לא כלל על השוכר להביא דאיה ואם לא יביא ראייה ושבוע המסביר חיסת ויר ויוציאנו מן הבית חשכיר לו הבית בשטר וכתוב בו שנים סתם חמסביר אמר שנים וחשובר אמר שלשה וקדם חשוב ורר בו שלש שנים אין מוציאין מירו ער שיביא המסביר ראייה שהיום או למחר יבד השוכר ערים שחוא ברביו וחייגו צריכין לחזור לו ולאטרוחי בו דינא בכדי לא מסרחין לפיכך ב כתב אל הר"ל אם נתן הערים ונשתכח הדב מפ"א אחרים ויראה לכ"ז שלא יוכל השוכר לברר עור דבר דבריו מוציאין מיר השוכר מוח שדר בו ואם רר בו חשובר בכר"ג שנים וכבש השטר ואמר לח שנים שב שבתני וחמסביר אמר לג ואומר לו הכא שטרר וטועו שנאמר נאמן במיגו שחיה יכול לומר לקוח הוא בירי ביון שהייתה בירו שלש שנים

שיח

ראובן

השכיר ריחיים לשמעון שיטחון לו בשכרם בר ובר סאין לשנה לצורך מאכל ביתו והעשיר דאובן וקנה ריחיים בעניין סאין צריך שיטחון לו שמעון ונבקש משמעון שירן לו דמים ברי הסחין אם שמעון מוצא הרבה למי שיש שיטחון בעניין שלא יפסיד בדבר צריך ליתן לו דם דמים ואם אינו מוצא לאיתו לו דמים אלא אומר אני אסחון לו ועתה תטחון לאחרים ואם גם ראו דאובן אינו מוצא לטחון לרעת ר"י יכול לחזור בו מהשבירות אם אין שמעון רוצה ליתן לו דמים ואלא הר"ל כתב אפילו שראובן אינו מוצא למי שיש שיטחון אינו יכול לחזור מהשבירות וגם אין עמ שמעון נותן לו דמים אלא טוחן לו כמו שהתנה

שיח

מי שבקש

מחביר שיסביר לו כי ביתו לחבניס בו פירותיו ולא רצה והטעהו ער שהבניסם לביתו רשאי בעל הבית ליטח מהפירות להשכיר פועלים שישליכום לשוק אפילו אם הוא חצר דקיימא לאגרי לאגרא שיכול לומר איני רוצה להשביר לו ביתו שהטעני ומי צריך להוריעו ואם נאנס לאחר שחור שהוריעו פטור וכתב הרמ"ה ומירת חסידות הוא שוריע לבר וישכור עמקצת ומהם נקום משום השבת אבירה לבעלים אע"פ שעשה שלא בחוגו

שכ

החובר

שרה מחבירו ליתן לו ממנו דבר קצוה מן ה הפירות לשנה דינו כאלו שכרה ממנו במעות קצובי בכל שנה ואין ביניהם אלא חשם שזה נקרא שוכר וזה נקרא חובר וקבל וקבלנית הוא שמקבל שרה לעברה והוא יתן לבעל השרה חלק ידוע מהיוצא השרה בפ"י מה שיתנו וזו דנה ריגו חלק משיכר במקצת רברים ובין בחובר ובין במקבל אע"פ שכבר נתנו ביניהם לקבל את ה השרה אין בתוכו שטר על זה אלא מועת שניהם שכל זמן שלא נתנו יכולין שניהם לחזור בהן

השכיר לו רפת שבה השכיר לו בית בחצר אין לש לשוכר בחצר כלום אלא דריסת הרגל לעבור עליו לביתו כל חזבל המתקבץ בו משאר הבהמות הוא משל המשכיר אבל המתקבץ מבהמות השיכר או שמוציאו מביתו לחצר הוא שלו ואפילו המתקבץ משאר הבהמות אם קלטו השוכר בכלי מן האויר ולא גזת בחצר הוא שלו והיוצא מן התנור ובירה ש של השוכר ופזי הרמה דמיירי בתנור ובירה העומ העומדיו בחצר ושכורים לו לבשל בהם ואשמעינ ביון ששכרו לו אפי' אם באו אחרים לבשל ולאפות בהם האפר של השוכר

ש"ך

המשכיר

בית לחבירו

חייב לעשות לו כל דבר שהוא מעשה א אומדן בגזן להעמיד ולפתוח לו ולתת ולפתוח לו חלונות אם הוא צריך לאורה והראב"ד כתב אפילו אם יש בו אורה הרבה אם יש בו חלונות שנסתמו ולא נפרצו פצימיהן צריך לפתוחן לו וצריך לחזק לו התקרה ולסמור הקורה שגשברה ולעשות נגר דמנעיל וביוצא באלו וכל דבר שהוא מעשה הדיוט בגזן מעקה ומרוב וכולם ולחטיה הגג ומקום חמ חמזוזה על השוכר לעשותו וממלא יטול חמז המזוזה בשיוצא אם הבית של ישיא ואם נפתחה הנעזיבה והתקרה בל' טפחים חייב לתקנה שמע שמעזיבה צמי חיזוק התיקנה היא וכתב הרמב"ם בכל אלו הדברים אחר מנהג המדינה ובשמות הי הירועי להם ברור נאצרו במקח ובמצטר

ש"ך

שהקרקע נקצה בבכח

ובסטר ובחזקה בר שכירות

קרקע נקצית בבכח ושסור ות

והזקה ובשם שמתנה א"ם כל הנאי שירצה במקח בר מתנה בשכירות שהשכירות מכירה לזמן קצוב ח היא ובל שממכר ממכר בצבסיו שכירותו שכירות דבל שאין לו למכור בר אין לו להשכיר אלא יש לו פירות בלבד באותו קרקע חריו זה שוכר ואינו מר מובר ששאלת שמעון שבר בית מראובן ואומר ששכרו על הנאי שאם ירצה ישכור מהבית ל לאחרים שיוררו עמו ויעשה להם דיורין שיוררו ב בבית וראובן אימר שלא השכירו הבית אלא שיורר בו הוא ובג' ביתו ונסתפקת מי יחא נאמן בשבו בשבועתו דע ביון שראובן השכיר ביתו לשמעון סתמא לרירת שמעון ובג' ביתו קא משכיר בי בן ררר כל שוכרין ביתן והרצה להבגיס עמו דיור דיורין בבית הוא מתנה בפירוש ואם אין לו עדי שהתנה קרקע בחזקה בעלה עומדת לבל ספק חג חגולר ביניהם ועל השוכר להביא ראיה וכל זמן ש שלא יביא ראיה אין לו לשנות ממנהג השוכרין ויש וישבע ראובן שלא התנה שמעון להבגיס עמו דיוריו לבית ששאלת ראובן שבר גער לשמשו ואמר לו שמעון לסמור עליו שישלם לו כל מה שיתסיר ב בהיות הגער בביתו ולא היה קניין בדבר אם יכול ראובן ליטול משעון בהיתר דמי הפסידון

בשם

תשובה שכירות הוא וכל הנאי של שכירות אין צר צריך קניין

ש"ך

כתב הרמב"ם

המשכיר

בית לחבירו

לזמן קצוב

דרצה השוכר להשכירו לאחרים עי סוח הזמן משכ משכירו לאחרים שהם במצוין בג' ביתו אם הם ד' ל לא ישכירו לה' שלא אמרו חז"ל איך השוכר רשאי לה להשכיר אלא במטלטלין שהוא אומר לו אין רצוני שיחא פקדוני ביד אחר אבל בקרקע וספינה שהרי בעלה עמה אין אומרים בו וכן אני אומר אם אמר בעל בית לשוכר למה תסרח ותשכיר ביתי לאחר א אם לא תרצה לעמוד בו הניחוהו וצא ואתה פטור משכירותו אינו יכול להשכירו לאחר כלל ויתן שכ שכרו עד סוח זמנו ולא נראה לי שזה ריץ אמת ע"כ שאלה לא לא הרז"ל ראובן ושמעון שכרו ב בתים זה אצל זה ולהם ב' חצירות ומלכר הצירות אלו עור להם חצר בשותפות והיו כל אחד משתמש בחלקו והלך ראובן והשכיר ביתו ללוי ושמעון מ מעכב עליו ואומר אני חפץ בשותפות של לוי כי ירא אני שנתקוסס ביחר ואם על כל פנים תרצה ל להשכירו הנח לי החצר השותה ואתה לך שכירות ב בפ' חלק המגיע ממנו אם שומעין לו ואם ראובן יכול להגלגל עליו הרבה משכירות כי יאמר שהוא צורך גדול לבית תשיבה יראה שהרין עכ שמ שמעון חרא שסועו ליתן לשכירות החצר בפ' המ המגיע בי הוא מצרן ושכירות שייך ביח הטובה והישר כמו גבי מוכר ביון שראובן אינו מפסיד בר ברבר ושכירות ליומיה ממכר היא ועוד אני אומר רשנים ששכרו בית בשותפות לרור בו יחר אי אין אחד מן השותפין יכול להושיב אחר במקומו אפילו יש לו דיורין פחותין ממנו כי יכול לומר ל לו אותה יכול אני לקבל אבל אחר איני יכול לקבל כי ירוע שאין לקבל כל אדם בשוח יש מפני חשיב חשיבותו שאדם בוש מפניו ויש מפני גריעתו שאר בוש לרור עמו ויש שהוא בעל קססה ויש שאינו ג צאמן חילכר אדם חרצה לרור בשותפות מרקיט תחילה עם מי הוא חפץ לרור ולא יכול אותו שקבל לרור עמו להושיב אחר במקומו וגם אינו יכול לב לבופר לחלוט שהבית אינו שלהם אלא הוא שוכר לזמן

ש"ך

השוכר פרעתי שבר הבית

והמשכיר אמר לא פרעת אם

הבעו בתור חזמן שקצב לו ב

בגזן ששכרו לשלשים יום או לשנה ותבעו בתור ח חזמן על השוכר להביא ראיה או יתן ויחרים על מי שלקח ממנו או יטעון עליו לאחר שפרעו תביע בפני עצמה ברמים שנתו תחילה וישביעו שבוט היסת תבעו לאחר זמנו אפילו ביום שגשלם חזמן על המשכיר להביא ראיה או ישבע השוכר שפרעו ויפטר ואין חילוק בזה בין אם היה שכירות על פח או בעדים או בשטר השכירו לו בשטר לעשר שנים ולא הזכיר בו זמן השכיר אמר ברב

אמר

שצריך ליתן לחם בפני המנהג. ואם יש מנהג שנותן לחם מזוגות ואעפ"כ פסוק עמהם בפירוש שיתן להם קאמ' תנא קמא שצריך להוסיף לחם על המנהג ולהביא חצי מה שפסקו ר' יוחנן אומר שאין צריך לבאורח צראה שחלבה בת"ק והרמ"ה פסק כרשב"ג וכן לענין המלאכה יעשר בפני המנהג שאם נהגו שלא להשכים ולהעריב אינן יכולים לבזבזם להשכים ולהעריב אפילו שמוסיח להם על שכרם ביום שלא התנה בן כסעה ששכרם בראש מנהג יורע אבל אם אין בעיר מנהג יורע או אפילו יש מנהג שלא להשכים ולהעריב וזהו אומר להם אני עובר אתכם כרית תורה חייבין לצאת מביתם בדרחוק השמש ולעשות מלאכה עד צאת הכוכבים ירושלמי ברא בחול אבל בערב שבת בין חשכמה בין הערבה משל בעל הבית פירוש שאין צריך להעריב כמו בחול עד היכנס כור למלאות לו חבית של מים ולצלות לידה ולהדליק א"ת הצר אחר שיבא לביתו ואם אמר להם אני נדנות לכס באחר או שנים מד העיר משמנין ביניהם ופי' רש"י שנותנין לחם כמו שנותנין לבינוני והרמ"ה פ' מחשכין הגדול שבשכירות הקטן שבשכירות ומה שביניהם ציתי החצי בגין אם נד גדול בשש וקטן בארבע נותן להם חמש של

האומר

לש' דהו צא ושכיר לי פועלים בד' שבדים לר' בג' אינו נותן אלא ג' לא שנה אמר שכרם עלי לא שנה אמר שכרם על הב' בעל בית ואפילו עש' מלאכה ששורה ויש להם תרעומת על השלוח ואם אמר לו בעל הבית בג' וזהו אומר בד' אם אמר להם שכרם עלי נותן לחם להם ד' וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שההגדה וכתב הרמ"ה דוקא ע"ד אבל ייתר אינו נוטל מבעל הבית ואפילו שהמלאכה שורה יותר שלא יהא עדות סחורה בפרתו של זה ואם אמר להם שכרם עלי בעל הבית נותן להם כפי מה שנסביר הפועל בעיר אם ד' ואם ג' ונפילו שהפועלים בעלי בתים שיש להם מלאכה בעצמם ואין יכולין לומר לא חיינו נשכיר אלא ע"ד רעת ליקח ד' אינו להם אלא ג' אפילו אם יש שגשגו בג' ויש שגשגו ד' אינו להם אלא ג' ותרעומתם על השלוח ברא כשאין מלאכתם שורה אבל אם הוא שיה' נותן להם ד' אפילו שהפועלים נשכרו בג' והוא שיכליל לברך ש' מלאכת שורה אבל אם אי אפשר לעמוד על המל' חמ"א כמה היא שורה אינו לחז' אלא ג' ותרעומת על השלוח וכתב הרמ"ה אפילו שאומר בעל הבית הבית איני יורע אם שורה ד' אם לא רכל חיבא רלא רדמיא עליה לירע אפילו אם אמר איני יורע לא מת מחייב ואינו יכול להשכיר ואם חביל בית אמר לו בג' והוא אומר להם בד' ואמרו כמו שאמר בעל הבית וראוי לא היה דעתם לפחות ממה שאמר להם אלא בויתם לימ' מאמינ' אנו לך שהבעל בית או אימ' כר' ואם אמר להם שכרם עלי נותן לחם ארבע ותו' ונוטל מבעל הבית ואם אמר להם ש

ובשם שחז' ק"ץ בעל השדה והמקבל ברביאה ברח' חולקין בתבן ובקש ובשם שחולקין ביין ברח' חולקין בזמורות ובקנים שמעמירין החת הגפני' אם עשאו' בשותפות יחלקום ביניהם ואם אחר מחז' עשאו' לבדן יקחם הוא לבדן

שנא

המקבל

שדה מחביר ורוצה להסתלק ממנה מצי שהיא רעה אם יש להוציא ממנה ב' סאין אחר כל ההוצאה אינו יכול להסתלק ואם לאו יכול להסתלק ברא בק' בקבלנות אבל בחבירות אפילו אינו עושה כלום צריך ליתן לו רבירות לא עברה אלא הובירה שמין כמה ראוייה לעשות אם עברה ונותן לו כפית ותנאו שכן כותב לו אם איביר ולא איביר אשלם לך במיטבא ואם כתב לו אם אוביר ולא איביר אש אשלם לך אלפא זווי' הוי אסמכתא ולא קנה וכמו ולא כתב לו רמי וישלם לו לפי מה שראוי לעשות שנא

המקבל

שדה מחביר לזמן ירוע דמת והניח ב' לא יאמר לכו תז' לי מע מה שאכל אביר וכן הבי' לא יאמר לו תז' לי מע שע שעשה אבי אלא שמין מה שעשה עד עת מותו ויתן לו אפילו שהתנה עמו לזמן קבוע

שנא

המקבל

שדה מחביר שיטענה לו צריך בעל השדה לקבל וילגות ביריו לבל' ק' מחם ואם יש בהו יותר מיכן מגלגלי עליו הבל וצריך ליטעם בילם יפות גסע והשבית גסע והפסיד ועריין יש שנה בגסיעות רואין כמח הוא המנהג שיש לו ליטול בשכח ומנכ' לו מחלקו בש עיר שהפסיד וניטל השאר ומסתלק ואפילו אם התנה על עצמו ע"פ שלא יטול בהם כלום אם יפסיד א"ח נוטל שחרי אסמכתא היא ואין מנכין לו אלא מה שהפסיד שתל שרוצה להסתלק אם המנהג שבכל שנה נוטל הבעל בית את החצי ושהתל החצי ואריס היורד לשרה צטועה נוטל הש' השליש ורוצה השתל להסתלק צריך לראות שלא יפסיד בעל השדה ביצר אם יש שם שבה יב' ריגדיו יטול בעל השדה חציים ויחצי השיני יקח האריס ארבע שהם שליש והשתל ב' ריגדיו ברי שישאר לב לבעל השדה חציו שלו מושלם כל שתל שנוטל ח' דחצי כמו שנוטל החצי בפירות ב' נוטל החצי בג' בגפנים שחזקין והוי בזמירות הגפן אבל אם שטפו גהר או עקרו הריח אין לו בה' אלא חשתות טעו האריס שהתנה שיטול החצי ובעל השדה טען ש'א הודיר אלא ליתן לו השליש חולקין אחר מנהג המדינה

השובר

את הפועלים במקום שיש מנהג ירוע אינו יכול לשנות עליהם ממ' ממנה המדינה לבל' רבר בין לענין המזונות ש

ရန်သူ

סדרה מחביר לפרחית :

၇၁၆

שרה מאבירד

יִדְתִּי מַחֲסִיטִי וְגַם דְּמִיַּה יִסְרִים יוֹתֵר מִזֶּע חִסְטִי

צבא

שחגיע דמזר להסתלר

אֶתְּנוּ בְּמִלָּה חֹן שְׂדֵי עֵתָּה וְנִתְּנוּ לָנוּ בְּעֵל חֶסֶד רַחֲמִיחֶם

பித்த

סדרה ביז בפירות ביז

ਸਿੱਖਤ

סדה מחבירד ליתד

ש"ס

סדרה מחבירו ע"מ

שוורענא שיעור' לאיזר
 יזרענא חיס' שמכחישין
 חס'ה יותר ובו אם התנה לזרעה תבואה לאיזר
 יזרענא קטנית שמכחישין את השרה יותר ח'סין
 יזרענא שיעור' קטנית יזרענא תבואה בלא בחב
 בחבירות לפי איזר לו לשנות מרבר שאינו מכחש לו
 לדבר המכחש כגון משיעור' לחיסין ומתבואה לק
 לקיסטית אבל בקבלנית יכול מקבל לשנות לרבר
 המכחיש אם הוא טוב יותר ואינו יכול לשנות לרבר
 שהוא שוה מחות אמילראם אינו מכחיש בב' בלא

מה שעשד ומיחוי אין צריך ליתן לים כל שכלם
ובתבא חרזל חגי מילי שאינו גותן להם כל שכלם
דדוקא
בשבא לז חרזל
בחצי חיום האחרון אבל אם
בא לז האונס בחצי הראשון ואחרי שכל
האונס קבלן חבעל בית למלאכתו סתם גותן להם
כל שכלן
ואינו מבכה לחמה
שביטלו בשביל האונס אבל
אם אינו אנוסים וחזור בחז ירן על חז
התחלונה ביון שחור רבר אבר ומטען אמילו אס
עריין לא
התחילו במלאכה
ביצר מטען א מ להם סלע
קצתתי לבם בואו וטולו ב בדי שיגמרו
מלאכתן ולא יתן להם אלא מה שקצץ להם ובתב
חרמבם
אמילו אם נתן להם
ב צריבין לחחור לז התוספת
בדא בזמן שאינו מוצא פועלים אחרים
לשבור אבל אם מוצא פועלים אחרים לשבור וחש
והסעה
את אלו בתב אס
חרזל צריך ליתן להם בפי מה
שפסק עמחם באחרונה ואם אינו יכול
לחסעותו שובר פועלים אחרים וכל מה שמוסית ל
לא לו
יתר על מה שפסק
עם הראשונים צוסל מחראשונים
אמילו עד ברי הבפל משבר הראשונים
ואם היה בידו משלהם יכול לתופשו לשבור בזה
הפועלים
לגמור מלאכתו שלא
תמסר אמילו עד מ ארע
ריצין ובבל זה אין חילוק בין פועל
לקבלן בוא בשאינו מוצא עתה פועלים אחרים ל
לשבור

אבל אם מיצא פועל
פועלים אחרים לשבור ואדם
לז צא ושבור פועלים אחרים לגמור
מלאכתן שלא תאבד ביון פועל בין קבלן אין לו על
עליהן
אלא תרעומת ושמין
לשכיר יום עח שעשה לפי שירד
על העליונה ולקבלן שירד על התחתונה
שמין לז מה שעתיד לעשות ובתב הרשבא שמיירד
גם כן
שחיה מוצא פועלים
אחרים לשבור בשעה ששבר
אלו ועבשיו שאינו מוצא נמצא שמפסיד
לז אבל אם לא היה מוצא אחרים פטורים שהרי לא
הפסידו כלום
שאלה לזא חרזל ראובן קבל
משמעון בגר לארונס אמות בריגר ובשחתחיל לאר

לארונס אמר חמסיה צרוע דאיהם לז להגיה מלאכתו א
אם לא יוסית לז ומפגי חסס זה צרר לז להוסית לז
שכר
ארבע אמות בריגר
ועתה יודיגר רבינו אם שמעון
חייב לתת לז התוספת בי מחשיבו בריגר
האבד דלל שובר עליהן או מטען לא שנא פועל ל
ולא שנא
קבלן בי אם חיה
מצינו בר לא חיה מוצא אומד
שחיה גבנס למלאכת חכירד והיה ליה
שרבא האבד תשובה ביון שקבלן אינו יכול לחזור
בו וים
חזר בי ירן על התחלונה
דיבול לחסעותו ואפילו ברבר
שאינו אבר אם אינו מוצא פועל אחר
שאלה ראובן אומר לאומן עשה לי
לשכר
דבר פלוגי ואקחנו
נמר ועשה אותו האומן ואומר
לראובן ליקח ממלאכה ואם לא יקחנו
פיר תמסר וראובן אומר איני צריך לזה תשובה
חייב
ראובן לפרוע לאומן
משום ריגא רגמי מירי וחי
אחלמו חמרים ו אמצאו תביאה פועלים
ומצאו שרה לחח גותן להם שכרם ביון שהפסידו
על יד מלאכת היום הבא נמי על פי ריבורד
הפסיד
שלל

השובר

הפועל לחפור בשדה
ובא מטר גדילה בעציו
שאינו יכול לחפור אם ח
הראה לז חשרה בערב פסיד פועל הוא וביון שרא
אותה
והכירה שאינו רא
ראויה לחפור אם ירד עליה
מסר ולא היה לז לבא ואינו גותן לז כלום
לא הראה לז תחילה גותן לז שבור וכל בסל לז
לפי
שבעל הבית חיה
מכיר את שרחו חיה לז
לחודיעו שלא יבא וחרמבם בתב אם
ביקר בעל חבית מלאכתו מבערב ומצא שצריכה פ
פועלים
אין לז לפועל כלום
דמה היה לז לעשות לא ביקר
אותה מבערב גיתו להם שכרם בפועל
בסל וכן כתב הרמח וביון שלא ראה אותה משע
השובר
הפועל להשקות
שוחלמן הגחר ופסק הגחר אם
אין דרך הגחר לפסוק או אמילו שרבר
למסוק והפועל יודע דרך הגחר מסינא ופועל וא

שכרם על הבעל בית צותו להם ארבע אם יש שש
שנשכרו כל ויש שנשכרו כל או אם מלאכתו שוח
ד אפילו בולן נשכרו כל ואם בעל הבית אומר
כל והוא להם כל והם אמרו דמי שאמר בעל הבית
אין להם אלא כל ואפילו מלאכת שיהי שבים
בעל הבית בעצמו בסלע ונתילזלה המלאכה והר
זהראו להם בעל הבית פנים זועפות ופייסוהו ב
ברברים אינו יכול לומר לא נרפייסתי אלא על דע
דעת שתפוזר בשכרם כפי הזול שהם יענו לא פי
פייסונר אלא לרעת שנעשה מלאכה טובה וכן עשי
עשינו וכן אם הוקר המלאכה הרהם הראו להם
פנים זועפות ופייסם ברברים אינו יכול לומר ל
לא נתפייסנו אלא על דעת שתוסיף על שכרנו כפי
היוקר שהוא יענה להם לא פייסתי אתכם אלא על
דעת להוסיף לכם אבילה ושתיה וכן עשיתי
ואם המלאכה שוח חמשה דינרי ושכרם כל והזולת
דעמדה על ד אינו יכול לומר כמו ששכרתי אתכם ב
בפחות ויז מהראוי גם עתה שהזולת אפחות לכם
פחות מריז ממה ששוח עתה וכן אם שכרם ביותר
מריג מהראוי והוקר המלאכה אינם יכולין לומר
גם עתה תוסיף לנו דינר יותר מהראוי לפי היוקר
של עבשיו

השובר

שלג

את הפועל איזה מום
שכא לחזור הפועל אר ב
בעל הבית הרשות בידו

שיכול כל לומר לפועל השכיר עצמו במקום אחר
וגם הכוונת אומר כלל צא ושכור לך פועל אחר אל
שישעל החזור תרעומת בשביל הטורח ומיהו
בתב דת אם משר כלל אומצות שעושין בו המל
המלאכה צגמר קצין השכירות ואין כל יכול לחזור
בו ולא הפועל אם הוא קבל כלל שיכולין לחזור
בהן כל זמן שלא משר כלל האומצות וכן ברבר ולא
שייר ביה משיבה בשלא הלוו אבל אם חלבו החמ
החמרים להביא תבואה ולא מצאו או שהלכו חפוע
הפועלים לעבור את הארמה ומוצא שיה לחה צות
צותני להם שבים בפועל בטל ששמיין מה שהשכיר
עצמו למלאכה זו וכן חמר שהשכיר חמורו לחביא
משיי במה היה רוצה לפחות משכרו ולישב בטל ול
ולבא ריקן וכן יצבה לו משכרו ואם יאמר לו לך
והשכר עצמו במה שתוכל ואני אשלים על שכרתי
השיעור שפסקתי עמד צריך לעשותו וכתב אהר
ל לאו דיוקא הלוו ולא הלוו אלא חזן אם הלוו
ולא שחו כל ועריין מוצאין להשכיר עצמם שאין
להם עליו אלא תרעומת וכן אם לא הלוו דעב
דעבכם עד שאין מוצאין להשתכר צריך ליתן להם
שבים בפועל בטל כיון שגם להם הפסד אלא אור
אורחא ומילתא צקס ומסתמא בשלא הלוו מוציא
לחשתכר ומשהלכו אין מוציאין ומיהו לפעמים
איבא נפקות במה שהלכו אם הוא בעניין שאינו מו
מוצא להשתכר ואחא לו לא חלד לא היה מוצא לה
להשתכר במקום אחר אם הלך הוה ליה באלו הת
התחיל במלאכה ואין בעל הבית יכול לחזור בו וא
ואם חזור בו צריך ליתן לו שכרו בפועל בטל ואם

לא הלך חזור בו ואפילו תרעומת אין לו ענין אי
ב ד ששאר פועלים נשכרו כל והוא שבים כל ביד
שהלכו הוה ליה כאלו התחיל ואין יכול לחזור בו
ואין יכול לומר השכיר עצמו בשאר פועלים נש
נשכרים כל ואשלים השכר שפסקתי עמכם אלא צר
צריך ליתן להם בפועל בטל לפי התנאי הגדול שפ
שפסק עמכם או ישכירו עצמם בשאר פועלים והר
ישלים להם תנאי שפסק עמכם כלל בשלא התחיל
במלאכה הילכך יכול הבעל בית לחזור בו כל זמן ש
שאינו גורם להפסד אבל אם התחיל במלאכה אין
כלל יכול לחזור אם חזר צותו להם שבים בפועל ב
בטל והפועל אם הוא שכיר יום יכול לת
לחזור אפילו בחצי היום וירד על העליונה ושמיד
במה שוח מה שעשה וציטל אפילו אם נתיקר המ
המלאכה שאינו יכול לגמר בחצי השכר הנשאר כי
בירו בגון ששכרו כל דינרי ליום ועשה עמו חצי ה
היום ואפילו אם נתיקרה שצריך ליתן לאחר מח
מחצי היום הנשאר ו דינרי אף צריך ליתן לראשון
ד דינרי מחצי יום שעשה ולא אמרו לא יתן לו אלא
כל דינרי כרי שתגמר לו מלאכת היום כל דינרי כפי
מה שהתנה והוא חזן נמי אם הזולת שיכול ל
לגמור חצי היום הנשאר בשני דינרי שצריך ליתן ל
לו דינרי ואינו מעכב עליו אלא כל דינרי כרי שתג
שתגמר מלאכת היום כפי מה שהתנה ומיהו אומר
די דיוקא כשחזור בו סתם אבל אם חזר מחמת הי
היוקר אין שומעין לו ואם הוא קבל כל עליו
המלאכה כבר וכן גם הוא אינו יכול לחזור בו
ואם חזר בו יור על התחתונה ששמיין לו מה שעת
שעתיר לעשות כפי מה שצריך לגמיר את המלאכה
שם קבל לעשות המלאכה כל דינרי ועשה חציו ו
וחזר בו נתיקרה המלאכה שיי איפשר לגמרה א
א לא בו דינרי לא יתן להם אלא כל דינרי שתגמר מל
מלאכתו כל כפי מה שהתנה ואם אינו יכול לגמיר
בפחות מח דינרי אין צותו להם כלום ומי אם
נתיקרה הרבה שצריך ליתן עליה יותר ממה שפס
שפסק עמכם אינו צריבין לשלם לו מביסם כלים
לפיכך אם התחילו במלאכה וחזרו בהן אפילו ש
שהלכו רחוקי כמו התחילו במלאכה ונתיקרה וחז
וחזרו בהם אח על פי שהלכו רחוקי כמו שהתחילו א
אין מפסדין אלא טורח הליכין כיון שאינו תופש מ
משלהם והם אין צריבין ליתן לו מביסם ואם הו
הזולת שיכול לגמרה בשני דינרי אפילו הבי אי
אינו צותו להם אלא דינרי וכן הדין
בבעל הבית ההודי כי שיר על התחתונה שאם הו
חזולת המלאכה ויכול לגמרה בשני דינרי צריך
ליתן להם דינרי על מה שעשו ולא ישאיר לו אלא
כל דינרי כרי שיכול לגמרה בהן מלאכתו כפי תנ
תנאו ואם הוקרה צריך ליתן להם דינרי כלל
שפועל יכול לחזור יותר מקבל כלל בשאין הרבר אבר
שיכול להמתין עד שגמר לו פועל לגמור מלאכתו
אבל ברבר האבור כיון שפשתנו לעלות מן המשר
וצפסד אם לא יעלנו וכל כיוצא בזה בין פועל בין
קבל כלל אם הו אנסיו כנו שחלה אימת לו מת יבו
יגלין לחזור בהן וירד על העליונה לשלם להם כל

פועל

העושה מלאכה לב
לכח חריזח אוכל

ממה שהוא עושה אפי' אינו

מדיו לא ירד ודליו דק נוסא על כתיפו ומיחו אם
חסמו שלא לאכול פסוד ופי' רש' בין אם קצץ עמו
שלא יאכל בין שחסמו בעל ברוח ודווקא לעגיל
מלקדות קאמר שהוא פסוד אבל איסודא איבא אם חס
חסמו בעל ברוח וכן בת' הרמ"ה רבעל מורחו ל
לא מצי למחסמיה ואי חסים ליה שלא מרעתו שלו
שלומי משלם מילקא לא לקי ב'וא שאובל בשחור
עושה בגידולי קרקע במחורב בשעת גמר מלאכה ח
בגון בוצר בעצבים ומוסק בזיתים ואורח בתאנים ו
וגורר בתמרים ובתלש מזן הקרקע קודם שיגמר
שוח מלאכה המחייבת אותו בחיוב אחרון שבו אב
אבל העושה ברבר שאין גידולי קרקע בגון החולב
דהמגבו והמחכץ אינו אוכל וכן העושה במחורב ש
שלא בשעת גמר מלאכה בגון העורר בגפנים או מב
מבסה שרשי האילנות ואפי' המגבש בבצלים ושומים
בגון שעוקר את הקטנים מן הגרולים לא יאכל מה
ואפ"ם שהוא גמר מלאכת הקטנים שעיקר המלאכה
לצורך הגרולים לחריב לחן ועריין לא גמר מלא
מלאכתו בת' הרמ"ה העושה במחורב בגון בר
בוצר וקוצר אינו אוכל אלא בשיגמור עבודתו בגון
שיבצור ויתן לסל ער שימלאנו ויגפץ הסל למקום
אחר ויחזור ויבצור וימלאנו אינו אוכל אלא אחר ש
שימלא הסל פ"ב ואינו יודע למח לא יאכל ב
בגור שמתעסק בבצירה וקצירה שלא אסרה תורה א
אלא ברבר שלא גמר מלאכתו אבל העושה ברבר ש
שגמר מלאכתו יכול לאכול כל זמן שמתעסק בו
העושה בתלוש לאחר שגמר מלאכתו למ
למעשה בגון בזרל בתמרים ובגרונות אינו אוכל
שכל דבר שאין אחר חיוב מעשה חיוב אחר בגון
תאנים ועצבים לאחר שנתקייבו במעשה אינו אוכל
אוכל ממנו וברבר שיש בו חיוב אחר בגון חי
חיטין העומרים לעשות פת שחייב בחלה אוכל ער
שיגמור מלאכתו להתחייב בחלה ולאחר מכן אינו
אוכל ואפי' האיראן שאין חיוב מעשה כיון שגמר
מלאכתו במקום שיש חיוב מעשה השתא צמי לא יא
יאכל חבורל בתמרים ועינים שלא נתבשל
כל צירבו דנותני אותם בסל ומתחממין ומתרכבין
שם עריין לא גמר מלאכתו ויכול לאכול מהן
גפתחו חביותיו ונתפרצו עיגוליו ושברו לעשות
בהן לא יאכל מהם שכבר נתחייבו במעשה ב'וא שי
שירד הפועל שנתפתחו אבל לא ירע שנתחייבו במ
במעשה וסבור שעריין לא נתחייבו במעשה בגון ש
שנתפתחו לגת וסבור שעריין לא הועילו משם חייב
לעשר ולהאכילו אין הפועל אוכל אלא בשעושה מ
מעשה אבל אם הוא יושב ומשמר אפי' במחורב בש
בשעת גמר מלאכה אינו אוכל ואע"ל השומר במחורב
שלא בשעת גמר מלאכה אבל השומר בתלוש קודם
שיגמור מלאכתו למעשה אוכל מהילכות מדינה שנה
שנהגו בו יוכל הפועל לאכול אפי' יותר מ
משכרו בגון שכל שברו אינו אלא ריגד יוכל לאכול ק
קישות שוח סלע ומ"מ מלמדין אותו שלא לעשות ב

כן ברי שלא ימנעו מלחשכידו ב'וא בששברו כל
חיום אבל אם לא שברו אלא ללקט קישות אחר לא
יאכילנו ואפי' שברו לכל חיום לא יאכל קישות
הראשון שילקט אלא יתן תחילה לבליו של בעל ח
חבית וא"כ יאכל הוא חיה משמר ד'או ח' ערימו
ערימות של ח' בני אדם לא ימלא בריכו מאחד מהן
אלא אוכל מכולן לפי חשבוך היה עושה ב
בתאנים לא יאכל בעצבים אפי' שברו לעשות בשניה
אבל מונע עצמו מלאכול ער שיגיע למקום היפות
ואוכל לפיכך הפועל ער שלא הלוו שתי וערב ב
גת אוכלי מעגבי ואין שיתין התירוש שאין מלאכה
ציכרת בתירוש משהלכו שתי וערב אוכלי בעגבי ו
שיתין בתירוש ומבעיא לו אם עושין בגפ
בגפן זה ואיבלי בגפן אחר ולא איפשיט לן לפיכך
לא יאכל ואי אוכל לא מפסיקו מייניה ולא מציבין ל
ליה באגריה ומי גפן שמדלית פ"ב חבירתה וער
וער' באחד מהן יכול לאכול מהשיני ואינו רשאי
לאכול אלא בשעת עשיית מלאכה ולא שיטב ויאמר
מנעתי עצמי ער עתה ולא בסלתי לאכול ועל כן א
אשב עתה ואוכל אבל מפני תקנת בעל הבית ש
שלא יתבסל ממלאכתו אלא אחר שגמר מלאכתו ש
שורה זו וחולר להתחיל שורה אחרת יכול לאכול
אפ"ם שאינו בשעת מלאכה שסוב הוא לבעל הבית ב
ברי שלא יתבסל ולא יאכל עם העצבים פת או
דבר אחר ברי שלא יאכל הרבה מהעצבים ולא יאכל
במלח ואם קצץ עם כח שיאכל עם שיעור בר ובר
אוכל בין בפת בין במלח בין בכל דבר שירצה
ולא ימוץ בעצבים ולא יתבסלם פ"ב סלע אפי' אם א
אינו צריך לבסל מלאכתו בבר בגון שיש לו אשה וב
דבנות שיהבסלם לו ולא יאכל אכילה גסה אבל רשא
רשאי פועל לטבל פתו בציר ברי שיאכל עצבים הרב
הרבה ורשאי כח להשקות הפועל יין ברי שלא יאכ
ואכל ח"בה מן העצבים איסי בו יחור אומ' הרדע ל
לעשות מלאכה בשרה וכב"ם חבירו ברי שיאכל יבר
יכול לעשות ואוכל ואין הלכה במותר פועל ש
שא"כ לכת' תז לאשתי ולבניי מה שהיה לי לאכול או
קצת ממנו אין שומעין לו שלא זכתה תורה לו אל
אלא מה שיאכל הוא ואינו יכול לזכותו לאחר ואפי'
גזיר ועושה בעצבים ואומ' לכת' תז לבניי מה שהיה לי
לי לאכול אין שומעין לו ויא"ם כבר נסלד בירד ל
לאכול יש לו רשות ליתנו לאשתו ולבניו לפי שבב
שכבר זכה בו בעצמו וגר' שאפי' הבי אינו יכול לתב
לתני לאשתו ולבניו חיה הוא ואשתו דבב
ובניו עושין והתנה פ"ב שלא יאכלו אשתו ובניו אם
הם גדולים ומדעתם מחני תנאו כיון שיש בהם דס
דעת ומיחליו אבל אם הם קטנים לא יוכל להתב
לחתנות עליהם שלא יאכלו שלא משלו הם אוכלי
אלא משל אביהם שבשמים בת' הרמ"ה ז' חמ
המבסל מלאכתו ואוכל בשעת מלאכה או שאוכל ש
שלא בשעת גמר מלאכה חריזח עובר בלא תעשה
וכן אם הוליד בירו ממח שעשה או שנותן לאחרים
עובר בלא תעשה פ"ב אין הפועל רשאי לעשות
מלאכה בלילה ולהשכיר עצמו ביום ולא ירעיב ול
ולא יסגת עצמו ויאכיל מזוגותיו לבניו מפני ביסוד

ואיז בעל חבית צותו לו בלום אפ"כ שגם בעל חב
חבית יודע דרך חנהר אבל אם איז חפועל צותו
דרך

חנהר וחבעל בית

יודע צותו לו שברו בפועל בסל

דלעולם לא יתחייב כח אלא אם כן היה

יודע וחפועל לא יודע אבל אם שניהם יודעין איז
שניהם

איז יודעין חפועל

מפסיד שחמוציא מחבירו

עליו הראעה דירו על התחבונה למיכר

אם שברו לחשקות שרהו ובא מסר בלי לה בעניין ש
סאינו

צריך אינו צותו לו

בלום וכו' אם בא בחצי היום

אינו צותו לו מחצי היום ואילך בלום

אבל אם ע"ה חנהר וחשקה השרה פסידא דפתח הוא
דצותו

לו שברו בפועל

בסל למי שהוא מכיר בשדהו

דחיה לו להתנות שאם יעלה חנהר ודשקנח

שלא יתן לו בלום אבל חפועל אינו מכיר חשקה אם
אפילו

הוא מן העיר ברא

בפועל אבל מי שחנהר עם

אריסו שאם ישקה השרה ג' פעמים שיקח

חצי חפירות ושאר האריסין שאין משקין אלא ב' פ
פעמים

איז צוסלק אלא

השליש ובא מסר ולא הוצרך

לרלגת ולחשקותו צוסל חצי חפירות

שאין דין האריסין ברין חפועל למי שהוא עשונה
בשדה

דבידנא בזה בתב הר"ר

דואל הלוי מי ששבר מלמד

לבנו וחלה התלמיד אם אינו רגיל באותו

חולי או אפילו אם רגיל והמלמד מן העיר ומכיר
בו פסידא

דמלמד אבל אם

רגיל בחולי ואין המלמד מכיר

בו כגון שאינו מן העיר פסידא דבה הוא

דצותו לו שברו משלם ולא בפועל בסל דכל לומדי
התורה בשאין לומדי הבטלה גורם להם שכחה וד

דדמי לאבלושי דמחזא דבי לא עברי חלשי

שלח

הפיעל למלאכה

יודעה כגון לעדר ושלם

בחצי היום אם יש לו מ

מלאכה במיתח או קלה ממנה צריך לעשות לו אח

על פי סאינו אותה מלאכה ממש כגון מצבוס לער

לערור כיון שאינו בבירה ממנה אבל אינו בופחו לע

לעשות הבכירה ממנה וציתו לו מחצי היום ואילך

בפועל בסל ואם הוא אדם שחבטלה קשה לו צותו

לו שברו משלם ודווקא שלא הראה לו חמלאכה תת

השובר

תחילתו אבל אם הראה לו אותה דראה שלא היה בה
מלאכת עץ ולא חנהר אינו צותו לו בלום לאחר

ששלמה

מפיק לעיל דכל

מה ששניהם יודעין יש לו

לפועל להתנות ואם שברו סתם למלאכה

שם אחר וכו' לשנותו ממלאכה קלה וקבירה חש
חשובה

חפועל לחביא לו

שליחות ממסרם למסרם וחלד

ולא מצאן צותו לו שברו משלם לחביא לו

שנים וכו' ולא מצאן צותו לו שברו בפועל בסל

לחביא חפוחים לחלד וחלד לחביא ומצאן מת או

שחבריא לא יאמר לו טול מה שהבאת בשברך

טלן

חפועל לעשות בשל

דחראין בשל חבית צותו

לו שברו משלם וחזור וכו'

דצוסל מחבירו מה שחנהר ואינו יכול לומר לו ס

טול מה שעשית בשברך אפילו לא אמר שברך עלי

אלא

שברו סתם אבל אם

שברו לעשות בשל חבירו סתם

יכול לומר לו טול מה שעשית בשברך

ששברך כיון שאין שברו עליו אלא על חבירו אבל

אם אל

שברך עליך אפ"כ

ששברו לעשות בשל חבירו אין

יכול לומר לו טול מה שעשית בשברך חשובה

מת חפועל לעשות בשל או ללקס לו דבר של הפ

תפסד

אינו יכול לומר

לו טול מה שעשית בשברך ואם

צת"צ חפועל ליטלו בשברך ואח"כ חזר

בו אין שומעין לו ובתב הרמב"ם דווקא דעבר משי

משיכה

או חגבתה דאין לאו חבי במאי קמי אבל דדאי אי ק

פא' בבשונה דחפועל אינו צריך ליה אכתפיה ל

לא בעי

משיכה אחריתי ואם

שברו שמו' לו דבר של הפסד

יכול לומר לו טול מה שעשית בשברך לפי שעדיין

לא זכו בו כח וילד הוא ויזכה בו ובתב הרמב"ם

ח"מ דליכ מירי אחריו גבי כח לא ישתלומי מיניה

אבל אי איכא מירי אחריו לבעל חבית לא ישתלומי מ

מיניה או מירי דקפיץ עליה זכינו טפי אין שומעין

לו ואין צראה דטעמא שיכול לומר לו טול מה שם

שעשית בשברך כיוון שעדיין לא זכה בו כח צמצא

שאין עליו חיוב שבר לבר יכול לומר לו טול מה

שעשית בשברך חילוק אפילו אם יש לו חרבה משל

יכול לומר לו בו חשוב חפועל דנאחז באיז רל

לעבורת חמלד אינו יכול לומר לו הריני

לפגיר אלא אינו צותו לו אלא

בפי מה שעשה עמו

בשחזור תיד ימי שאלתה אבל לאחר ימי שאלתה
פסור בכל עניין מלחתיב באונסין בשואל אבל
חייב בגניבה ואבירה בלא שהיא ברשית השואל מיר
בשנחת לקרובים לעניין לחתתיב באונסיה אבל
אכל לעניין חזרת הבעלים ברשיתם הוא לחזור עד
שעת משיבה או אחר מהרברים הקצנים במקח
שואל

השואל

מחבירו חפץ סתם
בת דת שאינו יכול לתוב
לתיבעו בפחות מל יום
אבל רש"י בת שכול לתובעו מיר ולזה הסכים א"ה
הר"ל וכן בת הרמב"ם השואל מחבירו בלי אוכל
בחמה חמשאילו תובעו ממנו בל עת שירצה שאלו
לזמן קצוב כיון שמשכו וזכה בו אין הבעלים יכולים
לתובעו לחזור להם עד סוף זמן השאלה פ"ב
הניא השואל פונדוק מחבירו ללינה אין בחות מיר
גיום אחר לשביתה אין פחות מל ימים לגישאיו א
אין פחות מל יום בת הרמב"ם שאל מחבירו חל
חלוק לילך בו לבית האב"ל אין פחות מכיון שילך וי
ויחזור שאלו לבית המשתה כל אהו היום שאלו ל
לעשות בו משתה שלו אין פחות מל יום פ"ב
וא"ה הר"ל הביא בלשון אחר לבית האב"ל אינו רשא
רשאי ליטלו עד שיצאו ימי האבילות וברגל עד שי
שיצאו ימי הרגל ובמשתה עד שיצאו ימי חמשתה
הניח ליה אביו פרה שאלה משתמטין
בה כל ימי שאלתה מתה אין חייב באונסין וכת
ה"ה הר"ל ומי חייב בגניבה ואבירה ויראה לירב
רבסות איירי אבל אם המשאיל א"ל ליהומים חוזר
החזירו לו הפרה שהשאלתי לאביבם או קבלו עליו
עליבו אונס הרין עם המשאיל היו סבירין ושל
אביו היתה וטבחה ואכלה משלמין רמי בשר בד
בזול שהיא פ' שלישית והעור ישלמו כולה ואם חגי
הניח להן אחדות נפשים או מסלסלין האידנא חיי
חייב לשלם וכת הרמב"ם ד"ה שוא סבחה או מ
מתה חייב לשלם אבל א"ה הר"ל כת דווקא בשטבת
בשטבחה ואכלה אבל אם מתה פסור א"ה פ"ה
שהניח להן אחדות נפשים השואל בלי לע
לעשות בה מלאכה פלוג או בלי ללך בדמקום פל
פלוג כיון שמעור השואל אין המשאיל יכול לחזור ב
בו עד שיצטר א"ה מלאכה או ע"שילך למקום פ
פלוג שואל אחר מחבירו בסודו לעולם פ
מי אמר לו השאילני בלי זה בטובד השאילני לו שאל
היא לעולם כל זמן שהוא ראוי למלאכה ובטובד
משמע כל זמן שהוא טוב ואפי' החזירו למשאיל חו
חוזר וצטלו ממנו בשיצטרר ודווקא שלקח ממנו
בקניין על השאלה הילכך חוזר וצטלו ממנו אבל
אם לקח ממנו בקניין אינו יכול ליטלו ממנו אם ח
החזירו ולכשישתבר מחזור לו שבירי דאיצויב
יכול למד אחזור ואתקננו ואשתמש בו שלא השאי
השאיל אלא כל זמן שהוא בסודו ורב אלפס כת ב
בסם גאון שהאומר לחבירו השאילני בלי זה שהוא
בסודתו ולא קבע לו זמן לחזרתו ישתמש בו ואי
דאיצויב לחזירו לבעליו אלא ישתמש עד שיכל
הברזל ויחזיר לו הקטא והוא דקני מציח ראשאל

ואבירה אבל כל קילקול שאירע בו מחמת מלאכה ש
שאלה בשבילה לא מבעיא אם הובחשה מחמת מל
מלאכה שהוא פסור מכל אלא אפי' מתה מחמת מל
מלאכה פסור והיא שלא ישנה לעשות בה דבר אחר
ח"ו מהמלאכה ששאלה בשבילה וכן נכחש הבשר
מאליו וסופו לחזור פסור אבל אם נכחשה מאל
מאליה ומתה א"ה שהוא חייב לשלם כיון שאינה ב
בעיו משלם כמו שחיתה בשעת שאלה בת הרמב"ם
השואל מחבירו בהמה לילך בה למקום פלוג ומתה
באותו הדרך או ששאל רלי למלאכה וקרע ופלל ל
לבוד בשעת מילוי ובל בירצא בזה פסור שלא שאל
שילה אלא לעשות מלאכה זו וחרי לא שינה פ"ב
ויראה מרבירי שאינו פסור א"ה מתה בשעת מלאכה
ממש אבל א"ה הר"ש ז"ל כת מתה מחמת מלאכה כג
בגון שדרר חילוכה בכשלה ונפלה ונתה והשואל ל
לא שינה בה ולא פסע בה או נתייגעה ונתה ממנה
ומתה אבל אם מתה בדרך ולא חדשה בה עייפות ס
טורח הדרך לא יוכל ליטול שמהצאת מלאכה מתה
דשואל אם חיתה עימדת על אבוסה היתה מתה א
אכל היבא שנכנס בה חלשות ועייפות מפורח הדרך
אפי' שלא מתה מיד אלא מחנאות זו ולכת י"ז מיר
מירובה ומתה מחמת מלאכה קרינן ביה בת הרמב"ם
מי ששאל בהמה לילך בדרך ירדג ובאו עליו ליטול
באותו הדרך או חיות רעות ואנסוה ממנו הסיב ש
שפיר מתה מחמת מלאכה כיון שמחמת חרור ששא
ששאלה לילך בה חוליבה ונאסה בי היבי ופסור
לחיה רשאל שדרא מחבירה ואכלה עכברו טובא ו
ומתה א"ה שלא חרגתו המלאכה גופה כיון שבמל
שבמלאכה ששאלה לצורכה מהה בגרמתה וא"ה הר"ל א
אונס ראוי גר ולא רמי לשדרא ששאלה להרוג עכו"ר
עכברים דבאותה מלאכה עצמה נאסרה ודוי בשוא
בהמה למחלך יום אחר ומחמת ההילוך מתה אבל
אם נאנסה ממנו בדרך אונס אחר ואינו מחמת מלא
מיאכח שאל בלא מלאכה איפשר שתאנס ממנו היל
הילכך חייב השואל את הפרה מירבשנסת
בשנחת לקרובים משימרת חייב הוא בשמירתה ו
דכמזונותיה א"ה ע"יין לא משכח ואם עלה ל
לו המשאיל פ"י עכבר אד"ה בנדאד פ"י עכבר אד"ה בנדא
או שלוחי של השואל ומתה בדרך פסור וחר שלוח
מוקמינן ליה כשכורו ולקיסו עאינו שליח כמש א
אבל אם עשאו השואל שליח בעדים ושלוחו בירד
נתחייב בה דשואל גשעה הגעת ליר שלוחו ואם א
א"ה לו השואל שלח ביר אחר מאילו או שא"ה לו חמ
המשאיל הריני משלח לך ביר אחר מאלו דא"ה לו חו
ושלח ומתה חייב השואל בלא ביר עבר עברי אבל
אם שלח לו ביר עבר בנעני ומתה בדרך פסור ש
שירד ביר רבו ועריין לא יצאה מרשותו
בת הרמב"ם א"ה לו השואל דבישה במקל והיא תבוא
מאליה ועשה בו המשאיל אין השואל חייב ער שת
שתכנס לרשותו אבל אם מתה בדרך פסור אבל א"ה
ה"ה הר"ל כת שהוא חייב וכן בחזרה אם החזירה
השואל פ"י אחר מאילו ומתה חייב ער שיא"ה לו חמ
המשאיל לחזיר על ידם או שיא"ה לו השואל הריני
מחזיר לך על ידם וא"ה לו המשאיל חו בלא ש

מלאכת של כח שחרי מחליש לאחד שלא יוכל לעשות
מלאכת כח בכח כח הרמב"ם בררר שמוזכר בעל
הבית שלא יגדל שבר עניו ולא יעבבנו בר מוזהר
העני שלא יבטל מלאכת בעל הבית ויבטל מעט בא
באר ומעט באן ומוציא כל היום במאירה אלא חיי
לרדק על עצמו שהרי דרדקו חכמים בזימין על
ברכה רביעית שלא יברכו אותה ברכה רביעית בבר
בברכת המזון וכן לעבוד בכל אחד שכן יעקב אמר
בכל בחי עבדתי את אביבך לפיכך גטל שבו בעולם
הזה על כן שנאמר ויפרדץ האיש מאר

של

בררר

שפועל אוכל ממח שהוא עו
עושה בגידולי קרקע ביו ב
במחבר בין בתלש בר בה
בהגות אוכלת בין במחבר בין בתלש ואוכלת ממ
מגשאו שעליה בשעת הליכתו ובלבד שלא יסול ב
ביו ויאבילנה ומותר בהנחה מן הארץ שהחז
שהחוסמה עובר בלא רבתי לא תחסום שור בריש
אחיו חשוד ואחר כל שאר בהמות ולש ריש ולש שא
שאר כל מלאכות של גידולי קרקע אלא שדבר הבת
הכתוב בחוק ואחר החוסם ורש בה או שהיתה חסו
חסומה בבר ורש בה לוקח ואפי' חסמה בקול שגער
בה ומצעה מלאכול לוקח חסמה אחר ובא אחר ור
ורש בה אין לוקין אלא חרש ולא החוסם חסמה ור
ורש בה אלא שלוקח משלם ד' קבין לפרה וד' לחמור
ישראל חרש בפרתו של גוי אפי' אם ח
הרישה של גוי עובר משיח לא תחסום גוי חרש
בבהמת ישראל מעצמו שלא אמר לו הישראל בלום אין
בו איסור אפי' חריש של ישראל אם הוא שלא בפניו
ואם אמר לו הישראל חסום פרתי ורש בה מיבעיא
אם איבא איסורא אי לא דפי' חריבך ולא אימשיטא
ולקולא לא חריבך דאיבא איסורא ופ' ר' שחבע
שהבעיא היא באומר לו חסום פרתי ורש בה אפי' ל
תבואה שלד דאפי' בזה איבא איסורא ובישב לח
קוף בפיה מעצמ' שאינה יכולה לאכול או שפירש
עור על גבו חריש כרי שלא תאכל או שארי הולך ב
בגדרה ומפחיה ואינה אוכל או שהיתה צמאה זאי
ואינה יכולה לאכול בביתו מכעיא אם לוקח או לא
ולא אימשיטא ואינו לוקח אבל איסורא איבא
אבל השובר רשאי להאכילה פקיעי אמיר ברי שלא ת
האכל הרבה מן חרישה ורשאי בעל הפרה להרעוב
ברי שתאכל הרבה מן חרישה היה לה לפי
חולי מיעים וקשה לה שתאכל הרבה מן חרישה מו
מותר לחוסמה שלא הקפירה תורה אלא להנאתה ו
והיא אינה צחנית שעורים שהושרו במים
ומייבשין אותן בתנור ואיב' רש' א' ת' בפרות להסיר
קליפותיו אין בהן משום כל תחסום לפי שבר נתח
צחיותו במעשר אבל משום מדאית העין שלא יאמ
יאמרו שחוסם פיתו מביא מע

מעט מאותו המין ו

ותולה ב
בציארח
שתאכל
גמגו

מצוה

לחת שבר שכיר
בזמנו ואם אח

אחד עובר בלאו אחר שבר
אדם בהמה ובלים ועל שבר קרקע כח הרמב"ם ראי
דאינו עובר דדרשינו כל אשר בארצו ולא כל ארצו
וכל חבוש שבר שכיר באילו גוטל צשמתו ועובר ב
בחמשה לאוין ועשה ואינו זמנו שכיר יום יש ל
לו זמן ליתנו לו כל הלילה לא צתנו לו בבקר עובר
משום כל תליון שכיר לילה זמנו ליתנו לו כל היום
לא צתנו לו בערב עובר משום ביזמו תתן שכיר ויש
ושכיר שעות אם בלה שבירתו ביום יש לו זמן בלתי
תשלום אותו היום אם בלה בלילה יש לו תשלום ב
כל אותו הלילה שכיר שבת שכיר שנה שכיר חרש
יצא ביום גובה כל אותו היום יצא בלילה גובה כל
אותו הלילה גתו סליתו לאומן לתקנה ב
בסבלנות וגמרה כל זמן שהטלית ביד האומן אינ
עובר גתנו לו אפי' בחצי יום ביון ששקעה עליו ח
החמה עובר משום כל תליון שקבלנות היא בשכיר
בשכירות לפורעו בזמנו האומר לשלוחו צא ושב
ושכיר לי פועלים ושכרם ואמ' להם שכרם על הב
הבעל בית אין שים אחר מהן עובר על כל תליון
דמי' הבעל בית עובר משום אל תאמר לרעה לך ושוב
ומחר אתו אם אינו טרור ומכור לרחיקתם ואם ל
לא אמ' שכרם על בעל הבית אפי' לא אמ' להם שכר
שכרם עלי אלא שכרם סתם הוא חייב בשכרם לפי
לפיכך הוא עובר משום כל תליון ובה הרמב"ם
דווקא ששכרו לעשות בשלח והראהו בשל הבירו ב
בחווא קאמ' שאם לא אמר להם על מי חייב שכרם
שהוא חייב אבל שכרם לעשות בשלח סתם בך ובר
ולא פ' על מי שכרם אינו חייב בשכרם והיה אמר
א' ז' שכן הוא בדבריו אם הפועל ידוע שאינו שלד
אכל אינו ידוע של מי הוא חייב בשכרם משעבר ד
זמנו אין בעל הבית עובר משום כל תליון וממ' הוא
חייב ליתן לו מיד וכל שעה שאינו צתנו לו עובר מ
משום אל תאמר לרעה לך ושוב שכיר שמכ
שמכיר בבעל הבית שאין דבר לחיות בירו מעות א
אלא ביום השוק אינו עובר בכל תליון אפי' יש לו מ
מעות ומנוח השוק ואילו אם אינו צתנו לו עובר
משום אל תאמר לרעה לך ושוב אין בעל הבית
עובר משום כל תליון אלא תבעו השכיר לא תבעו א
או שתבעו ולא חיו לו מעות ליתן לו או שהמחהו א
אצל שולחני ליתן לו וקבל עליו ליתן לו אינו עובר
עובר אפי' אם אין לבעל הבית ביר שולחני בלום

ואם המחהו אצל שולחני ואין לו בירו בלום וזה ל
לא אמ' בפירוש אני פוסדך אלא בסתם ולא קנו מי
מירו יכול השולחני לחזור בו מליתן לו ואז הוא
ובר פשוט שחזור ותיבע מכה אלא אפי' אם אין הש
השולחני חוזר בו יכול לחזור ולתבוע מכה
דין שבעת השכיר ששבע וגוטל בתבתי למעלה ב

בסימן פ"ט

השואל

מחבירו בהמה או ב
בלים או כל מטלסליו ו
וגאסו בירו בגון שמתח
או גשבר או גשבה חייב ואין על שחייב בהגיבה או

דני שאלה בבעלים ולשאלם באד שאלת הבעלים ע
עם שאלת הפרה באחת לשאלה הוא שבור לו או ש
שאל לו ואחלף השאל לו פרתו פסור אפי לא היה
עמו בשעת שבירה ומיתח אבל אם לא היה עמו
בשעת שאלה ואחלף שאל הבעלים או השביר או זה
שאלה בבעלים אעפ שיהיה עמו בשעת שבירה ומיתח
ומי אם שאל את הבעל ונתרצה לו להיות שאל
שאל לו אעפ שלא התחיל במלאכת השואל בשעת
משיבת הפרה אלא נזמין ומבין עצמו ללכת חשיב
שפיר עמו במלאכתו אבל באמירה שאומ' לחיות ש
שאל לו ולא הבין עצמו למלאכתו לא חוי שאלה ב
בעלים וכן בת הראב"ד אמ' לו חשאיני פרתו ור
דחשאל אתה עמה ביום שחתחיל ללכת עם פרתו א
אעפ שעריין לא יצא מביתו כבר התחיל שאלתו ד
דכו בת הרמ"ה אלא שחילק דוקא שלא פ' לו זמן א
אלא אימתי שירצה השואל יעשה לו מלאכתו לפיכך
ביון שאם אומ' לו עתה לעשותה יעשה נמצא שמע
שמעתה הוא שאל לו למלאכתו אעפ שעריין לא עש
אבל בשאומ' לו לעשות מלאכה ירוע מיר כל זמן של
שלא התחיל לעשותה אינו קרוי עמו במלאכתו וא
ואז זל בת בסברא הראשונה השאל לו פת
פרתו או השבירה לו למשאווי וחלר עמה לסעוה ד
דלחטעינה המשווי הוי שאלה בבעלים אעפ שמעצ
שמעצמו גשאל לו ואם לא הלך אלא לראות שלא י
יוסיה עליה המשווי אין זה שאלה בבעלים
אמ' לו שמור לי ואשמור לך חוי שמירה בבעלים שח
שמפסיד הוא עם הגפסר לשמור לו גם הוא אבל א
אמ' לו שמור לי היום ואשמור לך למחר אינו שמי
בבעלים אבל חם שומרי שכו זה לזה וחלונאם א
אל שמור לי היום ומחר ואגי אשמור לך למחר חי
חייב ביון שלא היה עמו תחילה בשמור
האומר לשלוחו צא והשאל עם פרתו פסר דב אלפס
דלא הוי שאלה בבעלים אאכ אמ' לעבדו הנבעי לי
לישאל עמה ועבדו בגופו דמי וכן בת הרמ"ה
והרמ"ה בת רשלוחו של אדם במותו למיחוי שאלה ב
בעלים שותפין ששאלו זה מזה וכן השו
השואל מאשתו הוי שאלה בבעלים שכל אחד ואחד
במלאכת חבירו דהאשה במלאכת בעלה שאל
מהאשה פרת גבסי מלוג וגשאל לו בעלה או אשה ש
שאלה פרה לצורך גבסי מלוג שלה וגשאל בעל הפ
הפרה לבעלה לא חוי שאלה בבעלים שאל
פרה לרבעה או ליראות כח או לעשות כח פחות מ
משוח פרוטה או ששאל ב פדות לעשות בהן שוה פר
פרוטה מבעיא לך אי יש לו רין שואל אי לא ולא א
איפשיטא לך דבת אאזל ולא מיחייב ביון שואל
אבל אי איבא שוה פרוטה לשואל חייב בגיבוח ואכ
ואבירה ביון שומר שכו הואיל ונחנה וכן בת
הרמ"ה שחייב בגיבוח ואבירה כל חיבא דאיבא שוה
פרוטה לשואל אעפ דלגבי פרה ליבא שוה פרוטה
דאח לעגיון אוגסיו אי תפס לא מפסיגן מיניה
שאל משגי שותפין וגשאל לו אחד מהם מבעיא לך א
אי חוי בחלק של אותו שגשאל לו שאלה בבעלים או
לא רבן שותפין ששאלו וגשאל המשאל לאחר מח
מהם מבעיא לך אי חוי לאותו שואל שאלה בבעל

בבעלים או לא ולא איפשיטא לפיכך אין מציאות
מספס ואי תפס לא מפסיגן מיניה ובה הרמ"ה ח
דגד בעיין לא איפשיטו ולא מפסיגן מספס ואם פ
פסע בהן חשומר חרי זה משלם ואיני מבין מה ח
חילוק יש בין פשיעה לאוגס ביון דקיימא לו פשיע
בבעלים פסור מקרי דדקיי של בני העיר ושתלא
וסבחה ומקיי דם וסופרי העיר שהם שבורים לבל
בני העיר לעשות להם מלאכתם אם בני העיר שוא
שואלים מחן בכל פעם חוי שאלה בבעלים ביון ש
שאם יצטרך לו באות שעה יצטרך לבא לעשות לו מ
מלאכתו אפי אם צריך לתת לו שכו נמצא מיכרח הד
הוא לעשות לו מלאכתו בשכו שנותן לו מירי דהות
אשותפ' ששכו שכו חרש או שנה דבכל שעה דוי
שאלה בבעלים לבל אחר מהם הרב הסונה להלמי
להלמיריו אם חם צריבים ללמוד עמו בכל מסכת ש
שירצה הוא ואח אם התחילו מסכת אחת יכול לשפ
לשנות ממסכת למסכת אז חוי חם בשאולו לו שהם
עמו במלאכה ואם שאל מהם חוי שאלה בבעלים
ואם הוא צריך ללמוד עמהם בכל מקום שירצו אז
חוי גשאל להם ואפי שלא בשעת הלימוד ביון שכו
שצריך ללמוד עמהם בכל עת שירצו ואם הרב
תלוי בשניהם שחמסכתא שהתחילו יגמרו ואין הר
חרב יכול לשנות חמסכתא בלא דעת התלמידים ול
ולא התלמידים בלא דעת הרב אז אינו שואלים זה ל
לזה בלל ולפני המועדים שרר לדרוש לעב בה
בחלבות מועד הוא גשאל להם שאל פרה
בבעלים ואחלף קורם שחתזירה לו שכוה שלא בבע
בבעלים ונגנבו בימי שבירות או שכוה בבעלים ו
ואחלף קורם שהחזירה שאלה שלא בבעלים ומתה ב
בימי שאלה מבעיא אי חויין שאלה ושבירה בבעל
בבעלים ואיפשיטו דחויין בבעלים אבל שאלה ב
בבעלים ואחלף קורם שחתזירה שכוה שלא בבעלים
ומתה בימי שאלה אחרונה או ששכוה בבעלים וא
ואחלף שאלה שלא בבעלים וחזרה ושבירה שלא בבעל
בבעלים ונגנבה בימי שבירות אחרונה מבעיא ולא
איפשיטו ולא מפסיגן ואי תפס מפסיגן מיניה ור
והרמ"ה בת דלא הוי שאלה בבעלים אלא בשאלה ב
בבעלים ואחלף שכוה שלא בבעלים ובכל אינו בת
דחוי ספס ואחלף כתב בסברא הראשונה
שאלה בבעלים וחזרה ושבירה שלא בבעלים פשיטא
ביון דשניהם בשבירות הוי שגייח בבעלים כמו הר
הראשונה מי אם ראשונה שלא בבעלים ושגייח ב
בבעלים לא אמרינן דראשונה תגרור לשגייח לחיות
שלא בבעלים דלחקל אזלינן בשומיים
בעל בגבסי מלוג של אשתו אפי פסע בהן דנאכרו פ
פסור דבין אי חשיב בהן שואל או שוכר או שומר
הוי ליה פשיעה בבעלים שהיא עמו במלאכתו וא
דאפי חוי שאולו או שכוה ביון קורם שגשאלה שלא ב
בבעלים ואחר כך גשאל מאותו שעה ואילך חשבו
שאלה או שבירות בבעלים ונסתקו שאלה או שכי
שבירות הראשון שלא היה בבעלים ופסור וא
דאפי שכוה פרה לאחר ואחלף גישאת לו ומתה או א
אפי פסע בה ונגנבה פסור מפני שהוא חשבו כח ב
בלוקח וחוי חייבת לשלם לבשתתאלמן או תתגרש

סער השואל

אבל משום דלא מפסקיה מיניצו אם תפס איתכח
מחם מעט ברור קצוח אלפ שכת הרמ"ה הבהו הא
דאמרינן בקצא אי תפס לא מפסקיה מיניצו היינו דר
דווקא ע"י ברי זק"י אבל ספי מכרי זקיה בגז כפל
ד"ה מפסקיה מיניצו רתקנהא עכ"ל ליה רבנן לגיז
לגיזק וכן עכ"ל ליה תקנתא דלא לפסיד טמוניה א
אבל לארזי ממונא דחבריה לא תקינן ליה רבנן
ולא נחירא לאא הר"א ז"ל ובת"ל דלא תקנתא היא א
אלא רינא הוא דמראדרייתא מיחייב אלא שאין לגז
דיין בבבל שיכופנו ליתן וכל כ"י האי גוונא עביר
איניש דינא לפשיה ולא מפסקיה מיניצו ע"י ריה"ב
ליה בל טאי דמחייב ליה מראדרייתא ע"כ
ולמעלה בתחילת הספר הארבותי בריני קנס

ש

שטבח ומכר לא שנא

לפני יאוש ול"ל לאחר יאוש

יאוש חייב ב"ה ה"כ

מעידין אותו שגב בין שאתם העדים מעידין עליו
שטבח ומכר בין שהעידו בו אחרים שטבח ומכר מ
משלם ד"ה ח"כ ערים על הגניבה ואין על השט
השחיסה אלא עד אחד או שהורה בה מעצמו משלם
בפל ולא ד"ה גב שיר של שיהפין וטכח או מ
מכר והורה לאחר מהו וכפר לשני ואח"כ באו ער
שטבח או מכר משלם לזה שכתב חצאי בקר

גב ונתן לאחר במתנה או שהקיה לו או שפרע כח
בחובר או שחלופין באחר או שלח בסגלנות לבית
המיוחייב עשה שליח שימכרה או יסבחה ד
זמברה שלוחו אי טבחה המעלה חייב בת הרב"ב
גב זמברה לאחר שלא תהא קצויה לו אלא לאחר ש
שלשים ובתוך שלשים הובר הגב אינו משלם ד"ה
אלא הכפל מברח חוץ מחלק אחר ט"ס שבה או
חוץ מירח או חוץ מרגלח או ששיר כל דבר הניתר
עמה בשחיסה אינו משלם ד"ה אבל אם שיר קרב
קרצה וגיזתה משלם ד"ה וא"ל בת אפי' שיר קרב
קרצה וגיזתה פטור מד"ה גב קיסע או ס"מא
או טריפה או שגב מהשותפין ומכרה חייב אבל א
אם היה לו שותפות בה וגובה ומכרה פ"ד מד"ה

לפיכך גב משל אביר ואח"כ מת אביר ואח"כ ח"ה
ומכר פטור מד"ה שהרי יש לו חלק בה אבל אם טב
טבח ומכר ואח"כ מת אביר חייב גב שלימה וק
דקסע ממנה אבר ומכרה או שמכרה חוץ משלשים
יום או חוץ ממלאכתה מבעיא אי חייב ד"ה ולא א

איפשיט ובת הרמ"ב ואם תפס אין מוציאין מיר
וא"ל הר"ל כת דאפי' אם תפס דמוציאין מיר
שותפין שגביו אם טבח אחר מהו או מכר לדעת חב
חבירו חייבין לשלם ד"ה שלא לדעת חבירו פטור
אח"כ חלקו גב ועמר ברין וא"ל לו חריון צא
תן לו ואח"כ טבח ומכר פטור מד"ה אמ"ל לו חייב א
אתה ליתן לו ואח"כ טבח ומכר חייב שחטה הכ
הגב ונתנה ביר או הנוחיה או מעקרה פטור

אבל חשוחס לרפואה או לבלבים אי שנמצאת טריף
וכן חשוחס בלאים חייב גב ברשות הבעלים ד
וסבא ומכר חוץ מרשותו או איפכא חייב גב וטכ
וסבא ומכר הכל ברשותם חייב היה העיר ביע

גב

תביעה שיש לו עליו ואם היה ראובן מחייב ללוי
יחיה שמעון עויין עליו כל ימיו אם יתפוש שבעין
משל ראובן לא היה מחזיר לו אין ראובן חייב להצ
להציל ממון לוי בממונו שאלת ראובן ת
הבע לשמעון שגבס לחררו וגב ספריו והוציא מ
מרשותו וחשיב שמעון אמת היה שחוצאתים אבל
בך היה המעשה שבקשני קרובתי בלתי להוציאם
בי לא יבלה שאתם ולא ירעתי של מי היו שלה או ש
שלך וגם לא לקחתיו ולא חגבהתי ממקומם אר הי
היא חגביהתם ונתתם לי וטרחתו בשבילה ונתתה
לאביה תשיבה שמעון חייב להחזיר הספר
הספרים כי מה היה לו ליבנס לחררו ולהוציא ספר
ספרים שלא מדעתו כי כל חמונח בביתו של ארם
הוא בחזקת שלו וגם גיב הרבה שביו לסייע לקר
לקרובתו לגזול חציה ומה שטוען שהיא הנביהתם
ונתתם לו מ"ג הרי טוען שחיו בבירים ולא יכול
שאתם וביון שלא יכלה להוציאם משם אם לא ש
שסייעה הוה ליה באילו הוציאם הוא ויגבה ראובן
ממי שירצה מבלתו שחורת לו שחם ברשותו ואם י
ירצה יגבה משמעון

ש

חאיש ואחר האשה שגבו חי

חייב לשלם ד"ה אלא שא

שאת איש שגבא אין לה ל

לשלם לפיכך אם הקרו בעין מחזירין לבעלים
ובבפל ממתיז עד שתתאלמן או תתגרש ויתבענה

שאלה אשת ראובן השאילה לאשת שמעון
כלי כסח או בלי זהב ויצא קול בעיר שגבנו החפצי
ושאלה אשת ראובן חפציה ואמרה אשת שמעון אין
לי ממה לשלם שהכל של בעלי ושמעון בעלה אמה
גב לא אשלם לך כלום שלא נתת לי כדום וגם חושד
חושדין לשמעון עצמו שיוורע מה געשה בהן ושמא
הן עריון ברשותו ומורה שבאו החפצים ליעותו וא
דאינו יודע מה געשה בהן תשובה האמיל

מילתא פשיטא שאין שמעון חייב לשלם מה שלוחת
אשתו אמנם אחרי שהורה שבאו אילו החפצים לבי
לביתו צריך ליטע שאינם ברשותו ושלא שלח בהן
יר ושלא פשע במה שגבנו וגם האשה תשבע ש

שאינו ברשותה ויכתבו לו עליה פסק דין שחייב לש
לשלם לה החפצים לבשתתאלמן או תתגרש

קסן שגב פטור מהבפל ומחזירין הקרן לבעלים
אם הוא בעין ואם אינו בעין פטור גם מחקרן אח
לאחר שיגדיל ועבר שגב מחזירין הקרן ל
לבעלים אם הוא בעין ובפל אין לו דאין לו משל
מה לשלם וגם אין בעליו חייב לשלם בשבילו ד

ולא שאר כל דבר שמזיק ביון שהוא בז דעת ובעל
אינו יכול לשמר שאם יקציסו ולד וירליק גוישו
של חבירו ונמצא מחייב רבו ל' מנה בכל יום אלא
גשתחרר חייב לשלם בת הרמ"ב דאוי לבד להבד
לחבות הקסנים כפי בח של קסן על חגיבה בריש
שלא יחו רגילי בה וכן אם חזיקו שאר גזקין וכן
מכין העברים אם חזיקו מבה רבה שלא יחו משול
מושולחין לחזיק מפני שאין רגין עתה רגין קצכות
אין רגין עתה לחאדיר בריז בפל ותשלומי ד"ה

אחר

התגרש והרמבם בת ואם הודיע לבעל שהיא שבורה
 חרי זה נכנס תחתיו והגיה עליו חר'א'ד והוא שק
 שקבל אותה על עצמו בשבירות בתב ר' אלעז
 דבעל בבכסיהא חוי לוקח יס לו דין שומרי חנם
 דגבי בעל בגבסי אשתו לא נפק מין שאפי' אם נשע
 בחז ונצגבו פסוד דחוי פשיעה בבעלים ומל נפק
 מינה לליקח בהמה לשלשים יום ולא שואל חוי ול
 ולא שובר דבלשון מקח לקחה והוא שומר חנם על
 עליה בל אילו חילוקים של שאלה בבעלים גוהג
 גוהגין גב בכל השומרים

שאל

שאל

פרה בסתם והזיק שור
 של שואל לשורו של משאיל א
 אפי' אם הוא תם משלם נזק
 שלם שאפי' אם הזיק משור דעלמא צריך לשלם ד
 דמסתמא צריך לשומרו שלא יזיק ושלם יזיק ואם
 שקבל עליו שמירתו שלא יזיק אבל לא שלא יזיק וח
 והזיקו לשורו של שואל תם משלם חצי נזק ומוער
 משלם נזק שלם ואי אזקיה תורא ומשאיל לתורא ד
 דשואל וחשאלה היה בסתם בין תם בין מוער פסוד
 פסוד ואי אזיק לתורא דעלמא שואל בעי לשלומי
 שעליו מוטל לשומרו שלא יזיק ואם קנל עליו לש
 לשומרו שלא יזיק אבל לא שלא יזיק והזיק לשור
 של שואל משלם לו המשאיל תם חצי נזק ומוער
 נזק שלם

שאל

אפי'

בלשהו א

אכיל דרד ש

שחוק ואפי' עמ' להחזיר או עמ' לשלם הכל אסור
 שלא ירגיל עצמו בכך ובל הגונב אפי' שדה פרוסה
 עובר על לאו ולא תגנבו דחייב לשלם אחר הגונב
 מישראל בין קסן בין גרול ואחר הגונב מהגוי שגוי
 שגניבת הגוי אסור אבל סעיתו בגזל להסעותו בח
 בחשבון אי להפקיע חלואתו מותר ובלבד שלא י
 יודע לו דליבא חילול השם ואיזהו גנב בגזל
 דליקח בסתר ואפי' רואין אותו בין שמסמין עצמו
 להסתיר דברים נקרא גנב וגזלן זה הלוקח בגלוי
 דבחזקה ומשעה שמסר הגניבה צעשה עליה גנ
 גנב ברא שמשבח חזק מרשות הבעלים אבל בל זמ
 זמן שהיא ברשות הבעלים אינו חייב עד שיגביהנה
 דאם הגביסה לרשותו אפי' לגזל חצירו וקרפיפו אם
 היא משתמרת חייב אעפ' שלא משבח ולא הגביחה
 ומח משלם הגנב כפל ובתיב אמהמא תמצא ביר
 בירור הגניבה שנים ישלם ובל דבר נתיבה לעניין ב
 כפל ומוסח עליהם שור ושה שאם טבחם אי מברם
 משלם ארבע תחת חשה וחמש תחת השור
 ברא שבאו עדים שגנב וטבח ומבר אבל אם הורה מ
 מעצמו אינו משלם אלא הקר' דבתי אשר ירשיעו
 אהים דרשיגן פרס למרשיע את עצמו ואפי' מור
 מידה בקנס ואח' באו עדים פסוד ובלבד שמחייב
 עצמו בקרן בגזל שהורה שגנב וטבח או מבר שגמץ
 שחייב עצמו בקרן ואח' באו עדים שגנב וטבח ומכ
 אבל אם אפי' לא גנבתי ובאו עדים שגנב וחורח שטב

שטבח ומכר ואח' באו עדים שטבח ומכר חייב דר
 זה ומי אינו חורח בקנס פסוד אלא דוקא בפני קר' ד
 ובמקום בד' אבל חורח בפני ב' או ג' או אפי' חורח ח
 חזק מבר' אינו מועיל להפטר מקנס לפיכך חאיר
 האירא שאין לגזל בד' הראויות לרזן ריגז קצות אפי'
 מועיל טום חורח ליפטר מקנס ואילו
 התשלומי בין קר' בין כפל אם יש לו מטלטלין יור
 יורדין להן ואם אין לו מטלטלין אלא מקרקעי י
 יורדין בחז וגובין מהערות שלו בשאר גזקים ואם
 אין לו מקרקעי ולא מטלטלי בזמן שהיובל גוהג ד
 דבר תורה מוכר את עצמו ומשלם לזה את הקרן א
 אבל בזמן חזק אינו גמבר שאין תורת עבד עבריה
 גוהג אלא בזמן שהיובל גוהג שאלה
 לגאון מי שצוה בגניבה ואין עליו עדים ויש עליו
 עדים על גניבה אחרת קורם לבן מחרין יש עליו
 כך ראינו שאין עליו לא ריז ולא מלקות שלא
 צותה תורה מלקות אלא בב' עדים אלא גוזרין עליו
 בגזירה בשת' ובשפירות וכן חילכתא
 שאלה לא חר'א'ד שאלת דאיכא שא
 שאמ' לשמעון הברחת ממנוי השיבי שמעון ראית ד
 זה אל ראובן לא אלא בר' אני סבור שוב בירד ראובן
 דבריו שאשתו לקח חפצים מביתו והשליבתם ררר
 חלון לחצר אחרת ושמעון סייע לאשתו להוליכו מ
 משם שהיא אחותו ובתבת שהיא חייבת לשמעון שב
 שבועה שלא גנב מאיזה ושאין בידו בלוג מראובן
 תשובה מן הדין לא היה לר' לחייב לשמע
 לשמעון שבועה דכיון שאמ' לו ראובן לא ראיתי א
 אבל אני סבור שגנבת הוה ליה טענת שמא ואין צ
 צשבעין על טענת שמא אלא אמ' בריא לי שמנה לי
 בידר או עברי גנבת ואח' עלמה שסייע לאשת דאי
 להוליך הגנבים אין לחייבו בי מיר שהגניבה החפצ
 החפצים ע' דעת לגנבם קצאתם אפי' ברשות הב
 הבעלים וביון שנתחייבה בהגבהת תו לא מחייב ש
 שמעון במח שסייע להוליכם וחאראמר גזל ולא גנ
 גנתיאשו הבעלים רצה מזה גוהג רצה מזה גוהג
 היגזו דוקא כשהשני גזלם מהראשון דכיון דשלא ג
 גנתיאשו הבעלים חזק באילו גזלו מהבעלים אבל
 חייב שלא בא לגנב אלא לסייע לאחותו והיא גבר
 קצאתם בהגבהה לא מחייב רגנב אין באו שלא גנ
 גנכוון לקצות בהגבהתו ועור כיון שאין לראובן ע
 עדים שלקחה אשתו החפצים אם היתה אומרת ורא
 וראי לקחתי אבל היו שלי שהופקדו אצלי היתה כ
 נאמנת והיאך יתחייב במה שסייע לה להוליכם וא
 דאין לומר צהי שאין ראובן יכול להוציא מיר אשתו
 ביון שאין לו גניבה מל' שמעון שראה וירע שאחותו
 גנבתם מבעלה יש לו לחחזיקה בתורת גזלנות ש
 שהרי החוטא חפץ מחבירו בפני עדים לאו כל במי
 במיניה לומר אין הספי וירי חספי האליתא שח
 שהרי סועו שמעון שברין לקחה החפצים ועור אפי'
 אני אומ' אם ראה ראובן שמעון גנב לבית לוי זה
 וגנב חפץ אחר ובא אותו חפץ ליר ראובן והחזירו
 לשמעון אין לוי יכול להוציא ממנו בדין ולא דמי
 לשימר אברה שצריך לחשיבה ליר בעלים כיון ששמ
 שמעון אמ' שמן חרין גטלה מבית לוי מחמת תבי

בשתייה

שם חגיגה
ביר הגב כג

בגז שגב סלח ונעש

איל עגל ונעשה שדר קצאח בשינוי חשם ואין צדי צריך לחזיר אלא רמיה ומשלם הכפל כגון שהיתה שזה בשעת חגיגה לפיכך אם סבול ומכרן אהב פ פטור ד זה וכן כל שינוי ביוצא בזה שאינו חוזר ל לבריותו קונה ואין צריך לחזיר אלא הרמים אבל שינוי חוזר אינו קונה ולקמן בדיני גזילה יתבאר איזו שינוי חוזר אם גתיאשו הבעלים מה מהגיבה קייטאלן שאינו קונה מזה התורה וצריך לחזירה וגר לאהרן ביון דרבה מספקא ליה אי קני דאורייתא או דרבנן נחירלא קיימא לן בדין בידתו בהא דמספקא ליה אי קני דאורייתא אי בעד בעולא דר יוחנן דסברי רלא קני מלאם קרש ברא אשה צריבה גס מספק רשמה קונה מרבנן ואפלי אם ירוע בוורא שגתיאשו הבעלים דקיימא לן סתם גגיבה ייאוש בעלים היא ואם ישעם הייאוש ש שינוי חשם אפי' הוא גרוע שחוזר לבריותו קונה מ מן התורה ואין צריך להתזיר אלא הרמים ואם יש עק הייאוש שינוי רשות קונה פי' שמכרה או נתנה לאחר והרמבם כת ראינו קונה אלא לענין קנין שאין צריך לחזיר בזה חגיגה אבל צריך ליתן רמ רמיה וכן כת הרמבם וחרי יצחק כת שקונה לגמרי ואין צריך ליתן אפי' הרמים וחבי מיסתברא דור ודוקא שגתיאשו הבעלים קורם שמכר או נתן אב אבל אם מכר או נתן קורם ייאוש אינו קונה אלא שגתיאשו הבעלים אהב והרמבם כת שקונה ואלא הרמבם כת בסברא הראשונה ואין נקרא שינוי רשות אלא במוכר או נתן אבל אם מת וחורישו לבניו ל לא רשות יורש לאו ברשות לוקח רמי לפיכך אם גתיאשו הבעלים ומת והגיבה קיימת חייבי הב הבגים לחזירה ודבר זה יתבאר עוד לקמן בריני גזילה

שם

חגיגה ביר חזק
חשבה של חגיגה לא
מבעיא אם גב פרה

השביחה

דיקצית ונתעברה אצלה וילדה או רחל ריקנית וג ונטענה אצלו וגזזה שהגיזה וחולדות שלו אלא אם אפי' גזל פרה מעוברת וילדה ורחל טעונה וגזזה ח הבל שלו ואינו חייב לשלם אלא כגון שהיו שותת ח הפרה ורחל בשעת חגיגה שקצאח בשינוי דמת שילדה וגזזה חשיב שינוי גמור ולא עיר אלא אפלי תבעום הבעלים בעוד הפרה ורחל טעונות בלח חשבון של הגזלן היבא שינוי דיקצית ונתעברה ונט ונטענה אצלו והרמבם חילק בין שבת דממילא ובין שבת שקי' הוצאה ובשבת דממילא אינו קונה אלא אם בן השביח לאח ייאוש ובשבת שקי' הוצאה קונה אפי' קורם ייאוש שבת חשביה חגיגי חגיגה מאיליה כגון כבשה שילדה וגזזה אם לפני יאוש משלם איתה ואת ולדה ואת גיזתה אפי' אם ג גסענה ונתעברה ביר הגזלן הואיל ולא גתיאשו ח הבעלים ולא גשתני חגיגה חרי הוא ברשות בעלים

ואם אחר ייאוש חשביה משלם בשעת חגיגה ביצר גב או גזל פרה מעוברת ונתיאשו הבעלים ואחפ ילדה משלם רמי פרה חגיגה לילך והפרה והולך ישארו לגב גזל או גב פרה ריקנית ונתיאשו ח הבעלים ונתעברה אצלו משלם בשעת הגזילה כי ביצר אם ילדה כבר בשעת שהבעלים תובעין אותו הולך של חגיגה ואם עריון לא ילח שטין לגגיבה ו ונטל חשבון מן הבעלים ומחזיר לו הפרה עם עוב עוברת הוציא עליה הוצאה וחשביה כגון שפי שפיטמה חשבון של חגיגה אפי' חשביה לפני יאוש ו בשמחזיר חגיגה והכפל גוסל חשבון מהבעלים א או מבכין לו מן הכפל ואלא הרמבם כת בסברא הראשונה הראשונה וכן חשיג עליה הרמבם גב בהמה או בלי ובשעת גגיבה היה שזה וזו ובשעת העמרה גר' שוח ד אם שחטה או מכרה או שברה חבלים או אכרן מ משלם הבל קרן ובפל בשעת העמרה בדין ד זה בש בשעת סביחה ואם מתה בהמה והבלי נשבר מ מילוי משלם קרן ובפל בשעת גגיבה ואם היה שזה ד בשעת גגיבה ובשעת העמרה בדין שזה ד ד שחטה או מכרה או שבר חבלי או נשבר מ לוי מש משלם קרן בשעת גגיבה ובפל בשעת העמרה בדין ד זה בשעת סביחה ואם הוקר או הולך ביו סביחה או שברה לחעמרה בדין לעולם בתר סביחה או ש שבירת חבלי אוליגן ואם חבלי בעין שלא נשבר מש משלם הכפל בפי העמיה בדין ובחטה ופיטמא והוי מציילא בידקרא וזילא רמי שאם היתה בחושה ונת ונתחטמה מאליה וסבחה ומכרה משלם הבל לפי מ מה ששזה עבדיו היתה שמינה והוכתשה משלם ח חקרן ברמ' נקרא ובפל ד זה בהשתא אבל אם חר הוציא עליה יצאה וחשמינה בין קרן בין כפל ד ד זה אינו משלם אלא ברמ' נקרא וכן אם הכחישה ח הוא משלם הבל הקרן והכפל ד זה בשעת חגיגה גב בלי ושברו או כחתו או נשבר או נפחת מ מאליו אין אימרים יתו לבעלים השכרים וישלים עליהם אלא הוא יסול את השכרים ויתו לבעלים כ בלי שלם או רמיו ואם ירצו הבעלים ליסול השכרי ושישלים עליהם יחזיר להם גב או גזל ולא נ גתיאשו הבעלים אינו יכול להקדישו ולא הבעלים אפי' אם יש להם עדי חגיגה שיבולין להוציא בדיני בריינין ברא כמסלולי אבל במקרקעי אם יש לבע לבעלים ערים שיבולין להוציא בריינין ויבולין לח להקדיש

שם

חפץ מבית חבירו
והחזירו למקומו ולא ירעו
הבעלים שהחזירו אם ירעו
יודעי' הבעלים שנגזב מהם אפי' שהחזירו חגיגה ל לא גמסר והוא באחריותו ער שירעי הבעלים בגז שמינה חפציו וימנאם של מים ומי' בשמנאם גמס גמסר אפלי שלא ירעו הבעלים בשעת שחזירו לפיכך גב לו מעות וחבליעם לו בחשבון ונתנם ל לתור ביסר אם ירע מגיו חמעות שבביסר יצא בז סמכו למנות חמעות וירע לו המותר אבל אם זר דרקה לתיבתו או לביסר שלא ירע מגיו חמעות שח

הגזב

בזמן כיון שחשש הכהן והסמיכה בין האילנות ח
 חייב בכפל ואם סבחה שם חייב ד' וח' נכד
 ומכר בשבת או לפ' חייב שאין באן חייב מיתח
 ואם געשית המכירה באיסור בגזן שזרקה המוכר מ
 מר' לחצר הלוקח ואם ללוקח לא תקצה לר' הגניב
 עד שתגזר בחציר או שאם הלוקח למוכר עקוצת
 תאינה מתאינה ותקצה בה גניבת פסור שאיסור
 גניבה ואיסור מכירה באין באחד וכן הסובח' ב
 בשבת או לפ' כסיר אפי' לא התרו בו שאין חייב מ
 מיתח באן שיש בו חייב מיתח אילו התרו בו א
 אפי' חיתה גניבה לו קורם שבת שכבר נתחייב בקדו
 ואין חייב בא בשבת אל חייבו של כפל ד' וח' שהוא
 קנס אפי' חייב פסור ואע"ל פסור היבא שגם חייב
 וקדו בא בשבת בגזן שהיתה שאלה בידו וסבחה
 בשבת לשם גניבה גנב ח' וד' ביום הפסורים ו
 והתרו בו פסור דקיימא לו אין לוקח ומשלים ע
 עשה שליח לשחוט לו בשבת והשליח שחט בשבת ב
 בת הרמב"ם שהוא חייב שהרי אין בו חייב מיתח ד
 ולרעת א"א הראש פסור משום שחיסה שאינו ראוי
 בדבן יוחנן הסנדלר גנב שגנב מן הגנב אפי' א
 אחר שנתניאסו הבעלים אינו חייב בכפל ולא בד' ח'
 לא לבעלים ולא לגנב הראשון גנב וסבחו ו
 דבא אחר וגנבו ממנו אחר סביחה הראשון משלם ל
 לבעלים ד' וח' וחשיגי משלם כפל לראשון שהרי קצ
 קנאו בשיגור מעשה גנב ומכר וכן אחר וגנב
 הראשון משלם ד' וח' והשיגי אם גנבו אחר שנתניאסו
 הבעלים חייב בכפל ואם גנב קורם שנתניאסו ופ
 פסור מן הכפל וכן הגנב עכרים שסרו וקדק
 וקדקעית פסור מן הכפל וכן הגנב את הגזל ואת
 ההקדש איצ' משלם את הכפל אלא הקדש
 גנב פסור חזר קורם שנפדה משלם כפל אע"פ שעב
 שעבשו אינו שלו ואין להיות שלו אחר שיפדה
 הגנב חלבו של חבירו ואכלו משלם לו דמי
 דמי חלכו

יש גנב שפסור משלם
 ואיזה זה שבא עם ח
 התשלומי חייב מית
 בגזן הגנב כיס בשבת ו"א ה"ב יהו ברשות בעלים א
 אלא היה מגדור ומוציא מרשות בעלים לרשות הר
 הרבים וחייב ידו למפתח הבית תוך ג' סמור לארץ
 והפילו לתוכו שאיסור שבת ואיסור גניבה באין בא
 באחר אבל אם הגביהו וחוץ תחילה בבית הבעלים חי
 חייב שכבר נתחייב בגניבה קורם איסור שבת
 וכן הבא במחתרת וגנב כלים והוציאן ושכרן פסור
 אע"פ ששכרן אחר שמוציאן מרשות הבעלים שכל ח
 המוציא את הגנב בשעת שחיתו את הבית לגנב מ
 גזתו לחזקו לפיכך כל רבר שעושה שיש בו חייב
 ממנו בגזן שחזיק את ממון חבירו אי שסכח ומכר
 פסור ורוקא שאין הנלי בעין בגזן ששכרן אכל א
 אם הוא בעין צריך להחזירו דברשותיה דמרו קא
 קאי והרי ישעיה בת ראינו פסור אלא שברים בעור
 בעורו במחתרת אבל שברים אלא חייב לשלם וברש
 וברשות דמריהו חזו עד שעת שבידה ובהחיא שע

שעתא לאר' חייב מיתח איבא והבי מסתברא
 ויש בא במחתרת שחייב לשלם בגזן אב שחזר על
 חבז שחזר אין בו חייב מיתח באשר יתבאר לקמן
 בריצי גמדות

הטוען על הפקדון שגבית
 שגנב ונשבע על זה ואח
 ואח' באו עדים שנשבע

לשקר שהיה הפקדון בידו דינו בגנב וחייב בכפל
 ואם סבח או מכר משלם ד' וח' אכל אם לא נשבע ק
 קורם שכאו עדים לא הרמב"ם כתב שאם שלח בדי
 יד תחילה פסור אע"פ שאח' נשבע ובאו עדים וא"א
 הראש בת' רחייב טען נאכר ונשבע על זה ונפטר
 וחזר וטען בגנב ונשבע ואח' באו עדים והבחישהו
 פסור בכפל שכבר נפטר בשבועה ראשונה
 חסדו טען שגנב בפקדון ונשבע ובאו עדים וחזר
 וטען טען גנב ונשבע ובאו עדים אפילו במה פעמי
 זה אחר זה חייב על כל שבועה ושבועה ואם בפר
 ונשבע ח' פעמים משלם ח' ח' וכן בפלים על ח' שבו
 שבועות בת' הרמב"ם הפקיד לשנים וטענו
 גנבו ונשבעו שניהם חזרה האחר ועל השיגי באו ע
 עדים ביז שניהם משלמו הקדו ובכפל מבעיא לך
 ולא איפשיט לפיכך אין מחייבין אותו ואם תפש
 לא מפקידו מצינה ואין צראה בו בגמרא אלא כפל
 פשיטא רמסלם אותו שכאו עליו עדים ובחזקת שם
 מבעיא תבע המפקיד פקדונו לגפול
 ונשבע שגנב והורר הגנב ותבע הגפול לגנב והורר
 והורר שגנבו ואח' תבע המפקיד ובפר ונשבע וב
 ובאו עדים שגנב אם באמת נשבע הגפול בשנשבע
 שגנבה ונמצא הוא שיש לו לתבע לגנב אע"פ שיצ
 לירי הבעלים מ"מ עליו מוסל להחזיר אחריה להור
 להוריע שנשבע באמת ובשהורה לו נפטר מן הכפל
 ואין לו עסק עם המפקיד לפיכך אין חייב על חב
 הגפירה שיכפור לו ואם לשקר נשבע בגזן שגנב ב
 בפשיעה או שטען נאנסה ונמצא שגנבה בת' הרמב"ם
 אין מוציאין הכפל מהגנב ואם תפשו הבעלים אין
 מוציאין מירם ע"כ ולפי גרס' רש"י יראה

בשחבעלים מוציאין הכפל מיר הגנב תבע המפ
 המפקיד לגפול ושלם ואח' הורר הגנב ותבעו המ
 המפקיד וחזרה לו שגנב אין מוציאין הכפל מיר ח
 הגנב ואם תפש הגפול אין מוציאין מיר הטוען
 טענת גנב בפיקדון של קסטן פסור אפילו נתנו לו
 בשהוא קסטן ותבעו בשהוא גדול דכתיב כי יתן איש
 אל רעהו עו שתהא תביעה ונתניה בגרלות
 מי שמצא אבירה וטען גנבה ונשבע ואחר כך באו ע
 עדים שהיתה בביתו גם זה דינו בגנב להתחייב בכ
 בכפל ד' וח' ובת' הרמב"ם והוא שטען שגנב כל
 בליססין מוזיון שאם לא גנבה באוצס לא מחייב
 בכפל שהרי לא נפטר זה בחזקתו מן הקדן שהוא
 בשומר שכר ולפי מה שכתבתי
 למעלה ושומר אבירה בשן
 בשומר חנם מיירי
 שפיר בסתם גנב
 שהרי פוסק עצמו בטענת גנב

יצאו מתחת יד בשבירות למעלה בסימו פטבת
בתבתי גב שבבס לבית חבירו וחוציא מליה תחת
בגדיו

שנ

שחזקתו צנב

או שרוב הרבר ההד

ההוא צנב אסור ל

כל רבר

לקצותו לפיכך אין לוקחין מחורעין חלב סלאים
וגרדים ולא צמר תלוש אבל אם הוא תפור מותר לפ
לפי שקצאו בשיצוי ואין לוקחין מהן חלב וגבינה
ביושוב אבל לוקחין מהן במרבר מפני שסורח הוא
לבעל הבית להביאו ליושוב ומניחו לו ולוקחין מ
מהן דצא ודגיות מעד קסד וח מעד גדול אב
אבל לא שלש בלא בבחשות שאין עינו של בעל ה
הבית עליהן ואינו מרגיש בהן אבל סמינות שניפק
שקספיר עליהן גמורת ליקח מהם וד אסור בלל כל
דבר כל שהרועה מוכר ובעל הבית מרגיש מותר לק
לקצותו ואם אין הבעל בית מרגיש אסור ואין לו
לוקחין משומרים פירות או עצים אלא בזמן שהן
יושבין על פתח חציצה וחסלים והמשקל לפניהם
ברור כל אדם בשלו שאין זה דרך גבינה אבל אם מ
מוכר אחורי חציצה דרך גבינה הוא ואסור וכולן ש
שאימרו ללוקחין לחסמין מה שקצא אסור בכל ענ
ענין ומיהו ליקח מהאריס לפי שיש לו חלק בפי
בפירות בלא בסתם שתליצו לומר שכבר חלקו יג
ומחלקו מוכר אבל אם ידוע לו שלא חלק אסור לו
ליקח ממנו ואין אנו תולין לומר וודאי שיתן לכה
בגדרו לוקחין מהגשים בלי פשתו בגליל לפי ש
שרוב עסקן בפשתו ותליצו שמרצו בעלה מוכרתו
דעגלים בשרון וכן בכל מקום ומקום לפי עניינו
ולוקחין בצים ותרגולין בכל מקום מכל אדם וכו
דכולן שאומרים לחסמין אסור מן חבירים לוקח
לוקחין זתים או שמן במירה אבל לא דבר מועט ש
שחזקתו צנב מוכרין שחברבס מדצא בשדחץ ח
חביר אין בעל הבית מקפיד צליה וצמח שלו אבל א
אותו שמדצא הסורק בשדחץ חבירי פקודים הרבה
הן ומקפיד חבירי עליו ואסור לקנות ממנו וד
אורגין בגדים לאורגין בשעת חבירי חסמין זהו של חב
הבובס כי רבר ליסלו ואם הן יתגר מן כולן לכה
ואם הן ממילא אתר בגון שחור פג לבו אמרין יותר
מגון של חבובס אין לוקחין מחבירי לא אירין ול
ולא נימין ולא שירי פקעיות אבל לוקחין ממנו ב
בגר ואפי' הוא מנומר וסורי או אורג אמרין סורי
דאין לוקחין מחבירי לא אותות ולא דוגמאות ולא
תלושין של צמר אבל לוקחין מהן בגד וצמר צביע
מה שהעביר חותך מהעור להשוותה הוא של כח וא
ואסור לקנות ממנו אבל גיזה חפולת משטח המים
הוא של חסמין ששיר מהחוס מלא מחס
וחוף למחס במלא מחס וכו' אם שיר מהמטלות
בשחותכין אותו להשוותו גאבעות הן של כח פח
פחות מבן הוא של חסמין שחורש מוצי
מוציא במעצר וכן היוצא מתחת המסורה ומתחת ה
חורסיני והפגרה במגירה הוא של חסמין שמוציא ב
בבשיל וכן המסך במגרה הוא של בעל הבית ור

ורוקא בשקבלו לעשות בביתו אבל אם עושה בפי
בבית בעל הבית חבל לבעל הבית מסתתרי
אבנים ומפסאי אילנות ומפסאי צמנים ומפסאי זת
זיתים ומפסאי ורעים ועוררי ידקות בזמן שבה מ
מקספיר עליהן אסורין משום גזל אין בה מקספיר ע
עליה אין בה משום גזל בת חרמכם ובכל חרב
חרברים חללו וביצא בהן חולכין אחר מנחה חבירי
חמריצה

שנ

אפי

כל שהו ל

לש מיסר

אסור לגזול

מיסר אולש מנוי שגול חבירי אסור וכל חגול את
חבירו אפי' שרש פרוסה באילו גוסל בפשו ואסור ל
לגזול אפי' פג לשלם ובת אהראש ורוקא שאין ח
התלומים בעין כהחיא רמייתי עלה שרצו אנשיר
דוד ליקח גריש של שעורים ולתת במקום של ערשי
וערין לא היו בידם חערשים אלא רצו ליקח גריש
של שעורים של ישראל ולבישורמן לחם גרישי ערשים
של פלשתים יתנו לישראל במקום גריש חשעירים א
אבל אם היו מזומני חערשים אפי' אין בעלי גריש ש
שעורים לפניצו מותר לזכות לחם גרישי ערשים ר
דערימי מחשעירים וזכין לארם שלא בפניו ודורק
שירוע שזכות הוא לו בגון ברבר העומר לימבר אב
אבל מחסמין ביתו לא ואפי' אם הוא בסבנת מות
דבא לגזול את חבירו ולהציל בפשו אסור לו לגזול
אם לא על דעת לשלם וראי אין רבר העומר בפני פ
פקודת גפס לכך הוא רשאי ליסלו ולהציל בפשו אם
אבל לא יקחנו אלא על דעת לשלם ואפי' הלוק
הלוקח מחבירו בתורת שאלה אם אינו מרעת הבעל
הבעלים גקרא גזלן ובת חרמכם אפי' החוסח מ
משבון מיד חבירו למשכנו שלא ברשות בר גקרא גזל
ואין צריך לומר אם נכנס לביתו למשכנו והוא אבד
חשיג עירי ובת שאינו גקרא גזלן בכך ובשם שאסור
שאסור לגזול בר אסור לעשוק ואיזהו גזל ואיזהו
עשוק גזל זה הלוקח של חבירו בחזקה בגון שחוס
שורסח מחבירו או שנכנס לביתו שלא ברשותו וג
גוסל משל או תוקח מעבדו ומשתמש בהו אי צנב
צנבס לתוך שרדו ואוכל מידותיו ועשק זה שבא מ
ממון חבירו ליד ברצון חבירו בגון בחלואה או ב
בפקדון או שבירות ובשבא לתובעו אינו מחזירו א
מחזיק בו בחזקה ואפי' אם בופתו שמוכר לו שלו ו
ומקבל דמיו אם הוא שלא מרצו אסור אבל אין ל
לו רין גזלן לימסל מראורייתא אלא מדרבנן בת
חרמכם כל החומר עברו או ביתו של חבירו או כל ר
דבר שאיפשר שיקצחו ממנו וחרבה עליו רעים והם
והפציר בו עד שלקחו חרי זה עובר בלא תחמוד וא
אינו עובר בלאו עד שיקצח החפץ שחומר כל ח
תקנתיה ביתו או אשתו או בליו או שרדו של חבירו
למעט מהן משאר דברים שאיפשר לו לקצותו ממנו
פירי שחשב בלבו חיאר יקצח דבר זה עובר בלא תח
תחמוד שאין אזהר אלא בלב בלבר התאונה מביאה
לידי חינוך והחימוד מביא לידי גזל שאם לא ירצה
תבעל למנכר לו ברמים עבא לידי גזל והגזל מביא

שחיה לו לא יצא ואם לא ירעד חבילים שנגזב מח
מחם מיד כשהחזיר למקדמם יצא אלם שלא מנא
חבילים כדא ברבר שאין בו דוח חיים אבל הג
הגזב שלה מהעיר ולא ירעד חבילים שנגזב והחז
והחזיר למקדמו אפי' מנז חבילים הצאן ומנא ש
שלימים חייב עד שירדע לבעלים שנגזב ברי שיש
שישמדנו שצריך שפירה מעולה מפני שהרגילו זה
הגזב ללכת בדרך אחרת אבל אם ירעד חבילים ש
נגזב נפטר משירדע חבילים שהחזיר כדא שגפס
בשמחזירו למקדמו בגזב הגזב מבית הבעלים אם
אבל שומר שגזב מרשות עצמו כגון שהופקר אתו
ציס או טלה ויש עדים שנגזבו אלם שיש עדים שהח
שהחזירו למקדמו חייב באחריותו עד שירדע לבע
לבעלים שהרי בלתי שמירתו ואינו עור שומר עלי
עליו והרי הוא באילו לא החזירו עד שירדעו לבע
לבעלים

אסור לקנות

שנ

מן

הגזב שד

שום דב

דבר והקונה מעגו עון גדול הוא שמחזיק ירי עופ
עובדי עבירה שגורם לו לגזב פעם אחרת שאם ל
לא ימצא קונה לא היה גזב והקונה ממנו לפני י
זיאוש וחבר הגזב ויש עדים שזה החפץ שמכר לפ
לפלוג גזב הוא צריך להחזירו לבעלים אפי' אם
צתיאשו אחר שקנאו שאין שינוי רעות קונה אלא
אב שהיה הייאוש קודם והבעלים נותנין ללוקח מ
מעותיו שנתן לגזב אלם שחבר הגזב וחיה חליק
הלוקח יכול לתובעו מעותיו אפי' הבי תקנו חבמי
שאנו צריך להחזיר לבעליו אלא עד שיתן לו מעות
מעותיו משום תקנת השוק ואעל בשלא חובר הגזב
שצריך ליתן ללוקח מעותיו ואין חליק בו בין א
אם קנה שוח ס בר בין שוח ר בך כדא בגזב שאינו
מפורסם אבל גזב מפורסם לא עשו בו תקנת השוק
וצריך להחזירו לבעלים בלא מעות והוא יוצא מ
מעותיו מהגזב בר בתברב אלפס והרמבם אבל
ר' בהב דאח בגזב מפורסם עשו בו תקנת השיק א
אלא אם ירעד הלוקח דא' שהוא גזב או צריך להח
להחזירו בחנם וכן בת אא הראש בת הרמבם
צתיאשו חבילים מהגזיבה וקנאו הלוקח בשינוי
רשות וייאוש ואינו מחזיר הגזיבה לעצמה לבעלים
אלא צותו להן דמיו מפני תקנת השיק אם לא היה
המזכיר גזב מפורסם ואם לקח מגזב מפורסם אז
אינו צותו ללוקח בלום וצריך להחזיר לו הבלי בל
בלא דמים והוא חולד לשטתו שאין ייאוש ושינוי
רשות קובץ לגמרי אלא לעציון שאינו צריך להחז
גזב הגזיבה רק הדמים אבל דעת ר' ביון שיש ייאוש
ושינוי רשות קונה לגמרי בת הרמבם כשהבעל
בשהבעלים צריבין ליתן ללוקח הדמים ואין ללוק
ללוקח ערים בכמה לקחו נשבע הלוקח בנקיטת ח
חפץ וגוטל ובשהלוקח צריך להחזירו בחנם והוא
תובע מעותיו מן הגזב והיא אומ' כבר וכד לקחתיו
ממר והגזב אמ' לא מברתיו אלא בפחות מזה הל
הלוקח גאמז לומר בכמה שלקחו ונשבע בנקיטת ח

חפץ אבל אין הגזב צאמו בנקיטת חפץ שחשיר זה
הוא על השבועה גזב ופרע בחובו או בהקפד
לא עשו בו תקנת השוק אלא חבילים גוטלי הגזיב
מהלוקח וישאר החוב על הגזב כשהיה משבו ח
הגזיבה בין שלקח עליה מעות בשווייה או יותר או
פחות משווייה עשו בו תקנת השוק וצריך ליתן לו
ללוה את הדמים שהלוה לגזב חיה הגזב ח
חייב ללוקח ח' דינרין והביא לו הגזיבה ונתנה לו
ונתן לו עוד ח' דינר אין אומדן ח' דינר הראשונים
הזו ליה גזב ופרע בחובו ואין צריך ליתנם לו אם
אבל ח' דינר האחרונים יתן אלא צריך להחזיר לו בח
בחינם שיש לומר כמו שהאמינו בח' הראשונים כד
האמינו בח' האחרונים ולא נתנם לו בשביל הגזיבה
דאובז שקנה מגזב שאינו מפורסם בך

וחזר ומכרה לשמעון בקנ' והחבר ח' גזב חבילים
צותני לשמעון הקנ' ולוקחיו הגזיבה וחזרין וגוט
וגוטלי מראובן ג' שחריות ומהגזב ח'
דח' אם מכר שינוי לשלישי ושלישי לרביעי עד מאח
צטלין מכל אחר ואחר מה שחריות והקין מהבא
דאם גזב מפורסם הוא גוטל הגזיבה משמעון בלא
דמים ושמעון גוטל ח' מראובן וראובן חזר וגוט
וגוטל ח' מהגזב

שנ

כליו וספריו ביד

המכיר

אחר והוא אינו עשוי למ
למכור כליו ויצא לו שום
גזיבה בעיר כיון שבא בצי אדם ולנו בביתו ובבלי
עמד וצוח בלי גזבנו וערים ראו אותם בצי אדם שח
שחתרו להם בקיר וראו אותם יוצאים וחבילות על
בתיפז הרי זה מוצא כליו מיר המחזיק בחז ויתן ל
לו כמו שאומ' מה שהוציא עליהן אחר שנשבע שבר
וכד הוציא עליהן אלם שאין חברים מכירי שהן בל
כליו כדא שאינו עשוי למכור כליו אבל עשוי למכ
למכור כליו אינו נאמן עד שיעירו הערים שהן אית
איתן הבלים שראו גזא' אותי שחתרו בקיר וזה
ציתו בהם סימן וחראב' בת רמירי אפי' לאחר ש
שתיאשו חבילים שגם הוא סובר שאין ייאוש ושי
ושינוי רשות קונה אלא לעציון שאין צריך להחזיר
הגזיבה אלא חרמים אבל לרעת ר' צריך להיות ש
שלא צתיאשו שאם צתיאשו אין הלוקח צריך להח
להחזיר לו בלום אלם רמ' הם ייאוש בעלים הי
חיה מיורי בירוע לנו שלא צתיאשו חבילים כגון
שחבילים מרדפי אחריהם בת הרמבם כשהאנו עש
עשוי למכור כליו אם יבאו עדים שהן כליו של זה
ישבע הלוקח בנקיטת חפץ בכמה לקחו ויטול מח
מהבעל ומחזיר לו כליו עכ' ורוצח לומר כיון
שערים מכירין שהן כליו אין צריך שיעירו שראו או
אות האנשים שחתרו ויצאו וחבילות על בתפיהן
והבי מסתברא ובת עור שאם הם בלים העשויון ל
לחשאל ולחשכיר אפי' לא יצא לו שם גזיבה בעיר
צאמן וישבע המחזיק בחז כמה הוציא ויטול וית
ויחזיר לזה כליו ולא נחירא לאא ח' אש' זל רביו
שחוא אומ' שהם גזבין איתרע ליה חזקה רעשוין
לחשאל ולחשכיר שחרי טוען שנגזבו לו ולא יצא

שאינו יוצא במדינה זו ויוצא במדינה אחרת או מלך לו
הרי שלר לפניו והוא שבת אפי' פסלתו מלכות א
אומ' לו הרי שלר לפניו ובגזל עבדים ובחשבו
בחשאל דלא הדר בתר דבאלפס ומשלם בשעת הגזר
הגזילה דעבדו במטלטלי דמי ובן בת' הרמב"ם וא
ואל' בת' דאומ' לו הרי שלר לפניו ובן בת' הרמב"ם
וח' מ' גזל נחמת חבירו ועשה בה מלאכה ומ
זה חזירה ארר בר אלפ' שעובר בלאו אינו חייב לת
לתת לו כלום ביון שהחזירה בעינה בלא כחש ובל
ובלא פחת ומיהו אם רגיל לעשות כן או ביוצא ב
בזה קונסין איתו אפי' בחוצה לארץ ומשלם לבעל
לבעלים בפני מה שנהנה מבורמתו התוקח
עברו של רבירד ועושה בו מלאכתו אם היה עושה
מלאכת רבו ובטלו ממנו חייב לשלם. ועברא במק
במקדקעי רמי ואינו גזול ואם לא היה עושה מלא
מלאכה לרבו פטור ואם היו בעליו חייבין לו
מעות אסור להשתעבד בו ומיחזי בריבית
התוקח בספינתו של חבירו או בשאר מטלטליו וי
ועשה בה מלאכה וקלקלה אם אינו עומרים להשב
להשכיר אפי' אם גטלו על דעת שיתן מחו שבר דינ
בגזול ביון שאין דעת בעלים להשכיר ואינו משל
לו אלא מה שקילקה ובל הגזלים משלמין בשל
הגזילה ואם עומרים להשכיר וגטלו זה על דעת ל
ליתן שבר אז תלוי ברצון דבעלים רצו גוסליון שב
שבר רצו גוסליון מה שקילקה לא גטלה על דעת
ליתן שבר רצו בגזול ומשלם מה שקילקה ובז
היון אם גטלו על דעת שאלה דשואל שלא מדעת ה
היו בגזול ובת' הרמב"ם ח' שעשה בה מלאכה הוא
בעצמו אבל השכירו לאחר אפי' שגבס בתורת גזל
גזלנית ביון דקיימא לאגרא הסובר מן הגזול צריך
ליתן השכירות לבעלים שצריין לא קנאה הגזול ק
קניין גמור אלא לחתחייב באונסיה נמצא בשגסול
הגזול השכר מן השוכר ממיין הגזול הוא גוסל וצ
וצריך לחזיר לו עב

בוצר חבירו שלא מדעתו פ' ס
סדאחורר בו ולא אימר לו ב
בלום שאם אמר לו צא וקא יצ

הדר

יצא וראי חייב ליתן לו כל שברר אלא שתק לגמרי
פ' רשב"ם שאם הדר בו לא היה צריך לשכור בעני
בענין שאינו נהנה פטור אפי' אם החצר עומד להש
להשכיר ורב אלפס כת' אם עומד החצר להשכיר צ
צריך ליתן לו שבר אפי' אם הדר לא היה צריך להש
להשכיר ולזה הסכים אל' הרמב"ם והרמב"ם חוסית לו
לומר דאפי' לא היה דר בו ביון שעומד להשכיר וגז
וגזלו ממנו חייב ואל' בת' על זה דפטור ואם א
אין החצר עומד להשכיר אין צריך לתת לו כלום א
אפי' שהיה זה הדר בו צריך לשכור ביון שלא חסד
בלום לפיכך אם חסדו אפי' רבו מועס בגזון שהיה
הבית חדש וזה חסדו בעה שחשירו צריך לשלם
לו כל מה דאיתרני מיניה ודוקא שלא גילה הדר ב
ברעתו שהיה רצונו ליתן לו שבר אם לא הגיחו לדו
לרור בו בחינם אבל אם גילה ברעתו שאם לא חני
הגיחו לדור בו בחנם היה גותו לו שבר קרוב שהיה

למעלה בריו גב שחשב של גזול ואע"ל שאם הו
הוציא עליהן יצאית והשביחה שהן שלו ואפי' לאע
עשה בו אלא שיצוי החוזר בגזון העמר ועשאו לבנים
עצים משומין ועשאו בלים וצחי ולא קנה גזילה
שבה מיהא קנה ומחזיר לו הגזילה וחוא יתן לו ש
שבה שחשביחו ועשאו בלי ובשם ששבה הגזילה
הוא של הגזול בר אם לאחר שהשביח מכרה או הור
הורשה לבנו אפי' לפני יאוש קנה חלוקה והיור
השבה בין שבה של פטור בין שבה לירח וגזיה
ובת' הרמב"ם וגוסל רמי השבה מן הגזול ומחזיר לו
הגזילה ורור הגזול וגוסל רמיו מן הגזול שהרי
לא גתייאשו עב' וחוא חולר לשיטתו שאינו
מחשיב לירח וגזיה שיצוי מעשה אבל לפי מה שכתב
שכתבתי למעלה שהוא שיצוי מעשה אין צריך להח
להחזיר הגזילה אלא דמיה בעו שהיתה שוה בשעת
הגזילה ובן אם השביחה חלוקה או היורש השבה
שלו מברה הגזול לגוי אלפ' שהגוי השביחה השב
השבה לבעלים ואם מכרה הגוי לישראל אחר שהשב
שהשביחה מבעיא אם אותו השבה של גזול או לא ו
ולא איפשיטא לפיכך אין מוציאין מיר חלוקה וא
דאי תפשיטא לא מפקינן מיניה ב' דא שהשבה של
גזול בגזיה וולדות ופיטום של הוצאה אבל אם ג
נתייקרה או נתפסמה כאליה כל זמן שלא נשתנית
השבה של גזול וצריך להחזירה כמו שהיא אבל נת
נתייאשו בעלים קודם שנתייקרה או שננתפסמה
הוי של גזול לפיכך גזל חבית של יין והיה שוה די
דיגר בשעת גזילה והוקר עד שעמד על ד' ושברה א
או שתאה או מכרה או נתנה ששלם ד' כמו שהיתה
שוה בשעת שמוציאה מן העולם צשברה מאליה מ
משלם בשעת גזילה היתה שוה בשעת גזילה ד' וב
ובשעת שמוציאה מן העולם לא שוה אלא דיגר מש
משלם ד' לש' שתאה לש' צשברה מאליה הגזל כת
מחבירו אשכול של תמרים ובן ג' תמרים ואם ימכ
ימכרו בולם ביחד אינו שוה אלא מ' פרוסות ואם
ימכרו כל אחד בפני עצמה ישו חמשים אינו משל
לו אלא מ' ואין הגזול יכול לומר חיתית מזכרם א
אחת אחת הגזול בלי ושכרו אין אימר י
יתן השכרים וישלים עליה לבנו שהיה שוה אלא צר
צריך ליתן לו בלי שלם או דמי וחסברים שלו ו
ואם ירצו הבעלים לקבל השכרים וישלמים עליהן
מוסב ושומעין להן

פסג

גזל

פרה וחזקיה או
ביחשח בחש שאינו חוזר או
יין וחחמיץ או פירות והר
והרקיבו בולן הדי כמו שגזל בלי ושכרו שמשלם ב
בשעת הגזילה אבל אם כחשה הפרה בחש שיכול ל
לחזור או לא הרקיבו כל הפירות אלא מקצתו או
גזל חצץ ועבר עליו חפסח אומ' לו הרי שלר לפני
לפניו ב' דא שחוא בעין אבל אם גאבר אחר ש' אסר
בהגאח חייב לחזיר לו דמיהם בשעת הגזילה
גזל מטבע ונסרק משלם בשעת הגזילה ואם
גמסל בת' הרמב"ם אם פסלתו מלכות שאי' יוצא כל
בלל משלם בשעת הגזילה ואם פסלתו מדינה שאי

לירי שמיכות רמים כי בשחבעל ירצה להגיל ממוצ
ממוצו מן הגולן ובא לירי שמיכות רמים צאלמדי
ממעשה דאחאכ ונבות האלמורה הפתאזהבוכר
בחפצו שמיציר חבעלים או בכקסה מחצ ערצרכה
לארין לבד נאמר לא תחמיר ולא תתאוו ואם גול ע
עובר כג לארין

מצות עשה

על
הגולן ל
לחשיב ח

הגולן דכתיב וחשיב את הגולן ברא שהיא שוח
פרוסה אבל פחות משוח פרוסה אינה בתורת השח
השכה ומיחו אם גול גאורות שוח ג פרנסות וח
והגול ער ששלשון אינו שוח אלא כ פרוסות והש
והשיב לו כ חייב להשיב גם השליש בין שמתחיל
היתה שוח פרוסות ופס אם גול שני אגורות ש
שוח פרוסה והגול ער עמו על אחד והחזיר לו את
אחד שצריך להחזיר לו גם השנייה שחרי לא קיים
מצות השכה כלל גול כ אגורות שוח פרוסה ו
החזיר לו אחד קאמרין גזילה אין כאן השכה אין
באן ופי' הרמב"ם שאין באן גזילה דאין כד נזק
צוק קין לבופו בתורת ממון מצות השכה אין כאן ו
דמבין אותו עד שתצא נפשו אי קיים מצות השכה
דכן כת הרמב"ם גזילה יש כאן השכה אין כאן ומהו
משלם לגולן הקרן לש חורח מעצמו לש באו ער
ואם הגזילה בעיז שלא נשתנית מחזירה כמו שהיא
דאפי' היא קורה ובנאה בבירה רבר תורה חרס כל
הבירה ומחזירה אבל חכמים תקנו שיתן רמי הק
הקרה ולא יהרס רבר משום תקנת השבים גול ק
קורה ועשה הימנו סיבה לחג גותן לבעל הקורה ו
דמיה לא חב ער אחר חג צריך להחזיר לו הקרן
הקורה בעצמה ביהן שלא נשתנית שחרי לא חריבה כ
בסיס גשתנות הגולן אלא שלא נשתנית אלא
חבעלים אין צריך להחזיר אלא אמה במד שהיתה
שוח בשעת גזילה דהוא שלא יהא שינוי החורג לבין
לבריות אלא שינוי החזיר לבריות אינו קצנה
בוצר גול עצמו משלם לעשוה פהם כלי וחייב וע
ועשה מהם כלי לא קצנה שאיפשר לפרק הכלי ויא
והחזיר העצם לבנות שחור ואפי' שינוי אחר צקרא
שינוי אם לא שישתנה שם על השינוי בזה עשה
מהן מבקש לבנות בו או שעשה מהם אחר או ק
קורות וביניהם כזה שמשנה שגור מחמת מלכות
גול עמר ועשה אצות או לבינה לא קצנה שאיפשר
שיתיר חלבינה איתקף העמר לבשהיה לבינה עשה
עמר קצנה שאם יחזור ועשה לבנה פנים חרשו
חרשות באו לבאן דמסעם זה גמי גול כסא ועשה
מסבע לא קצנה מסבע ועשו כסא קצנה
גול מעות ישנות ופסח וחורש לא קצנה שמתישנה
וחולבין וחמירין לבמד שחיר אבל צרפם במד אע
ועשאו חרשים קצנה גול מעות חרשים וישאן ק
קצנה שאם יחזור ויתרש אגון חרי זה פנים חרשו
גול אבנים וסיתתן קצנה צמר ולבן במעשה או צ
צבעו בעצין שאינו חזיר למדינת קצנה שחיר ועשא
בגדים קצנה גול דקל מחזיר וקצנו לא קצנה אמילר
עשא תתיבות קסנות אשתממו קורוא קצנה

גול קורות גרולות ועשה מחו קסנות לא קצנה עש
מחו לרשות קצנה גול לולב והפליא העלין מן חש
חשורה קצנה גול העלין בשחן פרוין וחפירי כל
עלה מבכו לשנים קצנה חלק חתיומת קצנה גול סל
סלח אעשה איל עגל ועשה שדור קצנה ומשלם בשס
חגזי לח

כל זמן

שלא נשתנית
הגולן צריך לחזיר
אלה שנת יאשר הבע

חבעלים ויאמר לתור לא קצני ומיחו קירש בו את ח
האשה צריכה גט בפרהיטא לעיל כרין גב
ויאמר ששנה השם אפי' אם הוא שינוי השם גרוע ש
שחור לבדיוותן בין דאיבא ויאמר בחריח קצני מרא
מראדריקא ברא ביחיע שנת יאשר אבל סתמא קל
סתם גבינה לא הדי ויאמר בעלים ויאמר ושינוי רש
דשות קצני שאם מברר הגולן או צתנו לאחר קצנה ול
וליעת חרמבם צריך ליתן חרמים אבל רי' פי' שאם
שאר חרמים אין צריך ליתן וכת הרמב"ם בין שנת
שנת יאשר חבעלים קדום שמבר או צתו בין שנת יא
צתיא שו אחר בן קצנה דאפי' רשע שנת יאשר קר
קדום קצנה אבל מברר או צתו קדום לא קצנה וכן ח
השיב העלין חרמבם ולא הדי שינוי דשות אלא שמברר
או צתו לאחר אבל אם בא אחר וצטל מבית הגולן
שלא נשתנה באילו נטלו מבית חבעלים אם ירצה ח
הגולן לצובה פהראשון או מן השינוי או אם ירצה יב
יגבה חצי מזה וחצי מזה ואם פרע השינוי לראשון
או שגולן הראשון ממל לשינוי אינו בלום כי אין ר
דינו של שינוי אלא עם חבעלים לש שירע השינוי בי
שהיה גולן ביר הגולן לש שלא ירע ואפי' אם אבל
חשינוי חייב לשלם לבעלים ברא שלא נשתנית אבל
צתיא שדובא אחר ואכלו מסור צתי גמי שא היה בעי
חיה חייב להחזיר עתה שאכלו מסור וכן אם מת ר
וחורש לבנין לא הדי שינוי רשות אלא חרי באילו
הוא קיים שאם הוא אפי' ולא נשתנית צריבין להח
להחזירה אפי' צתיא שחבעלים ואם נשתנית זה
דחיא קצנה צתיא דמיה אבל אם אכלום בין כת
באש דאם בין אחר מדה אפי' קדום ויאמר אבלום
חייבין לשלם לאחר יאמר מסורין ברא בשלא הב
הצית לית אכיהן אחריות נכסים אבל הצית להם אכ
אכיהן אחריות נכסים אפי' אבלום אחר יאמר חיי
חייבין לשלם וכן אם מברר האב או בתם לאחר
והצית להם אחריות נכסים חייבין לשלם ודאירג
דמסלמל משתעבדי אפי' לא הצית אלא מסלמלין ח
חייבין לשלם ואין חילוק בין אם הם גרולים או ק
קטנים ואם בגדלים אם אבלום מסורין ואמילר
בקסנים אשתממו חייבין ואם אמרו חגולין
גידעו שעשה אבינו חשבון עמר ולא נשאר לך כלום
בית אם את דוג שגולה אביהם אלא על פיהם גא
אמנו ואם לאו אינו באמנין

השבה

הגולן כבוד
פרה דלות כחל וגז
עבדנה בתבתי למע

הגולן כבוד
פרה דלות כחל וגז
עבדנה בתבתי למע

אותו אבל אם בא לצאת ירישמים צריך ליתן לו
אם אינו יודע אם גזלתו אם לאו פטור את לצאת י
ירי שמים

גזל

הבא לעשות תשובה
ולחזיר הגזילה אמרו חנני
אין מקבלין ממנו כדי לפתור
לו פתח לרובי תשובה והמקל כל ממנו אין רוח חב
גוחה הימנו ומי אם רצה לצאת ישי ולחזיר אין
בדמוחין לגזל מלקבל ויכול לקבלה ופי' רש"י על
שלא תקצו חכמים אלא בגנב או גזל מפורסם שעס
שעסקו בבר מפני שקשה לו לפדות עשו לו דרך לש
לשוב אבל הגזל באקראי מקבלין ממנו ואפי' בגל
מפורסם דוקא בשאין הגזילה קיימ' והוא בא מעצ
מעצמו לעשות תשובה אבל אם הגזילה קיימ' או א
אפי' אינה קיימ' והוא עומד במרד והגזל תובעו מ
מחייבין אותו לחזיר
והמובא תשובה קשה מפני שהגזלן הרבים ואין י
יודע למי יחזירו לפיכך יעשו בו צרכי רבים בגזל
בורות שיחיו ומעוות
הגזילה לרשות הבעלים אעפ"י שלא ידעו בשעה שרת
שהחזירה אם אחר כך יודע להם בגזל שגזל בליו
דמצאם שלמים יצא כדפריש לעיל בדין גנב לפיכך
גזל מעות והבליעם לו בחשבון ונתנו לו תור כיסו
יצא שוראי ימנה מעות שבכיסו ובשימצא יותר ידע
בהן לפיכך אם לא ידע דמים שבכיסו לא יצא
ובת הרמב"ם ובן אם החזירם לכיס שאין בו מעות
לא יצא עד שיוודעו שהחזירם לכיס פלוני ובן ה
החזירה בלי מיר בגזל של חבירו ומסתמש בו שחשוב
בגזל מפני שהוא שואל שלא מרעת אפי' אם החזיר
ליר הבן ש"דא קטן לא יצא עד שיחזירו ליר דבעל
הגזל את חבירו ביישוב ובא לחזירו במרוב
לא יצא ואם ירצה הגזל לא יקחנו עד שיגיע ליישוב
אבל אם מחזירו ביישוב אעפ"י שאינו באיתו מקום ש
שגזלו יצא

חזיר

הגזל לפיכך ובא הגזל
להחזיר אין צריך ליתן אחריו ל
להגיע לידו אפי' אם בפר בו אלא
יודיעו לו מר בר וכד גזלתו ובא קחנה
שלא נשבע אבל אם בפר לו נשבע אין לו תשובה עד
שיגיע לידו אפי' אם הוא רחוק ממנו הרבה צריך
להגיע לידו ולא יתן לא לבגזל של גזל ולא ליר ש
שלוחו כ"א שלא עשאו שליח אבל הוא שכירו או ל
לקיטו או ממציא לו שליח ולא עשאו שליח בעדים
אנל עשאו שליח בעדים יתנו לו ובן עשאוהו בד
שליח ונתן לו יצא ואעפ"י אם נתן לבד שיצא
החזיר לו בל הגזילה או שמחל לו עליה חוץ מפחה
משנה פרוטה אין צריך ליתן אחריו אפי' שהגזילה
קיימת ולא חיישינו שמה התיקר ותשובה פרוטה
דרי' פי' אפי' אם תתיקר אין צריך להחזירה לו כי
ביון שפעה אחת לא היתה שוה פרוטה והרמב"ם כת
שצריך להחזירה כל זמן שנשאר בירו שוה פרוטה צ
צריך להחזירה לו או ליר שליחו או ליר בד או ליר
שלוחם מת הגזל בשבא הגזל לעשות תשובה
יחזירו ליר הבנים אם היא בעין ואם אינה בעין

או שגשתנית יתן לחם דמיה הגזל מאביו ונש
נשבע לו ומת אביו יתננה לבגזו של אביו שהם א
אחיו דאם אין לאביו בן אלא הוא יתננה לאחי אביו
שהם יורשי אביו בת הרמב"ם הגזל את אביו ו
נשבע לו ומת אביו אם אין הגזילה קיימת עישה
חשבון עם יורשי אביו על הקרן דאם הגזילה קיימ'
חייב להוציא הגזילה עצמה מתחת ידו לפיכך גזל
הגזילה לאחיו וערשק' עמהם חשבון ואם אין אחי
שגמא זה הגזל לבדו יורש מוציא הגזילה מתחת
ידו לבגזו דאם אין לו בנים לזה חבו הגזלן גזלתו
לבעל חובו בהלוואתו או לצורקה הואיל ויוצי' ג
מתחת ידו גפסר אעפ"י שנתנה במתנה או פרעה וה
דחיא שיודעם ויאמ' זה גזל מאביו ואין זה מרד
חמשה אלא כמו שפירשתי שיתננה לאחי הגזלן א
או לאחי אביו אם אין לו אחים וגם מה שכת' ויעש
חשבון עם אחיו משמע שגזל חלק בגזילה זה אינו
ולא גזל בח מאומה דאם אין לו גבסים שיובל לו
לדותר חלקו ממנה לזה מאחרים ומשיב לאחיו ב
בל הגזילה כדי לקיים מצות השבה ובעלי חובו ב
באין ונפרעין מן חירותה בגזל חלקו בגזלן אם הי
היו לו ב אחיו והוא השלישי נפרעין בעלי חובו מ
מהירוסה שליש החוב והשאר יגבו ממנו דאם אין
מוציא יורש לאביו יתננה לצורקה ולכל מי שיתננה
צריך שיאמ' לו זה גזל אביו הגזל חגר נשבע לו
ומת אפי' זקפו עליו במלוח מהשתא הוה ליה גבסי
הגר וזכה במה שבירו אלו צריך להוציא הגזילה מיד
ליתנה לצורקה

הלכות

סתם גזילה לא הוי
יאוש בעלים לפיכך ה
חמציל מן הגזלן או ה
דקונה ממנו לא קנה וצריך לחזיר הבעלים אבל
סתם גביה הוי יאוש בעלים ולפיכך תנן הקונה
מן הגנב קנה ופי' הרמב"ם שקנה גזל חגיבה אבל צ
צריך ליתן לבעלים דמיה ור"י פי' שקנה לגמרי אפי'
אפי' דמיה ואין צריך ליתן לבעלים דמיה וישמ

מפרשים הא דבגב חזי סתמיה יאוש דוקא בגב י
ישראל אבל בגב גוי לא הוי סתמיה יאוש ופי' זה
בליסטי אפי' אם הוא ישראל סתמ' לא הוי יאוש אבל
מדברי א"י יראה דבליסטי ישראל סתמ' הוי יאוש ולי
וליסטי גוי סתמ' לא הוי יאוש אלא יודע שגת יאוש
ולפי זה בגב אפי' אם ח"א גוי סתמ' חזי יאוש
שאלה לרב שרירא גאון ראובן שנאברו בליו א
או בגב או בטלוח לייסטי ובאו ליר גוי וקצאם יש
ישראל אחר ממנו בפחות משדיו ובאו הבעלים והב
דחביעם מיר זה שקצאם ואמ' לו כבר גת יאוש מה
דהשיב ראובן יש לי עדים שלא גת יאושתי וחפשתי א
אחר חבלים עד עתה ועור כי מנחה אצלינו כל מי ש
שיאבר ממנו ממון בין בגביה בין בליסטי ויפול ב
ביר ישראל אחר שיחזירו לבעליו ויסול מה שהוציא
עליו ואתה בא לשנית המנחה דאם חמחזיק טיעד
גת יאוש והתובע טועד לא גת יאושתי דאשבע של
גת יאושתי ואין עדים ברבר במה יתברר שגת יאוש
תשיב אם הבעלים מרדפי' אחי חבלים שנא
שנאברו לו וראי לא גת יאוש וזה שקצ' גם צריך לה

יוצא ממנו איך צריך ליתן לו שכר ואין צל בחצר
 ולא קיימא לאגרא וגברא דלא עביר למיגר שהוא
 פטור ואפי' אם שכר מאחר שהיה סבור שהוא של
 ונמצא שאינו של אין צריך ליתן לו שכר אלא שגב
 שנבנס על דעת ליתן לו שכר ואפי' אם נתנו לזה ש
 ששכר ממנו צריך להחזירו ובחצר דקיימא לאגרי
 וגברא דעביר למיגר שחייב ליתן לו שכר אפי' ש
 שכר מראובן ונתנו לו השכר ונמצא שאינו של
 שהוא של שמעון צריך ליתן לשמעון שכר ויחזור
 דיתבע מראובן מה שנתן לו ואפי' שכר מראובן ב
 בפחות מברי דמי צריך ליתן לשמעון כל השכר ש
 בראוי ליתן לו ואינו יכול לדמר לא נבנסתי בו על ד
 דעת ליתן כב שכר ויחזור ויתבע מראובן מה שנתן
 לו מי שהיה לו צמר וסמנין שרויין ובא א
 אחר וגזלו וצבע הצמר בסמנין והזול צמר הצבוע
 בעצו שאינו שזה אלא כמו שהיה שזה בהיותו לבן ו
 ושואל הגזול סמנין מבעיא אם חייב לשלם אם לא
 ולא איפשיסא ואין מוציא מהגזול ואם תפסה
 והגזול לא מפקיע מניה אבל אם גזל סמנין אפי'
 אם הם שרויין בעצו שלא שיגה בהם וצבע בהם צ
 צמרו חייב לשלם דמי הסמנין אפי' לא השביח

גזל

בחו צמר
 שבע ונוטל כתבתי
 למעלה בסימו' ע' בגזו שיש ער
 ערים שנבנס לביתו של פלוני
 בפניו ונוטל בלים ואין יודע כמה נטל אבל אם יא
 דאו ערים שנבנס לבית פלוני של יד ונוטל משם
 בלים ובשורה לו סעך שדרד גזיח לקחו וזה סוף
 שלי היו או נתתם לי או בחובי לקחתים אי מכרת
 לי אינו נאמן אפי' הוציאן מגולו והבעל בית עשוי
 למכור בליו שכל מה שחזא בבית האים הוא בחזק
 בחזקתו ואין אדם יכול להוציא משם אלא בדאיה ג
 דמי שמוציא משם דעה אם יש עדים שהוציאוהו דכח
 היה אין באגוסק שביעה אלא צריך להחזירו בפני מ
 מה שיעירו העדים ואם אין שם אלא עד אחר והוא
 בוסד ואומ' לא נבנסתי או נבנסתי ולא לקחתי בלום
 גשבע שביע ראורעתא להבחיש העד ואם מורה של
 שלקח אבל סועך שלי היו או בחובי לקחתיו הוח ל

מחויב שבועה להבחיש העד ואינו יכול לישבע להב
 להבחישו שחרי מורה לרבריו ומשלם בהתרא גברא
 דחטא נסבא מחבריה בפני עד אחר ואמ' ירדי חטא
 חטפתי ואסיק' דהוח ליה מחויב שבועה ואינו יכול
 יכול לישבע ומשלם שאם לא היה שם עד כלל היה צ
 גשבע היסת ששלו היה ואילו היה סועך לא חטפתי
 היה גשבע שבוץ ואורייתא להבחיש העד אבל עתה
 שמורה שחטא אלא שסועך שלו היה משלם
 בת' הרמבם חסד דחובים בפני עד אחר ואמר ירדי ח
 חטפתי ועשדים חיד אעפ' שאין העד יודע כמה חטא
 משלם העשדים שהרי ידע בו כדאי שחזו שחטא וא
 ואילו היו שנים משלם ונמצא בער אחר מחויב שבו
 שבועה ואינו יכול לישבע אמ' היסת עשדים ו
 והגזול אמ' מאה היו חזאיל ואין העד יודע מציגם
 משלם חב שהוא מורה בחזק שחטפנו וצבע שביעת ה
 התורה על השאר שחרי גתחייב במקצת ורעתי גז

גזסה בזה שנשבע היסת שחרי לא הורה בבלים אל
 שאימ' ירדי חטפתי גסל מבית חבירו בלים בם
 בפני עד אחר ואין העד יודע כמה נטל ובח' אומר
 עשדים בלים היו לי בביתי והגזול אומ' לא נטלתי
 אלא עשרה וחיו שלי חייב להחזיר העשרה מפני' שה
 שחזא מחויב שבועה ואינו יכול לישבע ואינו צבע
 על השאר אפי' שבועת היסת מפני שאינו יכול לטע
 לסעוך על הגזול סענת וראי עב' והראב"ד השיג על
 עליו ובח' אם סענת בח' אינה וראי היאך יתחייב זה
 שבועה ולמה משלם העשרה מכח מחויב שו'ל
 ובת' עור הרמבם הסועך חבירו גזלתני ק' ריגרו זה
 והוא אומ' לא גזלתיר צבע היסת ברוי כל הנתבעי
 דאם הורה נטל חמשים משלם חמשים וצבע שבו
 שבוץ ואירייתא על אידר' ברוי כל מורה מקצת ש
 שחרי לא הוחזק גזול בערים ובן חטוע לחבירו ש
 שנבנס לביתו שגזל ממנו בלים והוא אימ' ררר משכ
 משכונ לקחתיו בחוב שיש לי עליך ובח' אימ' אין לר
 בירי בלום אעפ' שהורה שמשכנו שלא ברשות הואיל
 ואין שם ערים הרי זה צבע וגובה חובו מן המעב
 המשכין שהפח שאסר הוא הפח שהתיר וצבע בגקי
 בגקיסת חפץ ביוו שנשבע ונוטל כמה נטל
 שאלה לאא'ל' ראובן היה דר בחצר ולאה דרה ב
 בו גב בבית אחר יצא ראובן מן חציר וסוגר ביתו ות
 וחזר ונמצא שהיו חסידין בליו בביתו אמ' ללאה מי ג
 צבנס בביתי אמרה לו אמרת לי בצאתך אם תשמעי
 דבר דע עלי תשמע את שלי ובשמעי שנתפשת הוצא
 הוצאתי חפציר מביתיר שלא יפסדו והגם בבית כל
 פלוג' והוא אימ' מעולם לא צייתיר דבר ונבנסת לבי
 לביתי שלא ברשותי אם נאמנת בשבועה שלא לקחה
 וית' ממה שחזא מורה במיג' ולא היו דברים מעול
 הואיל והורית בערים שהכמין לה קורם שבאן לריו
 אין בית מכו חשובה האשה תשבע שלא צט
 גסלה יתיר אלא כמו שאמרה שאין זה גזול שהקצו ח
 חבמים ששבע ונוטל רחם מיירי שערים מעיריו
 אותו שנבנס לביתו של גזול ולא היה מאומה תחת
 בנפיו' וביציאתו היה לו בלים תחת כנפיו ולא יועד
 כמה היו ולא מצי הגבנס לישבע שחרי ערים מעיריו
 אותו שגזלו דהוי כמו גזול' חילכר צבע שגזרו ונו

ונוטל אבל חבא שאין ערים בובר היא צבעת שלא
 גסלה יתיר ואין צי' מיגד אלא צאמ' בשבועת כיוו
 שאין ערים מעיריו שנסלה בלום וגם היא אומרת ש
 שברשות נכנסה שטח

הגזל

לאחר מחמשה ואינו
 יודע מי הוא הגזול וכל אח
 אחר ואחר אימ' הוא גזול ב
 כל אחר גשבע ונוטל ובת' הרמבם אפי' אין באן עד
 ערים שגזלו ובן גמי אם גזל משנים מאחד ק' ומא
 ומאחר ק' ואינו יודע של מי המאיתם וכל אחר ואחר
 אימ' שלי היו כל אחר גשבע ונוטל ר' ברא בשתובעי
 אותו אבל אין תובעין אותו אלא הוא בעצמו אמ' גז
 גזלתי לאחר מכם ואינו יודע איזה או של מי היו ה
 המאיתם אין בר' מחויבין אותו אבל אם בא לצאת י
 ידו שמים צריך ליתן לכל אחר ואחר אמ' לאחר גז
 גזלתיר ואינו יודע אם החזרתיו לך אין בר' מחויבין

בכל שנה ושנה לאור יצא ומלכותא הוא ואביתא
בסברא הראשונה וכת הרמבם ברא במלך שטבעו
יוצא באותן הארצות והסבימו עליו שהוא ארונה
וחם עובדים לו אבל אם אינו טבעו יוצא חרי הוא
בגזל בעל זרוע לכל דבר הוא ועבריו

טפ

כתב

הרמבם דברים רבי אמרו חכמי
שיש בו משום גזל והעובר עליהם
מסול מרובנו כגון מפריחי יונים
ומשחקי בקוביא מפריחי יונים כגון שמסלח בייש
ביישוב יונה זכר להביא נקבה עמו או משלח נקבה
שתביא זכר עמה ונמצא שגזל מאחרים ולא ביוצא
בלבד אלא חל בכל מיני בחמה ביישוב אסור לעש
לעשות בו ובן אסור לצוד יונים ביישוב רשל אחרי
הן ואין פורסין רשות ליונים אלא חריק לתור
המרבד מליון ובמקום ברמים אפי' חריק ס' מליון
לא יפרוש לפי שהולבין למרחוק ע' חכמים וזו א
אם יש שובבין אפי' הם שלו או של גוי לא יפרוש א
אפי' ברחיק ס' מיל לפי שהולבין למרחוק ע' שובב
שיבין ומרחיקין השובבין מן העיר זאמה ולא י
יעשו בתור שלו אלא מרחיק זאמה לכל רוח ולמ
ולמעל ברין חרקות גזקים בארתי דבר זה משחק
בקוביא כגון אילו שמשחקי בעצים או בצרור או ב
בעצמית וביוצא בזה או אילו שמריצין בהמותיה
ובל חלח במרוצח והנצח חכירת שיקח בר ובר ד
ובל ביוצא בזה גזל מרבריה הוא ואסור והרמבם
כת המשחק עם חגוי בקוביא אין בו משום גזל אב
אבל יש בו משום שעוסק בדברים בסלים שאין רא
דאוי לאדם לעסוק כל ימיו אלא ברבר חכמה ובייש
וביישוב על עולם ויראה שפסול משחק בקוביא מ
משום גזל אפי' שיש לו מלאכה אחרת ועל כן מחלק
בין משחק בקוביא עם חגוי או עם ישראל ואלא הראש
פוסק שאינו מסול אלא אין לו אימונת אחרת ואזהר
פסול אפי' משחק עם חגוי המורש מצודה וצר
חיה או ענת ארבעים אם יש למצודה בית קיבול שע
פעשויה בכלי או קוצה לו כליו והנזיל ממנה חרי
הוא גזלן גמור ומציאין מירו ואם אינה עשויה כב
בכלי איז על הנזיל ממנה רין גזלן דאורייתא ואין
מציאין מירו אבל גזלן מרובנו הוא ועני חמ
המשור פירות של שבחח מן האילן וגמל לארץ אם
באו ליר העצי קודם הצעת לארץ ובא אחר ונזיל
חרי זה גזל גמור ועוציאין מירו ואם לא הציעו ליר
קודם שהגיע לארץ אין בחז גזל ואין מציאין מירו
ואסור מרובנו כת הרמבם חרבותים אינו ברש
ברשותו ואעפ"י ש' להנצחין מרבריהם והגזל
נחיל של רבדים או שמענו מבעליו חרי זה גזל מר
מרבריהם לפיכך מי שיצא נחיל של רבדים שלו מ
מרשותו לרשות חבירו יוכל בעל הנחיל ליבס בח'
נחיל של חבירו ליקח נחילו ואם חיוק משלם חנ'
אבל אם ישבו על ענף אילן של חבירו לא יקצצו ע
על מנת ליתן לו חרמים ולמעלה כתבתי שחרשות
בירו לקצו ע' ליתן דמיו ואשח או קטן צאמז' ל
לומר מבאן יצא נחיל זה והוא שיח חבילים מרר
מררם אחריה קדם מלחין לפי תומן

קרקע

אין דבר במשלשלין
שם נתיאטו מתם

חבילים ושיצוי רשות ובל קרס
אינה נגזלת אפי' נתיאטו חבילים קודם שמכר חב
הגזלן ולעולם ברשות בעל עומדת ונזיל מירח
היוקח בלא דמים וחלוקה יסול דמיו מהגזלן שמ
שמברה לו ואפי' נמצא אלה מעמים זה לזה וזה לא
לאחר לעולם הגזלן נזיל מיר מי שמוציא בירו
בלא דמים ובל לוקח נזיל דמיו ממי שמברה לו ער
הלוקח הלוקח מהגזלן נזיל דמיו מהגזלן לפיכ
אם אירע בה קילקול בגזן ששטפה נהר הפסד הבא
פאליו אין אחריות ההפסד על הגזלן שבחיקת בע
בעלח עומדת ואפי' חרי שלד לפציר ברא בהפסד ש
שבא מאליו אבל אם הפסידה הגזלן בגזן שחפר בח
בורות שיחין ומעדות או שקצץ האילנות או חרס
הבנינים חייב להעמיר בית או שרה בנו שהיה בש
בשעת הגזילה או ישלם לזרמיו גזלה מהגזלן או
שנטלה המלך ממנו ואם מבית מדינה הוא שגזלו ג
גב שדות אחרות ובן המלך לקח שדות משל אחרים
אפי' לו חרי שלד לפציר ואם לא אירע בו לאהרים
חייב לו להעמיר שרה ברשותו אנסד המלך לגזלן
שיראה לו כל שדותיו והדאח לו גם את זאת ונזיל
המלך חייב להעמיר שרה ובשם שהקרקע הגזלת
היא באחריות הגזלן שאם תתקלקל אפי' לו חרי ש
שלד לפציר כך היא לטובתו באחריותו שאם גזל מ
מסלסלין ונשתמש בהן אפי' אין צריך לשלם לו מה
שנחנח אלא בשעת הגזילה גזל קרקע ונשתמש בו
ואבל פירותיו צריך לשלם מה שנהנה ממנו וכת
אלא בתשבות על ראובן שתבע לשמעון גזלת ברמי
ואבלת את הפירות ימים רבים ועד הפסדת עיקר
הכרם שלא עברתו בראוי ושמעון כותר חבל אם אי
לראובן עדים ישבע לו שמעון ויפסד ואם יש לו ע
עדים ישלם לו עגבים של אותו השנים כפי שישבע
שמעון שסוד בשעת הציר והפסד קרקע לא ישלם ו
קרקע אינה גזל ואפי' לו חרי שלד לפציר עוד לשון
אלא חז"ל בתשובת ג' עבירות הן בענין גזילה קרקע
הראשונה במחשבה שחמד ממנו חבירו בלבד והשני
בדיבור שדיבר אילו היה אותו ממנו של זה שלי וח
השלישית זה שמציא מחשבתו לפועל והולך וגזר
ממנו חבירו ומסלסלין משסילסלן מרשות הבעל
ומביאן לרשותו נגמר הגזל אבל מקרקעי נחמעי
מדין גזל לפיכך אם גזל שרה ולא חרשה ולא זרעה
או בית ולא נשתמש בו אין כאן לא הגזל דברשות
בעלים הן עומרי אלם שמענו חבילים מחשתמש ב
בהן גרמא בגזקין ואינו חייב לשלם אבל אם אבל
פירות השרה עובר משום לא הגזל וכן אם נשתמ
בביתו ולא העלה שבר לבעליו עובר משום לא תגז
תגזל

בשבה

הגזלן ליפרע מן הגזלן מה
שהמסירה לו בקרקע או חמיר
שאבל אינו גובה אלא מבני חרי
וחוץ למלוה על מה ברא בשלא עמד ברין אבל
אם עמד ברין ונתחייב לו לשלם החמסר והפירות
הנחב מבר נכח מבכשים משועבדים אבל אם לא ע

לחזיריה ואם אף בעל הכלים ובהם שניכר מהם
 שנתיאוש אין לו לחזור על הקונה ל תובעו ואם א
 אינו ניכר או צורע מרבית שנתיאוש ואינו מרדח א
 אחריה ואז לא צריכא שתי והקונה אינו נתייאוש
 אין סומכין לא על דברי זה ולא על דברי זה ואין בא
 באן שבועה אלא ב' אומדן רואין ופיסקין את חר
 הרבד אם ראוי לייאוש אם לא ואם רואין הרבד שר
 שראוי לייאוש מעמידין בירקונה ואם רואין הרב
 שאין ראוי לייאוש מוציאין מהלוקח לפיכך אם ג
 צתבר הרבד שבעל הכלים היה מרדח אחריה לאח
 הוייאוש והייב הקונה לחזיריה אע"פ שלקחן ב
 בפחות הרבה משוויו וכן אם הציל בלא בלום חייב
 להחזירם בחנם והלוקח מן הליסט' אם בא לצאת
 ידי שמים מחזיר לבעלים הראשונים ואם צתכוון ל
 לקדם הבעלים ולקח בזה חרי הרבד מסור ללב ד
 דמן השמים גפרעין ממנו ומה שכתבת שישנוחה
 במקומכם שהקונה מהליסט' וגנבים מחזיר לבעלי
 דניסל מה שהוציא אם דאי כך הוא חייב כל אדם ל
 לבלתי שנות מנהגייהם דאמרינן מצד רמזה מילת
 היא שאל תסיה גבול דער אשר צבלו ראשונים וכל
 שכן ברבד שיש בו תקנה גדולה וחסרת ריבות לפיכ
 עשו במנהגכם ולא תשנו ושלום

אסור

לסגות שדם דבר מהגזול
 ואסור לתחזיק בירו ולסעוד
 בשום דבר מפני שהוא מחזק
 די עובדי עבירה והלוקח ממנו מסלסלין לפני יי
 יאוש ריגו בלוקח מהגנב שאם הוא גנב מפורסם צ
 צריך להחזירו למלכ' והוא יתבע לגזלו ואם אינו
 מפורסם עשו מה תקנת השוק שנוטל דמיו מן הגנב
 הגזול ומחזיר לו הגזילה והגזול חוזר ותובע מן
 דגזול ואם נתייאשו הבעלים קודם ייאוש שלקח ק
 קנה לרעת הרמב"ם קנה גזל הגזילה ומחזיר רמיה
 לבעלים והגזול חוזר ותובע לגזול דמיו ולרעת ד
 ר' אין מחזיר בלום בת הרמב"ם אסור ליהנות
 מדבר הגזול אפי' אחר ייאוש והוא שידוע בוראי שר
 שרבר זה גזול ביצר ידע בוראי שבהמה זו גזולה אס
 אסור לרבוץ עליה ידע בוראי שבית זה גזול אסור
 ליכנס בו וכל כיוצא בזה ואין צראה בן מהא דאמר
 שמואל דינא רמלכותא דינא תרע דקטלי דקלי וגשרי
 גשורי ועבדינן עליהו ואי לא דינא היכי עבדינן ד
 דפריר אביי ודילמא משום ואייאוש מדיוחו אלמא
 לאחר ייאוש שרי מי שהחזיק גזול אסור ליהנות
 ממנו דבל מה שיש לו הוא בחזקת גזילה ואם יש לו
 לו דבר שידוע לנו שאינו גזול מותר ליהנות ממנו א
 אע"פ שהוא מיעוט ממונו ער שידע בוראי שהוא גזול
 דר' פסק ער שיחא רוב ממונו שאינו גזול וא"כ בת
 בסברא הראשונה וכן בת הרמב"ם ועוד בת המובס
 המובסג' והליסט' בחזקת גזלים הן וכל ממונא
 מן הגזול ואסור ליהנות מהן וצראי רבדיו בליסט'
 אבל לא במובסג'ים שלא אסרו אלא להחליט ממונו מ
 מתיר תיבתו דכל מה שיש בה הוא בחזקת גזל לפ
 לפי שנוטל אותו ויתר מקצבתו אבל מה שיש לו בב
 בביתו או אפי' בשוק נת' המובסג' מותר לישא ול

וליתן עמי אפי' מתיבתו אם הוא חייב לתת לו חצי
 דינר ואין לו אלא דינר שלם והוא מחזיר לו חצי ד
 דינר מתיבתו צטלו לו מובסין חמוד או כסות ד
 דנתנו לו חמוד או כסות אחר חרי זה שלד מפני שח
 שהבעלים מתייאשין מהן וחרי הוא ממונו באילו
 מכרו לו ובת הרמב"ם ואם תח' ותיק הוא ומחמיר
 על עצמו מחזיר לבעלים ב' דא' שהמובס הוא בגזול
 במובס העומד מאליו או אפי' מטעם המלך ואין לו
 קצבה ולוקח מכל אדם מה שירצה אבל אם פסק ל
 לו המלך קצבה יודעה ליקח מכל דבר והעמיד מו
 מובס לגבות דבר זה אם ידוע שזה המובס גאמן וא
 ואינו מסיית ליקח יותר מחק המלך אינו בגזול דר
 דרינא דמלכא דינא ולא עוד אלא שאסור לאדם לע
 לעבור על המבס וכל המביריח עצמו מן המבס הוא
 גזול לפי שגזול מנת המלך בין שחוא מלך גוי בין
 שהוא מלך ישראל וכן אם ישרא קצה המבס מהמלך
 והמביריח עצמו חרי גזול ישראל שקצחו אבל אם קצ
 קנאי גוי מותר דחרי בהפק' חלואתו ושרי במקום
 דלינא חילול השם מלך שבת אילנות של בעלי
 בתים ובנה מחם גשר או חיס בתים ובנה מהו חר
 חומה או דרך מותר להנות מהם לפי שזהו חוק
 המלך ואפי' שציה לעכריו לכרות מכל אחר ואחר ד
 דבר ידוע וחלכו הם וביהו הכל מאחר מותר וכן
 המס שיש לו לגבות מבעלי השרות אפי' חבניסו בלם
 תבואתם ולא נשאר שם דק אחר ד' בה ממנו בשביל
 בלם אינו גזול לפי שאין עליו לטרות לגבות מעט
 מעט מכל אחר ואחר זה שנטלו ממנו יגבה מכל ב
 בעלי השרות מכל אחר חלקו ב' דא' בבעלי השרות א
 אבל הארים אין להם למשכנו בשביל בעלי השרות
 וכן רשית ביר גבאי המלך למשכנו אף בשביל כל המ
 המס ב' דא' בתור שנתו שהמס למלך אבל עברה שנת
 והגבאי פרע בבר המס למלך אין לו כח למשכנ' אף
 בשביל חבירו גבאי המלך שמוברין שרות בשביל
 המס שעליה אינו גזול ומותר ליקח מהן אבל המ
 המס שעל ראש האדם אינו מוטל אלא על האדם ע
 עמו לפיכך אם מכרו שרה בשביל מס הראש חרי
 זה גזל ואין לקנות מהם ואם צוה המלך שכל מי
 שלא יתן המס הקצוב לו שתחיה שרה למי שיפרע
 המס וברח בעל השרה ובא אחר ופרעו ואכל פירות
 פירותיה אין זה גזל אלא אובל פירותיה ער שיחזר
 הבעלים וכן אם צוה שכל מי שלא יתן מס שישתע
 שישתעבר בו כל מי שיתגנו ופרע אחר בשביל מן
 מותר לו להשתעבר בו ובלבד שלא יעבור בו עכוד
 עכר שדין המלך דין בכל מה שיחזר בכל מלכותו
 כ' דא' ברבר כללי שגזר על כל בני מלכותו כגון שמ
 שמסיל מס דבר קצוב בכל ענה ושנה או על איש וא
 ואיש או שגזר כל מי שיעבור על דבר פלו' שיחזר גב
 צכסיו למלך וביוצא בזה או שבעס על אחר ולקח
 חצירו או שרהו אינו גזול ומותר ליקחנה ממנו שכ
 שכן חק המלך ליקח ממנו המורד בו אבל מלך של
 שלקח חצירו או שרהו של אחר שלא מריון חוק המל
 המלכות חרי זה בשאר גזול ואסור ליקח ממנו ו
 והרמ"ה בת אפי' הוא מטייל על כל בני המדינה אם
 דבר חרש הוא עמוסית על קצבהו שחורגלו ליתן ב

הגזל

שדה ומכרה או נתנה
לאחר שאין מעשיו ב

בלום ואח"כ קנאה הגזל מן הגז

הגזל נתקיים המכר והמתנה שעשה ולא אמריצו
שקנה בחו של גזל רכמו שהגזל יכול להוציאה מ
מחלוקת בד יכול להוציאה גם היא ויתן לו מעותיו
שלא ביוון בלשיתת אלא לעמוד בגאמנותו שתשא
ביר הלוקח או ביר מקבל המתנה לפיכך אם קנאה
ער שהבער הלוקח בדין שמכר לו שדה שאינו שלו
ונתחייב לו לשלם והתחילו בית דין להברין על גב
צבסיו ללוקח ואח"כ קנאה מהגזל או לא אמריצו ש
שקנאה בדין לעמוד בהמצותיה שהרי אינו חושש לע
לעמוד עמו בגאמנותו ויכול הוא בעצמו להוציאה
מיר הלוקח ולתת לו מעותיו וכן אם אחר שמכרה ח
הגזלן לראשון מכרה עוד ג' לאחר או נתן לו במתנה
או הוריש לאחר מכניו ואח"כ קנאה מהגזל אין באר
הובחה לקיים המקח הראשון אלא לקיים ביר הש
השיני לקחה והשיני מוציא מן יד הראשון והגזל מ
מחזיר לו מעותיו ומלשון הרמב"ם יראה שהחז' אם
קנאה מהגזל קודם שמכרה או נתנה לאחר ואחר ש
שקנאה מכר ונתנה לאחר וא"כ צמי שלא ביוון לקיים
ביר הראשון ואין גראה דמיר בשקנאה נתקיימה ב
ביר הלוקח ואינו יכול למכרה עוד לאחר בת א"ל
דאיתי מפרשי דחז' כל חיבא דאיבא טענ בלשיתת ש
שלשורה זו בגזן שסמוכה למיצר שלו או שהיא ערית
ובירצא בזה דכל דאי איפשר לתלות בדבר אחר יר
לוקח על ההתחננה ולא אמריצו לאוקמה קמיה ל
לוקח בעי אלא בשסדרו והשתדלותו אחריה מוכיח
שמבוינ להעמיד בפניו דלא מיסתבר ליה דאי אי
מירי אחריו רמובח דלא לאוקמה קמיה ללוקח ב
ביר תלמודא הוה מפרש ליה כי היכי ומפרש בזבא
אחרתא דיהבה גיהלוח במתנה אלא בסבר כל רהו ל
לא אמריצו חכי אלא היבא רמובח בסירוש כמו באר
באוריתא וזבנה ויהבה במתנה

צמלח לסני בירושא מהגזל אחר שמכרה או נתנה
לאחר אין באר הובחה לקיים המכר והמתנה שהרי
לאסדה אחרית דממילא צמלח לו ויכול להוציאה מ
מיר הלוקח גבא הגזלן מהגזל בחובו אם היה
לגזל קרקע אחר שהיה יכול לגבות חובו ממנה ד
ולא רצה אלא זאת וראי צמלח להעמיד ביר הלוקח
דמקבל מתנה ואם אין לגזל קרקע אחרת לגבות
חובו ממנה אין באר הובחה לקיים המכר והמתנה
ואם נתנה הגזלן לגזלו במתנה פליגי בה רב אחא
ורבינא אי חשיב כאילו קנאה ממנו או לא ובתבא
הרמב"ם הלוקח מוחזק וראי ומובר ספק ואין ספק
מוציא מירי וראי וא"ל הרמב"ם בת דלא מ

מפסיק מן הגזל ועל הלוקח ;
להביא ראיה שנתכו
שנתכוון לת
להעמיד
ביר
גזלן שמציא עדים שלקח שדה מהגזל ב
בתבתי למעלה בסימן קנא וגוי שאנס קר
רב קרקע מישראל וזבנה לשרא אחר בתבתי
למען זבניתו דלח

עמד בדין על שניהם אמר עמר שאלה אחד מהן אינו מ
מועיל לו לשינוי להיזהר סודה ממשעבדי וכן צמי א
אם גזולה מהגזלן מהמותר שהיב להעמיד לו סודה
אם עמד בדין ואח"כ מכר גובה הגזל ממנו שמכר
גזל והשביחה והגזל בא לסדרפה טעין לו השבח
וירד על ההתחננה אם השבח יתיר מהחוצאה איצ
נוסל מהגזל אלא החוצאה וא"ל החוצאה יתיר על
השבח אין לו אלא החוצאה בשיעור שבח

טעם

הגזלן את הקרקע ולא ידע
הלוקח שהיא גזילה והשביחה בש
בשבא הגזל לסדרפה סודה איתו
מיר הלוקח כמו שהיא עם שבחה ואינו צותן לו כל
בלום בין אם השביחה הוא בחוצאתו בין בשבחה ה
שממילא והוא חוזר על הגזלן ליטול רמיו הקרן וח
והשבח ביצו אם הוציא והשביחה והשבח יתיר מה
מהחוצאה נוסל כל החוצאה מהגזל ומותר השבח
עם הקרן נוסל מהגזלן קרן מצבסיו משדעכר' אם
אפי' אם לא בת לו אחידות ושבח נוסל מבני חרי ד
ואם החוצא יתירה על השבח אין לו אלא החוצאה ש
שיעור שבח מהגזל ואם הוא שבחא וממילא ביד
דיק לא דאליס ארעא דאסקא סירטון נוסלו הגזל ד
ואינו צותן ללוקח בלום והוא חוזר ונוסל מן הג
הגזלן ואם ידע הלוקח שהיא גזילה ולקחה בשבא
הגזלן לסדרפה סדרפה עם שבחה ואינו צותן ללוק
ללוקח בלום והלוקח יחזור ויטול מהגזלן רק קרן
ולא שבחא דבידן ידע דגזולה היתה לא צותן לו הר
חומים בשבילה בתורת מקח אלא בתורת הלואה ד
ואם היה נוסל יתיר ממה שנתנו היה מחזי בריב
ורב אלפס בת דאסקא בשבחא דאיתי ממילא וכן בשבח
הבא ע"י החוצא אינו מפסיד אלא השבח היתר על ח
החוצאה אבל החוצא נוסל מהגזל ור' מ' דאפי'
שבח רפ'י החוצא אין לו בלום בינו שידע שגזל היא
ולוח הסבים את הרזל ונת' הרמב"ם דלא קביל על
עליה אחריות השבח בפירוש אי צמי קביל עליה ול
ולא קצו מיניה ולית ליה למובר קרקע אבל קבל על
עליה אחריות השבח וקצו מיניה אי אית ליה קרקע
משתעבר ליה ל' קביל עליה אחריות השבח בפיר
דקביל עליה אחריות עיקר דזביני ל' קביל עליה
דאי לא קביל עליה אחריות השבח בפירוש אפי' דק
דקביל עליה אחריות דזביני סתמא מאי דקביל עלי
עליה קביל ושאר דלא קביל עליה לא קביל דביון ש
שידע דגזולה היתה לא אמריצו דקביל עליה אחריות
אלא במה שפירש בהריא ע"כ וא"ל בת לא מיס
מיסתבר לי דביון דידע שאינו שלו אפי' דביניה ליומ
ליומיה אין באר ולא צמלח לו לעולם לשם מכר אלא
לאכול הפירות והמעות פקדון ומחזי בריבית ולב
אינו נוסל שבח אפי' קביל עליה אחריות ע"כ

ואם יסעין המובר שהלוקח ידע שהיתה גזולה ואין
לו ליטול שבח והלוקח טען שלא ידע בת דרמב"ם ש
שעל המובר להביא ראיה ופירות שאכל הלוקח ב
בעור שהיה ביר צד לשל אות לגזל וריצ' בחז' עם ח
הגזל בריצ' של שבח שאם לא ידע שהיה גזול גוב אות
השבח מן הגזל מנכס' בני חרי ואם ידע שגזול היא
אינו גובה מהם בלום

מכר

אחרי חבור לרבעו ושבר בלים בין של גורח ביה של
כל אדם מסור שחרי הוא חייב מיתה ולכד מסור
מחתשלו מין ואם חבורה שבר בלים של רוקח
מסור שלא יהא חבור ממנו מנוס ואם חבור של
אדם אחד מניב שחמציל עצמו בממון חבירו חייב
לשלם ואחר שדרה אחד חבורה לחציל את חבורה ו
דשיבר בלים בין של רוקח בין של כל אדם מסור ו
ולא מן חרין אלא מסום תקנה ברי שלא ימנע מלה
מלחציל חבורה כת חלמכם טמינה סטב
מכור משה ועמר אחר מאם וחקיל ממשה וחסר
דחשיר לים מסור שחמשה שבתוכה הוא רוקחם ל
לחורגם ומצוה רבה עשה רשעליבו וחשיעו
דחראבד חשיג עליו שאין זה רוקח כלל ולא דפיל
לרוא מעשה חורק חגול דין זה שחשיל לים א
אלם שחמיל משל איש אחר פחש על בולם בפי מש
משאם

כתב

הרמבם חמש שיסבו
על ספסל אחר ולא גסבר ו
דבא אחר דישב עליו ונשכר
אליה שחיה ראוי לישאר קודם שיסב אצלם האיל וק
דק ירב שבירתו האחרון חייב שהם יאמרו אילו לא
נסכבת עליו חייבו עומדן קודם שיסבר ואם ישבר
כולם כאחת ונשבר בלים חייבין עב
הרמבם כת סתם בני אדם חייבין על הספסל ונשבר
תחתיו מסורין לישבר באחר ולש בזח אחר זה
רסתם ספסל עשוי לבר לישב עליו ואין בעליו מק
מקפיד עליו וזהו ליה כשואל הכהן ומתה מחמת
מלאכה אבל אם חושבין עליו גורלים ושמנים שא
סתם ספסל ראוי לשובלו וישבר כלם פאות כלם חי
חייבין ואם ישבר זה אחר זה אם לא היה נשבר אל
אלמלא ישיבת האחרון אז הוא לברדחייב ואם ה
הוא נשבר מיר אז אם לא ישב זה עליו אז הוא מסור
ואם הענין בר שבולתו היה מתקיים ענה דלי ש
שיטב עליו נשבר מיר אם כשיסב עליו נשען עליהם
ומנעו מלעמוד הוא לברדחייב ואם לאו בלים

חייבין

הקדמה

נשיענותיהם
שאינו ראוי אחיהם
שקצו חייבין ואם ח
האילו ראוי לקצו בזה שהא מדויק את חייבין וק
דקלם זה וקצו אי שיש לו שור העומד ליהרג בזה
שמויק את חבורות וקדם אחרי וחרגו שלא צדק
בעלים חייב לשלם בפי מה שראו חייבין משום ש
שחפיקו מלקיים חמזוח ואם ישעון א
אתה אצרת לי לקצו את האילן או להרוג את חסור
זאמו ומסור כיון שעומדיו לקצו ולחרג אבל ש
שאר כל מדויק חסדו אתה הרשיתני אינו נאמן
ובירצא בזה חשודים חיה וענה דבא אחר ונסח
שלא מרעת חשודים חייב ליתן לו חובים שמנע
מלעשות מצוה וחרין כן בכל מצות
עשה שחייב עליו לעשות וקדם
אחר ועשה ונמנע את זה
מ'עדות חייב ליתן
לזה ג' חובים

בשם

שהיב על דוקי
שאר מנון חביר

בר חייב על דוקי בחמתו ל
לפיכך אם הניח חולת על לב שור חבירו ונשרה או
שרחפו לים חייב כאילו עשה כן לבגר חבירו אמר
אם הניח חולת על עבר חבירו ונשרה מסור שהו ל
לסלש ולשמן בנזקו האש יתבא שאינו חייב בחנות
חולת על לב שור אלא בכפות ובעבר מסור אם בכ
בבית אלא אם נזקו כפות בשור נמי מסור ורמב
בשוחות חסור לים ובירצא בזה חייב לשלם
שור שגלה על גבי שור חבירו להחרגו ודא בעל שור
התחתון ושעס את שורו לחציל ונפל העליון ומת
מסור דהו לעליון ונפל ומת אם היה יכול לשמס
מסור כתב הרמבם שנים שהמיתו בחמה
או שברו בלי באחר משלשין ביניהן חמשה שח
שחציו חמשה חבילות עליה ולא מתה ודא אחרון
דחניח חבילות עליה ומתה אם חיתה מחלמת באות
חבילות ומשחציה זה חבילות עמדה ולא ימלה ליל
לילך האחרון חייב ואם מתחילה לא יבלה לילך
האחרון מסור ואם אק ידע כלם משלמין בשוה
חיתה בשוה חבירות צמים ונבש עליה של
שלא תעלה ומתה במים או שחיותה במים ואחזקה
דדלי שלא יבלה לצאת ער שמתה חייב ודיוקא שא
שאחזה בידו אבל סגר עליה חולת שלא תצא בזה
נראה שפסור מרצין אדם

אדם

חמזיק הוא אחר מא
מאבות דדוקי ונזק העושה
בידיו או בהנך הוא האב
ונזק שאינו עושה בהנך הוא חסדוקו בזה זק אבן
או ירה חץ או מסר מים על חבור או על בליו והדי
דחזיקו או שרץ וחזיקו בדריקת חרוק קודם שנת
אכל אם חזיק אחר שנת חזה ליה חולדות בור בא
באשר יתבאר בנזקי חבור חצה במסישדי
דלא מתחת ידו בנזק וחזיק חייב הבנאי שש
שקבל עליו לסתור חבולת ושטר ושיער את האבן
או חזיק חייב היה מבח בנזק ונפל בנזק אחר
יבסור ואם מחמת חובא חייב החורב שחצב
אבן ונתנו לסתת וחזיק בן הסתת חייב מסור
הסתת לחמר החמר חייב מסור החמר לבנות חב
הבנת חייב מסור חבנת לבנאי תבנאי חייב יצ
מסור חצנאי למסור המסור על שורת חבנין חב
חמסור חייב ואם אחר שמסור על שורת חבנין
צמל וחזיק אם הם קבלין בולד חייבין ואם
הם שפירק ישר האחרון לצור חייב ונפל מסורין

המזיק

לאבדו חזיק ש
שאינו צריך שכן חס
הנשכא סחורתי או
שעירב לו יין גסר בישו מן האחרון הוא פשוט אמר
חבמים קצוהו לשלם בוי שלא ירגיל עצמו לבר
לפיכך אם נזק המייק קודם ששילם אין קנסו בנז
לשלם וכן אם חיה שוגה מסור שלא קנסו אלא מד
מגיר חמסר יין חבירו לפי לא נאסר שא

אם צל ביה מצויה וחזיק חייב ולא יאמר הוא
 בת הרמ"ם היה עילה בסולם ונשמטה השליכה
 מתחתיו ונפל והזיק אם לא היתה חזקה ומחור
 חייב ואם היתה חזקה ומחורקת והתליעה מסור
 שזו מכה בידו שמים היא ובל כיוצא בזה
 והראב"ד השיג עליו דאמר דאין זה אגס לימסר סמי
 מורה מצויה ואם לגרם צוק למטותה וידור אסור
 אסור אלא יש צד גורם שחייב לשלם ויש צד גר
 גורם שפטור כאשר יתבאר בזה ואם בראייתו אם
 יש בו חזק לחבירו אסור לו להסתכל בו דאמר רבי
 יהודא אסור לאדם לעמוד על שדה חבירו בשעה שהל
 עומדת בקומותיה בל מקום שמוזק חייב
 לשלם בין ברשות הרבים בין ברשות הגזיק ואמילד
 ברשות המזיק אם הכניס בו הגזיק ממוצו שלא ברש
 ברשות והזיקו לשלם במוצו ולש בממוצו חייב לשל
 דנחי ריש לו רשות להוציא אין לו רשות להזיקו ו
 דמיה דווקא במזיקו במזיר אבל אם בשוגג הוזק בו
 מסור בזה ואם בזה הוזק בגבס אפי' בשוגג חייב הג
 הגבס כיון שלא נבגס שלא ברשות ובת הרמ"ם
 דווקא שלא ידע בזה שנבגס בו אבל ואחר שנבגס וח
 והזיק בו מסור דאיהו דאזיק אנפשיה אלמ' שנבגס
 שלא ברשות חז' שניהם ברשות כיון שנתן בעל
 החצר לשניהם רשות ליבגס או שהיו שניהם שלא בר
 ברשות והזיקו זה בזה כיון בגופו בין בממוצו אם
 לא ידעו זה בזה שלא ראו זה את זה מסורין דאז זה
 את זה אלמ' שלא ביוצו חייבו לפיכך שנים שהיו רצ
 רצים בזה או שהיו מהלכין שניהם והזיקו זה בזה
 מסורין הזיקו זה את זה חייבין היה אחר דף ואח
 מהלך והזיק מהלך פרץ חייב ממוצו שרץ שלא ברשות
 בלא בחול אבל בשש בק השמדות מסור ממני שרץ
 ברשות בת הרמ"ם אם שניהם רצין
 אפי' הזיקו זה את זה מסורי והא דאמרין דהזיקו
 זה את זה חייבין חייגו דווקא שהמזיק עשה מעשה
 שהזיק זה והזיק לא עשה כלום אבל גבי שנים רצין
 ותרדויהו עבדי מעשה והזיקו זה בזה מסורין

שאלה לאחריה חתו היוצא מחומתו ומיורע
 ומיורעיו הלכו עמו ורכבו בסוסים במצחג הבחור
 ועבר החתו לפניהם בא אחריה אחר בסוסו ופגע ב
 בפרד שהחתו רוכב עליו והכחו וכל לו לחתו הפס
 וזחובים בסיבה זו שהפרד היה של גוי וסועה חמ
 המזיק בית שחיה ברה שיש רשות לכל אדם לילך ב
 בו שאיגו חייב לשלם למאי מרמינן ליה מאחר שח
 שהכחו בסוסו הוי כמו חציו או לרגל מרמינן ליה
 מאחר שגעשה בשליבת האובה או גאמר ביון שכחו
 מעורב בו שרגלו של הרוכב חולר בשליבת האובה
 באילי עשאו הוא בעצמו אפי' שחיה אגוס ביה שח
 שתחילתו במשיעה חייב תשובה מה שסופ
 שהוא מסור ביון שחיה ברשות הרבים והיה לו לצי
 לגיזק לשמור עצמו לאו סעגה היא שאין לר אדם לר
 לרוץ ברה ואפי' ברגליו לפי שאין יכול להעמיד הפ
 הסוס בשירצה וגמא שמושע בו ומזיק בגופו הוא
 במו שרוכב על הכחמה ומזיק בגוף הכחמה או באר
 באובה שעליו חייב לשלם כל מה שיסמו בזה שנפול
 רגלי הפרד בשביל חבאה זו אבל אם הפרד של גוי וז

דבריו חנוק לשלם לגוי יותר ממה שנפחחו דמיו
 חכר אין חנוק חייב לפרוע לו אם הגוי מעביר ע
 עליו הנדר בשביל זה אין לחייב לזה כיון שלא
 כיוון

שנים

שמהלכין ברח"ק
 בחביתו וזח בקורתו ומג
 ומגע זה בזה ונשברה הח
 החבית בקורה מסור למי שהיו שניהם ברשות ודור
 דווקא ססייע בעל החבית בשבירתה שררד חילוכו
 חביתו בקורה אבל אם עמד בעל החבית ובל
 הקורה בא בקורתו ונשברה חייב היה בעל
 קורה ראשון ובעל חבית אחרון ונשבר חבית בקורה
 מסור ואם עמד בעל קורה לגוף מבזבז מסור או
 חייב אפי' אם אין הקורה ממלאה את כל חידור וא
 דאם הזהיר לבעל החבית ואפי' לו עמוד מסור ואם
 עמד לתקן משאו אלמ' שלא הזהירו מסור דסורר ח
 היה ולא היה יכול להזהיר היה בעל חבית
 ראשון ובעל קורה אחרון ונשבר חבית בקורה חייב
 ואם עמד בעל חבית לגוף מסור ואם הזהיר לב
 לבעל הקורה שיעמוד חייב אלמ' ששינה בעל החביל
 ועמד לגוף דאם עמד לתקן משאו חייב בעל הקורה
 אלמ' שלא הזהירו בת הרמ"ם מי שמילא
 חצר חבירו כדיון ודיון שמו אפי' הכניסו ברשות א
 אם לא קבל עליו לשומר הרי זה נבגס ויוצא בדרבו
 וכל מה ששיבך בבניסתו וביציאתו מסור עליהו וא
 דאם שברם בבנינה אפי' שהכניס שלא ברשות חייב
 וכל בל כיוצא בזה פ"ב ותימא הוא כיון ש
 שהכניס ברשות אפי' יפסד על מה שמשכך בבניסתו
 וביציאתו וכן השיג עליו הראב"ד ובת אימסר ב
 כיון זה שלא גיתו לו רשות למלאות אבל נתן לו ר
 רשות למלאות חייב

כתב הרמבם

האומ
 לחבירו
 קרע בסר

בשותי ושבך ברי והלך והזיקרעו ושבך הרי זה חי
 חייב לשלם אלמ' שהחשחו אפי' לא קרע בסותי
 והמסר ברא שחייב בשלא אפי' לו קרע ותחיה מסור
 בשבא ליה בתורת שמירה או בתורת שאלה ומסור
 אבל אפי' לו קח כלי זה ושבך בגוי זה וקרעו וזה חל
 הלך ועשה בו מסור אבל אפי' לו קח כלי של פלוגי
 ושבך אפי' אל פ"ב שתסר הרי זה חייב אלמ' שחמש
 שהמסבד ביויו חייב מפי האומ' לו שיסברו שותפו ח
 הוא בעגיון ורשע הוא שהבשיל עיור וחזיק ירי עוב
 ערברי עבירה פ"ב ואם בת אפי' לא אפי' לו במי
 במיורש פ"ב למסור אלא הגיזק אל שבור ברי ושאל
 אותו המזיק אתה אומ' פ"ב שאהיה מסור וחשיב הגי
 הגיזק לאו אפי' אם גראה קצת בגיחותא שמסמער
 שאינו גותו לו רשות פ"ב לימסר אפי' יש לצו לומר ד
 רבתמיה קאמ' לא פשיט היאר לא חיתיו אומ' לו פ"ב
 לימסר אלא דואיפ"פ לימסר אמרתי לך ולבן מסור
 דבשל חבירו כיוצא בזה חייב רודה שחיה
 דדוח אחר חבירו להורגו או אחר אחת מכל העריות
 לאוג' בין חייב בריתו בין חייב מיתות ברי או

שחוקא פלישטינא דמסד דשמיים בצל שכינה מעמים רב
רבות דשמיים דדש דהר הצהר בחיות ורוו מידדב
בסא באשכילא שחוקא מלכא כחז גילגיל עמו אתר
מלכאלי חקול שסוד מלכא הגידה אל אדא לחצוצ
דעם דעמד עליה אנשים רבים מלכא אלה שחוקא מלכ
מלכא בארץ מסד ומלכא שמיים למציהם במל
בפלשטינה מעמים רבות עתה מלכא דרבינא אב
דש לרבינא דדא דאס ציח להחיל מלכא

והשבתה... בסלול מערות היינו ודוקא שאנו
לכודת האדם לחיותם ויחדעל אחת מהעבירות ש
שחצוה עלותם מראה אמל כל אבות אבותיה לחצ
לחיל בגמסם שאין מהדאף לשעור אלא לחציל חב
המראה אזה לא בסלול שחצוה יתתם חלילה בעדים
אלא בראית כל אדם שחצוה אזהם דויב לחתתם

[illegible]

דלא דוקא לעלות משם וימותה מעצמה דזה שא"ל
לנו לזה-ו הדין בזה דהיה לבור שאינו מעשה
אין ראיה בתשובה דמסור את שלא בשעת מעשה
פועל לשבור עליו עוד לחוד-ו משם בדרך זה שיהיה
פועל דהאיד מאלף דזה לשון-ו עוד זה בשעת
מעשה ובשנת ביד כל אדם לחוד-ו דאין צורך לומר

שקוהא סמך, ואם שלא בשעת משיח - בשרהא אגד
 ערומה שיהא ארץ ידו לרפא חקוהא קבוצה בר פה
 ארקה ורעבא שיהא בזהא משהו גמליהו: וזהו, פ
 שיהא ארץ בשביל גמלאהו. ואילו דבר לרפא חקוהא
 חקוהא למשה ולרעבא חקוהא בזהו לעולם לא
 יעשה לו דבר יבא ליה. כי אם יעשה לו

בספר הזה נאמר תורה ודברים. כי כהן הוא עומד בזה
במקום הזה שיש בו חילוק סודי והוא דבר
בכל עשרה לכל בחור בכל חמשה חילוקי
מסד מחדש כל. שיש בו חילוק מסד שראו בו
בזה דבר שיש בו חילוק וזהו חילוקו
שם עומד מולתא שיש בו חילוק אחד
בזה דבר שיש בו חילוק אחד

מספריו צייר. גם להוציא את ישראל סגורים מזהם
ישראל ללך בדרך זה ממנו ערים אחרות מזהם
מספר ומלש. רבם מזהם אשם במספר יחידים שיהיה
פרומם שיתנהל ללך גבו קצתם בלשון שיהיה
ואחרי כן בזה המספר מזהם ללך זה
מספר זה ללך זה מזהם יחידים שיהיה

בשם

האנוחה לאדם חזקת אלהים
את המורה ואם החזקת היל
לשאל בהחזקה לשמור ממד
למנוח שלא ירד ואם חזקת תיב לשלם לטו יש בזה

אם נשבע דודסל ולא יתעשה וזה חרמבש סאמא
ומס חנמסר איז פריאז מירד אלא נשבע דודסל
מה שבייר ולדעת אל חריל ביה דסמיקא דדקא דוד
הוא לא מחז תמיסה דמ' דלא מבקיא אי נשבע
דיוסל אל פשתמסר מבדיל חנמסר אבל אם חמס
חמסיר אינו ידע כמה חזק אל ינשבע חנמסר ויסול
אבל לו פ' אפי' אפי' חמסר טרעו דודי לא יסול חמ
חנמסר מבדיל ולחמסר אל חריל

כתב הרמב"ם ז"ל המורה נבוכים לא שם הרמב"ם
ולא שם הרמב"ם שם הרמב"ם שם הרמב"ם
מזה ברא שם הרמב"ם שם הרמב"ם שם הרמב"ם
אנחנו הרמב"ם שם הרמב"ם שם הרמב"ם
לשם הרמב"ם שם הרמב"ם שם הרמב"ם
לשם הרמב"ם שם הרמב"ם שם הרמב"ם

ממנו ובחמדות אין צדק לא יחיד ולא תבטל
ממנו כח זה בזה אשר למטה יסא צד
גרים בין במנוח בין במנוח ואם זה ובעל
עבדות ואם זה מיד לא יבטל וכל המנוח
ישראל בירגוי בין במנוח אין לה חסד
לעולם הוא ומנוח להחיות את המנוח בל מנוח

[illegible]

שמה ימסדו אחרים למעט פהאד לתורה אגודת
למסדו לתת אבל חסדו לציבור ופועליו בזה
למסדו ביהמ"ד חסדו ולקשרו לאסדו אגודתו
ממנו צדקה חסדו למסדו דלמסדו פהאדו
מסדו אסדו אגדו למסדו אגדו ממסדו דאדו
למסדו קב"ל דאדו דאדו אגדו אגדו

אדם שמיחידת המסור ממ אסתר אחיה בנפשו
ראשונה שליווה ושליווה גר ששלוף במסורא שם
שמתוך בו ולא שאת - בעל העיסה בלחודא
ליר הוא אסור לאבדו אבל גרמא שם לליתס לית
ואח ברמא גרמא שר לית לאבדו לאודקאח
שאלח לא חילל למחיה דבזמא עלעודא

באיש שנחמסם עליו שהוא מלשון ביחודים ואשר
ובקהל לאומות העולם והוא מבזה המיד שליח
וצאמר על אנשים יחידים וקהל לבת ישראל וצאקם שליח
שיוכל להגיע להם בזקבנותם ובממזגם והנהגתם
רעה לקהל מצד המלכות לרוע בעתה ואם נמצא
שמתויב מיתתם חרין שימיתוהו ועל זה נקרא

והעמידו בד' לחסור הרבה אם יתאמת המדינות
הנזכר שיקבלו העריות רצון מיהם יחדיו ויקראו
למניהם עריות וזה נראה. והעירוב בזה ראוי
שמעון מנתבדד שהעריות וזה וזה מן העיר

שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו ואם היה לו בן ש
שותפות או שהוא משומר או שהתחייב וקבל חזק
ההתראה כמו משומר ואוסר חייב לשלם אלא שמת
שמהחייב בפשט שהייתו תשלומין חבל משל שהגב
שהתביהן דער ועדיין לא גתחייב בפשט

שם

יש צד

מזיק בממוץ

בזה חייב עורק

המזיק

שבגממתו בא חצוק לחבירו ושל בר מאיר דרית דין
דגרמי לפיכך כתב הרמבם הדוחה מבעל של חבי
חבירו ער שנפל לים חייב לשלמו אלא שלא הגבי
הגביהו וכו' הפורס משבע של חבירו והעביר צור
צורתו חייב אלא שלא חסדו והמובד שטר חוב
לחבירו וחזר בו המוכר ומחלו ושל שהוא מחול דע
דצריך לשלם ללוקח הפסידו וכן השורה שטר ח
חוב של חבירו חייב לשלם כל מה שהיה מחזיק א
אלא שלא שרף אלא גייר וכן שם אמרין למלוה ב
שארם שהיה מקוויים ובמה סכמת ומיירי שאין ער
ער שיוצא במה היה כתוב בו שאם יש ערים שיוצ
שיוצא אינו חייב לו כלום שהעדים יעשו למלוה ש
שטר אחד וכן הדורק בלי מראש הגב וחיו תחתיו ב
ברים ובסות שראוי ליטול עליה שלא ישברו ובא א
אחר וסילקם דמסלק חייב אלא שלא עשה חצוק
אלא שבגממתו בא לו ור' פי' ביה דקיימא לו דע
דגרמי בצוקי פסור וגם קיימא לו במאן רדאין דינא
דגרמי צריך לחלק ביניהם והיוצא מכלל דבריו דש
דשורה שטר חבירו והמובד לו שטר חוב החזרומת
ומחלו דמראה ממנו חבירו לגוי דמראה דיגר לשו
לשולחני דאומ' לו סבב הוא דגמא דע המסבר פגמו
על תבואת חבירו דאסרה דרין שרן דעשה דחייב ש
שלא כדון בכל אילו חייב משום דינא דגרמי אבל ה
המס' בליב מתחת בלי שורק חבירו והדוחה מס
מסבע חבירו ער שנפל לים או שפיתח צורתו והגו
דהניתו סם חמות לפני בחמת חבירו דשולח בעיר
בעירה ביר לשון ותמורץ גרר בפני בחמת חבירו וח
דחטומן קמת חבירו בפני הרליקה והמבעית את ח
חבירו ער שתקע באזנו וחדשד וליבה דלבתו הרוח ו
ושיסהבו את החלב כל אילו פסורים משום דינא דע
דגרמי וכן בת' א' הרז' ובתב
הרמבם הדורק בלי של חבירו מן הגג על גבי ברי ש
אל בעל חבליים וקדם בעל חבלי וסילק חבליים והד
הדורק חייב שדוקתו הוא הגורם הראשון לשבירת
חבלי ואם קדם אחר וסילקו שניהם חייבין הדורק
והמסלק שניהם גרמו לאבר ממנו של זה עב
ואני תמיה איר מחייב הראשון דבהדיא אמרין
בגמ' בעירא דמסוקי מיפסק גיריה אלא ודאי
הדורק פסור לעולם אם סילקו אחר ואם סילקו ח
הוא לרעת דב אלא חייב ולרעת לו פסור אח על
הסילוק וכן חשיג עליו הרמבם

מראש הגב ואין תחתיהן ברם ובסות וכן

וכעודן באור בא אחר דשברו במ

במסל חייב והמסבר פסור

דחשיגין ליה בשמור משעה שורקו

באשר

שלם המזיק

שמין לו חשב

חשברים שאם שבר לו מ

כלים או חזק שור אין אומדן יקח חשברים והצבי
דהגבילה ושלם לו בלי וסור אחר אלא חצוק יקח
חשברים והגבילה והמזיק ושלם לו עליהן מה שג
שגממתו בשכירתו ובחריגתו

במז

שם

שהגזל צשבע וגוסל ש

שאם זרק ביסד לים חצוק ו

אומ' שהיה מלא וחובים דת

המזיק אומ' אינו יודע מה היה בו צשבע חצוק בצ
המזיק חפץ וגוסל והוא שישענו עליו דברים שהו
שהוא אמור בחז שיהא לו או שורכו לחיות פקדונות
בירו וכן שישענו ברבר הרגיל בגז שישענו שהיו
פעות בביר אכל שישענו ברבר שאינו רגיל בגז שש
שסוען שורק לו סל מלא מעות לים ואין דרך ליתן
בו מעות מבעיא לו ולא איפשיס אי נאמן בשביעות
דבת הרמבם אם תפש אין מוציאין מירו אלא צשבע
ומחזיק דלא בת כיון דמסיקא רדינא הוא אין מיע
מדעיל בו המסיסה דבר זה מבואר יותר למעלה בסי
בסימון פס

המ

וסר ממנו חבירו ביראנס בין אנס גוי

בין אנס ישראל חייב לשלם לו מפני ש

שגרים לו הפסד ממונו ודינן כשאר מ

מזיק לכל דבר אלא שלא גשא ונתן ביר ברא שהר
שהראהו מעצמו בלי אונס או שאנסהו להראות של
שלו והראה שלו ושל חבירו או שייסרו אותו ולא אמ
אמרו לו על מה דהראה ממנו חבירו דגפסר בכד ח
חייב אבל אם אנסו האנס שיראה לו ממנו פלוג והר
והראהו פסור דאם גסלו ביה דנתנו לו חייב אפי' א
אנסו גם על הצטילה שושלנו ויתנו לו ביו שגשה
מעשה חייב דהראב' בת' שהוא פסור ואלא הרז' בת'
בסברא הראשונה וכן כתב רב אלפס והרמבם ומ
דמיהו אם בשאנסו האנס להראותו והראהו לו דאלא
גסלו דנתנו ביה דפסור אם היה במקום שיכול הא
האנס ליטול שעל מה שהראהו לו פסור ביון שהוא
אננס וגם לא עשה מעשה ועל מה שגוסלו ונתנו
לו אלא הוא פסור דמיון שהראהו האנס ויכול ליטול
חשוב כאילו גסלו לפיכך אינו חייב אלא אם שהאנס
מאנסו לילך ולהביא אותו ממנו מבית פלוג ואפי'
בזה בת' א' הרז' שאינו חייב אלא לא ידע האנס שיש
לפלוג ממנו אלא פל' המסור אבל ידע האנס שהיה
לפלוג ממנו ואנס לו לילך לביתו ולהביאו פסור

שנים שמדיבין על רבד אחר קדקע או מ

מסלסלין כל אחר אומ' שלי הוא וחלד האחד ומסר

ביר אנס מצדין אותו עד שיחזירנו במו שהיה ויסל

דיסלק האנס מעליו ויעשה לו דין דאומ' ד

שהיה חייב מעות לגוי ואנס חגוי את שמעון ער שי

שמרעם בשביל ראובן אין ראובן חייב לשלם לשמע

לשמעון מה שלקח ממנו האנס בשבילו אלא היה ח

חשוב שהיה לאנס על ראובן מן המס ואנס לשמעון

שימרע בשבילו או חייב לפורעו ורבר זה מבואר

ער למעלה בסימן פס מסור מבעיא לו א

דגל

דביעסח ברה"ק. והנה חתומים עליו שני אנשים
בלים מבני ארץ אש"ש שימי לצדקות ואינו משל
אלא רביע בזק או לא ולא אימשים ובת חרובים ח
חייב רביע ואי תשכר חרוביך לא ממקיצו מצינח ז
וזהו מוצא שדיון קנס אבל חתומים ולא רבין קנס
אלא אם תשכר אינו גובה אלא חרוביך ואם הלפת
מקצתם שני אנשים לה שלא תדיר ובעשה ותחזיק
מכשור או אחרת היא ומשלם מלגא אי לא אורח
יש שיציל חרוביך ואינו משלם אלא רביע ולא אימ
אימשים ובת חרובים שם הוא ברשות חנינוס
חייב רביע ואי תשכר חצי אינו מצויאין אותו מיד
באם ברה"ק מסור רשמה רגל הוא ואי תשכר רביע בזק
אין מצויאין מיד רשמה שיצוי הוא ואינו תוליה דר
גדל אלא צדקות בשיבוי ולדעת דל לא מחזיקת
גמישה אם תשכר ברה"ק ממקיצו מצינח וברשות חני
חנינוס אי תשכר גזת חנינוס חובין לוי ממנו רביע
ובשם שחייב על ב"ח שיש בו ממש כמו שהתיד
צדקות בד חייב על ב"ח שאין בו ממש כגון סוס שצ
שצח וחמור שנועד ושכר בלים בבח קולם ותרצ
דתרצול ששיכר בלים בידה במיד אן שהושים ראש
לאור בלי דחקע בו ושכר ב"ח שיש בו דרענזי וחש
דחשתא חזי אורחיה אבל אין בו דרענזי חזי שיבוי ו
לא דייבין ליה חשתא ואם תשכר גזת חנינוס חובין
חייבנו רביע וחלמבם בת שאת אם אין בו זיער
דרענזים משלם ח"כ שהוא משכח ולא בחיזא רצו
חביון שהוא שיצוי וצדקות אינו משלם אלא רביע
ובת חשיה עליו חרוביך
הנהל ושכר בלים דרך חילוב אורחיה הוא ומשלם
בזק שלם היה חושין או רצועה קשרה ברה"ק ו
שכר בה את חבלי אם ברה ושכר דרך חילוב ור
חזי בנות ומשלם ג"כ דרסו חשיכר בה את חבלי
משלם ח"כ ב"ח באדם של חסד או שיש לו בעלי
אסציעווח וקשר מאליו אבל אם חסד של בעל ח
דחרגול ולא חציעווח אמו קשר מאליו ודרסו ח
הנהל ושכר בו חייב ג"כ ולא אמרין בצדקות
משלם לא אלא בשחתיוח דמר חסד אבל אם מת
צמת דבר שיש לו בעלים ולא חציעווח ושכר בו ח
חבלי ישימיו בד"ש אבל חציעווח בעליו או ש
שחא חסד וקשר מאליו ושכר בו דרך דרסו ח
חייב בדבעל חרגול ח"כ ואם חידק וחוס אחר ש
שבת מסור רחוק לית בור וכתל בי צדקה איש בור
דחשיב ולא שור בור למיכר חוס שיש לו בעלות
לא חציעווח וקשר מאליו מהל חרגול של חסד
חנה בעל חוס חבל בין שיכר בו רכה גהיות בור
דרסו ושכר בו ובת חמ"ה אלא שיש לחלף
שם חידק אחר שבת שבת חייב משום בור חמתל
חמקא מצינח למסור בו חבלים ואם צדק ראזל
חידק חייב בו משום אשור ואם יש לו לחוס בעלות
אם לחרגול בעלים וחידק בו חרוב חרוב משלם
אל אחר חחצי ואם חידק בו דרך דרסו משלם בור
בעל חרגול רביע ובעל חוס ח"כ חלשים ואם חז
חידק לאחר שבת מסור בעל חרגול וחייב בעל ח
חוס חבל ואם קשר אדם חוס ברה"ק אחר חרגול
אקשר חייב בכל ל"ש יש לו בעלים ולא חציעווח

אסתכל בה ואמלא בהמתו מן העיסה עד שמתח וזה
 דחייבות לשלם מפני שהוצרך בעל חבית להסתכל
 משם ואם אינה עושה דבר צניעות אז אינה חייב.
 אם אכלת בהם בעל החצר והדוֹקָה באכילתה אלא
 ארובה בעל החצר חייב בשמירת הפירות שלא היו
 תזוֹס בהמתו לרעה הוֹדַבְתָּמא מְקַבֵּל עליה גס
 גסירותא בלשון אבל אינו חייב לשומרם מהדיוק
 של אחרי פירותיו בנוס סתם אבל אֵלֵּי בנוס ואשמ
 ואשמור לו חייב לשומרם מכל חיוק שיבא לו ובי
 ובינוצא זה שהגריש בשרה חבירו שלא ברשות חייב
 אם הדוֹקָה בהן בהמת בעל שדה ובעל שדה פסור א
 אם הדוֹקָה בהמתו ואם אֵלֵּי שומר השרה גיס
 שהגריש אֵלֵּיִם שלא אמר לו בעל השרה בנוס הוה ליה
 צאילו נתן לו רשות ליבנס ופסור הוא בגזקי בעל
 שדה והשומר חייב בגזקי פירותיו אֵלֵּיִם שלא קבל
 עליו שמירתם

בְּחֵמַת אֵל

המעבר

בלב

הבנים

דאס טאטן סאטן תפסירח אילן דב חסוד

○ 三 三 三

— 350 —

25

RECEIVED

מל'ח

אלא ממועד צרה מעוברת שהיזיקה גובהה מצד
דמולדה ממנו שהוא בנזק אמי ליתח למדה פש
משתלם כל החצי בזק מחולל אבל תרגולת ש
שהיזיק אין גובין מביצתה לפי שאינה בגזמח
צרה מעוברת שנזחה ונמצא עוברת בצירה ואין יור
יורע אם קורם גזיחה ילדה ואז אין להשתלם מזו ו
חולל ואז תפדה למצינו המוציא מתבדד עליל הר
הראיה ולא יסול מז חולל אלא יביא עדים שנזחה
קורם שילוח ובי שור שנזח המדה ונמצא
עוברת מת בצירה אינה וע אם מחמת גזיחה הפד
הואיל צאם המילך קורם הפעלה ואם שהיזיק
סדעו מדי החזיק שמה ואם שאין חזיק מדרחש
בגז שערמרת באם מוקסיעז לח ברשומיה וזחי ל
ליה ניזק מוציא דעליו הראייה דאם לא יביא ראיה
מסור אמי משכונת ולא פייג שבתות אשתו וז

וְהַיְיבִי וְלֹא־יֵי אֲבִל חִיבֵא דְקִנְסֵא חוּא דְאִי מִדְּרֵס מִיֵּשׁ
 מִיֵּסֶר אֲבִיחֵה גְמִי לֹא מִחִיב שְׁבֻעָה וְנִתְכַּח
 חִיבֵא דְאִי חֵסֶס בְּלֹא סְחָרִי לֹא מִחֵזִי דְאִי מִחֵסֶס
 לְחִיבֵא לִיח מִסְעֵם מִיֵּשׁ חִיבֵא בְּלֹדֶם בִּיזֵן שְׁחֹאק
 שְׁסֵס לֹא שִׁיר בִּיה חִיבֵא אֲלֵא בְּעִירִים וְלֹא נִחִירֵא לִ
 לֹא־נִלֵּא אֲלֵא אֲבִל חִיבֵא דְחֵסֶס בְּלֹא סְחָרִי נִאֲמָן בְּמִיגֵד
 לֹא חִיר דְּבִירִים מְעִילֵם אֲמִי בְּקִנְסֵא אִם חִיזֵק סוֹעֵד
 שִׁיר שִׁיר שְׁנֵה נִתְכַּח פֶּרֶה מְעוֹבֶדֶת וְהַסִּילֵה
 שְׁמִיז שְׁמִיז חִיבֵא בְּנִי עֲצֻמוֹ וְנִחִירֵא חוּלֵר בְּסִי
 בְּנִי עֲצֻמוֹ שֶׁאֵב בְּסִיסִיר חִיזֵק אֲלֵא שְׁמִיז חִבֵּל בִּיה
 נִמְחָה חִיתָה שֹׁחַ קִירֵם נִגִּיתָה וְנִמְחָה חִיתָה שֹׁחַ עֵתָה
 דְּחֵא וְהַנְּמֵל וּמִשְׁלֵם אִם חוּא מוֹעֵד בּוֹלֵד וְאִם חִיר
 חוּא תֵם חֵזִי חִית חֵסֶרֶה לֹא־חֵרֵר וְחוּלֵר לֹא
 לֹא־חֵרֵר מִחֵסֶס מִחֵסֶס חִסְרוֹן שׁוֹמֵחַ שְׁאִיֵּשׁ
 שְׁמִיזָה כְּבִתְחִילָה חוּא לְבַעַל חֵסֶרֶה לְבֹד אֲבִל מִחֵסֶס
 שְׁמִיזָה מִחֵסֶס שְׁמִיזָה חִיתָה נִדְּאִית יוֹתֵר גְּרוֹל
 נִמְחָה שְׁחֵא עֵתָה חוּא שְׁלֵשׁ שְׁמִיזָה וְהַנְּמֵל לְבַעַל חֵ

שחר

שור

שחיה ידועה אחר שור אחר
דחוק זה אורב שורר היזק
זוח אורב לא בי אלא בסלע ל
לחץ המלח אפי' חזא סוען ברי ומזיק סוען שמא
בתב הרמבם ואם סעו חזיק אתה יודע ששור
החזיק בשבע חסית שאינו יודע בלא במועד אב
אבל בתם פסור את מהיטית שחרי אם הודח מעצב
לחץ פסור הואיל והוא קצט חיר שנים רדופים
אחריו דערים מעירו שאחר מהן גהון ואינ' יודע
פיר המרח ובא אחר אורב שלי לא נח שניה פסור
ער שיבא ראה ואם שניהם של איש אחר גוסל חב
במה גפסר מהמחות שבשניהם ואם חיר מועד
גוסלם גס מבכסיו בלא ששניהם למצינו אבל אם
גת אחר או נאכד וחס תפנים פסור אלם ששניהם
של איש אחר שאורב לו חבא ראה שזה חזיק
גבת חר' יורא ברצל'וני על שם נאון ראין פסור
בשבת אחר מהם אלא מהחצי אבל גוסלם פו חת
החזיק בזה דלא נהירא לאחזל אלא חזא פסור
הח שנים חרורם אגודל וא קסד א
אוראתם חמועד חזיק אורב גדול חזיק או מועד
חזיק וחזיק אורב קסד או חתם חזיק המלח
גבל חזן שאין ראה איזה חזיק אלא ערים מעיר
שאר מהם חזיק ואין יודעין איזה בת הרמבם
גוסלם בלמה שהחזיק אורב ובדוא הוא ברבד א
גם אין חזיק מבדר רבדיו לחב וראי זה שהחזיק
אז אמר אין לו ערים גוסל בדברי חזיק אבל אם ש
זוען ברי לי שזה חזיקני, אז הוא מודה שהאחר לא
חזיקד לסיכר אם אין לו ערים אינו גוסל בלום
גזה שאורב שהחזיק אינו גוסל שחרי חזיק מבלי
גכחישו ופחשיני גמי אינו גוסל שחרי חרור לו ש
זוח לא חזיקד ורובו לשעור חזקו וחזק לו בש
שעור' שפסור את מרמי השעור אבל יראת פרב
לחבד את חססועו חזיק ברי אינו גוסל אלא ברי
ברכ חזיק בשאין לו ערים זוח חב שאין ש
גנד חסיל וחזק לו בשעור' וזאת מהו גמול
אם אבס חזיק ואם אורב לא מבלי

אילך חכיר אס לא נגמר גידולו ולא הוה לבר שיה
דמיו לעקור ולישתול במקום אחר לאו דנגר במירות
אלא נגמר דשמיז אדחבט דאס נגמר גידולו דר
דמיו לשותלו במקום אחר או יינו במירות נגמיר
דשמיז אחר במי עצמו לשון חלמכם אכלהם
בירות דקל אס איז פיריתיה ימין משערינו בט זא
דאס ימין הן משעריה במין עצמו במה חיו ימין ק
קדמא דבמה דת פיריתיה

המשטה

חבירו בחבירו מטר
מטר מדיני אדם יחי
עליו בדיני שמים ובעל הבלב חייב דבר ה' מ'ב'מ
אחי נזק וטעמא משום דהוי שיצוי דאם שיהא בעב
פעצמו מסור דכל המסנה ובא אחר ושיצו בו מ
מטר

שור המדע

רגל וסד
 שחז מוע
 מועדו מהחילת רי לחז בשמירה פחותה למיכר א
 אם קשרו בעליו במסירה או שפרז שמירה פחות ו
 שיצאו וחיוזק מסור ברא במועד אבל תם לא סגי
 ליה לא במסירה ולא בשמירה פחות עד שישמרו ש
 שמירה מעולה ואיזהו שמירה מעולה דלת סיבול ל
 לעמוד אפי ברוח שאינו מצויה ושמירה פחותה ש
 שאינה יכולה לעמוד אפי ברוח מצויה דחוי כאילו
 לא שמרה כלל וחייב אפי לא נפלה על הדלת על פי
 דרי הדות אלא ליססו הוציאה או חסרה או דתר דר
 הדלת והפילתו והחילתו בפשיעה לגבי נפילת דר
 קרלת וסופו באונס לגבי חתירה וסל כל שתחילת
 בפשיעה וסופו באונס חזקא מהמטת הפשיעה חייב
 אבל אם חתר בה פרצה ויצאה משם מסור אספס
 שהוא רעוע שאין האונס בא מהמטת הפשיעה אבל
 שמרה בראוי ונפרצה בלילה או שחתר הדלת ויצא
 דחיוזקא מסור אפי ידע שנפרצה שאינו חייב לצאת
 ולסרוח אחריה ודיוקא נפרצה בלילה אבל נפרצה
 ביום חייב דקלא איתא למילתא ומסתמא ידע ומו
 בלילה מסור אפי ידע שנפרצה שאינו חייב לצאת
 ולסרוח אחריה בלילה כיוון שהוא אונס הוציאוהו
 ליססין הם חייבין משעת משיכה או שהביסוהו במ
 במקל בדי להוציאה ודיוקא שהוציאוהו בדי לגזול
 אבל הוציאוהו בדי לאברה מסורי המורץ בדי ל
 לסגי בהמת חבירו וברחה ונפרצה אינו חייב לשל
 חבהמה אפי שהיה חבולת בריא אבל על חבולת ח
 חייב וחרימת בת שחייב גם כן בנזקי חבהמה א
 אם חלבה ודיוקא וחרימת בת שאינו חייב בנזקי
 חבהמה אפי חרימת וחרימה לגזק ואם חבולת רע
 חרימת מסור מרינו אדם ביו על חבולת ביו על חבה
 חבהמה לשל אם חיוזקא לשל אם חיוזקא וחייב כר
 דריגי שמים חניה בחמה או שמסרה לחי
 נזקא וחיוזקא חייב אפי חיתה קסורה כקסור חיוזק
 נפרצה בלילה או שחתרה וחרימת בת שאם חיתה
 נפרצה חיוזקא מסור ורעת אגזל מסבא אגזל

מסד סודו לאתפולת סודו ופסע בד אחר פתח
 ויפחדוהו אף אינו נשמד אלא בשמירתו של הא
 פסע בשמירתו הוא חייב דאם הוא נשמד בנפול
 אף הפארים נסתלקו משמירתו ויפחדוהו
 חייב אבל אם אמרו לו ביון שמד רואה לנפול
 גם אף נסתלקו משמירתו בולס חייבים

[illegible]

על שמרוהו פראי שמירה מעולה חסדו של מטרול
הבעלים הייב דאזי מבין לברד פיה ששמרוהו
פראי למה יהוה הבעלים חייב תן חסד עליו דאז
הייב שמרן שמירה מלוהה אם שומר

חכם הוא ודא מסור חכמים חיים דאם שדמרשכ
שכר הוא או שואל הם חייב ודבעלם מסור מס
מסור השדמר לשדמר ודחזק חייב שדמר שמסר לש
לשדמר חייב איך שמסר לבזו או לתלמיד דאם ח

הידיק ב"ה חרמכם ז"ל הראשון חייב לשלם לציוק ש
שיאצ"ל הציוק למח לא שמרת אתה ומסרת לאחר
שלם לי אתה ותעשה אתה ריון עם השיבו מסדות
השומר לבגד או למסעיד צבוסד תהא השומרים ות

החייב והשומר מסור והחולצו חשיג עליו וכתב
שהגדק גובה מהשיג או מאיזה שירצה למעלה
ברין השומר כתבתי אם היוק שדר של שדאל לשג
לשדר של משאל או אימכא

שבתות ודילים ליבוס לשלח
הבידוד ומדיקטור כג' ד' שיכול לעל
השרה להתרבות בבכל הכחמה בול

בחייתו שיסמך בהתאם ודוד לזכרה ואנוניס
 יכול לומר לו דוד שוד נרי שלא תזכר בו אבל
 לא בת שיכול בעל תבחימה לומר לזכר השדה דוד
 שוד ואם לא צורה דהייקטו מסוד בואסדה ל

למי שמתעסק בלרעות ואין חרועה יבול לשמור ב
בולם שלא יבנסו בשדות אבל בעיר אם נבנסה לחצ
לחצר תצידק וחזיקה חייב שאין אדם יבול לעזול
ביתו ועל חרועה מוסל לשמור בהחמזה בשמוליה

העיר שלא תבטל לבית הדין וכן מסקנת אהרן
הדולף הקצבים שיש להם בחמרת לשחוט
ביום השוק אם הם מזיקות אמל ברשות הרבים מ
מתרין בבעלים שישמרום ואם לא ישמרום וראי דא

הצדק לשוחס ויתן מורה לבעלים שחוסה
לשון הרעכם בחמה ויתן רועה ונבוקה בשדה
אחרת אלם שעריה לא יפתח מותרות לבעליהם
ועמים ויש רשות לבעל השדה לשוחסו ואלם לבע

לבעלים באומבור הבשר שלך ממני שאסור לאדם
להזיק ולשלם מה שהזיק דאמי לגרום נזק אסור
על משה' מדבריו וזה הדין נוח בבל תבטלנה

הוצאה שהוציא עליו המזיק חשביו אם הוצאה ית
יתיר על חשביו איז לו לציוק בשבת בלום אלא צו
צוטל כמי מה שאיער בשעת הצדק ואם חשביו יתיר
על ההוצאה המזיק צוטל הוצאתו ושכר טורח ועמ
ועמלו בריו חיוור לטורח חבירו וגטעה שלא ברשות
ובשאר חשביו צוטל הציוק חלקו

שור שחבל

בארם
וריו בשור
שהזיק לש

לשור אם תם הוא משלם חזו ואם מוער צוק שלם
ואם צחכוון לבהמה וחבל בארם פסור מצער ורע
וריסוי דשבת ובושת שלא חייבת תורה ברורים א
אילו אלא בארם החובל למיכר שור שביש חארם
פסור ושור שחבל באביו ובאמו או שחריק גריש
בשבת חייב בצוקיו אעפ"י שאילו עשה הוא היה פסור
חייב על מעשה שורו דענה שהוא פסור למי שמתח
שמה חייב בנפשו וקיים ליה ברובח מיניה גנת
דאשה ויצאה ילדיו פסור מרמי ולדות אפי' שגוער
הוא לצנח ולא חייבת תורה מרמי ולדות אלא אר
ארם דמיה אם גנת שפחה ויצא ילדים חייב בר
ברמי ולדות כאילו גנת בהמה מעוברת ושמן או
אותה במה היתה שזה מתחילה ובמה נפחתו ומיה
ומשלם תם חצי צוק ומוער צוק שלם

שור

של ישראל שנצח שור של ב
גיבוי פסור ושל גברי שנצח
של ישראל בין תם בין מוער צ
משלם גט ושל חסד שנצח פסור שאם קדם אחר
רובח בו חוי שלו ולא עור אלא אפי' חיו לו בעלים
בשעת גזיחה וחמקיו קודם שעמד בריו פסור
מיה ודוקא אם זכה בו אחר אבל אם הוא חזר וזכה
בו חייב וכו' אם גנת חלב מבר או הוריש חייב
שור של מפקח שנגש שור של חסד חייב וכו'
ושל חסד שנצח פסור וכו' של מי שחלבו בעליו למרי
למדינת חים גנת פסור חותקו צנחני בד מעמי
מעמירי לו אפסודמא לשימרו ולא לגבות מצבו א
אם ינח בתמותו אלא אם ויערו ואחר כך גנתו גם
במרעין עז חיותמים

שור תם

שהזיק ומ
ומכר הציוק א
אפי' קודם העמ
העמרה בדין חוי מכור לבשיתפשוני שיקחנו הלוי
ואם מכר מזיק אינו מכור והציוק צוטל מן הלוי
הלוקח ואפי' אם נשתמש בו הלוקח קודם שצאל
צריך לשלם לו ואם שחטו המזיק צריך לשלם לו
הפחת שפחתו חמיתה אפי' לריון ולא מגבינן ליה
בינא בין דאיתפס לא ממקצו מיניה
היה המזיק חייב לכה אפי' חל שעבדו קודם וקדם
ותפס קודם לגיוק אינו בלום דיכול הציוק ליקחצו
מירו קיון שחבעל ח' יכול לגבות ממקום אחר וב
וגיוק אינו נפרע אלא מגוח השור למיכר אם היה מ
משועבד לכה באפי' ח' מכור שגם הוא אינו יכול

יכול לגבות ממקום אחר אם החלב קדם לצוק אך
הציוק גובח ממנו ואם הציוק קודם לבעל חוב גוב
ממנו ואפי' קדם בלוחמם לא עשה בלום דכל מה
גאוחר שקדם גבחה מה שגבחה לא גבחה

בשם

שאינו דגין שאר דגיו ממ
ממזנות אלא פל ערים מר
אין דגין דגיו צוקיו אלא ע
על פי עדים בשירים דמי ר' שבא לחשיע' צוק אפי'
שור של גזברי שנצח לשור ישראל אין דגין אותו אלא
בערים בשירים לשון הרמב"ם אין ח
וציוק משתלמין אלא בראיה ברורה ובעדות בשיר
שלא תאמ' חואיל ואין מצוי בארדות הסוס' ובגדרות
הצאן אלא העבד וחרועי וביצא בהם אם העיור
ששור זו גנח או הידיק לארם שומעין לחו אין הרבר
בו אלא לעלם אין מחייבין מעון אלא פל בשירים
ועיורו בכד ויחייבו בד המזיק לשלם שור שהי
דועה ונמצא שור חרוה בצור אעפ"י שזה מנצח וזה
מוער לינח או זה מנושר וזה מוער לישור אין אומ
אומרים וזה דראי חרצו או זה דוראי נשכו אלא בער
בערים בשירים

מפני

שהכחמה דקח דרבה
לרעות בשדות אחרות ו
והציוק מצוי תיקצו חב
חכמים שלא יגלגל חארם במקום שדות וברמי אל
אלא ביערי ואפי' בבית אסור ואפי' שאינח שלו וזהו
והחמירו בה בני להרחיק מהחיוק שאסור לארם
שיזיק את חבירו דמיה עיקר תקנה זו לא צתק
אלא על ארץ ישראל אלא דקאמ' כגמרא שבבל יסלח
דין ארץ ישראל לרבר זה ויא רבבל מזהני דילן בת
בתר בבל גירינצו ולריון צמי אסור וגר רבבה לאמ
צירינצו בתר בבל דסעמ' דאסירי בבבל למי שהח
שם דוב שדות לישראל וביון והשתא ליה להאי סעמ'
שרי אעפ"י שאין מכליל יכול להשתח' קודם לרגל
וקודם להשתח' בגו שלשים יום והסבה לוקח ושר
ושוחט ולוקח ומשחה עד שישחוט מעט מעט וכל
עבלבו שלא תצא ותרעה בער אלא לוקח ושוחח ב
בביתו ברי שלא תזיק ורועה שעשה תשובה א
אין מחייבין אותו למכור חבל כולו ביחור אלא מע
נעט מעט אין מכליל חזירים בכל מקום
אפי' למשנה בהן עורות דאין על לסתורה ואסור ל
לגול בלב רע אפי' אסור בשלשלאות של ברזל דקשר
דקשרו בהן ובעיר הסמוכה לספר מותר לגולו וקד
וקשרו ביום ומתירו כלילת מי שנמלו לו בלבים
וחזירים בירוש' אין מחייבין ליה למכור באחר אלא
מכורו בעט מעט

ב

חיא מאבות צוקיו
רבתי כי יכרה איש בור שאחר
שחפר בין הפקידו או לא הפקידו חייב בצוקיו כי
ביון שעשה הרבר המזיק וזהו מצי' שמויק במק
במקום שעשאו שאינו זו ממקדמו אלא עומד במק
במקדמו והעובר עליו ציוק למיכר כל חרומה לו

אין דגין דגיו צוקיו אלא ע
על פי עדים בשירים דמי ר' שבא לחשיע' צוק אפי'
שור של גזברי שנצח לשור ישראל אין דגין אותו אלא
בערים בשירים לשון הרמב"ם אין ח
וציוק משתלמין אלא בראיה ברורה ובעדות בשיר
שלא תאמ' חואיל ואין מצוי בארדות הסוס' ובגדרות
הצאן אלא העבד וחרועי וביצא בהם אם העיור
ששור זו גנח או הידיק לארם שומעין לחו אין הרבר
בו אלא לעלם אין מחייבין מעון אלא פל בשירים
ועיורו בכד ויחייבו בד המזיק לשלם שור שהי
דועה ונמצא שור חרוה בצור אעפ"י שזה מנצח וזה
מוער לינח או זה מנושר וזה מוער לישור אין אומ
אומרים וזה דראי חרצו או זה דוראי נשכו אלא בער
בערים בשירים

בארם
וריו בשור
שהזיק לש

היה המזיק חייב לכה אפי' חל שעבדו קודם וקדם
ותפס קודם לגיוק אינו בלום דיכול הציוק ליקחצו
מירו קיון שחבעל ח' יכול לגבות ממקום אחר וב
וגיוק אינו נפרע אלא מגוח השור למיכר אם היה מ
משועבד לכה באפי' ח' מכור שגם הוא אינו יכול

ועי מתי פסד הראשון כדי שירע שהוא מלך ויש
 וישכור פועלים ויכרות ארזים ויבסגו וכל הקלח שי
 שיאע בד בתור זה כל הזמן השיני לבדו חייב
 ופי חראב' אם יש בכרי שיעור שרגיל לחזור לו
 לרלות מכור חייב אלפ' שלא ירע ופי רשי שאין
 גותנין שיעור זה אלא לראשון אבל שיני שעבר עליו
 ומצאו מגולה היה לו לחושב שם שומר מיר וביון ש
 שלא עשה בן חסד פושע ופי ר' רח' לשיני גו
 גותנין לו שיעור לשבור פועלים ולכרות ארזים אלא
 שאין צריך הורעה ולזה הסכים אל' ב' הרמ' מ
 מרסא' ולכרות ארזים ושמעי' שאם אינו מוצא לקצ
 לקצות ארזים/אלא ביוקר שצריך להמתין לו עד שיב
 שימצא לקצות בשוויים מרלא קא' ויקצ' ארזים ותו
 שמעי' מרלא קא' לויר' למיקץ ארזים אלא לשבור
 פועלים רח' לכל הציוקין אם הוא דבר שאין דבר
 בעצמו לסלקו אין מחייבין אותו לסלקו עד שישיב
 פועלים וח' ראגיס כגון בור שביטו בראוי והתל
 והתלוע אבל בור שחניחו מגולה פושע הוא ולא לתר
 חייב בגזקין המבסח בור בביסודו של חבר
 חבירו דבא בעל הביסודו ולקחו בעל חבור חייב ואין
 בעל הביסודו צריך להוריעו שגסלו המוסר
 בור לשומר לשומר השומר חייב בגזקין מסדול
 לחשו הבעל חייב אלפ' שהוא מבוסח בעצין
 חייב בור ברה פליגי רב ושמד' רב סבר חייבונו מש
 משום הכלה ולא משום חבטה אבל בור ברשותו חיל
 גם משום חבטה ושמד' סבר בין ברשותו בין ברה
 חייב בין משום הכלה בין משום חבטה ונפסא מי
 שאם עשה תל ברה ועלה עליו שור ונפל לארץ והד
 ומת או שנפל השור לבור מאחוריו שלא על פניו בעג
 בעציו שלא נכנס בו חבל לרב פסור ולשמד' חייב
 ורב אלפס פסק כרב וחרמ'ם בשמד' ולזה הסכים
 אל' לפיכך עשה תל ברה גבוה וועלה עליו/שור
 ונפל לארץ והוזק או מת חייב ואם אינו גבוה חיל
 על הצוקין ואינו חייב על המיתה היה ח
 חבור מלא ספוגין של צמר חייב עליו משום הכלה
 אלפ' שאין באן חבטה והוא שיהיה עומקו יתר על ר
 דחבו אבל אם רחבו בעומקו אין לו חבל ופסור
 בת'ב ונפל שמה שור או חמור ותנן אחר
 השור ואחר בלהבחה שוין לחייבו על גפילתו בבו
 בבור בשור אבל על ארם וכלים פסור דורשינן שור
 ולא ארם חמור ולא כלים אפי' שנפל בו חשור עם
 כלים ומת השור ונשתכרו הכלים חייב על חשור ו
 ופסור על הכלים ולא נחמט ארם אלא ממיתה א
 אבל אם חוזק בו ארם חייב אבל על הכלים פסור ב
 בין אם נשכרו לגמרי בין אם חוזקו ואפי' על מיתה
 בהמה אינו חייב אל' שהיא פקחית ונפלה בו בלי
 אי אם היא חרשית שוטה או סומא ונפלה בו אפי' בי
 ביום אבל פקחית שנפלה ביום פסור וכתב
 אבל ארם פקח שנפל אפי' ביום וחוזק פסור שאין ר
 רבו של בני ארם להתבונן בדרכים ולא איבעי ליח
 לעיוני בבור שנפל לביר לשם ולש' בעל מוס
 פסור בור שכרי ועומר ונכנס בו ארם להרחיב
 או להעמיקו ועומר שיר על שבתו יצבעת נוקול הב
 דבורה ונפל לתוכו בין לפניו בין לאחוריו חייב ב

הייען
 לא הכר

הייען
 לא הכר

בעל חבור אפי' היא פקחית וביום שהכורה כריח
 פסור שאינו אלא גרמא וביון שאי אפשר להסת
 ממנו משתלם מבעל חבור אבל אם נבעת השור מק
 מקול הכורה ונפל לאחוריו חבור פסור היתה א
 אכן מונחת על פי חבור ונתקל בו השור ונפל בבור
 ומת משלם בעל חבור חצי ובעל חבור חצי
 ושור שרחח בהמה לבור אפי' היא פקחית וביום א
 אם הוא מיער משלם בעל השור חצי ובעל חבור ח
 חצי ואם הוא תם משלם בעל חבור רביע ובעל
 חבור ג' חלקים ואם ארם ושור רחפו איתה לבור
 והיה ארם שלא בכוונה שאם היה ארם בכוונה היה
 בעל חבור פסור שלשתו חייבין אם השור מוער מ
 משלשים ביניהם ואם הוא תם משלם השתות והמ
 והמותר ישלמו ביניהם הארם ובעל חבור ואם רח
 רחפו בהמה ויצאו ילדיה הארם לבור חייב הכל וש
 ושור ובור פסור ואם רחפו בו ארם והוזק שלשתו
 חייבין בגזק ובשאר דברים חייב הארם לבור ואם
 רחפו בו כלים ונשכרו הארם ובעל השור חייבין ו
 ובעל חבור פסור וכת הרמ' רח' רח' שנים
 שמויקין ושניהם בני חייב' אלא שהאחר ברח או ש
 שהוא באן ואין לו לשלם משתלם מן האחר ודורסא
 עד שיעור מאי רח' חייב ביה מהאי גזקין היבאר
 דהוה עביר ליה אידו לחוריה אבל ספי לא עב
 ואין צדקה דלא מחייב ר' נתן אלא חיבא ראיבא ל
 לאישתלומי מאידך אלא היבא שפסור מרינא רבי
 שרתורה פסרת אותו שעמו והוא עשה כל הנזק צ
 צריך לשלם אבל אם שותכו בר תשלומין אלא שאי
 לו לשלם למה יפרע הוא בשבילו וכן בת' הרב ר' ח
 חזקיה שור שרחח בהמה לבור האידנא אינו משל
 אלא ג' חלקים אלפ' שהשור פסור את מחרביע שחור
 אין רגין רגין קנסות אין בעל חבור משלם אותו ב
 בשבילו החופר בור ברה ונפל עליו שור וחרגו
 בעל השור פסור ואם מת השור צוטל בעל חבור רב
 ומי שורו מבעל חבור

תולדות

הבור אבנו סב
 וסבינו ומשאו שהג
 שהניחו ברה והיו
 והיוזקין בעקד' בין הפקידו או לא הפקידו או שח
 שהניחו בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והיוזקו במק
 במקום אחר שגור שומע לבור ממנו שמוזק במ
 במקום שמונח שם לפיכך יש לו כל דין בור לחייב
 כל צוק שלם מתחילתו על מיתה בהמה או חיוזק
 ועל צוקי ארם בין נתקל באבן והוזק באבן בין נת
 נתקל בקרקע והוזק בקרקע אבל אם נתקל באב
 באבן והוזק בקרקע פסור ופסור בו ממיתה ארם
 ונזקי כלים לבן אם חניחם ברשותו והפקיד רשות
 ולא הפקידם ונתקל בקרקע ונזקו נתקל ח' ו
 והוזק חייב בעל התקלה ואם נפלו ברוח שאינו מצ
 מצויה והיוזק בשעת גפילה או אפי' אחר גפילה ב
 כל זמן שלא היה לו פנאי לסלקה פסור אבל לאחר
 מכן חייב ואי אפשר יגור פסור אפי' לאחר מכן
 ואם רגיו ברה ולא היוזקו במקומן אלא נתגלגלו
 למקום אחר פי' רגלי ארם או רגלי בהמה אם היוזק

הוא בבור
 חייב חצי
 חצי חצי

כפי האם
 חייב חצי
 חצי חצי

כפי האם
 חייב חצי
 חצי חצי

משה דוד
הגה

החודש הזה
הוא חודש

פקדונות
 קדוה
 כח
 חזק
 חזק
 חזק
 חזק
 חזק
 חזק

[illegible]

שני

קריית שחלכו
זה אחר זה

הנה

ונתקל הראשון ונפל ונתקל
ונתקל השני בראשו אם היה הראשון יכול לעמוד
ולא עמד לדבריו אבל חייב רמושע הוא אבל אם ל
לא היה יכול לעמוד מסק דב אלפס שהוא פסור א
אפי' אם היה לו פנאי לחזקתו לשינוי שלא יבשל בו
לפי שהיה סדור ולא צובר שיזכירו ואם לא כן שהוא
חייב אם היה לו פנאי ולא חזקתו ואם היה יכול ל
לעמוד או שהיה לו פנאי לחזקתו לשינוי ונתקל בו
שהוא חייב לדעת אלא על בנתב דב אלפס ש
שנת הראשון חסר בארם חמייק וחייב בין שהזק
בו השינוי בגופו בין הוזק בו כליו שנשבר וממנו
במי בור אפי' אם הפסידו ואינו חייב אלא הוזק בו
השינוי בגופו אפי' אם נשתברו בו כליו פסור וב
פת הרמבם דאם לא כן שגופו של ראשון יש לו דין
בור וחייב אם הוזק השינוי בגופו בו ופסור אם נש
נשתברו בו כליו אבל ממינו אין דין בור בו דחזה ל
ליה מפסיד גזקו אחר גפ' לתאונס ופסור מכל
מה שהוזק בו השינוי חיו שלש ונתקל השלישי
ונפל בשינוי והוזק בו הוא או כליו וממנו נזק חשי
השינוי חשיב כמד בור וחייב אם הוזק בו השלישי כג
בגופו ופסור אם נשתברו בו כליו וממנו אפי' דין
בור אין לו ופסור בין אם הוזק בו השלישי בממנו
בין אם נשתברו בו כליו ואם מחמת הראשון נפל
הוא חייב על גזקי כולם ומשבת ליה כגון שהיה מ
מוטל לרוחב הרדר או כאלכסון ונתקל בו כולם
ונפל חיה חייב בגזקי כולם ולדבריו אם לא
חיה מוטל לרוחב הרדר ולא כאלכסון לא היה חייב
בגזקי כולם ולדעת רב אלפס אפי' חייב וכן בנת
הרמבם וכן היא מסקנת אחרת וצ"ל

אין אדם

דשאי ל
להוציא בלי
לר"ה שלא בש

בשעת הוצאת זבלים כדי להניחם שם אלא מירב
בשינוי יוליבם משם אבל בהוצאת זבלים יש לו ר
רשות להוציא הזבל והגלל לר"ה ולצובר כל ליום
כדי שהוא גישות בגליו אדם וברגלי בחמה ואסור ל
לאחר לזכות בו ויש בו משום גזל אם יזכה בו אחר
דמי' אם היוזק חייב לשלם לאחר שהיוזק בל חס
בל חסורם בהם זכה ברא בזבל וגלל שאין בו כל
היוזק לדברים אבל תבז דקש שהן מדיקין יותר לפי
שהן ארובין ונחליקין בהן אדם ובחמה אין לו רשות
רשות להוציא ואם הוציא וזכה בו אחר חריז ש
שלו בין בעיקר ותבז והקש' ציו בעת שהשביחו ד
דחא שזכה בהן מעצמו אבל אם בא לשאול אם יש לו
לו רשות לזכות בהן אין מודין לו כן בגופו אבל ב
בשבת מודין לו ואם חתרו בכעלים ולא סילקו
או מפסידיו איתו לכל וכל זה לא איירי אלא בשבת
בזמן אחר לאחר שרשביחו אבל אם זכה בהן קודם
שהשביחו מבעיא ולא איפשיט ובתב הרמבם שאין
מוציא אותו מידו ואם לא כן רמוציא אותו מידו
שע"פ שהן בהפסד אס' הוזק בה אדם ובהם חיו לשל

היוזקו דרך חילוכו עליו וכלי אדם חייב המהלל הכל
שהוא מושע בחיזיק זה ובעל התקלה פסור ואם
גילגלם רגלי בהמה וחיוזקו בחילוכה חייב בעל הב
הבחמה החצי ובעל התקלה החצי ואם היתה ח
הבחמה וחיוזקה דרך חילוכה משלם בעל הבחמה
רביע ובעל התקלה חלקים ואם לאחר שזרזו מ
מגילגלם היוזקו הוה ליה בור וחייב בעל התקלה
חבל חבנים שורדו לחצר חבירו שלא ברשות והטיל
בו גללים וסינפרי בחזן כליו של בעל החצר פסור ב
בעל השורד רהוד לחזן גללים בור ובור פסור כד
בגלים ת"ב

המניח

את הכד ברח דב
ובא אחר ונתקל בו ד
ושברו פסור שאין ד
דרך בני אדם לחתבין בדרכים ואם הוזק בו בעל
הכד חייב ואפי' הפסידו הכד של המפסיד גזקו בר
בור שאין לו רשות לעשות מתחילה חייב ואם ח
הניח את הכד במקום שיש לו רשות להניחו כמו במ
מקום פני שלפני בית הכד שפעמים נעזין שם
ברין בשבית הכד מלא א' ביוצא בו דבא אחר ושבר
ונתקל בו חייב ואם הוזק בו בעל הכד פסור שהו
לו להסתכל לפגיו ונתקל בהשברה פסור ואם הו
הוא אפילה שאינו יכול להסתכל לפגיו ונתקל בה ד
ושברה פסור ואם הוזק בה בעל הכד חייב אע"פ ש
שחניחו ברשות ואם מילא כל הדרד ברים שאינם
איפשר לעכור אפי' שברו בידים פסור ודמי' אם ב
בשעה ששיברה הוזק בחרסיה פסור אע"פ שזה מיל
בל הרדר ואיהו דאזיק אנפשיה ודוקא א
אדם אמרינן אין דרכו להסתכל בדרכים אבל בהמה
שעניה למטה דרבה לעיין אנה תלך לפיכך אם ב
נתקלה והוזקה בכד המונח ברח פסור בעל הכד
ואם שברת דרך חילוכה הוה ליה רגל ופסורה דרך
פיעוט הוה ליה קרן וחייב מי שהיה טעין בו ד
ונתקל וגשבר הכד וחיוזק לאחרים בשעת גפילה פ
פסור ונתקל לאי פושע חייב לפיכך אם לאחר שב
שנחו שברו הכד בארץ הוזק בהן אדם או שהחליק
במים שנשפכו מן הכד פסור מדיני אדם רחוק ל
מפסיד נכסיו לאחר גפילת איגס וחייב בדיני שם
שמים אם היה לו פנאי לסלקם דמי' היה לו לסלק
ואם מתכיון לזכות בשב"י חרס חייב בגזקי שויו
שיוזקו אלא רחשתא הוה ליה בור ופסור בהם על ח
הבליים ואם נשע בגפילתו ונשבר הכד חייב על
מה שיוזק בשעת גפילה בין על אחר שנחו השברים
אפי' ואפסדיהו השופר מים לר"ה ונשפך
בהם כליו של חבירו פסור וחזו ליה בור ופסור בו
הבליים בין אם הפסידו או לא אבל אם החליק ב
בהן אדם נפל לארץ וחוזק חייב ובש"אם נבלעו
המים בארץ וגעשו רפשוטיס והוזקו והשתא הוה ח
להו בור ממש אפי' אם הוא בימות הגשמים שיש רש
רשות לכל אדם לפתוח בים שלו להניח מקלח לר"ה
אם היוזק חייב לשלם ובש"א בימת החמה וחיל
בין שהוא שלא ברשות שיו לאדם רשות
לפתוח בים לר"ה בימות
בחמה

הנה
קריית שחלכו
זה אחר זה

אין

כחץ על מידה
לר"ה

ידידות
לדבר
הוא
הוא
הוא
הוא
הוא

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1

[The page contains several lines of handwritten text in Hebrew script, which is mostly illegible due to extreme fading and significant damage.]

ל'חגגות לנידס

שנת ה'תשס"ב

למדינת ישראל

סיבה

להבידו

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

410

Handwritten notes:

10/10/19
10/10/19

21 FEB 1964

15 June 2013

אשה שחבלה ב... או שחבלה ב...
אשה קצת בעלה...
נמצא עומד בלא בת...
מכאן כפי... יקדענה ויעמידנה על...
כיון שבת... תמונה ביד געשה ויגז כמז שאמר
אי תמס לא... מיניח אבל אם אחרי חבלו בא
פאשה קשה עונשו יותר מבעל שחבל באשה שזר
יש לה רשות בעלה עליה ולא אחרי אין לה רשות על
עליה למיכר ביד מצוין אותו עד שיפייסה זאת בעל
שאינו רומח מי שחבל חפצו למי שחבל בשואה
למיכר יש לו עלש מן חרין שני פייסין ובמה שר
שיפייס יקצח בו קרקע וחזא אוכל פירות
שאלה לרב חגיגא גאון האיש שרע עם אשתו ו
וחזק בשערה ונשטמה משערה בידו אם יש לה קנס
ובמה נקנסהו תשובה היבא חגיגא ל
למא קנס זה ושיערו כמז שאמרו תלש בשערו גז
צוהו לו תלש וזו ואת לענין אחרי אבל זאת אשתו
אלמלא בן אין לו רשות לביישה ולא לחבול בה אבל
היום אין רצון דיני קנסות ולא מתבי אותו וכן בר
בדשה נמי אין מתבין אבל אם קרם ונתמס אלמלא
גובין מצוין אותו עד שיפייס לחבירו בממון או י
ידבה עליו רעים ואם במקום שאין קנס של אש
אשת איש הוא של בעל שכל מה שקצתה אשה קנס
בעלה ובש במקום שאין גובין אותו ואין לה יתרון
בקנס אבל יש מן חרין לפייסה ולרצותה ואם יר
משנה יוסיח לה כלום על בתובתה ויאיים ויקיים
על עצמו שלא ירגיל את עצמו לעשות כן וביוז שו
שחזק עשה כן כבר יצא וירי חובתו וראוי עליה שת
שתפחול ונתרצה לו

מצוה

לרד בחיובי מיתות כד
ושיגלה הרצח לערי מק
מקלט ועתה שאין אנו ר
דיני דיני נפשות שאח בזמן חבית בסל דיני נפשות
ובש שחשאיך לדונם שצריכין כד כג וכו ערי
מקלט אין לנו שיגלה בהן הרצח והרב נסרואי
גאון בן דעל כל חייבי מיתות כד הארנאן בירי
לא להקשות ולא להגלות ולא להורג ולא להכסר
אלא מצוין אותו ומביד אותו מכת מרדת ומבריל
אחרי מן הקהל ואם שר שלא בתב אלא מצוין חרין
והא אלא מצוין חרין אלא במה שצריך לעשות לו
ששם המידה מילתא בה לא דבר כי מי חולק על
המורה שאלו כד מבין אותו ועונשו לו כדי לעשות
גזר וכן יש תשובה לגאון על אחר שקם על חבירו
שלא להסובב בידו ויחבולו וצא ונתן ברבר
לא להורג בידו ודע וסיום דברד ועתה רבותי א
אל תתנו יד למושעים להיות כל איש צורר במתלה
חיורה ויקים ואלו שחגגו חיות ארבע מירי כד וח
דחבו ועשו למיגר מילתא בי חר ובגז דוכב בשב
בשבת ומשדאשה מלרמיתא בכל ישרא ולא ב
שפרשו רבותינ דמשום דמגר מילתא ויחירא
שפסין אלא לעשות גזר לדבר שיש חז צורר רבים ק
קנסיו למי צורר השעה אלמלא שאין רצון עתה דיני
נפשות בראשית שש יבין בדוערים אבל

בלום החובל לבתו הקטנה או שחבלו בה
צער ורימוי ובושת הוא שלה אם עשה לה
חרה שמיחרה להחרמא וצדק אם נסחתו
בשביל החבלה כגון ששעה בפניו ואלו באהבה
לקדשה או לקברה היו נסחתו רמיה בשביל החבלה
אז הוא של אם לא כגון שאין החבלה בפניו
אז הוא לעצמו ובשבת בת הרמבם שאם חיתח
סמוכה על שולחן האב הוא שלו ביון שמעשה ידיו
שלו ואזול בת ראם היא סמוכה על שולחן אם
שחבלו בה אחרים הוא לעצמו דאם חבל בה הוא
מסור דאם אינה סמוכה על שולחן אביה חבל בה
הוא חייב ליתן לה החובל בנו הגדול שאי
שאינו סמור שולחן או שחבלו בה אחרים יתנו לו
לומיר דאם הוא קטן יעשו לו סגולה ופליגי
בה רב חסרא אפ"ת ורבה בר רב חונא אפ"ת לא דא
דאביל מיניה תמרי ובה הרמבם ברבא ואזול בר
ברב חסרא דאם הם סמוכים על שולחן בת חר
הרמבם חבל בהם הוא מסור בין קטנים בין גדולים
חבלו בהן אחרים גדולים יתנו להם מיד קטנים י
יקחו לו בו קרקע וחזא אוכל פירות עד שיגדלו
ואזול כל שאינו מסור בסמוכין על שולחן אלא מ
מן השבת אבל בצדקי צער ורימוי ובושת חייב אפ"ת
בסמוכים על שולחן ולגדולים יתנו להם מיד ולק
ולקטנים יעשה להם סגולה החובל בחסר
חייב והם שחבלו באחרים מסורין אפ"ת נשתתח הש
השוטה ונתפסח החרש והגדיל הקטן אין חייבין
החובל באשה ועבד חייב והם שחבלו בא
באחרים מסורין מפני שאין להם סמך לשלם
צתגרסה האשה ונשתחרר העבד חייב לשלם לפיכ
שמיז בל חרבים ובוהין וצותנין ליד הנחבל
ולבשיחה להם נכסי משלמי דאם יש לאשה נכסי
מלוג או נכסי צאן ברזל כותין אות למורב בסוכת ח
הנאה מי שאם תתאלץ או תתגרש שיקחם הלוקח
דאם תמות ישאר לבעל ואנתה סוכת הנאה שקבל
בהן תתן לחבל אבל אינה חייבת למכור בהן ונתת
לשלם הנחבל דאם חבלה בבעלה אם יש בחבלה
כדי הכתובה המכונה לבעלה ונפדע בה ונתת חבל
ולא חיישינן כיון שמת לה כתובה תהא קלה בעיני
לגרסה ולחשאה שאח אם לא אמרנוה לזכר
חייב בחוב שהני אינו צריך ליתן לה צדק שחייב
לו בגז החבלה אבל אם כתובה המכונה נחבלה
אז אומרי למורדה לו כדי שלא תהא קלה בעיני
לחזיאח ואלעלא המכה לא היה מוציאח בצדק
שכתובתה מרובה מהתקבל וראוי אם בתובתה מ
מרובה מהתובת ואורינן תעמידת על צדק ואר
דאוריית ותמכור המותה ותמכר המלכה המותה
דאם אינה תירה על כתוב ראוריית לא תמכור כלל
ובספר אבן העזר מרשתי במלך בשותף כלמה
יתנו הרבנים חלוקה לנפשו שאלת
אשה שחבלה בבעלה ונתתה חבל מן צדק אנתם ש
שחבלו בה ביצר משלמין תשובה חזו יורע
יודעין כל ששמיז אותו בעבד אין גובין אותו כבבל
אבל אם קרמו ותפשו אין מוציאין מידו ואעפ"כ יש
עליה מן חרין לגרותו שם שיקטנה בממון לפיכ

האשה שחבלה ב...
האשה שחבלה ב...
האשה שחבלה ב...
האשה שחבלה ב...

[The page contains extremely faint, illegible markings and numbers.]

